SALAINEN OPPI:

TIETEEN, USKONNON JA FILOSOFIAN YHDISTELMÄ.

KIRJOTTI

H. P. BLAVATSKY.

„ISIS UNVEILED"IN TEKIJÄ.

Kuudennesta englantilaisesta painoksesta suomentaneet

V. H. V. ja P. E.

SATJAAN NAASTI PAROO DHARMAH.

Totuus on korkein uskonto.

ENSIMÄINEN OSA.

MAAILMAN SYNTY.

HELSINGISSÄ 1912,

TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE.

Tämän teoksen
omistan
kaikkien maiden ja kaikkien kansojen
tosi teosofeille,
sillä he ovat aiheuttaneet sen synnyn
ja heitä varten se on kirjotettu.

JOENSUUSSA 1910
JOENSUUN KIRJAPAINO-OSAKEYHTIÖ

ALKULAUSE ENSIMÄISEEN PAINOKSEEN.

Tekijä — eli pikemmin kirjottaja — tuntee tarpeelliseksi puolustella tämän teoksen pitkällistä viipymistä. Siihen on ollut syynä huono terveydentila ja yrityksen suuruus. Nekään kaksi osaa, jotka nyt julkaistaan, eivät täytä suunnitelmaa eivätkä tyhjentävästi käsittele aineitansa. Paitsi näitä on jo valmiina suuri määrä ainehistoa, joka käsittelee salatieteen historiaa, mikäli se sisältyy arjalaisen rodun suurten adeptien elämään, ja osottaa, mikä on ja minkälaisen tulisi olla salatieteellisen filosofian vaikutus käytännölliseen elämään. Jos nämä osat otetaan suosiollisesti vastaan, ei vaivoja säästetä teoksen suunnitelman toteuttamiseksi kokonaisuudessaan.

Lisättäköön, että tätä suunnitelmaa ei ajateltu vielä silloin, kun teoksen valmistamisesta ensin puhuttiin. Niinkuin alkuaan ilmotettiin, oli aikomuksena, että *Salainen Oppi* olisi Paljastetun Isiksen *(Isis Unveiled)* korjattu ja laajennettu painos. Pian kuitenkin huomattiin, että ne selitykset, mitkä voitiin lisätä niihin, jotka jo oli maailmalle esitetty viimemainitussa ja muissa esoterista tiedettä käsittelevissä teoksissa, vaativat aivan erilaista käsittelytapaa; senpätähden nämä osat eivät sisällä kaikkiaan edes kahtakymmentä sivua kirjasta *Isis Unveiled.*

Tekijä ei pidä tarpeellisena pyytää lukijoilta anteeksi kirjallisen esitystavan monia vikoja ja sitä puutteellista englanninkieltä, mikä voi löytyä tässä kirjassa. Tekijä on muukalainen ja oppi kielen vasta myöhemmin elämässään. Englanninkieltä hän on tahtonut käyttää senvuoksi, että se laajimmalle levinneenä parhaiten voi tulkita niitä totuuksia, joita hän on saanut velvollisuudekseen maailmalle julistaa.

Näitä totuuksia ei esitetä yliluonnollisena ilmotuksena eikä tekijä väitä paljastavansa mystillistä tietoa ja saattavansa sen ensimäisen kerran julki maailman historiassa. Se mikä tähän teokseen sisältyy, löytyy näet hajallaan tuhansissa kirjoissa, suurten aasialaisten ja varhaisten europpalaisten uskontojen pyhissä kirjotuksissa. Se on ollut kätkettynä salakieleen ja vertauskuvastoon ja tämän verhonsa vuoksi jäänyt tähänasti huomaamatta. Tässä on ainoastaan yritetty koota vanhimmat opit yhteen ja muodostaa niistä sopusuhtainen ja murtumaton kokonaisuus. Ainoa etu, mikä kirjottajalla on edeltäjiinsä nähden, on se, ettei hänen

tarvitse turvautua yksityisiin arveluihin ja teorioihin. Tämä teos on näet osittainen esitys siitä, mitä hän itse on saanut oppia kehittyneemmiltä tutkijoilta, ja vain muutamissa yksityistapauksissa on hän sitä täydentänyt oman tutkimustensa ja havaintojensa tuloksilla. Monen tässä ilmituodun tosiseikan julkaiseminen on käynyt välttämättömäksi niiden hurjien ja mielivaltaisten aprikoimisten tähden, joihin monet teosofit ja mystiikan tutkijat ovat antautuneet viimeisten vuosien kuluessa, pyrkiessään, niinkuin he kuvittelivat, muodostamaan täydellisen ajatusjärjestelmän niiden harvojen tosiasioiden nojalla, mitkä heille tähänasti oli ilmotettu.

On tarpeetonta selittää, että tämä kirja ei ole Salainen Oppi kokonaisuudessaan vaan valittu joukko katkelmia sen perusopeista, ja erityistä huomiota on pantu muutamiin seikkoihin, joihin muut kirjottajat ovat takertuneet, turmellen niiltä kaiken totuuden kaltaisuudenkin.

Mutta lienee suotavaa tässä suorin sanoin lausua, että näissä nidoksissa esitetyt opit, olkoot kuinka katkonaisia ja epätäydellisiä tahansa, eivät kuulu yksinomaan hindulaiselle, zoroasterilaiselle, kaldealaiselle tai egyptiläiselle uskonnolle eikä buddhalaisuudelle, islamille, juutalaisuudelle tai kristinuskolle. Salainen Oppi on näiden kaikkien perusolemus. Lähdettyään alkuaan siitä ovat eri uskontojärjestelmät nyt saatetut sulautumaan takaisintähän alkuperäiseen olemukseensa, josta jokainen mysterio ja uskonoppi on kasvanut, kehittynyt ja viimein aineellistunut.

On hyvinkin luultavaa, että suuri osa yleisöä tulee pitämään tätä kirjaa mitä hurjimpana romaanina, sillä kuka on edes kuullut Dzyanin kirjaa mainittavan?

Kirjottaja on siis aivan valmis ottamaan päälleen kaiken vastuun siitä, mitä tämä teos sisältää, vieläpä kestämään syytöksen siitäkin, että hän on sen kaiken itse keksinyt. Että siinä on paljon puutteellisuuksia, tietää hän hyvin. Sen hän ainoastaan uskoo, että vaikka tämä uusi luomiskirja monesta näyttäneekin haaveelliselta, niin se järkiperäisellä yhtenäisyydellään ja johdonmukaisuudellaan ansaitsee sijan ainakin niitten „toistaiseksi tehtyjen otaksumain“ rinnalla, joita uudenaikainen tiede niin kernaasti hyväksyy. Sitäpaitsi se vaatii huomiota — ei vetoomalla dogmatiseen auktoritetiin — vaan sen vuoksi, että se läheisesti liittyy luontoon ja seuraa yhtenäisyyden ja vastaavaisuuden lakeja.

Tämän teoksen tarkotus voidaan määritellä näin: se tahtoo osottaa, että luonto ei ole „satunnainen atomien yhtymä“ ja näyttää ihmiselle hänen oikean paikkansa maailmankaikkeuden järjestelmässä; pelastaa turmeltumasta kaikkien uskontojen iänikuiset perustotuudet ja saattaa jossain määrin ilmi sen perusykseyden, josta kaikki uskonnot ovat lähteneet; lopuksi osottaa, että luonnon salattua puolta nykyisen sivistyskauden tiede ei ole vielä lähestynytkään.

Jos tämä edes johonkin määrin tulee täytetyksi, on kirjottaja tyytyväinen. Tämä kirja on kirjotettu ihmiskunnan palvelemiseksi ja se jää ihmiskunnan ja tulevien sukupolvien arvosteltavaksi. Alempaa tuomioistuinta ei tekijä tunnusta. Moitteisiin hän on tottunut, panettelun hän tuntee jokapäiväisestä kokemuksesta, parjaukselle hän hymyilee.

De minimis non curat lex. Pienimmistä ei laki välitä.

Lontoossa, lokakuulla 1888.

H. P. B.

ALKULAUSE KOLMANTEEN TARKASTETTUUN PAINOKSEEN.

Valmistaessamme tätä painosta olemme koettaneet oikaista kirjallisen muodon pienempiä yksityiskohtia, koskematta lainkaan tärkeämpiin seikkoihin. Jos H. P. Blavatsky olisi elänyt julkaistaakseen uuden painoksen, olisi hän epäilemättä sitä hyvin huomattavasti korjannut ja laajentanut. Ettei tämä ole tapahtunut, on yksi niistä vähemmistä tappioista, joita tuo yksi suuri menetys on aikaansaanut.

Oudot lausetavat, jotka johtuivat puutteellisesta englanninkielen taidosta, ovat tässä korjatut; useimmat otteet kirjoista ovat tarkistetut ja niiden lähde mainittu. Tämä on vaatinut paljon työtä, koska edellisissä painoksissa otteet usein olivat hyvin irrallisia. Myöskin on otettu käytäntöön yhtenäinen järjestelmä sanskritinkielisten sanojen kirjottamisessa. Olemme hylänneet sen kirjotustavan, jota länsimaiset orientalistit enimmän suosivat, koska se tavalliselle lukijalle on harhaanviepä, ja olemme siis merkinneet ne kerakkeet, joita ei löydy englantilaisissa aakkosissa, sellaisilla kirjaimilla, jotka lähimmin vastaavat niiden ääntämistä, ja olemme huolellisesti ääntiöiden päällä merkinneet niiden pituuden. Muutamissa tapauksissa olemme tekstiin lisänneet muistutuksia, mutta tämä on tehty hyvin säästäväisesti ja ainoastaan siinä, missä ne silminnähden kuuluvat asiaan.

Olemme liittäneet teokseen laajan sanaluettelon avuksi tutkijoille ja olemme sitoneet sen erikseen, jotta sitä kävisi helpommin käyttäminen. Tästä suuresta työstä olemme me ja kaikki tutkijat kiitollisuuden velassa Mr. A. J. Fauldingille.

Lontoossa, 1893.

ANNIE BESANT.
G. R. S. MEAD.

ALKULAUSE SUOMALAISEEN PAINOKSEEN.

Salaisen Opin kolmas englantilainen laitos ilmestyi v. 1893. Se painettiin sellaisenaan uudestaan vuosina 1902, 1905 ja 1908. Suomennos on tehty viimeisen eli kuudennen painoksen mukaan. Suomennoksessa on koetettu mikäli mahdollista välttää vieraskielisiä sanoja, varsinkin latinan- ja kreikankielisiä, jonka tähden välistä on vartavasten muodostettu suomalainen sana, tai ainakin on niitä selitetty erityisissä muistutuksissa tai on suomennos liitetty tekstiin sulkumerkkien väliin. Ne vieraat sanat, jotka eivät ole selitetyt eivätkä löydy yleisessä kielessä, ovat kaikki etsittävät kirjasta „Salatieteilijän Sanakirja". Mutta itämaiset, sanskritinkieliset, kiinalaiset y. m. sanat ja lauseparret, jotka esiintyvät englantilaisessa alkutekstissä, ovat luonnollisesti säilytetyt, koska niiden merkitys selviää itse tekstistä. Näiden sanojen kirjotustavassa ei ole noudatettu englantilaista alkutekstiä vaan on ne suomenkielen oikeinkirjotussääntöjen mukaan kirjotettu niinkuin ne äännetään. H. P. Blavatsky kirjottaa esim. Avalokiteshvara ja Mâyâ; suomeksi nämä sanat ovat kirjotetut Avalookiteeshvara ja Maajaa.

P. E.

V. H. V.

ESIPUHE.

Hiljaa tulee kuunnella, lempeästi arvostella.
Shakespeare.

Siitä asti kuin teosofista kirjallisuutta on Englannissa alkanut ilmestyä, on tullut tavaksi kutsua siinä esiintyviä oppeja „esoteriseksi buddhalaisuudeksi" *(Esoteric Buddhism).* Ja tultuaan kerran tavaksi „erehdys juoksee alamäkeä, mutta totuus ponnistelee vaivaloisesti ylös kukkulalle" — niinkuin vanha, jokapäiväiseen kokemukseen perustuva sananparsi kuuluu.

Vanhat sananparret ovat usein kaikkein viisaimpia. Tuskin voi ihmisjärki koskaan pysyä vallan vapaana ennakkoluuloista; useinkin mielipiteet muodostetaan varmoiksi, ennenkuin asiaa on tarkasti tutkittu joka puolelta. Tämä koskee sitä valtaanpäässyttä kaksinkertaista erehdystä, että *(a)* pidetään teosofiaa ainoastaan buddhalaisuutena, ja *(b)* että sekotetaan Gautama Buddhan saarnaaman uskontofilosofian pääaatteita niihin oppeihin, jotka yleispiirteissään ovat esitetyt Mr. A. P. Sinnettin kirjassa *Esoteric Buddhism.* Tuskin voi ajatella mitään erehdyttävämpää. Tämä on antanut vastustajiemme käsiin tehokkaan aseen teosofiaa vastaan, sillä, niinkuin muuan etevä paalinkielen tutkija purevasti huomautti, tuossa kirjassa „ei ole esoterismia eikä buddhalaisuutta". Ne esoteriset totuudet, jotka esitetään Mr. Sinnettin kirjassa, lakkasivat olemasta esoterisia siitä hetkestä asti kuin ne tehtiin julkisiksi eikä tuo kirja sisältänyt Buddhan uskontoa vaan muutamia pääkohtia tähänasti salatuista opeista, joita nyt näissä kirjoissa selitetään ja täydennetään monilla muilla. Ja nämäkin kirjat, vaikka ne saattavat julki monta idän *Salaisen Opin* perustotuutta, kohottavat vain vähäisen tumman hunnun lievettä. Ei näet kukaan, ei edes suurin elävä adepti olisi oikeutettu tai kykenisi — jos hän tahtoisikin — umpimähkään julkaisemaan pilkkaavalle, epäuskoiselle maailmalle sitä, mitä niin visusti on siltä salattu pitkinä aikakausina.

Esoteric Buddhism oli erinomainen teos, mutta sen nimi oli onnettomasti valittu: ei kuitenkaan sillä tarkotettu muuta kuin mitä tämänkin teoksen nimellä tarkotetaan, *Salaista Oppia.* Se nimi tuli onnettomaksi, koska ihmisten on tapana tuomita asioita niiden ulkonäön eikä niiden merkityksen mukaan, ja koska

tuo erehdys nyt on tullut niin yleiseksi, että useimmat Teosofisen Seuran jäsenetkin ovat joutuneet samaan väärinkäsitykseen. Kaikkein ensinnä kuitenkin brahmiinit ja muut panivat vastalauseensa tätä nimeä vastaan, ja tehdäkseni itselleni oikeutta, täytyy minun mainita, että *Esoteric Buddhism* näytettiin minulle valmiina kirjana enkä minä ensinkään tiennyt, millä tavalla tekijä aikoisi kirjottaa sanan „Budh-ism".

Tämä seikka on erityisesti painettava niiden mieleen, jotka ensimäisinä käänsivät yleisön huomion teosofisiin oppeihin, mutta eivät tulleet huomauttaneeksi, mikä ero on „Buddhismin" — Herra Gautaman saarnaaman uskonnollisen siveysjärjestelmän, jota on kutsuttu buddhalaisuudeksi hänen arvonimensä mukaan (*Buddha*, „valistunut") — ja „Budhismin" välillä, joka johtuu sanasta Budha, „viisaus" eli „tieto" (Vidjaa), tietämisen kyky, jonka sanan juurena on sanskritin *Budh,* tietää. Me intialaiset teosofit olemme itse pääsyyllisiä, vaikka kyllä siihen aikaan teimmekin parastamme korjataksemme erehdyksen.[1]) Tämän surkean väärinnimityksen välttäminen olisi ollut helppo; tavaus olisi vain pitänyt muuttaa ja yhteisellä suostumuksella olisi pitänyt sekä ääntää että kirjottaa Budhism eikä Buddhism. Eikä viimemainittu sanakaan ole oikein kirjotettu eikä lausuttu, sillä sen pitäisi englanninkielellä kuulua Buddhaism ja sen tunnustajien „Buddhaists".

Tämä selvitys on välttämättömän tarpeellinen tämän kirjamme alussa. Viisaususkonto on kaikkien maan päällä elävien kansojen perintö-omaisuutta, vaikkapa *Esoteric Buddhism*-kirjassa[2]) väitetäänkin, että „kaksi vuotta sitten (s. o. 1883), en minä eikä kukaan muu elävä europpalainen tuntenut sen tieteen aakkosia, joka tässä ensimäisen kerran esitetään tieteellisessä muodossa" j. n. e. Tämä erehdys on varmaan pujahtanut teokseen epähuomiossa. Tämän kirjottaja tunsi kaiken, mikä julkaistiin kirjassa *Esoteric Buddhism* ja paljon enemmänkin monta vuotta ennenkuin hän (v. 1880) sai velvollisuudekseen ilmottaa pientä osaa salaisesta opista kahdelle *europpalaiselle* miehelle, joista toinen oli *Esoteric Buddhismin* tekijä; ja tämän kirjottajalla on kieltämättä se hänen itsensä mielestä hieman epäiltävä ansio, että hän on europpalainen synnyltään ja kasvatukseltaan. Sitäpaitsi hyvin suuressa määrässä Mr. Sinnettin esittämää filosofiaa opetettiin Amerikassa jo ennenkuin *Isis Unveiled* julkaistiin, kahdelle europpalaiselle ja työtoverilleni eversti H. S. Olcottille. Eversti Olcottin kolmesta opettajasta oli ensimäinen unkarilainen vihitty, toinen egyptiläinen, kolmas hindulainen. Luvan saatuaan eversti Olcott on julkaissut jonkun verran tästä opetuksesta eri tavoilla; jos molemmat muut henkilöt eivät ole julkaisseet,

---

[1]) Katso *Theosophist*-lehteä kesäkuulta 1883.

[2]) Alkuperäisen painoksen esipuheessa.

on syy yksinomaan se, ettei heidän ollut niin sallittu tehdä, koskei heidän aikansa ollut vielä tullut tehdä julkista työtä. Mutta muille on tämä aika tullut ja Mr. Sinnettin huomiota ansaitsevien kirjojen ilmestyminen on näkyvänä todistuksena tästä. Mutta ennen kaikkea on tärkeätä pitää mielessä, ettei mikään teosofinen kirja saa vähintäkään lisäarvoa auktoritetiin vetoomalla.

Aadi eli Aadi Budha, „Ainoa, Ensimäinen ja Korkein Viisaus", on sana, jota Aarjaasanga käytti salaisissa kirjotelmissaan ja jota nyt kaikki mystilliset pohjois-buddhalaiset käyttävät. Se on sanskritinkielinen sana ja varhaisimmat arjalaiset kutsuivat sillä nimellä Tuntematonta Jumaluutta. Sana „Brahmaa" ei näet löydy *Veeda*-kirjoissa eikä muissa vanhimmissa teoksissa. Aadi merkitsee Ehdotonta Viisautta ja Fitzedward Hall kääntää Aadhibhuutan „kaikkeuden ensimäiseksi luomattomaksi syyksi". Sanomattoman pitkiä ajanjaksoja on täytynyt kulua, kunnes Buddhan nimi tuli niin sanoakseni siksi inhimilliseksi, että sitä voitiin käyttää kuolevaisten nimenä, ja kunnes se lopulta tuli erikoisnimeksi yhdelle, jonka verraton hyve ja tieto antoi hänelle arvon „horjumattoman viisauden Buddha". *Boodha* merkitsee jumalallisen älyn eli ymmärryksen sisäistä omistusta; *Buddha* on sen saavuttaminen omalla ponnistuksellaan ja ansiollaan; *Buddhi* taas on tietämisen kyky, se kanava, jonka kautta jumalallinen tieto saapuu minälle, hyvän ja pahan erottaminen, myöskin jumalallinen omatunto ja henkinen sielu, joka on Aatmaan (hengen) käyttöväline. „Kun Buddhi sulattaa itseensä itsekkyytemme (hävittää sen) kaikkine sen vikaaroineen,[1]) niin Avalookiteeshvara[2]) ilmenee meille ja Nirvaana eli Mukti on saavutettu." Mukti on näet samaa kuin Nirvaana, s. o. vapaus Maajaan eli harhan pauloista. Boodhi on myöskin erityisen horrostilan, n. k. samaadhin nimi, jolloin ihminen saavuttaa henkisen tiedon huipun.

Epäviisaita ovat ne, jotka sokeassa ja ajattomassa vihassaan buddhismia ja sen kautta myös budhismia vastaan kieltävät sen esoteriset opit, jotka ovat samat kuin brahmiinien, vain siitä syystä, että se nimi tuo heille mieleen oppeja, jotka heille, yksi-jumalisuuden kannattajille muka ovat turmiollisia. *Epäviisas* on sana paikallaan heistä puhuessa, sillä tässä karkean ja epäloogillisen materialismin ajassa esoterinen viisausoppi yksinään on omiansa vastustamaan niitä yhä uudistuvia hyökkäyksiä, joita tehdään kaikkea sitä vastaan, mitä ihminen pitää kalleimpana ja rakkaimpana sisäisessä henkisessä elämässään. Todellinen filosofi, esoterisen viisauden tutkija kadottaa kokonaan näkyvistään personallisuudet, uskonkappaleet ja erityiset uskonnot. Vieläpä esoterinen filosofia sovittaa yhteen kaikki uskonnot, riisuu kultakin sen ulkonaiset inhimilliset verhot ja osottaa, että kunkin

[1]) Muutos, himo. Suom.

[2]) Mietiskelyssä nähty Herra, s. o. Logos. Suom.

juuri on sama kuin jokaisen muun suuren uskonnon. Se todistaa, että luonnossa välttämättömästi asuu jumalallinen ehdoton prinsippi. Se ei kiellä Jumaluutta enempää kuin se kieltää auringon. Esoterinen filosofia ei ole koskaan hylännyt Jumalaa luonnossa eikä Jumaluutta · ehdottomana ja abstraktisena *olevana.* Se vain kieltäytyy hyväksymästä ainoatakaan n. k. yksijumalaisten uskontojen jumalista, jotka ihminen on luonut oman kuvansa ja kaltaisuutensa mukaan läti Tuntemattoman solvaaviksi ja säälittäviksi irvikuviksi. Sitäpaitsi ne asiakirjat, joita me aiomme esittää lukijoillemme, käsittävät koko maailman esoteriset opetukset ihmiskunnan alusta asti, ja buddhalaisella salatieteellä on siinä ainoastaan oikeutettu paikkansa eikä muuta. Tosiaankin Gautaman metafysiikan *Dan'*in eli *Dshannan (Dhjaanan)* [1]) salaiset osat — vaikka näyttävät suurenmoisilta niistä, jotka eivät tunne muinaisen viisaususkonnon perusteita — ovat vain pieni osa suuresta kokonaisuudesta. Tuo hindulainen uskonpuhdistaja rajottui julkisessa opetuksessaan viisaususkonnon puhtaasti siveelliseen ja fysiologiseen puoleen, ainoastaan siveysoppiin ja ihmiseen. „Näkymättömät ja ruumiittomat" asiat, olemassaolon mysteriot ulkopuolella meidän maallista piiriämme jätti suuri opettaja julkisissa puheissaan aivan koskettamatta, säilyttäen salatut totuudet valitulle arhatiensa piirille. Arhatit saivat vihkimyksensä kuuluisassa Saptaparnan (Mahaavansan Sattapannin) luolassa lähellä Baibhaarin vuorta (paali-käsikirjotusten Veebhaaraa). Tämä luola oli Raadshaagrihassa, Magadhan vanhassa pääkaupungissa ja oli Fa-hianin Tsheeta luola, niinkuin muutamat muinaistutkijat aivan oikein arvelevat. [2])

Aika ja inhimillinen mielikuvitus teki pian lopun näiden opetusten puhtaudesta ja viisaudesta, kun ne arhatien salaisesta pyhästä piiristä heidän tehdessään käännytystyötä siirtyivät sellaiseen maaperään, joka ei ollut niin kypsynyt metafyysillisiin käsityksiin kuin Intia, s. o. kun ne kulkeutuivat Kiinaan, Japaniin, Siamiin ja Birmaan. Kuinka näiden suurten ilmotusten alkuperäiselle puhtaudelle kävi, näkyy tutkittaessa muutamia muinaisuuden n. k. esoterisia buddhalaisia oppisuuntia niiden nykyaikaisessa muodossa, ei ainoastaan Kiinassa ja yleensä muissa buddhalaisissa maissa vaan myös useissa Tibetin kouluissa, jotka ovat jääneet vihkimättömien laamojen ja mongolilaisten uudistajien haltuun.

---

[1]) *Dan,* uudenaikaisen kiinalaisen ja tibettiläisen ääntämisen mukaan *Tshan,* on esoteristen koulujen ja niiden kirjallisuuden yleinen nimi. Vanhoissa kirjoissa sana Dshanna määritellään näin: „itsensä uudistaminen mietiskelyllä ja tiedolla", toinen eli *sisäinen* syntymä. Siitä johtuu äännelakien mukaan Dzan, Dshan: „Dzyanin kirja". Katso Edkinsin teosta *Chinese Buddhism,* p. 129 note.

[2]) Mr. Beglor, Buddhagaajan pääinsinööri ja huomattava muinaistutkija oli luullaksemme ensimäinen, joka sen huomasi.

Sentähden lukija pitäköön mielessään, mikä tärkeä erotus on oikeaoppisen buddhalaisuuden s. o. Gautama Buddhan julkisten opetusten ja hänen esoterisen Budhisminsa välillä. Hänen salainen oppinsa muuten ei mitenkään eronnut samanaikuisten vihittyjen brahmiinien opeista. Buddha oli arjalaisen maan lapsi, syntyperäinen hindulainen, kshatrija-säätyinen ja „kahdesti syntyneiden" (vihittyjen brahmiinien) eli dvidshain oppilas. Hänen opetuksensa siis eivät voineet erota heidän opeistaan, sillä koko buddhalainen uudistus oli vain siinä, että johonkin määrin esitettiin julkisesti sellaista, mikä ennen oli pidetty salattuna kaikilta, jotka eivät kuuluneet asketien ja temppeli-vihittyjen taikapiiriin. Lupaustensa vuoksi Buddha ei saattanut opettaa *kaikkea,* mitä hän oli saanut tietää, vaikka hän opettikin todellisen esoterisen tieteen perustukselle rakennettua filosofiaa. Hän antoi sentähden maailmalle ainoastaan sen ulkonaisen aineellisen ruumiin ja pidätti sen sielun valittujaan varten. Monet Kiinan tutkijat orientalistien joukossa ovat kuulleet „sielu-opista", mutta kukaan ei näy ymmärtäneen sen todellista merkitystä ja tärkeyttä.

Tämä oppi säilytettiin salaisena — liiankin salaisena kenties — temppelien pyhäköissä. Se salaperäisyys, mikä verhosi sen pääoppia ja pyrkimyksen päämäärää — Nirvaanaa —, on niin koetellut ja kiusannut oppineiden uteliaisuutta heidän sitä tutkiessaan, että he, kykenemättä sitä järkevästi ja tyydyttävästi ratkaisemaan aukaisemalla sen gordilaisen solmun, ovat katkaisseet sen poikki selittämällä, että Nirvaana merkitsee *täydellistä tyhjäksitulemista.*

Tämän vuosisadan ensimäisen neljänneksen lopulla esiintyi maailmassa eräänlaatuista kirjallisuutta, jonka pyrkimys vuosi vuodelta kävi yhä selvemmäksi. Koska se oli nojautuvinaan sanskritintutkijoiden ja muiden orientalistien oppineihin tutkimuksiin, pidettiin sitä tieteellisenä. Hindulaiset, egyptiläiset ja muut vanhat uskonnot, tarut ja vertauskuvat pantiin merkitsemään kaikkea, mitä symbolientutkija tahtoi, että ne merkitseisivät, ja siten usein esitettiin karkea *ulkonainen* muoto *sisäisen* merkityksen sijasta. Teoksia, jotka vetivät huomiota puoleensa kekseliäitten arvelujensa ja johtopäätöstensä takia, esiintyi nopeasti toinen toisensa jälkeen ja kirjastot täyttyivät väitöskirjoilla, jotka enemmän käsittelivät sukupuolipalvelusta kuin oikeata symbologiaa, ja jotka kaikki olivat keskenään ristiriitaisia. Monenkin sanskritin- ja paalinkielen tutkijan tekeleissä ennalta tehdyt päätelmät asetetaan edellytyksiksi, joiden nojalla sitten tehdään vääriä johtopäätöksiä.

Tämä on ehkä todellinen syy, miksikä ulkopiirteet muutamista muinaisten aikojen salaisen opin perustotuuksista nyt saavat joutua päivänvaloon oltuaan pitkinä vuosituhansina mitä syvimpään vaitioloon ja salaisuuteen kätkettyinä. Minä sanon tahallani „muutamat totuudet", koska se, mikä täytyy jättää sanomatta, ei voisi mahtua sataankaan tällaiseen kirjaan eikä voisi tulla ilmotetnksi nykyi-

selle saddusealaisten sukupolvelle. Mutta sekin vähä, mikä nyt annetaan, on parempi kuin täydellinen vaikeneminen näistä elintotuuksista. Nykyaikainen maailma syöksyy mielettömästi tuntematonta kohti, jota luonnontutkija on liiankin altis sanomaan *mahdottomaksi* tuntea, aina kun kysymykset käyvät yli hänen kykynsä. Se kulkee nopeasti päinvastaista suuntaa kuin henkisyyttä kohti ja on nyt tullut suureksi temmellyskentäksi, ainaisen taistelun ja eripuraisuuden rotkoksi, kuolleeksi kaupungiksi, missä makaa haudattuna Henkisielumme korkeimmat ja pyhimmät pyrkimykset. Se sielu tulee polvi polvelta yhä enemmän herpaistuksi ja tunnottomaksi. Yhteiskunnan „rakastettavat epäuskoiset ja täydelliset irstailijat", joista Greeley puhuu, välittävät hyvin vähän menneisyyden kuolleitten tieteitten uudelleen herättämisestä, mutta on olemassa sievä joukko hartaita tutkijoita, joilla on oikeus oppia tuntemaan niitä muutamia totuuksia, mitkä heille nyt annetaan — ja *nyt* paljoa enemmän kuin kymmenen vuotta sitten, jolloin *Isis Unveiled* ilmestyi, tai kun myöhemmin julkaistuissa teoksissa yritettiin selittää esoterisen tieteen mysterioita.

Yksi suurimpia ja ehkä vaikeimpia vastalauseita koko teoksen todenmukaisuutta ja luotettavaisuutta vastaan ovat varmaan alussa olevat stantsat eli runot. Kuinka niissä olevat lauseet voidaan todistaa oikeiksi? Totta kyllä, vaikka suurin osa niistä sanskritinkielisistä, kiinalaisista ja mongolilaisista teoksista, joista näissä kirjoissa mainitaan otteita, ovat tunnettuja muutamille orientalisteille, niin kuitenkin itse pääteos, se, josta säkeet ovat otetut, ei ole europpalaisten kirjastojen hallussa. *Dzyanin* (eli *Dzanin*) *Kirja* on täydelleen tuntematon kielimiehille tai ainakaan eivät he ole kuulleet siitä sillä nimellä. Tämä on tietysti suuri pelotus niille, jotka seuraavat virallisen tieteen määräämiä tutkimusmenettelyjä, mutta salatieteen tutkijoille ja jokaiselle todelliselle salatieteilijälle tämä on vähäarvoista. Pääosa näistä opeista löytyy kuitenkin hajallaan sadoissa ja tuhansissa sanskritinkielisissä käsikirjotuksissa, joista muutamat jo ovat käännetyt — niinkuin tavallista tulkittaessa vääristeltyinä — ja toiset odottavat vuoroaan. Jokaisella oppineella on siis tilaisuus todistaa oikeiksi tässä tehdyt väitteet ja ottaa selvää useimmista otteista. Muutamat uudet tosiasiat, mutta uudet ainoastaan tavalliselle orientalistille, ja kommentarioista mainitut otteet ovat kyllä vaikeasti löydettäviä. Useita näistä opeista on myös tähänasti ainoastaan suullisesti ilmotettu, mutta näihinkin kaikkiin viitataan brahmalaisen, kiinalaisen ja tibettiläisen temppelikirjallisuuden miltei lukemattomissa teoksissa.

Kuinka lieneekin sen laita ja mitä lieneekin tekijällä pahansuopaisen arvostelun puolelta odotettavana, niin yksi asia on ainakin varma. Useiden esoteristen koulujen jäsenet, joiden pääpaikka on Himalajan takana ja joiden osastoja löytyy Kiinassa, Japanissa, Intiassa, Tibetissä ja vieläpä Syyriassa ja Etelä-Amerikassa, väittävät, että heillä on hallussaan *kauttaaltaan kaikki* pyhät

ja filosofiset teokset, käsinkirjotetut ja painetut, kaikki tyyni, mitä koskaan on kirjotettu millä kielellä tai kirjotuksella tahansa siitä asti kuin kirjotustaito syntyi hieroglyfi- eli kuvakirjotuksesta aina Kadmuksen ja Deevanaagarin kirjaimistoon asti.

On vahvasti väitetty, että aleksandrialaisen kirjaston häviöstä asti [1]) jokainen teos, jonka laatu voisi johtaa vihkimätöntä lopulta keksimään ja käsittämään muutamia salaisen tieteen mysterioita, on huolellisesti etsitty esille näiden veljeskuntien jäsenten yhteisillä ponnistuksilla. Ne, jotka siitä tietävät, lisäävät vielä, että kerran löydettyinä kaikki sellaiset teokset hävitettiin paitsi kolmea kappaletta kustakin, mitkä otettiin talteen ja pantiin turvalliseen säilöön. Intiassa viimeiset näistä kalleista käsikirjotuksista otettiin pois ja pantiin kätköön keisari Akbarin [2]) hallitessa.

Prof. Max Müller todistaa, etteivät mitkään uhkaukset tai lahjat keisari Akbarin puolelta voineet brahmiineilta kiristää *veeda*-kirjain alkuperäistä tekstiä, ja kuitenkin hän kerskailee, että se on europpalaisten orientalistien hallussa. [3]) Että Europalla olisi *täydellinen teksti,* on sangen epäiltävää, ja tulevaisuus voi sisältää hyvin epämieluisia yllätyksiä orientalisteille.

Vielä lisäksi väitetään, että jokainen tämänlaatuinen pyhä kirja, jonka teksti ei ollut tarpeeksi verhottu symbolismiin, tai jossa oli suoranaisia viittauksia muinaisiin mysterioihin, ensiksi huolellisesti kopioitiin salakirjaimilla, jotka pettävät terävimmänkin muinaiskielten tutkijan taidon, ja sitten hävitettiin viimeistä kappaletta myöten. Akbarin hallitessa muutamat kiihkoisat hovimiehetkin, joita ei miellyttänyt keisarin synnillinen halu tutkia vääräoppisten uskontoja, itse auttoivat brahmiineja kätkemään käsikirjotuksiaan. Yksi näistä oli Badaoni, jolla oli *peittelemätön kauhu* Akbarin mieliharrastusta, epäjumala-uskontojen tutkimista kohtaan.

Badaoni, kirjassaan *Muntakhab At Tavarikh* kirjottaa:

„Koska he (shramanat ja brahmiinit) ovat muita oppineita etevämmät kirjoissaan, joissa käsitellään siveysoppia ja fyysillisiä sekä uskonnollisia tieteitä, ja ovat korkealla asteella *tulevaisuuden tiedossaan,* henkisessä voimassaan ja inhimillisessä täydellisyydessään, niin he toivat todistuksia järkeen ja tosiasioihin perustuvia . . . ja terottivat oppejaan niin voimallisesti . . . ettei kukaan . . . nyt voinut hänen Majesteetissaan herättää epäilystä, vaikka vuoretkin sortuisivat soraksi tai taivaat repeisivät rikki . . . Hänen Majesteettinsa suosi noiden uskottomien lahkokuntien tutkimista, jotka ovat niin lukuisia, ettei niitä voi laskea, ja joiden *paljastetuilla kirjoilla* ei ole loppua.“ [4]

[1]) Katso *Isis Unveiled,* Vol. II, p. 27.

[2]) Muhamettilainen keisari (suurmoguli), hallitsi Intiaa v. 1556—1605 j. Kr. Suom.

[3]) *Introduction to the Science of Religion,* p. 23.

[4]) *Ain i Akbari,* kääntänyt t:ri Blochmann, toistanut Max Müller, *op. cit.*

Tämä teos „pidettiin salassa ja julkaisemattomana Dshahangirin hallitukseen asti".

Sitäpaitsi kaikissa suurissa ja rikkaissa laamaluostareissa on maanalaisia holveja ja luola-kirjastoja, kallioon hakattuja, milloin Gonpa ja Lhakhang [1]) sijaitsee vuoristossa. Läntisen Tsaidamin takana, Kuen-lunin autioissa vuorensolissa on useita sellaisia kätköjä. Altyn-tagin harjaa pitkin, jota ei tähän asti kenenkään europpalaisen jalka ole tallannut, on olemassa muuan kylä syvän rotkon pohjassa. Siinä on pieni ryhmä taloja, jotka pikemmin muodostavat kylän kuin luostarin, ja sen keskellä on halvannäköinen temppeli, jonka lähellä elää yksinäinen vanha laama sitä vartioimassa. Pyhiinvaeltajat sanovat, että tämän temppelin alla olevat maanalaiset käytävät ja salit sisältävät sellaisen kokoelman kirjoja, että se kertomuksista päättäen on liian suuri mahtuakseen edes British Museumiin.

Saman traditsionin mukaan Tarimin nykyään autiot ja vedettömät seudut — todellinen erämaa Turkestanin keskellä — olivat muinaisaikana täynnä rikkaita ja kukoistavia kaupunkeja. Tätä nykyä sen kauhistuttavaa autiutta vain muutamat harvat vihreät keitaat keskeyttävät. Yksi niistä, joka peittää suuren, erämaan santaan haudatun kaupungin, ei kuulu kellekään, vaikka siellä usein käy mongolilaisia ja buddhalaisia. Tarut senkin suhteen puhuvat suunnattomista maanalaisista huoneista, suurista laajoista käytävistä täynnä kartion- ja kuutionmuotoisia, täyteenkirjotettuja kiviä. Saattaa olla perättömiä huhuja, saattaa myös olla totta.

Kaikki tämä voi helposti herättää epäilyksen hymyilyn. Mutta ennenkuin lukija kieltää näiden kertomusten todenperäisyyden, odottakoon hän vielä ja ajatelkoon seuraavia tunnettuja tosiseikkoja. Orientalistien yhteiset tutkimukset ja varsinkin vertailevan kielitieteen ja uskontotutkimuksen edustajien viimevuotiset vaivaloiset työt ovat saaneet heidät vakuutetuiksi siitä, että arvaamaton joukko käsikirjotuksia ja myöskin painettuja teoksia, *joiden tiedetään olleen olemassa, ei nyt enää ole löydettävissä.* Ne ovat hävinneet jättämättä itsestään pienintäkään jälkeä. Jolleivät ne olisi olleet tärkeitä teoksia, olisivat ne ajan vieriessä luonnollisella tavalla voineet joutua häviöön ja niiden nimetkin olisivat silloin kadonneet ihmisten muistista. Mutta niin ei ole laita, sillä niinkuin nyt tunnustetaan, useimmat niistä sisälsivät oikeat avaimet tallella oleviin teoksiin, mitkä nyt ovat *tykkönään käsittämättömiä* suurimmalle osalle lukijoistaan *ilman näitä lisäkirjoja, jotka olisivat sisältäneet kommentarioita ja selityksiä.*

Sellaisia ovat esim. Laotsen, Konfutsen edelläkävijän teokset. Hänen sanotaan kirjottaneen yhdeksänsataa ja kolmekymmentä teosta siveysopista ja

[1]) Laama-luostarit. Suom.

uskonnosta ja seitsemänkymmentä magiasta, yhteensä tuhannen kirjaa. Mutta hänen suurteoksensa, *Tao-te-king,* hänen oppinsa ydin ja taolaisten pyhä kirja, sisältää, kuten Stanislas Julien sanoo, [1]) ainoastaan „noin 5000 sanaa", tuskin tusinan sivuja. Ja kuitenkin prof. Max Müller havaitsee, että „teksti on käsittämätön ilman kommentarioita, niin että Julienin oli turvauduttava enemmän kuin 60 kommentarioon voidakseen toimittaa käännöksensä, ja niistä kommentarioista on vanhin niin aikainen kuin v:lta 163 e. Kr." *eikä siis aikaisempi,* niinkuin näemme. Niiden puolenviidettä vuosisadan aikana, jotka kuluivat ennen tätä „aikaisinta" kommentariota, oli kylläksi aikaa kätkeä Lao-tsen todellinen oppi kaikilta paitsi hänen vihityiltä papeiltaan. Japanilaiset, joiden joukossa nykyään löytyvät oppineimmat Lao-tsen papit ja seuraajat, nauravat suorastaan europpalaisten kiinan-tutkijain erehdyksille ja arveluille, ja traditsioni vakuuttaa, että ne kommentariot, joihin meidän länsimaiset oppineet ovat päässeet käsiksi, eivät ole todelliset *salatieteelliset* muistiinpanot vaan tarkotuksella tehtyjä verhoja, ja että todelliset kommentariot, samoin kuin miltei kaikki oikeat tekstit, ovat kauan sitten kadonneet maailmallisten silmistä.

Konfutsen teoksista me luemme:

„Jos käännymme Kiinaan, huomaamme, että Konfutsen uskonto perustuu viiteen Kingiin ja neljään Shuhun. Nämä ovat itsessään erinomaisen laajat ja niitä seuraa suunnattomat kommentariot, joitten avutta eivät oppineimmatkaan tutkijat uskalla mittailla kiinalaisten pyhien kirjojen *syvyyttä*". [2])

Eivätkä he ole niitä mitanneetkaan, ja sitä valittavat konfutselaiset, niinkuin eräs hyvin oppinut heistä lausui Parisissa v. 1881.

Jos oppineet kääntyvät semiläisten uskontojen muinaiseen kirjallisuuteen, kaldealaiseen pyhään sanaan, joka on Mooseksen raamatun vanhempi sisar ja opettaja, jollei suorastaan päälähde, kun taas Mooseksen raamattu on kristinuskon perusta ja lähtökohta, niin mitä huomataan? Säilyttämässä muistoa Babylonin muinaisista uskonnoista, antamassa tietoa kaldealaisten maagien (tietäjien) laajoista ajanlaskuista ja tähtitieteellisistä havainnoista, todistamassa heidän kuuluisan ja erittäin salatieteellisen kirjallisuutensa traditsionia — mitä siitä on tätä nykyä jälellä? Ainoastaan muutamia katkelmia, joita sanotaan Berosuksen kirjottamiksi.

Mutta nämäkin ovat miltei arvottomia antamaan edes viittaustakaan kadonneen tiedon laadusta, sillä ne ovat kulkeneet hänen jaloutensa, Kesarean piispan (Eusebiuksen) kätten kautta — tuon miehen, joka itsensä asetti muitten ihmisten pyhien uskonnollisten kirjojen tarkastajaksi ja julkaisijaksi — ja niissä

---

[1]) *Tao-te-King,* p. 27.

[2]) Max Müller, *op. cit.* p. 114.

on epäilemättä meidän päivinämme jälkiä hänen erinomaisen luotettavasta ja totuudentuntoisesta käsialastaan. Mikä on näet tämän kirjotelman historia, tämän, joka yksin käsittelee Babylonin muinaista suurta uskontoa?

Sen kirjotti kreikankielellä Aleksanteri Suurta varten Berosus, eräs Beluksen temppelin pappi, niiden tähti- ja aika-tieteellisten asiakirjojen perusteella, joita tuon temppelin papit tallettivat ja jotka käsittivät 200,000 vuoden pituisen ajan — ja tämä Berosuksen historia on nyt hävinnyt. Ensimäisenä vuosisatana e. Kr. Aleksander Polyhistor laati sarjan otteita siitä *jotka myöskin ovat hävinneet.* Näitä otteita käytti Eusebius (270—340 j. Kr.) kirjottaessaan *Kronikoninsa.* Monet toisiaan muistuttavat — miltei yhtäpitävät — kohdat [1]) juutalaisten ja kaldealaisten kirjojen välillä saivat jälkimäiset Eusebiuksen silmissä näyttämään vaarallisilta, koska hän oli ottanut tehtäväkseen puolustaa ja levittää uutta uskoa, joka oli omaksunut entiset kirjotukset ja niiden keralla järjettömän ajanlaskun.

Nyt on varsin varmaa, että Eusebius ei säästänyt Manethon egyptiläisiä aikatauluja — sitä varmempaa kun Bunsen [2]) syyttää häntä häikäilemättömästä historian turmelemisesta, ja Sookrates, muuan historioitsija viidennellä vuosisadalla, sekä Syncellus, Konstantinopolin vara-patriarkka kahdeksannen vuosisadan alussa, tuomitsivat hänet mitä röyhkeimmäksi ja tunnottomimmaksi väärentäjäksi. Onko siis uskottavaa, että hän olisi hellemmällä kädellä pidellyt kaldealaisia kirjotuksia, jotka jo uhkailivat uutta uskontoa, tuota niin äkkiä omistettua?

Niinmuodoin lukuunottamatta näitä sangen epäiltäviä katkelmia on koko Kaldean pyhä kirjallisuus hävinnyt maailman näkyvistä yhtä täydellisesti kuin kadonnut Atlantis. Myöhemmin tulemme Berosuksen historiasta mainitsemaan muutamia seikkoja, mitkä voivat antaa paljon valoa käsittääksemme „langenneitten enkeleitten“ tarun todellista syntyä, joita enkeleitä Kaldeassa edustivat Bel ja Lohikäärme.

Kääntyäksemme sitten arjalaisen kirjallisuuden vanhimpaan teokseen, *Rig Veedaan*, niin tutkija, jos hän tarkasti seuraa itse orientalistien antamia tietoja, havaitsee, että vaikka *Rig Veeda* sisältää ainoastaan noin 10,580 säettä eli 1,028 hymniä, kuitenkin huolimatta *Braahmana*-kirjoista ja epälukuisista muistutuksista ja kommentarioista, sitä ei oikein ymmärretä tänäkään päivänä. Miksikä niin? Nähtävästi sentähden että *Braahmana*kirjat, „alkuperäisten

---

[1]) Vasta nykyään ovat nämä yhtäläisyydet keksityt ja tulleet todistetuiksi George Smithin löytöjen kautta (ks. hänen kirjaansa *Chaldean Account of Genesis).* Tuon armenialaisen väärentäjän ansiosta on kaikki sivistyskansat johdettu harhaan enemmäksi kuin 1,500 vuodeksi pitämään juutalaisia jäljennöksiä Jumalan *suoranaisina* ilmotuksina.

[2]) Kirjassa *Egypt's Place in History* I, 200.

hymnien vanhimmat skolastiset tutkistelmat" itse vaativat avainta, jota orientalistit eivät ole kyenneet hankkimaan.

Mitä taas sanovat oppineet buddhalaisesta kirjallisuudesta? Onko heillä se kokonaisena hallussaan? Ei suinkaan. Huolimatta pohjois-buddhalaisten *Kandshurin* ja *Tandshurin* 325 niteestä, joista jokainen kuuluu painavan „neljä tai viisi leiviskää", ei todellisuudessa tunneta mitään oikeasta lamaismista. Kuitenkin sanotaan *Saddharmaalankaarassa,* [1]) että pyhä kirjakokoelma sisältää 29,368,000 kirjainta eli, lukuunottamatta selityksiä ja kommentarioita, viisi tai kuusi kertaa niin paljon kun mitä löytyy raamatussa, sillä prof. Max Müllerin mukaan raamatussa on vain 3,567,180 kirjainta. Huolimatta siis näistä 325 niteestä (oikeastaan niitä on 333, sillä *Kandshur* sisältää 108 ja *Tandshur* 225 nidettä) „kääntäjät tarjoomatta meille tarkkoja käännöksiä ovat niihin kutoneet omia kommentarioitaan, kukin oikeuttaakseen oman oppisuuntansa uskonkappaleita". [2]) Sitäpaitsi „buddhalaisten lahkojen, sekä pohjoisten että eteläisten, säilyttämän traditsionin mukaan, sisälsi buddhalaisten pyhä kirjakokoelma alkuaan 80,000 tai 84,000 kirjaa, mutta useimmat niistä hävisivät, niin että jäi ainoastaan 6000" — niinkuin professori kuulijoilleen kertoo. Hävisivät, niinkuin tavallista — europpalaisilta. Mutta kuka voi olla aivan varma siitä, että ne myöskin katosivat buddhalaisilta ja brahmiineilta?

Ajatellessamme, kuinka buddhalaiset kunnioittavat jokaista riviä, mitä on kirjotettu Buddhasta ja „hyvästä laista", tuntuu lähes 76,000 kirjotelman katoaminen ihmeelliseltä. Jos olisi käynyt päinvastoin, niin jokainen maailman luonnollisen menon tuntija hyväksyisi sen väitteen, että näistä 76,000:sta 5,000 tai 6,000 kirjotelmaa *olisi voinut hävitä* vainojen aikana Intiassa ja sieltä muutettaissa. Mutta koska on hyvin varmaa, että buddhalaiset arhatit alottivat uskonnollisen siirtymisensä levittääkseen uutta uskoa Kashmirin ja Himaalajan taakse jo niinkin varhain kuin v. 300 ennen meidän ajanlaskumme alkua [3]) ja saapuivat Kiinaan v. 61 j. Kr. [4]), jolloin Kashiapa, keisari Ming-tin kutsusta saapui sinne tutustuttamaan „taivaan poikaa" buddhalaisiin oppeihin, — niin tuntuu omituiselta kuulla, että orientalistit puhuvat tuosta katoamisesta ikäänkuin se todella olisi ollut mahdollinen. He eivät näy hetkeäkään punnitsevan sitä mahdollisuutta, että tekstit olisivat hävinneet ainoastaan länsimailta ja heiltä itseltään eli että Aasian kansoilla olisi ollut tuo verraton julkeus pidättää pyhimmät

[1]) Spence Hardy, *The Legends and Theories of the Buddhists,* p. 66.

[2]) E. Schlagintweit, *Buddhism in Tibet,* p. 77.

[3]) Lassen *(Ind. Altertumskunde, II, 1,072)* osottaa, että muuan buddhalainen luostari perustettiin Kailaan vuoristoon v. 137 e. Kr., ja kenraali Cunningham kertoo toisesta vielä varhemmasta.

[4]) J. Edkins, *Chinese Buddhism,* p. 87.

kirjansa muukalaisten saatavista ja siten olla jättämättä niitä häväistäviksi ja väärinkäytettäviksi sellaisten ihmisrotujen puolelta, jotka ovat olevinaan niin „tavattoman paljon korkeammat“ heitä itseään.

Päättäen miltei jokaisen orientalistin [1]) ilmilausumista valituksista ja lukuisista tunnustuksista voi yleisö olla aivan varma siitä, *(a)* että oppineilla muinaisten uskontojen tutkijoilla tosiaan on sangen vähän tosiasioita, joiden pohjalle he rakentavat *lopullisia* päätelmiään, niinkuin he tavallisesti tekevät, vanhoista uskonnoista, ja *(b)* että tuo tosiasioiden puute ei ensinkään estä heitä uskonkappaleita luomasta. Saattaisi luulla, että koska on niin runsaasti tietoa Egyptin jumaljärjestelmästä ja mysterioista säilyneenä monien klassillisen ajan kirjailijoiden teoksissa, niin ainakin Faaraoiden aikuisen Egyptin jumalanpalvelusmenojen ja uskonoppien pitäisi olla hyvin ymmärrettyjä — ainakin paremmin kuin on Intian liian syvämietteiset filosofiset järjestelmät ja panteismi. Intian uskonnosta ja kielestä Europalla tuskin oli mitään käsitystä ennen 19:nnen vuosisadan alkua, mutta pitkin Niili-virtaa ja ympäri koko Egyptin maata seisoo vielä tänä päivänä (ja tulee vuosittain esiinkaivetuksi yhä uusia) muistomerkkejä, jotka kaunopuheisesti kertovat omasta historiastaan. Kuitenkaan ei ole laita niinkuin luulisi. Oppinut Oxfordin kielitieteilijä tunnustaa itse totuuden näin sanoessaan:

„Me näemme vielä pystyssä seisomassa pyramidit ja temppeleiden ja labyrinttien rauniot, joiden seinät ovat peitetyt hieroglyfi-kirjotuksilla ja kummallisilla jumalien ja jumalattarien kuvilla. Papyros-kääröissä, joihin ajan hammas ei näy pystyvän, on meillä vielä, niinkuin voimme sanoa, katkelmia egyptiläisten pyhistä kirjoista. Kuitenkin, vaikka paljon on saatu selville tämän salaperäisen kansan vanhoista kirjotuksista, niin Egyptin uskonnon päälähde ja sen seremoniallisen jumalanpalveluksen alkuperäinen merkitys ei ole vielä läheskään meille paljastunut“. [2])

Tässäkin salaperäiset hieroglyfi-kirjotukset ovat jälellä, mutta ne avaimet, jotka yksin voisivat saattaa ne ymmärrettäviksi, ovat hävinneet.

Todella meidän suurimmat Egyptin-tutkijamme tietävät niin vähän egyptiläisten hautamenoista ja sukupuolien erotuksen ulkonaisista merkeistä muumioissa, että se on johtanut mitä naurettavimpiin erehdyksiin. Vuosi tai pari sitten keksittiin tällainen erehdys Bulakissa Kairossa. Muuan muumio, jonka sisälläolijaa pidettiin jonkun mitättömän Faaraon vaimona, keksittiinkin olevan Sesostriksen — Egyptin suurimman kuninkaan — muumio, kun huomattiin lukea kirjotus sen kaulassa olevasta taikakalusta.

Vaikka prof. Müller nyt on huomannut, että „on luonnollinen yhteys kielen ja uskonnon välillä“, ja että „on ollut *yhteinen* arjalainen uskonto ennen arjalaisen rodun hajautumista, *yhteinen* semiläinen uskonto ennen semiläisen

---

[1]) Katso esim. Max Müllerin luentoja.
[2]) *Op. cit.* p. 118.

rodun hajautumista, ja *yhteinen* turanilainen uskonto ennen kiinalaisten ja muiden turanilaisten luokkaan kuuluvien kansojen eroamista"; vaikka hän siis tosiaan on tavannut ainoastaan „kolme muinaisaikaista uskonnonkeskustaa" ja „kolme kielenkeskustaa", ja vaikka hän yhtä vähän tuntee noita alkuperäisiä uskontoja ja kieliä kuin niiden syntyä — niin kuitenkaan hän ei häikäile vakuuttaa, että „todellinen *historiallinen perustus* maailman pääuskontojen tieteellistä käsittelemistä varten" on saavutettu!

Jonkun asian „tieteellinen käsitteleminen" ei ole minään takeena sen „historiallisesta perustuksesta", eikä mikään kielentutkija etevimpien joukostakaan ole oikeutettu esittämään omia johtopäätöksiään *historiallisina* tosiasioina, kun hänellä ei ole käsissään sen enempi tositietoja. Epäilemättä tuo etevä orientalisti on maailman vakuuttamiseksi täydelleen todistanut, että Grimmin lain äänneopillisten sääntöjen mukaan Odin ja Buddha ovat kaksi eri henkilöä, aivan erilaisia toisistaan, ja on tämän todistanut tieteellisesti. Mutta kun hän siitä saa tilaisuuden samassa hengenvedossa sanoa, että „Odinia palveltiin ylimpänä jumalana paljon varhemmin *Veedojen* ja Homeroksen aikoja", ei hänellä ole vähääkään „historiallista perustusta" tähän vaan hän panee *historian* ja *tosiasiat* palvelemaan omia johtopäätöksiään, jotka kyllä voivat olla hyvin „tieteellisiä" orientalistien silmissä, mutta kuitenkin ovat hyvin kaukana totuudesta. Monien etevien kielitieteilijöiden ja itämaan tutkijoiden — Martin Haugista itse prof. Max Mülleriin asti — ristiriitaiset mielipiteet *Veeda*-kirjojen ajanlaskun suhteen ovat selvänä todistuksena siitä, että tuolla väitteellä ei ole mitään „historiallista" perustaa; „sisäinen todistus" taas on hyvin usein pettävä virvatuli eikä mikään luotettava opas. Eikä uudenaikaisen „vertailevan mytologian" tieteellä ole yhtään tätä parempaa todistusta esille tuotavana kumotakseen niiden oppineiden kirjailijoiden mielipiteen, jotka noin vuosisadan verran sitten vakuuttivat, että on täytynyt olla „alkuaikaisen yliluonnollisen ilmestyksen katkelmia, annettuja koko ihmissuvun esi-isille . . . ja säilyneitä Kreikan ja Italian temppeleissä". Sillä juuri tätä ovat kaikki itämaiset vihityt ja panditit julistaneet maailmalle ajasta aikoihin. Eräs etevä singalilainen pappi vakuutti tämän kirjottajalle olevan hyvin tunnettua, että tärkeimmät buddhalaiseen pyhään kaanoniin kuuluvat kirjotelmat ovat otetut talteen *maihin ja paikkoihin, joihin europpalaiset oppineet eivät pääse,* ja Svaami Dajanand Sarasvatii-vainaja, aikoinaan Intian suurin sanskritisti, vakuutti muutamille Teosofisen Seuran jäsenille saman asian muinaisten brahmalaisten teosten suhteen. Kun hänelle sanottiin, että professori Max Müller oli luennoissaan kuulijoilleen selittänyt: „sillä teorialla että ihmissuvun isille *oli suotu alkuaikainen yliluonnollinen ilmotus,* ei enää meidän päivinämme ole monta kannattajaa" — niin tuo pyhä ja oppinut mies naurahti. Hänen vastauksensa on mieleenpantava. „Jos Mr. 'Moksh Muller' (niinkuin

hän nimen äänsi) olisi brahmiini ja tulisi minun luokseni, niin minä voisin viedä hänet erääseen *gupa*-luolaan (salaiseen holviin) lähellä *Ookhi Mathia* Himaalajan vuoristossa, missä hän piankin huomaisi, että se, mikä on kulkenut yli Kaalapanin (valtameren mustien aaltojen) Intiasta Europpaan, on ollut ainoastaan *pyhien kirjojemme muutamista kohdista otettujen ala-arvoisten kopioitten palasia.* On ollut 'alkuaikainen ilmotus' ja se on vielä olemassa, eikä se tule maailmalta katoomaan vaan tulee uudestaan ilmaantumaan. Mutta mleetshat saavat tietysti odottaa".

Kun häneltä tarkemmin kysyttiin tätä asiaa, ei hän tahtonut siitä puhua. Tämä tapahtui Miraatissa v. 1880.

Epäilemättä oli hyvin julmasti tehty, kun brahmiinit viime vuosisadalla Kalkuttassa vetivät eversti Wilfordia ja Sir William Jonesia nenästä, mutta se oli hyvin ansaittua, eikä kukaan ole enemmän moitittava tässä jutussa kuin lähetyssaarnaajat ja eversti Wilford itse. Lähetyssaarnaajat, Sir William Jonesin oman todistuksen mukaan olivat siksi tyhmät, että väittivät „hindulaisten vielä nytkin olevan miltei kristittyjä, koska heidän Brahmaansa, Vishnunsa ja Maheeshansa eivät ole muuta kuin kristittyjen kolminaisuus" [1]). Se antoi hyvän opetuksen. Se teki itämaiset tutkijat kaksinverroin varovammiksi, mutta ehkä se myös on tehnyt muutamat heistä liian aroiksi ja sen johdosta saattanut hylättyjen johtopäätösten heilurin heilahtamaan liian paljon toiseen suuntaan. Tuo „ensimäinen saalis brahmiinien markkinoilta" vastaukseksi eversti Wilfordin pyyntöön on nyt saanut aikaan sen, että orientalistit sanovat miltei jokaisen vanhan sanskritinkielisen käsikirjotuksen olevan niin uudenaikaisen, että lähetyssaarnaajat täydellä oikeudella voivat käyttää tätä tilaisuutta hyväkseen. Että he niin tekevät, mikäli heidän älykykynsä riittävät, sen osottavat viimeaikaiset typerät yritykset todistaa, että koko *Puraanojen* kertomus Krishnasta on *brahmiinien sieppaama raamatusta.*

Mutta ne tosiseikat, jotka Oxfordin professori luennoissaan kertoo noista kuuluisista väärennyksistä (mitkä koituivat eversti Wilfordin kunniaksi mutta myöhemmin suruksi) eivät ollenkaan koske niitä johtopäätöksiä, joita salaisen opin tutkija välttämättä tulee tehneeksi. Sillä joskin tutkimukset näyttävät, ettei uusi eikä edes vanha testamentti mitään lainannut brahmiinien ja buddhalaisten vanhemmista uskonnoista, niin ei siitä seuraa, etteivät juutalaiset olisi lainanneet, mitä he tiesivät, kaldealaisista kirjoista, joita Eusebius myöhemmin typisteli.

---

[1]) Katso Max Müller, *op. cit.* p. 288. Tämä koskee ovelaa väärennystä, kun vanhoihin puraanalaisiin käsikirjotuksiin pistetyille lehdille kirjotettiin oikealla muinaisaikaisella sanskritinkielellä kaikki, mitä panditit olivat kuulleet eversti Wilfordilta Adamista ja Abrahamista, Noakista ja hänen kolmesta pojastaan j. n. e.

Mitä taas tulee kaldealaisiin, niin ne varmasti saivat alkuperäiset oppinsa brahmiineilta, sillä Rawlinson näyttää, että Babylonin aikaisimpaan mytologiaan on kieltämättä Veeda-kirjoista tullut vaikutelmia. Ja eversti Vans Kennedy lausui kauan sitten aivan oikein, että Babylonia alusta asti oli sanskritilaisen ja brahmalaisen opin pesäpaikka. Mutta kaikkien tällaisten todistusten täytyy kai menettää arvonsa prof. Max Müllerin viimeiseksi laatiman teorian edessä. Jokainen tietää, millainen tämä teoria on. Äänneopilliset lait ovat nyt tulleet eri kansojen jumalien välillä tavattavien yhtäläisyyksien ja kaiken „yhteyden" purkajaksi. Vaikka siis Merkuriuksen (Budhan, Thot-Hermeksen y. m.) äiti oli Maia, Gautama Buddhan äiti myöskin Maajaa ja Jeesuksen äiti samaten Maajaa (harha, sillä Maria on Mare, meri, vertauskuvallisesti suuri harha) — niin näillä kolmella nimellä ei muka sittenkään ole mitään yhteyttä eikä niillä voikaan olla senjälkeen kuin Bopp on „määritellyt äänneopillisten lakien säännöt".

Yrittäessään koota yhteen kirjottamattoman historian monet sekavat vyyhdit ottavat orientalistimme rohkean askeleen, kun he edeltäpäin kieltävät kaiken, mikä ei sovellu heidän omiin päätelmiinsä. Niinpä vaikka joka päivä keksitään uusia esimerkkejä niistä suurista taiteista ja tieteistä, jotka ovat olleet olemassa kauan sitten aikakausien yössä, niin tahdotaan kieltää, että edes kirjotustaitokaan olisi löytynyt muutamilla vanhimmilla kansoilla ja heidät luetaan raakalaisiksi eikä sivistyneiksi. Kuitenkin on vielä olemassa jälkiä suunnattomasta sivistyksestä, jopa Keski-Aasiassakin. Tämä sivistys on epäämättä ollut *ennen historiallista aikaa.* Ja kuinka voi olla sivistystä, jollei ole kirjallisuutta missään muodossa, ei edes aikakirjoja? Jo yksin terveen järjen pitäisi täyttää kuolleitten kansojen historiassa löytyvät aukot. Se jättiläismäinen vuoriseinämä, joka ympäröi koko Tibetin ylätasankoa Khuan-Khén virran yläjuoksusta Karakorumin vuorille asti, oli todistajana näkemässä suuren sivistyksen tuhansien vuosien aikana ja se voisi ihmisille kertoa kummia salaisuuksia. Oli aika, jolloin näiden maiden itä- ja keskiosat — Nan-tshan ja Altyn-tag — olivat täynnä kaupunkeja, jotka hyvin olisivat voineet kilpaillla Babylonin kanssa. Kokonainen geologinen muodostuskausi on käynyt yli maan senjälkeen kuin nuo kaupungit vetivät viimeisen hengenvetonsa, niinkuin Tarimin alangon suunnattomilla keskitasangoilla olevat lentohiekkakunnaat ja nykyään hedelmätön, kuollut erämaa voi todistaa. Ainoastaan Tarimin rajamaita tuntevat matkustajat pintapuolisesti. Noiden santaylänköjen sisäosissa on vettä ja kukoistavia keitaita, joihin ei kenenkään europpalaisen jalka vielä ole tunkeutunut, kun ei ole uskallettu lähteä astumaan tuota nyt niin petollista tannerta. Noitten hedelmällisten keitaitten joukossa on muutamia, joihin ei pääse edes tavallinen matkusteleva maanasukas. Tuulispäät voivat „nostattaa sannan ja lakaista pois kokonaiset kukkulat", mutta ne ovat voimattomia hävittämään sitä, mikä ei ole niille alttiina. Syvälle maan poveen

kätkettyinä on suuria varastohuoneita, ja koska niiden sisäänkäytävät ovat salatut, ei ole pelkoa, että kukaan niitä keksisi, vaikka kokonaiset sotajoukot tunkeutuisivat noihin hietaerämaihin, missä

Ei lampea, ei pensasta, ei taloa näy
Ja vuoriharjanteet ne piirittävät
Erämaan kuivan kuivaa hietakenttää . . .

Mutta ei tarvitse lähettää lukijaa tuohon erämaahan, koska näitä todistuksia muinaisesta sivistyksestä löytyy myös saman maan verrattain kansotetuissa osissa. Tshertshenin keidas esim. sijaitsee noin 4,000 jalkaa Tshertshen-darjan joen pinnan yläpuolella ja sen ympärillä on vielä tänä päivänä joka suunnalla vanhojen kaupunkien raunioita. Nykyään noin 3,000 ihmisolentoa edustaa satamäärän hävinneen kansan ja rodun jäännöksiä, joiden kansojen nimiäkään eivät nykyiset kansatieteilijämme tunne. Ihmisrotujen tutkija (antropologi) joutuisi suureen hämminkiin, jos hänen pitäisi jakaa ja luokitella niitä, ja sitä enemmän, koska kaikkien näiden „vedenpaisumusta aikaisempien" rotujen ja heimojen jälkeläiset itse yhtä vähän tietävät esi-isistään kuin jos he olisivat kuusta pudonneet. Jos heidän alkuperäänsä kysytään, niin he vastaavat, etteivät tiedä, mistä isänsä ovat tulleet, mutta ovat kuulleet, että heidän ensimäiset eli varhaisimmat miehensä olivat näiden arojen „suurten haltijain" johtamia. Tämä voidaan lukea tietämättömyyden ja taikauskon laskuun, mutta salaisen opin kannalta saattaa tämä vastaus perustua ikivanhaan traditsioniin. Ainoastaan Khurassanin heimo väittää kauan ennen Aleksanterin aikoja tulleensa siitä maasta, joka nyt tunnetaan Afghanistanin nimellä, ja kertoo tämän vahvistukseksi legendoja. Venäläinen matkailija (nyttemmin kenraali) Prshevalskij löysi aivan lähellä Tshertshenin keidasta kahden suunnattoman kaupungin rauniot, joista vanhemman 3,000 vuotta sitten paikkakunnan kertomuksen mukaan hävitti jättiläismäinen sankari ja toisen mongolilaiset meidän ajanlaskumme kymmenennellä vuosisadalla.

„Molempien kaupunkien paikka on nyt erämaan tuulien ja lentohiekan vaikutuksesta täynnä monia kummallisia jäännöksiä, särkyneitä saviastioita, kyökkitarpeita ja ihmisluita. Maanasukkaat löytävät usein kupari- ja kultarahoja, sulatettuja hopealevyjä, jalokiviä, turkooseja, ja — mikä on kaikkein merkillisintä — rikottua lasia . . . Myöskin ruumisarkkuja, tehtyjä jostakin kulumattomasta puusta tai muusta aineesta, joiden sisällä on hyvin säilyneitä palsamoituja ruumiita . . . Miesten ruumiit näissä muumioissa ovat kaikki järin kookkaat, rakenteeltaan voimakkaat, ja niillä on pitkä aaltoileva tukka . . . Löydettiin eräskin holvi, jossa istui kaksitoista kuollutta. Toisen kerran löysimme yksinäisessä arkussa nuoren tytön ruumiin. Hänen silmänsä olivat suletut kultalevyillä ja suu ummistettu kultaisella ketjulla, joka leuan alta kulki päälaelle. Hän oli puettu ruumiinmyötäiseen villapukuun ja hänen rintansa oli peitetty kultatähdillä, mutta jalat oli jätetty paljaiksi". [1])

---

[1]) Eräästä N. M. Prshevalskijn esitelmästä.

Tähän lisää kuuluisa matkailija, että heidän matkustaessaan pitkin Tshertshenin joen vartta, he kuulivat taruja noin 23 kaupungista, jotka ennen muinoin ovat hautaantuneet erämaan lentohiekan alle. Sama traditsioni tavataan myös Lob-norissa ja Kerian keitaassa.

Tällaisen sivistyksen jäljet ja nämä ja niiden kaltaiset kertomukset antavat meille oikeuden uskoa muitakin legendataruja, joita sivistyneet ja oppineet Intian ja Mongolian asukkaat takaavat tosiksi. He kertovat suunnattomista kirjastoista, jotka on hiedasta löydetty, sekä kaikenlaisista vanhan maagillisen viisauden jätteistä, mitkä kaikki on koottu turvalliseen talteen.

Toistakaamme vielä. Salainen oppi oli muinaisessa ja esihistoriallisessa maailmassa kaikkialle levinneenä uskontona. Todistukset sen leviämisestä, luotettavat tiedot sen historiasta, täydellinen sarja asiakirjoja, jotka todistavat sen laadun ja olemassaolon kussakin maassa, sekä kaikkien sen suurten adeptien opetukset ovat vielä tänä päivänä tallella Salaiselle Veljeskunnalle kuuluvissa salatuissa kirjastoluolissa.

Tämä väite käy uskottavammaksi, kun ajattelemme seuraavia tosiasioita: kertomus sanoo, että tuhansia vanhoja pergamentteja pelastettiin, kun Aleksandrian kirjasto hävitettiin; tuhansia sanskritinkielisiä teoksia katosi Intiasta Akbarin hallitessa; Kiinassa ja Japanissa on yleinen traditsioni, että pyhien kirjojen oikeat muinaiset tekstit ynnä ne kommentariot, jotka yksin tekevät ne ymmärrettäviksi, yhteensä monta tuhatta nidosta, ovat kauan sitten kadonneet tavallisten ihmisten saatavista; Babylonin laaja pyhä ja salatieteellinen kirjallisuus on kadonnut; ne avaimet ovat kadonneet, jotka yksin voisivat ratkaista Egyptin hieroglyfikirjotusten tuhannet arvotukset; Intiassa kerrotaan, että ne todelliset salaiset kommentariot, joiden avulla Veeda-kirjoja voisi ymmärtää, eivät enää ole tavallisten ihmisten nähtävissä vaan ovat kuitenkin tallella vihittyjen varalla, kätkettyinä salaisiin luoliin ja holveihin; samaa uskovat buddhalaisetkin salaisista kirjoistaan.

Salatieteilijät väittävät, että nämä teokset kaikki ovat vielä olemassa, turvattuina ryöstönhaluisten länsimaalaisten käsiltä, ja ne tulevat uudelleen esiintymään jonakin valistuneempana aikana, jonka tuloa Svaami Dajanand Sarasvatin sanojen mukaan „Mleetshat (hylkiöt, raakalaiset, arjalaisesta sivistyksestä osattomat) vielä saavat vartoa.“

Ei ole näet vihittyjen vika, että nämä kirjat nyttemmin ovat kadonneet epäpyhiltä, eikä heidän salaamismenettelynsä johtunut itsekkyydestä tai halusta yksin nauttia eloasuovasta pyhästä viisaudesta. Salaisessa tieteessä oli sellaisia osia, joiden arvaamattomia aikoja täytyi pysyä maailman katseelta salassa, mutta tämä johtui siitä, että tällaisten äärettömän tärkeiden salaisuuksien uskominen kypsymättömälle joukolle olisi ollut samaa kuin antaa lapsen käteen palava kynttilä ruutivarastossa.

Esitettäköön tässä lyhyesti vastaus siihen kysymykseen, joka niin usein nousee tutkijoiden mieleen, kun he tapaavat tämänlaatuisia väitteitä.

He sanovat: me voisimme ymmärtää, että olisi välttämätöntä salata suurelta yleisöltä sellaisia salaisuuksia kuin „vril" [1]) eli vuoriamurtava voima, jonka J. W. Keely Philadelphiassa keksi, mutta me emme voi ymmärtää, kuinka mitään vaaraa voisi syntyä siitä, että ilmotettaisiin sellainen puhtaasti filosofinen oppi kuin esim. se, joka koskee planetta-ketjujen kehitystä.

Vaara on siinä, että nuo tuollaiset opit kuin planettaketjuista ja seitsemästä rodusta heti antavat avaimen ihmisen seitsenkertaiseen luontoon, sillä jokainen ihmisen prinsippi suhtautuu johonkin tasoon tai planettaan tai rotuun, ja näillä prinsipeillä on kullakin tasolla tekemistä seitsemän salaisen voiman kanssa, joista korkeampien tasojen voimilla on kauhistuttava mahti. Siten jokainen seitsenkertainen jaotus heti antaa johtoa suunnattomiin salatieteellisiin voimiin, joiden väärinkäyttö voisi tuottaa arvaamatonta vahinkoa ihmiskunnalle. Tällainen johtoavain ei kenties ole mikään avain nykyiselle sukupolvelle — varsinkin länsimaalaisille, joita suojelee heidän sokeutensa ja tietämätön materialistinen epäuskonsa okkultisten asiain suhteen — mutta se olisi voinut olla hyvin vaikutusvoimainen kristillisen ajanlaskun ensimäisinä vuosisatoina noille ihmisille, jotka olivat täysin vakuutettuja salatieteen todellisuudesta ja juuri olivat henkisen rappiokauden kynnyksellä, jolloin olisivat olleet valmiit käyttämään väärin salaisia voimia ja antautumaan mitä hirvittävimpään noituuteen.

Asiakirjat salattiin siis — se on totta, mutta itse tieto ja sen olemassaolo ei koskaan ole ollut salaisuus temppeleiden hierofanteille, vaan niissä mysteriot aina ovat olleet harjotuksena ja kannustimena hyveeseen. Tämä on hyvin vanha „uutinen" ja siitä ovat usein puhuneet suuret adeptit Pythagoraasta ja Platonista aina uus-platonilaisiin asti. Vasta natsarealaisten uusi uskonto teki käänteen pahempaan päin vuosisatojen menettelytavassa.

Vielä lisäksi on tunnettu asia — hyvin omituinen kyllä, mutta sen on tekijälle kertonut muuan arvokas henkilö, joka vuosikausia toimi eräässä venäläisessä lähetystössä — että Pietarin keisarillisessa kirjastossa on useita asiakirjoja, jotka todistavat, että vielä silloin kun vapaamuurarius ja mystikkojen salaiset seurat kukoistivat Venäjällä, nim. 18:nnen vuosisadan lopussa ja 19:nnen alussa, useampia venäläisiä mystikkoja matkusti Tibettiin Uralin vuorten yli etsimään tietoa ja vihkimystä keski-Aasian tuntemattomista luolista. Ja heistä usea vuosien kuluttua palasi, tuoden mukanaan sellaisen tietovaraston, jota hän ei koskaan olisi voinut hankkia Europassa. Useita tapauksia voitaisiin mainita ja tunnettuja

---

[1]) Mahtava, salaperäinen voima, josta Bulwer Lytton puhuu kirjassaan *A. Coming Race* (Tuleva sukupolvi). Suom.

nimiä esittää, jollei tämä julkaisu tuottaisi ikävyyksiä yllämainittujen manalle menneitten vihittyjen elossaoleville sukulaisille. Tarkastakoon ken tahansa vapaamuurariuden vaiheita ja historiaa Venäjän pääkaupungin kirjastoissa, niin hän voi saada vakuutuksen yllämainitusta tosiseikasta.

Tämä osaltaan vahvistaa sen, mitä monta kertaa aikaisemmin on lausuttu, vaikka ikävä kyllä liian varomattomasti. Myrkyllisiä syytöksiä tahallisesta sepityksestä ja petollisuudesta, viskattiin niiden silmille, jotka esittivät vähän tunnetun tosiasian; mutta nämä syytökset eivät ole hyödyttäneet ihmiskuntaa vaan ainoastaan luoneet pahaa karmaa parjaajille. Mutta vahinko on nyt tapahtunut eikä totuutta enää saa kieltää, olkoot sen seuraukset mitkä tahansa.

Onko teosofia uusi uskonto? kysytään meiltä. Ei suinkaan, se ei ole „uskonto“ eikä sen filosofia ole „uusi“, sillä niinkuin jo mainittu, se on yhtä vanha kuin ajatteleva ihminen. Sen pääoppeja ei tässä julkaista ensimäistä kertaa vaan moni europpalainen vihitty on niitä varovaisesti esittänyt ja opettanut — ennen kaikkea Ragon-vainaja.

Useat suuret tutkijat ovat lausuneet, ettei koskaan ole ollut yhtään uskonnonperustajaa, ei arjalaista, semiläistä eikä turanilaista, joka olisi *keksinyt* jonkun uuden uskonnon tai paljastanut ihka uuden totuuden. Nuo perustajat olivat kaikki *sanansaattajia* eikä alkuperäisiä opettajia. He olivat uusien muotojen ja tulkintojen alkuunpanijoita, mutta ne totuudet, joihin he perustivat oppinsa, olivat yhtä vanhat kuin ihmiskunta. Niistä monista totuuksista, jotka aikojen alussa ihmiselle suullisesti ilmotettiin ja joita temppeleiden sisimmissä pyhäköissä talletettiin ja edelleen jaettiin, vihkimyksen kautta mysterioissa ja henkilökohtaisen opetuksen kautta, niistä he valitsivat yhden tai useamman suuren totuuden — joka oli silminnähtävä todellisuus ainoastaan totisen tietäjän ja näkijän katseelle — ja julistivat nämä joukoille. Siten jokainen kansa vuorostaan sai muutamia näistä totuuksista oman paikallisen ja erikoisen vertauskuvastonsa verhossa. Aikaa myöden tämä kehittyi enemmän tai vähemmän filosofiseksi uskontomuodoksi, taruihin kätketyksi jumaljärjestelmäksi (panteoniksi). Senvuoksi osottaa t:ri Legge [1]) hyvin selvällä tavalla, että Konfutse — joka historiallisten laskujen mukaan on hyvin varhainen lainsäätäjä, vaikka hän maailman historiassa on varsin uudenaikainen viisas — olikin välittäjä eikä keksijä. Niinpä hän itsekin sanoo: „Minä ainoastaan annan edelleen; minä en voi luoda uutta. Minä uskon vanhoihin ja sentähden rakastan niitä“ [2]).

Tämän tekijä myöskin rakastaa näitä vanhoja ja uskoo sentähden heihin ja heidän viisautensa nykyisiin perillisiin. Ja uskoen molempiin hän nyt jättää

---

[1]) Lün-Yü (§ 1 a); Schott, *Chinesische Litteratur*, p. 7.

[2]) *Life and Teachings of Confucius*, p. 96.

sen, mitä hän itse on saanut ja oppinut, kaikille, jotka tahtovat ottaa vastaan. Mitä niihin tulee, jotka tulevat hylkäämään hänen todistuksensa — s. o. suureen yleisöön — ei hän tunne pahastusta heitä kohtaan, sillä he ovat omalta kannaltaan yhtä oikeassa kieltäessään kuin hän, tekijä, on oikeassa vakuuttaessaan todeksi, koska he katselevat totuutta aivan eri näkökannalta. Noudattaen kriitillisen oppineisuuden sääntöjä orientalistin täytyy ilman muuta hylätä kaikki, mitä hän ei voi täydellisesti itselleen todistaa. Ja kuinka voisi länsimainen oppinut kuuleman perusteella hyväksyä sellaista, mistä hän ei mitään tiedä? Totta puhuen se mikä näissä kirjoissa esitetään, on koottu suullisesta yhtä paljon kuin kirjallisesta opetuksesta. Tämä esoteristen oppien ensimäinen näyte perustuu runoihin, jotka ovat kansatieteelle tuntemattoman kansan kirjotuksia. Niiden sanotaan olevan kirjotettuja sellaisella kielellä, joka eroaa kaikista kielitutkijoiden tuntemista kielistä ja murteista; niiden sanotaan johtuvan tieteen hylkäämästä lähteestä — nim. salatieteestä; ja lopuksi ne tarjotaan sellaisen välittäjän kautta, jota alituisesti maailman edessä häpäisevät kaikki ne, jotka vihaavat epämieluisia totuuksia tai joilla on joku erityinen keppihevonen puolustettavana. Sentähden saattaa hyvällä syyllä jo edeltäpäin odottaa, että nämä opit kielletään ja hylätään. Ei kukaan, joka itseään kutsuu „oppineeksi" millään eksaktisen tieteen alalla julkenisi näitä oppeja vakavasti tutkia. Niille tullaan nauramaan ja ne tulevat muitta mutkitta hylätyiksi tällä vuosisadalla, mutta ainoastaan tällä. Sillä ajanlaskumme 20:nnellä vuosisadalla alkavat tiedemiehet tunnustaa, että Salainen Oppi ei ole keksitty eikä liioteltu vaan on päinvastoin vain ulkopiirteiltään ilmotettu, ja viimein, että sen opit ovat *Veeda*-kirjoja aikaisemmat. Ei ole tämä mikään rohkea ennustus vaan se on lausuttu tosiasioiden tiedon perusteella. Kullakin vuosisadalla tehdään yritys näyttää maailmalle, että salatiede ei ole mikään turha taikausko. Kun kerran ovi saa jäädä vähän raolleen, niin sitä tullaan avamaan yhä enemmän kunakin uutena vuosisatana. Aika on kypsynyt paljon totisempaan tietoon kuin tähän asti on suotu, vaikka se tieto vieläkin on hyvin rajotettu.

Eikö *Veeda*-kirjojakin ole ivailtu, hyleksitty ja kutsuttu „uudenaikaiseksi väärennykseksi" niinkin äskettäin kuin 50 vuotta sitten? Eikö kerran sanottu, että sanskriti on kreikankielestä johtunut murre Lampièren y. m. oppineiden mukaan? Noin v. 1820, kuten prof. Max Müller kertoo, brahmiinien, maagien ja buddhalaisten pyhät kirjat „olivat miltei tuntemattomia, niiden olemassaoloa epäiltiin, eikä ollut yhtään tutkijaa, joka olisi voinut kääntää säettäkään *Veedoista* . . . *Zend Avestasta* tai . . . buddhalaisesta *Tripitakasta*, ja nyt todistetaan, että *Veedat* ovat suunnattoman vanhat ja että 'niiden säilyminen on miltei ihme' ".

Samaa tullaan sanomaan salaisesta ikivanhasta opista, kun esitetään

kieltämättömiä todistuksia sen olemassaolosta ja sisällyksestä. Mutta tulee kulumaan vuosisatoja, ennenkuin paljon enempää siitä voidaan julkaista. Puhuessaan avaimista eläinradan mysterioihin, kuinka ne ovat miltei kadonneet maailmalta, huomautti tekijä kymmenisen vuotta sitten kirjassa *Isis Unveiled*, että „tuota avainta täytyy kiertää *seitsemän* kertaa, ennenkuin koko järjestelmä paljastuu. Me kierrämme sen vain *yhden* kerran, ja sallimme siis vihkimättömän vain pilkistää salaisuuteen. Onnellinen se, joka käsittää sen kokonaan!"

Samaa voidaan sanoa koko esoterisesta järjestelmästä. Yksi avaimen kierros eikä enempää tarjottiin *Isis Unveiled*'issa. Paljon enemmän selvitetään näissä kirjoissa. Siihen aikaan tekijä tuskin vielä osasi sitä kieltäkään, jolla kirja kirjotettiin, ja silloin oli kielletty ilmottamasta monta asiaa, joista nyt vapaasti puhutaan. XX:ntenä vuosisatana saattavat Viisauden Mestarit lähettää jonkun tietävämmän ja taitavamman opetuslapsen antamaan lopulliset ja vastaansanomattomat todistukset, että on olemassa Gupta Vidjaaksi kutsuttu tiede, ja että niinkuin Niilin ennen niin salaperäiset lähteet, myöskin kaikkien uskontojen ja viisaustieteitten lähde, josta nyt annetaan maailman tietää, on ollut ajastaikojen kuluessa unohdettuna ja ihmisiltä kadonneena mutta nyt viimeinkin on löydetty.

Sellaista teosta kuin tätä ei pitäisi alottaa tavallisella esipuheella vaan kokonaisella kirjalla — sellaisella, mikä esittäisi tosiasioita eikä vain tutkimuksia, koska Salainen Oppi ei ole tutkistelma tai joukko hämäriä hajanaisia teorioja vaan sisältää kaiken, mikä voidaan maailmalle antaa tällä vuosisadalla.

Olisi varsin hyödytöntä julkaista näillä lehdillä edes niitä osia esoterisesta tieteestä, mitkä nyt ovat päässeet päivänvaloon, jollei sellaisten oppien olemassaolon todenperäisyys tai ainakin niiden todenmukaisuus ensin todistettaisi. Tässä tehtäviä väitöksiä on tuettava viittaamalla useihin auktoriteteihin, kuten muinaisiin filosofeihin, klassillisiin kirjailijoihin, jopa muutamiin oppineisiin kirkko-isiin, sillä jotkut heistäkin tunsivat nämä opit, koska olivat niitä tutkineet ja olivat nähneet ja lukeneet niistä kirjotettuja teoksia; olivatpa jotkut heistä itse tulleet vihityiksi muinaisiin mysterioihin, joissa näytelmän muodossa esitettiin salaoppeja. Tekijän tulee mainita historiallisia ja luotettavia nimiä ja toistaa otteita tunnetuilta kirjailijoilta, muinais- ja nykyaikaisilta, joiden hyvä arvostelukyky ja rehellisyys on tunnustettu, sekä myöskin mainita nimeltä muutamia kuuluisimpia salaisten taitojen ja tieteitten edustajia, koska hän julkaisee tai pikemmin osittain esittää yleisölle tämän tieteen salaisuuksia niiden omituisessa vanhanaikaisessa muodossa.

Kuinka tämä on tehtävä? Mikä on paras keino tällaisen silmämäärän toteuttamiseksi? Nämä kysymykset ovat yhä uudistuneet. Tehdäksemme suunnitelmamme selväksi, koettakaamme turvautua vertaukseen. Kun matkailija, joka tulee tyystin tutkitusta maasta, äkkiä saapuu tuntemattoman maan rajoille, joka on suljettu näkyvistä ja on mahdottoman korkeitten ylipääsemättömien vuorten

ympäröimä, niin hänen ei kuitenkaan ole vielä pakko tunnustaa tutkimusaikeittensa rauenneen tyhjiin. Toiselle puolelle on kielletty menemästä. Mutta jollei hän itse voikaan käydä tuossa salaperäisessä maassa, voi hän kuitenkin keksiä keinon tutkiakseen sitä niin lyhyen matkan päästä kuin mahdollista. Käyttämällä avukseen tietoaan takanaan olevista maista, voi hän saada jokseenkin oikean yleiskäsityksen tuonpuoleisista maisemista, jos hän vain kiipee edessään olevien kukkuloitten korkeimmille huipuille. Päästyään kerran sinne voi hän mielin määrin katsella maata ja verrata sitä, minkä hän hämärästi näkee edessään, siihen, mikä on jäänyt hänen alapuolelleen, nyt kun hän omilla ponnistuksillaan on päässyt yli sumurajan pilviä piirtelevain vuorten selkeille huipuille.

Tällaista ensimäistä tarkastuskohtaa ei voi näissä kahdessa niteessä tarjota niille, jotka haluaisivat saada tarkempaa selkoa tekstissä mainituista esihistoriallisten aikojen mysterioista. Mutta jos lukijalla on kärsivällisyyttä ja hän tahtoo tarkastaa Europan uskonmuotojen nykyistä tilaa ja verrata sitä siihen, mitä tunnetaan niiden aikojen historiasta, jotka olivat lähinnä ennen ja jälkeen kristillistä ajankäännettä, niin hän voi löytyy tarvittavia tietoja tämän teoksen tulevassa niteessä. [1])

Siinä osassa tullaan lyhyesti kertomaan kaikista historian tuntemista suurimmista adepteista ja kuvaamaan mysterioiden rappeutumista, jonka jälkeen vihkimyksen ja salaisen tieteen todellinen luonto alkoi hävitä ja viimein järjestelmällisesti juurineen poistettiin ihmisten muistista. Siitä ajasta alkain tulivat sen opetukset salaisiksi, ja magia kulki liiankin usein hermetisen filosofian arvokkaalla mutta monasti eksyttävällä nimellä. Niinä vuosisatoina, jotka kävivät ennen nykyistä kristillistä ajanlaskua, oli todellinen salatiede vallalla mystikkojen kesken mutta kristinuskon alettua pääsi valtaan magia eli pikemmin noituus salaisine taitoineen.

Kuinka suuret lienevätkin olleet uskonkiihkoisten ponnistukset noina ensimäisinä vuosisatoina pakanoiden älyllisen työn kaikkien jälkienkin hävittämisessä, eivät ne onnistuneet, mutta sama sokeauskoisuuden ja suvaitsemattomuuden musta henki on sittemminkin järjestelmällisesti väärentänyt jokaista loistavaa lehteä, mikä on kirjotettu ennen kristillistä aikaa. Kuitenkin historiakin epävarmoine kertomuksineen on säilyttänyt siksi paljon, että se voi puolueettomasti valaista kokonaisuutta. Lukija viipyköön siis hetkisen kirjottajan kanssa sillä kohdalla, mikä on tarkastuspaikaksi valittu. Kääntäköön hän huomionsa siihen tuhatvuotiseen aikaan, joka ulottui ennen ja jälkeen kristillisen ajanlaskun alkua, ja jonka jakoi kahtia vuosi yksi, Kristuksen „syntymävuosi“. Tämä tapaus — olkoon se his-

---

[1]) Salaisen Opin kolmannessa osassa, joka vasta H. P. B:n kuoltua julkaistiin ja joka myös tulee suomennettavaksi. Suom.

toriallisesti oikea tai ei — on tullut ensimäiseksi merkiksi monenkertaisten varustusten pystyttämiseksi, jottei mitenkään kävisi mahdolliseksi palata tai edes pilkistääkään menneisyyden vihattuihin uskontoihin, — vihattuihin ja pelättyihin, koska ne loivat niin kirkasta valoa siihen uuteen ja tahallisesti verhottuun tapaan, jolla tulkittiin n. k. „uutta armojärjestystä (testamenttia)“.

Kuinka yli-inhimilliset olivatkin varhaisten kirkko-isien ponnistukset salaisen opin pyyhkäisemiseksi pois koko ihmismuistista, eivät ne kuitenkaan onnistuneet. Totuutta ei voi tappaa; sentähden ei voitu kokonaan lakaista pois maan päältä kaikkia jälkiä vanhasta viisaudesta eikä vangita ja vaientaa jokaista todistajaa. Ajatelkaammepa vain kuinka tuhansia, ehkä miljoonia käsikirjotuksia poltettiin, kuinka patsaita, joissa oli liian ilmeisiä piirroksia ja vertauskuvia, senvuoksi murskattiin soraksi, kuinka alkuaikoina erakkoja ja asketeja joukoittain kierteli Ylä- ja Ala-Egyptin kaupunginraunioilla, erämaassa ja vuoristoissa kiihkeästi etsien hävittääkseen jokaisen obeliskin ja pilarin, papyroskäärön tai pergamentin, johon voivat päästä käsiksi, jos siinä vain oli taun symboli tai joku muu merkki, minkä uusi usko oli omaksunut ja ottanut itselleen — niin tätä ajatellessa näkyy selvästi, miksikä niin vähän on jäänyt talteen menneisyyden muistoja. Tosiaan varhaisen ja keskiaikaisen kristinuskon ja islaamin ilkeämielinen uskonkiihko on alusta pitäin viihtynyt pimeydessä ja tietämättömyydessä, ja kumpikin on tehnyt

. . . auringon verenkarvaiseksi, maanpinnan haudaksi,
haudan helvetiksi ja helvetinkin synkemmäksi!

Molemmat uskonnot ovat voittaneet tunnustajia miekan terällä; molemmat ovat rakentaneet kirkkonsa ihmisuhrien pilvenkorkuisille röykkiöille. Ensimäisen vuosisadan portilla hehkuivat kohtalon piirtäminä nuo turmio-enteiset sanat: „Israelin karma“. Oman vuosisatamme portilla voi tulevaisuuden tietäjä huomata toisia sanoja, ja voi viitata siihen karmaan, mikä on syntynyt, kun ovelasti on historiaa tekaistu, tahallaan vääristelty tapauksia, ja kun jälkimaailma on suuria henkilöitä panetellut ja tuntemattomiksi runnellut Dshagannaathan [1]) kahden pyörän välissä — sokean uskon ja materialismin —, joista toinen uskoo liian paljon, toinen kieltää kaiken. Viisas se, joka pysyttelee kultaisella keskitiellä ja luottaa ikuiseen oikeuteen.

Faizi Diwan, „tuhansiin lahkoihin kuuluvan vapaa-ajattelijan ihmeellisten puheiden todistaja“, lausuu:

„Ylösnousemuksen päivänä, kun entiset asiat annetaan anteeksi, silloin Kaaban (islaamin) synnitkin annetaan anteeksi kristillisten kirkkojen tomun tähden“.

---

[1]) „Maailman suojelija“, intialainen jumala, jonka juhlavaunujen pyörien alle uskovaiset heittäytyivät musertuakseen kuoliaaksi. Suom.

Tähän professori Max Müller vastaa:

„Islaamin synnit ovat *yhtä kehnot kuin kristikunnan tomu; ylösnousemuksen päivänä sekä muhamettilaiset että kristityt tulevat näkemään uskonoppiensa turhuuden.* Ihmiset taistelevat uskonnon vuoksi keskenään maan päällä, taivaassa he tulevat huomaamaan, että on ainoastaan yksi totinen uskonto — Jumalan *Hengen* palveleminen“ [1]).

Toisin sanoen: *„Ei ole uskontoa* (eli lakia) *totuutta korkeampaa“* — *(Satjaan Naasti Paroo Dharmah)* — Benaresin Mahaaraadshan (hallitsijan) tunnuslause, jonka Teosofinen Seura on itselleen omistanut.

Niinkuin jo alkusanassa on lausuttu, ei Salainen Oppi ole *Isis Unveiled*'in toisinto niinkuin alkuaan aiottiin. Se on paremmin sanoen Isiksen selvittely, ja vaikka se on aivan riippumaton tuosta aikaisemmasta teoksesta, on se asiain pakosta siitä johtunut. Paljon, mitä sanottiin siinä aikaisemmassa teoksessa, oli tuskin silloisten teosofien käsitettävissä. Salainen Oppi luo nyt valoa moneen kysymykseen, joka edellisessä teoksessa jätettiin ratkaisematta, varsinkin mitä tulee ensimäisiin lehtiin, joita ei koskaan oikein ymmärretty.

Koska *Isis* käsitteli ainoastaan historiallisten aikojen viisausoppeja ja hävinneitten kansojen vertauskuvastoja, voitiin sen kahdessa niteessä luoda vain pikainen yleissilmäys salatieteen näyttämölle. Tässä teoksessa esitetään nyt seikkaperäinen maailmansynty ja niiden neljän rodun kehitys, jotka kävivät ennen viidennen rotumme ihmiskuntaa, ja Salaisen Opin kaksi suurta osaa selittää yksin sitä, mikä lausuttiin *Isis Unveiled'in* ensimäisellä sivulla ja johon silloin tällöin vähän viitattiin pitkin kirjaa. Mutta muinaisten tieteitten tarkkaa esitystä ei voi näissäkään niteissä edes yrittää, ennenkuin olemme selvittäneet noita suunnattomia problemeja Kosmoksen ja planettojen kehityksestä ja ennen nykyistä aatamilaista ihmiskuntaa olleitten salaperäisten ihmiskuntien ja rotujen asteettaisista vaiheista. Sentähden tämä yritys muutamien esoterisen filosofian salaisuuksien valaisemiseksi ei ole missään tekemisissä edellisen teoksen kanssa. Kirjottajalle olkoon sallittu valaista tätä muutamalla esimerkillä.

Isiksen ensimäinen osa alkoi viittauksella „vanhaan kirjaan“:

„niin vanhaan, että nykyiset muinaistutkijat saattaisivat kuinka kauan tahansa tutkia sen sivuja eivätkä kuitenkaan pääsisi yksimielisyyteen siitä, minkälaiselle aineelle se on kirjotettu. Se on ainoa alkuperäinen kappale, mikä enää on olemassa. Vanhin heprealainen sala-oppeja käsittelevä teos — Siphrah Dzeniouta — kirjotettiin sen pohjalle sellaisena aikana, jolloin ensinmainittua jo pidettiin kirjallisena muinaisjäännöksenä. Yksi sen kuvista esittää jumalallista olemusainetta, joka virtaa ulos *Aatamista* [2]) loistavana kaarena, muodostaen ympyrän, ja sitten päästyään kehän korkeimpaan kohtaan sanomaton kirkkaus kääntyy takaisin ja palaa maahan,

[1]) *Op. cit.* p. 257.

[2]) Tätä nimeä käytetään tässä kohden samassa merkityksessä kuin kreikkalaista sanaa ανθρωπος (ihminen).

tuoden helmassaan korkeamman ihmistyypin. Lähestyessään lähemmäksi ja lähemmäksi meidän planettaamme, tulee tämä jumalallinen vuodatus yhä hämärämmäksi, kunnes se maahan koskiessaan on musta kuin yö".

Tämä vanha kirja on se alkuteos, josta *Kiu-ti'*n monet nidokset pantiin kokoon. Ei ainoastaan yllämainittu ja *Siphrah Dzeniouta* vaan vieläpä *Sepher Jetzirah*[1]) — se teos, jota juutalaiset kabbalistit pitävät patriarkkansa Abrahamin (!) kirjottamana, sekä *Shu-king,* Kiinan alkuperäinen raamattu, egyptiläisen Thoth-Hermeksen pyhät kirjat, Intian *Puraanat,* kaldealainen Lukujen Kirja, vieläpä Mooseksen kirjat — kaikki ovat saaneet alkunsa tästä yhdestä pienestä alkuteoksesta. Traditsioni sanoo, että se kirjotettiin *senzar'*illa, pyhällä pappiskielellä sen mukaan mitä jumalalliset olennot sanelivat Valon Pojille Keski-Aasiassa viidennen rotumme alkaessa. Oli näet kerran aika sellainen, jolloin se kieli *(senzar)* tunnettiin kaikkien kansojen vihittyjen kesken; jolloin toltekkilaiset esi-isät ymmärsivät sitä yhtä helposti kuin kadonneen Atlantiksen asukkaat, jotka sen vuorostaan perivät kolmannen rodun viisailta, Maanusheilta, ja nämä taas oppivat sen suoraan toisen ja ensimäisen rodun deevoilta. Se kuva, josta *Isis* puhuu, koskee näiden rotujen kehitystä ja meidän neljäs- ja viidesrotuisen ihmiskuntamme kehitystä Vaivasvata Manvantarassa eli pyörässä. Jokainen pyörä on kokoonpantu jugoista, seitsemästä ihmiskunnan aikakaudesta, joista neljä jo on ohi *meidän* elämänkierroksessa ja viidennen kierroksen keskikohta on miltei saavutettu. Tämä kuva on vertauksellinen, niinkuin jokainen käsittää, ja koskee koko kulkua alusta asti. Tuo vanha kirja kuvailee maailmankehitystä ja selittää kaiken maan päällä olevan syntyä, siis myös fyysillisen ihmisen, ja esittää rotujen todellisen historian ensimäisestä aina meidän viidenteen rotuumme asti, mutta ei mene kauemmaksi. Se loppuu „kali jugan" alkaessa täsmälleen 4,991[2]) vuotta sitten, Krishnan, loistavan aurinkojumalan kuollessa, joka kerran eli maan päällä sankarina ja uudistajana.

Mutta on olemassa toinenkin kirja. Ei mikään sen omistajista pidä sitä kovin vanhana, koska se syntyi samalla kuin „musta aika" ja on sen kanssa yhdenikäinen, siis noin 5000 vuotta vanha. Noin yhdeksän vuoden kuluttua (v. 1897) loppuu ensimäinen 5000 vuoden kausi, joka alotti kali jugan suuren aikakauden. Silloin tulee täyttymään viimeinen ennustus tuossa kirjassa, joka

---

[1]) Rabbi Jehoshua Ben Chananea, joka kuoli v. 72 j. Kr., selitti avoimesti tehneensä ihmeitä *Sepher Jetzirah'*in avulla ja vaati kaikkia epäilijöitä näyttämään ne vääriksi. Frank mainitsee babylonilaisen *Talmud'*in mukaan kaksi muuta „ihmeidentekijää", rabbit Chanina ja Oshoi. (Katso *Jerusalem Talmud, Sanhedrin,* c. 7 etc., ja Franck, *Die Kabbalah,* pp. 55, 56). Monet keskiaikaisista salatieteilijöistä, alkemisteista ja kabbalisteista ovat väittäneet samaa, ja vieläpä myöhäisin uudenaikainen maagi, Éliphas Lévi sanoo julkisesti saman kirjoissaan magiasta.

[2]) Tämä kirjotettiin v. 1888. Suom.

on mustan ajan ennustuskirjojen ensimäinen osa. Meillä ei ole siihen pitkä aika jälellä; monet meistä saavat nähdä uuden ajan koittavan, ja ennenkuin se aika päättyy, on monta tiliä maksettu ja kuitattu rotujen välillä. Toinen ennustuskirjojen osa on jo miltei valmis. Sitä on valmistettu aina Buddhan suuren seuraajan, Shankaraatshaarjan ajoista asti.

Yksi tärkeä kohta on huomattava, joka on ensimäisenä todistuskappaleena alkuaikaisen yleismaailmallisen viisauden olemassaolosta — ainakin kristillisille kabbalisteille ja tutkijoille. Näitä oppeja tunsivat ainakin osittain useat kirkkoisät. Väitetään puhtaasti historiallisilla perusteilla, että Origines, Synesius, vieläpä Klemens Aleksandrialainen olivat itse vihityt mysterioihin, ennenkuin he aleksandrialaisen oppisuunnan uusplatonilaisuuteen liittivät gnostillisen uusplatonilaisuuden kristillisessä puvussa. Eikä siinä kyllä. Muutamat salaisten koulujen opeista, vaikkei suinkaan kaikki, säilytettiin Vatikaanissa ja ovat sittemmin sulatetut katolilaisiin mysterioihin, siten että latinalainen kirkko on ne turmeltuneessa muodossa liittänyt alkuperäiseen kristilliseen ohjelmaan. Yksi sellainen on oppi Neitsyeen tahrattomasta sikiämisestä, joka nyt on saanut niin aineellisen muodon. Tämä seikka selittää, miksikä roomalais-katolilainen kirkko on niin kiivaita vainoja pannut toimeen okkultismia, vapaamuurariutta ja yleensä erioppista mystillisyyttä vastaan.

Konstantinuksen aika oli historian viimeinen käännekohta. Se oli äärimmäisen kamppailun aika, joka päättyi siihen, että länsimaissa vanhat uskonnot kukistettiin uuden hyväksi, joka rakennettiin niiden ruumisten päälle. Siitä asti kaikki näköalat kaukaiseen muinaisuuteen, syntiinlankeemuksen ja Eedenin paratiisin taakse, alettiin väkivaltaisesti ja säälimättömästi sulkea myöhempien aikojen uteliailta katseilta sekä oikeilla että väärillä keinoilla. Jokainen tiehyt tukettiin, jokainen asiakirja, joka voitiin keksiä, hävitettiin. Ja kuitenkin on jälellä siksi paljon näissä typistetyissä muistomerkeissäkin, että hyvällä syyllä saatamme sanoa niissä olevan riittävästi todistusta emä-opin olemassaolosta. Katkelmia on säilynyt geologisista ja valtiollisista mullistuksista huolimatta, katkelmia, jotka tietävät jotakin kertoa, ja kaikki jäännökset todistavat, että se viisaus, joka nyt on niin salainen, oli kerran alatijuoksevan virran yksi ja ehtymätön alkulähde, josta ravintonsa saavat kaikki puroset — nim. kaikkien kansojen myöhemmät uskonnot, ensimäisestä viimeisimpään asti. Tämä aikakausi, joka toisessa päässään alkoi Buddhasta ja Pythagoraasta ja toisessa päässään loppui uusplatonilaisiin ja gnostikkoihin, on ainoa historian säilyttämä polttopiste, jossa viimeisen kerran yhtyvät aikojen menneitten kirkkaat säteet, ennenkuin sokeauskoisuus ja kiihkomielisyys saivat näitä pimittää ja peittää.

Tässä syy, miksi tämän kirjottajalle on ollut välttämätöntä pitkin matkaa selittää hämärintä muinaisuutta koskevia asioita todistuksilla, mitkä ovat kootut

historialliselta ajalta, vaikka hän siten joutuukin alttiiksi syytöksille yhtenäisen järjestelmän ja oikean esitystavan puutteesta. Ei ollut muuta keinoa valittavana. Yleisön täytyy ensiksi tutustua useiden maailmankuulujen adeptien, kunkin klassillisen aikakauden vihittyjen runoilijoitten ja kirjailijoitten tekemiin ponnistuksiin, kun he ovat koettaneet säilyttää ihmiskunnassa tiedon ainakin tällaisen viisaustieteen olemassaolosta, jollei itse sen opeista. Vuoden 1888 aikuiset vihityt jäisivät tosiaan käsittämättömäksi vieläpä mahdottomalta näyttäväksi taruksi, jollei osotettaisi, että samanlaisia vihittyjä on elänyt kaikkina historian aikoina. Tämä taas voidaan osottaa ainoastaan siten, että mainitaan itse luvut ja värsyt, joissa on puhuttu näistä suurista henkilöistä, vaikka niiden edellä ja jälessä on ollut pitkä loppumaton sarja muita mestareita sekä ennen että jälkeen vedenpaisumuksen. Ainoastaan siten voidaan osittain suupuheellisen ja osittain historiallisen todistuksen nojalla näyttää, että salainen tieto ja ne voimat, jotka se ihmiselle suo, eivät ole olleet paljaita juttuja vaan että ne ovat yhtä vanhoja totuuksia kuin itse tämä maa.

Tuomareilleni, entisille ja tuleville — olkoot he vakavia kirjallisia arvostelijoita tai noita kirjallisuuden ulvovia dervishejä, jotka arvostelevat kirjaa sen mukaan kuinka suosittu tekijän nimi on ja jotka tuskin silmäiltyäänkään sisällystä kiintyvät niinkuin ruttoisat basillit ruumiin heikoimpaan kohtaan — teille minulla ei ole mitään sanottavana. Enkä minä alennu huomaamaankaan niitä sekapäisiä parjaajia — onneksi hyvin harvoja — jotka toivovat herättävänsä yleisön huomiota syytämällä häpeätä jokaiselle kirjailijalle, kenen nimi on hieman paremmin tunnettu kuin heidän omansa, ja jotka näiden etevämpien varjoakin vaahdossa suin haukuskelevat. Nämä ensin vuosikausia väittivät, että *Theosophist'in* opettamat opit, jotka kohosivat korkeimmilleen kirjassa *Esoteric Buddhism,* olivat kaikki tämän kirjottajan *keksimiä,* mutta viime aikoina he ovat tehneet keikauksen ja tuomitsevat nyt *Isis Unveiled'*in ja muut kirjat varasteluiksi Èliphas Lévin (!), Paracelsuksen (!!) kirjoista ja — ihmeistä suurin — buddhalaisuudesta ja brahmalaisuudesta (!!!). Yhtä hyvin syyttäkää Renania siitä, että hän on varastanut kirjansa *Vie de Jésus* („Jeesuksen elämä") evankeliumeista, tai Max Mülleriä siitä, että hän on varastanut teoksensa *Sacred Books of the East* („Idän pyhät kirjat") tai *Chips* („lastuja") brahmalaisten ja Gautama Buddhan filosofiasta. Mutta suurelle yleisölle ja Salaisen Opin lukijoille minä toistan mitä alati olen lausunut ja minkä nyt puen Montaignen sanoihin;

„Hyvät herrat, minä olen ainoastaan tähän poiminut kukkaisia kimpuksi enkä ole siihen pannut muuta kuin nauhan, joka ne pitää kiinni".

Leikatkaa „nauha" palasiksi, jos tahdotte. Mutta *tosiasioiden* kimppua — sitä ette kuitenkaan voi hävittää olemasta. Te voitte ainoastaan olla siitä välittämättä, ei muuta.

Lopuksi sanottakoon muutama sana tästä ensimäisestä osasta. Voi tuntua siltä kuin johdannossa, joka alottaa pääasiallisesti maailmansyntyä käsitteleviä lukuja, muutamat asiat eivät olisi oikein paikallaan, mutta yksi muukin syy paitsi ennenmainituita on saattanut minua niitä koskettelemaan. Jokainen lukija ehdottomasti arvostelee tehtyjä väitteitä oman tietonsa, kokemuksensa ja tajuntansa kannalta, ja perustaa johtopäätöksensä siihen, minkä hän ennestään tietää. Tämä asia on kirjailijan aina pidettävä mielessään ja sentähden myöskin tässä ensimäisessä osassa niin usein viitataan asioihin, jotka oikeastaan kuuluisivat myöhempään osaan, mutta ei voitu jättää niitä mainitsematta, jottei lukija pitäisi kaikkea vain satuna — uudenaikaisena keksintönä.

Siten menneisyys auttaa meitä käsittämään nykyisyyttä ja nykyisyys voi saattaa meitä paremmin antamaan arvoa menneisyydelle. Tämänpäiväiset erehdykset täytyy meidän selvittää ja pyyhkiä pois, mutta on hyvinkin uskottavaa, — tässä tapauksessa se nousee varmuuteenkin — että taas tälläkin kerralla pitkien aikakausien ja historian todistus ei tule vaikuttamaan muihin kuin sangen intuitivisiin — toisin sanoen hyvin harvoihin. Mutta tässä niinkuin joka asiassa totiset ja uskolliset voivat lohdutukseekseen nykyajan epäileville saddusealaiselle esittää matematisen todistuksen ja muistomerkin hänen paatuneesta itsepintaisuudestaan ja sokeudestaan. Jossakin Ranskan akatemian arkistoissa on vielä olemassa kuuluisa mahdollisuuksien laskelma, jonka muutamat matematikot laativat skeptikkoja varten algebrallisen laskun avulla. Se kuuluu näin: jos kaksi henkilöä todistaa jonkun asian, ja siten kumpikin sille antaa $\frac{5}{6}$ uskottavuutta, niin sillä tosiasialla on $\frac{35}{36}$ uskottavuutta, s. o. sen todenmukaisuus suhtautuu sen epätodenmukaisuuteen niinkuin 35: 1. Jos kolme henkilöä on yhtä mieltä, tulee uskottavuus olemaan $\frac{215}{216}$. Kymmenen henkilön yksimielisyys, joista kukin antaa $\frac{1}{2}$ luotettavaisuutta, nousee $\frac{1023}{1024}$ j. n. e. Salatieteilijä voi tyytyä näin suureen varmuuteen kaipaamatta enempää.

JOHDANTO.

Lehtisiä esihistoriallisesta lähdekirjasta.

Muinaisaikainen käsikirjotus — kokoelma palmunlehtiä, jotka jollakin erityisellä, tuntemattomalla tavalla on tehty veden-, tulen- ja ilmankestäviksi — on kirjottajalla silmäinsä edessä. Ensimäisellä sivulla on puhdas valkoinen ympyrä mustalla pohjalla. Seuraavalla sivulla on sama ympyrä, mutta sen keskellä on piste. Ensimäinen sivu — sen tutkija tietää — esittää maailmankaikkeutta ikuisuudessa, ennenkuin yhä-uinuva Voima on uudestaan herännyt, ennenkuin maailma on ulosvalunut niinkuin myöhemmissä järjestelmissä sanotaan. Piste, joka syntyy siihenasti puhtaaseen ympyrään, pralajassa uinuvaan avaruuteen ja ikuisuuteen, merkitsee erilaistumisen [1]) ensimäistä alkua. Se on maailmanmunan piste, siinä oleva itu, josta on tuleva maailma, kaikkeus, rajaton, aikakautinen Kosmos — ja tämä elon itu on aikakausittain ja vuorottain uinuva ja toimiva. Ympyrä on jumalallinen ykseys, josta kaikki lähtee, johon kaikki palajaa. Sen piiri — pakosta rajotettu vertauskuva, ihmisjärjen vajavaisuuden takia — merkitsee abstraktista, aina tuntematonta LÄSNÄOLOA ja sen ala Maailmansielua, vaikka ne kaksi ovat yhtä. Mutta se että ympyrän ala on valkoinen ja ympäristö musta, osottaa selvästi, että ympyrän ala kuvaa korkeinta tasoa, mihin inhimillinen tieto, olkoon se vielä kuinka hämärä ja utuinen, voi yletä. Tällä tasolla alkavat manvantariset ilmennykset, sillä tässä SIELUSSA uinuu pralajan aikana jumalallinen Ajatus, [2]) jossa on kätkettynä jokaisen tulevan maailman- ja jumalansynnyn suunnitelma.

---

[1]) Sanaa „erilaistuminen“ käytetään tässä käännöksessä vastaamaan sivistyssanaa „differentiation“, joka merkitsee yhtenäisen alkuperusteen jakautumista moniin erilaisiin ominaisuuksiin ja muotoihin. Suom.

[2]) On tuskin tarpeen muistuttaa lukijalle, että nimitystä „Jumalallinen Ajatus“ samoinkuin „Maailmanjärki“ ei voi pitää edes epämääräisenä kuvauksena sellaisesta älyllisestä prosessista, joka on ihmiselle ominainen. Hartmannin mukaan „Tajuton“ johtui suureen luovaan eli oikeammin kehittävään suunnitelmaan „selvänäköisellä viisaudella, joka on kaikkea tajuntaa korkeampi“, mikä veedaantistien kielellä merkitseisi ehdotonta viisautta. Ainoastaan ne, jotka käsittävät, kuinka paljon korkeammalla järkeilevän ajattelun hidasta prosessia intuitsioni liitelee, ne

Se on AINOA ELÄMÄ, ikuinen, näkymätön ja kuitenkin kaikkiallaoleva, ilman alkua tai loppua, ja kuitenkin aikakausittain säännöllisesti ilmenevä — joiden aikakausien välillä vallitsee Olemattomuuden tumma salaisuus; tajuton, ja kuitenkin ehdoton Tajunta, todellistumaton ja kuitenkin ainoa itse-olevainen Todellisuus, totisesti „Kaaos aistimukselle, järjelle Kosmos". Sen ainoa, ehdoton ominaisuus, joka on Se Itse, ikuinen, lakkaamaton Liikunto, kutsutaan esoterisella kielellä Suureksi Hengitykseksi, [1]) joka on Kaikkeuden lakkaamaton liikunto, Kaikkeuden merkitessä rajatonta, aina läsnäolevaa Avaruutta. Se mikä on liikkumatonta, ei voi olla jumalallista. Mutta siksipä ei ole todellisesti mitään ehdottomasti liikkumatonta Kaikkeuden Sielussa.

Miltei viisi vuosisataa e. Kr. Leukhippos, Demokritoksen opettaja, väitti, että avaruus on ikuisesti täynnä atomeja, jotka ovat alituisessa liikkeessä. Ajan kuluessa ne kokoontuessaan yhteen synnyttävät kiertoliikkeitä ja törmäten toisiinsa joutuvat kulkemaan eri suuntiin. Epikuros ja Lucretius opettivat samaa oppia, mutta lisäsivät atomien sivuliikkeisiin sukulaisuuden (affinitetin) käsityksen — joka on salatieteellinen oppi.

Ihmissuvun alusta, siitä asti kun ensi kerran esiintyivät maapallomme rakentajat, tunnettiin paljastumaton Jumaluus ja tunnustettiin ainoassa filosofisessa muodossaan — Kaikkiallisena Liikuntona, luonnon luomishenkäyksen väreilynä. Salatiede esittää Ainoan Olemassaolon näin: „Jumaluus on salainen, elävä (eli liikkuva) Tuli, ja tämän näkymättömän läsnäolon ikuiset todistajat ovat Valo, Lämpö, Kosteus" — tämä kolminaisuus näet sulkee itseensä jokaisen luonnonilmiön ja on sen syynä. [2]) Maailmansisäinen liikunto on ikuinen ja lop-

---

voivat itselleen muodostaa edes heikon käsityksen siitä ehdottomasta viisaudesta, joka nousee yli ajan ja paikan käsitysten. Järki, sellaisena kuin me sen tunnemme, voidaan eritellä tajunnantiloihin, joiden kestävyys, monimutkaisuus j. n. e. on erilainen, mutta jotka kaikki viime kädessä perustuvat aistimukseen, joka taas on Maajaa. Aistimus puolestaan edellyttää välttämättä rajotusta. Oikeaoppisen teismin personallinen jumala käsittää, ajattelee ja on tunteen vaikutuksen alainen; hän katuu ja tuntee „julmaa vihaa". Mutta sellaisten tajunnantilojen otaksuminen vaatii selvästikin sen edellytyksen, että on jokin kiihotus ulkopuolella, mutta sitä taas on mahdoton ajatella, puhumattakaan siitä, ettei voi lukea muuttumattomuutta sellaiselle olennolle, jonka tunteet aaltoilevat hänen hallitsemansa maailman tapahtumain mukaan. Käsitys personallisesta jumalasta, joka olisi muuttumaton ja rajaton, sotii siis sielutiedettä, ja mikä pahempi, kaikkea filosofiaakin vastaan.

[1]) Plaato osottaikse vihityksi sanoessaan Kratylos-dialogissaan, että *θεός* johtuu sanasta *θέειν* liikkua, juosta, sillä ensimäiset astronomit, jotka tarkastivat taivaankappaleitten liikkeitä, kutsuivat kiertotähtiä nimellä *θεοί*, jumalat. Myöhemmin tämä sana synnytti toisen sanan *ἀλήθεια* — „Jumalan henkäys" („totuus" — Suom.).

[2]) Nominalistit, väittäessään Berkeleyn tavalla, että „on mahdotonta . . . muodostaa abstraktinen käsitys liikunnosta ilman liikkuvaa kappaletta" (*Principles of Human Knowledge*, Introd., par. 10), voivat tehdä kysymyksen: mikä on tässä kappale, liikunnon aikaansaaja? Onko

pumaton; kosmillinen liikunto — näkyväinen eli aistittava — on rajallinen ja aikakautinen. Ikuisena aatelmana se on Aina-oleva, ilmennyksenä se on rajallinen sekä tulevaisuuden että menneisyyden suuntaan, sillä nuo kaksi ovat peräkkäisten uudestaanluomisten alku ja loppu. Kosmos — noumenon — ei ole missään tekemisissä ilmiömaailman syysuhteitten kanssa. Ainoastaan maailmansisäiseen sieluun, aatteelliseen Kosmokseen nähden, joka on Jumaluuden muuttumattomassa ajatuksessa, voimme me sanoa: „sillä ei koskaan ole ollut alkua eikä koskaan tule olemaan loppua". Mitä taas tulee sen ruumiiseen eli maailmanjärjestöön, niin vaikkei voikaan sanoa, että sillä olisi ollut ensimäinen tai koskaan tulisi olemaan viimeinen muodostuminen, jokaisessa uudessa Manvantarassa sen järjestystä voidaan pitää ensimäisenä ja viimeisenä laatuaan, koska se joka kerran kehittyy korkeammalle tasolle.

Muutamia vuosia sitten lausuttiin, että:

„Esoterinen oppi, samaten kuin buddhalaisuus ja brahmalaisuus, vieläpä kabbalismi, opettaa, että ainoa rajaton ja tuntematon olemus on olemassa ikuisuuksista asti ja on säännöllisissä ja sopusuhtaisissa esiintymisissään joko toimeton tai toimiva, passivinen tai aktivinen. Manun runollisella kielellä kutsutaan näitä tiloja Brahmaan päiviksi ja öiksi. Brahmaa on joko „hereillään" tai „nukkuu". Svaabhaavikat eli buddhalaisuuden vanhimman oppisuunnan filosofit, joita vielä löytyy Nepalissa, järkeilevät ainoastaan tämän „olemuksen" — jota he kutsuvat Svabhaavatiksi — toimivasta tilasta ja pitävät houkkamaisena aateskella tästä abstraktisesta ja tutkimattomasta voimasta, kun se on passivisessa tilassaan. Sentähden sekä kristilliset jumaluusoppineet että uudenaikaiset tiedemiehet kutsuvat heitä ateisteiksi, sillä kummatkaan näistä eivät kykene käsittämään heidän filosofiansa syvää logikkaa. Oikeaoppiset eivät hyväksy muuta jumalaa kuin niitä toisarvoisia personoituja voimia, jotka ovat muodostaneet näkyvän maailman, ja niistä on heille tullut kristinuskon ihmiskaltainen jumala — miehinen Jehovah, joka jyristelee ja salamoitsee. Järkeisuskoinen tiede taas tervehtii buddhalaisia ja (varsinkin) svaabhaavikoja muinaisajan „positivisteiksi". [1]) Jos yksipuolisesti tutkitaan jälkimäisten filosofiaa, niin materialistimme voivat olla

---

se ainetta (substanssia)? Silloin te uskotte personalliseen Jumalaan j. n. e". Tähän tullaan myöhemmin, teoksen seuraavassa osassa, vastaamaan; sitä ennen me otamme itsellemme oikeuden olla „konseptionalisteja" (käsitteiden todellisuuden kannattajia) vastoin Roscelinin materialistisia mielipiteitä realismista ja nominalismista. „Onko tiede", sanoo eräs sen kyvykkäimmistä edustajista, Edward Clodd, „onko tiede paljastanut mitään, joka heikentäisi tai vastustaisi niitä vanhoja sanoja, joissa lausutaan kaiken uskonnon, menneen, nykyisen ja tulevan, tosiolemus: tehdä oikein, rakastaa laupeutta, vaeltaa nöyrästi Jumalan edessä?" Ja me yhdymme tähän muussa suhteessa paitsi että Jumalalla emme käsitä sitä karkeata ihmisenkaltaista käsitettä, joka vielä on ylimalkaisen jumaluusopin selkäranka, vaan vertauskuvallista aatetta siitä, mikä on maailmankaikkeuden Elämä ja Liikunto; tämän tunteminen fyysilliseltä kannalta on tuntea mennyt aika, nykyinen ja tuleva ilmiöitten jatkuvaisuudessa; ja siveyden alalla tämän tunteminen taas on tuntea mitä on ollut, on ja tulee olemaan ihmistajunnassa. (Katso *Science and Emotions, a Discourse delivered at South Place Chapel*, Finsbury, London, December 27 th, 1885.)

[1]) Aug. Comten (1798—1857) filosofian kannattajat, joiden mukaan filosofisen ajattelun aina tulee nojautua varmaan, kokemusperäiseen (positiviseen) tietoon. Suom.

oikeassa omalta kannaltaan. Buddhalaiset väittävät, ettei ole mitään luojaa vaan rajaton määrä luovia voimia, jotka yhdessä muodostavat ainoan ikuisen olemuksen, jonka sisin ydin on tutkimaton eikä siis sovi minkään totisen filosofin aateskeluaineeksi. Sookrates kieltäytyi aina väittelemästä ikuisen olemassaolon mysteriosta, mutta ei kukaan olisi ajatellutkaan syyttää häntä ateismista, paitsi ne, jotka olivat päättäneet hänet kukistaa. Salainen oppi sanoo, että kunkin toimintakauden alkaessa tässä Jumalallisessa Olemuksessa tapahtuu laajennus ulkoa sisäänpäin ja sisältä ulospäin, ikuista muuttumatonta lakia totellen, ja tämä näkyväinen ilmiömaailma on viimeinen tulos pitkästä maailmanvoimien sarjasta, jotka toinen toisensa jälkeen joutuvat liikkeeseen. Samaten myös kun jälleen tulee toimettomuuden tila, vetäytyy Jumalallinen Olemus kokoon ja edelläollut luomisen työ puretaan takaisin vähitellen ja järjestyksessä. Näkyväinen maailmankaikkeus tulee tyhjäksi, sen ainekset hajotetaan, ja „pimeys", yksinäinen ja autio, lepää taas „syvyyden päällä". Käyttääksemme salaisista kirjoista otettua vertausta, joka vielä selvemmin esittää tämän asian, saattaa „tuntemattoman olemuksen" ulos-hengitys aikaan maailman, ja sisään-hengitys saattaa sen jälleen katoomaan. Tämä kiertokulku on tapahtunut ikuisuudesta asti ja meidän nykyinen maailmamme on yksi loppumattomassa sarjassa, jolla ei ole alkua eikä loppua". [1])

Tätä asiaa tullaan niin pitkälle kuin mahdollista selittämään tässä kirjassa. Vaikkei se nykyisessä muodossaan sisällä mitään uutta orientalistille, voi sen esoterinen tulkinta sisältää hyvin paljon sellaista, mikä tähän asti on pysynyt aivan tuntemattomana länsimaiselle tutkijalle.

Ensimäinen kuva on paljas ympyrä ○. Toinen on vanhassa vertauskuvassa ympyrä, jossa on piste ☉ — ensimäinen jakautuminen iät-ikuisen luonnon aikakautisessa ilmennyksessä, suvuton ja rajaton, „Aditi Siinä" [2]), eli mahdollinen avaruus aatteellisessa, abstraktisessa avaruudessa. Kolmannessa asteessaan muuttuu piste ympyrän halkaisijaksi ⊖. Se kuvaa nyt jumalallista saastumatonta Äiti-Luontoa kaikkisyleilevän absolutisen Rajattomuuden sisällä. Kun vaakasuoran halkaisijan yli käy pystysuora halkaisija ⊕, tulee siitä Maailmanristi. Ihmiskunta on saapunut kolmanteen juurirotuunsa; se on merkki inhimillisen elämän syntymisestä. Kun kehä katoaa ja ainoastaan risti + jää jälelle, on se merkki siitä, että ihmisen lankeemus aineeseen on päättynyt ja neljäs rotu alkaa. Risti ympyrän sisällä kuvaa puhdasta panteismia. Kun risti jää ilman ympyrää, tulee se sukupuoliseksi. Sillä oli sama vaan myöskin muita merkityksiä, kun tau-risti piirrettiin ympyrän sisään, ⦶ tai kun Thorin vasara — niin kutsuttu dshainaristi eli svastika (suomeksi „hakaristi") oli ympyrän sisällä (卐).

Kolmannella vertauskuvalla — ympyrällä, joka on vaakasuoralla halkaisijalla jaettu kahtia — tarkotettiin luovan luonnon ensimäistä ilmennystä. Se on vielä passivinen, koska se on naisellinen. Ihmisen ensimäinen hämärä käsitys luomistyöstä on naisellinen, koska ihminen paremmin tuntee äitiään kuin isäänsä. Sentähden naisjumalat olivat pyhemmät kuin miehiset. Luonto on senvuoksi

---

[1]) *Isis Unveiled*, II, 264—5.

[2]) *Rig Veeda.*

naisellinen, ja jossain suhteessa objektivinen ja kosketeltava, ja Henkiprinsippi, joka sen hedelmöittää, on salattu. [1]) Lisäämällä ympyrän vaakasuoraan halkaisijaan pystysuora, muodostui ⊤ tau-kirjaimen vanhin muoto. Se oli kolmannen juurirodun merkki siihen päivään asti, kun tapahtui lankeemus — s. o. sukupuolinen eroaminen luonnollisen kehityksen kautta — jolloin merkistä tuli ⦶ eli suvuton elämä, joka on muuttunut eli jakautunut. Meidän viidennen juurirodun alaroduille se tuli vertauskuvastossa merkitsemään ensimäisten rotujen Sakr' ja hebreankielellä N'kabvah' [2]). Sitten se muuttui egyptiläisten elämän kuvaksi ♀ ja vielä myöhemmin Venuksen merkiksi ♀. Sitten tulee svastika, hakaristi (Torin vasara, nykyään hermetinen risti), joka on kokonaan erillään ympyrästä ja siten tulee pelkästään sukupuoliseksi. Kali Jugan esoterinen vertauskuva on viisikanta nurinkäännettynä, molemmat kärjet (sarvet) taivasta kohti, näin ⛧ inhimillisen noituuden merkki. Jokainen salatieteilijä tietää, että se tässä asemassa on „vasenkätinen“ ja käytetään seremoniallisessa magiassa.

Toivottavasti tämän teoksen lukemisen kautta suuren yleisön erehdyttävä käsitys panteismista tulee hieman muuttumaan. On väärin ja epäoikeutettua pitää buddhalaisia ja advaita-salatieteilijöitä ateisteina. Jolleivat he kaikki olekaan filosofeja, niin he ainakin kaikki ovat johdonmukaisia ajattelussaan ja heidän todistuksensa ja väitteensä perustuvat ankaraan järjenmukaisuuteen. Todella, jos hindulaisten Parabrahmania pidetään muiden kansojen salattujen ja nimettömien jumaluuksien edustajana, niin huomataan, että tämä ehdoton prinsippi on se alkutyyppi, josta kaikki muut ovat jäljennettyjä. Parabrahman ei ole „Jumala“, koska *Se* ei ole *yksi* Jumala. „Se on se, mikä on ylin eikä ylin *(paravara)*“ [3]). Se on ylin syynä, vaan ei ylin vaikutuksena. Parabrahman on yksinkertaisesti „todellisuutena ilman toista“ kaikkikäsittävä maailma — eli oikeammin rajaton maailmanavaruus — tietysti sen korkeimmassa henkisessä merkityksessä. Brah-

---

[1]) Länsimaiset laskuniekat ja muutamat amerikkalaiset kabbalistit kertovat, että myöskin Kabbalassa „Jehovahin nimen arvo on sama kuin ympyrän halkaisijan“. Lisätkää tähän se tosiasia, että Jehovah on kolmas Sefiroteista, Binah, femininen (naisellinen) sana, niin teillä on avain mysterioon. Muutamilla kabbalistisilla muutoksilla tämä nimi, joka on miesnaisellinen I Mooseksenkirjan ensimäisissä luvuissa, tulee muuttuessaan kokonaan miehiseksi, kainilaiseksi ja sukupuoliseksi. Kun pakanallisten jumalain joukosta valitaan yksi ja hänestä tehdään erityinen kansallisjumala, jota puhutellaan „ainoaksi eläväksi Jumalaksi“ eli „Jumalien Jumalaksi“ ja sitten tätä jumalanpalvelusta kutsutaan yksijumalaiseksi — niin se ei silti muutu siksi Ainoaksi Prinsipiksi, jonka „ykseys ei salli lisäystä, muutosta eikä muotoa“. Mitä sitten, jos tuo omaksuttu jumalolento on priapinen (mies-sukuinen), niinkuin Jehovah on todistettu olevan.

[2]) Katso tuota opettavaa kirjaa „*The Source of Measures*“, missä tekijä selittää sanan Sakr' todellisen merkityksen. Siitä on johtunut sacer ja sacramentum, jotka nyttemmin ovat saaneet pyhän merkityksen, vaikka ne alkuaan olivat pelkästään sukupuolisia!

[3]) *Maanduukja Upanishad,* I, 28.

man (neutri, suvuton) on muuttumaton, puhdas, vapaa, häviämätön ylimmäinen juuri, „Ainoa Todellinen Olemassaolo, Paramaarthika", ja ehdoton Tshit ja Tshaitanja (äly, tietoisuus). Se ei voi olla tietävä, koska „SILLÄ ei voi olla mitään tietämisen esinettä". Voiko liekkiä kutsua tulen sisimmäksi olemukseksi? Se olemus on „maailman elämä ja valo, mutta näkyväinen tuli ja liekki on hävitys, kuolo ja paha". „Tuli ja liekki hävittää Arhatin ruumiin, mutta niiden tosiolemus tekee hänet kuolemattomaksi" [1]). „Ehdottoman hengen tunto, niinkuin auringon sädehdys tai niinkuin kuumuus tulessa, ei ole mitään muuta kuin ehdoton tosiolemus itse", sanoo Shankaraatshaarja. *SE* — on „tulen henki" eikä itse tuli. Sentähden „tulen ominaisuudet, kuumuus tai liekki, eivät ole hengen ominaisuuksia, vaan *sen* ominaisuuksia, jonka tiedottomana syynä on henki". Eikö yllämainittu lause ole myöhemmän rosenkreutsiläisen filosofian todellinen perusaate? Parabrahman on lyhyesti Kosmoksen joukkomuodostuma sen rajattomuudessa ja ikuisuudessa, se TUO ja TÄMÄ, johon ei voi sovelluttaa eristeleviä ominaisuuksia [2]). „Alussa *tämä* oli Itse, yksi ja ainoa" [3]), ja suuri Shankaraatshaarja selittää, että *tämä* tarkottaa „maailmankaikkeutta" (Dshagat); sana „alussa" tarkottaa „ennen ilmiömaailman jälleenesiintymistä".

Kun siis panteistit toistavat Upanishadien oppia, mikä sanoo, niinkuin Salainen Oppi, että „Tämä" ei voi luoda, eivät he silti kiellä Luojaa eli oikeammin luojien yhtenäistä joukkoa; he vain aivan johdonmukaisesti kieltäytyvät lukemasta „luomista" ja vielä vähemmän muodostelemista — joka on rajallista — Äärettömän Prinsipin työksi. Heille Parabrahman on passivinen, koska se on ehdoton Syy, suhteeton Mukta [4]). Siltä kielletään ainoastaan rajotettu kaikkitietäväisyys ja kaikkivalta, koska nämä vielä ovat ominaisuuksia, ihmisen tajuntaan heijastuneita, ja koska Parabrahman, ollen Ylimmäinen *kaikki*, luonnon ikinäkymätön Henki ja Sielu, muuttumaton ja iankaikkinen, on vailla ominaisuuksia; sillä luonnollisesti Ehdottomuuden nimitys estää siihen liittämästä mitään rajallisuuden ja ehdonalaisuuden aatetta. Ja jos veedaantistit edellyttävät ominaisuuksia ainoastaan sen ulosvuodatukseen kuuluviksi, jota he kutsuvat Iishvaraksi Maajaan ja Avidjaan yhteydessä (viimemainittu käännettynä agnostisismi ja eitieto oikeammin kuin tietämättömyys), niin on vaikeata löytää mitään ateismia tässä käsityksessä [5]). Koskei voi olla kahta ääretöntä eikä kahta ehdotonta maailmankaikkeudessa, jota pidetään rajattomana, niin tätä Itse-olevaista tuskin

[1]) *Boodhimyyr,* II Kirja.

[2]) Katso majuuri G. A. Jacobin *Vedânta Sâraa* ja myöskin Cowellin kirjaa *The Aphorisms of Shândilya,* p. 42.

[3]) *Aitareeja Upanishad.*

[4]) Rauhan tilassa oleva. Suom.

[5]) Kuitenkin ennakkoluulojen ja uskonkiihkon sokaisemat kristityt orientalistit tahtoisivat

voi ajatella personallisesti luovaksi. Aistimille ja rajallisten olentojen käsityskyvylle *se* on ei-olevainen siinä merkityksessä että se on ainoa oleminen, sillä tässä Kaikessa on kätkettynä sen yhtäikuinen ja yhdenikäinen vuodatus eli sisällä asuva sädehdys, joka aikakausittain tulee Brahmaaksi (mies-naiselliseksi Mahdollisuudeksi eli Voimaksi) ja laajenee ilmenneeksi maailmankaikkeudeksi. „Naaraajana [1]) liikkuen avaruuden (abstraktisilla) vesillä" muuttuu konkretisen aineen vesiksi, jotka hän itse pitää liikkeessä, kun hän nyt tulee ilmenneeksi Sanaksi eli Logokseksi.

Oikeaoppiset brahmiinit, jotka kaikkein enimmän vastustavat panteisteja ja advaitisteja, kutsuen heitä ateisteiksi, ovat pakotetut, jos Manun sanoilla tässä asiassa on mitään arvoa, tunnustamaan, että Brahmaa, Luoja, kuolee kunkin (Brahmaan) aikakautensa lopulla — sadan jumalallisen vuoden kuluttua, joka aikakausi meidän vuosissa laskettuna vaatii viisitoista-numeroisen luvun. Kuitenkaan ei mikään filosofi heidän joukossaan ajattele tätä „kuolemaa" muuksi kuin ajoittaiseksi häviämiseksi ilmenneeltä olemassaolon tasolta eli aikakautiseksi levoksi.

Salatieteilijät ovat siis yhtä mieltä advaita veedaanta-filosofien kanssa yllämainitusta asiasta. He osottavat filosofisilla perusteilla, kuinka mahdotonta on ajatella, että ehdoton KAIKKI loisi tai edes kehittäisi Kultaisen Munan, johon sen sanotaan astuvan muodostuakseen Brahmaaksi, Luojaksi, joka myöhemmin laajenee jumaliksi ja koko näkyväksi maailmaksi. He sanovat, että ehdoton ykseys ei voi muuttua rajattomuudeksi, sillä rajattomuus edellyttää *jonkun* rajatonta ulottuvaisuutta ja sen jonkun kestäväisyyttä, mutta AINOA KAIKKEUS — niinkuin avaruus, joka on sen ainoa älyllinen ja fyysillinen edustaja tämän maan päällä eli meidän olemistasollamme — ei ole havaittava eikä havaitseva, ei aistimuksen „objekti" eikä „subjekti". Jos voitaisiin kuvitella, että ikuinen ääretön Kaikkeus, kaikkiallaoleva Ykseys ei olisikaan Ikuisuudessa vaan aikakautisen ilmennyksen kautta tulisi monimuotoiseksi maailmaksi eli moninkertaiseksi personallisuudeksi, niin se ykseys lakkaisi olemasta yksi. Locken aate, että „puhdas tila ei kykene vastustamaan eikä liikkumaan" on epäasiallinen. Ava-

---

todistaa tämän olevan puhdasta ateismia. Katsottakoon esim. majuuri Jakob'in *Vedânta Sâraa.* Mutta koko muinaisuudesta kaikuu tämä ajatus:

Omnis enim per se divom natura necesse est
Immortali aevo summa cum pace fruatur.

(Käännettynä: „Sillä jumalien luonto on välttämättä juuri sellainen, että he ylimmässä rauhassa nauttivat kuolemattomuutta". — Suom.)

Näin sanoo Lucretius — muuten puhtaasti veedaantistinen käsitys.

[1]) Vishnu. Suom.

ruus ei ole „rajaton tyhjyys" eikä „ehdollinen täysinäisyys" vaan molemmat. Se on — ehdottoman abstraktsionin eli aatelman kannalta — aina-tuntematon Jumaluus, joka on tyhjä ainoastaan meidän rajotetulle älyllemme [1]), ja maajaallisen käsityskyvyn tasolla Täysinäisyys, se mikä ehdottomasti sisältää kaiken olevaisen, ilmenneen tai ilmenemättömän, ja sentähden se on EHDOTON KAIKKEUS. Ei ole mitään eroa kristillisen apostolin ja hindulaisen rishin sanojen välillä, kun edellinen [2]) lausuu: „Hänessä me elämme ja liikumme ja olemme" ja jälkimäinen: „Kaikkeus elää Brahmaassa, se lähtee Brahmaasta, ja palaa siihen". Brahman (neutri), ilmenemätön on näet maailmankaikkeus salassa, *in abscondito,* ja Brahmaa, ilmennyt, on Logos, joka vertauskuvallisissa oikeaoppisissa dogmeissa tulee mies-naiselliseksi [3]). Vihityn apostolin ja rishin Jumala oli sekä näkymätön että näkyväinen avaruus. Avaruutta kutsutaan esoterisessa vertauskuvastossa „seitsennahkaiseksi ikuiseksi äiti-isäksi". Hajoamattomasta hajonneeseen pintaansa lukien se on kokoonpantu seitsemästä kerroksesta.

„Mikä se on, joka oli, on ja on oleva, olkoon maailmaa tai ei, olkoon jumalia tai ei?" kysyy esoterinen sentsarilainen katkismus. Ja vastaus kuuluu — *„Avaruus"*.

Ei siis kielletä sitä Yhtä tuntematonta, aina läsnä olevaa Jumalaa luonnossa eli itse Luontoa *in abscondito* (salattuna) vaan inhimillisen opinkappaleen Jumalaa ja hänen *ihmistettyä* „Sanaansa". Ihminen äärettömässä luulevaisuudessaan ja ainaisessa ylpeydessään ja turhamaisuudessaan loi sen (Jumalan) itse saastuttavalla kädellään niistä aineksista, mitkä hän löysi aivokoneistostaan, ja tyrkytti sitä kumppaneilleen muka *avaruuden,* sen ainoan paljastumattoman suoranaisena ilmotuksena [4]). Salatieteilijä tunnustaa kyllä, että jumalallinen ilmotus

---

[1]) Molempain pääjumalien, Brahmaan ja Vishnun nimistä olisi jo aikoja sitten pitänyt johtua mieleen niiden esoterinen merkitys. Brahman eli Brahm johtuu muutamien tutkijoiden mukaan juuresta *brih,* kasvaa eli laajeta (katso *Calcutta Review,* vol. 66, p. 14); Vishnu taas juuresta *vish,* läpäistä, yhtyä sisäiseen luontoon; Brahmaa-Vishnu on siis ääretön avaruus, ja jumalat, rishit, manut ja kaikki tässä maailmassa on ainoastaan tämän voimia (vibhuutajah).

[2]) Paavali, Ap. T. 17: 28. Suom.

[3]) Katso Manun kertomusta siitä, kuinka Brahmaa jakaa ruumiinsa miehiseksi ja naiselliseksi, joista jälkimäinen on naisellinen Vaatsh (ääni), jossa hän luo Viraadshin (äly), — ja vertaa tätä 1 Moos. kirjan esoterisiin 2-4 lukuihin.

[4]) Salatiede on tosiaan „ilmassa" tämän vuosisatamme lopulla. Monen muun äskettäin julkaistun kirjan joukosta me voisimme tietopuolisen salatieteen tutkijoille erityisesti suosittaa t:ri Henry Prattin kirjaa *New Aspects of Life and Religion,* jos he näet eivät uskalla mennä meidän erikoisen inhimillisen alueemme ulkopuolelle. Tämä kirja on täynnä esoterisia oppeja ja filosofiaa: kuitenkin se filosofia on loppuluvuissa hieman rajotettu nähtävästi lievennetyn positivismin hengessä. Kuitenkin se mitä siinä sanotaan Avaruudesta, „Tuntemattomasta ensimäisestä syystä" ansaitsee toistamista.

tulee jumalallisilta olennoilta, mutta ne ovat vielä rajallisia, ne ovat ilmenneitä elämiä, eikä se suinkaan tule ilmenemättömästä AINOASTA ELÄMÄSTÄ. Se tulee niiltä olennoilta, joiden nimityksiä on Ensimäiset Ihmiset, Dhjaani-Buddhat tai Dhjaan Tshoohanit, hindulaisten Rishi-Pradshapatit, juutalaisten Elohim [1]) eli Jumalan Pojat, kaikkien kansojen planettahenget, jotka ovat tulleet ihmisten jumaliksi. Aadi-Shaktia [2]) — joka on suorastaan vuotanut ulos Muulaprakritista, ikuisesta SEN juuresta, ja on Luovan Syyn, Brahmaan naisellinen puoli aakaashisena muotona eli Kaikkeudensieluna — tätä Aadi-Shaktia pitää salatieteilijä filosofisesti katsoen maajaana ja inhimillisen maajaan syynä. Mutta tämä näkökanta ei estä häntä uskomasta sen olemassaoloon niinkauan kuin se kestää, nimittäin yhden Mahaamanvantaran ajan, eikä estä sovelluttamasta Aakaashaa, Muulaprakritin sädehdystä [3]) käytännöllisiin tarkotuksiin, sillä tämä Kaikkeudensielu on

---

„Tuo tuntematon jokin, joka täten tunnustetaan Yksinkertaisen Ykseyden ensimäiseksi ruumistukseksi ja yhtäläistetään siihen, on näkymätön ja kosketeltamaton (tietysti *abstraktisena* avaruutena) ja koska se on näkymätön ja kosketeltamaton, on se myöskin mahdoton tuntea. Ja tämä tuntemattomuus on vienyt siihen erehdykseen, että on sitä otaksuttu paljaaksi tyhjyydeksi, ainoastaan vastaanottokyvyksi. Mutta vaikka avaruutta pidettäisiinkin ehdottomana tyhjyytenä, täytyy tunnustaa, joko että se on itseolevainen, ääretön ja ikuinen tai että sillä on ensimäinen syy ulkopuolellaan, takanaan ja yllään.

Mutta jos tällainen syy löydettäisiinkin ja voitaisiin määritellä, niin se vain johtaisi siihen, että sille annettaisiin ominaisuuksia, jotka muuten annetaan avaruudelle, ja siten alkuperäinen vaikeus vain siirtyisi askeleen kauemmaksi eikä ensimäinen syy tulisi sen enemmän valaistuksi". (*Op. cit.* p. 5).

Aivan näin ovat tehneet ne, jotka uskovat ihmismoiseen luojaan maailman ulkopuolella eikä itse maailmassa olevaan Jumalaan. Monet t:ri Prattin ajatuksista — *useimmat* voisimme sanoa — ovat vanhoja kabbalistisia aatteita ja teorioja, jotka hän esittää uudessa muodossa — todellakin „uusia näkökohtia" (New Aspects) salatusta luonnosta. Mutta avaruus katsottuna substantiseksi ykseydeksi — elämän eläväksi lähteeksi, on tuntematon Syytön Syy, — salatieteen vanhin oppi, vuosituhansia vanhempi kuin kreikkalaisten ja latinalaisten Pater-Aither (isä-eetteri). Siten ovat „voima ja aine avaruuden mahdollisuuksina erottamattomia ja Tuntemattoman tuntemattomia paljastajia." Ne löytyvät koko arjalaisessa filosofiassa personoituina Vishvakarmaniksi, Indraksi, Vishnuksi j. n. e. Mutta yllämainitussa teoksessa niitä esitetään hyvin filosofisesti ja monelta oudolta puolelta.

[1]) Heprealainen sana Elohim, jota Mooseksen kirjoissa käytetään Jumalasta puhuttaessa, on oikeastaan, kuvaavaa kyllä, monikossa ja merkitsee siis „jumalat". Suom.

[2]) Alkuvoima. Suom.

[3]) Vastakohdaksi ilmenneelle ainemaailmalle käyttävät veedaantistit Parabrahmanin nimenä sanaa Muulaprakriti (sanoista *muula*, juuri, ja *prakriti*, luonto) eli ilmenemätön alkuaikainen aine — jota länsimaiset alkemistit kutsuivat „Aatamin maaksi". Aine on kaksinainen uskonnollisessa metafysikassa, ja esoterisissa opeissa seitsenäinen, niinkuin kaikki muu maailmankaikkeudessa. Ollen Muulaprakriti on se erilaistumaton ja ikuinen, ollen Vjakta (ilmennyt) tulee se erilaistuneeksi ja ehdonalaiseksi, *Shveetaashvatara Upanishadin* (1:8) ja *Deevii Bhaagavata Puraanan* mukaan. „*Four Lectures on the Bhagavad Gîtâ*"-kirjan tekijä puhuessaan Muula-

tekemisissä kaikkien luonnon ilmiöiden kanssa, tieteelle tunnettujen ja tuntemattomien.

Maailman vanhimmat uskonnot — eksoterisesti puhuen, sillä niiden esoterinen juuri ja perustus on yksi — ovat intialainen, mazdealainen ja egyptiläinen. Lähinnä tulee kaldealainen, näiden johdannainen, nykyään kokonaan kadonnut maan päältä lukuunottamatta epämuotoista sabealaisuutta, jota muinaistutkijat nyt esittävät. Sitten siirtyessämme ohi monien uskontojen, joista myöhemmin tulee puhe, on meillä juutalainen uskonto, joka esoterisesti seuraa babylonialaisen magialaisuuden askeleissa kuten Kabbalassaan, mutta eksoterisesti on kokoelma allegorisia taruja, kuten Mooseksen kirjoissa, varsinkin ensimäisessä. Luettuina *Zoharin* valossa ovat I Moos. kirjan neljä ensimäistä lukua katkelmia eräästä hyvin filosofisesta lehdestä maailmansynnyn kirjassa. Mutta vertauskuvalliseen muotoonsa jätettyinä ne ovat lapsenkamarijuttuja, pahana tikkuna tieteen ja logiikan silmässä, selvänä Karman tuloksena. Että ne joutuivat kristinuskon johdannoksi, oli julma kosto rabbinien puolelta, jotka paremmin tiesivät, mitä Mooseksen kirjat merkitsivät. Se oli äänetön vastalause niiden turmelemista vastaan, ja juutalaiset ovat tosiaan tässä saaneet voiton perinnäisistä ahdistajistaan. Yllämainitut eksoteriset opit selvitetään tuonnempana yleismaailmallisen opin valossa.

Salatieteellinen katkismus sisältää seuraavat kysymykset ja vastaukset:

„Mikä se on, joka aina on? — Avaruus, ikuinen Anupaadaka (ilman vanhempia). Mikä se, joka aina oli? — Itu juuressa. Mikä se, joka aina tulee ja menee? — Suuri henkäys. Onko siis kolme ikuista? — Ei, ne kolme ovat yhtä. Se mikä aina on, on yksi, se mikä aina oli, on yksi, se mikä aina on ja tulee, on myöskin yksi, ja tämä on avaruus.

Selitä, oi lanuu (oppilas)! — Yksi on katkeamaton ympyrä (piiri), jolla ei ole kehää, sillä se on ei missään ja kaikkialla; yksi on ympyrän rajaton ala, joka ilmentää halkaisijan ainoastaan manvantarisina kausinaan; yksi on jakautumaton piste, joka ei löydy missään mutta huomataan kaikkialla noina kausina; se on kohtisuora ja vaakasuora, Isä ja Äiti, Isän huippu ja pohja ja Äidin kaksi äärimmäisyyttä, jotka todellisuudessa eivät ulotu mininkään, sillä yksi on ympyrä ja myöskin ympyrät, jotka ovat sen ympyrän sisällä. Valo pimeydessä ja pimeys valossa: „hengitys, joka on ikuinen“. Se kulkee ulkoa sisään, kun se on kaikkialla, ja sisältä ulospäin, kun se ei ole missään — (s. o. Maajaa [1]*), yksi*

---

prakritista sanoo: „Sen (nim. Logoksen) objektiviselta kannalta katsoen Parabrahman esiintyy sille Muulaprakritina . . . Tietysti tämä Muulaprakriti on Logoksesta aineellinen, niinkuin jokainen aineellinen kappale on meille aineellinen . . . Parabrahman on ehdoton täydellinen todellisuus ja Muulaprakriti on ikäänkuin verho, joka on heitetty sen yli.“ (*Theosophist,* VIII, 304).

[1]) Esoterinen filosofia pitää jokaista rajallista olentoa Maajaana (eli tietämättömyyden

keskuksista) [1]*. Se laajenee ja supistuu (sisään- ja uloshengitys). Kun se laajenee, niin Äiti levittäytyy ja levittää; kun se supistuu, niin Äiti vetäytyy kokoon ja kokoaa. Tämä saa aikaan kehityksen ja purkautumisen ajat, Manvantaran ja Pralajan. Itu on näkymätön ja tulinen; Juuri (ympyrän ala) on kylmä, mutta kehityksen ja Manvantaran aikana hänen pukunsa on kylmä ja loistava. Kuuma henkäys on Isä, joka syö moni-kasvoisen (heterogenisen) elementin jälkeläiset, ja jättää yksi-kasvoisen (homogenisen). Viileä henkäys on Äiti, joka siittää, muodostaa, synnyttää ja ottaa ne takaisin poveensa uudistaaksensa ne taas päivänkoitteessa (Brahmaan päivän eli Manvantaran koitteessa).*

Jotta tavallinen lukija selvemmin voisi tämän käsittää, täytyy mainita, että salatiede tuntee *seitsemän* maailmanelementtiä — neljä puhtaasti fyysillistä ja viidennen (eetterin) puoleksi aineellisen, joka tulee ilmassa nähtäväksi neljännen kierroksemme lopulla ollakseen vallitsevana elementtinä koko viidennen kierroksen aikana. Muut kaksi ovat toistaiseksi ehdottomasti inhimillistä [2]) havaintokykyä tuonnempana. Ne tulevat kuitenkin esiintymään [3]) tämän kierroksen kuudennessa ja seitsemännessä rodussa ja tulevat täydelleen tunnetuiksi, toinen kuudennessa, toinen seitsemännessä kierroksessa. [4]) Nämä seitsemän alkuainesta luke-

---

harhana) ja niinmuodoin sen täytyy samassa valossa katsoa jokaista maailmansisäistä planettaa ja kappaletta ja nähdä siinä jotakin muodostettua ja siis rajallista. Sentähden lause „se kulkee ulkoa sisään j. n. e.“ ensimäisessä osassaan koskee Mahaamanvantaran koittoa eli sitä suurta kehityksen uusiutumista, kun taas kerran jokainen luonnon kokoonpantu muoto, planetasta molekyyliin, on aikakautisessa järjestyksessään ollut hajoutuneena ja sulautuneena äärimmäiseen olemukseensa eli elementtiinsä; toisessa osassaan tämä lause koskee osittaista ja paikallista Manvantaraa, joka voi olla auringon tai planetan Manvantara.

[1]) Keskuksella tarkotetaan voimakeskusta eli maailman polttopistettä. Kun jonkun planetan n. k. „luominen“ eli muodostuminen on tapahtunut sen voiman kautta, jota salatieteilijät kutsuvat elämäksi ja tiede voimaksi, niin kulkee prosessi sisältä ulospäin, ja sanotaan, että jokainen atomi sisältää itsessään jumalallisen henkäyksen luovan voiman. Sitävastoin ehdottoman pralajan jälkeen, kun tarjolla on vain Yksi Alkuaines ja henkäys „on kaikkialla“, vaikuttaa tämä ulkoa sisäänpäin: pienemmän pralajan jälkeen, kun kaikki on pysynyt siinä tilassa, mihin se jäi — niin sanoakseni jäätyneessä tilassa, kuten kuu — silloin manvantaran ensimäisessä välähdyksessä planetta tai planetat alkavat syntymisensä uuteen elämään sisältä ulospäin.

[2]) Nim. tavallista. Suom.

[3]) Kuudennen juurirodun havaintokyvylle on eetteri oleva samalla tavalla objektivinen kuin on meille nyt tuli ja kuudes elementti yhtä välttämätön hypoteesi kuin n. k. eetteri on nyt. Samaten on seitsemännessä juurirodussa kuudes elementti oleva siinä asemassa kuin tuli nyt on ja seitsemäs välttämätön hypoteesi. Nykyajan ihmiset eivät tunne neljännen elementin, tulen eli oikeammin lämmön oikeata luonnetta; tieteelliset teoriat tästä asiasta ovat aivan eksyksissä. Suom.

[4]) Aatteiden kehityskierroksia katsellessa on kummallista huomata, kuinka muinaisaikainen ajattelu näyttää heijastuvan nykyaikaiseen spekulatsioniin. Olikohan Herbert Spencer lukenut ja tutkinut muinaisia hindulaisia filosofeja, kun hän kirjotti erään kohdan kirjassaan *First Prin-*

mattomine ala-jaotuksineen, jotka ovat paljon lukuisammat kuin tieteen tuntemat, ovat vain Ainoan Yhden Alkuaineen muunnoksia ja olemuspuolia. Viimemainittu ei ole eetteri [1]) eikä edes Aakaasha, vaan näiden *lähde*. Viides elementti, jota tiede nyt jo aivan vapaasti puolustelee, ei ole Sir Isaac Newtonin otaksuma eetteri — vaikka hän kutsuikin sitä eetteriksi, varmaankin sen takia, että hän mielessään yhdisti sen vanhojen kansojen Aitheriin, „Isään-Äitiin". Aavistavasti lausuu Newton: „Luonto on alinomainen kierroksellinen työskentelijä, joka synnyttää juoksevia aineita kiinteistä ja kovia kappaleita sulista ja sulia kiinteistä, hienoja karkeista ja karkeita hienoista . . . Siten ehkä kaikki kappaleet voivat olla eetteristä lähteneitä." [2])

Lukijan on pidettävä mielessään, että runot käsittelevät ainoastaan meidän oman planettajärjestelmämme syntyä ja sitä mikä näkyy sen ympärillä aurinkopralajan jälkeen. Salaisia oppeja kaikkiallisen Kosmoksen kehityksestä ei voi julkaista, koska niitä eivät ymmärtäisi edes korkeimmat älyniekat tällä ajalla ja näyttää olevan hyvin harvoja vihittyjä, korkeimpien joukossakaan, joiden on suotu tätä ainetta aateskella. Sitäpaitsi Opettajat sanovat avoimesti, etteivät korkeimmat Dhjaani-Tshoohanitkaan ole tunkeutuneet niiden salaisuuksien perille, jotka ovat tuolla puolen niitä rajoja, mitkä erottavat miljaardeja aurinkojärjestelmiä niin kutsutusta Keskusauringosta. Sentähden se mikä julkaistaan, koskee ainoastaan meidän näkyvää Kosmostamme Brahmaan yön jälkeen.

Ennenkuin lukija ryhtyy käsittelemään Dzyanin Kirjan runoja, jotka ovat tämän kirjan pohjana, tulee hänen ehdottomasti tutustua muutamiin peruskäsi-

---

ciples (p. 482)? Vai saattoiko itsestään johtuva sisäisen havainnon välähdys hänet sanomaan puoleksi oikein puoleksi virheellisesti: „liikunto samoin kuin aine on paljoudeltaan (?) kiintonainen, ja siksi näyttää siltä kuin se muutos aineen leviämisessä, jonka liikunto saa aikaan, saavuttaisi rajan, mihin suuntaan tahansa se jatkunee (?), ja kuin häviämätön liikunto senjälkeen tekisi vastakkaisen jaotuksen välttämättömäksi. Veto- ja työntövoima jotka kaikkialla käyvät rinnakkain ja jotka, niinkuin olemme nähneet, saavat aikaan rytmin kaikissa pienemmissä muutoksissa kautta maailmankaikkeuden, ne myöskin nähtävästi aikaansaavat rytmin sen kaikkien muutosten kokonaissummassa — saavat milloin aikaan mittaamattoman aikakauden, jolloin vetovoima on voimakkaampana ja tuottaa maailmallisen keskityksen, milloin taas mittaamattoman ajanjakson, jolloin työntövoima on voimakkaampana ja saa aikaan yleismaailmallisen leviytymisen — vuorottaisia kehityksen ja purkautumisen aikoja".

[1]) Mikä lieneekin luonnontieteen käsitys näistä asioista, on salatiede jo ammoisista ajoista opettanut, että Aakaasha (jonka karkein muoto on eetteri), viides yleinen maailmanprinsippi — jota vastaa ja josta lähtee ihmisen manas — on kosmillisesti eli maailman kannalta katsoen loistava, kylmä, lämpöä läpäisevä, helposti muovailtava aine, luomisvoimainen fyysilliseltä luonnoltaan, vuorovaikutuksellinen järeimmissä puolissaan ja osissaan, mutta muuttumaton korkeimmissa prinsipeissään. Luomisvoimaisessa tilassaan sitä kutsutaan alajuureksi, ja yhdessä loistavan lämmön kanssa se herättää „kuolleet maailmat elämään". Korkeimmalta puoleltaan se on Maailmansielu, alimmalta puoleltaan — Hävittäjä.

[2]) *Hypoth.* 1675.

tyksiin, joihin nojautuu ja joiden läpitunkema kauttaaltaan on se ajatusjärjestelmä, mihin häntä nyt pyydetään kääntämään huomionsa. Nämä perusaatteet ovat harvat luvultaan, mutta niiden selvästä ymmärtämisestä riippuu, kuinka hän tulee seuraavaa sisältöä käsittämään; sentähden ei tarvitse pyytää lukijalta anteeksi, että häntä kehotetaan ensin tutustumaan näihin, ennenkuin hän ryhtyy itse teosta lukemaan.

Salainen Oppi esittää kolme perusmääritystä:

1. Kaikkiallaoleva, ikuinen, rajaton ja muuttumaton PRINSIPPI, josta on mahdoton aateskella, koska se käy yli ihmisen käsityskyvyn ja koska jokainen inhimillinen ilmaisu tai vertaus ainoastaan sitä väärentäisi ja supistaisi. Se on ajatuksen ulotuspiiriä tuonnempana — *Maanduukjan* sanoilla se on „ajatuksin saavuttamaton, sanoin lausumaton".

Jotta tavallinen lukija voisi saada nämä aatteet itselleen selvemmiksi, edellyttäköön hän, että on olemassa Yksi Ehdoton Todellisuus, joka käy ennen kaikkea ilmennyttä ehdonalaista olemista. Tämä Ääretön ja Ikuinen Syy — jota hämärästi on nykyaikaisessa europpalaisessa filosofiassa määritelty „Tajuttomaksi" ja „Tutkimattomaksi" — on „kaiken, mikä oli, on ja mikä koskaan tulee olemaan", Juureton Juuri. Se on tietysti vailla kaikkia ominaisuuksia ja on olennaisesti vailla kaikkia suhteita ilmenneeseen, rajalliseen olemiseen. Se on „Oleminen" paremmin kuin olemassaolo (sanskritiksi sat) ja on yläpuolella kaikkea ajatusta tai spekulatsionia.

Tätä Olemista kuvataan Salaisessa Opissa kahdessa muodossa. Toiselta puolelta se on ehdoton abstraktinen avaruus, joka edustaa paljasta subjektivisuutta, ainoa, jota ei ihmisjärki voi sulkea pois mistään käsitteestä eikä sinänsä käsittää. Toiselta puolelta se on ehdoton abstraktinen liikunto, joka edustaa kaikista ehdoista riippumatonta Tajuntaa. Meidän länsimaiset ajattelijammekin ovat osottaneet, että tajuntaa ei meidän käy ajatteleminen ilman muutoksia, ja liikunto kuvaa parhaiten muutosta, tajunnan olennaista ominaisuutta. Tätä viimeistä puolta Ainoasta Todellisuudesta on myöskin kuvattu sanoilla Suuri Hengitys, joka vertaus on siksi kuvaava, ettei se kaipaa enempää selitystä. Salaisen Opin ensimäinen peruspäätelmä on siis tämä metafyysillinen Ainoa Ehdoton *Oleminen* — josta rajallinen ymmärrys on muodostanut jumaluusopillisen kolminaisuuden.

Kenties lukijaa auttanee, jos tässä annetaan vielä vähän selvitystä.

Herbert Spencer on äskettäin jonkun verran muodostellut agnostisismiaan myöntääkseen, että „ensimäisen syyn" [1]) — jonka salatieteilijä johdonmukai-

[1]) „Ensimäinen" tarkottaa välttämättä jotakin, joka on „ensiksi syntynyt", „ensimäinen ajassa, paikassa ja arvossa" — ja niinmuodoin rajallinen ja ehdonalainen. „Ensimäinen" ei

semmin johtaa syyttömästä syystä — eli „ikuisen", „tuntemattoman", luonto saattaa olla olennaisesti sama kuin sen tajunnan, joka sisässämme heräjää: sanalla sanoen, että se personaton todellisuus, joka tunkee läpi Kosmoksen, on ajatuksen puhdas noumenon eli tosiolemus. Tämä edistys hänen puoleltaan tuo hänet hyvin lähelle esoterista ja veedaantalaista oppia. [1])

Parabrahman, Ainoa Todellisuus, Ehdoton, on Ehdottoman Tajunnan kenttä, s. o. sen Olemuksen, joka ei ole missään suhteissa ehdonalaiseen olemassaoloon ja jonka ehdonalaisena symbolina on tajuinen olemassaolo. Mutta kun kerran ajatuksessa siirrymme tästä (meille) täydellisestä kieltoperäisyydestä, joudumme kaksinaisuuteen, hengen eli tajunnan ja aineen, käsittäjän ja käsitettävän vastakkaisuuteen.

Henki (eli tajunta) ja aine eivät kuitenkaan ole pidettävät riippumattomina todellisuuksina vaan Ehdottoman Parabrahmanin, kahtena symbolina eli muotopuolena, jotka ovat kaiken ehdonalaisen olemassaolon, joko subjektivisen tai objektivisen perustuksena.

Kun ajattelemme tätä metafyysillistä kolmiota sinä juurena, josta lähtee kaikki ilmennys, saa Suuri Hengitys maailmaa-aikaisemman aatteilun [2]) luonteen. Se on voiman ja kaiken yksilöllisen tajunnan lähde ja alku ja siitä johtuu suuren maailmankehityksen järjestelmässä ilmenevä johtava järki. Toiselta puolen maailmaa-aikaisempi juuriaine, substanssi (Muulaprakriti) on se Ehdottoman puoli, joka on kaikkien luonnon objektivisten tasojen pohjana.

Aivan niinkuin maailmaa-aikaisempi aatteilu on kaiken yksilöllisen tajunnan juuri, niin on maailmaa-aikaisempi periaine [3]) aineen pohjana sen erilaisine muodosteluineen.

Sentähden on selvää, että nämä molemmat Ehdottoman vastakkaiset olemuspuolet ovat olennaiset ilmenneen kaikkeuden olemassaololle. Ilman kosmillista periainetta ei kosmillinen aatteilu olisi voinut ilmestyä yksilöllisenä tajuntana, koska ainoastaan aineellisen käyttövälineen (upaadhin) kautta tajunta herää sanomaan „minä olen minä". Kun maailmanjärki on saavuttanut määrätyn kokoonpanon, tarvitaan fyysillinen perusta, jotta se voitaisiin keskittää yksilöl-

---

voi olla Ehdoton, koska se on ilmennys. Sentähden itämainen salatiede kutsuu abstraktista kaikkeutta Ainoaksi Syyttömäksi Syyksi, Juurettomaksi Juureksi, ja rajottaa „ensimäisen syyn" Logokseen, siinä merkityksessä minkä Plaato antaa tälle sanalle.

[1]) Katso T. Subba Rowin neljää etevää luentoa Bhagavad Giitaasta, Theosophistissa helmik. 1887.

[2]) Käytämme tätä sanaa tässä ja edempänä vastaamaan englantilaista sanaa „ideation", joka ei merkitse tavallista aateskelua (spekulatsionia) vaan elävien aatteiden synnyttämistä ja muodostamista. Suom.

[3]) Tällä sanalla tulee tässä teoksessa sana „substanssi" käännettäväksi. Suom.

liseksi säteeksi. Ja taas ilman kosmillista aatteilua kosmillinen periaine olisi pysynyt tyhjänä kuvitelmana eikä olisi siitä ilmaantunut mitään tajuntaa.

Ilmennyt maailma on siis kaksinaisuuden läpäisemä, joka on niin sanoaksemme sen ilmenneenä-olon periolemus. Mutta samoin kuin käsittäjän ja käsitettävän, hengen ja aineen vastakkaiset navat ovat vain saman ykseyden eri puolia, sen ykseyden, joka ne liittää yhteen, niin ilmenneessä kaikkeudessa löytyy „se", joka sitoo yhteen hengen aineeseen, käsittäjän käsitettävään.

Tämä jokin, jota länsimainen aateskelu ei vielä tunne, on se, mitä salatieteilijät kutsuvat Foohatiksi. Se on se „silta", jonka välityksellä jumalallisessa ajatuksessa asuvat aatteet painetaan kosmilliseen periaineeseen luonnonlakeina. Foohat on siis kosmillisen aatteilun (ideatsionin) dynaminen voima, eli toiselta puolen katsottuna se on kaiken ilmennyksen älyllinen välittäjä ja johtava voima, se on jumalallinen ajatus, joka kulkee ja ilmenee Dhjaan Tshoohanien, [1]) näkyvän maailman rakennusmestarien kautta. Siten hengestä eli kosmillisesta aatteilusta johtuu meidän tajuntamme, ja kosmillisesta periaineesta ne monet käyttövälineet eli vehikkelit, joissa tämä tajunta yksilöistyy ja saavuttaa itsetietoisuuden eli harkintakyvyn. Foohat taas eri ilmennyksissään on tuo ihmeellinen side tajunnan ja aineen välillä, se elähyttävä prinsippi, joka sähköllään herättää joka atomin elämään.

Seuraava yhteenveto antanee selvemmän käsityksen lukijalle:

1. *Ehdottomuus:* veedaantistien Parabrahman eli Ainoa Todellisuus, Sat, joka, niinkuin Hegel sanoo, on sekä ehdoton Olemassaolo että Olemattomuus.

2. *Ensimäinen* Logos: personaton ja filosofiassa ilmenemätön Logos, ilmenneen edelläkävijä. Tämä on europpalaisten panteistien „ensimäinen syy" ja „tajuton".

3. *Toinen* Logos: henki-aine, elämä, „maailmanhenki", Purusha ja Prakriti.

4. *Kolmas* Logos: kosmillinen aatteilu, Mahat eli Äly, kaikkiallinen maailmansielu; aineen kosmillinen noumenon eli tosiolemus, luonnon älyllisten toimintojen perustus, myöskin nimitetty Mahaa-Buddhiksi.

Ainoa Todellisuus; sen *kaksinaiset* puolet ehdonalaisessa kaikkeudessa.

Sitten salainen oppi väittää:

II. Maailmankaikkeus on ikuinen kokonaisuudessaan rajattomana tasona; aikakausittain „lukemattomien maailmojen temmellyskenttä, jotka lakkaamatta ilmenevät ja häviävät", ja joita kutsutaan „ilmeneviksi tähdiksi" ja „ikuisuuden

---

[1]) Joita kristillinen jumaluusoppi kutsuu pääenkeleiksi, serafeiksi j. n. e.

kipinöiksi". „Pyhiinvaeltajan [1]) ikuisuus on kuin yksi räpäys Itse-Olemuksen silmänluomessa", kuten Dzyanin kirja lausuu. „Maailmoitten esiintyminen ja häviäminen on kuin säännöllisesti vuorotteleva nousu- ja laskuvesi."

Tämä salaisen opin toinen väite merkitsee aikakautisuuden lain ehdotonta yleisyyttä, nousua ja laskua, luodetta ja vuoksea, jotka fyysillinen tiede on huomannut ja pannut merkille kaikilla luonnon aloilla. Vuorottelu, kuten päivän ja yön, elämän ja kuoleman, unen ja valveen, on niin tavallinen tosiasia, niin täysin yleinen ja poikkeukseton, että on helppo käsittää, miksi me siinä näemme yhden maailmankaikkeuden kaikkein perimmäisimpiä lakeja.

Sitäpaitsi salainen oppi opettaa:

III. Kaikkien sielujen perusolemuksen samaisuutta maailman Yli-Sielun kanssa, joka taas itse on Tuntemattoman Juuren olemuspuoli, ja jokaisen sielun — Yli-sielun kipinän — velvollisuutta kulkea läpi ruumistusten eli välttämättömyyden sarjan ollen aikakautisen lain eli karman alainen koko sinä aikana. Toisin sanoin ei puhtaasti henkisellä Buddhilla (jumalallisella sielulla) voi olla itsenäinen, tietoinen olemassaolo, ennenkuin kipinä, joka on lähtenyt kaikkiallisen kuudennen prinsipin — eli YLI-SIELUN — puhtaasta olemuksesta, on *(a)* kulkenut läpi sen Manvantaran ilmiömaailman jokaisen alkeismuodon, ja *(b)* saavuttanut yksilöllisyyden, ensiksi luonnon vaikutuksesta ja sitten itsensä määräämillä ja itsensä johtamilla ponnistuksilla, joita karmansa vaikeuttaa ja viivyttää, siten nousemalla läpi kaikkien älyn asteitten alimmasta korkeimpaan manakseen, kivennäisestä ja kasvista ylös pyhimpään pää-enkeliin (Dhjaani-Buddhaan). Esoterisen filosofian keskusoppi ei tunnusta mitään yksinoikeuksia eli erityisiä lahjoja ihmisessä paitsi niitä, joita hänen minänsä on voittanut omalla ponnistuksellaan ja ansiollaan pitkän sielunvaellusten ja jälleensyntymisten sarjan kuluessa. Siksipä hindulaiset sanovat, että maailmankaikkeus on Brahman ja Brahmaa, sillä Brahman on jokaisessa kaikkeuden atomissa ja luonnon kuusi prinsippiä ovat kaikki tuloksia — eri tavalla erilaistuneita puolia — seitsemännestä ja Yhdestä, ainoasta kaikkeuden, sekä kosmillisen että mikrokosmillisen, todellisuudesta. Siksipä myöskin kuudennen prinsipin Brahmaan, Brahmanin käyttövälineen muutokset, psyykilliset, henkiset ja fyysilliset, muodon ja ilmennyksen tasolla, pidetään meta-

[1]) „Pyhiinvaeltaja" on nimitys, joka annetaan meidän monaadillemme (kahdelle yhdessä) sen jälleensyntymisten sarjan kestäessä. Se on ainoa meissä oleva kuolematon ja ikuinen prinsippi ja on yhtenäisen kokonaisuuden jakamaton osa — nim. Kaikkeudenhengen, josta se vuotaa ulos ja johon se sulautuu kierroksen lopussa. Kun sanotaan, että se vuotaa ulos Ainoasta Hengestä, on täytynyt käyttää sopimatonta ja väärää lausetta, koska kielestämme puuttuu tarvittavia sanoja. Veedaantistit kutsuvat sitä Suutraatmaaksi (lankasieluksi) mutta heidän selityksensä eroo jossakin määrin salatieteilijöitten selityksestä. Mutta jääköön veedaantistein itsensä tehtäväksi selittää tätä erotusta.

fyysillisellä ristiriitanimellä lausuttuna harhallisina ja maajaallisina. Sillä vaikka jokaisen atomin juuri yksilöllisesti ja jokaisen muodon juuri joukollisesti on tuo seitsemäs prinsippi eli Ainoa Todellisuus, niin kuitenkin se ilmenneessä aikakautisessa ilmiömuodossaan ei ole muuta kuin haihtuvainen aistimiemme harha.

Ehdottomuudessaan Yksi Ainoa Prinsippi kahdessa olemuspuolessaan, Parabrahmanina ja Muulaprakritina on suvuton, suhteeton ja ikuinen. Sen aikakautinen manvantarinen vuodatus eli alkuperäinen sädehdys on myöskin yksi, miesnaisellinen ja ilmiöllisesti rajallinen. Kun sädehdys vuorostaan säteilee, niin kaikki sen sädehdykset myöskin ovat miesnaisellisia, mutta tulevat miehiseksi ja naiselliseksi prinsipiksi alemmilta puoliltaan. Pralajan — joko suuren tai pienemmän Pralajan jälkeen, joista viimemainittu jättää maailman entiselleen [1]) — ensimäinen, mikä herää toimivaan elämään, on muovailtava Aakaasha, Isä-äiti, eetterin henki ja sielu eli ympyrän ala. Avaruutta kutsutaan Äidiksi ennen sen kosmillista toimivaisuutta ja Isä-äidiksi uudestaan heräämisensä ensimäisellä asteella. Kabbalassa se on myöskin Isä-äiti-poika. Itämaisessa opissa nämä ovat ilmenneen kaikkeuden seitsemäs prinsippi eli sen Aatmaa-Buddhi-Manas (henki-sielu-äly), ja tämä kolmio haaraantuu ja jakautuu seitsemään kosmilliseen ja seitsemään ihmiselliseen prinsippiin. Länsimailla kristittyjen mystikkojen kabbalassa taas se on kolmio eli kolminaisuus ja heidän salatieteilijöittensä mukaan se on mies-naisellinen Jehovah, Jah-Havah. Tässä on koko erotus esoterisen ja kristillisen kolminaisuuden välillä. Mystikot ja filosofit, itä- ja länsimaiset panteistit, yhdistävät ennen maailmansyntyä olleen kolmion puhtaaksi jumalalliseksi abstraktioniksi eli kuvitelmaksi. Oikeaoppiset sitävastoin tekevät sen ihmismäiseksi. Hiranjagarbha, Hari ja Shankara — ne kolme olemuspuolta eli hypostasista, jotka on ilmenneellä „ylimmän hengen hengellä", — jolla nimellä Prithivii, maa, tervehtii Vishnua hänen ensimäisessä Avataarassaan — ne ovat muodostuksen, säilytyksen ja hävityksen puhtaasti metafyysilliset ja abstraktiset ominaisuudet ja ovat kolme jumalallista Avasthaa (hypostasista) siitä, mikä „ei häviä luotujen kappaleitten mukana", s. o. Atshjutasta, joka on eräs Vishnun nimitys. Oikeaoppinen kristitty taas jakaa personallisen luovan jumaluutensa kolmeen kolminaisuuden personaan eikä tunnusta mitään korkeampaa jumaluutta. Tämä viimemainittu on salatieteessä abstraktinen kolmio, oikeaoppisilla täydellinen kuutio. Luovaa jumalaa eli joukkojumalia pitää itämainen filosofi *bhraantidarshanatahina*, „petollisina näkyinä", jonakin, jota „eksyttävän ulkonäkönsä

[1]) Eivät fyysilliset elimistöt jää siihen tilaan, missä ne ovat olleet, kaikkein vähimmän niiden psyykilliset prinsipit, suuren kosmillisen tai edes aurinko-pralajan ajaksi, vaan ainoastaan niiden aakaashiset eli astraliset „valokuvat". Mutta pienemmän pralajan aikana, kun kerran „yö" saapuu, pysyvät planetat koskemattomina, vaikka kuolleina, aivan niinkuin suuri eläin, joka on vajonnut ja hautaantunut napamaitten jäähän, pysyy samana vuosituhansia.

johdosta käsitetään aineelliseksi muodoksi, ja jonka selitetään johtuvan itsekkäästi personallisen ja inhimillisen sielun (alemman viidennen prinsipin) harhallisesta käsityskyvystä. Kauniisti se on lausuttuna Fitzedward Hallin tekemissä muistiinpanoissa Wilsonin *Vishnu Puraanan* tarkistettuun käännökseen. „Tähän Brahmaan kokonaisuudessaan sisältyy olennaisesti Prakritin olemus, sekä ulosvuotaneen että ulosvuotamattoman (Muulaprakriti), ja myöskin hengen olemus ja ajan olemus. Henki, oi kahdesti syntynyt! on Ylimmän Brahman johtava olemuspuoli. [1]) Seuraava on kaksinainen aspekti — Prakriti, sekä ulosvuotanut että ulosvuotamaton, ja aika on viimeinen". Myöskin Orfeolaisessa jumalsynnyssä näytetään, että Kronos („aika") on synnytetty jumala eli välittäjä.

Tällä maailman uudestaan heräämisen asteella kuvaa pyhä vertaus sitä täydellisenä ympyränä, jolla keskuksessaan on piste (itu). Tämä merkki oli yleismaailmallinen ja sentähden me löydämme sen myöskin kabbalassa. Kuitenkaan länsimainen kabbala, joka nyt on kristillisten mystikkojen käsissä, ei tunne sitä ensinkään, vaikka se selvästi näkyy Zoharissa. Nämä lahkolaiset alkavat lopusta ja tarjoovat syntyä-aikaisemman kosmoksen vertauskuvaksi ⊕, kutsuen sitä „ruusun ja ristin yhdistykseksi", salatieteellisen synnytyksen suureksi mysterioksi, josta tuli nimi — rosenkeutsiläisyys (ruusu-risti). Tämä näkyy yhdestä heidän tärkeimmistä ja parhaiten tunnetuista symboleistaan, jota ei tähän asti ole ymmärtäneet entiset enempää kuin nykyiset mystikot. Se symboli on pelikaani, joka puhkaisee rintansa ravitakseen seitsemää poikastaan — ruusu-ristin veljesten todellinen uskontunnustus ja suoranainen itämaisen salaisen opin johdannainen.

Brahmania (suvutonta) kutsutaan Kaalahamsaksi, joka länsimaisten orientalistien selityksen mukaan merkitsee Ikuista Joutsenta (eli hanhea) ja sellaisena on Brahmaa, Luoja. Tässä tehdään suuri erehdys. Brahman'ia (suvutonta) pitäisi kutsua Hamsa-vaahanaksi („siksi, joka käyttää joutsenta välineenään") eikä Brahmaata, Luojaa, joka on todellinen Kaalahamsa. Brahman (suvuton) on Hamsa ja A-hansa niinkuin kommentarioissa selitetään. Ymmärrettäköön, että nimiä Brahmaa ja Parabrahman ei tässä käytetä sentähden että ne kuuluisivat meidän esoteriseen sanastoomme vaan ainoastaan sentähden että ne ovat tutummat länsimaisille tutkijoille. Kumpikin merkitsee aivan samaa kuin meidän yksi-,

---

[1]) Vaikka Spencer muuten, niinkuin Schopenhauer ja von Hartmann, ainoastaan heijastaa yhtä puolta muinaisesta esoterisesta filosofiasta ja sentähden johtaa lukijansa agnostisen epäilyksen autioille rannikoille, — kuitenkin hän näin kunnioittavasti määrittelee tätä suurta mysteriota: „se, joka pysyy muuttumattomana kokonaisuudessaan, mutta aina muuttuvana muodoltaan, näissä tajuttavissa ulkonäöissään, mitkä Kaikkeus meille tarjoo, on tuntematon ja tutkimaton voima, jota meidän täytyy tunnustaa rajattomaksi alaltaan ja aluttomaksi ja loputtomaksi ajaltaan." Ainoastaan tyhmänjulkea jumaluusoppi — ei suinkaan tiede eikä filosofia — yrittää mitata Ääretöntä ja paljastaa Mittaamatonta ja Tutkimatonta.

kolme- ja seitsen-tavuiset nimemme, jotka edustavat Ainoata Kaikkea ja ainoata „Kaikkea Kaikessa".

Nämä ovat ne peruskäsitykset, joihin salainen oppi perustuu.

Tässä ei ole tilaisuus ryhtyä puolustamaan tai todistelemaan niiden luontaista järkiperäisyyttä enkä minä voi pysähtyä osottamaan, kuinka ne todellisuudessa sisältyvät — vaikka liiankin usein harhaanjohtavassa puvussa — jokaiseen ajatusjärjestelmään eli filosofiaan, joka tätä nimeä ansaitsee.

Kun kerran lukija on saanut selvän käsityksen niistä ja oivaltanut sen valaistuksen, jonka ne luovat kaikkiin elämänkysymyksiin, eivät ne hänen silmissään kaipaa enempää oikeutusta, koska niiden totuus on hänelle yhtä silminnähtävä kuin aurinko taivaalla. Minä siirryn siis tässä kirjassa olevien runojen sisällykseen ja esitän niistä ääriviivat, jotta tutkijan työ siten kävisi helpommaksi, kun hänellä on edessään muutamilla sanoilla lausuttuna yleisaate.

Kosmillisen kehityksen historia runoissa esitettynä on niin sanoakseni tuon kehityksen abstraktinen algebrallinen kaava. Sentähden ei tutkijan tule odottaa löytävänsä siinä kertomusta kaikista asteista ja vaiheista, jotka ovat olleet maailmankehityksen ensimäisen alun ja nykyisen tilan välillä. Sellaista kertomusta olisi mahdotonta esittää ja se olisi aivan käsittämätön ihmisille, jotka eivät voi tajuta edes sen olemistason luonnetta, joka on lähinnä sitä, mihin heidän tajuntansa tällä hetkellä on kytkettynä.

Runot tarjoovat siis abstraktisen kaavan, joka voidaan asianomaisilla muutoksilla sovittaa kaikkeen kehitykseen: oman pikkuisen maamme tai sen planettaketjun, johon maammekin kuuluu, tai aurinkojärjestelmään, johon tuo ketju kuuluu, j. n. e, nousevassa asteikossa, kunnes pää käy pyörälle ja väsyy ponnistukseen.

Ne seitsemän runoa mitkä tässä osassa esitetään, edustavat tämän abstraktisen kaavan seitsemää pääkohtaa. Ne koskevat ja kuvaavat kehitysprosessin seitsemää suurta astetta, joita *Puraanoissa* kutsutaan „seitsemäksi luomiseksi" ja raamatussa luomisen „päiviksi".

I Runo kuvaa Ykseys-Kaikkeuden tilaa pralajan aikana, ennen heräävän ilmennyksen ensimäistä värähdystä.

Hetkisenkin ajatellessamme huomaamme, että sellaista tilaa voidaan ainoastaan symbolisoida; mahdoton on sitä kuvata. Eikä sitä voi symbolisoidakaan paitsi kielteisellä tavalla, sillä koska se on itse Ehdottomuuden tila, ei siinä voi olla yhtäkään niistä erikoisominaisuuksista, joita me käytämme kuvatessamme kappaleita positivisella tavalla. Sentähde tuohon tilaan voi viitata ainoastaan kieltämällä kaikkein abstraktisimmatkin ominaisuudet, ne, joista ihminen voi tuntea paremmin kuin ymmärtää, että ne nostavat hänen käsityskykynsä sen korkeimmille mahdollisille rajamaille.

II Runo kuvaa sitä tilaa, joka länsimaiselle järjelle on niin läheisesti samanlainen kuin I runossa mainittu, että sen eroavaisuuden ilmaiseminen vaatisi erikoisen tutkistelman. Sentähden täytyy se jättää intuitsionin varaan, ja lukijan on korkeammilla sielunkyvyillään koetettava käsittää niin paljon kuin hän voi, mitä merkitsevät siinä käytetyt allegoriset lauseet. Tosiaankin muistettakoon, että kaikki nämä runot vetoovat enemmän sisäisiin kykyihin kuin fyysillisten aivojen jokapäiväiseen ymmärrykseen.

III Runo kuvaa maailman heräämistä eloon pralajan jälkeen. Se kuvaa monaadien astumista ulos siitä tilasta, jolloin ne ovat olleet siihen Yhteen sulautuneina, siis maailmoiden muodostumisen varhaisinta ja korkeinta astetta. Sana monaadi voidaan silloin sovittaa sekä suurimpaan aurinkokuntaan että pienimpään atomiin.

IV Runo osottaa maailman „idun" erilaistumista seitsemäksi tajuisten jumalallisten voimien järjestöksi, jotka voimat ovat Yhden Korkeimman voimaähteen toimivia ilmennyksiä. Ne ovat koko ilmenneen maailmankaikkeudenmuovaajia, mukailijoita ja viimein luojia, siinä ainoassa merkityksessä kuin sana „luoja" on ymmärrettävissä. Ne opettavat ja ohjaavat sitä, ne ovat niitä järkiolentoja, jotka hallitsevat ja ohjaavat kehitystä, ja niissä on ruumistuneina ne Ainoan Lain ilmennykset, joita me tunnemme „luonnonlakeina".

Yleisesti ne tunnetaan Dhjaan Tshoohaneina, vaikka jokaisella näistä eri laisista järjestöistä on oma nimensä ja tehtävänsä salaisessa opissa.

Tätä kehitysastetta mainitaan hindulaisessa tarustossa „jumalien luomisena".

V Runo kuvaa maailmanmuodostuksen kulkua. Ensinnä hajallaan oleva kosmillinen aine, sitten „tulinen pyörretuuli", nebulan (tähtiusvan) muodostuksen ensimäinen vaihe. Tämä tähtiusva tihenee ja käytyään erilaisten vaiheitten läpi se muodostaa aurinkokunnan, planettaketjun tai yksinäisen planetan, mistä kulloinkin on kysymys.

VI Runo osottaa jonkun „maailman" muodostumisen seuraavia asteita ja vie tämän maailman kehityksen sen neljänteen suureen aikakauteen asti, joka vastaa sitä aikakautta, missä me nyt elämme.

VII Runo jatkaa historiaa ja seuraa elämän laskeutumista alaspäin aina ihmisen esiintymiseen asti, ja siihen loppuu Salaisen Opin ensimäinen osa.

„Ihmisen" kehittyminen siitä asti kuin hän ensiksi esiintyy tämän maan päällä tässä pyörässä, siihen asteeseen asti, johon me nyt näemme hänen saapuneen, tulee olemaan toisen osan sisältönä.

Runot, jotka ovat kunkin kohdan pohjana, esitetään kauttaaltaan uudenaikaisella tavalla tulkittuina, koska olisi aivan hyödytöntä tehdä ainetta vielä vaikeammaksi käyttämällä alkuperäisen tekstin muinaisaikaista kieltä, jonka muoto ja sanat ovat niin perin oudonlaisia. Otteita mainitaan kiinan-, tibetin- ja

sanskritinkielelle käännetyistä, Dzyanin kirjan alkuperäisistä senzarilaisista kommentarioista ja muistutuksista, jotka nyt ensi kerran esitetään europpalaisella kielellä. Lienee tarpeetonta mainita, että seitsemästä runosta vain osia annetaan julkisuuteen. Jos ne kokonaan julkaistaisiin, olisivat ne mahdottomat käsittää kaikille paitsi muutamille harvoille korkeille salatieteilijöille. Eikä tarvitse myöskään vakuuttaa lukijalle, ettei tämän kirjottaja eli pikemmin vaatimaton paperillepanija paljon enempää kuin useimmat tavallisista lukijoista ymmärtäisi näitä kohtia. Lukemisen helpottamiseksi ja liian lukuisten muistutusten välttämiseksi pidettiin parhaana sulattaa yhteen teksti ja selitykset, ja käyttää sanskritilaisia ja tibettiläisiä ominaisnimiä, milloin niitä ei ole voitu välttää, mieluummin kuin että olisi käytetty alkuperäistä tekstiä: sitä suuremmalla syyllä on niin tehty, koska mainitut nimet kaikki ovat hyväksyttyjä synonymeja (samaamerkitseviä), ja koska alkuperäisiä nimiä käytetään ainoastaan Mestarin ja hänen tsheelojensa (eli opetuslastensa) välillä.

Niinpä jos englanniksi (suomeksi) kääntäisimme esim. ensimäisen säkeen, käyttämällä ainoastaan niitä ominaissanoja ja oppisanoja, jotka löytyvät yhdessä tibettiläisessä ja senzarinkielisessä käännöksessä — niin se kuuluisi seuraavasti:

Tho-ag Zhi-gjussa nukkui seitsemän Khorloa. Zodmanas zhiba. Kaikki Njug helma. Kontsh-hog ei; Thjan-Kam ei; Lha-Tshoohan ei; Tenbrel Tshugnji ei; Dharmakaaja lakannut; Tgentshang ei tullut; Barnang ja Ssa Ngovonjidshissa; ainoastaan Tho-og Jinsin Sun-tshanin ja Jong-Grubin (Paranishpannan) yössä j. n. e.

Tämä kuuluisi pelkältä abrakadabralta.

Koska tämä teos on kirjotettu salatieteen tutkijoiden opetukseksi eikä kielitieteilijöitten hyödyksi, voimme hyvällä syyllä välttää noita vieraita sanoja, mikäli suinkin mahdollista. Ainoastaan ne sanat, joita on mahdoton kääntää ja joita ei voisi käsittää, jollei niiden merkitystä selitettäisi, jätetään sillensä, mutta kaikki nämä mainitaan silloin sanskritinkielisessä muodossaan. Tarpeetonta on lukijalle muistuttaa, että nämä miltei kaikki ovat myöhempiä kehitysmuotoja sanskritinkielestä ja kuuluvat viidenteen juurirotuun. Sanskritia — kuten sitä nyt tunnetaan — eivät atlantilaiset puhuneet, ja useimmat niistä filosofisista sanoista, joita käytettiin Mahaabhaaratakauden jälkeisissä intialaisissa ajatusjärjestelmissä, eivät löydy Veeda-kirjoissa, eikä niitä tavata alkuperäisissä runoissamme vaan ainoastaan niiden vastaavaisuudet. Sitä lukijaa, joka ei ole teosofi, kehotamme vielä kerran pitämään kaikkea tätä seuraavaa mielensä mukaan satuna, paraimmassa tapauksessa uneksijain vielä todistamattomana haaveena, tai pahimmassa tapauksessa uutena otaksumana monien tieteellisten hypoteesien, entisten, nykyisten ja tulevaisten rinnalla, joista monet ovat rauenneet tyhjiin, mutta toiset vielä viipyvät. Se ei ole suinkaan vähemmän tieteellinen kuin monet n. k. tieteellisistä teorioista ja joka tapauksessa se on filosofisempi ja uskottavampi.

Niiden lukuisten muistutusten ja selitysten vuoksi, mitkä vaaditaan, ovat sivun alla löytyvät muistutukset merkityt tavallisella muotoa, mutta ne lauseet, joita kommentariot koskevat, ovat merkityt kirjaimilla. Lisäaineksia tavataan symbolismia koskevissa luvuissa, jotka usein sisältävät enemmän tietoja kuin kommentariot.

I KIRJA.

MAAILMAN KEHITYS.

SEITSEMÄN RUNOA „DZYANIN KIRJASTA“

SELITYKSINEEN.

Ei ollut olemassa mitään eikä ei-mitään,
Loistoisat taivaan pilvet ei olleet eikä laaja laki niiden päällä.
Vaan mikä kaiken peitti? Mikä suojas', mikä kätki?
Olikohan se vetten mittaamaton syvyys?
Ei ollut kuolemaa vaan kuitenkaan ei mitään kuolematonta.
Ei ollut rajaa päivän vaiheella ja yön;
Ainoa yksi henkimättä henki itsekseen,
Muuta kuin Se ei ole ollut sittemmin.
Pimeys oli, kaikki ensin kätkeytyi
Synkeyteen syvään, valottomaan valtamereen.
Itu, mi' vielä oli kuoreen suljettuna,
Puhkesi esiin, luonto ainut palavasta kuumuudesta.

— — — — — — — — — —

Ken salaisuuden tuntee, ken lausua sen voi?
Mistä, mistä syntyisin on tämä moninainen luomakunta?
Ovathan itse jumalatkin tulleet myöhemmin.
Ken tietää mistä tämä suuri luomisto on syntynyt?
Kuka Sen tuntee mistä kaikki tämä lähti?
Oliko Sen tahto luomisessa toimiva vai mykkä?
Korkein tietäjä korkeimmassa taivaassa,
Hän sen tietää — tai ehkei hänkään sitä tiedä.

Katsellen ulos ikuisuuteen
Ennenkuin maan perustukset oli laskettu,

— — — — — — — — — —

Sä olit. Ja kun maanalainen liekki
Vankeutensa kerran puhkaisee ja kuoren nielee,
Sä olet vielä niinkuin olit ennen,
Et tunne muutosta, kun aikaakaan ei ole enää.
Oi ajatus loppumaton, Ikuisuus jumalainen!

Rig Veeda (Colebrooke).

MAAILMAN KEHITYS.

Dzyanin runoista.

I Runo.

1. Ikuinen Äiti, verhottuna iäti-näkymättömiin vaippoihinsa oli taasen uinunut seitsemän ikuisuutta.

2. Aikaa ei ollut, sillä se nukkui jatkuvaisuuden rajattomassa helmassa.

3. Maailmanjärkeä ei ollut, sillä ei ollut Ah-hiita, joihin se olisi voinut sisältyä.

4. Autuuden seitsemää tietä ei ollut. Onnettomuuden suuria syitä ei ollut, sillä ei ollut ketään, joka olisi niitä luonut ja niihin kietoutunut.

5. Pimeys yksin täytti äärettömän kaiken, sillä Isä, Äiti ja Poika olivat jälleen yhtä eikä Poika vielä ollut herännyt uuteen pyörään ja toivioretkeensä siinä.

6. Seitsemän korkeata Herraa ja seitsemän totuutta olivat lakanneet olemasta, ja maailmankaikkeus, välttämättömyyden poika, oli vaipunut Paranishpannaan, jotta sen kerran uloshengittäisi se, joka on eikä kuitenkaan ole. Ei ollut mitään.

7. Olemassaolon syyt olivat poistetut; näkyväinen, joka oli, ja näkymätön, joka on, lepäsi ikuisessa olemattomuudessa — ainoassa olossa.

8. Vain olemassaolon ainoa muoto levisi rajattomana, äärettömänä, syyttömänä, nukkuen unta näkemättä, ja elämä sykki tiedottomana maailmanavaruudessa kautta koko tämän kaikkiallaolon, jonka tajuaa Dangman avattu silmä.

9. Mutta missä oli Dangma, kun maailmankaikkeuden Aalaja oli Paramaarthassa ja Suuri Pyörä oli Anupaadaka?

II Runo.

1. . . . Missä olivat Rakentajat, manvantarisen aamunkoitteen loistavat pojat? . . . Tuntemattomassa pimeydessä heidän Ah-hi Paranishpannassa. Ne, jotka muodon synnyttävät muodottomuudesta — maailmanjuuresta — Deevamaatri ja Svabhaavat — lepäsivät olemattomuuden autuudessa.

2. . . . Missä oli äänettömyys? Missä korvat sitä tajuamaan? Ei, ei ollut äänettömyys eikä ääni, ei mitään paitsi lakkaamaton ikuinen hengitys, joka ei tunne itseään.

3. Tunti ei ollut vielä lyönyt. Säde ei ollut vielä välähtänyt Ituun, Maatripadma ei ollut vielä paisunut.

4. Hänen sydämensä ei ollut vielä avautunut Yhden säteelle, joka siihen tunkeutuu, pudotakseen siitä kolmena neljään, Maajaan syliin.

5. Seitsemän eivät vielä olleet syntyneet valon vaipasta. Pimeys yksin oli Isä-Äiti, Svabhaavat, ja Svabhaavat oli pimeydessä.

6. Nämä kaksi ovat Itu ja Itu on yksi. Maailmankaikkeus oli vielä kätkettynä Jumalajatukseen ja Jumalhelmaan.

III Runo.

1. . . . Seitsemännen ikuisuuden viimeinen värähtely kulkee kautta äärettömyyden. Äiti paisuu laajeten sisästä ulospäin niinkuin lootuskukan nuppu.

2. Värähtely leviää eteenpäin koskettaen nopealla siivellään koko maailmankaikkeutta ja sitä itua, joka asuu pimeydessä, siinä pimeydessä, joka henkii yli nukkuvien elämän vetten.

3. Pimeys säteilee valoa ja valo laskee yhden yksinäisen säteen vesiin, äitisyvyyteen. Säde tunkee läpi neitseellisen munan. Säde saa ikuisen munan värähtelemään ja laskemaan ulos ei-ikuisen idun, joka tiivistyy maailmanmunaksi.

4. Kolme lankee neljään. Säteilevä aines tulee seitsemäksi sisäpuolella, seitsemäksi ulkopuolella. Loistava muna, joka itsessään on kolme, lohkoutuu ja leviää maidonvalkeina hattaroina yli äiti-syvyyksien, juuri, joka kasvaa elämän valtameren syvyyksissä.

5. Juuri pysyy, valo pysyy, hattarat pysyvät ja yhä Oeaohoo on yksi.

6. Elämän juuri oli jokaisessa kuolemattomuuden valtameren pisarassa ja se valtameri oli loistavaa valoa, joka oli tulta ja lämpöä ja liikettä. Pimeys hävisi eikä sitä ollut enää, se katosi omaan olemukseensa, tulen ja veden, isän ja äidin ruumiiseen.

7. Katso, oi lanuu! kahden loistavaa lasta, verratonta säteilevää kirkkautta — valoisaa avaruutta, pimeän avaruuden poikaa, joka astuu suurten mustien vetten syvyyksistä. Se on Oeaohoo, nuorempi . . . Hän loistaa esiin aurinkona, hän on viisauden hohtava jumalallinen lohikäärme; Eeka on Tshatur ja Tshatur ottaa itseensä Trin ja niiden yhtymä saa aikaan Saptan, jossa on seitsemän, jotka tulevat Tridashaksi, joukoiksi ja paljouksiksi. Katso, kuinka hän kohottaa verhoa ja käärii sen auki idästä länteen. Hän sulkee pois ylhäisen ja jättää alhaisen nähtäväksi suurena harhana. Hän näyttää paikat loistaville ja kääntää ylemmän rannattomaksi tulimereksi ja ainoan ilmenneen suuriksi vesiksi.

8. Missä oli itu ja missä oli nyt pimeys? Missä on liekin henki, joka palaa sinun lampussasi, oi lanuu? Itu on Se ja Se on valo, tumman kätketyn isän valkoinen loistava poika.

9. Valo on kylmä liekki ja liekki on tuli ja tuli saa aikaan lämmön, joka synnyttää veden — elämän veden suuressa äidissä.

10. Isä-Äiti kutoo kankaan, jonka yläpää on kiinni-

tetty henkeen, ainoan pimeyden valoon, ja alapää sen varjoisaan päähän, aineeseen; ja tämä kangas on maailmankaikkeus, joka on kudottu kahdesta aineksesta, yhdessä, Svabhaavatissa, syntyneestä.

11. Se laajenee, kun tulen henkäys on sen päällä, se vetäytyy kokoon, kun äidin henkäys siihen koskee. Silloin pojat eriävät ja hajoutuvat palatakseen äidin syliin suuren päivän lopulla ja tullakseen jälleen yhdeksi hänen kanssaan. Kun se jäähtyy, tulee se loistavaksi. Sen pojat laajenevat ja vetäytyvät kokoon oman itsensä ja sydämensäkautta, ne syleilevät ääretömyyttä.

12. Silloin Svabhaavat lähettää Foohatin koventamaan atomeja. Kukin on osanen kankaasta. Heijastaen „itseolevaista herraa" kuten peili, jokainen niistä tulee vuorostaan maailmaksi.

IV Runo.

1. . . . Kuunnelkaa, te maan pojat, opettajianne — tulen poikia. Oppikaa, ei ole ensimäistä eikä viimeistä, sillä kaikki on yhtä lukua, joka on tullut luvuttomuudesta.

2. Oppikaa mitä me, jotka polveudumme alkuperäisistä seitsemästä, me, jotka olemme syntyneet alkuaikaisesta liekistä, olemme oppineet isiltämme . . .

3. Valon kirkkaudesta — iki-pimeyden säteestä — lähtivät avaruuteen uudestaan eloonheränneet voimat, yksi munasta, kuusi ja viisi. Sitten kolme, yksi, neljä, yksi, viisi

— kaksi kertaa seitsemän, kokonaissumma. Ja nämä ovat olemuksia, liekkejä, elementtejä, rakentajia, lukuja, aruupa, ruupa ja voima eli jumalallinen ihminen, kokonaissumma. Ja jumalallisesta ihmisestä valuivat ulos muodot, kipinät, pyhät eläimet ja pyhien isien lähettiläät pyhässä neljässä.

4. Tämä oli äänen sotajoukko, seitsemisen jumalallinen äiti. Seitsemisen kipinät ovat ensimäisen, toisen, kolmannen, neljännen, viidennen, kuudennen ja seitsemännen alamaisia ja palvelijoita. Näitä kutsutaan palloiksi, kolmioiksi, kuutioiksi, viivoiksi ja kaavailijoiksi, sillä näin seisoo ikuinen Nidaana — Oi-ha-hou.

5. Oi-ha-hou, joka on pimeys, rajaton, eli luvuttomuus, Aadi-Nidaana Svabhaavat, ○:

I. Aadi-Sanat, luku, sillä hän on yksi.

II. Sanan ääni, Svabhaavat, luvut, sillä hän on yksi ja yhdeksän.

III. „Muodoton neliö."

Ja nämä kolme sulettuina ○ ympyrään ovat pyhät neljä, ja kymmenen on aruupa-kaikkeus. Sitten tulevat pojat, seitsemän taistelijaa, yksi, kahdeksannen poisjäätyä, ja hänen henkäyksensä, joka on valontekijä.

6. . . . Sitten toiset seitsemän, jotka ovat Lipikat, kolmen synnyttämät. Hylätty poika on yksi. „Poika-auringot" ovat lukemattomia.

V Runo.

1. Alkuaikaiset seitsemän, viisauden lohikäärmeen ensimäiset seitsemän henkäystä synnyttävät vuorostaan pyhistä kiemuroivista henkäyksistään tulisen pyörretuulen.

2. He tekevät hänestä tahtonsa lähettilään. Dzyu tulee Foohatiksi: jumalallisten poikien nopea poika, jonka pojat ovat Lipika, juoksee ympäri asioilla. Foohat on ratsu ja ajatus on ratsastaja. Hän kulkee kuin salama läpi tulisten pilvien, ottaa kolme ja viisi ja seitsemän harppausta läpi ylhäisten seitsemän piirien ja alhaisten seitsemän. Hän korottaa äänensä ja kutsuu lukemattomia kipinöitä ja yhdistää ne yhdeksi.

3. Hän on heidän ohjaava henkensä ja johtajansa. Kun hän alkaa työskennellä, erottaa hän alemman valtakunnan kipinät, jotka liitelevät ja ilosta väreilevät loistavissa asunnoissaan, ja muodostaa niistä pyörien siemenet. Hän asettaa ne avaruuden kuuteen suuntaan ja yhden keskelle — keskuspyörän.

4. Foohat vetää spiraaliviivoja yhdistämään kuudennen seitsemänteen — kruunuun. Valon poikien sotajoukko seisoo kussakin kulmassa, Lipikat seisovat keskuspyörässä. He sanovat: „Tämä on hyvin“. Ensimäinen jumalallinen maailma on valmis, ensimäinen, toinen. Sitten „jumalallinen aruupa“ heijastuu Tshaajaa-lookaan, Anupaadakan ensimäiseen verhoon.

5. Foohat ottaa viisi harppausta ja rakentaa siivekkään pyörän neliön kuhunkin kulmaan pyhää neljää varten . . . ja heidän joukkojansa varten.

6. Lipikat rajottavat piirillä kolmion, ensimäisen, kuution, toisen, ja viisikulmion munan sisällä. Se on kehä, jota kutsutaan „älä mene yli“ niitä varten, jotka laskeutuvat ja nousevat, jotka Kalpan aikana kulkevat sitä suurta päivää kohti: „ole meidän kanssamme“ . . . Siten muodostuivat Aruupa ja Ruupa, yhdestä valosta seitsemän valoa, kustakin seitsemästä seitsemän kertaa seitsemän valoa. Pyörät vartioivat piiriä . . .

VI Runo.

1. Laupeuden ja tiedon äidin, Kuan-jinin — Kuan-shai-jinin Kuan-jin-tienissa asuvan kolminaisuuden — voimalla Foohat, niiden jälkeläisten henkäys, poikien poika, kutsuu esiin alemmasta syvyydestä Sien-tshanin harhamuodon ja seitsemän elementtiä.

2. Nopea ja säteilevä saa aikaan seitsemän Lajakeskusta, joita vastaan ei mikään mahda suureen päivään „ole meidän kanssamme“ asti, ja asettaa maailmankaikkeuden näiden ikuisten perustusten päälle, ympäröiden Sien-tshanin alkusyntyisillä elonsiemenillä.

3. Seitsemästä ensimäinen ilmenneenä, kuusi kätkettynä; kaksi ilmenneenä, viisi kätkettynä; kolme ilmenneenä,

neljä kätkettynä; neljä synnytettynä, kolme salattuna; neljä ja yksi Tsan paljastettuna, kaksi ja puoli salattuna; kuusi ilmennettävänä, yksi pantuna syrjään. Viimeksi seitsemän pientä pyörää ympäri kiertäen, yksi toista synnyttäen.

4. Hän rakentaa ne vanhempien pyörien kaltaisuuteen, asettaen ne katoomattomiin keskuksiin.

Kuinka Foohat ne rakentaa? Hän kokoo tuli-pölyn. Hän tekee tulesta palloja, juoksee niiden läpi ja niiden ympäri, vuodattaen niihin elämää, ja sitten panee ne liikkeeseen, toiset toisella tavalla, toiset toisella. Ne ovat kylmiä, hän tekee ne kuumiksi. Ne ovat kuivia, hän tekee ne kosteiksi. Ne loistavat, hän leyhyttelee ja jaähdyttää niitä. Siten toimii Foohat aamuhämärästä iltahämärään seitsemän ikuisuuden aikana.

5. Neljännessä poikien käsketään luoda kuvansa. Yksi kolmasosa kieltäytyy. Kaksi tottelee.

Kirous lausutaan. He tulevat syntymään neljännessä, kärsimään ja aikaansaamaan kärsimystä. Tämä on ensimäinen sota.

6. Vanhemmat pyörät pyörivät alaspäin ja ylöspäin. Äidin mäti täytti kaiken. Taisteluja käytiin luojien ja hävittäjien välillä ja taisteluja avaruudesta, siemen esiintyi ja katosi näkyvistä alituisesti.

7. Tee laskusi, oi lanuu, jos tahdot oppia tuntemaan pienen pyöräsi tarkan iän. Sen neljäs puola on meidän äitimme. Hanki tiedon neljännen tien neljäs hedelmä, sen

tien, joka vie Nirvaanaan, ja sinä tulet ymmärtämään, sillä sinä tulet näkemään . . .

VII Runo.

1. Katso tajuavan muodottoman elämän alkua.

Ensiksi jumalallinen, se yksi, joka tulee äiti-hengestä; sitten henkinen; kolme yhdestä, neljä yhdestä, ja viisi, josta tulee kolme, viisi ja seitsemän. Nämä ovat kolminkertaiset ja nelinkertaiset alaspäin, ensimäisen herran järkisyntyiset pojat, loistavat seitsemän. He ovat sinä, minä, hän, oi lanuu; ne sinua ja sinun äitiäsi Bhuumia valvovat.

2. Yksi säde monistuu pienemmiksi säteiksi. Elämä käy muodon edellä ja elämä elää kauemmin kuin viimeinen atomi. Kautta lukemattomien säteiden elämän-säde, yksi, niinkuin lanka monen helmen läpi.

3. Kun yksi tulee kahdeksi, ilmestyy kolminkertainen ja kolme on yhtä, ja se on meidän lankamme, oi lanuu, Saptaparnaksi kutsutun ihmis-kasvin sydän.

4. Se on juuri, mikä ei milloinkaan kuole, kolmekielinen liekki ja neljä sydäntä. Sydämet ovat kipinöitä, jotka elävät seitsemien singahuttamasta kolmekielisestä liekistä — heidän liekistään — yhden kuun säteitä ja kipinöitä, jotka kuvastuvat maan kaikkien virtojen juokseviin aaltoihin.

5. Kipinä riippuu liekistä mitä hienoimmalla Foohatin langalla. Se matkustaa kautta seitsemän Maajaan maail-

man. Se pysähtyy ensimäisessä ja on metalli ja kivi. Se kulkee toiseen ja katso — kasvi. Kasvi pyörii seitsemän muutoksen läpi ja tulee pyhäksi eläimeksi. Näiden yhdistetyistä ominaisuuksista muodostuu Manu, ajattelija. Kuka hänet muodostaa? Seitsemän elämää ja yksi elämä. Kuka hänet täydentää? Viidenkertainen Lha. Ja kuka täydentää viimeisen ruumiin? Kala, synti ja Sooma . . .

6. Ensin-syntyneestä asti lanka hiljaisen vartijan ja hänen varjonsa välillä tulee vahvemmaksi ja loistavammaksi jokaisesta muutoksesta. Aamuauringon paiste on muuttunut keskipäivän kirkkaudeksi . . .

7. „Tämä on nykyinen pyöräsi" sanoi liekki kipinälle. „Sinä olet minä itse, minun kuvani ja varjoni. Minä olen verhonnut itseni sinuun ja sinä olet minun Vaahanini 'ole meidän kanssamme' päivään asti, jolloin sinä taas tulet minuksi ja muiksi, itseksesi ja minuksi." Silloin rakentajat otettuaan ylleen ensimäisen pukunsa astuvat säteilevän maan päälle ja hallitsevat ihmisiä — jotka ovat he itse.

(NÄIN LOPPUU TÄMÄ OSA MUINAISAIKAISESTA KERTOMUKSESTA, HÄMÄRÄNÄ, HAJANAISENA, MILTEI KÄSITTÄMÄTTÖMÄNÄ. NYT YRITETÄÄN LUODA VALOA TÄHÄN PIMEYTEEN JA TEHDÄ TÄMÄ NÄENNÄINEN TOLKUTTOMUUS TAJUTTAVAKSI).

SELITYKSIÄ

seitsemään runoon ja niissä tavattaviin nimityksiin, niiden numerojärjestyksen mukaan, runottain ja säkeittäin.

I RUNO.

1. IKUINEN ÄITI, [1]) VERHOTTUNA IÄTI-NÄKYMÄTTÖMIIN VAIPPOIHINSA, OLI TAASEN UINUNUT SEITSEMÄN IKUISUUTTA.

„Äiti", avaruus, on ikuinen, aina läsnäoleva kaiken syy — käsittämätön Jumaluus, jonka „näkymättömät vaipat" ovat kaiken aineen ja koko maailman mystillinen Juuri. Avaruus on *ainoa ikioleva*, minkä me helpoimmin voimme kuvitella, liikkumaton abstraktisuudessaan ja riippumaton siitä, onko siinä vai eikö ole ulkokohtainen maailmankaikkeus. Se on vailla ulottuvaisuutta kaikissa merkityksissä ja itseolevainen. Henki on ensimäinen erilaistuma *„Siitä"*, sekä aineen että hengen syyttömästä syystä. Niinkuin esoterisessa katkismuksessa opetetaan, ei se ole „rajaton tyhjyys" eikä „ehdonalainen täysinäisyys" vaan molemmat. Se oli ja tulee aina olemaan.

Näinollen „vaipat" edustavat erilaistumattoman kosmillisen aineen tosiolemusta (noumenon). Se ei ole aine sellaisena kuin me sen tunnemme, vaan aineen henkinen olemus, ja se on yhtä ikuinen kuin avaruus, vieläpä yhtä sen kanssa sen abstraktisessa merkityksessä. Juuri-luonto on myöskin näkyväisessä aineessa olevien hienojen näkymättömien ominaisuuksien lähde. Se on ainoan äärettömän hengen niinsanoaksemme sielu. Hindulaiset kutsuvat sitä Muulaprakritiksi ja sanovat, että se on alkuaikainen periaine, joka on kunkin ilmiön upaadhin eli käyttövälineen perusta, olkoon se ilmiö fyysillinen, psyykillinen tai älyllinen. Se on se lähde, mistä aakaasha säteilee.

„Seitsemällä ikuisuudella" tarkotetaan aiooneja eli ajanjaksoja. Sana „ikuisuus", niinkuin kristillinen jumaluusoppi sen käsittää, on vailla merkitystä aasia-

---

[1]) Avaruus.

laisen korvissa, paitsi jos se sovitetaan ainoaan Olemassaoloon, eikä sana „loppumattomuus", ikuisuus ainoastaan tulevaisuuteen nähden, ole muuta kuin väärä nimi [1]).

Sellaisia sanoja ei ole eikä voi olla filosofisessa metafysikassa ja ne olivat tuntemattomia ennen kirkollisen kristinuskon tuloa. Seitsemän ikuisuutta merkitsee seitsemän aikakautta eli sellaista aikaa, joka pituudeltaan vastaa yhden Manvantaran seitsemää aikakautta ja ulottuu läpi Mahaakalpan eli „suuren ajan" (sadan Brahmaan vuoden), tehden kokonaissumman 311,040,000,000,000 vuotta, sillä jokainen Brahmaan vuosi on kokoonpantu 360 Brahmaan päivästä ja yhtä monesta Brahmaan yöstä (laskettuna Tshandraajanan eli kuuvuoden mukaan), ja yksi Brahmaan päivä on 4,320,000,000 kuolevaisten vuotta. Nämä ikuisuudet eivät kuulu kaikkein salaisimpiin laskuihin, joissa todellisen summan saamiseksi jokaisen numeron pitää olla 7^x, jolloin x vaihtelee sen mukaan minkälainen on mikin kausi itsekohtaisessa eli todellisessa maailmassa. Jokaisen luvun, joka koskee tai edustaa eri aikakausia — suurimmasta pienimpään asti — ulkokohtaisessa eli epätodellisessa maailmassa, täytyy välttämättä olla luvun seitsemän kerrannainen. Avainta tähän ei voi antaa, koska tässä piilee esoteristen laskelmain mysterio eikä sillä ole mitään merkitystä tavalliseen laskemiseen nähden. „Luku seitsemän", sanoo Kabbala, „on jumalallisten mysterioiden suuri luku"; kymmenen on kaiken inhimillisen tiedon suuri luku (pytagorealainen dekaadi), tuhannen on luku kymmenen kolmannessa potensissa (arvokerrassa) ja sentähden luku 7,000 on myöskin symbolinen. Salaisessa opissa on luku neljä miehinen symboli vain aatelman korkeimmalla tasolla; aineen tasolla on 3 miehinen ja 4 naisellinen — pystysuora ja vaakasuora symbolismin neljännellä asteella, jolloin symbolit tulevat synnytysvoimien merkeiksi fyysillisellä tasolla.

I Runo — Jatkoa.

2. AIKAA EI OLLUT, SILLÄ SE NUKKUI JATKUVAISUUDEN RAJATTOMASSA HELMASSA.

„Aika" on ainoastaan harha, joka johtuu peräkkäisistä tajuntatiloistamme, meidän matkatessamme ikuisen jatkuvaisuuden kautta, eikä se ole olemassa

---

[1]) *Vishnu Puraanan* II kirjassa, 8 luvussa sanotaan: „Kuolemattomuudella tarkotetaan olemassaoloa Kalpan loppuun asti", ja Wilson, sen kääntäjä, huomauttaa muistutuksessa: „Tämä on *Veeda*-kirjojen mukaan kaikki, mikä voidaan jumalien kuolemattomuudella (eli ikuisuudella) käsittää; ne katoovat kaikkiallisen hajoamisen (eli pralajan) lopulla". Mutta esoterinen filosofia sanoo: „Ne eivät 'katoa' vaan *sulautuvat takaisin.*"

siinä, missä ei ole tajuntaa, johon tämä harha voisi heijastua, vaan siinä se „nukkuu". Nykyisyys on ainoastaan matematinen viiva, joka erottaa sen osan ikuisesta jatkuvaisuudesta, jota me kutsumme tulevaisuudeksi, siitä osasta, jota me kutsumme menneisyydeksi. Ei mikään maan päällä ole todellisesti pysyvää, sillä ei mikään kestä muuttumatta — eli samana — billionasosaa sekuntiakaan; ja se havainto, mikä meillä on sen ajan rahtusen todellisuudesta, jota kutsumme nykyisyydeksi, tulee hetkellisen välähdyksen eli välähdysten sarjan kautta, minkä saamme aistittavista asioista, kun ne kappaleet siirtyvät aatteiden piiristä, jota kutsumme tulevaisuudeksi, muistojen piiriin, jota kutsumme menneisyydeksi. Samalla tavalla me saamme jatkuvaisuuden tunteen silmänräpäyksellisestä sähkökipinästä sen kautta, että se häikäisyllään on jättänyt jatkuvan jäljen silmämme verkkokalvoon. Todellinen henkilö tai kappale ei ole yksin sitä, mikä näkyy jollakin erikoisella hetkellä, vaan on kokoonpantu summa kaikista erilaisista ja muuttuvista tiloistaan siitä asti kuin se esiintyi aineellisessa muodossaan siihen asti kuin se katoaa maan päältä. Nämä „kokonaissummat" ovat olemassa ikuisista ajoista asti tulevaisuudessa ja kulkevat asteettain aineen läpi ollakseen taas ikuisesti menneisyydessä. Ei kukaan voisi sanoa, että metallitanko, joka upotetaan mereen, saavuttaa olemassaolon samalla kuin se eroo ilmasta ja lakkaa olemasta samalla kuin se tulee veteen, ja että itse tanko on ainoastaan se läpileikkaus siitä, mikä määrätyllä hetkellä on yhtä sen matematisen tason kanssa, joka erottaa ja samalla yhdistää ilmapiirin ja meren. Sama on henkilöiden ja kappaleitten laita, kun ne „oltavista" siirtyvät „olleiksi", tulevaisuudesta menneisyyteen — ne vain tuokion ajan aistimillemme tarjoovat ikäänkuin läpileikkauksen kokonaisesta itsestänsä kulkiessaan ajan ja avaruuden (tässä aineen) läpi matkallaan yhdestä ikuisuudesta toiseen: ja nämä kaksi ikuisuutta muodostavat sen jatkuvaisuuden, jossa yksistään on mikään todellinen olevaisuus, jos vaan aistimemme kykenisivät sen tajuamaan.

I Runo — Jatkoa.

3. MAAILMANJÄRKEÄ EI OLLUT, SILLÄ EI OLLUT AH-HIITA [1]), JOIHIN SE OLISI VOINUT SISÄLTYÄ [2]).

„Järki" (mind) on nimi, joka annetaan tajuntatilojen kokonaisuudelle, johon kuuluu ajatus, tahto ja tunne. Syvässä unessa lakkaa aatteilu fyysillisellä tasolla

[1]) Taivaallisia olentoja.

[2]) Ja siis niissä ilmentyä.

ja muisti on lepotilassa. Sen ajan kuluessa „järkeä ei ole", koska se elimistö, jolla minä aineellisella tasolla ilmentää aatteiluaan ja muistiaan, on tilapäisesti lakannut toimimasta. Syy (noumenon) voi tulla ilmiöksi (fenomenon) millä olemisen tasolla tahansa ainoastaan ilmenemällä sillä tasolla asianomaisen perustan eli käyttövälineen kautta, ja siinä pitkässä levon yössä, jota kutsutaan pralajaksi, jolloin kaikki olemassaolo on haihtunut, pysyy „Maailmanjärki" jatkuvana järkitoiminnan mahdollisuutena eli sinä abstraktisena ehdottomana ajatuksena, jonka konkretinen suhteellinen ilmennys on järki eli ymmärrys. Ah-hit (Dhjaan Tshoohanit) ovat henkisten olentojen joukkokunnat — kristinuskon enkelein sotalaumat, juutalaisten Elohim ja „lähettiläät" — jotka ovat jumalallisen eli kaikkiallisen ajatuksen ja tahdon ilmenemisen välikappaleita. Ne ovat niitä järkivoimia, jotka antavat luonnolle sen „lait" ja pitävät ne yllä, ja ne itse taas toimivat lakien mukaan, joita niille samalla muotoa asettavat vielä korkeammat voimat, mutta ne eivät ole „personoituja" eli „olennoituja" luonnonvoimia, niinkuin erehtyvästi on ajateltu. Tämä henkiolentojen järjestö, jonka kautta Maailmanjärki ryhtyy toimintaan, on kuin sotajoukko — tosiaankin sotalauma — jonka kautta jonkun kansan taistelukyky näyttäytyy ja joka on kokoonpantu osastoista, prikaateista, rykmenteistä j. n. e., joilla kullakin on oma yksilöllisyytensä eli elämänsä, rajotettu toiminnanvapaus ja rajotettu vastuunalaisuus. Kukin kuuluu suurempaan yksilöllisyyteen, jota sen omat harrastukset palvelevat, ja kukin sisältää itsessään pienempiä yksilöllisyyksiä.

I Runo — Jatkoa.

4. AUTUUDEN SEITSEMÄÄ TIETÄ [1]) EI OLLUT *(a)*. ONNETTOMUUDEN SUURIA SYITÄ [2]) EI OLLUT, SILLÄ EI OLLUT KETÄÄN, JOKA OLISI NIITÄ LUONUT JA NIIHIN KIETOUTUNUT *(b)*.

(a) On „seitsemän polkua" eli „tietä" Olemattomuuden autuuteen, joka on ehdoton Oleminen, olemassaolo ja tajunta. Niitä ei ollut, koska kaikkeus vielä oli tyhjä ja oli olemassa ainoastaan jumalallisessa ajatuksessa.

(b) Sillä . . . s. o. kaksitoista nidaanaa eli olemisen syytä. Jokainen on tulos edelläkäyneestä syystä ja taas vuorostaan syy jälkeiseensä; nidaanojen kokonaissumma perustuu neljään totuuteen, joka oppi erityisesti on ominainen

---

[1]) Nirvaana. Kiinankielellä Nippang, Birman kielellä Neibhan, Intiassa Mooksha.

[2]) Nidaana ja Maajaa. Kaksitoista nidaanaa (tibetinkielellä Ten-brel tshug-nji) ovat olemisen pääsyyt, aikaansaatujen syitten ketjun tuottamat vaikutukset.

hiinajaanan [1]) järjestelmälle. Ne kuuluvat siihen teoriaan, joka puhuu ketjumaisen lain virrasta, sen lain, joka tuottaa ansion ja syyllisyyden ja lopuksi saattaa karman täyteen toimintaan. Tämä järjestelmä perustuu siihen suureen totuuteen, että jälleensyntymistä on pelättävä, koska olemassaolo tässä maailmassa ihmiselle tuottaa ainoastaan kärsimystä, kurjuutta ja tuskaa; eikä itse kuolemakaan voi ihmistä siitä vapauttaa, koska kuolema vain on ovi, jonka läpi hän siirtyy toiseen maalliseen elämään levättyään hetkisen sen kynnyksellä — deevakaanissa. Hiinajaana-järjestelmä eli „pienemmän välineen" oppisuunta on iältään hyvin vanha, jotavastoin mahaajaana eli „suuremman välineen" oppisuunta on myöhempi ja syntyi vasta Buddhan kuoleman jälkeen. Kuitenkin Buddhan opit ovat yhtä vanhoja kuin ne vuoristot, joissa ikimuistettavista ajoista on ollut samanlaisia oppijärjestelmiä, ja todellisuudessa sekä hiinajaana- että mahaajaanakoulut opettavat samaa. *Jaana* eli „väline" on mystillinen sana; kumpikin „väline" terottaa, että ihminen voi vapautua jälleensyntymisen kärsimyksestä, vieläpä deevakaanin petollisesta autuudesta saavuttamalla viisauden ja tiedon, joka yksin voi karkottaa tietämättömyyden ja harhan hedelmät.

Maajaa eli harha on jotakin, mikä sisältyy kaikkiin rajallisiin olentoihin, sillä kaikella olemassaolevalla on ainoastaan suhteellinen eikä ehdoton todellisuus, koska se ulkonäkö, jonka salattu alkusyy (noumenon) saapi kunkin tarkastajan silmissä, riippuu hänen havaintokyvystään. Villi-ihmisen kehittymättömälle silmälle on joku taulu ensi näkemällä viivojen ja väripilkkujen merkityksetön sekasoka, mutta harjaantunut silmä näkee siinä heti kasvot tai maiseman. Ei ole mitään pysyväistä paitsi ainoa salattu ehdoton Olemassaolo, joka itsessään kätkee kaikkien todellisuuksien tosiolemukset (noumenonit). Ne olevaiset, jotka kullekin luonnon tasolle kuuluvat, aina korkeimpiin Dhjaan Tshoohaneihin asti, ovat verrannollisesti katsoen niiden varjojen kaltaisia, jotka taikalyhty luo valkealle verholle. Kuitenkin kaikki kappaleet ovat suhteellisesti todellisia, sillä niiden havaitsija on myöskin varjokuva, ja tajutut kappaleet ovat siis yhtä todellisia hänelle kuin hän itse. Mikä todellisuus olioilla lieneekin, se on niissä etsittävä ennen tai jälkeen niiden kulettua salamanleimauksen tavoin ainemaailman läpi, sillä me emme voi sellaista olemista suoranaisesti tajuta niinkauankuin meillä on välittäjinä vain ne aistimet, jotka tietoisuutemme kentälle tuovat ainoastaan aineellisen olemassaolon. Millä tasolla tajuntamme toimineekin, sekä me että ne oliot, mitkä sille tasolle kuuluvat, ovat sillä aikaa meidän ainoat todellisuutemme. Mutta kun nousemme kehityksen asteikolla, käsitämme, että läpikuletuilla asteilla me pidimme varjoja todellisuuksina ja että minän ylöspäinen kulku on jatko peräkkäisiä heräämisiä, jolloin jokainen askel eteenpäin herättää

[1]) Katso Wassiliefin kirjaa *Der Buddhismus*, pp. 97-128.

sellaisen tunteen, että nytpä viimeinkin olemme saavuttaneet „todellisuuden“, mutta vasta silloin kun olemme saapuneet ehdottomaan tajuntaan ja yhdistäneet oman tajuntamme siihen, olemme vapaat Maajaan tuottamista harhoista.

I **Runo** — Jatkoa.

5. PIMEYS YKSIN TÄYTTI ÄÄRETTÖMÄN KAIKEN *(a)* SILLÄ ISÄ, ÄITI JA POIKA OLIVAT JÄLLEEN YHTÄ EIKÄ POIKA VIELÄ OLLUT HERÄNNYT UUTEEN PYÖRÄÄN [1]) JA TOIVIORETKEENSÄ SIINÄ *(b)*.

(a) *„Pimeys on Isä-Äiti, valo niiden poika“*, sanoo vanha itämainen sananlasku. Valo on käsittämätön muulloin kuin tullessaan jostakin lähteestä, joka on sen syy. Ja koska alkuaikaisen valon suhteen tämä lähde on tuntematon, vaikka sekä järki että johdonmukaisuus niin vahvasti sitä vaatii, niin me senvuoksi kutsumme sitä „pimeydeksi“ älylliseltä näkökannalta. Mitä tulee lainavaloon eli toisasteiseen valoon, olkoon sen syy mikä tahansa, voi se olla ainoastaan tilapäistä ja maajaan luontoista. Pimeys siis on se ikuinen äidinkohtu, jossa valonlähteet esiintyvät ja johon ne katoovat. Ei mitään ole lisätty pimeyteen, kun siitä tulee valo, eikä valoon, kun siitä tulee pimeys, tällä meidän tasollamme. Nuo käsitteet voidaan vaihtaa toisiinsa ja tieteellisesti puhuen valo on ainoastaan pimeyden muoto ja päinvastoin. Mutta molemmat ovat saman tosiseikan (noumenonin) ilmiöitä — sen, mikä on täydellinen pimeys tieteelliselle älylle ja ainoastaan harmaa hämäryys tavallisen mystikon käsityskyvylle, vaikka se vihityn henkiselle silmälle on ehdoton valo. Kuinka paljon me erotamme sitä valoa, joka loistaa pimeydessä, riippuu meidän näkökyvystämme. Mikä meille on valo, on muutamille hyönteiselle pimeys, ja selvänäkijän silmä näkee valkeuden siinä, missä tavallinen silmä havaitsee vain mustan pimeän. Kun koko maailmankaikkeus oli uneen vaipuneena — oli palannut alkuaikaiseen elementtiinsä — ei ollut valonkeskusta eikä silmää valoa tajuamassa vaan pimeys välttämättä täytti „rajattoman kaiken“.

(b) „Isä“ ja „Äiti“ ovat juuriluonnon miehinen ja naisellinen prinsippi eli ne vastakkaiset navat, jotka ilmenevät kaikissa olioissa kullakin Kosmoksen tasolla — eli henki ja periaine vähemmän allegoriselta kannalta, joiden tulos

[1]) Sana „pyörä“ on maailman eli pallon symbolinen nimi, joka osottaa muinaisten kansojen tietäneen, että maa on pyörivä pallo eikä liikkumaton nelikulmio, niinkuin muutamat kristityt kirkko-isät opettivat. „Suuri pyörä“ on koko meidän olemiskierroksemme kestäminen eli Mahaakalpa, s. o. meidän erikoisen seitsenpalloisen ketjumme kierroskausi alusta loppuun asti; „pienet pyörät“ merkitsevät kierroksia, joita myöskin on seitsemän.

on maailmankaikkeus eli „Poika“. Ne ovat „jälleen yhtä“, kun Brahmaan yönä pralajan kestäessä kaikki ulkokohtaisessa maailmassa oleva on palannut ikuiseen alkusyyhynsä, esiintyäkseen uudelleen seuraavassa päivänkoitteessa, niinkuin aikakausittain tapahtuu. Kaarana — „ikuinen syy“ — oli yksin. Vielä selvemmin sanoen: Kaarana on yksinään Brahmaan öiden kestäessä. Edellinen ulkokohtainen maailmankaikkeus on sulautunut ikuiseen alkusyyhynsä ja on niin sanoaksemme säilytettynä sulassa tilassa avaruudessa erilaistuakseen ja kristallisoituakseen uudestaan seuraavan Manvantaran koittaessa, joka alottaa uuden päivän eli uuden Brahmaan, maailman, toimintakauden. Esoterisella kielellä Brahmaa on Isä-Äiti-Poika eli henki, sielu ja ruumis yhtaikaa; kukin persoona on yhden ominaisuuden symboli ja kukin ominaisuus on asteettainen jumalallisen henkäyksen ulosvuoto ja sen aikakautinen, sekä ulospäin että sisäänpäin kehittyvä erilaistuma. Kosmillis-fyysillisessä merkityksessä se on maailmankaikkeus, planettaketju ja maa; puhtaasti henkisessä merkityksessä se on Tuntematon Jumaluus, Planettahenki ja Ihminen — viimemainittu kummankin lapsi, hengen ja aineen luomus ja niiden ilmennys esiintyessään aikakausittain maan päällä „pyörien“ eli manvantarojen kestäessä.

I Runo — Jatkoa.

6. SEITSEMÄN KORKEATA HERRAA JA SEITSEMÄN TOTUUTTA OLIVAT LAKANNEET OLEMASTA, *(a)* JA MAAILMANKAIKKEUS, VÄLTTÄMÄTTÖMYYDEN POIKA, OLI VAIPUNUT PARANISHPANNAAN, [1] *(b)* JOTTA SEN KERRAN ULOSHENGITTÄISI SE, JOKA ON EIKÄ KUITENKAAN OLE. EI OLLUT MITÄÄN *(c)*.

„Seitsemän korkeata herraa“ ovat seitsemän luovaa henkeä, Dhjaan Tshoohanit, jotka vastaavat heprealaista Elohimia. Se on sama Pääenkeleitten hierarkia (pyhä järjestö), johon kristillisessä luomisopissa kuuluu Pyhä Mikael, Gabriel ja muut. Siinä vain on ero, että kun esim. Mikaelille latinalaisessa jumaluusopissa annetaan tehtäväksi suojella kaikkia vuorenhuippuja ja syvänteitä, niin esoterisessa järjestelmässä Dhjaanit valvovat meidän planettaketjumme kierroksia ja suuria juurirotuja. Sitäpaitsi niiden sanotaan lähettävän Boodhisattvansa, Dhjaani-Buddhojen inhimilliset vastaavaisuudet, ulos kunkin kierroksen ja rodun kestäessä. „Seitsemästä totuudesta“ ja jumalallisesta ilmotuksesta eli paljastetuista salaisuuksista on meille annettu ainoastaan neljä, koska me vielä

[1]) Ehdoton täydellisyys, Paranirvaana, joka on Jong-Grub.

olemme neljännessä kierroksessa, ja samaten on maailmalla tähän asti ollut vain neljä Buddhaa. Tämä on hyvin monimutkainen kysymys ja tulee laajemmin käsiteltäväksi edempänä.

Toistaiseksi, „on ainoastaan neljä totuutta ja neljä *Veeda*kirjaa" — sanovat buddhalaiset ja hindulaiset. Samasta syystä Irenaeus väitti, että välttämättä on oleva neljä evankeliumia. Mutta koska jokaisella uudella juurirodulla jonkun kierroksen etunenässä täytyy olla oma ilmotuksensa ja ilmottajansa, niin seuraava kierros tuopi viidennen, sitä seuraava kuudennen j. n. e.

„Paranishpanna" on se Ehdoton Täydellisyys, jonka kaikki olennot saavuttavat suuren toimintakauden eli Mahaamanvantaran lopussa ja jossa ne lepäävät sitä seuraavana levon aikana. Tibetinkielellä sitä kutsutaan „Jong-grubiksi". Aina Joogaatshaarjan päiviin asti opetettiin julkisesti, mikä on Paranirvaanan todellinen luonto, mutta senjälkeen se oppi on tullut aivan esoteriseksi, ja siksipä sitä niin ristiriitaisesti tulkitaan. Ainoastaan todellinen idealisti voi sitä ymmärtää. Kaikki on pidettävä aatteellisena paitsi Paranirvaana, jos tahdotaan sitä tilaa käsittää ja saavuttaa tieto, miten Minättömyys, Tyhjyys ja Pimeys ovat kolme yhdessä ja ovat ainoa Itse-olevainen ja Täydellinen. Mutta se on ehdoton ainoastaan suhteellisessa merkityksessä, sillä sen täytyy siirtyä vielä ehdottomamman täydellisyyden tieltä, korkeamman etevämmyyden mitan mukaan, seuraavassa toimintakaudessa — aivan niinkuin täydellisen kukan täytyy lakata olemasta täydellinen kukka ja kuolla, jotta siitä kasvaisi täydellinen hedelmä, jos sallitaan käyttää sellaista ilmaisutapaa.

Salainen oppi opettaa, kuinka kaikki kehittyy peräkkäin, maailmat niinkuin atomit, ja tällä suunnattomalla kehityksellä ei ole mitään ajateltavaa alkua eikä loppua. Meidän „maailmankaikkeutemme" on ainoastaan yksi lukemattomista maailmankaikkeuksista, jotka kaikki ovat „välttämättömyyden poikia", koska ne ovat renkaita suuressa kaikkeuksien ketjussa ja koska kukin niistä on tulos edeltäjäänsä nähden ja taas syy jälkeiseensä nähden.

Maailmankaikkeuden esiintymistä ja katoomista kuvataan „Suurena Henkäyksenä", joka käy ulos ja sisään ja on ikuinen. Ollen liikunto se on yksi Ehdottoman kolmesta vertauskuvasta; muut kaksi ovat abstraktinen avaruus ja jatkuvaisuus. Kun Suuri Henkäys käy ulos, kutsutaan sitä jumaluuden henkäykseksi ja sitä pidetään Tutkimattoman Jumaluuden — Ainoan Olemassaolon — hengityksenä. Se henkii itsestään ajatuksen, mistä Kosmos muodostuu. Siten myös kun Jumaluuden Henkäys vetäytyy sisään, katoaa Kaikkeus Suuren Äidin helmaan hänen nukahtaessaan „iäti-näkymättömiin vaippoihinsa käärittynä".

(c) Sanoilla „Joka on eikä kuitenkaan ole" tarkotetaan itse Suurta Henkäystä, josta me voimme puhua ainoastaan kuin Ehdottomasta Olemassaolosta; me emme voi sitä mielikuvituksellemme kuvata minään olemisen muo-

tona, jota voisimme olemattomuudesta erottaa. Nuo kolme ajantilaa — nykyinen, mennyt ja tuleva — ovat esoterisessa filosofiassa yhtenäinen aika, sillä ne kolme ovat kolmiluku ainoastaan suhteessaan ilmiöiden tasoon, mutta alkusyiden tasolla niillä ei ole mitään abstraktista pätevyyttä. Niinpä pyhissä kirjoissa sanotaan: „Mennyt aika on nykyinen, ja niin myös tuleva, joka on, vaikka se ei ole tullut", erään Prasanga Madhjamikan oppisäännön mukaan; sen koulun opit ovat olleet tunnettuina siitä asti kuin se murtautui erilleen pelkästään esoteristen koulujen joukosta. [1])

Sanalla sanoen: meidän käsityksemme jatkuvaisuudesta ja ajasta johtuvat kokonaan aistimuksistamme mielikuvajohteiden lain mukaan. Ne ovat erottamattomasti kytketyt inhimillisen tiedon suhteellisuuteen, mutta niillä ei voi olla mitään olemassaoloa paitsi yksilöllisen minän kokemuksessa, ja ne katoovat, kun sen kehityskulku on karkottanut ilmiöelämän harhan. Mitäpä on esim. aika muuta kuin sarja „elävien kuvien" lailla ohikulkevia tajunnan tiloja? Erään Mestarin sanoilla lausuttuna: „Olen pahoillani, että minun on käytettävä näitä kolmea kömpelöä sanaa — mennyttä, nykyistä ja tulevaa. Nämä kurjat käsitteet itsekohtaisen yhtenäisyyden ulkokohtaisista vaiheista ovat miltei yhtä sopimattomat tässä käytettäviksi kuin kirves hienoa veistosta varten". Ihmisen on saavutettava Paramaartha, jottei hän liian helposti tule Samvritin saaliiksi — se on filosofinen selviö. [2])

I **Runo** — Jatkoa.

7. OLEMASSAOLON SYYT OLIVAT POISTETUT *(a)*; NÄKYVÄINEN, JOKA OLI, JA NÄKYMÄTÖN, JOKA ON, LEPÄSI IKUISESSA OLEMATTOMUUDESSA — AINOASSA OLOSSA *(b)*.

(a) „Olemassaolon syyt" ei tarkota ainoastaan tieteen tuntemia fyysillisiä syitä vaan niitä metafyysillisiä syitä, joista suurin on olemisen halu, Nidaanasta ja Maajaasta johtuva. Tämä kaipaus tajuavaan elämään näyttäytyy kaikessa, atomista aurinkoon asti, ja on Jumalallisen Ajatuksen heijastuminen ulko-

[1]) Katso Dzungarialaista *Mani Kumbumia,* „10,000 säännön kirjaa". Tutki myös Wassiliefin kirjaa „*Der Buddhismus*" pp. 327 ja 357 y. m.

[2]) Selvemmin sanoen: Ihmisen on saavutettava todellinen itsetietoisuus, jotta hän älyäisi Samvritin eli „petoksen lähteen". Paramaartha merkitsee samaa kuin Svasamveedanaa eli „ajatus, joka itseään punnitsee". Paramaarthan merkityksen tulkitsemisessa eroovat Joogaatshaarjat ja Madhjamikat, mutta eivät kummatkaan näistä selitä sanan todellista ja oikeata esoterista merkitystä.

kohtaiseen olemassaoloon sellaisena lakina, että maailman pitää olla olemassa. Esoterisen opin mukaan tämän otaksutun halun ja kaiken olemassaolon todellinen syy pysyy ainiaan salattuna ja sen ensimäiset vuodatukset ovat täydellisimpiä aatelmia, mitä kuvitella voi. Näitä aatelmia täytyy välttämättä edellyttää syyksi aineelliseen maailmaan, joka aistimelle ja ymmärrykselle esiintyy, ja niiden täytyy olla perustana luonnon toisasteisille ja alemmille voimille, joita yleisö kaikkina aikoina on itsensä mukaisiksi, ihmismäisiksi kuvitellut ja palvellut „Jumalana" ja „jumalina". On mahdotonta käsittää mitään, jolla ei olisi syytä; sellainen yrityskin jättää järjen tyhjäksi. Tämäpä onkin se tila, mihin järjen viimein täytyy tulla, kun koetamme kulkea taaksepäin syitten ja seurausten ketjua myöten, mutta tiede ja uskonto hyppäävät tähän tyhjyyden tilaan paljon pikemmin kuin on tarpeellista, sillä ne eivät tunne niitä metafyysillisiä aatelmia, jotka ovat fyysillisten aistittavien olioiden ainoat käsitettävät syyt. Nämä aatelmat tulevat yhä aistittavimmiksi, mikäli ne lähestyvät meidän olemistasoamme, kunnes ne lopuksi ilmestyvät aineellisen maailman ilmiöiden muodossa, kun metafysikka on muuttunut fysikaksi, samaten kuin höyry tiivistyy vedeksi ja vesi muuttuu jääksi.

(b) Aate „Ikuisesta olemattomuudesta", joka on „Ainoa Olemassaolo" tuntunee paradoksilta jokaisesta, ken ei muista, että me rajotamme käsityksemme olemassaolosta siihen, mitä nykyään olemassaolosta tajuamme, ja teemme siitä erikois- eikä yleisnimen. Jos syntymätön lapsi voisi ajatella tästä sanasta niinkuin me, niin se samalla muotoa rajottaisi käsityksensä olemassaolosta kohdussa-vietettyyn elämään, ainoaan jonka se tuntee. Ja jos se yrittäisi tajunnalleen ilmaista käsitystään syntymän jälkeisestä elämästä (joka sille on kuolema), niin se tosiseikkojen puutteessa, joihin nojautua, ja kykyjen puutteessa, joilla sellaisia tosiseikkoja käsittää, varmaankin lausuisi käsityksensä siitä elämästä näin: „Olemattomuus, joka on todellinen olemassaolo". Niinpä meihin nähden Ainoa Olemassaolo on kaikkien noumenoiden noumenon, joiden me tiedämme olevan ilmiöiden takana ja antavan niille sen todellisuuden varjon, mikä niillä on, vaikkei meillä ole aistimia eikä älyä niitä tätä nykyä tajuamaan. Ne ylen pienet kultahiukkaset, jotka ovat hajallaan yhdessä tonnissa kultapitoista kvartsia, voivat olla kaivajan paljaalle silmälle näkymättömiä, mutta hän tietää, että ne ovat siinä ja vieläpä että ne yksin antavat hänen kvartsilleen sen arvon. Tämä kullan suhde kvartsiin voi himmeästi kuvata noumenonin suhdetta fenomeniin. Ainoastaan siinä on ero, että kullankaivaja tietää, miltä kulta tulee näyttämään kvartsista erotettuna, mutta tavallinen kuolevainen ei voi itselleen muodostaa mitään käsitystä olioitten todellisuudesta, kun ne ovat erotettuja niitä peittävästä ja salaavasta Maajaasta. Ainoastaan vihitty, jolla on hallussaan lukemattomien edeltäjiensä polvien hankkima viisaus, kääntää „Dangman silmän" olioitten tosi-

olemukseen, johon Maajaalla ei ole mitään vaikutusta. Tähän nähden esoterisen filosofian opetukset nidaanoista ja neljästä totuudesta ovat erinomaisen tärkeitä, mutta ne ovat salaisia.

I **Runo** — Jatkoa.

8. VAIN OLEMASSAOLON AINOA MUOTO *(a)* LEVISI RAJATTOMANA, ÄÄRETTÖMÄNÄ, SYYTTÖMÄNÄ, NUKKUEN UNTA NÄKEMÄTTÄ, *(b)* JA ELÄMÄ SYKKI TIEDOTTOMANA MAAILMANAVARUUDESSA KAUTTA KOKO TÄMÄN KAIKKIALLAOLON, JONKA TAJUAA DANGMAN AVATTU SILMÄ. [1])

(a) Uudenaikainen ajattelu pyrkii palaamaan muinaiseen aatteeseen, että on olemassa näennäisesti erilaisten olioitten takana yhdenluontoinen perusta — että eriluontoisuus on yhdenluontoisuudesta kehittynyt. Biologit etsivät nyt yhdenluontoista „alkulimaansa" ja kemistit protyyliänsä (yhteistä alkuainettaan), ja taas muu tiede etsii sitä voimaa, jonka erilaistumia ovat sähkö, magnetismi, lämpö j. n. e. Salainen oppi vie tämän aatteen metafysikan alalle ja edellyttää „Olemassaolon ainoan muodon" kaikkien olioitten perustaksi ja lähteeksi. Mutta ehkä nimitys „Olemassaolon ainoa muoto" ei ole aivan paikallaan. Sanskritin sana on Prabhavaapjaja, „se paikka, (eli oikeammin taso) josta kaikki oliot ovat syntyisin ja johon ne kaikki sulautuvat", niinkuin muuan selittäjä sanoo. Se ei ole „Maailman Äiti", niinkuin Wilson kääntää, [2]) sillä Dshagad Jooni, kuten Fitzedward Hall näyttää, on tuskin „maailman Äiti", tai „maailman kohtu" vaan pikemmin „maailman aineellinen syy". Puraanoiden kommentaattorit selittävät sen kaaranaksi eli „syyksi", mutta esoterinen filosofia *sen syyn aatteelliseksi hengeksi.* Toisessa asteessaan se on buddhalaisen filosofin Svabhaavat, ikuinen syy ja seuraus, kaikkialla oleva mutta abstraktinen, kaikkien olioitten itseolevainen muovailtava olemus ja juuri, katsottuna samassa dualisessa eli

---

[1]) Intiassa sitä kutsutaan „Shiivan silmäksi", mutta Suuren Harjanteen toisella puolella se esoterisessa sanastossa tunnetaan „Dangman avattuna silmänä". Dangma merkitsee puhdistunutta sielua, sellaista, joka on tullut Dshiivanmuktaksi, korkeimmaksi adeptiksi eli pikemmin n. k. Mahaatmaaksi. Hänen „avattu silmänsä" on näkijän sisäinen henkinen silmä; ja se kyky, joka siten ilmenee, ei ole selvänäköisyys, niinkuin sitä tavallisesti käsitetään, s. o. näkeminen matkan päähän, vaan ennemmin henkinen „näkemys" (intuitsioni), jolla suoranaista ja varmaa tietoa saavutetaan. Tämä kyky on läheisessä suhteessa „kolmanteen silmään", joka mytologisen traditsionin mukaan on ollut muutamilla kansoilla.

[2]) *Vishnu Puraana,* 1,21.

kaksipuolisessa valossa, kuin veedaantalainen katsoo Parabrahmaniansa ja Muulaprakritiansa, yhtä, jolla on kaksi olemuspuolta. Tuntuu todella merkilliseltä tavata kaksi suurta oppinutta harkitsemassa sitä mahdollisuutta että Veedaanta ja varsinkin Uttara Miimaansaa ovat „saaneet herätyksensä buddhalaisten opeista", vaikka päinvastoin buddhalaisuus, Gautama Buddhan opetus „sai herätyksensä" ja suorastaan alkunsa salaisen opin pääaatteista, joita tässä yritetään edes osittain määrittelemään ja joihin myöskin *Upanishadit* perustuvat.[1]) Shrii Shankaraatshaarjan oppien mukaan on meidän väitteemme kieltämättä tosi.[2])

(b) „Nukkuminen unta näkemättä" on yksi itämaisen esoterismin tuntemista seitsemästä tajunnantilasta. Kussakin näistä tiloista astuu eri puoli tajunnasta toimintaan, eli niinkuin veedaantisti sen lausuisi, yksilö on tietoinen olemuksensa eri tasoilla. Lauseparsi „nukkua unta näkemättä" on tässä paikassa käytetty allegorisesti maailmankaikkeudesta puhuttaessa tarkottamaan sellaista tilaa, joka on jossakin suhteessa verrattava tuohon ihmisen tajunnantilaan, joka tuntuu tyhjyydeltä, koska siitä ei ole muistoa valvetilassa, aivan kuin hypnotisoidun uni hänestä tuntuu tiedottomalta tyhjyydeltä, kun hän palaa normaalitilaansa, vaikka hän onkin silloin puhunut ja toiminut niinkuin ainakin tietoinen yksilö.

---

[1]) Ja kuitenkin eräs, joka on olevinaan auktoriteti, nimittäin Sir Monier Williams, Bodenista tullut sanskritin professori Oxfordissa, on hiljan kieltänyt tämän. Näin hän näet selitti 4 p:nä kesäk. 1888 puhuessaan Iso-Britannian Victoria-institutin vuosikokouksessa: „Alkuaan buddhalaisuus asettui kaikkea erakko-asketismia vastaan . . . tiedon ylhäisten korkeuksien saavuttamiseksi. Sillä ei ollut mitään salaperäistä tai esoterista oppijärjestelmää . . . jota olisi pidätetty tavallisilta ihmisiltä" (!!). Toisessa kohdassa: . . . „Kun Gautama Buddha alotti uransa, näytti alempi eli myöhempi joogan muoto olevan hyvin vähän tunnettu." Ja sitten puhuen itseään vastaan oppinut luennoitsija ilmottaa kuulijoilleen, että „me opimme *Lalita-Vistarasta,* että monta erilaista ruumiillisen kidutuksen, itsensä-raatelun ja kieltäytymisen muotoa oli yleisenä Gautaman aikana" (!!). Mutta esitelmänpitäjä ei näy tietävän, että tällainen kidutus ja itsensäraatelu on juuri tarkalleen alempi muoto joogaa, *hatha* Jooga, joka muka oli „vähän tunnettu" ja kuitenkin niin „yleinen" Gautaman aikana.

[2]) Väitetäänpä niinkin, että kaikki kuusi Darshanaa eli filosofista koulua osottavat jälkiä buddhalaisesta vaikutuksesta, ja että ne joko ovat otetut buddhalaisuudesta tai johtuvat kreikkalaisten opeista! (Katso Weber, Max Müller y. m.). Me kuitenkin olemme siinä käsityksessä, että Colebrooke, „korkein auktoriteti" näissä asioissa on kauan sitten ratkaissut kysymyksen osottamalla, että „hindulaiset tässä suhteessa olivat opettajia eikä oppilaita".

I Runo — Jatkoa.

7. MUTTA MISSÄ OLI DANGMA, KUN MAAILMANKAIKKEUDEN AALAJA [1]) OLI PARAMARTHASSA *(a)* [2]) JA SUURI PYÖRÄ OLI ANUPAADAKA *(b)*?

(a) Tässä meillä on edessämme se kysymys, joka on ollut aiheena vuosisataisiin skolastisiin väittelyihin. Nämä kaksi nimitystä „Aalaja" ja „Paramaartha" ovat olleet syynä erottamassa oppisuuntia ja pirstoomassa totuutta useampiin katkelmiin kuin mitkään muut mystilliset sanat. Aalaja on Maailmansielu eli Anima Mundi — Emersonin ylisielu — joka esoterisen opin mukaan aikakautisesti muuttaa luontoaan. Vaikka Aalaja on ikuinen ja muuttumaton sisäiseltä olemukseltaan niillä tasoilla, joille eivät pääse ihmiset eivätkä kosmilliset jumalat (Dhjaani-Buddhat), niin se muuttuu toimintakautensa aikana, mitä tulee alempiin tasoihin, ja siis meidänkin tasoomme. Tuona aikana eivät ainoastaan Dhjaani-Buddhat ole yhtä Aalajan kanssa sielussaan ja olemuksessaan, vaan myöskin ihminen, joka on vahva joogassa (mystillisessä mietiskelyssä), „kykenee upottamaan sielunsa siihen", niinkuin Aarjaasangha, joogaatshaarja-kouluun kuuluva opettaja sanoo. Tämä ei ole samaa kuin Nirvaana vaan sitä lähin tila. Siitä johtuu erimielisyys. Mahaajaana-koulun joogaatshaarjat sanovat, että Aalaja (tibetinkielellä Njingpo ja Tsang) on Tyhjyyden olennoituma, ja kuitenkin Aalaja on jokaisen näkyväisen ja näkymättömän olion perusta; ja että vaikka se olemukseltaan on ikuinen ja muuttumaton, se itseensä heijastaa jokaisen maailman kappaleen „niinkuin kuu kuvastuu kirkkaaseen tyyneeseen veteen", mutta muut koulut väittävät tätä vastaan. Samoin on Paramaarthan laita. Joogaatshaarjat selittävät sen merkitsevän sitä, mikä myöskin on muista kappaleista riippuvainen *(paratantra)*, mutta madhjamikat sanovat, että Paramaartha on rajotettu Paranishpannaan eli Ehdottomaan Täydellisyyteen. Se on: esittäessään näitä kahta totuutta neljän joukosta edelliset uskovat ja väittävät, ettei ainakaan tällä tasolla ole olemassa muuta kuin Samvritisatja eli suhteellinen totuus, jotavastoin jälkimäiset opettavat Paramaarthasatjan, Ehdottoman Totuuden [3]) olemassaoloa. „Ei yksikään arhat, oi vaeltavat munkit, voi saavuttaa ehdotonta tietoa, ennenkuin

[1]) Sielu kaiken perustana, Anima Mundi (maailmansielu).

[2]) Ehdoton Olemassaolo ja Tajunta, joka on ehdoton Olemattomuus ja Tajuttomuus.

[3]) „Paramaarthasatja" on itsetietoisuus, Svasamveedanaa eli itseänsä analysoiva harkinta. Se johtuu sanoista *parama*, kaiken yläpuolella ja *artha* käsitys; *satja* merkitsee ehdotonta tosiolemista eli *olla*. Tibetiksi Paramaarthasatja on Dondampaidenpa. Tämän ehdottoman todellisuuden vastakohta on Samvritisatja — ainoastaan suhteellinen totuus. Samvriti merkitsee näet „väärää käsitystä" ja on illusionin, Maajaan alku; tibetiksi Kundzabtshidenpa, „harhaa luova näköisyys".

hän on tullut yhdeksi Paranirvaanan kanssa. Parikalpita ja Paratantra ovat hänen kaksi suurta vihollistaan" [1]. Parikalpita (tibetiksi Kun-tag) on erehdys, niiden tekemä, jotka eivät voi käsittää kaiken tyhjyyttä ja harhaluonnetta vaan uskovat jotakin sellaista olevan, mitä ei ole, kuten ei-minän. Ja Paratantra on kaikki se, mikä on olemassa ainoastaan riippuvaisen eli syyperäisen yhteyden kautta ja jonka täytyy hävitä heti kun se syy, mistä se johtui, on poistettu — kuten lampun sydämen liekki. Hävitä tai sammuta se, niin valo häviää.

Esoterinen filosofia opettaa, että kaikki elää ja on tietoista, mutta ei kaikki elämä ja tajunta ole samaa kuin se, mikä on ihmisillä tai edes yleensä eläimellisillä olennoilla. Elämää me pidämme ainoana olemassaolon muotona, joka ilmenee sen kautta, mitä me kutsumme aineeksi eli mitä, väärällä tavalla erottaen, me nimitämme ihmisen hengeksi, sieluksi ja aineeksi. Aine on sielun ilmennysväline tällä olemistasolla, ja sielu on korkeammalla tasolla hengen ilmennysväline ja nämä kolme ovat kolminaisuus, joita yhdistää niitä kaikkia läpitunkeva elämä. Kaikkiallisen elämän käsite on yksi niitä muinaisia aatteita, jotka tällä vuosisadalla alkavat palata ihmisten mieleen, mikäli järki vapautuu ihmismuotoisesta teologiasta. Totta on, että tiede tyytyy etsimään tai otaksumaan merkkejä Kaikkiallisesta Elämästä, mutta se ei vielä ole ollut kyllin rohkea edes kuiskatakseen „Anima Mundi". „Kristallien elämän" aate, joka nyt on niin tuttu tieteessä, olisi herättänyt ivaa vuosisata sitten. Kasvientutkijat etsivät nyt kasvien hermoja; ei niin, että he arvelisivat kasvien ajattelevan ja tuntevan eläinten lailla, vaan koska he uskovat, että joku kudos, jolla on sama tehtävä kasvin elämään nähden kuin hermoilla eläinten elämään, on välttämätön selittämään kasvien kasvamista ja ravinnonetsimistä. Mutta tuskin lienee mahdollista, että tiede, ainoastaan käyttämällä sellaisia sanoja kuin „voima" ja „energia" voi enää kauan salata sitä asiaa, että oliot, joissa on elämä, ovat elollisia olioita, olkoot ne atomeja tai planettoja.

Mutta mikä on sisäisten esoteristen koulujen usko? saattaa lukija kysyä. Mitä opettavat tästä asiasta esoteriset „buddhalaiset". Me vastaamme: heidän kannaltaan Aalajalla on kaksinainen, jopa kolminainen merkitys. Mietiskelevän Mahaajaana-koulun joogaatshaarja-järjestelmässä on Aalaja sekä Maailmansielu, Anima Mundi, että kehittyneen adeptin Itse. „Se joka on vahva joogassa, voi tahtonsa mukaan mietiskelyllä tuoda Aalajan todelliseen olemistilaan". „Aalajalla on ehdoton ikuinen olemassaolo", sanoo Aarjaasanga [2], Naagaardshunan

---

[1]) *Boodhisattvojen aforismeja* (lauselmia).

[2]) Aarjaasanga oli e. Kr. elänyt adepti ja erään buddhalaisen esoterisen koulun perustaja, vaikka Csoma de Körös joistakin omista syistään asettaa hänet seitsemänteen vuosisataan j. Kr. Oli toinen Aarjaasanga, joka eli meidän ajanlaskumme ensimäisinä vuosisatoina, ja unkarilainen oppinut varmaan sekottaa nämä kaksi.

kilpailija. Yhdessä merkityksessä se on Pradhaana, joka Vishnu Puraanassa selitetään näin: „Sitä, mikä on ulosvuotamaton syy, kutsuvat nimenomaan etevimmät viisaat Pradhaanaksi, alkuperäiseksi perustaksi, joka on hieno Prakriti, nim. se, mikä on ikuinen, ja mikä samalla on (eli tajuaa olevaisen) eikä ole (ei tajua olevaista), eli on paljas prosessi." [1]) „Se erkaumaton syy, joka on yhtenäinen ja sekä syy että seuraus, ja jota ensimäisten prinsippien tuntijat kutsuvat Pradhaanaksi ja Prakritiksi, on se tutkimaton Brahmaa, joka oli ennen kaikkea"; [2]) s. o. Brahma ei itse sysää kehitystä eteenpäin eikä luo, vaan ainoastaan esittää eri puolia itsestään, joista yksi on Prakriti, Pradhaanan yksi puoli. „Prakriti" on kuitenkin epäasiallinen sana ja Aalaja selittäisi sen paremmin, sillä Prakriti ei ole „tutkimaton Brahma". Ne jotka eivät mitään tiedä siitä, kuinka yleisiä salatieteelliset opit ovat olleet ihmisrotujen kehdosta asti, ja varsinkin ne oppineet, jotka hylkäävät ajatuksenkin „alkuperäisestä jumalallisesta ilmotuksesta", ne erehtyvät opettaessaan, että Anima Mundi, Ainoa Elämä eli Maailmansielu tuli tunnetuksi vasta Anaksagoraan kautta eli hänen ajallaan. Tämä filosofi toi opin julkisuuteen ainoastaan vastustaakseen Demokriton liian materialistisia käsityksiä maailmansynnystä, jotka käsitykset perustuivat eksoteriseen teoriaan *sokeasti* ajautuvista atomeista. Klatsomenelainen Anaksagoras ei kuitenkaan ollut sen opin keksijä vaan ainoastaan sen levittäjä samoinkuin Plaato. Sitä mitä hän kutsui Maailman Järjeksi, Nous'iksi (*Νοῦς*), sitä prinsippiä, joka hänen katsantokannaltaan on ehdottomasti erillään ja vapaa aineesta ja joka toimii tarkotuksenmukaisesti, sitä kutsuttiin Intiassa Liikunnoksi, Ainoaksi Elämäksi tai Dshiivaatmaaksi aikoja ennen vuotta 500 e. Kr. [3]) Se vaan oli ero, että arjalaiset filosofit eivät koskaan antaneet tälle prinsipille, joka heidän mukaansa oli ääretön, rajallista „ajattelemisen ominaisuutta". [4])

Tämä vie luonnonmukaisesti Hegelin ja saksalaisten transkendentalistien „ylimpään henkeen" — johon lienee hyödyksi vertailevasti viitata. Schellingin ja Fichten koulut ovat kauaksi eronneet alkuperäisestä muinaisaikaisesta Ehdottoman Prinsipin käsityksestä ja ovat heijastaneet vain yhtä aspektia eli puolta Veedaantan perusaatteesta. Vieläpä se „Absoluter Geist" (Ehdoton Henki), jonka Hartmann haahmottaa „Tajuton"-kirjansa pessimistisessä filosofiassa, on vielä kaukana todellisuudesta, vaikka se europpalaisessa aateskelussa onkin lähimpänä hindulaisia advaita-oppeja.

---

[1]) *Vaaju Puraana.*

[2]) *Vishnu Puraana,* Wilson, I, 20.

[3]) Joilla vaiheilla Anaksagoras syntyi. Suom.

[4]) Rajallista itsetietoisuutta, tarkotan. Sillä kuinka voi *Ehdoton* saavuttaa tätä muuten kuin yhtenä *aspektina* eli puolena itsestään, joista aspekteista korkein meille tunnettu on inhimillinen tajunta?

Hegelin mukaan ei „Tiedoton" olisi koskaan muuten ryhtynyt tähän suunnattomaan ja vaivaloiseen työhön, maailman kehittämiseen, ellei Se olisi tahtonut siten saavuttaa selvän Itse-tietoisuuden. Tässä yhteydessä on pidettävä mielessä, että Henkeä — jota sanaa europpalaiset panteistit käyttävät samassa merkityksessä kuin itämaalaiset Parabrahmania — kutsuessa tiedottomaksi he eivät siihen sanaan liitä sen tavallista merkitystä. Sitä käytetään silloin paremman sanan puutteessa edustamaan syvää mysteriota.

He sanovat: „ilmiöiden takana oleva Ehdoton Tajunta", jota kutsutaan tajuttomaksi kaikkien personallisuuden aiheittenkin puuttuessa, käy yli ihmiskäsityksen. Ihminen ei kykene muodostamaan itselleen ainoatakaan käsitystä muuten kuin kokemusperäisten ilmiöitten sanoilla, ja hänen oma kokoonpanonsa tekee hänet voimattomaksi kohottamaan sitä huntua, joka peittää Ehdottoman majesteetin. Ainoastaan vapautunut henki kykenee heikosti käsittämään sen lähteen luontoa, josta se on tullut ja johon sen viimein kerran on palattava. Koska korkeimmatkin Dhjaan Tshoohanit vain voivat tietämättömyydessään kumartua Ehdottoman Olemassaolon mysterion eteen, ja koska tuossa tietoisen elämän huipussakaan, — jolloin Fichten sanoja käyttääksemme „yksilö on uppoutunut kaikkialliseen tietoisuuteen" — ei siinäkään Rajallinen voi käsittää Rajatonta, eikä voi sitä sovittaa omien älyllisten kokemustensa mittapuun alle, niin kuinka sitten voidaan sanoa, että Tiedottomalla ja Ehdottomalla voi olla edes vaistomainen halu tai toivo päästä selvään Itse-tietoisuuteen? [1]) Eikä veedaantalainen koskaan hyväksyisi Hegelin aatetta, ja salatieteilijä sanoisi, että se täydellisesti sopii heränneeseen Mahatiin eli Maailmanjärkeen, joka jo on suuntautunut ilmiömaailmaan muuttumattoman Ehdottomuuden ensimäisenä olemuspuolena, mutta ei suinkaan itse Ehdottomuuteen. „Henki ja aine, eli Purusha ja Prakriti, ovat vain Ainoan Ilman Toista kaksi ikuista olemuspuolta", opetetaan meille.

Ainetta liikuttava Nous, elähyttävä sielu, joka on joka atomin sisällä (immanentina), joka ihmisessä ilmenee, kivessä kätkeytyy, se esiintyy erilaisissa voima-asteissa. Tämä panteistinen aate yleisestä Henki-sielusta, joka läpäisee koko luonnon, on filosofisista käsitteistä kaikkein vanhimpia. Eikä Archaeus ollut Paracelsuksen tai hänen oppilaansa Van Helmontin keksintö, sillä tämä sama Archaeus on „Isä-eetteri", elämän lukemattomien ilmiöiden ilmennyt perusta ja lähde — paikallistuneena. Koko jakso tämänlaatuisia lukemattomia aateskeluja on vain toisintoja samasta asiasta, jonka pohjasävel annettiin tässä „alkuaikaisessa ilmotuksessa".

(b) Sana „Anupaadaka", vanhemmitta eli synnyttäjittä oleva, on mystillinen nimitys, jolla meidän filosofiassamme on monta merkitystä. Tällä nimellä

---

[1]) Katso Schweglerin „Käsikirjaa filosofian historiassa".

tarkotetaan tavallisesti Taivaallisia Olentoja, Dhjaan Tshoohaneja eli Dhjaani-Buddhoja. Nämä vastaavat mystillisesti inhimillisiä Buddhoja ja Boodhisattvoja, jotka tunnetaan Maanushi (ihmis-) Buddhoina. Viimemainituitakin kutsutaan Anupaadaka, kun niiden koko personallisuus on uppoutunut niiden yhdistettyyn kuudenteen ja seitsemänteen prinsippiin, eli Aatmaa-Buddhiin ja ne ovat tulleet „Timanttisieluksi" (Vadshrasattvoiksi) [1]) eli täysiksi Mahaatmoiksi. „Salatulla Herralla" (Sangbai Dag-po), sillä „joka on uponnut Ehdottomaan" ei voi olla vanhempia, koska hän on Itse-olevainen ja yhtä Kaikkeuden Hengen kanssa (Svajambhuu) [2]), joka on Svabhaavat sen korkeimmassa aspektissa. Anupaadakan järjestön mysterio on suuri ja sen huippu on kaikkiallinen Henki-sielu ja alin aste Maanushi-Buddha; vieläpä jokainen sielulla varustettu ihminen on Anupaadaka kätketyssä tilassa. Sentähden puhuessamme Kaikkeudesta sen ollessa muodottomassa, ikuisessa eli ehdottomassa tilassaan, ennenkuin Rakentajat sitä muodostelivat — sanotaan: „Suuri Pyörä (Maailma) oli Anupaadaka".

---

[1]) Vadshrapaani eli Vadshradhara merkitsee timantinpitäjää. Tibetiksi se on Doordshesempa; sempa merkitsee sielu. Sen timantinluontoisuus viittaa siihen, että se tästä lähtien on häviämätön. Se selitys Anupaadakasta, joka löytyy *Kaala Tshakrassa*, ensimäisessä *Kandsjurin* Gyut-jaotuksessa, on puoleksi esoterinen. Se on johtanut orientalistit erehdyttäviin aateskeluihin Dhjaani-Buddhojen ja heidän maallisten vastaavaisuuksiensa Maanushi-Buddhojen suhteen. Todellinen oppi selvitetään täydellisemmin tämän teoksen toisessa osassa, asianomaisessa paikassa.

[2]) Toistaaksemme taas Hegelin sanoja, joka Schellingin kanssa omaksui panteistisen käsityksen aikakautisista Avataaroista (erityisistä Maailmanhengen ruumistuksista ihmiseen, kuten nähdään kaikissa suurissa uskonnonuudistajissa): „Ihmisen olemus on henki . . . ainoastaan riisumalla päältään rajallisuutensa ja antautumalla puhtaaseen itse-tietoisuuteen saavuttaa hän totuuden. Kristus-ihminen eli se ihminen, jossa Jumal-ihmisen ykseys (yksilön samaisuus kaikkiallisen tietoisuuden kanssa, kuten veedaantalaiset ja muutamat advaitalaiset opettavat) esiintyi, on kuolemassaan ja yleensä elämänhistoriassaan itsessään esittänyt hengen ikuisen historian — sen historian, joka on kunkin ihmisen itsessään päätettävä voidakseen olla henkenä olemassa" — *Philosophy of History*, Sibreen englantilainen käännös, siv. 340.

II Runo — Jatkoa.

1. . . . MISSÄ OLIVAT RAKENTAJAT, MANVANTARISEN AAMUNKOITTEEN LOISTAVAT POJAT *(a)*? . . . TUNTEMATTOMASSA PIMEYDESSÄ HEIDÄN AH-HI [1]) PARANISHPANNASSA. NE, JOTKA MUODON [2]) SYNNYTTÄVÄT MUODOTTOMUUDESTA [3]) — MAAILMANJUURESTA — DEEVAMAATRI [4]) JA SVABHAAVAT — LEPÄSIVÄT OLEMATTOMUUDEN AUTUUDESSA *(b)*.

(a) „Rakentajat", „Manvantarisen aamunkoitteen pojat" ovat kaikkeuden todelliset luojat, ja tässä opissa, joka ainoastaan koskee meidän planettajärjestelmäämme, ovat he sen rakennusmestarit ja kutsutaan myös seitsemän pallon „Valvojiksi", jotka pallot eksoterisesti ovat seitsemän planettaa ja esoterisesti myöskin meidän ketjumme seitsemän maata eli piiriä (palloa). I Runon alkusäe mainitessaan „seitsemän ikuisuutta" koskee sekä „Mahaakalpaa" eli „(Suurta) Brahmaan aikakautta" että myöskin aurinko-pralajaa ja senjälkeistä planettajärjestelmän syntymistä uudestaan korkeammalle tasolle. On monenlaisia Pralajoja (näkyväisen kappaleen hajoutumisia), niinkuin edempänä tullaan näkemään.

(b) „Paranishpanna", muistettakoon, on *korkein hyvä*, Ehdoton, ja sentähden sama kuin Paranirvaana. Paitsi että se on lopullinen tila, on se sellainen itsekohtaisuuden tila, joka ei ole missään suhteissa muuhun kuin Ainoaan Ehdottomaan Totuuteen (Paramaarthasatjaan) sen omalla tasolla. Se on se tila, joka saattaa ihmisen täysin käsittämään aatteen Olemattomuudesta, joka, niinkuin selitettiin, on Ehdoton Olemassaolo. Ennemmin tai myöhemmin kaikki se, mikä nyt *näennäisesti* on olemassa, tulee täydessä todessaan olemaan Paranishpannan tilassa. Mutta on suuri ero *tietoisen* ja *tiedottoman* olemisen välillä. Paranishpannan tila ilman Paramaarthaa, Itse-tutkivaa Tietoisuutta (Svasamveedaanaa) ei ole autuutta vaan ainoastaan sammumista seitsemäksi ikuisuudeksi. Siten rautapallo, joka asetetaan auringon polttavien säteiden alaiseksi, tulee läpeensä kuumennetuksi, mutta ei tunne eikä tajua lämpöä, vaikka ihminen sen tajuaa. Ainoastaan *„järjen avulla, joka on selvä ja personallisuudesta himmentymätön, ja kokoomalla ansiota monesta Olemassaololle kokonaisuudessaan*

[1]) Tshoohanisessa, Dhjaani-Buddhisessa.

[2]) Ruupa.

[3]) Aruupa.

[4]) „Jumalain Äiti", Aditi eli kosmillinen avaruus. Zohar kutsuu häntä Sefiraksi. Sefirothien äidiksi, ja Shekinahiksi, kun hän on alkuaikaisessa muodossaan salattuna.

(koko elävälle ja tajuavalle maailmalle) pyhitetystä elämästä" voi ihminen päästä vapaaksi personallisesta olemassaolosta ja upota Ehdottomaan, [1]) tulla yhdeksi sen kanssa ja jatkaa matkaansa omistaen täydelleen Paramaarthan.

II Runo — Jatkoa.

2. . . . MISSÄ OLI ÄÄNETTÖMYYS? MISSÄ KORVAT SITÄ TAJUAMAAN? EI, EI OLLUT ÄÄNETTÖMYYS EIKÄ ÄÄNI *(a)*, EI MITÄÄN PAITSI LAKKAAMATON IKUINEN HENGITYS, [2]) JOKA EI TUNNE ITSEÄÄN *(b)*.

(a) Se aate että oliot voivat lakata olemasta ja kuitenkin olla, on itämaisen filosofian perusaatteita. Tämän näennäisen sanojen vastakkaisuuden takana piilee luonnon tosiasia, jota ihmisen on tärkeä järjessään käsittää, vaikkei sanoista ole tarvis kiistellä. Tuttu esimerkki samanlaisesta paradoksista on kemiallinen yhtymä. Kysymys siitä, lakkaavatko vety ja happi olemasta, kun ne yhtyvät vedeksi, on vielä ratkaisematta. Muutamat väittävät, että koska ne taas löytyvät, kun vesi hajotetaan aineosiinsa, ovat ne olleet olemassa kaiken aikaa; toiset taas väittävät, että koska ne muuttuivat joksikin aivan toiseksi, on niiden täytynyt itse lakata olemasta siksi aikaa, mutta kumpikaan puolue ei voi mielessään muodostaa pienintäkään käsitystä sellaisen olion todellisesta tilasta, joka on tullut joksikin muuksi eikä kuitenkaan lakannut olemasta oma itsensä. Vedyn ja hapen vetenä oleminen voidaan niihin nähden sanoa olemattomuuden tilaksi, joka on todellisempi olemassaolo kuin niiden ollessa kaasuina. Tämä voi heikosti symbolisoida Kaikkeuden tilaa, kun se vaipuu lepoon eli lakkaa olemasta Brahmaan öinä — herätäkseen eli uudestaan esiintyäkseen, kun uuden manvantaran koitto kutsuu sen niinkuin me sanomme olemassaoloon.

(b) Ainoan Olemassaolon „hengitystä" käyttää muinainen esoterismi ainoastaan maailmansynnyn henkisen puolen nimityksenä; päinvastaisessa tapauksessa käytetään sen vastaavaisuutta aineellisella tasolla — liikuntoa. Ainoa Ikuinen Elementti eli elementtejä sisältävä käyttöväline on Avaruus, vailla ulottuvaisuuksia

---

[1]) Sentähden Olemattomuus on „Ehdoton Olemassaolo" esoterisessa filosofiassa. Sen opeissa Aadi-Buddhakin (ensimäinen eli alkuperäinen viisaus) on ilmenneenä yhdessä merkityksessä harhaa, koska kaikki jumalat, myöskin Brahmaa, tulevat kuolemaan Brahmaan aikakauden lopulla; ainoastaan se aatelma, jota kutsutaan Parabrahmaniksi — tai vaikkapa Ain Suphiksi tai Herbert Spencerin lailla Tutkimattomaksi — on yksin Ainoa Ehdoton Todellisuus. „Ainoa Olemassaolo ilman toista" on Advaita, „ilman toista", ja kaikki muu on Maajaa. niin opettaa advaita-filosofia.

[2]) Liikunto.

joka merkityksessä. Sen kanssa samanaikuinen on ikuinen jatkuvaisuus, alkuperäinen (siis häviämätön) aine ja liikunto — ehdoton „lakkaamaton liikunto", joka on Ainoan Elementin „hengitys". Tämä hengitys, kuten nähdään, ei voi koskaan lakata, ei edes Pralajan ikuisuuksien aikana.

Mutta Ainoan Olemassaolon henkäys ei kuitenkaan tarkota Kaikki-olemisen Ainoata Syytöntä Syytä vastakohtana sille Kaikki-olemiselle, joka on Brahmaa eli maailmankaikkeus. Brahmaa, nelikasvoinen jumala, joka kohotettuaan maan ylös vesistä „päätti luomisen", pidetään ainoastaan välillisenä eikä aatteellisena syynä, niinkuin selvästi viitataan. Ei ainoakaan orientalisti tähän asti näy käsittäneen, mitä todella merkitsevät ne *Puraanoiden* säkeet, jotka puhuvat „luomisesta".

Niissä kirjoissa Brahmaa on niiden kykyjen (potenssien) syy, jotka toinen toisensa jälkeen tulevat syntymään „luomisen" työtä varten. Niinpä *Vishnu Puraanassa* [1]) käännös „ja hänestä lähtevät ne kyvyt, jotka ovat luotavat, tultuaan todelliseksi syyksi", olisi ehkä oikeammin ollut käännettävä: „Ja SIITÄ lähtevät ne kyvyt, jotka *tulevat luomaan, tultuaan* todelliseksi syyksi (aineellisella tasolla)". Paitsi tuota Ainoata Syytöntä aatteellista Syytä ei ole muuta, johon kaikkeus voisi perustua. „Asketeista arvollisin! sen kyvyn — s. o. sen syyn kyvyn (potenssin) — kautta jokainen luotu olio syntyy sisäisen eli oikean luontonsa nojalla". Jos „Veedaantassa ja Njaajassa *nimitta* on aikaansaava syy vastakohtana *upaadaanalle,* aineelliselle syylle, (ja) Saankhjassa *pradhaana* sisältää kummankin tehtävät", niin esoterisessa filosofiassa, joka yhdistää molemmat järjestelmät ja jonka lähin edustaja on veedaanta, advaita-veedaantistien esittämänä, ei voi muista aateskella kuin *upaadaanasta.* Se mikä „vaishnavojen" (visishtadvaitalaisten) mielestä on „aatteellinen" vastakohtana „todelliselle" — eli Parabrahman ja Iishvara — ei voi saada sijaa julkaistuissa tutkistelmissa, koska aatteellinenkin on väärä nimi sovitettuna siihen, jota ei mikään ihmisjärki, ei edes adeptin, voi käsittää.

Tuntea itsensä edellyttää tajuntaa ja käsitystä siitä, että on tunnettu — molemmat rajallisia kykyjä kaikkien asioiden suhteen paitsi Parabrahmanin. Sentähden sanotaan: „ikuinen hengitys joka ei tunne itseään". Äärettömyys ei voi tajuta äärellisyyttä. Rajaton ei voi olla missään suhteessa rajotettuun ja ehdonalaiseen. Salatieteellisissä opeissa Tuntematon ja Tutkimaton Liikkeellepanija, eli Itse-olevainen on Ehdoton Jumalallinen Olemus. Ja siten ollessaan Ehdoton Tajunta ja Ehdoton Liikunto, on se — niiden rajotetuille aisteille jotka koettavat kuvaamatonta kuvata, — tajuttomuus ja liikkumattomuus. Konkretista tajuntaa ei voi lukea abstraktiselle tajunnalle enempää kuin kosteuden

[1]) Wilson, I, 4.

ominaisuus voidaan lukea vedelle — koska kosteus kuuluu siihen itseensä ja on kosteuden syy muissa kappaleissa. Tajunta edellyttää rajotuksia ja ominaisuuksia, se edellyttää jotakin, mikä tajutaan, ja jotakuta, joka sen tajuaa. Mutta Ehdoton Tajunta sisältää tajuavan, tajutun olion ja tajuamisen, kaikki kolme itsessään ja kaikki kolme *yhtenä*. Ei kukaan ihminen tajua muuta kuin sitä osaa tiedostaan, mikä sattuu olemaan hänen mielessään määrättynä hetkenä, mutta kielemme köyhyys tekee sen, että meillä ei ole sanaa erottaaksemme sen tiedon, jota emme sillä hetkellä ajattele, siitä tiedosta, jota emme kykene palauttamaan muistiimme. Unohtaminen merkitsee meidän kielessämme samaa kuin olla muistamatta. Kuinka paljon vaikeampaa onkaan sitten löytää sanoja kuvaamaan ja erottamaan abstraktisia metafyysillisiä tosiasioita ja niiden eroavaisuuksia! Älköön myöskään unohdettako, että me nimitämme asioita sen mukaan, miltä ne meistä näyttävät. Me kutsumme Ehdotonta Tajuntaa „tajuttomuudeksi“, koska meistä tuntuu, että sen välttämättä täytyy olla sellainen, aivan niinkuin me kutsumme Ehdotonta „Pimeydeksi“, koska se meidän rajalliselle ymmärryksellemme näyttää aivan läpäisemättömältä, mutta me tunnemme ja tunnustamme kyllä, että käsityksemme näistä asioista ei ole oikeudenmukainen. Me tahtomattamme mielessämme esim. erotamme tajutonta Ehdotonta Tajuntaa ja tavallista tajuttomuutta, siten että salaisesti annamme edelliselle jonkun epämääräisen ominaisuuden, joka korkeammilla tasoilla, kuin mille me voimme kohota, vastaa sitä, mitä me itsessämme tunnemme tajunnaksi. Mutta tämä ei ole sellaista tajuntaa, jonka kykenisimme erottamaan siitä, mikä meistä näyttää tajuttomuudelta.

II Runo — Jatkoa.

3. TUNTI EI OLLUT VIELÄ LYÖNYT. SÄDE EI OLLUT VIELÄ VÄLÄHTÄNYT ITUUN *(a)*, MAATRIPADMA [1]) EI OLLUT VIELÄ PAISUNUT *(b)* [2]).

(a) „Ainaisen Pimeyden“ „säde“ tulee, kun se lähtee ulos, loistavan valon eli elämän säteeksi ja välähtää „Ituun“, — „pisteeseen“ Maailmanmunassa, jota edustaa Aine sen abstraktisessa merkityksessä. Mutta sana „piste“ ei ole ymmärrettävä siten kuin se tarkottaisi yhtä erityistä pistettä avaruudessa, sillä itu on jokaisen atomin keskustassa ja nämä yhdessä muodostavat „Idun“. Eli paremmin sanoen, koska ei mitään atomia voi saattaa fyysilliselle silmälle

[1]) Äiti-lootus.

[2]) Epärunollinen sananmuoto, mutta hyvin kuvaava.

nähtäväksi, niin näiden kokonaissumma (jos tätä sanaa voidaan käyttää siitä, joka on rajaton ja ääretön) muodostaa ikuisen ja häviämättömän Aineen noumenonin.

(b) Yksi luonnon kaksinaisen luomisvoiman (aine ja voima aineellisella tasolla) vertauskuva on „Padma", intialainen vesililja. Lootuskukka on tulos lämmöstä (tulesta) ja vedestä (höyrystä eli eetteristä); tuli edustaa kaikissa filosofisissa ja uskonnollisissa järjestelmissä, myöskin kristinuskossa, Jumalan Henkeä, toimivaa, miehistä, synnyttävää prinsippiä, ja eetteri eli aineen sielu, tulen valo, edustaa passivista naisellista prinsippiä, josta kaikki maailmankaikkeudessa on lähtenyt. Sentähden eetteri eli vesi on Äiti ja tuli on Isä. Sir William Jones — ja ennen häntä muinainen kasvitiede — on osottanut, että lootuksen siemenet sisältävät — ennenkuin ne itävät — täysin muodostettuja lehtiä ja pienoiskuvan siitä, miksi ne kerran täydellisinä kasveina tulevat; luonto siis tarjoo meille tämän esimerkin tuotteittensa ennakkomuovailusta . . . kaikkien selväsiittoisten ja oikeilla kukilla varustettujen kasvien siemenet sisältävät pienen kasvisikiön valmiiksi muodostettuna.[1]) Tämä selittää lauseen: „Maatri-Padma ei ollut vielä paisunut" — sillä muinaisessa vertauskuvakielessä lausemuoto tavallisesti uhrataan sisäiselle eli juuriaatteelle.

Lootus eli Padma on sitäpaitsi hyvin vanha ja suosittu symboli kuvaamaan itse kosmosta ja myöskin ihmistä. Ne tavanmukaiset syyt, jotka tähän mainitaan, ovat: ensiksikin äskenmainittu tosiseikka, että lootussiemenessä itsessään on täydellinen pienoiskuva tulevasta kasvista, joka kuvastaa sitä totuutta, että kaikkien olioitten perusmuodot ovat olemassa aineettomassa maailmassa, ennenkuin nämä oliot aineellistuvat maan päälle. Toiseksi se tosiasia, että lootuskasvi kasvaa ylös vedestä, ja että sen juuri on Iluksessa eli pohjamudassa ja sen kukka aukenee ilmaan veden päälle. Lootus siten kuvaa ihmisen ja myöskin kosmoksen elämää, sillä salainen oppi opettaa, että kummankin elementit eli alkuaineet ovat samat ja että molemmat kehittyvät samaan suuntaan. Lootuksen juuri, joka on pohjamutaan uponneena, kuvaa aineellista elämää; varsi, joka nousee läpi veden, kuvaa olemista astraalimaailman elämässä, ja kukka, joka kelluu veden päällä ja avautuu aurinkoon, on kuva henkisestä elämästä.

---

[1]) Gross, *The Heathen Religion,* p. 195.

II Runo — Jatkoa.

4. HÄNEN SYDÄMENSÄ EI OLLUT VIELÄ AVAUTUNUT YHDEN SÄTEELLE, JOKA SIIHEN TUNKEUTUU, PUDOTAKSEEN SIITÄ, KOLMENA NELJÄÄN, MAAJAAN SYLIIN.

Alkuperäinen periaine ei ollut vielä alkuperäisestä uinuvasta tilastaan astunut erilaistuneeseen ulkokohtaisuuteen tai edes tullut (ihmiseen nähden) tieteen näkymättömäksi protyyliksi (yhteiseksi alkuaineeksi). Mutta kun „tunti lyö", ja se Foohatin vaikutuksesta tulee vastaanottavaksi Jumalalliselle Ajatukselle — joka on Logos eli Anima Mundi, Aalajan miehinen puoli — niin sen „sydän" avautuu. Se erilaistuu ja nuo kolme (Isä, Äiti, Poika) muuttuvat neljäksi. Tässä on kolminaisuuden ja neitseellisen sikiämisen kaksinkertainen salaisuus. Salatieteen ensimäinen perusaate on Kaikkiallinen Ykseys (eli homogenisuus, yhdenluontoisuus) kolmessa aspektissa. Tämä johtaa mahdolliseen käsitykseen Jumaluudesta, jonka ehdottomana ykseytenä täytyy ainiaaksi pysyä rajallisille älykeskuksille käsittämättömänä.

Jos sinä tahdot uskoa siihen Voimaan, joka toimii kasvin juuressa, tai kuvitella sitä juurta, joka kätkeytyy maan alle, tulee sinun ajatella vartta eli runkoa ja lehtiä ja kukkia. Sinä et voi kuvitella Voimaa näistä kappaleista riippumatta. Elämän voi tuntea ainoastaan Elämän Puun kautta . . . [1])

Ehdottoman Ykseyden aate murtuisi kerrassaan meidän käsityksessämme, jollei meillä olisi mitään kouraantuntuvaa silmiemme edessä sitä Ykseyttä sisältämässä. Ja koska Jumaluus on ehdoton, täytyy sen olla kaikkialla; sentähden ei voi olla atomiakaan, jossa se ei olisi. Juuret, runko ja sen monet haarat ovat kolme eri asiaa, mutta kuitenkin ne ovat yksi puu. Kabbalistit sanovat: „Jumaluus on yksi, koska se on ääretön. Se on kolminkertainen, koska se alati ilmenee". Tämä ilmennys on kolminkertainen olemuspuoliltaan, sillä vaaditaan, niinkuin Aristoteles sanoo, kolme prinsippiä, jotta luonnonesine tulisi ulkokohtaiseksi: ominaisuuden menetys (privation), muoto ja aine. [2]) „Ominai-

[1]) Neuvoja Joogaa varten.

[2]) Visishthadvaita-filosofiaa kannattava veedaantalainen sanoisi saman, vaikka ainoa riippumaton Todellisuus, Parabrahman, on Kolminaisuudestaan erottamaton. Hän on kolme: „Parabrahman, Tshit (äly) ja Atshit (älyttömyys)", joista viimeiset kaksi ovat riippuvaisia todellisuuksia eivätkä saata olla erikseen olemassa; selvemmin puhuen Parabrahman on periaine — muuttumaton, ikuinen ja tutkimaton — ja Tshit (Aatmaa) ja Atshit (Anaatmaa) ovat sen ominaisuudet, niinkuin muoto ja väri ovat kappaleiden ominaisuuksia. Ne kaksi ovat Parabrahmanin puku eli ruumis eli paremmin sen aspekti (shariira). Mutta salatieteilijällä olisi paljon sanottavana tätä väitettä vastaan ja samoin advaida-veedaantistilla.

suuden menetys" merkitsee suuren filosofin mielestä sitä, mitä salatieteilijät kutsuvat astralivaloon — Anima Mundin alimpaan tasoon eli maailmaan — painetuiksi mallimuodoiksi. Näiden kolmen prinsippien yhdistys riippuu neljännestä — siitä Elämästä, joka säteilee Saavuttamattoman huipuilta levitäkseen kaikkiallisena olemuksena olemassaolon ilmenneille tasoille. Ja tämä nelinäisyys (Isä, Äiti, Poika ykseytenä ja nelinäisyys — elävänä ilmennyksenä) on ollut välittävänä syynä „neitseellisen sikiämisen" vanhaan aatteeseen, joka nyt viimeksi on kristalloitunut kristillisen kirkon dogmiksi, jolloin tämä metafyysillinen aate on lihallistunut kaikkea järkeä vastaan sotivaksi. Pitää lukea Kabbalaa ja tutkia sen menettelyjä lukujen tulkitsemisessa, jos tahtoo löytää tämän uskonkappaleen alkuperän. Se on puhtaasti astronominen, matematinen ja etenkin metafyysillinen. Luonnon miehinen aines (jota personoivat miehiset jumalolennot ja Logokset — Viraadsh eli Brahmaa, Horus eli Osiris j. n. e.) syntyy neitseellisen lähteen kautta, ei itse lähteestä, jota lähdettä olennoidaan „Äitinä", sillä koska Abstraktinen Jumaluus on suvuton eikä edes olento vaan oleminen, itse elämä — on tällä miehellä „Äiti", mutta ei voi olla „Isää". Esittäkäämme tämä sillä matematisella kielellä, jota käyttää *The Source of Measures*-kirjan tekijä. Puhuessaan „ihmisen mitasta" ja hänen (kabbalistisesta) lukuarvostaan kirjottaa hän, että 1 Moos. 4: 1 —

Sitä kutsutaan „ihmis-Jehovah"-mitaksi ja tämä saadaan seuraavasti: $113 \times 5 = 565$ ja arvo 565 voidaan esittää näin: $56{,}5 \times 10 = 565$. Tässä ihmisluku 113 tulee tekijäksi $56{,}5 \times 10$ ja tämän viimeisen luvun (kabbalistinen) ilmaus on jod, hee, vau, hee, eli Jehovah . . . Luvun 565 laajennus $56{,}5 \times 10$:ksi on tarkotettu osottamaan miehisen prinsipin (jodin) vuotamista naisellisesta (Eevasta), tai niin sanoaksemme miehisen aineksen syntyminen neitseellisestä lähteestä, toisin sanoin neitseellinen sikiäminen.

Siten toistuu maan päällä se mysterio, joka tietäjien sanojen mukaan näytellään jumalallisella tasolla. Tahrattoman Taivaallisen Neitsyeen (eli erilaistumattoman kosmillisen protyylin, yhteisaineen, äärettömyydessään olevan aineen) Poika syntyy taas maan päälle maallisen Eevan poikana, maa-äitimme poikana, ja tulee ihmiskunnaksi kokonaisuudessaan — menneenä, nykyisenä ja tulevana — sillä Jehovah eli jod-hee-vau-hee on miesnaisellinen. Ylhäällä on Poika koko kosmos; alhaalla hän on ihmiskunta. Triaadi eli kolmio tulee tetraktykseksi, pythagoralaisten pyhäksi luvuksi eli täydelliseksi neliöksi ja maan päällä kuusisivuiseksi kuutioksi. Makroprosopus (suuret kasvot) on nyt Mikroprosopus (pienet kasvot) eli, niinkuin kabbalistit sanovat, Vanhaikäinen, joka laskeutuu Adam Kadmoniin, käyttäen häntä välikappaleena, jonka kautta se ilmenee ja muuttuu Tetragrammatoniksi. Se on nyt „Maajaan helmassa", Suuressa Harhassa, ja sen ja todellisuuden välillä on astralivalo, ihmisen rajallisten aistimien suuri pettäjä, jollei pelastukseksi tule Tieto Paramaarthasatjan kautta.

II Runo — Jatkoa.

5. SEITSEMÄN [1]) EIVÄT VIELÄ OLLEET SYNTYNEET VALON VAIPASTA, PIMEYS YKSIN OLI ISÄ-ÄITI, SVABHAAVAT, JA SVABHAAVAT OLI PIMEYDESSÄ.

Salainen Oppi puhuu tähän otetuissa runoissa pääasiallisesti jollei kokonaan meidän aurinkokunnastamme ja varsinkin meidän planettaketjustamme. „Seitsemän Poikaa“ ovat siis planettaketjun luojat. Tämä oppi tulee myöhemmin selvitettäväksi täydellisemmin.

Svabhaavat, „muovailtava periaine“, joka täyttää Kaikkeuden, on kaikkien olioitten juuri. Svabhaavat on niin sanoaksemme buddhalaisten aistillinen (konkretinen) puoli siitä aatelmasta, jota hindulainen filosofia kutsuu Muulaprakritiksi. Se on sielun ruumis ja samaa mitä eetteri on Aakaashaan nähden, sillä jälkimäinen on edellisen muodostava prinsippi. Kiinalaiset mystikot ovat tehneet sen samaa merkitseväksi kuin „oleminen“. Naagaardshunan (kiinaksi Long-shun) kirjottama *Eekashlooka-Shaastran* kiinalaisessa käännöksessä, jota kutsutaan *Jih-shu-lu-kia-lun,* sanotaan, että sana „oleminen“ eli „Subhaava“ (kiinaksi Jeu) merkitsee „sitä periainetta, joka synnyttää oman aineellisuutensa“; hän selittää myöskin sen merkitsevän „toimimaton ja toimiva“, „luonto, jolla ei ole omaa luontoa“. Subhaava, josta johtuu Svabhaavat, on muodostettu kahdesta sanasta: *su* kaunis, hyvä, *sva,* itse ja *bhaava,* oleminen eli olemistilat.

II Runo — Jatkoa.

6. NÄMÄ KAKSI OVAT ITU JA ITU ON YKSI. MAAILMANKAIKKEUS OLI VIELÄ KÄTKETTYNÄ JUMALAJATUKSEEN JA JUMALHELMAAN.

„Jumalajatus“ ei edellytä Jumalallista Ajattelijaa. Maailmankaikkeus, ei ainoastaan mennyt, nykyinen ja tuleva — inhimillinen ja rajallinen aate ihmisajatuksella ilmaistuna — vaan sen kokonaisuus, Sat (sana, jota on mahdoton kääntää), Ehdoton Oleminen, kun menneisyys ja tulevaisuus on kristalloituna ikuiseen nykyisyyteen, — tämä maailmankaikkeus on itse tuo ajatus heijastuneena toisasteiseen eli ilmenneeseen syyhyn. Brahman (suvuton) niinkuin Paracelsuksen Mysterium Magnum (suuri mysterio), on ihmisjärjelle täydellinen mysterio. Brahmaa, Brahmanin miesnaisellinen puoli ja ihmismäiseksi tehty

[1]) Nim. Poikaa.

varjokuva, on sokean uskon käsitykselle mahdollinen, mutta ihmisen järki sen hylkää saavutettuaan täysikäisyytensä.

Siitä johtuu lause, että luomisnäytelmän niinsanoaksemme alkusoiton aikana eli kosmillisen kehityksen alkaessa Maailma eli Poika vielä on kätkettynä „Jumalajatukseen", joka ei vielä ollut tunkeutunut „Jumalhelmaan". Tämä aate, huomattakoon se, on juurena ja alkuperänä kaikkiin allegorioihin, jotka koskevat tahrattomista neitsyeistä syntyneitä „Jumalan Poikia".

III Runo.

1. . . . SEITSEMÄNNEN IKUISUUDEN VIIMEINEN VÄRÄHTELY KULKEE KAUTTA ÄÄRETTÖMYYDEN *(a)*. ÄITI PAISUU LAAJETEN SISÄSTÄ ULOSPÄIN NIINKUIN LOOTUSKUKAN NUPPU *(b)*.

(a) Esoterinen filosofia oikeuttaa käyttämään nimitystä „seitsemäs ikuisuus" tällä näennäisesti ristiriitaisella tavalla, ikäänkuin jaotettaisiin jakamatonta. Se jakaa näet rajattoman jatkuvaisuuden ehdottomasti ikuiseen ja kaikkialliseen aikaan (Kaala) sekä ehdonalaiseen aikaan (Khandakaala). Toinen on äärettömän ajan aatelma eli noumenon, toinen on sen ilmiö (fenomenon), joka aikakautisesti esiintyy vaikutuksesta Mahatin — sen Maailmanjärjen, jota yhden manvantaran kestävyys rajottaa. Muutamissa kouluissa Mahat on Pradhaanan esikoinen; Pradhaana on erilaistumaton periaine eli Muulaprakritin, luonnon juuren, aikakautinen aspekti ja sitä kutsutaan Maajaaksi, harhaksi. Tässä suhteessa luullakseni esoterinen oppi eroaa sekä advaita- että visishtadvaita-koulujen veedaantalaisista opeista. Se sanoo näet, että vaikka Muulaprakriti, noumenon, on itseolevainen ja ilman alkua, — sanalla sanoen ilman vanhempia, Anupaadaka, ollen yhtä Brahmanin kanssa — niin Prakriti, sen ilmiö, on aikakautinen eikä muuta kuin edellisen haamu. Samaten Mahat — Dshnaanan (eli Gnooksen), tiedon, viisauden eli Logoksen esikoinen — on haamu, heijastuneena Ehdottomasta Nirgunasta (Parabrahmanista), Ainoasta Todellisuudesta, „jolla ei ole määrityksiä eikä ominaisuuksia"; mutta muutamien veedaantistien mukaan Mahat on Prakritin eli aineen ilmennys.

(b) Sentähden „seitsemännen ikuisuuden viimeinen värähtely" oli „ennalta määrätty" — ei minkään erityisen Jumalan tahdosta, vaan tapahtuen ikuisen ja muuttumattoman lain kautta, joka matkaansaattaa suuria toiminnan ja levon aikakausia, joita kuvannollisesti puhuen ja samalla niin runollisesti kutsutaan Brahmaan päiviksi ja öiksi. Äidin — jota muualla kutsutaan Avaruuden Vesiksi, „Maailmankohduksi" y. m. — laajentuminen „sisästä ulospäin" ei merkitse, että

se laajentuisi pienestä keskuksesta eli polttopisteestä vaan se merkitsee, että rajaton itsekohtaisuus kehittyy rajattomaan ulkokohtaisuuteen, katsomatta kokoon, rajoihin tai alaan. *„Aina (meille) näkymätön ja aineeton periaine, joka on ikuisuudessa läsnäoleva, loi aikakautisen varjonsa omalta tasoltaan Maajaan helmaan"*. Se merkitsee, että tämä laajennus, joka ei ole kasvamista alaltaan — sillä rajaton ulottuvaisuus ei voi laajentua — oli tilan muutosta. Se laajeni „niinkuin lootusnuppu", sillä lootuskasvi ei ole ainoastaan pienoissikiönä siemenessä (fyysillinen tunnusmerkki), vaan sen perikuva on aatteellisena muotona olemassa astralivalossa „päivänkoitosta" „yöhön" asti manvantarisen aikakauden kestäessä, niinkuin luonnollisesti kaikki muukin tässä ulkokohtaisessa maailmassa, ihmisestä muurahaiseen, jättiläispuusta pienimpään ruohonkorteen asti.

Kaikki tämä — niin opettaa salainen tiede — on ainoastaan ajottainen heijastus eli varjo Jumalajatuksessa olevasta ikuisesta aatteellisesta perikuvasta. Ja huomattakoon myös, että sana „ikuisuus" tässä ainoastaan on merkitsemässä „aioonia" (aikakautta), joka kestää läpi loppumattomalta tuntuvan mutta kuitenkin rajotetun toiminta-ajan, jota me kutsumme Manvantaraksi. Sillä mikä on Manvantaran eli oikeammin Manu-antaran todellinen esoterinen merkitys? Se merkitsee kirjaimellisesti „kahden Manun välillä", joita Manuja on neljätoista kunakin Brahmaan päivänä, ja sellainen päivä muodostuu tuhannesta nelinkautisesta ryhmästä, tuhannesta „suuresta ajanjaksosta" eli Mahaajugasta. Tutkikaamme nyt sanaa eli nimeä Manu. Orientalistit sanakirjoissaan kertovat, että sana Manu johtuu juuresta *man*, „ajatella" ja siis merkitsee „ajattelevaa ihmistä". Mutta esoterisesti jokainen Manu oman erityisen aikakautensa (eli kierroksensa) ihmismäiseksi kuviteltuna suojelijana on ainoastaan „Jumalajatuksen" personoitu aate (niinkuin hermetinen Poimander). Kukin Manuista on siis erityinen jumala, kaiken sen luoja ja muodostelija, mikä esiintyy hänen oman olemiskautensa eli Manvantaran kuluessa. Foohat juoksee Manujen (eli Dhjaan Tshoohanien) asioilla ja saattaa aatteellisen perikuvan laajenemaan sisästä ulospäin — s. o. vähitellen alenevassa asteikossa kulkemaan läpi kaikki tasot, noumenojen tasosta alimpaan ilmiötasoon asti, puhjetakseen viimein täyden ulkokohtaisuuden kukkaan — harhan päätepisteessä eli karkeimmassa aineessa.

III Runo — Jatkoa.

2. VÄRÄHTELY LEVIÄÄ ETEENPÄIN KOSKETTAEN [1]) NOPEALLA SIIVELLÄÄN KOKO MAAILMANKAIKKEUTTA JA SITÄ ITUA, JOKA ASUU PIMEYDESSÄ, SIINÄ PIMEYDESSÄ, JOKA HENKII [2]) YLI NUKKUVIEN ELÄMÄN VETTEN.

Myöskin pythagoralaisten monaadin sanotaan asuvan yksinäisyydessä ja „pimeydessä", niinkuin „Itu". Aate Pimeyden Henkäyksestä, joka liikkuu yli „nukkuvien elämän vetten", joka on alkuperäinen aine ynnä siinä uinuva henki — muistuttaa raamatun ensimäistä lukua. Sen alkuperä on brahmalainen Naaraajana (vesien päällä liikkuja), joka on tajuttoman kaikkeuden (eli Parabrahmanin) ikuisen Henkäyksen personoituma, kuten itämaiset salatieteilijät sanovat. Elämän vedet eli Kaaos — vertauskuvastossa naisellinen prinsippi — on se tyhjyys (meidän älymme silmälle), jossa on kätkettynä Henki ja Aine. Tämän johdosta Demokritos väitti opettajansa Leukippoksen mukaan, että kaiken alkuperäisimmät prinsipit ovat atomit ja *vacuum*, joka merkitsee avaruutta, mutta ei tyhjää avaruutta, sillä „luonto kammoo tyhjyyttä", peripatetikkojen ja kaikkien muinaisten filosofien mukaan.

Kaikissa „maailmansynnyissä" on „vesi" tärkeänä tekijänä. Se on aineellisen olemassaolon perusta ja lähde. Tiedemiehet, jotka erehtyvät pitämään sanaa itse oliona, käsittävät sillä määrättyä hapen ja vedyn kemiallista yhtymää ja antavat siten erikoisen merkityksen sanalle, jota salatieteilijät käyttävät yleisessä merkityksessä ja jota „maailmansynnyn" kertomuksissa käytetään metafyysillisessä ja mystillisessä merkityksessä. Jää ei ole vettä eikä myöskään höyry, vaikka näillä kolmella on sama kemiallinen kokoonpano.

III Runo — Jatkoa.

3. PIMEYS SÄTEILEE VALOA JA VALO LASKEE YHDEN YKSINÄISEN SÄTEEN VESIIN, ÄITI-SYVYYTEEN. SÄDE TUNKEE LÄPI NEITSEELLISEN MUNAN. SÄDE SAA IKUISEN MUNAN VÄRÄILEMÄÄN JA LASKEMAAN ULOS EI-IKUISEN [3]) IDUN, JOKA TIIVISTYY MAAILMANMUNAKSI.

„Yksinäisen säteen", joka uppoutuu „äiti-syvyyteen", voidaan käsittää tarkottavan Jumalajatusta, sitä Järkeä, joka hedelmöittää Kaaoksen. Tämä ta-

[1]) Yhtaikaa.
[2]) Liikkuu.
[3]) Aikakautisen.

pahtuu kuitenkin metafyysillisen aatelman tasolla, missä se, jota me kutsumme metafyysilliseksi aatelmaksi, on todellisuus. „Neitsyeellinen muna“ on yhdessä merkityksessä kaikkien munien abstraktinen aate eli kyky kehittymään hedelmöitymisen kautta, ja se on ikuinen ja ainiaan sama. Ja aivan niinkuin munan hedelmöityminen tapahtuu, ennenkuin se lasketaan ulos, siten ei-ikuinen aikakautinen Itu, joka myöhemmin vertauskuvastossa tulee Maailmanmunaksi, sisältää itsessään, kun se lähtee sanotusta symbolista, koko maailmankaikkeuden „lupauksen ja voiman“. Vaikka tämä aate itsessään tietysti on aatelma ja vertauksellinen ilmaisutapa, on se oikea symboli, sillä se tuo mieleen käsityksen äärettömyydestä loppumattomana kehänä. Se luo järjen silmien eteen kuvan Kosmoksesta, joka astuu esiin rajattomasta avaruudesta, maailmankaikkeutena, joka suuruudeltaan on yhtä rannaton kuin avaruus joskaan ei yhtä loppumaton ulkokohtaisessa ilmennyksessään. Munan symboli ilmaisee myös sitä totuutta, jota salatiede opettaa, että kaiken ilmennyksen alkuperäinen muoto, atomista maapalloon, ihmisestä enkeliin asti, on pallomainen. Kaikilla kansoilla on ikuisuuden ja äärettömyyden kuvana ympyrä — käärme, joka nielee häntänsä. Mutta merkityksen käsittämiseksi on ympyrä ajateltava keskuksesta nähtynä. Näkö- eli ajatuskenttä on niinkuin pallo, jonka säteet lähtevät kustakin katsojasta joka suuntaan ja laajenevat ulos avaruuteen kaikkialle yltympäri aukaisten rajattomia näköaloja. Se on Pascalin ja kabbalistien vartauskuvallinen ympyrä, „jonka keskus on kaikkialla eikä kehä missään“ — aate, joka myös sisältyy tämän vertauskuvan moninkertaiseen merkitykseen.

„Maailmanmuna“ lienee kaikkein yleisimmin omaksuttuja symboleja, se kun on yhtä sisältörikas henkisessä, ruumiillisessa ja maailmallisessa merkityksessään. Sentähden se tavataan jokaisessa suuressa jumaluustarustossa ja useimmiten yhteydessä käärme-symbolin kanssa. Käärme on näet kaikkialla, sekä filosofiassa että uskonnollisessa vertauskuvastossa ikuisuuden, äärettömyyden, uudestisyntymisen ja nuortumisen sekä viisauden vertauskuva. Sen salaperäinen näennäinen itse-synnytys ja kehittyminen oman luovan voimansa kautta, joka pienoismuodossa munan sisällä toistaa maailmankehityksen prosessin — kumpikin näet syntyy kuumuudesta ja kosteudesta näkymättömän luovan hengen vuodatuksesta — tämä kaikki oikeutti valitsemaan tuon kuvaavan symbolin. „Neitsyt-muna“ on makrokosmillisen perikuvan „Neitsyt-äidin“ — Kaaoksen eli alkuperäisen Syvyyden — mikrokosmillinen symboli. Miehinen luoja — olkoon hänellä mikä nimi tahansa — lähtee aina neitsyeellisestä naisesta, Tahrattomasta Juuresta, jonka on Säde hedelmöittänyt. Kuka voi olla näkemättä tämän symbolin sisältörikkautta, jos hän on luonnontieteisiin ja astronomiaan perehtynyt? Kosmos vastaanottavaisena luontona on muna — hedelmöitynyt, mutta kuitenkin saastumaton —; sillä kun sitä kerran pidettiin rajattomana, ei sillä voinut olla

muuta ilmausta kuin pallo. Kultaista Munaa ympäröi seitsemän luonnon elementtiä, „neljä valmista (eetteri, tuli, ilma, vesi), kolme salattua". Tämä voidaan löytää mainittuna *Vishnu Puraanassa*, missä elementit tulkitaan „verhoiksi" ja niihin lisätään yksi *salainen* — Ahamkaara [1]). Alkuperäisessä tekstissä ei ole Ahamkaaraa; siinä mainitaan seitsemän elementtiä, kolmea viimeistä nimittämättä.

III **Runo** — Jatkoa.

4. KOLME [2]) LANKEE NELJÄÄN [3]). SÄTEILEVÄ AINES TULEE SEITSEMÄKSI SISÄPUOLELLA, SEITSEMÄKSI ULKOPUOLELLA *(a)*. LOISTAVA MUNA [4]), JOKA ITSESSÄÄN ON KOLME [5]), LOHKOUTUU JA LEVIÄÄ MAIDONVALKEINA HATTAROINA YLI ÄITISYVYYKSIEN, JUURI, JOKA KASVAA ELÄMÄN VALTAMEREN SYVYYKSISSÄ *(b)*.

(a) Miksikä geometrisia kuvioita käytetään ja lukuihin niin usein viitataan kaikissa muinaisissa pyhissä kirjoissa, kuten *Puraanoissa*, egyptiläisten Kuolleitten Kirjassa ja vieläpä raamatussa — se kaipaa selitystä. Dzyanin kirjassa kuten Kabbalassa on tutkittava kahdenlaisia lukuja — numeroita, jotka usein ovat pelkästään verhoja, ja pyhiä lukuja, joiden kaikki arvot salatieteilijä oppii tuntemaan vihkimyksen kautta. Edelliset ovat vain sovittuja salakirjaimia, jälkimäiset ovat kaiken olevaisen perussymbolit. Se on: edelliset ovat puhtaasti fyysillisiä, jälkimäiset puhtaasti metafyysillisiä; ne suhtautuvat toisiinsa niinkuin aine suhtautuu henkeen, ne ovat Ainoan Periaineen vastakkaiset navat.

Kuten Balzac, ranskalaisen kirjallisuuden itsetiedoton salatieteilijä, jossakin sanoo, on luku järjelle samoinkuin aineelle „käsittämätön tekijä". Ehkä lienee tavalliselle mutta ei vihityn järjelle. Luku on, niinkuin tuo suuri kirjailija ajatteli, olento ja samalla henkäys, joka on lähtenyt siitä, mitä hän kutsui Jumalaksi ja me Kaikkeudeksi. Luku on se henkäys, joka yksin saattoi muodostaa fyysillisen kosmoksen, „jossa mikään ei saa muotoaan muuten kuin Jumaluuden kautta, joka on luvun tulos". On opettavaista kuulla Balzacin sanat tästä asiasta:

---

[1]) Wilson, *Vishnu Puraana*, I, 40.

[2]) Kolmio.

[3]) Nelikköön.

[4]) Hiranjagarbha.

[5]) Brahmaan eli Vishnun kolme hypostasista (olemuspuolta), kolme Avasthaata.

„Pienimmät niinkuin mahtavimmatkin luomukset — eivätkö ne eroa toisistaan paljoudeltaan, laadultaan, alaltaan, voimiltaan ja ominaisuuksiltaan, jotka kaikki ovat Luvusta syntyneet? Lukujen äärettömyys on tosiasia, joka järjellemme on toteennäytetty, vaikkei siitä voi antaa mitään fyysillistä todistusta. Matemaatikko sanoo, että lukuja on äärettömän paljon, vaikkei sitä voi todistaa. Jumala on liikuntokyvyllä varustettu luku, joka tunnetaan mutta ei ole todistettavissa. *Ykseytenä se alottaa luvut, joiden kanssa sillä ei ole mitään yhteistä* . . . Lukujen olemassaolo riippuu ykkösestä, joka ilman ainoatakaan lukua synnyttää ne kaikki . . . Mitä! kykenemättä edes mittaamaan ensimäistä aatelmaa, jonka Jumaluus teille antaa, eli pääsemään siitä perille, te kuitenkin toivotte voivanne mittoihinne alistaa siitä Jumaluudesta lähteneitten salaisten tieteiden mysterion . . . Ja mitä te tuntisitte, jos minä upottaisin teidät liikunnon syvyyksiin, sen voiman, joka luvut luo ja järjestää? Mitä ajattelisitte, jos minä lisäisin, että *liikunnon* ja *luvun* [1]) on synnyttänyt Sana, tietäjien ja profettojen korkein Järki, joka muinoisina aikoina tajusi Jumalan mahtavan henkäyksen — niinkuin todistaa esim. Ilmestyskirja?"

(b) „Säteilevä aines lohkoutuu ja leviää yli avaruuden syvyyksien". Tähtitieteelliseltä näkökannalta tämä on helposti selitettävissä: se on linnunrata, [2]) maailman-aines, eli alkuaikainen aine sen ensimäisessä muodossa. Mutta vaikeampi on selittää sitä muutamilla sanoilla tai edes riveillä salaisen tieteen ja symbolismin kannalta, sillä se on salamerkeistä monimutkaisin. Siihen sisältyy enemmän kuin tusina symboleja. Ensiksikin on siinä kokonainen panteoni salaperäisiä kappaleita, [3]) joista jokaisella on määrätty salatieteellinen merkityksensä, johdettu hindulaisesta allegoriasta, missä jumalat „valtamerta kirnuavat". Paitsi Amritaa, elämän eli kuolemattomuuden vesiä, tuli tästä „maitomerestä" esiin Surabhi, „yltäkylläisyyden lehmä", jota kutsutaan „maidon ja juuston kokkareiden lähteeksi". Sentähden niin yleisesti palveltiin lehmää ja härkää, joista toinen on luonnon luova, toinen synnyttävä voima: vertauskuvia, jotka ovat yhteydessä sekä aurinko- että kosmos-jumalien kanssa. Koska „neljäntoista kalliin kappaleen" erityiset ominaisuudet salatieteellisiä tarkotuksia varten selitetään vasta neljännessä vihkimyksessä, ei niitä voi tässä ilmottaa, mutta seuraava huomattakoon. *Shatapatha Braahmanassa* sanotaan, että „maitomeren kirnuaminen" tapahtui Satja Jugassa, ensimäisessä ajassa, joka seurasi heti „vedenpaisumisen" jälkeen. Mutta koska ei *Rig Veeda* eikä *Manu* — jotka kumpikin ovat aikaisemmat Vaivasvatan „vedenpaisumusta", neljännen rodun pääosan hukkumista — mainitse tätä vedenpaisumusta, on selvää, ettei se mitä tässä tarkotetaan, ollut suuri vedenpaisumus eikä se, mikä vei mennessään Atlantiksen,

---

[1]) Luvun kylläkin, mutta ei liikunnon. Salatieteen mukaan Liikunto synnyttää Logoksen, Sanan.

[2]) Linnunrataa kutsutaan englannin samoinkuin latinan y. m. kielissä maitotieksi *(via lactea)*. Suom.

[3]) „Neljätoista kallista kappaletta". Senniminen kertomus eli allegoria löytyy *Shatapatha Braahmanassa* ja muissa kirjoissa. Japanin buddhalaisten mystikkojen, jamabuushien salaisessa tieteessä on „seitsemän kallista tavaraa". Me puhumme heistä myöhemmin.

eikä edes Noakin suuri tulva. Tämä „kirnuaminen" koskee aikaa ennen maailman muodostumista ja sillä on suoranainen yhteys erään toisen yleismaailmallisen tarun kanssa, jonka erilaiset ja ristiriitaiset tulkinnat nousevat huippuunsa kristillisessä opissa „sodasta taivaassa" ja „enkelein lankeemuksesta". *Braahmana*-kirjat, joita orientalistit moittivat siitä, että niiden toisinnot samoista asioista usein käyvät ristiin toistensa kanssa, ovat *erittäin salatieteellisiä teoksia*, ja sentähden niitä tahallaan käytetään verhoina. Niiden on annettu jäädä julkiseen käytäntöön ja yleiseksi omaisuudeksi, koska ne olivat ja yhä ovat aivan käsittämättömiä suurille joukoille. Muuten ne olisivat hävinneet tuntemattomiin jo niin kauan sitten kuin Akbarin päivinä.

III Runo — Jatkoa.

5. JUURI PYSYY, VALO PYSYY, HATTARAT PYSYVÄT JA YHÄ OEAOHOO ON YKSI.

„Oeaohoo" käännetään kommentarioissa sanoilla „jumalien Isä-Äiti" eli „kuusi yhdessä" eli *„seitsenkertainen juuri, josta kaikki lähtee"*. Kaikki riippuu siitä korosta, jolla nuo seitsemän ääntiötä lausutaan. Ne voidaan ääntää joko yhtenä, kolmena tai vieläpä seitsemänä tavuuna, jos lisätään e viimeisen o:n perään. Tämä mystillinen nimi annetaan julkisuuteen, koska se aina jää vaikutuksettomaksi, jollei täydelleen hallita sen kolminaista ääntämistä.

„On Yksi" tarkottaa kaiken sen eristymättömyyttä, mikä elää ja on, joko aktivisessa tai passivisessa tilassa. Yhdessä merkityksessä on Oeaohoo kaiken juureton juuri ja sentähden yhtä Parabrahmanin kanssa: toisessa merkityksessä on se ilmenneen Ainoan Elämän, ikuisen elävän Ykseyden nimi. „Juuri" merkitsee, niinkuin jo on selitetty, Puhdasta Tietoa (Sattvaa), [1]) ikuista *(nitja)*, ehdotonta todellisuutta eli Sat'ia (Satjaa), kutsuttakoon sitä Parabrahmaniksi tai Muulaprakritiksi, sillä nämä ovat vain Ainoan Yhden kaksi symbolia. „Valo" on sama kaikkiallaoleva, Henkinen Säde, joka on astunut Jumalalliseen Munaan ja nyt sen hedelmöittänyt ja joka kutsuu kosmillisen aineen alkamaan

---

[1]) „Ymmärryksen alkuperä on Sattva, jonka Shankara kääntää Antahkaranaksi. 'Puhdistettuna', hän sanoo, 'uhreilla ja muilla pyhittävillä menoilla'. *Kathassa* (siv. 148) Shankara kääntää Sattvan merkitsemään Buddhia — joka on sen sanan tavallinen käyttö" *(Bhagavad Giitaa,* kääntänyt Kâshinâth Trimbak Telang, M. A.; julkaissut Max Müller, p. 193.) Minkä merkityksen eri koulut antanevatkin tälle sanalle, käyttävät Aarjaasangha-koulun salatieteilijät sitä puhuessaan kaksinaisesta monaadista eli Aatmaa-Buddhista, ja tämän tason Aatmaa-Buddhi vastaa korkeamman tason Parabrahmania ja Muulaprakritia.

pitkän muuttuvaisuuksien sarjan. „Hattarat" on ensimäinen erilaistuma, ja koskee luultavasti myöskin sitä kosmillista ainetta, jonka arvellaan olevan „linnunradan" alkuna — mikäli me sitä ainetta tunnemme. Se „aine", joka, alkuaikaisilta Dhjaani-Buddhoilta saadun ilmotuksen nojalla, Maailmankaikkeuden aikakautisen unen kestäessä on niin äärimmäisen hienoa, että sen tajuaa vain täydellisen Boodhisattvan silmä — tämä aine, säteilevä ja kylmä, tulee kosmillisen liikunnon ensi heräymyksessä leviämään yli avaruuden; se esiintyy maasta nähtynä hattaroina ja sikeröinä, jotka ovat kuin maidon kokkareet. Nämä ovat tulevien maailmoitten siemenet, „tähtiaines".

III Runo — Jatkoa.

6. ELÄMÄN JUURI OLI JOKAISESSA KUOLEMATTOMUUDEN VALTAMEREN [1]) PISARASSA JA SE VALTAMERI OLI LOISTAVAA VALOA, JOKA OLI TULTA JA LÄMPÖÄ JA LIIKETTÄ. PIMEYS HÄVISI EIKÄ SITÄ OLLUT ENÄÄ. SE KATOSI OMAAN OLEMUKSEENSA, TULEN JA VEDEN, ISÄN JA ÄIDIN RUUMIISEEN.

Koska Pimeyden olemus on Ehdoton Valkeus, käytetään pimeyttä sopivimpana allegorisena ilmaisuna siitä tilasta, jossa Maailmankaikkeus on Pralajan kuluessa, eli nimenä Ehdottomalle Levolle eli Olemattomuudelle, kuten se meidän rajotetulle ymmärryksellemme esiintyy. „Tuli, lämpö ja liikunto", joista tässä puhutaan, eivät tietenkään ole fyysillisen tieteen tuli, lämpö ja liikunto vaan näiden aineellisten ilmiöitten ytimenä olevat aatelmat, noumenot eli sielu — se „olio itsessään", joka, niinkuin nykyaikainen tiede tunnustaa, ei mitenkään voi tulla laboratorion työaseitten käsittelyn alaiseksi, ja jota ei järkikään voi käsittää, vaikka tiede ei myöskään voi olla tekemättä sitä johtopäätöstä, että tämä olioiden pohjalla oleva tosiolemus täytyy olla olemassa. „Tuli ja vesi, Isä ja Äiti" voidaan tässä pitää jumalallista Sädettä ja Kaaosta merkitsevinä. „Kaaos, joka tästä yhtymisestään Henkeen saavutti tajunnan, loisti ilosta ja siten syntyi Prootogonos (Esikoisvalo)", sanoo eräs Hermaksen katkelma. Damascius kutsuu sitä nimellä Dis, „kaikkien olioitten asettaja". [2])

Rosenkreutsiläisten oppien mukaan, joita vihkimättömät tässä asiassa kerrankin oikein käsittelevät ja selittävät, vaikka ainoastaan osittaisesti, „Valo ja Pimeys ovat itsessään samaisia käsitteitä ja ainoastaan ihmisälyssä erotettavia". Ja Robert Fluddin mukaan „Pimeys otti itseensä valaistuksen tullakseen itse

[1]) Amritan.

[2]) Cory'n *Ancient Fragments*, p. 314.

näkyväksi". [1]) Itämaisen salatieteen mukaan Pimeys on ainoa tosiolevaisuus, valon perusta ja juuri, jota ilman valo ei voisi ilmetä eikä olla olemassa. Valo on ainetta ja pimeys puhdasta henkeä. Pimeys juuriluonnoltaan, metafyysilliseltä perustaltaan, on itsekohtainen ja ehdoton Valo, mutta (tavallinen) valo kaikessa näennäisessä loistossaan ja kirkkaudessaan on vain joukko varjoja, koska se ei voi olla ikuinen, ja se on pelkkä harha eli Maajaa.

Järkeä polkevassa ja tiedettä kiusaavassa 1 Mooseksen kirjassakin (1: 2) valo luodaan pimeydestä — „ja pimeys oli syvyyden päällä" — eikä päinvastoin. „Hänessä (pimeydessä) oli elämä ja elämä oli ihmisten *valkeus*" (Joh. 1: 4). Voi tulla päivä, jolloin ihmisten silmät avautuvat ja jolloin he paremmin kuin nyt ymmärtävät sitä Johanneksen evankeliumin värsyä, joka sanoo: „Ja valo loistaa pimeydessä eikä pimeys sitä käsitä". He näkevät silloin, että sana „pimeys" ei tarkota ihmisen henkistä näköä vaan todella Pimeyttä, Ehdotonta, joka ei käsitä (ei voi tuntea) katoovaista valoa, kuinka yliaistillinen se valo onkin ihmissilmille. *Demon est Deus inversus* („Perkele on Jumala ylösalasin käännettynä"). Perkelettä kutsuu kirkko nyt „pimeydeksi", mutta raamatussa, Jobin kirjassa häntä kutsutaan „Jumalan Pojaksi", aamunkoiton kirkkaaksi tähdeksi, Luciferiksi. On paljon dogmatillista oveluutta ja viisastelua siinä syyssä, miksikä ensimäistä pääenkeliä, joka nousi Kaaoksen syvyydestä, kutsuttiin nimellä Lux s. o. „valo" (Lucifer), loistavaksi „Aamun (eli manvantarisen päivänkoiton) Pojaksi". Hänet on kirkko muuttanut Luciferiksi eli Saatanaksi, koska hän on korkeampi ja vanhempi kuin Jehova, ja hän oli uhrattava uuden uskonopin takia.

---

[1]) *On Rosenkranz.*

III Runo — Jatkoa.

7. KATSO, OI LANUU![1] KAHDEN LOISTAVAA LASTA, VERRATONTA SÄTEILEVÄÄ KIRKKAUTTA — VALOISAA AVARUUTTA, PIMEÄN AVARUUDEN POIKAA, JOKA ASTUU SUURTEN MUSTIEN VETTEN SYVYYKSISTÄ. SE ON OEAOHOO, NUOREMPI . . .[2] (*a*). HÄN LOISTAA ESIIN AURINKONA, HÄN ON VIISAUDEN HOHTAVA JUMALALLINEN LOHIKÄÄRME; EEKA[3] ON TSHATUR JA TSHATUR OTTAA ITSEENSÄ TRIN JA NIIDEN YHTYMÄ SAA AIKAAN SAPTAN, JOSSA ON SEITSEMÄN, JOTKA TULEVAT TRIDASHAKSI,[4] JOUKOIKSI JA PALJOUKSIKSI (*b*). KATSO, KUINKA HÄN KOHOTTAA VERHOA JA KÄÄRII SEN AUKI IDÄSTÄ LÄNTEEN. HÄN SULKEE POIS YLHÄISEN JA JÄTTÄÄ ALHAISEN NÄHTÄVÄKSI SUURENA HARHANA. HÄN NÄYTTÄÄ PAIKAT LOISTAVILLE[5] JA KÄÄNTÄÄ YLEMMÄN[6] RANNATTOMAKSI TULIMEREKSI (*c*) JA AINOAN ILMENNEEN[7] SUURIKSI VESIKSI.

(a) „Valoisa avaruus, pimeän avaruuden poika“, vastaa sitä Sädettä, joka uuden päivänkoiton ensimäisellä värähdyksellä lankesi suuriin kosmillisiin syvyyksiin, joista se taas astuu esiin erilaistuneena „Oeaohoo'na, nuorempana“ („uutena elämänä“), ollakseen elämänkierroksen loppuun asti kaikkien olioitten Itu. Hän on „Ruumiiton Ihminen, joka itsessään sisältää Jumalallisen Aatteen“, Valon ja Elämän synnyttäjä, käyttääksemme Filo Judaeuksen sanoja. Häntä kutsutaan „Viisauden hohtavaksi lohikäärmeeksi“, koska hän ensiksikin on se, jota kreikkalaiset filosofit kutsuivat Logokseksi, Jumalajatuksen Sanaksi, ja toiseksi koska esoterisessa filosofiassa tämä ensimäinen ilmennys, ollen Kaikkiallisen Viisauden kokonaissumma, Oeaohoo, „Auringon Poika“, sisältää itsessään seitsemän luovaa joukkoa (Sefirothia) ja siten on ilmenneen viisauden sisäinen olemus. *„Joka Oeaohoon valossa kylpee, ei milloinkaan tule Maajaan vaipalla petetyksi“.*

---

[1] Lanuu on oppilas, tsheela, joka tutkii käytännöllistä esoterismia.

[2] „Jota sinä nyt tunnet Kuan-shai-jinina“. *Kommentario.*

[3] Eeka on yksi, Tshatur neljä, Tri kolme ja Sapta seitsemän.

[4] „Tridasha“ eli kolmekymmentä, kolme kertaa kymmenen, viittaa veedalaisiin jumaliin, joita on tasaluvuissa 30 tai tarkemmin 33 — pyhä luku. Ne ovat: 12 Aaditjaa, 8 Vasua, 11 Rudraa ja kaksi Ashvinia — auringon ja taivaan kaksoispojat. Tämä on hindulaisen panteonin juuri-luku, johon kuuluu 33 joukkoa eli kolmesataakolmekymmentä miljoonaa jumalia ja jumalattaria.

[5] Tähdille.

[6] Ylemmän avaruuden.

[7] Elementin.

„Kuan-shai-jin“ on sama ja vastaava sana kuin sanskritin Avalookiteeshvara ja on näinollen miesnaisellinen jumala, kuten Tetragrammaton ja kaikki muinaisuuden Logokset. Ainoastaan muutamat lahkot Kiinassa tekevät sen ihmismäiseksi ja naisen ominaisuuksilla varustetuksi. Naisellisessa muodossaan siitä tulee Kuan-jin, laupeuden jumalatar, jota kutsutaan „Jumalalliseksi Ääneksi“[1]). Tämä viimemainittu on Tibetin suojelusjumala, ja kiinalaisen Puto-nimisen saaren, missä kummallakin jumalalla on joukko luostareita. [2])

Muinaisuuden korkeammat jumalat ovat kaikki „Äidin Poikia“, ennenkuin ne tulevat „Isän Pojiksi“. Logokset, niinkuin Jupiter eli Zeus, Kronos-Saturnuksen, „Rajattoman Ajan“ (Kaalan) poika — esitettiin alussa mies-naisellisina. Zeuksen sanotaan olevan „kaunis neitsyt“ ja Veenus kuvataan parrakkaaksi. Apollo oli alkuperäisesti kaksisukuinen ja samoin oli Brahmaa-Vaatsh Manun kirjoissa ja *Puraanoissa.* Osiris voidaan vaihtaa Isikseen ja Horus on sekä mies- että naissukuinen. Ja viimeksi Johanneksen ilmestyskirjassa Logos, joka siinä on yhdistetty Jeesukseen, on hermafrodiitinen (miesnaisellinen), koska hänellä kuvataan olevan naisen rinnat. Sellainen on myös Tetragrammaton eli Jehova. Mutta esoterismissa on kaksi Avalookiteeshvaraa, Ensimäinen ja Toinen Logos.

Ei mikään uskonnollinen symboli voi välttyä joutumasta häväistyksen ja pilkan alaiseksi meidän politikan ja tieteen hallitsemalla ajallamme. Etelä-Intiassa tämän kirjoittaja on nähnyt kääntyneen maanasukkaan suorittavan *puudsjansa* (s. o. palvovan ja kumartavan) ja uhraavan Jeesuksen kuvan edessä, joka oli puettu naisen vaatteisiin ja jolla nenässään oli sormus. Kysyessämme tämän näytelmän merkitystä, vastattiin meille, että siinä oli Jeesus-Maria yhdistettynä ja että se oli tehty *padren* (lähetyssaarnaajan) suostumuksella, koska hurskaalla kääntyneellä ei ollut varaa ostaa kahta kuvaa eli „epäjumalaa“, niinkuin niitä aivan oikein nimitti eräs toinen läsnäoleva hindulainen, kääntymätön. Tämä tuntunee oikeaoppisen kristityn mielestä häväistykseltä, mutta teosofin ja salatieteilijän täytyy antaa johdonmukaisuuden seppele kääntyneelle hindulaiselle. Gnoosiksessa esoterinen Kristos tietysti on suvuton, mutta eksoterisessa jumaluusopissa hän on sekä miehinen että naisellinen.

(b) „Viisauden lohikäärme“ on Yksi Ainoa, „Eeka“ eli Saka. Omituista on, että Jehovan nimi hepreaksi pitää myös olla Yksi, Akhad. „Hänen

---

[1]) Gnostilainen Sofia, „Viisaus“, joka on Kahdeksansärmäisen (Aditin, yhdessä merkityksessä, kahdeksine poikineen) „äiti“, on Pyhä Henki ja kaiken luoja, kuten muinaisissa järjestelmissä. „Isä“ on paljon myöhempi keksintö. Vanhin ilmennyt Logos oli kaikkialla naisellinen — seitsemän planettavoiman äiti.

[2]) Katso Rev. Joseph Edkinsin teosta *Chinese Buddhism*, jossa aina mainitaan oikeat tosiasiat, vaikka hänen johtopäätöksensä niistä usein menevät harhaan.

nimensä on Akhad", sanovat rabbiinit. Kielitieteilijät ratkaiskoot, mikä näistä nimistä on toisesta johdettu kielellisesti ja symbolistisesti, mutta ei se ainakaan ole sanskritin sana. „Yksi" ja „Lohikäärme" ovat nimiä, joita vanhat kansat käyttivät Logoksistaan puhuessaan. Jehovah — esoterisesti Elohim — on myöskin se Käärme eli Lohikäärme, joka Eevaa vietteli, ja Lohikäärme on vanha salanimi Astralivalolle (alkuaikaiselle prinsipille) „joka on Kaaoksen viisaus". Muinainen filosofia ei tunnusta hyvää eikä pahaa itsenäisiksi perusvoimiksi vaan lähtee Ehdottomasta KAIKESTA (ikuisesta Jumalallisesta Täydellisyydestä) ja löytää kummankin alkusynnyn luonnollisen kehityskulun kautta puhtaasta Valosta, joka vähitellen tiivistyi muodoiksi ja siten tuli Aineeksi eli Pahaksi. Varhaisten ja tietämättömien kristittyjen kirkkoisien tehtäväksi jäi alentaa tämän vertauskuvan filosofinen ja perin tieteellinen aate siksi mielettömäksi taikauskoksi, jota kutsutaan „perkeleeksi". Tämän he ottivat myöhemmiltä zoroasterilaisilta, jotka näkivät piruja eli pahaa hindulaisten deevoissa, ja sanasta *evil* on tullut *d'evil* (Diabolos, Diable, Diavolo, Teufel). [1]) Mutta pakanat ovat aina osottaneet filosofista arvostelukykyä symboleissaan. Käärmeen alkuperäinen symboli tarkotti jumalallista viisautta ja täydellisyyttä ja on aina edustanut sielullista uudestisyntymistä ja kuolemattomuutta. Sentähden Hermes kutsuu käärmettä kaikista olennoista henkisimmäksi; Mooses, Hermeksen viisauteen vihitty, seuraa tätä menettelyä Genesiksessä; gnostilainen käärme, jolla päänsä päällä oli seitsemän ääntiötä, oli seitsenäisten eli planetallisten luojien seitsemän hierarkian kuva. Siitä on johtuneet myöskin hindulainen käärme Sheesha eli Ananta, Ääretön, muuan Vishnun nimitys ja hänen ensimäisen Vaahanansa eli käyttövälineensä alkuaikaisilla vesillä. Niinkuin Logokset ja voimien hierarkiat ovat nämä käärmeet kuitenkin erotettavat toisistaan. Sheesha eli Ananta, „Vishnun vuode", on allegorinen aatelma ja kuvaa avaruuden ääretöntä aikaa, joka sisältää Idun ja aikakautisesti luo itsestään tämän Idun kukoistuksen, ilmenneen Maailman. Gnostilainen Ofis, „käärme" taas sisältää seitsemässä ääntiössään saman kolminaisen symbolin eli vertauskuvan kuin yksi-, kolme- ja seitsentavuinen Oeaohoo ikivanhassa opissa, nim. ensimäisen ilmenemättömän Logoksen ja toisen ilmenneen, kun kolmio aineellistuu neliöksi eli Tetragrammatoniksi, ja tämän Säteet aineellisella tasolla.

Kuitenkin kaikki tekivät eron hyvän käärmeen ja pahan käärmeen (kabbalistien astralivalon) välillä — joista edellinen edusti jumalallista viisautta henkisessä piirissä ja jälkimäinen pahaa aineen tasolla. Sillä muinaisten pakanain astralivalo eli eetteri — nimi astralivalo on näet uudenaikainen — on Henki-Aine. Alkaen puhtaalta henkiseltä tasolta se tulee yhä karkeammaksi laskeu-

[1]) Englantilainen sana *evil* on „paha", *devil* taas „piru". Suom.

tuessaan alemmaksi, kunnes se tulee Maajaaksi eli vietteleväksi, petolliseksi käärmeeksi meidän tasollamme.

Jeesus omaksui käärmeen viisauden edustajaksi ja tämä kuului hänen oppiinsa. „Olkaa viisaat niinkuin käärmeet", hän sanoo. *„Alussa, ennenkuin Äiti tuli Isä-Äidiksi, liikkui Tulinen Lohikäärme yksin Äärettömyyksissä"* [1]. *Aitareja Braahmana* kutsuu maata Sarparaadshniksi, „Käärmekuningattareksi" ja „kaiken liikkuvaisen Äidiksi". Ennenkuin meidän pallomme tuli munanmuotoiseksi (ja myöskin koko kaikkeus), niin „pitkä suikale kosmillista tomua (eli tuli-sumua) liikkui ja kiemuroi kuin käärme avaruudessa". „Jumalan Henki, joka liikkuu Kaaoksessa" — kuvattiin joka kansassa tulisen käärmeen muotoisena, joka hengitti tulta ja valoa alkuaikaisiin vesiin, kunnes se oli hedelmöittänyt kosmillisen aineen ja saattanut sen muodostumaan sormuksen muotoon, käärmeeksi, jolla on häntä suussaan. Tämä kuvaa sekä ikuisuutta ja äärettömyyttä että myöskin kaikkien kappaleitten pallomuotoa, jotka kaikkeudessa syntyvät tuosta tulisumusta. Kaikkeus, niinkuin myös maa ja ihminen, heittää aikakausittain käärmeen tavoin päältään vanhat nahkansa, ottaakseen taas uudet levon aikakauden jälkeen. Käärme ei suinkaan ole vähemmän viehättävä ja runollinen kuva kuin toukka ja kaalimato, josta syntyy perhonen — kreikkalaisten kuva ihmisen sielusta, psyykheestä. Lohikäärme oli myöskin egyptiläisillä kuten gnostikoilla Logoksen symboli. *Hermeksen kirjassa* Poimander, vanhin ja henkisin läntisen mantereen Logoksista, esiintyy Hermekselle tulisen lohikäärmeen, „Valon, Tulen ja Liekin" muodossa. Poimander, personoitu „Jumalajatus", sanoo:

Valo olen minä, minä olen Nous (järki eli Manu), minä olen sinun Jumalasi ja minä olen paljon vanhempi kuin se inhimillinen prinsippi, joka lähtee varjosta (Pimeydestä eli salatusta Jumaluudesta). Minä olen ajatuksen siemen, loistava Sana, Jumalan Poika. Kaikki mitä näet ja kuulet itsessäsi, on Mestarin Sana, se on Ajatus (Mahat), joka on Jumala, Isä [2]. Taivaallinen valtameri, eetteri . . . on Isän henkäys, elähyttävä prinsippi, Äiti, Pyhä Henki . . . sillä nämä eivät ole erotettuja ja niiden yhtymä on Elämä.

Tässä me tapaamme selvän kaiun ikivanhasta salaisesta opista, niinkuin sitä nyt esitetään. Salainen oppi kuitenkaan ei aseta elonkehityksen päähän „Isää", joka tulee kolmanneksi ja on „Äidin Poika", vaan „ikuisen ja taukoomattoman Kaikkeuden Hengityksen". Mahat (Ymmärrys, Maailmanjärki, Ajatus j. n. e.) ennenkuin se ilmenee Brahmaana tai Shivana, esiintyy Vishnuna,

[1]) *Sarparaadshnin* kirja.

[2]) „Jumalalla, Isällä" tarkotetaan tässä epäilemättä seitsemättä prinsippiä ihmisessä ja Kosmoksessa, sillä tämä prinsippi on olemiseltaan ja luonnoltaan erottamaton seitsemännestä yleisestä prinsipistä. Yhdessä merkityksessä se on kreikkalaisten Logos ja esoteristen „buddhalaisten" Avalookiteeshvara.

sanoo Saankhja Saara [1]). Sentähden sillä on monta aspektia, niinkuin Logoksella. Mahatia kutsutaan Herraksi *ensimäisessä* luomisessa, ja se on tässä merkityksessä kaikkiallinen tieto eli Jumalallinen Ajatus. Mutta „sitä Mahatia, joka ensin synnytettiin, kutsuttiin (myöhemmin) *Ego-ismiksi* (minäisyydeksi), kun se syntyy (itseään tuntevaksi) 'minäksi' (tuntemaan itsensä minäksi), ja tätä sanotaan *toiseksi* luomiseksi" [2]). Ja kääntäjä (etevä ja oppinut brahmiini, eikä europpalainen orientalisti) selittää muistutuksessa: „S. o. kun Mahat kehittyy Itsetietoisuuden — minän — tuntoon, silloin se saa minäisyyden nimen", joka käännettynä esoteriseen lausumatapaan merkitsee: kun Manas on muuttunut inhimilliseksi Manakseksi (tai vaikkapa rajallisten jumalien Manakseksi) ja tulee *Aham*'isuudeksi [3]). Miksi sitä kutsutaan Mahatiksi *toisessa* luomisessa (eli *yhdeksännessä* Kaumaaraluomisessa, *Vishnu Puraanan* mukaan), tulee jälempänä selitettäväksi.

(c) „Tulimeri" on siis yliastralinen (s. o. noumenollinen) valo, ensimäinen sädehdys juuresta Muulaprakriti, erilaistumattomasta kosmillisesta periaineesta, joka sädehdys tulee astraliseksi aineeksi. Sitä kutsutaan myös „tuliseksi käärmeeksi", kuten ylempänä kuvattiin. Jos lukija pitää mielessään, että on vain yksi kaikkiallinen Elementti, joka on ääretön, syntymätön ja kuolematon, ja että kaikki muu — ollen ilmiöitten maailmassa — on vain moninaisia erilaistuneita aspekteja ja muunnoksia (korrelatsioneiksi niitä nykyään kutsutaan) tuosta Yhdestä, makrokosmillisista aina mikrokosmillisiin vaikutuksiin, yli-inhimillisistä olennoista ihmisellisiin ja ali-ihmisellisiin, sanalla sanoen ulkokohtaisen elämän kokonaisuus — niin silloin häneltä häviää ensimäinen ja suurin vaikeus ja hän voi oivaltaa salatieteellisen maailmansynnyn. Siten egyptiläisessä ja myöskin intialaisessa jumalistossa oli olemassa *Salattu* Jumaluus, YKSI AINOA, ja toinen luova, miesnaisellinen jumala. Shuu oli luomisen jumala ja Osiris alkuperäisessä muodossaan se jumala, „jonka nimi on tuntematon" [4]).

Kaikki kabbalistit ja salatieteilijät, itämaiset ja länsimaiset, tunnustavat *(a)* Isä-Äidin samaisuuden alkuaikaisen eetterin eli Aakaashan (astralivalon) kanssa ja *(b)* sen yhdenluontoisuuden ennen „Pojan" kehitystä, joka „Poika" kosmillisesti on Foohat, sillä se on kosmillinen sähkö. „Foohat koventaa ja levittää ulos seitsemän veljestä" [5]), joka merkitsee, että alkuaikainen Sähkö-olento — itämaiset salatieteilijät väittävät näet, että sähkö on olento — sähköttää eloon alkuaikaisen periaineen eli luomista aikaisemman aineen ja erottaa sen atomeiksi

---

[1]) Fitzedward Hall'in editsioni kokoelmassa *Bibliotheca Indica*, p. 16,

[2]) *Anugiitaa*, ch. XXVI, K. T. Telangin käännös, p. 333.

[3]) *Aham* merkitsee „minä". Suom.

[4]) Katso Mariettelen kirjaa *Abydos*, II, 63, ja III, 413, 414, N:o 1,222.

[5]) Dzyanin kirja, III,

jotka taas ovat kaiken elämän ja tajunnan lähteenä. „On olemassa kaikkien muotojen ja kaiken elämän yhteinen *ainoa tekijä* (agent unique); sitä kutsutaan Odiksi, Obiksi ja Aouriksi [1]) aktiviseksi ja passiviseksi, positiviseksi ja negativiseksi, kuten päivä ja yö: se on luomisen ensimäinen valo" (Eliphas Lévi) — alkuaikaisen Elohimin „ensimäinen valo", Adam, „miehinen ja naisellinen" eli (tieteellisesti) Sähkö ja Elämä.

Vanhat kansat kuvasivat sitä käärmeenä, sillä *„Foohat sähisee liukuessaan edestakaisin"*, sikinsokin. Kabbala kuvaa sitä heprealaisella kirjaimella Teth, ט jonka symboli on käärme, mikä oli niin silmiinpistävänä tekijänä mysterioissa. Sen yleinen arvo on yhdeksän, sillä se on aapiston yhdeksäs kirjain, ja yhdeksäs ovi viiteenkymmeneen porttiin ja oveen, jotka vievät olemassaolon salattuihin mysterioihin. Se on myöskin tärkein maagillinen tekijä ja edustaa hermetisessä filosofiassa „Elämää, joka on vuodatettu alkuaikaiseen aineeseen", sitä aineolemusta, josta ovat muodostuneet kaikki oliot, ja sitä henkeä, joka määrää niiden muodon. Mutta on kaksi salaista hermetistä toimitusta, toinen henkinen, toinen aineellinen, ne suhtautuvat toisiinsa ja ovat aina yhdistettyjä. Niinkuin Hermes sanoo:

> Sinun tulee erottaa maa tulesta, hieno kiinteästä . . . se mikä nousee maasta taivaaseen ja taas laskeutuu taivaasta maahan. Se (hieno valo) on jokaisen voiman mahti, sillä se voittaa jokaisen hienon kappaleen ja tunkeutuu jokaiseen kiinteään. Siten muodostui maailma.

Ei yksin Zeno, stoalaisuuden perustaja, opettanut, että kaikkeus kehittyy ja että sen alkuperäinen periaine muuttuu tulitilasta ilmatilaan ja sitten vesitilaan, j. n. e. Efesolainen Heraklitos väitti, että se ainoa prinsippi, joka on kaikkien luonnon ilmiöitten pohjalla, on tuli. Se järki, joka kaikkeutta pitää liikkeellä, on tuli, ja tuli on järki. Anaksimenes sanoi samaa ilmasta ja Miletolainen Thales (600 v. e. Kr.) vedestä, mutta esoterinen oppi sovittaa yhteen kaikki nämä filosofit ja osottaa, että vaikka kukin oli oikeassa, ei kenenkään järjestelmä ollut täydellinen.

---

[1]) Od on puhdas elähyttävä valo eli magnetinen fluidumi. Ob on kuoleman lähettiläs, jota velhot käyttävät; se on turmiollinen paha fluidumi. Aour on kummankin yhdistelmä, varsinainen astralivalo. Voivatko kielitieteilijät sanoa, miksi Od — jota nimeä Reichenbach käytti merkitsemään elollisnestettä — myöskin on tibettiläinen sana ja merkitsee valoa, kirkkautta, loistoa? Se merkitsee myöskin „taivasta" salatieteellisessä merkityksessä. Mikä on sen sanan juuri? Mutta Aakaasha ei ole aivan sama kuin eetteri vaan paljon korkeampi kuin se, kuten tulee näytettäväksi.

III Runo — Jatkoa.

8. MISSÄ OLI ITU JA MISSÄ OLI NYT PIMEYS? MISSÄ ON LIEKIN HENKI, JOKA PALAA SINUN LAMPUSSASI, OI LANUU? ITU ON SE JA SE ON VALO, TUMMAN KÄTKETYN ISÄN VALKOINEN LOISTAVA POIKA.

Toinen kysymys tuo mieleen vastauksen ensimäiseen kysymykseen. Se on opettajan vastaus oppilaalle ja sisältää yhdessä lauseessa erään salatieteellisen filosofian tärkeimmistä totuuksista. Se osottaa, että on olemassa meidän fyysillisille aistimillemme tuntumattomia olioita, jotka ovat paljon tärkeämmät, todellisemmat ja pysyvämmät kuin ne, jotka tuntuvat näihin aistimiin. Ennenkuin Lanuu voi toivoa ymmärtävänsä sitä yliaistillisen metafyysillista problemia, joka sisältyy ensimäiseen kysymykseen, täytyy hänen kyetä vastaamaan toiseen. Ja taas se vastaus, jonka hän antaa toiseen kysymykseen, tarjoo hänelle avaimen, jotta hän voi oikein vastata ensimäiseen.

Tähän runoon liittyvässä sanskritinkielisessä kommentariossa käytetään monta sanaa tätä salattua ja paljastumatonta prinsippiä nimittämään. Intialaisen kirjallisuuden vanhimmissa käsikirjotuksissa ei tällä paljastumattomalla abstraktisella Jumaluudella ollut mitään nimeä. Sitä kutsutaan tavallisesti sanalla „SE" (sanskritiksi Tat) ja se merkitsee kaikkea, mikä on, oli ja tulee olemaan, eli kaikkea, minkä ihmisjärki voi vastaanottaa.

Niiden nimitysten joukossa, jotka sille annetaan — tietysti ainoastaan esoterisessa filosofiassa — kuten „Mittaamaton Syvyys", „Pyörretuuli" j. n. e. on myöskin „Kaalahansan Se", „Kaala-ham-sa" ja vieläpä „Kaali Hamsa" (Musta Joutsen). Tässä *m* ja *n* voivat vaihtaa paikkaa ja molemmat äännetään kuin ranskan *an* tai *am* (siis nenä-äänteinä). Niinkuin hepreankielessä, niin myös sanskritissa moni salaperäinen pyhä nimi ei jokapäiväiselle kuulemalle ole muuta kuin joku tavallinen, usein arkiaikainen sana, koska oikea nimi on siihen arvotuskielellä tai muuten kätketty. Tämä sana Hansa eli Hamsa on juuri esimerkki siitä. Hamsa on yhtä kuin „A-ham-sa" — kolme sanaa, jotka merkitsevät „minä olen hän" — ja jaettuna vielä toisella tavalla se kuuluu „Soo-ham", „hän (on) minä". Tässä yhdessä sanassa löytyy sille, joka ymmärtää viisauskieltä, oppi ihmisen olemuksen samaisuudesta Jumalolemuksen kanssa. Tästä on johtunut allegoria Kaalahamsasta (eli Hamsasta) ja se nimi, joka annettiin Brahmanille (suvuttomalle) ja myöhemmin miehiselle Brahmaalle, nimittäin „Hamsa-vaahana", „se joka käyttää Hamsaa kulkuneuvonaan". Sama sana voidaan lukea „Kaalaham-sa" eli „minä olen minä ikuisina aikoina", joka vastaa raamatullista eli pikemmin zoroasterilaista „minä olen se kuin minä olen". Sama oppi löytyy Kabbalassa, niinkuin todistaa seuraava ote julkaisemattomasta

käsikirjotuksesta, jonka tekijä on Mr. S. Liddell Mc Gregor Mathers, oppinut kabbalisti:

Kolme asemosanaa הוא, אתה, אני, Hua, Ateh, Ani — hän, sinä, minä — käytetään vertauskuvina esittämään Makroprosoposta ja Mikroprosoposta juutalaisten kabbalassa. Hua, „hän", sovitetaan salattuun Makroprosopokseen; Ateh, „sinä", Mikroprosopokseen, ja Ani, „minä", viimeksimainittuun, kun hänet esitetään puhuvana. (Katso *Lesser Holy Assembly*, 204 ja seur.) On myös huomattava, että kukin näistä nimistä on kokoonpantu kolmesta kirjaimesta, joista alef א A, on ensimäisen sanan Hua'n lopussa ja Ateh'in ja Ani'n alkuna, ikäänkuin se olisi niiden välinen side. Mutta Alef א on Ykseyden symboli ja kuvaa niinmuodoin näiden kaikkien kautta toimivan Jumaluuden aina muuttumatonta aatetta. Mutta alefin א jälkeen on sanassa Hua kirjaimet vau ו ja hee ה, lukujen viiden ja kuuden symbolit, miehisen ja naisellisen, kuusikannan ja viisikannan (✡ ja ⛤). Ja näiden sanojen, Hua, Ateh, Ani, numerot ovat 12, 406 ja 61, jotka voidaan supistaa perusnumeroiksi 3, 10 ja 7, „yhdeksän huoneen kabbalan" kautta, joka on yksi muoto Temuran selityssäännöstä.

Hyödytöntä on yrittääkään selittää mysteriota kokonaisuudessaan. Materialistit ja nykyaikaisen tieteen edustajat eivät tule sitä ymmärtämään, koska sen, joka tahtoo siitä saada selvän käsityksen, kaikkein ensiksi täytyy tunnustaa se edellytys, että on olemassa kaikkialle levinnyt, kaikkialla läsnäoleva ikuinen luonnon Jumaluus; toiseksi hänen täytyy perinpohjin tajuta sähkön mysterio, ja kolmanneksi uskoa, että ihminen on seitsenäinen symboli maallisella tasolla ainoasta suuresta ykseydestä, Logoksesta, joka itse on seitsen-ääntiöinen merkki, Sanaksi kristalloitunut Henkäys [1]). Joka kaikkeen tähän uskoo, hänen tulee myöskin uskoa salatieteen ja kabbalan seitsemän planetan moninaisiin ryhmityksiin kahdentoista eläinradan merkin kanssa, ja lukea, kuten me teemme, kullekin planetalle ja tähtisikermälle sellainen vaikutus, joka — Mr. Ely Star'in (erään ranskalaisen astrologin) sanoilla lausuttuna — „on sille ominainen, joko siunauksellinen tai pahansuopa, sen planettahengen mukaan, joka sitä hallitsee ja joka taas puolestaan kykenee vaikuttamaan ihmisiin ja kappaleisiin, jotka sattuvat olemaan samansointuisia kuin hän ja joiden kanssa hänellä on sukulaisuutta". Näistä syistä ja koska niin harvat uskovat ylläolevaan, ei nyt voi ilmottaa muuta kuin että kummassakin tapauksessa Hansan symboli (olkoon se minä, hän, hanhi tai joutsen) on tärkeä vertauskuva. Muun muassa se edustaa Jumalallista Viisautta, joka on Pimeydessä ihmisten saavuttamattomana. Mitä tulee yleisesti tunnettuun merkitykseen, on Hamsa, niinkuin jokainen hindulainen tietää, tarumainen lintu,

---

[1]) Tämä on taasen samaa kuin Fichten ja saksalaisten panteistien oppi. Ensinmainittu kunnioittaa Jeesusta sinä suurena opettajana, joka terotti ihmishengen yhteyttä Jumalanhengen eli Kaikkiallisen Prinsipin kanssa (advaita-oppi). Vaikeata on löytää ainoatakaan aatesuuntaa länsimaisessa metafysikassa, joka ei olisi aikaisemmin ollut edustettuna muinaisessa itämaisessa filosofiassa. Kantista Herbert Spenceriin asti on se kaikki enemmän tai vähemmän huonontunutta kaikua Dvaitan, Advaitan ja yleensä Veedaantan opeista.

joka (allegorisesti) kun sille annetaan ravinnoksi vedellä sekotettua maitoa, erottaa ne toisistaan, juo maidon ja jättää veden, ilmaisten siten sisäistä viisauttaan — sillä maito edustaa vertauskuvallisesti henkeä ja vesi ainetta.

Että tämä allegoria on hyvin vanha ja peräisin kaukaisimmasta muinaisuudesta, nähdään siitä, että *Bhaagavata Puraanassa* mainitaan eräs kasti, jonka nimenä oli Hamsa eli Hansa. Se oli „ainoa kasti" ylinnä muita unhoon vaipuneen muinaisuuden kaukaisessa hämyssä, jolloin hindulaisilla oli ainoastaan „yksi Veeda, yksi Jumala, yksi kasti". Himaalajalla on myöskin muuan vuorenharja, jonka vanhat kirjat kertovat sijaitsevan pohjoiseenpäin Meerun vuorelta. Tätä vuorenharjaa kutsutaan Hamsaksi ja se on yhteydessä tarinoiden kanssa, jotka kuuluvat uskonnollisten mysterioiden ja vihkimysten historiaan. Mitä siihen tulee, että Kaalahansa olisi Brahmaa-Pradsjaapatin käyttöväline, niinkuin otaksutaan orientalistien eksoterisissa teksteissä ja käännöksissä, on se suoranainen erehdys. Brahman'ia, suvutonta, kutsuvat he Kaala-hansaksi ja Brahmaa'ta, miehistä, Hansa-vaahanaksi, koska todellakin „hänen käyttöneuvonsa on joutsen tai hanhi" [1]). Tämä on puhtaasti eksoterinen tulkinta. Esoterisesti ja johdonmukaisesti, jos Brahman, ääretön, on sitä, mitä orientalistit kuvaavat, ja siis Veedaantalaisten tekstien mukaisesti abstraktinen jumaluus, jota ei mitenkään voi määritellä inhimillisiä ominaisuuksia käyttämällä, ja jos samalla väitetään, että häntä tai sitä kutsutaan Kaalahansan nimellä — kuinka se silloin voisi tulla Brahmaan, ilmenneen, rajallisen jumalan Vaahaniksi (käyttövälineeksi)? Asia on aivan päinvastoin. „Joutsen tai hanhi" (Hansa) on miehisen ja ajallisen jumaluuden, Brahmaan symboli, ja hän on tuon alkuaikaisen Säteen vuodatus. Hänen tehtävänään on olla Vaahanina eli käyttövälineenä Jumalalliselle Säteelle, koskei tämä muuten voisi ilmetä kaikkeudessa, se kun (ristiriitaisesti nimensä suhteen) itse on vuotanut ulos Pimeydestä — ainakin inhimillisen älyn kannalta. Brahmaa siis on Kaalahansa ja Säde on Hansa-vaahana.

Tämä näin valittu kummallinen symboli on paljon merkitsevä; sen todellinen mystillinen merkitys on aate Kaikkiallisesta Äidinkohdusta, jota kuvaa Syvyyden alkuaikaiset vedet eli avautuminen vastaanottamaan ja viimein lähettämään ulos sen Ainoan Säteen (Logoksen), jossa on muut seitsemän synnyttävää sädettä eli voimaa (Logokset, rakentajat). Sentähden rosenkreutsiläiset valitsivat vesilinnun — joko joutsenen tai pelikaanin [2]) — seitsemine poikasineen vertaus-

[1]) Vertaa Dowsonin kirjaa *Dictionary of Hindu Mythology*, p. 57.

[2]) Olkoon lintulaji *cygnus*, *anser* tai *pelecanus* (joutsen, hanhi tai pelikaani), ei sillä ole väliä, kunhan se aina on vesilintu, joka liukuu eli liikkuu vesien päällä Henkenä ja sitten lähtee niistä vesistä synnyttääkseen muita olentoja. Rosenkreutsiläisten 18:nnen asteen symbolin todellinen merkitys on juuri tämä, vaikka se myöhemmin muutettiin äidinrakkauden runolliseen muotoon ja puhuttiin pelikaanista, joka repii rintansa rikki syöttääkseen seitsemää poikastaan verellään,

kuvaksi ja se on mukailtu ja sovitettu kunkin maan uskontoon [1]). Ain Sufia kutsutaan „pelikaanin tuliseksi sieluksi“ *Lukujen Kirjassa* [2]). Esiintyen kunkin Manvantaran kanssa Naaraajanana eli Svaajambhuvana, Itseolevaisena, ja tunkeutuen Maailmanmunaan, se astuu siitä esiin jumalallisen hedelmöittämisen jälkeen Brahmaana eli Pradshaapatina, tulevan maailmankaikkeuden synnyttäjänä ja siksi laajentuen. Hän on Purusha (Henki), mutta hän on myöskin Prakriti (Aine). Sentähden vasta senjälkeen kuin hän on kahdeksi jakautunut — Brahmaa-Vaatshiksi (naiselliseksi) ja Brahmaa-Viraadshiksi (miehiseksi) — vasta silloin Pradshaapati tulee miehiseksi Brahmaaksi.

III Runo — Jatkoa.

9. VALO ON KYLMÄ LIEKKI JA LIEKKI ON TULI JA TULI SAA AIKAAN LÄMMÖN, JOKA SYNNYTTÄÄ VEDEN — ELÄMÄN VEDEN SUURESSA ÄIDISSÄ [3]).

Muistettakoon, että sanat „valo“, „liekki“ ja „tuli“ ovat kääntäjien ottamat vanhojen „tulifilosofien“ [4]) sanastosta, jotta alkuperäisessä tekstissä käytetyt vanhat nimet ja symbolit kävisivät lukijalle selvemmiksi. Muuten ne olisivat pysyneet europpalaiselle lukijalle aivan käsittämättöminä. Salatieteen tutkijoille kuitenkin ylläolevatkin sanat ovat tarpeeksi selvät.

Kaikki nämä — „valo“, „liekki“, „kylmä“, „tuli“, „lämpö“, „vesi“ ja „elämän vesi“ ovat meidän tasollamme sähkön jälkeläisiä, tai niinkuin nykyaikainen tieteilijä sanoisi, sähkön „korrelatsioneja“ (vastaavaisuuksia). *Sähkö* — mahtava sana ja vielä mahtavampi symboli! Pyhä synnyttäjä, jonka jälkeläiset ovat yhtä pyhät: tuli — luoja ylläpitäjä ja hävittäjä; valo — jumalallisten esi-

---

[1]) Vrt. *sotkaa* Kalevalan luomiskertomuksessa. Meidän aikamme tiedemiehet pitävät vesilinnun olettamista ennen maailmanluomista selvänä todistuksena esi-isäimme kehittymättömästä ajatuskyvystä. Suom.

[2]) Syy, miksi Mooses kielsi syömästä pelikaania ja joutsenta (4 Moos. 14: 16, 17), lukien ne kummatkin saastaisten lintujen joukkoon, vaikka hän sallii syödä „sontiaisia ja heinäsirkkoja lajinensa“ (3 Moos. 11: 22), — on puhtaasti fysiologinen ja sillä on tekemistä mystillisen vertauskuvaston kanssa ainoastaan sikäli, että sana „saastainen“ kuten jokainen muukin sana ei ole käsitettävä kirjaimellisesti. Se on esoterinen niinkuin muukin teksti ja voisi yhtä hyvin merkitä „pyhä“. Se on hyvin merkitseväinen salaverho eräitten taikauskojen yhteydessä — esim. kun venäläiset eivät tahdo syödä kyyhkysiä; se ei tapahdu sentähden että kyyhkynen olisi „saastainen“ vaan sentähden että „Pyhän Hengen“ uskotaan esiintyneen kyyhkysen muodossa.

[3]) Kaaoksessa.

[4]) Ei keskiaikaiset alkemistit vaan maagit eli tulenpalvelijat, joilta rosenkreutsiläiset eli tulen filosofit (*per ignem*), teurgistien seuraajat, lainasivat kaikki aatteensa, mitkä koskivat tulta, katsottuna mystilliseksi ja jumalalliseksi elementiksi.

isiemme olemus; liekki — olioitten sielu. Sähkö, Olemuksen ylimmällä portaalla Ainoa Elämä, ja alimmalla portaalla astralifluidumi, alkemistien Athanor; Jumala ja Perkele, hyvä ja paha.

Mutta miksikä valoa kutsutaan „kylmäksi liekiksi"? Kosmillisessa kehitysjärjestelmässä (niinkuin salatieteilijät sitä opettavat) se voima, joka aineen saattaa toimintaan, sittekuin se ensin atomeiksi muodostui, syntyi meidän tasollamme kosmillisesta lämmöstä, eikä sitä ennen aikakautinen Kosmos, merkiten erinnyttä ainetta, ollut vielä olemassa. Ensimäinen alkuaikainen aine, ikuinen ja yhdenaikuinen kuin avaruus, *„jolla ei ole alkua eikä loppua, ei (ole) kuuma eikä kylmä vaan on omaa erikoista luontoaan"*, sanoo kommentario. Lämpö ja kylmyys ovat suhteellisia ominaisuuksia ja kuuluvat ilmenneisiin maailmoihin; nämä maailmat kaikki lähtevät ilmenneestä Hyyleestä (periaineesta), jota ehdottomasti salatulta puoleltaan mainitaan „Kylmäksi Neitsyeeksi" ja eloon heränneenä „Äidiksi". Muinaiset länsimaiset maailmansynnyn tarut sanovat, että ensiksi oli kylmä sumu (Isä) ja hedelmällinen lima (Äiti, Ilus eli Hyylee), josta ryömi esiin Maailmankäärme (aine) [1]). Alkuaikainen aine siis, ennenkuin se tulee ulos ainailmenemättömän tasolta ja Foohatin vaikutuksesta herää toimintaa värähtelemään, on vain „kylmä loisto, väritön, muodoton, mauton, ja vailla kaikkia ominaisuuksia ja aspekteja". Sellaisia ovat myös Esikoiset, „Neljä Poikaa", jotka „ovat yksi ja tulevat seitsemäksi" — ne olennot, joiden ominaisuuksilla ja nimillä muinaiset itämaiset salatieteilijät kutsuivat neljää seitsemästä alkuperäisestä „voimakeskuksesta" eli atomista. Nämä neljä myöhemmin kehittyvät suuriksi kosmillisiksi „elementeiksi", mitkä nyt ovat jaetut noin 70 ala-elementtiin, jotka tiede tuntee „alkuaineina". Ensimäisten Dhjaan Tshoohanien neljä „alkuperäistä luontoa" ovat (parempien sanojen puutteessa) n. k. aakaasha-, eetteri-, vesi- ja tuli-luonto. Ne vastaavat käytännöllisen salatieteen sanastossa tieteellisiä määrityksiä kaasuista, jotka — selvän käsityksen antamiseksi sekä salatieteilijöille että muille — voitaisiin kutsua yli-vedyksi, yli-hapeksi [2]), happi-vedyksi ja otsooniksi, tai ehkä typpi-otsooniksi; viimemainitut voimat eli kaasut (salatieteessä yliaistillisia mutta atomisia periaineita) ovat kaikkein vaikuttavimpia ja voimallisimpia toimiessaan karkeammaksi erilaistuneen aineen tasolla. Nämä elementit ovat sekä positivis- että negativis-sähköisiä. Ne ja monet muut ovat arvattavasti kemistien „puuttuvat renkaat". Ne tunnetaan muilla nimillä alkemiassa ja niiden salatieteilijöiden kesken, jotka harjottavat ilmiöitä tekeviä kykyjä. Yhdistämällä ja yhä yhdistämällä tai erottamalla „elementtejä" määrätyllä tavalla astralitulen avulla saadaan aikaan mitä mahtavimpia ilmiöitä.

---

[1]) *Isis Unveiled,* I, 146.

[2]) „Yli" eli ulkopuolella (para).

III Runo — Jatkoa.

10. ISÄ-ÄITI KUTOO KANKAAN, JONKA YLÄPÄÄ ON KIINNITETTY HENKEEN, [1]) AINOAN PIMEYDEN VALOON, JA ALAPÄÄ SEN VARJOISAAN PÄÄHÄN, AINEESEEN [2]); JA TÄMÄ KANGAS ON MAAILMANKAIKKEUS, JOKA ON KUDOTTU KAHDESTA AINEKSESTA, YHDESSÄ, SVABHAAVATISSA, SYNTYNEESTÄ.

Maandukja Upanishadissa (I, 1:7) on kirjotettu: „Niinkuin hämähäkki levittää ja vetää kokoon verkkonsa, niinkuin kasvit nousevat maasta . . . niin on Maailmankaikkeus lähtenyt Häviämättömästä", s. o. Brahmaasta, sillä „tuntemattoman pimeyden itu" on se aineellinen muoto, josta kaikki kehittyy, „niinkuin verkko hämähäkistä tai vaahto vedestä" j. n. e. Tämä on kuvaavaa ja totta ainoastaan jos sana Brahmaa, „Luoja" johdetaan juuresta *brih,* kasvaa eli laajentua. Brahmaa „laajenee" ja tulee Maailmankaikkeudeksi, joka on hänen omasta aineksestaan kudottu.

Saman aatteen on kauniisti lausunut Goethe:

Siten helskyttelen Ajan kangaspuita
Kudon Jumalalle puvun, jossa hänet näet.

III Runo — Jatkoa.

11. SE [3]) LAAJENEE, KUN TULEN [4]) HENKÄYS ON SEN PÄÄLLÄ, SE VETÄYTYY KOKOON, KUN ÄIDIN [5]) HENKÄYS SIIHEN KOSKEE. SILLOIN POJAT [6]) ERIÄVÄT JA HAJOUTUVAT PALATAKSEEN ÄIDIN SYLIIN SUUREN PÄIVÄN LOPULLA JA TULLAKSEEN JÄLLEEN YHDEKSI HÄNEN KANSSAAN. KUN SE [7]) JÄÄHTYY, TULEE SE LOISTAVAKSI. SEN POJAT LAAJENEVAT JA VETÄYTYVÄT KOKOON ITSENSÄ JA SYDÄMENSÄ KAUTTA, NE SYLEILEVÄT ÄÄRETTÖMYYTTÄ.

Maailmankaikkeuden laajentuminen „tulen henkäyksestä" on paljonmerkitsevä lausuma, kun ajatellaan sitä tuli-sumun aikakautta, josta nykyaikainen tiede niin paljon puhuu, mutta todellisuudessa niin vähän tietää.

---

[1]) Purushaan.
[2]) Prakritiin.
[3]) Kangas.
[4]) Isän.
[5]) Aineen juuren.
[6]) Elementit, kukin voimineen, järkiolennot.
[7]) Kangas.

Suuri kuumuus hajottaa yhdysperäiset aineet ja muuttaa taivaankappaleet niiden alkuaikaiseen Ainoaan Elementtiin, selittää kommentario.

„Tultuaan kerran hajotetuksi ensimäisiin aineksiinsa, joutumalla jonkun polttopisteen vetovoiman ja yletyksen piiriin, polttopisteen eli lämmön (voiman) keskustan, joita useita kiertelee sinne tänne avaruudessa, — kappale, joko elävä tai kuollut, muuttuu höyryksi ja pysyy 'Äidin helmassa', kunnes Foohat, kooten muutamia kosmillisen aineen hattaroita (nebuloita), antaa sille sysäyksen ja panee sen uudestaan liikkeelle, kehittää vaadittua lämpöä ja sitten jättää sen seuraamaan omaa uutta kasvuaan".

„Kankaan" — s. o. maailman-aineksen — eli atomien laajeneminen ja kokoonvetäytyminen ilmaisee tässä tykytysliikettä, sillä sen äärettömän ja rannattoman valtameren, jota me voimme kutsua Svabhaavatista ulosvuotaneeksi Aineen noumenoksi, sen säännöllinen laajeneminen ja supistuminen saa aikaan atomien ainaiset värähtelyt. Mutta se tuo mieleen vielä muutakin. Se osottaa, että muinaiset kansat tunsivat sen, mikä nyt on niin monelle tiedemiehelle ja varsinkin astronomille arvotuksena — syyn aineen eli maailman-aineksen ensimäiseen syttymiseen, siihen paradoksiin eli mahdottomuuteen, että lämpö syntyy jäähdyttävästä supistumisesta, ja muihin kosmillisiin pulmakysymyksiin. Se viittaa näet epäämättömästi siihen, että muinaisilla vihityillä oli tietoa näistä ilmiöistä. *„On sisäinen lämpö ja ulkonainen lämpö jokaisessa atomissa"*, sanovat käsinkirjotetut kommentariot, joita tämän kirjottajalla on ollut käytettävänään, *"Isän (Hengen) Henkäys ja Äidin (Aineen) Henkäys (eli lämpö)"*. Ne tarjoovat myöskin selityksiä, jotka osottavat, että nykyaikainen teoria aurinkotulen sammumisesta, lämmön muka loppuessa säteilyn kautta, on erehdys. Tuo otaksuma on väärä tiedemiesten omankin tunnustuksen mukaan. Huomauttaahan professori Newcomb:[1]) „Kadottaessaan lämpönsä kaasu vetäytyy kokoon ja tämän supistumisen synnyttämä lämpö on suurempi kuin mikä sillä oli menetettävänä supistumisen aikaansaamiseksi". Tämä paradoksi, että kappale tulee kuumemmaksi, kun sen jäähtymisestä syntyvä lämpö on suurempi, on vienyt pitkiin väittelyihin. Sanotaan, että kappaleen lisälämpö ympäristöön verraten häviää säteilemällä ja otaksuminen, että lämpö ei alene yhtä paljon kuin tilavuus vähenee paineen pysyessä muuttumatta olisi Charlesin lain tekemistä tyhjäksi. Kutistuminen kehittää lämpöä, se on totta, mutta kutistuminen (jäähtymisestä) ei kykene kehittämään sitä lämpömäärää, joka jollakin hetkellä on massassa, tai edes pysyttämään kappaletta tasaisessa lämmössä j. n. e. Professori Winchell koettaa sovittaa ristiriitaa — joka todellisuudessa on vain näennäinen, niinkuin J. Homer Lane [2]) todisti — otaksumalla „jotakin muuta kuin lämpö". „Eikö se voisi

[1]) *Popular Astronomy*, pp. 507, 508.

[2]) *American Journal of Science*, July 1870.

olla", hän kysyy, „yksinkertaisesti repulsioni molekyylien välillä, joka vaihtelee jonkun välimatkan lain mukaan?" [1]) Mutta tämäkin huomataan mahdottomaksi sovittaa yhteen, jollei tätä „jotakin muuta kuin lämpö" nimitetä „Syyttömäksi Lämmöksi", „Tulen Henkäykseksi", kaikkiluovaksi voimaksi *ynnä* Ehdottomaksi Järjeksi, jota nykyinen luonnontiede ei ole valmis hyväksymään.

Kuinka lieneekin, tämä runo huolimatta vanhasta sanamuodostaan näyttäytyy paljon tieteellisemmäksi kuin itse nykyaikainen tiedekin.

III Runo — Jatkoa.

12. SILLOIN SVABHAAVAT LÄHETTÄÄ FOOHATIN KOVENTAMAAN ATOMEJA. KUKIN [2]) ON OSANEN KANKAASTA. [3]) HEIJASTAEN „ITSEOLEVAISTA HERRAA" [4]) KUTEN PEILI, JOKAINEN NIISTÄ TULEE VUOROSTAAN MAAILMAKSI. [5])

Foohat koventaa atomeja: s. o. vuodattamalla niihin voimaa hän hajottaa „atomit" eli alkuaikaisen aineen yltympäri. *„Hän hajottaa itsensä hajottamalla aineen atomeiksi".*

Foohatin kautta painuvat Maailmanjärjen aatteet aineeseen. Heikko käsitys Foohatin luonteesta voidaan saada nimityksestä „kosmillinen sähkö", joka sille joskus annetaan, mutta silloin täytyy sähkön yleisesti tunnettuihin ominaisuuksiin lisätä muita, niiden joukossa äly. On merkillistä huomata, että uudenaikainen tiede on tullut siihen johtopäätökseen, että kaikkea aivotoimintaa seuraa sähköilmiöitä.

---

[1]) Winchell, *World-Life*, pp. 83—5.

[2]) Atomeista.

[3]) Maailmankaikkeudesta.

[4]) Alkuperäistä Valoa.

[5]) Tämä on sanottu silmälläpitäen sitä tosiseikkaa, että tulen liekki on tyhjentymätön ja että koko maailman valot voidaan sytyttää yhdestä ainoasta kynttilänpätkästä liekkiä vähentämättä.

IV Runo.

1. . . . KUUNNELKAA, TE MAAN POJAT, OPETTAJIANNE — TULEN POIKIA *(a)*. OPPIKAA, EI OLE ENSIMÄISTÄ EIKÄ VIIMEISTÄ, SILLÄ KAIKKI ON YHTÄ LUKUA, JOKA ON TULLUT LUVUTTOMUUDESTA *(b)*.

(a) Sanat „tulen pojat", „tulisumun pojat" ja senlaatuiset kaipaavat selitystä. Ne liittyvät suureen alkuaikaiseen ja kaikkialliseen mysterioon eikä ole helppo tehdä sitä selväksi. *Bhagavad Giitaassa* on kohta, jossa Krishna puhuen symbolisesti ja esoterisesti lausuu:

„Minä tahdon mainita ne ajat (tilat) . . . jolloin hurskaat, kun he eroovat (tästä elämästä), eivät enää koskaan palaa (synny uudestaan) tai jolloin tulevat takaisin (ruumistukseen). Tuli, liekki, päivä, kirkas (onnellinen) puolikuu, pohjoisen aurinkokierroksen kuusi kuukautta — eroten (kuollen) näinä aikoina ne, jotka tuntevat Brahmanin (s. o. joogit), menevät Brahmanin luo. Savu, yö, kylmä (onneton) puolikuu, eteläisen aurinkokierroksen kuusi kuukautta, (kuollen) näinä aikoina menee pyrkijä kuunvaloon, (eli kuun huoneeseen, myöskin astralivaloon) ja palaa (syntyy uudelleen). Nämä kaksi tietä, valoisa ja pimeä, sanotaan olevan ikuisia tässä maailmassa (eli suuressa Kalpassa, aikakaudessa). Toista tietä ihminen kulkee ei-koskaan palatakseen, toista tietä kulkien hän tulee takaisin".

Nytpä sanat „tuli", „liekki", „päivä", „kirkas puolikuu" j. n. e., „savu", „yö", j. n. e., jotka johtavat kuun-tien päähän, ovat käsittämättömät ilman tietoa esoterisista opeista. Ne ovat kaikki *eri jumalien nimiä*, jotka hallitsevat kosmillis-sielullisia voimia. Me puhumme usein „liekkien" hierarkiasta, „tulen pojista" j. n. e. Shankaraatshaarja, Intian esoterisista Mestareista suurin, sanoo, että tuli merkitsee sitä jumalaa, joka hallitsee Aikaa (Kaalaa). *Bhagavad Giitaan* kyvykäs kääntäjä, K. T. Telang, M. A., Bombaysta tunnustaa, ettei hänellä ole „selvää käsitystä näiden säkeiden merkityksestä". [1]) Mutta sille, joka tuntee salaista oppia, on merkitys aivan selvä. Näihin säkeisiin liittyy aurinko- ja kuusymboleiden mystillinen merkitys. Pitrit ovat kuu-jumalia ja meidän esi-isiämme, koska ne *loivat fyysillisen ihmisen*. Agnishvattat, Kumaarat (seitsemän mystillistä viisasta) ovat aurinko-jumalia, vaikka ne myöskin ovat pitrejä, ja nämä ovat „*sisäisen* ihmisen muovaajat". He ovat „Tulen Poikia", koska he ovat ensimäiset olennot, joita salaisessa opissa kutsutaan „järjiksi", alkuaikaisesta tulesta kehittyneitä. „Herra . . . on kuluttavainen tuli" [2]). „Herra ilmaantuu . . . voimallisten enkeleittensä kanssa leimuavassa tulessa [3]). Pyhä Henki laskeutui apostolien päälle „viileskeltyinä kielinä, jotka olivat kuin tulta" [4]).

---

[1]) Telangin käännöksen VIII luku, p. 80.

[2]) Moos. 4: 24.

[3]) 2 Thess. 1: 7,8.

[4]) Ap. T. 2: 3.

Vishnu tulee palaamaan istuen Kalkiin, valkoisen hevosen selässä viimeisenä Avataarana keskellä tulta ja liekkejä, ja Sosiosh tulee myöskin astumaan alas valkoisen hevosen selässä „tulenpyörteessä". „Ja minä näin taivaan avattuna ja katso valkoinen hevonen, ja se, joka sen päällä istui . . . sen nimi kutsuttiin Jumalan Sanaksi" [1]) leimuavan tulen keskellä. Tuli on eetteri sen puhtaimmassa muodossa ja sentähden sitä ei pidetä aineena vaan se on eetterin ykseys — toinen, ilmennyt Jumaluus — kaikkiallisuudessaan. Mutta on kaksi „tulta" ja niiden välillä tehdään erotus salaisissa opeissa. Ensimäinen eli pelkästään *muodoton* ja *näkymätön* tuli, joka on salattu *Henkiseen Keskus-aurinkoon,* mainitaan kolminaisena (metafyysillisesti), jotavastoin ilmenneen Kosmoksen tuli on seitsenkertainen, sekä maailmankaikkeudessa että meidän aurinkokunnassamme. „*Tiedon tuli*, *polttaa kaikki teot harhan tasolla*", sanoo kommentario. „*Sentähden niitä, jotka ovat sen saavuttaneet ja ovat vapautuneet, kutsutaan ,tuliksi'*". Puhuen *seitsemästä* aistimesta, jotka symbolisoidaan hootreiksi eli papeiksi, sanoo Naarada *Anugiitaassa:* „Siten nämä seitsemän (aistinta, haju ja maku ja väri ja ääni y. m.) ovat vapautuksen syyt", ja kääntäjä lisää: „Näistä seitsemästä on Itse vapautettava. 'Minä' (lauseessa 'minä olen . . . ilman ominaisuuksia') tarkottaa Itseä eikä brahmiinia, joka puhuu" [2]).

(b) Lause „kaikki on yhtä lukua, joka on tullut luvuttomuudesta" koskee taas sitä yleismaailmallista ja filosofista oppia, joka äsken selitettiin III runon neljännestä säkeestä puhuttaessa. Se mikä on ehdoton, on tietysti luvuttomuus, mutta myöhemmässä merkityksessään voidaan sitä sovittaa sekä avaruudessa että ajassa olevaan. Se merkitsee ensiksikin, että jokainen ajan lisäys on osa suuremmasta jaksosta aina rajattomimpaan jatkuvaisuuteen asti, minkä ihmisjärki suinkin kykenee tajuamaan, ja toiseksi, ettei voida ajatella mitään ilmennyttä oliota, joka ei olisi jonkun kokonaisuuden osa: näiden kokonaissumma on Yksi Ainoa Ilmennyt Maailmankaikkeus, lähtenyt Ilmenemättömästä eli Ehdottomasta — jota kutsutaan Ei-olemiseksi eli luvuttomuudeksi erotukseksi Olemisesta eli yksi-luvusta.

---

[1]) Joh. Ilm. 19: 11, 13.

[2]) Telangin käännös, *Sacred Books of the East,* VIII, 278.

IV Runo — Jatkoa.

2. OPPIKAA MITÄ ME, JOTKA POLVEUDUMME ALKUPERÄISISTÄ SEITSEMÄSTÄ, ME, JOTKA OLEMME SYNTYNEET ALKUAIKAISESTA LIEKISTÄ, OLEMME OPPINEET ISILTÄMME . . .

Tämä selitetään kirjan toisessa osassa, ja sanat „alkuaikainen liekki" vahvistaa sitä, mitä sanottiin aikaisemmin IV runoon liittyvien selitysten ensimäisessä pykälässä.

Erotus „alkuperäisten seitsemän" ja myöhempien rakentajien välillä on se, että edelliset ovat Säde ja suoranainen ulosvuodatus ensimäisestä „pyhästä neljästä", Tetraktyksesta, [1]) s. o. ikuisesta Itse-olevaisesta — joka on ikuinen *olemukseltaan,* se huomattakoon, eikä ilmennykseltään, ja on Kaikkiallisesta Yhdestä erotettu. „Alkuaikaiset", jotka uinuvat Pralajan aikana ja toimivat Manvantaran aikana, lähtevät „Isä-Äidistä" (Henki-hyyleestä eli Iluksesta), jotavastoin toinen ilmennyt nelinäisyys ja seitsemän lähtevät yksin Äidistä. Viimemainittu on tahraton Neitsyt-äiti, jota Kaikkiallinen Mysterio varjoo — ei kuitenkaan hedelmöittäen — silloin kun Äiti astuu ulos Lajan erilaistumattomasta tilasta. Todellisuudessa ne tietysti ovat yhtä, mutta niiden olemuspuolet eri olemistasoilla ovat erilaiset.

Ensimäiset alkuaikaiset ovat korkeimmat olennot olemassaolon asteikolla. Ne ovat kristinuskon pääenkelit, jotka kieltäytyvät luomasta eli oikeammin lisääntymästä — kuten myöhemmissä järjestelmissä sanotaan Mikaelista ja myöskin vanhimmista Brahmaan „järkisyntyisistä pojista" (Veedhaista).

---

[1]) „Neljä", pyhä „nelonen", joka pythagoralaisilla oli kaikkien olioiden lähde. Suom.

IV Runo — Jatkoa.

3. VALON KIRKKAUDESTA — IKI-PIMEYDEN SÄTEESTÄ — LÄHTIVÄT AVARUUTEEN UUDESTAAN ELOONHERÄNNEET VOIMAT, [1]) YKSI MUNASTA, KUUSI JA VIISI *(a)*. SITTEN KOLME. YKSI, NELJÄ, YKSI, VIISI — KAKSI KERTAA SEITSEMÄN, KOKONAISSUMMA *(b)*. JA NÄMÄ OVAT OLEMUKSIA, LIEKKEJÄ, ELEMENTTEJÄ, LUKUJA *(c)*, ARUUPA, [2]) RUUPA [3]) JA VOIMA ELI JUMALALLINEN IHMINEN, KOKONAISSUMMA. JA JUMALALLISESTA IHMISESTÄ VALUIVAT ULOS MUODOT, KIPINÄT, PYHÄT ELÄIMET JA PYHIEN ISIEN [4]) LÄHETTILÄÄT PYHÄSSÄ NELJÄSSÄ. [5])

(a) Tämä koskee lukujen pyhää tiedettä, todella niin pyhää ja niin tärkeätä salatieteen tutkimisessa, että sitä tuskin voi edes ohimennen sipaista niinkään suuressa teoksessa kuin tässä. Koko Maailmankaikkeuden mysterio perustuu hierarkioihin ja näiden olentojen oikeihin lukuihin — olentojen, jotka (meille) ovat näkymättömiä, hyvin harvoja tilaisuuksia lukuunottamatta. Kumaaroja esim. kutsutaan „neljäksi", vaikka niitä todellisuudessa on seitsemän — koska Sanaka, Sananda, Sanaatana ja Sanatkumaara ovat pää-vaidhaatrat (niiden isännimi), jotka lähtivät „nelinkertaisesta mysteriosta". Tehdäksemme kokonaisuuden selväksi meidän on käytettävä valaistuksena oppeja, jotka muutamille lukijoillemme ainakin ovat tutumpia, nimittäin brahmalaisia.

Manun mukaan Hiranjagarbha on Brahmaa, ensimäinen *miesolento,* tutkimattoman Syyttömän Syyn muodostama „kultaisessa munassa, joka loistaa niinkuin aurinko", kuten *Hindu Classical Dictionary'ssa* sanotaan. Hiranjagarbha merkitsee juuri Kultaista eli oikeammin Loistavaa Kohtua eli Munaa. Sen merkitys sopii huonosti sen ominaisuuteen „miehinen". Mutta sanan esoterinen merkitys on hyvinkin selvä. *Rig Veedassa* sanotaan: „SE, kaikkien olioitten ainoa Herra . . . jumalien ja ihmisten ainoa elähyttävä prinsippi" syntyi alussa Kultaisessa Munassa, Hiranjagarbhassa — joka on maailmanmuna eli maailmankaikkeutemme piiri. Tämä olento on totisesti mies-naisellinen ja siitä on todistuksena allegoria Brahmaasta, joka jakautuu kahdeksi ja luo toisessa puolessaan (naisellisessa Vaatshissa) itsensä Viraadshiksi.

---

[1]) Dhjaan Tshoohanit.

[2]) Muodottomia.

[3]) Ruumiillisia.

[4]) Pitrien.

[5]) Neljä, jota salatieteellisessä numerotieteessä edustaa Tetraktys, pyhä eli täydellinen neliö, on pyhä numero kaikkien kansojen mystikoilla. Sillä on sama merkitys brahmalaisuudessa, buddhalaisuudessa, kabbalismissa ja egyptiläisten, kaldealaisten ja muiden lukujärjestelmissä.

„Yksi munasta, kuusi ja viisi" antaa luvun 1065, Esikoisen arvon (myöhemmin miehisen ja naisellisen Brahmaa-Pradshaapatin), joka vastaa lukuja 7, 14 ja 21. Pradshaapateja niinkuin Sefirotheja on ainoastaan seitsemän, niihin luettuna Sefira, joka on yhteenveto siitä kolminaisesta, mistä ne lähtevät. Siten Hiranjagarbhasta eli Pradshaapatista, Kolmiyhteydestä (alkuperäisestä veedalaisesta Trimuurtista: Agni, Vaaju ja Suurja) vuotavat ulos muut seitsemän eli taas kymmenen, jos me erotamme ensimäiset kolme, jotka ovat yhdessä ja yksi kolmessa. Kaikki sitäpaitsi sisältyvät ainoaan „Korkeimpaan", Paramaan, jota kutsutaan Guhjaksi eli „salaiseksi" ja Sarvaatmaniksi, „Yli-sieluksi". *„Seitsemän olemisen Herraa lepäävät salattuina Sarvaatmanissa niinkuin ajatukset aivoissa"*. Sama on Sefirothien laita. Niitä on joko seitsemän, ylemmästä kolminaisuudesta lukien, jonka huippuna on Kether, tai kymmenen — eksoterisesti. *Mahaabhaaratassa* Pradshaapatit ovat luvultaan 21 eli kymmenen, kuusi ja viisi (1065), kolme kertaa seitsemän. [1])

(b) „Kolme, yksi, neljä, yksi, viisi" — yhteensä kaksi kertaa seitsemän — edustavat lukua 31415 — joka on eriarvoisten Dhjaan Tshoohanien ja sisäisen eli ympyrään piirretyn maailman luku — hierarkia. [2]) Asetettuna suuren piirin „älä mene yli" rajalle — sen, jota myös kutsutaan Dhjaanipaashaksi, „enkelein köydeksi", siksi „köydeksi", joka erottaa ilmiöllisen Kosmoksen noumenollisesta, joka ei tule nykyisen ulkokohtaisen tajuntamme alaan — tämä luku kun se ei suurene muuttumisen ja laajenemisen kautta, on aina 31415, anagrammatisesti ja kabbalistisesti, koska se on sekä ympyrän että mystillisen svastikan (hakaristin) luku, taaskin „kaksi kertaa seitsemän". Sillä mitenkä päin nämä kaksi lukusarjaa lasketaankin, kun niiden numerot lisätään toisiinsa, joko oikealta tai vasemmalta, saadaan aina neljätoista. Matemaattisesti ne edustavat tunnettua laskuopin sääntöä, että ympyrän halkaisijan suhde kehään on 1:3,1415 eli niinkuin sanotaan π (pii). Tuolla lukujen sarjalla täytyy olla sama merkitys, koska 1:314,159 ja taas 1:3,1415927 salaisissa järjestelmissä ilmaisevat „Esi-

[1]) Kabbalassa samat numerot, nim. luku 1065, on Jehovahin arvo, koska niiden kolmen kirjaimen arvo, mitkä muodostavat hänen nimensä, — jod, vau ja kahdesti hee — ovat: (י) jod 10, (ו) vau 6 ja (ה) hee 5 eli taaskin kolme kertaa seitsemän, 21. „Kymmenen on sielun äiti, sillä elämä ja valo ovat siinä yhtyneinä", sanoo Hermes. „Sillä luku yksi on syntynyt hengestä ja luku kymmenen aineesta (Kaaoksesta, naisellisesta); ykseys on tehnyt kymmenen ja kymmenen on tehnyt ykseyden", sanoo *Avainten Kirja*. Temuran, *Kabbalan* anagrammatisen, kirjaimia siirtävän menetelmän avulla ja tuntemalla luku 1065 (21) — voidaan saavuttaa kaikkiallinen tieto Kosmoksesta ja sen mysterioista (rabbi Yogel). Rabbiinit pitävät lukuja 10, 6 ja 5 kaikkein pyhimpinä.

[2]) Lukijalle mainittakoon, että eräs amerikkalainen kabbalisti nykyään on keksinyt saman luvun Elohimille. Se tuli juutalaisille Kaldeasta. Katso „Hebrew Metrology" *The Masonic Review*'ssa, heinäk. 1885, Mc Millan Lodge, N:o 141.

koisten" eri aikakausia ja jaksoja eli 311,040,000,000,000, murto-osien kanssa, ja antavat saman 3415 sellaisella menettelyllä, jonka kanssa meillä nyt ei ole tekemistä. Ja mainittakoon, että Mr. Ralston Skinner, *The Source of Measures*-kirjan tekijä lukee heprealaisen sanan Alhim samaksi lukuarvoksi 31415:ksi — jättämällä pois, niinkuin sanottu, nollat ja muuttamalla järjestystä — 13514: sillä א (*a*) on 1, ל (*l*) on 3 (30), ה (*h*) on 5, י (*i*) on 1 (10), ja ם (*m*) on 4 (40); anagrammatisesti 31415, niinkuin hän selittää.

Vaikka siis metafyysillisessä maailmassa ympyrällä, jossa on keskipiste, ei ole mitään lukua ja nimitetään Anupaadaka — ilman vanhempia ja lukuja, sillä se ei voi sisältyä mihinkään laskelmaan — niin ilmenneessä maailmassa Maailmanmuna eli ympyrä on piirretty niiden ryhmien sisään, joita kutsutaan viivaksi, kolmioksi, viisikannaksi, toiseksi viivaksi ja neliöksi (eli 13514). Ja kun piste on synnyttänyt viivan ja siten tullut halkaisijaksi, joka edustaa kaksisukuista Logosta, niin numeroista tulee 31415 eli kolmio, viiva, neliö, toinen viiva ja viisikanta. *„Kun poika eroaa äidistä, tulee hän Isäksi"*, sillä halkaisija edustaa Luontoa eli naisellista prinsippiä. Sentähden sanotaan: *„Olemisen maailmassa Ainoa Piste hedelmöittää viivan, Kosmoksen Neitsyeellisen Kohdun (munanmuotoisen nollan) ja tahraton Äiti synnyttää sen muodon, joka yhdistää kaikki muodot"*. Pradshaapatia kutsutaan ensimäiseksi synnyttäväksi miesolennoksi ja „äitinsä mieheksi". [1]) Tämä tarjoo avaimen kaikkiin myöhempiin „Neitsyeellisistä Äideistä" lähteneisiin „Jumalan Poikiin". Sitä vahvasti tukee se merkittävä tosiasia, että Anna, neitsyt Marian äiti, joka nyt roomalaiskatolisessa kirkossa esitetään tyttärensä tahrattomana synnyttäjänä („synnittä siinnyt Maria"), tämä nimi johtuu kaldealaisesta sanasta Ana, taivas eli astralivalo, Anima Mundi. Siten Anaitia, Deevii-durgaa, Shivan puolisoa, myöskin mainitaan nimillä Annapurna, ja Kanjaa, Neitsyt. Umaa-Kanjaa on hänen esoterinen nimensä ja merkitsee „valon neitsyt", astralivalo, yhdessä sen moninaisista aspekteista.

(c) Deevat, Pitrit, Rishit, Surat ja Asurat, Daitjat ja Aaditjat, Daanavat ja Gandharvat y. m. y. m. — näillä kaikilla on toiset vastaavat nimet salaisessa opissamme, niinkuin myös Kabbalassa ja juutalaisten enkelijärjestelmässä, mutta on tarpeetonta mainita niiden muinaiset nimet, koska se vain aikaansaisi häiriötä. Monet näistä voidaan vielä nytkin löytää kristinuskon jumalallisten ja taivaallisten voimain hierarkiassa. Kaikki nuo valtaistuimet ja hallitukset, hyveet ja päämiehet, Kerubit, Serafit ja demonit ja erilaiset tähtimaailman asukkaat ovat

[1]) Me tapaamme saman sananmuodon Egyptissä. *Muut* merkitsee muun muassa „Äiti" ja osottaa, mikä luonne hänelle annettiin sen maan kolminaisuudessa. Hän oli sekä äiti että puoliso Ammonille, jonka yksi päänimitys oli „äitinsä puoliso". Jumalatar Muut puhutellaan nimillä „rouvamme", „taivaan kuningatar", „maan kuningatar", joten „hänellä oli nämä nimitykset yhteisinä muiden äiti-jumalattarien Isiksen, Hathorin y. m. kanssa" (Maspero).

muinaisten esikuvien nykyaikaisia jäljennöksiä. Niiden nimienkin vertauksellisuus, kun ne käännetään ja järjestetään, kreikan- ja latinankielellä, riittää todistamaan tämän, niinkuin jälempänä monessa kohdassa tulee näytettäväksi.

(d) „Pyhät eläimet" löytyvät raamatussa samoin kuin Kabbalassa ja niillä on merkityksensä — hyvinkin syvä — elämän syntyjen lehdillä. *Sefer Jetzirahissa* sanotaan: „Jumala kaiversi pyhään neljään kunniansa valtaistuimen, Aufanim (pyörät eli maailmanpallot), Serafim ja pyhät eläimet johtaviksi enkeleiksi ja näistä (ilmasta, vedestä ja tulesta eli eetteristä) hän muodosti asuntonsa".

Seuraava on sanatarkka käännös *Sefer Jetzirahin* IX ja X osastosta:

Kymmenen lukua ilman mitä? Yksi: elävän Jumalan Henki . . . joka elää ikuisuuksina. Ääni ja Henki ja Sana ja tämä on Pyhä Henki. Kaksi: ilma hengestä. Hän siirsi ja hakkasi sen avulla kaksikymmentäkaksi perustuskirjainta, kolme äitiä ja seitsemän kaksinkertaista ja kaksitoista yksinäistä ja yhden hengen niistä. Kolme: vesi hengestä; hän piirsi ja takoi niillä hedelmättömän ja tyhjän, mudan ja maan. Hän piirsi ne kuin kukkaisvuoteeksi, takoi ne kuin seinäksi, peitti ne kuin lattian. Neljä: tuli vedestä. Hän piirsi ja takoi siten kunnian valtaistuimen ja pyörät ja serafim ja pyhät eläimet hallitseviksi enkeleiksi ja kolmesta hän perusti asumuksensa, niinkuin sanotaan: hän tekee enkelinsä hengiksi ja palvelijansa tulen liekeiksi.

Sanat „perusti asumuksensa" osottaa selvästi, että Kabbalassa, kuten Intiassa, Jumaluutta pidettiin Kaikkeutena eikä se ollut alkuaan sellainen maailman ulkopuolella oleva Jumala kuin hän nyt on.

Siten maailma tehtiin „kolmen serafin — Serefin, Safarin ja Sipurin kautta" eli „luvun, lukujen ja laskettujen kautta". Astronomisella avaimella nämä „pyhät eläimet" tulevat eläinradan merkeiksi.

IV Runo — Jatkoa.

4. TÄMÄ OLI ÄÄNEN SOTAJOUKKO, SEITSEMISEN JUMALALLINEN ÄITI. SEITSEMISEN KIPINÄT OVAT ENSIMÄISEN, TOISEN, KOLMANNEN NELJÄNNEN, VIIDENNEN, KUUDENNEN JA SEITSEMÄNNEN ALAMAISIA JA PALVELIJOITA *(a)*. NÄITÄ [1]) KUTSUTAAN PALLOIKSI, KOLMIOIKSI, KUUTIOIKSI, VIIVOIKSI JA KAAVAILIJOIKSI, SILLÄ NÄIN SEISOO IKUINEN NIDAANA — OI-HA-HOU *(b)* [2]).

(a) Tämä säe antaa taas lyhyen selvityksen Dhjaan Tshoohanien hierarkioista, joita Intiassa kutsutaan deevoiksi (jumaliksi) eli luonnon tajuisiksi järki-

[1]) Kipinöitä.

[2]) Muunnelma sanasta Oeaohoo. Tämä sana merkitsee kirjaimellisesti itämaan pohjoisten salatieteilijöitten kesken pyörivää tuulta, pyörretuulta. Mutta tässä paikassa se tarkottaa Liikuntoa, eli pikemmin sitä liikuttavaa voimaa, jota salaisesti ajatellaan jumaluudeksi, vaikkei sitä nimeltä mainita. Se on ikuinen Kaarana eli alati-toimiva Syy.

voimiksi. Tätä hierarkiaa vastaavat ne näkyväiset havaittavat tyypit, joihin ihmiskunta voidaan jakaa, sillä ihmiskunta kokonaisuutena on todellisuudessa aineellistunut, vaikkakin vielä epätäydellinen, ilmaus siitä. „Äänen sotajoukko" on lauselma, joka läheisesti liittyy äänen ja puheen mysterioon sen syyn — Jumalajatuksen — vaikutuksena ja päätöksenä. Niinkuin P. Christian, kirjojen *Histoire de la Magie* ja *L' Homme Rouge des Tuileries* oppinut tekijä, niin kauniisti sanoo: sanat, jotka joku ihminen lausuu, ja hänen nimensä määrää suureksi osaksi hänen tulevan kohtalonsa. Ja miksi niin? Sentähden että:

Kun sielumme (järkemme) luo tai herättää ajatuksen, niin sen ajatuksen vastaava merkki kaivertuu astralifluidumiin, joka on kaikkien olemassaolon ilmennysten säilytysvarasto ja, niin sanoaksemme, peili.

Merkki vastaa oliota: olio on merkin (kätketty eli salainen) hyve (voima).

Sanan lausuminen on ajatuksen herättäminen ja sen tekeminen läsnäolevaksi: ihmispuheen magnetinen kyky on jokaisen salatieteellisessä maailmassa aikaansaadun ilmiön alku. Nimen lausuminen ei ole ainoastaan jonkun olennon määritteleminen vaan sen asettaminen yhden tai useampien salaisten voimien valtaan ja sen tuomitseminen Sanan (Verbumin) lähettämisellä niiden vaikutuksen alaiseksi. Oliot ovat kullekin meistä sitä, miksi se (sana) tekee ne nimittämällä ne. Jokaisen ihmisen sana (verbum) eli puhe hänen itsensä tietämättäkin on joko *siunaus* tai *kirous*: siksipä meidän nykyinen tietämättömyytemme *aatteen* ominaisuuksista ja kyvyistä samoinkuin *aineen* ominaisuuksista ja kyvyistä, on usein meille turmiota tuottava.

Niin, nimet (ja sanat) ovat joko *siunauksellisia* tai *turmiokkaita*; ne ovat tavallaan joko myrkyllisiä tai terveyttäsuovia, sen mukaan minkälaisia salaisia vaikutuksia Korkein Viisaus on liittänyt niiden elementteihin, s. o. niihin *kirjaimiin*, joista ne ovat muodostettuja, ja niihin *numeroihin*, jotka vastaavat näitä kirjaimia.

Tämä on tarkasti totta esoterisena oppina, jonka kaikki itämaiset salatieteen koulut hyväksyvät. Sanskritin niinkuin heprean ja kaikien muiden kielten kirjaimistoissa on jokaisella kirjaimella salainen merkityksensä ja *järkiperusteensa;* se on syy ja edelläkäyvän syyn vaikutus, ja näiden yhtymä tuottaa usein mitä maagillisimman vaikutuksen. Varsinkin ääntiöt sisältävät mitä salaperäisimpiä ja hirveimpiä voimia. *Mantroja* esoteriselta kannalta laulavat brahmiinit ja myöskin muita Veedakirjotuksia ja muita pyhien kirjojen lauseita.

„Äänen sotajoukko" on alkutyyppi siihen „Logoksen" eli „Sanan sotajoukkoon", josta puhutaan Sefer Jetzirahissa ja jota salaisessa opissa kutsutaan „yhdeksi luvuksi, joka lähtee luvuttomuudesta" — Ainoasta Ikuisesta Prinsipistä. Esoterinen jumalainsynty alkaa Yhdestä Ilmenneestä (joka senvuoksi ei ole ikuinen läsnä- ja olemassaolossaan, joskin ikuinen olemukseltaan), lukujen ja luettujen luvusta — jotka luetut lähtevät Äänestä, naisellisesta Vaatshista, „satamuotoisesta", Shataruupaasta eli Luonnosta. Tästä luvusta, kymmenestä, eli Luovasta Luonnosta, Äidistä, lähtee koko maailmankaikkeus (salainen nolla eli „0" synnyttelee ja monistelee aina yhdessä ykkösen „1" eli Elämän Hengen kanssa).

Anugiitaassa [1]) luetaan keskustelu erään brahmiinin ja hänen vaimonsa välillä puheen alkuperästä ja sen salaisista ominaisuuksista. Brahmiini kertoo hänelle, että Apaana *(sisään-hengitys)* tulee herraksi ja muuttaa sen älyn, joka ei ymmärrä puhetta eikä sanoja, Apaanan tilaan ja siten avautuu ajatuskyky. Senjälkeen hän kertoo vaimolleen kertomuksen vuoropuhelusta Puheen ja Ajatuskyvyn välillä. Molemmat menivät Olemassaolon Itsen luo (s. o. yksilöllisen korkeimman minän luo, niinkuin Niilakantha ajattelee; kommentaattorin, Ardshuna Mishran mukaan Pradshaapatin luo) ja pyysivät häntä tekemään lopun heidän epäilyksistään ja ratkaisemaan, mikä heistä oli toista aikaisempi ja ylempi. Tähän Herra sanoi: „Ajatuskyky (on ylempi)". Mutta Puhe vastasi Olemassaolon Itselle sanoen: „Minä totisesti täytän (sinulle) toivomuksesi", tarkottaen, että puheella hän sai mitä halusi. Senjälkeen Itse kertoi hänelle, että on kaksi Ajattelijaa, „liikkuva" ja „liikkumaton". „Liikkumaton on minun luonani", hän sanoi, „liikkuvainen on sinun (s. o. Puheen) hallussa aineen tasolla. Sitä sinä olet suurempi".

Mutta koska, oi kaunehin, sinä tulit itse puhumaan minulle (niinkuin sen teit, nim. ylpeästi), sentähden, oi Sarasvatii! sinä et saa koskaan puhua (voimakkaan) uloshengityksen jälkeen. Puheen jumalatar (Sarasvatii, myöhempi muoto eli aspekti Vaatshista, joka myöskin on salaisen opin eli esoterisen viisauden jumalatar), totisesti asui aina Praanan ja Apaanan välillä. Mutta, oi jalo! kulkien Apaana-tuulen (elonilman) kanssa vaikka pakotettuna . . . ilman Praanaa (uloshengitystä) hän juoksi ylös Pradshaapatin (Brahmaan) luo sanoen „Ole suosiollinen, kunnioitettava Herra". Silloin Praana taas esiintyi Puhetta elähyttäen. Ja sentähden Puhe ei koskaan puhu (voimakkaan) uloshengityksen jälkeen. Se on aina äänekäs tai äänetön. Näistä kahdesta äänetön on ylempi kuin äänekäs (Puhe) . . . Se (Puhe), jonka ruumiis saa aikaan Praanan avulla, ja joka sitten menee (muuttuu) Apaanaan ja senjälkeen sulautuu Udaanaan (puheen fyysillisiin elimiin) . . . se sitten lopuksi asuu Samaanassa („navan kohdalla äänen muodossa, kaikkien sanojen aineellisena syynä", sanoo Ardshuna Mishra). Näin Puhe ennen muinoin lausui. Sentähden Ajatuskyky tunnetaan siitä, että se on liikkumaton, ja Jumalatar (Puhe) siitä, että se on liikkuvainen."

Ylläoleva allegoria on sen salaisen lain juurena, joka määrää sen vaikenemaan, ken tietää muutamia salaisia ja näkymättömiä asioita, asioita, jotka ovat tajuttavia ainoastaan henkiselle järjelle (kuudennelle aistimelle) ja joita ei voi ilmaista „äänekkäällä" eli suusanallisella puheella. Tämä *Anugiitaan* luku selittää, sanoo Ardshuna Mishra, praanaajaaman eli joogaharjotuksissa käytetyn hengityksen ohjaamisen. Mutta tuo menettely, jollei harjottelija sitä ennen ole saanut omakseen tai ainakin täysin käsittänyt kahta ylempää aistinta (joita on seitsemän, niinkuin tulee näytettäväksi), kuuluu pikemmin alempaan joogaan. Niin kutsuttua hathaa joogaa eivät arhatit hyväksyneet eivätkä vieläkään hyväksy.

[1]) *Anugiitaa* on osa *Mahaabhaaratan Ashvameedha Parvanista. Bhagavadgiitaan* (Max Müllerin editsionin) kääntäjä pitää sitä *Bhagavadgiitaan* jatkona. Sen alkuperä on muuan vanhimpia *Upanishadeja.*

Se on terveydelle vahingollinen eikä yksinään voi koskaan kehittyä raadsha joogaksi. Tämän kertomuksen olemme toistaneet näyttääksemme, kuinka erottamattomasti muinaisessa metafysiikassa järkiolennot eli oikeammin „järjet" ovat yhteydessä kaikkien aistimien ja toimintojen, joko fyysillisten tai älyllisten kanssa. Sitä salatieteellistä väitöstä, että ihmisessä ja luonnossa on seitsemän aistia, niinkuin on seitsemän tajunnantilaa, vahvistetaan samassa teoksessa, VII luvussa, jossa puhutaan Pratjaahaarasta (aistimien hillinnästä ja ohjaamisesta, sillä Praanaajaama taas tarkottaa „elontuulien" eli hengityksen hillitsemistä). Brahmiini puhuessaan seitsemän uhripapin (hootrin) virasta sanoo: „Nenä ja silmä, kieli ja iho ja korva viidentenä (eli haju, näkö, maku, tunto ja kuulo), järki ja ymmärrys ovat seitsemän uhripappia, kukin omalla paikallaan", jotka „asuen pienen pienessä tilassa (kuitenkaan) eivät tajua toisiaan", tällä aistimien tasolla, muut paitsi järki. Sillä järki sanoo: „Nenä ei haista ilman minua, silmä ei ota valosta vaarin ilman minua j. n. e. Minä olen ikuinen hallitsija kaikkien elementtien (s. o. aistimien) keskellä. Ilman minua eivät aistimet loistaisi, (vaan olisivat) niinkuin tyhjä talo tai niinkuin tulet, joiden liekki on sammunut. Ilman minua kaikki olennot, niinkuin puoleksi kuiva, puoleksi kostea polttoaines, eivät voisi käsittää ominaisuuksia tai kappaleita, vaikka aistimet kuinka ponnistaisivat". [1])

Tämä tietysti koskee ainoastaan *järkeä aistimien tasolla.* Henkinen Järki, *personattoman* Manaksen ylempi osa eli aspekti, ei ota lainkaan huomioon fyysillisen ihmisen aistimia. Kuinka hyvin muinaiset kansat tunsivat voimien keskinäisen vastaavaisuuden ja kaikki äskettäin keksityt älyllisten ja fyysillisten kykyjen ilmiöt ja myöskin monta muuta mysteriota — se huomataan, jos luetaan luvut VII ja VIII tästä verrattomasta filosofian ja mystillisen tiedon teoksesta. Ottakaammepa esim. se kohta, jossa aistimet kiistelevät siitä, mikä niistä olisi ylin, ja kuinka ne ottavat Brahmanin, kaikkien olentojen luojan, riitansa ratkaisijaksi. „Te olette kaikki suurimmat eikä kuitenkaan suurimmat (eli kappaleita ylemmät, niinkuin Ardshuna Mishra sanoo, sillä mikään ei ole muista riippumaton). Teillä kaikilla on toistenne ominaisuudet. Kaikki ovat suurimmat omassa piirissään ja kaikki tukevat toinen toistaan. On yksi liikkumaton (elon-tuuli eli hengitys, n. k. *joogasisäänhengitys* joka on Yhden eli Korkeimman Itsen hengitys). Se yksi on minun oma Itseni, koottu lukemattomissa (muodoissa)".

Tämä Hengitys, Ääni, Itse eli Tuuli (Pneuma?) [2]) on seitsemän aistimen

---

1) Tämä osottaa, että uudenaikaiset metafyysikot, niihin lukien kaikki entiset ja nykyiset Hegelit, Berkeleyt, Schopenhauerit, Hartmannit, Herbert Spencerit ja vieläpä uusimmat hyloidealistit päälliseksi ovat ainoastaan hämärän muinaisuuden laimeita jäljittelijöitä.

2) *Pneuma,* kreik. „henki", alkuaan „henkäys". Suom.

yhdistelmä; se on *noumenon'ina* kaikki pienemmät jumaluudet ja esoterisesti — *seitsenäisyys* ja „Äänen sotajoukko".

(b) Senjälkeen me näemme Kosmillisen aineen leviävän ja muodostuvan elementeiksi, ryhmittyvän mystilliseksi neljäksi elementiksi viidennen sisällä — nim. etterin, joka on Aakaashan, Anima Mundin eli Kosmoksen Äidin „reunus". „Pisteet, viivat, kolmiot, kuutiot ja ympyrät" ja lopuksi „pallot" — miksi tai miten? Sentähden, sanoo kommentario, että se on luonnon ensimäinen laki, ja sentähden että luonto kaikkiallisissa ilmennyksissään geometrisoi (mittailee); [1]) on olemassa sisäinen laki ei ainoastaan alkuperäisessä vaan myös ilmenneessä aineessa ja ilmiöitten tasolla — laki, jonka mukaan luonto saattaa keskinäisiin suhteisiin geometriset muotonsa ja myöhemmin myöskin kokoonpannut elementtinsä, ja siinä laissa ei ole sattumalla tai tapaturmalla mitään sijaa. Yksi salatieteen peruslaki on se, ettei ole mitään lepoa tai liikunnon taukoamista luonnossa. [2]) Se mikä näyttää levolta, on ainoastaan toisen muodon muuttuminen toiseksi, ja ainesten vaihtuminen käy käsi kädessä muodon vaihtumisen kanssa — niin ainakin salatieteellinen fysiikka opettaa meille; se näkyy siis aikoja sitten tunteneen ,,aineen säilymisen'' lain, ennenkuin se ,,keksittiin''. Muinainen kommentario [3]) IV runoon lausuu:

Äiti on tulinen Elämän kala. Hän hajottaa mätinsä ja hengitys (liikunto) lämmittää ja elähyttää sitä. (Mädin) jyväset vetäytyvät pian toisiinsa ja muodostavat sikeröitä (avaruuden) valtameressä. Suuremmat sikeröt kasvavat yhteen ja ottavat vastaan uutta mätiä — tulisissa pisteissä, kolmioissa ja kuutioissa, jotka kypsyvät, ja määrättynä aikana muutamat kimput erottautuvat ja saavat pallonmuodon, jota ne eivät voi saada jos muut niitä estävät. Senjälkeen laki n:o . . . alottaa toimintansa. Liikunto (hengitys) tulee pyörretuuleksi ja panee ne kieppumaan ympäri. [4])

---

[1]) *Theos geoometrei* — „Jumala mittailee", sanoi Pythagoras. Suom.

[2]) Tämän lain tunteminen auttaa arhatia harjottamaan siddhejänsä eli tekemään monenlaisia ilmiöitä, kuten hajottamaan aineen näkymättömiin, kulettamaan esineitä paikasta toiseen j. n. e.

[3]) Nämä ovat sangen vanhoja kommentarioita, jotka uudempien sanastojen keralla liittyvät runoihin, sillä kommentariot vertauskuvallisine kielineen ovat usein yhtä vaikeat ymmärtää kuin itse runot.

[4]) Tieteellisessä väittelykirjassa *The Modern Genesis* (p. 48) Rev. W. B. Slaughter arvostellen tähtitieteilijäin omaksumaa kantaa sanoo: „On valitettavaa, että tämän (nebula-) teorian kannattajat eivät ole enemmän antautuneet puhumaan siitä (kiertoliikkeen synnystä). Ei kukaan alennu ilmottamaan meille sen järkisyytä. Kuinka massan jäähdytys- ja kutistumis-prosessi suo sille kiertoliikkeen?" (Toistanut Winchell, kirjassa *World-Life*, p. 94.) Materialistinen tiede ei voikaan sitä koskaan ratkaista. *„Liikunto on ikuinen ilmenemättömässä ja aikakautinen ilmenneessä,"* sanoo eräs salatieteen oppi. Se on (ilmennyt) silloin *„kun lämpö, syntynyt Liekin laskeutumisesta alkuaikaiseen aineeseen, panee sen osaset liikkeeseen, jolloin liikunot*

IV **Runo** — Jatkoa.

5. OI-HA-HOU, JOKA ON PIMEYS, RAJATON, ELI LUVUTTOMUUS, AADI-NIDAANA SVABHAAVAT, ○: [1])

I. AADI-SANAT, LUKU, SILLÄ HÄN ON YKSI *(a)*.

II. SANAN ÄÄNI, SVABHAAVAT, LUVUT, SILLÄ HÄN ON YKSI JA YHDEKSÄN [2]).

III. „MUODOTON [3]) NELIÖ".

JA NÄMÄ KOLME SULETTUINA ○ YMPYRÄÄN [4]) OVAT PYHÄT NELJÄ, JA KYMMENEN ON ARUUPA [5])-KAIKKEUS *(b)*. SITTEN TULEVAT POJAT, SEITSEMÄN TAISTELIJAA, YKSI, KAHDEKSANNEN POISJÄÄTYÄ, JA HÄNEN HENKÄYKSENSÄ, JOKA ON VALONTEKIJÄ [6]) *(c)*.

(a) „Aadi-Sanat" on kirjaimellisesti käännettynä Ensimäinen eli „Alkuaikainen Vanhin", jonka nimen kautta Kabbalan „Vanhaikäinen" ja „Pyhä Vanhus" (Sefira ja Adam Kadmon) tulee merkitsemään samaa kuin Brahmaa, Luoja, jota myös kutsutaan Sanatiksi monien muiden nimien ohella.

„Svabhaavat" on fyysillisen luonnon mystillinen alku-olemus, muovailtava Juuri. Se on ilmettyään „luvut" mutta „luku" periaineellisessa ykseydessään korkeimmalla tasolla. Nimi on käytännössä buddhalaisilla ja on sama kuin nelinkertainen Anima Mundi, kabbalistinen perikuvain maailma, josta lähtevät luovat, muodostelevat ja aineelliset maailmat; ja Kipinät (Scintillae) — muut eri maailmat, jotka sisältyvät kolmeen viimemainittuun. Maailmat ovat kaikki

---

tulee Pyörretuuleksi". Nestepisara saapi pallomaisen muodon sen johdosta että sen atomit liikkuvat toistensa ympäri äärimmäisessä, jaottamattomassa ja noumenollisessa perusolemuksessaan; ainakin se on fyysilliselle tieteelle jaottamaton. Myöhemmin tästä kysymyksestä puhutaan laajemmin.

[1]) X, tuntematon suurre.

[2]) Joka tekee kymmenen eli täydellisen luvun, jolla tarkotetaan „Luojaa". Nimi Luoja taas annetaan niiden luojien kokonaissummalle, joita yksijumalaiset sekottavat yhdeksi, niinkuin „Elohim", Adam Kadmon eli Sefira, Kruunu — kaikki ovat kymmenen Sefirothin miesnaisellinen yhdistelmä. Sefirothit ovat ilmenneen maailmankaikkeuden vertauskuvana kansanomaisessa Kabbalassa. Esoteriset kabbalistit kuitenkin seuraavat itämaisia salatieteilijöitä ja erottavat ylemmän sefirothisen kolmion (eli Sefira, Khokmah ja Binah) muista, jolloin jää seitsemän Sefirothia. Mitä tulee Svabhaavatiin, selittävät orientalistit sen tarkottavan yleistä, kautta avaruuden levinnyttä muovailtavaa ainetta, jolloin he ehkä puolittain pitävät silmällä tieteen eetteriä. Mutta salatieteilijät yhtäläistävät Svabhaavatin ja „Isä-Äidin" mystillisellä tasolla.

[3]) Aruupa.

[4]) Rajattomaan ympyrään.

[5]) Itsekohtainen, muodoton.

[6]) Bhaaskara.

Johtajien eli Hallitsijoiden alaisia — jotka hindulaisilla ovat Rishejä ja Pitrejä, juutalaisilla ja kristityillä Enkeleitä ja kreikkalaisilla sekä muilla muinaisilla kansoilla yleensä Jumalia.

(b) „○". Tämä merkitsee, että „rajaton ympyrä", nolla, tulee luvuksi ainoastaan silloin kun yksi muista yhdeksästä numerosta käy sen edellä ja siten ilmentää sen arvon ja kyvyn. „Sana" eli Logos, yhdessä „äänen" ja hengen [1]) (tajunnan ilmauksen ja lähteen) kanssa edustaa tässä yhdeksää lukua ja muodostaa siten nollan kanssa kymmenikön, joka itsessään sisältää koko maailmankaikkeuden. Kolmio muodostaa tetraktyksen eli „pyhät neljä" ympyrän sisällä. Neliö ympyrässä on voimakkain kaikista maagillisista kuvioista.

(c) „Hylätty" (poisjäänyt) on planettakuntamme aurinko. Eksoterinen mukaelma on löydettävänä vanhimmissa sanskritikirjoissa. *Rig Veedassa* Aditi, „rajaton" eli ääretön avaruus — jonka professori Max Müller kääntää näin: „näkyväinen äärettömyys, näkyväinen paljaalle silmälle (!!); loppumaton laajuus maan tuolla puolen, pilvien takana, taivasta tuonnempana" — on sama kuin Äiti-avaruus, samanikäinen kuin „Pimeys". Häntä kutsutaan aivan oikein „Jumalien Äidiksi", Deeva-Maatriksi, koska hänen kosmillisessa äidinkohdussaan kaikki meidän aurinkokuntamme taivaankappaleet — aurinko ja planetat — syntyivät. Siten häntä kuvataan allegorisesti tällä tavalla: *„Kahdeksan poikaa syntyi Aditin ruumiista; hän lähestyi jumalia seitsemällä, mutta heitti pois kahdeksannen, Maarttaandan"*, meidän aurinkomme. Seitsemän poikaa, joita kutsutaan Aaditjoiksi, ovat kosmillisesti eli tähtitieteellisesti seitsemän planeettaa, ja auringon sulkeminen pois niitten luvusta osottaa, että hindulaiset ovat mahtaneet tuntea ja todella tunsivatkin seitsemännen planetan kutsumatta sitä Uranukseksi [2]). Mutta

[1]) Tämä koskee abstraktista ajatusta ja konkretista ääntä, sen ilmennystä, syyn seurausta. Adam Kadmon eli Tetragrammaton on Kabbalassa Logos. Sentähden tämä triaadi vastaa Kabbalassa korkeinta kolmiota: Kether, Khokmah ja Binah. Viimeinen näistä on naisellinen voima ja samalla miehinen Jehovah, tullessaan osalliseksi Khokmahin eli miehisen Viisauden luonnosta.

[2]) Salainen oppi opettaa, että aurinko on keskustähti eikä planetta. Mutta vanhat kansat tunsivat ja palvelivat seitsemää suurta jumalaa, niihin luettuna aurinko ja maa. Mikä oli se „mysterio-jumala", jonka ne asettivat erikseen? Tietysti ei Uranus, jonka Herschell keksi vasta vuonna 1781. Mutta eikö se olisi voinut olla tunnettuna jollakin muulla nimellä? Ragon sanoo: „Kun salaiset tieteet astronomisten laskujen kautta olivat keksineet, että planettoja täytyy olla luvultaan seitsemän, niin vanhat kansat siitä saivat aiheen lukemaan auringon taivaallisen sopusoinnun asteikkoon ja panemaan sen tyhjälle paikalle. Siten aina kun he huomasivat vaikutuksen, joka ei kuulunut millekään kuudesta tunnetusta planetasta, lukivat he sen aurinkoon kuuluvaksi . . . Erehdys näyttää kyllä tärkeältä, mutta ei ollut sitä käytännöllisiltä seurauksiltaan, jos astrologit Uranuksen sijalle panivat auringon, joka . . . on keskustähti, verrattain liikkumaton, se kun vain kääntyy akselinsa ympäri aikaa ja mittoja määräten eikä voi tulla käännetyksi pois oikeista toiminnoistaan". (*Maçonnerie Occulte*, p. 447) Viikonpäivien nimitykset ovat myös-

esoterisesti ja niin sanoaksemme teologisesti Aaditjat alkuperäisissä sangen vanhoissa merkityksissään ovat kahdeksan ja kaksitoista suurta jumalaa hindulaisessa jumalistossa. ,,Nuo Seitsemän sallivat kuolevaisten nähdä heidän asuntonsa, mutta näyttävät itsensä ainoastaan arhateille'', sanoo vanha sananlasku; ,,heidän asuntonsa'' tietää tässä planettoja. Muinainen kommentario sisältää seuraavan allegorian selityksineen:

Kahdeksan huonetta rakensi Äiti: kahdeksan huonetta kahdeksalle Jumalalliselle Pojalleen, neljä suurta ja neljä pientä. Kahdeksan loistavaa aurinkoa, ikänsä ja ansionsa mukaan. Bal-i-lu (Maarttaanda) ei ollut tyytyväinen, vaikka hänen huoneensa oli suurin. Hän alkoi (tehdä työtä) niinkuin suuret elefantit tekevät. Hän hengitti (veti sisään) vatsaansa veljiensä elonilman. Hän koetti niellä heidät. Suuremmat neljä olivat kaukana; kaukana valtakuntansa [1]*) rajalla. Niitä ei ryöstetty (koskettu) ja ne nauroivat. Tee pahintasi, Herra, sinä et voi meitä saavuttaa, ne sanoivat. Mutta pienemmät itkivät. Ne valittivat Äidille. Hän karkotti Bal-i-lun valtakuntansa keskustaan, josta hän ei voinut liikahtaa. (Siitä lähtein) hän (ainoastaan) väijyy ja uhkaa. Hän ajaa niitä takaa, kääntyen hitaasti itsensä ympäri; he kääntyvät nopeasti hänen luotansa ja hän seuraa kaukaa sitä suuntaa, jossa hänen veljensä liikkuvat huoneitansa piirittävällä tiellä.* [2]*) Siitä päivästä hän ravitsee itsensä Äidin ruumiin hiellä. Hän täyttää itsensä Äidin hengityksellä ja ulostuksella. Sentähden Äiti hänet karkotti.*

„Hylätty poika" on siis nähtävästi meidän aurinkomme, niinkuin ennemmin osotettiin, mutta „Poika-auringot" merkitsevät ei ainoastaan meidän planettojamme vaan yleensä taivaankappaleita. Suurja, joka itse on vain heijastus henkisestä keskusauringosta, on kaikkien hänen jälkeensä kehittyneiden taivaankappaleitten esimuoto. *Veedoissa* häntä kutsutaan Looka-Tshakshuhiksi, „Maailmansilmäksi" (nim. planettamaailmamme) ja hän on yksi kolmesta pääjumalasta. Häntä kutsutaan milloin Djauksen, milloin Aaditin pojaksi, koskei tehdä mitään erotusta niiden esoteriselle merkitykselle eli ei anneta mitään sijaa sille. Siten häntä kuvataan seitsemällä hevosella ajavaksi, tai yhdellä hevosella, jolla on seitsemän päätä; edellinen vertaus tarkottaa seitsemää planettaa, jälkimäinen sitä, että niiden kaikkien yhteinen alku on yhdessä ainoassa Kosmillisessa Elementissä. Tätä „Yhtä Elementtiä" kutsutaan kuvannollisesti „Tuleksi". *Veedat* opettavat, että „tuli totisesti on kaikki jumalolennot". [3])

kin virheellisiä. „Sunnuntain (sun-day = aurinkopäivä) pitäisi olla Uranus-päivä (Urani dies, Urandi)", lisää oppinut kirjailija.

[1]) Planettajärjestelmän.

[2]) „Aurinko kiertää aina akselinsa ympäri samaan suuntaan kuin planetat omissa kehissään", opettaa tähtitiede.

[3]) Katso Telangin *Anugiitaa*, X, 9 ja Haugin *Aitareja Braahmana*, p. I.

Allegorian merkitys on selvä, sillä meillä on sekä Dzyanin kommentariot että uudenaikainen tiede sitä selittämässä, vaikka ne useassa kohdin eroovatkin toisistaan. Salainen oppi hylkää sen otaksuman, joka on nebula-teoriasta syntynyt, että (seitsemän) suuret planetat olisivat kehittyneet auringon keskusmassasta; ainakaan ne eivät ole kehittyneet tästä meidän näkyväisestä auringostamme. Kosmillisen aineen ensimäinen tiivistyminen tapahtui tietysti keskussiemenen ytimen, aurinko-äidin ympärillä, mutta meidän aurinkomme, niin opetetaan, vain ennemmin kuin mikään muu vetäytyi erilleen, kun kieppoava massa supistui, ja se on tästä syystä niiden vanhempi, suurempi „veli" eikä niiden „isä". Kahdeksan Aaditjaa, „jumalaa", muodostuvat kaikki ikuisesta periaineesta (kometta-aineesta [1]) — Äidistä) eli „maailmanaineksesta", joka on sekä viides että kuudes kosmillinen prinsippi, Maailmansielun Upaadhi eli perustus, aivan niinkuin ihmisessä, mikrokosmoksessa, Manas [2]) on Buddhin [3]) Upaadhi.

Tuossa on kokonainen runoelma niistä taisteluista, joita kasvavat planetat taistelivat ennen Kosmoksen lopullista muodostumista. Tämä selittää, miksikä useiden planettojen järjestelmät ovat näennäisesti niin epäsääntöiset. Muutamien (esim. Neptunuksen ja Uranuksen, joista vanhat kansat muka eivät mitään tienneet) sivukiertolaisten taso on käännetty nurin, joten ne näyttävät kulkevan taaksepäin. Näitä planettoja kutsutaan Sotilaiksi, Rakentajiksi, ja roomalaiskatolinen kirkko tunnustaa ne taivaallisten sotajoukkojen johtajiksi ja osottaa siten nojautuvansa samaan traditsioniin. Kun aurinko oli kehittynyt kosmillisesta avaruudesta, niin olemme oppineet — ennen pääplanettojen lopullista muodostumista ja planettanebuloiden häviämistä — veti se (aurinko) massansa syvyyksiin niin paljon kosmillista elonvoimaa kuin se voi ja uhkasi niellä heikommat „veljensä", ennenkuin veto- ja työntövoiman lait olivat lopullisesti tasotetut. Senjälkeen se alkoi elättää itseänsä „Äitinsä hiellä ja ulostuksella", toisin sanoen niillä osilla eetteriä („Maailmansielun henkäystä"), joiden olemassaolosta ja laadusta tieteellä ei ole vielä aavistustakaan. Samanlaatuisen teorian on Sir William Grove [4]) esittänyt. Hän päättelee, että planettajärjestelmät „vähitellen

---

[1]) Tämä kometta-aineen perusolemus — opettaa salatiede — on aivan vailla niitä kemiallisia tai fyysillisiä ominaisuuksia, joita uudenaikainen tiede tuntee. Se on yhdenluontoinen alkuperäisessä muodossaan aurinkojärjestelmien tuolla puolen ja erilaistuu kokonaan silloin kun se saapuu yli maanpiirimme rajojen. Se turmeltuu planettojen ilmapiiristä ja planettojen välisestä aineksesta, joka jo on kokoonpantua, mutta se on toisenluontoinen vasta meidän ilmenneessä maailmassamme.

[2]) Manas — järkiprinsippi eli inhimillinen sielu.

[3]) Buddhi — jumalallinen sielu.

[4]) Katso *Correlation of Physical Forces*, 1843, p. 81 ja *Address to the British Association*, 1866.

muuttuvat ilmapiirin lisääntymisen ja vähentymisen eli sen kasvun ja häviön kautta, joka johtuu nebula-aineksista", ja toisessa paikassa, että ,,aurinko saattaa tiivistää kaasumaista ainetta matkustaessaan avaruudessa, ja siten saattaa sen lämpö syntyä". Näin ollen näyttää muinaisaikainen opetus olevan aivan tarpeeksi tieteellinen tälläkin ajalla. [1]) Mr. W. Mattieu Williams arveli, että se hajautunut aine eli eetteri, joka on kaikkeuden lämpösäteilyjen vastaanottaja, siten tulee vedetyksi aurinkomassan syvyyksiin. Sieltä se karkottaa ennemmin tiivistyneen ja lämpönsä menettäneen eetterin, joutuu sitten itse puristukseen ja antaa pois lämpönsä, sekä tulee itse vuorostaan karkotetuksi ulos harvennetussa ja jäähtyneessä tilassa ja imee itseensä uutta lämmönlisäystä, jota hän arvelee eetterin tällä tavoin kokoovan ja kaikkeuden aurinkojen taas keskittävän ja jaottelevan.

Tämä on miltei niin lähellä salatieteellisiä oppeja kuin tiede milloinkaan on voinut kuvitteluissaan päästä. Salatiede selittää näet tämän niin, että Maarttaanda antaa takaisin ,,kuolleen henkäyksen" ja elättäikse ,,Äiti-avaruuden hiellä ja ulostuksella". Se mikä sangen vähän saattoi vaikuttaa Neptunukseen, [2]) Saturnukseen ja Jupiteriin, olisi aivan tappanut sellaiset verrattain pienet ,,talot" kuin Merkuriuksen, Venuksen ja Marsin. Koska Uranus ei ollut tunnettuna ennen 18:nnen vuosisadan loppua, täytyy allegoriassa mainitun neljännen planetan nimen toistaiseksi pysyä meille mysteriona.

Kaikkien noiden ,,seitsemän" ,,henkäyksen" sanotaan olevan Bhaaskara, Valontekijä, koska ne (planetat) kaikki alkuaan olivat pyrstötähtiä ja aurinkoja. Ne kehittyvät manvantariseen eloon alkuaikaisesta Kaaoksesta (joka nyt on hajoumattomien nebuloiden noumenon) kokoomalla ja itseensä liittämällä ikuisen aineen alkuaikaisia erilaistumia, eli niinkuin kommentariossa niin kauniisti lausutaan: *,,Siten Valon Pojat verhoutuivat Pimeyden kudoksiin".* Niitä kutsutaan allegorisesti „taivaallisiksi etanoiksi" sen johdosta että niiden (meille) näkymättömät järkiluomukset asuvat tähti- ja planettakodeissaan ja niin sanoaksemme kantavat niitä mukanaan kiertäessään, niinkuin etanat pesäänsä kantavat. Sitä oppia, että kaikilla taivaankappaleilla ja planetoilla on yhteinen alkuperä, terottivat

---

[1]) Hyvin samanlaisia aatteita oli W. Mattieu Williamsilla kirjassa *The Fuel of the Sun;* t:ri C. William Siemensillä kirjotuksessa *On the Conservation of Solar Energy (Nature,* XXV, 440-444, 9 p. maalisk. 1882); ja myöskin t:ri P. Martin Duncanilla adressissa, jonka hän esitti Lontoon Geologisen Seuran presidenttinä, toukok. 1877. Katso Alexander Winchellin LL. D. kirjaa *World-Life,* p. 53 ja seur.

[2]) Kun puhumme Neptunuksesta, emme puhu salatieteilijänä vaan europpalaisena. Todellinen itämainen salatiede väittää, että vaikka on useita vielä keksimättä olevia planettoja meidän aurinkokunnassamme, ei Neptunus oikeastaan kuulu siihen, vaikka se *näennäisesti* on yhteydessä aurinkomme kanssa ja sen vaikutuksen alainen. Tämä yhteys on maajaavinen, harhallinen, sanovat he.

niinkuin näemme, jo muinaiset tähteintutkijat ennen Kepleriä, Newtonia, Leibnitziä, Kantia, Herschelliä ja Laplacea. Lämpö („hengitys"), veto- ja työvoima — liikunnon kolme suurta tekijää — ovat ne elinehdot, joissa kaikki tämän alkuperäisen perheen jäsenet syntyvät, kehittyvät ja kuolevat, syntyäkseen uudelleen Brahmaan yön jälkeen, jolloin ikuinen Aine aikakautisen lain mukaan vaipuu takaisin ensimäiseen erilaistumattomaan tilaansa. Kaikkein hienoimmatkaan kaasut eivät voi nykyiselle luonnontutkijalle antaa mitään käsitystä sen tilan laadusta. Oltuaan ensin voimakeskuksia nuo näkymättömät kipinät eli alkuaikaiset atomit erilaistuvat molekyyleiksi ja tulevat auringoiksi — siirtyen asteettain ulkokohtaisuuteen — kaasumaisiksi, loistaviksi, kosmillisiksi — ja ainoa „Pyörretuuli" (eli liikunto) antaa viimein muodolle sysäyksen ja alkuliikunnon, jota järjestävät ja ylläpitävät milloinkaan lepäämättömät „Henkäykset" — Dhjaan Tshoohanit.

IV Runo — Jatkoa.

6. . . . SITTEN TOISET SEITSEMÄN, JOTKA OVAT LIPIKAT, KOLMEN [1]) SYNNYTTÄMÄT. HYLÄTTY POIKA ON YKSI. „POIKA-AURINGOT" OVAT LUKEMATTOMIA.

„Lipikat", sanasta *lipi* „kirjotus", merkitsee sanallisesti „kirjottajat" [2]). Mystillisesti nämä jumalalliset olennot ovat tekemisissä karman, palkan lain kanssa, sillä ne ovat muistiinpanijat, aikakirjain tekijät, jotka painavat (meille) näkymättömiin astralivalon tauluihin — „ikuisuuden suureen kuvakokoelmaan" — tarkan tiedon ihmisen jokaisesta teosta, jopa ajatuksestakin, kaikesta, mikä oli, on tai tulee olemaan ilmiömaailmassa. Niinkuin sanotaan kirjassa *Isis Unveiled*, on tämä jumalallinen ja näkymätön kangas Elämän Kirja. Koska Lipikat passivisesta Maailmanjärjestä kohdistavat ulkokohtaisuuteen sen maailmankaikkeuden aatteellisen suunnitelman, jonka mukaan „Rakentajat" uudistavat Kosmoksen jokaisen Pralajan jälkeen, niin ne ovat tässä samanlaatuiset kuin seitsemän Läsnäolon Enkeliä, joita kristityt tunnustavat seitsemäksi „planettahengeksi" eli „tähtien hengiksi". Siispä ne ovat Ikuisen Aatelman — eli niinkuin Plaato kutsuu, Jumalallisen Ajatuksen — välittömiä kirjureita. Ikuiset Muistiinpanot ei ole vain haaveellinen unelma, sillä me tapaamme samat muistiinpanot karkean aineenkin maailmassa. Niinkuin t:ri Draper sanoo:

---

[1]) Sana, Ääni ja Henki.

[2]) Nämä ovat ne neljä „kuolematonta", jotka mainitaan *Atharva Veedassa* „vartijoina" eli neljän taivaankulman hallitsijoina. (Katso lukua 76, 1—4 ja seur.)

Ei varjokaan lankee seinälle jättämättä siihen pysyväistä jälkeä, joka voitaisiin tehdä näkyväksi, jos osattaisiin käyttää oikeata menettelyä . . . Ystäviemme muotokuvat tai maisemat voidaan kätkeä silmiemme näkyvistä valonaralle levylle, mutta ne ovat valmiita esiintymään, heti kun niitä oikealla tavalla kehitetään esiin. Peili voidaan salata hopeaiselle pinnalle, kunnes me ikäänkuin herättämällä esiin haamun tuomme sen näkyväiseen maailmaan. Meidän yksityisimpien huoneittemmekin seinillä, minne emme luule vieraiden silmäin voivan tunkeutua, ja missä emme luule minkään häiritsevän meidän omissammeoloa, sielläkin säilyy jälkiä siitä, mitä teemme, ja varjopiirteitä kaikista toimistamme. [1])

T:rit Jevons ja Babbage uskovat, että jokainen ajatus erottaa aivo-osasia ja panee ne liikkeeseen, hajottaen niitä ulos avaruuteen: he ajattelevat myöskin, että ,,olevaisen aineen joka osasen täytyy olla muistikirja kaikesta, mikä on tapahtunut" [2]). Siten muinaisaikainen oppi on alkanut saada kansalaisoikeuden tieteellisenkin maailman aatepiirissä.

Neljäkymmentä ,,Lautamiestä", jotka seisovat Amentin piirissä syyttämässä sielua Osiriksen edessä, kuuluvat samaan jumalien luokkaan kuin Lipikat ja voisivat niitä vastata, jos egyptiläisten jumalien esoterista merkitystä vähän enemmän ymmärrettäisiin. Hindulainen Tshitragupta, joka muistikirjastaan lukee kunkin sielun elämänkertomuksen, ja jota kutsutaan Agra-Sandhaaniiksi; lautamiehet, jotka lukevat kertomuksensa vainajan sydämestä, joka tulee avoimeksi kirjaksi Jaman, Minoksen, Osiriksen eli Karman edessä — kaikki ne ovat jäljennöksiä ja muunnoksia Lipikoista ja niiden astralisista aikakirjoista. Kuitenkaan Lipikat eivät ole yhteydessä kuoleman vaan iankaikkisen elämän kanssa.

Koska Lipikat ovat tekemisissä joka ihmisen kohtalon ja joka lapsen syntymän kanssa — lapsen elämä on näet jo alusta pitäin piirrettynä astralivaloon, ei fatalistisesti ajateltuna, vaan ainoastaan sen vuoksi että tulevaisuus, niinkuin menneisyys, aina elää nykyisyydessä — niin voidaan myös sanoa, että niillä on vaikutus horoskoppi-tieteeseen. Meidän täytyy tunnustaa tämä tiede todeksi, jos tahdomme tai ei. Sillä niinkuin muuan astrologian nykyisistä opettajista lausuu:

Nyt kun valokuvaus on meille paljastanut tähtikuntien kemiallisen vaikutuksen, siten että on valonaralle levylle kiinnitetty miljardeja tähtiä ja planettoja, joiden löytäminen tähänasti on ollut mahdoton voimakkaimmallekin teleskopille, niin on helpompi käsittää, että aurinkokuntamme voi lapsen syntyessä vaikuttaa hänen aivoihinsa — jotka vielä ovat kaikista vaikutelmista vapaat — määrätyllä tavalla ja sen mukaan, mikä eläinradan merkki silloin on taivaanlaella. [3])

---

[1]) *Conflict between Religion and Science*, pp. 132 ja 133.

[2]) *Principles of Science*, II, 455.

[3]) *Les Mystères de l'Horoscope*, kirj. Ely Star, p. 11.

V Runo.

1. ALKUAIKAISET SEITSEMÄN, VIISAUDEN LOHIKÄÄRMEEN ENSIMÄISET SEITSEMÄN HENKÄYSTÄ SYNNYTTÄVÄT VUOROSTAAN PYHISTÄ KIEMUROIVISTA HENKÄYKSISTÄÄN TULISEN PYÖRRETUULEN.

Tämä on kenties kaikista runoista vaikein selittää. Sen käsittää ainoastaan se, joka on läpeensä perehtynyt itämaiseen allegoriaan ja sen tahallisesti hämärään lausetapaan. Varmaan tullaan kysymään: uskovatko salatieteilijät, että kaikki nämä Rakentajat, Lipikat ja Valon Pojat ovat olentoja, vai ovatko ne paljasta mielikuvitusta? Tähän kysymykseen on vastaus yhtä selvä: vaikka tarpeeksi otetaankin huomioon, että valtoja esitetään kuvannollisesti personoituina, täytyy meidän tunnustaa näiden Olentojen olemassaolo, jollemme tahdo kieltää, että fyysillisen ihmiskunnan sisällä on henkinen ihmiskunta. Sillä näiden Valon Poikien joukot, Tuntemattoman Kaiken ensimäisen ilmenneen säteen järkisyntyiset pojat ovat henkisen ihmisen perijuuri. Jollemme tahdo uskoa sitä epäfilosofista oppia, että erityinen sielu luodaan kunkin ihmisen syntyessä — että niitä alinomaa joka päivä karttuu varastoon ,,Adamin" päivistä asti — on meidän hyväksyttävä salatieteelliset opit. Tämä tulee edempänä selvitettäväksi. Katsokaamme nyt, mikä lienee tämän salaperäisen runon merkitys.

Salainen oppi sanoo, että tullakseen jumalalliseksi, tullakseen täysin tietoiseksi Jumalaksi — niin, korkeimmaksikin — täytyy henkisten alkuaikaisten järkiolentojen käydä ihmisasteen kautta. Ja kun me sanomme ,,ihmis"-, ei tämä tarkota ainoastaan meidän maanpäällistä ihmiskuntaamme vaan missä maailmassa tahansa asuvia kuolevaisia s. o. niitä järkiolentoja, jotka ovat saavuttaneet vaadittavan tasapainosuhteen aineen ja hengen välillä, niinkuin me nyt olemme saavuttaneet, sittenkun olemme kulkeneet neljännen kierroksen neljännen juurirodun ohi. Jokaisen olennon täytyy oman kokemuksensa kautta voittaa itselleen oikeus tullakseen jumalalliseksi. Hegel, tuo suuri saksalainen ajattelija on varmaan tuntenut tai intuitivisesti tajunnut tämän totuuden, kun hän sanoi, että Tiedoton kehitti Maailman ainoastaan ,,siinä toivossa, että se saavuttaisi selvän itse-tietoisuuden", toisin sanoin tullakseen ihmiseksi, sillä tämä on myöskin sen usein toistuvan *Puraanain* lauseen salainen merkitys, että Brahmaata alituisesti ,,himo yllyttää luomaan". Tämä myös selittää tuon salaperäisen kabbalistisen lauseen: ,,Henkäys tulee kiveksi, kivi kasviksi, kasvi eläimeksi, eläin ihmiseksi, ihminen hengeksi ja henki jumalaksi." Järkisyntyiset pojat, Rishit, Rakentajat j. n. e. olivat kaikki ihmisiä — minkämuotoisia lienevätkin olleet — muissa maailmoissa ja edellisissä Manvantaroissa.

Tämä aine on hyvin mystillinen, ja siksi sitä on vaikeata selittää kaikissa

yksityiskohdissaan ja kaikessa laajuudessaan, sillä tähän sisältyy koko kehitysluomisen salaisuus. Yksi tai pari säettä runossamme muistuttaa elävästi mieleen samanlaisia lauseita Kabbalasta ja David-kuninkaan psalmeista (104: 4). Molemmat puhuessaan Jumalasta sanovat hänen tekevän tuulen sanansaattajakseen ja „palvelijansa tulen leimaukseksi". Mutta esoterisessa opissa käytetään näitä sanoja kuvannollisesti. „Tulinen pyörretuuli" on se valkohehkuinen kosmillinen sumu, joka magnetisesti — niinkuin rautajauhot magnettiin tarttuvat — seuraa „Luovien Voimien" ohjaavaa ajatusta. Kuitenkin tämä kosmillinen tomu on myös jotakin muuta, sillä jokaisessa maailmankaikkeuden atomissa on mahdollisuus itsetietoisuuteen, ja atomi on, niinkuin Leibnitzin monaadi, itsessään ja *itsekseen* Maailma. *Se on atomi ja enkeli.*

Tässä yhteydessä huomattakoon, että muuan nykyisen kehitysoppi-suunnan loistotähdistä, Mr. A. R. Wallace puhuessaan „luonnollisen valinnan" riittämättömyydestä olemaan ainoana tekijänä fyysillisen ihmisen kehityksessä, myöntää suorastaan koko sen asian, jota tässä on pohdittu. Hän arvelee, että ihmisen kehitystä johtivat ja auttoivat ylhäiset järkiolennot, joiden välitystyö on välttämätön tekijä luonnon järjestelmässä. Mutta kun kerran tunnustetaan näiden korkeampien järkiolentojen työskentely yhdellä taholla, on ainoastaan luonnollinen johtopäätös ulottaa se vielä kauemmaksi. Ei voi vetää mitään jyrkkää erottavaa rajaa.

V Runo — Jatkoa.

2. HE TEKEVÄT HÄNESTÄ TAHTONSA LÄHETTILÄÄN *(a)*. DZYU TULEE FOOHATIKSI: JUMALALLISTEN POIKIEN NOPEA POIKA, JONKA POJAT OVAT LIPIKAT, [1] JUOKSEE YMPÄRI ASIOILLA. [2] FOOHAT ON RATSU JA AJATUS ON RATSASTAJA. HÄN KULKEE KUIN SALAMA LÄPI TULISTEN PILVIEN, [3] *(b)* OTTAA KOLME JA VIISI JA SEITSEMÄN HARPPAUSTA LÄPI YLHÄISTEN SEITSEMÄN PIIPIEN JA ALHAISTEN SEITSEMÄN. [4] HÄN KOROTTAA ÄÄNENSÄ JA KUTSUU LUKEMATTOMIA KIPINÖITÄ [5] JA YHDISTÄÄ NE YHDEKSI *(c)*.

(a) Tämä esittää kuinka „alkuaikaiset seitsemän", jotka välineenään (Vaahana'na eli sinä ilmenneenä esineenä, joka tulee johtavan Voimansa sym-

[1] Erotusta Rakentajien eli Planetta-henkien ja Lipikojen välillä ei saa jättää näkyvistä. (Katso tämän runon 5 ja 6 säkeen kommentarioita.)

[2] S. o. hän on heidän ohjaavan ajatuksensa vaikutuksen alainen.

[3] Kosmillisten sumujen.

[4] Tulevan maailman.

[5] Atomeja.

boliksi) käyttävät Foohatia, jota siitä syystä kutsutaan ,,heidän tahtonsa sanansaattajaksi" — ,,tuliseksi pyörretuuleksi".

(b) ,,Dzju tulee Foohatiksi" — sen näyttää itse sanamuoto. Dzju on ainoa todellinen (maagillinen) tieto eli salainen viisaus, joka käsitellen ikuisia totuuksia ja alkuperäisiä syitä tulee miltei kaikkivoimaiseksi käytettynä oikeaan suuntaan. Sen vastakohta on Dzju-mi, se mikä ainoastaan käsittelee harhoja ja petollisia ulkomuotoja, kuten nykyaikaisesse eksoterisessa tieteessä tehdään. Tässä Dzju ilmaisee Dhjaani-Buddhojen yhteisviisautta.

Koska otaksuttavasti lukija ei ole tutustunut Dhjaani-Buddhoihin, on hyvä heti aluksi sanoa, että *orientalistien mukaan* on olemassa viisi Dhjaania, jotka ovat taivaallisia Buddhoja ja joiden ilmennyksiä muodon ja aineen maailmassa ovat inhimilliset Buddhat. Mutta esoterisesti Dhjaani-Buddhoja on seitsemän, joista vasta viisi on vielä esiintynyt [1]) ja kaksi on tulemassa kuudennessa ja seitsemännessä juurirodussa. Ne ovat niin sanoaksemme täällä maan päällä esiintyvien Buddhojen esikuvat; kullakin maallisella Buddhalla on taivaallinen esikuvansa. Niinpä Amitaabha oli Gautama Shaakjamunin Dhjaani-Buddha ja ilmenee hänen kauttaan aina kun tämä suuri sielu ruumistuu maan päälle, niinkuin hän teki Tson-kha-pa'na. [2]) Ollen seitsemän Dhjaani-Buddhan yhdistelmä Avalookiteeshvara oli ensimäinen Buddha (Logos) ja Amitaabha on Gautaman sisäinen „Jumala". Kiinassa Buddhaa kutsutaakin Amidaksi. Dhjaani-Buddhat ovat, niinkuin prof, Rhys Davids aivan oikein sanoo, jokaisen maallisen kuolevaisen Buddhan „loistavia vastakuvia mystillisessä maailmassa, vapaita tämän aineellisen elämän alentavista suhteista". Edelliset ovat vapautuneita Maanushi-Buddhoja, jotka ovat määrätyt johtamaan maata tässä pyörässä. Jälkimäiset ovat „Näkemisen Buddhat" ja ovat kaikki Anupaadaka (ilman vanhempia) s. o. itse-syntyneitä jumalallisesta olemuksesta. Eksoterinen oppi sanoo, että jokaisella Dhjaani-Buddhalla on kyky luoda itsestään yhtä taivaallinen poika Dhjaani-Boodhisattva, joka Maanushi-Buddhan kuoltua on määrätty hänen työtään jatkamaan — ja tämä perustuu siihen tosiseikkaan, että se jota „Buddhan Henki" varjostaa, läpikäy korkeimman vihkimyksen ja tulee todelliseksi Boodhisattvaksi, Korkean Vihkijän sellaiseksi luomana. Ja orientalistit luulevat Buddhan hengen luoneen viisi Dhjaani-Buddhaa!

(c) Foohat on yksi tärkeimpiä jollei tärkein tekijä esoterisessa maailmansynnyssä ja häntä on tarkasti kuvattava. Kuten vanhassa kreikkalaisessa

---

[1]) Katso A. P. Sinnettin kirjaa *Esoteric Buddhism* (5:s korj. painos, pp. 171—173).

[2]) Ensimäinen ja suurin tibettiläinen uudistaja, joka perusti „keltamyssyjen", gelukpojen lahkon. Hän syntyi v. 1355 j. Kr. Amdon piirikunnassa ja oli Amitaabhan Avataara. Amitaabha on Gautama Buddhan taivaallinen nimi.

maailmansynnyssä, joka suuresti erosi myöhemmästä mytologiasta, Eros [1]) on kolmas persona alkuperäisessä kolminaisuudessa — Khaos, Gaia, Eros — joka vastaa kabbalistista kolminaisuutta, Ain Suf, eli Rajaton Kaikkeus (sillä Khaos on avaruus, sanasta *χαίνω* ammottaa, olla tyhjä), Shekinah ja Vanhaikäinen eli Pyhä Henki — niin myös Foohat on eri ilmenemättömässä kaikkeudessa ja eri Kosmoksessa eli ilmiömaailmassa. Jälkimäisessä hän on se salaperäinen sähkö- ja elon-voima, joka luovan Logoksen tahdosta yhdistää ja liittää kokoon kaikki muodot, antaen niille ensimäisen liikunnon, joka aikanaan tulee laiksi. Mutta ilmenemättömässä kaikkeudessa Foohat ei ole tätä, enempää kuin Eros on tuo myöhempi loistavasiipinen Cupido eli Lempi. Foohatilla ei ole vielä mitään tekemistä Kosmoksen kanssa, koska Kosmos ei ole syntynyt ja Jumalat vielä lepäilevät „Isän-Äidin" helmassa. Hän on abstraktinen filosofinen aate. Hän ei vielä mitään luo itsestään; hän on vain se kyvyllinen luova voima, jonka toiminnasta kaikkien tulevien ilmiöiden noumenon (alkusyy), niin sanoaksemme, jakautuu yhdistyäkseen jälleen mystillisessä yliaistillisessa toimituksessa ja lähettääkseen ulos luovan Säteen. Kun „Jumalallinen Poika" murtautuu esiin, tulee Foohat liikkeellepanevaksi voimaksi, toimintakyvyksi, joka saattaa yhden tulemaan kahdeksi ja kolmeksi — ilmennyksen kosmillisella tasolla. Kolminkertainen ykseys erilaistuu moneksi ja sitten Foohat muuttuu siksi voimaksi, joka tuo yhteen elementtien atomit ja saattaa ne joukkoutumaan ja yhteenliittymään. Me löydämme tästä kaiun varhaisessa kreikkalaisessa mytologiassa. Erebos ja Nyks [2]) syntyvät Khaoksesta ja Eroksen toimesta synnyttävät taas vuorostaan Aitheerin ja Heemeran, [3]) ylempien piirien valon ja alempien eli maallisten piirien valon. Pimeys synnyttää valon. Vertaa *Puraana*-kirjoissa Brahmaan Tahtoa eli „Himoa" luomiseen, ja foinikilaisessa Sankhuniathonin kosmogoniassa sitä oppia, että himo, *πόθος*, on luomisen prinsippi.

Foohat suhtautuu likeisesti „Yhteen Elämään". Tuntemattomasta Yhdestä, Äärettömästä Kokonaisuudesta, käy ulos Ilmennyt Yksi eli aikakautinen manvantarinen Jumaluus. Tämä on se Maailmanjärki, joka alkulähteestään eronneena on länsimaisten kabbalistien Demiurgos eli luova Logos ja hindulaisen uskonnon neli-kasvoinen Brahmaa. Kokonaisuutena katsottuna se esoterisen opin mukaan ilmenneen Jumalajatuksen kannalta edustaa korkeampien luovien Dhjaan Tshoohanien joukkoja. Samanaikuisesti kuin Maailmanjärki kehittyy esille, Aadi-Buddhan — Ainoan Korkeimman ja Ikuisen — Salattu Viisaus ilmenee Avalookiteeshvarana (eli ilmenneenä Iishvarana), joka on egyptiläisten Osiris, zoroasterilaisten Ahura Mazda, hermetiläisten filosofien Taivaallinen Ihminen, plaato-

---

[1]) „Halu", myöhemmin „rakkaus", „lempi". Suom.

[2]) Erebos = pimeys, manala; Nyks = yö. Suom.

[3]) Heemera = päivä. Suom.

laisten Logos, veedaantistien Aatman. [1]) Ilmenneen Viisauden eli Mahatin toimesta — jota Mahatia nämä lukemattomat henkiset voimakeskukset Kosmoksessa edustavat — tulee Kaikkeudenjärjen heijastus ulkokohtaisesti buddhalaisen esoterisen filosofian Foohatiksi. Tämä Kaikkeudenjärki on kosmillinen aatteilu ynnä sellaista aatteilua seuraava älynvoima. Foohat, juosten pitkin Aakaashan seitsemän prinsippiä, vaikuttaa ilmenneeseen periaineeseen eli Ainoaan Elementtiin, jota ylempänä on selitetty, ja erilaistuttamalla sitä eri voimakeskuksiksi panee liikkeelle kosmillisen kehityksenlain. Tämä kehitys totellen Maailmanjärjen aatteilua saattaa olemassaoloon kaikki eri olemistilat ilmeenneessä aurinkokunnassa.

Aurinkokunta, jonka nämä vaikutusvoimat ovat herättäneet olemassaoloon, on muodostunut seitsemästä prinsipistä, niinkuin kaikki muu näiden keskusten piirissä. Sellainen on Himaalajan takainen esoterinen oppi. Mutta jokaisella filosofialla on kuitenkin oma tapansa jaotella näitä prinsippejä.

Foohat on siis personoitu sähkö- ja elonvoima, kaikkien kosmillisten voimien yliaistillinen sitova ykseys sekä näkymättömillä että ilmenneillä tasoilla ja toiminnaltaan se — äärettömässä mitassa — muistuttaa tahdon luomaa elävää voimaa niissä ilmiöissä, joissa näennäisesti itsekohtainen vaikuttaa näennäisesti ulkokohtaiseen ja sysää sen toimintaan. Mutta Foohat ei ole ainoastaan sen voiman elävä symboli ja säiliö vaan salatieteilijöitten kannalta katsottuna Olento; ne voimat, joihin se vaikuttaa, ovat kosmillisia, inhimillisiä ja maallisia ja ovat toiminnassa kullakin näistä tasoista. Maallisella tasolla sen vaikutus tuntuu siinä magnetisessa ja toimivassa voimassa, jonka magnetisoijan voimakas tahto synnyttää. Kosmillisella tasolla se on läsnä siinä muodostavassa voimassa, joka kappaleitten kyhäyksessä — aina planettajärjestelmästä kiiltomatoon ja yksinkertaiseen saunakukkaan asti — toteuttaa luonnon järjessä eli Jumalajatuksessa olevan suunnitelman kunkin erikoisen kappaleen kehitykseen ja kasvuun nähden. Se on metafyysillisesti Jumalien ulkokohtaiseksi saatettu ajatus, alemmalla asteella „lihaksi tullut Sana“ ja kosmillisen ja inhimillisen aatteilun lähettiläs; kaikkeuden elämässä vaikuttava voima. Toisarvoiselta olemuspuoleltaan on Foohat aurinkoenergia, sähköllinen elonvoima, säilyttävä neljäs prinsippi, luonnon eläimellinen sielu, niin sanoaksemme, eli — sähkö.

Vuonna 1882 Teosofisen Seuran presidentti, eversti Olcott sai kuulla kunniansa, kun hän eräässä luennossa väitti, että sähkö on ainetta. Ja kuitenkin se on salaisen tieteen oppi. „Voima“ tai „energia“ saattaisivat olla parempia nimiä sille, niinkauankuin europpalainen tiede niin vähän tuntee sen todellista luontoa, mutta ainetta se on, samaten kuin eetteri on ainetta, koska se on

[1]) T. Subba Row näkyy pitävän häntä Logoksen kanssa yhtenä ja kutsuvankin häntä Logokseksi. (Katso hänen *Lectures on the Bhagavadgîtâ.*)

atomeista muodostettua, vaikka se kyllä on monta astetta kauempana eetteriä. On naurettavaa väittää, ettei mitään voisi kutsua aineeksi jollei tiede sitä saata punnita. Sähkö on „aineetonta" siinä merkityksessä, että sen molekyylit eivät ole havainnon ja kokeilun alaisia, mutta se voi olla — ja salatiede sanoo sen todella olevan — atomillista; senpätähden se on ainetta. Mutta vaikka pidettäisiinkin epätieteellisenä puhua sähköstä aineen nimellä, niin koska sähköä tiede kutsuu energian lähteeksi, yksinkertaisesti energiaksi sekä voimaksi — missä on se voima tai energia, jota voitaisiin ajatella ainetta ajattelematta? Maxwell, matemaatikko ja yksi suurimpia auktoriteteja sähkön ja sähköilmiöiden alalla, sanoi jo vuosia sitten, että sähkö on ainetta eikä vain liikettä. „Jos me hyväksymme sen otaksuman, että substanssit ovat atomeista kokoonpantuja, emme voi olla tekemättä sitä johtopäätöstä, että sähkökin, sekä positivinen että negativinen, on jaettu määrättyihin alkeellisosiin, jotka esiintyvät kuten sähköatomit." [1]) Mutta me menemme vieläkin pitemmälle ja väitämme, ettei sähkö ole ainoastaan substanssia (periainetta) vaan että se on ulosvuotoa Olennosta, joka ei ole Jumala eikä Perkele vaan yksi niitä lukemattomia olentoja, jotka johtavat ja hallitsevat maatamme Karman ikuisen lain mukaan.

Palataksemme Foohatiin on se yhteydessä Vishnun ja Suurjan kanssa, jos pidetään silmällä Vishnun varhempaa luontoa, sillä *Rig Veedassa* hän ei ole mikään korkea Jumala. Sana Vishnu johtuu juuresta *vish* „läpäistä", ja Foohatia kutsutaan „Läpäisijäksi" ja Tekijäksi, koska hän muodostelee atomeja karkeista aineksista. [2]) *Rig Veedan* pyhissä teksteissä Vishnu on myös „ilmennys aurinkoenergiasta, ja häntä kuvataan astumassa Kaikkeuden seitsemän alueen kautta kolmella askeleella", joten veedalaisella jumalalla on hyvin vähän yhteyttä myöhempien aikojen Vishnun kanssa. Sentähden nämä kaksi ovat samaamerkitseviä tässä erikoispiirteessään ja toinen on jäljennös toisesta.

Kolme ja seitsemän „harppausta" koskee seitsemää ihmisten asumaa piiriä esoterisen opin mukaan, samoinkuin maan seitsemää piiriä. Huolimatta orientalisteiksi tekeytyvien lukuisista vastaväitteistä, viitataan eksoterisissa hindulaisissa kirjoissa selvästi meidän planettaketjumme seitsemään maailmaan eli piiriin. Mutta kuinka merkillisesti nämä luvut suhtautuvat muitten kosmogoniojen vastaaviin lukuihin ja niiden symboleihin, se näkyy vasta niille tutkijoille, jotka vertailevat toisiinsa vanhoja uskontoja. „Vishnun kolmea askelta" „seitsemän maailmanpiirin" kautta *Rig Veedassa* ovat kommentaattorit selittäneet eri tavalla; on selitetty, että askeleet kosmillisesti tarkottavat tulta, salamaa ja aurinkoa ja

[1]) Helmholtz, *Faraday Lectures,* 1881.

[2]) On hyvin tunnettua, että santa asetettuna väräjävälle metallilevylle asettuu säännöllisten kuvioitten muotoon, jotka ovat erilaisia. Voiko tiede antaa *täydellistä* selvitystä tähän tosiasiaan?

että ne on otettu maan päällä, ilmapiirissä ja taivaalla. Filosofisemmin — ja tähtitieteellisesti katsoen sangen oikein — Aurnavaabha selittää niiden tarkottavan auringon eri asentoja, nousua, keskipäivää ja laskua. Esoterinen filosofia yksin selittää sen täysin selkeästi, vaikka myöskin *Zohar* on sen hyvin filosofisesti ja käsitettävästi esittänyt. Siinä näet sanotaan selvästi, että alussa Elohimia (Alhimia) kutsuttiin nimellä Akhad, „Yksi" eli „Jumaluus, yksi monessa", joka on hyvin yksinkertainen aate panteistiselle käsitykselle — tietysti kun sana „panteistinen" otetaan sen filosofisessa merkityksessä. Sitten tuli muutos: „Jehovah on Elohim"; siten moninaisuus tehtiin yhdeksi ja ensimäinen askel otettiin yksijumaluutta kohden. Nytpä kysymykseen „kuinka Jehovah on tullut Elohimiksi?" kuuluu vastaus: „kolmen askeleen kautta" alhaalta. Merkitys on selvä. Askeleet ovat vertauskuvia ja kuvaavat keskinäisten suhteiden kautta henkeä, sielua ja ruumista (ihmistä); ympyrää, joka on muuttunut hengeksi, maailman sielua ja sen ruumista (maata). Astuen ulos Äärettömyyden kehästä, jota ei kukaan ihminen käsitä, Ain Suf — kabbalistinen nimi, joka merkitsee samaa kuin Parabrahman, mazdealaisten Zeroaana Akerne tai mikä „tutkimaton" tahansa" — tulee „Yhdeksi" (Akhadiksi, Eekaksi, Ahuksi); sitten hän (eli se) muuttuu kehityksen kautta „yhdeksi monessa", Dhjaani-Buddhoiksi eli Elohimiksi eli (mazdealaisten) Amshaspendeiksi, kun hänen kolmas askeleensa on otettu lihan eli ihmisen synnytykseen. Ja oltuaan ihminen eli Jah-Hovah, „miesnaisellinen", *sisäinen* jumalallinen olento tulee metafyysillisellä tasolla uudelleen Elohimiksi.

Numerot 3, 5 ja 7 ovat huomattavia tutkistelevassa vapaamuurariudessa, niinkuin *Isis Unveiled*-kirjassa näytettiin. Muuan vapaamuurari kirjottaa:

Siinä ovat 3, 5 ja 7 askelta osottamassa kehässä käyntiä. Kolme pintaa 3×3, 5×3 ja 7×3 j. n. e. Joskus se esiintyy tässä muodossa: $\frac{753}{2} = 376{,}_5$ ja $\frac{7635}{2} = 3817{,}_5$ ja osamäärä $\frac{20612}{6561}$ kyynärämittana antaa suuren pyramidin mitat.

Kolme, viisi ja seitsemän ovat mystillisiä lukuja ja viimeistä ja ensimäistä kunnioittavat yhtä paljon vapaamuurarit kuin parsilaiset — sillä kaikkialla on kolmio ollut jumaluuden symboli.[1] Aivan luonnollisena asiana jumaluusopin tohtorit — esim. Cassel — esittävät, että Zohar selittää ja kannattaa kristillistä kolminaisuutta (!). Mutta nytpä juuri viimemainittu sai alkunsa muinaisen salatieteen ja pakanallisen vertauskuvaston kolmiosta △. Kolme askelta koskee metafyysillisesti hengen laskeutumista aineeseen, Logoksen lankeemista säteenä

[1] Katso Mackenzien *The Masonic Cyclopaedia,* ja Oliverin *The Pythagorean Triangle.*

ihmisen henkeen, sitten sieluun ja lopuksi hänen fyysilliseen muotoonsa, jossa se tulee Elämäksi.

Kabbalistinen käsitys on sama kuin muinaisajan esoterismin. Esoterismi on kaikkien kansojen yhteisomaisuus eikä kuulu erittäin arjalaiselle viidennelle rodulle tai millekään sen lukuisille alaroduille. Sitä eivät voi yksinomaan itselleen vaatia n. k. turaanilaiset eikä egyptiläiset, kiinalaiset, kaldealaiset tai mitkään viidennen juurirodun seitsemästä osastosta, vaan se kuuluu todella kolmanteen ja neljänteen juurirotuun, joiden jälkeläisiä me tapaamme viidennen rodun siemenessä, aikaisimmissa arjalaisissa. Ympyrä oli joka kansalla Tuntemattoman symboli — „Rajattoman Avaruuden", ainaolevaisen aatelman — tutkimattoman Jumaluuden aatteellinen verho. Se edustaa rajatonta aikaa Ikuisuudessa. Zeroaana Akerne on myöskin „tuntemattoman ajan rajaton piiri", josta lähtee loistava valo — kaikkeuden aurinko eli Ormazd [1]) — ja jälkimäinen on sama kuin Kronos hänen aioolilaisessa muodossaan, s. o. ympyrän muodossa. Sillä ympyrä on Sar ja Saros eli syykkeli (aikakausi). Tämä oli se babylonilainen Jumala, jonka kaarenmuotoinen taivaanpiiri oli näkymättömän näkyväinen symboli, kun taas aurinko oli se yksi ympyrä, josta lähtivät kosmilliset pallot ja jota pidettiin niiden johtajana. Zeroaana on Vishnun Tshakra eli ympyrä, se salaperäinen vertauskuva, joka erään mystikon määritelmän mukaan on „senkaltainen käyrä viiva, että jos otetaan siitä kuinka pieni osa tahansa ja tätä jatketaan kaaressa jompaankumpaan suuntaan, yhtyy se viimein itseensä ja muodostaa saman käyrän viivan — nim. sen, jota kutsumme ympyräksi". Parempaa määritelmää ei voisi antaa jumaluuden luonnonomaisesta symbolista ja hänen ilmeisestä luonnostaan, jolla on kehä kaikkialla (rajaton) ja sentähden keskipiste myöskin kaikkialla, toisin sanoen jokaisessa kaikkeuden kohdassa. Siten näkymätön Jumaluus on myöskin Dhjaan Tshoohanit eli Rishit, alkuperäiset seitsemän, ja yhdeksän ulkopuolella, ja kymmenen, kun niihin luetaan kaikkiyhdistävä ykkönen, josta SE astuu ihmiseen.

Palataksemme IV runon neljänteen kommentarioon, lukija nyt ymmärtää, miksi Himaalajan takaisen tshakran sisälle on piirretty △ | □ | ☆ — kolmio, ensimäinen viiva, neliö, toinen viiva ja viisikulmio, jonka keskellä on piste, joko näin ☆ tai jossakin muussa muodossa. Hän ymmärtää myös, miksi kabbalistinen Elohimin ympyrä, kun sanan אלהים (Alhim eli Elohim) kirjaimet luetaan laskuarvonsa mukaan, paljastaa kuuluisan luvun 13514 eli anagrammatisesti 31415 — astronomisen π (piin), joka on nimien Dhjaani-Buddhat, Geberit, Giburim, Kabeiroi, ja Elohim salainen merkitys. Ne kaikki merkitsevät „Suuria Ihmisiä", „Titaaneja", „taivaallisia ihmisiä" ja maan päällä „jättiläisiä".

---

[1]) Ormazd on Logos, „Esikoinen" ja aurinko.

Seitsemän oli kaikilla kansoilla pyhä luku, mutta ei mikään muu kuin juudankansa käyttänyt sitä niin ruumiillisen materialistisesti. Heille 7 oli ennen kaikkea sukupuolinen luku ja 9 miehinen siittävä, joka muodosti, niinkuin kabbalistit näyttävät, sanan otz צ ע (90, 70) eli „Eedenin yrttitarhan puun", „kaksinkertaisen hermafroditisen sauvan" neljännessä rodussa. Tämä oli „kaikkein pyhimmän" symboli, sukupuolien eroutumisen 3 ja 4. Melkein jokainen heprealaisesta 22 kirjaimesta on vain sukupuolinen symboli. Noista kahdesta kirjaimesta — jotka ylempänä mainittiin — toinen, ajin, on negatiivinen naisellinen kirjain, symbolisesti silmä; toinen on miehinen kirjain, tzaa, *kala*-koukku eli nuoli. Sitävastoin hindulaisille ja yleensä arjalaisille sen merkitys oli moninkertainen ja se koski miltei yksistään puhtaita metafyysillisiä ja tähtitieteellisiä totuuksia. Heidän rishinsä ja jumalansa, demooninsa ja sankarinsa ovat merkitykseltään historiallisia ja siveysopillisia.

Kuitenkin muuan kabbalisti, joka vielä julkaisemattomassa teoksessa vertaa *Kabbalaa* ja *Zoharia* arjalaiseen esoterismiin, kertoo meille, että:

> Heprealaisten selvät, lyhyet, pontevat ja tarkat esitystavat ovat mittaamattoman paljon edellä hindulaisten kangertavia laverteluja, aivan niinkuin psalmista vertauksellisesti sanoo: „Minun suuni puhuu kielelläni, minä en tunne sinun lukujasi" (71: 15) . . . Hindulainen salakieli näyttää riittämättömyydessään, ottamalla niin runsaasti itseensä aineksia ulkoapäin, että sillä on samanlainen lainattu höyhenpuku kuin kreikkalaisilla (valehtelevilla kreikkalaisilla) oli ja kuin on vapaamuurareilla: mutta hepreankielen karkea yksitavuinen (ja näennäinen) köyhyys osottaa sen tulleen paljon kaukaisemmasta muinaisuudesta kuin mikään näistä ja olleen niiden lähde (!?) tai ainakin lähempänä vanhaa alkuperäistä lähdettä kuin mikään niistä.

Tämä on aivan erehdyttävää. Meidän oppinut veljemme ja kirjottajamme arvostelee nähtävästi hindulaisia uskontojärjestelmiä niiden *Shaastrojen* ja *Puraanojen* mukaan, luultavasti juuri viimemainittujen ja niiden uudenaikaisten käännösten mukaan, jotka väärentävät niitä aivan tuntemattomiksi. Mutta meidän onkin käännyttävä heidän filosofisiin järjestelmiinsä, heidän esoterisiin oppeihinsa, jos tahdomme löytää vertailukohtia. Epäilemättä Mooseksen kirjat, vieläpä uusi testamentti johtuvat samasta lähteestä. Mutta kaiketi Kheopsin pyramidi, jonka kaikki mitat professori Piazzi Smyth on löytänyt toistettuina myytillisessä n. k. Salomonin temppelissä, ei liene myöhemmällä ajalla syntynyt kuin Mooseksen kirjat? Sentähden, jos on olemassa niin suuri yhtäläisyys kuin väitetään, täytyy sen johtua siitä, että juutalaiset ovat orjallisesti kopioineet eikä egyptiläiset. Juutalaisten salamerkit eivät ole alkuperäisiä — eikä niiden kielikään, heprea. Ne ovat lainatut egyptiläisiltä, joilta Mooses sai viisautensa; koptilaisilta, vanhojen foinikilaisten sukulaisilta, jollei niitä vanhemmilta, ja hyksoilta, heidän (muka) esi-isiltään, niinkuin Josephus osottaa [1]). Niin kyllä; mutta keitä olivat paimento-

[1]) „Apionia vastaan", I, 25.

laiset hyksot? Ja keitä egyptiläiset? Historia ei tiedä mitään tästä asiasta vaan on täynnä aateskeluja ja teorioja, joita kukin historioitsija on ottanut oman tajuntansa syvyyksistä [1]. „Khamismi eli vanha koptinkieli on kotoisin Länsi-Aasiasta ja sisältää muutamia jälkiä semiläisistä kielistä, siten todistaen, että arjalainen ja semiläinen rotu alkuaan ovat olleet yhtä", sanoo Bunsen, joka sijottaa suuret egyptiläiset tapaukset vuoteen 9,000 e. Kr. Asia on niin, että muinaisessa esoterismissa ja arjalaisessa ajattelussa me tapaamme suurenmoisen filosofian, mutta heprealaisissa kirjoissa me vain tapaamme mitä hämmästyttävintä kekseliäisyyttä etsittäessä pyhitystä sukupuolipalvelukselle ja siihen perustuville jumaluustaruille.

Etteivät arjalaiset koskaan perustaneet uskontoaan pelkästään fysiologisiin symboleihin niinkuin vanhat juutalaiset tekivät — voidaan nähdä jo hindulaisten julkisista kirjoista. Että nekin kertomukset ovat verhottuja, näkyy siitä, että ne puhuvat ristiin ja että eri selitys tavataan miltei jokaisessa *Puraanassa* ja eepillisessä runossa. Mutta esoterisesti luettuina ne kaikki ilmaisevat saman merkityksen. Niinpä yksi kertomus luettelee seitsemän maailmaa, jättäen pois alemmat maailmat, jotka myös ovat seitsemän luvultaan; näillä neljällätoista ylemmällä ja alemmalla maailmalla ei ole mitään tekemistä seitsenkertaisen ketjun jaotuksen kanssa vaan ne kuuluvat puhtaasti eetterisiin näkymättömiin maailmoihin. Ne tulevat edempänä huomioon otettaviksi. Tässä kohden riittäköön, kun sanomme, että niihin tahallaan viitataan siten kuin ne kuuluisivat ketjuun. „Toinen luettelo kutsuu seitsemää mailmaa nimillä: maa, taivaanlaki, taivas, keskimäinen piiri, syntymän paikka, siunattujen asunto, ja totuuden huone. Siinä asetetaan Brahmaan Pojat kuudenteen osastoon ja sanotaan, että viides, Dshana-looka, on se, mihin eläimet, jotka ovat hävinneet yleisessä palossa, syntyvät uudelleen" [2]. Vähän todellista esoterista opetusta tarjotaan seuraavissa luvuissa symbolismista puhuttaessa. Joka on siihen valmis, voi salatun merkityksen käsittää.

---

[1]) Katso Isis Unveiled, II, 430—438.

[2]) Katso Dowsonin *Hindû Classical Dictionary*.

V Runo — Jatkoa.

3. HÄN ON HEIDÄN OHJAAVA HENKENSÄ JA JOHTAJANSA. KUN HÄN ALKAA TYÖSKENNELLÄ, EROTTAA HÄN ALEMMAN VALTAKUNNAN KIPINÄT, [1]) JOTKA LIITELEVÄT JA ILOSTA VÄREILEVÄT LOISTAVISSA ASUNNOISSAAN, [2]) JA MUODOSTAA NIISTÄ PYÖRIEN SIEMENET. HÄN ASETTAA NE AVARUUDEN KUUTEEN SUUNTAAN JA YHDEN KESKELLE KESKUSPYÖRÄN.

„Pyörät", kuten jo selitettiin, ovat voimakeskuksia, joiden ympärillä alkuaikainen kosmillinen aine laajenee ja kulkien läpi kaikki kuusi jäykistymisen astetta tulee pallomaineksi ja lopuksi muuttuu palloiksi eli piireiksi. Yksi esoterisen maailmansynnyn perusopeista on se, että elon-kalpojen (eli aioonien) aikana Liikunto, joka levon aikakausina *„sykkii ja värähtälee jokaisessa nukkuvassa atomissa"* — saa yhä kasvavan taipumuksen pyörivään liikkeeseen, Kosmoksen ensimäisestä heräämisestä alkaen uuteen „päivään" asti. „Jumaluus tulee pyörretuuleksi". Kysytään varmaan, niinkuin tämän kirjottajakaan ei ole jättänyt kysymättä: kuka voi vakuuttaa tuon Liikunnon muuttuvan, koska koko luonto silloin on palautunut alkuperäiseen olemukseensa, eikä voi olla ainoatakaan sitä näkemässä — ei edes yhtään Dhjaani-Tshoohania, jotka kaikki ovat Nirvaanassa? Vastaus on: Kaikki luonnossa on päätettävä vastaavaisuuden mukaan. Vaikka korkeimmat jumalolennotkaan (pääenkelit eli Dhjaani-Tshoohanit) eivät kykene tunkeutumaan niihin salaisuuksiin, jotka ovat meidän planettajärjestelmäämme ja näkyvää Kosmosta tuonnempana, niin kuitenkin oli menneinä aikoina suuria tietäjiä ja profettoja, jotka kykenivät sisäännäkemällä tajuamaan Hengityksen ja Liikunnon mysterion, millainen se oli, kun maailmat olivat levossa ja aikakautiseen uneen vaipuneina.

Pyöriä kutsutaan myös nimellä *Rotae* — taivaallisten piirien liikkuvat pyörät, jotka ovat osallisia maan luomisessa — kun niiden merkitys koskee tähtien ja Planettojen elähyttävää prinsippiä, sillä Kabbalassa ne esitetään nimellä Aufanim, piirien eli tähtien enkelit, joiden elähyttäviä sieluja ne ovat. [3])

Tämä alkuaikaisen aineen pyörreliikunnon laki on yksi kaikkein vanhimpia käsitteitä kreikkalaisessa filosofiassa, jonka ensimäiset historian tuntemat viisaat melkein kaikki olivat mysterioihin vihittyjä. Kreikkalaisilla oli tämä aate egyptiläisiltä saatuna ja egyptiläisillä kaldealaisilta, jotka olivat olleet esoterisen koulun brahmiinien oppilaita. Leukhippos ja Abderalainen Demokritos — maagien oppilas — opetti, että tämä atomien ja piirien kierrosliike oli olemassa ikuisuudesta

[1]) Kivennäis-atomit.

[2]) Kaasumaisissa pilvissä.

[3]) Katso *Kabbalah Denudata*, „De Anima", p. 113.

asti. [1]) Hiketas, Heraklides, Ekfantos, Pythagoras ja kaikki hänen oppilaansa, opettivat, että maa pyörii ympäri; ja intialainen Aarjabhata, Aristarkos, Seleukos ja Arkimedes laskivat sen kierroksen yhtä tieteellisesti kuin astronomit nykyään. Elementti-pyörteitten teoria oli taas Anaksagoraalla tiedossaan ja hän terotti sitä 500 vuotta e. Kr. eli miltei 2000 vuotta ennenkuin sen ottivat esille Galileo, Descartes, Swedenborg ja lopuksi vähillä muutoksilla Sir. W. Thomson. [2]) Kaikki tuollainen tieto, jos vaan totuus tunnustetaan, on kaikua ammonaikaisista opeista, niinkuin tässä kirjassa yritetään selittää. Kuinka viimeisten vuosisatojen ihmiset ovat tulleet samoihin ajatuksiin ja johtopäätöksiin, joita opetettiin varmoina totuuksina „adytojen" kätköissä kymmeniätuhansia vuosia sitten, on kysymys, joka erikseen tulee käsiteltäväksi. Muutamat joutuivat niihin fyysillisen tieteen luonnollisen kehityksen ja itsenäisen havaintokykynsä kautta. Toiset — kuten Kopernikus, Swedenborg ja muutamat muut — huolimatta suuresta opistaan, saivat tietonsa paljon enemmän intuitsionista kuin ulkoa hankituista aatteista, jotka tavallisin keinon olisivat kehittyneet tutkimuksen kautta. Että Swedenborg, joka ei mitenkään olisi voinut tuntea buddhalaisuuden esoterisia aatteita, heistä riippumatta tuli aivan lähelle salatieteellisiä oppeja yleisissä käsityksissään, näkyy hänen tutkistelmassaan pyörreteoriasta. Clissoldin käännöksessä, josta prof. Winchell [3]) mainitsee otteen, löydämme seuraavan yhteenvedon:

> Ensimäinen syy on ääretön eli rajaton. Tämä saattaa ilmi ensimäisen rajallisen eli rajotetun (Logoksen ilmenneenä ja maailmankaikkeuden). Se mikä saa aikaan rajan, on verrattava liikuntoon (Katso I runoa ylempänä). Se raja, joka muodostuu, on piste, jonka olemus on liikunto; mutta koska se on ilman osia, ei tämä olemus ole asiallista liikuntoa vaan ainoastaan yritys siihen. (Meidän opeissamme se ei ole „yritys" vaan muutos ilmenemättömän Ikuisesta Liikunnosta ilmenneen eli ilmiömaailman pyörreliikuntoon.) Tästä ensimäisestä johtuu laajennus, avaruus, kuva ja peräkkäisyys eli aika. Kuten geometriassa piste synnyttää viivan, viiva pinnan ja pinta kappaleen, niin tässä pisteen pyrkimys on viivoihin, pintoihin ja kappaleisiin. Toisin sanoin maailmankaikkeus on olemassa siemenenä ensimäisessä luonnollisessa pisteessä.

---

[1]) „Oppia maan pyörimisestä akselinsa ympäri opetti pythagoralainen Hiketas, luultavasti jo niin varhain kuin v. 500 e. Kr. Sitä opetti myös hänen oppilaansa Ekfantos, ja Heraklides, eräs Plaaton oppilas. Auringon liikkumattomuuden ja maan kierrosliikkeen osotti Samolainen Aristarkos jo v. 281 e. Kr. olevan otaksumia, jotka sopivat yhteen havaittujen tosiasioiden kanssa. Aatetta maan pyörimisestä auringon ympäri opetti myös noin v. 150 e. Kr. Seleukos Tigriksen varrella olevassa Seleukiassa. (Vuonna 500 e. Kr. opetti sitä Pythagoras. — H. P. B.) Sanotaan myös, että Arkimedes, eräässä kirjassaan nimeltä *Psammites* terotti samaa teoriaa. Maan pallomaisuutta opetti selvästi Aristoteles, vedoten todistukseksi maan varjoon, joka näkyy kuussa pimennysten aikana. (Aritoteles, *De Caelo,* lib. II, cap. 14.) Samaa aatetta puolustaa Plinius (*Nat. Hist.*, II, 65.) Nämä mielipiteet näyttävät kadonneen tiedosta yli tuhanneksi vuodeksi . . ." (Winchell, *World-Life* 551-2).

[2]) *On Vortex Atoms.*

[3]) *Op. Cit.*, 567.

Se Liikunto, jota kohti yritys pyrkii, on kierroksellinen, koska ympyrä on kaikista kuvioista täydellisin . . , „Täydellisimmän kuvan ylläkerrotusta liikunnosta täytyy olla alinomainen ympyränmuotoinen; s. o. liikunnon täytyy kulkea keskuksesta kehään ja kehästä keskukseen“.[1])

Tämä on salatiedettä, puhdasta ja yksinkertaista.

„Kuudella avaruuden suunnalla“ tarkotetaan tässä „kaksinkertaista kolmiota“, hengen ja aineen, aruupan ja ruupan yhdistymistä ja sekottumista toisiinsa, jonka vertauskuvana kolmiot ovat. Tämä kaksoiskolmio on Vishnun merkki, se on Salomonin sinetti ja brahmiinien Shrii-Antara.

V Runo — Jatkoa.

4. FOOHAT VETÄÄ SPIRAALIVIIVOJA YHDISTÄMÄÄN KUUDENNEN SEITSEMÄNTEEN — KRUUNUUN. *(a)* VALON POIKIEN SOTAJOUKKO SEISOO KUSSAKIN KULMASSA, LIPIKAT SEISOVAT KESKUSPYÖRÄSSÄ. *(b)* HE [2]) SANOVAT: „TÄMÄ ON HYVIN“. ENSIMÄINEN JUMALALLINEN MAAILMA ON VALMIS, ENSIMÄINEN, TOINEN. [3]) SITTEN „JUMALALLINEN ARUUPA“ [4]) HEIJASTUU TSHAAJAA-LOOKAAN, [5]) ANUPAADAKAN ENSIMÄISEEN VERHOON *(c)*.

(a) Tämä „spiraali-viivojen“ vetäminen koskee ihmisen samoinkuin koko luonnon kehittymistä, joka tapahtuu asteettain, niinkuin kaikki muukin luonnossa. Vaikka ihmisen kuudes prinsippi (Buddhi, jumalallinen sielu) on paljas henkäys meidän käsityksemme kannalta, on se kuitenkin aineellinen verrattuna jumalalliseen henkeen (Aatmaa'han), jonka kannattaja eli käyttöväline se on. Foohat, ollen jumalallinen rakkaus (Eros), vetovoiman ja sympatian sähkövoima, kuvataan vertauksellisesti koettamassa saattaa puhdasta henkeä, Ainoasta Ehdottomasta erottamatonta sädettä, yhteen Sielun kanssa; ne kaksi muodostavat ihmisessä monaadin ja luonnossa ensimäisen siteen iäti-ehdottoman ja ilmenneen välillä. „Ensimäinen on nyt toinen (maailma)“ — nim. Lipikojen — tarkottaa samaa.

(b) „Sotajoukko“, joka on kussakin kulmassa, on enkeliolentojen (Dhjaan Tshoohanien) joukko, jotka ovat määrätyt valvomaan ja ohjaamaan kukin omaa piiriään Manvantaran alusta sen loppuun asti. Ne ovat kristillisten kabbalistien ja alkemistien „mystilliset vartijat“ ja kuuluvat vertauksellisesti samoinkuin syn-

[1]) Lyhennetty ote Swedenborgin kirjasta *Principia Rerum Naturalium.*

[2]) Lipikat.

[3]) Se on: ensimäinen on nyt toinen maailma.

[4]) Muodoton Ajatusmaailma.

[5]) Ensimäisen muodon varjomaailmaan eli älymaailmaan.

nynnäisesti maailmankaikkeuden numerojärjestelmään. Ne luvut, joiden kanssa näillä taivaallisilla olennoilla on tekemistä, ovat sangen vaikeat selittää, koska jokainen luku koskee useita eri-aatteisia ryhmiä, riippuen siitä, mitä erityistä „enkelien" ryhmää se on aiottu edustamaan. Tässä on vertauskuvaston tutkijoilla solmu, jolle monet oppineet ovat tehneet samoin kuin Aleksanteri teki gordilaiselle solmulle, kun eivät ole kyenneet sitä aukaisemaan. Siitä on ollut suonanaisena seurauksena erehdyttäviä käsityksiä ja oppeja.

(c) „Ensimäinen on toinen", koska „ensimäistä" ei todellakaan voi luetella tai sellaisenaan katsoa, sillä ensimäinen on noumenojen maailma ensimäisessä ilmennyksessään, Totuuden Maailman eli Satin kynnys, jonka maailman kautta meille saapuu se suoranainen voima, mikä säteilee Ainoasta Todellisuudesta, Nimettömästä Jumaluudesta. Tässä taas tuo sana Sat (oleminen), mahdoton kääntää, on omiansa johtamaan väärinkäsitykseen, koska se, mikä on ilmennyt, ei voi olla Sat, vaan on jotakin ilmiöllistä, ei ikuista, eikä tosiasiallisesti edes loppumatonta. Se on samanaikuinen ja yhtäikuinen kuin Ainoa Elämä, „ilman toista", mutta ilmennyksenä se silti on Maajaa — niinkuin kaikki muukin. Tämä „totuudenmaailma", niinkuin kommentario sitä kutsuu, voidaan kuvata ainoastaan *„kirkkaana tähtenä, joka on pudonnut Ikuisuuden Sydämestä; toivon majakkatulena, jonka seitsemässä säteessä riippui seitsemän olemisen maailmaa"*. Totisesti niin, sillä nämä ovat ne seitsemän valoa, joiden heijastuksia ovat kuolemattomat ihmismonaadit — Aatmaa eli jokaisen ihmisperheeseen kuuluvan luontokappaleen säteilevä henki. Ensiksi tämä seitsenäinen valo, sitten „jumalallinen maailma" — ne lukemattomat valot, jotka syttyvät alkuaikaisesta valosta — Buddhit eli muodottomat jumalalliset sielut viimeisessä aruupa- (muodottomassa) maailmassa; „kokonaissumma" muinaisen runon mystillisellä kielellä sanottuna.

Katkismuksessa annetaan Mestarin opetuslapseltaan kysyä:

„Nosta pääsi, oi Lanuu! Näetkö yhden vai lukemattomia valoja pääsi päällä, tummalla keskiyön taivaalla palamassa?"

„Minä tajuan yhden Liekin, oi Gurudeeva, minä näen lukemattamia irtaumattomia kipinöitä siinä palamassa."

„Oikein sanot. Ja nyt katso ympärillesi ja itseesi. Sen valon, joka sisälläsi loistaa, tunnetko sen jollakin tavoin erilaiseksi kuin sen valon, joka ihmisveljissäsi loistaa?"

„Se ei ole millään muotoa erilainen, vaikka Karma vankia pitää orjuudessa ja vaikka sen ulkonaiset verhot pettävät tietämättömän sanomaan: ‚sinun sielusi ja minun sieluni' ".

Salaisen tieteen peruslaki on se, että jokaisen luonnossa olevan kokoonpannun olion yhdysosat äärimmäisessä olemuksessaan ovat yhtä — tähdestä

kivennäisatomiin, korkeimmasta Dhjaan Tshoohanista pienimpään likoeläimeen asti. Ne ovat yhtä sen sanan täydessä merkityksessä, sovitettakoon se sitten henkiseen, älylliseen tai fyysilliseen maailmaan. „Jumaluus on rajaton ja ääretön laajennus", sanoo salatieteellinen päätelmä: siitä johtuu Brahmaan nimi, niinkuin ennemmin on selitetty. [1])

On syvä viisaustiede maailman vanhimman uskonnon, auringon ja tulen palveluksen perustuksena. Kaikista fyysillisen tieteen tuntemista elementeistä on tuli se, mikä ei koskaan ole voinut saada tarkkaa selvitystä. Väitetään täydellä varmuudella, että ilma on sekotus happi- ja typpikaasuista. Me katselemme maailmaa ja maapalloa aineena, joka on kokoonpantu määrätyistä kemiallisista molekyyleistä. Me puhumme kymmenestä alkuperäisestä maanlaadusta, ja annamme niille kreikkalaiset tai latinalaiset nimet. Me sanomme, että vesi kemiallisesti on yhdistys hapesta ja vedystä. Mutta mitä on tuli? Se on palamisen aiheuttaja, vastataan meille hyvin vakavasti. Se on lämpöä ja valoa ja liikettä ja yleensä fyysillisten ja kemiallisten voimien yhteistyötä. Ja tätä tieteellistä määritelmää täydentää järkeilevä jumaluusopillinen määritelmä Websterin sanakirjassa, missä selitetään, että tuli on „rangaistuksen väline eli katumattomien rangaistus toisessa tilassa" — joka „tila" muuten arvellaan olevan henkinen, vaikka ah! tulen läsnäolo näyttää taas vakuuttavasti todistavan, että se on luonnoltaan aineellinen. Mutta professori Bain sanoo puhuessaan siitä harhasta, että ilmiöitä pidetään yksinkertaisina, koska ne ovat tavallisia:

> Hyvin tutut tosiasiat eivät tunnu itse kaipaavan selitystä vaan vieläpä olevan keinoja selittämään mitä suinkin niihin voidaan yhdistää. Niinpä nesteiden kiehuminen ja haihtuminen arvellaan olevan hyvin yksinkertainen ilmiö, joka ei kaipaa selitystä vaan riittää tyydyttävästi selittämään harvinaisempia ilmiöitä. Että vesi kuivuu, on harjaantumattomalle ajatuskyvylle varsin ymmärrettävä asia: sitävastoin sille, joka on tutustunut fyysilliseen tieteeseen, on nestemäinen tila säännötön ja selittämätön. Tulen syttyminen liekistä on *suuri tieteellinen pulma,* vaikka harvat niin luulevat. [2])

Mitä sanoo esoterinen oppi tulesta? "*Tuli on Ainoan Liekin täydellisin ja turmeltumattomin heijastus, taivaassa niinkuin maan päällä. Se on jokaisen aineellisen olion elämä ja kuolema, alku ja loppu. Se on jumalallinen periaine*". Siten ainoastaan tulen-palvojat, parsilaiset, vaan vieläpä Amerikan vaeltavat villiheimot, jotka kertovat olevansa „tulesta syntyneitä", osottavat uskonopissaan suurempaa tieteellisyyttä ja taikauskossaan suurempaa todenmukaisuutta kuin uudenaikainen tiede kaikkine arveluineen ja suurine oppeineen. Kristitty, joka

[1]) *Rig Veedassa* tapaamme nimet Brahmanaspati ja Brihaspati vuorotellen ja samaamerkitsevinä. Katso myös *Brihadaaranjaka Upanishadia*; Brihaspati on jumalolento, jota kutsutaan „jumalien isäksi".

[2]) *Logic,* II, 125.

sanoo: „Jumala on elävä tuli", ja puhuu helluntain „tulisista kielistä" ja Mooseksen „palavasta pensaasta", on yhtä hyvin tulen-palvoja kuin joku „pakanakin". Mystikkojen ja kabbalistien joukosta olivat rosenkreutsiläiset ne, jotka todenperäisimmin määrittelivät tulta. Hanki muutamalla kolikolla lamppu ja pidä siinä tarpeeksi öljyä, niin voit sen liekillä sytyttää koko maailman lamput, kynttilät ja tulet, itse liekin vähentymättä. Jos Jumaluus, Perusykseys, on ikuinen ja rajaton Periaine, joka ei koskaan pala („Herra sinun Jumalasi on kuluttavainen tuli"), niin ei tunnu järjenmukaiselta, että salatieteellistä oppia pidetään epäfilosofisena, kun se sanoo: „Siten muodostuivat Aruupa ja Ruupa (-maailmat); yhdestä valosta seitsemän valoa, kustakin seitsemästä seitsemän kertaa seitsemän" j. n. e.

V Runo — Jatkoa.

5. FOOHAT OTTAA VIISI HARPPAUSTA [1]) *(a)* JA RAKENTAA SIIVEKKÄÄN PYÖRÄN NELIÖN KUHUNKIN KULMAAN PYHÄÄ NELJÄÄ VARTEN ... JA HEIDÄN JOUKKOJANSA [2]) VARTEN *(b)*.

(a) „Harppaukset", niinkuin jo selitettiin viime kommentariossa, tarkottavat sekä kosmillisia että inhimillisiä prinsippejä. Viimemainittuja prinsippejä on ulkonaisessa jaottelussa kolme (henki, sielu ja ruumis), mutta esoterisessa laskelmassa seitsemän — kolme Olemuksen sädettä ja neljä aspektia eli olemuspuolta. [3]) Ne, jotka ovat tutkineet Mr. Sinnettin kirjaa *Esoteric Buddhism*, käsittävät helposti nämä nimitykset. Himaalajan takana on kaksi esoterista koulua eli oikeastaan yksi koulu, jaettuna kahteen osastoon — toinen sisäisiä Lanuita varten, toinen ulkonaisia eli puoleksi maallikkotsheeloja varten; edellinen näistä opettaa seitsenäistä, jälkimäinen kuudenkertaista ihmisprinsippien jaotusta.

Kosmilliselta näkökannalta ne „viisi harppausta", jotka Foohat ottaa, tarkottaa tässä tajunnan ja olemuksen viittä ylempää tasoa; kuudes ja setsemäs (alaspäin laskien) ovat astrali- ja maa-taso eli kaksi alinta.

(b) Neljä „siivekästä pyörää kuhunkin kulmaan . . . pyhää neljää ja heidän joukkojansa varten". Nämä ovat Dhjaan Tshoohanien, „neljä Mahaaraadshaa" eli suurta kuningasta, ne neljä deevaa, jotka hallitsevat kukin yhtä neljästä ilmansuunnasta. Ne ovat ne Hallitsijat eli enkelit, jotka johtavat poh-

---

[1]) Otettuaan jo ennen kolme.

[2]) Sotajoukkoja.

[3]) Neljä aspektia ovat: ruumis, sen elämä eli elonvoima, ja ruumiin „kaksoispuoli" — se kolmio, joka häviää ihmisen kuollessa — sekä neljänneksi Kaama Ruupa, joka häviää Kaama Lookassa.

joisen, etelän, idän ja lännen kosmillisia voimia, joilla kaikilla on määrätty salatieteellinen ominaisuus. Näillä olennoilla on myös tekemistä Karman kanssa, koska tämä tarvitsee fyysillisiä ja aineellisia välineitä päätöstensä toteuttamiseksi, kuten esim. taivaan neljää tuulta, joiden tiede tunnustaa vaikuttavan joko pahaa tai hyvää ihmiskunnan terveyteen ja jokaiseen elävään olentoon. On salaista viisautta siinä roomalaiskatolisessa opissa, joka lukee julkiset onnettomuudet, kuten kulkutaudit, sodat j. n. e. johtuviksi näkymättömistä pohjoisen ja lännen „Lähettiläistä". „Jumalan kunnia tulee itäistä tietä", sanoo Hesekiel, kun taas Jeremias, Jesaia ja psalmista vakuuttavat lukijoilleen, että kaikki paha auringon alla tulee pohjoisesta ja lännestä — joka Juudan kansaan sovitettuna kuuluu kieltämättömältä ennustukselta. Tämä myöskin selittää, miksi Pyhä Ambrosius [1]) lausuu, että me tästä syystä „kiroomme pohjatuulta ja että me kastetoimituksessa ensiksi käännymme länteen (tähti-ilmansuuntaan) hylätäksemme paremmin hänet, joka siinä asuu; tämän jälkeen me käännymme itään".

Usko Neljään Mahaaraadshaan — neljän ilmansuunnan hallitsijaan — oli ennen yleinen ja löytyy vieläkin kristityillä. Augustinuksen mukaan he kutsuvat niitä „Enkelihyveiksi" ja „Hengiksi", kun he itse niitä luettelevat, ja „perkeleiksi", kun pakanat niistä mainitsevat. Mutta mikä on ero pakanoiden ja kristittyjen välillä tässä asiassa? Oppinut Vossius lausuu:

> Vaikka Pyhä Augustinus sanoi, että jokaisella näkyväisellä oliolla tässä maailmassa on joku enkelihyve luonaan valvojana, ei ole silloin ymmärrettävä yksilöitä vaan kokonaisia olioitten luokkia, joista kullakin luokalla todella on erityinen enkeli vartijanaan. Hän on tässä yhtä mieltä kaikkien filosofien kanssa . . . Meille nämä enkelit ovat kappaleista erotettuja henkiä . . . jotavastoin (pakanallisille) filosofeille ne olivat jumalia. [2])

Katsellessamme niitä menoja „Tähtihenkien" palvelemiseksi, jotka roomalaiskatolinen kirkko on asettanut, näyttävät ne epäilyttävästi muistuttavan noita „jumalia", eikä muinainen, ei myös nykyaikainen pakanallinen rahvas niitä sen enempää kunnioita tai palvele kuin Roomassa nykyään korkeasti sivistyneet roomalaiskatoliset kristityt.

Plaatoa seuraten Aristoteles selitti, että sanalla στοιχεῖα (elementit) ymmärretään ainoastaan niitä ruumiittomia prinsippejä, jotka ovat sijotetut kosmillisen maailmamme jokaiseen neljään suureen osastoon näitä valvomaan. Siten eivät pakanat enempää kuin kristitytkään *palvele* ja *jumaloi* Elementtejä ja (kuviteltuja) ilmansuuntia, vaan niitä „jumalia", jotka hallitsevat kutakin näistä. Kirkolla on kahdenlaisia tähtiolentoja, enkeleitä ja perkeleitä. Kabbalistilla ja salatieteilijällä on vain yksi luokka eikä kumpikaan heistä tee eroa „Valon Johtajien" ja „Pimeyden Johtajien" *(Rectores Tenebrarum* eli *Cosmocratores)* välillä. Viime-

[1]) Kirjassaan *Amoksesta,* IV.

[2]) *Theol. Cir.*, I, 7.

mainittuja roomalaiskatolinen kirkko kuvittelee ja keksii „Valon Johtajista", niinpiankuin jotakin heistä kutsutaan toisella nimellä kuin kirkko kutsuu. Ei Johtaja eli Mahaaraadsja rankaise tai palkitse „Jumalan" suostumuksella eli käskystä tai ilman sitä, vaan ihminen itse; hänen omat tekonsa eli karmansa vetää yksilöllisesti ja joukollisesti (kuten joskus tapahtuu kokonaisille kansoille) häneen kaikenlaatuista pahaa ja onnettomuutta. Me synnytämme *syitä* ja nämä herättävät Tähtimaailmassa vastaavia voimia, jotka magnetisesti ja vastustamattomasti vetäytyvät niiden luo — ja vaikuttavat niihin — jotka sellaisia syitä synnyttävät, olkoot ne henkilöt suoranaisia pahantekijöitä tai ainoastaan „ajattelijoita", jotka hautovat pahuutta. Ajatus on näet ainetta, opettaa meille uudenaikainen tiede; ja „olevan aineen jokaisen osan täytyy olla kaiken tapahtuneen sisällysluettelona", kuten hrat Jevons ja Babbage kirjassaan *Principles of Science* kertovat tavallisille ihmisille. Uudenaikainen tiede vetäytyy joka päivä yhä enemmän salatieteen suureen pyörteeseen, epäilemättä itsetiedottomasti, mutta kuitenkin huomattavasti.

„Ajatus on ainetta": ei tietysti kuitenkaan siinä merkityksessä kuin saksalainen materialisti Moleschott arvelee vakuuttaessaan, että „ajatus on aineen liikettä" — joka lausunto on miltei verraton mielettömyys. Sielulliset ja ruumiilliset tilat ovat sellaisinaan täydelleen toistensa vastakohtia. Mutta se ei vaikuta siihen ajatuskantaan, että jokainen ajatus fyysillisen seuralaisensa (aivojen muutoksen) keralla esiintyy ulkokohtaisessa — vaikka meille yliaistillisesti ulkokohtaisessa — muodossa astralitasolla. [1])

Tieteen kaksi pääteoriaa sielun ja aineen suhteesta toisiinsa ovat monismi ja materialismi. Nämä kaksi täyttävät koko kielteisen psykologian alan, lukuunottamatta saksalaisten panteististen koulujen puoleksi salatieteellisiä mielipiteitä.

Nykyaikaisten tieteellisten ajattelijain arvelut sielun ja aineen suhteesta toisiinsa voidaan supistaa seuraavaan kahteen otaksumaan. Niistä näkyy, että kummatkin sulkevat pois sen mahdollisuuden, että voisi olla olemassa riippumaton sielu, erillään niistä fyysillisistä aivoista, joiden avulla se toimii. Nämä otaksumat ovat:

(1) *Materialismi*, se teoria, joka pitää sieluilmiöitä aivomolekyylien muutoksen tuotteina s. o. tuloksena liikunnon muuttumisesta tunteeksi (!). Karkeampi suunta meni kerran niin pitkälle, että se piti sielua „erityisenä liikuntotapana" (!!), mutta tätä mielipidettä pitävät onneksi jo nykyään useimmat itse tieteen miehistä mielettömänä.

(2) *Monismi*, eli „ainoan periaineen oppisuunta" on hienompi kielteisen sielutieteen muoto, jota yksi sen kannattajista, professori Bain älykkäästi kyllä

---

[1]) Katso *The Occult World*, pp. 89, 90.

kutsuu „varovaiseksi materialismiksi". Tämä oppi, jolla on sangen laaja kannatus, ja joka tunnustajiensa joukkoon laskee sellaisia miehiä kuin Lewesin, Spencerin, Ferrierin y. m., edellyttää kyllä, että ajatus ja sieluilmiöt yleensä ovat perin juurin aineelle vastakkaiset, mutta pitää ne molemmat saman periaineen kahtena puolena eli aspektina sen ollessa jossakin tilassa. Ajatus ajatuksena, he sanovat, on aivan vastakkainen aineellisille ilmiöille, mutta se on samalla pidettävä ainoastaan „hermoliikunnon itsekohtaisena puolena" — mitä oppineemme sillä mahtavatkaan tarkottaa.

Palataksemme neljää Mahaaraadshaa koskeviin selityksiin, oli egyptiläisissä temppeleissä Klemens Aleksandrialaisen mukaan suunnaton esirippu erottamassa tabernakkelia väen kokoontumispaikasta. Juutalaisilla oli samalla tavalla. Kumpaisillakin oli esirippu vedetty viiden pilarin (viisikulmion) yli, jotka esoterisesti kuvasivat viittä aistia ja viittä juurirotua, kun taas esiripun neljä väriä kuvasi neljää ilmansuuntaa ja neljää maallista elementtiä. Se oli kokonaisuudessaan allegorinen vertauskuva. Näiden korkeiden Johtajien kautta, jotka hallitsevat kukin yhtä neljästä ilmansuunnasta ja elementistä, voivat meidän viisi aistintamme havaita luonnon salattuja totuuksia, eivätkä suinkaan, niinkuin Klemens tahtoisi selittää, elementit sellaisinaan antaneet pakanoille jumalallista tietoa eli tietoa Jumalasta. [1]) Egyptiläisten vertauskuva oli henkinen, mutta juutalaisten pelkästään materialistinen, sillä siinä tosiaan kunnioitettiin ainoastaan sokeita elementtejä ja kuviteltuja ilmansuuntia. Mikä olisi ollut tarkotuksena nelikulmaisella tabernakkelilla, jonka Mooses erämaassa pystytti, jos ei sillä olisi ollut mitään merkitystä maailman rakenteeseen nähden? „Sinun pitää tekemän esirippu . . . sinisestä, purppurasta ja tulipunaisesta . . . viisi pilaria shittim-puusta sitä kannattamaan . . . neljä vaskikoukkua sen neljään kulmaan . . . korentoja hienosta puusta neljään sivuun, pohjoiseen, etelään, länteen ja itään . . . tabernakkelista . . . ja tekemän Kerubimit sen päälle taitavasti". [2]) Tabernakkeli ja nelikulmainen esipiha, Kerubit ja kaikki muu oli tarkalleen samaa kuin egyptiläisissä temppeleissä. Tabernakkelin neliömuoto merkitsi tarkalleen samaa kuin se vielä tänä päivänä merkitsee kiinalaisten ja tibettiläisten ulkonaisessa jumalanpalveluksessa, ja neljä ilmansuuntaa merkitsi samaa, mitä pyramidin neljä sivua, obeliskit ja muut neliskulmaiset patsaat merkitsevät. Josefus ottaa huolekseen selittää koko asian. Hän vakuuttaa, että tabernakkelin patsaat olivat samat kuin ne, mitkä Tyrossa pystytettiin neljälle elementille. Ne pantiin jalustoille, joiden neljä kyl-

---

[1]) Siten lause „Natura Elementorum obtinet revelationem Dei", „elementtien luonnon kautta hän saa ilmotuksen jumalasta" (Clemens, *Stromata,* IV, 6) soveltuu kumpaankin käännökseen tai ei kumpaankaan. Katso *Zends,* II, 228, ja Plutarkoksen kirjaa *Isiksestä* vertaamalla niitä Layardin teokseen *Académie des Inscriptions,* 1854, Vol. XV.

[2]) 2. Moos. 26 ja 27 luku.

keä oli neljää ilmansuuntaa kohti. Hän lisää, että „jalustojen kulmauksilla oli neljän eläinradan merkin muoto", joka antaa saman tiedon. [1])

Sama aate voidaan löytää zoroasterilaisissa luolissa, Intian kalliotemppeleissä ja kaikissa muinaisuuden pyhissä neliskulmaisissa rakennuksissa, jotka ovat säilyneet tähän päivään asti. Sen todistaa ratkaisevasti Layard, joka löytää neljä ilmansuuntaa ja neljä alku-elementtiä joka maan uskonnossa neliskulmaisten obeliskien, pyramidien neljän sivun y. m. muodossa. Näiden elementtien ja näiden taivaankohtien johtajat ja hallitsijat olivat neljä Mahaaraadshaa.

Jos tutkija tahtoisi tietää niistä enemmän, on hänen vain verrattava Hesekielin näkyä (luku I.) siihen, mitä tunnetaan kiinalaisesta buddhalaisuudesta, yksin sen julkisissa opeissa, ja tutkittava näiden „Deevojen suurten Kuninkaiden" ulkomuotoa. Rev. Joseph Edkinsin mielestä „ne hallitsevat yksi kutakin suurta mannerta, joihin hindulaiset jakavat maailman . . . Kukin johtaa yhtä henkiolentojen sotajoukkoa ihmiskunnan ja buddhalaisuuden suojelemiseksi". [2]) Tämä on aivan oikein sanottu näistä taivaallisista olennoista, paitsi mikä koskee niiden erikoissuosiota buddhalaisuutta kohtaan. Mutta sattuupa niin, että hindulaiset jakavatkin maailman seitsemään mantereeseen, sekä eksoterisesti että esoterisesti, ja heidän neljä Maailmandeevaansa onkin kahdeksan ja hallitsevat kompassin kahdeksaa kohtaa eikä mantereita.

Nuo „Neljä" ovat ihmiskunnan suojelijat ja myöskin karman toimeenpanijat maan päällä, kun taas Lipikat ovat tekemisissä ihmiskunnan kuoleman jälkeisen kohtalon kanssa. Samalla ne ovat neljä elävää olentoa, „joilla on ihmisen kaltaisuus", Hesekielin näyssä, ja joita raamatun kääntäjät kutsuvat „Kerubeiksi", „Serafeiksi" j. n. e.; salatieteilijät taas „siivekkäiksi palloiksi", „tulipyöriksi"; hindulaisessa jumalistossa niille annetaan erilaisia nimiä. Kaikki nuo Gandharvat, „suloiset laulajat", Asurat, Kinnarat, Naagat ovat neljän Mahaaraadshan allegorisia kuvauksia. Serafit ovat ne taivaan tuliset käärmeet, jotka tavataan eräässä kohdassa, missä Meerun vuorta kuvataan „korkeana ihanuuden kukkulana, jumalien ja taivaallisten laulajien arvokkaana asuinsijana . . . johon eivät syntiset ihmiset pääse . . . koska Käärmeet sitä vartioivat". Näitä kutsutaan Kostajiksi ja „Siivekkäiksi Pyöriksi".

Kun niiden tehtävä ja luonne siis on selitetty, niin katsokaamme, mitä kristillisillä raamatunselittäjillä on sanottavana Kerubeista. „Hepreankielessä se sana merkitsee tiedon täydellisyyttä; nämä enkelit kutsutaan sillä nimellä ihmeellisen tietonsa takia, ja sentähden niitä myös käytettiin rankaisemaan ihmisiä, jotka olivat omistavinaan jumalallista tietoa." (Crudenin tulkinta *Concordance*'ssa

[1]) *Antiquitates*, I, 8: 22.

[2]) *Chinese Buddhism*, p. 216.

1 Moos. 3: 24). Aivan oikein; ja vaikka tämä ilmotus on epämääräinen, osottaa se, että Kerubi, joka asetettiin Eedenin puutarhan portille syntiinlankeemuksen jälkeen, toi tulkitsijoille mieleen ajatuksen rangaistuksesta, joka johtui kielletyn tieteen eli jumalallisen tiedon harrastuksesta — ja joka tavallisesti johtaa toiseen „lankeemukseen", nimittäin jumalien eli „Jumalan" lankeemukseen ihmisten mielestä. Mutta koska vanha hyvä Cruden ei tiennyt mitään Karmasta, on hänelle anteeksi annettava. Allegoria on kuitenkin merkille pantava. Meerusta, jumalien asunnosta Eedeniin on välimatka sangen pieni ja hindulaisista käärmeistä ofitien [1]) Kerubeihin, joista seitsemästä kolmas oli lohikäärme, on erotus vielä pienempi, sillä kummatkin vartioivat Salaisen Tiedon valtakuntaan pääsyä. Hesekiel sitäpaitsi kuvaa selvästi neljää kosmillista enkeliä:

> Minä näin, ja katso, siellä tuli rajutuuli . . . suuren pilven kanssa täynnänsä tulta . . . ja sen keskeltä tuli niinkuin neljä elävää olentoa . . . he olivat ihmisen muotoiset. Ja kullakin oli neljät kasvot ja kullakin neljä siipeä . . . ihmisen kasvot [2]) ja jalopeuran kasvot . . . härjän kasvot ja kotkan kasvot . . . Koska minä näin nämä eläimet, katso, niin seisoi siellä yksi ratas maan päällä . . . neljät kasvot . . . niinkuin yksi ratas olisi ollut rattaan sisällä . . . sillä eläimen henki oli rattaassa. [3])

On neljä pääryhmää Rakentajia ja yhtä monta ryhmää Planettahenkiä ja Lipikoja, ja kukin ryhmä on taas jaettu seitsemään alaryhmään. On mahdotonta tällaisessa laajassa teoksessakaan ryhtyä yksityiskohtaisesti tutkimaan edes kolmea pääryhmää, sillä se vaatisi aivan erikoisen niteen. Rakentajat edustavat ensimäisiä „järkisyntyisiä" olentoja ja siis alkuaikaisia Rishi-Pradshaapateja; myöskin Egyptin seitsemää suurta jumalaa, joiden pää on Osiris; zoroasterilaisten seitsemää Amshaspendiä, joiden pää on Ormazd; „seitsemää henkeä (Jumalan) kasvojen edessä"; seitsemää Sefirothia, jotka erkanivat ensimäisestä kolmiosta, j. n. e. [4]) Ne rakentavat eli pikemmin pystyttävät uudestaan jokaisen „järjestelmän" „yön" jälkeen. Toinen Rakentajien ryhmä on yksinomaisesti meidän planetta-ketjumme Rakennusmestari; ja kolmas on ihmiskuntamme Esivanhin, mikrokosmoksen makrokosminen esikuva.

---

[1]) Ofiteiksi (*ofis*, kreikk. = käärme) kutsuttiin niitä kristillisiä gnostikkoja, jotka käyttivät käärmettä paljonmerkitsevänä vertauskuvana. Suom.

[2]) „Ihminen" on tähän pantu „Lohikäärmeen" sijasta. Vertaa „ofitisia" henkiä. Ne enkelit, jotka roomalaiskatolisessa kirkossa tunnustetaan näitä „kasvoja" vastaaviksi, olivat ofiteilla: lohikäärme — Rafael; jalopeura — Mikael; härkä — Uriel; ja kotka — Gabriel. Nämä neljä pitävät seuraa neljän evankelistan kanssa ja ovat evankeliumin otsakekuvina.

[3]) Hesekielin I luku.

[4]) Juutalaisilla, muilla paitsi kabbalisteilla, ei ollut mitään nimiä merkitsemässä itää, länttä, etelää ja pohjoista, vaan he esittivät sen käsitteen sanoilla edessä, takana, oikealla ja vasemmalla. He sekottivat hyvin usein eksoterisesti nämä sanat ja tekivät niinmuodoin raamatun salahaudat vielä syvemmiksi ja vaikeammiksi tulkita.

Planettahenget ovat yleensä Tähtien hallitsevat henget ja varsinkin planettojen henget. Ne hallitsevat niiden ihmisten kohtaloa, jotka ovat syntyneet toisen tai toisen taivaanmerkin alla; toisella ja kolmannella ryhmällä, jotka kuuluvat muihin järjestelmiin, on sama tehtävä ja kaikki johtavat luonnon eri osastoja. Hindulaisessa ulkonaisessa jumalistossa ne ovat vartioivia jumalia, jotka hallitsevat kompassin kahdeksaa pääkohtaa — neljää pääsuuntaa ja neljää välikohtaa — ja niitä kutsutaan Lookapaaloiksi, „maailman ylläpitäjiksi eli vartijoiksi" (nim. näkyväisessä Kosmoksessamme), joista Indra (itä), Jama (etelä), Varuna (länsi) ja Kuveera (pohjoinen) ovat pääjumalat; niiden elefantit ja puolisot kuuluvat tietysti mielikuvitukseen ja sepitykseen, vaikka niilläkin kaikilla on salatieteellinen merkityksensä.

Lipikat, joita kuvataan 6:nnessa kommentariossa IV runoon, ovat maailmankaikkeuden henget, jotavastoin Rakentajat ovat ainoastaan meidän omat planettajumalamme. Edelliset kuuluvat maailmansynnyn kaikkein salatieteellisimpään puoleen, josta ei tässä voi puhua. Tuntevatko adeptitkaan — edes korkeimmat — tätä enkelijärjestöä sen kolminkertaisissa asteissa vai ainoastaan alimman, jolla on tekemistä maamme aikakirjojen kanssa, on kysymys, johon tämän kirjottaja ei ole valmis vastaamaan, mutta hän olisi taipuvampi kannattamaan jälkimäistä otaksumaa. Sen korkeimmasta asteesta opetetaan vain tätä: Lipikat ovat yhteydessä Karman kanssa — ne ovat sen suoranaiset muistiinpanijat. Pyhän ja Salaisen Tiedon muinainen vertauskuva oli yleisesti Puu, jolla myös tarkotettiin pyhää kirjaa eli muistiinpanoa. Sentähden sana Lipika merkitsee Kirjottajat eli Kirjurit; samasta syystä lohikäärmeet, viisauden vartijat, vartioivat Tiedon Puita; siitä johtuu Hesperidien „kultainen" omenapuu; Meerun vuoren „viheriöivät puut" ja ihana kasvullisuus, jota käärmeet vartioivat. Juno, joka Jupiterille heidän häissään antaa puun, jolla on kultaiset hedelmät, on toisinto siitä, että Eeva tarjoo Aadamille omenan tiedon puusta.

V Runo — Jatkoa.

6. LIPIKAT RAJOTTAVAT PIIRILLÄ KOLMION, ENSIMÄISEN, [1]) KUUTION, TOISEN, JA VIISIKULMION MUNAN [2]) SISÄLLÄ *(a)*. SE ON KEHÄ, JOTA KUTSUTAAN „ÄLÄ MENE YLI" NIITÄ VARTEN, JOTKA LASKEUTUVAT JA NOUSEVAT, [3]) JOTKA KALPAN AIKANA KULKEVAT SITÄ SUURTA PÄIVÄÄ KOHTI: „OLE MEIDÄN KANSSAMME" *(b)* . . . SITEN MUODOSTUIVAT ARUUPA JA RUUPA, [4]) YHDESTÄ VALOSTA SEITSEMÄN VALOA, KUSTAKIN SEITSEMÄSTÄ SEITSEMÄN KERTAA SEITSEMÄN VALOA. PYÖRÄT VARTIOIVAT PIIRIÄ . . .

Runo jatkuu nyt yksityiskohdittain luokittamalla enkeli-hierarkian järjestöjä. Neljän ja seitsemän ryhmästä lähtee järkisyntyisten kymmenen, kahdentoista, yhdenkolmatta j. n. e. ryhmät, ja kaikki nämä taas jakautuvat alaosastoihin, seitsikköihin, yhdeksikköihin, kaksitoistakuntiin j. n. e., kunnes järki väsyy laskemaan näitä loppumattomia taivaallisia sotajoukkoja ja olentoja, joista jokaisella on määrätty tehtävänsä näkyväisen Kosmoksen hallitsemisessa sen olemassaolon aikana.

(a) Tämän säkeen ensimäisen lauseen merkitys on se, että ne, joita on kutsuttu Lipikoiksi, karmallisten tilikirjain pitäjiksi, laativat ylipääsemättömän raja-aidan personallisen *minän* ja personattoman *Itsen* välille, joista jälkimäinen on edellisen noumenon ja emä-lähde. Siitä johtuu vertaus. He piirittävät tämän aineellisen ilmenneen maailman ympyrällä „älä mene yli". Tämä maailma on ulkokohtainen vertauskuva Yhdestä, joka on moniin jakautunut harhan tasolla, Aadista („ensimäisestä") eli Eekasta („yhdestä"), ja tämä Yksi on näkyväisen maailmamme Pääluojien eli-rakentajien yhteissumma. Heprealaisessa salatieteessä niiden nimi on sekä Akhath, naisellinen, „yksi" että Akhad, „yksi" myöskin, mutta miehinen. Yksijumalaiset ovat käyttäneet ja vieläkin käyttävät edukseen Kabbalan syvää esoterismia sovittaen sen nimen, jolla Ainoata Korkeinta Olemusta tunnetaan, *sen* ilmennykseen, Sefiroth-Elohimiin ja kutsuen sitä Jehovahiksi. Mutta tämä on aivan mielivaltaista ja vastoin kaikkea järkeä ja logiikkaa, koska sana Elohim on monikossa ja on samaa kuin monikkosana Khiim, johon se usein vaihdetaankin. *Sepher Yetzirahissa* ja muualla oleva lause „Akhat — Ruakh — Elohim — Khiim" osottaa, että Elohim korkeintaan on miesnaisellinen, vaikka naisellinen aines miltei on ylivallalla, sillä

---

[1]) Pystysuoran viivan eli luvun I.

[2]) Ympyrän.

[3]) Myöskin niitä varten, jotka j. n. e.

[4]) Muodoton maailma ja muotojen maailma.

se kuuluisi käännettynä: „Yksi on hän (nainen), elämän Elohimin henki". Niinkuin sanottu Akhath (eli Ekhath) on naisellinen ja Akhad (eli Ekhad) miehinen, ja molemmat merkitsevät Yhtä.

Sitäpaitsi salatieteellisessä metafysiikassa on tarkasti puhuen kaksi „Yhtä" — se Yksi, joka on Ehdottomuuden ja Rajattomuuden saavuttamattomalla tasolla, josta ei ole mahdollista pohtia, ja toinen Yksi ilmennysten tasolla. Edellinen ei voi vuodattaa ulos eikä jakautua, sillä se on ikuinen, ehdoton, ja muuttumaton, mutta toinen voi sen tehdä, koska se on niin sanoaksemme heijastus ensimäisestä Yhdestä (sillä se on Logos eli Iishvara harhan kaikkeudessa). Se vuodattaa itsestään — niinkuin Sefirothien ylempi kolmio vuodattaa alemmat seitsemän Sefirothia — seitsemän sädettä eli Dhjaan-Tshoohania: toisin sanoin yhdenlaatuinen tulee erilaatuiseksi, protyyli erilaistuu alkuaineiksi. Mutta elleivät nämä palaa alkuperäiseen elementtiinsä, eivät ne koskaan voi kulkea Lajan eli nollapisteen toiselle puolelle. Tätä metafyysillistä oppia voi tuskin paremmin kuvailla kuin T. Subba Row on tehnyt *Bhagavad Giitaa*-luennoissaan:

> Muulaprakriti (Parabrahmanin verho) toimii yhtenä voimana Logoksen (eli Iishvaran) kautta. Nytpä Parabrahman . . . on se ainoa olemus, mistä olemassaoloon lähtee voimakeskus, jota toistaiseksi kutsun Logokseksi . . . Sitä kutsuvat Verbumiksi . . . kristityt ja se on se jumallinen Kristus, joka on ikuinen isänsä helmassa. Buddhalaiset kutsuvat sitä Avalookiteeshvaraksi . . . Miltei jokaisessa oppijärjestelmässä on määritelty sellainen henkinen voimakeskus, joka on syntymätön ja ikuinen ja joka on olemassa Parabrahmanin povessa Pralajan kestäessä ja lähtee taas ulos tietoisen voiman keskuksena, kun alkaa kosmillinen toimintakausi . . . [1])

Sillä niinkuin luennoitsija jo ennemmin sanoi, Parabrahman ei ole sitä eikä tätä, se ei ole edes tajunta, koskei voi sanoa sen olevan suhteissa aineeseen tai mihinkään ehdonalaiseen. Se ei ole minä eikä ei-minä eikä edes Aatmaa, vaan on totisesti kaikkien ilmennysten ja olemismuotojen ainoa lähde.

Siten allegoriassa Lipikat puhtaan hengen maailman (eli tason) erottavat aineen maailmasta. Ne, jotka „nousevat ja laskeutuvat" — s. o. ruumistuvat monaadit ja ihmiset, jotka pyrkivät puhdistukseen ja „nousuun", vaikkeivät he vielä varsin ole päämäärää saavuttaneet — voivat kulkea yli kehän „älä kulje yli" vasta „ole meidän kanssamme" päivänä, sinä päivänä, jolloin ihminen, vapautuen tietämättömyyden kahleista täydellisesti tuntee ja tunnustaa, että hänen minänsä ei ole Kaikkiallisesta Minästä (Anima Supra-Mundi) erotettu personallisuudessaan — jota se on erehtynyt pitämään omanaan — ja siten uppoutuu Ainoaan Olemukseen, tullakseen ei ainoastaan yhdeksi „meidän" kanssa, niiden ilmenneiden kaikkiallisten elämäin kanssa, jotka ovat *yhtä* elämää, vaan tullakseen itse siksi Elämäksi.

---

[1]) *Theosophist,* helmik. 1887, p. 303.

Tähtitieteellisesti piiri „älä mene yli", jonka Lipikat vetävät ympäri „kolmion, ensimäisen, kuution, toisen ja viisikulmion", sulkeakseen nämä luvut piiriin, näkyy tässä uudelleen sisältävän luvun 31415 symbolin eli sen tekijän, jota alituisesti käytetään matematisissa tauluissa, arvon π (pii), sillä geometriset kuviot edustavat tässä lukumerkkejä. Yleisen filosofisen opin mukaan tämä ympyrä on toisella puolella niiden piiriä, joita tähtitieteessä kutsutaan nebuloiksi eli tähtiusviksi. Mutta tämä on yhtä erehdyttävä aate kuin se paikalliskuvaus, mikä tarjotaan *Puraanoissa* ja muissa julkisissa kirjoissa 1008 maailmasta, Deevalooka [1]) maailmoista ja taivaankansista. Nämä ovat tietysti maailmoita esoterisissa samoinkuin tavanomaisissa tieteellisissä opeissa, ja niin laskemattoman pitkien matkojen päässä, että lähimmän valo, vaikka se vasta nyt on saapunut uudenaikaisten „kaldealaisten" [2]) näkyviin, saattaa ehkä olla jättänyt valolähteensä kauan ennen sitä päivää, jolloin sanat „Tulkoon valkeus" lausuttiin. Mutta nämä eivät ole maailmoita Deevalooka-tasolla vaan meidän Kosmoksessamme.

Kemisti menee sillä ainetasolla, jota hän käsittelee, laja- eli nollakohtaan asti ja pysähtyy siihen. Luonnontutkija ja tähtitieteilijä laskee biljooneja penikulmia nebuloiden tuolle puolen ja siihen hänkin pysähtyy. Puoleksi vihitty salatieteilijä myöskin tahtoo itselleen ajatella tämän laja-pisteen olevan jollakin sellaisella tasolla, joka olematta fyysillinen kuitenkin on ihmisjärjelle käsitettävä. Mutta täydellinen vihitty *tietää* että kehä „älä kulje yli" ei ole paikallisuus ja ettei sitä voi välimatkan mukaan mitata vaan että se on olemassa Äärettömyyden ehdottomuudessa. Tässä täydellisen vihityn „äärettömyydessä" ei ole korkeutta, leveyttä eikä paksuutta vaan kaikki on mittaamatonta syvyyttä, joka ulottuu alas fyysilliseltä „para-metafyysilliselle" [3]) asti. Käytettäessä sanaa „alas" — tarkotetaan oleellista syvyyttä — „ei missään ja kaikkialla", vaan ei fyysillisen aineen syvyyttä.

Jos ken huolellisesti etsii kansanomaisten uskontojen ulkonaisista ja karkeasti ihmismäisistä allegorioista, niin niissäkin voidaan hämärästi huomata se oppi, jota on kuvattu sillä „älä mene yli"-ympyrällä, jota Lipikat vartioivat. Niinpä se löytyy Visishtadvaitan veedaantalaisessa lahkossa, joka on mitä itsepintaisimmin ihmiskäsityksiin rajotettu. Me luemme sen opeissa, että se vapautunut sielu, joka on saavuttanut Mookshan — autuudentilan, joka merkitsee „Bandhasta" eli orjuudesta vapautumista — nauttii autuutta paikassa, jota kutsutaan Paramapadaksi. Tämä paikka ei ole aineellinen vaan tehty Suddasattvasta, siitä ole-

[1]) „Jumalain maailma". Suom.

[2]) Koska kaldealaiset olivat tunnetut tähtitieteestään, tuli „kaldealainen" merkitsemään tähteintutkijaa. Suom.

[3]) „Para" ja „meta" merkitsevät molemmat „toisella puolen", siis yli-yli-fyysillinen. Suom.

muksesta, josta Iishvaran — „Herran“ — ruumis on muodostettu. Sillä Muktat eli Dshiivaatmaat (monaadit), jotka ovat Mookshan saavuttaneet, eivät koskaan enää ole aineen tai karman ominaisuuksien alaisia. Mutta jos ne niin valitsevat *tehdäkseen hyvää maailmalle*, voivat ne taas ruumistua maan päälle“ [1]). Sitä tietä, joka vie Paramapadaan eli aineettomiin maailmoihin tästä maailmasta, kutsutaan Deevajaanaksi. Kun joku ihminen on saavuttanut Mookshan ja ruumis kuolee, niin:

Dshiiva menee Suukshma Shariiran [2]) kanssa ruumiin sydämestä Brahmarandraan pään huipussa, kulkien yli Sushumnan, erään hermon, joka yhdistää sydämen Brahmarandraan. Dshiiva menee auringon alueeseen (Suurjamandalaan) auringonsäteitten kautta. Sitten se menee auringossa olevan mustan pilkun kautta Paramapadaan . . . Dshiivaa ohjaa matkallaan . . . korkein viisaus, joogalla saavutettu. [3]) Dshiiva läähtee siis Paramapadan luo Athivaahikojen (ylikantajien) avulla, jotka tunnetaan Artshi Ahain . . . Aaditjan . . . Pradshaapatin y. m. nimillä. Artshit y. m. jotka tässä mainitaan, ovat eräitä puhtaita sieluja j. n. e. [4])

Ei mitkään henget paitsi „Muistiinpanijat“ (Lipikat) ole koskaan kulkeneet yli tämän kehän kielletyn viivan eikä tule sitä tekemään seuraavan Pralajan päivään asti, sillä se on raja, joka erottaa Rajallisen — olkoon se ihmisen näölle kuinka rajaton — totisesta Äärettömästä. Ne henget siis, jotka tässä mainitaan „nousevina ja laskeutuvina“, ovat „taivaallisten olentojen sotajoukot“, niinkuin niitä häälyvästi kutsutaan. Mutta asiallisesti ne eivät ole mitään senlaatuista. Ne ovat korkeampien maailmoiden olentoja olemassaolon hierarkiassa, niin mittaamattoman korkeita, että niiden meille täytyy esiintyä jumalina, ja yhteisesti — *Jumalana*. Mutta samanlaisilta täytyy meidän, kuolevaisten ihmisten, tuntua muurahaisen mielestä, joka järkeilee omien havaintokykyjensä asteikon mukaan. Muurahainen saattaa myös, kaiken nojalla mitä tiedämme, nähdä personallisen Jumalan kostavan sormen sen pikkupoikasen kädessä, joka kiusanteossa yhdellä hetkellä hävittää sen keon, moniviikkoisen työnteon tulokset —

[1]) Näitä vapaaehtoisesti ruumistuneita mainitaan meidän opeissamme Nirmaanakaajoina — ihmisten eloonjäävinä henkisinä prinsippeinä.

[2]) Suukshma Shariira, „unimainen“ harharuumis, johon ovat puetut taivaallisen hierarkian alemmat Dhjaanit.

[3]) Vertaa tätä esoterista oppia siihen gnostilliseen oppiin, mikä tavataan *Pistis Sofiassa* (tieto-viisaus), jossa kirjassa Sofia (Akhamoth) esitetään hukkuneena Khaoksen (aineen) vesiin matkallaan korkeimpaan valoon, ja Kristos pelastaa sen ja auttaa oikealle tielle. Otettakoon huomioon, että „Kristos“ gnostikoilla merkitsi personatonta prinsippiä, maailmankaikkeuden Aatmania ja jokaisen ihmisen sielussa olevaa aatmaata — eikä Jeesusta, vaikka vanhassa koptilaisessa käsikirjotuksessa, joka löytyy British Museumissa, „Kristoksen“ sijaan on pantu „Jeesus“ ja muita sanoja.

[4]) *A Catechism of the Visishtadvaita Philosophy*, kirj. M. Bhâshyacharya, T. S. J., entinen Adyarin kirjaston panditi,

jolloin viikot hyönteisten ajanlaskussa ovat pitkiä vuosia. Muurahainen, johon tuo kipeästi koskee, voi myöskin, niinkuin ihminen, lukea ansaitsemattoman onnettomuuden kaitselmuksen ja synnin yhteistulokseksi ja nähdä siinä esivanhempansa synnin seuraukset. Kuka tietää, ja kuka voi vakuuttaa tai kieltää? Kieltäytyä tunnustamasta koko aurinkokunnassa mitään muita järkeviä ja älyllisiä olentoja kuin me itse ihmistasolla olevat — on aikamme suurinta itserakkautta. Ainoa, mikä tieteellä on oikeus väittää, on se, ettei ole näkymättömiä järkiolentoja, jotka eläisivät samoissa oloissa kuin me. Mutta se ei voi jyrkästi kieltää sitä mahdollisuutta, että olisi maailmoita maailmoiden sisällä aivan erilaisessa tilassa kuin missä meidän maailmamme luonnostaan on: eikä se voi kieltää sitä, että saattaa olla jonkinlaista rajotettua kanssakäymistä näiden maailmoiden ja omamme välillä. Suurin europpalais-syntyinen filosofi, Emmanuel Kant, vakuuttaa, että sellainen kanssakäyminen ei ole suinkaan epätodennäköistä.

Minä tunnustan, että olen hyvin taipuvainen kannattamaan aineettomien luonnonolentojen olemassaoloa maailmassa ja asettamaan oman sieluni näiden joukkoon. Tulevaisuudessa, en tiedä missä tai milloin, tulee vielä todistettavaksi, että ihmissielu on jo tässä elämässä katkeamattomassa yhteydessä kaikkien henkimaailman aineettomien luontojen kanssa, ja että se vuoroin vaikuttaa niihin ja saa niiltä vaikutuksia. [1])

Korkeimpaan näistä maailmoista kuuluu, niin olemme saaneet oppia, puhtaasti jumalallisten henkien seitsemän järjestöä; kuuteen alempaan kuuluu järjestöjä, jotka silloin tällöin tulevat ihmisten näkyviin ja kuultaviin ja jotka pitävät yhteyttä maanpäällisten jälkeläistensä kanssa; nämä jälkeläiset ovat erottamattomasti niihin sidotut, sillä jokaisella ihmisen prinsipillä on suoranainen lähteensä näiden suurten olentojen luonnossa, jotka meille antavat kukin omalaatuisen näkymättömän aineksensa. Fyysillinen tiede aateskelkoon mielensä mukaan elävien olentojen ruumiinkoneistosta ja jatkakoon tuloksettomia ponnistuksiaan koettaen selittää, että tunteemme, aistimuksemme, älylliset ja henkiset, ovat elintensä, käyttöneuvojensa toimintoja. Mutta kaikki, mitä tähän suuntaan voidaan tutkimuksilla saavuttaa, on jo saavutettu eikä tiede voi kauemmaksi kulkea. Tiede on elottoman seinän edessä, jonka pinnalla se etsii ja luulee löytävänsä suuria fysiologisia ja psyykillisiä keksintöjä, mutta jokainen näistä tulee myöhemmin näyttäytymään pelkäksi hämähäkinverkoksi, joka on tieteellisistä luulotteluista ja harhahavainnoista kokoonkudottu. Ainoastaan ulkonaisen esivarustuksemme kudokset ovat fysiologisen tieteen eristelyn ja tutkimuksen alaisia. Kuusi korkeampaa prinsippiä sitävastoin tulee aina väistymään sen käden saavutettavista, jota johtaa halu ehdoin tahdoin kieltää ja hylätä salatut tieteet. Kaikki mitä uudenaikainen fysiologinen tutkimus sielutieteellisiin problemeihin nähden on todistanut ja on

[1]) *Träume eines Geistersehers,* toistanut C. C. Massey esipuheessaan von Hartmanin *Spiritismus*-kirjaan.

asiantilan johdosta *voinut* todistaa, on se, että jokaista ajatusta, aistimusta ja tunnetta seuraa uusi järjestely joidenkuiden hermojen molekyyleissä. Se johtopäätös, jonka ovat tehneet Büchnerin, Vogtin y. m. suuntaiset tiedemiehet, nim. että ajatus on molekyylien liikettä, johtaa välttämättä siihen, että itsekohtainen tajuntamme tulee täydelliseksi kuvitelmaksi.

(b) Suuri päivä „ole meidän kanssamme" on siis lausetapa, jonka ainoa ansio on, että se on kirjaimellisesti käännetty. Sen merkitys ei niin helposti paljastu yleisölle, joka ei tunne salatieteen tai oikeammin esoterisen viisauden eli „Budhismin" mystillisiä oppeja. Se on varsinkin viimemainitulle ominainen lausetapa ja on vihkimättömälle yhtä hämärä kuin egyptiläisten lause. He kutsuivat näet samaa päivää „tule meidän luoksemme", joka on samaa kuin edelläoleva — vaikka runojen sanan „ole" voisi tässä merkityksessä vielä paremmin vaihtaa joko sanaan *„pysy"* tai *„lepää"* meidän kanssamme, koska se koskee sitä pitkää levon aikakautta, jota kutsutaan Paranirvaanaksi. „Le Jour de 'Viens à nous'! C'est le Jour où Osiris a dit au Soleil: Viens! Je le vois rencontrant le Soleil dans l'Amenti." („'Tule meidän luoksemme'-päivä! Se on päivä, jolloin Osiris sanoi auringolle: tule! Minä näen hänen kohtaavan auringon Amentissa") [1]), Aurinko tässä edustaa Logosta (eli Kristosta eli Horusta), yhdistyneenä keskusolemuksena ja ulossäteiltyjen olentojen hajaantuneena joukko-olemuksena, jotka olennot ovat erilaisia aineksiltaan vaan ei tosiolemukseltaan. Niinkuin *Bhagavadgiitaan* luennoitsija lausuu, „ei saa ajatella, että Logos on vain yksinäinen voimakeskus, Parabrahmanin ilmentämä. On lukemattomia muita. Niiden luku on miltei rajaton Parabrahmanin helmassa." Tästä johtuvat lausunnot „tule meidän luoksemme-päivä" ja „ole meidän kanssamme-päivä" j. n. e. Aivan niinkuin neliö on luonnon neljän pyhän voiman — Tetraktyksen — symboli —, niin ympyrä näyttää sen Äärettömyyden rajaviivan, jonka yli ei kukaan ihminen, ei edes hengessään, tai deeva tai Dhjaan-Tshoohan saata kulkea. Kierroskautisen kehityksen kestäessä „nousevien ja laskeutuvien" henget tulevat kulkemaan yli „rautasiteisen maailman" vasta sinä päivänä kuin lähestyvät Paranirvaanan kynnystä. Jos he siihen saapuvat, lepäävät he Parabrahmanin helmassa, eli siinä „Tuntemattomassa Pimeydessä", joka silloin niille kaikille tulee Valoksi koko Mahaapralajan, „Suuren Yön" ajaksi, nimittäin 311,040,000,000,000 vuodeksi, jolloin ne ovat sulautuneena Brahmaniin. „Ole meidän kanssamme"-päivä on tämä levon eli Paranirvaanan aikajakso. Se vastaa kristityillä Viimeistä Tuomiopäivää, joka heidän uskonnossaan on niin aineellistettu. [2])

[1]) *Le Livre des Morts*, (Kuolleitten Kirja), käänt. Paul Pierret, luku 17, p. 61.

[2]) Katso myös tätä omituista lausetapaa, „tule meidän luoksemme-päivää", koskevien tietojen saamiseksi *The Funerary Ritual of the Egyptians* (Egyptiläisten hautajaismenot), kirj. varakreivi de Rougé.

Niinkuin egyptiläisten hautamenojen ulkonaisessa tulkinnassa jokaisen vainajan sielu — hierofantista aina pyhään Aapishärkään — tuli Osirikseksi (Salainen Oppi kuitenkin opettaa, että todellinen Osirikseksi tuleminen on jokaisen monaadin kohtalo vasta 3,000 olemassaolon kierrosten jälkeen), niin tässäkin tapauksessa. Monaadin, joka on syntynyt „seitsemäin" luonnosta ja tosiolemuksesta (sen korkein prinsippi tulee välittömästi kätketyksi seitsemänteen kosmilliseen elementtiin), on suoritettava seitsenäinen spiraalikulku olemassaolon ja muotojen kierroksen kautta, korkeimmasta alimpaan asti, ja sitten jälleen tultava ihmisestä Jumalaksi. Paranirvaanan kynnyksellä se saa takaisin alkuaikaisen olemuksensa ja tulee taas kerran yhdeksi Ehdottoman kanssa.

VI Runo.

1. LAUPEUDEN JA TIEDON ÄIDIN, (*a*) KUAN-JININ — KUAN-SHAI-JININ KUAN-JIN-TIENISSÄ OLEVAN KOLMINAISUUDEN (*b*) — VOIMALLA FOOHAT, NIIDEN JÄLKELÄISTEN HENKÄYS, POIKIEN POIKA, KUTSUU ESIIN ALEMMASTA SYVYYDESTÄ [1]) SIEN-TSHANIN [2]) HARHAMUODON JA SEITSEMÄN ELEMENTTIÄ.

Tämä runo on käännetty kiinalaisesta tekstistä ja alkuperäisiä termejä vastaavat nimet ovat säilytetyt. Todellista esoterista sanastoa ei voi julkaista, koska se ainoastaan hämmentäisi lukijaa. Brahmalaisessa opissa ei ole näille vastaavia sanoja. Vaatsh tuntuu monessa suhteessa lähenevän kiinalaista Kuan-Jinia, mutta ei ole mitään varsinaista Vaatshin palvelusta tällä nimellä Intiassa, niinkuin Kiinassa palvellaan Kuan-Jinia. Ei mikään uskontojärjestelmä ole koskaan omaksunut naispuolista Luojaa, ja sen takia kansanomaisen uskonnon ensi alusta asti on naista pidetty ja kohdeltu miestä alempana. Ainoastaan Kiinassa ja Egyptissä ovat Kuan-Jin ja Isis asetetut samalle tasalle kuin miesjumalat. Esoterismi ei pane arvoa kummallekaan sukupuolelle. Sen korkein Jumaluus on yhtä sukupuoleton kuin muodoton, ei Isä eikä Äiti, ja sen ensimäiset ilmenneet olennot, sekä taivaalliset että maalliset, tulevat vain vähitellen miesnaisellisiksi, kunnes ne lopulta erkanevat eri sukupuoliksi.

(a) „Laupeuden ja tiedon äitiä" kutsutaan Kuan-shai-jinin kolminaisuudeksi, koska hän vastaavaisuuksissaan, metafyysillisissä ja kosmillisissa, on Logoksen „äiti, puoliso ja tytär", aivan niinkuin hän myöhemmissä teologisissa

[1]) Kaaoksesta.

[2]) Meidän maailmankaikkeutemme.

tulkinnoissa tuli „Isäksi, Pojaksi ja (naiselliseksi) Pyhäksi Hengeksi" — noiden kolmen Shaktiksi eli energiaksi, olemukseksi. Siten Veedaantistien esoterismissa Daiviprakriti, Iishvaran, Logoksen kautta ilmennyt valo, [1]) on samalla kertaa Logoksen eli Parabrahmanin Verbumin (Sana) äiti ja myöskin tytär. Himaalajan tuonpuoleisissa esoterisissa opeissa — sikäläisen allegorisen ja metafyysillisen jumaljärjestön hierarkiassa — hän on „äiti" eli aineen abstraktinen aate, Muulaprakriti, Luonnon Juuri; metafyysilliseltä kannalta hän on vastaavaisuus Aadi-Budhalle, joka on Logoksessa, Avalookiteeshvarassa ilmennyt. Puhtaasti salatieteelliseltä ja kosmilliselta näkökannalta hän on Foohat, „pojan poika", tästä „Logoksen valosta" johtuva miesnaisellinen energia eli voima, joka ulkokohtaisen kaikkeuden tasolla ilmenee salattuna yhtä paljon kuin paljastuneena sähkönä — joka on elämää. T. Subba Row sanoo:

Kehitys saa alkunsa Logoksen älyenergiasta . . . eikä ainoastaan johdu Muulaprakritin lukituista mahdollisuuksista . . . Tämä Logoksen Valo on yhdysside . . . ulkokohtaisen aineen ja Iishvaran (eli Logoksen) itsekohtaisen ajatuksen välillä. Sitä kutsutaan useissa buddhalaisissa teoksissa Foohatiksi. Se on ainoa välikappale jonka avulla Logos työskentelee. [2])

(b) „Kuan-jin-tien" merkitsee „Äänen Sointuisaa Taivasta", Kuan-Jinin eli „Jumalallisen Äänen" asuntoa. Tämä „Ääni" on samaa merkitsevä kuin Verbum eli sana, „puhe" ajatuksen ilmauksena. Siten voidaan löytää yhteys, vieläpä lähde heprealaiselle Bath-Kol'ille, „Jumalallisen Äänen Tyttärelle" eli Verbumille eli miesnaiselliselle Logokselle, „Taivaalliselle Ihmiselle", eli Adam Kadmonille, joka samalla kertaa on Sefira. Viimemainittu oli varmasti sama kuin varhempi hindulainen Vaatsh, Puheen eli Sanan jumalatar. Sillä Vaatsh — Brahmaan tytär ja naisellinen osa, niinkuin sanotaan, ja „jumalista syntynyt" — on samoin kuin Kuan-Jin, Isis (joka myöskin on Osiriksen tytär, puoliso ja sisar) ja muut jumalattaret — naisellinen Logos, niin sanoaksemme, luonnon *toimivien* voimien jumalatar, sana, ääni ja puhe. Jos Kuan-Jin on „sointuisa ääni", niin on Vaatsh „suloääninen lehmä, joka lypsi ravintoa ja vettä (naisellinen prinsippi) . . . joka antaa meille ruuan ja ylläpidon", ollen Luonto-äiti. Hän liittyy luomisen työssä Pradshaapatiin. Hän on miehinen ja naisellinen, kuinka vaan tahansa, niinkuin Eeva Adamin kanssa. Ja hän on Aditin — eetteriä korkeamman prinsipin — Aakaashan muoto, kaikkien luonnon voimien yhdistelmä. Siten Vaatsh ja Kuan-Jin kumpikin on salaisen äänen maagillinen voima luonnossa ja eetterissä — se „ääni", joka kutsui esiin Sien-Tshanin, maailmankaikkeuden harhamuodon, Kaaoksesta ja seitsemästä elementistä.

---

1) *The Theosophist*, helmik. 1887, p. 305.

2) *Op. cit.*, p. 306.

Manun kirjoissa Brahmaa (joka myös on Logos) pannaan jakamaan ruumiinsa kahteen osaan, miehiseen ja naiselliseen, ja luomaan jälkimäisessä, joka on Vaatsh, Viraadshin, joka on hän itse eli taaskin Brahmaa. Muuan oppinut Veedaantalainen salatieteilijä puhuu tästä „jumalattaresta“ seuraavasti, selittäen syyn, miksi Iishvaraa (eli Brahmaata) kutsutaan Verbumiksi eli Logokseksi, miksi itse asiassa sitä kutsutaan Sabda Brahmaniksi:

Selitys, jonka aion antaa, näyttänee perin mystilliseltä, mutta joskin se on mystillinen, on sillä suunnaton merkitys oikein ymmärrettynä. Vanhat kirjottajamme sanovat, että Vaatsh on neljänlaatuinen. (Katso *Rig Veedaa* ja *Upanishadeja)*. Vaikharii on se (ääni), jonka me lausumme. Kaikenlaatuinen Vaikharii Vaatsh on olemassa Madhjama-, senjälkeen Pashjanti- ja viimeksi Para-muodossaan. [1]) Syy, miksi tätä Pranavaa kutsutaan Vaatshiksi, on se, että suuren kosmoksen neljä prinsippiä vastaa näitä Vaatshin neljää muotoa. Nytpä koko ilmennyt aurinkokunta on olemassa Suukshma-muodossaan Logoksen valossa eli energiassa, koska sen energia otetaan ja muutetaan kosmilliseksi aineeksi . . . koko kosmos ulkokohtaisessa muodossaan on Vaikharii Vaatsh, Logoksen valo on Madhjama-muoto ja Logos itse on Pashjanti-muoto ja Parabrahman on tämän Vaatshin Para-muoto. Tämän selityksen valossa meidän tulee koettaa ymmärtää muutamia eri filosofien lausumia väitteitä. siitä, että ilmennyt kosmos on Verbum, kosmoksena ilmennyt. [2])

VI Runo — Jatkoa.

2. NOPEA JA SÄTEILEVÄ SAA AIKAAN SEITSEMÄN LAJA-KESKUSTA, [3]) *(a)* JOITA VASTAAN EI MIKÄÄN MAHDA SUUREEN PÄIVÄÄN „OLE MEIDÄN KANSSAMME“ ASTI, JA ASETTAA MAAILMANKAIKKEUDEN NÄIDEN IKUISTEN PERUSTUSTEN PÄÄLLE, YMPÄRÖIDEN SIEN-TSHANIN ALKUSYNTYISILLÄ ELONSIEMENILLÄ. *(b)*

(a) Seitsemän Laja-keskusta on seitsemän nolla-pistettä, kun sanaa nolla käytämme samassa merkityksessä kuin kemistit käyttävät. Se merkitsee esoterismissa sitä pistettä, josta aletaan laskea erilaistuminen. Näistä keskuksista — joiden takana esoterinen filosofia antaa meidän havaita hämärät metafyysilliset ulkopiirteet Valon ja Elämän „seitsemästä pojasta“, hermetistien ja kaikkien muitten filosofien seitsemästä Logoksesta — alkaa niiden elementtien erilaistuminen, jotka kuuluvat aurinkokuntamme kokoonpanoon. Usein on kysytty, mikä on tarkka määritelmä Foohatista ja hänen voimistaan ja tehtävistään, sillä hän

---

[1]) Madhja sanotaan jostakin, jonka alku ja loppu on tuntematon, ja Para merkitsee ääretöntä. Nämä sanat koskevat kaikki rajattomuutta ja ajan jaotusta.

[2]) *Op. cit.* p. 307.

[3]) Sanskritin sanasta *Laja*, joka on se aineenkohta, missä kaikki erilaistuma on lakannut olemasta.

näyttää täyttävän personallisen Jumalan tehtäviä, niinkuin kansanomaiset uskonnot tätä Jumalaa käsittävät. Vastaus on annettu selityksissä V runoon. Oikein on lausuttu *Bhagavadgiitaan* luennoissa: „Koko kosmoksen täytyy ehdottomasti olla olemassa yhdessä ainoassa voimalähteessä, josta tämä valo (Foohat) lähtee ulos". Joko me kosmoksessa ja ihmisessä olevia prinsippejä laskemme seitsemäksi tai ainoastaan neljäksi, niin fyysillisen luonnon voimia on seitsemän, ja sama auktoriteti sanoo, että „Praadshnaa eli havaintokyky on olemassa seitsemässä eri puolessa, jotka vastaavat aineen seitsemää olotilaa." Sillä „aivan niinkuin ihmisolento on kokoonpantu seitsemästä prinsipistä, niin on erilaistunut aine aurinkokunnassa seitsemässä eri tilassa".[1]) Niin on Foohatinkin laita. Foohatilla on useita merkityksiä, niinkuin ennemmin on osotettu. Häntä kutsutaan „Rakentajien Rakentajaksi", ja se voima, jota hän personoi, on muodostanut meidän seitsenkertaisen ketjumme. Hän on yksi ja seitsemän ja on kosmillisella tasolla kaikkien sellaisten ilmiöiden takana kuin valon, lämmön, äänen, vetovoiman y. m., y. m. ja on „sähkön", s. o. maailmankaikkeuden elämän henki. Aatelmana me kutsumme häntä Ainoaksi Elämäksi; ajatellessamme häntä ulkokohtaisena ja tajuttavana todellisuutena me puhumme seitsenäisestä ilmennyksen asteikosta, joka yläpäässään alkaa Ainoasta Tutkimattomasta Alkusyystä ja päättyy Kaikkiallaolevaan Järkeen ja Elämään, joka asuu jokaisessa aineen atomissa. Siis, kun tiede puhuu kehittymisestä karkean aineen, sokean voiman ja tunteettoman liikunnon kautta, niin salatieteilijä viittaa *järkevään* Lakiin ja *tajuavaan* Elämään ja lisää, että Foohat on kaiken tämän johtava henki. Kuitenkaan hän ei ole suinkaan mikään personallinen jumala vaan niiden muiden hänen takanaan olevien voimien ilmennys, joita kristityt kutsuvat Jumalansa „lähettiläiksi" (asiallisesti Elohimin, eli oikeammin yhden Elohimiksi kutsutuista seitsemästä Luojasta), ja me alkuaikaisten Elämän ja Valon Poikien lähettilääksi.

(b) „Elementtien siemenet", joilla hän täyttää Sien-tshanin (maailmankaikkeuden) Tien-sinista („Järjen Taivaasta" eli siitä, mikä on ehdoton), ovat tieteen atomit ja Leibnitzin monaadit.

---

[1]) *Five Years of Theosophy*, art. „Personal and Impersonal God", p. 200.

VI Runo — Jatkoa.

3. SEITSEMÄSTÄ [1]) ENSIMÄINEN ILMENNEENÄ, KUUSI KÄTKETTYNÄ; KAKSI ILMENNEENÄ, VIISI KÄTKETTYNÄ; KOLME ILMENNEENÄ, NELJÄ KÄTKETTYNÄ; NELJÄ SYNNYTETTYNÄ, KOLME SALATTUNA; NELJÄ JA YKSI TSAN [2]) PALJASTETTUNA, KAKSI JA PUOLI SALATTUNA; KUUSI ILMENNETTÄVÄNÄ, YKSI PANTUNA SYRJÄÄN *(a)*. VIIMEKSI SEITSEMÄN PIENTÄ PYÖRÄÄ YMPÄRI KIERTÄEN, YKSI TOISTA SYNNYTTÄEN *(b)*.

(a) Vaikka nämä runot koskevat koko maailmankaikkeutta Mahaapralajan (yleisen hajoutumisen) jälkeen, niin kuitenkin tämä lause, niinkuin jokainen salatieteen tutkija voi nähdä, koskee vastaavaisuuden nojalla myöskin alkuaikaisten (vaikka kokoonpantujen) seitsemän elementin kehittymistä ja lopullista muodostumista meidän maamme päällä. Näistä elementeistä on vasta neljä vielä täysin ilmenneenä, ja viides — eetteri — on ainoastaan osittaisesti, koska tuskin vielä olemme neljännen kierroksen toisessa puoliskossa, ja koska niinmuodoin viides elementti tulee ilmenemään vasta viidennessä kierroksessa. Maailmat, meidän omamme niihin luettuna, kehittyivät tietysti alunpitäin siemeninä Ainoasta Elementistä sen ollessa toisessa asteessaan — „Isä-Äitinä“, erilaistuneena maailmansieluna, eikä sinä, mitä Emerson kutsuu „Ylisieluksi“ — joko me uudenaikaisen tieteen tavalla kutsumme tuota elementtiä kosmilliseksi tomuksi ja tuliusvaksi tai salatieteen tavalla Aakaashaksi, Dshiivaatmaaksi, jumalalliseksi astralivaloksi tai „Maailmansieluksi“. Mutta tätä ensimäistä kehityksen astetta seurasi ajan kuluessa toinen. Ei mikään maailma eikä taivaankappale olisi voinut muodostua ulkokohtaisella tasolla, jolleivät elementit jo olisi tarpeeksi erilaistuneet alkuaikaisesta Iluksesta, joka Lajassa lepäsi. Sana Laja on samaa merkitsevä kuin Nirvaana. Se on asiallisesti kaikkien ainesten nirvaaninen sulaminen, kun ne Elonkierroksen jälkeen uppoutuvat alkuperäisen tilansa toimettomuuteen. Se on loistava mutta ruumiiton varjo aineesta, mikä *oli,* se on kielteisyyden valtakunta — jossa levonkauden kestäessä ovat uinuvina maailmankaikkeuden toimivat voimat.

Nyt kun puhutaan elementeistä, on ainainen moite muinaisia kansoja kohtaan, että „he otaksuivat elementtien olevan yksinkertaisia ja jakamattomia“. Meidän historiantakaiset esi-isämme voisivat antaa kohteliaisuuden takaisin nykyaikaisille luonnontieteilijöille, sittekun kemian uudet keksinnöt ovat saattaneet Mr. W. Crookes'in, F. R. S., myöntämään, että tiede vielä on tuhansien penin-

---

[1]) Elementistä.

[2]) Katkelma.

kulmien päässä siitä, että se tuntisi yksinkertaisimmankaan molekyylin kokoomusluonteen. Häneltä me saamme kuulla, että todella yksinkertainen, kokonaan yhdenlaatuinen molekyyli on kerrassaan tuntematon kemiassa. „Missä meidän on vedettävä raja?" hän kysyy; „onko mitään tietä tästä pulmasta pääsemiseksi? Täytyykö meidän joko tehdä tutkinnot elementeille niin ankariksi, että ainoastaan 60 tai 70 pyrkijää pääsee läpi, vai täytyykö meidän avata tutkintosalin ovet niin leveälle, että sisäänpääsijöitten luku on sama kuin pyrkijöitten?" Ja sitten oppinut kemisti tarjoo sattuvan esimerkin. Hän sanoo:

Ottakaamme katseltavaksi yttrium. Sillä on määrätty atomipaino, se esiintyy joka suhteessa yksinkertaisena kappaleena, alkuaineena, johon me kyllä voimme lisätä, mutta josta emme voi mitään ottaa pois. Mutta tämä yttrium, tämä otaksuttu yhdenlaatuinen kokonaisuus, kun se pannaan erityisen lohkaisumenettelyn alaiseksi, jakautuu osiin, jotka eivät ole ehdottomasti yhtäpitäviä keskenään vaan ilmaisevat asteettaisia ominaisuuksia. Tai ottakaamme didymium. Siinä on kappale, joka ilmaisee kaikkia alkuaineen tunnustettuja ominaisuuksia. Se on suurilla vaikeuksilla erotettu muista kappaleista, jotka ominaisuuksiltaan sitä hyvin likeisesti muistuttivat, ja tämän sulatusprosessin kestäessä se on kärsinyt hyvin ankaraa kohtelua ja tullut tyystin tutkituksi. Mutta sitten tulee toinen kemisti, joka tämän otaksutun yhdenlaatuisen kappaleen suhteen käyttää erityistä lohkomistapaa ja hajottaa sen kahteen ainekseen, praseodymiumiin ja neodymiumiin, joiden välillä huomataan muutamia eroavaisuuksia. Mutta emmepä nytkään voi olla varmat siitä, että neodymium ja praseodymium olisivat yksinkertaisia kappaleita. Päinvastoin nekin näyttävät lohkoutumisen oireita. Jos nyt yksi otaksuttu alkuaine oikein käsiteltynä huomataan sisältävän erilaisia molekyylejä, on meillä todella syytä kysyä, eikö samanlaisia tuloksia saavutettaisi muiden, ehkä kaikkien, alkuaineiden suhteen, jos niitä oikealla tavalla käsiteltäisiin. Vieläpä voimme kysyä, mihin loppuu jaottelun prosessi — prosessi, joka tietysti edellyttää muunnoksia saman luokan yksityisten molekyylien välillä. Ja näissä peräkkäisissä jaotteluissa me luonnollisesti kohtaamme aineita, jotka yhä likeisemmin lähenevät toisiansa. [1])

Vielä kerran sanoen tämä moite muinaisia kansoja kohtaan on vailla kaikkea tukea. Heidän vihityt filosofinsa eivät ainakaan voi tulla tämän syytöksen alaan, koska he juuri ovat alkuaan keksineet allegoriat ja uskonnolliset tarinat. Jos he eivät olisi tienneet alkuaineittensa erilaatuisuudesta, eivät he olisi olennoineet Tulta, Ilmaa, Vettä, Maata ja Eetteriä. Heidän kosmillisia jumaliaan ja jumalattariaan ei koskaan olisi siunattu sellaisella jälkeläisjoukolla, niin monella pojalla ja tyttärellä — jotka olivat kustakin ja kussakin Alkuaineessa syntyneitä vähempiä alkuaineita. Alkemia ja salaiset ilmiöt olisivat olleet pelkkää harhaa ja ajatuksen pauloja, teoriassakin, jos muinaisaikalaiset eivät olisi tunteneet jokaisen elementin kykyjä ja toisiaan vastaavia toimintoja ja ominaisuuksia, jokaisen elementin, joka kuuluu ilman, veden, maan, jopa tulen kokoonpanoon. Viimemainittu, tuli, on tähän päivään asti nykyajan tieteelle tuntematon suuruus. Tieteen on ollut pakko kutsua sitä liikunnoksi, valon ja lämmön

[1]) Presidenttipuhe Kemiantutkijoiden Kuninkaallisen Seuran edessä, maalisk. 1888.

kehittymiseksi, palamistilaksi — sanalla sanoen määritellä sitä ulkonaisten muotopuoliensa mukaan, sen sisäistä luontoa tuntematta.

Mutta sitä ei vaan näy nykyaikainen tiede oivaltavan, että vaikka nuo yksinkertaiset kemialliset atomit — joita muinainen filosofia kutsui „vanhempiensa luojiksi“, äitiensä isiksi, veljiksi ja puolisoiksi, jotka äidit taas olivat omien poikiensa tyttäriä, niinkuin esim. Aditi ja Daksha — vaikka nämä alkuaineet olivatkin alussa erilaistuneita, eivät ne kuitenkaan olleet niitä tieteen tuntemia kokoonpantuja aineita, jotka me nyt näemme. Ei vesi, ilma eikä maa (tarkottaen yleensä kiinteitä kappaleita) olleet olemassa nykyisessä muodossaan, edustaen niitä ainoita kolmea ainetilaa, mitkä tiede tunnustaa, sillä nämä kaikki, vieläpä tulikin, ovat tuloksia, jotka jo ovat yhtyneet täydellisesti muodostettujen pallojen ilmakehään, niin että maan muodostumisen alkuaikoina ne olivat aivan omalaatuisia ja erilaisia. Nyt kun aurinkokuntamme olotilat ja sitä johtavat lait ovat täysin kehittyneet, ja kun maamme, niinkuin jokaisen muunkin pallon, ilmakehä on tullut niin sanoaksemme omaksi sulattimokseen — niin salainen tiede opettaa, että alituisesti tapahtuu avaruudessa molekyylien eli oikeammin atomien vaihdos; atomit muodostavat uusia suhteita ja siten muuttavat vastaavat arvonsa jokaisella planetalla. Muutamat tiedemiehet, jopa eräät suurimpain fysikan- ja kemiantutkijain joukostakin, alkavat aavistaa tätä tosiasiaa, joka aikakausia on ollut salatieteilijöille tunnettuna. Spektroskoppi osottaa ainoastaan, että maapallon ja tähtien ainekset todennäköisesti (ulkonaisen todistuksen nojalla) ovat samanlaiset, mutta se ei voi mennä kauemmaksi eikä voi näyttää, josko vai eikö nuo atomit toisiinsa vetäytyvät samalla tavalla ja samoissa tiloissa fyysillisesti ja kemiallisesti kuin niiden uskotaan tekevän meidän planetallamme. Lämpöasteikko, korkeimmasta asteesta alimpaan ajateltavaan asti voidaan otaksua samaksi koko maailmankaikkeudessa; kuitenkin sen ominaisuudet, muutkin kuin eroamista ja jälleenyhtymistä aikaansaavat, ovat erilaisia kullakin planetalla; siten atomit astuvat uusiin olemismuotoihin, joita fyysillinen tiede ei tunne eikä ole edes uneksinutkaan mahdollisiksi. Niinkuin jo kirjassa *Five Years of Theosophy* [1]) lausuttiin, on esim. pyrstötähtien aineen olemus „kokonaan eroava kaikista niistä kemiallisista tai fyysillisistä ominaisuuksista, joita maailman suurimmatkaan kemistit ja fyysikot tuntevat“. Ja sekin aine nopeasti viiltäessään meidän ilmakehämme läpi muuttuu jossakin määrin luonnoltaan.

Siten ei ainoastaan meidän planettamme alkuaineet vaan kaikkien aurinkokunnassa olevien maan sisarustenkin alkuaineet eroovat yhdistyksissään yhtä paljon toisistaan kuin niistä kosmillisista elementeistä, jotka ovat aurinkokuntamme tuolla puolella. Tämän taaskin vahvistaa sama tiedemies, joka piti ylläolevan

---

1) P. 242.

esitelmän. Hän toistaa Clerk Maxwellin sanoja „että elementit („alkuaineet") eivät ole ehdottomasti yhdenlaatuisia". Hän kirjottaa:

On vaikeata käsittää välilläolevien muunnosten erilleen valitsemista ja poistamista, sillä minne nämä poistuneet molekyylit ovat voineet joutua, jos — niinkuin meillä on syytä uskoa — kiintotähtien vety y. m. on kokoonpantu molekyyleistä, jotka kaikin puolin ovat samanlaisia kuin meidän molekyylimme . . . Ensinnäkin me voimme panna kysymyksen alaiseksi, ovatko nämä molekyylit ehdottomasti samoja, koska meillä tähänasti ei ole ollut mitään muuta keinoa kuin spektroskopin tarjooma, voidaksemme tehdä johtopäätöksiä; mutta täytyyhän myöntää, että tarkasti verrataksemme ja eritelläksemme kahden kappaleen spektrejä, täytyy niitä tutkia samanlaisten lämmön, paineen ja kaikkien muidenkin fyysillisten suhteiden alaisina. Me olemmekin auringonspektrissä nähneet säteitä, joiden vasta-aineita emme ole voineet löytää.

Sentähden meidän planettamme aineita ei voi pitää mittapuuna verrattaessa niitä muiden maailmoiden elementteihin. Itse asiassa joka maailmalla on oma Foohatinsa, joka on kaikkialla läsnä omassa toimintapiirissään. Mutta on yhtä monta Foohatia kuin on maailmoita, ja kukin on eroovainen voimassaan ja ilmennysasteessaan. Ne yksilölliset Foohatit muodostavat yhden ainoan kaikkiallisen joukko-Foohatin — olennon, joka on muotopuoli siitä ainoasta ehdottomasta Olennottomuudesta, mikä on ehdoton Oleminen, Sat. „Miljooneja ja biljooneja maailmoita synnytetään kunakin Manvantarana" — sanotaan. Sentähden täytyy olla monta Foohatia, joita me pidämme tietoisina ja *järkevinä* voimina. Tämä epäilemättä tympäisee tieteellisiä älyniekkoja. Kuitenkin salatieteilijät, joilla on siihen hyvät syyt, pitävät kaikkia luonnon voimia todellisina vaikka yliaistillisina ainetiloina ja mahdollisina niiden olentojen havaittaviksi, joilla on siihen vaadittavat aistit.

Oltuaan ensimäisessä, neitsyeellisessä tilassaan lukittuna Ikuisen Äidin helmaan, jokainen atomi, joka on syntynyt hänen valtakuntansa kynnyksen toiselle puolelle, on tuomittu lakkaamatta erilaistumaan. *„Äiti nukkuu, mutta hengittää alati".* Ja jokainen henkäys lähettää ilmennyksen tasolle hänen muotoaan-vaihtavat tuotteensa, joita kantaa vuodatuksen aalto ja jotka Foohat hajottaa ja ajaa tämän tai jonkun muun planetan ilmakehää kohti tai sen tuolle puolelle. Kun atomi kerran on tarttunut ilmakehään, on se kadotukseen joutunut; sen entinen puhtaus on ainiaaksi mennyt, jollei kohtalo satu johtamaan sitä johonkin „ulospurkauksen virtaan" (salatieteellinen sanamuoto, joka merkitsee aivan erilaista prosessia kuin tavallinen sana ilmaisee), jolloin se taaskin voi ajautua sille rajalle, missä se ennemmin hävisi, ja silloin voi ponnahtaa, ei avaruuteen *ylöspäin* vaan avaruuteen *sisäänpäin*, voi joutua eristyneen tasapainon tilaan ja onnellisesti sulautua siihen takaisin. Jos todella oppinut salatieteilijä-alkemisti kirjottaisi kirjan „Atomin Elämästä ja Seikkailuista", niin hän sillä saisi osakseen mitä suurinta ivaa uudenaikaisen kemistin puolelta, vaikka kenties

myöhemmin kiitollisuutta. Tosiaankin, jos tuollainen kemisti sattuisi olemaan intuitivinen ja hetkeksi astuisi syrjään ankarasti „eksaktisen tieteen" tavallisilta poluilta, niinkuin muinaiset alkemistit tekivät, voisi hän saada rohkeudestaan palkinnon. Olkoon kuinka tahansa, *„Isä-Äidin henkäys lähtee ulos kylmänä ja loistavana ja tulee kuumaksi ja turmeltuu, kunnes se taas jäähtyy ja puhdistuu sisäisen avaruuden ikuisessa helmassa"*, sanoo kommentario. Ihminen nauttii kylmää puhdasta ilmaa vuoriston huipuilla ja lähettää ulos epäpuhdasta, kuumaa ja muuttunutta. Siten jokaisen pallon korkeammat ilmakerrokset ovat sen suuna ja alemmat keuhkoina, ja meidän planettamme ihminen saa hengittää vain „Äidin jätteitä", ja sentähden hän „on tuomittu niitä nauttien kuolemaan". Se joka muuttaisi hitaan hapen otsoniksi siinä määrässä, että se tulisi alkemistisesti toimivaksi, palauttaen sen puhtaaseen olemukseensa (johon löytyy keinoja), hän siten olisi keksinyt „elämännesteen" vastineen ja valmistanut sitä käytettäväksi.

(b) Se tapahtuma, jota kuvataan lauseella „pienet pyörät, yksi toista synnyttäen", tapahtuu kuudennessa piirissä ylhäältä lukien ja kaikkein aineellisimman maailman tasolla ilmenneessä Kosmoksessa — meidän maallisella tasollamme. Nämä „seitsemän pyörää" ovat meidän Planettaketjumme. „Pyörillä" tarkotetaan tavallisesti eri voimapiirejä ja keskuksia, mutta tässä tapauksessa ne tarkottavat meidän seitsenkertaista ympyräämme.

VI Runo — Jatkoa.

4. HÄN RAKENTAA NE VANHEMPIEN PYÖRIEN [1]) KALTAISUUTEEN, ASETTAEN NE KATOOMATTOMIIN KESKUKSIIN *(a)*.

KUINKA FOOHAT NE RAKENTAA? HÄN KOKOO TULI-PÖLYN. HÄN TEKEE TULESTA PALLOJA, JUOKSEE NIIDEN LÄPI JA NIIDEN YMPÄRI VUODATTAEN NIIHIN ELÄMÄÄ, JA SITTEN PANEE NE LIIKKEESEEN, TOISET TOISELLA TAVALLA, TOISET TOISELLA. NE OVAT KYLMIÄ, HÄN TEKEE NE KUUMIKSI. NE OVAT KUIVIA, HÄN TEKEE NE KOSTEIKSI. NE LOISTAVAT, HÄN LEYHYTTELEE JA JÄÄHDYTTÄÄ NIITÄ *(b)*. SITEN TOIMII FOOHAT AAMUHÄMÄRÄSTÄ ILTAHÄMÄRÄÄN SEITSEMÄN IKUISUUDEN AIKANA. [2])

(a) Maailmat rakennetaan „vanhempien pyörien kaltaisuuteen" — s. o. niiden, jotka ovat olleet olemassa entisten Manvantarojen aikana ja menneet

[1]) Maailmoiden.

[2]) Aikana, joka käsittää 311,040,000,000,000 vuotta brahmalaisten laskelmain mukaan.

Pralajaan, sillä kaiken syntymän, kasvun ja häviön laki Kosmoksessa on yksi, auringosta ruohon kiiltomatoon asti. Alituinen täydellistymisen työ tapahtuu kussakin uudessa esiintymisessä, mutta Periaine ja Voimat ovat kaikki yhdet ja samat. Ja tämä yksi Laki vaikuttaa kullakin planetalla erilaisten pienempien lakien kautta.

„Katoomattomat (Laja)-keskukset“ ovat sangen tärkeät huomata, ja niiden merkitys on täysin oivallettava, jos tahdomme saada selvän käsityksen muinaisesta maailmanjärjestyksen opista, jonka teoriat nyt ovat siirtyneet salatieteen alaan. Tätä nykyä voidaan yksi asia ilmottaa. Maailmat eivät ole rakennetut Laja-keskusten *päälle* eikä *yläpuolelle* eikä *sisään*, sillä nolla-kohta on tila eikä matematinen piste.

(b) Lukija pitäköön mielessään, että Foohatin, kosmillisen sähkön rakentavan voiman, sanotaan vertauksellisesti lähteneen, *„Isän aivoista ja Äidin helmasta“*, niinkuin Rudra Brahmaan päästä, ja sitten muuttuneen miehiseksi ja naiselliseksi, s. o. polarisoituneen positiviseksi ja negativiseksi sähköksi. Hänellä on *seitsemän poikaa*, jotka ovat hänen *veljensä*. Foohat on pakotettu syntymään aika ajoittain, milloin kaksi hänen „poika-veljistään“ tulevat *liian likeiseen kosketukseen* — joko syleilyyn tai taisteluun. Tämän välttämiseksi hän yhdistää ja sitoo yhteen ne, jotka ovat eriluontoisia, ja erottaa ne, jotka ovat samanluontoisia. Tämä koskee tietysti, niinkuin jokainen voi nähdä, kitkalla synnytettyä sähköä sekä työntö- ja vetovoiman lakia, joka yhdistää erisähköiset ja karkottaa toisistaan samansähköiset kappaleet. Kuitenkin seitsemän „Poika-Veljeä“ edustaa ja personoi kosmillisen magnetismin seitsemää muotoa, joita käytännöllisessä salatieteessä kutsutaan seitsemäksi radikaaliksi ja joiden yhteisesti toimivat jälkeläiset ovat muiden voimien ohella sähkö, magnetismi, ääni, lämpö, kohesiooni y. m. Salainen tiede määrittelee nämä kaikki yli-aistillisiksi tuloksiksi salaisen sisältönsä puolesta ja ulkokohtaisiksi ilmiöiksi aistimaailmassa; edellisten havaitseminen vaatii yliaistillisia kykyjä, jälkimäiset ovat tavallisilla fyysillisillä aistimillamme havaittavia. Ne kuuluvat kaikki vielä yliaistillisempiin henkisiin ominaisuuksiin ja ovat niistä vuotaneet ulos, ja nämä ominaisuudet ovat todellisten ja tietoisten syitten tosi ominaisuuksia eivätkä ainoastaan niiden olennoituja ilmauksia. Sellaisten olentojen kuvaaminen olisi peräti hyödytöntä. Lukija pitäköön mielessään, että meidän oppimme mukaan, joka pitää tätä ilmiömaailmaa Suurena Harhana, niin mitä lähempänä kappale on Tuntematonta Periainetta, sitä lähemmäksi se tulee todellisuutta, sillä siten se etenee kauemmaksi tästä Maajaan maailmasta. Vaikka siis näiden kappaleiden molekyylistä kokoonpanoa ei voi päättää niiden ilmennyksistä tällä tajunnan tasolla, niin kuitenkin adeptisalatieteilijän kannalta niillä on selvä ulkokohtainen, jollei aineellinen rakenne, suhteellisesti noumenollisessa — ilmiömaailmalle vastakkaisessa — Kaikkeudessa.

Tiedemiehet kutsukoot niitä voimaksi tai voimiksi, jotka ovat aineesta syntyneet, tai „sen liikuntotavoiksi", jos niin tahtovat. Salatiede näkee näissä vaikutuksissa elementaaleja (voimia) ja niitä aikaansaavissa välittömissä syissä järkeviä jumalallisia työntekijöitä. Näiden haltioitten erehtymättömällä kädellä johtamien elementalien sisäinen yhteys puhtaan aineen elementtien (alkuaineiden) kanssa — me voisimme sanoa niiden vastaavaisuussuhde — aikaansaa aineelliset ilmiöt, kuten valon, lämmön, magnetismin y. m., y. m. Tietysti me emme koskaan voi olla yhtä mieltä amerikkalaisten substantialistien kanssa, [1]) jotka kutsuvat jokaista voimaa ja energiaa — olkoon se valo, lämpö, sähkö tai kohesiooni — „olennoksi", sillä tämä olisi samaa kuin jos kutsuisimme rattaanpyörien synnyttämää kolinaa olennoksi: sitenhän sekotettaisiin ja pidettäisiin tuota „kolinaa" samana kuin *ulkopuolista* „ajajaa" ja rattaiden *sisällä* ohjaavaa „mestari-älyä". Mutta me annamme kyllä „olento"-nimen „ajajille" ja noille ohjaaville „älyille", johtaville Dhjaan Tshoohaneille, niinkuin on näkynyt. Elementalit eli luonnonvoimat ovat toimivia, näkymättömiä, eli pikemmin toisasteisia syitä ja ovat itsessään seurauksia alkuperäisistä syistä, jotka ovat kaikkien maallisten ilmiöitten verhon takana. Sähköä, valoa, lämpöä j. n. e. on varsin sopivasti nimitetty „liikkuvan aineen haamuiksi eli varjoiksi", s. o. yliaistillisiksi ainetiloiksi, joiden vaikutuksia ainoastaan me kykenemme käsittämään. Laajentakaamme siis ylläolevaa vertausta. Valon aistimus on niinkuin liikkuvien pyörien kolina — puhtaasti ilmiöllinen vaikutelma, jolla ei ole mitään olemassaoloa havaitsijan ulkopuolella. Aistimuksen lähin kiihottava syy on verrattavissa ajajaan — se on yliaistillinen liikkuvan aineen tila, luonnonvoima eli elementaali. Mutta tämän takana — aivan niinkuin vaunujen omistaja sisältä antaa käskyjä ajajalle — on olemassa korkeampi ja *noumenollinen* syy, se *Äly,* jonka olemuksesta säteilevät nämä „Äidin" tilat; Äiti puolestaan synnyttää lukemattomia elementaaleja eli psyykillisiä luonnonhenkiä, aivan niinkuin jokainen vesipisara synnyttää fyysilliset äärettömän pienet likoeläimensä. Foohat se johtaa prinsippien siirtymistä yhdestä planetasta toiseen, yhdestä tähdestä toiseen lapsitähteen. Kun planetta kuolee, siirtyvät sitä johtavat prinsipit Lajaan eli nukkuvaan keskukseen, jossa on mahdollinen mutta uinuva energia. Se herää sitten elämään ja alkaa muodostaa itseään uudeksi taivaankappaleeksi.

On sangen merkillistä, että vaikka luonnontutkijat rehellisesti tunnustavat olevansa kerrassaan vailla tietoa tämän maallisenkin aineen todellisesta luonnosta — alkuaikaista periainetta pitävät he enemmän unelmana kuin järkevänä todelli-

[1]) Katso *Scientific Arena,* kuukausilehteä, joka käsittelee nykyisiä filosofisia oppeja ja niiden suhdetta ajan uskonnolliseen ajatteluun. New York: Toimittaja A. Wilford Hall, Ph. D., L. L. D., heinäk. — syysk. 1886.

suutena — niin he kuitenkin asettuvat arvostelemaan tätä ainetta ja väittävät tietävänsä, mitä se kykenee ja mitä ei kykene tekemään eri yhdistelmissään. Tiedemiehet tuntevat tämän asian tuskin pinnaltaan, ja kuitenkin he tahtovat dogmatisoida. Se on „liikuntotapa" eikä muuta! Mutta se „voima", joka löytyy elävän ihmisen hengityksessä, kun hän puhaltaa tomua pois pöydältä, on myöskin kieltämättä „liikuntotapa". Kieltämättä se ei kuitenkaan ole aineen eikä tomuhiukkasten ominaisuus, ja se lähtee elävästä ja ajattelevasta olennosta, joka puhalsi, joko sitten teko aiheutui tietoisesti tai tiedottomasti. Tosiaan — kun aineelle — jollekin, josta ei vielä tiedetä mitään — annetaan sisäinen ominaisuus, jota kutsutaan voimaksi, ja jonka luonnosta vielä vähemmän tiedetään, niin luodaan paljon vaikeampi pulma kuin mikä on siinä aatteessa, että „luonnonhenget" ovat välittämässä jokaista luonnon ilmiötä.

Salatieteilijät eivät sano aineen vaan ainoastaan *periaineen* eli aineen *sisäisen olemuksen* (s. o. Muulaprakritin, kaiken Juuren) olevan häviämättömän ja ikuisen, jos nim. tahtovat oikein ilmaista aatettaan. He väittävät, että kaikki n. k. luonnonvoimat, kuten sähkö, magnetismi, valo, lämpö j. n. e., eivät suinkaan ole aineosasten liikuntotapoja vaan *olemuksessaan*, s. o. äärimmäisessä kokoonpanossaan erilaistuneita puolia siitä Kaikkiallisesta Liikunnosta, jota pohdittiin ja selitettiin teoksemme ensimäisillä sivuilla. Kun Foohatin sanotaan aikaansaavan seitsemän Laja-keskusta, merkitsee se, että muodostamista ja luomista varten *Suuri Laki* — teistit kutsukoot sitä Jumalaksi — pysäyttää el oikeammin lieventää alinomaisen liikuntonsa seitsemässä näkymättömässä pisteessä ilmenneen maailmankaikkeuden piirissä. *„Suuri Hengitys kaivaa avaruuden halki seitsemän reikää Lajaan Saattaakseen ne pyörimään ympäri Manvantaran aikana"*, sanoo salatieteellinen katkismus. Olemme sanoneet, että Laja on se, mitä tiede kutsuisi nollapisteeksi eli väliviivaksi. Se on ehdottoman tyhjyyden alue eli ainoa todellinen ehdoton voima, sen seitsemännen tilan noumenon, jota tilaa me tietämättömyydessämme kutsumme „voimaksi". Eli toisin sanoen se on erilaistumattoman kosmillisen periaineen noumenon, joka periaine itse on saavuttamaton ja tutkimaton aistilliselle havainnolle. Sen merkityksen valaisemiseksi voimme koettaa kuvitella „neutralista keskusta" — jota „ikiliikkujan" etsijät unelmoivat. „Neutralinen keskus" on yhdeltä puolelta katsoen jokaisen määrätyn aistisarjan rajakohta. Siten otaksukaamme, että on olemassa kaksi peräkkäistä ainetasoa; kumpaakin näistä vastaa määrätty sarja havainto-aistimia. Meidän on pakko tunnustaa, että näiden kahden ainetason välillä tapahtuu alinomainen vaihdos, ja jos me seuraamme, sanokaamme, alemman tason atomeja ja molekyylejä, tulevat ne vihdoin sellaiseen kohtaan, jolloin ne aivan siirtyvät pois niiden kykyjen piiristä, joita me alemmalla tasolla käytämme. Tosiaankin alemman tason aine meistä katsoen siinä kohdassa

häviää havaittavista — eli siirtyy korkeammalle tasolle, ja sen ainetilan, joka vastaa tuota siirtymisen kohtaa, täytyy varmasti sisältää erityisiä eikä helposti keksittäviä ominaisuuksia. Foohat siis saa aikaan seitsemän tällaista „neutralista keskusta“ [1]), siis synnyttää Foohat, joka herättää aineen toimintaan ja kehitykseen, sittenkuin Miltonin sanoilla lausuen:

Perustus vankka laskettu on, jonka päälle rakentaa . . .

Alkuaikainen atomi (Anu) ei voi monistua ilmennystään aikaisemmassa tilassa eli alkuaikaisuudessaan; sentähden sitä kutsutaan „kokonaissummaksi“, tietysti kuvannollisesti, koska se „kokonaissumma“ on rajaton. Se, mikä luonnontutkijalle on olemattomuuden tyhjyys, hän kun tuntee ainoastaan näkyväisten syitten ja vaikutusten maailman, on salatieteilijälle rajaton avaruus eli Jumalallinen Täysinäisyys. Monien muiden vastaväitteiden joukossa, joita tehdään loppumattoman ulkonaisen ja sisäisen kehityksen oppia — eli Kosmoksen jälleensulautumista vastaan, joka prosessi brahmalaisen ja esoterisen opin mukaan on aluton ja loputon, — sanotaan myöskin salatieteilijälle, ettei se voi olla mahdollista, koska „kaikkien uudemman tieteellisen filosofian päätelmien mukaan on luonnon välttämätön kohtalo raukeaminen“. Jos luonnon pyrkimystä „raukeamaan“ on pidettävä niin voimakkaana vastaväitteenä salatieteellistä maailmansynnyn oppia vastaan, niin kuinka, me saatamme kysyä, voivat teidän positivistit ja vapaa-ajattelijat ja te tieteilijät selittää ympärillämme olevien toimivien tähtikuntien suunnatonta joukkoa? Niillä on ollut ikuisuus aikaa „raueta“, miksi siis ei koko Kaikkeus ole suuri toimeton aineröykkiö? Kuukin ainoastaan *otaksutaan* olevan kuollut planetta, joka on rauennut eikä astronomia näytä tuntevan moniakaan sellaisia kuolleita planettoja. [2]) Kysymykseen ei voi antaa vastausta. Mutta paitsi tätä huomattakoon, mitenkä ajatus, että „muutettava voimamäärä“ meidän pienessä aurinkokunnassamme kerran kuluisi loppuun, perustuu kokonaan siihen harha-aatteeseen, että „valkohehkuinen, palava aurinko“ lakkaamatta säteilisi lämpöään ulos avaruuteen saamatta mitään korvausta. Tähän me vastaamme, että luonto kyllä „raukeaa“ ja katoaa ulkokohtaiselta tasolta, mutta vain astuakseen lepoajan jälkeen taas ulos itsekohtaisesta tilastaan ja

[1]) Tämä on luullaksemme se nimi, jonka J. W. Keely Philadelphiasta antaa sille, mitä hän myös kutsuu „eetteriseksi keskukseksi“. Hän on kuuluisan „motorin“ keksijä — joka tulee tekemään mullistuksen koko maailman liikkeellepanovoiman suhteen, niinkuin hänen ihailijansa ovat uskoneet.

[2]) Kuu on *kuollut* ainoastaan mitä tulee sen *sisäisiin* prinsippeihin — s. o. *psyykillisesti* ja *henkisesti* kuollut, kuinka mielettömältä tällainen lausunto kuuluneekin. Fyysillisesti se on vain sitä, mitä puoleksi herpaistu ruumis on. Sitä mainitaan kuvaavasti salatieteessä „hourivaksi Äidiksi“, suureksi tähtimaailman „*kuukausihulluksi*“.

alkaakseen jälleen nousta. Meidän Kosmoksemme ja luontomme on raukeava, ainoastaan esiintyäkseen uudestaan täydellisemmällä tasolla jokaisen Pralajan jälkeen. Itämaisten filosofien aine ei ole länsimaisten metafyysikkojen „aine" ja luonto. Sillä mitä on aine? Ja ennen kaikkea, mitä on meidän tieteellinen filosofiamme muuta kuin mitä Kant niin oikein ja niin vaatimattomasti määritteli „tietomme *rajotusten* tieteeksi"? Mihin ovat johtaneet tieteen monet yritykset sitomaan, yhdistämään ja määrittelemään kaikki elimellisen elämän ilmiöt pelkän fyysillisen ja kemiallisen ulkomuodon mukaan? Yleensä vain aateskeluihin ja arveluihin — paljaisiin saippuapalloihin, jotka ovat särkyneet toinen toisensa jälkeen, ennenkuin tiedemiehet ovat osanneet löytää oikeat tosiasiat. Kaikki tämä olisi vältetty ja tiedon kehitys olisi edistynyt jättiläisaskelin, jos vaan tiede ja sen filosofia olisi jättänyt hyväksymättä otaksumia paljaaltaan sen yksipuolisen tiedon nojalla, mikä *heillä* oli „aineestaan". Se asianlaita, että Uranuksen ja Neptunuksen sivukiertolaiset, edellisen neljä ja jälkimäisen yksi, kulkevat radoissaan, niinkuin luultiin, idästä länteen, jotavastoin kaikki muut sivukiertolaiset kulkevat lännestä itään — on hyvä esimerkki osottamaan, kuinka epäluotettavia ovat kaikki ennaltatehdyt arvelut, vaikka ne nojautuvatkin ankarimpaan matematiseen analyysiin. Kuuluisa otaksuma siitä, että meidän aurinkokuntamme on muodostunut sumupiireistä, jonka otaksuman Kant ja Laplace esittivät, perustui pääasiallisesti siihen edellytykseen, että kaikki planetat kiertävät samaan suuntaan. Laplace, joka luotti tähän sillä ajalla matematisesti todistettuun asiaan ja teki laskelman mahdollisuuksien teorian mukaan, sanoi panevansa vetoa kolmesta miljardista yhtä vastaan siitä, että seuraava planetta, joka keksittäisiin, kulkisi myöskin radassaan samalla tavalla itäänpäin. Mutta näiden tieteellisten laskujen muka muuttumattomat lait „tulivat myöhempien keksintöjen ja havaintojen kautta kumotuiksi". Tämä käsitys Laplacen erehdyksestä on vielä tänä päivänä yleisesti vallalla, vaikka muutamat tähteintutkijat ovat lopulta onnistuneet todistamaan (?), että erehdys onkin ollut siinä, että Laplacen väitettä on pidetty erehdyksenä; ja nykyään aletaan toimia siihen suuntaan, että tämä hairahdus tulee korjatuksi, liiaksi herättämättä yleisön huomiota. Monta tällaista yllätystä on odotettavana sellaisillekin tieteellisille hypoteeseille, jotka ovat laadultaan puhtaasti fyysillisiä. Mitä paljastuksia sitten lieneekään tulemassa niissä kysymyksissä, jotka koskevat yliaistillista, salaista luontoa? Ainakin salatiede opettaa, että (yllämainittujen kuiden) n. k. „takaperoinen kiertokulku" on tosiasia.

Jollei mikään fyysillinen äly kykene laskemaan niiden hietajyvästen lukua, mitkä peittävät muutamia virstoja merenrannikolla, tai tutkistelemaan näiden hiukkasten äärimmäistä luontoa ja olemusta, kun ne ovat kouraantuntuvina ja näkyvinä luonnontutkijan kämmenellä, kuinka voi kukaan materialisti määrätä niitä

lakeja, jotka johtavat atomien tilanmuutoksia ja olemassaoloa alkuaikaisessa Kaaoksessa, tai tietää mitään varmaa atomien ja molekyylien mahdollisuuksista ja kyvyistä, ennen ja jälkeen kuin ne ovat maailmoiksi muodostuneet? Nämä muuttumattomat ja ikuiset molekyylit — jotka paljon suuremmalla syyllä ovat avaruudessa lukemattomat kuin hietajyvät meren rannikolla — voivat kokoonpanossaan erota sen mukaan, millä olemassaolon tasolla ne ovat, niinkuin sieluaines eroaa käyttövälineestään, ruumiista. Jokaisella atomilla on seitsemän olemassaolon tasoa, niin on meille opetettu, ja jokaista tasoa johtavat sen erityiset kehityksen ja takaisin sulautumisen lait. Astronomit, geologit ja luonnontutkijat, jotka eivät tunne edes likimääräisiä ajanjaksoja, joista lähteä, kun he yrittävät määräämään meidän planettamme ikää tai aurinkokuntamme syntyä, ajautuvat jokaisella uudella otaksumalla yhä kauemmaksi pois totuuden rantamilta kuviteltujen maailmanselitysten pohjattomiin syvyyksiin. [1]) Se vastaavaisuuden laki, joka ilmenee muitten aurinkokuntien ja meidän planettojemme rakennussuunnitelmassa, niitä verratessa toisiinsa, ei ehdottomasti koske niitä rajallisia olosuhteita, joista jokainen näkyväinen kappale tällä olemassaolon tasolla on riippuvainen. Salatieteessä tämä vastaavaisuuden laki on ensimäinen ja tärkein avain kosmilliseen fysikkaan, mutta sitä on tutkittava pienimpiä yksityiskohtiaan myöten ja „käännettävä seitsemän kertaa", ennenkuin sitä voi ymmärtää. Salatieteellinen filosofia on ainoa tiede, joka voi opettaa niin tekemään. Kuinka siis tämän salatieteellisen lauseen „Kosmos on ikuinen ehdottomassa kokonaisuudessaan ja rajallinen ainoastaan ehdonalaisessa ilmennyksessään" todenperäisyys tai perättömyys voidaan tehdä riippuvaksi siitä yksipuolisesta fyysillisestä väitelmästä, että „luonto välttämättä käy raukeamista kohden"? [2])

Poikkeus aineesta.

Tähän säkeeseen loppuu se osa runoista, mikä koskee Kaikkeuden syntyä viimeisen Mahaapralajan eli yleisen häviämisen jälkeen, joka tullessaan huuhtoo pois avaruudesta jokaisen erilaistuneen olion, jumalat yhtä hyvin kuin atomit,

[1]) Mutta salatieteilijät, jotka mitä täydellisimmin luottavat omiin tarkkoihin aikakirjoihinsa, astronomisiin ja matematisiin, laskevat ihmiskuntamme iän ja väittävät, että ihmisiä (eri sukupuolina) on ollut olemassa tässä kierroksessa tarkalleen 18,618,727 vuotta, niinkuin brahmalaiset opit ja vieläpä muutamat hindulaiset almanakat ilmottavat.

[2]) Runojen selitykset alkavat taas siv. 211.

niinkuin tuuli vie mennessään kuivat lehdet. Tästä säkeestä eteenpäin runot koskevat ainoastaan meidän aurinkojärjestelmäämme yleensä, silloin tällöin siinä olevia planettaketjuja, ja erityisesti maapallomme historiaa (neljättä palloa ja sen ketjua). Kaikki ne säkeet jotka seuraavat tässä kirjassa, koskevat ainoastaan meidän maamme omaa ja sen päällä tapahtuvaa kehitystä. Mitä tähän maanpäälliseen kehitykseen tulee, kannatetaan omituista oppia, joka ansaitsee tulla tunnetuksi — mutta *omituinen* se on tietysti vain nykyiseltä tieteelliseltä näkökannalta katsoen.

Kuitenkin ennenkuin aivan uusia ja varsin hämmästyttäviä teorioja esitetään lukijalle, täytyy niiden edellä johdannoksi lausua muutamia selittäviä sanoja. Tämä on ehdottoman välttämätöntä, koska nämä teoriat eivät ainoastaan loukkaa nykyaikaista tiedettä vaan muutamissa suhteissa myöskin poikkeevat muiden teosofien aikaisemmin tekemistä väitteistä, [1]) he kun sanovat näiden oppien selityksessä ja esityksessä nojautuvansa samaan auktoritetiin kuin mekin.

Tämä saattaa johtaa siihen käsitykseen, että saman opin esittäjät puhuvat suoraan ristiin, mutta todellisuudessa eroavaisuus johtuu siitä, että aikaisemmille kirjottajille oli annettu vain vaillinaisia tietoja ja he sitten näistä tekivät hairahtuneita johtopäätöksiä ja ryhtyivät epäkypsiin aateskeluihin, yrittäessään yleisölle esittämään järjestelmäänsä täydellisenä. Siten se lukija, joka jo on teosofiaa tutkinut, ei saa hämmästyä tavatessaan näillä sivuilla oikaisuja muutamiin väitteisiin, mitkä on tehty muissa teosofisissa kirjoissa, ja myöskin selityksiä muutamiin kohtiin, jotka ovat jääneet hämäriksi, koska ne pakostakin olivat jätettävät vaillinaisiksi. Monta kysymystä on myöskin, joita ei edes *Esoteric Buddhismin,* kaikista noista teoksista parhaimman ja tarkimman, tekijä ole kosketellutkaan. Toiselta puolen hänkin on pannut alkuun useita erehtyneitä käsityksiä, jotka tässä ovat esitettävät todellisessa mystillisessä valossaan, mikäli tämän kirjottaja kykenee niin tekemään.

Pysähtykäämme siis hetkiseksi vastaselitettyjen runojen ja myöhempien välille, sillä ne kosmilliset ajanjaksot, jotka niitä erottavat, ovat äärettömän pitkiä.

Meidän täytyy ottaa itsellemme runsaasti aikaa luodaksemme edes ylimalkaisen katsauksen muutamiin salaisen opin kohtiin, jotka lukijalle ovat esitetyt enemmän tai vähemmän epävarmassa ja toisinaan erehtyneessä valossa.

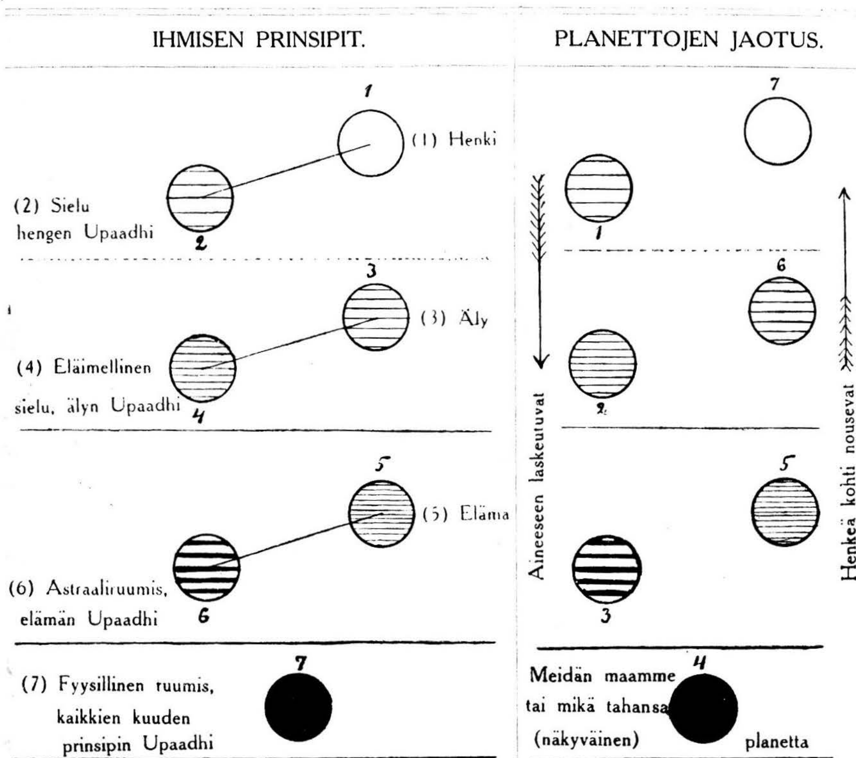
[1]) Kirjoissa *Esoteric Buddhism* ja *Man: Fragments of Forgotten History.*

MUUTAMIA AIKAISEMPIA VÄÄRINKÄSITYKSIÄ PLANETTOJEN KIERROSTEN JA IHMISEN SUHTEEN.

Niiden 11 runon joukossa, jotka ovat jätetyt pois, on yksi, joka täysin selittää, miten toinen planettaketju toisen jälkeen muodostuu, kun ensimäinen kosmillinen ja atomillinen erilaistuminen on alkanut alkuaikaisessa „maailmattomuudessa". On turha puhua „laeista, jotka syntyvät, kun Jumaluus alkaa luoda", sillä „lait" eli pikemmin Laki on ikuinen ja muuttumaton, ja taas Jumaluus on Laki ja päinvastoin. Sitäpaitsi ainoa ikuinen Laki kehittää kaikki ilmennettävässä luonnossa seitsenäisen prinsipin mukaan; muun muassa lukemattomat maailmoiden piiriketjut, joihin kuuluu seitsemän palloa, järjestyneinä muodostumismaailman neljälle alemmalle tasolle; kolme muuta tasoa kuuluu näet perikuvalliseen kaikkeuteen. Näistä seitsemästä ainoastaan yksi, *alin ja aineellisin näistä palloista* on meidän havainto-tasolla eli alalla, mutta kuusi muuta on sen ulkopuolella ja sentähden fyysilliselle silmälle näkymättömiä. Jokainen tällainen maailmoiden ketju on toisen *alemman* ja *kuolleen* ketjun jälkeläinen ja luomus — sen jälleensyntymä, niin sanoaksemme. Selvemmin puhuen: meille on kerrottu, että jokainen planetoista, — joista *ainoastaan seitsemää* kutsuttiin pyhiksi, koska niitä johtavat korkeimmat hallitsijat eli jumalat vaan ei ollenkaan siitä syystä, etteivät muinaisaikalaiset olisi tunteneet muita kuin nämä[1]) — olkoon se tunnettu tai tuntematon, on seitsenäinen, niinkuin sekin ketju, johon maa kuuluu. Niin esim. kaikki sellaiset planetat kuin Merkurius, Venus, Mars, Jupiter, Saturnus j. n. e. tai maamme, ovat yhtä näkyväisiä meille kuin meidän pallomme luultavasti on jollekin näistä muista planetoista, sillä ne ovat kaikki samalla tasolla; sitävastoin noiden planettojen korkeammat veljesplanetat ovat toisella tasolla, joka on meidän maallisille aistimillemme aivan mahdoton havaita. Koska niiden keskinäiset asennot mainitaan edempänä ja myöskin siinä piirroksessa, joka on liitetty VI runon 6 säkeen selityksiin, riittää tässä kohdassa muutama selittävä sana. Nämä näkymättömät kumppanit vastaavat ihmeellisesti mitä me ihmisessä kutsumme „prinsipeiksi". Nuo seitsemän ovat kolmella aineellisella ja yhdellä henkisellä tasolla, jotka vastaavat ihmisen jaotuksen seitsemän prinsipin kolmea Upaadhia (aineellista perustaa) ja yhtä henkistä käyttövälinettä (Vaahanaa). Jos selvemmän älyllisen käsityksen saavuttamiseksi me kuvittelemme ihmisen prinsippejä seuraavassa järjestyksessä, niin saamme tähän liitetyn vastaavaisuuksien piirroksen:

[1]) Paljon useampia planettoja luetellaan salaisissa kirjoissa kuin uudemmissa tähtitieteellisissä teoksissa.

Kuva 1.

Koska me tässä lähdemme yleisistä asioista yksityisiin emmekä käytä Aristoteleen induktivista (johtavaa) menettelytapaa, ovat luvut päinvastaiset. Henki luetellaan ensimäisenä eikä seitsemäntenä, niinkuin tavallisesti tehdään, vaikka todellakaan *ei pitäisi niin tehdä.*

Prinsipit, niinkuin niitä tavallisesti nimitetään *Esoteric Buddhismin* ja muiden teosten mukaan, ovat: 1. Aatmaa; 2. Buddhi (henkinen sielu); 3. Manas (inhimillinen sielu); 4. Kaama Ruupa (himojen ja intohimojen käyttöväline); 5. Praana; 6. Linga Shariira; 7. Sthuula Shariira.

Alempien tasojen mustat vaakasuorat viivat ovat inhimillisissä prinsipeissä Upaadheja ja planettaketjuissa tasoja. Tietysti, mitä tulee ihmisen prinsippeihin, ei kuva pane niitä aivan järjestykseen, mutta se näyttää sen vastaavaisuuden, johon tässä huomio kiinnitetään. Niinkuin lukija näkee, on tässä kysymyksessä laskeutuminen aineeseen, mukautuminen — sekä mystillisessä että fyysillisessä merkityksessä — näiden kahden välillä ja niiden sekottuminen toisiinsa sitä suurta tulevaa „elämäntaistelua“ varten, joka kumpaakin olentoa odottaa.

„Olento" voi tuntua oudolta palloista puhuttaessa, mutta muinaiset filosofit, jotka maassa näkivät suunnattoman „eläimen", olivat omassa sukupolvessaan viisaampia kuin meidän uudenaikaiset geologit ovat omassaan; ja Plinius, joka kutsui maata meidän rakkaaksi elättäjäksemme ja äidiksemme, ainoaksi elementiksi, joka ei ole ihmiselle vihamielinen, puhui todempaa kuin Watts, joka hänessä oli näkevinään Jumalan astinlaudan. Sillä maa on ainoastaan ilmisen astinlauta hänen noustessaan korkeampiin piireihin. Se on se etehinen

. . . ihaniin kartanoihin,
joiden kautta aina kulkee lauma liikkuva.

Tämä vain osottaa, kuinka ihmeteltävästi salatieteellinen filosofia soveltuu kaikkiin luonnon asioihin ja kuinka paljon johdonmukaisempia sen opit ovat kuin fyysillisen tieteen elottomat otaksumat ja arvelut.

Opittuaan näin paljon mystikko on paremmin valmistunut ymmärtämään salatieteellistä opetusta, vaikkakin jokainen uudenaikaisen tieteen muodollinen tutkija pitäisi tätä mielettömyytenä. Salatieteen tutkija huomaa, että se teoria, joka nyt on pohdittavana, on paljon filosofisempi ja todennäköisempi kuin mikään muu. Se on ainakin johdonmukaisempi kuin se äskettäin esitetty teoria, että kuu olisi osa maastamme, muka irtautunut silloin kuin maa vielä oli nestemäinen pallo, sula muovailtava massa.

Mr. Samuel Laing, *Modern Science and Modern Thought*-kirjan tekijä sanoo:

Tähtitieteelliset johtopäätökset ovat teorioja, jotka perustuvat niin epävarmoihin seikkoihin, että ne yhdessä tapauksessa antavat uskomattoman lyhyitä tuloksia, kuten 15 miljoonaa vuotta koko aurinkokunnassa tapahtuneen muodostumisprosessin ajaksi, toisessa tapauksessa taas antavat miltei uskomattoman pitkiä ajanjaksoja, kuten *otaksuttaessa, että kuu on singahtanut pois, silloin kun maa teki kierroksensa kolmessa tunnissa,* vaikka äärimmäisin todellinen hidastuminen, mikä on voitu havaita, vaatisi 600 miljoonaa vuotta, ennenkuin maa joutuisi pyörimään edes 23 tunnissa eikä 24:ssä [1]).

Ja jos luonnontieteilijät jatkavat tällaista aateskelua, miksi silloin nauretaan hindulaisten ajanlaskulle ja pidetään sitä liioteltuna?

Sanotaanpa vielä, että planettaketjuilla on päivänsä ja yönsä — s. o. toiminnan eli elämän ja toimettomuuden eli kuoleman kautensa — että taivaissa on niiden laita kuin ihmisten maan päällä: he synnyttävät kaltaisiaan, kasvavat vanhoiksi ja sammuvat personallisesti ja ainoastaan heidän henkiset prinsippinsä elävät jälkeläisissä heidän itsensä jäännöksinä.

Tässä emme yritäkään saattaa julki koko prosessia kaikkine kosmillisine

---

[1]) P. 48.

yksityiskohtineen, mikä olisi perin vaikea tehtävä, vaan on tarpeeksi antaa siitä ylimalkainen käsitys. Kun planettaketju on viimeisessä kierroksessaan, niin sen A-pallo, ennen lopullista *kuolemistaan*, lähettää kaiken energiansa ja prinsippinsä neutraliseen uinuvan voiman keskukseen, laja-keskukseen, ja siten elvyttää uuden erilaistumattoman periaineksen eli aineen ytimen, s. o. herättää sen toimintaan ja antaa sille elämän. Otaksukaamme, että sellainen prosessi tapahtuu kuu-ketjussa; otaksukaamme vielä, todistusta varten, että kuu on paljon vanhempi kuin maa — vaikka Mr. Darwinin alempana mainittu teoria on hiljakkoin kumottu, joskaan se ei vielä ole matematisella laskulla varmistettu. Kuvitelkaamme kuun *kuuden* veljespallon — aikakausia ennemmin kuin ensimäinen meidän seitsemästä pallostamme kehitettiin — olevan aivan samassa asemassa toisiinsa nähden kuin meidän ketjumme veljes-pallot nyt ovat maahan nähden.[1]) Ja nyt on helppo edemmäksi kuvitella, kuinka kuuketjun pallo A antaa elämänsä maaketjun B-pallolle ja sitten kuolee; edellisen ketjun seuraava pallo B lähettää energiansa uuden ketjun B-palloon; seuraava kuuketjun pallo C luo jälkeläisensä, maaketjun C-pallon; sitten kuu (meidän sivukiertolaisemme) vuodattaa meidän planettaketjumme alimpaan palloon — D-palloon, maahan — kaiken elämänsä, energiansa ja voimansa, ja siirrettyään ne uuteen keskukseen tulee itse suorastaan *kuolleeksi planetaksi*, jossa meidän pallomme synnyttyä pyöriminen miltei on lakannut. Kuu on maamme kiertolainen, epäämättä kyllä, mutta tämä ei tee tyhjäksi sitä aatetta, että se on antanut maalle kaiken paitsi elottoman ruumiinsa. Sillä jotta Darwinin teoria pitäisi paikkansa, oli keksittävä, paitsi äsken kumottua otaksumaa, muita vielä enemmän epäjohdonmukaisia aateskeluja. Kuu, sanottiin, on jäähtynyt melkein kuusi kertaa niin nopeasti kuin maa.[2]) „Jos maa on 14,000,000 vuotta vanha kovettumisensa jälkeen, on kuu ainoastaan yksitoista ja kaksi kolmasosaa miljoonaa vuotta vanha sen asteen jälkeen . . .“ j. n. e. Ja jos kuumme on vain palanen maasta, miksei samanlaista voida väittää muidenkin planettojen kuista? Tähteintutkijat „eivät tiedä“. Miksei Venuksella ja Merkuriuksella ole kiertolaisia, ja mistä ne ovat muodostuneet, jos ne ovat olemassa? Tähtitieteilijät eivät tiedä, sillä, me sanomme, tieteellä on vain yksi avain — aineen avain — aukaistakseen luonnon mysterioita, kun taas salatieteellisellä filosofialla on seitsemän avainta ja se selittää sen, mitä tiede ei voi nähdä. Merkuriuksella ja Venuksella ei ole kiertolaisia, mutta niillä on ollut „vanhempansa“, aivan niinkuin maalla on ollut. Molemmat ovat paljon vanhemmat maata, ja ennenkuin maa saapuu seitsemänteen kierrokseensa, on sen äiti kuu hajoutunut ilmaan, niinkuin muiden planet-

---

[1]) Katso *Esoteric Buddhism*-kirjassa lukuja „Ihmisen kokoonpano“ ja „Planettaketju“.
[2]) Winchellin *World-Life*.

tojen kuut ovat hajoutuneet, tai eivät ole, miten kullekin on käynyt, sillä on sellaisia planettoja, joilla on *useita* kuita — taaskin arvotus, jota ei mikään astronomian Oidipus ole ratkaissut.

Kuu on nyt se kylmä jäännösmöhkäle, se varjo, jota sen uusi ruumis laahaa mukanaan, siitä saakka kuin kuun elävät voimat ja prinsipit siihen vuodattautuivat. Hän on nyt tuomittu pitkinä ajanjaksoina alati seuraamaan maata, tulemaan siihen vedetyksi ja itse vetämään jälkeläistään puoleensa. Lapsensa häntä alituisesti *vampiirin* tavoin imee, ja hän kostaa sille kastelemalla sitä läpeensä omalla turmiollisella, näkymättömällä, myrkyllisellä vaikutuksellaan, joka lähtee hänen luontonsa salaisesta puolesta. Sillä hän on *kuollut* ja kuitenkin *elävä ruumis.* Hänen mätänevän ruumiinsa osaset ovat täynnä toimeliasta ja hävittävää eloa, vaikka se ruumis, jonka ne ennen muodostivat, on sieluton ja eloton. Sentähden sen vuodatukset ovat samalla siunauksellisia ja turmiollisia — jolla seikalla on vastaavaisuutensa maan päällä siinä tosiasiassa, että ruoho ja kukat eivät missään viihdy ja versoo niin miehevinä kuin haudoilla, vaikka samalla hautausmaan raatoainekset ovat tappavia. Ja niinkuin kaikki haamut tai vampiirit, niin kuukin on velhojen ystävä ja varomattomien vihollinen. Ammoisten aikojen noidista ja myöhemmistä Tessalian velhoista aina muutamiin nykyisiin Bengalin taantrikoihin asti, on kuun luonto ollut tunnettuna jokaiselle salatieteilijälle, mutta on pysynyt luonnontieteilijöiltä sulettuna kirjana.

Tällainen on kuu tähtitieteelliseltä, geologiselta ja fyysilliseltä kannalta katsoen. Mitä tulee hänen metafyysilliseen ja psyykilliseen luontoonsa, täytyy sen pysyä salaisuutena tässä kirjassa, niinkuin se oli kirjassa *Esoteric Buddhism,* huolimatta siinä tehdystä jokseenkin rohkeasta väitteestä, että „ei ole enää paljon salaperäisyyttä kahdeksannen piirin mysteriossa". [1]) Nämä ovat tosiaan asioita „joiden suhteen adeptit ovat hyvin varovaisia puhuessaan vihkimättömille oppilailleen" ja koska he eivät olekaan hyväksyneet tai sallineet julkaista mitään arveluita näistä, on parempi niistä puhua niin vähän kuin suinkin.

Kuitenkin, astumatta „kahdeksannen piirin" kielletylle maalle, voi olla hyödyksi ilmottaa muutamia lisäasioita kuuketjun entisistä monaadeista — „kuu-esi-isistä" — koska niillä on johtava asema tulevassa „ihmisen synnyssä" (tämän kirjan II osassa). Tämä vie meidät suoraan ihmisen seitsenkertaiseen kokoonpanoon, ja koska äskettäin on syntynyt jonkun verran keskustelua siitä, mikä olisi paras jaotus mikrokosmillisen olennon kokoonpanolle, pannaan tähän kaksi järjestelmää vertauksen helpottamiseksi. Tähän liitetty lyhyt artikkeli on Mr. T. Subba Rowin, erään oppineen Veedaantan tutkijan kynästä. Hän pitää parempana Raadsha Joogan brahmalaista jaotusta, ja hän on aivan oikeassa

---

[1]) P. 113 (5:s painos).

metafyysilliseltä kannalta katsoen. Mutta kun tässä on kysymyksessä vain paras ja sopivin valinta, pidämme me tässä kirjassa kiinni Himaalajan takaisen „esoterisen Arhat-koulun“ ajankuulusta jaotuksesta. Seuraava taulu ja sitä selittävä teksti on painettu *Theosophist*-lehdestä ja löytyy myös kirjassa *Five Years of Theosophy*.

SEITSENÄINEN JAOTUS INTIAN ERI AJATUSJÄRJESTELMISSÄ.

Tässä esitämme sarekkeiden muodossa, mitä jaotusta buddhalaiset ja mitä veedaantalaiset opettajat käyttävät ihmisen prinsippien suhteen:

<table>
<tr><th colspan="3">„ESOTERIC BUDDHISM“</th><th>VEEDAANTA</th><th>TAARAKA RAADSHA JOOGA</th></tr>
<tr><td>1.</td><td colspan="2">Sthuula Shariira</td><td>Annamajakoosha [1])</td><td rowspan="3">Sthuuloopaadhi [4])</td></tr>
<tr><td>2.</td><td colspan="2">Praana. [2])</td><td rowspan="2">Praanamajakoosha</td></tr>
<tr><td>3.</td><td colspan="2">Praanan käyttöväline. [3])</td></tr>
<tr><td>4.</td><td colspan="2">Kaama Ruupa.</td><td rowspan="2">Manoomajakoosha</td><td rowspan="3">Suukshmoopaadhi</td></tr>
<tr><td rowspan="2">5.</td><td rowspan="2">Äly</td><td>(a) Halut ja tunteet j. n. e.</td></tr>
<tr><td>(b) Vidshnjaanam</td><td>Vidshnjaanamajakoosha</td></tr>
<tr><td>6.</td><td colspan="2">Henkinen sielu [5])</td><td>Aanandamajakoosha</td><td>Kaaranoopaadhi</td></tr>
<tr><td>7.</td><td colspan="2">Aatmaa</td><td>Aatmaa</td><td>Aatmaa</td></tr>
</table>

Ylläolevasta taulusta näkyy, että buddhalaisen jaotuksen kolmas prinsippi ei ole erikseen mainittuna veedaantalaisessa jaotuksessa, koska se on ainoastaan Praanan väline. Näkyy myöskin, että neljäs prinsippi sisältyy kolmanteen Kooshaan („verhoon“), koska tuo prinsippi on vain tahdon-voiman väline, joka voima taas on äly-energiaa. Myöskin on huomattava, että Vidshnjaanamajakooshaa pidetään eri ruumiina kuin Manoomajakooshaa, koska kuoleman jälkeen älyn alempi puoli, joka niin sanoaksemme on lähempää sukua neljännelle kuin kuudennelle prinsipille, eroaa älyn korkeammasta puolesta, joka kiintyy kuudenteen prinsippiin ja joka itse asiassa on ihmisen korkeamman henkisen yksilöllisyyden perusta.

---

1) Koosha on kirjaimellisesti „tuppi“ eli „verho“, kunkin prinsipin verho.
2) Elämä.
3) Eetteriruumis eli Linga Shariira.
4) Sthuula-upaadhi eli prinsipin perusta.
5) Buddhi.

Me voimme myöskin tässä viitata lukijoillemme, että viimeisessä sarekkeessa oleva luokitus on paras ja yksinkertaisin kaikkia käytännöllisiä tarkotuksia varten, jotka kuuluvat Raadsha Joogaan. Vaikka ihmisessä on seitsemän prinsippiä, on niillä vain kolme selvästi erotettavaa Upaadhia (perustaa), joissa hänen Aatmaansa voi toimia muista riippumatta. Nämä kolme Upaadhia voi adepti erottaa toisistaan tappamatta isteään. Mutta hän ei voi erottaa seitsemää prinsippiä toisistaan hävittämättä samalla omaa kokoonpanoaan.

Tutkija on nyt paremmin valmis näkemään, että Raadsha Joogan kolmen Upaadhin ja sen Aatmaan sekä meidän kolmen Upaadhin, Aatmaan ja kolmen alaosaston välillä on todellisuudessa hyvin pieni ero. Koska sitäpaitsi jokaisen adeptin tällä ja tuolla puolen Himaalajan, kuulukoon hän Patandsjalin, Aarjaasangan tai Mahaajaana-kouluun, on tultava Raadsha Joogiksi, täytyy hänen senvuoksi omaksua Taaraka Raadsha-luokittelu periaatteessa ja teoriassa, käyttäköön hän sitten mitä jaotusta tahansa käytännöllisiä ja salatieteellisiä tarkotuksia varten. Siis on hyvin vähän väliä, puhuuko ihminen *kolmesta* Upaadhista, joilla on *kolme* puolta, ja Aatmaasta, näiden ikuisesta ja kuolemattomasta yhdistelmästä, vai kutsuuko hän niitä „seitsemäksi prinsipiksi".

Niiden hyväksi, jotka eivät ehkä ole lukeneet tai eivät aivan selvästi ymmärtäneet teosofisissa kirjoissa esiintyvää oppia aurinko-kosmoksen seitsemästä maailma-ketjusta, on se oppi lyhyesti esitettynä seuraava:

1. Kaikki metafyysillisessä niinkuin fyysillisessä kaikkeudessa on seitsenkertaista. Sentähden jokaisella taivaankappaleella, jokaisella planetalla, olkoon se näkyväinen tai näkymätön, uskotaan olevan kuusi kumppanus-palloa. Elämän kehitys kulkee näissä seitsemässä pallossa eli ruumiissa, ensimäisestä seitsemänteen, seitsemässä kierroksessa eli kaudessa.

2. Nämä pallot ovat muodostuneet sellaisen prosessin kautta, jota salatieteilijä kutsuu „planettaketjujen (eli -ympyröiden) uudestisyntymiseksi". Kun jonkun tällaisen ketjun seitsemäs eli viimeinen kierros on alkanut, niin korkein ja ensimäinen pallo A kaikkien muiden seuraamana viimeisimpään asti, ei astu erityiseen lepoaikaan — eli „pimennykseen", niinkuin edellisten kierrosten päättyessä — vaan alkaa kuolla pois. Planetan häviäminen (Pralaja) on tullut, sen tunti on lyönyt. Jokaisen pallon on silloin siirrettävä elämänsä ja voimansa jollekin muulle planetalle [1]).

3. Meidän maamme, näkymättömien korkeampien kumppanus-pallojensa, „Herrojensa" eli „prinsippiensä" näkyväisenä edustajana, on elettävä seitsemän kierroksen kautta. Ensimäisten kolmen aikana se muodostuu ja tiivistyy; neljännen aikana se asettuu ja kovettuu; viimeisten kolmen aikana se vähitellen palaa ensimäiseen eetteri-muotoonsa: se niin sanoaksemme tulee henkiseksi.

---

[1]) Katso toista piirrosta siv. 193.

4. Sen ihmiskunta kehittyy täyteen mittaansa vasta neljännessä — meidän nykyisessä kierroksessa. Aina tähän neljänteen elon-kierrokseen asti sitä mainitaan „ihmiskunnaksi“ ainoastaan sopivampien sanojen puutteessa. Niinkuin mato, joka tulee koteloksi ja perhoseksi, niin ihminen eli oikeastaan se, minkä on tultava ihmiseksi, kulkee kaikkien muiden muotojen ja luonnon valtakuntien läpi ensimäisen kierroksen aikana ja kaikkien ihmismuotojen läpi kahdessa seuraavassa kierroksessa. Saavuttuaan maan päälle neljännen kierroksen alkaessa, on ihminen nykyisessä elon-kausien ja rotujen sarjassa ensimäinen muoto, joka maan päällä esiintyy; häntä ennen on ollut vain kivikunta ja kasvikunta — ja vieläpä jälkimäisen tulee *kehittyä ja jatkaa* edempää kehitystään *ihmisen kautta.* Tämä tulee II osassa selvitettäväksi. Tulevain kolmen kierroksen aikana ihmiskunta, samoinkuin se pallo, jolla se elää, pyrkii yhä enemmän palaamaan alkuperäiseen muotoonsa, tulemaan Dhjaan Tshoohaniseksi joukoksi. Ihminen pyrkii tulemaan yhdeksi jumalaksi ja sitten — Jumalaksi, niinkuin jokainen muukin atomi maailmankaikkeudessa.

Jo niin varhain kuin toisesta kierroksesta alkaen kulkee kehitys aivan toisen suunnitelman mukaan. Ainoastaan ensimäisen kierroksen kestäessä (Taivaallinen) Ihminen tulee inhimilliseksi olennoksi A-pallolla, (tulee jälleen) kivennäiseksi, kasviksi, eläimeksi B-pallolla, C-pallolla j. n. e. Kulku muuttuu täydellisesti toisesta kierroksesta alkaen, mutta te olette oppineet varovaisuutta . . . ja minä neuvon, ettette sano mitään ennenkuin aika on tullut . . .[1])

5. Jokainen elonkausi D-pallolla (meidän maapallollamme)[2]) muodostuu seitsemästä Juurirodusta. Ne alkavat eetterisestä rodusta ja loppuvat henkiseen ja käyvät kaksinkertaisessa linjassa, nim. fyysillistä ja siveellistä kehitystä toteuttaen — maa-kierroksen alusta sen loppuun asti. Yksi on „planettakierros“ G-palloon, seitsemänteen; toinen on „pallokierros“ eli „maakierros“.

Tämä on sangen hyvin kuvattu kirjassa *Esoteric Buddhism* eikä toistaiseksi kaipaa enempää valaistusta.

6. Ensimäinen juurirotu, s. o. ensimäiset „ihmiset“ maan päällä (muotoon katsomatta) olivat „Taivaallisten Ihmisten“ jälkeläisiä, niitten joita Intian filosofiassa syystä kutsutaan „kuu-esi-isiksi“, eli Pitreiksi ja joita on seitsemän luokkaa eli hierarkiaa. Koska kaikki tämä tulee riittävästi selitettäväksi seuraavissa osissa, ei siitä tässä tarvitse enempää puhua.

Mutta ne kaksi ennenmainittua teosta, jotka molemmat käsittelevät salaiseen oppiin kuuluvia aineita, vaativat erityistä huomiota. *Esoteric Buddhism* on siksi hyvin tunnettu teosofisissa piireissä, vieläpä ulkomaailmassa, ettei tarvitse

---

[1]) Ote Opettajan eri aineita koskevista kirjeistä.

[2]) Meillä ei ole tekemistä muiden pallojen kanssa tässä teoksessa paitsi satunnaisesti.

pitemmältä selittää sen ansioita. Se on mainio kirja ja on tehnyt vielä mainiompaa työtä. Mutta tämä ei muuta sitä tosiasiaa, että se sisältää muutamia erehdyksiä ja että se on johtanut monta teosofia ja ulkopuolista tutkijaa muodostamaan vääriä käsityksiä itämaisesta salaisesta opista. Sitäpaitsi se tuntuu kenties hieman liiaksi materialistiselta.

Kirja *Man,* joka tuli myöhemmin, oli yritys muinaisen opin esittämiseksi ihanteellisemmalta näkökannalta, muutamien näkyjen tulkitsemiseksi astralivalosta, muutamien oppien esittämiseksi, jotka osittain olivat kootut erään Mestarin ajatuksista, mutta valitettavasti olivat väärinymmärretyt. Tämäkin teos puhuu varhaisten ihmisrotujen kehityksestä maan päällä ja sisältää muutamia erinomaisen filosofisia sivuja. Mutta se on ainoastaen mieltäkiinnittävä mystillinen kertomuskirjanen. Se ei ole tehtäväänsä täyttänyt, koska sen tekijä ei ollut siinä asemassa, että hän olisi kyennyt noita näkyjä tarkoin tulkitsemaan. Sentähden lukijan ei ole ihmeteltävä, joskin tämä teoksemme sotii noita varhempia esityksiä vastaan useissa yksityiskohdissa.

Esoterinen maailmansynnyn oppi yleensä ja erittäinkin ihmismonaadin kehitys on niin oleellisesti eri tavalla esitettynä yllämainitussa kahdessa kirjassa ja muissa teosofisissa, joita *vastalkajat* ovat omin päin kirjottaneet, että käy mahdottomaksi jatkaa käsillä olevaa teosta, jollei ensin erittäin puhuta näistä kahdesta varhemmasta kirjasta, sillä kummallakin on joukko ihailijoita, varsinkin kirjalla *Esoteric Buddhism.* On tullut aika, jolloin muutamia tämänsuuntaisia asioita voidaan selittää. Nyt täytyy oikaista erehdyksiä alkuperäisten oppien perustuksella. Jos toinen sanotuista teoksista liiankin ilmeisesti tähtää materialismiin päin, on toinen varmasti liian ihanteellinen ja paikoittain haaveellinen.

Siitä länsimaalaiselle älylle varsin vaikeasti käsitettävästä opista, joka käsittelee maapallojen aikakautisia pimenemisiä ja peräkkäisiä kierroksia pyöräketjujansa pitkin, siitä syntyivät ensimäiset hämmennykset ja väärinkäsitykset. Yksi sellainen koskee „viides-“ ja vieläpä „kuudes-kierrokselaisia“. Ne jotka tiesivät, että jokaisen kierroksen edellä ja jälessä on pitkä pralaja, levonaika, joka aikaansai ylipääsemättömän kuilun kahden kierroksen välille, kunnes tuli uuden elonkauden aika, eivät voineet ymmärtää miksi „petollisesti“ puhuttiin „*viides-* ja *kuudes*-kierrokselaisista“ meidän *neljännessä* kierroksessa! Gautama Buddha oli muka „kuudeskierrokselainen“, Plaato ja muutamat muut suuret filosofit ja nerot olivat „viideskierrokselaisia“. Kuinka se oli mahdollista? Yksi Mestari opetti ja vakuutti, että sellaisia „viideskierrokselaisia“ oli nytkin maan päällä, ja vaikka *hänen ymmärrettiin sanovan,* että ihmiskunta vielä on neljännessä rodussa, *tuntui* hän toisessa kohdassa sanovan, että me olemme viidennessä. Tähän antoi eräs toinen opettaja salaperäisen vastauksen. „Muutama sadepisara ei tee monsuunimyrskyä, vaikka se sitä ennustaa“ . . . „Ei, me emme

ole viidennessä kierroksessa, mutta viidennen kierroksen ihmisiä on tullut joukkoon viimeisinä muutamina vuosituhansina." Tämä oli pahempaa kuin sfinksin arvotus. Salatieteen tutkijat ponnistivat aivojansa hurjimpaan kuvitteluun. Ison aikaa he koettivat viedä Oidipoksesta voiton ja sovittaa yhteen molemmat lausunnot. Ja kun Mestarit pysyivät yhtä ääneti kuin itse kivinen sfinksi, syytettiin heitä „epäjohdonmukaisuudesta", „ristiriitaisuudesta" ja „eroavaisuudesta". Mutta hepä vain sallivat aateskelujen tehdä työtänsä, *antaakseen opetuksen,* jota länsimainen äly kipeästi kaipaa. Itserakkaudessaan ja ylpeydessään orientalistit tapansa mukaan olivat aineellistuttaneet jokaisen metafyysillisen käsitteen ja sanan, antamatta itämaiselle vertauskuvitelmalle ja allegorialle mitään sijaa, ja olivat siten hindulaisesta eksoterisesta filosofiasta tehneet sekasotkun. Samoin nyt teosofit menettelivät esoteristen opetusten suhteen. On silminnähtävää, että he tähän päivään asti eivät ensinkään ole käsittäneet, mitä merkitsevät sanat „viides- ja kuudeskierrokselainen". Mutta ne merkitsevät vain tätä: jokainen kierros saa aikaan uuden kehitysasteen ja vieläpä kokonaisen muutoksen ihmisen älyllisessä, psyykillisessä, henkisessä ja fyysillisessä kokoonpanossa; kaikki nämä prinsipit kehittyvät näet yhä ylenevässä asteikossa. Tästä seuraa, että sellaiset henkilöt, jotka niinkuin Konfutse ja Plaato psyykillisesti, älyllisesti ja henkisesti kuuluivat korkeammille kehitystasoille, olivat meidän neljännessä kierroksessa samassa asemassa kuin tavallinen ihminen tulee olemaan viidennessä kierroksessa, jolloin ihmiskunta on oleva tällä kehitysasteikolla äärettömän paljon korkeammalla kuin nykyinen ihmiskunta. Samaten Gautama Buddha — ruumistunut Viisaus — oli vielä korkeampi ja suurempi kuin kaikki nekin miehet, joita olemme maininneet „viideskierrokselaisten" nimellä, ja niinpä Buddhaa ja Shankaraatshaarjaa allegorisesti kutsutaan „kuudeskierrokselaisiksi". Siinäpä on tuon lausunnon salattu viisaus — joskin se aikoinaan lausuttiin „välttelevästi" — että nim. „muutama sadepisara ei tee monsuunimyrskyä, *vaikka se sitä ennustaa*".

Ja nyt lienee täysin selvä seuraava huomautus kirjassa *Esoteric Buddhism:*

> *Kun kehittymättömälle älylle ensi kerran esitetään peräti oudon tieteen monimutkaisia asioita,* on mahdotonta niitä tuoda esiin kaikkine niihin kuuluvine ominaisuuksineen . . . ja säännöttömine kehityksineen . . . Meidän täytyy tyytyä ensin käsittelemään laajoja sääntöjä ja vasta myöhemmin poikkeuksia, ja varsinkin on tämä laita sellaisessa tutkimuksessa, missä *perinnäiset, yleisesti noudatetut opetusmenetelmät tarkottavat jokaisen uuden aatteen painamista muistiin siten, että ensin luodaan hämmennys, joka viimein sitten selvitetään.*

Koska huomautuksen tekijällä itsellään oli, niinkuin hän sanoo, „kehittymätön äly" salatieteessä, niin hänen omat lausuntonsa ja hänen paremmat tietonsa uudenaikaisista tähtitieteellisistä aateskeluista kuin muinaisista opeista, johtivat aivan luonnollisesti hänet itse tietämättään tekemään muutamia erehdyksiä — tosin enemmän yksityiskohdissa kuin „laajoissa säännöissä". Yksi sel-

lainen huomattakoon tässä. Se on vähäpätöinen mutta on kuitenkin omiansa johtamaan monen vastalkajan erehdyttävään käsityksiin. Vaan koska aikaisemmissa painoksissa olleet väärät esitykset oikaistiin muistutuksissa viidenteen painokseen, tulkoon kuudes painos vielä paremmin tarkastetuksi ja täydennetyksi. Tällaisiin erehdyksiin oli monta syytä. Ne johtuivat siitä, että Opettajien oli välttämätöntä antaa, niinkuin arveltiin „välttelevä vastauksia"; kysymyksiä tehtiin siksi itsepintaisesti, ettei voitu olla niihin vastaamatta, mutta toiselta puolen *niihin voitiin ainoastaan osittain vastata.* Tästä asemasta huolimatta, ymmärrettiin liiankin usein väärin sitä tunnustusta, että „puoli leipää on parempi kuin ei mitään" eikä annettu sille sitä arvoa kuin olisi pitänyt. Tästä oli seurauksena, että europpalaiset maallikko-oppilaat ryhtyivät ylenmääräisiin aprikoimisiin. Sellaisia oli esim. kysymys „kahdeksannen piirin mysteriosta" sen suhteessa kuuhun ja se harhaanviepä väite, että kaksi maaketjun ylemmistä palloista oli kaksi meidän tunnetuista planetoistamme; „paitsi maata . . . *on ainoastaan kaksi meidän ketjumme maailmaa näkyvänä* . . . Mars ja Merkurius . . ."[1])

Tämä oli suuri erehdys. Mutta moite siitä koskee yhtä paljon Mestarin vastauksen hämäryyttä ja epätäydellisyyttä kuin itse opiskelijan kysymystä, joka oli yhtä hämärästi ja epämääräisesti tehty.

Kysyttiin näet: „Mitkä planetat niistä, joita tavallinen tiede tuntee, kuuluvat meidän maailmoiden järjestöön paitsi Merkurius?" Jos nyt kysyjän mielessä „maailmoiden järjestöllä" oli tarkotettu meidän *maaketjuamme* eli „lankaamme", eikä „aurinkokunnan maailmoita", niinkuin olisi pitänyt olla, oli tietystikin vastaus omiansa tulemaan väärinkäsitetyksi. Vastaus oli näet: „*Mars j. n. e. ja neljä muuta planettaa, joista tähtitiede ei mitään tiedä. Ei A, B, eikä Y, Z ole tunnettuna eikä niitä voi nähdä fyysillisillä keinoilla, olkoot ne kuinka täydellisiä.*" Tämä on selvää: *(a)* Tähtitiede ei vielä toistaiseksi toden teolla tiedä mitään planetoista, ei muinaisista eikä nykyisempinä aikoina keksityistä. *(b)* Ei yksikään *veljes*-planetta A:sta Z:aan s. o. ei ainoakaan minkään aurinkokuntaan kuuluvan ketjun ylemmistä palloista voi näkyä; poikkeuksena ovat tietysti kaikki ne planetat, jotka tulivat *neljäntenä* järjestyksessä, kuten maapallomme, kuu, j. n. e. Mitä tulee Marsiin, Merkuriukseen ja „neljään muuhun planettaan", on niillä maahan sellainen suhde, josta ei mikään Mestari tai korkea vihitty koskaan puhu, vielä vähemmän sen luontoa selvittäisi.

Samassa kirjeessä yksi Opettajista aivan selvästi ilmaisee mahdottomuuden *Esoteric Buddhism'in* tekijälle: „*Koettakaa ymmärtää, että te teette minulle kysymyksiä, jotka kuuluvat korkeimpaan vihkimykseen; ja että minä voin suoda teille (ainoastaan) yleissilmäyksen vaan etten uskalla enkä tahdo ryhtyä yksityis-*

[1]) *Esoteric Buddhism*, p. 136.

kohtiin . . ." Tämän kirjottajalla on kopiot kaikista saaduista tai lähetetyistä kirjeistä, paitsi muutamista yksityisistä — *„joissa ei ollut mitään opetusta"*, niinkuin Mestari sanoo. Koska minun tehtäväni alussa oli vastata muutamiin kohtiin, joita ei kosketeltu, ja selittää niitä, on hyvinkin luultavaa, että huolimatta monista näihin kopioihin tehdyistä muistutuksista tämän kirjottaja, osaamatta täysin englantia ja pelätessään liian paljon sanovansa, on saattanut pilata annettuja tietoja. *Hän ottaa itse koko syyn päällensä kussakin tapauksessa.* Mutta hänen on mahdotonta sallia tutkijain kauemmin pysyä harhakäsityksessä tai uskoa, että syy on esoterisessa järjestelmässä.

Sanottakoon siis nyt selvästi, että äskenmainittu laajalle levinnyt teoria on mahdoton, olkoon uudenaikainen tähtitiede antanut siihen lisätodistuksia tai ei. Fyysillinen tiede voi tarjota vahvistuksia, vaikka kylläkin epävarmoja, mutta ainoastaan sellaisista taivaankappaleista, jotka ovat samalla aineellisuuden tasolla kuin meidän ulkokohtainen maailmamme. Mars ja Merkurius, Venus ja Jupiter, niinkuin jokainen muukin tähän asti keksitty planetta, tai vielä vastedes keksittävä — ne ovat kaikki itsessään meidän tasollamme tuollaisten ketjujen edustajia. Niinkuin selvästi sanottiin eräässä Mr. Sinnettin Opettajan lukuisista kirjeistä: *„on muita ja lukemattomia manvantarisia palloketjuja, joissa on älyllisiä olentoja, sekä meidän aurinkokunnassamme että sen ulkopuolella"*. Mutta ei Mars eikä Merkurius kuulu *meidän* ketjuumme. Ne ovat samoinkuin muutkin planetat seitsensarjan yksikköjä aurinkokuntamme ketjujen suuressa joukossa ja ovat kaikki näkyväisiä jotavastoin niiden *ylemmät* pallot ovat näkymättömiä.

Jos vielä väitetään, että muutamat lauseet Opettajan kirjeissä olivat omiansa johtamaan harhaan, on vastaus: Amen, niin ne olivat. *Esoteric Buddhismin* tekijä käsitti tämän hyvin, kun hän kirjotti, että sellaisia ovat „perinnäiset opetustavat . . . herättämällä hämmennystä", ne *joko ratkaisevat tai eivät ratkaise* — miten milloinkin. Kaikissa tapauksissa, jos väitetään, että tämä olisi voitu aikaisemmin selittää ja planettojen todellinen luonto olisi pitänyt ilmottaa, niinkuin nyt tehdään, on siihen vastaus tämä: Ei pidetty tarpeellisena tehdä tätä siihen aikaan, koska se olisi avannut tien kaikenmoisille lisäkysymyksille, *joihin ei kuitenkaan olisi voitu vastata niiden esoterisen luonnon takia*, ja jotka siis olisivat ainoastaan tuottaneet ikävyyttä. Mutta alusta alkaen on selitetty ja myöhemmin yhä uudestaan toistettu: (1) ettei yksikään teosofi, *ei edes hyväksytty tsheelaa*, puhumattakaan maallikko-oppilaista, voinut odottaa, että hänelle olisi salaisia oppeja selitetty *kauttaaltaan ja täydellisesti*, ennenkuin hän oli *peruuttamattomasti vihkiytynyt Veljeskunnalle ja kulkenut läpi ainakin yhden vihkimyksen*, koska luvut ja numerot ovat avaimia esoteriseen järjestelmään. (2) Että se mikä paljastettiin, oli ainoastaan esoterinen sisus siitä, mikä löytyy miltei kaikissa maailmanuskontojen eksoterisissa pyhissä kirjoissa —

ennen kaikkea *Braahmanoissa* ja *Veedojen Upanishadeissa* ja vieläpä *Puraanoissa.* Se oli pieni osa siitä, mikä paljon täydellisemmin nyt näissä kirjoissa annetaan julkisuuteen, ja tämäkin on hyvin vaillinaista ja katkonaista.

Kun tähän teokseen ryhdyttiin, niin kirjottaja, ollen varma siitä, että arvelu Marsista ja Merkuriuksesta oli erehdys, vetosi Opettajiin *kirjeellä* saadakseen selityksen ja varman tulkinnan. Kumpikin saapui aikanaan ja tässä annetaan *sananmukaiset* otteet niistä.

„. . . On aivan oikein, että Mars nykyään on pimityksen tilassa ja Merkurius on juuri astumaisillaan siitä ulos. Voitte lisätä, että Venus on viimeisessä kierroksessaan . . . Jos ei Merkuriuksella eikä Venuksella ole kiertolaisia, johtuu se niistä syistä . . . ja myöskin siitä, että Marsilla on kaksi kiertolaista, joihin hänellä ei ole oikeutta . . . Fobos, otaksuttu 'sisäinen' kiertolainen, ei ole lainkaan mikään kiertolainen. Siten tämä Laplacen kauan sitten tekemä ja Fayen nykyään taas esiintuoma huomautus ei käy yhteen, niinkuin näette. (Lukekaa „Comptes Rendus", Tome XC, p. 569) Foboksella on liian lyhyt kierroksen aikakausi ja sentähden 'täytyy olla joku vika teorian emäaatteessa', niinkuin Faye aivan oikein huomauttaa . . . Taas nuo molemmat (Mars ja Merkurius) ovat seitsenkertaisia ketjuja, yhtä riippumattomia maan tähti-herroista ja päämiehistä kuin te olette riippumaton Peukaloisen 'prinsipeistä' — jotka ehkä olivat hänen kuusi veljeään, yönutuissaan tai ilman niitä . . . 'Uteliaisuuden tyydytys on tiedon päämäärä muutamille ihmisille', sanoi Bacon, joka oli yhtä oikeassa lausuessaan tämän selvän totuuden kuin ne, jotka sen tunsivat ennen häntä, olivat oikeassa erottaessaan VIISAUDEN tiedosta ja asettamalla rajoja sille, mikä jonakin aikana annetaan julki . . . Muistakaa:

Tieto asuu päissä, jotka ovat täynnä
Muiden ajatuksia, vaan viisaus niissä,
Jotka omaa aatostansa harjottavat . . .

Liian painavasti ette voi tätä terottaa niille, joille tahdotte jakaa vähäsen esoterista opetusta".

Tässä on vielä enemmän otteita eräästä toisesta, saman auktoritetin kirjottamasta kirjeestä. Tällä kertaa se on vastaus muutamiin vastaväitteisiin, jotka annettiin Opettajien vastattavaksi. Ne perustuvat perin tieteellisiin ja yhtä turhanpäiväisiin järkeilyihin siitä, kuinka suotavaa muka olisi koettaa sovittaa esoteriset teoriat yhteen uudenaikaisen tieteen aateskelujen kanssa, ja ne kirjotti muuan nuori teosofi varotuksena „salaista oppia" vastaan ja viittauksena samaan asiaan. Hän oli lausunut, että jos olisi sellaisia veljes-maapalloja, „täytyy niiden olla vain pikkuisen vähemmän aineellisia kuin meidän maamme". Mistä sitten johtui, ettei niitä näkynyt? Vastaus oli:

„. . . Jos psyykillisiä ja henkisiä opetuksia ymmärrettäisiin täydellisemmin, olisi miltei mahdotonta kuvitellakaan sellaista epäjohdonmukaisuutta. Ennenkuin vähemmän huolehditaan sovittamattomien asioiden sovittamisesta toisiinsa — s. o. metafyysillisten ja henkisten tieteitten sovittamisesta fyysilliseen ja luonnolliseen filosofiaan, jolloin 'luonnollinen' heille (tiedemiehille) merkitsee samaa kuin kaikki, mikä mahtuu heidän ruumiillisten aistintensa käsityspiiriin — ennen ei voi mitään todellista edistystä tapahtua. Meidän maapallomme, niinkuin alusta pitäin opetettiin, on laskeutuvan kaaren pohjassa, jolloin aistimillamme käsitettävä aine esiintyy karkeimmassa muodossaan . . . Sentähden on aivan järjenmukaista, että niiden pallojen, jotka maata varjostavat, täytyy olla muilla ja ylemmillä tasoilla. Sanalla sanoen, palloina ne ovat YHTEENLIITTYNEITÄ vaan ei SAMANAINEISIA kuin maamme ja kuuluvat siis aivan toiseen tajuntatilaan. Meidän planettamme (samoinkuin kaikki ne, joita me näemme) soveltuu ihmiskuntansa erikoiseen tilaan. Tämä tila on sellainen, että paljaalla silmällä voimme nähdä niitä taivaankappaleita, mitkä ovat samaa olemusta kuin maa-tasomme ja -periaineemme, aivan samaten kuin muiden planettojen, Jupiterin, Marsin y. m. asukkaat voivat havaita meidän pienen maailmamme; sillä meidän tajuntatasomme, vaikka asteeltaan eroavatkin, ovat kuitenkin samaa laatua, ovat samalla erilaistuneen aineen kerroksella . . . Näin minä kirjotin: 'Pienempi pralaja koskee ainoastaan meidän pientä pallolankaamme. (Me kutsuimme ketjuja „langoiksi" noina kieltensekotuksen päivinä.) . . . Sellaiseen lankaan kuuluu maamme'. Tämän olisi pitänyt selvästi näyttää, että muutkin planetat olivat 'lankoja' eli KETJUJA . . . Jos hän (nim. vastaanväittäjä) tahtoo oivaltaa edes hämärät ääripiirteet jostakin tuollaisesta korkeammilla tasoilla olevasta 'planetasta', on hänen sitä ennen heitettävä pois ne astralisenkin aineen ohuet pilvet, jotka hänet erottavat seuraavasta tasosta".

Siis käy selväksi, miksemme voi huomata edes parhaimpien teleskoppien avulla sitä, mikä on ulkopuolella ainemaailmaamme. Ainoastaan ne, joita me kutsumme Adepteiksi, ja jotka osaavat suunnata henkisen näkönsä ja siirtää tajuntansa — sekä fyysillisen että psyykillisen — muille olemustasoille, kykenevät puhumaan tiedolla näistä asioista. Ja hepä selittävät selvästi:

„Viettäkää sitä elämää, joka on välttämätön sellaisen tiedon ja sellaisten voimain saavuttamiseksi, niin viisaus tulee teille luonnostaan. Milloin vaan kykenette virittämään tajuntanne 'Maailmantajunnan' jonkun seitsemän kielen mukaan, jotka kielet kulkevat yli Kosmoksen kaikupohjan, värähdellen yhdestä ikuisuudesta toiseen; milloin olette perinpohjin tutkineet 'sfäärien soittoa', silloin vasta olette aivan vapaa jakamaan tietoa niille, joille on turvallista sitä jakaa. Ennen sitä olkaa maltillinen. Älkää antako nykyiselle sukupolvelle niitä totuuksia, jotka ovat tulevien rotujen perintöä. Älkää yrittäkö paljastaa Olemisen

ja Olemattomuuden salaisuutta niille, jotka eivät kykene näkemään Apollon 'heptakordin' (seitsenkielisen soittimen) merkitystä, tuon muinaisen jumalan lyyryn, jonka kussakin seitsemässä kielessä asuu Kosmoksen henki, sielu ja astraliruumis, vaikka uudenaikaisen tieteen käsiin vasta on joutunut sen kuori . . . Olkaa varovainen, me sanomme, varovainen ja viisas, ja ennen kaikkea pitäkää varanne, mitä ne uskovat, jotka teiltä saavat oppia, etteivät he itse hairahtumalla muita hairahuttaisi . . . sillä niin on jokaisen totuuden kohtalo, mihin ihmiset eivät vielä ole perehtyneet . . . Saakoot mieluummin planettaketjut ja muut yli- ja ali-kosmilliset mysteriot pysyä haavemaana niille, jotka eivät itse voi nähdä eivätkä usko, että muut voivat".

Valitettavasti niin harvat meistä ovat seuranneet tätä viisasta neuvoa, ja sentähden niin moni verraton helmi, niin moni viisauden jalokivi on heitetty vihollisille, joka ei ole kyennyt käsittämään sen arvoa vaan on kääntynyt ympäri ja meitä repinyt.

Näin kirjotti sama Mestari kahdelle „maallikko-tsheelaalleen", niinkuin hän kutsui *Esoteric Buddhismin* kirjottajaa ja erästä toista miestä, joka jonkun aikaa opiskeli hänen kerallaan: „*Kuvitelkaamme, että meidän maamme on yksi seitsemän planetan eli ihmisiä kantavan maailman sarjassa . . . ('Seitsemän planettaa' ovat muinaisuuden pyhät planetat, joita aina oli seitsemän). Nyt saapuu elonsysäys A:han eli pikemmin siihen, jonka on määrä tulla A:ksi, ja joka toistaiseksi on vain kosmillista tomua (laja-keskus) . . .*" *j. n. e.*

Näissä varhemmissa kirjeissä, joissa oli keksittävä nimiä ja luotava uusia sanoja, tulivat 'ympyrät' usein 'kierroksiksi' ja 'kierrokset' 'elonkausiksi' ja päinvastoin. Eräälle kirjeenvaihtajalle, joka kutsui 'kierrosta' 'maailmanympyräksi', kirjotti Opettaja: „*Minä uskon, että tämä vie meidät suurempaan hämmennykseen. Mehän sovimme siitä, että kutsuisimme kierrokseksi monaadin kulkua A-pallosta G- tai Z-palloon . . . 'Maailmanympyrä' on oikein . . . Neuvokaa Mr. . . . lle vahvasti, että hän sopii nimistöstä, ennenkuin hän menee edemmäksi*".

Huolimatta tästä lausunnosta hiipi varhaisempiin opetuksiin monta erehdystä tämän sanahämmennyksen johdosta. „Rotujakin" sekotettiin silloin tällöin „kierroksiin" ja „ympyröihin", ja se johti samanlaisiin erehdyksiin kirjassa *Man: Fragments of Forgotten Truth.* Jo alussa oli Mestari kirjottanut:

„*Kun ei minun ole sallittu ilmottaa koko totuutta tai julkaista eristettyjen katkelmien lukua . . . en kykene teitä tyydyttämään*".

Tämä oli vastaus kysymykseen: „Jos me olemme oikeassa, silloin ihmiskautta aikaisempi kokonais-olemassaolo on 637" j. n. e. Kaikkiin näihin lukuja koskeviin kysymyksiin oli vastaus: „*Koettakaa ratkaista 777 ruumistuksen salaisuutta . . . Vaikka minä olen pakotettu pidättämään tietoa . . . niin kuitenkin,*

jos tahtoisitte omalla työllänne ratkaista problemin, olisi minun velvollisuuteni kertoa teille".

Mutta sitä ei koskaan ratkaistu ja seuraukset olivat: lakkaamaton hämmennys ja erehdyksiä.

Vieläpä oppi taivaankappaleiden ja Makrokosmoksen seitsenäisestä kokoonpanosta — ja samasta syystä myös mikrokosmoksen eli ihmisen seitsenäisestä jaotuksesta — on tähän asti pysynyt mitä salatuimpana. Muinaisaikoina se tavallisesti ilmotettiin vasta vihkimyksessä, aikakausia koskevien sangen pyhien lukujen kanssa. Mutta niinkuin eräässä teosofisessa aikakauslehdessä [1]) sanotaan, koko maailmansynnyn järjestelmää ei ajateltu eikä hetkeäkään pidetty mahdollisena paljastaa, vaikkakin silloin kyllä muutamia sirpaleita hyvin säästäen ilmotettiin, vastaukseksi *Esoteric Buddhismin* tekijän kirjeisiin, joissa hän esittää joukon kysymyksiä. Näitten joukossa oli kysymyksiä sellaisista asioista, *joihin ei kellään MESTARILLA, olkoon hän kuinka korkea ja itsenäinen, ole oikeutta vastata, siten maailmalle paljastaen muinaisten oppitemppeleiden ajan kuuluimpia ja vanhimpia mysterioita.* Sentähden ainoastaan muutamia oppeja tuotiin julki suurin yleispiirtein, mutta yksityiskohdat pidätettiin visusti ja kaikki yritykset sellaisen tiedon esiin houkuttelemiseksi jäivät järjestelmällisesti alusta pitäin tuloksettomiksi. Tämä oli täysin luonnollista. Neljästä Vidjaasta, Puraanoissa mainituista seitsemästä tiedonhaarasta — nim. Jadshna Vidjaa, uskontomenojen noudattaminen varmojen tulosten aikaansaamiseksi; Mahaa Vidjaa, suuri (maagillinen) tieto, joka nyt on alentunut Taantrika-palvelukseksi; Guhja Vidjaa, mantrojen ja niiden todellisen rytmin tunteminen eli mystillisten loitsujen laulaminen y. m.; Aatmaa Vidjaa, eli todellinen *henkinen* ja *jumalallinen viisaus* — näistä ainoastaan viimeksi mainittu voi luoda lopullista ja ehdotonta valoa kolmen ensinmainitun opetuksiin. Ilman Aatmaa Vidjaata pysyvät muut kolme paljastaan *pintapuolisina* tieteinä, geometrisinä suureina, joilla on leveys ja pituus, mutta ei lainkaan paksuutta. Ne ovat niinkuin nukkuvan ihmisen sielu, jäsenet ja järki; hän kykenee koneellisesti liikkumaan, hajanaisesti uneksimaan ja vieläpä unissaan kävelemään ja tuottamaan näkyväisiä vaikutuksia, mutta tekee niin ainoastaan vaistomaisten eikä älyllisten syitten, ei ainakaan täysin tietoisten henkisten vaikutelmain liikkeellepanemana. Koko paljon voidaan kolmesta ensinmainitusta tieteestä julkaista ja selittää. Mutta jollei Aatmaa Vidjaa anna oikeata avainta niiden opetuksiin, pysyvät ne aina samanlaisina kuin rikkirevityn oppikirjan katkelmat, suurten totuuksien haahmot, joita kaikkein henkisimmät ihmiset hämärästi tajuavat, mutta joita aivan suunniltaan vääristelevät ne, jotka jokaisen varjon tahtoisivat seinään naulita.

---

[1]) *Lucifer,* toukok. 1888.

Sitten taas synnytti tutkijoiden mielessä toisen suuren hämmennyksen se vaillinainen esitys, mikä annettiin monaadien kehityksen opista. Tullakseen täysin käsitettäväksi sekä tätä prosessia että pallojen syntymisen prosessia on tutkittava paljon enemmän metafyysilliseltä puoleltaan kuin — miten voitaisiin sanoa — statistiselta kannalta, sillä tähän vaadittaisiin lukuja ja numeroita, joita harvoin on sallittu laajemmassa piirissä käyttää. Valitettavasti sangen harvat ovat taipuvaisia pohtimaan näitä oppeja ainoastaan metafyysillisesti. Parhainkin niistä länsimaalaisista kirjailijoista, jotka ovat oppejamme käsitelleet teoksissaan, sanoo puhuessaan monaadin kehityksestä, että „tämänlaiseen puhtaaseen metafysikkaan emme nyt ryhdy“.[1]) Ja siinä tapauksessa, niinkuin Opettaja huomauttaa kirjeessään hänelle: *„Mitä hyödyttää tämä oppiemme saarnaaminen, koko tämä raskas soutaminen vasten virtaa? Miksikä . . . länsimaat . . . oppisivat . . . itämailta . . . sitä, mikä ei koskaan tule miellyttämään kaunosielujen mielimakua“*. Ja hän kiinnittää kirjeenvaihtajansa huomion *„niihin suunnattomiin vaikeuksiin, joihin me (adeptit) joudumme milloin vaan yritämme selittämään metafysikkaamme länsimaalaiselle älylle“*.

Sen hän sanoo oikein, sillä *ilman* metafysikkaa ei ole salatieteellinen filosofia eikä esoterismi mahdollinen. Se olisi samaa kuin että toivon ja hartauden, rakkauden ja vihan tunteita, elävän ihmisen sielun ja järjen salaisimpia ja pyhimpiä toimintoja selitettäisiin anatomisesti kuvaamalla hänen kuolleen ruumiinsa rintakehää ja aivoja.

Tutkikaamme nyt niitä kahta oppia, jotka ylempänä mainittiin, mutta joihin tuskin edes viitattiin kirjassa *Esoteric Buddhism,* ja lisätkäämme niihin niin paljon kuin saatamme.

LISÄSEIKKOJA JA SELITYKSIÄ, JOTKA KOSKEVAT PALLOJA JA MONAADEJA.

Kaksi yllämainitussa kirjassa tehtyä väitettä huomattakoon ja niistä mainittakoon kirjan tekijän mielipiteet. Ensimäinen on seuraava:

> Henkiset monaadit . . . eivät tykkönään lopeta kivennäiselämäänsä A-pallolla ja sitten täydennä sitä B-pallolla j. n. e. Ne kulkevat monta kertaa läpi koko kierroksen kivennäisinä ja sitten taas monta kertaa ympäri kasveina ja monta kertaa eläiminä. Me tahallaan pidätymme tätä nykyä mainitsemasta lukuja j. n. e.[2])

---

[1]) *Esoteric Buddhism,* (5:s painos), p. 46.

[2]) *Op. cit.* p. 49.

Tämä oli viisas menettely, katsoen siihen salaperäisyyteen, jota on noudatettu lukujen suhteen. Tämä vaikeneminen on nyt osittain jätetty, mutta olisi ehkä ollut parempi, jos todelliset luvut kierroksista ja kehityspyöristä olisi joko kokonaan yhtaikaa julkaistu tai kokonaan pidätetty. Mr. Sinnett käsitti hyvin tämän vaikeuden sanoessaan:

Syistä, joita ulkopuolisen ei ole helppo arvata, ovat salaisen tiedon omistajat sangen vastahakoisia ilmottamaan numeroissa tosiasioita, jotka koskevat maailmansyntyä . . . Vihkimättömän on vaikea käsittää, miksi näitä pidätetään. [1])

Että sellaisia syitä oli olemassa, on selvää. Siitä huolimatta tästä vaikenemisesta on johtunut suurin osa niistä sekavista käsityksistä, joita muutamat itä- sekä länsimaiset oppilaat ovat saaneet. Vaikeudet, jotka estivät käsillä olevien erityisten oppien hyväksymistä, näyttivät suurilta juuri sentähden, että puuttui aikatietoja, joihin nojautua. Mutta siinä oltiin. Sillä niinkuin Mestarit monta kertaa ovat selittäneet, ei voi ilmottaa niitä lukuja, jotka kuuluvat salatieteellisiin laskelmiin — ulkopuolella lupauksen tehneiden tsheelojen piiriä, eivätkä nämäkään voi sääntöjä rikkoa.

Saattaaksemme asian selvemmäksi, koskematta opin matematisiin puoliin, lavennettakoon tässä annettua opetusta ja ratkaistakoon muutamia hämäriä kohtia. Koska pallojen ja monaadien kehitys on niin likeisessä yhteydessä keskenään, niin panemme yhteen molemmat opit. Mitä monaadeihin tulee, pyydämme länsimaista lukijaa pitämään mielessään, että itämainen filosofia hylkää länsimaisen teologisen opin, että jokaiselle vastasyntyneelle lapselle luotaisiin uusi sielu, joka oppi on yhtä epäfilosofinen kuin mahdoton luonnon järkevässä taloudessa. Täytyy olla rajotettu luku monaadeja, jotka kehittyvät ja kasvavat täydellisemmiksi siten että ne itseensä sulattavat monta peräkkäistä personallisuutta kussakin uudessa Manvantarassa. Tämä on aivan välttämätöntä, kun pidetään silmällä jälleensyntymisen ja karman oppeja ja ihmismonaadin asteettaista palaamista alkulähteeseensä — Ehdottomaan Jumaluuteen. Vaikka siis enemmän tai vähemmän kehittyneiden monaadien joukkoja on miltei lukemattomia, niin ne kuitenkin ovat rajallisia, niinkuin kaikki tässä erilaistumisen ja rajallisuuden maailmassa.

Niinkuin näkyy ihmisprinsippien ja maailmanketjujen nousevien pallojen kaksinkertaisesta kuvasta, [2]) vallitsee kaikkeudessa ikuinen syitten ja seurausten toisiinsa liittyminen, ja täydellinen vastaavaisuus käy läpi kaikki kehityslinjat ja yhdistää ne keskenään. Yksi synnyttää toisen — olkoon se pallo tai personallisuus. Mutta alkakaamme alusta.

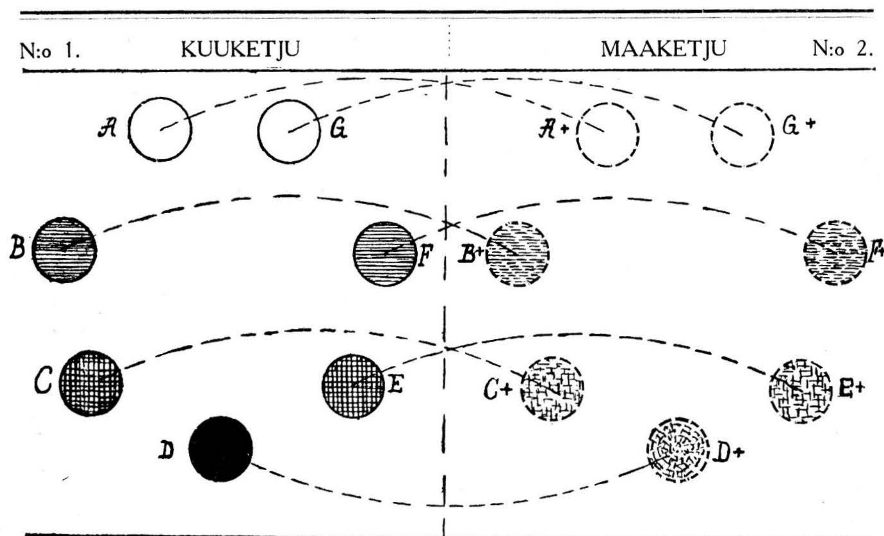
[1]) *Op. cit.*, p. 140.

[2]) Ks. siv. 175.

Yleispiirteet siitä prosessista, jolla peräkkäiset planettaketjut muodostuvat, on äsken esitetty. Tulevien väärinkäsitysten välttämiseksi lisättäköön muutamia yksityiskohtia, jotka myöskin luovat valoa ihmiskunnan historiaan tässä ketjussa, kuuketjun jälkeisessä.

Myötäliitetyssä kuvassa N:o 1 edustaa seitsenpalloista kuuketjua sen seitsemännen eli viimeisen kierroksen lopulla. N:o 2 taas kuvaa maaketjua, joka on syntymäisillään, mutta ei vielä ole tullut olemassaoloon. Kunkin ketjun seitsemän planettaa erotetaan aikajärjestyksessään toisistaan kirjaimilla A—G ja maaketjun planetat ovat lisäksi merkityt ristillä (+), maan merkillä.

Kuva II.

Nyt muistettakoon, että monaadit, jotka kiertävät ympäri jokaisen seitsenkertaisen ketjun, ovat jaetut seitsemään luokkaan eli hierarkiaan, kehitysasteensa, tietoisuutensa ja ansionsa mukaan. Seuratkaamme siis sitä järjestystä, minkä mukaan ne esiintyvät ensimäisen kierroksen A-planetalla. Väliajat näiden hierarkiojen esiintymisen välillä jollakin pallolla ovat niin asetetut, että kun 7:s luokka, viimeinen, esiintyy A-pallolla, niin ensimäinen luokka juuri on siirtynyt B-palloon j. n. e. askel askeleelta ketjun ympäri.

Kuuketjun seitsemännessä kierroksessa taas, kun 7:s luokka, viimeinen, lähtee A-pallolta, niin se pallo vaipumatta uneen, kuten se on tehnyt edelli-

sissä kierroksissa, alkaa kuolla (vaipua planetta-pralajaan) [1]; ja kuollessaan se, niinkuin äsken sanottiin, siirtää prinsippinsä eli elonaineksensa, voimamääränsä j. n. e. toisen toisensa jälkeen uuteen laja-keskukseen, joka alottaa maaketjun A-pallon muodostamisen. Samanlainen prosessi tapahtuu jokaiselle kuuketjun pallolle, toiselle toisensa jälkeen; kukin niistä muodostaa uuden pallon maaketjussa. Meidän kuumme oli sarjansa neljäs pallo ja oli samalla havaintotasolla kuin maamme. Mutta kuuketjun A-pallo ei ole täysin „kuollut", ennenkuin ensimäisen luokan ensimäiset monadit ovat siirtyneet G-pallosta eli Z-pallosta, kuuketjun viimeisestä, siihen Nirvaanaan, joka niitä odottaa kahden ketjun välillä; samalla tavalla käy kullekin muista palloista, niinkuin sanottu; jokainen niistä synnyttää maaketjussa vastaavan pallon.

Edemmäksi: kun uuden ketjun A-pallo on valmis, ruumistuu kuuketjusta ensimäinen monaadien luokka eli hierarkia sille pallolle alimpaan luonnonvaltakuntaan ja muut luokat järjestyksessä sen mukaan. Tästä on seurauksena, että ainoastaan ensimäinen monaadien luokka saavuttaa kehityksessään ihmisasteen ensimäisen kierroksen aikana, koska kullakin pallolla toinen luokka saapuu myöhemmin eikä ennätä joutua tälle asteelle. Siten toisen luokan monaadit saapuvat alkavalle ihmisasteelle vasta toisessa kierroksessa ja niin edelleen neljännen kierroksen keskikohtaan asti. Mutta tässä kohdassa — ja tässä neljännessä kierroksessa, jolloin inhimillinen kehitysaste *täydelleen* saavutetaan — sulkeutuu „ovi" ihmiskuntaan. Tästähän „ihmis-monaadien", s. o. ihmisasteella olevien monaadien luku on täysi. Ne monaadit, jotka eivät ole saapuneet ihmisasteelle tässä kohdassa, tulevat, tuon ihmiskunnan kehittyessä edelleen, jäämään niin kauas siitä jälkeen, että ne saavuttavat ihmisasteen vasta seitsemännen eli viimeisen kierroksen lopulla. Ne siis eivät tule olemaan ihmisiä ensinkään tällä ketjulla vaan tulevat olemaan vasta tulevan Manvantaran ihmiskuntana, ja palkinnoksi ne tulevat syntymään „ihmisiksi" kerrassaan korkeammassa ketjussa ja siten saavat karmallisen korvauksen. Tästä on vain *yksi ainoa poikkeus*, ja se hyvistäkin syistä; siitä me edempänä puhumme. Mutta tällä on nyt selitetty rotujen eroavaisuudet.

Näin käypi selväksi, kuinka täydellinen vastaavaisuus vallitsee luonnon prosessien välillä kosmoksessa ja ihmisyksilössä. Jälkimäinen elää elonkierrok-

---

[1]) Salatiede lukee useammanlaatuisia levon (pralajan) aikakausia; ensinnäkin kullakin pallolla on *yksilöllinen* pralajansa, kun ihmiskunta ja elollisuus siirtyy seuraavaan palloon — seitsemän pienempää pralajaa kussakin kierroksessa; toiseksi on *planetta*-pralaja, kun seitsemän kierrosta on kulunut umpeen; kolmanneksi *aurinko*-pralaja, kun koko aurinkokunta on tullut loppuunsa; ja lopuksi *kaikkiallinen* pralaja, Mahaa- eli Brahmaa-pralaja, kun päättyy Brahmaan aikakausi. Nämä ovat pääasialliset pralajat eli „häviön ajat". On olemassa monta muuta pienempää, mutta niiden kanssa meillä nyt ei ole tekemistä.

sensa loppuun ja kuolee. Hänen korkeammat prinsippinsä, jotka planettaketjun kehityksessä vastaavat ilmennyksen läpi kiertäviä monaadeja, siirtyvät deevakhaniin, joka vastaa kahden ketjun välistä Nirvaanaa ja levonkausia. Ihmisen alemmat prinsipit haihtuvat aikanaan tyhjiin ja luonto käyttää niitä taas uusien ihmisprinsippien muodostamiseksi; sama prosessi tapahtuu myös maailmoiden tyhjäksi tulemisessa ja muodostumisessa. Siksipä vastaavaisuus on varmin opas salatieteellisten opetusten käsittämiseksi.

Tämä on yksi „kuun seitsemästä mysteriosta." ja se on tässä paljastettu. Japanilaiset Jamabushit, Laotsen lahkon mystikot, ja Kioton asketti-munkit, Dzenoduut, kutsuvat näitä seitsemää mysteriota „seitsemäksi jalokiveksi". Mutta japanilaiset ja kiinalaiset buddhalaisasketit ja vihityt ovat, jos mahdollista, vielä vaiteliaampia „tietonsa" julkaisemisessa kuin hindulaiset.

Mutta lukija ei saa vielä jättää näkyvistään monaadeja vaan hänen on saatava selväksi niiden luonto, mikäli se on mahdollista kajoamatta korkeampiin mysterioihin, joista ei tämän kirjottajakaan väitä tuntevansa viimeistä eli lopullista sanaa.

Monaadien joukko voidaan yleispiirtein jakaa kolmeen suureen luokkaan:

1. Kehittyneimmät monaadit — kuujumalat eli -„henget", joita Intiassa kutsutaan pitreiksi. Niiden on ensimäisessä kierroksessa kuljettava läpi kivi-, kasvi- ja eläinkunnan kolminkertainen kausi näiden kuntien kaikkein eetterisimmissä, utumaisimmissa ja alkeellisimmissa muodoissa, jotta ne siten pukeutuisivat vastamuodostuneen ketjun luontoon ja siihen sulautuisivat. Nämä saavuttavat ensimäisinä ihmismuodon — jos voi olla mitään muotoa tässä miltei itsekohtaisessa piirissä — ja se tapahtuu A-pallolla ensimäisessä kierroksessa. Nämä siis johtavat ja edustavat ihmisainesta toisen ja kolmannen kierroksen aikana ja kehittävät lopuksi varjonsa neljännen kierroksen lopussa toista luokkaa varten, joka tulee niiden jälessä.

2. Ne monaadit, jotka ensimäisinä saapuvat ihmisasteelle puolenneljättä ensimäisen kierroksen aikana ja tulevat „ihmisiksi".

3. Vitkastelijat eli ne monaadit, jotka myöhästyvät eivätkä karmallisten esteitten vuoksi ennätä ihmisasteelle ensinkään tässä kierroksessa, sitä poikkeusta lukuunottamatta, josta myöhemmin tulee puhuttavaksi, kuten on luvattu.

Meidän on ollut pakko käyttää harhaanviepää sanaa „ihmiset" ja tämä on selvä todistus siitä, kuinka vähän mikään europpalainen kieli soveltuu ilmaisemaan näitä hienoja aste-erotuksia.

On selvää, että nämä „ihmiset" eivät muistuttaneet nykyaikaisia ihmisiä, ei muodoltaan eikä luonnoltaan. Miksi siis, kysyttänee, kutsutaan niitä ensinkään „ihmisiksi"? Sentähden ettei missään länsimaisessa kielessä ole muuta sanaa, joka edes lähimainkaan ilmaisisi tarkotettua aatetta. Sana „ihmiset"

ainakin osottaa, että nämä olennot olivat „*manuja*", ajattelevia olentoja, kuinka eriäviä meistä lienevätkin olleet älyltään ja muodoltaan. Todellisuudessa ne olivat henkisyyteen ja älyyn nähden pikemmin „jumalia" kuin „ihmisiä".

Sama kielellinen vaikeus kohtaa meitä, kun olisi kuvattava niitä „asteita", joiden läpi monaadi kulkee. Metafyysillisesti puhuen on tietysti järjetöntä puhua monaadin „kehityksestä" tai sanoa, että *se* tulee „ihmiseksi". Mutta jokainen yrityskin metafyysillisen kielentarkkuuden säilyttämiseksi, kun on käytettävä englannin (tai suomen) kieltä, vaatisi ainakin kolme lisänidosta ja aiheuttaisi tavattomasti toistamisia, mikä lopulta tulisi sangen väsyttäväksi. On järjenomaista, että monaadi ei voi edistyä eikä kehittyä eikä edes muutu niiden tilanmuutosten kautta, joita se kokee. *Se ei kuulu tähän maailmaan eikä tähän tasoon* ja sitä voi verrata vain jumalallista valoa ja tulta hehkuvaan häviämättömään tähteen, joka on heitetty alas maan päälle pelastuksen lautaksi niille personallisuuksille, joissa se asuu. Personallisuuksien on siitä riiputtava kiinni, ja tullen siten osallisiksi monaadin jumalallisesta luonnosta, saavutettava itselleen kuolemattomuus. Itsekseen jääneenä monaadi ei kiinny mihinkään, vaan niinkuin lautta merellä, ajautuu uuteen ruumistukseen kehityksen taukoomattoman virran voimasta.

Nytpä *ulkonaisen* muodon eli ruumiin kehittyminen *astrali-* (eetteri-) ruumiin ympärille aiheutuu maanpäällisistä voimista, samoinkuin on laita alemmissa luonnonvaltakunnissa. *Sisäisen* eli todellisen *ihmisen* kehitys on taas puhtaasti henkinen. Se ei ole nyt enää personattoman monaadin kulku monien erilaisten ainemuotojen kautta — korkeintaan varustettuna vaistolla ja tajunnalla aivan erilaisella tasolla — niinkuin on laita ulkonaisessa kehityksessä, vaan „pyhiinvaeltaja-sielun" matka ei ainoastaan aineen vaan myös itsetietoisuuden ja itsehavainnon erilaisten *tilojen* kautta.

Monaadi tulee ulos henkisestä ja älyllisestä itsetiedottomuustilastaan. Se kiitää läpi ensimäiset kaksi tasoa — jotka ovat liian lähellä Ehdotonta salliakseen suhtaantumista minkään alemmalla tasolla olevan kanssa — ja saapuu suorastaan älyllisyyden tasolle. Mutta ei ole koko maailmankaikkeudessa yhtään tasoa, jolla olisi laajempi ulkopinta eli avarampi toimintakenttä kuin tällä, sillä sen käsitys- ja havainto-ominaisuudet ovat miltei rajattomasti eriasteisia. Siksipä voi sanoa, että tällä tasolla on vuorostaan pienempi alataso jokaista „muotoa" varten aina kivennäismonaadista asti siihen saakka, kunnes se monaadi kehityksen kulussa puhkeaa jumalalliseksi monaadiksi. Mutta kaiken tämän ajan se kuitenkin on sama monaadi, joka vain ruumistuksissaan eroaa, kun se toinen toistaan seuraavissa kausissa käy läpi osittaisten tai täydellisten hengen pimennysten, osittaisten tai täydellisten aineen pimennysten — kahden vastakkaisen navan välillä — joko noustessaan älyllisen henkisyyden valtakuntiin tai laskeutuessaan aineellisuuden syvyyksiin.

Mutta palatkaamme *Esoteric Buddhismiin.* Toinen kohta, josta tahdomme puhua, koskee sitä suunnatonta aikaa, joka on A-pallon kivennäiskauden ja ihmiskauden välillä. Siinä käytetään „ihmiskausi"-sanaa, koska on välttämätöntä antaa joku nimi sille neljännelle valtakunnalle, mikä seuraa eläinkuntaa, vaikka todellisuudessa „ihminen" A-pallolla ensimäisen kierroksen aikana ei ole mikään ihminen vaan ainoastaan hänen alkutyyppinsä eli kuvansa ilman ulottuvaisuuksia kotoisin astralisilta alueilta. Väitös kuuluu kirjan sanoilla seuraavasti:

Kivikauden täysi kehitys A-pallolla valmistaa tietä kasvikehitykselle, ja niinpiankuin tämä alkaa, vuotaa kivennäisten elonsysäys B-palloon. Sitten, kun kasvikehitys A-pallolla on päättynyt ja eläinkehitys alkaa, vuotaa kasvien elonsysäys B-palloon ja kivennäissysäys kulkee C-palloon. Sitten lopulta tulee inhimillinen elonsysäys A-pallolle. [1])

Ja niin jatkuu kehitys kolmen kierroksen kuluessa, jonka jälkeen se hiljenee ja lopuksi pysähtyy meidän pallomme kynnyksellä neljännessä kierroksessa, koska seitsemäs eli inhimillinen kausi (jolloin on syntyvä todelliset fyysilliset ihmiset) nyt on saavutettu. Tämä on päivänselvää, sillä kuten sanotaan edelleen:

. . . On sellaisia kehitysprosesseja, jotka käyvät ennen kivikuntaa, ja siis kehitysaalto — oikeastaan useita kehitysaaltoja — käy ennen kivennäis-aaltoa sen siirtyessä sfäärien ympäri. [2])

Ja nyt meidän on toistettava eräs kappale toisesta artikkelista nimeltä „kivennäismonaadi" kirjassa *Five Years of Theosophy:*

On seitsemän luonnon valtakuntaa. Ensimäiseen ryhmään kuuluu kolme elementalien luokkaa eli syntyvää voimakeskusta — ensimäisestä Muulaprakritin (eli oikeammin Pradhaanan, alkuaikaisen yhdenlaatuisen aineen) erilaistumisesta sen kolmanteen asteeseen — s. o. täydestä itsetiedottomuudesta puolitietoisuuteen. Toiseen eli korkeampaan ryhmään kuuluvat luonnonvaltakunnat kasvista ihmiseen. Kivikunta on siis keskus- eli käännöskohta „monaadisen elonaineen" asteissa, kun sitä pidetään kehittyvänä voimana. Kolme (ali-fyysillistä) astetta elementalien puolella, sitten kivikunta, kolme astetta ulkokohtaisella fyysillisellä [3]) puolella — nämä ovat (ensimäiset eli alkeelliset) seitsemän rengasta kehityksen ketjussa. [4])

„Alkeelliset", koska ne ovat valmistavia, ja vaikka ne todellisuudessa kuuluvat luonnonkehitykseen, voitaisiin niitä oikeammin kutsua „luonnonalaisen" kehityksen asteiksi. Tämä prosessi pysähtyy kolmannessa asteessaan, neljännen asteen kynnyksellä, jolloin se tulee luonnonkehityksen tasolla ensimäiseksi asteeksi

[1]) Pp. 48, 49.

[2]) *Ibid.*

[3]) „Fyysillinen" tässä merkitsee kosmillista tarkotusta ja työtä varten erilaistunutta. Tämä „fyysillinen puoli" kuitenkin, joskin se on ulkokohtainen muiden tasojen olentojen käsityskyvylle, on vielä aivan itsekohtainen meille meidän tasollamme.

[4]) Pp. 276 ja seur.

todella ihmiseen päin ja siten yhdessä kolmen elementalivaltakunnan kanssa muodostaa kymmenikön, Sefirothien luvun. Tästä kohdasta sitten alkaa:

Hengen laskeutuminen aineeseen, vastaten nousua fyysillisessä kehityksessä; jälleennousu aineellisuuden (kivikunnan) alimmista syvyyksistä sitä tilaa kohti, mistä se lähti, jolloin konkretiset elimistöt vastaavalla tavalla hajoutuvat — aina Nirvaanaan asti jolloin erilaistunut aine häviää [1]).

Tästä käy selväksi, miksi se, jota niin sopivasti on *Esoteric Buddhism*-kirjassa kutsuttu „kehitysaalloksi" ja „kivennäis-, kasvi-, eläin- ja ihmis-sysäykseksi", pysähtyy meidän pallomme ovella sen neljännessä kierroksessa. Tällä kohdalla kosmillinen monaadi (Buddhi) yhtyy Aatmaan säteeseen ja tulee sen käyttövälineeksi; s. o. Buddhi herää tajuamaan sitä (Aatmania) ja siten astuu uuden seitsenäisen kehitysasteikon ensimäiselle portaalle, asteikon, joka viimein johtaa kymmenenteen, alimmasta ylimpään laskien, sefirothisen puun huippuun, Kruunuun.

Kaikki maailmassa seuraa vastaavaisuuden lakia. „Niinkuin yllä, niin myös alla". Ihminen on kaikkeuden mikrokosmos (pienoiskuva). Se mikä tapahtuu henkisellä tasolla, toistuu kosmillisella tasolla. Konkretinen seuraa abstraktista. Alimman täytyy vastata korkeinta, aineellisen henkistä. Siten Sefirothien Kruunua eli ylempää kolmiota vastaavat kolme elementalien valtakuntaa, jotka käyvät ennen kivikuntaa [2]) ja jotka, kabbalistien tavalla lausuttuna, kosmillisessa erilaistumisessa vastaavat muodon ja aineen maailmoita, yli-henkisestä perimuotojen maailmaan asti.

Mitä nyt on monaadi? Ja mitä tekemistä on sillä atomin kanssa? Seuraava vastaus perustuu niihin selityksiin, jotka vastaukseksi näihin kysymyksiin annetaan yllämainitussa tekijän kirjottamassa artikkelissa „kivennäismonaadi". Toiseen kysymykseen vastataan siinä:

Ei (monaadilla) ole ensinkään tekemistä atomin ja molekyylin kanssa, sellaisina kuin ne nykyään esiintyvät tieteellisinä käsitteinä. Sitä ei voi verrata niihin mikroskopillisiin elimistöihin, jotka kerran luettiin polygastrisiin likoeläimiin mutta nyt pidetään kasveina ja luokitetaan leväkasvien joukkoon; eikä se ole myöskään aivan sama kuin peripatetikkojen 3) *monas*. Fyysillisesti eli rakenteeseensa katsoen kivennäismonaadi tietysti eroaa ihmismonaadista, joka ei ole fyysillinen ja jonka kokoonpanoa ei voi ilmaista kemiallisilla symboleilla ja elementeillä. [4])

Sanalla sanoen henkinen monaadi on yksi, kaikkiallinen, rajaton ja jakamaton, mutta sen säteet muodostavat mitä me tietämättömyydessämme kutsumme

---

[1]) *Ibid.*

[2]) Katso kuvaa, *op. cit.* p. 277.

[3]) Aristoteleen seuraajat, joiden mukaan *monas* = „yksiö" oli ainoastaan „Jumala", sillä kaikki olennot olivat kaksinaisia, hengestä ja aineesta kokoonpantuja. Suom.

[4]) *Five Years of Theosophy*, pp. 253—4.

ihmisten „yksilöllisiksi monaadeiksi". Samaten kivennäismonaadi — ollen ympyrän vastaisessa käänteessä — on myöskin yksi, ja siitä lähtevät lukemattomat fyysilliset atomit, joita tiede alkaa pitää yksilöityneinä.

Muuten kuinka voitaisiin ymmärtää ja matemaatisesti selittää neljän luonnonvaltakunnan spiraalista kehityskulkua? Monaadi on ihmisen kahden viimeisen prinsipin, kuudennen ja seitsemännen, yhdistelmä ja oikeastaan nimitys „ihmismonaadi" merkitsee ainoastaan kaksinaista sielua (Aatmaa-Buddhia), eikä sen korkeinta henkistä elähyttävää prinsippiä, Aatmaata, yksin. Mutta koska henkinen sielu jälkimäisestä (Aatmaasta) erotettuna ei voisi olla olemassa, ei voisi olla mitään, siksi on sitä näin kutsuttu. . . Nytpä monaadinen eli oikeammin kosmillinen elonaines, jos sallitaan käyttää sellaista lausetapaa, on kivessä, kasvissa ja eläimessä kyllä sama läpi aikakausien kierroksen, alimmasta elementalista aina Deeva-valtakuntaan asti, mutta eroaa eteenpäinkulkunsa asteikolla. Olisi hyvin harhaanviepää kuvitella monaadia erityiseksi olennoksi, joka hitaasti raivaisi itselleen oman erikoisen tiensä alempien valtakuntien läpi ja lukemattomien muutosten jälkeen viimein puhkeaisi kukoistamaan ihmisolentona; sanalla sanoen, että Humboldtin monaadin synty johtuisi jostakin kissankullan atomista. Sen sijaan että sanottiin „kivennäismonaadi", niin tietysti fyysillisen tieteen kannalta, missä jokaista atomia pidetään erilaisena, olisi ollut oikeampi puhua „monaadista ilmenneenä siinä Prakritin muodossa, jota kutsutaan kivennäiskunnaksi". Atomi, niinkuin se esiintyy tavallisessa tieteellisessä otaksumassa, ei ole osanen jostakin, jota *jokin* psyykillinen („sielu") elähyttää ja joka on määrätty aikakausien perästä ihmiseksi puhkeamaan. Vaan atomi on yksi Kaikkeudenvoiman aistittava ilmennys, joka voima itse ei vielä ole yksilöitynyt; se on ainoan kaikkiallisen monaadin yksi peräkkäinen ilmennys. Aineen valtameri ei jakaannu pisaroihin, vaikka ne ovat siinä mahdollisuuksina ja muodostavat sen kokoonpanon, ennenkuin elonsysäyksen virta saapuu sille kehitysasteelle, missä ihminen syntyy. Pyrkimys erottautumaan yksilöllisiksi monaadeiksi on asteettainen ja nousee korkeimmissa eläimissä melkein pääte-kohtaansa asti. Peripatetikot kutsuivat *monas*-nimellä koko Kosmosta panteistisessa merkityksessä, ja salatieteilijät, vaikka mukavuuden vuoksi hyväksyvät tämän ajatuksen, erottavat kuitenkin kehityksen asteita absraktisesta konkretiseen sanoilla sellaisilla kuin „kivi-, kasvi-, eläinmonaadi" y. m. Kukin näistä nimistä merkitsee vain sitä, että henkisen kehityksen aikakautinen aalto kulkee kierroksessaan juuri tuon kohdan kautta. „Monaadinen elonaines" alkaa huomaamatta erilaistumaan yksilölliseksi tajunnaksi kasvikunnassa. Koska monaadit ovat „olioita ilman kokoonpanoaineksia", kuten Leibnitz aivan oikein määritteli, niin monaadit oikeastaan muodostaa se henkinen ydin, joka niitä elähyttää niiden erilaistumisasteilla, eikä atomiyhtymä, sillä se on vain käyttöväline ja aines, jonka kautta alempi- tai korkeampi-asteinen tajunta lähettää väreilyjä. [1])

Leibnitz käsitti monaadit alkeellisiksi ja häviämättömiksi yksiöiksi, joilla on *antamisen* ja *vastaanottamisen* kyky muihin yksiöihin nähden ja siten kyky määritellä kaikkia henkisiä ja fyysillisiä ilmiöitä. Hänpä se keksi sanan *apperseptsioni* [2]), joka yhdessä sanan „hermo-aistimuksen" („sensatsionin" pikemmin kuin „perseptsionin") kanssa ilmaisee, mikä on monaadisen tajunnan tila kaikissa uonnon valtakunnissa ihmiseen asti.

---

[1]) Op. cit., p. 274—5.

[2]) Apperseptsioniksi kutsutaan itsetietoista, tahdonomaista ja selvää havaitsemista: „minä tiedän, että näen mitä näen". (Ks. muuten Tietosanakirjaa). Suom.

Siten saattaa puhtaasti metafyysilliseltä kannalta katsoen olla väärin kutsua Aatmaa-Buddhia monaadiksi (= yksiöksi), koska se materialistiselta kannalta on kaksinainen ja siis kokoonpantu. Mutta koska aine on henkeä ja päinvastoin, ja koska maailma ja sitä elähyttävä Jumaluus eivät ole ajateltavissa toisistaan erillään, niin sama on Aatmaa-Buddhinkin laita. Jälkimäinen on edellisen käyttöväline, Buddhi on samassa suhteessa Aatmaahan kuin Adam-Kadmon, kabbalan Logos, on Ain Sufiin tai Muulaprakriti on Parabrahmaniin.

Ja nyt vielä muutama sana kuusta.

Mitä — kysyttänee — ovat „kuumonaadit", joista äsken puhuttiin? Myöhemmin tulee olemaan puhe seitsemästä Pitrien luokasta, mutta nyt annettakoon muutamia yleisiä selityksiä. Jokaiselle lienee selvä, että ne ovat monaadeja, jotka ovat lopettaneet elonkierroksensa kuuketjulla, joka on maaketjua alempi, ja sitten ovat maaketjuun ruumistuneet. Mutta on vielä muutamia yksityiskohtia tähän lisättävä, vaikka ne siksi läheltä sipaisevat kiellettyä maata, ettei niitä täydellisesti voi käsitellä. Tämän salaisuuden viimeinen sana ilmotetaan vasta adepteille, mutta sen verran voidaan tässä sanoa, että kuumme (kuten me sen näemme) on ainoastaan näkymättömien prinsippiensä karkea ruumis. Niinkuin on seitsemän maapalloa, niin on myös seitsemän kuuta, joista ainoastaan viimeinen on näkyvä. Samoin on auringonkin laita; sen näkyväistä ruumista kutsutaan Maajaaksi, aivan niinkuin ihmisenkin ruumis on Maajaa. *„Todellinen aurinko ja todellinen kuu ovat yhtä näkymättömät kuin todellinen ihminen"*, sanoo salatieteellinen päätelmä.

Ja huomattakoon, sivumennen, että ne muinaisaikalaiset eivät ensinkään olleet niin typeriä, jotka ensin panivat alkuun aatteen „seitsemästä kuusta". Sillä vaikka tätä käsitettä nykyään pidetäänkin ainoastaan tähtitieteellisenä ajanmittana, hyvin aineellisessa muodossa, niin kuoren alla vieläkin tuntuu jäljet syvästä filosofisesta aatteesta.

Todellisuudessa kuu on maan sivukiertolainen ainoastaan yhdessä suhteessa, nim. siinä että fyysillisesti kuu kiertää maan ympäri. Mutta kaikissa muissa suhteissa maa on kuun seuralainen eikä päinvastoin. Vaikka tämä lausunto tuntunee hämmästyttävältä, saa se kuitenkin tukea myöskin tieteellisistä tosiasioista. Sitä todistavat luode ja vuoksi, monien taudinmuotojen jaksottaiset vaiheet, jotka käyvät yhteen kuun vaiheitten kanssa; se voidaan huomata kasvien kasvamisessa ja on hyvin silmiinpistävä ihmisen sikiämisessä ja syntymisessä. Kuun tärkeys ja sen suhde maahan pantiin merkille kaikissa vanhoissa uskonnoissa, varsinkin juutalaisessa, ja monet psyykillisten ja fyysillisten ilmiöitten tarkkaajat ovat luoneet siihen huomiota. Sitävastoin maan vaikutus kuuhun, mikäli tiede tuntee, rajottuu yksinomaan fyysilliseen vetovoimaan, joka saattaa kuun radassaan kiertämään. Ja jos joku väittäisi tämän seikan yksistään riittä-

vän todistamaan, että kuu todella on maan seuralainen muillakin toiminnantasoilla, niin voidaan siihen vastata kysymällä, josko äiti, joka kävelee lapsensa kehdon ympäri pienokaista vaalien, on lapsen alamainen ja siitä riippuvainen. Vaikka kuu yhdessä merkityksessä on seuralainen, on se varmasti vanhempi ja kehittyneempi kuin se lapsi, jota se valvoo.

Kuu näyttelee suurinta ja tärkeintä osaa sekä itse maan muodostumisessa että sen kansottamisessa ihmisolennoilla. Kuumonaadit eli Pitrit, ihmisen esi-isät, tulevat todellisuudessa itse ihmiseksi. Ne ovat monaadeja, jotka alottavat kehityskierroksensa A-pallolla ja jotka kulkemalla palloketjun ympäri synnyttävät ihmismuodon, niinkuin jo on sanottu. Ihmisasteen alussa tämän pallon neljännessä kierroksessa ne „heruttavat ulos" eetteriset kaksoisruumiinsa niistä „apinamaisista" muodoista, mitkä ne olivat kolmannessa kierroksessa itselleen kehittäneet. Ja tämä hienompi muoto on kaavana, jonka ympäri luonto rakentaa fyysillisen ihmisen. Nämä monaadit eli jumalalliset kipinät ovat siis itse kuu-esi-isät, Pitrit; näiden kuu-henkien on näet tuleminen „ihmisiksi", jotta niiden monaadit saavuttaisivat korkeamman toiminta- ja itsetietoisuusasteen, s. o. pääsisivät Maanasa-Putrojen tasalle, jotka „tajuttomille" kuorille, Pitrien luomille ja elähyttämille, antavat „järjen" kolmannen juurirodun loppupuoliskolla.

Samalla tavoin ihmismonaadit eli -minät maamme seitsemännessä kierroksessa, sittekun A, B, C, D- y. m. pallot ovat luopumalla elonvoimastaan antaneet hengen ja elämän muille laja-keskuksille, joiden on elettävä ja toimittava vielä korkeammilla olemistasoilla — samalla tavoin nuo „maa-esi-isät" tulevat luomaan olentoja, jotka kerran tulevat heitä itseään ylemmiksi.

Nyt käy selväksi, että luonnossa on kolminkertainen kehitysjärjestelmä kolmen *aikakautisen* Upaadhin kehittämiseksi, eli oikeammin kolme erilaista kehitysjärjestelmää, jotka meidän luomakunnassamme ovat erottamattomasti yhteenkiedotut ja sekottuneet joka kohdassa. Ne kehitykset ovat: monaadinen (eli henkinen), älyllinen ja fyysillinen. Nämä kolme ovat Aatmaan, seitsemännen, Ainoan Todellisuuden rajallisia olemuspuolia eli heijastuksia kosmillisen harhan tasolla.

1. *Monaadinen,* niinkuin nimi ilmaisee, koskee monaadien kasvua ja kehitystä vielä korkeampiin toimintamuotoihin, yhdessä:

2. *Älyllisen* (kehityksen) kanssa, jota edustavat Maanasa-Dhjaanit (aurinko-deevat eli Agnishvatta Pitrit), „älyn ja tajunnan antajat", ja:

3. *Fyysillinen,* jota edustavat kuu-pitrien Tshaajaat (varjot), joiden ympärille luonto on aineellistuttanut nykyisen fyysillisen ruumiin. Tämä ruumis on välineenä jonka avulla rajallinen „kasvaa" — käyttääksemme harhaanviepää sanaa — ja muuttuu rajattomaksi, katoovainen Ikuiseksi ja Ehdottomaksi — Manaksen kautta ja keräytyneitten kokemusten nojalla.

Jokaisella näistä kolmesta järjestelmästä on omat lakinsa ja jokaista johtavat ja ohjaavat erilaiset joukot korkeimpia Dhjaaneja eli Logoksia. Kukin on edustettuna ihmisen kokoonpanossa, sillä hän on suurta Makrokosmosta kuvastava Mikrokosmos. Ja näiden kolmen virran yhtyminen hänessä tekee hänet siksi monimutkaiseksi olennoksi, mikä hän nyt on.

Luonto, fyysillinen kehitysvoima, ei olisi koskaan ilman avutta voinut kehittää Älyä; se saattoi ainoastaan kehittää „tajuttomia muotoja", niinkuin Ihmissynnyn kuvauksessa saamme nähdä. Kuu-monaadit eivät voi kehittyä, sillä niillä ei ole vielä ollut tarpeeksi kosketusta „luonnon" luomien muotojen kanssa, jotta ne näiden avulla voisivat kerätä kokemuksia. Vasta Maanasa-Dhjaanit täyttävät kuilun ja edustavat älyn ja järjen kehitysvoimaa, hengen ja aineen välistä yhdyssidettä — tässä kierroksessa.

Myöskin on pidettävä mielessä, että ne monaadit, jotka astuvat kehityspyörään A-pallolla, sen ensimäisessä kierroksessa, ovat hyvin erilaisilla kehitysasteilla. Sentähden tulee aine hieman monimutkaiseksi. Tehkäämme siitä yhteenveto.

Kehittyneimmät, nim. kuumonaadit saapuvat ihmissiemenen asteelle ensimäisessä kierroksessa. Ne tulevat maisiksi, vaikka hyvin eetterisiksi olennoiksi kolmannen kierroksen loppupuolella ja jäävät palloon sen „pimennyksen" ajaksi siemenenä tulevaa neljännen kierroksen ihmiskuntaa varten. Ne tulevat siis olemaan ihmiskunnan etujoukkona tämän nykyisen neljännen kierroksen alussa. Muut saapuvat ihmisasteelle vasta myöhemmissä kierroksissa, s. o. toisessa tai kolmannessa tai neljännen kierroksen ensimäisessä puoliskossa. Ja lopuksi kaikkein hidastuneimmat — s. o. ne, joilla vielä on eläinmuoto neljännen kierroksen ratkaisevan keskuskohdan jälkeen — eivät tule ihmisiksi ollenkaan tämän Manvantaran kestäessä. Ne saapuvat ihmiskunnan rajalle vasta seitsemännen kierroksen lopussa, ja sitten pralajan jälkeen taas heidät uuteen ketjuun vievät vanhemmat esi-kulkijat, uuden ihmiskunnan synnyttäjät eli siemen-ihmiskunta (Shishta), nim. ne ihmiset, jotka tulevat olemaan kaikkien etunenässä näiden kierrosten lopussa.

Tutkija kaipaa tuskin enempää selitystä tietääkseen, mikä merkitys on neljännellä pallolla ja neljännellä kierroksella kehitysjärjestelmässä.

Edellisistä kuvista, jotka asianomaisesti muutettuina soveltuvat joko kierroksiin, palloihin tai rotuihin, näkyy, että neljännellä jäsenellä tuossa sarjassa on erikoinen asema. Päinvastoin kuin muilla ei neljännellä ole mitään „veljes"-palloa samalla tasolla kuin se itse on, ja siten se muodostaa tukikohdan sille tasapainolle, jota koko ketju edustaa. Se on se piiri, missä lopullinen kehityksen tasotus tapahtuu, se on karmallisen vaa'an maailma, oikeuden sali, jossa ratkaistaan, mille puolelle monaadin tuleva kulku on käyvä sen myöhemmissä

ruumistuksissa tämän kierroksen aikana. Ja sentähden, kun tämä Suuren Kierroskauden käännekohta on ohikulettu — s. o. neljännen kierroksen neljännen rodun keskikohdan jälkeen meidän pallollamme — ei enää voi ihmiskuntaan tulla uusia monaadeja. Ovi on tämän kierroksen loppuun asti sulettu ja vaaka on laskenut jommallekummalle puolelle. Sillä jos olisi toisin — jos uusi sielu olisi luotu jokaista varten niistä lukemattomista miljardeista ihmisolentoja, jotka ovat menneet manalle, ja jollei olisi ollut jälleensyntymistä — niin vaikea olisi tosiaan löytää sijaa ruumiista vapautuneille „hengille" eikä kärsimyksen syntyä ja syytä koskaan voisi tyydyttävästi selittää. Tietämättömyys salaisista opeista ja väärien aatteiden tyrkyttäminen uskonnonopetuksen varjolla — se on luonut materialismin ja ateismin vastapainoksi luuloteltua jumalallista maailmanjärjestystä vastaan.

Ainoat poikkeukset äskenlausutusta säännöstä ovat „mykät rodut", joiden monaadit jo kuuluvat ihmisasteeseen siitä syystä, että nämä „eläimet" ovat myöhempiä kuin ihminen, jopa puolittain hänestä polveutuvia; näiden viimeiset jälkeläiset ovat ihmiskaltaiset ja muut apinat. Nämä „ihmisaiheet" ovat todellisuudessa vain varhaisimman ihmiskunnan turmeltuneita jäljennöksiä. Mutta tähän kiinnitämme täyden huomion vasta seuraavassa osassa.

Niinkuin kommentario vapaasti tulkittuna lausuu:

1. Jokainen muoto maan päällä ja jokainen hitunen (atomi) avaruudessa pyrkii, ponnistellessaan itsemuodostusta kohti, seuraamaan sitä mallia, joka on pantu sen eteen „Taivaallisessa Ihmisessä" . . . Sen (atomin) sisäisellä ja ulkonaisella kasvulla ja kehityksellä on yksi ja sama tarkotus — Ihminen; Ihminen korkeimmassa ja äärimmäisimmässä muodossaan tämän maan päällä; „Monaadi", ehdottomassa kokonaisuudessaan ja heränneessä tilassaan — jumalallisten ruumistumisten huippukohtana.

2. Dhjaanit (Pitrit) ovat ne, jotka ovat kehittäneet Bhuutansa (kaksoisruumiinsa) itsestään; tämä Ruupa (muoto) on tullut niiden monaadien (seitsemännen ja kuudennen prinsipin) käyttövälineeksi, jotka olivat lopettaneet syntymiensä sarjan kolmessa edellisessä Kalpassa (kierroksessa). Sitten ne (eetteriset kaksoisruumiit) tulivat tämän kierroksen ensimäisen rodun ihmisiksi. Mutta ne olivat vaillinaisia ja tajuttomia.

Tämä tulee myöhemmin selitettäväksi. Ihminen — eli oikeammin hänen monaadinsa — on ollut maan päällä tämän kierroksen alusta asti. Mutta aina meidän viidenteen rotuumme asti ovat ne ulkonaiset muodot, jotka verhosivat noita jumalallisia eetterisiä kaksoisruumiita, muuttuneet ja jäykistyneet jokaisessa alarodussa; samaan aikaan on eläimistön muoto ja fyysillinen rakenne muuttunut, mukautuessaan alativaihtuviin elinehtoihin tällä pallolla, sen muodostumisen geologisina ajanjaksoina. Ja näin tulevat eläimet muuttumistaan muuttumaan jokai-

sen juurirodun ja jokaisen *tärkeimmän* alarodun keralla aina seitsemännen rodun viimeisimpään alarotuun asti tässä kierroksessa.

3. Sisäinen, nykyään salattu ihminen oli silloin (alussa) ulkonainen ihminen. Dhjaanien (Pitrien) jälkeläisenä hän oli „poika isänsä kaltainen". Niinkuin Lootuskasvi, jonka ulkonainen muoto vähitellen saapi sen sisällä olevan mallin muodon, niin ihmisen muoto alussa kehittyi sisästä ulospäin. Sen kierroksen jälkeen, jolloin ihminen alkoi synnyttää kaltaisiaan nykyisen eläinkunnan mukaisella tavalla, kävi päinvastoin. Ihmisen sikiö seuraa nyt muutoksissaan kaikkia muotoja, joita ihmisen fyysillinen kuori sai kolmen Kalpan (kierroksen) aikana, kun tunnoton, epätäydellinen aine sokeasti hapuillen yritteli taipuvaisena muodostua monaadin ympärille. Nykyisessä ajassa fyysillinen sikiö on kasvi, matelija, eläin, ennenkuin se lopulta tulee ihmiseksi, joka vuorostaan itsestään kehittää eetterisen vastapuolensa. Alussa tuo vastapuoli (eetterinen ihminen), ollen tajuton, kietoutui aineen pauloihin.

Mutta tämä „ihminen" kuuluu neljänteen kierrokseen. Niinkuin näkyy oli monaadi kulkenut läpi kaikki katoovaiset muodot, kaikissa luonnonvaltakunnissa, asunut niissä ja ollut niihin vangittuna edellisissä kierroksissa. Mutta se monaadi, joka vasta on tulemassa inhimilliseksi, *ei ole ihminen.* Tässä kierroksessa — lukuunottamatta ihmisen jälkeen korkeimpia nisäkkäitä, ihmiskaltaisia apinoita, jotka ovat määrätyt kuolemaan tässä meidän rodussamme, kun niiden monaadit vapautuvat ja siirtyvät kuudennen ja seitsemännen rodun astralisiin ihmismuotoihin eli korkeimpiin elementaleihin ja sitten viidennen kierroksen alimpiin ihmismuotoihin — näitä siis lukuunottamatta ei enää minkään luonnonvaltakunnan yksilöitä elähytä sellaiset monaadit, joiden olisi määrä tulla inhimillisiksi seuraavassa asteessaan, vaan niitä elähyttävät ainoastaan kunkin valtakunnan alemmat elementalit. Nämä „elementalit" tulevat vuorostaan ihmismonaadeiksi vasta seuraavassa suuressa planetta-manvantarassa.

Itse asiassa viimeinen ihmismonaadi ruumistui ennen viidennen juurirodun alkamista. Luonto ei koskaan samanlaisena toistu; meidän päiviemme ihmismuotoisia apinoita ei ole ollut olemassa milloinkaan mioseenikauden keskikohdan jälkeen, jolloin ne, niinkuin kaikki ristisiitoksen kautta syntyneet olennot alkoivat — ajan kuluessa yhä selvemmin — osottaa pyrkimystä palatakseen esi-vanhempiensa, jättiläismäisten mustien ja keltaisten lemurialais-atlantilaisten ihmisten tyyppiin. „Puuttuvan renkaan" etsiminen on hyödytöntä. Kuudennen juurirodun loppupuolen tiedemiehille, miljoonia vuosia tästä eteenpäin, tulevat nykyiset ihmisrotumme eli pikemmin niiden kivettymät näyttämään pienten, mitättömien apinoitten jäännöksiltä — joltakin *genus homo'n* hävinneeltä lajilta.

Nuo ihmisapinat ovat poikkeuksena, koska luonto ei ollut niitä aikonut luoda vaan ne ovat „tajuttomien" ihmisten suoranainen tuote ja luomus. Hin-

dulaiset arvelevat apinoilla ja marakateilla olevan jumalallisen syntyperän, koska kolmannen rodun ihmiset olivat toiselta tasolta tulleita jumalia, jotka olivat syntyneet „tajuttomiksi" kuolevaisiksi. Tähän aineeseen on jo koskettu *Isis Unveiled*-kirjassa, kaksitoista vuotta sitten, niin selvästi kuin silloin oli mahdollista. Siinä kehotetaan lukijaa kääntymään brahmiinien puoleen, jos hän tahtoo tietää syyn, miksi heillä on niin suuri kunnioitus apinoita kohtaan.

Hän (lukija) ehkä saa kuulla — jos brahmiini pitää häntä kelvollisena selitystä saamaan — että hindulainen apinassa näkee, mitä Manu tahtoi häntä näkemään: nim. lajinmuunnoksen, joka mitä suoranaisimmin on yhteydessä ihmissuvun kanssa — vieraan oksan, joka silmikoitiin ihmispuun runkoon, ennenkuin tämä vielä oli täydelliseksi kehittynyt. Hän saisi vielä kuulla, että sivistyneen „pakanan" silmissä henkinen, sisäinen ihminen on yhtä, ja hänen maallinen, fyysillinen kotelonsa toista. Tuon fyysillisen luonnon, joka on alati täydellisyyttä kohti ryömivien, toisiaan vastaavien fyysillisten voimien suuri yhdistelmä, tulee käyttää hyväkseen tarjolla olevia aineksia; se muovailemistaan muovailee niitä edistyessään, ja päättäen viimein työnsä ihmisessä luo hänet yksin sopivaksi majaksi varjostavalle Jumalalliselle Hengelle. [1])

Sitäpaitsi mainitaan muistutuksessa samalla sivulla muuan saksalainen tieteellinen teos. Siinä sanotaan:

Muuan hannoverilainen tiedemies on äskettäin julkaissut kirjan nimeltä *Ueber die Auflösung der Arten durch Natürliche Zucht-wahl,* jossa hän sangen nerokkaasti osottaa, että Darwin kokonaan erehtyi lukiessaan ihmisen synnyn apinasta. Päinvastoin hän väittää, että apina on ihmisestä kehittynyt. Hän näyttää, että alussa ihmiskunta oli siveellisesti ja fyysillisesti nykyisen rotumme esityyppi ja mallikuva. Sillä oli inhimillinen vartalon kauneus, säännölliset piirteet, kehittyneet aivot, jalot tunteet, sankarilliset pyrkimykset ja ylevät ihanteelliset käsitykset. Tämä on puhdas brahmalainen, buddhalainen jn kabbalistinen oppi. Hänen kirjansa on runsaasti kuvitettu ja täynnä piirroksia, tauluja j. n. e. Siinä väitetään, että helposti voidaan huomata, kuinka ihminen asteettain on alentunut ja turmeltunut siveellisesti ja fyysillisesti, jos seurataan kansatieteellisiä muutoksia meidän aikaamme asti. Ja niinkuin yksi osa jo on alentunut apinoiksi, niin tämänpäiväinen sivistynyt ihminen viimein välttämättömyyden taipumattoman lain vaikutuksesta tulee saamaan samanlaisia jälkeläisiä. Jos voimme tulevaisuudesta päättää nykyisyyden johdolla, niin todella näyttää mahdolliselta, että näin epähenkinen ja materialistinen rotu loppuu gorillaan eikä serafiin.

Mutta vaikka apinat polveutuvat ihmisestä, ei siitä kuitenkaan seuraa, että se ihmismonaadi, joka kerran on saapunut ihmisasteelle, koskaan enää ruumistuisi eläimen muotoon.

„Sielunvaelluksen" kausi on ihmismonaadeilta loppunut, sillä me olemme nyt neljännessä kierroksessa ja sen viidennessä juurirodussa. Lukijan on pidettävä mielessä — ainakin sen, joka on tutustunut *Esoteric Buddhism*-kirjaan — että ne runot, jotka tässä ja toisessa teoksen osassa seuraavat, puhuvat ainoastaan neljännen kierroksemme kehityksestä. Tämä kierros on käännekohta, jonka

[1]) II, 278—9.

jälkeen aine, tultuaan alimpaan syvyyteen, alkaa pyrkiä ylöspäin ja tulla henkisemmäksi jokaisessa uudessa rodussa ja jokaisessa uudessa aikakaudessa. Sentähden tutkijan on varottava näkemästä ristiriitaa siinä, missä sitä ei ole, sillä *Esoterio Buddhism*-kirjassa puhutaan yleensä kierroksista, mutta tässä teoksessa tarkotetaan ainoastaan, neljättä, nykyistä kierrostamme. Silloinen teos koski muodostumista, nykyinen koskee parantamista ja kehityksen täydentämistä.

Päättääksemme viimein tämän aineesta poikkeamisen, joka on koskenut muutamia välttämättä syntyviä väärinkäsityksiä, on meidän viitattava erääseen *Esoteric Buddhismin* lausuntoon, joka on haitallisesti vaikuttanut moneen teosofiin. Tekijä, puhuen elimistöjen kehityksestä eri palloilla, sanoo, että:

Kivikunta ei kehitä itsestään kasvikuntaa . . . enempää kuin maa kykeni kehittämään ihmistä apinasta, kunnes se sai siihen sysäyksen. [1])

Ratkaisematta pysyy, tuoko tämä lause sanatarkasti ilmi tekijän ajatuksen vai onko se ainoastaan, niinkuin me uskomme, kirjotusvirhe.

Mutta hämmästyen olemme huomanneet sen tosiasian, kuinka vähän monet teosofit ovat käsittäneet kirjaa *Esoteric Buddhism,* koska he siitä ovat saaneet aiheen uskomaan sen kerrassaan kannattavan Darwinin kehitysoppia ja varsinkin sitä teoriaa, että ihminen polveutuu apinoista. Muuankin jäsen kirjottaa: „Arvatenkin tiedätte, että kolme neljäsosaa teosofeista ja ulkopuolisista kuvittelee, että mitä tulee ihmisen kehitykseen, darwinismi ja teosofia antavat suuta toisilleen". En mitään sellaista ole tiennyt eikä siihen nähdäksemme ole paljonkaan tukea *Esoteric Buddhism*-kirjassa. Yhä uudelleen on lausuttu, että kehitys, sellaisena kuin Manu ja Kapila sitä opettivat, oli nykyaikaisten oppiemme perustuksena, mutta ei salatiede eikä teosofia ole koskaan kannattanut nykyisten darvinistien hurjia teorioja — kaikkein vähimmin sitä, että ihminen polveutuisi apinasta. Tästä jälkeenpäin enemmän. Mutta tarvitsee vain katsoa sivua 47 mainitussa kirjassa, niin siitä löytyy tällainen lause:

Ihminen kuuluu sellaiseen luonnonvaltakuntaan, joka on aivan erotettu eläimistä.

Kun edessämme on näin selvä ja epäämätön lause, on hyvin omituista, että mikään huolellinen tutkija on niin voinut joutua harhaan, jollei hän ole valmis syyttämään tekijää karkeasta ristiriidasta.

Jokainen kierros toistaa edellisen kierroksen kehitystyön korkeammalla asteikolla. Muutamia korkeampia ihmisapinoita lukuunottamatta, niinkuin äsken mainittiin, on monaadinen sisäänvirtaus eli sisäinen kehitys loppunut ensi Manvantaraan asti. Ei voi liiaksi usein toistaa, että täydeksi varttuneet ihmismonaadit

[1]) P. 48.

olivat ensin toimitettavat pois, ennenkuin uusi kokelaiden luokka esiintyisi tällä pallolla ensi kierroksen alussa. Siten on nyt tullut seisaus ja tästä syystä neljännessä kierroksessa ihminen esiintyy maan päällä aikaisemmin kuin mikään eläinluomus, niinkuin edempänä kuvataan.

Vielä kuitenkin väitetään, että *Esoteric Buddhismin* tekijä on „saarnannut darvinismia" pitkin matkaa. Epäilemättä muutamat kohdat näyttävät antavan todenmukaisuuden varjon tälle väitteelle. Sitäpaitsi salatieteilijät itsekin ovat valmiit myöntämään *osittaisen* oikeuden Darwinin otaksumalle nim. myöhemmissä yksityiskohdissa, kehityksen alalakien piirissä ja neljännen rodun keskikohdan jälkeen. Siitä mikä ennen on tapahtunut, ei fyysillinen tiede tunne kerrassaan mitään, sillä sellaiset asiat ovat aivan ulkopuolella sen tutkimuspiiriä. Mutta salatieteilijät eivät ole koskaan myöntäneet eivätkä tule koskaan myöntämään, että ihminen olisi ollut *apina tässä tai missään muussa kierroksessa,* tai että hän koskaan olisi voinutkaan olla, kuinka paljon hän lieneekin ollut „apinoiden kaltainen". Tämän takaa sama auktoriteti, jolta *Esoteric Buddhismin* tekijä sai tietonsa.

Jos salatieteilijöitä vastaan vedetään esille nämä rivit yllämainitusta kirjasta:

> Riittää, kun osotamme, että järkevästi voimme — ja että meidän täytyy, jos ollenkaan tahdomme näistä asioista puhua — ajatella elonsysäyksen synnyttävän kivennäismuotoja, niinkuin myös, että samanlaatuinen sysäys *kohottaa apinarodun alkeelliseksi ihmisroduksi.*

Niille, jotka tuovat tämän kohdan esille osottamaan „varmaa darvinismia", vastaavat salatieteilijät viittaamalla Mestarin, Mr. Sinnettin opettajan selitykseen joka sotisi näitä sanoja vastaan, jos ne olisivat kirjotetut siinä hengessä kuin arvellaan. Kopio tästä kirjeestä lähetettiin tekijälle yhdessä muitten kirjeitten kanssa kaksi vuotta sitten (1886), ja se oli vielä varustettu reunamuistutuksilla, mitkä voitaisiin ottaa Salaiseen Oppiin.

Se alkaa kuvailemalla sitä vaikeutta, jota länsimainen tutkija kokee sovitellessaan muutamia ennen mainittuja tosiasioita siihen käsitykseen, että ihminen kehittyy eläimestä, s. o. kivi-, kasvi- ja eläinkunnasta, ja se neuvoo tutkijaa pysymään kiinni analogian ja vastaavaisuuksien opissa. Sitten se koskettelee Deevojen, vieläpä jumalien salaisuuksia, ja sanoo, että niiden on kulettava sellaisten tilojen läpi, joita on suostuttu nimittämään „metalloitumiseksi, kasviutumiseksi, eläimistymiseksi ja viimein ruumistumiseksi" ja selittää tätä viittaamalla siihen, että välttämättä tapahtuu epäonnistumisia itse Dhjaan Tshoohanienkin eetterisissä roduissa. Tästä sanotaan kirjeessä:

„*Nämä 'epäonnistuneet' ovat tulleet niin kehittyneiksi ja henkisiksi, ettei niitä voi väkisin sysätä takaisin Dhjaan Tshoohan-tilastaan uuden alkuperäisen kehityksen pyörteeseen alempien luonnonvaltakuntien kautta . . .*"

Tämän jälkeen mainitaan vain viittaus siihen mysterioon, mikä sisältyy vertaustaruun langenneista Asuroista, joka taru tämän teoksen II osassa selitetään. Kun Karma on heidät saavuttanut ihmiskehityksen asteella, niin:

„Niiden on juotava viimeiseen pisaraan asti rangaistuksen katkera malja. Sitten ne tulevat toimivaksi voimaksi ja sekottuvat elementaleihin, varsinaisen eläinkunnan kehittyneempiin olentoihin, kehittääkseen vähitellen täydellistä ihmisyyden tyyppiä".

Nämä Dhjaan Tshoohanit, kuten näemme, eivät kulje kolmen alemman luonnonvaltakunnan läpi, niinkuin alemmat Pitrit tekevät, eivätkä ne ruumistu ihmiseen, ennenkuin kolmannen juurirodun aikana. Siten, niinkuin opetetaan:

„*I kierros. Ihminen ensimäisessä kierroksessa ja ensimäisessä rodussa D-pallolla, meidän maapallollamme, oli eetterinen olento (kuu-Dhjaani ihmisenä), älyä vailla mutta yli-henkinen, ja vastaavalla tavalla analogian mukaan myöskin neljännen kierroksen ensimäisessä rodussa. Kussakin seuraavassa rodussa ja alarodussa . . . hän kasvaa enemmän ja enemmän koteloituneeksi eli ruumistuneeksi olennoksi, mutta yhä vielä hän on pääasiallisesti eetterinen . . . Hän on suvuton ja niinkuin eläimet ja kasvit hän kehittää oudonlaisia suunnattomia ruumiita, jotka vastaavat hänen karkeampaa ympäristöään.*

II kierros. Hän (ihminen) on vielä jättiläismäinen ja eetterinen, mutta kasvaa lujemmaksi ja kiinteämmäksi ruumiiltaan; hänestä tulee ihminen, joka on enemmän fyysillinen mutta yhä vielä vähemmän älykäs kuin henkinen (1), sillä järki kehittyy hitaammin ja vaikeammin kuin fyysillinen ruumis.

III kierros. Hänellä on nyt aivan luja ja kouriintuntuva ruumis, ensiksi jättiläisapinan muotoinen, ja on nyt enemmän älykäs eli oikeammin viekas kuin henkinen. Sillä alaspäisellä kaarella hän on nyt saapunut siihen kohtaan, missä hänen alkuperäinen henkisyytensä himmenee ja joutuu heräävän älyllisyyden varjoon (2). Kolmannen kierroksen jälkipuoliskolla hänen jättiläismäinen vartalonsa vähenee, hänen ruumiinsa tulee hienommaksi kudoksiltaan ja hän tulee järkevämmäksi olennoksi, vaikka hän yhäkin on enemmän apina kuin Deeva . . . (Kaikki tämä toistuu miltei tarkalleen neljännen kierroksen kolmannessa juurirodussa.)

IV kierros. Äly saavuttaa suunnattoman kehityksen tässä kierroksessa. Rodut, jotka (tähän asti) ovat olleet mykkiä, saavat (nykyisen) inhimillisen puhekyvyn tällä pallolla, jolla neljännestä rodusta alkain kieli täydellistyy ja tieto kasvaa. Tässä neljännen kierroksen puolitiessä (neljännen, atlantilaisen juurirodun keskikohdalla) ihmiskunta kulkee pienemmän manvantarisen kauden kääntöpisteen yli . . . Maailma on täynnä älyllisen toimeliaisuuden ja henkisen rappeutumisen hedelmiä . . ."

Näin kuuluu alkuperäinen kirje; tässä seuraa myöhempiä huomautuksia ja lisäselityksiä, jotka ovat saman käden kirjottamat muistutuksina.

„(1) . . . Alkuperäinen kirje sisälsi pääasiallisen opin — 'yleiskatsauksen' — eikä koskenut erikoisseikkoja . . . Jos olisi puhuttu 'fyysillisestä ihmisestä', kun lausunto rajottui vain aikaisempiin kierroksiin, olisi tultu takaisin yliluonnollisesti ja silmänräpäyksessä luotuihin 'nahkahameisiin' . . . Ensimäinen 'luonto', ensimäinen 'ruumis', ensimäinen 'järki' ensimäisellä havaintotasolla ensimäisellä pallolla ensimäisessä kierroksessa, — siinä se mitä tarkotettiin. Karma ja kehitys on näet:

'Kokoonpanoomme keskittänyt outoja vastakohtia,
Erilaisista luonnoista [1]) kummasti sekottuneita'.

„(2) Lukekaa: hän on nyt saapunut siihen kohtaan (analogian mukaan niinkuin kolmas juurirotu neljännessä kierroksessa), missä hänen (nim. enkeli-ihmisen) alkuperäinen henkisyytensä himmenee ja joutuu heräävän inhimillisen älyllisyyden varjoon, — niin te osaatte ihan paikalleen oikeaan tulkintaan . . .“

Nämä ovat Opettajan omia sanoja; sekä teksti, sanat että sulkumerkkien väliset lauseet ja selittävät muistutukset. On järjelle selvä, että täytyy olla suunnaton ero sellaisten sanojen välillä kuin „ulkokohtaisuus“ ja „itsekohtaisuus“, „aineellisuus“ ja „henkisyys“, kun näitä sanoja sovitetaan eri olemus- ja tajuntatasoihin. Kaikki nämä ovat otettavat suhteellisessa merkityksessään. Ja sentähden ei ole ihmettä, että omien aateskelujensa varaan jäänyt kirjantekijä, joka — olkoon hän kuinka harras oppimaan — kuitenkin oli aivan kokematon näiden hiushienojen opetusten alalla, joutui harhaan. Eikä erotus kierrosten ja rotujen välillä ollut tarpeeksi määritelty hänen saamissaan kirjeissä, sillä mitään senlaatuista ei oltu ennen kaivattu, koska tavallinen itämainen oppilas tuokiossa olisi löytänyt erotuksen. Sitäpaitsi, toistaaksemme Mestarin kirjeestä:

„Opetukset ilmotettiin vastalauseella . . . ne olivat, niin sanoaksemme, salakuljetustavaraa . . . Ja kun minulla lopulta oli edessäni vain yksi kirjeenvaihtaja, oli toinen, Mr . . . niin sekottanut kaikki kortit, ettei jäänyt paljonkaan sanottavaa lakia rikkomatta.“

Teosofit, „joita tämä voi koskea“ ymmärtävät, mitä tällä tarkotetaan.

Kaikesta tästä käy selville, ettei näissä kirjeissä koskaan lausuttu mitään sen väitteen tukemiseksi, että salainen oppi koskaan on opettanut tai mikään adepti sanonut uskovansa — muuten paitsi kuvannollisesti — sitä nurinkurista uudenaikaista teoriaa, että ihminen on polveutunut samasta esi-isästä kuin apina — todella eläimellisestä ihmisapinasta. Tähän päivään asti on maailmassa paljon

---

[1]) Tässä tarkotetaan Pitrien ja Dhjaan Tshoohanien seitsemän hierarkian eli luokan *luontoja,* jotka muodostavat meidän luontomme ja ruumiimme.

enemmän apinankaltaisia ihmisiä kuin metsissä on ihmisenkaltaisia apinoita. Apina on Intiassa pyhä sentähden, että vihityt hyvin tuntevat sen synnyn, vaikka he sen salaavat vertauskuvaston tiheään verhoon. Hanumaana on Pavanan (Vaajun, „tuulen jumalan") poika ja hänen äitinsä on Andshanaa, Keesariiksi kutsutun hirviön vaimo, vaikka hänen sukupuustansa kerrotaan eri tavoin. Lukija, joka pitää tämän mielessään, löytää II osassa paikka paikoin koko selityksen tähän älykkääseen vertaustaruun. Kolmannan rodun ihmiset (jotka jakautuivat miehiin ja naisiin) olivat „jumalia" henkisyytensä ja puhtautensa puolesta, vaikka olivatkin tajuttomia ja ihmisinä vielä vailla älyä.

Nämä kolmannen rodun „ihmiset", atlantilaisten esi-isät, olivat juuri samanlaisia apinankaltaisia, älyllisesti tajuttomia jättiläisiä kuin ne olennot, jotka kolmannessa kierroksessa edustivat ihmiskuntaa. Siveellisesti vastuuttomina ollen nämä kolmannen rodun „ihmiset" sekottumalla heitä alempiin eläinlajeihin loivat sen puuttuvan renkaan, josta aikoja myöhemmin (vasta tertiäri-ajassa) tuli todellisen apinan kaukainen esi-isä, sellaisena kuin sen nyt tapaamme Pithecussuvussa.

Ja jos tämän arvellaan sotivan sitä lausuntoa vastaan, joka asettaa eläimen ihmistä myöhemmäksi, niin lukijaa pyydetään pitämään mielessään, että tarkotetaan ainoastaan *plasentalisia* [1]) *imettäväisiä.* Noina aikoina oli olemassa eläimiä, joista eläintiede meidän päivinämme ei osaa uneksiakaan, ja *synnytystavat eivät olleet samat* kuin mitä uudenaikaiset luonnontutkijat niillä käsittävät. Ei ole aivan sopivata julkisesti kosketella tällaisia kysymyksiä, mutta ei ole *minkäänlaista* ristiriitaa tai mahdottomuutta tässä.

Siten aikaisemmat opit, jos olivat kuinkakin epätyydyttävät, hämärät ja katkonaiset, eivät opettaneet „ihmisen" kehittymistä „apinasta". Eikä *Esoteric Buddhismin* tekijä väitä sitä missään teoksensa kohdassa, vaan koska hän oli taipuvainen uudenaikaiseen tieteeseen, käyttää hän sellaista kieltä, joka kenties voi oikeuttaa tuollaisen arvelun. Mutta vaikka se ihminen, joka kävi ennen neljättä, atlantilaista rotua, fyysillisesti kuinka paljon muistuttaisikin „jättiläisapinaa" — „ihmisen valekuvaa, jolla ei ole ihmisen elämää" — niin hän kuitenkin jo oli ajatteleva ja puhuva ihminen. Lemurialais-atlantilainen rotu oli korkeasti sivistynyt, ja jos hyväksytään traditsioni, joka on parempi historian lähde kuin se oletteleva mielikuvitus, joka tätä nykyä käy historian nimellä, oli hän korkeampi kuin me kaikkine tämän ajan tieteinemme ja turmeltuneine sivistyksinemme; ainakin oli lemurialais-atlantilainen tällainen kolmannen rodun loppupuolella.

Ja nyt voimme palata runoihin.

[1]) Miltei kaikki nykyiset imettäväiset ovat *plasentalisia*, s. o. sellaisia, joissa sikiö on emässään kiinni plasentan eli „istukan" välityksellä. Suom.

VI Runo. — Jatkoa.

5. NELJÄNNESSÄ [1]) *(a)* POIKIEN KÄSKETÄÄN LUODA KUVANSA. YKSI KOLMASOSA KIELTÄYTYY. KAKSI [2]) TOTTELEE.

KIROUS LAUSUTAAN *(b)*. HE TULEVAT SYNTYMÄÄN NELJÄNNESSÄ,[3]) KÄRSIMÄÄN JA AIKAANSAAMAAN KÄRSIMYSTÄ. TÄMÄ ON ENSIMÄINEN SOTA *(c)*.

Tämän säkeen täysi merkitys tulee täysin tajuttavaksi vasta kun luetaan yksityiskohtaisemmat lisäselitykset Ihmissynnystä ja sen kommentarioista teoksemme II osassa. Tämän säkeen ja neljännen säkeen välillä on kulunut pitkiä ajanjaksoja ja nyt pilkistää jo toisen aioonin (aikakauden) aamunkoi ja päivännousu. Meidän planetallamme esitettävä näytelmä on nyt neljännessä näytöksessään, mutta saadakseen selvemmän käsityksen koko näytelmästä on lukijan silmäiltävä taaksepäin, ennenku'n hän etenee edemmäksi. Tämä värsy kuuluu näet yleiseen maailmansyntyyn, niinkuin sitä kuvataan vanhoissa kirjoissa, jotavastoin II osa antaa seikkaperäisen selonteon ensimäisten ihmisolentojen „luomisesta" eli pikemmin muodostuksesta. Sitä seuraa toinen ihmiskunta ja sitten kolmas, eli niinkuin niitä kutsutaan, ensimäinen, toinen ja kolmas juurirotu. Niinkuin kiinteä maa alussa oli sula tulipallo, tulisumu ja „alkulimainen" haamu, niin ihminenkin.

(*a*) „Neljännen" selitetään merkitsevän neljättä kierrosta ainoastaan kommentarioitten auktoritetin nojalla. Se voi yhtä hyvin tarkottaa neljättä ikuisuutta kuin neljättä kierrosta, tai vieläpä neljättä palloamme. Sillä meidän pallomme niinkuin yhä uudestaan tulee näyteltäväksi, on neljäs sfääri neljännellä eli alimmalla aineellisen elämän tasolla. Ja nyt sattuu niin, että olemme neljännessä kierroksessa, jonka keskikohdassa piti vallita täydellinen tasapaino hengen ja aineen välillä.

Niinkuin tulemme näkemään, oli tämä se aika — neljännen, atlantilaisen rodun sivistyksen ja tiedon sekä inhimillisen älykkyyden huippukohdassa — jolloin tapahtui viimeinen ratkaisu rotujen ruumiillisuuden ja henkisyyden tasotuksessa, ja ihmiskunta sen johdosta haaraantui ja lähti kulkemaan kahta suorastaan vastakkaista suuntaa: *oikea-* ja *vasenkätistä* tiedon eli Vidjaan tietä. Kommentarion sanoilla:

Näin kylvettiin noina päivinä valkoisen ja mustan magian siemenet. Siemenet olivat uinuvina jonkun aikaa ja versoivat vasta viidennen (meidän rotumme) aikaisemmassa ajanjaksossa.

---

[1]) Kierroksessa eli elämän ja olemassaolon kulussa seitsemän pienemmän pyörän ympäri.

[2]) Kolmasosaa.

[3]) Rodussa.

Kommentario sanoo tätä säettä selittäen:

Pyhät nuorukaiset (jumalat) kieltäytyivät lisääntymästä ja luomasta kaltaisiaan ja luontoisiaan lajeja. „Nuo eivät ole sopivia muotoja (Ruupoja) meitä varten. Niiden tulee kasvaa". He kieltäytyivät astumasta itseään alempien olentojen Tshaajoihin (varjoihin eli kuviin). Siten oli alusta asti itsekäs tunne päässyt valtaan jumalienkin keskeen ja he lankesivat karmallisten Lipikojen silmien edessä.

Niiden täytyi siitä kärsiä myöhemmissä syntymissään. Kuinka rangaistus kohtasi jumalia, näkyy II osassa.

On olemassa yleinen traditsioni siitä, että ennen fysiologista „lankeemusta", kaltaistensa synnyttäminen, sekä ihmisillä että eläimillä, tapahtui „luojien", tai heidän jälkeläistensä *tahdonvoimalla.* Tämä oli hengen lankeemus synnytykseen eikä kuolevaisen ihmisen lankeemus. On jo mainittu, että itsetietoiseksi tullakseen hengen on kulettava läpi jokainen olemassaolon kausi, kunnes se maan päällä saavuttaa korkeimman kohtansa ihmisessä. Henki itsessään on tiedoton, kielteinen *aatelma.* Sen puhtaus on sisällä piilevä eikä ansaittu; senpätähden, niinkuin jo nähtiin, tullakseen korkeimmaksi Dhjaan Tshoohaniksi on kunkin minän ehdottomasti saavutettava täysi itsetietoisuus inhimillisenä s. o. tietoisena olentona, joka meille on yhteisnimityksellä lausuttuna „ihminen". Juutalaiset kabbalistit, väittäessään, ettei mikään henki voi kuulua jumalalliseen hierarkiaan, jollei Ruakh (henki) ole yhdistynyt Nefeshiin (elävään sieluun), toistavat siinä itämaista esoterista oppia:

Dhjaanin on tultava Aatmaa-Buddhiksi; kun Buddhi-Manas murtautuu erilleen kuolemattomasta Aatmaasta, jonka käyttöväline se (Buddhi) on, niin Aatman siirtyy Olemattomuuteen, joka on Ehdoton Oleminen.

Tämä merkitsee, että puhtaasti nirvaaninen tila on hengen tulo takaisin siihen Olemiseen, joka on ihanteellinen aatelma ja jolla ei ole mitään suhteita siihen tasoon, millä maailmamme nyt päättää kiertokautensa.

(*b*) „Kirous lausutaan" ei tässä paikassa tarkota, että joku personallinen Jumala tai Korkeampi Henki sen lausuisi vaan ainoastaan, että oli matkaansaatettu syy, joka ei voinut olla luomatta pahoja seurauksia, ja että tämän karmallisen syyn vaikutusten täytyi viedä ne olennot, jotka toimivat luonnon lakeja vastaan ja siten estivät sitä oikealla tavalla kehittymästä, pahoihin ruumistuksiin ja siis kärsimyksiin.

(c) „Oli monta sotaa", jotka kaikki tarkottavat taisteluita henkisen, kosmillisen ja tähtitieteellisen tasotustilan aikaansaamiseksi mutta etenkin koskevat mysteriota ihmisen kehittymisestä sellaiseksi kuin hän nyt on. Että Voimien eli puhtaitten olemusten „käskettiin luoda", koskee mysteriota, jota toisessa paikassa tullaan selittämään, niinkuin jo sanottu. Se on ensiksikin yksi luonnon syvimpiä

salaisuuksia — syntymisen salaisuus, jonka ratkaisemiseksi sikiö-opin tutkijat turhaan ovat viisaat päänsä panneet yhteen — mutta samalla eräs jumalallinen toimitus, johon kuuluu tuo suuri uskonnollinen eli oikeammin jumaluusopillinen mysterio, n. k. „enkelein lankeemus". Kun allegorian esoterista merkitystä selitetään, voidaan todistaa, että Saatana ja hänen kapinalliset joukkonsa kieltäytyivät fyysillistä ihmistä luomasta ainoastaan tullakseen jumalallisen ihmisen suoranaisiksi vapahtajiksi ja luojiksi. Vertauskuvallinen oppi on enemmänkin kuin mystillinen ja uskonnollinen; se on puhtaasti tieteellinen, niinkuin myöhemmin näkyy. Sillä „kapinallinen" enkeli ei tahtonut jäädä paljaaksi sokeaksi toimeenpanovälineeksi, tutkimattoman lain pakottamaksi ja ohjaamaksi, vaan hän vaati ja hankki omin väkinsä itselleen oikeuden itsenäiseen arvosteluun ja tahtomiseen, oikeuden vapaaseen toimintaan ja vastuunalaisuuteen, sillä ihminen ja enkeli ovat samalla tapaa Karman lain alaisia.

Kabbalistisia näkökantoja selittäen sanoo *New Aspects of Life*-kirjan tekijä langenneista enkeleistä, että:

> Vertauskuvallisen opin mukaan henki oltuaan ennen ainoastaan Jumalan toimeenpaneva kätyri, tuli omatahtoiseksi kehittyneessä ja itseään kehittävässä toiminnassaan, ja asettaen oman tahtonsa häntä koskevan jumalallisen halun sijalle, hän lankesi. Sentähden henkien valtakunta ja hallinto ja se henkinen toiminta, mikä johtuu henkien omasta tahdosta ja on sen tuloksena, on ulkopuolista, vastakkaista ja ristiriitaista sielujen ja jumalallisen toiminnan valtakuntaan nähden. [1])

Näin pitkälle kaikki hyvä, mutta mitä tekijä tarkottaa sanoessaan:

> Kun ihminen oli luotu, oli hän inhimillinen rakenteeltaan, hänen tunteensa, toivonsa ja halunsa olivat inhimilliset. Tästä tilasta hän lankesi — ja tuli raakalaiseksi ja villiksi.

Tämä on suorastaan vastakkaista meidän itämaiselle opillemme, vieläpä kabbalistiselle käsitykselle, mikäli me sitä ymmärrämme, ja itse raamatulle. Tämä tuntuu ruumiillisuuden ja aineellisuuden värittämältä positivistiselta [2]) filosofialta, vaikka on hieman vaikeata olla aivan varma tekijän tarkotuksesta. Mutta *lankeemus* „luonnontilasta yliluonnolliseen ja eläimelliseen" — jolloin tässä tapauksessa „yliluonnollinen" merkitsee puhdasta henkistä tilaa — ilmaisee jotakuinkin mitä mekin tarkotamme.

Uusi testamentti puhuu yhdestä tällaisesta „sodasta" seuraavasti:

„Ja sota tapahtui taivaassa: Michael ja hänen enkelinsä taistelivat lohikäärmettä vastaan, ja lohikäärme sotei ja hänen enkelinsä, eikä voittanut; eikä heidän sijaansa enämpi löytty taivaassa. Ja suuri lohikäärme heitettiin ulos, se vanha mato, joka perkeleeksi ja saatanaksi kutsutaan, joka koko maan piirin viettelee. (Ilm. Kirja 12: 7—9.)"

---

[1]) P. 235.

[2]) Katso muist. siv. 31.

Kabbalistinen toisinto samasta kertomuksesta luetaan *Codex Nazaraeuksessa,* natsarealaisten pyhässä kirjassa, jotka natsarealaiset olivat todellisia mystillisiä kristittyjä, Johannes Kastajan seuraajia ja Khristoksen vihittyjä. Bahak Zivon, „haltijoitten isän", käsketään muodostamaan luontokappaleita, „luomaan". Mutta koska hän „ei tunne Orkusta (manalaa)", ei hän onnistu siinä vaan kutsuu Fetahilin, vielä puhtaamman hengen avukseen, mutta tämä onnistuu vielä huonommin. Tässä toistuu „Isien", Valon Herrojen epäonnistuminen, ne kun toinen toisensa jälkeen pettyvät yrityksissään. [1])

Tahdomme nyt toistaa aikaisemmista kirjoistamme: [2])

Sitten astuu luomisnäyttämölle henki [3]) (n. k. Maan-henki eli -sielu, *psykhee,* jota Jakob kutsuu „perkeleelliseksi"), Anima Mundin eli Astralivalon alempi osa. (Katso tämän säkeen loppua). Natsarealaisilla ja gnostikoilla tämä henki oli naisellinen. Kun siis Maan-henki huomaa, että Fetahililta [4]) *uusimmalta ihmiseltä* (myöhimmältä), loisto „muuttui" ja että sille loistolle tapahtui „vähennys ja sammuminen", herättää hän Karabtanoksen, [5]) „joka oli julkea ja *ilman järkeä ja arvostelukykyä,"* ja sanoo hänelle: „Nouse, katso, *Uusimman* Ihmisen (Fetahilin) loisto (valo) ei ole onnistunut (synnyttämään eli luomaan ihmisiä), tämän loiston väheneminen on ilmeisenä. Nouse, tule äitisi (hengen) kanssa ja vapauta itsesi niistä rajotuksista, joissa olet kiinni, ja niistäkin, jotka ovat koko maailmaa avarammat". Tämän jälkeen seuraa julkean ja sokean aineen yhtymä, jota johtaa hengen sysäykset (ei *jumalallisen* henkäyksen vaan *astralihengen,* joka kaksinaisine olemuksineen jo on aineella tahrattu); ja kun äidin tarjoukseen on suostuttu, siittää henki „seitsemän numeroa" ja seitsemän tähteä (planettaa), jotka myöskin edustavat *seitsemää kuolemansyntiä,* jälkeläisiä jumalallisesta lähteestään eronneen astralisielun (hengen) sekä *aineen,* sokean himojen demoonin. Tämän nähdessään Fetahil ojentaa kätensä aineen syvyyttä kohti ja sanoo: „Olkoon maa olemassa, niinkuin Voimien asunto on ollut olemassa". Ja kastaen kätensä kaaokseen, jonka hän tiivistää, luo hän meidän planettamme.

Sitten Codex jatkaa kertomalla, kuinka Bahak Zivo erosi hengestä (Spiritus) ja kuinka haltiat (genii) eli enkelit erosivat kapinoitsijoista. [6]) Sitten (suurin) Mano, [7]) joka asuu suurimman Ferhon luona, kutsuu avukseen Kebar Zivon, (joka myös tunnetaan nimellä Nebat Iavar ben Iufin Ifafin), elämänravinnon [8]) kypärin ja viinipuun — joka on kolmas elämä — ja säälien

---

[1]) Katso II osaa, säettä 17.

[2]) *Isis Unveiled,* I, 299, 300. Vertaa myöskin Dunlapin *Sôd, the Son of the Man,* pp. 51 ja seur.

[3]) Irenaeuksen, Justinus' Marttyyrin ja itse Codexin nojalla osottaa Dunlap, että natsarealaiset pitivät „henkeä" *naisellisena* ja *pahana* voimana, suhteessaan tähän maahamme.

[4]) Fetahil merkitsee samaa kuin Pitrien sotajoukko, jotka „loivat ihmisen" ainoastaan „kuoreksi". Hän oli natsarealaisten mukaan Valon Kuningas ja Luoja, mutta tässä tapauksessa hän on onneton Prometheus, joka ei saa kiinni Elävästä Tulesta, mikä tarvittaisiin Jumalallisen Sielun muodostamiseksi, koska hän ei tunne salaista nimeä, kabbalistien sanomatonta nimeä, jota ei voi ilmottaa.

[5]) Aineen ja himon hengen; Kaama Ruupan *ilman* Manasta, järkeä.

[6]) Codex Nazaraeus, II, 233.

[7]) Tämä natsarealaisten Mano muistuttaa ihmeellisesti hindulaista Manua, *Rig Veedan* Taivaallista Ihmistä.

[8]) „Minä olen todellinen *viinipuu* ja minun isäni on peltomies." (Joh. 15: 1).

kapinallisia ja hulluja haltioita heidän kunnianhimonsa suuruuden tähden, sanoo: „Haltioitten (aioonien) Herra, [1]) katso, mitä haltiat (kapinalliset enkelit) tekevät, ja mitä he nyt neuvottelevat. [2]) He sanovat: 'Kutsukaamme esiin maailma ja saattakaamme „Voimat" olemassaoloon. Haltiat ovat ruhtinaita (Principes), Valon Poikia, mutta sinä olet Elämän Lähettiläs' ".

Ja vastustaakseen seitsemän „pahaluontoisen" prinsipin, hengen jälkeläisten, vaikutusta Kebar Zivo (eli Cabar Zivo), loiston mahtava herra, saa aikaan *seitsemän muuta elämää* (kardinaalihyveet), jotka loistavat omassa muodossaan ja valossaan „korkeudesta" [3]) ja siten palauttavat tasapainon hyvän ja pahan, valon ja pimeyden välille.

Tässä voi lukija nähdä toistelun varhaisimmista *allegorisista* dualisista. järjestelmistä, kuten zoroasterilaisesta, ja huomata idun tulevaisuuden dogmatisiin ja dualistisiin uskontoihin, joka itu on kasvanut niin reheväksi puuksi kirkollisessa kristinuskossa. Tässä näkyy jo ulkopiirteet kahdesta „ylimmästä" — nim. Jumalasta ja Saatanasta. Mutta meidän runoissamme ei ole mitään sellaista aatetta.

Useimmat länsimaisista kristityistä kabbalisteista — ennen muita Éliphas Lévi — pyrkiessään sovittamaan yhteen salaiset tieteet ja kirkon uskonkappaleet, tekivät parastaan saattaakseen ,,astralivalon" merkitsemään ainoastaan ja eritoten varhaisten kirkko-isien Pleeroomaa, langenneitten enkelijoukkojen, Päämiesten ja Valtojen asuntoa. Mutta astralivalo, vaikka onkin vain Ehdottoman alempi ole muspuoli, on sittenkin kaksinainen. Se on Anima Mundi, eikä sitä koskaan olisi pidettävä muuna paitsi kabbalistisia tarkotuksia varten. Erotus, joka on sen ,,valon" ja sen ,,elävän tulen" välillä, pitää aina olla tietäjän ja yliaistillisen näkijän mielessä. Tämän ,,valon" korkeampi aspekti, jonka puuttuessa ainoastaan aineluomuksia voi syntyä, on tuo elävä tuli ja sen seitsemäs prinsippi. Sanotaan *Isis Unveiled*'issa, missä sitä täydelleen kuvataan:

> Astralivalo eli Anima Mundi on kaksinainen ja kaksisukuinen. Sen (ihanteellinen) miehinen puoli on puhtaasti jumalallinen ja henkinen, se on viisaus, se on henki eli Purusha, jotavastoin naisellinen osa (natsarealaisten ,,henki") on yhdessä merkityksessä tahrattu aineella ja *on* todella aine ja sentähden jo paha. Se on jokaisen elävän olennon elonperusta, ja antaa astralisielun, nestemäisen *perisprit'n* [4]) ihmisille, eläimille, ilman linnuille ja kaikille eläville. Eläimillä on itsessään ainoastaan uinuva siemen korkeimpaan kuolemattomaan sieluun. Tämä kehittyy vasta lukemattomien kehityssarjojen jälkeen; oppi näistä kehityssarjoista löytyy kabbalistisessa mietelauseessa: „Kivi tulee kasviksi, kasvi eläimeksi, eläin ihmiseksi, ihminen hengeksi ja henk jumalaksi". [5])

---

[1]) Gnostikoilla Kristus, samoinkuin Mikael, joka muutamissa suhteissa oli hänen kansaan yhtä, oli „aioonien päämies".

[2]) *Codex Nazaraeus,* I, 135.

[3]) Katso Ferekyydeksen „Kosmogoniaa".

[4]) Kuten ranskalaiset spiritistit kutsuvat astrali- ja eetteriruumista. Suom.

[5]) I, 301, muist.

Itämaisten vihittyjen seitsemää prinsippiä ei oltu vielä selvitetty, kun *Isis Unveiled* kirjotettiin, vaan ainoastaan puoleksi eksoterisen *Kabbalan* kolmet *kabbalistiset kasvot.* [1]) Mutta nämä sisältävät kuvauksen ensimäisen Dhjaan Tshoohanien ryhmän mystillisistä luonnoista, niiden, jotka ovat „tulen alueessa" *(regimen ignis),* sen „johdon" (eli hallinnon) alaisia, kolmeen luokkaan jaetut, ensimäisessä yhdistyneet, joka tekee *neljä* eli „tetraktyksen". Jos ken tarkkaavaisesti tutkii kommentarioita, löytää hän saman asteikon enkeliluonnoista, nim. *passiivisesta* lukien *aktiiviseen;* viimeiset näistä olennoista ovat yhtä lähellä Ahamkaara-elementtiä — sitä aluetta eli tasoa, missä *minuus* eli tunne *minä olen* alkaa tulla selvästi tajutuksi — kuin ensimäiset ovat lähellä erilaistumatonta aineolemusta. Edelliset ovat Aruupa, ruumiittomia, jälkimäiset Ruupa, ruumiillisia.

Saman teoksen 2 osassa, [2]) käsitellään perinpohjin gnostikkojen ja ensimäisten juutalaiskristittyjen, natsarealaisten ja ebionitien filosofisia järjestelmiä. Ne näyttävät, minkälaisia mielipiteitä Jehovahista suosittiin niinä aikoina, vanhauskoisten mooseksclaisten piirin ulkopuolella. Kaikki gnostikot yhdistivät Jehovahin pahaan prinsippiin eikä hyvään. Hän oli heille Ilda-Baoth, „Pimeyden Poika", jonka äiti, Sofia Akhamooth, oli Sofian, jumalallisen viisauden — aikaisempien kristittyjen naisellisen Pyhän Hengen — Aakaashan tytär; Sofia Akhamooth personoi alempaa astralivaloa eli eetteriä. Astralivalo on samassa suhteessa Aakaashaan ja Anima Mundiin kuin Saatana on Jumaluuteen. Ne ovat yksi ja sama asia *kahdelta puolelta nähtynä,* nim. henkiseltä ja psyykilliseltä — yli-eetteriseltä eli aineen ja puhtaan hengen väliseltä yhdyssiteeltä käsin — ja toiselta puolen fyysilliseltä. [3]) Ilda-Baoth on kokoonpantu nimi, muodostettu sanoista *Ilda* ילד lapsi, ja Baoth; jälkimäinen tulee sanasta בהוץ, muna, ja בהות kaaos, tyhjyys, autius eli hävitys; se on siis lapsi kaaoksen munasta syntynyt — niinkuin Brahmaa. Ilda-Baoth eli Jehovah on ainoastaan yksi Elohimeista, seitsemästä luovasta hengestä, ja yksi alemmista Sefirotheista. Ilda-Baoth synnyttää itsestään seitsemän muuta jumalaa, „tähtihenkeä" eli „kuu-isää", [4]) sillä ne ovat kaikki samaa. [5]) Ne ovat kaikki *hänen oman kuvansa kaltaisia,* „Kasvojen Henkiä" ja toinen toisensa heijastuksia ja tulevat tummemmiksi ja aineellisemmiksi, mikäli ne asteettain etääntyvät kauemmaksi

---

[1]) Ne löytyvät kuitenkin kaldealaisessa *Lukujen Kirjassa.*

[2]) II, 183 ja seur.

[3]) Katso erotusta *nous*'in, korkeamman jumalallisen viisauden, ja *psyykheen,* alemman ja maallisen viisauden välillä Jak. 3: 15—17.

[4]) Jehovahin yhteys kuun kanssa Kabbalassa on tutkijoille hyvin tunnettu.

[5]) Mitä natsarealaisiin tulee, katso *Isis Unveiled,* II, 131 ja 132. Todellisen Kristoksen totiset seuraajat olivat kaikki natsarealaisia ja *kristos*laisia ja olivat myöhempien kristittyjen vastustajia.

alkuunpanijastaan. Ne asuvat myöskin seitsemässä piirissä, jotka ovat asetetut portaitten muotoon, sillä sen astuimet nousevat ja laskevat hengen ja aineen asteikkoa myöten. [1]) Sekä pakanoilla että kristityillä, hindulaisilla ja kaldealaisilla, kreikkalais- yhtä hyvin kuin roomalaiskatolilaisilla — joiden kirjoissa niitä selitetään hyvin vähin eroavaisuuksin — ne kaikki olivat seitsemän planetan suojelushenkiä ja meidän seitsenäisen ketjumme seitsemän planettapiirin hallitsijoita, joista piireistä maa on alin. Täten „tähti"- ja „kuu"-henget liittyvät korkeampiin planetta-enkeleihin ja hindulaisten Saptarsheihin, tähtien seitsemään Rishiin. Ne ovat näiden Rishien alaisia enkeleitä eli lähettiläitä, niiden vuodatuksia alenevalla asteikolla. Tällaiset olivat filosofisten gnostikkojen ajatuksen mukaan Jumala ja Pääenkelit, joita kristityt nyt palvovat. „Langenneet enkelit" ja tarina „taivaan sodasta" ovat siis synnyltään puhtaasti pakanallisia ja ovat tulleet Intiasta Persian ja Kaldean kautta. Ainoa viittaus niihin kristillisessä kaanonissa tavataan Ilm. Kirjan 12 luvussa, niinkuin muutamia sivuja aikaisemmin luettiin.

Siten „Saatana", kun häntä lakataan katsomasta kirkkojen taikauskoisessa, dogmatisessa, epäfilosofisessa hengessä, kasvaa suurenmoiseksi kuvaksi *siitä*, joka *maallisesta* ihmisestä tekee *jumalallisen;* joka antaa ihmiselle kautta Mahaakalpan pitkän ajanjakson Elämänhengen Lain ja vapauttaa hänet tietämättömyyden synnistä, siis kuolemasta.

VI Runo — Jatkoa.

6. VANHEMMAT PYÖRÄT PYÖRIVÄT ALASPÄIN JA YLÖSPÄIN *(a)*. ÄIDIN MÄTI TÄYTTI KAIKEN. [2]) TAISTELUJA KÄYTIIN LUOJIEN JA HÄVITTÄJIEN VÄLILLÄ JA TAISTELUJA AVARUUDESTA, SIEMEN ESIINTYI JA KATOSI NÄKYVISTÄ ALITUISESTI *(b)*. [3])

(a). Tähän lopetamme toistaiseksi nämä poikkeukset pääaineesta — jotka kyllä ovat välttämättömät koko yhteiskuvan valaisemiseksi, vaikka ne katkaisevatkin kertomuksen kulun — ja palaamme taas maailmansyntyyn. Lause „vanhemmat pyörät" koskee meidän ketjumme maailmoita eli palloja, sellaisina kuin ne olivat edellisten kierrosten aikana. Tämän runon sisällys esoterisesti selitettynä on täydellisesti tavattavana kabbalistisissa teoksissa. Niissä löytyy

---

[1]) Katso seitsen-maailmaista kuuketjua siv. *192*, jossa niinkuin meidän omassa ja jokaisessa muussa ketjussa, alemmat maailmat ovat henkisiä, jotavastoin alin, olkoon se kuu, maa tai joku muu planetta, on musta aineellisuutensa takia.

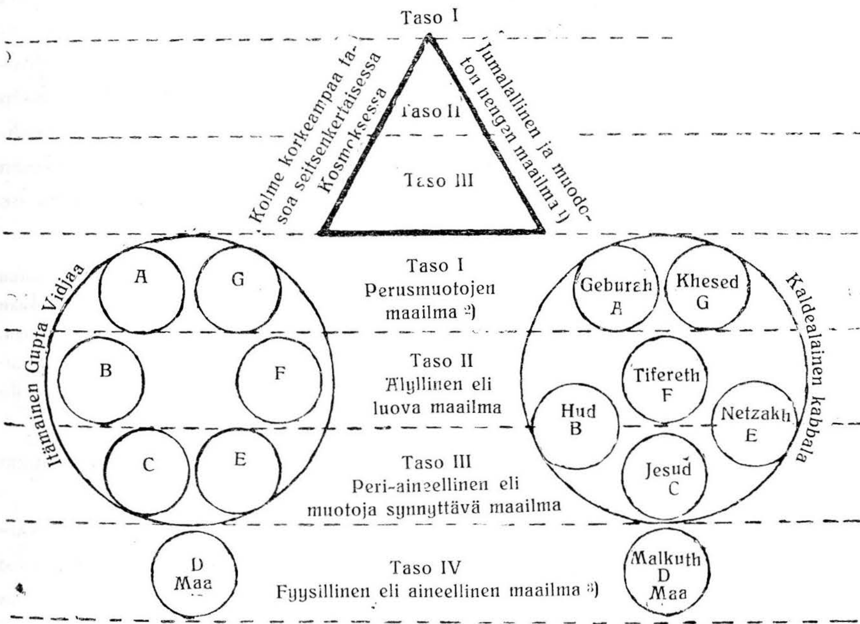
[2]) Koko Kosmoksen. Lukija muistakoon, että runoissa Kosmos usein merkitsee ainoastaan meidän omaa aurinkokuntaamme eikä rajatonta kaikkeutta.

[3]) Tämä on puhtaasti tähtitieteellistä.

todella kertomus noista lukemattomista palloista, jotka kehittyvät aikakautisen pralajan jälkeen ja jotka vanhoista aineksista rakennetaan uuteen muotoon. Entiset pallot häviävät ja esiintyvät uudestaan, muutettuina ja uutta elämän laatua varten täydennettyinä. *Kabbalassa* verrataan sanoja kipinöihin, jotka sinkoilevat suuren Rakennusmestarin *Lain* vasarasta — sen Lain, joka hallitsee kaikkia pienempiä luojia.

Seuraava vertaileva piirros osoittaa kahden järjestelmän, kabbalistisen ja itämaisen, samaisuuden. Kolme ylempää tasoa on kolme korkeampaa tajunnantasoa, jotka kummassakin koulussa ainoastaan vihityille paljastetaan ja selitetään; alemmat edustavat neljää alempaa tasoa — ja alin on meidän tasomme eli näkyväinen maailma.

Kuva III.

¹) Aruupa eli „muodoton", missä muoto lakkaa olemasta ulkokohtaisella tasolla.

²) Nimitys „perusmuotojen maailma" ei ole tässä ymmärrettävä samassa merkityksessä kuin platonistit sitä ajattelevat; siis ei maailmana sellaisena kuin se on ollut Jumalallisessa *Tajunnassa;* vaan se on käsitettävä maailmana, joka on tehty ensimäiseksi malliksi ja jonka jälkeen seuraa yhä parempia maailmoita — nim. fyysillisesti parempia, sillä puhtaudessa ne alentuvat.

³) Nämä ovat Kosmillisen Tajunnan neljä alempaa tasoa; kolmelle ylemmälle tasolle ei ihmisäly nykyisessä kehityksessään voi nousta. Ihmistajunnan seitsemän tilaa koskee aivan toista kysymystä.

Nämä seitsemän *tasoa* vastaavat ihmisessä seitsemää tajunnan *tilaa*. Hänen tehtäväkseen jää soinnuttaa kolme korkeampaa tilaa itsessään Kosmoksen kolmen korkeamman tason mukaan. Mutta ennenkuin hän voi yrittää niitä soinnuttaa, tulee hänen herättää kolme „sijaa" eloon ja toimintaan. Ja kuinka moni kykenee hankkimaan itselleen edes ylimalkaisen käsityksen Aatmaa Vidjaasta (Henki-tiedosta), eli siitä, mitä Sufit kutsuvat Rohaniiksi! [1])

(b) „Siemen esiintyi ja katosi näkyvistä alituisesti". Tässä „siemen" edustaa „maailmanitua", jota tiede pitää perin ohennetussa tilassa olevina aineosasina, mutta salatieteellinen fysikka „henkisinä osasina" s. o. yliaistillisena aineena, joka on ensimäisen erilaistumisen tilassa. Nähdäkseen ja havaitakseen erotuksen — sen äärettömän kuilun, joka erottaa maallisen aineen hienompiasteisesta yliaistillisesta aineesta — tulisi jokaisen tähtientutkijan, jokaisen kemistin ja fyysikon olla *psykometristi*, [2]) enemmästä puhumattakaan; hänen pitäisi kyetä itse aistitsemaan sitä erotusta, johon hän nyt kieltäytyy uskomasta. Mrs. Elizabeth Denton, eräs aikansa kaikkein oppineimpia ja myös kaikkein materialistisimpia ja epäilevimpiä naisia — professori Dentonin, tunnetun amerikkalaisen geologin ja *The Soul of Things*-kirjan tekijän vaimo — oli, epäuskostaan huolimatta, mitä ihmeellisin psykometristi. Näin hän kuvailee erästä koettaan. Hänen otsalleen asetettiin meteorin kappale kuoreen pantuna, ja tietämättä, mitä se sisälsi, hän puhui:

> Mikä ero sen välillä, mitä me täällä tunnemme aineeksi, ja sen, joka siellä tuntuu aineelta! Yhtäällä *ovat ainekset niin karkeat ja kulmikkaat*. Ihmettelen, että me lainkaan voimme sitä sietää, ja vielä enemmän, että haluamme jatkaa nykyistä suhdettamme siihen. Toisaalla ovat kaikki ainekset niin hienostuneet, niin vapaat noista järeistä karkeista kulmikkaisuuksista, jotka täällä ovat elementeille ominaisia, etten voi olla pitämättä *tuota* paljon todellisempana olemassaolona kuin tätä.

Jumalsynnyssä jokainen siemen on eetterinen elimistö, josta myöhemmin kehittyy taivaallinen olento, jumala.

„Alussa" se, mitä mystillisessä sanastossa kutsutaan „kosmilliseksi kaipuuksi", kehittyy Ehdottomaksi Valoksi. Mutta valo ilman mitään varjoa olisi ehdoton valo, toisin sanoin ehdoton pimeys, niinkuin fyysillinenkin tiede koettaa todistaa. Tämä „varjo" esiintyy alkuaikaisen aineen muodossa, vertauskuvallisesti — jos niin tahdotte sanoa — luovan tulen eli lämmön hengen muodossa. Jos tiede hyläten runollisen muodon ja allegorian tahtoo tässä nähdä alkuaikaisen „tulisumun", on se oikeutettu niin tekemään. Tavalla tai toisella, olkoon se sitten Foohat tai tieteen kuuluisa „voima", joka on nimetön ja yhtä vaikeasti

---

[1]) Selvemmän käsityksen saamiseksi ylläolevasta katso sanaluettelon „Saptaparnaa".

[2]) „Psykometristiksi" kutsutaan sellaista henkilöä, joka jostakin aineellisesta kappaleesta kykenee „lukemaan", mitä sielullisia väreilyjä on ollut sen yhteydessä. Suom.

määriteltävä kuin meidän Foohatimme, niin tämä Jokin „saattoi maailman liikkumaan pyörreliikunnossa“, niinkuin Plaato sanoo, eli niinkuin salainen oppi lausuu:

Keskusaurinko saattaa Foohatin kokoomaan alkuaikaista tomua pallojen muotoon, pakottamaan nämä liikkeeseen yhteenkäyvien linjojen suuntaan ja lopuksi lähestymään toisiaan ja joukkoutumaan . . . Avaruuteen hajonneina, järjestyksettä ja suunnittelutta, maailman-siemenet törmäävät usein yhteen toistensa kanssa ennen lopullista joukkoutumistaan, jonka jälkeen ne tulevat vaeltajiksi (pyrstötähdiksi). Silloin taistelut ja sodat alkavat. Vanhemmat (kappaleet) vetävät puoleensa nuorempia, jotavastoin muut työntävät niitä luotansa. Monet katoavat, voimakkaampien kumppaniensa syöminä. Ne, jotka pelastuvat, tulevat maailmoiksi. [1])

Huolellisesti punnittuna ja tarkasti mietittynä tämän huomataan olevan yhtä tieteellistä kuin tieteen esitys meidän myöhäisellä ajallamme.

Meille on vakuutettu, että on olemassa useita uudempia aateskelevan mielikuvituksen luomia teoksia, varsinkin saksan kielellä, joissa puhutaan näistä tähtitaivaalla käydyistä taisteluista. Tämä on meille iloista kuulla, sillä tämä on salatieteellinen oppi, joka on kadonnut ammoisten aikojen hämäryyteen. Me olemme sitä täysin käsitelleet kirjassa *Isis Unveiled,* [2]) ja aate darvinilaisesta kehityksestä, elämän ja vallan taistelusta ja „kykenevimmän eloonjäämisestä“, niin sotajoukkojen kesken ylhäällä kuin sotajoukkojen kesken alhaalla, käy edellisen teoksemme kummankin osan läpi, jotka kirjotettiin v. 1876. Mutta aate ei ole meidän vaan on muinaisaikainen. Jo *Puraanoiden* kirjottajat ovat älykkäästi kutoneet allegorian pukuun kosmillisia tosiasioita ja inhimillisiä tapauksia. Jokainen vertauskuvien tutkija voi huomata heidän tähti-kosmilliset viittauksensa, vaikkei hän kykenisikään käsittämään niiden koko merkitystä. *Puraanoiden* suuret „sodat taivaissa“, Titaanien sodat Hesiodoksen ja muiden klassillisten kirjailijain teoksissa; myöskin „taistelut“ Osiriksen ja Tyfonin välillä egyptiläisessä tarustossa ja vieläpä taistelut skandinavilaisissa muinaissaduissa — kaikki tarkottavat samaa asiaa. Pohjoismainen mytologia puhuu siitä Liekkien taistelun muodossa ja kertoo Muspelin pojista, jotka taistelivat Wigredin kentällä. Kaikki nämä koskevat taivasta ja maata; niillä on kaksinainen ja usein kolminainen merkitys ja voidaan esoterisesti sovittaa sekä „ylhäällä“ että „alhaalla“ oleviin asioihin. Ne koskevat sekä tähtitieteellisiä, jumalaisia että inhimillisiä taisteluita, planetta-ratojen sekä kansojen ja heimojen ylemmyyden määräämistä. „Taistelu olemassaolosta“ ja „voimakkaimpien eloonjääminen“ vallitsi siitä hetkestä asti,

---

[1]) *Dzyanin Kirja.*

[2]) Katso sanaluettelosta sanoja „kehitys“, „Darwin“, „Kapila“, „Taistelu elämästä“, y. m.

jolloin Kosmos ilmeni olemassaoloon, ja se olisi tuskin saattanut jäädä muinaisten viisaitten huomaamatta. Tästä johtuvat ne alituiset taistelut, joita Indralla, taivaanlaen jumalalla, on Asuroiden kanssa — jotka oltuaan korkeita jumalia ovat alentuneet kosmillisiksi demooneiksi — ja Vritran eli Ahin kanssa; myös taistelut, joita käytiin tähtien ja tähtisikermien välillä, kuiden ja planettojen kesken — mitkä taivaankappaleet myöhemmin ruumiillistuivat kuninkaiksi ja kuolevaisiksi. Tästä myös johtuu Mikaelin ja hänen sotajoukkonsa sota taivaalla lohikäärmettä vastaan — Jupiter Lucifer-Venusta vastaan — kun kolmas osa kapinoivasta tähtijoukosta viskattiin alas avaruuteen ja „sen sijaa ei enämpi löytty taivaissa". Niinkuin kauan sitten kirjotimme:

Tämä on salaisten aikakausien perusta ja kulmakivi. Se osottaa, että brahmiinit ja Tanaim [1] . . . ajattelivat luomisesta ja maailman kehityksestä aivan darvinilaisella tavalla, sillä kummatkin käsittivät ennen kuin Darvin ja hänen seuraajansa luonnollisen valinnan, asteettaisen kehityksen ja lajien muuttumisen. [2]

Oli vanhoja maailmoita, jotka hävisivät uusien voittamina j. n. e. Että kaikki maailmat (tähdet, planetat y. m.) — niinpiankuin jotakin alkuaikaisen periaineen ydintä (erilaistumattomassa) laja-tilassa elähyttää jonkun äsken kuolleen taivaankappaleen vapautuneet prinsipit — tulevat ensin pyrstötähdiksi ja sitten auringoiksi, jonka jälkeen ne jäähtyvät asuttaviksi maailmoiksi, — tämä oppi on yhtä vanha kuin muinaiset Rishit.

Siten salaiset kirjat, niinkuin näemme, opettavat selvästi sellaista tähtitiedettä, jota ei edes uudenaikainen arvelutiede voisi hylätä, jos se vain täydelleen ymmärtäisi noita oppeja.

Muinainen tähtitiede näet ja muinaiset fyysilliset ja matematiset tieteet esittivät samanlaisia mielipiteitä kuin mitä on nykyaikaisella tieteellä, ja monet niistä olivat vielä tärkeämpiäkin. Nimenomaan opetettiin „taistelua elämästä" ja „kykenevimpien eloonjäämistä" sekä ylhäisissä maailmoissa että planettamme pinnalla täällä alhaalla. Tämä oppi kuitenkin, vaikkei tiede sitä kokonaan hylkää, tulee varmaankin herättämään vastustusta, kun se esitetään täydellisenä kokonaisuutena. Sillä se väittää, että on ainoastaan seitsemän itsesyntyistä, alkuaikaista „jumalaa", jotka ovat vuotaneet ulos kolminaisesta Yhdestä. Se merkitsee toisin sanoin, että kaikki maailmat eli tähdet — aina ankaran vastaavaisuuslain mukaan — muodostuvat toinen toisestaan senjälkeen kuin ensimäinen ilmennys Suuren Ajan alussa on tapahtunut.

Taivaankappaleitten syntyä avaruudessa verrataan pyhiinvaeltaja-joukkoon tuli-juhlassa. Seitsemän asketia esiintyy temppelin kynnyksellä, kantaen seitsemää

---

[1]) Juutalaiset salatieteilijät. Suom.

[2]) *Isis Unveiled*, II. 260.

palavaa suitsutuskeppiä. Näiden valosta ensimäinen pyhiinvaeltajien rivi sytyttää suitsutuskeppinsä. Tämän jälkeen jokainen asketi alkaa heiluttaa keppiään ilmassa päänsä ympäri ja antaa tulta muille. Näin käy taivaankappaleitten. Yhden laja-keskuksen sytyttää ja herättää eloon toisen „pyhiinvaeltajan" tuli, jonka jälkeen uusi „keskus" syöksyy avaruuteen ja tulee pyrstötähdeksi. Vasta kadotettuaan nopeutensa ja sen johdosta tulipyrstönsä, asettuu Tulinen Lohikäärme rauhaan ja vakaantuu säännölliseksi kunnioitettavaksi kansalaiseksi tähtiperheeseen. Sentähden sanotaan:

Syntyneenä avaruuden mittaamattomissa syvyyksissä yhdenluontoisesta Elementistä, jota kutsutaan Maailmansieluksi, jokainen kosmillisen aineen ydin heittäytyen äkkiä olemassaoloon alottaa elämänsä mitä vastaisimmissa oloissa. Lukemattomien ajanjaksojen kuluessa sen on voitettava itselleen paikka äärettömyyksissä. Se kiertää ja kaartaa ylt'ympäri, tiiviimpien jo vakaantuneitten kappaleitten keskellä, liikkuu sysäyksittäin ja työntyy milloin mitäkin kohtaa tai keskustaa päin, joka sitä vetää puoleensa, ja niinkuin laiva, joka ajautuu karien ja vedenalaisten kivien täyttämään väylään, se koettaa välttää muita taivaankappaleita, jotka sitä vuoroin vetävät, vuoroin karkottavat. Monet katoavat ja niiden massa sulautuu ja häviää voimakkaampiin massoihin, ja etenkin monien aurinkojen kyllästymättömiin vatsoihin, jos ne ovat syntyneet jossakin aurinkokunnassa. Ne, jotka liikkuvat hitaammin ja jotka ajautuvat elliptisessä kaaressa, ovat tuomitut häviämään tyhjiin ennemmin tai myöhemmin. Muut jotka liikkuvat parabolisissa [1]) *kaarissa, pääsevät tavallisesti häviöstä nopeutensa takia.*

Muutamat hyvin kriitilliset lukijat ehkä kuvittelevat, että tämä oppi siitä, kuinka kaikki taivaankappaleet ovat käyneet läpi pyrstötähti-asteen, on ristiriidassa aikaisemman väitteemme kanssa, että kuu on maan äiti. He ehkä kuvittelevat että tarvitaan suurta intuitsionia näiden molempien lausuntojen yhdistämiseksi. Mutta todellisuudessa ei tämä ole niinkään vaikeata. Mitä tiede tietää pyrstötähdistä, niiden synnystä, kasvusta ja viimeisestä kohtalosta? Ei mitään — ei kerrassaan mitään! Ja miksi on niin mahdotonta, että laja-keskus — sikerö kosmillista protoplasmaa, yhdenluontoista ja uinuvaa — kun se äkkiä tulee elähytetyksi ja syttyy, syöksyy tilaltaan avaruudessa ja vierii läpi äärettömien syvyyksien vahvistaakseen yhdenluontoista elimistöään kokoomalla ja liittämällä itseensä erilaistuneita elementtejä? Ja miksei sellainen pyrstötähti viimein pysähtyisi elämään ja tulemaan asuttavaksi palloksi?

---

[1]) Kun kartiota vinosti leikkaa taso, syntyy leikkauspinnasta *ellipsi*. Mutta jos leikkaus tapahtuu yhdensuuntaisesti kartion sivupinnan kanssa, suippenee leikkauskuvio ainoastaan yhteen päin, mutta toiseen päin se laajenee äärettömiin, ja silloin leikkausviivaa kutsutaan *paraboliseksi*. Suom.

„Foohatin asunnot ovat monet" — sanotaan. *Hän asettaa neljä tulista (positivis-sähköistä) poikaansa neljään piiriin;* nämä piirit ovat päiväntasaaja, ekliptikka eli maan-rata ja kaksi kääntöpiiriä, joiden *ilmanaloja* hallitsemaan ovat asetetut neljä mystillistä olentoa. Sitten edelleen: *„Muut seitsemän (poikaa) ovat pantuja hallitsemaan seitsemää kuumaa ja seitsemää kylmää Lookaa (oikeaoppisten brahmalaisten helvettiä) Aineen Munan molemmissa päissä (meidän maamme kahdessa navassa)."* Seitsemän Lookaa kutsutaan myöskin „ympyriksi" ja „piireiksi". Muinaiset kansat lukivat napapiirejä *seitsemäksi* eikä kahdeksi niinkuin europpalaiset tekevät, sillä Meeru-vuorelle, joka on pohjoisnapa, sanotaan johtavan seitsemän kultaista ja seitsemän hopeaista astuinta.

Nuo kummalliset lauseet yhdessä runossa, että *„Foohatin ja hänen poikiensa laulut olivat LOISTAVAT niinkuin keskipäivän aurinko ja kuu yhdessä"* ja että neljä poikaa *keskimäisellä* nelinkertaisella piirillä ollen *„NÄKIVÄT isänsä laulut ja KUULIVAT hänen aurinko-kuisen loistonsa"* — ne selitetään kommentarioissa näillä sanoilla: *„Foohatin voimien liikunto maan molemmissa kylmissä päissä (pohjois- ja etelä-navalla), joka yöllä aikaansaa monivärisen loiston, sisältää myöskin monta Aakaashan (eetterin) ominaisuutta, yhtä hyvin värin kuin äänen".*

„Ääni on Aakaashalle (eetterille) ominainen: se synnyttää ilman, jonka ominaisuus on kosketus; tämä (kitkan kautta) synnyttää värin ja valon". [1])

Ehkä ylläolevaa pidetään muinaisaikaisena typeryytenä, mutta lukija käsittänee sitä paremmin, jos hän muistaa pohjoisnavan luona ja Australian eteläpuolella näkyvät revontulet, jotka kumpikin esiintyvät maan sähkö- ja magnettivoimien päätepisteissä. Molemmat navat sanotaan olevan varastohuoneita, joissa kootaan talteen ja samalla lasketaan vapaaksi kosmillista ja maallista elonvoimaa (sähköä) siitä ylimäärästä, joka olisi kauan sitten pirstonut maan palasiksi, jollei olisi ollut näitä kahta luonnollista varaventtiliä. On myös olemassa teoria, joka viime aikoina on tullut varmuudeksi, että revontulen ilmiötä seuraa voimakkaita ääniä, niinkuin vihellystä, suhinaa ja jyrinää. Katso Prof. Humboldtin teoksia revontulista ja hänen kirjeenvaihtoaan tästä kiistakysymyksestä.

[1]) *Vishnu Puraana.*

VI **Runo** — Jatkoa.

7. TEE LASKUSI, OI LANUU, JOS TAHDOT OPPIA TUNTEMAAN PIENEN PYÖRÄSI [1]) TARKAN IÄN. SEN NELJÄS PUOLA ON MEIDÄN ÄITIMME [2]) *(a)*. HANKI TIEDON NELJÄNNEN TIEN NELJÄS HEDELMÄ, SEN TIEN, JOKA VIE NIRVAANAAN, JA SINÄ TULET YMMÄRTÄMÄÄN, SILLÄ SINÄ TULET NÄKEMÄÄN *(b)*.

(a) „Pieni pyörä" on meidän palloketjumme, ja „neljäs puola" on maamme, neljäs ketjussa. Se on yksi niistä, joihin „auringon kuumalla (positivisella) henkäyksellä" on suoranainen vaikutus.

Pallojen eli taivaallisten sfäärien eli oikeammin niitä muodostavien aineosasten seisemän perusmuutosta kuvataan seuraavalla tavalla: (1) *yhdenluontoinen;* (2) *ilmamainen* ja *säteilevä* — kaasumainen; (3) *sikerömäinen* (tähtisumuinen); (4) *atominen, eetterinen* — liikunnon ja siis erilaistumisen alku; (5) *itävä, tulinen* — erilaistunut, mutta muodostunut ainoastaan elementtien iduista, niiden varhaisimmissa tiloissa; näitä tiloja on oleva seitsemän, kun ne täydelleen kehittyvät maamme päällä; (6) *nelinkertainen, höyrymäinen* — tuleva maa; (7) *kylmä* — ja auringosta riippuvainen elämää ja valoa saadakseen.

Maan iän laskeminen, jota oppilaan tässä runossa kehotetaan tekemään, on sangen vaikeata, koska meille ei ole ilmotettu Suuren Kalpan numeroita eikä ole sallittu julkaista edes pienempien Jugojen numeroita, paitsi likimääräisiltä arvoiltaan. „*Vanhemmat pöyrät vierivät yhden ikuisuuden ja puolen ikuisuutta*", sanotaan. Me tiedämme, että „ikuisuudella" tarkotetaan seitsemättä osaa 311,-040,000,000,000 vuodesta eli yhdestä Brahmaan iästä. Mutta mitä siitä on apua? Me tiedämme myöskin, että jos otamme nämä numerot perustaksi, meidän on kaikkein ensinnä vähennettävä 100 Brahmaan vuodesta eli 311,-040,000,000,000 vuodesta kaksi Brahmaan vuotta, jotka menevät Sandhjoihin (hämärä-kausiin); silloin jää 98, koska meidän on saatettava luku mystilliseen kokoonpanoon 14×7. Mutta *meillä* ei ole mitään tietoa siitä, milloin tarkalleen alkoi pienen maamme kehitys ja muodostuminen. Sentähden on mahdotonta laskea sen ikä, jollei sen syntymäaikaa sanota — jota Opettaja toistaiseksi ei tee. Tämän osan lopussa ja II osassa kuitenkin annetaan muutamia ajanlaskun viittauksia. Meidän on sitäpaitsi muistettava, että vastaavaisuuden laki pitää paikkansa maailmoihin niinkuin ihmiseenkin nähden, ja että niinkuin „*Ainoa* (*Jumaluus*) *tulee kahdeksi* (*Deevaksi eli enkeliksi*) *ja kaksi tulee kolmeksi* (*eli*

---

[1]) Ketjusi.
[2]) Maamme.

ihmiseksi) " j. n. e., niin olemme saaneet oppia, että sikeröt (maailmanaines) tulevat vaeltajiksi (pyrstötähdiksi); nämä tulevat tähdiksi ja tähdet (pyörrekeskukset) tulevat *meidän auringoksemme ja planetoiksemme* — lyhyesti sanoaksemme. Tämä ei ole niinkään *epätieteellistä,* sillä myöskin Descartes arveli, että „planetat kiertävät akselinsa ympäri, koska ne kerran ovat olleet loistavia tähtiä, pyörrekeskuksia".

(b) Eksoterisissa kirjoissa mainitaan neljä vihkimysastetta, joiden sanskritinkieliset nimitykset ovat: Srootaapanna, Sakridaagaamin, Anaagaamin ja Arhan; Nirvaanan neljää tietä tässä meidän neljännessä kierroksessamme kutsutaan samoilla nimillä. Arhan ei ole vielä korkein vihitty, vaikka hän saattaa nähdä menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden, sillä itse adepti, *vihitty* pyrkijä, tulee vielä korkeamman vihityn tsheelaaksi (oppilaaksi). Sen Arhanin, joka tahtoo saavuttaa Arhatiuden huipun, on vielä voitettava kolme korkeampaa astetta. On niitä, jotka ovat tämän huipun saavuttaneet tässäkin meidän viidennessä rodussamme, mutta ne kyvyt, mitkä tarvitaan noiden korkeampien asteitten saavuttamiseksi, tulevat täyteen mittaansa kehittymään tavallisessa itsensäkieltäjässä vasta tämän juurirodun lopulla ja kuudennessa ja seitsemännessä juurirodussa. Siis tulee aina olemaan vihittyjä ja maallikoita tämän pienemmän Manvantaran, nykyisen elonkauden, loppuun asti. Seitsemäsasteiset „tulisumun" Arhatit ova vain yhden väliaskeleen päässä hierarkiansa juuriperustasta, joka on korkein maan päällä ja meidän maaketjussamme. Tällä „juuriperustalla" on nimi, joka voidaan kääntää ainoastaan useampia yhdyssanoja käyttämällä — „aina-elävä ihmis-banianpuu". Tämä „ihmeellinen olento" laskeutui „korkeasta piiristään", niin sanotaan, kolmannen aikakauden alkupuoliskolla, ennenkuin sukupuolet kolmannessa juurirodussa olivat toisistaan jakautuneet.

Kolmatta rotua kutsutaan joskus yhteisnimellä „passivisen joogan pojiksi", s. o. sen synnytti itsetiedottomasti toinen rotu, jonka äly vielä oli toimeton ja jonka siksi arvellaan olleen yhtämittaa vaipuneena jonkinlaiseen tyhjään eli abstraktiseen kontemplatsioniin (katseluun), mikä myös on jooga-tilan ehtona. Tämän kolmannen rodun olemassaolon ensimäisellä eli varhemmalla osalla, jolloin se vielä oli puhtaudentilassaan, ruumistuivat „viisaudenpojat" tähän juurirotuun, kuten edempänä tulemme näkemään, ja synnyttivät Krijaashaktin [1]) kautta jälkeläisiä, joita kutsutaan „Adin pojiksi" eli „tulisumun" tai „tahdon ja joogan pojiksi" y. m. Ne synnytettiin tietoisesti, sillä rodun yhtä osaa jo elähytti henkisen, korkeamman älyn jumalallinen kipinä. Nämä jälkeläiset eivät olleet eri rotua. Ne olivat ensiksi ihmeellinen olento, jota kutsutaan „Vihkijäksi", ja hänen jälkeensä joukko puoleksi jumalaisia, puoleksi inhimillisiä olentoja. „Pan-

---

[1]) Luovan tahdonvoiman. Suom.

tuina syrjään" alkuaikaisessa luomissarjassa määrättyjä tarkotuksia varten, ne ovat niitä, joihin sanotaan ruumistuneen korkeimpia Dhjaaneja — „edellisten manvantarojen Muneja ja Rishejä" — *muodostamaan tulevien ihmis-adeptien kasvatusjärjestön* tämän maan päällä ja nykyisessä elonkaudessa. Nämä „tahdon ja joogan pojat", jotka syntyivät niin sanoaksemme neitseellisesti, jäivät kokonaan erilleen muusta ihmiskunnasta, kuten on meille selitetty.

Se „olento", joka äsken mainittiin ja jonka on pysyttävä nimettömänä, on se *Puu,* josta myöhempinä aikoina ovat haaraantuneet kaikki suuret *historiallisesti* tunnetut viisaat ja hierofantit, sellaiset kuin Rishi Kapila, Hermes, Enok, Orfeus y. m. Ulkokohtaisena *ihmisenä* on hän se salaperäinen (vihkimättömille aina näkymätön, vaikka aina läsnäoleva) Olento, josta on olemassa niin paljon taruja itämailla, varsinkin salatieteilijöitten ja salaisen tieteen tutkijoiden keskuudessa. Hän on se, joka aina muuttaa muotoaan, mutta aina kuitenkin pysyy samana. Ja hän se myös on, joka henkisesti hallitsee *vihittyjä* adepteja yli koko maan pinnan. Hän on, niinkuin sanottu, se „Nimetön", jolla on niin monta nimeä, vaikka hänen nimensä ja oikea luontonsa sittenkin ovat tuntemattomat. Hän on ainoa totinen „Vihkijä" ja häntä kutsutaan „SUUREKSI UHRIKSI". Sillä istuen VALON kynnyksellä, katselee hän sitä Pimeyden Piiristä, jonka rajojen yli hän ei tahdo astua; eikä hän tule paikkaansa jättämään tämän elonkauden viimeiseen päivään asti. Miksikä pysyy Yksinäinen Vartija itsevalitulla paikallaan? Miksikä hän istuu alkuperäisen viisauden lähteellä, josta hän ei enää juo, koska hänellä ei ole mitään opittavaa, jota hän ei tietäisi — ei mitään tämän maan päällä eikä sen taivaassa? Siksi että yksinäiset toivioretkeläiset kulkiessaan verisin jaloin kotiaan kohti eivät milloinkaan viime hetkeensä asti ole varmat, etteivät tieltä eksy tässä harhan ja aineen rannattomassa erämaassa, jota kutsutaan maiseksi elämäksi. Siksi että hän hartaasti tahtoisi näyttää tietä siihen valon ja vapauden valtakuntaan, mistä hän itse on vapaaehtoisesti paossa, jokaiselle vangitulle, ken on onnistunut vapautumaan lihan ja erhetyksen kahleista. Siksi että, lyhyesti sanoen, hän on uhrautunut ihmiskunnan hyväksi, vaikkapa vain aniharvat valitut saattaisivat *Suuresta Uhrauksesta* nauttia hedelmän.

Tämän MAHAA-GURUN suoranaisen, hiljaisen johdon alaisina kaikki muut vähemmän jumalalliset opettajat ovat ihmistajunnan ensimäisestä heräämisestä asti opastaneet varhaista ihmiskuntaa. Näiden „Jumalan Poikien" välityksellä lapsenikäinen ihmiskunta sai ensimäiset käsityksensä kaikista taiteista ja tieteistä sekä henkisen tietonsa. He ovat laskeneet perustuksen noille muinaisille sivistyksille, jotka niin ihmetyttävät nykyaikaisia tutkijoita ja oppineita ja tuottavat heille päänvaivaa.

Ne, jotka tätä väitettä epäilevät, selittäkööt joillakin muilla yhtä järkevillä perusteilla sen salaisuuden, kuinka muinaiskansoilla oli hallussaan niin

ihmeellistä tietoa, vaikka he muka olivat kehittyneet alemmista, eläintenkaltaisista raakalaisista, kivikauden „luola-ihmisistä"! Tutkikoot he esim. sellaisia teoksia kuin Vitruvius Pollion augustolaisajalla kirjottamia kirjoja rakennustaiteesta, joissa kaikki mittasuhteitten säännöt ovat samat kuin *muinoin vihkimyksissä opetetut*, jos he tahtovat tutustua tähän totisesti jumalalliseen taiteeseen ja ymmärtää *jokaisessa mittaopin säännössä ja laissa piilevän syvän esoterisen merkityksen*. Ei kukaan kiviajan luola-asukkaiden polvesta olisi sellaista tiedettä voinut kehittää itsekseen ilman apua, ei tuhatvuotisenkaan ajattelun ja älynkehityksen kautta. Vaan näiden kolmannen juurirodun ruumistuneiden Rishien ja Deevojen oppilaat, ne jättivät tietonsa toisesta polvesta toiseen, kunnes Egypti ja Kreikka heiltä saivat nyttemmin kadonneet *mittasuhteiden lait*. Samaten neljännen eli atlantilaisen juurirodun vihityt jättivät tietonsa kykloopeille, „aikakausien" eli „äärettömyyden pojille",[1]) joista nimi siirtyi vielä myöhempiin polviin gnostilaisille papeille.

Näiden rakennussuhteiden jumalallisen täydellisyyden avulla kykenivät muinaiskansat rakentamaan noita kaikkien myöhempien aikojen ihmeitä, temppeleitä, pyramideja, luola-pyhäkköjä, röykkiöhautoja, kivialttareita, jotka todistavat, että heillä oli konevoimia ja mekaniikan tietoa, minkä rinnalla nykyaikainen rakennustaide on kuin lapsen leikkiä, niinkuin näitä sanotaankin „satakätisten jättiläisten teoksiksi". [2])

Uudenaikaiset arkitehdit eivät liene kokonaan hylänneet näitä sääntöjä mutta he ovat lisänneet niihin niin paljon keksittyjä uutuuksia, että ovat hävittäneet oikeat suhteet. Vitruvius jätti jälkimaailmalle ne rakennussäännöt, joiden mukaan kreikkalaiset olivat pystyttäneet temppeleitä kuolemattomille jumalille; ja Marcus Vitruvius Pollion kymmentä kirjaa rakennustieteestä voidaan tutkia ainoastaan esoterisesti, sillä hän oli sanalla sanoen *Vihitty*. Druidien piirit, dolmenit, [3]) Intian, Egyptin ja Kreikan temppelit, linnat ja ne 127 Europassa olevaa kaupunkia, jotka Ranskan Instituutti huomasi olevan „synnyltään kyklooppien aikuisia", ovat kaikki vihittyjen rakentaja-pappien työtä, ja he polveutuivat taas niistä, jotka ensinnä saivat oppia „Jumalan pojilta" ja joita syystä kutsutaan „Rakentajiksi". Näin tunnustaa myöhempi aika heidän arvonsa:

He eivät käyttäneet muurisavea eikä sementtiä, eikä terästä tai rautaa louhiakseen kiviä; ja kuitenkin rakennukset olivat tehdyt niin taidokkaasti, että monin paikoin tuskin näkyy liite-

---

[1]) Kreikkalainen sana *Κυκλ-ωψ* (kyklooppi) johtuu sanasta *κυκλος*, „syykkeli", piiri, aikakausi, „äärettömyys". Suom.

[2]) Kenealy, *Book of God*, p. 118.

[3]) Dolmenit ovat niitä esihistoriallisia suunnattomia kivipaasia, jotka pöydäntapaisesti ovat asetetut pienempien kivien varaan. Tällaisia „jättiläisten pöytiä" tavataan eri paikoissa ympäri Europan, Aasian ja Afrikan. Myöskin Suomessa on näitä „hiidenpöytiä", joita nykyisillä ihmisvoimilla ei saa edes liikahtamaankaan. Suom.

kohtia, vaikka monet kivistä, ainakin Perussa, ovat 38 jalkaa pitkät, 18 jalkaa leveät ja 6 jalkaa paksut, ja Cuzcon linnan seinissä on vielä jykevämpiä kiviä. [1])

Ja toisaalla:

Syenen kaivo, joka on tehty 5,400 vuotta sitten, kun tämä paikka oli tarkalleen käännepiirin alla, vaikka se nyt on lakannut siinä olemasta, oli . . . niin rakennettu, että keskipäivällä päivänseisauksen hetkellä koko auringon kehrä näkyi heijastuneena sen pintaan — jonkalaista työtä kaikki Europan tähtitieteilijät yhteisvoimin eivät nykyään kykenisi aikaansaamaan. [2])

Vaikka näihin asioihin ohimennen kajottiin *Isis Unveiled*-kirjassa, on hyvä muistuttaa lukijalle, mitä siellä [3]) sanottiin eräästä pyhästä saaresta keski-Aasiassa, ja kehottaa häntä etsimään yksityiskohtaisempia tietoja siitä kappaleesta, joka liittyy tämän teoksen II osan IX runoon, nimeltä „Jumalan Pojat ja pyhä saari". Kuitenkin annettakoon tässä muutamia selityksiä, vaikkakin katkonaisia, jotta tutkijaa autettaisiin saamaan edes jonkinlainen katsaus tähän salaisuuteen.

Mainittakoon selvin sanoin ainakin yksi asia näistä salaperäisistä „Jumalan pojista": heistä, näistä Brahmaputroista, [4]) väittivät korkeat Dvidshat, muinaiset vihityt brahmiinit, polveutuvansa, vaikka nykyiset brahmiinit alemmille kasteille kirjaimellisen opin nojalla uskottelevat, että he (brahmiinit) lähtivät suoraan Brahmaan suusta. Tällainen on esoterinen oppi ja se lisää vielä, että vaikka nuo „tahdon ja joogan pojista" polveutuneet (tietysti käsitettynä henkisesti) aikanaan jakautuivat vastakkaisiin sukupuoliin, niinkuin heidän „Krijaashakti"-synnyttäjänsä itsekin myöhemmin tekivät, niin heidän suvustaan huonontuneet jälkeläisensäkin ovat nykyiseen aikaan asti säilyttäneet kunnioituksen luomistoimintaa kohtaan ja pitävät sitä yhä uskonnollisen toimituksen arvoisena, kun taas sivistyneemmät kansat pitävät sitä pelkkänä eläimellisenä tekona. Oikea brahmiini on siis todella „se, jonka seitsemän esi-isää on juonut kuu-kasvin nestettä (Sooma-juomaa)" ja joka on „Trisuparna", sillä hän on käsittänyt *Veedojen* salaisuuden.

Ja tähän päivään asti nämä brahmiinit tietävät, että rotumme aikaisimmassa alussa, kun psyykillinen ja fyysillinen äly oli uinuvana ja tajunta vielä kehittymätön, sen rodun henkiset käsitykset olivat aivan riippumattomia fyysillisistä olosuhteista; että *jumalallinen* ihminen asui eläimellisessä — vaikka ulkonaisesti inhimillisessä — muodossa; että jos hänessä oli edes vaistoakaan, niin ei ainakaan itsetietoisuutta ollut valaisemassa uinuvan viidennen prinsipin pimeyttä. Kun viisauden pojat kehityksen lain vaikutuksesta hänessä sytyttivät

[1]) Acosta, VI, 14.

[2]) Kenealy, *ibid.*

[3]) I, 587—93.

[4]) Merkitsee „Jumalan poika". Suom,

tajunnan kipinän, oli ensimäinen tunne, minkä se herätti eloon ja toimintaan, tunne yhtenäisyydestä, samaisuudesta hänen henkisten luojiensa kanssa. Niinkuin lapsen ensimäinen tunne koskee sen äitiä ja hoitajaa, niin alkuperäisessä ihmisessä heräävän tietoisuuden ensimäiset tunteet koskivat niitä, joiden aineksia hän itsessäänkin tajusi ja jotka kuitenkin olivat hänen ulkopuolellaan ja hänestä riippumattomia. *Alttiiksiantavaisuus* syntyi tästä tunteesta ja tuli hänen luontonsa ensimäiseksi ja voimakkaimmaksi liikkeellepanijaksi, sillä se on ainoa tunne, mikä on sydämessä luonnollinen, synnynnäinen, ja jonka tapaamme sekä ihmisten lapsukaisissa että eläinten penikoissa. Tätä alkuaikaisen ihmisen vastustamatonta vaistomaisen kunnioituksen tunnetta on Carlyle kauniilla tavalla ja voisipa sanoa tosinäkemyksellä kuvannut huudahtaessaan:

Muinaisuuden suuri sydän — kuinka se oli lapsellinen yksinkertaisuudessaan, mutta miehekäs vakavuudessaan ja syvyydessään! Taivas lepää hänen yllään, minne hän meneekin tai missä hän seisookin maan päällä; se tekee koko maailman hänelle mystilliseksi temppeliksi, ja kaiken maallisen toiminnan jonkinlaiseksi jumalanpalvelukseksi. Kirkkaitten olentojen haamuja liitelee tavallisessa päivänpaisteessa, enkeleitä liikkuu ihmisten keskellä, Jumalan töitä tehden . . . Ihmeet ja tunnustähdet ympäröivät ihmistä; hän elää alituisessa ihmetilassa [1] . . . Velvollisuuden suuri laki, niin korkea kuin nuo kaksi äärettömyyttä (taivas ja helvetti) teki kaiken muun kääpiömäiseksi, mitättömäksi — se oli ja se on yhä todellisuutta; ainoastaan sen verho on kuollut, sen tosiolemus elää kaikkina aikoina ja kautta ikuisuuden!

Kieltämättä se elää ja on koko häviämättömällä voimallaan juurruttanut itsensä Aasian arjalaisrodun sydämeen suoraan kolmannesta rodusta, sen ensimäisten järkisyntyisten poikien, Krijaashaktin hedelmien kautta. Ajan vieriessä edelleen synnytti vihittyjen pyhä luokka tuollaisia täydellisiä olentoja, vaikka vain harvoin aika ajoittain; olentoja jotka sisäisesti olivat erilaisia kuin vanhempansa, vaikka he ulkonaisesti olivat samanlaisia.

Kolmannen alkuaikaisen rodun lapsuudessa

Ylevämpi ihmismuoto
Vielä puuttui, siksi luotiin —
Äly, tunne sille suotiin —
Hallitsemaan pantiin muita.

Se herätettiin olemassaoloon valmiiksi ja täydelliseksi käyttövälineeksi, johon korkeampien piirien asukkaat saattoivat ruumistua. Ne asettuivat heti näihin muotoihin, syntyen *henkisestä tahdosta* ja ihmisen luonnonomaisesta jumalallisesta voimasta. Tämä oli puhtaan hengen lapsi, älyllisesti puhdas kaikkien maallisten ainesten tahrasta. Hänen fyysillinen ruumiinsa yksin kuului ajalliseen

---

[1]) Se mikä oli *luonnollista* alkuperäisen ihmisen näölle, on nykyisinä aikoina tullut meille *ihmeeksi;* ja sitä, mikä hänelle oli ihme, ei voi koskaan ilmaista meidän kielellämme.

elämään, sillä älynsä hän otti suoraan ylhäältä. Hän oli jumalallisen viisauden elävä puu ja voidaan senvuoksi verrata muinaisskandinavilaisten tarujen Maailmanpuuhun, joka ei voi lakastua eikä kuolla, kunnes viimeinen elämäntaistelu on taisteltu, vaikka sen juuria kaiken aikaa jäytää Nidhöggin lohikäärme. Sillä samalla tavalla Krijaashaktin ensimäisen pyhän pojan ruumista järsi ajan hammas, mutta hänen sisäisen olemuksensa juuret pysyivät yhä kuihtumatta ja vahvoina, koska ne kasvoivat ja laajenivat taivaassa eikä maan päällä. Hän oli ensimäinen *ensimäisistä* ja oli kaikkien muitten siemen. Oli muitakin Krijaashaktin poikia, jotka syntyivät toisesta henkisestä ponnistuksesta, mutta ensimäinen on tähän päivään asti pysynyt jumalallisen tiedon siemenenä, korkeimpana maan „Viisaudenpoikien" joukossa. Tästä asiasta emme voi muuta enää sanoa kuin lisätä, että joka ajalla — niin, jopa meidänkin ajallamme — on ollut suuria neroja, jotka ovat oikein oivaltaneet tämän salaisuuden.

Mutta kuinka fyysillinen ruumiimme saavuttaa sen täydellisyyden tilan, missä se nyt on? Kautta miljoonavuotisen kehityksen tietysti, mutta ei suinkaan kehittymällä eläinten kautta tai eläimistä, niinkuin materialismi opettaa. Sillä, niinkuin Carlyle sanoo:

> . . . Olemuksemme sisin salaisuus, joka kutsuu itseään „minäksi" — ah! eihän meillä ole sanoja sitä nimittääksemme — on taivasten henkäys; Korkein Olento paljastaa itsensä ihmisessä. Tämä ruumis, nämä kyvyt, tämä meidän elämämme, eikö se ole vain tuon Nimettömän puku?

„Taivasten henkäys" eli pikemmin elonhenkäys, jota raamatussa kutsutaan Nefeshiksi, asuu jokaisessa eläimessä, jokaisessa elollisessa rahtusessa ja jokaisessa kivennäisatomissakin. Mutta ei millään näistä ole niinkuin ihmisellä tietoisuutta tuon „Korkeimman Olennon" [1]) luonnosta, koska ei millään niistä ole sitä jumalallisen sopusuhtaista muotoa, mikä on ihmisellä. Se on niinkuin Novalis sanoo ja niinkuin Carlyle paremmin kuin kukaan hänen jälessään on toistanut:

> On ainoastaan yksi temppeli maailmankaikkeudessa ja se on ihmisen ruumis. Mitään ei ole pyhempää kuin tuo ylevä muoto . . . Me kosketamme taivasta, kun laskemme kätemme ihmisruumiin päälle. Tämä kuulostaa paljaalta sanahelinältä, mutta se ei ole sitä. Jos sitä syvästi mietitään, tulee se tieteelliseksi tosiasiaksi . . . olennaisen totuuden ilmaisuksi. *Me* olemme ihmeiden ihme — suuri tutkimaton mysterio [2]) . . .

---

[1]) Ei ole maailmassa mitään kansaa, jossa alttiiksiantaumuksen eli uskonnollisen mystiikan tunne olisi kehittyneempi ja huomattavampi kuin hindulaiskansassa. Katso, mitä Max Müller sanoo tästä kansallisesta piirteestä teoksissaan. Tämä on suoranainen perintö kolmannen rodun *tietoisista* alkuihmisistä.

[2]) *Lectures on Heroes.*

VII Runo.

1. KATSO TAJUAVAN MUODOTTOMAN ELÄMÄN ALKUA *(a)*.

ENSIKSI JUMALALLINEN [1]) *(b)*, SE YKSI, JOKA TULEE ÄITI-HENGESTÄ; [2]) SITTEN HENKINEN [3]) *(c)*; KOLME YHDESTÄ [4]) *(d)*, NELJÄ YHDESTÄ, *(e)* JA VIISI, *(f)* JOSTA TULEE KOLME, VIISI JA SEITSEMÄN *(g)*. NÄMÄ OVAT KOLMINKERTAISET JA NELINKERTAISET ALASPÄIN, ENSIMÄISEN HERRAN [5]) JÄRKISYNTYISET POJAT, LOISTAVAT SEITSEMÄN [6]). HE OVAT SINÄ, MINÄ, HÄN, OI LANUU; NE SINUA JA SINUN ÄITIÄSI BHUUMIA [7]) VALVOVAT.

(a) Luovien voimien hierarkia jaetaan esoterisesti seitsemään (neljään ja kolmeen) järjestöön kahdentoista suuren järjestön sisällä, joita kuvaavat eläinradan kaksitoista merkkiä. Sitäpaitsi ilmennysasteikon seitsemän on tekemisissä seitsemän planetan kanssa. Kaikki nämä jakautuvat vuorostaan lukemattomiin ryhmiin, joihin kuuluu jumalaishenkisiä, puoleksi henkisiä ja eetterimäisiä olentoja.

Päähierarkioihin viitataan, kun puhutaan suuresta nelinäisyydestä eli eksoterisesti Brahmaan „neljästä ruumiista ja kolmesta kyvystä", tai kun puhutaan Pantshaasjasta, viidestä Brahmaasta eli buddhalaisen järjestelmän viidestä Dhjaani-Buddhasta.

Korkein ryhmä muodostuu n. k. Jumalaisista Liekeistä, joita myös nimitetään „tulisiksi leijoniksi" ja „elämän leijoniksi" ja joiden sisäinen merkitys on turvallisesti kätketty eläinradan Leijona-merkkiin. Se on ylemmän jumalaisen maailman *sisin ydin.* He ovat muodottomia tulihenkäyksiä, jotka yhdeltä puoleltaan ovat samaa kuin ylempi sefirothinen kolminaisuus, minkä kabbalistit sijottavat perikuvien maailmaan.

Sama hierarkia samoine lukuineen tavataan japanilaisessa järjestelmässä, sillä siellä sekä Shinto- että buddhalais-lahkot opettavat ja puhuvat „aluista". Tässä järjestelmässä käy ihmissynty ennen maailmansyntyä, sillä jumaluus sulautuu inhimillisyyteen ja luo — keskitiellä laskeutuessaan aineeseen — näkyväisen maailmankaikkeuden. Nuo tarumaiset olennot („alut"), huomauttaa kunnioittavasti Omoie, „ovat ymmärrettävät korkeamman (salaisen) opin ja sen

---

[1]) Käyttöväline.

[2]) Aatmaasta.

[3]) Aatmaa-Buddhi, henki-sielu. Tämä koskee kosmillisia prinsippejä.

[4]) Taas.

[5]) Avalookiteeshavaran.

[6]) Rakentajaa. Seitsemän luovaa Rishiä, jotka nyttemmin ovat liitetyt Otavan tähtisikermään.

[7]) Maata.

ylevien totuuksien ruumiillistuneina muotoina." Tämän vanhan järjestelmän esittäminen kokonaisuudessaan vaatisi liian paljon tilaa, mutta muutamia sanoja kannattaa siitä lausua. Seuraava on lyhyt yhteenveto tästä ihmis- ja maailmansynnystä ja osottaa, kuinka yhtäläisesti kauimpanakin toisistaan asuvat kansat toistavat yhtä ja samaa muinaista oppia.

Kun kaikki vielä oli Kaaosta (Kon-ton), esiintyi kolme henkistä olentoa tulevan luomiston näyttämöllä: (1) Ame no ani naka nushi no Kami, „keskustaivaan jumalainen hallitsija"; (2) Taka mi onosubi no Kami, „taivaan ja maan ylevä, hallitseva, jumalainen jälkeläinen", ja (3) Kamu mi musubi no Kami, pelkästään „jumalien jälkeläinen".

Nämä olivat muodottomia ja aineettomia — meidän Aruupa-kolminaisuutemme — koska ei taivaallinen eikä maallinen aines vielä ollut erkautunut, „eikä olioitten ydin ollut muodostettu".

(b) Zoharissa — sellaisena kuin sen nyt on muodostellut ja julkaissut Moses de Leon, Syyrian ja Kaldean kristillisten gnostikkojen avulla 13:nnella vuosisadalla, ja kuin monet myöhemmät kristityt ovat sitä pidelleet, niin että se jo on melkein yhtä eksoterinen kuin itse raamattu — siinä tämä „jumalallinen (käyttöväline)" ei enää esiinny samanlaisena kuin kaldealaisessa *Lukujen Kirjassa.* Totta kyllä Ain Suf, Ehdoton, Loputon Ei-olio, käyttää myöskin Yhden eli ilmenneen „taivaallisen ihmisen" (ensimäisen syyn) muotoa vaununaan (hepreaksi Merkabah, sanskritinkielellä Vaahana) eli käyttövälineenään laskeutuakseen ilmiömaailmaan ja siinä ilmetäkseen. Mutta kabbalistit eivät tee selväksi, kuinka Ehdoton voi käyttää mitään tai näyttää mitään ominaisuutta, koska se, ollen Ehdoton, on vailla ominaisuuksia. Eivätkä he selitä, että todellisuudessa Ensimäinen Syy (Plaatonin Logos), alkuperäinen ja ikuinen aate, on se, joka ilmenee Adam Kadmonin, toisen Logoksen kautta, niin sanoaksemme. *Lukujen Kirjassa* selitetään, että Ain (En eli Aioor) on ainoa itseolevainen, jotavastoin sen „syvyys", gnostilaisten Bythos, jota kutsutaan Propatooriksi, on vain aikakautinen. Jälkimäinen on Brahmaa, erkautuneena Brahmanista eli Parabrahmanista. Syvyys, Valon Lähde eli Propatoor, se on ilmentymätön Logos eli abstraktinen aate, eikä Ain Suf, jonka säde käyttää Adam Kadmonia — „miehistä ja naisellista" — eli ilmennyttä Logosta, ulkokohtaista maailmaa, vaununa, jonka kautta se ilmenee. Mutta *Zoharissa* me luemme seuraavan epäjohdonmukaisuuden: „*Senior occultatus est, et absconditus; Microprosopus manifestus est, et non manifestus*" [1]). Tämä on erehdys, koska Mikroprosopus eli Mikrokosmos voi olla olemassa ainoastaan ilmennyskausinaan ja häviää

[1]) Rosenroth, *Liber Mysterii,* IV, 1. (Käännettynä suomeksi: „Vanhempi on salattu ja kätketty; Mikroprosopus on ilmennyt ja ei ilmennyt").

Mahaapralajojen ajaksi. Rosenrothin *Kabbala* ei ole opas vaan sangen usein hämmentäjä.

Ensimäinen järjestö käsittää jumalalliset olennot. Niinkuin japanilaisessa järjestelmässä, egyptiläisessä ja jokaisessa muinaisessa maailmansynnyssä — syttyvät tästä jumalaisesta liekistä, „yhdestä", kolme laskeutuvaa joukkoa. Niillä on olemuksensa uinuvat mahdollisuudet korkeammassa joukossa, mutta tulevat nyt erityisiksi ja erillisiksi olennoiksi. Näitä kutsutaan elämän neitsyeiksi, suureksi harhaksi j. n. e., ja yhteisesti kuusikärkiseksi tähdeksi. Tämä tähti miltei joka uskonnossa on Logoksen symboli, merkiten ensimäistä ilmennystä. Se on Intiassa Vishnun merkki, tshakra, eli pyörä, ja *Kabbalassa* Tetragrammatonin, „nelikirjaimisen", tunnusmerkki eli verrannollisesti „Mikroprosopuksen jäsenet", joita on milloin kymmenen, milloin kuusi.

Kuitenkin myöhemmät kabbalistit ja varsinkin kristityt mystikot ovat saattaneet surkeaan hämmennykseen tämän suurenmoisen vertauskuvan. Todella Mikroprosopus — joka filosofisesti puhuen on aivan toista kuin ilmenemätön ikuinen Logos, „yhtä Isän kanssa" — on lopuksi vuosisataisten viisastelujen ja paradoksien lakkaamattomassa kulutuksessa joutunut merkitsemään samaa kuin Jehovah, *ainoa* elävä Jumala (!), vaikka Jehovah ei ole enempää kuin Binah, yksi naisellinen sefira. Tätä tosiseikkaa ei voi liian usein painaa lukijan mieleen. Taivaallisen Ihmisen „kymmenen jäsentä" ovat näet kymmenen sefirothia; mutta ensimäinen Taivaallinen ihminen on maailman ilmentymätön henki eikä sitä pitäisi koskaan alentaa samaksi kuin Mikroprosopus, „Pienemmät Kasvot", joka on ihmisen perikuva maisella tasolla. Mikroprosopus on, niinkuin äsken sanottiin, Logos ilmenneenä, ja sellaisia on monta. Tästä kuitenkin puhumme jälempänä. Kuusikärkinen tähti tarkottaa luonnon kuutta voimaa, kuutta tasoa, prinsippiä j. n. e., joita kaikkia yhdistää yhdeksi seitsemäs eli tähden keskipiste. Kaikki nämä, niihin luettuina ylemmät ja alemmat hierarkiat, vuotavat ulos taivaallisesta neitsyeestä, kaikkien uskontojen Suuresta Äidistä, miesnaisellisesta, Adam Kadmon Sefirasta. Sefira on Kruunu, Kether, ainoastaan abstraktisena prinsippinä ollen, matematisena x:nä, tuntemattomana tekijänä. Erilaistuneen luonnon tasolla on hän Adam Kadmonin, ensimäisen miesnaisen, naisellinen vastapuoli. *Kabbala* opettaa, että sanat *Fiat Lux* [1]) koski Sefirothien muodostumista ja kehittymistä eikä valoa pimeyden vastakohtana. Rabbi Simeon sanoo:

> Oi kumppanit, kumppanit, ihminen ulosvuotaneena oli sekä mies että nainen, totisesti Adam Kadmon, ja tätä merkitsevät sanat: „Tulkoon valkeus ja valkeus tuli". Ja tämä on kaksinainen ihminen. [2])

---

[1]) I Moos. 1: 3 Tulkoon valkeus!

[2]) *Auszüge aus dem Zohar*, pp. 13—15.

Ykseydessään Alkuperäinen Valo on seitsemäs eli korkein prinsippi, Daiviprakriti, Ilmenemättömän Logoksen Valo. Mutta erkautuneena se tulee Foohatiksi, eli „seitsemäksi pojaksi". Edellistä kuvaa kaksinkertaisen kolmion keskipiste; jälkimäistä itse kuusikulmio eli Mikroprosopuksen „kuusi jäsentä", joiden seitsemäs on Malkuth, kristittyjen kabbalistien „morsian" eli meidän maamme. Sentähden sanotaan:

Ensimäinen Yhden jälkeen on Jumalainen Tuli; toinen tuli ja eetteri; kolmas on muodostunut tulesta, eetteristä ja vedestä; neljäs tulesta, eetteristä, vedestä ja ilmasta. Yksi ei koske ihmisiäkantavia palloja vaan sisäisiä näkymättömiä piirejä. Esikoiset ovat maailman ELÄMÄ, sydän ja valtasuoni; jälkimäiset ovat JÄRKI eli tajunta.

Nämä tulen, ilman j. n. e. elementit eivät ole meidän kokoonpantuja elementtejä, ja tämä „tajunta" ei ole meidän tajuntamme laatuinen. „Yhden ilmenneen" tajunta on, jollei ehdoton, kuitenkin rajottamaton. Mahat, Maailmanjärki, on Brahmaa-luojan ensimäinen tuote, mutta myös Pradhaanan, erilaistumattoman aineen.

(c) Taivaallisten olentojen *toinen luokka*, tulen ja eetterin olennot, jotka vastaavat henkeä ja sielua, eli Aatmaa-Buddhia, ja joiden nimiä on legio, ovat vielä muodottomia, mutta paljon selvemmin „olennaisia" (substantisia). Ne ovat ensimäinen erilaistuma toisasteisessa kehityksessä eli „luomisessa", joka on harhaanviepä sana. Niinkuin heidän nimensä osottaa, ovat he ruumistuneiden dshiivojen eli monaadien perimuodot ja ovat tulista elonhenkeä. Näiden kautta kulkee niinkuin puhdas auringonsäde se vuodatus, joka näistä saa tulevan käyttövälineensä, jumalallisen sielun, Buddhin. Nämä ovat suoranaisesti tekemisissä *meidän* aurinkokuntamme korkeamman maailman henkijoukkojen kanssa. Näistä kaksinaisista yksiöistä vuotavat ulos „kolminaiset".

Japanilaisessa maailmansynnyssä ovat nämä mainitut kolminaiset ne, jotka erilaistuvat, kun sekasortoisesta massasta ilmaantuu munankaltainen ydin, jossa on sekä kaikkiallisen että maanpäällisen elämän kaikki siemenet ja kyvyt. Miehinen eetterinen prinsippi (Jo) nousee ylöspäin ja naisellinen karkeampi eli aineellisempi prinsippi (In) syöksyy periaineen maailmaan, jolloin tapahtuu ero taivaallisen ja maallisen välillä. Tästä naisellisesta, Äidistä, syntyy ensimäinen kehkeymätön ulkokohtainen olento. Se on eetterinen, muodoton ja sukupuoleton, ja kuitenkin siitä ja Äidistä syntyy seitsemän jumalallista henkeä, joista tulee vuotamaan seitsemän „luomistoa"; aivan niinkuin *Codex Nazaraeus*-kirjassa Karabtanoksesta ja Äiti-Spirituksesta syntyy seitsemän „pahaluontoista" (aineellista) henkeä. Japanilaisten nimien luetteleminen kävisi liian pitkäksi, mutta me käännämme ne, joilloin ne ovat tässä järjestyksessä:

(1) „Näkymätön avioton“, joka on ei-luovan „isän“ luova Logos eli isässä piilevä luomiskyky ilmenneenä.

(2) „Säteettömien syvyyksien (Kaaoksen) henki (eli Jumala)“, joka tulee erilaistuneeksi aineeksi eli maailmanaineeksi; myöskin kivikunnaksi.

(3) „Kasvikunnan“ eli „yltäkylläisen kasvullisuuden henki“.

(4) „Maan henki“ ja „Hiekkamaitten henki“, kaksiluontoinen olento, joka toiselta puoleltaan sisältää miehisen aineksen, toiselta puoleltaan naisellisen elementin mahdollisuuden. Nämä kaksi olivat yhtä ja vielä tietämättömiä siitä, että niitä oli kaksi.

Tähän kaksinaisuuteen sisältyi *(a)* Isu no gai no Kami, miehinen, musta ja tanakka olento, ja *(b)* Eku gai no Kami, naisellinen, vaalea ja heikompi eli hienompi olento. Sitten:

(5 ja 6) Ne henget, jotka olivat miesnaisellisia eli kaksisukuisia.

(7) Seitsemäs henki, joka viimeksi valui ulos „Äidistä“, esiintyy ensimäisenä jumalallis-inhimillisenä muotona, joka on erikseen miehinen ja naisellinen. Se oli seitsemäs „luominen“, kuten *Puraanoissa* ihminen on Brahmaan seitsemäs luomus.

Nämä Tsanagi-Tsanami laskeutuivat maailmaan taivaansiltaa, „linnunrataa“ myöten, ja „Tsanagi, huomaten kaukana allaan sekasortoisen paljouden pilviä ja vettä, sinkautti jalokivikeihäänsä syvyyksiin, ja niin syntyi kuiva manner. Sitten nämä kaksi erosivat tutkiakseen Onokoroa, vastaluotua saarimaailmaa“ (Omoie).

Tällaiset ovat Japanin eksoteriset tarut, se kuori, joka kätkee yhden ja saman Salaisen Opin totuuden.

(d) Kolmas järjestö vastaa Aatmaa-Buddhi-Manasta, henkeä, sielua ja älyä. Näitä olentoja kutsutaan „kolmioiksi“.

(e) Neljänteen järjestöön kuuluu periaineellisia olentoja. Tämä on korkein Ruupojen (atomisten muotojen) luokka. Se on inhimillisten, tietoisten, henkisten sielujen kasvitarha. Niitä kutsutaan „häviämättömiksi dshiivoiksi“ ja ne muodostavat itseään lähinnä alemman järjestön välityksellä ensimäisen ryhmän ensimäisestä seitsenäisestä joukosta — inhimillisen, tietoisen ja älyllisen olennon suuren mysterion. Viimemainittu on näet se kenttä, jossa on *muotoa vailla* kätkettynä se siemen, joka tulee *lankeemaan synnytykseen.* Siitä siemenestä tulee fyysilliseen soluun se henkinen voima, joka johtaa sikiön kehitystä ja joka aiheuttaa sielunkykyjen ja kaikkien ihmisen synnynnäisten ominaisuuksien perinnöllisen siirtymisen jälkeläisille. Salatiede ei kuitenkaan opeta eikä tunnusta Darvinin teoriaa, että itsehankitut kyvyt siirtyisivät jälkeläisille. Salatieteen mukaan tapahtuu kehitys aivan toisia uria myöten; esoterisen opin mukaan fyysillinen puoli vähitellen kehittyy henkisestä, älyllisestä ja psyykillisestä. Tuo fyy-

sillisen solun sisäinen sielu — se „henkinen plasma", joka hallitsee siemenplasmaa — on avain, joka kerran on avaava portit biologin „tuntemattomaan maahan", n. k. embryologian (sikiö-opin) pimeään salaisuuteen. Ansaitsee huomiota, että vaikka nykyaikainen kemia hylkää sekä salatieteen että uskontojen opin periaineellisista ja näkymättömistä olennoista, joita kutsutaan enkeleiksi, elementaleiksi j. n. e., pitäen tätä taikauskona, tietysti ottamatta ensinkään selvää siitä, kuinka näitä ruumiittomia olentoja filosofisesti käsitetään, tai edes niitä tarkemmin ajattelematta — niin kuitenkin se on itsetiedottomasti ollut pakotettu huomioittensa ja keksintöjensä nojalla tunnustamaan saman järjestyssarjan kemiallisten atomien kehityksessä kuin salatiede tunnustaa sekä dhjaaneihin että atomeihin nähden — sillä salatieteen peruslaki on vastaavaisuus. Niinkuin ylempänä näimme, on aivan ensimäinen ruupa-enkeleiden ryhmä nelinäinen, sillä yksi elementti lisätään kuhunkin järjestöön alenevassa sarjassa. Niin myöskin atomit ovat, kemian nimityksillä lausuttuna yksiatomisia, kaksiatomisia, kolmeatomisia, neliatomisia j. n. e. alaspäin jatkuen.

Muistettakoon, että salatieteen tuli, vesi ja ilma eli n. k. „ensimäisen luomisen elementit" eivät ole niitä kokoonpantuja elementtejä, jotka tunnetaan maan päällä, vaan noumenollisia, yhdenluontoisia elementtejä, edellisten henkiä. Sitten seuraavat seitsenäiset ryhmät eli joukot. Jos nämä olennot asetettaisiin rinnakkaissarjoihin atomeiden kanssa kuvioon, näkyisi, että näiden luonto alenevassa asteikossa vastaa kokoonpantuja „alkuaineita" matematisen tarkassa verrannossa. Tämä koskee tietysti vain salatieteilijöiden tekemiä kaavoja, sillä jos enkeliolentojen järjestysluettelo pantaisiin tieteen tekemän kemiallisten atomien sarjan rinnalle — sen, joka ulottuu otaksutusta heliumista uraniumiin asti — niin nämä sarjat luonnollisesti huomattaisiin eriäviksi. Tieteen atomeilla on näet vastaavaisuuksina astralitasolla vain neljä alempaa järjestöä; kolme korkeampaa prinsippiä atomissa eli pikemmin molekyylissä eli kemiallisessa alkuaineessa, on ainoastaan vihitylle Dangman silmälle havaittava. Jos siis kemia tahtoisi osua oikealle uralle, täytyisi sen oikaista sarjansa salatieteilijöiden tekemän sarjan mukaiseksi — johon se varmaan ei suostuisi. Esoterisessa filosofiassa jokainen pieninkin fyysillinen rahtu vastaa korkeampaa olemusta (noumenonia), johonka se sisäisesti kuuluu ja josta se on riippuvainen. Ja „niinkuin ylhäällä, niin alhaalla": henkinen kehittyy jumalallisesta, psyykillis-mentalinen henkisestä — alemmalta tasolta astralisen tahraamana — ja koko elollinen ja (näennäisesti) eloton luonto kehittyy rinnakkaisuria myöten, niin että kukin olio saa ominaisuutensa ylhäältä yhtä hyvin kuin alhaalta.

Seitsenluku, joka esiintyy aikaisemmin käytetyssä nimityksessä „seitsenäinen joukko", ei tarkota ainoastaan seitsemää olentoa vaan seitsemää ryhmää eli joukkoa, niinkuin ennen on selitetty. Korkein ryhmä, Asurat, syntyivät Brah-

maan ensimäisessä ruumiissa, joka muuttui „yöksi“, ja ovat seitsenkertaiset, s. o. jaetut niinkuin pitrit seitsemään luokkaan, joista kolme on ruumiitonta (aruupa) ja neljä ruumiillista.[1]) Ne ovat itse asiassa oikeammin meidän pitrejämme (esi-isiämme) kuin ne pitrit, jotka heijastavat ulos itsestään ensimäisen fyysillisen ihmisen.

(f) Viides järjestö on hyvin salaperäinen, koska se on tekemisissä mikrokosmisen viisikannan, viisikärkisen tähden kanssa, joka kuvaa ihmistä. Intiassa ja Egyptissä nämä Dhjaanit olivat yhteydessä krokodilin kanssa ja niiden asunto on eläinradan Kauriissa. Mutta nämä kaksi nimitystä ovat samaamerkitseviä intialaisessa astrologiassa, sillä eläinradan kymmenes merkki, jota kutsutaan Makaraksi, käännetään vapaasti „krokodiliksi“. Itse sana tulkitaan salatieteellisesti monella tavalla, kuten myöhempänä nähdään. Egyptissä vainaja — jonka vertauskuva on viisikanta eli viisikärkinen tähti, minkä kärjet edustavat ihmisen jäseniä — kuvattiin vertauksellisesti krokodiliksi muutettuna. Sebekh eli Sevekh (eli seitsemäs, engl. „Seventh“), niinkuin Mr. Gerald Massey sanoo, osottaen sen olevan älyn merkki, onkin todellisuudessa lohikäärme eikä krokodili. Se on „viisauden lohikäärme“ eli manas, inhimillinen sielu, järki, älyprinsippi, jota meidän esoterisessa filosofiassa kutsutaan viidenneksi prinsipiksi.

„*Kuolleitten kirjassa*“ eli „Ritualissa“ sanoo „Osiriksi tullut“ vainaja, jota esittää muumiomainen krokodilin päällä varustettu jumala:

Minä olen pelkoa hallitseva krokodili, minä olen jumala-krokodili hänen sielunsa saapuessa ihmisten joukkoon. Minä olen jumala-krokodili, joka saapuu hävitystä varten.

Tämä viittaa jumalallishenkisen puhtauden häviämiseen, silloin kun ihminen saavuttaa tiedon hyvästä ja pahasta; viittaa myös kaikkien jumaltarustojen „langenneisiin“ jumaliin eli enkeleihin.

Minä olen suuren Horuksen kala (Niinkuin Makara on Varunan „krokodili“, käyttöväline.) Minä olen Sekhemiin vaipunut.[2])

Tämä viimeinen lause vahvistaa ja toistaa esoterisen „buddhismin“ opin, sillä se viittaa suorastaan viidenteen prinsippiin (manakseen), eli pikemmin sen olemuksen henkisimpään osaan, joka ihmisen kuollessa vajoaa Aatmaa-Buddhiin, sulautuen siihen ja yhdistyen yhdeksi sen kanssa. Sekhem on näet Khem-jumalan (Horus-Osiriksen eli Isän ja Pojan) asunto eli Looka, siis Aatmaa-Buddhin Deevakhan. *Kuolleitten Kirjassa* vainaja kuvataan astumassa Sekhemiin Horus-Thotin seurassa ja „lähtemässä sieltä puhtaana henkenä“. Näin lausuu vainaja:

---

[1]) Katso *Vishnu Puraanaa,* I Kirjaa.

[2]) 88 luku.

Minä näen ihmisten muodot (itseni muodot eri ihmisinä), jotka ikuisesti muuntelevat. . . Minä tunnen tämän (luvun). Joka sen tuntee . . . pukeutuu kaikenlaisiin eläviin muotoihin. [1])

Ja puhutellen taikalauseella sitä, mitä egyptiläisessä esoterismissa kutsutaan „isiltä perityksi sydämeksi“, eli jälleensyntyvää prinsippiä, pysyväistä minää, lausuu vainaja:

Oi sydämeni, isiltä peritty sydämeni, välttämätön muutoksiani varten . . . älä erottaudu minusta vaa'an vartijan edessä. Sinä olet minun personallisuuteni rinnassani, jumalallinen kumppani, *joka vartioit lihojani* (ruumiitani). [2])

Sekhemissä on kätkettynä „salaperäiset kasvot“ eli todellinen ihminen, valheellisen personallisuuden peittämä, Egyptin kolminais-krokodili, korkeamman kolminaisuuden, ihmiskolmion, s. o. Aatmaan, Buddhin ja Manaksen symboli.

Yksi selitys tämän Egyptin uskonnollisen vertauskuvan todelliseen, vaikka salattuun merkitykseen on helppo. Krokodili on ensimäinen, joka odottaa ja kohtaa aamuauringon polttavaa hehkua, ja alkoi hyvin pian olennoida auringonlämpöä. Kun aurinko nousi, oli aivan kuin „jumalia elähyttävä jumalallinen sielu“ olisi saapunut maan päälle ja ihmisten keskuuteen. Tästä johtuu tuo omituinen vertauskuva. Muumio sai krokodilin pään osottaakseen olevansa maan päältä tuleva sielu.

Kaikissa vanhoissa papyroskääröissä kutsutaan krokodilia Sebekhiksi (seitsemänneksi). Vesi myös kuvaa esoterisesti viidettä prinsippiä, ja niinkuin jo sanottiin, Mr. Gerald Massey sanoo krokodilin olevan „seitsemäs sielu, korkein seistemästä — näkymätön näkijä“. Vieläpä eksoterisesti Sekhem on Khem-jumalan asunto, ja Khem on Horus, joka kostaa isänsä Osiriksen kuoleman ja siten rankaisee ihmisen synnit hänen tultuaan ruumiittomaksi sieluksi. Siksipä Osiriksi tullut vainaja muuttui Khem-jumalaksi, joka „noukkii tähkäpäitä Aanrun vainioilla“; s. o. hän korjaa joko palkinnon tai rangaistuksen itselleen, sillä nuo vainiot ovat taivaallinen asuinpaikka (deevakhan), missä vainajalle annetaan *vehnää*, jumalallisen oikeuden ruokaa. Taivaallisten olentojen viidennen ryhmän arvellaan itsessään sisältävän maailmankaikkeuden sekä henkisen että fyysillisen puolen kaksinaisluonteen; ne ovat niin sanoaksemme Mahatin eli maailmanjärjen kaksi vastakkaista napaa, ja ihmisen kaksi luontoa, henkinen ja fyysillinen. Siitäpä syystä sen numero viisi kahdistetaan kymmeneksi ja liitetään Makaraan, eläinradan kymmenenteen merkkiin.

(g) Kuudes ja *seitsemäs järjestö* ovat osallisia Nelinäisyyden alemmista ominaisuuksista. Ne ovat tajuavia eetteriolentoja, yhtä näkymättömiä kuin eetteri, ja ne lähtevät kuin puun oksat Neljän ensimäisestä keskusryhmästä. Ne lähet-

[1]) Luku 64: 29, 30.

[2]) *Ibid.* 34, 35.

tävät vuorostaan ulos itsestään lukemattomia sivuryhmiä, joista alimmat ovat luonnonhenkiä eli elementaleja, lukemattoman laatuisia, muodottomista ja aineettomista — luojiensa aatteellisista ajatuksista — lukien aina atomisiin, vaikka ihmisaistimille näkymättömiin elimistöihin. Viimemainittuja pidetään „atomien henkinä", sillä ne ovat ensimäisenä askeleena (taaksepäin) fyysillisestä atomista — tajuavia, joskaan ei järkeviä olentoja. Ne ovat kaikki karman alaisia ja niiden on kussakin kiertokaudessa työskenneltävä karmansa loppuun asti. Sillä, niinkuin oppimme sanoo, ei ole kaikkeudessa, ei meidän järjestelmässämme eikä muissa, ei ulkonaisissa eikä sisäisissä maailmoissa,[1]) mitään sellaisia etuoikeutettuja olentoja kuin länsimaisen ja juutalaisen uskonnon enkelit. Dhjaan Tshoohanin on kerran pitänyt tulla siksi mitä hän on; hän ei voi syntyä tai yhtäkkiä esiintyä elämäntasolla täysivalmiina enkelinä. Nykyisen Manvantaran taivaallinen hierarkia tulee seuraavassa elämän kiertokaudessa muuttumaan korkeammiksi ylämaailmoiksi ja sen sijalle tulee uusi hierarkia, joka on kokoonpantu ihmiskunnan etevimmistä jäsenistä. Olemassaolo on loppumaton kiertokausi Ainoan Ehdottoman Ikuisuuden piirissä, missä kiertää lukemattomia sisempiä kehiä, rajallisia ja ehdonalaisia. Jos jumalat luotaisiin sellaisinaan, ei olisi heillä mitään omaa ansiota jumalina olemisestaan. Sellainen olentojen luokka — joka olisi täydellinen ainoastaan erikoisen synnynnäisesti tahrattoman luontonsa takia — olisi kärsivän ja taistelevan ihmiskunnan ja vielä alemman luomakunnan rinnalla kuvana ikuisesta, ihan saatanallisesta vääryydestä, alinomaisesta rikoksesta. Se on mahdottomuus ja vastoin luontoa. Sentähden on „neljän" ja „kolmen" ruumistuttava niinkuin kaikkien muidenkin olentojen. Tämä kuudes ryhmä sitäpaitsi pysyy miltei erottamattomana ihmisestä, sillä ihminen ottaa siitä kaiken paitsi korkeimman ja alimman prinsippinsä, nim. henkensä ja ruumiinsa; neljä välillä olevaa ihmisprinsippiä ovat näet näiden Dhjaanien omaa olemusta. Paracelsus kutsuu niitä nimellä *Flagae*, kristityt suojelusenkeleiksi, salatieteilijät esiisiksi, pitreiksi. Ne ovat kuudenkertaiset Dhjaan Tshoohanit, joiden ruumisten kokoonpanoon kuuluu nuo kuusi henkistä ainesta; itse asiassa ne ovat ihmisiä, lukuunottamatta fyysillistä ruumista.

Yksinomaan jumalallinen säde, Aatman, lähtee suorastaan Yhdestä. Varmaan kysytään: kuinka tämä niin on? Kuinka on mahdollista käsittää, että nämä „jumalat" eli enkelit voivat olla yhtaikaa omat vuodatuksensa ja personalliset minuutensa? Onko tämä käsitettävä samaten kuin aineellisessa maail-

[1]) Kun jotakin maailmaa kutsutaan „korkeammaksi maailmaksi", ei se ole paikallisuutensa puolesta korkeampi vaan se on etevämpi ominaisuuksiltaan tai olemukseltaan. Mutta tiedottomat ihmiset ylimalkaan käsittävät sellaista maailmaa „taivaaksi" ja sijottavat sen jonnekin päämme yläpuolelle avaruuteen.

massa poika on tavallaan isänsä, ollen hänen vertansa, luu hänen luustaan ja liha hänen lihastaan? Tähän on Opettajan vastaus: totisesti niin on. Mutta täytyy tunkeutua syvemmälle olemassaolon mysterioon, ennenkuin kenkään voi täysin käsittää tätä totuutta.

VII Runo — Jatkoa.

2. YKSI SÄDE MONISTAA PIENEMMÄT SÄTEET. ELÄMÄ KÄY MUODON EDELLÄ JA ELÄMÄ ELÄÄ KAUEMMIN KUIN VIIMEINEN ATOMI. [1]) KAUTTA LUKEMATTOMIEN SÄTEIDEN ELÄMÄN-SÄDE, YKSI, NIINKUIN LANKA MONEN HELMEN LÄPI.

Tämä säe tuo ilmi Suutraatmaan aatteen. Suutraatmaa on kautta peräkkäisten sukupolvien kulkeva elämänlanka — muuten puhtaasti veedaantalainen käsite, kuten ennempänä [2]) jo on mainittu. Kuinka tätä voitaisiin vähän selittää? Turvautumalla vertaukseen, tutunomaiseen kuvaan, vaikka se luonnollisesti on puutteellinen, niinkuin kaikki meidän saatavissamme olevat vertauskuvat. Ennenkuin siihen ryhdymme, tahtoisin kuitenkin kysyä, tuntuuko luonnottomalta, puhumattakaan „yliluonnolliselta", kenestäkään meistä ajatella sikiön pitkällistä kasvamista ja kehittymistä terveeksi lapseksi, joka painaa useita leivisköitä? Mistä se on kehittynyt? Pienen pienoisen munasen ja elonidun (spermatotsoo'onin) jakautumisesta! Ja sitten me näemme lapsen kehittyvän kuuden jalan pituiseksi mieheksi! Tällainen on atominen ja fyysillinen laajentuminen, kunnes mikroskopisen pikkuisesta tulee kookas vartalo, ja paljaalle silmälle näkymättömästä näkyväinen ja ulkokohtainen ruumis. Tiede on kaiken tämän saanut selville, ja saattaa sanoa, että tieteelliset teoriat, embryologiset, biologiset ja fysiologiset, ovat varsin oikeat, niin pitkälle kuin aineen eksaktinen tutkimus voi ulottua. Kuitenkaan ei ole koskaan kunnollisesti ratkaistu sikiöopin kahta pulmakysymystä — nim. mitkä voimat työskentelevät sikiön muodostamisessa ja mikä on syynä yhtäläisyyksien, fyysillisten, siveellisten tai älyllisten, „perinnölliseen siirtymiseen"; eivätkä nämä kysymykset tule selvitetyiksi siihen päivään asti, kunnes tiedemiehet alentuvat hyväksymään salatieteen teoriat. Mutta jos tämä fyysillinen ilmiö ei ketään kummastuta, paitsi mikäli se sikiöopin tutkijoille tuottaa päänvaivaa, niin miksi meidän järkemme sisäinen kasvu, ihmishenkisyyden kehitys jumal-henkisyydeksi, pidettäisiin tai miksi se tuntuisi mahdottomammalta kuin fyysillinen kehitys?

---

[1]) Nim. muodon, Sthuula Shariiran, ulkonaisen ruumiin atomi.

[2]) Ks. siv. 44, muist. Suom.

Materialistit ja Darvinin kehitysopin kannattajat eivät hevillä suostuisi hyväksymään niitä teorioja, joita äskettäin on esittänyt professori Weissmann, *Beiträge zur Descendenzlehre*-nimisen kirjan tekijä. Hänen teoriansa koskevat juuri toista äskenmainituista sikiöopin kahdesta salaisuudesta, ja hän näyttää luulevan sen ratkaisseensa; mutta kun se kerran täydellisesti on paljastettu, silloin tiede jo on astunut totisen salatieteen alueelle ja ainiaaksi siirtynyt pois Darvinin muuntuvaisuusopin piiristä. Materialismin kannalta ovat nämä kaksi teoriaa mahdottomat sovittaa yhteen. Mutta salatieteen kannalta uusi teoria selvittää kaikki nämä mysteriot. Niiden, jotka eivät vielä ole tutustuneet professori Weissmannin — aikoinaan hyvinkin innokkaan darvinilaisen — keksintöön, tulisi rientää puutettaan korjaamaan. Saksalainen embryologi ja filosofi astuu kreikkalaisten Hippokrateen ja Aristoteleen päitten yli suoraan takaisin muinaisten arjalaisten opetuksiin. Hän näyttää, kuinka yksi ainoa, pienen pieni solu miljonien muiden joukossa työskentelee uuden elimistön muodostamisessa; yksin ja apua saamatta se määrää, alituisen jakautumisen ja monistumisen kautta, tulevan ihmisen tai eläimen kuvan, kaikkine sen fyysillisine, älyllisine ja sielullisine ominaisuuksineen. Tämä solu yksin se painaa uuden yksilön kasvoihin ja ruumiiseen vanhempien tai jonkun etäisemmän esi-isän piirteet; tämä solu se myöskin jättää hänelle hänen edeltäjiensä älylliset mielikuvayhtymät j. n. e. Tämä plasma on meidän ruumiimme kuolematon osa, joka kehittyy liittämällä itseensä toisia aineksia toistensa jälkeen. Darvinin oppi, jonka mukaan sikiön emäsolu on kaikkien muiden solujen ydinolemus eli mehu, jää täten syrjään; se ei voi selittää perinnöllisyyttä. On ainoastaan kaksi keinoa perinnöllisyyden mysterion selittämiseen: joko siemensolun ainekselle luetaan kyky kulkea läpi kokonainen sarja muutoksia, joiden tuloksena on erikoisen elimistön rakentaminen ja sitten ihka samanlaisten siemensolujen synnyttäminen; *tai sitten nämä siemensolut eivät ensinkään synny yksilön ruumiissa vaan lähtevät suorastaan alkuperäisestä siemensolusta, joka on kulkenut isästä poikaan pitkien sukupolvien läpi.* Jälkimäisen olettamuksen on Weissmann omaksunut ja kehittänyt edelleen, ja tätä solua hän pitää ihmisen kuolemattomana osana. Näin pitkälle on kaikki hyvin; ja kun tämä miltei oikea teoria hyväksytään, kuinka silloin biologit selittävät tämän ainapysyväisen solun ensimäisen ilmestymisen? Jollei ihminen ilmestynyt niinkuin kuolematon nukke koskaan syntymättä, ikäänkuin pilvistä pudonneena, kuinka tuo sikiösolu ensinkään hänessä sai alkunsa?

Täydentäkää ylempänä mainittu oppi fyysillisestä plasmasta, ihmisen „siemensolusta“, kaikkine sen aineellisine kykyineen, tunnustamalla myöskin n. s:ksemme „henkisen plasman“ olemassaolo, eli sen fluidumin, joka sisältää kuusiprinsippisen Dhjaanin viisi alempaa prinsippiä — niin teillä on salaisuuden avain, jos olette kyllin henkevät sitä käsittääksenne.

Nyt ottakaamme luvattu vertauskuva.

Kun eläimellisen miehen siemen lasketaan eläimellisen naisen maaperään, ei se voi itää, ennenkuin se on kuudenkertaisen taivaallisen ihmisen viiden hyveen hedelmöittämä („hyveiden", s. o. prinsippien fluidumin eli vuodatuksen). Sentähden mikrokosmosta kuvataan viisikantana kuusikärkisen tähden, Makrokosmoksen sisällä. [1]

Dshiivan toiminta tämän maan päällä on laadultaan viisikertainen. Kivennäisatomissa se on tekemisissä Maahenkien (kuudenkertaisten Dhjaanien) alimpien prinsippien kanssa; kasviosasessa niiden toisen prinsipin, praanan (elämän) kanssa; eläimessä kaikkien näiden ynnä kolmannen ja neljännen kanssa; ihmisessä täytyy siemenen tulla kaikkien viiden hedelmöittämäksi. Muuten hän ei syntyisi eläintä korkeampana. [2]

Siten yksistään ihmisessä on Dshiiva täydellinen. Mitä tulee hänen seitsemänteen prinsippiinsä, on se vain yksi kaikkiallisen auringon säteistä, sillä jokainen järjellinen luontokappale saa vain ajallisesti lainaksi sen, mikä kerran on palaava alkulähteeseensä. Hänen fyysillinen ruumiinsa taas on muodostettu alimmista maallisista eloista [3] fyysillisen, kemiallisen ja fysiologisen kehityksen kautta. „Siunatuilla ei ole mitään tekemistä aineen ulostusten kanssa", sanoo kabbala kaldealaisessa Lukujen Kirjassa.

Tästä johtuu: ihmiskunta ensimäisessä perikuvallisessa, varjomaisessa muodossaan on Elämän Elohimin eli Pitrien synnyttämä; ominaisuuksiltaan ja fyysilliseltä puoleltaan se on „esi-isien", alimpien Dhjaanien, maahenkien, suoranainen jälkeläinen; sen siveellinen, psyykillinen ja henkinen luonto on saatu niiden jumalallisten olentojen joukolta, joiden nimet ja ominaisuudet ilmotetaan teoksemme toisessa osassa. Yleisesti katsoen ihmiset ovat erilaisten henkijoukkojen luomia teoksia; erikseen otettuina ne ovat näiden joukkojen asumasijoja; tilapäisesti ja yksilökohtaisesti joidenkuiden näistä käyttövälineitä. Meidän nykyisessä perin aineellisessa viidennessä rodussamme on neljännen rodun maallinen henki vielä voimakkaana, mutta me lähestymme sitä aikaa, jolloin kehityksen heiluri alkaa huomattavasti nousta ylöspäin ja kohottaa ihmiskuntaa jälleen sellaiselle asteelle, joka henkisyydessä vastaa kolmatta alkuperäistä juurirotua. Lapsuutensa aikana ihmiskunta oli kauttaaltaan kokoonpantu enkelien laumasta, niistä hengistä, jotka elähyttivät neljännen rodun suunnattomia ja epämuotoisia savimajoja, mitkä savimajat olivat lukemattomien myriadien elojen rakentamat ja muodostamat aivan-

---

[1] *Ανθρωπος*, salatieteellistä sikiöoppia käsittelevä teos, I Kirja.

[2] Vaan synnynnäisenä idioottina, tylsämielisenä.

[3] Käytämme tässä teoksessa „eloa" vastaamassa englantilaista *life*-sanaa (oik. „elämää"), kun se merkitsee elävää *olentoa*. Suom.

kuin meidän ruumiimme nykyisin. Tämä lause tulee jälempänä kommentarioissa selitettäväksi. Tiede, joka hämärästi havaitsee tämän totuuden, löytää bakteereita ja muita pikkueläimiä ihmisruumiissa ja näkee niissä vain tilapäisiä ja luonnottomia vieraita, joiden syyksi se lukee sairaudet. Salatiede — joka näkee elämän jokaisessa atomissa ja molekyylissä, olkoon se kivennäisessä tai ihmisruumiissa, ilmassa, tulessa tai vedessä — vakuuttaa, että meidän koko ruumiimme on rakennettu tuollaisista eloista; pieninkin bakterio mikroskopin alla on verrattuina näihin vielä pienempiin eloihin yhtä suuri kuin elefantti pikkuisimman likoeläimen rinnalla.

Ylempänä mainitut „savimajat" eli tabernakkelit ovat parantuneet kudoksiltaan ja muotonsa sopusuhtaisuudelta, kasvaessaan ja kehittyessään sen pallon mukana, jonka päällä ne asuvat. Mutta fyysillinen parantuminen on tapahtunut sisäisen henkisen ihmisen ja luonnon kustannuksella. Kolme keskimäistä prinsippiä, maassa ja ihmisessä, ovat kussakin rodussa tulleet aineellisemmiksi. Sielu on väistynyt taaksepäin jättääkseen tilaa fyysilliselle älylle; elementtien hieno ydinolemus on muuttunut niiksi aineellisiksi ja kokoonpannuiksi elementeiksi, mitkä nyt tunnetaan.

Ihminen ei ole eikä olisi voinutkaan olla „Herran Jumalan" täydelliseksi luoma; mutta hän *on* Elohim'ien lapsi, jotka niin mielivaltaisesti ovat muutetut yksikkölukuun ja maskuliini- eli miehiseen sukuun. Ensimäiset Dhjaanit, jotka saivat tehtäväkseen „luoda" ihmisen omaksi kuvakseen, saattoivat ainoastaan heijastaa itsestään omat varjonsa hienoksi malliksi, jonka perusteella aineessa asuvat luonnonhenget saivat työskennellä. Ihminen on epäilemättä fyysillisesti muodostettu maan tomusta, mutta hänen luojansa ja muodostajansa olivat luvultaan monta. Eikä voi sanoa, että „Herra Jumala puhalsi hänen sieramiinsa elämän hengen", jollei sitä Jumalaa pidetä samana kuin „Ainoaa Elämää", joka on kaikkialla läsnä, vaikka näkymättömänä, ja jollei „Jumalalle" lueta sama tehtävä jokaisen „elävän sielun" syntyessä maailmaan. Tämä elävä sielu on „elonsielu" (Nefesh) eikä se jumalallinen henki (Ruakh), joka ihmiselle ja yksin ihmiselle suo jumalallisen kuolemattomuuden, sillä sitä ei mikään eläin sellaisenaan voi koskaan saavuttaa tässä jälleensyntymisten kiertokaudessa. „Elonhenkäys" on sekotettu kuolemattomaan „henkeen", riippuen juutalaisten tekemästä väärästä jaotuksesta, jonka nyt länsimaiset metafysikot ovat omaksuneet, kun eivät kykene ymmärtämään ja niinmuodoin hyväksymään muuta kuin kolme osaa ihmisessä — hengen, sielun ja ruumiin. Tämä koskee myös suoranaisesti protestanttisia jumaluusoppineita, jotka kääntäessään erään värsyn neljännessä evankeliumissa [1]) ovat kokonaan turmelleet sen merkityksen. Väärä käännös

---

[1]) Joh. 3: 8

kuuluu: „*tuuli* puhaltaa, kussa se tahtoo“, vaikka pitäisi olla; „*henki* menee minne se tahtoo“, niinkuin on alkukielessä ja myöskin itämaisen kreikkalaisen kirkon käännöksessä.

New Aspects of Life-nimisen kirjan oppinut ja hyvin filosofinen tekijä painaa lukijoittensa mieleen, että Nefesh Tshaiakh (elävä sielu) juutalaisten mukaan:

Johtui eli syntyi siitä, että elämän henki eli henkäys valui ihmisen heräävään ruumiiseen, ja sen piti asettua hengen sijalle näin muodostuneessa minässä, niin että henki siirtyi, katosi näkyvistä, hävisi „elävään sieluun“.

Ihmisruumista olisi hänen mielestään pidettävä valinmuotona, jossa ja josta kehittyy sielu, jonka hän näkyy asettavan henkeä korkeammalle. Katsottuna *työskentelynsä* ja toimintansa kannalta sielu epäilemättä on korkeampi tässä rajallisessa ja ehdonalaisessa Maajaan maailmassa. Sielu, hän sanoo, „muodostuu kaikkein viimeksi ihmisen elähytetystä ruumiista.“ Siten hän aivan yksinkertaisesti pitää „henkeä“ (Aatmaata) samana kuin „elonhenkäys“. Itämaiset salatieteilijät tätä nimitystä varmaan vastustavat, sillä se perustuu siihen väärään käsitykseen, että Praana ja Aatmaa eli Dshiivaatmaa olisivat yhtä ja samaa. Tekijä tukee väitettään osottamalla, että vanhoilla juutalaisilla, kreikkalaisilla ja vieläpä latinalaisilla Ruakh, Pneuma ja Spiritus tarkottivat „tuulta“; juutalaisilla aivan kieltämättä ja kreikkalaisilla ja roomalaisilla hyvin luultavasti; kreikkalaisten „anemos“-sanalla (tuuli) ja latinalaisella „animus“-| (sielu) sanallakin on hyvin epäilyttävä yhdennäköisyys.

Tämä on hyvin kaukaa haettua. Mutta on tuskin enää löydettävissä oikeata taistelukenttää tämän kysymyksen ratkaisemiseksi, koska t:ri Pratt näyttää olevan käytännöllinen, asiallinen metafysikko, jonkinlainen kabbalisti-positivisti, jotavastoin itämaiset metafysikot, varsinkin veedaantalaiset, ovat kaikki idealisteja. Salatieteilijät myöskin kuuluvat äärimmäiseen esoteriseen veedaantalaiseen oppisuuntaan, ja vaikka he kutsuvat Ainoata Elämää (Parabrahmania) Suureksi Henkäykseksi ja Pyörretuuleksi, erottavat he seitsemännen prinsipin kokonaan aineesta ja kieltävät sillä olevan mitään suhdetta aineeseen tai yhteyttä sen kanssa.

Siten se filosofia, joka koskee ihmisen psyykillistä, henkistä ja älyllistä suhdetta fyysillisiin toimintoihin, on miltei selvittämättömässä sekasorrossa. Ei nykyään ymmärretä oikein vanhaa arjalaista eikä egyptiläistä sielutiedettä, eikä niitä voida sulattaa, jollei omaksuta esoterista seitsenäisyyttä tai ainakin veedaantalaista viisikertaista jaotusta ihmisen sisäisistä prinsipeistä. Muussa tapauksessa tulee aina olemaan mahdotonta ymmärtää sitä metafyysillistä ja puhtaasti psyykillistä, vieläpä fysiologista suhdetta, mikä on olemassa toisella tasolla olevien Dhjaan Tshoohanien eli enkeleiden, ja toisella tasolla olevien ihmisten

välillä. Ei ole vielä julkaistu mitään itämaisia (arjalaisia) esoterisia teoksia, mutta meillä on egyptiläisiä papyroksia, joissa selvästi puhutaan ihmisen seitsemästä prinsipistä eli „ihmisen seitsemästä sielusta". *Kuolleitten Kirjasssa* on täydellinen luettelo „muutoksista", joiden läpi jokainen vainaja kulkee, riisuessaan päältään, toisen toisen jälkeen, kaikki nämä prinsipit, mitkä selvyyden vuoksi ovat aineellisesti esitetyt eetteriolentoina eli erityisinä ruumiina. Niille, jotka koettavat todistaa, etteivät muinaiset egyptiläiset opettaneet jälleensyntymistä, on meidän vielä muistuttaminen, että vainajan „sielun" (minän) sanotaan elävän ikuisesti; se on kuolematon, „samanikäinen kuin aurinkovene ja yhdessä sen kera häviävä", s. o. Välttämättömyyden Kiertokauden loppuessa. Tämä „sielu" *lähtee ulos* Tiaousta, *Elämänsyyn* valtakunnasta, ja yhdistyy maan päällä eläviin *päivittäin,* palaten Tiaoun luo joka *yö.* Tämä ilmaisee minän aikakautisia olemassaolon vaiheita. [1])

Varjo, astralimuoto, tulee tyhjäksi, „Uraeuksen nielemänä" [2]); Manes häviävät; kaksoiset (neljäs ja viides prinsippi) hajotetaan; mutta sielulintu, „jumalallinen pääsky ja liekin Uraeus" (Manas ja Aatmaa Buddhi) elävät ikuisesti, sillä ne ovat äitiensä puolisoja.

Toinen paljonmerkitsevä yhtäläisyys arjalaisen eli brahmalaisen esoterismin ja egyptiläisen välillä on tämä: edellinen kutsuu pitrejä ihmisten "kuu-esi-isiksi" ja egyptiläiset sanovat kuu-jumalaa, Taht-Esmunia ihmisen ensimäiseksi esivanhemmaksi.

Tämä kuu-jumala „kuvasi seitsemää luonnonvoimaa, jotka olivat häntä aikaisemmat ja jotka hänessä yhdistyivät hänen seitsemäksi sielukseen; hän itse oli kahdeksantena niiden ilmentäjä. (Siitä kahdeksas piiri) . . . Kaldealaisen Heptakiksen eli Iaon seitsemän sädettä gnostilaisissa kivissä merkitsee samaa sielujen seitsenäisyyttä. . . Mystillisen seitsenluvun ensimäinen muoto näkyi taivaalla kuvattuna Otavan seitsemänä tähtenä, sinä tähtisikermänä, jonka egyptiläiset pyhittivät Ajan ja seitsemän elementtivoiman äidille". [3])

Niinkuin jokainen hindulainen tietää, edustaa sama tähtisikermä Intiassa seitsemää Rishiä ja kutsutaan nimillä Riksha ja Tshitrashikandinas.

Samanlainen synnyttää samanlaisen. Maa antaa ihmiselle hänen ruumiinsa, jumalat (Dhjaanit) antavat hänelle hänen viisi sisäistä prinsippiänsä, psyykillisen varjon, jonka elähyttävänä voimana usein nämä jumalat itse ovat. Henki (Aatman) on yksi ja jaoton. Se ei ole Tiaoussa.

Mitä on näet Tiaou? Lukuisat viittaukset siihen *Kuolleitten Kirjassa* sisältävät salaisuuden, Tiaou on yö-auringon ura, alempi taivaanpuolisko eli egypti-

[1]) Luku 148.

[2]) *Ibid.* 149,51

[3]) *The Seven Souls of Man,* p. 2, Gerald Masseyn julkaisema luento.

läisten manala, jonka he asettavat *kuun vastaiselle näkymättömälle puolelle*. Heidän esoterisminsa mukaan lähti ihmisolemus kuusta — kolminkertainen mysterio, samalla tähtitieteellinen, fysiologinen ja psyykillinen; hän kulki loppuun koko olemassaolon kierroksen ja palasi sitten synnyinpaikkaansa, kunnes hän taas sieltä lähti. Siten vainaja näkyy saapuvana länteen, saa tuomionsa Osiriksen edessä, nousee kuolleista Horus-jumalana ja kiertää ympäri tähtitaivaiden, joka on allegorinen sulautuminen Ra'han, aurinkoon. Sitten kuljettuaan yli Nuutin, taivaankuilun, palaa se taas Tiaou'hun; se yhtyy siten Osirikseen, joka elämän ja synnytyksen jumalana asuu kuussa. Plutarkhos [1]) sanoo egyptiläisten viettävän juhlaa nimeltä „Osiriksen tulo kuuhun". *Ritualissa* [2]) luvataan ihmiselle elämä kuoleman perästä, ja elämän uudistuminen luetaan Osiris-Lunuksen hallintoon kuuluvaksi, koska kuu oli elämänuusiintumisten eli jälleensyntymäin symboli, sen johdosta että se kasvaa, vähenee, kuolee ja ilmautuu uudelleen joka kuukausi. *Dankmoessa* [3]) sanotaan: „Oi Osiris Lunus, joka itsellesi uudistat uusiutumisesi". Ja Sabekh sanoo Seti I:lle: [4]) „Sinä uudistat itsesi niinkuin Lunus-jumala lapsena ollessaan." Vielä paremmin tämä selitetään Louvren papyroksessa: [5]) „Parittelut ja sikiämiset ovat runsaat, kun hän (Osiris Lunus) näkyy taivaalla sinä päivänä". Osiris sanoo: „Oi kuun ainoa loistava säde! Minä tulen (tähtien) kiertävistä paljouksista. . . Avaa Tiaou minulle, Osiris N:lle. Minä lähden ulos päivällä tekemään mitä minulla on tehtävänä elävien joukossa" [6]) — s. o. aikaansaamaan sikiämisiä.

Osiris oli „synnytyksessä ilmenevä jumala", koska muinaiskansat paljon paremmin kuin nykyaikaiset tunsivat kuun salaisen vaikutuksen sikiämisen mysterioihin. Vanhimmissa jumaltarustoissa huomaamme, että kuu aina esitetään miehisenä. Niinpä Sooma hindulaisilla on jonkinlainen tähtimaailman Don Juan, [7]) „Kuningas", ja Budhan, viisauden isä, vaikka luvattomalla tavalla. Tämä tarkottaa salaista tietoa, sitä viisautta, joka on koottu tutustumalla kuun salaisuuksiin, niiden joukossa sukupuolisynnytyksen mysterioon. Ja myöhemmin, kun kuu yhdistyi naisjumalattariin, Dianaan, Isikseen, Artemikseen, Junoon, j. n. e., johtui tämäkin yhteys fysiologian ja naisluonnon, sekä fyysillisen että psyykillisen, perinpohjaisesta tuntemuksesta.

---

1) *De Iside et Osiride*, 43.
2) Luku 41.
3) IV: 5.
4) Mariettten *Abydos*, liuska 51.
5) P. Pierret, *Etudes Egyptologiques*.
6) *Ritual*, luku 2.
7) „Armastelija". Suom.

Jos niiden hyödyttömien raamatunläksyjen sijasta, joita pyhäkouluissa opetetaan, köyhälistön repaleiset lapset saisivat oppia astrologiaa — ainakin mitä koskee kuun salaisia ominaisuuksia ja sen vaikutusta sukupuoli-asioihin — niin tarvitsisi paljon vähemmän pelätä väestön lisääntymistä tai turvautua epäilyttävään malthusilaiseen kirjallisuuteen sen ehkäisemiseksi. Sillä kuu se yhtymisineen „konjuntsioneineen" hallitsee sikiämistä; — sen jokainen intialainen astrologi tietää. Edellisten rotujen aikana ja ainakin nykyisen rodun alkuajoilla, pidettiin niitä velhoina ja syntisinä, jotka antautuivat sukupuolisuhteisiin määrättyjen kuunvaiheiden aikana, milloin yhtymä ei voinut vaikuttaa sikiämistä. Mutta nyt nuokin muinaisajan synnit, jotka johtuivat salaisen tiedon väärinkäyttämisestä, olisivat suotavampia kuin nykyiset rikokset, joita tehdään näitten salaisten vaikutusten täydellisessä tietämättömyydessä.

Mutta alkuperäisesti aurinko ja kuu olivat ainoat näkyväiset ja vaikutuksiltaan niin sanoaksemme *kouriintuntuvat* psyykilliset ja fysiologiset jumalat — isä ja poika — ja taas avaruus eli ilma yleensä eli tuo taivaanlakeus, jota egyptiläiset kutsuivat Nuutiksi, oli kummankin salattu henki eli henkäys. Isä ja poika voitiin toiminnassaan vaihtaa toisiinsa ja ne työskentelivät sopusuhtaisesti vaikuttaessaan maiseen luontoon ja ihmisiin; siksipä niitä pidettiin *yhtenä,* vaikka ne personoituina olentoina olivat kaksi. Ne olivat kumpikin miehisiä, ja kummallakin oli erikoinen, vaikka samalla yhteinen, työnsä ihmisten synnytyksen aikaansaamisessa. Tämä olkoon sanottuna tähtitieteelliseltä ja kosmilliselta näkökannalta. Se esitettiin vertauskuvakielellä, mikä myöhemmissä roduissa muuttui teologiseksi ja dogmatiseksi. Mutta näiden kosmillisten ja astrologisten symboleiden verhon takana oli salaisia mysterioita, jotka koskivat antropografiaa (ihmistiedettä) ja ihmisen alkuperäistä syntyhistoriaa. Eikä tässä auta pelkkä symbolien tunteminen eikä edes juutalaisten myöhempiaikaisen vertauskuvakielen avain, paitsi mikäli selvitetään mitä eri kansojen raamatuissa on lausuttu eksoterista tarkotusta varten; mutta tämä olkoonpa kuinka taitavasti verhottua, sisältää ainoastaan pienimmän osan kunkin kansan todellisesta alkuhistoriasta, ja usein sitäpaitsi, kuten juutalaisten kirjoissa, se käsittelee ainoastaan kansan maallista ja inhimillistä elämää eikä sen jumalallista elämää. Taas psyykillinen ja henkinen aines kuului *mysterioihin* ja *vihkimykseen.* Oli asioita, joita ei koskaan pantu kirjakääröihin, vaan jotka, kuten Keski-Aasiassa, kaiverrettiin kallioihin ja maanalaisten luolien seinämiin.

Kuitenkin oli kerran aika, jolloin koko maailmalla oli „yksi kieli ja yksi tieto" ja jolloin ihminen tiesi enemmän alkuperästään kuin hän nyt tietää. Silloin hän myös tiesi, että aurinko ja kuu, kuinka paljon ne voivatkin vaikuttaa ihmisruumiin kokoonpanoon, kasvuun ja kehitykseen, eivät ole suoranaisena

syynä ja tekijänä hänen esiintymiseensä maan päällä, sillä todelliset tekijät ovat ne elävät järkivoimat, joita salatieteilijät kutsuvat Dhjaan Tshoohaneiksi.

Tästä lausuu eräs oppinut juutalaisen esoterismin ihailija:

Kabbala sanoo nimenomaan, että Elohim on „yleiskäsite" eli mitä me matematikassa kutsumme „yhteistekijäksi" tai „yleiseksi toiminnaksi", joka kuuluu kaikkeen kokoonpanoon eikä yhteen erikoiseen; s. o. yleinen vertaussuhde 1: 31415 — nuo (astro-dhjaaniset ja) elohistiset numerot.

Tähän vastaa itämainen salatieteilijä: aivan niin; ne ovat meidän fyysillisille aistimillemme abstraktinen määritelmä. Mutta henkiselle havainnolle ja sisäiselle henkiselle silmälle Elohim eli Dhjaanit eivät ole sen abstraktisempia kuin sielu ja henki ovat meille. Hylätkää toinen, niin hylkäätte toisenkin, koska se, mikä *meissä* on *eloonjäävä* olento, osaksi on suoranainen ulosvaluma näistä taivaallisista olennoista, osaksi on nämä olennot *itse*. Yksi vain on varma: juutalaiset tunsivat perinpohjin taikatieteen ja kaikenlaiset pahat voimat; mutta lukuunottamatta muutamia heidän suuria profettojaan ja näkijöitään, kuten Danielia ja Hesekieliä — Enokh näet kuuluu paljon kaukaisempaan rotuun yleisnimityksenä eikä yhteen kansaan vaan kaikkiin — tiesivät he hyvin vähän todellisesta jumalallisesta salatieteestä eivätkä tahtoneet sitä käsitellä. Heidän kansallisluonteensa oli vastahakoinen kaikkeen, joka ei suoranaisesti koskenut heidän omia kansallisia, heimollisia ja yksilökohtaisia etujaan; siitä ovat todistuksena heidän omat profettansa, jotka sinkauttivat jylisevïä kirouksiaan „uppiniskaista kansaa" kohtaan. Mutta sittenkin Kabbala selvästi näyttää, kuinka välitön suhde on Sefirothin eli Elohimin ja ihmisten välillä.

Sentähden, jos meille voidaan todistaa, että Jehovahin ja Binahin, erään naisellisen Sefiran, yhdistämisellä yhdeksi Kabbalassa on vielä toinenkin, alaokkultinen merkityksensä, silloin ja vasta silloin salatieteilijät ovat valmiit suomaan täydellisyyden palkinnon kabbalisteille. Siihen asti me väitämme, että koska Jehovah abstraktisessa merkityksessään „ainoana elävänä Jumalana", on yksityinen luku, metafyysillinen aatelma, ja on todellisuus vasta silloin kun se pannaan oikeaan paikkaansa yhtenä ulosvalumana ja Sefirana — niin on meillä oikeus sanoa, että *Zohar* alkuperäisesti, ennenkuin kristityt kabbalistit sitä muuttelivat, esitti saman opin kuin me esitämme, kuten ainakin *Lukujen Kirja* todistaa; s. o. *Zohar* panee ihmisen vuotamaan ulos, ei yhdestä taivaallisesta ihmisestä, vaan seitsenäisestä taivaallisten ihmisten eli enkeleiden joukosta, aivan niinkuin myös sanotaan kirjassa *Poimander, Jumalajatus.*

VII Runo. — Jatkoa.

3. KUN YKSI TULEE KAHDEKSI, ILMESTYY KOLMINKERTAINEN *(a)*. KOLME ON YHTÄ, [1]) JA SE ON MEIDÄN LANKAMME, OI LANUU, SAPTAPARNAKSI *(b)* KUTSUTUN IHMIS-KASVIN SYDÄN.

(a) „Kun yksi tulee kahdeksi, ilmestyy kolminkertainen": nimittäin, kun Yksi Ikuinen laskee heijastuksensa ilmennyksen piiriin, niin se heijastus, se säde, erilaistuttaa avaruuden vedet; eli *Kuolleitten Kirjan* sanoilla: „Kaaos lakkaa olemasta sen kautta että Alkuaikaisen Valon säde hajottaa pilkkopimeyden (keskus-) auringon sanan mahtavan taikavoiman avulla". Kaaos tulee miesnaiselliseksi ja myös vesi, valon hedelmöittämänä, ja kolminkertainen olemus lähtee ulos „Esikoisena". „Ra (eli Osiris-Ptah) luo omat jäsenensä (niinkuin Brahmaa), luomalla jumalat, joiden tulee olennoida hänen vaihemuotojaan" kiertokauden aikana. [2]) Egyptiläinen Ra, joka lähtee ulos syvyydestä, on jumalallinen maailmansielu ilmenneessä muodossaan, ja samaa on Naaraajana, Purusha, „kätketty Aakaashaan ja läsnä eetterissä".

Tämä on metafyysillinen selitys ja koskee kehityksen eli niinkuin me mieluummin sanoisimme jumalsynnyn ensimäistä alkua. Tämän runon merkitys on vielä vaikeammin ymmärrettävä, kun se selvitetään toiselta kannalta, nim. sen suhteessa ihmisen ja hänen alkuperänsä mysterioon. Jotta tutkija voisi muodostaa itselleen selvän käsityksen siitä, mitä tarkottaa yhden tuleminen kahdeksi ja senjälkeinen muuttuminen kolminkertaiseksi, on hänen perinpohjin tutustuttava (niinkuin me kutsumme) „kierroksiin". Jos hän katsahtaa *Esoteric Buddhism*'iin — joka oli ensimäinen yritys muinaisen maailmansynnyn esittämiseksi edes likimääräisissä ulkopiirteissään — löytää hän sanotuksi, että „kierros" tarkottaa syntymässä olevan aineellisen luonnon sarja-kehitystä; ja sen luonnon muodostavat meidän ketjumme seitsemän palloa [3]) kivi-, kasvi- ja eläinkuntineen;

---

[1]) Liitetyt siihen yhteen.

[2]) *Kuolleitten Kirja, 17: 4*

[3]) Useat vihamieliset kriitikot kiihkoilevat todistaakseen, ettei ihmisen seitsemästä prinsipistä tai meidän ketjumme seitsenkertaisesta rakenteesta opetettu mitään aikaisemmassa teoksessamme *Isis Unveiled*'issä. Vaikka siinä kirjassa tähän oppiin voitiin ainoastaan viitata, on siinä kuitenkin monta kohtaa, joissa avoimesti mainitaan sekä ihmisen että ketjun seitsenkertainen rakenne. Niinpä Elohimista puhuttaessa (II, 420) sanotaan: „Ne pysyvät seitsemännen taivaan (eli henkisen maailman) yläpuolella, sillä kabbalistien mukaan ne muodostivat peräkkäin kuusi aineellista maailmaa eli pikemmin aihelmat näihin maailmoihin, mitkä olivat ennen meidän maailmaamme, heidän mukaansa seitsemättä". Ketjua esittävässä kuvassa on meidän maapallomme kyllä seitsemäs ja alin, vaikka sen pitäisi olla neljäs eli alin aineeseen laskeutuvalla kaarella, koska näiden pallojen kehitys käy umpinaisessa kehässä. Ja toisessa paikassa (II, 367) kirjo-

viimemainittuun kuuluu ihminenkin ja on sen päänä koko sen elämänkierroksen kuluessa, jota brahmiinit kutsuvat „Brahmaan päiväksi". Lyhyesti sanoen „kierros" on yksi „Pyörän" (meidän planettaketjumme) ympärikierros, ja tämä Pyörä on kokoonpantu seitsemästä pallosta eli seitsemästä eri „pyörästä", jos „pyörälle" annetaan toinen merkitys. Kun kehitys on kiertänyt alas aineeseen A-pallosta G-palloon, on mennyt yksi kierros. Neljännen ympärikierroksen keskellä, s. o. meidän nykyisessä kierroksessamme, „kehitys on saavuttanut fyysillisen huippunsa ja sen työn kruununa on täydellinen fyysillinen ihminen; tästä kohdasta alkaa sen työskentely henkeä kohti". Tämä kaikki ei kaipaa paljonkaan toistamista, koska se on niin hyvin selitetty *Esoteric Buddhism*-kirjassa. Mutta se osa, jota siinä tuskin kosketeltiin ja jonka vähäinenkin selvittely on monta johtanut harhaan, oli ihmisen synty, ja tähän nyt olisi luotava enemmän valoa, ainakin sen verran, että runo käy ymmärrettävämmäksi, sillä vasta oikealla paikallaan teoksen II osassa tulee koko prosessi täydellisesti selvitettäväksi.

Jokainen kierros alaspäisessä kaaressa toistaa vain lähinnä edellisen kierroksen konkretisemmassa muodossa, aivan niinkuin jokainen pallo, aina neljänteen piiriin, nykyiseen maahamme asti on karkeampi ja aineellisempi jäljennös siitä varjomaisemmasta piiristä, joka oli sitä edellä, kukin järjestyksessään kolmella korkeammalla tasolla [1]). Ylöspäisellä tiellään, nousevalla kaarella kehitys tekee kaiken yleisluonteen henkisemmäksi ja eetterisemmäksi, niin sanoaksemme, ja kohottaa sen samalle tasalle, missä on kaksois-pallo vastaisella kaaren puoliskolla; seuraus on, että kun tullaan seitsemänteen palloon kussakin kierroksessa, palaa kaiken kehittymässä olevan luonto siihen tilaan, missä se oli lähtiessä — *ynnä* kulloinkin uudella ja korkeampiasteisella tajunnalla varustettuna. Siten käy selväksi, että n. k. „ihmisen synty" tässä nykyisessä kierroksessamme eli elonkaudessa tällä planetalla on oleva samalla paikalla samassa järjestyksessä kuin edellisessä kierroksessa — lukuunottamatta sellaisia yksityisseikkoja, jotka perustuvat paikallisoloihin ja aikaan. Sitten on selitykseksi muistutettava, että niinkuin

---

tetaan: „Egyptiläisten käsityksen mukaan. *samoinkuin kaikkien muiden filosofiaan perustuvien maailmankatsomusten mukaan,* oli ihminen ei ainoastaan . . . sielun ja ruumiin yhdistelmä; hän oli kolminaisuus, kun niihin lisätään henki. Vieläpä sen opin mukaan häneen kuului . . . ruumis . . . astralimuoto eli varjo (s. o. nykyisten nimitysten mukaan eetteriruumis — Suom.) . . . eläimellinen sielu . . . korkeampi sielu ja . . . maallinen äly . . . (ja) kuudes prinsippi, j. n. e." — seitsemäntenä — *henki.* Niin selvästi ovat nämä prinsipit mainitut, että vielä sisällysluettelossakin (II, 683) sanotaan „Ihmisen kuusi prinsippiä", joista seitsemäs tarkkaa totuutta puhuen on kuuden yhdistelmä *eikä* ensinkään yksi prinsippi vaan Ehdottoman *Kaikkeuden* säde.

[1]) Katso kuvaa III, siv. 217.

kunkin kierroksen työn sanotaan kuuluvan n. k. luojien eli rakentajien jollekin eri ryhmälle, niin myös on laita jokaisen pallon; se kuuluu siis erityisten rakentajien ja vartijoitten — joidenkin Dhjaan Tshoohanien — johtoon ja valvontaan. „Luojat" on epätarkka sana, koska ei mikään muu kuin juutalaisten ja kristittyjen uskonto usko *tyhjästä* luomiseen, ei edes intialainen Visishthadvaitalainen lahko, joka itse Parabrahmaninkin tekee ihmiskaltaiseksi, sillä kaikki uskonnot opettavat vain ennen olemassaolleiden ainesten kehittymistä.

Se hierarkian ryhmä siis, jonka tehtävä on „luoda" ihmiset, on jokin erityinen ryhmä; mutta se kehitti varjomaisen ihmisen tässä kierroksessa, aivan niinkuin korkeampi ja henkisempi ryhmä kehitti hänet kolmannessa kierroksessa. Mutta koska se on kuudes ryhmä henkisyyden alenevalla kaarella — viimeinen eli seitsemäs näet sisältää maiset henget (elementalit), jotka vähitellen muodostavat, rakentavat ja tiivistävät hänen fyysillisen ruumiinsa — niin tämä kuudes ryhmä ei kehitä muuta kuin tulevan ihmisen varjomuodon, *utumaisen, tuskin näkyvän, läpikuultavan oman itsensä jäljennöksen. Viidennen hierarkian — niiden salaperäisten olentojen, jotka hallitsevat Kauriin merkkiä, Makaraa eli „krokodiliä" Intiassa ja Egyptissä — tehtäväksi tulee elvyttää tuota tyhjää eetterimäistä eläinmuotoa ja tehdä siitä Järki-ihminen. Tämä on yksi niistä aineista, joista voi hyvin vähän puhua suurelle yleisölle. Se on todellakin mysterio, mutta ainoastaan sille, joka on valmis hylkäämään käsityksen järjellisten ja tietoisten henkiolentojen löytymisestä maailmankaikkeudessa ja rajottamaan täyden tajuisuuden yksin ihmiseen sekä hänessäkin määrittelemään tajunnan „aivotoiminnaksi". Monet ovat ne henkiolennot, jotka ovat ihmiseen ruumistuneet hänen ensimäisestä esiintymisestään asti ja jotka, siitä huolimatta, yhä ovat olemassa yhtä riippumattomina kuin ennenkin äärettömissä avaruuksissa.

Selvemmin sanoaksemme, tuollainen näkymätön olento voi olla ruumiillisesti maan päällä, vaikkei se jättäisikään tilaansa ja toimintaansa yli-aistillisissa maailmoissa. Jos tämäkin kaipaa selitystä, emme voi muuta kuin muistuttaa lukijaa samanlaisista tapauksista „spiritismin" alalla; tosin sellaiset tapaukset ovat hyvin harvinaisia, jolloin se olento, mikä ruumistuu mediumiin tai ajottaisesti ottaa hänet valtaansa, olisi todellinen korkeampi henkiolento. Nuo n. k. „henget", jotka silloin tällöin valtaavat mediumin ruumiin, eivät ole ruumiista eronneiden personallisuuksien monaaeja eli korkeampia prinsippejä. Tuollaiset „henget" voivat ainoastaan joko olla elementaareja tai — Nirmaanakaajoja. Aivan niinkuin muutamat henkilöt, joko erikoisen elimistönsä kautta tai hankkimansa mystillisen tiedon voimalla, saattavat näkyä „kaksoismuotoina" („kummituksina") toisessa paikassa, vaikka niiden ruumis on monen peninkulman päässä, niin voi sama tapahtua korkeammillekin olennoille.

Ihminen on filosofisesti katsottuna ulkonaisessa muodossaan pelkkä eläin, tuskin sen täydellisempi kuin hänen apinamainen esi-isänsä kolmannessa kierroksessa. Hän on elävä ruumis, ei elävä olento, koska olemassaolon käsittäminen, „*Ego Sum*" (minä olen), vaatii itsetietoisuutta, ja eläimellä voi ainoastaan olla välitön tajuaminen eli vaisto. Tämän käsittivät muinaiskansat niin hyvin, että kabbalistit tekivät sielusta ja ruumiista kaksi elollisolentoa, toisistaan riippumatonta. *New Aspects of Life* nimisessä kirjassa esittää tekijä kabbalistisen opin:

He arvelivat, että toimintaa varten se henki ja se aine, jolla on vastaava läpikuultavuus ja tiiveys, pyrkivät yhdistymään toisiinsa; ja että tämän yhdistyksen synnyttämät henget ruumiittomassa tilassaan muodostavat asteikon, jossa toistuu alkuperäisen ja luomattoman hengen eri tiiveys- ja kiinteysasteet. Ja he väittivät, että nämä henget ruumiittomassa tilassaan vetävät puoleensa, liittävät itseensä, sulattavat, imevät sisäänsä sellaista alkuperäistä henkeä ja alkuperäistä ainetta, mikä on laadultaan heidän oman luontonsa mukaista . . . He opettivat siis että luotujen henkien tilassa on sangen suuria eroavaisuuksia; ja koska on niin likeinen yhteys henkimaailman ja ainemaailman välillä, niin tiiviimmät henget ruumiittomassa tilassaan vetäytyvät ainemaailman tiiviimpiin osiin ja siis pyrkivät maan keskustaa kohden, missä ne tapaavat omaan tilaansa parhaiten soveltuvia oloja; sitävastoin läpikuultavammat henget joutuvat tätä planettaa ympäröivään ilmakehään eli auraan ja kaikkein ohuimmat saavat asuinpaikkansa sen kiertolaisessa. [1])

Tämä koskee yksinomaan meidän n. k. elementali-henkiä eikä sillä ole mitään tekemistä planettojen tai tähtimaailman, kosmillisten eli eetterissä elävien Järkivoimien kanssa, eli „enkelien", niinkuin roomalaiskatolinen kirkko niitä kutsuu. Juutalaiset kabbalistit, eritoten ne käytännölliset salatieteilijät, jotka harrastivat muotomenollista magiaa, eivät ensinkään puuttuneet planettahenkiin eli n. k. „elementaleihin". Sentähden ylläoleva ote sisältää ainoastaan osan esoterisesta opista.

Sielu, jonka ruumiina ja käyttövälineenä on astralinen, eetteriaineksinen verho, saattaisi kuolla, vaikka ihminen kuitenkin jäisi elämään maan päälle. Se on: sielu voisi vapautua ja lähteä majastaan monesta syystä, kuten mielenvikaisuuden, henkisen ja fyysillisen turmeltumisen vuoksi j. n. e. Se mahdollisuus, että „sielu" — s. o. ikuinen, henkinen minä — voi asua näkymättömissä maailmoissa, vaikka sen ruumis jatkaa elämistään maan päällä, on erityisesti salatieteellinen oppi, varsinkin kiinalaisessa ja buddhalaisessa filosofiassa. Monta *sielutonta* ihmistä on meidän joukossamme, sillä on huomattu tämän tapahtuvan sekä pahaluontoisissa materialisteissa että sellaisissa, jotka „etenevät pyhyydessä eivätkä koskaan palaa takaisin".

Sentähden sen, mitä elävät ihmiset (vihityt) voivat tehdä, sen voivat vielä paremmin tehdä ne Dhjaanit, joilla ei ole esteenään mikään fyysillinen ruumis. Tämä oli vedenpaisumusta aikaisempi usko ja se alkaa pian taas

[1]) Pp. 340—351, „sielun synty".

uudistua nykyisessä älyllisessä yhteiskunnassa sekä „spiritistisissä" piireissä että kreikkalaisessa ja roomalaisessa kirkossa, jotka kumpikin opettavat enkeliensä olevan joka paikassa. Zoroasterilaiset pitivät Amshaspendejään kaksoisolentoina (nimeltä Feruer), ja lukevat tämän kaksinaisuuden — ainakin esoterisessa filosofiassaan — kaikille henkisille näkymättömille olennoille niissä avaruuden lukemattomissa maailmoissa, jotka meidän silmillemme näkyvät. Eräässä kohdassa, missä Damascius (6:nnella vuosisadalla) puhuu kaldealaisista orakkeleista, on meillä riittävä todistus tämän opin yleisyydestä, sillä hän sanoo: „Näissä orakkeleissa ne seitsemän maailman Kosmokratoria ('Maailmanpilaria'), jotka myös ap. Paavali mainitsee, ovat kaksinkertaiset; toisella ryhmällä on tehtävänä hallita ylempiä henki- ja tähtimaailmoita, ja toisella hallita ja valvoa ainemaailmoita". Tämä on myös Jamblikuksen oppi, sillä hän silminnähtävästi tekee eron pääenkeleiden ja ruhtinaiden (arkontien) välillä. [1])

Ylläoleva voidaan tietysti sovittaa siihen eroon, mikä tehdään henkisten olentojen eri asteiden tai järjestöjen välillä, ja tässä merkityksessä myöskin roomalaiskatolinen kirkko koettaa tulkita ja opettaa tätä eroa, sillä vaikka pääenkelit sen epissa ovat jumalalliset ja pyhät, tuomitsee se heidän „kaksoismuotonsa" perkeleiksi. Mutta sana Feruer ei ole tässä merkityksessä käsitettävä, sillä se tarkottaa vain jonkun ominaisuuden vastakohtaa eli vastapuolta. Kun siis salatieteilijä sanoo: „Perkele on Jumalan nurjapuoli" — paha, mitalin selkäpuoli — ei hän tarkota kahta eristettyä tosiolemusta vaan saman ykseyden kahta puolta eli sivua. Mutta parhainkin elävä ihminen näyttäisi paholaiselta Pääenkelin rinnalla — niinkuin jumaluusoppi sitä kuvaa. Tässä on jonkinmoinen syy, miksi halvennetaan alempaa „kaksoismuotoa", joka on paljon syvemmälle aineeseen vaipunut kuin sen alkumuoto. Mutta ei sittenkään ole syytä pitää niitä perkeleinä, niinkuin roomalaiskatolilaiset tekevät vastoin kaikkea järkeä ja logiikkaa.

Tämä hengen ja sen aineellisen „kaksoispuolen" samaisuus — ihmisessä se on turmeltunut — selittää vielä paremmin, miksikä on olemassa tuollainen sekaannus, kuin jo aikaisemmin tässä teoksessa on sanottu, Rishien ja Pradshaapatien varsinkin Satja Jugaan ja Mahaabhaarata-kauteen kuuluvien, nimissä ja yksilöllisyyksissä samoinkuin niiden luvussa. Se antaa myös lisävaloa siihen, mitä Salainen Oppi opettaa juuri- ja siemen-Manuista. Meille on opetettu, ettei ainoastaan näillä ihmiskuntamme alku-isillä vaan jokaisella ihmisolennolla on perustyyppinsä henkisissä piireissä, joka perustyyppi on hänen seisemännen prinsippinsä korkein olemus. Siten seitsemän Manua tulee neljäksitoista; juuri-Manu on alkusyy ja siemen-Manu sen vaikutus; ja Satja Jugasta (sen ensimäi-

[1]) *De Mysteriis*, II, 3.

sestä kaudesta) lukien sankariaikaan asti tulee näitä Manuja eli Rishejä olemaan luvultaan yksikolmatta.

(b) Tämän säkeen loppulause osottaa, kuinka vanha on se usko ja oppi, että ihminen rakenteeltaan on seitsenkertainen. Se olemassaolon „lanka“, joka ihmistä elähyttää ja joka kulkee kaikkien hänen personallisuuksiensa kautta eli kaikkien ruumistusten läpi tämän maan päällä — viittaus Suutraatmaahan — se lanka, johon lisäksi kaikki hänen „henkensä“ ovat pujotetut, on tehty kolminkertaisten, nelinkertaisten ja viidenkertaisten olemuksesta, johon myös sisältyy kaikki edelläkäynyt. Pantshaashikha on *Padma Puraanan* [1]) mukaan yksi seitsemästä Kumaarasta, [2]) jotka menevät Shveeta Dviipaan [3]) palvelemaan Vishnua. Me tulemme jälempänä näkemään, mikä yhteys on olemassa maallisten kuolevaisten ja „aviottomien“, siveitten Brahmaan poikien välillä, jotka viimemainitut kieltäytyvät „monistumasta“. Toistaiseksi on ainakin selvää, että „ihmis-kasvi, Saptaparna“, tässä viittaa seitsemään prinsippiin ja että ihmistä verrataan tähän seitsenlehtiseen kasviin, joka on niin pyhä buddhalaisten keskuudessa. Egyptiläisessä *Kuolleitten Kirjassa* tavattava allegoria, joka koskee „sielun palkintoa“, johtaa mieleen meidän seitsen-oppimme, samalla kuin se on runollinen vertaus. Vainajalle suodaan maankaistale Aanrun vainiolla, missä *Manes*, kuolleitten jumalaistuneet varjot, poimivat tähkäpäitä, korjaten satoa siitä, mitä ovat kylväneet elämänsä teoilla, seitsemän jalan korkuista viljaa, joka kasvaa seitsemään ja neljääntoista sarkaan jaetussa pellossa. Tämä vilja on se ravinto, jota syömällä he joko elävät ja menestyvät tai kuolevat Amentissa, jonka alaan Aanrun vainio kuuluu yhtenä osana. Sillä niinkuin hymnissä [4]) sanotaan, vainaja siinä joko häviää tai tulee puhtaaksi hengeksi ikuisuuteen, niiden „seitsemän kertaa seitsemänkymmentäseitsemän elämän“ johdosta, jotka hän on viettänyt tai jotka hänen tulee viettää maan päällä. Aate viljasta, joka korjataan „tekojemme hedelmänä“, on hyvin kuvaava.

1 *Asiatic Researches*, XI, 99,100.

2) Kts. ed. siv. 112, 115 ja 149 (Mahaaraadshoista). Suom.

3) „Valkoinen saari“, s. o. ensimäinen häviämätön mannermaa. Suom.

4) 32: 9.

VII Runo. — Jatkoa.

4. SE ON JUURI, MIKÄ EI MILLOINKAAN KUOLE, KOLMEKIELINEN LIEKKI JA NELJÄ SYDÄNTÄ *(a)* . . . SYDÄMET OVAT KIPINÖITÄ, JOTKA ELÄVÄT SEITSEMIEN SINGAHUTTAMASTA KOLMEKIELISESTÄ LIEKISTÄ [1]) — HEIDÄN LIEKISTÄÄN — YHDEN KUUN SÄTEITÄ JA KIPINÖITÄ, JOTKA KUVASTUVAT MAAN [2]) KAIKKIEN VIRTOJEN JUOKSEVIIN VESIIN *(b)*.

(a) „Kolmekielinen liekki, mikä ei milloinkaan kuole“ on kuolematon henkinen kolmio, Aatmaa, Buddhi ja Manas, eli pikemmin viimemainitun tuottama hedelmä, jonka edelliset kaksi sulattavat itseensä jokaisen maisen elämän perästä. „Neljä sydäntä“, jotka sammuvat ja häviävät, ovat nelinäisyys, neljä alempaa prinsippiä, ruumis niihin luettuna.

„Minä olen kolmikielinen liekki ja sydämeni ovat kuolemattomat“, sanoo vainaja. „Minä astun Sekhemin alueelle (sen jumalan, jonka käsi kylvää siemenet maasta eronneen sielun toiminnasta) ja saavun niiden Liekkien valtakuntaan, jotka ovat hävittäneet vastustajansa“ (s. o. vapautuneet neljästä syntiäluovasta sydämestä) [3]).

„Neljän sydämen kolmikielinen liekki“ vastaa sefirothisen puun neljää yksiötä ja kolmea kaksiota.

(b) Aivan niinkuin valtameren aalloissa tanssii miljardeja loistavia kipinöitä saman yhden kuuhuen ylhäällä paistaessa, niin meidän ohimenevät persoonallisuutemme — kuolemattoman monaadi-minän harhaverhot — tanssivat ja säteilevät Maajaan aalloilla. Ne tulevat näkyviin niinkuin kuunsäteitten synnyttämät tuhannet tähtöset, ja kestävät ainoastaan niinkauankuin Yön Kuningatar luo hohdettaan elämän „juokseviin vesiin“, eli yhden Manvantaran ajan. Sitten ne häviävät ja „säteet“ — meidän ikuisen henkisen minämme symbolit — yksin jäävät eloon upoten taas Emälähteeseensä ja ollen yhtä sen kanssa niinkuin ennenkin.

---

[1]) Niiden ylemmästä kolminaisuudesta.

[2]) Bhuumin eli Prithiviin.

[3]) *Kuolleitten Kirja*, I: 7. Vertaa myös *Mysteries of Rostan*.

VII Runo — Jatkoa.

5. KIPINÄ RIIPPUU LIEKISTÄ MITÄ HIENOIMMALLA FOOHATIN LANGALLA. SE MATKUSTAA KAUTTA SEITSEMÄN MAAJAAN MAAILMAN (*a*). SE PYSÄHTYY ENSIMÄISESSÄ[1]) JA ON METALLI JA KIVI, SE KULKEE TOISEEN[2]) JA KATSO — KASVI. KASVI PYÖRII SEITSEMÄN MUUTOKSEN LÄPI JA TULEE PYHÄKSI ELÄIMEKSI[3])

NÄIDEN YHDISTETYISTÄ OMINAISUUKSISTA MUODOSTUU MANU, AJATTELIJA[4]) (*b*).

KUKA HÄNET MUODOSTAA? SEITSEMÄN ELÄMÄÄ JA YKSI ELÄMÄ (*c*). KUKA HÄNET TÄYDENTÄÄ? VIIDENKERTAINEN LHA. JA KUKA TÄYDENTÄÄ VIIMEISEN RUUMIIN? KALA, SYNTI JA SOOMA[5]) . , . (*b*)

(*a*) Sanat kautta „seitsemän Maajaan maailman" tarkottavat tässä planettaketjun seitsemää palloa ja seitsemää kierrosta eli niitä neljääkymmentäyhdeksää toiminnassa-olon asemaväliä, jotka ovat „liekin" eli monadin edessä jokaisen Suuren Elämänkauden eli Manvantaran alussa. „Foohatin lanka" on ennenmainittu „elämänlanka".

Tämä koskee filosofian suurinta problemia — elämän fyysillisyyttä ja aineellisuutta. Nykyinen tiede kieltää elämältä omaperäisen riippumattomuuden, koska se ei kykene sitä käsittämään. Ainoastaan ne, jotka uskovat jälleensyntymiseen ja karmaan, tajuavat edes hämärästi, että koko elämän salaisuus on sen ilmennysten loppumattomassa sarjassa, olkoot ne fyysillisessä ruumiissa tai sitä vailla. Sillä joskin Elämä

Kuin värihohteinen lasiholvi
Turmelee puhtaan ikuisuuden valon,

niin kuitenkin se itse on osana samaisesta ikuisuudesta, sillä elämä yksin voi elämää ymmärtää.

Mitä on tuo „kipinä", joka „liekistä riippuu"? Se on Dshiiva, monaadi Manaksen eli pikemmin sen hienoimman tuoksun yhteydessä — sen, mikä jää jälkeen kustakin personallisuudesta, jos se on ansiokas, riippuen kiinni Aatmaa-Buddhissa, liekissä, elämänlangan avulla. Millä tavalla tämä tulkitaankin ja kuinka moneen prinsippiin ihmisolento jaetaankin, voidaan helposti todistaa, että tätä samaa oppia kannattivat kaikki muinaiset uskonnot, veedalaisesta egyp-

---

1) Valtakunnassa.
2) Valtakuntaan.
3) Fyysillisen ihmisen ensimäiseksi varjoksi.
4) Ihminen.
5) Kuu.

tiläiseen, zoroasterilaisesta juutalaiseen. Mitä viimemainittuun tulee, sisältävät kabbalistiset teokset pitkin matkaa tämän väitteen todistuksia. Koko kabbalistinen luku-järjestelmä perustuu jumalalliseen seitsikkoon, joka riippuu kolmosesta ja siten muodostaa kymmösen, ja sen muutoksiin, 7, 5, 4 ja 3, jotka lopuksi kaikki sulautuvat itse *Yhteen* loppumattomana ja rajattomana kehänä.

Niinkuin *Zohar* sanoo:

Jumaluus (aina näkymätön Läsnäolo) ilmenee *kymmenen* Sefirothin kautta, jotka ovat sen ulossäteileviä todistajia. Jumaluus on niinkuin meri, joka itsestään vuodattaa viisaudeksi kutsutun virran, minkä vedet laskevat Äly-nimiseen järveen. Siitä järvestä lähtee seitsemän Sefirothia niinkuin seitsemän kanavaa . . . Sillä *kymmenen* on yhtä kuin *seitsemän*: kymmönen sisältää *neljä* ykköstä ja *kolme* kakkosta.

Kymmenen Sefirothia vastaa ihmisen Jäseniä.

Kun minä (Elohim) muodostin Adam Kadmonin, leimahti Ikuisuuden Henki hänen ruumiistaan kuten salama, joka heti valaisi *seitsemän* miljonan pilvien aaltoja, ja minun *kymmenen* loistoani olivat hänen Jäsenensä.

Mutta ei päätä eikä hartioita voi Adam Kadmonista nähdä; siksipä luemme *Sifra Dzenioutha*'ssa, „Salatun Mysterion Kirjassa“:

Ajan alussa, sittenkuin Elohim („Valon ja Elämän pojat“ eli Rakentajat) olivat ikuisesta juuriolemuksesta muodostaneet taivaat ja maan, laativat he maailmoita kuusi sekä kuusi.

Seitsemäs oli Malkuth, joka on meidän maamme, [1]) omalla tasollaan, alimmalla kaikista muista tajuisen olemassaolon tasoista. Kaldealainen *Lukujen Kirja* sisältää seikkaperäisen selvityksen kaikkeen tähän.

Adam Kadmonin ruumiin ensimäistä kolminaisuutta (kolmea ylintä seitsemästä [2]) tasosta ei voi nähdä, ennenkuin sielu seisoo Vanhaikäisen edessä.

Tämän ylemmän kolminaisuuden Sefirothit ovat: “1. Kether (Kruunu), jota edustaa Makroprosoopoksen („Suurten Kasvojen“) otsa; 2. Khokmah (Viisaus, miehinen prinsippi), jota edustaa oikea olkapää; ja 3. Binah (Äly, naisellinen prinsippi), jota edustaa vasen olkapää.“ Sitten tulevat *seitsemän* Jäsentä eli Sefiroth ilmennyksen tasoilla; näitä neljää tasoa yhteensä edustaa Mikroprosoopos, Pienemmät Kasvot eli Tetragrammaton, „nelikirjaiminen“ salaisuus. „*Seitsemän* ilmennyttä ja *kolme* salattua Jäsentä ovat Jumaluuden Ruumiina“.

Siten meidän maamme, Malkuth, on sekä *seitsemäs* että *neljäs* maailma; seitsemäs laskettuna ensimäisestä pallosta ylhäältä, neljäs laskettuna tasojen mu-

---

[1]) Katso *Mantuan Codex*.

[2]) „Elävän sielun“ eli ihmisen muodostus ilmaisisi aatteen selvemmin. „Elävä sielu“ merkitsee „ihmistä“ raamatussa. Nämä ovat meidän seitsemän „prinsippiä“.

kaan. Se syntyy kuudennesta pallosta eli Sefirasta, jonka nimi on Jezud, „perustus“, eli, niinkuin *Lukujen Kirjassa* sanotaan: „Jezudin kautta Hän (Adam Kadmon) hedelmöittää alkusyntyisen Heevan (Eevan eli meidän maamme)“. Mystillisellä kielellä on tässä esitettynä selitys, miksikä Malkuth, jota kutsutaan Alemmaksi Äidiksi, Emännäksi, Kuningattareksi ja Perustuksen Valtakunnaksi, kuvataan Tetragrammatonin eli Mikroprosoopoksen (toisen Logoksen), taivaallisen ihmisen, morsiamena. Kun hän vapautuu kaikesta epäpuhtaudesta, yhdistyy hän henkiseen Logokseen. Se tapahtuu seitsemännen kierroksen seitsemännessä rodussa — uudestisyntymisen jälkeen, „sabbatin“ päivänä. Sillä „*seitsemännellä* päivällä“ on myöskin salainen merkitys, josta meidän teologimme eivät uneksikaan.

Kun Matronitha, Äiti, eroaa ja tulee kasvoista kasvoihin Kuninkaan eteen sabbatin pyhäpäivänä, tulevat kaikki oliot yhdeksi ruumiiksi. [1])

„Tuleminen yhdeksi ruumiiksi“ merkitsee, että kaikki taas jälleen sulautuu yhdeksi elementiksi, ihmishenget tulevat nirvaanisiksi ja kaikkeuden elementit taas tulevat siksi, mitä ne ennen olivat — protyyliksi eli erilaistumattomaksi periaineeksi. „Sabbatti“ merkitsee lepoa eli Nirvaanaa. Se ei ole „*seitsemäs* päivä“ *kuuden* päivän jälkeen vaan aikakausi, jonka pituus on yhtä suuri kuin seitsemän „päivän“ eli jokaisen seitsenosaisen aikakauden. Siis Pralaja kestää yhtä kauan kuin Manvantara, Brahmaan yö yhtä kauan kuin hänen päivänsä. Jos kristityt tahtovat ylläpitää juutalaisten tapoja, pitäisi heidän omaksua niiden henki eikä kuollut kirjain. Heidän pitäisi tehdä työtä yhden seitsenpäiväisen viikon ajan ja *levätä* seitsemän päivää. Että „sabbatti“- sanalla on mystillinen merkitys, havaitaan Jeesuksen osottamasta ylenkatseesta sabbattia kohtaan ja siitä, mitä Luukas sanoo (18: 12). Siinä sabbatti tarkottaa *koko viikkoa.* Katso kreikkalaista tekstiä, missä viikkoa kutsutaan „sabbatiksi“, sanallisesti; „minä paastoon kahdesti sabbatissa“. Paavali vihittynä tiesi sen hyvin, kun hän sanoo taivaan ikuista lepoa ja autuutta sabbatiksi [2]): „Ja heidän onnensa tulee olemaan ikuinen, sillä he ovat aina (yhtä) Herransa kanssa ja nauttivat *ikuista sabbattia*“ [3]).

Erotus Kabbalan ja muinaisen esoterisen Vidjaan välillä on todella sangen vähäinen ja rajottuu vähäpätöisiin muodon ja lausetavan eroavaisuuksiin — jos nim. Kabbala otetaan sellaisena kuin se esiintyy kaldealaisessa *Lukujen Kirjassa* eikä sellaisena vääristeltynä jäljennöksenä, miksi kristityt mystikot sen ovat muovailleet. Niinpä itämainen salatiede kutsuu meidän maatamme neljän-

[1]) *Ha Idra Zuta Kadisha* XXII, 746.

[2]) Hepr. kirje, 4 luku. (Heprealaiskirjettä pidetään englantilaisessa kirkossa yleensä Paavalin kirjottamana. Suom.)

[3]) Crudenin selitykset.

neksi maailmaksi, ketjun alimmaksi, josta ylöspäin kulkee kaksoiskaaressa kuusi palloa, kolme kummallakin puolella. *Zohar* sitävastoin kutsuu maata alimmaksi eli *seitsemänneksi*, lisäten, että kuuden päällä lepäävät kaikki siinä (Mikroprosoopoksessa) olevat oliot. „Pienemmät kasvot (pienemmät sentähden että ne ovat ilmenneitä ja rajallisia) muodostuvat *kuudesta* Sefirothista", sanoo sama teos. „Seitsemän kuningasta tulee *ja kuolee kolmasti-hävitetyssä maailmassa* (Malkuthissa, meidän maapallossamme, joka hävitetään jokaisen kolmen läpikäymänsä kierroksen lopulla). Ja heidän (seitsemän kuninkaan) valtakuntansa tulee hajotettavaksi". [1]) Tämä koskee seitsemää rotua, joista *viisi* jo on esiintyny ja *kaksi* vielä tulee esiintymään tässä kierroksessa.

Japan'ssa shintolaiset vertauskuvalliset kertomukset maailman ja ihmisen synnystä viittaavat samaan uskoon.

Kapteeni C. Pfoundes, joka tutki Japanin eri lahkojen perustana olevaa uskontoa, oleskellen yhdeksän vuotta maan luostareissa, sanoo:

Shintolainen aate luomisesta on seuraava:

Kaaoksesta (Konton) erkautui Maa (In), alasheitetty pohjasako, ja Taivaat (Jo), ne eetteriset haihtumat, jotka nousevat ylös; Ihminen (Dshin) esiintyi näiden kahden välillä. Ensimäistä ihmistä kutsutaan nimeltä Kuni-to ko tatshino-mikoto ja *viisi muutakin nimeä annetaan hänelle;* sitten esiintyi ihmissuku, miehinen ja naisellinen. Isanagi ja Isanami synnyttivät Tenshoko doidshinin, ensimäisen maan viidestä jumalasta.

Nämä „jumalat" ovat aivan yksinkertaisesti viisi rotua ja Isanagi sekä Isanami kahdenlaiset „esi-isät", ne kaksi edellistä rotua, jotka synnyttivät eläin- ja järki-ihmisen.

Teoksemme II osassa tulee näytettäväksi, että luku seitsemän sekä oppi ihmisen seitsenäisestä kokoonpanosta oli etualalla kaikissa salaisissa järjestelmissä. Se on yhtä tärkeä tekijä länsimaisessa kabbalassa kuin itämaisessa salatieteessä. Éliphas Lévi kutsuu seitsen-lukua „avaimeksi Mooseksen traditsioniin ja kaikkien uskontojen vertauskuviin". Hän näyttää, että kabbala uskollisesti seuraa ihmisen seitsenjakoa, sillä se kuvio, jonka hän esittää kirjassaan *Clef des Grands Mystères* (Suurten Mysterioiden Avain) [2]), on seitsenäinen. Tämä näkyy yhdellä silmäyksellä, olkoon oikea ajatus kuinka taitavasti verhottuna. Ei tarvitse muuta kuin katsahtaa kuvioon nimeltä „Sielun muodostus" Mathersin *Kabbalah Unveiledissä,* [3]) joka kuva on otettu ylläolevasta Lévin teoksesta, niin sisältö on aivan sama, vaikka eri tavalla tulkittuna.

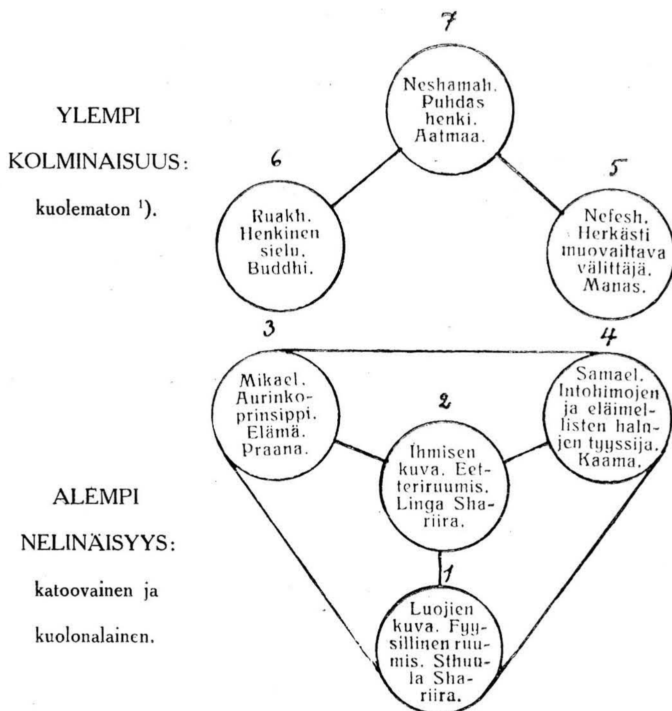
[1]) *Lukujen Kirja,* I, 8:3.

[2]) P. 389.

[3]) P. 37.

Tällainen on tuo kuvio, johon on liitetty sekä kabbalistiset että salatieteelliset nimitykset.

Kuva IV.

Lévi kutsuu Nefeshiksi sitä, mitä me kutsumme Manakseksi, ja päinvastoin. Mutta Nefesh on ihmisen (eläimellisen) elämän henkäys — elonhenkäys, joka eläimessä on *vaistomainen;* Manas taas on kolmas sielu — valopuoleltaan inhimillinen, ja yhteydessä Samaelin eli Kaaman kanssa eläimellinen. Olihan Nefesh Adamiin, „tomunihmiseen", puhallettu „(eläimellisen) elon henkäys"; se on siis elonkipinä, elähyttävä elementti ihmisessä. Ilman Manasta, „Järkisielua" eli älyä, jota Lévin kuviossa väärin kutsutaan Nefeshiksi, on Aatmaa-Buddhi järjetön tällä tasolla eikä voi toimia. Buddhi on „herkästi muovailtava välittäjä" eikä Manas, sillä Manas on ylemmän kolminaisuuden ja alemman nelinäisyyden älyävä yhdysside. Mutta kabbalistisissä teoksissa tavataan montakin tällaista omituista muunnelmaa — vakuuttava todistus siitä, että tämä kirjallisuus

[1]) Tämä kolminaisuus on piirretty erilleen alemmasta nelinäisyydestä, koska se aina erottautuu kuoleman jälkeen.

on tullut surkeaksi sekasotkuksi. Me emme tunnusta tätä luokittelua, mutta jäljennämme tähän kuvion, näyttääksemme yhtäläisyyden.

Nyt esitämme rinnakkaissarekkeissa, mitä tuo perin varovainen Éliphas Lévi sanoo kuvansa selitykseksi ja mitä esoterinen oppi kertoo — ja vertaamme näitä toisiinsa. Lévikin tekee eron kabbalististen ja salatieteellisten henki-oppien välillä.

Éliphas Lévi, kabbalisti, opettaa:	Teosofit opettavat:
KABBALISTINEN HENKI-OPPI.	ESOTERINEN HENKI-OPPI.
1. Sielu (eli minä) on verhottu valo ja tämä valo on kolminkertainen.	1. Samoin, sillä se on Aatmaa-Buddhi-Manas.
2. Neshamah — puhdas henki.	2, Samoin. [1]
3. Ruakh — sielu eli henki.	3. Henkinen sielu.
4. Nefesh — herkästi muovailtava välittäjä. [2]	4. Välittäjä hengen ja ihmisen välillä, järjen, älyn asunto ihmisessä.
5. Sielun puku on kuvan (astralisielun) kuori (ruumis).	5. Oikein.
6. Kuva on kaksinkertainen, koska se heijastaa sekä hyvän että pahan.	6. Tarpeettomasti salaperäistä. Miksei sanota että astraliprinsippi heijastaa sekä hyvää että pahaa ihmistä. Ihminen pyrkii joko ylempää kolminaisuutta kohti tai häviää muuten nelinäisyyden keralla.
7. (Kuva — ruumis).	7. Mainen kuva.
SALATIETEELLINEN HENKI-OPPI. (Éliphas Lévin esittämänä).	SALATIETEELLINEN HENKI-OPPI: (Salatieteilijöiden esittämänä.)
1. Nefesh on kuolematon, koska se uudistaa elämänsä muotojen hävityksen kautta. (Mutta Nefesh, „elonhenkäys“, on väärä nimi ja tutkijalle hyödytön pulma.)	1. Manas on kuolematon, koska se jokaisen ruumistuksen jälkeen lisää Aatmaa-Buddhiin jotakin itsestään; siten se monaadiin sulautuen on osallinen tämän kuolemattomuudesta.

[1]) Éliphas Lévi, joko tahallaan tai muuten on sekottanut luvut: meillä hänen n:o 2 on n:o 1:nä, ja tekemällä Nefeshin sekä „muovailtavaksi välittäjäksi“ että elämäksi, saa hän siten syntymään ainoastaan kuusi prinsippiä, koska kaksi ensimäistä ovat saman prinsipin toisintoja.

[2]) Esoterismi opettaa samaa. Mutta Manas ei ole Nefesh eikä Nefesh ole astraliprinsippi vaan neljäs prinsippi ja myös toinen, praana, sillä Nefesh on „elonhenkäys“ ihmisessä niinkuin pedossa tai hyönteisessä; se on fyysillisen, aineellisen elämän prinsippi, jossa ei ole mitään henkisyyttä.

2. Ruakh kehittyy aatteiden (! ?) kehityksen kautta.	2. Buddhi tulee tietoiseksi niiden lisäysten kautta, mitkä se saa Manakselta ihmisen kuollessa kunkin ruumistuksen jälkeen.
3. Neshamah on kehittyväinen, osaton unhotuksesta ja häviöstä.	3. Aatmaa ei kehity, unohda eikä muista. Se ei kuulu tähän tasoon; se on vain Ikivalon Säde, joka loistaa aineen pimeyteen ja pimeyden kautta, kun aine on siihen suostuvainen.
4. Sielulla on kolme asuntoa.	4. Sielu — yhtenäisenä, ylempänä kolminaisuutena — *elää* kolmella tasolla, paitsi neljännellä maan piirissä; ja se *on* ikuisesti korkeimmalla näistä kolmesta tasosta.
5. Nämä asunnot ovat: kuolevaisten taso; korkeampi Eden ja alempi Eden.	5. Nämä asunnot ovat: maa fyysillistä ihmistä eli eläinsielua varten; Kaama Looka (*Haades*, kiirastuli) ruumiista eronnutta ihmistä eli kuorta varten; Deevakhan ylempää kolminaisuutta varten.
6. Kuva (ihminen) on sfinksi, joka esittää syntymän arvotuksen.	6. Oikein.
7. Vaarallinen kuva (astralimuoto) antaa Nefeshille sen taipumukset, mutta Ruakh saattaa sen tilalle asettaa kuvan, joka on voitettu Neshamahin ohjausten mukaan.	7. Astralimuoto vetää aina Kaaman (himon) kautta Manasta aineellisten halujen ja pyyteitten piiriin. Mutta jos *parempi* ihminen eli Manas koettaa paeta vaarallista vetovoimaa ja kääntää kaipauksensa Aatmaata (Neshamahia) kohti, niin Buddhi (Ruakh) voittaa ja vie Manaksen mukaansa ikuisen hengen valtakuntaan.

On silminnähtävää, että ranskalainen kabbalisti ei tarpeeksi hyvin tuntenut todellista oppia tai turmeli sen itseänsä ja omia tarkotuksiansa tyydyttääkseen. Niinpä hän toisessa paikassa käsitellen samaa ainetta sanoo seuraavasti; ja me salatieteilijät vastaamme myöhäisaikojen kabbalistille ja hänen ihailijoilleen myös seuraavasti:

1. Ruumis on Nefeshin valinmuoto; Nefesh Ruakhin valinmuoto ja Ruakh Neshamahin *puvun* valinmuoto.	1. Ruumis seuraa Manaksen vihjauksia, hyviä tai pahoja; Manas koettaa seurata Buddhin valoa mutta erehtyy useasti. Buddhi on Aatmaan „pukujen" valinmuoto, sillä Aatmaa ei ole mikään ruumis tai muoto tai mitään ja Buddhi on vain *kuvannollisesti* sen käyttöväline.
2. Valo (sielu) olennoituu pukeutumalla (ruumiiseen); ja personallisuus kestää ainoastaan kun puku on virheetön.	2. Monaadi tulee personalliseksi minäksi ruumistuessaan; ja jotakin jää tuosta personallisuudesta eloon Manaksen kautta, kun tämä on kylliksi virheetön sulattaakseen Buddhin itseensä.
3. Enkelit pyrkivät ihmisiksi tulemaan; täydellinen ihminen, Ihmis-jumala, on kaikkien enkeleitten yläpuolella.	3. Oikein.
4. Aina 14,000 vuoden päästä sielu nuortuu ja lepää unhotuksen autuaallisessa unessa.	4. Yhden aikakauden, Suuren Ajan eli Brahmaan päivän kestäessä hallitsee 14 Manua; senjälkeen tulee Pralaja, jolloin kaikki sielut (minät) lepäävät Nirvaanassa.

Täten Kabbalassa toistuu esoterinen oppi, vaikka vääristetyssä muodossa. Mutta palatkaamme VII Runon 5 säkeeseen.

(b) Tunnettu kabbalistinen mietelause kuuluu: „Kivi tulee kasviksi; kasvi eläimeksi; eläin ihmiseksi; ihminen hengeksi ja henki jumalaksi". „Kipinä" elähyttää kaikkia luonnon valtakuntia järjestänsä, ennenkuin se sieluna astuu jumalalliseen ihmiseen, joka on verrattoman kaukana edeltäjästään, eläinihmisestä. *I Moos. kirja* alottaa ihmisluomisen väärästä päästä — nähtävästi sitä verhotakseen — eikä pääse oikeaan loppuun. *I Moos. kirjan* alkuluvut eivät olleet aiotut edes kaukaisesti kuvaamaan *meidän* maamme luomista. Ne sisältävät metafyysillisen käsityksen jostakin määrättömästä ikuisuuden ajasta, jolloin kehityksenlaki teki peräkkäisiä yrityksiä maailmoiden muodostamiseksi. *Zoharissa* tämä selvästi lausutaan:

Oli vanhoja maailmoita, jotka hävisivät niinpiankuin ne syntyivät ja jotka olivat muodottomia ja kutsuttiin kipinöiksi. Niin myös seppä rautaa takoessaan lennättää kipinöitä kaikkiin suuntiin. Kipinät ovat alkusyntyiset maailmat, jotka eivät voineet jatkua, koska pyhä vanhaikäinen (Sefira) ei vielä ollut ottanut kuninkaan ja kuningattaren (Sefiran ja Kadmonin) muotoa (miesnaisellista eli vastakkaissukuista) eikä Mestari vielä ollut ryhtynyt työhönsä. [1])

Jos *Genesis* olisi alkanut, niinkuin sen olisi pitänyt, olisimme siinä ensiksi löytäneet taivaallisen Logoksen, „taivaallisen ihmisen", joka kehittyy Logosten yhtenäis-yksiönä ja josta pralaja-unen jälkeen — unen, joka kokoo harhan tasolle sirotetut pallot yhteen, niinkuin elohopean muruset lautasella yhtyvät yhdeksi pyöryläksi — esiintyvät Logokset kokonaisuudessaan ensimäisenä „miehenä ja naisena" eli Adam Kadmonina, raamatun „Tulkoon valkeutena", niinkuin jo näimme. Mutta tämä muutos ei tapahtunut meidän maamme päällä eikä millään aineellisella tasolla, vaan avaruuksien syvyydessä, ikuisen Juuriaineen ensimäisessä erilaistumisessa. Meidän pallomme syntyessä saavat oliot alkunsa toisella tavalla. Monaadi eli Dshiiva, niinkuin *Isis Unveiledissä* [2]) sanotaan, viskautuu ensiksi kehityksen lain lennättämänä aineen alimpaan muotoon — kivennäiseen. Tehtyään seitsenkertaisen kierroksen vangittuna kiveen eli oikeammin siihen, josta on tuleva kivennäinen ja kivi neljännessä kierroksessa, ryömii se ulos siitä, sanokaamme, leväkasvina. Kuljettuaan senjälkeen kaikkien kasviaineen muotojen läpi siihen, mitä kutsutaan eläimelliseksi aineeksi, on se nyt saapunut sille kohdalle, jolloin se on niin sanoaksemme itu eläimeksi, josta on tuleva fyysillinen ihminen. Kaikki tämä on kolmanteen kierrokseen asti aineena muodotonta, tajuntana tajutonta. Monaadia eli Dshiivaa ei näet itsessään voi kutsua edes hengeksi: se on Ehdottoman säde, henkäys, eli pikemmin itse *Ehdottomuus*; ja Ehdoton yhdenlaatuisuus on meidän tasollamme tajuton, koska sillä ei ole mitään suhdetta ehdonalaiseen ja suhteelliseen rajallisuuteen. Sentähden paitsi sitä ainesta, jota tarvitaan sen vastaista ihmisruumista varten, kaipaa monaadi vielä *(a)* henkistä mallia eli perimuotoa, jonka mukaan tämän aineksen on muodostuminen; ja *(b)* älyävää tajuntaa, jonka tulee johtaa sen kehitystä. Kumpaakaan näistä ei ole yhdenluontoisella monaadilla tai tajuttomalla, vaikka elävällä aineella. Tomun Adam kaipaa elonhenkeä itseensä puhallettavan; se kaipaa kahta keskusprinsippiä, jotka ovat: järjettömän eläimen ja inhimillisen sielun *tajuava* elämä, sillä edellinen on järjetön ilman jälkimäistä. Ainoastaan silloin kun ihminen oltuaan kyvyllinen miesnainen, on erinnyt mieheksi ja naiseksi, saapi hän tajuisen, järjellisen, yksilöllisen sielun, (Manaksen), „Elohimin prinsipin eli älyn" ja saadakseen sen, on hänen syötävä hyvän ja pahan tiedon puun hedelmää. Kuinka hän kaiken tämän saavuttaa? Salainen oppi ilmottaa, että kun monaadi

[1]) *Zohar*, „Idra Suta", III Kirja, p. 292, *b*.
[2]) I, 302.

kiertää alaspäin aineessen, nämä samat Elohimit eli pitrit — alemmat Dhjaan Tshoohanit — kehittyvät rinnakkain sen kanssa korkeammalla ja henkisemmällä tasolla, laskeutuen myös suhteellisesti alas aineeseen omalla tajuntatasollaan. Saavuttuaan määrätylle kohdalle kohtaavat ne ruumistuvan tajuttoman monaadin, joka on alimpaan aineeseen suletu. Kun silloin nuo kaksi voimaa, henki ja aine, yhdistyvät, synnyttää niiden yhtyminen avaruudessa olevan „taivaallisen ihmisen" — *täydellisen ihmisen* — maisen vertauskuvan. Saankhja-filosofian mukaan on Purusha (henki) ikäänkuin voimaton, jollei se nouse Prakritin (aineen) hartioille, joka taas yksin ollessaan on — tajuton. Mutta salaisessa filosofiassa pidetään näitä asteettaisina. Vaikka henki ja aine alkuaan ovat samaa, niin kun ne kerran ovat erilaistumisen tasolla, alkaa kumpikin niistä kehityskulkunsa vastakkaiseen suuntaan — henki vaipuu vähitellen aineeseen ja aine nousee takaisin alkuperäiseen tilaansa, puhtaaksi henkiseksi periaineeksi. Molemmat ovat toisistaan erottamattomia ja kuitenkin aina erotettuja. Fyysillisellä tasolla työntää kaksi samanlaista napaa aina toisensa luotaan, jotavastoin negativinen ja positivinen vetää toisensa luokseen. Sama on hengen ja aineen suhde; ne ovat saman yhdenluontoisen periaineen, maailman juuriprinsipin, kaksi vastakkaista napaa.

Sentähden kun hetki saapuu Purushalle noustakseen Prakritin hartioille Täydellisen Ihmisen muodostamiseksi — sillä ensimäisen puolenkolmatta rodun alkeellinen ihminen oli ainoastaan *nisäkkäistä ensimäinen*, vaikka se vähitellen kehittyi niistä *täydellisimmäksi* — niin taivaalliset esivanhemmat (edellisten maailmoiden olennot, joita Intiassa kutsutaan Shisto'iksi) astuvat tälle meidän tasollemme ja ruumistuvat fyysilliseen eli eläimelliseen ihmiseen, niinkuin Pitrit olivat ennen niitä astuneet alas viimemainitun muodostamiseksi. Siis nuo kaksi „luomista" — eläimellisen ja jumalallisen ihmisen luominen — eroavat suuresti toisistaan tapahtumainsa kulussa. Pitrit työntävät ulos eetteriruumiistaan vielä eetterisempiä ja varjomaisempia jäljennöksiä eli niinkuin me sanoisimme „kaksoismuotoja", „eetteriruumiita", heidän oman kuvansa jälkeen.[1]) Tämä tarjoo monaadille sen ensimäisen asunnon ja sokealle aineelle mallin, jonka ympärille ja päälle tästälähin voidaan rakentaa. Mutta *ihminen on vielä keskeneräinen*. Svaajambhuva Manusta[2]) asti, josta laskeutui seitsemän alkuperäistä Manua eli Pradshaapatia, kukin oman alkuaikaisen ihmisrotunsa synnyttäjä, aina *Codex Nazaraeukseen* saakka, jossa Karabtanos eli Fetahil, sokea himoitseva aine, äitinsä, Spirituksen kautta synnyttää seitsemän numeroa, jokainen niistä yhden

---

[1]) Lukekaa *Isis Unveiledistä* (II, 297—303), mitä sanotaan *Codex Nazaraeuksen* opista. Jokainen meidän opeistamme tavataan siinä toisessa muodossa ja kuvakieleen verhottuna.

[2]) *Manu*, I kirja.

alkuaikaisen seitsemän rodun synnyttäjä — kaikkialla on tämä oppi jättänyt jälkensä muinaisajan pyhiin kirjoihin.

„Kuka muodostaa Manun (ihmisen) ja kuka muodostaa hänen ruumiinsa? Elämä ja elämät. Synti [1]) ja kuu“. Tässä Manu edustaa henkistä, taivaallista ihmistä, todellista ja kuolematonta minäämme, joka on suorastaan ulosvalunut „yhdestä elämästä“ eli ehdottomasta Jumaluudesta. Mitä tulee ulkonaiseen fyysilliseen ruumiiseemme, sielun telttamajaan, opettaa salainen oppi kummallisen asian, niin kummallisen, että jollei sitä perinpohjin selvitetä ja yhtä perinpohjin ymmärretä, jääpi vasta tulevaisuuden eksaktiselle tieteelle tehtäväksi täysin todistaa oikeaksi tuo teoria.

Ennen tätä on jo lausuttu, ettei salatiede tunnusta mitään elotonta olevan Kosmoksessa. Tieteen käyttämä nimitys „eloton aines (epäorganinen substanssi)“ merkitsee vain, että elämä uinuessaan n. k. „toimettoman aineen“ molekyyleissä ei ole tajuttavissa. Mutta *kaikki on elämää* ja jokainen kivennäispölynkin atomi on yksi *Elo,* vaikkei se olekaan meidän käsityksemme ja havaintomme saavutettavissa, koska se näet on ulkopuolella niiden lakien piiriä, joita salatieteen kieltäjät tuntevat. „Itse atomit“, sanoo Tyndall, „näyttävät vaistona omistavan elämänhalun“. Mistä siis, kysyttänee, tulee taipumus „pyrkimään eläimelliseen muotoon“? Onko se mitenkään selitettävissä paitsi salaisen tieteen opetusten mukaisesti?

Vihkimättömän näölle ovat maailmat rakennetut tunnetuista alkuaineista. Arhatin käsitykselle itse nämä alkuaineet yhteisesti ovat yhtä jumalallista elämää; ja erikseen ilmennyksen tasolla ne ovat Elojen lukemattomia ja luvuttomia paljouksia. [2]) *Ainoastaan tuli on YKSI Ainoan Todellisuuden tasolla: ilmennyksen tasolla, joka on harhaa, se on Oleminen ja sen osaset ovat tuli-eloja, jotka ovat olemassa jokaisen muun elon kustannuksella, minkä ne kuluttavat. Sentähden niitä kutsutaan „NIELIJÖIKSI“ . . . Jokainen näkyvä olio tässä maailmassa rakennettiin sellaisista Eloista aina tajuisesta ja jumalallisesta alkuihmisestä niihin tajuttomiin välittäjiin asti, jotka rakentavat aineen . . . AINOASTA ELÄMÄSTÄ, muodottomasta ja luomattomasta, lähtee Elojen maailma. Ensinnä ilmeni syvyydestä (Kaaoksesta) kylmä loistava Tuli (kaasumainen valo?), joka muodosti avaruuden sikeröt (kenties hajottamattomat tähtiusvat?) . . . . Nämä taistelivat ja suuri kuumuus syntyi niiden kohtauksista ja yhteen-*

---

[1]) Sana „synti“ on omituinen, mutta sillä on erityinen salatieteellinen suhde kuuhun ja on sitäpaitsi sen kaldealainen vastaavaisuus. (Kaldealainen Sin = kuu on nähtävästi Mad. Blavatskyn mukaan englannin *sin*-sanan (= synti) juurena. Lat. son's = syyllinen on myös samaa juurta ja vielä selvemmin kreik. sin'os = vahinko, tuho, haava, ja sin'omai = vahingoittaa. Suom.)

[2]) *Crore* (hind.) käännetty „paljoudet“ merkitsee oikeastaan 10 miljoonaa. Suom.

törmäyksistä, jotka saivat aikaan kiertoliikkeen. Sitten tuli ensimäinen ilmennyt AINEELLINEN Tuli, kuumat liekit, vaeltajat taivaalla (pyrstötähdet). Kuumuus synnyttää kosteata höyryä; tämä muodostaa kiinteän veden (?); sitten kuiva sumu, sitten nestemäinen sumu, vetinen, joka sammuttaa Toivioretkeläisten (pyrstötähtien?) kirkkaan valkeuden ja muodostaa kiinteitä vesipyöriä (AINEELLISIA palloja). Bhuumi (maa) esiintyy kuusine sisarineen. Nämä synnyttävät lakkaamattomalla liikunnollaan alemman tulen, lämmön ja vesimäisen sumun, joka tuottaa kolmannen maailman-elementin — VEDEN; ja kaikkeuden henkäyksestä syntyy (ilmapiirin) ILMA. Nämä neljä ovat Manvantaran ensimäisen neljän aikakauden (kierroksen) neljä elämää. Viimeiset kolme tulevat niitä seuraamaan.

Kommentario puhuu ensiksi „Elojen lukemattomista ja luvuttomista paljouksista". Ottaako siis Pasteur tietämättään ensimäisen askeleen salaista tiedettä kohti, kun hän sanoo tahtovansa väittää, — jos vain uskaltaisi täydellisesti ilmaista käsityksiään tästä asiasta — että elimelliset solut sisältävät elonkykyä, mikä ei lakkaa toimimasta, vaikka happivirta lakkaisi niitä huuhtelemasta, eikä siis silti katkaise yhteyttään itse elämän kanssa; muutenhan elämä juuri pysyy yllä tämän kaasun, nim. hapen vaikutuksesta. „Tahtoisin lisätä", jatkaa Pasteur, „että siemenen kehitys tapahtuu monimutkaisten ilmiöitten kautta, joiden joukkoon meidän on luettava myös käymisprosessit". Ja elämä Claude Bernardin ja Pasteurin mukaan ei ole muuta kuin käymisprosessi. Että luonnossa on olentoja eli eloja, jotka voivat pysyä elossa ja menestyä ilmaa vailla, täällä meidän pallollammekin, sen ovat samat tiedemiehet todistaneet. Pasteur huomasi, että monet alemmista eloista, kuten vibrionit ja muut mikrobit ja bakteerit, saattoivat olla olemassa vailla ilmaa ja että ilma päinvastoin otti niiltä hengen. Ne saavat muka monistumiselleen tarpeellisen hapen ympäröivistä erilaisista aineksista. Hän kutsuu toisia niistä nimeltä *aerobes*, jotka elävät meidän aineemme kudoksista, kun tämä on lakannut olemasta ehyen ja elävän kokonaisuuden osana (jolloin tiede epätieteellisesti kutsuu sitä „kuolleeksi aineeksi"), toisia nimeltä *anaerobes*. Toinen luokka sitoo hapen ja vaikuttaa suuresti eläinten elämän ja kasvien kudosten hävittämiseen, hankkien ilmakehään niitä aineksia, mitkä myöhemmin yhtyvät muiden elimistöjen kokoonpanoon; toinen luokka kokonaan hävittää eli pikemmin tekee tyhjäksi n. k. elimellisen aineksen; lopullinen tuhous on mahdoton ilman näiden osallisuutta. Muutamat itiösolut, kuten hiivasienen, kehittyvät ja monistuvat ilmassa, mutta kun niiltä riistetään ilma, mukautuvat ne elämään ilmaa vailla ja muuttuvat käymisaineiksi, vetäen happea niiden kosketukseen tulevista aineksista ja siten hävittäen nämä ainekset. Kun hedelmien solut jäävät vaille vapaata happea, toimivat ne käymisaineina ja yllyttävät käymistä. „Siis kasvisolu tässä tapauksessa osottaa samoja elämänoireita kuin

anaerobes-olento. Miksi sitten eläimellinen solu samassa tapauksessa tekisi poikkeuksen?" kysyy professori Bogoluboff. Pasteur osottaa, että elintemme ja kudostemme aineessa oleva solu, milloin se ei saa itselleen tarpeeksi happea, yllyttää käymistä samalla tavoin kuin hedelmä-solu, ja Claude Bernard ajatteli, että Pasteurin aate (käymisaineiden muodostumisesta) sai sovituksensa ja vahvistuksensa siitä tosiasiasta, että virtsahappo lisääntyy veressä tukehtumistapauksissa. *Elämää* siis on kaikkialla maailmankaikkeudessa ja, niinkuin salatiede opettaa, myöskin atomissa.

„Bhuumi esiintyy kuusine sisarineen", sanoo kommentario. Veedalainen oppi kuuluu, että „kolme on maata, jotka vastaavat kolmea taivasta, ja meidän maamme (neljäs) on nimeltään Bhuumi". Tämä on eksoteristen länsimaisten orientalistien antama selitys. Mutta esoterinen oppi ja *Veedoissa* oleva viittaus sanoo sen koskevan meidän planettaketjuamme; „kolme maata" laskevalla kaarella ja „kolme taivasta", jotka myös ovat kolme maata eli palloa, vaikka paljon eetterisempiä, nousevalla eli henkisellä kaarella. Kolmen ensimäisen kautta me laskeudumme aineeseen, kolmen jälkimäisen kautta me nousemme henkeen; alin, Bhuumi, meidän maamme, on käännöskohta, niin sanoaksemme, ja sisältää *mahdollisuutena* yhtä paljon henkeä kuin ainetta. Mutta tästä me vielä myöhemmin puhumme.

Kommentarion yleisoppi on siis se, että jokainen uusi kierros kehittää yhden „kokoonpannuista elementeistä", jolla nimellä tiede ne nykyisin tuntee, se kun hylkää alkuperäisen nimityksen ja haluaa jakaa ne aineosiinsa. Jos luonto on „alituisesti syntyvä" ilmennyksen tasolla, niin näitä elementtejä on katsottava samassa valossa: niidenkin tulee kehittyä, edistyä ja kasvaa aina Manvantaran loppuun asti.

Siten ensimäisessä kierroksessa, — niin opetetaan meille, — kehittyi vain yksi elementti ja luonto ja ihmiskunta syntyi kuten voisi sanoa vain yhdeltä puoleltaan — eli niinkuin muutamat hyvin epätieteellisesti, vaikka kenties hyvällä syyllä sanovat: „yhdessä ulottuvaisuudessa".

Toinen kierros synnytti ja kehitti kaksi elementtiä, tulen ja maan, ja *sen* ihmiskunta, mukautuneena tähän luonnon olotilaan — jos yleensä voimme sanoa ihmiskunnaksi olentoja, jotka elivät nykyään meille tuntemattomassa tilassa —, oli „kaksiulottuvainen" suku, käyttääksemme taasen erästä tuttua lausetapaa hyvin kuvannollisessa merkityksessä, ainoassa merkityksessä, jossa sitä oikeastaan voi käyttää.

Ne luonnon kehitysprosessit, joita nyt käsittelemme, tulevat samalla sekä valaisemaan että tekemään epäilyttäväksi keskustelun siitä, kuinka avaruudella on *kaksi, kolme, neljä* tai useampiakin *ulottuvaisuuksia*. Mutta ohimennen ansaitsee vaivaa huomauttaa, mikä on todellinen merkitys sillä terveellä vaikka puutteel-

lisella vaistolla, joka on — spiritualistien ja teosofien sekä monien suurten tiedemiestenkin [1]) keskuudessa — saattanut käytäntöön tuon uuden nimityksen „avaruuden neljäs ulottuvaisuus". Ensinnäkään ei kannata puhua siitä typerästä pintapuolisesta arvelusta, että itse avaruutta voitaisiin mitata johonkin suuntaan. Tuo tuttu sanamuoto voi ainoastaan olla lyhennys täydellisemmästä nimityksestä — *„aineen neljäs ulottuvaisuus avaruudessa"*. [2]) Mutta näinkin täydennettynä on nimitys epäonnistunut, sillä vaikka onkin aivan totta, että kehityksenkulku kerran saattaa tuoda ilmi uusia aineen ominaisuuksia, niin nekin, jotka meille jo ovat tuttuja, sisältävät enemmän kuin kolme ulottuvaisuutta. Aineen ominaisuuksien eli luonteenpiirteiden täytyy selvästikin aina olla suoranaisessa suhteessa ihmisen aistimiin. Aineella on ulottuvaisuus, väri, liikunto (molekyylitoiminta), maku ja haju, jotka vastaavat ihmisen viittä nykyistä aistia, ja seuraava luonteenpiirre, jonka se tulee kehittämään — kutsukaamme sitä tässä „läpäisyksi" — vastaa ihmisen seuraavaa aistia, jota voisimme kutsua „säännölliseksi selvänäköisyydeksi". Kun siis muutamat uskaliaat ajattelijat ovat kaivanneet neljättä ulottuvaisuutta selittääkseen aineen kulkua aineen läpi ja solmujen muodostumista keskelle köyttä, ovat he oikeastaan kaivanneet aineen *kuudetta ominaispiirrettä.* Kolme ulottuvaisuutta kuuluu tosiaan yhteen ainoaan aineen ominaisuuteen — tilavuuteen; kansanomainen terve järki syystäkin nousee kapinaan sellaista aatetta vastaan, että minkäänlaisessa asiain tilassa voisi olla muuta kuin kolme sellaista ulottuvaisuutta kuin pituus, leveys ja paksuus. Nämä nimitykset ja itse sana „ulottuvaisuus" (dimensioni) kuuluvat kaikki vain yhdelle ajatustasolle, yhdelle kehitysasteelle, yhdelle aineen olemuspuolelle. Niinkauankuin on Kosmoksessa käytettävänä mittapuita ainetta varten, niin kauan tulee olemaan mahdollista sitä mitata kolmeen suuntaan eikä useampaan. Niinhän siitä asti kuin mittaamisen käsitys ensin sai sijansa ihmisen ymmärryksessä, on mittausta voitu sovittaa kolmeen eikä useampaan päin. Mutta nämä asianhaarat eivät mitenkään sodi sitä varmuutta vastaan, että ajan kuluessa ja ihmiskykyjen lisääntyessä myöskin aineen tunnusmerkit tulevat lisääntymään. Sittenkin on tuo nimitys „neljäs ulottuvaisuus" toistaiseksi vielä epätarkempi kuin tavallinen puhe auringon „nousemisesta" tai „laskemisesta".

Me palaamme nyt käsittelemään aineellista kehitystä kierrosten kautta. Sanottiin, että ainetta toisessa kierroksessa voidaan kuvannollisesti kutsua kahdella ulottuvaisuudella varustetuksi. Mutta tässä toinenkin varotus saakoon

---

[1]) Professori Zöllnerin teorian ovat sangen lämpimästi hyväksyneet useat tiedemiehet, jotka hänen laillaan ovat spiritualisteja; esim. professorit Butlerof ja Wagner Pietarissa.

[2]) „Aatelmien pitäminen todellisuuksina on realismin tekemä erehdys. Tilaa ja aikaa pidetään usein erotettuina järjen konkretisista kokemuksista, vaikka ne ovat monessa suhteessa näiden kokemusten synnyttämiä yleiskäsitteitä" (Bain, *Logic*, II osa, p. 389).

paikkansa. Tuota epätarkkaa ja kuvannollista nimitystä voidaan pitää — eräällä ajatustasolla, niinkuin juuri olemme nähneet — aineen toista tunnusmerkkiä tarkottavana, joka vastaa ihmisen toista tajunnankykyä eli aistia. Mutta nuo kaksi yhdistettyä kehityssarjaa koskevat vain niitä prosesseja, jotka tapahtuvat yhden ainoan kierroksen rajoissa. Sitävastoin luonnon alkuperäisten olemuspuolten peräkkäinen kehitys, joka on tekemisissä kierrosten sarjan kanssa, käsittää, niinkuin jo viitattiin, alkuaineiden (salatieteellisessä merkityksessä) kehityksen — nim. tulen, ilman, veden ja maan. Me olemme vasta neljännessä kierroksessa ja luettelomme loppuu tähän. Se järjestys, jossa nämä alkuaineet tässä mainittiin, on esoterisiin tarkotuksiin ja salaisiin oppeihin nähden oikea. Milton osui oikeaan, kun hän puhui „tulen, ilman, veden ja maan voimista". Maa, sellaisena kuin me sen nyt tunnemme, ei ollut ensinkään olemassa ennen neljättä kierrosta, satoja miljonia vuosia sitten, jolloin meidän geologinen maapallomme sai alkunsa. Pallo, sanoo kommentario, oli *„tulinen, kylmä ja loistava, niinkuin sen eetteriset ihmiset ja eläimet, ensimäisen kierroksen aikana"* — tämä on nykyisen tieteen silmissä mahdottomuus eli paradoksi — *„loistava ja tiheämpi ja raskaampi toisen kierroksen aikana; vetinen kolmannen aikana."* Näin ovat elementit vastaisessa järjestyksessä.

Kolmannessa rodussa ne tajuntakeskukset, joiden oli kehityttävä ihmiskunnaksi sellaiseksi kuin me sen nyt tunnemme, ehtivät sille asteelle, että tajusivat kolmannen elementin, veden. Jos meidän olisi tehtävä johtopäätöksemme ainoastaan geologien tarjoomien tosiseikkojen mukaan, niin sanoisimme, ettei ollut todellista vettä edes vielä hiilikaudellakaan. Meille sanotaan, että ne suunnattomat hiilimäärät, jotka ennen olivat ilmakehään levinneinä hiilihapon muodossa, imeytyivät kasveihin, ja suuri osa tuota kaasua sekottui veteen. Jos nyt tämä pitää paikkansa — jos meidän siis on uskottava, että kaikki se hiilihappo, joka kului kivihiiltä, lignittiä y. m. synnyttävien kasvien kokoonpanoon sekä kalkkikerrosten muodostukseen j. n. e. että kaikki tämä oli tuolla kaudella ilmakehässä kaasumaisena — niin on silloin täytynyt löytyä järviä ja valtameriä juoksevata hiilihappoa! Mutta kuinka tuolla perusteella saattoi hiilikautta aikaisemmin olla devoninen ja silurinen kausi — kaloineen ja likoeläimineen? Muusta puhumattakaan on ilmanpaineen täytynyt olla monta sataa kertaa suurempi nykyistä ilmanpainetta. Kuinka saattoivat mitkään elimistöt kestää tätä, vaikka ne olisivat olleet niin yksinkertaiset kuin kalojen ja likoeläinten? On olemassa Blanchardin kirjottama merkillinen kirja „Elämän synnystä", jossa hän paljastaa muutamia omituisia ristiriitoja ja sekaannuksia ammattikumppaniensa teorioissa, ja sitä kirjaa suosittaisimme lukijoillemme.

Neljännen kierroksen olennot ovat lisänneet maan varastonsa lisäksi uutena ainetilana sekä muut kolme elementtiä nykyisessä muunnelmassaan,

Sanalla sanoen eivät mitkään luonnon n. k. neljästä alkuaineesta olleet kolmessa edellisessä kierroksessa sellaisina kuin nyt. Mikäli tiedämme, lienee TULI ollut *puhdas* Aakaasha, Luojien ja Rakentajien „Magnum Opuksen" ensimäinen aine, se astralivalo, jota paradokseja käyttävä Éliphas Lévi toisessa tuokiossa kutsuu „Pyhän Hengen ruumiiksi", toisessa tuokiossa „Bafomethiksi",[1] „Mendeksen kaksisukuiseksi vuoheksi"; ILMA taas lienee ollut vain typpeä, „taivaankannen ylläpitäjien henkäystä", niinkuin muhamettilaiset mystikot sanovat; VESI se alkuneste, jota Mooseksen mukaan tarvittiin „elävän sielun" muodostamiseksi. Tämä voi selittää niitä silmiinpistäviä ristiriitoja ja epätieteellisiä väitteitä, joita tavataan *I Moos. kirjassa.* Erota kirjan ensimäinen luku toisesta; pidä edellistä lukua elohistien kirjottamana, jälkimäistä paljoa myöhempien jehovistien kirjottamana. Silloin kuitenkin siinä huomataan, jos rivien välistä luetaan, sama järjestys, missä luodut oliot tosiasiallisesti esiintyivät, nim. tuli (valkeus), ilma, vesi ja ihminen (eli maa). Sillä ensimäisen (elohistisen) luvun lause: „Alussa loi Jumala taivaan ja maan" on väärä käännös. Silloin ei luotu „taivas ja maa" vaan kaksinkertainen eli kaksois-taivas, *ylempi* taivas ja *alempi,* eli toisin sanoin: alkuaikainen periaine jakautui, tullen valoisaksi ylemmässä ja pimeäksi alemmassa osassaan (ilmenneessä maailmassa), toiselta puolen *näkymättömäksi* (nim. aistimille), toiselta puolen näkyväiseksi meidän havainnollemme. „Jumala erotti valkeuden pimeydestä" ja teki siten taivaanlaen (ilman). „Tulkoon vahvuus vetten vaiheille erottamaan vedet vesistä" s. o. „vedet, jotka vahvuuden alla olivat (ilmennyt näkyväinen maailmamme), niistä vesistä, jotka ovat vahvuuden päällä (s. o. meille näkymättömistä olemistasoista)". Toisessa (s. o. jehovistisessa) luvussa kasvit ja yrtit luodaan ennen vettä, aivan niinkuin ensimäisessä luvussa *valo* luodaan ennen *aurinkoa.* „Jumala teki maan ja taivaan ja jokaisen kedon kukkasen, *ennenkuin se tuli maan päälle,* ja jokaisen pellon korren, *ennenkuin se kasvoi,* sillä ei Herra Jumala (Elohim) vielä ollut antanut sataa maan päälle j. n. e."[2]) joka on mielettemyyttä, jollei tunnusteta esoterista tulkintaa. Kasvit *luotiin,* ennenkuin ne vielä olivat maan päällä — *sillä silloin ei ollut vielä maata sellaisena kuin se nyt on;* ja pellon korsi oli olemassa, ennenkuin se kasvoi, niinkuin se nyt kasvaa neljännessä kierroksessa.

Éliphas Lévi pohtiessaan ja tulkitessaan näkymättömien elementtien ja äskenmainitun „Alkutulen" luontoa kutsuu sitä alati „astralivaloksi": hänestä se on „*Grand Agent Magique*" (Suuri maagillinen tekijä). Kieltämättä se onkin

[1]) „Perkeleeksi". Suom.

[2]) 1 Moos. 2: 4,5 engl. kirkon käännöksen mukaan. Tämä käännös on alkukielen mukainen ja sitä vahvistaa Septuagintan käännös: *pro tou genesthai epi tees gees* ja *pro tou anateilai.* Suomalainen käännös „jotka ei ennen olleet maan päällä" on perin virheellinen. Suom.

— mutta vain mikäli *musta magia* on kysymyksessä ja silloinkin alimmalla tasolla siitä, mitä me kutsumme eetteriksi ja minkä sisin olemus (noumenon) on Aakaasha; ja tätäkin pitäisivät tarkkaoppiset salatieteilijät epätotena. „Astralivalo" on yksinkertaisesti Paracelsuksen „tähtivalo"; ja kun Lévi sanoo, että „kaikki olemassaoleva on siitä kehittynyt ja se säilyttää ja jälleen tuottaa kaikki muodot", puhuu hän totta ainoastaan jälkipäätelmässään. Ensimäinen osa lauseesta on virheellinen, sillä jos kaikki olemassaoleva kehittyi sen *kautta* (eli *läpi*), ei tämä ole astralivalo, koska astralivalo ei ole *kaikkien* olentojen sisältäjä vaan korkeintaan tämän *kaiken* heijastaja. Éliphas Lévi oikein kyllä sanoo sen olevan „erään luonnonvoiman", jonka avulla „sitä hallitseva yksityinen ihminen . . . voisi kääntää maailman ylösalasin ja muuttaa sen muodon", sillä se on „yliaistillisen magian Suuri Salaisuus". Toistakaamme suuren länsimaisen kabbalistin sanat käännettyinä, [1]) niin me samalla ehkä voimme paremmin selittää niitä lisäämällä silloin tällöin omastamme jonkun sanan (sulkumerkkien väliin), osottaaksemme eron länsimaisen ja itämaisen selityksen välillä samasta asiasta. Lévi sanoo suuresta maagillisesta tekijästä:

Tämä kaikkisyleilevä ja kaikkiläpäisevä fluidumi („neste"), tämä (keskus- eli henkisen) auringon loistosta irtautunut säde . . . jonka ilmakehän paine (? !) ja keskihakuinen vetovoima pidättää . . . astralivalo, tämä sähköllismagnetinen eetteri, tämä elollislämpö ja loisto, kuvataan vanhoissa muistomerkeissä Isiksen vyöllä, joka kiertää kahden patsaan ympäri . . . ja vanhoissa jumaltarustoissa sitä kuvataan pyrstöänsä purevana käärmeenä, joka on ymmärryksen ja Saturnuksen symboli (Saturnus on silloin kuva rajattomuudesta, kuolemattomuudesta, eli Kronos — Aika — eikä Saturnus-jumala tällä planetalla). Se on Meedeian siivekäs lohikäärme, [2]) käärmesauvan (Caduceus) kaksinkertainen käärme ja syntiinlankeemistarun kiusaaja; mutta se on myöskin Mooseksen vaskikäärme, joka kiertää tau-ristin ympäri . . . viimeksi se on eksoterisen dogmatismin perkele ja on todellakin se sokea (se ei ole sokea, sen Lévi kyllä tiesi) voima, joka on sielujen voitettava, voidakseen vapautua maan kahleista; sillä jolleivät ne sitä voita, nielaisee heidät sama voima, joka heidät ensin toi ilmoille, ja he palaavat ikuiseen keskustuleen.

Suuren Archaeuksen on nyt julkisesti keksinyt muuan mies — J. W. Keely Philadelphiassa — mutta keksinyt *yksin itseänsä varten*. Muihin ihmisiin nähden se *on* kyllä myös keksitty, mutta sen täytyy pysyä miltei hyödyttömänä. „Näin pitkälle saat mennä. . . "

Kaikki ylläoleva on yhtä käytännöllistä kuin oikeata, lukuunottamatta yhtä erehdystä, jonka jo olemme selittäneet. Éliphas Lévi tekee suuren virheen kun hän aina pitää astralivaloa samana kuin me Aakaashaa. Mitä se todella on, tulee II osassa selitettäväksi.

---

[1]) *The Mysteries of Magic*, by A. E. Waite.

[2]) Kreikkalaisessa tarustossa Meedeia, yliluonnollisilla voimilla varustettu Kolkhiin kuninkaantytär, kulki siivekkään lohikäärmeen vetämissä vaunuissa. Suom.

Edempänä Éliphas Lévi kirjottaa:

Suuri maagillinen tekijä on elonprinsipin neljäs vuodatus (me sanoisimme: se on ensimäinen sisäisessä ja toinen ulkonaisessa maailmassamme), mutta aurinko sen kolmas muoto . . . sillä päiväntähti (aurinko) on ainoastaan heijastus ja aineellinen varjo siitä totuuden Keskusauringosta, joka valaisee älyllistä (näkymätöntä) hengenmaailmaa ja joka itsekin on vain Ehdottomasta lainattu välähdys.

Niin pitkälle hän on aivan oikeassa. Mutta kun länsimaisten kabbalistien suuri auktoriteti lisää, että yhtäkaikki „se ei ole kuolematon henki, niinkuin intialaiset hierofantit ovat kuvitelleet" — vastaamme me, että hän panettelee noita hierofanteja, sillä ne eivät ole sanoneet mitään senlaatuista; itse *Puraanoidenkin* eksoteriset kirjat sotivat kokonaan hänen väitettään vastaan. Ei kukaan hindulainen ole koskaan luullut prakritia „kuolemattomaksi hengeksi" — astralivalo on näet ainoastaan prakritin alimman tason, aineellisen Kosmoksen yläpuolella. Prakritia kutsutaan aina Maajaaksi, Harhaksi, ja se on tuomittu kaiken muun, jopa jumalienkin ohella häviämään Pralajan saapuessa. Koska olemme näyttäneet, että Aakaasha ei ole edes eetteri, niin kaikkein vähimmin voimme sitä ajatella astralivaloksi. Ne, jotka eivät kykene tunkeutumaan *Puraanoiden* kuolleen kirjaimen taakse, ovat tuon tuostakin sekottaneet Aakaashan ja Prakritin eetteriin ja vieläpä näkyväiseen taivaankanteen! On myöskin totta, että ne, jotka joka paikassa ovat kääntäneet Aakaashan „eetteriksi" — kuten esim. Wilson — kun ovat huomanneet sitä kutsuttavan „äänen aineelliseksi syyksi", jopa tämä *yhden ainoan ominaisuuden* haltijaksi, ovat tietämättömyydessään luulleet sitä „aineelliseksi" fyysillisellä tavalla. Totta myös, että jos sen tunnusmerkit ymmärretään kirjaimellisesti, niin koska ei mikään aineellinen eli fyysillinen, ja siis ehdonalainen ja ajallinen, voi olla kuolematon — metafysikan ja filosofian mukaan — seuraisi siitä, että Aakaasha ei ole ääretön eikä kuolematon. Mutta kaikki tämä on erehdystä, sillä sekä sanat „Pradhaana", alkuperäinen aine, että „ääni" ominaisuutena on käsitetty väärin. Edellinen sana (Pradhaana) on varmastikin samaamerkitsevä kuin Muulaprakriti ja Aakaasha ja jälkimäinen (ääni) samaa kuin Verbum, Sana eli Logos. Tämä on helposti todistettavissa; sehän näkyy esim. seuraavasta *Vishnu Puraanan* säkeestä: „Ei ollut päivää eikä yötä eikä taivasta eikä maata eikä pimeyttä eikä valoa eikä mitään muuta paitsi se Yksi, jota ei äly voi käsittää, eli se, mikä on Brahman ja Pums (henki) ja Pradhaana (alkuperäinen aine)." [1])

Mitä nyt on Pradhaana, jollei se ole Muulaprakriti, Kaiken juuri, toisessa aspektissaan? Sillä vaikka kauempana sanotaan Pradhaanan vaipuvan Jumaluuteen niinkuin kaikki muu, jotta Yksi Pralajan kestäessä olisi ehdoton, niin kuitenkin sitä pidetään rajattomana ja kuolemattomana. Kirjaimellinen käännös

[1]) Wilson, I, 23,24.

kuuluu: „Ainoa Praadhaanika Brahma henki: SE oli“ ja kommentatori tulkitsee tuon yhdyssanan (Pradhaanika) substantiviksi eikä laatusanana käytetyksi johdannaiseksi, s. o. jonkinlaiseksi „Pradhaanaan yhtyneeksi“. Tutkijan on vielä huomattava, että *Puraanoiden* järjestelmä on dualistinen eikä kehitysopillinen ja että tästä asiasta voidaan löytää paljon enemmänkin sanottuna esoteriselta kannalta Saankhja-filosofiassa, vieläpä *Maanava-Dharma-Shaastrassa,* vaikka viimemainittu niin paljon eroaakin edellisestä. Siis Pradhaana *Puraanoissakin* on yksi Parabrahmanin olemuspuoli eikä siitä kehittynyt, ja sen täytyy olla samaa kuin Veedaantan Muulaprakriti. „Prakriti *alkutilassaan* on Aakaasha“ sanoo muuan Veedaantan tutkija. [1]) Se on miltei abstraktinen luonto.

Aakaasha siis on Pradhaana toisessa muodossa ja sellaisena se ei voi olla eetteri, ainatuntematon tekijä, jota fyysillinen tiedekin suosii. Eikä se ole astralivalo. Se on, kuten sanottu, seitsemän kertaa erilaistuneen Prakritin [2]) sisäolemus (noumenon); Prakriti taas on aina neitseellinen „äiti“ sen *isättömän* „pojan“, joka tulee „isäksi“ alemmalla ilmennystasolla. Sillä Mahat on Pradhaanan eli Aakaashan ensimäinen tuote; ja Mahat — Maailmanjärki, „jonka *merkitsevin ominaisuus* on Buddhi“ — ei ole muuta kuin Logos, sillä häntä kutsutaan Iishvaraksi, Brahmaaksi, Bhaavaksi y. m. [3]) Hän on lyhyesti sanoen „Luoja“ eli jumaljärki luovassa toiminnassaan, „kaikkien olioitten syy“. Hän on se „Esikoinen“, josta *Puraanat* sanovat, että „maa ja Mahat ovat maailmankaikkeuden sisä- ja ulko-rajat“, eli meidän kielellämme kaksinaisen luonnon (abstraktisen ja konkretisen) negativinen ja positivinen napa, sillä *Puraana* lisää:

> Tällä tavalla — niinkuin *seitsemän* Prakritin muotoa (prinsippiä) laskettiin Mahatista maahan — niin (alkuaineiden) hajoutumisen (*pratjaahaaran*) tapahtuessa nämä seitsemän peräkkäin sulautuvat takaisin toinen toiseensa. Brahmaan muna (*Sarva-mandala*) hajoaa seitsemine vyöhykkeineen (*dviipa*), seitsemine valtamerineen, seitsemine piireineen j. n. e. [4])

---

[1]) *Five years of Theosophy,* p. 169.

[2]) Saankhja-filosofiassa seitsemän Prakritia eli „synnyttävää synnytystä“ on Mahat, Ahamkaara ja *viisi* Tanmaatraa. Katso *Sânkhya Kârikâ,* III ja sen kommentariota.

[3]) Katso *Linga Puraanan* alkuosaa, LXX, 12 ja seur.; sekä *Vaaju Puraanaa,* IV mutta varsinkin edellisen *Puraanan* alkuosaa, VIII, 67—74.

[4]) *Vishnu Puraana,* VI kirja, l. 4. Hindulaisille, jotka osaavat *Puraanansa* ulkoa, ei kannata sitä sanoa, mutta orientalisteille ja niille länsimaalaisille, jotka pitävät Wilsonin käännöstä yleispätevänä, on syytä muistuttaa, että hän tekemässään *Vishnu Puraanan* englantilaisessa käännöksessä on syypää mitä naurettavimpiin ristiriitoihin ja erehdyksiin. Niinpä tästä samasta aineesta, nim. seitsemästä Prakritista eli Brahmaan munan seitsemästä vyöhykkeestä, eroovat molemmat esitykset perinjuurin. Vol. I, p. 40 sanotaan munan olevan ulkonaisesti kätkettynä seitsemään verhoon. Wilson selittää: „vedellä, ilmalla, tulella, eetterillä ja Ahamkaaralla“ — jota viimeistä sanaa ei ole sanskritinkielisissä teksteissä. Ja vol. V. p. 198 samassa *Puraanassa* sanotaan: „tällä tavalla laskettiin seitsemän luonnon (Prakritin) laatua Mahatista maahan asti“ (?). Mutta ompa Mahatin eli Mahaa-Buddhin ja „veden y. m.“ välillä jommoinenkin ero!

Nämä ovat syyt, miksi salatieteilijät eivät voi antaa astralivalon nimeä Aakaashalle tai kutsua sitä eetteriksi. „Isäni huoneessa on monta asuinsijaa" voidaan verrata salatieteelliseen lauselmaan: „Äitimme huoneessa on seitsemän asuinsijaa" eli tasoa, joista alin on meidän yläpuolellamme ja ympärillämme — astralivalo.

Alkuaineet, olkoot ne yksinkertaisia tai kokoonpantuja, eivät ole voineet pysyä samoina siitä asti kuin kehitys alkoi meidän ketjullamme. Kaikki Maailmankaikkeudessa oleva kehittyy yhä edemmäksi Suurella Kiertokaudella, joskin se pienemmissä kierroksissa alituisesti kulkee ylös ja alas. Luonto ei milloinkaan seiso paikallaan Manvantaran kestäessä, koska se on alituisesti *syntyvä,* [1]) eikä ainoastaan *oleva.* Kivi-, kasvi- ja ihmiselo aina sovelluttaa elimistönsä vallitsevien alkuaineiden mukaan, ja sentähden *nuo* alkuaineet silloin olivat sopivat niille, niinkuin nykyiset alkuaineet sopivat nykyiselle ihmiskunnalle. Vasta seuraavassa eli viidennessä kierroksessa viides elementti, eetteri — Aakaashan karkea ruumis, jos sitä edes niin voi nimittää — tulee kaikille ihmisille tutunomaiseksi luonnon tosiasiaksi, niinkuin ilma nyt on meille, ja lakkaa olemasta niinkuin tätä nykyä olettamuksena ja niin monen pulman „tekijänä". Vasta siinä kierroksessa ne korkeammat aistit, joiden kasvua ja kehitystä Aakaasha palvelee, kykenevät täydessä mitassaan esiintymään. Niinkuin jo sanottu, *osittainen* tutustuminen siihen aineen tunnusmerkkiin — läpäisyyn — jonka tulisi kehittyä yhtaikaisesti kuudennen aistimen rinnalla, voidaan otaksua tapahtuvaksi oikean ajan tullessa nykyisessä kierroksessa. Mutta kun seuraava Elementti tulee lisäksi varastoomme seuraavassa kierroksessa, tulee „läpäisy" olemaan niin ilmeinen aineen tunnusmerkki, että tämän kierroksen tiiviimmät kappaleet näyttävät ihmisaistimukselle yhtä pidättäviltä kuin paksu sumu, vaan ei sen enempää.

Palatkaamme nyt Elonkierrokseen. Ryhtymättä tässä kohdin pitemmälti käsittelemään korkeammista ELOISTA annettua kuvausta, meidän täytyy kääntää huomiomme vain maisiin olentoihin ja itse maahan. Meille on sanottu, että maan rakensivat *ensimäistä* kierrosta varten „Nielijät", jotka tekivät tyhjäksi ja erilaistuttivat muiden elojen siemenet elementeissä; jokseenkin samalla tavalla, täytyy ajatella, kuin nykyisessä maailmantilassa *aerobit* tekevät, kun ne kaivamalla läpi ja irrottamalla jonkun elimistön kemiallisen rakenteen muuttavat elimellisen aineen toisenlaiseksi ja synnyttävät uusia kokoonpanoltaan eriäviä aineita. Siten salatiede hylkää tieteen n. k. *atsooisen* (elottoman) aikakauden, sillä se näyttää,

---

[1]) Myöskin suuren metafyysikon Hegelin mukaan. Hänelle luonto oli *alituisesti syntyvä.* Se on puhdas esoterinen tulkinta (*Natura* = luonto merkitsee sanallisesti „yhä edelleen syntyvä" sanasta *nasci,* syntyä — Suom.). Luominen eli alku, sen sanan kristillisessä merkityksessä, on ehdottomasti mahdoton ajateltavaksi. Niinkuin yllämainittu ajattelija sanoi: „Jumala (Kaikkeuden Henki) *tekee itsensä ulkokohtaiseksi luontona,* ja nousee taas ylös siitä".

ettei koskaan ollut aikaa, jolloin maan päällä ei olisi ollut elämää. Missä tahansa on joku aineen atomi, osanen, molekyli, edes sen kaasumaisessa muodossa, on siinä elämä, olkoon se kuinka uinuvaa ja itsetiedotonta.

Kaikki mikä lähtee Laja-tilasta, tulee toimivaksi eloksi; se tempautuu LIIKUNNON (alkemistisen elonsulattajan) pyörteeseen. Henki ja aine ovat kaksi tilaa siitä YHDESTÄ, joka ei ole henkeä eikä ainetta; niissä molemmissa on Ehdoton Elämä uinuvana. . . Henki on AVARUUDEN (ja avaruudessa) ensimäinen erilaistuma, ja aine hengen ensimäinen erilaistuma. Se, mikä ei ole henkeä eikä ainetta, on SE — syytön SYY henkeen ja aineeseen, jotka ovat maailman syynä. Ja SITÄ me kutsumme YHDEKSI ELÄMÄKSI, eli Kosmoksien väliseksi Henkäykseksi. [1])

Vielä kerran sen sanomme: *yhtäläinen synnyttää yhtäläisen.* Ehdoton elämä ei voi synnyttää elotonta atomia, ei yhtenäistä eikä yhdistettyä, ja elämää on jopa Lajassakin, aivan niinkuin ihminen ollessaan syvään kataleptiseen horrokseen vaipuneena — kaikelle näölle kuollut ruumis — kuitenkin on elävä olento.

Kun „Nielijät" — tiedemiehet näitä käsittäkööt tulisumun atomeiksi, jos niin tahtovat; siihen heillä on jonkunverran syytä eivätkä salatieteilijät sitä vastusta — kun siis „Nielijät" ovat erilaistuttaneet „tuliatomit" merkillisellä jakamisprosessilla (segmenteerauksella"), tulevat nämä atomit elonsiemeniksi, jotka ryhmittyvät vetovoiman ja sukulaisuuden lakien mukaisesti. Sitten elonsiemenet synnyttävät toisenlaisia eloja, jotka työskentelevät taivaanpallojemme kokoonpanemisessa.

Kun täten ensimäisessä kierroksessa alkuaikaiset tuli-elot olivat rakentaneet meidän maapallomme — s. o. muodostaneet sen pallomaiseksi — ei sillä ollut kiinteyttä eikä muita ominaisuuksia kuin kylmä loistavuus, ei muotoa eikä väriä; vasta ensimäisen kierroksen lopulla kehitti se yhden elementin, joka oltuaan niin sanoaksemme epäorgaanista eli yksinkertaista alkuolemusta on nyt meidän kierroksessamme tullut siksi tuleksi, jonka me aurinkokunnassamme tulena tunnemme. Maa ensimäisessä Ruupassaan, minkä oikea olemus on se Aakaasha-prinsippi, jota kutsutaan * * *, oli se, joka meille nyt on tunnettu „astralivalon" hyvin erehdyttävällä nimellä ja jota Éliphas Lévi kutsuu „luonnon mielikuvitukseksi", varmaankin muiden lailla ollakseen antamatta sille sen oikeata nimeä.

Puhuessaan siitä esipuheessa teokseensa *Histoire de la Magie* Éliphas Lévi sanoo:

Tämän voiman kautta kaikki hermokeskukset ovat salaisessa yhteydessä toistensa kanssa; siitä syntyy sympatia ja antipatia; siitä saamme me unemme; sen kautta syntyvät selvänäköisyyden ja yliluonnollisten näkyjen ilmiöt . . . Astralivalo (toimien jonkun voimakkaan tahdon vaikutuk-

---

[1]) *Dzyanin Kirja,* III, komm. 18 kohta.

sesta) . . . hävittää, sulattaa yhteen, erottaa, murtaa, kokoo sisäänsä kaikki oliot . . . Jumala loi sen sinä päivänä, jolloin hän sanoi: „Tulkoon valkeus" . . . Sitä johtavat Egregores, s. o. sielujen valtiaat, jotka ovat voiman ja toiminnan henkiä. [1])

Éliphas Lévin olisi pitänyt lisätä, että astralivalo eli Alkuaines, jos se ensinkään on ainetta, on sitä mitä kutsutaan valoksi (esoterisesti selitettynä *Lux*) ja *on itse noiden henkien ruumis ja oikea olemus. Meidän fyysillinen valomme on jumalallisen valon ilmennys meidän tasollamme* ja sen taittunut säteily, lähteneenä niiden olentojen joukkoruumiista, joita kutsutaan „valoiksi" ja „liekeiksi". Mutta ei kellään muulla kabbalistilla ole koskaan ollut sellaista taitoa kuin Éliphas Lévillä kasata toista ristiriitaa toisen päälle ja saattaa toista paradoksia ajamaan toista takaa samassa lauseessa ja mitä sulavimmalla kielellä. Hän kulettaa lukijan ihanien laaksojen läpi mutta jättää hänet kaiken jälkeen erämaahan ja rosoiseen vuoristoon.

Kommentario sanoo:

Seitsemän Dhjaani-järjestön seitsemän ruumiin säteilyistä syntyvät seitsemän erotettua paljoutta (alkuainetta), joiden liikunto ja sopusointuiset yhtymät aikaansaavat ilmenneen ainemaailman.

Toinen kierros ilmentää toisen elementin, ILMAN. Se on elementti, joka puhtaana ollessaan takaisi lakkaamattoman elämän sille, ken sitä osaisi käyttää. Europassa on ollut vain kaksi salatieteilijää, jotka ovat sen keksineet ja vieläpä osittain sovelluttaneet käytäntöön, mutta korkeimmille itämaisille vihityille on sen kokoonpano aina ollut tunnettuna. Nykyaikaisten kemistien otsooni on myrkkyä verrattuna todelliseen Yleismaailmalliseen Sulattajaan, jota ei voisi ajatellakaan, jollei se löytyisi luonnossa.

Toisesta kierroksesta asti maa — oltuaan tähänasti vain sikiö avaruuden kohdussa — alotti todellisen olemassaolonsa: se oli kehittänyt yksilöllisen tajuisen Elämän, toisen prinsippinsä. Toinen vastaa kuudetta (prinsippiä); jälkimäinen on jatkuva elämä, edellinen ohimenevä elämä.

Kolmas kierros kehitti kolmannen prinsipin — VEDEN. *Neljäs* kierros taas muutti maamme kaasumaisine fluidumeineen ja plastillisine muotoineen siksi järeäksi, kovakuoriseksi, karkeasti aineelliseksi palloksi, jolla me nyt elämme. Bhuumi on saavuttanut neljännen prinsippinsä. Tätä vastaan voidaan väittää, että vastaavaisuuden laki, jota niin paljon terotetaan, tulee rikotuksi. Ei suinkaan. Maa saavuttaa oikean lopullisen muotonsa — ruumiskuorensa — aikaan nähden päinvastoin kuin ihminen, nim. vasta Manvantaran lopulla seitsemännen kierroksen jälkeen. Eugenius Philalethes oli oikeassa vakuuttaessaan lukijoilleen „kunniasanallaan", ettei kukaan vielä ollut nähnyt „maata", s. o. ainetta sen

---

[1]) P. 19.

olennaisessa muodossa. Meidän maamme on toistaiseksi vielä Kaamaruupan tilassa — se on Ahamkaaran himojen astraliruumis, Ahamkaaran, joka on musta itsekkäisyys, Mahatin sikiö alemmalla tasolla.

Ei molekyyleistä kokoonpantu aine, kaikkein vähimmän ihmis-ruumis, Sthuula Shariira, ole karkein meidän kaikista „prinsipeistämme" vaan todella *keskus*-prinsippi, oikea „eläimellinen keskus", sillä ruumiimme on vain sen kuori, se edesvastuuton tekijä ja välittäjä, jonka kautta meissä oleva eläin toimii kaiken elämänsä. Jokainen älykäs teosofi käsittää oikean tarkotukseni. Siinä ajatuksessa, että ihmisen asuinmaja on rakennettu lukemattomista eloista, samalla tavalla kuin maapallon kallioinen kuorikin, ei ole mitään tympäisevää todelliselle mystikolle. Eikä voi tiede vastustaa salatieteellistä oppia, vaikka mikroskoppi ei koskaan tulekaan keksimään äärimmäistä elävää atomia eli eloa.

(c) Tiede opettaa, että sekä ihmisen että eläimen elävässä samoinkuin kuolleessa elimistössä vilisemällä vilisee satoja eri bakteeri-lajeja; että ulkoapäin meitä uhkaa mikrobien tulva jokaisella hengenvedolla, ja sisältä leukomainit, aerobit, anaerobit ja kukaties mitkä oliot. Mutta tiede ei ole koskaan mennyt tarpeeksi pitkälle väittääkseen salatieteen lailla, että itse meidän ruumiimme samoinkuin eläinten, kasvien ja kivien ruumiit ovat kauttaaltaan rakennetut sellaisista olennoista; olennoista, joita ei voi mikroskopillakaan havaita, suurempia lajeja lukuunottamatta. Mitä tulee ihmisen puhtaasti eläimelliseen ja aineelliseen puoleen, on tiede jo tekemäisillään keksintöjä, jotka pitkälle vievät tämän teorian vahvistusta kohti. Kemia ja fysiologia ovat ne tulevaisuuden kaksi suurta maagikkoa, jotka tulevat avaamaan ihmiskunnan silmät tajuamaan suuria fyysillisiä totuuksia. Päivä päivältä näkyy yhä selvemmin yhtäläisyys eläimen ja fyysillisen ihmisen, kasvin ja ihmisen välillä, vieläpä matelijan ja sen asuinsijan, kalliopohjan, sekä toiselta puolen ihmisen välillä. Kun kaiken olevaisen fyysilliset ja kemialliset yhdysosat täten ovat huomatut ihka samoiksi, voi kemiallinen tiede syystä sanoa, ettei ole mitään eroa härkää muodostavan aineen ja ihmistä muodostavan välillä. Mutta salatieteellinen oppi on vielä tarkempi. Se sanoo: eivät ainoastaan kemialliset kokoomusaineet ole samat, vaan samat pienen pienet *näkymättömät* elot muodostavat vuoren ja saunakukan, ihmisen ja muurahaisen ruumiin atomit, muodostavat elefantin ja sen puun, joka sitä auringolta varjostaa. Jokainen osanen — kutsukaa sitä elimelliseksi tai epäelimelliseksi — *on* yksi elo. Jokainen atomi ja molekyli kaikkeudessa on sekä *elämänsuoja* että *kuolemantuoja* noille muodoille, koska ne yhdistymisillään rakentaa maailmoita ja hetkenaikaisia asuinsijoja vaeltavan sielun asunnoksi, sekä yhtä ikuisesti hävittää ja muuttaa *muodot* ja karkottaa sielut niiden tilapäisistä asunnoista. Atomi luo ja tappaa; se on itse-synnyttävä ja itse-hävittävä; joka tuokiossa ja joka paikassa se tuo olemassaoloon ja taas hävittää tuon salaisuuksien salaisuuden, ihmisen,

eläimen tai kasvin *elävän ruumiin*; se synnyttää yhtäläisesti elämän ja kuoleman, kauneuden ja rumuuden, hyvän ja pahan, vieläpä mieluiset ja vastenmieliset, siunaukselliset ja pahansuovat aistimukset. Tuo salaperäinen ELÄMÄ, jota joukollisesti edustavat elojen lukemattomat myriadit, seuraa omalla sporadisella (näennäisesti mielivaltaisella) tavallaan atavismin tähänasti käsittämätöntä lakia; se toistaa perheyhtäläisyyksiä, ja samaten niitä piirteitä, jotka se löytää painettuina kunkin vastaisen ihmisolennon synnyttäjien auraan; sanalla sanoen se on suuri mysterio ja edempänä palaamme siihen seikkaperäisemmin. Tässä kohdassa mainittakoon yksi seikka valaisuksi. Uudenaikainen tiede alkaa huomata, että ptomaini, se alkalinen myrkky, jota mätänevät ruumiit y. m. ainekset synnyttävät — ja joka myöskin on yksi elo — saa aikaan, jos se haihtuvan eetterin avulla erotetaan, yhtä voimakkaan hajun kuin on tuoreimmilla oranssikukilla; mutta hapesta vapaina nuo alkali-aineet tuottavat joko mitä inhottavimman, sairaaksitekevän katkun tai mitä miellyttävimmän tuoksun, joka muistuttaa hienohajuisimpia kukkia; ja on otaksuttu, että tuollaiset kukat juuri saavat ihanan tuoksunsa myrkyllisestä ptomainista. Muutamien sienien myrkyllinen neste on miltei samaa laatua kuin intialaisen koobran, käärmeistä tappavimman, myrkky. Ranskalaiset tiedemiehet Arnaud, Gautier ja Villiers ovat huomanneet elävien ihmisten syljessä samaa myrkyllistä alkaliainetta kuin rupikonnan, salamanderin, koobran, ja portugalilaisen *trigonocephalu*'ksen syljessä. On todistettu, että mitä tappavinta myrkkyä, olkoon sen nimenä ptomaini, leukomaini tai muu alkaliaine, syntyy elävistä ihmisistä, eläimistä ja kasveista. Gautier keksi myös härän vereksessä ruumiissa ja aivoissa erään alkaliaineen ja erään myrkyn, jota hän kutsuu nimeltä *xanthocreatininum* ja joka on aineksiltaan samanlainen kuin matelijoitten myrkyllinen kuola. Arvellaan, että lihaskudokset, eläinruumiin tehokkaimmat elimet ovat myrkkyjen synnyttäjät ja tekijät ja että nämä myrkyt siis ovat yhtä tärkeät elontoiminnoissa kuin hiilihappo ja virtsaneste ja ovat sisällisen palamisen lopulliset tuotteet. Ja vaikkei vielä ole varmasti ratkaistu, voivatko elävien olentojen eläimelliset ruumiit synnyttää myrkkyjä ilman mikrobien osanottoa ja välitystä, on ainakin saatu varmaksi, että eläin saa aikaan myrkyllisiä aineksia fysiologisessa eli elävässä tilassaan.

Siten löydettyään vaikutukset on tieteen löydettävä myös niiden *alkusyyt*; ja tätä se ei voi koskaan tehdä ottamatta avukseen alkemian, salaisen kasviopin ja fysikan vanhat tieteet. Meille on opetettu, että jokainen fysiologinen muutos sekä sairaloiset ilmiöt, taudit — niin, vieläpä elämä itse eli oikeammin elämän ulkokohtaiset ilmiöt, jotka ovat syntyneet joistakin ruumiinkudosten tiloista ja muutoksista, mitkä sallivat ja pakottavat elämän toimimaan ruumiissa — että kaikki tämä johtuu noista näkymättömistä „luojista“ ja „hävittäjistä“, joita epätarkalla yleisnimityksellä on kutsuttu mikrobeiksi. Voisi otaksua, että nämä

tulielot ja tieteen mikrobit ovat samoja. Mutta niin ei ole laita. Tulielot ovat ainetason seitsemäntenä eli korkeimpana alaosastona ja vastaavat yksilössä Kaikkeuden Ykseyselämää, vaikka vain tällä ainetasolla. Tieteen mikrobit taas ovat toisen tason — aineellisen praanan eli elämän — ensimäinen ja alin alaosasto. Ihmisen fyysillinen ruumis läpikäy täydellisen kokoonpano-muutoksen aina seitsemän vuoden kuluessa ja sen häviö ja säilyminen johtuu tulielojen vuorottaisesta toiminnasta, ne kun ovat sekä hävittäjiä että rakentajia. Rakentajia ne ovat uhraamalla itsensä, antaen elinvoimansa vastustaakseen mikrobien hävittävää vaikutusta; ne tarjoovat mikrobeille, mitä nämä tarvitsevat, ja täten pakottavat mikrobit rakentamaan aineellisen ruumiin kaikkine soluineen. Ne ovat taas hävittäjiä, kun tuo pakotus poistuu, sillä mikrobit, jäädessään vaille rakentavaa elonvoimaa, saavat täyden vapauden mellastaa hävityksentekijöinä. Ihmiselämän ensimäisellä puoliskolla, ensimäisen *viiden* seitsenvuotiskauden aikana tulielot välillisesti ovat työssä ihmisen aineruumiin rakentamiseksi; elämä on nousemassa ja voimaa käytetään kokoonpanemiseen ja lisäämiseen. Mutta kun tämä aika on kulunut, tulee palauksen aika; tulielojen tyhjennettyä voimansa työhön, alkaa kohta hävityksen ja kutistumisen toiminta.

Tahdomme tässä esittää vastaavaisuuden kosmillisten tapahtumain välillä hengen laskeutuessa aineeseen Manvantaran (sekä planetallisen että inhimillisen) ensimäisen puoliskon aikana, ja sen noustessa aineen kustannuksella toisen puoliskon aikana. Näillä puheillamme on tekemistä ainoastaan ainetason kanssa, mutta tulielojen hillitsevä vaikutus toisen tason alimpaan alaosastoon, mikrobeihin, saa vahvistusta siitä tosiasiasta, joka sisältyi äskenmainittuun Pasteurin teoriaan, nim. että elimien solut, kun eivät löydä itselleen tarpeeksi happea, mukautuvat tähän ehtoon ja muodostavat *käymisaineita*, jotka imevät happea niiden yhteyteen tulevista aineista ja siten saavat aikaan näiden hävityksen. Prosessi alkaa siitä, että yksi solu riistää naapuriltaan hänen elinvoimansa lähteen, kun siltä itseltään sitä puuttuu, ja näin alkanut hävitys jatkuu yhä edelleen.

Sellaiset kokeilijat kuin Pasteur ovat Hävittäjien parhaita ystäviä ja apulaisia ja Luojien pahimpia vihollisia — jos jälkimäiset eivät samalla olisi Hävittäjiä. Kuinka lieneekään, yksi on varmaa: näiden alkusyiden ja jokaisen alkuaineen ääriolemuksen, sen elojen, näiden toimintojen, ominaisuuksien ja muutosehtojen tunteminen — se on MAGIAN perusta. Paracelsus oli kenties ainoa europpalainen salatieteilijä, kristillisen ajan myöhempinä vuosisatoina, joka oli tähän mysterioon perehtynyt. Jollei rikollinen käsi olisi hänen elämäänsä lopettanut vuosikausia ennen luonnon hänelle määräämää aikaa, olisi fysiologisella magialla vähemmän salaisuuksia sivistysmaailmaan nähden kuin sillä nyt on.

(d) Mutta mitä on kuulla tekemistä tässä kaikessa? kysyttänee meiltä. Mitä on „kalalla, synnillä ja Soomalla (kuulla)“ tuossa runon salamyhkäisessä

lauseessa tekemistä elonmikrobien kanssa? Ei mitään mikrobien kanssa, paitsi että mikrobit käyttävät hyväkseen edellisten muodostamaa savimajaa; mutta niillä on paljon tekemistä täydellisen jumalallisen ihmisen kanssa, sillä „kala, synti ja kuu" yhdessä muodostavat tuon kuolemattoman olennon kolme symbolia.

Enempää ei voi tästä lausua. Eikä tekijä väitäkään tietävänsä enempää näistä kummallisista vertauskuvista kuin mitä voidaan niistä löytää eksoterisissa uskonnoissa — kenties siitä mysteriosta, joka piilee Vishnun Matsja (kala-) Avataarassa, kaldealaisessa Oanneksessa, ihmis-kalassa, jonka muisto on häviämättömästi talletettu eläinradan Kalojen merkkiin, sekä toistuu V. ja U. testamentissa Jooshuan, „Nunin (kalan) pojan" ja Jeesuksen persoonissa; tai mitä voidaan löytää allegorisesta „synnistä", eli hengen lankeemisesta aineeseen, ja kuusta — mikäli se koskee kuu-isiä, Pitrejä.

Tässä kohdassa muistakoon lukija, että vaikka jokaisessa mytologiassa, varsinkin kreikkalaisessa, kuu-jumalattaret olivat tekemisissä lastensynnytyksen kanssa, koska kuu vaikuttaa naisiin ja sikiämiseen, niin tuon meidän kiertolaisemme todellinen suhde hedelmöitymiseen on tähän päivään asti fysiologialle tuntematon, ja tiede pitää siihen perustuvia kansanomaisia menetelmiä karkeana taikauskona. Koska on tarpeetonta tätä perinpohjaisesti pohtia, voimme tässä kohdin ainoastaan ohimennen huomauttaa kuun vertauskuvastoon osottaaksemme, että sama taikausko kuului mitä vanhimpiin uskonoppeihin, vieläpä juutalaisuuteen — johon kristinusko perustuu. Israelilaisten mukaan oli Jehovan päätoimi lasten anto, ja raamatun salainen merkitys kabbalistisesti tulkittuna osottaa kieltämättä, että temppelin „kaikkein pyhin" oli yksinkertaisesti naiskohdun symboli. Tämä on nykyään todistettu ilman epäilystä ja empimistä, raamatun yleensä ja varsinkin *1 Moos. kirjan numerollisen* tulkinnan kautta. Juutalaisten on varmaan täytynyt lainata aatteensa egyptiläisiltä ja intialaisilta, joiden kaikkein pyhintä edustaa kuninkaan huone Suuressa Pyramidissa ja ulkonaisen hinduismin Joonisymbolit. Paremmin asiaa selvittääksemme ja samalla osottaaksemme, mikä suunnaton ero on muinaisten itämaisten salatieteilijöiden ja juutalaisten kabbalistien välillä mitä tulee samojen symbolien merkitykseen ja niiden tulkinnan henkeen — me pyydämme lukijaa katselemaan teoksen II osassa olevaa kirjotusta „Kaikkein Pyhin".

Sukupuoli-palvelus on kehittynyt vain sikäli kuin on menetetty avaimet symbolien todelliseen merkitykseen. Se oli viimeinen ja turmiollisin poikkeaminen totuuden ja jumalallisen tiedon valtatieltä niiden sepitysten syrjäpoluille, jotka hmisten väärennysten ja pappien vallanhimon kautta ovat dogmeiksi korotetut.

VII Runo — Jatkoa.

6. ENSIN-SYNTYNEESTÄ [1]) ASTI LANKA HILJAISEN VARTIJAN JA HÄNEN VARJONSA VÄLILLÄ TULEE VAHVEMMAKSI JA LOISTAVAMMAKSI JOKAISESTA MUUTOKSESTA. [2]) AAMUAURINGON PAISTE ON MUUTTUNUT KESKIPÄIVÄN KIRKKAUDEKSI. . .

Tämä lause „lanka hiljaisen vartijan ja hänen varjonsa (ihmisen) välillä tulee vahvemmaksi jokaisesta muutoksesta" on uusi sielutieteellinen salaisuus, joka tulee II osassa selvitettäväksi. Tässä kohden riittäköön, kun sanomme, että „vartija" ja hänen „varjonsa" — viimemainitut luvultaan yhtä monet kuin monaadin jälleensyntymät — ovat yhtä. Vartija eli jumalallinen perustyyppi on olemassaolon asteikon ylimmällä astuimella, varjo alimmalla. Jokaisen elävän olennon monaadi — jollei hänen siveellinen kehnoutensa riko yhteyttä, niin että hän irtautuu ja eksyy „kuupolulle" — käyttääksemme salatieteellistä lausetapaa — on *yksilöllinen Dhjaan Tshoohan, muista erotettu, ja sillä on omalaatuinen henkinen yksilöllisyytensä*, yhden erityisen Manvantaran aikana. Sen alku, henki (Aatman) on tietysti yhtä ainoan kaikkeudenhengen (Paramaatmaan) kanssa, mutta se käyttöväline (Vaahan), johon se on suletttu, nim. Buddhi, on osa tuosta Dhjaan-Tshoohanisesta olemuksesta; ja tässä on tuon *kaikkialla-olon* salaisuus, josta puhuttiin muutamia sivuja aikaisemmin. „Isäni, joka on taivaissa, ja minä — olemme yhtä" sanoo kristittyjen pyhä kirja, ja tässä se ainakin uskollisesti toistaa esoterista oppia.

VII Runo — Jatkoa.

7. „TÄMÄ ON NYKYINEN PYÖRÄSI" SANOI LIEKKI KIPINÄLLE. „SINÄ OLET MINÄ ITSE, MINUN KUVANI JA VARJONI. MINÄ OLEN VERHONUT ITSENI SINUUN JA SINÄ OLET MINUN VAAHANINI [3]) 'OLE MEIDÄN KANSSAMME' PÄIVÄÄN ASTI, JOLLOIN SINÄ TAAS TULET MINUKSI JA MUIKSI, ITSEKSESI JA MINUKSI" *(a)*. SILLOIN RAKENTAJAT OTETTUAAN YLLEEN ENSIMÄISEN PUKUNSA ASTUVAT SÄTEILEVÄN MAAN PÄÄLLE JA HALLITSEVAT IHMISIÄ — JOTKA OVAT HE ITSE *(b)*.

(a) Se päivä, jolloin kipinä taas tulee liekiksi, jolloin ihminen sulautuu omaan Dhjaan Tshoohaniinsa, tullen „minuksi ja muiksi, itseksesi ja minuksi",

[1]) Alkuperäisestä eli ensimäisestä ihmisestä.

[2]) Jälleensyntymästä.

[3]) Käyttövälineeni.

niinkuin runossa sanotaan, merkitsee, että Paranirvaanassa — kun Pralaja on palauttanut sekä aine- ja sieluruumiit että vielä henkiset minätkin takaisin niiden alkuprinsippiin — silloin mennyt, nykyinen, jopa tuleva ihmiskunta, niinkuin kaikki olevainen, tulee olemaan yhtä ja samaa. Kaikki on silloin yhtynyt jälleen Suureen Henkäykseen. Toisin sanoin kaikki on „sulautuneena Brahmaniin" eli jumalalliseen ykseyteen.

Onko tämä tyhjäksi tulemista, niinkuin muutamat ajattelevat? Tai *ateismia*, niinkuin toiset kriitikot, *personallisen* jumalan palvelijat ja epäfilosofiseen paratiisiin uskojat — ovat valmiita luulemaan? Ei kumpaakaan. Olisi aivan hyödytöntä palata pohtimaan kysymystä, onko ateismia tässä opissa, joka henkisesti on mitä hienostunein. Nirvaanan pitäminen tyhjäksi tulemisena on samaa kuin jos sanoisi, että ihminen tulee tyhjäksi myöskin vaipuessaan syvään uneen *ilman unennäköjä — joka uni ei jätä mitään jälkeä fyysilliseen muistiin ja aivoihin, koska nukkujan korkeampi minä silloin on alkutilassaan, Ehdottomassa Tajunnassa.* Tämä vertaus vastaa kuitenkin ainoastaan kysymyksen toiseen puoleen — ja kaikkein aineellisimpaan; sillä *jälleen sulautuminen* ei suinkaan ole tällainen „uni ilman unennäköjä" vaan päinvastoin *Ehdotonta* Olemassaoloa, suhteetonta ykseyttä eli sellainen tila, jota kuvatakseen ihmiskieli on kauttaaltaan ja toivottomasti riittämätön. Ainoa, mikä jotenkin lähenisi tyydyttävää käsitystä siitä, voi joskus näyttäytyä sielun hapuilevissa panoraman tapaisissa näyissä jumalallisen monaadin lähettämien henkisten aatteiden kautta. Eikä tämä yksilöllisyys katoa — *ei edes personallisuuden ydinolemus*, jos siitä jää jotakin jälelle — vaikka se näin sulautuu. Sillä kuinka rajaton ihmiskannalta katsoen onkin paranirvaaninen tila, on sillä kuitenkin rajansa ikuisuudessa. Kun raja kerran on saavutettu, lähtee sama monaadi *taas siitä ulos* vielä korkeampana olentona alottaakseen paljon ylemmällä tasolla uutta täydellisempää toimintakautta. Ihmisjärki nykyisellä kehityskannallaan ei voi nousta sen yli ja tuskin sitä saavuttaakaan tällä ajatustasolla. Sielua pyörryttää tuolla käsittämättömän Täydellisyyden ja Ikuisuuden kynnyksellä.

(b) „Vartijat" hallitsevat ihmisiä koko Satja Jugan ja pienempien seuraavien Jugojen aikana, aina kolmannen juurirodun alkuun asti; tämän jälkeen ihmiskuntaa hallitsevat patriarkat, sankarit ja Manes, [1]) kuten niissä egyptiläisissä dynastioissa, joita papit luettelivat Solonille, alemmanlaatuiset ruumistuneet Dhjaanit, aina kuningas Menekseen ja muiden kansojen ihmiskuninkaihin asti. Kaikki pantiin huolellisesti muistiin. Symbologistien mielestä tämä „myytillinen aikakausi" on tietysti pidettävä satumaisena. Mutta koska kaikkien kansojen aikakirjoissa on perintäkertomuksia, jopa kronikkoja tällaisista *jumalallisten* kunin-

---

[1]) Esi-isäin henget. Suom.

kaitten dynastioista, ihmisiä hallitsevista jumalista, joita seurasi sankarien tai jättiläisten hallitsijasuvut — niin on vaikeata ymmärtää, kuinka kaikki kansat auringon alla, joista muutamat ovat toisistaan suurten valtamerten erottamat ja kuuluvat eri maanpuoliskoihin, kuten muinaiset perulaiset ja meksikkolaiset, sekä kaldealaiset, olisivat saattaneet muodostella samanlaisia „satukertomuksia" samaa tapausten järjestystä noudattaen. [1]) Kuitenkin koska Salainen Oppi opettaa todellista historiaa — joka kylläkin on esoterinen ja traditsioneihin nojautuva mutta silti luotettavampi kuin tavallinen historia — on meillä oikeus uskoa, niinkuin me uskomme, yhtä hyvin kuin jollakin muulla, olkoon hän uskonnollinen tai epäilijä. Ja Salainen Oppi sanoo, että kahden korkeamman ryhmän Dhjaani-Buddhat, Rakentajat eli Vartijat, antoivat monille eri roduille jumalallisia kuninkaita ja johtajia. Jälkimäiset opettivat ihmiskunnalle tieteitä ja taiteita, mutta edelliset paljastivat yliaistillisten maailmoiden suuria henkisiä totuuksia niille ruumistuneille monaadeille, jotka vastikään olivat heittäneet päältään alemmista valtakunnista otetut käyttövälineensä ja sentähden olivat kadottaneet kaiken muistonkin jumalallisesta syntyperästään.

Siten, niinkuin runossa sanotaan, Vartijat „astuvat säteilevän maan päälle ja hallitsevat ihmisiä — *jotka ovat he itse*". Hallitsevat kuninkaat olivat jo lopettaneet oman kehityskautensa maan päällä ja muissa maailmoissa, edellisissä kierroksissa. Tulevissa Manvantaroissa ne tulevat kohoamaan korkeampiin järjestelmiin kuin on meidän planettamaailmamme, ja heidän sijaansa, heidän seuraajikseen asettuvat meidän ihmiskuntamme valitut, kehityksen vaikean ja vaivaloisen tien esikulkijat. Seuraava suuri Manvantara on näkevä meidän elonkierroksemme ihmisten tulevan toisen ihmiskunnan opettajiksi ja johtajiksi, sen ihmiskunnan, jonka monaadit nykyään ehkä vielä ovat — puolitajuttomina — vangittuja eläinkunnan kaikkein älykkäimpiin muotoihin, kun taas niiden alemmat prinsipit kenties voivat elähyttää kasvimaailman korkeimpia lajeja.

Näin jatkuvat seitsenäisen kehityksen ajanjaksot seitsenkertaisessa luonnossa, jonka eri puolet ovat: henkinen eli jumalallinen; psyykillinen eli puoleksi jumalallinen; älyllinen; intohimoinen, vaistomainen eli *tunteva*; puoleksi ruumiillinen; ja puhtaasti aineellinen eli fyysillinen. Kaikki nämä kehittyvät kierroksittain, siirtyen toisesta kaudesta toiseen, kaksinkertaisella, keskihakuisella ja keskipakoisella tavalla, ääriolemuksessaan *yhtenä*, mutta *seitsemänä* eri olemuspuoliltaan katsottuina. Alin on tietystikin se, joka riippuu viidestä fyysillisestä aistimesta ja niitä palvelee, vaikka näitä aistimia tosiasiallisesti onkin *seitsemän*,

[1]) Katso esim. Augustus le Plongeonin kirjottamaa teosta *Sacred Mysteries among the Mayas and Quichés*. Siinä hän osottaa, miten yhtäläisiä olivat egyptiläisten ja hänen kuvaamiensa amerikkalaisten kansojen jumalanpalvelusmenot ja uskonopit. Maya-kansan ja egyptiläisten vanhat pyhät aakkoset ovat miltei yhtäpitävät.

niinkuin myöhemmin erään vanhimman *Upanishadin* auktoriteetiin nojaten tulemme osottamaan. Tämä on puhuttu yksilöllisestä, inhimillisestä, tajuavasta, eläin- ja kasvi-elämästä, joista kukin on korkeamman makrokosmoksensa mikrokosmos. Sama koskee myös Maailmaa, joka aikakausittain ilmenee kehittääkseen joukollisesti noita lukemattomia eloja, Ainoan Elämän henkäyksiä; se ilmenee, jotta jokainen kosmillinen atomi tässä äärettömässä maailmankaikkeudessa, lähtien muodottomasta ja koskemattomasta luonnosta ja kulkien puoleksi maallisten sekotettujen luontojen kautta alas täyden synnytyksen alaiseen aineeseen ja sitten taas takaisin, nousten joka kaudelta korkeammalle ja lähemmälle lopullista päämäärää; että siis jokainen atomi täten *omien ominaisten ansioittensa ja ponnistustensa kautta* saapuisi sille tasolle, missä se jälleen tulee Ainoaksi Ehdottomaksi KAIKEKSI. Mutta Alfan ja Oomegan välillä on väsyttävä „Tie", ohdakkeilla reunustettu, tie, joka ensin menee alas, sitten

Kierteleepi kukkuloille
Viimeisimpään määränpäähän. . .

Lähtien pitkälle matkalleen tahrattomana, laskeutuen yhä enemmän ja enemmän syntiä siittävään aineeseen ja yhdistyen jokaiseen ilmenneen avaruuden atomiin — pyhiinvaeltaja, taisteltuaan läpi ja kärsittyään jokaisessa elämän ja olemassaolon muodossa, on vasta ainelaakson pohjassa ja kiertokautensa puolimatkassa, kun hän on yhtäläistynyt koko ihmiskunnan kanssa. Tämän *hän on tehnyt omaksi kuvakseen.* Kehittyäkseen taas ylöspäin, kotia kohti, on „Jumalan" nyt noustava uuvuttavaa vastamäkeä elämän Golgatha-huipulle. Tämä on itsetietoisen olemassaolon marttyrius. Niinkuin Vishvakarmanin on hänen uhrattava *itsensä itselleen* lunastaakseen kaikki luontokappaleet, noustakseen monista Yhteen Elämään. Sitten hän todella „nousee taivaaseen": ja siellä vaipuneena Paranirvaanan käsittämättömään Ehdottomaan Oloon ja Autuuteen, hän hallitsee rajattomasti. Sieltä hän taas laskeutuu alas seuraavassa „tulemisessa", jota yksi osa ihmiskunnasta odottaa kuolleen kirjainmerkityksen mukaan „toisena tulemisena", toinen osa viimeisenä „Kalki Avataarana."

YHTEENVETO.

Luomisen ja tämän maailman historia, sen alusta nykyhetkeen asti, on kokoonpantu *seitsemästä* luvusta. Seitsemäs ei ole vielä kirjotettu.

T. SUBBA ROW. [1])

Ensimäinen näistä „seitsemästä luvusta" on yritetty tässä esittää ja se on nyt lopussa. Kuinka puutteellinen ja heikko se esitys onkin, on se ainakin likimääräinen arvioiminen — käyttäen näitä sanoja matematisessa merkityksessä — siitä, mikä on kaikkien myöhempien maailmansyntyjen vanhin perusta. Uskaliasta on kyllä yrittää europpalaisella kielellä esittää aikakautisesti uusiutuvan Lain suurenmoista kuvasarjaa. Ensimäisten tajunnalla varustettujen rotujen vastaanottaviin mieliin sen suorastaan painoivat ne olennot, jotka sen saman heijastivat maailmanjärjestä. Ei näet mikään ihmiskieli — paitsi sanskrit, joka onkin *jumalien* kieli — voi tätä tehdä edes suunnilleenkaan tyydyttävästi. Mutta tämän teoksen puutteellisuudet ovat anteeksiannettavat hyvän tarkotuksen takia.

Kokonaisenaan ei edelläoleva eikä se, mikä nyt seuraa, ole missään löydettävissä. Sitä ei opeteta Intian kuudessa viisauskoulussa, sillä se kuuluu niiden yhdistelmään, seitsemänteen, joka on Salainen Oppi. Se ei ole löydettävissä Egyptin hajoavista papyruksista eikä se enää ole kaiverrettuna assyrialaisiin tiiliin tai granittiseinämiin. Veedaantan kirjat — „ihmistiedon viimeinen sana" — tarjoovat ainoastaan tämän suuren maailmansynnyn metafyysillisen puolen; ja niiden verraton aarre-aitta, *Upanishadit* — *Upa-ni-shad* on yhdyssana, joka merkitsee tietämättömyyden voittamista *salaisen, henkisen* tiedon avulla — vaativat nykyään tulkitsemistaan varten mestari-avainta, jotta tutkija pääsisi niiden täyden merkityksen perille. Syyn tähän uskallan mainita sellaisena kuin sen kuulin eräältä Mestarilta.

Nimi *Upanishad* käännetään tavallisesti „esoterinen oppi". Nämä kirjotelmat kuuluvat Shrutiin eli „paljastettuun" tietoon, lyhyesti sanoen „ilmestyksiin" ja liitetään tavallisesti Veedojen brahmana-puoleen kolmantena jaotelmana.

[1]) *The Theosophist*, 1881.

Mutta *Veeda*-kirjoilla on selvästikin kaksinainen merkitys — joista toinen on ilmaistuna sanojen kirjainmuodossa, toinen säemitoissa ja *svarassa* (äänenpainossa), jotka ovat ikäänkuin *Veedojen* elämä . . . Oppineet panditit ja filologit tietysti kieltävät, että *svaralla* on mitään tekemistä filosofian tai muinaisten esoteristen oppien kanssa, mutta kuitenkin on Veedojen syvimpiä salaisuuksia se salaperäinen yhteys, joka on olemassa *svaran* ja *valon* välillä.[1])

Orientalistit mainitsevat yli 150 Upanishadia ja uskovat vanhimman kirjotetuksi *luultavimmin* noin 600 v. e. Kr.; mutta *luotettavia* tekstejä ei löydy viidettä osaakaan tästä luvusta. Upanishadit ovat samassa suhteessa *Veedoihin* kuin kabbala juutalaisten raamattuun. Ne pohtivat ja selittelevät *Veedojen* tekstin salaista ja mystillistä merkitystä. Ne puhuvat maailman alusta, Jumaluuden luonteesta, hengestä ja sielusta ja myöskin tajunnan ja aineen metafyysillisestä yhteydestä. Muutamilla sanoilla sanoen: *ne sisältävät kaiken ihmistiedon alun ja lopun, mutta ne eivät enää sitä paljasta,* Buddhan päivistä saakka. Jos olisi toisin laita, ei *Upanishadeja* voisi kutsua *esoterisiksi* eli salaisiksi, koska ne nyt avoimesti ovat liitetyt brahmanisiin Pyhiin Kirjoihin, jotka nykyisellä ajalla ovat tulleet jopa Mleetshojen (kastittomien) ja europpalaisten orientalistien saataviin. Yksi seikka niissä — ja tämä koskee kaikkia *Upanishadeja* — viittaa ehdottomasti ja alituisesti niiden vanhaan ikään ja todistaa (*a*), että ne kirjotettiin, ainakin muutamilta osiltaan, *ennen kuin* kastijärjestelmä tuli siksi tyrannimaiseksi laitokseksi, mikä se nyt on; ja (*b*) että puolet niiden sisällyksestä on poistettu ja että muutamat osat niistä on kirjotettu uudestaan ja lyhennetty. „Korkeamman tiedon suuret opettajat ja brahmiinit kuvataan näet tuon tuostakin menemässä Kshatrija (sotilas-) kuninkaitten luo tullakseen näiden opetuslapsiksi". Niinkuin professori Cowell varsin oikein huomauttaa, *Upanishadeissa* „tuntuu aivan erilainen henki (kuin muissa brahmanisissa kirjoissa) ja sellainen ajatuksenvapaus, joka on kaikissa aikaisemmissa teoksissa tuntematon, paitsi itse *Rig Veedan* hymneissä." Jälkimäisen tosiseikan selittää traditsioni, joka on talletettu eräässä Buddhan elämää käsittelevässä käsikirjotuksessa. Se sanoo, että *Upanishadit* alkuaan liitettiin *Braahmana*-kirjoihin sen valtiouudistuksen alettua, joka viimein johti nykyiseen ehdottomaan kastijärjestelmään brahmiinien kesken, muutamia vuosisatoja sen jälkeen kuin „kahdesti-syntyneet" tunkeutuivat Intiaan. *Upanishadit* olivat täydellisinä noina aikoina ja käytettiin vihkimykseen valmistuvien tsheelojen opettamiseksi.

Tämä kesti niinkauankuin *Veedat* ja *Braahmanat* pysyivät ainoastaan ja yksinomaan temmppeli-brahmanien talletuksessa — jolloin ei kellään muulla ollut oikeutta niitä tutkia tai edes lukea paitsi *pyhän* kastin jäsenillä. Silloin tuli Gootama, Kapilavastun ruhtinas. *Opittuaan* kaiken brahmana-viisauden,

---

[1]) T. Subba Row, *Five Years of Theosophy*, p. 154.

mikä löytyi *Rahasjassa* tai *Upanishadeissa*, ja huomattuaan, että niiden opetukset eivät paljon, jos ollenkaan, eronneet Himaalajan lumihuipuilla asuvien „elämänopettajien“ [1]) opetuksista, hän, brahmanoiden oppilas, tunsi pahastusta siitä, että pyhää viisautta näin pidätettiin kaikilta paitsi brahmanoilta, ja päätti levittää sitä koko maailman pelastukseksi. Silloin brahmanat nähdessään, että heidän pyhä tietonsa ja salainen viisautensa joutuisi Mleetshojen käsiin, lyhensivät *Upanishadien* tekstit, jotka alkuaan sisälsivät kolme kertaa niin paljon ainesta kuin *Veedat* ja *Braahmanat* yhteensä, muuttamatta kuitenkaan yhtään tekstin sanaa. He vain erottivat käsikirjotuksista tärkeimmät osat, jotka sisälsivät Olemassaolon Salaisuuden viimeiset sanat. Avain brahmanien salaiseen kirjakokoelmaan pysyi tästä lähin ainoastaan vihittyjen hallussa, ja siten brahmanat kykenivät julkisesti kieltämään Buddhan opetuksen oikeuden, vetoomalla *Upanishadeihin*, koska nämä ainiaaksi olivat vaiennetut pääkysymyksiin nähden. Tällainen esoterinen traditsioni on olemassa Himaalajan tuolla puolella.

Shrii Shankaraatshaarja, suurin historiallisina aikoina elänyt Vihitty, kirjotti monta Bhaashjaa (kommentariota) *Upanishadeihin.* Mutta hänen alkuperäiset kirjotuksensa, niinkuin on syytä arvella, eivät ole vielä joutuneet jokapäiväisten ihmisten käsiin, sillä niitä säilytetään hyvinkin kateellisesti hänen luostareissaan (mathameissa). Ja on vielä painavampia syitä uskoaksemme, että tuon selittäjistä suurimman verrattoman arvokkaat Bhaashjat, jotka koskivat brahmanien esoterista oppia, tulevat monien aikakausien kuluessa vielä pysymään kuolleena kirjaimena useimmille hindulaisille, paitsi Smaartava Brahmaneille. Tämä Shankaraatshaarjan perustama lahko, joka vielä on voimakkaana Etelä-Intiassa, on nyt miltei ainoa kasvattamassa sellaisia tutkijoita, joilla on tarpeeksi tietoa ymmärtääkseen Bhaashjoiden kuollutta kirjainta. Syy tähän, olen kuullut, on se, että niillä yksin on silloin tällöin todellisia vihityitä mathamien esimiehinä, kuten esim. Shringa-girissä, Mysoren läntisissä vuorisolissa. Toisaalta ei ole yhtään lahkoa tuossa epätoivoisen eristetyssä brahmanain kastissa, joka olisi jyrkemmin rajotettu kuin Smaartava-lahko; ja sen seuraajien vaiteliaisuutta sen suhteen, mitä he saattavat tietää salaisista tieteistä ja esoterisesta opista, ei ole verrattavissa mihinkään muuhun kuin heidän ylpeyteensä ja suurioppineisuuteensa.

Sentähden tämän väitteen kirjottaja on jo edeltäpäin valmistunut kohtaamaan suurta vastustusta ja vieläpä tässä teoksessa esiintuotujen väitteiden perättömiksi julistamista. Mutta eipä ole koskaan väitettykään, että tämä kirja olisi

---

[1]) Niitä kutsuttiin myöskin „Viisauden“ ja „Tulisumun Pojiksi“ ja „Auringon veljiksi“ kiinalaisissa kirjoissa. Fo-Kien'in maakunnan pyhässä kirjastossa tavattavat käsikirjotukset mainitsevat Si-dzangin (Tibetin) salatieteen pesäpaikaksi jo ikimuistoisista ajoista sitten, kauan ennen Buddhaa. Keisari Ju'n, „Suuren“ (2,207 e. Kr.), joka oli hurskas mystikko ja suuri adepti, sanotaan saavuttaneen tietonsa „Lumivuoriston Suurilta Opettajilta“ Si-dzangissa.

erehtymätön tai täysin oikea jokaikisessä yksityiskohdassaan. Tosiasioita tässä löytyy ja niitä tuskin voidaan kieltää. Mutta riippuen tässä käsiteltyjen aineitten perinjuurisesta vaikeudesta ja englannin, samoinkuin kaikkien muidenkin Europan kielten, ylipääsemättömistä puutteista muutamien aatteitten ilmaisemiseksi, on hyvinkin luultavaa, että tekijä ei ole kyennyt antamaan selityksilleen parhainta ja selvintä muotoa; kuitenkin on hän tehnyt kaiken voitavansa mitä vastaisimmissa oloissa, eikä enempää voi vaatia yhdeltäkään kirjottajalta.

Kerratkaamme uudestaan ja näyttäkäämme esitettyjen aineiden laajuuteen vedoten, kuinka vaikeata, miltei mahdotonta, on niitä täysin oikein tuoda ilmi.

(1) Salainen Oppi on aikakausien koottu viisaus, ja jo yksin sen maailmansynty on mahtavin ja monimutkaisin kaikista järjestelmistä, siitäkin, joka on verhottu *Puraanoiden* eksoterisiin kirjoihin. Mutta niin suuri on itämaisen vertauskuvaston salaperäinen mahti, että ne tosiasiat, joiden esiintuominen, muistiinpaneminen ja selittäminen on pitänyt lukemattomien sukupolvien vihityitä tietäjiä ja profettoja työssä, kehityskauden mittaamattomassa sarjassa, — ne ovat kaikki talletettuina muutamille sivuille, jotka ovat täynnä geometrisiä merkkejä ja salakirjaimia. Noiden tietäjien salamoiva katse on tunkeutunut itse aineen ytimeen ja havainnut olioiden sielun siinä, missä vihkimätön katselija, olkoon kuinka oppinut, huomaisi ainoastaan ulkonaisen muodon. Mutta uudenaikainen tiede ei usko „olioiden sieluun" ja hylkää sentähden muinaisen maailmansynnyn koko järjestelmän. Tarpeetonta on sanoakaan, että kyseenalainen järjestelmä ei ole yhden tai muutamien eristettyjen yksilöiden kuvitelma, vaan että se on keskeymätön todistussarja, käsittäen tuhansia sukupolvia tietäjiä, jotka tekivät kokeitaan koetellakseen ja todentaakseen niitä traditsioneja, mitkä suullisesti olivat kulkeneet aikaisemmasta rodusta yhä myöhempään; että se sisältää korkeampien ja ylevämpien olentojen opetuksia, jotka valvoivat ihmiskunnan lapsuutta; että pitkinä ajanjaksoina viidennen rodun „viisaat", sen joukon jäsenet, jotka pelastuivat viimeisestä vedenpaisumuksesta ja mantereitten vaihdoksesta, viettivät elämänsä *oppimisessa eikä opettamisessa.* Ja millä tavalla he menettelivät? Tähän on vastaus: he tutkivat, todensivat ja tarkastivat kaikilla luonnon aloilla muinaisia traditsioneja sen itsenäisen näkemiskyvyn avulla, mikä kuuluu suurille adepteille, s. o. ihmisille, jotka ovat kehittäneet ja täydentäneet fyysilliset, älylliset, psyykilliset ja henkiset elimistönsä kaikkein korkeimpaan määrään asti. Yhden ainoan adeptin näkyä ei hyväksytty, ennenkuin sitä tuki ja vahvisti muiden adeptien näyt — jotka olivat niin saavutetut, että ne jo sinänsä olisivat kelvanneet todistuksiksi — ja vuosisatojen kokemukset.

(2) Tämän järjestelmän peruslaki, se keskuskohta, josta kaikki lähtee, jonka ympärille ja jota kohti kaikki vetäytyy ja jonka varaan perustuu koko

sen viisaustiede, on Yksi Samanluontoinen Jumalallinen PERIAINE-PRINSIPPI, ainoa Perisyy.

Muutamat harvat, joiden soihtu kirkkaammasti loisti,
Kulkeneet ovat syystä syyhyn luonnon perille asti,
Havaiten, että yksi ainut Alkujuuri löytyy . . .

Sitä kutsutaan „periaine-prinsipiksi", sillä se tulee „periaineeksi" ilmenneen kaikkeuden tasolla, joka on harhan maailma, mutta pysyy „prinsippinä" aluttomassa ja loputtomassa abstraktisessa, näkyvässä ja näkymättömässä AVARUUDESSA. Se on kaikkiallaoleva Todellisuus; se on personaton, koska se käsittää kaikki ja itsekunkin. Sen *personattomuus* on järjestelmän *peruskäsitys*. Se uinuu jokaisessa maailman atomissa ja on se maailma itse.

(3) Maailma on tämän tuntemattoman Ehdottoman Olemuksen aikakautinen ilmennys. Nimitys „olemus" (*essence)* on kuitenkin synti itse tämän filosofian henkeä vastaan. Sillä vaikka se sana tässä tapauksessa voidaan johtaa verbistä „olla" (*esse)*, niin SE ei voi tulla yhtäläistetyksi minkäänlaisen „olemisen" kanssa, jota ihmisäly voi tajuta. Sitä voidaan parhaiten kuvata, jos sanotaan, että se ei ole henkeä eikä ainetta vaan molempia. Parabrahman ja Muulaprakriti ovat todellisuudessa Yhtä, ja kuitenkin kaksi ilmenneitten yleiselle käsitykselle vieläpä Yksiainuisen Logoksenkin käsitykselle, joka Logos on ensimäinen „ilmennys". Niinkuin *Notes on the Bhagavadgita* teoksen etevä tekijä lausuu, SE esiintyy ulkokohtaiselta kannalta nähtynä Muulaprakritina eikä Parabrahmanina; se esiintyy Verhona eikä sinä Yhtenä Todellisuutena, joka on sen taakse kätketty, ehdoton, absolutinen.

(4) Maailma kaikkine olioineen kutsutaan Maajaaksi, koska kaikki siinä on ohimenevää, päiväkorennosta, joka elää vain muutamia tunteja, aurinkoon asti. Verrattuna AINOAN ikuiseen muuttumattomuuteen, täytyy maailman häviävine ja alati muuttuvine muotoineen olla filosofin järjelle ainoastaan virvatulen leikkiä. Kuitenkin maailma on perin todellinen siinä oleville tajuisille olennoille, koska ne ovat yhtä epätodellisia kuin sekin.

(5) Kaikki, mitä on maailmassa ja luonnon erilaisissa valtakunnissa, on *tajuista:* s. o. varustettu omanlaatuisella tajunnalla omalla havaintotasollaan. Meidän ihmisten on muistettava, että vaikka *me* emme havaitse mitään meille tuntuvia tajunnan merkkejä sanokaamme esim. kivissä, ei meillä ole oikeutta sanoa, *ettei niissä ole mitään tajuntaa.* Ei ole mitään „kuollutta" eikä „sokeata" ainetta, niinkuin ei myöskään ole yhtään „sokeata" eikä „tajutonta" lakia. Näillä käsitteillä ei ole mitään sijaa salatieteellisessä viisausopissa. Se näet ei milloinkaan pysähdy ulkonäköön, vaan sen kannalta on noumenollisilla olemuksilla enemmän todellisuutta kuin niiden ulkokohtaisilla kaksoispuolilla: siinä se muis-

tuttaa keskiaikaisten nominalistein järjestelmää, sillä heidän mielestään ainoastaan yleiskäsitteet olivat todellisuuksia eikä erikoisoliot, jotka ainoastaan nimellisesti ja ihmisten mielikuvituksessa ovat olemassa.

(6) Maailman työskentely ja *johto* käy *sisältä ulospäin*. Niinkuin ylhäällä, niin alhaalla, niinkuin taivaassa, niin maan päällä; ja ihminen, mikrokosmos ja makrokosmoksen pienoiskopio, on tämän Kaikkiallisen Lain ja sen työskentelyn elävä todistaja. Me näemme, että jokainen *ulkonainen* liikunto, teko, ele, joko tahallinen tai koneellinen, elimellinen tai älyllinen, johtuu ja seuraa *sisäisestä* tunteesta eli tuntemuksesta, tahdosta eli haluamisesta, ja ajatuksesta eli järjestä. Kuten ei mitään ulkonaista liikettä tai muutosta voi normaalioloissa tapahtua ihmisen ulkonaisessa ruumiissa, jollei sitä aiheuta sisäinen sysäys, jostakin kolmesta äsken luetellusta toiminnasta johtuva, niin myös on laita ulkonaisessa eli ilmenneessä kaikkeudessa. Koko Kosmosta johtaa, hallitsee ja elähyttää miltei lukematon sarja hierarkioja, täynnä tajuisia olentoja, joista jokaisella on tehtävänsä täytettävänä ja jotka — kutsukaamme niitä toisella tai toisella nimellä, Dhjaan Tshoohaneiksi tai enkeleiksi — ovat „lähettiläitä" siinä merkityksessä ainoastaan, että ne ovat karmillisten ja kosmillisten lakien toimeenpanijat. Ne vaihtelevat rajattomasti älyn ja tajuisuuden asteissaan; ja jos niitä kaikkia kutsuisimme puhtaiksi hengiksi, joilla ei ole mitään maallista ainetta „ajan hampaan raadeltavana", antautuisimme vain runollisiin kuvitteluihin. Jokainen näistä olennoista on näet joko *ollut* ihminen tai valmistuu siksi tullakseen jollei tässä nykyisessä niin jossakin menneessä tai tulevassa Manvantarassa. Ne ovat siis *täydellistyneitä,* jollei vasta *kehittyviä* ihmisiä, ja korkeammissa, vähemmän aineellisissa alueissa asuen ne siveellisesti eroovat maisista ihmisolennoista vain siinä, että niiltä puuttuu personallisuuden tunto ja *inhimillinen* tunneluonto — kaksi puhtaasti maista tunnusmerkkiä. Edelliset eli „täydellistyneet" ovat vapautuneet näistä tunteista, koska *(a)* niillä ei enää ole lihallista ruumista — sielun alatitylsyttävää taakkaa; ja *(b)* koska niiden puhdas henkinen aines on jäänyt vapaammaksi ja esteettömäksi, ja niihin senvuoksi Maajaa vaikuttaa vähemmän kuin konsanaan ihmiseen, jollei tämä ole Adepti, joka pitää kahta personallisuuttaan — henkistä ja fyysillistä — kokonaan toisistaan erillään. Alkavat monaadit, joilla ei vielä ole ollut maisia ruumiita, eivät voi tuntea personallisuutta tai *minuutta*. Koska se, mitä kutsutaan „personallisuudeksi", ehdottomasti on rajotus ja suhde johonkin muuhun, eli niinkuin Coleridge määritteli, „yksilöisyys, joka itsestänsä on olemassa, mutta jolla on luonto perustana" — niin sitä nimitystä ei voi tietenkään sovittaa ei-inhimillisiin olentoihin. Vaan monien sukupolvien tietäjät ovat vakuuttaneet, ettei millään näistä olennoista, korkeista tai alhaisista, ole omaa yksilöisyyttä tai personallisuutta eristettyinä olentoina; s. o. niillä ei ole yksilöisyyttä siinä merkityksessä kuin ihminen sanoo:

„Minä olen minä itse enkä ole kukaan muu"; toisin sanoin ne eivät tajua sellaista erityistä eroavaisuutta kuin ihmiset ja muut oliot maan päällä. Yksilöisyys on kunkin tällaisen hierarkian yhteinen tunnusmerkki, mutta ei sen yksityisosien; ja nämä tunnusmerkit vaihtelevat ainoastaan sen tason asteen mukaan, jolle nämä hierarkiat kuuluvat: mitä lähempänä hierarkia on yhdenlaatuisuuden ja Ainoan Jumaluuden tasoa, sitä puhtaampi ja vähemmän jyrkkä on sen yksilöisyystunto. Nuo olennot ovat joka suhteessa rajallisia, lukuunottamatta korkeimpia prinsippejään, niitä kuolemattomia kipinöitä, jotka heijastavat kaikkeuden Jumalallista Liekkiä. Nämä kipinät ovat yksilöityneitä ja erotettuja ainoastaan harhan piirissä ja niiden eristyminen on yhtä suurta harhaa kuin muukin. Ne ovat „Eläviä", koska ne ovat Ehdottomasta Elämästä harhan kosmilliselle verholle heijastettuja virtauksia; ne ovat olentoja, joissa elämä ei voi sammua, ennenkuin tietämättömyyden tuli on sammutettu niissä, jotka näitä „eloja" tajuavat. Niiden sisäisin prinsippi on herännyt olemassaoloon luomattoman säteen elvyttävästä vaikutuksesta, joka säde on heijastus Elämänvirran rantamille säteilevästä suuresta Keskusauringosta; tämä sisäinen olemus kuuluu Kuolemattomuuden Vesiin, vaikka sen eristetty vaatetus on yhtä katoovainen kuin ihmisen ruumis. Sentähden Young oli oikeassa sanoessaan, että „enkelit ovat ihmisiä, ylemmänlaatuisia . . ." eikä muuta. Ne eivät ole „palvelevia" eikä „suojelevia" enkeleitä eikä „Korkeimman lähettiläitä"; vielä vähemmän minkäänlaisen ihmisten luoman Jumalan „vihan julistajia". Niiden suojelukseen vetoominen on yhtä typerää kuin uskominen, että niiden suosiota voitaisiin saavuttaa jonkinlaisilla lepytysuhreilla, sillä ne ovat yhtä hyvin kuin ihminen itsekin muuttumattoman karmillisen ja kosmillisen Lain orjia ja luomuksia. Syy tähän on silminnähtävä. Koska niillä ei olemuksessaan ole mitään personallisuuden aineksia, ei niillä voi olla mitään personallisia ominaisuuksia, sellaisia, joita ihmiset ulkonaisissa uskonnoissa kuvittelevat ihmisenkaltaisella jumalallaan olevan. Heidän mielestään on olemassa kateellinen ja eristetty Jumala, joka iloitsee ja tuntee suuttumusta, nauttii uhrista ja on turhuudessaan itsevaltiaampi kuin mikään rajallinen typerä ihminen. Ihminen on kokoonpantu kaikkien näiden taivaallisten hierarkiojen aineksista, ja hän voi onnistua tekemään itsensä sellaisenaan jossain merkityksessä ylemmäksi mitä tahansa hierarkiaa eli luokkaa, jopa niiden yhdistelmää. „Ihminen ei voi lepyttää eikä käskeä deevoja", sanotaan. Mutta herpauttamalla alemman personallisuutensa ja siten saapumalla täyteen tietoon siitä, että hänen korkeampi minänsä ei ole erotettu Ainoasta Ehdottomasta ITSESTÄ, voi ihminen tässä maisessa elämässäänkin tulla „niinkuin yksi meistä". Siten syömällä tiedon puun hedelmää, joka karkottaa tietämättömyyden, tulee ihminen Elohimien eli Dhjaanien kaltaiseksi, ja hänen kerran päästyään *heidän* tasolleen, täytyy hänen ylitseen laskeutua Yhtenäisyyden ja täydellisen

Sopusoinnun henki, joka hallitsee jokaisessa hierarkiassa, ja se häntä joka kohdassa suojelee.

Päävaikeus, joka estää tiedemiehiä uskomasta sekä jumalallisiin henkiin että alempiin luonnonhenkiin, on heidän materialisminsa. Spiritisteillä taas on suurimpana haittana estämässä heitä tähän uskomasta — vaikkapa he pitävät yllä sokeata uskoaan vainajien „henkiin" — se, että he yleensä (lukuunottamatta muutamia okkultisteja ja kabbalisteja) eivät ensinkään tunne aineen todellista olemusta ja luontoa. Siitä seikasta, hyväksytäänkö vai hylätäänkö teoria *kaiken luonnon ykseydestä äärimmäisessä olemuksessaan,* siitä riippuu pääasiallisesti, uskotaanko vai eikö uskota, että ympärillämme on muita tajuisia olentoja paitsi vainajien henkiä. Tutkijan on saatava perustukseen oikea käsitys henki-aineen alkuaikaisesta kehityksestä ja sen tosiolemuksesta, jotta hänen mielessään paremmin selviäisi salatieteellinen maailmansynty ja jotta hänellä olisi jotakin johtoa myöhemmissä tutkimuksissaan.

Totta puhuen, niinkuin vastikään lausuttiin, jokainen n. k. „henki" on joko *ruumiista vapautunut tai tuleva ihminen.* Niinkuin korkeimmasta pääenkelistä (Dhjaan Tshoohanista) aina viimeisimpään tietoiseen rakentajaan (henkisten olentojen alimpaan luokkaan) asti, kaikki nuo ovat *ihmisiä,* jotka ovat eläneet aikakausia sitten, muissa Manvantaroissa, tällä tai muilla palloilla; samoin alemmat, puoleksi älykkäät tai älyttömät elementalit ovat kaikki *tulevia* ihmisiä. Jo yksin se seikka, että jollakin olennolla on älyä, riittää salatieteilijän silmissä todistamaan siitä, että tuon olennon on täytynyt olla *ihminen* ja on täytynyt saavuttaa tietonsa ja älynsä inhimillisessä kehityskaudessa. On vain yksi jakamaton ja ehdoton Kaikkitietäväisyys ja Järki maailmankaikkeudessa ja tämä värähtelee kautta jokaisen atomin ja mitättömimmänkin pisteen koko Kosmoksessa, jolla ei ole rajoja ja jota ihmiset kutsuvat avaruudeksi, ajatellen sitä riippumattomaksi kaikesta siinä olevasta. Mutta ensimäinen erilaistuma sen *heijastuessa* Ilmenneeseen Maailmaan on puhtaasti henkinen, ja ne olennot, jotka siinä saavat alkunsa, eivät ole varustettuja sellaisella tajunnalla, jolla olisi mitään suhdetta nykyään tuntemaamme tajuntaan. Niillä ei voi olla mitään inhimillistä tajuntaa tai älyä, ennenkuin ne ovat sen saavuttaneet personallisesti ja yksilöllisesti. Tämä mahtaa olla mysterio, mutta se on tosiasia esoterisessa filosofiassa ja hyvinkin ilmeinen.

Koko luonnonjärjestys todistaa asteettaista kohoamista korkeampaan elämään. Näennäisesti sokeimpienkin voimien toiminnassa on jotakin tarkotusta. Koko kehitysprosessi loppumattomine sovitelmineen on todistuksena tästä. Ne muuttumattomat lait, jotka karsivat pois heikot ja raihnaiset lajit, antaakseen sijaa voimakkaammille, ja jotka takaavat „kelvollisimpien eloonjäämisen", työskentelevät kaikki suurta silmämäärää kohti, vaikka ne ovat niin julmia välittö-

mässä toiminnassaan. Itse se seikka, että *tapahtuu* „mukautumisia", että kelvollisimmat todella jäävät eloon olemassaolon taistelussa, osottaa että n. k. „tajuton luonto" onkin yhdistelmä voimista, joita käyttelevät puoleksi tajuiset olennot (elementalit), korkeitten planettahenkien (Dhjaan Tshoohanien) johtamina, joiden yhteinen joukkosumma muodostaa Ilmenemättömän Logoksen Ilmenneen Sanan (Verbumin) ja samalla perustaa Maailmanjärjen ja sen muuttumattoman Lain.

Luonto näet, katsottuna abstraktiselta kannalta, *ei voi* olla „tajuton", koska se on Ehdottomasta Tajunnasta ulosvuotanut ja siten on sen olemuspuoli ilmenneellä tasolla. Missä on se uskalikko, joka tahtoisi väittää kasveilta tai edes kiviltä puuttuvan *omaa omituista tajuntaa*? Sen verran hän ainoastaan voi sanoa, että niiden tajunta on hänen käsityspiirinsä ulkopuolella.

Esoterinen filosofia painaa ajatuksiimme kolme eri Maailmankaikkeuden esitystä, sen kolmelta eri olemuspuolelta: *ennalta oleva*, joka on kehittynyt *ainaolevasta*, ja *ilmiöllinen* — harhan maailma, sen heijastus ja varjo. Sen suuren elämänsalaisuuden ja näytelmän kestäessä, joka tunnetaan Manvantaran nimellä, on todellinen Kosmos niinkuin esineet valkoisen verhon takana, johon niiden varjot lankeevat. Todelliset kuvat ja kappaleet pysyvät näkymättöminä ja kehityksen johtolankoja vetävät näkymättömät kädet. Ihmiset ja oliot ovat siis vain valkoiselle kankaalle lankeavia heijastuksia niistä todellisuuksista, jotka ovat Mahaamaajaan eli Suuren Harhan *tuolla puolella*. Näin opetettiin jokaisessa viisausopissa, jokaisessa uskonnossa, ennen ja jälkeen vedenpaisumuksen, Intiassa ja Kaldeassa, yhtä hyvin kiinalaisten kuin kreikkalaisten tietäjien keskuudessa. Ensinmainituissa maissa nämä kolme maailmankaikkeutta esitettiin vertauskuvallisesti ulkonaisessa opetuksessa kolmena kolminaisuutena, jotka vuotavat ulos ikuisesta keskussiemenestä ja sen kanssa muodostavat Korkeimman Ykseyden, ja ne kolme olivat *alkeinen, ilmennyt* ja *luova* kolmio, Kolme Yhdessä. Viimeinen on vain vertauskuva konkretisena ilmauksena kahdesta edellisestä, *aatteellisesta*. Sentähden esoterinen filosofia vapautuu tämän pelkästään metafyysillisen käsityksen pakollisuudesta ja kutsuu ainoastaan ensimäistä Aina-olevaksi. Tämä on kunkin Intian kuuden suuren viisauskoulun käsitys; ne ovat kuusi prinsippiä siinä Viisauden yhtenäisessä ruumiissa, jonka seitsemäs prinsippi on Gnoosis, salattu tieto.

Tekijä toivoo, että kuinka pintapuolisesti lieneekin selityksiä laadittu seitsemään runoon, kuitenkin olisi tarjottu tarpeeksi, tässä maailmansyntyä käsittelevässä teoksen osassa, osottaaksemme, että muinaiset opit jo päältäkin katsoen ovat *tieteellisempiä* (sanan uudenaikaisessa merkityksessä) kuin mikään muu muinaisaikainen kirjotus, eksoteriselta puoleltaan arvosteltuna. Mutta koska tämä teos, niinkuin jo ennen on tunnustettu, *pidättää paljon enemmän kuin se julkaisee*, neuvomme tutkijaa käyttämään omaa intuitsioniaan eli aavistuskykyään.

Päähuolenamme on valaista sitä, mikä jo on ennen julkaistu, vaikka ikäväksemme toisinaan hyvinkin virheellisesti; lisäaineksilla täydentää — milloin ja missä on ollut mahdollista — sitä tietoa, jota tähän asti on vain viittauksittain tarjottu; rakentaa suojavarustuksia nykyaikaisen lahkolaisuuden liian voimakkaita hyökkäyksiä vastaan, ja varsinkin torjua sitä myöhäissyntyistä materialismia, jota usein kutsutaan väärällä nimellä „tieteeksi", vaikka oikeastaan nimitykset „tiedemiehet" ja "tieteilijät" yksin ovat vastuunalaisia niistä monista epäloogillisista teorioista, mitä maailmalle tarjotaan. Yleisö suuressa tietämättömyydessään hyväksyy umpimähkäisesti kaiken, joka lähtee „auktoriteteiltä" ja pitää velvollisuutenaan katsoa jokaista joltakin tiedemieheltä tulevaa väitettä todistetuksi asiaksi, ja siten se on oppinut ivaamaan kaikkea, mikä on „pakanallisista" lähteistä kotoisin. Ja koskapa materialistisia tiedemiehiä vastaan voi taistella ainoastaan heidän omilla aseillaan — vastaväitteillä ja todistuksilla — on kuhunkin teoksemme osaan lisätty Liite, joka vastustaa eri mielipiteitä ja osottaa, kuinka suuretkin auktoritetit usein voivat erehtyä. Me uskomme, että tämä voidaan tehokkaasti tehdä siten, että osotamme vastustajiemme heikot kohdat ja todistamme vääriksi heidän liiankin lukuisat viisastelunsa, joiden annetaan käydä tieteellisten päätelmäin arvosta. Me pidämme kiinni Hermeksestä ja hänen „Viisaudestaan", joka on yleismaailmallinen; he pitävät kiinni Aristoteleesta vastoin intuitsionia ja aikojen kokemusta, luullen, että totuus on länsimaailman yksinomistusta. Siitä johtuu meidän välinen erimielisyytemme. Niinkuin Hermes sanoo: „Tieto eroo paljon aistihavainnosta, sillä aistimus koskee niitä olioita, jotka käyvät sen yli, mutta Tieto on aistimuksen loppu" — s. o. fyysillisten aivojemme ja niiden älyn loppu. Tällä hän terottaa vastakohtaa aistimien ja älyn (Manaksen) kautta vaivaloisesti hankitun tiedon ja toiselta puolen henkisen jumalallisen sielun (Buddhin) aavistustapaisen kaikkitiedon välillä.

Mikä kohtalo kaukaisessa tulevaisuudessa tuleekaan olemaan näillä kirjoillamme, toivomme ainakin todistaneemme seuraavat asiat:

(1) Salainen Oppi ei opeta ateismia paitsi jos sitä pidetään samaa merkitsevänä kuin sanskritin sanaa Naastika, nim. epäjumalien ja samalla jokaisen ihmiskaltaisen jumalan hylkäämistä. Tässä merkityksessä jokainen salatieteilijä on Naastika.

(2) Se tunnustaa Logoksen eli maailman „yhteisluojan"; Demiurgoksen, samassa merkityksessä kuin milloin jonkun rakennuksen „arkitehtiä" sanotaan sen „luojaksi", vaikkei se arkitehti ole koskenut yhteenkään kiveen siinä vaan tehnyt suunnitelman ja jättänyt kaiken käteisen työn muurareille; tässä tapauksessa Maailmankaikkeuden Aatteilu loi suunnitelman ja kokoonpanotyö jätettiin älyllisten voimain lukemattomille joukoille. Mutta se Demiurgos ei ole mikään

personallinen jumaluus s. o. epätäydellinen *maailmaa-ulompi* jumala, vaan ainoastaan Dhjaan Tshoohanien ja muitten voimien kokonaissumma.

(3) Dhjaan Tshoohanit ovat kaksinaisia luonteeltaan. Ne ovat näet kokoonpantuja *(a)* järjettömästä *raa'asta voimasta*, joka asuu aineessa, ja *(b)* älyllisestä sielusta eli kosmillisesta tajunnasta, joka ohjaa ja suuntaa tuota voimaa ja joka on *Dhjaan Tshoohaninen ajatus, Maailmanjärjen aatteilua heijastavana.* Tämä johtaa lakkaamattomaan sarjaan fyysillisiä ilmennyksiä ja *siveellisiä tuloksia* maan päällä Manvantaran kautena, ja kaikki tämä on Karman lain alaista. Koska tuo prosessi ei aina ole täydellinen; ja koska, vaikka se tarjoisikin kuinka monta todistusta verhon takaa johtavasta Järjestä, siinä kuitenkin näkyy aukkoja ja rakoja ja useinkin suoranaisia epäonnistumia — niin sen johdosta ei yhteisjoukko (Demiurgos) eikä mikään työskentelevistä voimista yksilökohtaisesti ole sovelias jumalallista kunnioitusta ja palvelusta saamaan. Kaikki kyllä ansaitsevat ihmisten kiitollista arvonantoa ja ihmisen tulee aina pyrkiä auttamaan Aatteiden jumalallista kehitystä tulemalla kaiken voimansa mukaan luonnon *työkumppaniksi* aikakautisessa tehtävän täyttämisessä. Mutta aina tuntematon ja tutkimaton Kaarana yksin, kaikkien syitten Syytön Syy hallitkoon sydämemme pyhimmässä koskemattomassa temppelissä ja sen alttarilla — näkymättömänä, äänettömänä, paitsi henkisen tajuntamme „pienen, hiljaisen äänen" kautta. Ne, jotka sitä kumartavat, tehkööt sitä sielunsa hartaassa hiljaisessa yksinäisyydessä; tehkööt he henkensä ainoaksi välittäjäksi itsensä ja Kaikkeudnehengen välillä, olkoott heidän hyvät työnsä ainoat papit ja heidän synnilliset aikomuksensa ainoa näkyväiset ja ulkokohtaiset uhrit, joita he tarjoovat Ainaiselle Läsnäololle.

„Kun rukoilette, älkää olko niinkuin ulkokultaiset . . . *astu sisäiseen kammioosi ja sulje ovesi ja rukoile Isääsi, joka on salassa* (Matt. 6: 5—6)". Meidän Isämme on *sisällä* „salassa"; se on seitsemäntenä prinsippinä sieluaistimuksemme „sisäisessä kammiossa". „Jumalan ja taivaan valtakunta" on *sisällämme,* sanoo Jeesus, eikä *ulkopuolella.* Miksi kristityt ovat niin umpisokeat, etteivät tajua niiden viisaussanojen ilmiselvää merkitystä, joita he niin koneellisesti alati toistelevat?

(4) Aine on ikuinen. Se on Upaadhi eli fyysillinen perustus, jonka päälle Ainoa Ääretön Maailmanjärki voi rakentaa aatteilujaan. Senpätähden esoteristimme väittävät, ettei luonnossa ole mitään elotonta eli „kuollutta" ainetta, ja arvelevat, että tieteen tekemä erotus „elimellisen" ja „epäelimellisen" välillä on sekä mielivaltainen että järjenvastainen. Mitä tahansa tiede arveleekin — ja eksaktinen tiede on huikentelevainen neito, kuten kaikki kokemuksesta tiedämme — niin salatiede tietää ja opettaa toisin, kuten se on tehnyt ikimuistoisista ajoista, Manusta ja Hermeksestä aina Paracelsukseen ja hänen seuraajiinsa asti.

Näin sanoo Hermes, Kolmasti-suurin:

Oi, poikani, aine *tulee joksikin;* ennen se *oli;* sillä aine on tulemisen välikappale, Tuleminen joksikin on luomattoman ja ennaltanäkevän jumalan toiminnanlaatu. Aine (ulkokohtainen) saatuaan tulemisen siemenen, saapuu synnytykseen, sillä luova voima muodostelee sitä *aatemuotojen mukaiseksi.* Aineella, joka ei vielä ole siinnyt, ei ole muotoa; se tulee joksikin, kun se pannaan toimintaan. [1])

Tähän t:ri Anna Kingsford-vainaja, „Hermetisten Kaikelmain" etevä kääntäjä ja julkaisija, huomauttaa muistutuksessa:

T:ri Ménard huomauttaa, että kreikassa sama sana merkitsee *syntymistä* ja *tulemista joksikin.* Aate tässä on, että maailman aines on ydinolemuksessaan ikuinen mutta että ennen luomista eli „tulemista" se oli passivisessa ja liikkumattomassa tilassa. Siis se „oli", ennenkuin se joutui toimintaan; nyt se „tulee", eli on liikkuvainen ja kehittyväinen.

Ja hän kertoo lisäksi hermetisen filosofian puhtaasti veedaantalaisen opin, että:

Luominen on siis Jumalan toimintakausi (Manvantara), sillä hermetisen ajattelun mukaan hänellä (eli *sillä,* veedaantan mukaan) on kaksi muotoa — toiminta eli eksistenssi (olemassaolo), Jumala kehittynyt (Deus explicitus = „selviytynyt"), sekä passivisuus eli puhdas oleminen (Pralaja), Jumala kätkeytynyt (Deus implicitus = „kokoonkääriytynyt"). Molemmat muodot ovat täydelliset ja kokonaiset, samoinkuin ihmisen valve- ja uni-tila. Saksalainen filosofi Fichte erotti „Yhtenä olemisen" (Seyn), jonka me ainoastaan olemassaolon (Daseyn) kautta tunnemme moninaisena. Tämä katsantokanta on läpeensä hermetinen. „Ihannemuodot" . . . ovat uusplatonilaisten perustyypit eli muodostelevat aatteet; ne ovat ikuiset ja itsekohtaiset käsitykset olioista, jotka käsitykset löytyvät Jumaljärjessä ennen „luomista" eli tulemista.

Eli, niinkuin sanotaan Paracelsuksen filosofiassa:

Kaikki on yhden kaikkiallisen luomisponnistuksen tulos. . . Ei ole mitään *kuollutta* luonnossa. *Kaikki on elimellistä ja elävää* ja sentähden koko maailma näkyy olevan elävä elimistö. [2])

(5) Maailma kehittyi siitä aatteellisesta suunnitelmasta, joka kautta ikuisuuden pysyy yllä, niinkuin veedaantalaiset sanovat, Parabrahmanin Tajuttomuudessa. Tämä on suorastaan samaa kuin korkeimman länsimaisen filosofian johtopäätös, Plaatonin „sisäiset, ikuiset ja itseolevaiset aatteet", kuten von Hartmann niitä nyt toistaa. Herbert Spencerin „Tutkimaton" muistuttaa vain heikosti sitä yli-aistillista todellisuutta, johon salatieteilijät uskovat; usein se (hänen mielestään) näyttää olevan vain „ilmiöitten takaisen voiman" personoituma — ääretön ja ikuinen Voimalähde, josta kaikki oliot käyvät ulos, jotavastoin „Tajuttoman Filosofia" nimisen kirjan kirjottaja on tullut (vaan ainoastaan tässä

[1]) *The Virgin of the World,* pp. 134—5.
[2]) *Paracelsus,* kirj. t:ri Franz Hartmann, p. 44.

suhteessa) niin lähelle suuren mysterion ratkaisua kuin mikään kuolevainen voi tulla. Harvoja on ollut niitä, joko muinaisen tai keskiaikaisen filosofian alalla, jotka ovat uskaltaneet lähestyä tätä ainetta tai edes siihen viitata. Paracelsus mainitsee sen ohimennen ja hänen aatteistaan on t:ri F. Hartmann, T. S. J. tehnyt ihmeteltävän yhteenvedon kirjassaan *Paracelsus,* josta juuri olemme maininneet otteen.

Kaikki kristilliset kabbalistit ymmärsivät hyvin itämaisen perusaatteen. Toimiva voima, „Suuren Henkäyksen alituinen liikunto" vain *herättää* Kosmoksen eloon jokaisen uuden olemiskauden koittaessa, panee sen liikkeeseen kahden vastakkaisen voiman avulla, nim. keskipakoisen ja keskihakuisen, joista toinen on miehinen, toinen naisellinen, toinen positivinen ja toinen negativinen, ja saattaa sen tulemaan ulkokohtaiseksi harhan tasolla. Toisin sanoen tuo kaksinainen liikunto siirtää Kosmoksen Ikuisen Aatteen tasolta rajallisen ilmennyksen tasolle eli *noumenolliselta fenomeniselle* tasolle. Kaikki, mikä *oli, on* ja *tulee olemaan* — ON ikuisesti jopa nuokin lukemattomat muodot, sillä ne ovat rajallisia ja katoovaisia ainoastaan ulkokohtaisessa, mutta ei *aatteellisessa* muodossaan. Ne ovat olleet olemassa aatteina iankaikkisuudessa, ja kun ne menevät ohi, ovat ne vielä olemassa heijastuksina. Salatiede opettaa, ettei mikään, luonto yhtä vähän kuin ihminen, voi antaa muotoa millekään, jonka aatteellinen tyyppi ei jo olisi itsekohtaisella tasolla. Eikä siinä kaikki; se väittää, ettei mikään muoto tai haahmo voi astua ihmisen tajuntaan tai kehittyä hänen mielikuvituksessaan, jollei se ole olemassa perustyyppinä, ainakin suunnilleen. Ei ihmismuoto eikä minkään eläimen, kasvin tai kiven muoto ole koskaan „luotu", ja vasta tällä meidän tasollamme se alkoi „tulla" siksi, mikä se on s. o. otti päälleen nykyisen ulkokohtaisen aineellisuuden eli laajeni *sisältä ulospäin,* mitä hienoimmasta ja yli-aistillisimmasta ydinolemuksesta nykyiseen karkeaan ulkomuotoonsa. Siis *meidän* ihmismuotomme ovat olleet olemassa ikuisuudessa astralisina eli eetterisinä perustyyppeinä; näiden mallien mukaan ne henkiset olennot eli jumalat, joiden velvollisuus oli saattaa ne ulkokohtaiseen olemassaoloon ja maiseen elämään, kehittivät tulevien minäin protoplasmiset muodot *omasta* olemuksestaan. Tämän jälkeen, kun tämä ihmisen Upaadhi eli perusmuoto oli valmis, alkoivat luonnon ja maan voimat työskennellä näiden yli-aistillisten mallien ilmentämiseksi, *joissa oli paitsi heidän omat elementtinsä myös kaikkien tämän taivaankappaleen menneiden kasvi- ja tulevien eläin-muotojen elementit.* Siis ihmisen *ulkonainen* verho kulki jokaisen kasvi- ja eläinruumiin kautta, ennenkuin se otti itselleen ihmismuodon. Mutta koska tämä tulee täydellisemmin kuvattavaksi II osassa, sen kommentarioissa, ei tässä kohden ole tarpeellista enempää sanoa.

Paracelsuksen hermetis-kabbalistisen filosofian mukaan Yliaster — esi-isä äskensyntyneelle protylille, jonka Mr. Crookes on tuonut kemiaan — eli alkuaikainen esi-aine kehitti itsestään Kosmoksen.

Kun luominen (kehitys) tapahtui, jakautui Yliaster; s. o. suli ja haihtui, kehitti itsestään (sisästään) Ideoksen eli Kaaoksen (Mysterium Magnum, Iliados, Limbus Major eli alkuaikainen aine). Tämä alkuolemus on luonnoltaan monistinen ja ilmenee sekä elollistoimintana, henkisenä voimana, joka on näkymätön, käsittämätön, selittämätön, että samalla sinä elollisaineena, josta elävien olentojen ainekset ovat kokoonpantuja. Tähän alkuaikaisen aineen Limbukseen eli Ideokseen . . . kaikkien luotujen olioitten ainoaan äidinkohtuun, sisältyy kaikkien periaine. Muinaiskansat kuvasivat sitä Kaaokseksi, . . . josta ilmeni Makrokosmos ja myöhemmin, jakautumisen ja kehittymisen kautta *Mysteria Specialia*'ssa [1]) jokainen erityinen olento. Kaikki olennot ja kaikki elementaliset periaineet sisältyivät siihen *uinuvina,* vaikkei *toimivina.* [2])

Tästä saa kääntäjä, t:ri F. Hartmann oikean aiheen huomauttaakseen, että „näyttää siltä kuin Paracelsus 300 vuotta sitten olisi ennakolta aavistanut n. k. 'aineessa uinuvan energian', jonka tiede vasta nykyaikana on keksinyt".

Paracelsuksen Magnus Limbus [3]) eli Yliaster on siis aivan yksinkertaisesti vanha ystävämme „Isä-Äiti" *sisäisessä* tilassaan, ennenkuin se esiintyi avaruudessa. Se on Kosmoksen kaikkiallinen äidinkohtu, jota personoi Aditi-Prakriti, henkinen ja fyysillinen luonto, se kun on kaksinainen, sekä Makrokosmos että Mikrokosmos eli maailmankaikkeus ja meidän maapallomme. [4]) Me huomaamme näet Paracelsuksen selittävän, että

Magnus Limbus on se kehto, josta kaikki luontokappaleet ovat lähteneet, samoinkuin puu lähtee kasvamaan pikkuisesta siemenestä, sillä erotuksella kuitenkin, että suuri Limbus saa alkunsa Jumalan Sanasta, jotavastoin pienempi Limbus (mainen siemen eli itu) saa alkunsa maasta. Suuri Limbus on se siemen, josta kaikki olennot ovat tulleet, ja pieni Limbus on kukin lopullinen olento, joka jäljentää sen muodon ja joka itse on suuren Limbuksen aikaansaama. Pienellä Limbuksella on kaikki suuren ominaisuudet niinkuin pojalla on samanlainen elimistö kuin isällään. . . Kun . . . Yliaster hajoutui, niin Ares, jakava, erilaistuttava ja yksi-

---

[1]) Tätä sanaa selittää t:ri Hartmann edessään olevien Paracelsuksen alkutekstien nojalla seuraavasti. Tuon suuren rosenkreutsiläisen mukaan „Mysterium on kaikki, josta voi kehittyä jokin, mikä ainoastaan ituna siihen sisältyy. Siemen on siis kasvin 'Mysterium', muna elävän linnun, j. n. e."

[2]) Op. cit. pp. 41, 42.

[3]) *Magnus Limbus* merkitsee oikeastaan „Suuri reunus" eli „ulkopiiri". Virgilius käyttää Limbus-sanaa eläinradasta puhuessaan. Myöhemmin siitä sanasta on muodostunut englannin *limbo,* teologien otaksuma epämääräinen välitila taivaan ja helvetin välillä kastamattomia lapsia, hurskaita pakanoita y. m. varten. Suom.

[4]) Vasta keskiaikaiset kabbalistit käyttivät Mikrokosmos-sanaa ihmisestä seuraten siinä juutalaisia kabbalisteja ja joitakuita uusplatonilaisia filosofeja. Muinainen filosofia kutsui maata Makrokosmoksen Mikrokosmokseksi (suuren maailman pienoiskuvaksi) ja ihmistä näiden molempien yhteistulokseksi.

löistyttävä voima (Foohat, taaskin vanha tuttu) . . . alkoi toimia. Kaikki synnytys oli seuraus jakautumisesta. Ideoksesta saivat alkunsa elementit tuli, vesi, ilma ja maa, mutta niiden syntyminen ei kuitenkaan tapahtunut aineellisella tavalla eli yksinkertaisen jakautumisen kautta vaan henkisesti ja dynamisesti (eikä myöskään moninkertaisten yhdistelmien, esim. mekaanisen sekotuksen kautta, vastakohtana kemialliselle yhtymiselle), aivan niinkuin tuli voi syntyä piikivestä tai puu siemenestä, vaikkei alkuaan ole mitään tulta kivessä eikä puuta siemenessä. „Henki on elävä ja elämä on henki, ja elämä ja henki (Prakriti, Purusha?) saavat aikaan kaikki olennot, mutta olennaisesti ne ovat yhtä eikä kaksi" . . . Elementeilläkin on kaikilla oma Yliasterinsa, koska kaikki aineen toiminta kussakin muodossa on vain vuodatusta samasta lähteestä. Mutta niinkuin siemenestä kasvaa juuri haaroineen ja myöhemmin runko oksineen ja lehtineen sekä viimeksi kukat ja siemenet; samaten kaikki olennot syntyivät elementeistä ja ovat kokoonpantuja elementtiaineksista, joista muutkin muodot voivat saada alkunsa, vanhempiensa ominaisuuksilla varustettuina. [1]) Elementit. nuo kaikkien luontokappalten äidit, *ovat luonnoltaan näkymättömiä, henkisiä ja niillä on sielu.* [2]) Kaikki ne lähtevät Mysterium Magnum'ista.

Vertaa tätä *Vishnu Puraanaan:*

Pradhaanasta (alkuperäisestä periaineesta), jota hallitsee Ksheetradshna („ruumistunut henki"?), lähtee näiden ominaisuuksien eriasteinen kehitys (evolutsioni) . . . Suuresta prinsipistä, Mahatista, (kaikkiallisesta) älystä (eli maailmantajunnasta) . . . syntyy hienojen elementtien ja aistimuselimien alku. [3])

Näin voidaan osottaa, että kaikki luonnon perustotuudet olivat yleisesti tunnettuja muinaisuudessa ja että pääaatteet hengestä, aineesta ja maailmankaikkeudesta eli Jumalasta, ruumiillisuudesta ja ihmisestä, olivat kaikkialla samat. Ottaaksemme kaksi maapallon vanhinta uskontofilosofiaa, hinduismin ja hermetismin, kuten löydämme ne Intian ja Egyptin vanhoista kirjoista, on niiden samaisuus helposti havaittavissa.

Se käypi selväksi jokaiselle, ken lukee äskenmainittujen „hermetisten katkelmain" viimeisimmän käännöksen ja tulkinnan, jonka on tehnyt kaivattu manalle mennyt ystävämme, t:ri Anna Kingsford. Vaikka nuo katkelmat ovat vääristyneet ja turmeltuneet kulkiessaan ahdasmielisten kreikkalaisten ja kristittyjen kätten kautta, on kääntäjä mitä etevimmällä tavalla ja tarkkatuntoisesti huomannut heikot kohdat ja koettanut niitä oikaista selitysten ja reunamuistutusten avulla. Hän sanoo:

---

[1]) „Tämä oppi, jota näin opetettiin 300 vuotta sitten", huomauttaa kääntäjä, „on sama kuin se, joka on tehnyt käänteen uudenaikaisessa ajattelussa, kun Darwin sen pani uuteen muotoon ja seikkaperäisemmin esitti. Vielä tarkemmin sen on esittänyt Kapila Saankhja-filosofiassa".

[2]) Itämainen salatieteilijä sanoisi, että niitä johtavat ja elähyttävät henkiset olennot, näkymättömien maailmoitten työskentelijät, ja verhon takana salainen luonto eli luonto *in abscondito.*

[3]) Wilson, I: 2 (Vol. I: 35).

Että näkyväisen maailman ovat luoneet „toimeenpanevat jumalat" eli Titaanit, Korkeimman Jumalan [1]) välittäjänä, on läpeensä hermetinen aate; se löytyy myös *kaikissa uskontojärjestelmissä* ja on sopusoinnussa uudenaikaisen tieteellisen tutkimuksen (?) kanssa, joka todistaa, kuinka Jumalallinen Mahti kaikkialla toimii luonnonvoimien avulla.

Toistamme käännöksestä:

Tämä Kaikkiallinen Olemus, joka sisältää kaiken ja joka on kaikki, panee liikkeeseen sielun ja maailman, kaiken, mikä luontoon sisältyy. Kaikkeuselämän moninaisessa ykseydessä ovat lukemattomat, muunnoksina toisistaan eroavat, yksilöllisyydet kuitenkin yhdistyneinä siten että kokonaisuus on yhtä ja että kaikki lähtee ykseydestä. [2])

Ja taas toisesta käännöksestä:

Jumala ei ole järkitajunta vaan syy siihen, että on järkitajunta; *ei henki* vaan syy siihen että henki on; ei valo vaan syy siihen, että valo on. [3])

Ylläoleva osottaa selvästi, että „Jumalallinen Ihmispaimen" (Poimander), [4]) vaikka se monessa kohdassa onkin kristillisen „silittelyn" kautta paljon turmeltunut, sittenkin oli filosofin kirjottama, kun taas useimmat n. k. „Hermetiset katkelmat" ovat pakanallisten lahkolaisten laatimat, joilla on ollut taipumusta käsittämään Korkeinta Olemusta ihmisenkaltaiseksi. Mutta kumpaisissakin on kaikua esoterisesta filosofiasta ja hindulaisista *Puraanoista.*

Verrattakoon seuraavaa kahta rukousta, joista toinen kääntyy hermetisen „Korkeimman Kaikkeuden" puoleen. Eräs Suidaksen toistama hermetinen katkelma sanoo:

Minä vannotan sinua, taivas, suuren Jumalan pyhä työala; minä vannotan sinua, Isän Ääni, joka kuuluit alussa, kun kaikkeudenmaailma muodostettiin; minä vannotan sinua Sanan kautta, kaikkia kannattavan Isän ainoan Pojan nimessä! Ole suosiollinen, ole suosiollinen. [5])

Tämän edellä käy seuraavat lauseet:

Täten oli aatteellinen Valo olemassa ennen aatteellista valoa ja loistava Järjen Järki oli aina ja *sen ykseys ei muuta ollut kuin henki, joka maailmankaikkeuden itseensä sulkee. Paitsi Häntä (Sitä) ei ole jumalaa eikä enkeleitä eikä mitään muita olevaisia,* sillä Hän (Se) on kaikkien olentojen Herra ja Voima ja Valo, ja kaikki riippuu Hänestä (Siitä) ja on Hänessä (Siinä).

Mutta tätä kohtaa vastaan puhuu sama Trismegistus, lausuessaan:

---

[1]) Yleinen „Katkelmissa" esiintyvä sanamuoto, jota vastaan me lausumme muistutuksemme. *Maailmanjärki* ei ole *olento* eikä „Jumala".

[2]) *The Virgin of the World,* p. 47. „Asclepios", I osa.

[3]) *Divine Pymander,* IX, 64.

[4]) Eräs vanha hermetinen teos, josta tässä ja jo aikaisemmin (siv. 101, 103) on toistettu otteita. Suom.

[5]) *The Virgin of the World,* p. 153.

Jumalasta on mahdotonta puhua. Sillä ruumiillinen ei voi ruumiitonta ilmaista . . . Sitä, jolla ei ole ruumista eikä näköisyyttä eikä muotoa eikä ainetta, ei voi aistittavasti tajuta. Minä käsitän, Tatios, minä käsitän: se, jota on mahdoton määritellä — se on Jumala. [1])

Näiden kohtien ristiriitaisuus on päivänselvä ja tämä todistaa *(a)*, että Hermes oli yleinen salanimi, jota kaikenkarvaiset mystikot monissa sukupolvissa käyttivät, ja *(b)*, että suurta arvostelukykyä on käytettävä, ennenkuin jotakin katkelmaa tunnustetaan esoteriseksi opetukseksi ainoastaan sen perustuksella, että se kieltämättä on muinaisaikainen. Verratkaamme nyt ylläolevaa samankaltaiseen hindulaisissa kirjoissa löytyvään rukoukseen, joka kieltämättä on yhtä vanha, kenties paljon vanhempi. Se on seuraava. Paraashara, arjalainen „Hermes", opettaa Maitreejaa, intialaista Asklepiosta, ja kutsuu avukseen Vishnua kolminkertaisine olemuspuolineen:

Kunnia muuttumattomalle, pyhälle, ikuiselle, korkeimmalle Vishnulle, jonka luonto on yksi ja kaikkiallinen ja joka on yli kaiken mahtava; kunnia hänelle, joka on Hiranjagarbha, Hari ja Shankara (Brahmaa, Vishnu ja Shiva), maailman luoja, ylläpitäjä ja hävittäjä; kunnia Vaasudeevalle, (palvelijoittensa) vapauttajalle, hänelle, jonka olemus on sekä yksinkertainen että moninkertainen, joka on sekä hieno että ruumiillinen, erotettava ja erottamaton; kunnia Vishnulle, joka on lopullisen vapahduksen perustus. Kunnia korkeimmalle Vishnulle, tämän maailman luomisen, olemassaolon, loppumisen syylle; hänelle, *joka on maailman juuri* ja joka *on tämä maailma.* [2])

Tämä on suurenmoinen rukous ja siinä piilee syvä filosofinen merkitys, mutta suurille joukoille se yhtä hyvin kuin hermetinen rukous tuo mieleen ihmiskaltaisen Olennon. Meidän on kunnioitettava sitä tunnetta, joka kumpaisenkin saneli, mutta me emme voi olla huomaamatta, kuinka täydellisesti sanamuoto kummassakin sotii sisäistä merkitystä vastaan, varsinkin jos vielä katsomme, mitä sanotaan hermetisessä kirjotelmassa:

Trismegistus: Todellisuutta ei ole maan päällä, poikani, eikä voikaan olla siinä. . . Ei mitään ole todellista päällä maan vaan on ainoastaan näennäistä. . . Hän (ihminen) ei ole todellinen ihmisenä, poikani. Todellinen on ainoastaan omaa itseään ja pysyy sinä, mitä se on. . . Ihminen on katoovainen, sentähden hän ei ole todellinen; hän on vain näky ja näky on suurinta harhaa.

Tatios: Silloin itse taivaankappaleetkaan eivät ole todellisia, isäni, koska nekin vaihtelevat?

Trismegistus: Se mikä on syntymän ja muutoksen alaista, ei ole todellista . . . niissä on jotakin petollista, koska nekin vaihtelevat.

Tatios: Ja mikä sitten on alkuperäinen Todellisuus, oi isäni?

Trismegistus: Hän (Se), joka on yksi ja yksinään, oi Tatios; Hän (Se), joka ei ole

[1]) *Op. cit.*, pp. 139, 140. Otteita Stobaeuksen teoksista „*Eclogae Physicae*" ja „*Florilegium*". (Stobaeus eli 5:nnellä vuosisadalla j. Kr. Suom.)

[2]) *Vishnu Puraana*, I: 2, Wilson, I, 13—15.

tehty aineesta eikä ole missään ruumiissa; jolla ei ole väriä eikä muotoa, joka ei muutu eikä siirry vaan joka aina on. [1])

Tämä on aivan yhtäpitävää veedaantalaisen opin kanssa. Johtava aate on salatieteellinen ja hermetisissä katkelmissa on monta kohtaa, jotka suorastaan kuuluvat salaiseen oppiin.

Tämä oppi näet opettaa, että koko maailmankaikkeutta hallitsee älykkäät ja puoli-älyiset voimat, niinkuin olemme alusta pitäin lausuneet. Kristillinen jumaluusoppi tunnustaa ja vieläpä *pakottaa* uskomaan sellaisiin, mutta tekee mielivaltaisen jaotuksen, kutsuen muutamia niistä „enkeleiksi", toisia „perkeleiksi". Tiede kieltää kumpaistenkin olemassaolon ja tekee koko aatteestakin pilkkaa. Spiritistit uskovat „vainajien henkiin", mutta kieltävät kaikki muut näkymättömien henkien luokat ja lajit paitsi nämä. Salatieteilijät ja kabbalistit ovat siis ainoat muinaisten traditsionien järkiperäiset selittäjät, sillä nykyään ovat nämä traditsionit vieneet toiselta puolelta dogmatiseen uskomiseen ja toiselta puolelta dogmatiseen kieltämiseen. Mutta sekä usko että epäusko tässä suhteessa käsittää vain pienen sopen henkisten ja fyysillisten ilmennysten rajattomista näköaloista; siten kumpikin on oikeassa omalta kannaltaan, mutta kumpikin myös väärässä. Ne luulevat näet voivansa sulkea suuren kokonaisuuden omien erityisten ahtaitten rajotustensa sisälle, mutta sitä ne eivät tule koskaan voimaan. Tässä suhteessa tiede ja jumaluusoppi, vieläpä spiritismi, eivät osota paljon suurempaa viisautta kuin strutsi, joka peittää päänsä santaan jalkainsa edessä, varmana siitä, ettei voi olla olemassa mitään sen piirin ulkopuolella, minkä sen pieni tyhmä pää tajuaa ja havaitsee.

Koska ainoat tätä ainettamme käsittelevät teokset, mitkä ovat jälellä ja länsimaisten „sivistyneitten" kansojen vihkimättömien jäsenten saatavissa, ovat nuo yllämainitut hermetiset kirjat eli oikeammin „hermetiset katkelmat", voimme näitä tässä suhteessa verrata esoterisen filosofian opetuksiin. Olisi hyödytöntä tätä tarkotusta varten käyttää muita teoksia, koska suuri yleisö ei tiedä mitään niistä kaldealaisista teoksista, jotka ovat käännetyt arapian kielelle ja säilyneet muutamien „sufeihin" [2]) kuuluvien vihittyjen huolenpidossa. Sentähden on meidän vertauskohdiksi otettava „Asklepioksen määritelmät", kuten niitä viimeksi on kutsunut julkaisija t:ri Anna Kingsford, T. S. J.; monet näistä lauselmista käyvät ihmeellisesti yhteen itämaisen esoterisen opin kanssa. Vaikka muutamissa kohdissa on tuntuva jälki jonkun myöhemmän kristityn kädestä, niin yleensä haltioitten *(genii)* ja jumalien kuvaukset ovat samat kuin itämaisissa opeissa,

[1]) *Op. cit.* pp. 135—138.

[2]) „Sufismi" on 8:nnella vuosisadalla j. Kr. syntynyt mystillinen suunta Islaamissa. Se on synnyttänyt suuren kirjallisuuden runoutta ja muita teoksia. Suom.

vaikka niissä on muita asioita koskevia kohtia, jotka suuresti eroovat meidän opeistamme.

Mitä tulee haltioihin, kutsuivat hermetiset filosofit nimeltä *Theoi* (jumalat), *Genii* ja *Daimones* niitä olentoja, joita me kutsumme Deevoiksi (jumaliksi), Dhjaan Tshoohaneiksi, Tshitkalaksi (buddhalaisten kesken Kuan-Jin) ja monilla muilla nimillä. *Daimones* ovat — Sookrateen käyttämässä merkityksessä ja vieläpä itämaisen ja roomalaisen jumaluusopin merkityksessä — ihmiskunnan suojelushenget; „jotka asuvat kuolemattomien lähistöllä ja sieltä valvovat ihmisten asioita", niinkuin Hermes lausuu. Esoterisessa kielessä niitä kutsutaan Tshitkalaksi, joista muutamat antoivat ihmiselle hänen neljännen ja viidennen prinsippinsä omasta olemuksestaan ja toiset ovat n. k. Pitrejä. Tämä tulee selitettäväksi, kun me käymme käsiksi *koko ihmisen* syntyyn. Tuon sanan juuri on Tshit, „se, mikä valitsee tekojen seuraukset ja tiedon eri laadut sielun käytettäväksi", eli omatunto, ihmisessä oleva *sisäinen ääni*. Joogeille on Tshit samaamerkitsevä kuin Mahat, ensimäinen ja jumalallinen äly. Mutta esoterisessa filosofiassa on Mahat Tshitin juuri ja sen siemen; Tshit on ominaisuus Manaksella yhteydessä Buddhin kanssa, ominaisuus, joka henkisellä sukulaisuudella vetää puoleensa Tshitkalan, kun se tarpeeksi kehittyy ihmisessä. Tämän vuoksi sanotaan, että Tshit on ääni, joka saavuttaa mystillisen elämän ja tulee Kuan-Jiniksi.

OTTEITA YKSITYISESTÄ ITÄMAISESTA KOMMENTARIOSTA, JOKA TÄHÄN ASTI ON OLLUT SALAINEN. [1]

XVII. Alku-olemassaolo, Mahaamanvantaran ensimäisessä aamuhämärässä (sen Mahaapralajan jälkeen, joka seuraa jokaista Brahmaan aikakautta) on TIETOINEN HENKINEN LAATUISUUS. Ilmenneissä maailmoissa (aurinkokunnissa) se on, ulkokohtaisessa itsekohtaisuudessaan, niinkuin jumalallisesta henkäyksestä muodostunut hieno kalvo haltioihin vaipuneen tietäjän katseelle. Lähtien Lajasta [2] *se leviää äärettömyyteen värittömänä henkisenä fluidumina (nesteenä). Se on seitsemännellä tasolla ja seitsemännessä tilassaan, meidän planettamaailmassamme.* [3]

XVIII. Se on Periaine MEIDÄN henkiselle näöllemme. Sitä eivät voi ihmiset valve-tilassaan siksi kutsua; sentähden he tietämättömyydessään ovat sitä kutsuneet „Jumal-hengeksi".

---

[1]) Tämä oppi ei koske Prakriti-Purushaa meidän pienen maailmankaikkeutemme rajojen tuolla puolen.

[2]) Äärimmäisestä lepotilasta: seitsemännen prinsipin nirvaanisesta tilasta.

[3]) Tämä oppi on kokonaan esitetty meidän tajuntatasomme kannalta.

XIX. Se on kaikkialla ja muodostaa ensimäisen Upaadhin (perustuksen), jolle maailmamme (aurinkokuntamme) on rakennettu. Sen ulkopuolella löytyy se alkuperäisessä puhtaudessaan ainoastaan (aurinkokuntien eli) kaikkeuden tähtien, jo muodostettujen tai juuri muodostuvien maailmoitten välillä; ne, jotka ovat Lajatilassaan, lepäävät sillä aikaa sen helmassa. Koska sen aines on erilaatuinen kuin mitä konsanaan tunnetaan maan päällä, niin maan asukkaat katsoen SEN LÄPITSE, uskovat harhassaan ja tietämättömyydessään, että se on tyhjä avaruus. Mutta ei ole sormenleveyttäkään (angula) tyhjää tilaa koko Rajattomassa (Kaikkeudessa) . . .

XX. Aine eli substanssi on seitsenäinen meidän maailmassamme, niinkuin myös sen ulkopuolella. Sitäpaitsi jokainen sen tiloista eli prinsipeistä jakautuu seitsemään tiheysasteeseen. Suurja (aurinko) näkyväisessä heijastuksessaan näyttää meille ensimäisen eli alimman asteen KAIKKIALLISEN LÄSNÄOLON seitsemännestä eli korkeimmasta tilasta — puhtaista puhtaimman, Ikiilmenemättömän Satin (Olemisen) ensimäisen ilmenneen henkäyksen. Kaikki fyysilliset eli näkyväiset keskusauringot ovat periaineeltaan henkäyksen ensimäisen prinsipin alimmassa tilassa. Eivätkä mitkään näistä ole muuta kuin esikuvainsa heijastuksia, jotka esikuvat ovat salattuina kaikkien muitten paitsi Dhjaan Tshoohanien katseelta, sillä Dhjaan Tshoohanien ruumiillinen aines kuuluu Äiti-aineksen seitsemännen prinsipin viidenteen osastoon ja on sentähden neljä astetta korkeampi kuin auringon heijastunut aines. Kuten on seitsemän Dhaatua (pääainesta ihmisruumiissa), niin on seitsemän voimaa ihmisessä ja koko luonnossa.

XXI. Salatun (auringon) todellinen aines on yksi Äiti-aineksen[1]) ydin. Se on kaikkien aurinkokunnassamme löytyvien elävien voimien sydän ja äidinkohtu. Se on Keskus, mistä aikakautisille retkilleen hajautuvat kaikki ne voimat, jotka panevat toimintaan atomit ja saattavat niitä täyttämään velvollisuuksiaan. Se on polttopiste, jossa ne taas kohtaavat toisensa seitsemännessä ydinolemuksessaan joka yhdestoista vuosi. Jos ken sulle sanoo nähneensä auringon, naura hänelle,[2]) ikäänkuin hän olisi sanonut, että aurinko todella liikkuu eteenpäin jokapäiväistä rataansa pitkin . . .

XXIII. Auringon seitsenäisen luonnon perustuksella sanoivat muinaiset viisaat seitsemän hevosen sitä kulettavan, jotka hevoset vastaavat VEEDOJEN säemittoja; ja toisaalta, vaikka hän radassaan on yhtä seitsemän Ganan (olen-

---

[1]) Eli „tieteen unelman", sen alkuperäisen totisesti yhdenluontoisen aineen, jota ei mikään kuolevainen voi saattaa ulkokohtaiseksi tässä rodussa tai edes tässä kierroksessa.

[2]) „Vishnu toimivan voimansa muodossa ei koskaan nouse eikä laskeudu vaan on samalla *seitsenkertainen aurinko* ja siitä erotettu," sanoo *Vishnu Puraana*, II, XI (Wilson II, 296).

tojen luokan) kanssa, sanoivat he hänen olevan niistä erotettuna, [1] *niinkuin hän todella on; myöskin, että hänellä on seitsemän sädettä, niinkuin hänellä todella on . . .*

XXV. Seitsemän olentoa auringossa on Seitsemän Pyhää, jotka ovat itsesyntyneitä Äiti-aineksen kohdussa uinuvasta voimasta. Nämä lähettävät ulos seitsemän päävoimaa, säteiksi kutsuttua, jotka Pralajan alkaessa keskittyvät seitsemäksi uudeksi auringoksi seuraavaa Manvantaraa varten. Se energia, josta ne syntyvät tietoiseen olemassaoloon kussakin auringossa, on se, mitä muutamat kutsuvat Vishnuksi, joka on EHDOTTOMUUDEN henkäys.

Me kutsumme sitä Ainoaksi Ilmenneeksi Elämäksi — joka itse on Ehdottoman heijastus . . .

XXVII. Ehdotonta ei ole koskaan mainittava sanoilla tai puheella, JOTTEI SE OTTAISI POIS JOTAKIN MEIDÄN HENKISISTÄ VOIMISTAMME, jotka ponnistautuvat SEN tilaa kohti, vetäytyen alati eteenpäin SEN puoleen henkisesti, kuten koko fyysillinen kaikkeus vetäytyy ilmennyttä keskustaansa kohden — kosmillisesti katsoen.

XXVIII. Edellinen — Alku-olemassaolo — jota tässä olemistilassaan voidaan kutsua AINOAKSI ELÄMÄKSI, on, kuten selitetty, luomisen eli muodostumisen aikaansaava Kalvo. Se ilmenee seitsemässä tilassa, jotka seitsemine alajaotuksineen ovat ne neljäkymmentäyhdeksän tulta, mitkä mainitaan pyhissä kirjoissa . . .

XXIX. Ensimäinen on . . . „Äiti“ (PRIMA MATERIA). Erilaistuen seitsemään päätilaansa se jatkaa kulkuaan alas aikakausittain; sitten se kovettuen VIIMEISESSÄ prinsipissään KARKEAKSI AINEEKSI, [2] *vierii itsensä ympäri ja elähyttää viimeisen prinsippinsä seitsemännellä vuodatuksella ensimäistä ja alinta elementtiä (käärmettä, joka puree omaa pyrstöään). Hierarkioissa eli olentojen järjestöissä sen viimeisen prinsipin seitsemäs vuodatus on:*

(a) Kivennäisessä siinä uinuva kipinä; sen kutsuu lyhytaikaiseen olemassaoloon positiivinen aines herättäessään negatiivisen (j. n. e.) . . .

(b) Kasvissa se on tuo älyllinen elollisvoima, joka elähyttää siementä ja kehittää sen heinäksi tai korreksi ja juureksi. Se on itu, joka tulee asuttavansa olion seitsemän prinsipin Upaadhiksi, työntäen nämä (prinsipit) esille kasvin varttuessa ja kehittyessä.

---

[1] „Samalla tavoin kuin ihminen lähestyessään alustalle asetettua peiliä näkee siinä oman kuvansa, siten Vishnun (auringon) energia (eli heijastus) ei koskaan irtaudu vaan pysyy . . . auringossa (kuten peilissä), joka siihen on asetettu“ (*Ibid., loc. cit.*)

[2] Vertaa hermetistä „luontoa“, joka „kierroksittain kulkee alas aineeseen, jolloin se kohtaa 'Taivaallisen Ihmisen'.“

(c) Joka eläimessä se tekee saman. Se on eläimen elonprinsippi ja elonvoima; sen vaisto ja ominaisuudet; sen luonteenpiirteet ja erityiset aateyhtymät . . .

(d) Ihmiselle se antaa kaiken saman, minkä se suo muillekin luonnon ilmenneille yksiöille, mutta sitäpaitsi se hänessä kehittää kaikkien „neljänkymmenen yhdeksän tulensa" heijastuksen. Jokainen ihmisen seitsemästä prinsipistä on „Suuren Äidin" seitsemän prinsipin täysi perillinen ja osakas. Äidin ensimäisen prinsipin henkäys on hänen henkensä (Aatmaa). Äidin toinen prinsippi on Buddhi (sielu). Me kutsumme sitä erehtyen seitsemänneksi. Kolmas suo ihmiselle aivoaineksen fyysillisellä tasolla ja Älyn, joka sitä liikuttaa (joka on „inhimillinen sielu" — H. P. B.) — hänen elimistönsä kykyjen mukaisesti.

(e) Se on ohjaava voima kosmillisissä ja maisissa elementeissä. Se asuu siinä tulessa, joka on uinuvasta tilastaan herätetty toimintaan; sillä . . . -prinsipin kaikki seitsemän alaosastoa asuu maisessa tulessa. Se kieppuu vihurissa, myrskyää rajutuulessa ja panee ilman liikkeeseen, sillä ilmakin on osallinen yhdestä sen prinsipistä. Edeten jaksottaisesti se hallitsee veden liikuntoa, vetää puoleensa ja työntää luotansa laineita,[1]) määrättyjen lakien mukaan, joiden elähyttävä sielu on sen seitsemäs prinsippi.

(f) Sen neljä korkeampaa prinsippiä sisältää sen Idun, joka kehittyy kosmillisiksi jumaliksi; sen kolme alempaa synnyttää elementtien elot (elementaliolennot).

(g) Meidän aurinkomaailmassamme Ainoa Olemassaolo on taivas ja maa, juuri ja kukoistus, teko ja ajatus. Se on auringossa ja se on yhtä lähellä kiiltomatoa. Ei yksikään atomi voi olla sitä vailla. Sentähden muinaiset tietäjät ovat viisaasti kutsuneet sitä Luonnossa ilmenneeksi Jumalaksi . . .

Lienee mieltäkiinnittävää tässä yhteydessä muistuttaa lukijalle, mitä T. Subba Row sanoo „voimista" — mystillisesti niitä määritellen.

Kanjaa (eläinradan kuudes merkki eli Neitsyt) merkitsee neitsyttä ja edustaa Shaktia eli Mahaamaajaata. Mainittu merkki on kuudes Raashi eli osasto ja merkitsee, että luonnossa on kuusi perusvoimaa (seitsemännessä yhteenkootut) . . .

Nämä Shaktit ovat seuraavat:

(1) *Paraashakti.* — Kirjaimellisesti suuri eli suurin voima. Se merkitsee ja sisältää *valon ja lämmön voimat.*

(2) *Dshnaanashakti.* — Kirjaimellisesti älyn eli todellisen viisauden eli tiedon voima. Sillä on kaksi olemuspuolta.

---

[1]) Ylläolevan kirjottajat tunsivat aivan hyvin pakoveden, aaltojen j. n. e. fyysillisen syyn. Mutta tässä tarkotetaan koko kosmillista aurinkoruumista elähyttävää henkeä; siihen tähdätään aina kun näitä sananparsia käytetään mystilliseltä näkökannalta.

I. Seuraavat ovat *muutamat* sen ilmennyksistä, *kun se joutuu aineellisten ehtojen alaiseksi eli hallittavaksi.* (*a*) Sielun kyky aistimustemme tulkitsemiseksi. (*b*) Sen kyky kutsua takaisin entisiä aatteita (muisti) ja herättää tulevien odotusta. (*c*) Sen kyky, joka ilmenee niinkuin uudenaikaiset sielutieteilijät sanovat „mieltenyhtymäin laeissa", ja saattaa sen muodostamaan *pysyväisiä* liitoksia erilaisten aistimusluokkien ja aistimusmahdollisuuksien välillä ja siten synnyttämään käsitteen eli aatteen ulkonaisesta esineestä. (*d*) Sen kyky liittää kaikki aatteemme yhteen muistin salaperäisellä siteellä ja siten aikaansaada käsitys minästä eli yksilöisyydestä.

II. Seuraavat ovat *muutamat* sen ilmennyksistä, *kun se on vapautuneena aineen kahleista.* (*a*) Selvänäköisyys. (*b*) Psykometria.

(3) *Itshshaashakti.* — Kirjaimellisesti *tahdon voima.* Sen *tavallisin ilmennys* on eräitten hermovirtojen aikaansaaminen, jotka panevat liikkeeseen mitä lihaksia tarvitaan käyttää jonkun halutun tarkotuksen täyttämiseksi.

(4) *Krijaashakti.* — Ajatuksen salaperäinen kyky, jonka avulla se saa aikaan ulkonaisia, havaittavia, ilmiöllisiä seurauksia omalla sisäisellä voimallaan. Muinaisaikaiset viisaat arvelivat, että *mikä aate tahansa tulee ulkonaisesti ilmenemään, jos ihmisen huomio on syvästi siihen keskittynyt.* Samaten *kiinteää tahtomista seuraa toivottu tulos.*

Joogi tavallisesti toimittaa ihmeitään Itshshaashaktin ja Krijaashaktin avulla.

(5) *Kundalinii Shakti.* — Se kyky eli voima, joka liikkuu käärmemäisessä eli käyrässä urassa. Se on kaikkiallinen elonprinsippi, joka yltyleensä luonnossa ilmenee. Tähän kuuluu nuo kaksi suurta voimaa, sekä attraktsioni (veto) että repulsioni (työntö). Sähkö ja mangnetismi ovat vain sen ilmennyksiä. Tämä voima aikaansaa sen „lakkaamattoman *sisäisten tilojen sovittautumisen ulkonaisten tilojen mukaan*", joka Herbert Spencerin mukaan on elämän ydinolemus, ja sen „lakkaamattoman *ulkonaisten tilojen sovittautumisen sisäisten tilojen mukaan*", joka muinaisten hindulaisten filosofien oppien mukaan on sielujen vaellusten, Punardshanmanin (jälleensyntymisen) perusta.

Joogin täytyy täydellisesti tulla tämän voiman herraksi, ennenkuin hän voi saavuttaa Mookshan eli pelastuksen.

(6) *Mantrikaashakti.* — Kirjaimellisesti kirjainten, puheen tai soitannon voima. Koko muinainen *Mantra Shaastra* käsittelee aineenaan tätä voimaa kaikissa sen ilmennyksissä . . . Soitannon vaikutus on yksi sen tavallisia ilmennyksiä. Ihmeitätekevän sanomattoman nimen voima on tämän Shaktin huippu.

Uudenaikainen tiede on ainoastaan osittaisesti tutkinut ensimäistä, toista ja viidettä yllämainituista voimista, mutta on täydellisessä pimeydessä, mitä tulee jälelläoleviin voimiin. . . Näitä kuutta voimaa yhdessä edustaa astralivalo (Daiviprakriti, seitsemäs, Logoksen Valo). [1])

Ylläoleva on tässä toistettu, jotta nähtäisiin hindulaisten ajatukset tästä asiasta. Se on kaikki esoterista, vaikkei se sisällä kymmenettä osaakaan siitä, *mitä voitaisiin sanoa.* Ensinnäkin mainittujen kuuden voiman kuusi nimeä ovat samat kuin Dhjaan Tshoohanien kuuden hierarkian, joita yhdistää yhdeksi perushierarkia, seitsemäs. Nuo kuusi hierarkiaa personoi kosmillisen luonnon viidettä prinsippiä eli „äidin" prinsippiä sen mystillisessä merkityksessä. Yksistään Joogavoimien luetteleminen vaatisi kymmenen nidosta. Jokaisella näistä voimista on päänään elävä *tajuinen olento,* josta se on ulosvuotanut.

---

[1]) *Five Years of Theosophy*, pp. 110, 111. Art. „The Twelve Signs of the Zodiac".

Mutta verratkaamme yllämainittuun kommentarioon Hermeksen, Kolmasti Suuren, sanat.

Aurinko luo elämää yhtä jatkuvasti kuin sen valo kestää; ei mikään sitä pidätä tai rajota. Hänen ympärillään, niinkuin kiertolaisten armeijana ovat *Genioitten* (haltioitten) lukemattomat kuorot. Nämä asuvat Kuolemattomien naapuruudessa ja valvovat sieltä käsin ihmisten oloja. Ne täyttävät Jumalien tahdon (karman) *myrskyjen, tuulispäitten, tulenpurkausten ja maanjäristysten kautta*; myöskin nälänhätäin ja sotien kautta pahuuden rankaisemiseksi [1] . . .

Aurinko se ylläpitää ja ravitsee kaikki olennot, ja aivankuin Ihannemaailma, joka aistimusmaailmaa ympäröi, täyttää viimemainitun muotojen kyllyydellä ja loppumattomalla vaihtelulla, samoin aurinko, sulkien kaikki valoonsa, matkaansaattaa kaikkialla luontokappaleiden syntymän ja kehityksen. . . *Hänen käskyjensä alainen on haltioitten kuoro eli oikeammin kuorot, sillä niitä on monta ja erilaista, ja niiden luku vastaa tähtien lukua. Jokaisella tähdellä on haltiansa, hyvät ja pahat, luontonsa mukaan eli oikeammin toimintansa mukaan, sillä toiminta on haltioitten olemusperusta* . . . Kaikki nämä haltiat *ohjaavat maallisia asioita;* [2] ne horjuuttavat ja kukistavat valtioiden ja yksilöiden lujan aseman; ne *leimaavat sieluumme oman kaltaisuutensa,* ne toimivat hermoissamme, luiden ytimessä, suonissamme, putkiloissamme vieläpä *itse aivoaineksessamme* . . . Sillä hetkellä, jolloin meistä kukin saa elämän ja olemassaolon, ottavat hänet huostaansa ne haltiat (elementalit), jotka johtavat syntymistä [3] ja jotka luokitetaan astralivoimien (ihmisiä ylempien astralihenkien) alapuolelle. Lakkaamatta ne vaihtelevat, ei aina samalla tavalla vaan piireissä kiertäen. [4] Ne läpäisevät ja täyttävät ruumiin välityksellä kaksi osaa sielusta, jotta se kultakin saisi kokea oman voimansa vaikutuksen. Mutta sielun järkeilevä osa ei ole näiden haltioitten alainen; sen on määrä ottaa itseensä vastaan Jumala, [5] joka sitä valaisee aurinkosäteellä. Niitä on harvoja, jotka ovat näin valaistuja, ja niistä Geniot pysyvät poissa, sillä ei haltioilla eikä jumalilla ole mitään valtaa ainoankaan Jumalan säteen läsnäollessa. [6]

---

[1]) Katso III ja IV Runoa ja niihin kuuluvia kommentarioita ja varsinkin vertaa IV Runon lausuntoja Lipikoista ja neljästä Mahaaraadshasta, karman täytäntöön panijoista.

[2]) Ja myöskin „Jumalat" eli Dhjaanit, eikä ainoastaan haltiat (Genii) eli „ohjatut voimat".

[3]) Tämä merkitsee, että niinkuin ihminen on kokoonpantu kaikista suurista elementeistä — tulesta, ilmasta, vedestä, maasta ja eetteristä — niin ne elementaliolennot, mitkä kuhunkin näistä elementeistä kuuluvat, tuntevat vetäymystä ihmiseen tämän yhteisolemuksensa perusteella. Se elementti, joka minkin ihmisen rakenteessa on etualalla, tulee kautta elämän olemaan hänellä hallitsevana elementtinä. Esim. jos ihmisessä on eniten maista, gnoomillista elementtiä, niin Gnoomit *a*) johtavat häntä metalleja hankkimaan — rahaa ja rikkautta kokoomaan j. n. e. „Eläimellinen ihminen on niiden eläimellisten elementtien poika, joista hänen sielunsa (elämänsä) syntyi, ja eläimet ovat vain ihmisten peilejä", sanoi Paracelsus *(De Fundamento Sapientiae)*. Paracelsus oli varovainen ja tahtoi että mitä hän sanoi sopisi yhteen raamatun kanssa; siksi hän ei kaikkea lausunut julki.

a) Maahenget eli vuorenhaltiat. Suom.

[4]) Jaksottaisessa kehityskulussa.

[5]) Jumala ihmisessä ja usein jonkun Jumalan ruumistus, korkeasti henkinen Dhjaan Tshoohan hänessä, paitsi hänen oman seitsemännen prinsippinsä läsnäoloa.

[6]) Mutta mitä „Jumalaa" tässä tarkotetaan? Ei „Isää" Jumalaa, ihmiskaltaista sepitystä, sillä se Jumala on Elohim yhteisjoukkona eikä sillä ole mitään olemassaoloa erillään tuosta Joukosta. Muuten sellainen Jumala on rajallinen ja epätäydellinen. Tässä tarkotetaan „har-

Mutta kaikki muut ihmiset ovat ruumiineen sieluineen haltioitten johtamia, joissa he riippuvat kiinni ja joiden toimintaa he herättävät . . . Haltiat siis johtavat maallisia asioita ja meidän ruumiimme ovat niiden välikappaleita. [1])

Ylläoleva — muutamia lahkolaisaatteisia kohtia lukuunottamatta — edustaa oppia, joka oli yleismaailmallinen, kaikille kansoille yhteinen, aina viimeiseen vuosisataan saakka. Se on vieläkin suurissa ulkopiirteissään „oikeaoppinen" niin pakanoitten kuin kristittyjen parissa, yhtä kourallista materialisteja ja tiedemiehiä lukuunottamatta.

Sillä kutsuttakoon Hermeksen Genioita (haltioita) ja hänen „jumaliaan" „pimeyden voimiksi" ja „enkeleiksi", kuten kreikkalaisessa ja roomalaisessa kirkossa tehdään, tai „vainajien hengiksi", kuten spiritismin piirissä, tai Bhuutoiksi ja Deevoiksi, Shaitaneiksi tai Dshineiksi, kuten niitä vielä nimitetään Intiassa ja muhamettilaisissa maissa — niin ne ovat kaikki yhtä ja samaa, nimittäin HARHAA. Älköön tätä kuitenkaan käsitettäkö väärin sillä tavalla kuin länsimaiset oppisuunnat viime aikoina ovat turmelleet veedaantalaisten suuren filosofisen opin.

Kaikki, mikä *on,* vuotaa ulos EHDOTTOMASTA, joka jo yksin tämän määrityksen perusteella meille merkitsee Yhtä ja Ainoata Todellisuutta. Sentähden kaiken, mikä on Ehdottoman, tämän synnyttävän ja aiheuttavan Elementin ulkopuolella, *täytyy* olla Harhaa, ihan kieltämättä. Mutta niin on laita ainoastaan puhtaasti metafyysilliseltä näkökannalta. Ihminen, joka pitää itseään tervejärkisenä ja jota hänen lähimpänsä pitävät sellaisena, kutsuu harhaksi ja mielikuvitelmiksi jonkun *mielipuolisen* veljensä näkyjä — niitä harha-aistimuksia, jotka tekevät uhrin joko *onnelliseksi tai ylen onnettomaksi,* kuinka kulloinkin. Mutta missä on se mielipuoli, jolle hänen sekaantuneen järkensä kauheat varjot, hänen *harhansa,* eivät olisi sillä hetkellä yhtä todellisia ja olennaisia, kuin ne kappaleet, joita lääkäri tai hoitaja saattaa nähdä? Kaikki on suhteellista tässä maailmankaikkeudessa, kaikki on Harhaa. Mutta jokaisen tason kokemus on todellisuutta tajuavalle olennolle, jonka tajunta viihtyy sillä tasolla, vaikka tuo kokemus, katsottuna puhtaasti metafyysilliseltä kannalta, voitaisiin huomata kaikkea ulkokohtaista todellisuutta puuttuvaksi. Mutta esoterisella opilla ei ole taisteltavana metafyysikkoja vaan fyysikkoja ja materialisteja vastaan, ja näille viimemainituille elonvoima, valo, ääni, sähkö, vieläpä magnetismin ulkokohtainen vetovoima on vailla ulkokohtaista olemassaoloa ja niiden sanotaan olevan ainoastaan „liikunnonmuotoja", „aineen aistimuksia ja *tuntemuksia*".

voilla" korkeita Vihittyjä ja Adepteja. Ja juuri tällaiset ihmiset eivät usko mihinkään „Jumaliin" eivätkä tunne mitään „Jumalaa" paitsi yhden kaikkiallisen, suhteettoman ja ehdottoman Jumaluuden.

[1]) *The Virgin of the World,* pp. 104—5, „The Definitions of Asclepios",

Eivät salatieteilijät yleensä eivätkä teosofit, niinkuin muutamat erehtyneesti uskovat, hylkää uudenaikaisten tiedemiesten käsityskantoja ja teorioja ainoastaan sen perusteella, että ne sotivat teosofiaa vastaan. Seuramme ensimäinen sääntö on „antaa keisarille mitä on keisarin". Teosofit siis ovat ensimäisiä tunnustamaan tieteen erinomaista tärkeyttä. Mutta kun tieteen ylipapit tajunnan tekevät aivojen harmaan aineksen eristymäksi ja kaiken muun luonnossa olevan jonkinlaiseksi liikuntotavaksi, niin me vastustamme tätä oppia, pitäen sitä epäfilosofisena, itseään vastaan sotivana ja aivan yksinkertaisesti järjettömänä, *tieteelliseltä* näkökannalta yhtä paljon ja vielä enemmänkin kuin esoterisen tiedon salaiselta näkökannalta.

Sillä totisesti on ivattujen kabbalistien astralivalolla tarjottavana outoja ja eriskummaisia salaisuuksia sille, joka voi siihen katsahtaa; ja ne salaisuudet, jotka kätkeytyvät sen lakkaamatta liikehtiviin aaltoihin, *pysyvät olemassa*, huolimatta koko materialistien ja pilkkaajien joukosta.

Kabbalistien astralivaloa muutamat aivan väärin kääntävät „eetteriksi", eetteriä taas sekotetaan tieteen otaksuttuun eetteriin ja kumpaakin sitten muutamat teosofit pitävät samana kuin Aakaashaa. Tämä on suuri erehdys.

A Rational Refutation nimisen kirjan tekijä kirjottaa, siten itsetiedottomasti auttaen salatiedettä:

Aakaashan määrittely heti osottaa, kuinka puutteellisesti sitä edustaa „eetteri". Sen ulottuvaisuus on . . . ääretön, se ei ole osasista kokoonpantu, ja väri, maku, haju ja kosketeltavaisuus ei siihen kuulu. Sikäli se vastaa tarkalleen aikaa, avaruutta, Iishvaraa („Herraa", mutta oikeammin luomiskykyä ja sielua — *Anima Mundia*) ja sielua. Sen erikoisominaisuus tähän verrattuna on siinä, että se on äänen aineellinen syy. Jollei se sitä olisi, voisi sitä pitää samana kuin tyhjyyttä. [1])

Se onkin epäilemättä *tyhjyys* ratsionalistisille järkeilijöille. Ainakin Aakaasha varmasti saa aikaan tyhjyyden materialistin aivoissa. Yhtäkaikki, vaikka Aakaasha ei suinkaan ole tieteen eetteri — eikä edes salatieteilijän eetteri, sillä hän määrittelee eetterin ainoastaan yhdeksi Aakaashan-prinsipiksi — on se varmasti yhdessä alkuperänsä kanssa äänen syy, mutta psyykillinen ja henkinen syy kaikin mokomin eikä aineellinen. Eetterin suhde Aakaashaan voidaan määritellä käyttämällä sekä Aakaashasta että eetteristä niitä sanoja, joita *Veedoissa* käytetään Jumalasta: „Niin hän itse todella oli (oma) poikansa", niin että toinen oli toisen jälkeläinen ja kuitenkin oma itsensä. Tämä voi olla arki-ihmiselle vaikea pulma, mutta hyvin helposti se on jokaisen hindulaisen ymmärrettävissä, vaikkei hän olisikaan mikään mystikko.

Nämä astralivalon salaisuudet samoinkuin monet muut mysteriot tulevat

[1]) P. 120,

aikamme materialisteille pysymään olemattomina, samaten kuin Amerikka oli olematon taru europpalaisille kautta suurimman osan keskiaikaa, vaikka skandinavilaiset ja norjalaiset todella olivat jo monta vuosisataa aikaisemmin saapuneet tuohon hyvin vanhaan „uuteen maailmaan“ ja asettuneet sinne asumaan. Mutta kuten Kolumbus syntyi tekemään keksinnön ja pakottamaan „vanhan maailman“ uskomaan antipodisiin maihin, niin tulee syntymään tiedemiehiä, jotka keksivät ne ihmeet, mitä salatieteilijät nyt sanovat löytyvän eetterin piireissä, ja näiden piirien erilaiset ja monenmuotoiset asukkaat ja tajuiset olennot. Silloin tahtoen tai tahtomattaan tieteen on tunnustettava vanha „taikausko“ todeksi, kuten se on tehnyt useiden muiden suhteen. Ja kun kerran oppineet professorit ovat pakotetut sen tunnustamaan, niin he luultavasti tulevat ottamaan itselleen keksinnön isän-arvon ja hylkäämään sen vanhan nimen — ainakin päättäen entisestä kokemuksesta, kuten tehtiin esim. mesmerismille ja magnetismille, kun nämä uudestaan kastettiin hypnotismiksi. Uuden nimityksen valinta tulee vuorostaan riippumaan „liikuntotavoista“ — joka on uusi nimi entisen Moleschottin määritelmän sijasta: „automatisia fyysillisiä prosesseja (tieteellisten) aivojen hermosäikeiden joukossa“ — ja myöskin arvattavasti nimenantajan viimeisestä ateriasta, koska uuden „hylo-idealistisen“ järjestelmän perustajan mukaan „aivotoiminta on yleensä samaa kuin maitonesteen synnyttäminen“.[1]) Siis, jos pitäisi uskoa tätä nurinkurista väitelmää, olisi muinaisaikaisen totuuden uusi nimitys riippuvainen nimenantajan maksan inspiratsionista ja vasta sitä tietä olisi näillä totuuksilla mahdollisuus tulla tieteellisiksi!

Mutta kuinka vastenmielinen TOTUUS lieneekin enemmistölle, joka tavallisesti on sokea, on sillä aina ollut puolustajia, jotka ovat olleet valmiita kuolemaan sen puolesta, eivätkä salatieteilijät suinkaan tule vastustamaan, kun tiede omaksuu totuuden, käyköön se minkä nimen tahansa varjossa. Vaan tuleepa monikin salatieteen tuntema totuus tukahutettavaksi, kunnes tiedemiesten on suorastaan pakko se ottaa huomioon ja hyväksyä, kuten kävi spiritististen ja muiden psyykillisten ilmiöiden, jotka niiden entiset pilkkaajat lopuksi tunnustivat tosiksi, mutta erehdystään tunnustamatta ja keksijöille kiitosta suomatta. Typpi on suuresti lisännyt kemian tietoja, mutta sen keksijää, Paracelsusta, on tähän päivään asti kutsuttu „puoskaroitsijaksi“. Kuinka syvällisen tosia ovatkaan H. T. Bucklen sanat, kun hän mainiossa teoksessaan *History of Civilisation* lausuu:

Vielä tuntemattomien seikkojen (karmallisen ohjauksen) johdosta esiintyy aika ajoittain suuria ajattelijoita, jotka uhraavat aikansa jotakin määrättyä tarkotusta täyttääkseen sekä kykenevät

[1]) *National Reformer*, January 9: th 1887. Art. „Phreno-Kosmo-Biology“, kirj. t:ri Lewins.

ennakolta näkemään ihmiskunnan kehityssuunnan ja perustamaan jonkun uskonnon tai viisausopin, mistä ennen tai myöhään koituu mitä tärkeimpiä seurauksia. Mutta jos historiaa katselemme, näemme selvästi, että vaikka jonkun uuden aatteen syntyminen näin johtuisikin yksityisestä ihmisestä, niin sen aikaansaama tulos riippuu sen kansan tilasta, jonka keskuudessa aatetta levitetään. Jos joku uskonto tai viisausoppi on liian edistynyt kansan tilaan nähden, ei se voi sillä hetkellä mitään hyödyttää vaan sen täytyy odottaa aikaansa, [1] kunnes ihmisten järki on kypsynyt sitä vastaanottamaan. . . Jokaisella tieteellä, jokaisella uskolla on marttyyrinsa. *Tavallisen asiankulun mukaan menee muutamia sukupolvia ohitse ja sitten tulee aika, jolloin näitä samoja totuuksia pidetään jokapäiväisinä asioina ja vähän myöhemmin tulee vielä sellainen aika, jolloin niiden selitetään olevan välttämättömiä, ja jolloin kaikkein tylsä-älyisinkin ihmettelee, kuinka koskaan on voitu niitä kieltää.* [2]

On hyvin mahdollista, että nykyisten sukupolvien järki ei ole aivan kypsynyt salatieteellisten totuuksien omistamiseen. Siltä ehkä tulee näyttämään, kun kuudennen juurirodun kehittyneet ajattelijat katselevat taaksepäin esoterisen filosofian historiaa — siihen asti, kunnes se on omaksuttu täydellisesti ja ehdottomasti. Nyt vielä meidän viidennen rotumme sukupolvet tulevat olemaan ennakkoluulojen ja harhauskojen johdettavissa. Salatieteitä tullaan edelleenkin ivallisesti osottamaan sormella joka kadunkulmasta ja kaikki koettavat niitä pilkata ja alaspainaa materialismin ja n. k. tieteen nimessä ja niiden kunniaksi. Tämä teos kuitenkin antaa edeltäpäin vastaukset useihin vasta-esiintyviin tieteellisiin vastaväitteisiin ja osottaa, mikä on syyttäjän ja puolustajan oikea keskinäinen suhde. Teosofit ja salatieteilijät ovat haastetut vastaamaan yleisen mielipiteen edessä, joka vielä pitää induktivisten tieteitten lippua korkealla. Siksi tulee meidän tarkasti tutkia näiden tieteitten luontoa, ja täytyy näyttää, kuinka paljon niiden saavutukset ja keksinnöt luonnonlakien alalla sotivat vastaan, ei niin paljon meidän väitteitämme kuin itse luonnon toisiasioita. Hetki on nyt tullut, jolloin ratkaistaan, ovatko nykyaikaisen Jerikon muurit niin tukevat, ettei salatieteellisen torven toitotus ensinkään saa niitä järkkymään.

Meidän täytyy tarkoin tutkia n. k. „voimia", etenkin valoa ja sähköä, ja myöskin auringon kokoonpanoa, ja painolakia sekä hypoteeseja tähtiusvista. Eetterin ja muiden „elementtien" luontoa on pohdittava; siten tulemme asettamaan vierekkäin tieteelliset ja salatieteelliset opit, samalla kuin paljastamme muutamia tähän asti salattuja okkultisia oppeja.

Noin 15 vuotta sitten tekijä ensimäisenä kabbalistien jälkeen oli valmis toistamaan esoterisen katkismuksen viisaat käskyt:

Sulje suusi, jottet puhuisi tästä (salaisuudesta) ja peitä sydämesi, jottet ääneen ajattelisi; ja jos sydän pääsee pois vallastasi, tuo se jälleen paikoillensa, sillä tämä on liittomme sisällys. [3]

---

[1] Tämä on aikakautinen laki, mutta ihmisten kankeus usein uhmaa tätäkin lakia.

[2] Vol. I. p. 256.

[3] *Sefer Jetzirah.*

Ja taas VIHKIMYKSEN SÄÄNNÖISTÄ:

TÄMÄ ON SALAISUUS, JOKA ANTAA KUOLEMAN: SULJE SUUSI, JOTTET SITÄ VIHKIMÄTTÖMILLE PALJASTAISI; PURISTA AIVOSI KOKOON, JOTTEI NIISTÄ MITÄÄN PÄÄSISI IRTI JA LANKEISI ULKOPUOLELLE.

Muutamia vuosia myöhemmin piti kohottaa yhtä Isis-verhon helmaa, ja nyt tehdään toinen ja suurempi raotus.

Vaan nyt niinkuin silloin seisoo taistelurintamassa vastassamme vanhoja ja arvonsaaneita erehdyksiä — sellaisiakin, jotka päivä päivältä yhä selvemmin ja ilmeisemmin näkyvät vääriksi. Sokean ahdasmielisyyden, itserakkauden ja ennakkoluulon ohjaamina ne aina seisovat varuillaan kuristaakseen jokaisen totuuden, mikä aikakautisesta unestaan heränneenä sattuu pääsyä kolkuttamaan. Niin on aina käynyt siitä asti kuin ihminen tuli eläimeksi. Että tämä joka tapauksessa tulee olemaan *siveelliseksi kuolemaksi* niille julistajille, jotka päivänvaloon tuovat joitakin näistä ikivanhoista totuuksista, on yhtä varmaa kuin että ne suovat eloa ja uudestisyntymistä niille, jotka ovat kypsyneet hyötymään edes siitä vähästä, mikä nyt heille paljastetaan.

II KIRJA.

VERTAUSKUVAKIELEN KEHITYS.

VERTAUSKUVAKIELEN KEHITYS.

I Luku.

Symbolismi ja kuvakirjotus.

Eikö vertauskuva aina sille, jolla on silmät nähdäkseen, ole selvempi tai hämärämpi Jumalallisuuden paljastus? . . . Kaikkien kautta . . . häämöttää jonkinlainen Jumalallinen Aate. Niin, vieläpä korkeimmalla merkillä, jonka alla ihmiset milloinkaan ovat sopuisina toisiaan syleilleet, ristin merkillä, ei olisi muussa tapauksessa mitään merkitystä, paitsi aivan satunnainen, ulkonainen.

Carlyle.

Tutkiakseen kaikissa uskonnollissa ja kansanomaisissa taruissa piilevää salaista merkitystä, olkoot ne peräisin mistä kansasta tahansa, suuresta tai pienestä, ja eritoten itämaisia traditsioneja, on tämän kirjottaja uhrannut suurimman osan nykyistä elämäänsä. Hän on yksi niitä, jotka ovat vakuutettuja siitä, ettei mikään mytologinen kertomus, ei mikään perinnäissatu, joka esiintyy jonkun kansan muinaistarustossa, ole konsanaan ollut pelkkää sepitystä vaan että jokaisen tällaisen tarinan kuteessa on todellinen historiallinen loimi. Tässä suhteessa tekijä on eri mieltä kuin ne vertauskuvaston tutkijat, olkoot kuinka mainehikkaat, jotka eivät missään tarussa löydä muuta kuin uuden todistuksen muinaisaikalaisten taikauskoisesta mielenlaadusta, ja jotka uskovat, että kaikki mytologiat ovat lähteneet *aurinkotaruista* ja perustuvat niihin. Tällaisille pintapuolisille ajattelijoille on ihmeellisen hyvin vastannut Mr. Gerald Massey, runoilija ja Egyptin tutkija, luennossaan „Luniolatry, Ancient and Modern" (muinainen ja nykyinen kuunpalvelus). Hänen terävä kritiikkinsä ansaitsee tulla toistetuksi tässä teoksemme osassa, koska se ilmaisee meidän omatkin tunteemme, jotka me lausuimme julki jo v. 1875, kun *Isis Unveiled* kirjotettiin.

Kolmenkymmenen vuoden ajalla on professori Max Müller opettanut kirjoissaan ja luennoissaan, *Times* ja *Saturday Review* sekä muissa lehdissä, Kuninkaallisen Institutsionin puhujalavalta, Westminster Abbeyn kateederilta ja omalta professorinistuimeltaan Oxfordissa, että mytologia on eräs kielen tauti ja että muinainen vertauskuvasto oli tulos jostakin, mitä voisi kutsua alkuaikojen järjensekaannukseksi.

„Me tiedämme", sanoo Renouf Max Müllerin malliin Hibbert luennoissaan, „me tiedämme, että mytologia *on* se tauti, joka syntyy määrätyllä ihmissivistyksen asteella". Tämä on kehitysoppia suosimattomien ahdasmielinen selitys ja tällaisia selityksiä vielä ottaa vastaan brittiläinen yleisö, joka antaa sijaisten toimittaa sille kuuluvat ajatustehtävät. Professori Max Müller, Cox, Gubernatis ja muut aurinko-myytin esittäjät ovat meille kuvanneet alkukansojen tarunluojaa jonkinlaiseksi saksalaishindulaiseksi metafyysikoksi, joka antaa oman varjonsa heijastua älylliseen usvaan ja nerokkasti jaarittelee sauhusta tai ainakin *pilvestä*. Taivaanlaki päänpäällä tulee hänelle unimaan kirkonholviksi, joka on täyteen kirjailtu sekavilla ja hurjilla alkuaikojen haavekuvilla. He käsittävät aikaisimman ihmistyypin oman kaltaisuutensa mukaiseksi ja pitävät häntä tomppelimaisesti taipuvaisena itsepetokseen, eli niinkuin Fontenelle sanoo, „alttiina näkemään asioita, joita ei ole". He ovat esittäneet muinaisaikalaisen sellaiseksi, joka idioottimaisesti heti alusta pitäin on antanut vilkkaan mutta hillittömän mielikuvituksensa johtaa itseään uskomaan kaikenlaatuisia harhoja, jotka suoranaisesti ja alituisesti sotivat hänen omaa jokapäiväistä kokemustaan vastaan; he ovat esittäneet hänet hulluksi haaveilijaksi keskellä niitä julmia todellisuuksia, jotka hänen olemukseensa uurtivat kokemusten syviä uomia, niinkuin liukuvat jäävuoret painavat jälkiä vedenalaiseen kallioperään. Vielä on sanottava ja tulee kerran tunnustettavaksi, että nämä otaksutut opettajat eivät ole olleet sen lähempänä mytologian ja kielen alkuperää kuin Burns'in runoilija Willie oli lähellä runohepoa, Pegasusta. Vastaukseni on: ainoastaan metafyysillinen teoretikko saattaa uneksia, että mytologia on kielen sairautta tai minkään muun sairautta paitsi hänen omien aivojensa. Mytologian alkuperä ja tarkotus on kokonaan jäänyt huomaamatta näiltä aurinkoherroilta ja ilmapuntareilta. [1]) Mutta mytologia oli varhaisin ja alkuperäisin tapa *ajatella*! Se perustui luonnollisiin tosiasioihin ja on vieläkin ilmiöitten kautta todettavissa. Siinä ei ole mitään epätervettä, ei mitään epäjärkevää, jos sitä katsotaan kehitysopin valossa, ja jos täydellisesti oivalletaan sen ilmaisutapa merkkikielen avulla. Järjettömyys on siinä, että sitä pidetään joko inhimillisenä historiana tai jumalallisena ilmotuksena. [2]) Mytologia on ihmiskunnan vanhimman tieteen säilytysvarasto, ja mikä meille erittäinkin kuuluu, on se, että — kun sitä taas kerran oikein tulkitaan — se on tuleva niitten väärien jumaluusoppien surmaksi, jotka se tietämättään on matkaansaattanut. [3])

Uudenaikaisessa kielessä sanotaan toisinaan jonkun lausunnon olevan „myytillisen" eli tarunomaisen, mikäli se on epätosi; mutta muinainen mytologia ei ollut mikään väärennyskeino tai -järjestelmä siinä merkityksessä. Sen tarut olivat keinoja tosiasioiden ilmaisemiseksi; ne eivät olleet petosta eikä sepitystä . . . Esim. kun egyptiläiset kuvasivat kuuta *kissaksi*, eivät he olleet niin tietämättömiä, että olisivat luulleet kuuta kissaksi, eikä heidän harhaileva mielikuvituksensa nähnyt kuussa mitään kissan kaltaisuutta, eikä myöskään kissa-taru ollut *pelkkä laajennettu sanavertaus*; eipä heillä edes ollut aikomusta luoda pulmia ja arvotuksia. . . He olivat vain havainneet sen yksinkertaisen tosiasian, että kissa näkee pimeässä ja että sen silmäterät tulevat pyöreiksi ja kasvavat yhä valoisemmiksi yön tullessa. Kuu oli taivaalla öisin-näkijä ja kissa oli sama

---

[1]) Viittaa tieteilijöiden taipumukseen selittämään kaikkia jumalaistaruja auringon kierroksista ja sään vaihdoksista johtuneiksi. Suom.

[2]) Mitä tulee „jumalalliseen ilmotukseen", olemme samaa mieltä. Vaan ei niin, mitä tulee „inhimilliseen historiaan". Sillä „historiaa" on useimmissa Intian allegorioissa ja „myyteissä," ja tapauksia, todellisia, ulkokohtaisia tapauksia on niihin kätkettyinä.

[3]) Kun „väärät jumaluusopit" häviävät, silloin löydetään oikeat esihistorialliset todellisuudet, jotka varsinkin sisältyvät arjalaisten ja muinaishindulaisten sekä vieläpä Homerosta aikaisempien helleenien mytologiaan.

maan päällä; siksi kissa otettiin kuunkehän edustajaksi, luonnonomaiseksi merkiksi, eläväksi kuvaksi . . . Ja siitä seurasi, että aurinkoa, joka maan alla („manalassa") öisin näki, voitiin myös kutsua kissaksi, *sekin* ikäänkuin *näki pimeässä*. Kissan nimi egyptinkielellä oli *mau*, joka merkitsee näkijää, sanasta *mau* nähdä. Muuan mytologinen kirjailija väittää, että egyptiläiset „kuvittelivat suuren kissan olevan auringon takana ja auringon olevan kissan silmäteränä". Mutta tämä kuvitelma on vasta uudenaikainen. Se kuuluu mülleriläiseen rihkamavarastoon. Kuu *kissana oli todella* auringon silmä, *koska se heijasti auringon valoa* ja koska silmä peilissään toistaa jonkun kuvan. Jumalatar Pashtin muodossa kissa vartioi aurinkoa, painaen musertavasti käpälällään alas päätä pimeydenkäärmeen, jota kutsuttiin auringon ikuiseksi viholliseksi!

Tämä on aivan oikea esitys kuutarusta sen astronomiselta puolelta. Selenografia („kuu-*tiede*") on kuitenkin kaikkein vähimmin esoterinen kuuta koskevan symbologian osastoista. Joka tahtoo täydellisesti käsittää Selenognoosiksen („kuu-*tiedon*") — jos sallitaan muodostaa uusi sana — hänen on opittava tuntemaan paljon muuta kuin astronomisen merkityksen. Kuu on läheisesti tekemisissä maan kanssa, kuten Runoista näkyi, ja koskee suoranaisemmin kaikkia maapallon mysterioita kuin itse Venus-Lucifer, maan salatieteellinen sisar ja toinen minä. [1])

Länsimaisten ja varsinkin saksalaisten symbologien väsymättömät tutkimukset viimeisen ja nykyisen vuosisadan aikana ovat saattaneet ennakkoluuloista vapaimmat tutkijat ja tietysti jokaisen salatieteilijän näkemään, että ilman vertaustieteen apua — sen seitsemine jaotuksineen, joita kaikkia nykyaikaiset tutkijat eivät ensinkään tunne — ei voi oikein ymmärtää ainoatakaan muinaisaikaista pyhää kirjaa. Symbologiaa on tutkittava kaikilta puoliltaan, sillä joka kansalla on omat erikoiset ilmaustapansa. Sanalla sanoen: ei mikään egyptiläinen papyros, ei mikään intialainen palmunlehti, ei mikään assyrialainen tiili tai heprealainen kirjakäärö ole *sanallisesti* luettava ja tutkittava.

Tämän jokainen asiantuntija nykyään tietää. Etevä luennoitsija Mr. Gerald Massey yksinään on voinut saada jokaisen rehellisen kristityn vakuutetuksi siitä, että raamatun kuolleen kirjaimen omaksuminen on lankeemista karkeampaan erehdykseen ja taikauskoon kuin mikä milloinkaan vielä on kehittynyt Etelämeren villin saarelaisen päässä. Mutta se tosiasia, joka näyttää pysyvän salassa niiltäkin orientalisteiltä (arjalaisten tai Egyptin tutkijoilta), jotka enimmän rakastavat ja enimmän etsivät totuutta, on se, että jokainen symboli papyroksessa tai palmunlehdellä on monisärmäinen timantti, jonka kukin sivu jo sisältää monta tulkintaa, vieläpä samalla koskee useita tieteitä. Tästä on esimerkkinä äskenmainittu selvitys kissasta, joka edustaa kuuta: siinä on vertailu mainen ja tähtitieteellinen; muiden kansojen keskuudessa on kuulla taas monta muuta merkitystä

[1]) Katso VII Lukua „Deus Lunus".

Niinkuin oppinut vapaamuurari ja teosofi, Kenneth Mackenzie vainaja, on osottanut kirjassaan *Royal Masonic Cyclopædia,* on suuri erotus olemassa „embleemin" ja „symbolin" välillä. Embleemi „sisältää laajemman ajatussarjan, jotavastoin symbolin voidaan sanoa kuvaavan yhtä erikoista aatetta". Sentähden useiden kansojen symbolit — esim. kuuta tai aurinkoa koskevat — joista kukin valaisee erikoista aatetta tai aatesarjaa, muodostavat yhdessä esoterisen embleemin. Tämä on taas „konkretinen näkyvä kuva tai merkki, joka edustaa joitakin aatteita tai aatteiden sarjaa, *ja on niiden käsitettävissä, jotka ovat saaneet erityistä opetusta* (vihittyjen)". Vielä selvemmin sanoaksemme embleemi on tavallisesti *sarja piirrettyjä kuvia,* joita katsotaan ja selitetään allegorisesti ja jotka esittävät jonkun aatteen, toisiaan seuraavien panoraama-kuvien avulla. Siten *Puraanat* ovat kirjotettuja embleemejä. Niin myös Mooseksen ja kristittyjen *testamentit* eli *raamattu,* ja kaikki muut eksoteriset pyhät kirjat. Niinkuin sama auktoritetti sanoo:

Embleemeja ja symboleita ovat käyttäneet kaikki esoteriset seurat, kuten pytagoralainen seura, eleusiniläiset, Egyptin hermetiset veljekset, rosenkreutsiläiset ja vapaamuurarit. Monia näistä embleemeistä ei sovi julkaista yleisön katseltavaksi, ja *hyvin vähäinenkin ero* voi antaa embleemille tai symbolille sangen erilaisen merkityksen. Maagilliset „sinetit", jotka perustuvat määrättyihin lukuprinsippeihin, saavat samanlaisen luonteen, ja vaikka ne oppimattoman silmissä voivat olla kummallisia ja naurettavia, sisältävät ne kokonaisen oppijärjestelmän niille, jotka ovat harjaantuneet niitä ymmärtämään.

Ylläluetellut seurat ovat kaikki verrattain uudenaikaisia, sillä mikään niistä ei ole keskiaikaa varhaisempi. Kuinka paljon enemmän sopikaan vanhimman muinaiskoulun oppilaille noudattaa varovaisuutta, jotteivät olisi julkaisseet salaisuuksia, mitkä ihmiskunnalle olivat paljon tärkeämpiä (ja samalla vaarallisempia tietämättömien käsissä) kuin mitkään n. k. „vapaamuurarien salaisuuksista", jotka nyt ovat tulleet „Polichinellen [1]) salaisuuksiksi", niinkuin ranskalainen sanoo. Mutta tämä suojelusmenettely koskee ainoastaan symbolin ja embleemin psykologista eli pikemmin psyko-fysiologista ja kosmillista merkitystä, ja sitäkin vain osittaisesti. Adepti kyllä on pakotettu olemaan ilmottamatta niitä ehtoja ja keinoja, jotka aiheuttavat joidenkin elementtien — joko psyykillisten tai fyysillisten — vastaavaisuus-suhteen, koska se saattaisi tuottaa vahingollisia yhtä hyvin kuin siunauksellisia vaikutuksia. Mutta hän on aina valmis ilmottamaan vakavalle tutkijalle muinaisen ajattelun salaisuuden kaikessa, mikä koskee mytologiseen symbolismiin kätkettyä historiaa, ja siten antamaan muutamia uusia viittauksia avuksi menneisyyttä taaksepäin silmäiltäessä, mikäli se hyödyllisesti valaisee ihmisen alkuperää, rotujen kehitystä ja „geognosiaa" eli maan muodostumisen

[1]) Ainoastaan naamarin peittämiksi. Polichinellit olivat naamioituja ilvehtijöitä. Suom.

tiedettä. Ja kuitenkin on huutavana valituksena vielä tänä päivänä, ei ainoastaan teosofien kesken vaan niidenkin harvojen ulkopuolisten parissa, jotka asiata jonkun verran harrastavat: mikseivät adeptit paljasta sitä, minkä he tietävät? Tähän voidaan vastata; miksikä he sitä tekisivät, kun edeltäpäin tiedetään, ettei kukaan tiedemies sitä hyväksyisi, ei edes hypoteesina, saatikka teoriana tai aksioomina. Oletteko edes hyväksyneet tai uskoneet senvertaa salaisen filosofian aakkosista kuin löytyy *Theosophistissa*, *Esoteric Buddhismissa* ja muissa teoksissa ja aikakauslehdissä? Eikö se vähäinenkin, mitä on ilmotettu, ole tullut ivan ja pilkan alaiseksi, se kun sotii Huxleyn ja Häckelin „eläin"- ja „apina"-teoriaa vastaan ja toiselta puolen Adamin kylkiluun ja omenan satuja vastaan? Huolimatta tällaisesta näköalasta, joka ei suinkaan ole kadehdittava, julkaistaan tässä teoksessa niin suuri joukko tosiasioita ja selvitetään ihmisen alkuperää, maapallon ja rotujen, inhimillisten ja eläimellisten, kehitystä niin täydellisesti kuin tekijä suinkin kykenee tekemään.

Ne todistukset, joita esitetään muinaisten oppien tueksi, tavataan, siroteltuina kaikkialle muinaisten sivistyskansojen vanhoihin kirjotuksiin. *Puraanat*, *Zend Avesta* ja klassilliset kirjailijat ovat täynnä sellaisia tosiasioita, mutta ei kukaan ole koskaan vielä ottanut vaivakseen koota niitä yhteen ja sovittaa keskinäiseen yhteyteen. Tämä johtuu siitä, että kaikki tällaiset kertomukset ovat kirjotetut vertauskuvakielellä ja että parhaimmatkin oppineet, terävimmätkin ajattelijat arjalais- ja egyptiläis-tutkijain joukossa ovat liiankin usein olleet toisen tai toisen ennakkoluulon pimittämät ja vielä useammin salaisen merkityksen yksipuolisen käsityksen harhaanjohtamat. Mutta vertauskin on puhuttu symboli: sepitys tai satu, niinkuin muutamat luulevat; allegorinen esitys, me sanoisimme, elämäntotuuksista, tapauksista ja tosiasioista. Ja aivankuin vertauksesta aina johdettiin joku siveellinen opetus, joka oli suoranainen totuus ja tosiasia ihmiselämässä, niin myöskin pyhiin tieteisiin perehtyneet johtivat historiallisen, todellisen tapauksen niistä embleemeistä ja symboleista, mitkä löytyivät talletettuina vanhoissa temppelikirjastoissa. Kunkin kansan uskonnollinen ja esoterinen historia kätkettiin symboleihin; sitä ei milloinkaan esitetty kirjaimellisesti ja sanallisesti. Aikaisempien rotujen kaikki ajatukset ja tunteet, kaikki oppi ja tieto, joko ilmotettu tai itse hankittu, ilmaistiin kuvannollisesti vertausten ja allegoriojen muodossa. Miksikä niin? Sentähden että *puhutussa sanassa piilee voima*, voima sellainen, joka on uudenaikaisille „viisaille" *tuiki tuntematon ja johon he eivät usko, kun eivät sitä ensinkään aavista*. Sentähden että ääni ja rytmi on niin läheisissä tekemisissä muinaisaikaisten neljän elementin kanssa, ja sentähden että toinen tai toinen värähtely ilmassa varmasti kutsuu toimintaan vastaavia voimia, joiden vaikutus saa aikaan hyviä tai pahoja seurauksia, kuinka kulloinkin. Ei kenenkään tutkijan sallittu koskaan selvillä, eksyttämättömillä sanoilla, toistaa minkäänlaisia

historiallisia, uskonnollisia tai todellisia tapauksia, jotteivät tähän tapaukseen liittyvät voimat tulisi taas luokse vedetyiksi. Nämä tapaukset kerrottiin ainoastaan vihittäessä ja kunkin oppilaan oli pantava ne talteen vastaavilla symboleilla, jotka hän otti omasta päästään ja joita senjälkeen hänen Mestarinsa tutkisteli, ennenkuin ne lopullisesti hyväksyttiin. Siten luotiin vähitellen kiinalainen kirjaimisto, aivankuin sitä ennen vanhassa Egyptissä oli sovittu määrättyjen pyhien symbolien käyttämisestä. Kiinan kielessä, jonka kirjotusmerkkejä voidaan lukea millä kielellä hyvänsä, ja joka, niinkuin äsken sanottiin, ei ole paljon vanhempi egyptiläistä Thothin kirjaimistoa, on kullakin sanalla vastaava kuvannollinen symboli. Siinä kielessä on monta tuhatta tällaista symboli-kirjainta eli logogrammia, joista kukin merkitsee kokonaista sanaa, sillä varsinaisia kirjaimia, eli mitä me aapistolla ymmärrämme, ei ole kiinankielessä enempää kuin oli Egyptinkään kielessä paljon myöhempään aikaan asti.

Siksipä japanilainen, joka ei sanaakaan ymmärrä kiinankielestä, kohdatessaan kiinalaisen, joka taas ei ole koskaan kuullutkaan japaninkieltä, voi kirjotuksella vaihtaa ajatuksia toisen kanssa ja kumpikin ymmärtää toista täydellisesti, koska heidän kirjotuksensa on vertauskuvallista.

Me yritämme nyt selittää tärkeimpiä symboleita ja embleemejä, koska II Osa, joka käsittelee Ihmissyntyä, olisi perin vaikeasti käsitettävä, jollei sitä ennen tunnettaisi ainakin metafyysilliset symbolit.

Mutta ei olisi oikein ryhtyä esoterisesti tulkitsemaan symbolismia suomatta ansaittua kunniaa eräälle miehelle, joka on tehnyt sille suurimman palveluksen tällä vuosisadalla, keksimällä pääavaimen muinaisheprealaiseen vertauskieleen (joka likeisesti on kietoutunut metrologian eli mittaopin yhteyteen), yhden niitä avaimia, joka aukaisee pääsyn kerran yleismaailmallisena olleeseen mysteriokieleen. Mr. Ralston Skinner Cincinnatista, jaka on kirjottanut teoksen *The Key to the Hebrew-Egyptian Mystery in the Source of Measures („Avain heprealais-egyptiläiseen mysterioon, joka koskee mittojen syntyä")* saakoon kiitoksemme. Ollen luonnostaan mystikko ja kabbalisti hän on monta vuotta työskennellyt tähän suuntaan ja hänen ponnistuksensa ovat todellakin saavuttaneet suuria tuloksia. Omilla sanoillaan lausuen:

> Tekijä on aivan varma siitä, että oli olemassa muinainen kieli, joka nykyisemmin ja aina meidän päiviimme asti näyttää olleen kadoksissa mutta josta kuitenkin löytyy runsaasti jälkiä . . . Tekijä huomasi, että tämä geometrinen suhde (halkaisijan suhde ympyrän kehään) oli ikivanha ja luultavasti jumalallinen alku . . . pituusmittoihin . . . Tuntuu olevan miltei todistettua, että sama geometrian, lukujen, suhteiden ja mittojen järjestelmä oli tunnettuna ja käytettynä Pohjois-Amerikan mantereella ennemminkin kuin myöhemmät semiläiset kansat oppivat sen tuntemaan . . .
>
> Tämän kielen omituisuus oli siinä, että se voitiin kätkeä ja sisällyttää toiseen kieleen, niin ettei sitä voinut havaita muuten kuin erityisen opetuksen avulla. Kirjaimilla ja tavuumerkeillä oli samalla lukujen, geometristen muotojen, kuvien tai merkkien ja symboleiden arvo eli

merkitys, ja niiden tarkotetun sisällyksen ymmärtämistä voitiin määräperäisesti auttaa vertauksia käyttämällä kertomuksissa tai kertomusten osissa; myöskin sitä voitiin esittää erikseen, riippumattomasti, kuvilla, kivenveistoksilla tai savimuodostuksilla.

Selvittäkäämme muuan erimielisyys „kieli"-sanasta: ensinnäkin se sana tarkottaa aatteiden ilmaisemista ihmispuheella, mutta toiseksi se voi myös merkitä aatteiden ilmaisua jollakin muulla keinolla. Tuo vanha kieli on heprealaisessa tekstissä muodostettu siten, että käyttämällä niitä kirjotusmerkkejä, jotka luettuina muodostavat varsinaisen kielen, voidaan tahallisesti esittää suorastaan erilainen ajatusjakso kuin se, joka on ilmaistu ääneen luettavien kirjainten avulla. Tuo toinen kieli ilmaisee peitetysti jakson ajatuksia, mielikuvituksen jäljennöksiä aistittavista asioista, jotka voidaan kuvata, ja muista asioista, jotka voidaan sanoa todellisiksi, vaikkeivät ne ole aistittavia. E.sim. luku 9 voidaan pitää todellisuutena, vaikkei sillä ole mitään aistittavaa olemassaoloa; niin myöskin kuun kierroskausi erotettuna itse kierroksen tehneestä kuusta, voidaan pitää jonkun todellisen aatteen synnyttäjänä tai aiheuttajana, vaikka sillä kierroskaudella ei ole mitään ulkonaista ainemuotoa. Tämä aate-kieli voi olla kokoonpantu symboleista, jotka rajottuvat mielivaltaisiin nimityksiin ja merkkeihin; sillä voi olla hyvin ahdas käsitepiiri ja se voi olla aivan arvoton; tai sitten se voi olla selvitys luonnosta jossakin sen ilmennyksessä, jonka arvo on miltei mittaamaton ihmissivistykselle. Jonkun luonnollisen asian kuva voi antaa aihetta ajatuksiin siihen liittyvistä aineista; nämä ajatukset säteilevät ulos eri suuntiin ja vieläpä vastakkaisiin suuntiin, niinkuin pyörän puolapuut, ja saavat aikaan luonnollisia todellisuuksia aloilla, jotka ovat hyvin vieraita ensimäisen eli silmiinpistävän kuvan näennäiselle lukutavalle. Joku käsite voi herättää sille läheisiä käsitteitä, mutta siinä tapauksessa kaikki siitä johtuvat aatteet, vaikka ne näyttäisivät kuinka vierailta tahansa toisilleen, aiheutuvat alkuperäisestä kuvasta ja liittyvät siten sopusuhtaisesti toisiinsa tai ovat tekemisissä toistensa kanssa, Siten jostakin tarpeeksi syvällisestä aatekuviosta voisi olla seurauksena aatelma itse kosmoksesta, jopa sen pienempine kokoonpanopiirteineenkin. Tällainen tapa on nyt hylätty tavallisessa kielessä, mutta tekijälle on noussut kysymys, eikö jonakin aikana kaukaisessa muinaisuudessa se tai senlaatuinen kieli ollut maailman yleisenä kielenä ja yleisesti käytännössä, vaikka sitten, mikäli se enemmän ja enemmän jäykkeni salaisiin muotoihinsa, se tuli jonkun valitun luokan eli kastin omaisuudeksi. Tällä tarkotan, että kansankieli eli paikkakunnan murre alkoi heti syntyessään olla välikappaleena tälle erityiselle aatteitten ilmaisutavalle. Todistukset tästä ovat hyvin vahvat, ja näyttää todellakin siltä, että ihmisrodun historiassa tapahtui — syistä, joita me emme voi keksiä ainakaan nyt enää, — taantumus eli lankeemus pois alkuperäisestä täydellisestä kielestä ja täydellisestä tieteellisestä järjestelmästä — sanoisimmeko „täydellisestä" sentähden, että ne olivat jumalallista alkuperää ja arvoa? [1])

„Jumalallista alkuperää" ei tässä tarkota jonkun ihmiskaltaisen Jumalan vuorelta jyrinän ja salamain keskeltä antamaa ilmotusta, vaan niinkuin me sen käsitämme, sellaista kieltä ja tieteellistä järjestelmää, jonka varhaiselle ihmiskunnalle antoi kehittyneempi ihmiskunta, niin paljon korkeampi, että se oli *jumalallinen* tuon lapsi-ihmiskunnan silmissä; sanalla sanoen „ihmiskunta" muista taivaanpiireistä kotoisin. Tämä aate ei sisällä mitään yliluonnollista mutta sen hyväksyminen tai hylkääminen riippuu siitä, kuinka suuri on kuulijan ylimielisyys ja itseviisaus. Sillä jos vaan uudenaikaisen tiedon professorit tahtoisivat tunnustaa, että vaikkeivät he tiedä mitään ruumiista eronneen ihmisen tulevaisuu-

---

[1]) Eräästä käsikirjotuksesta.

desta — eli pikemmin eivät tahdo ottaa vastaan mitään tietoa siitä — niin kuitenkin se tulevaisuus voi olla täynnä yllätyksiä ja odottamattomia paljastuksia, kun kerran heidän minänsä on vapautunut karkeasta ruumiistaan — silloin materialistisella epäuskolla olisi vähemmin mahdollisuuksia kuin sillä nyt on. Kuka heistä tietää tai voi sanoa, mitä mahtaa tapahtua, kun kerran tämän maapallon elonkausi on vierinyt loppuun ja itse maa-emomme vaipuu viimeiseen uneensa? Kuka on kyllin uskalias sanoakseen, että ihmiskuntamme *jumalalliset* minät — ainakin valitut niistä paljouksista, jotka siirtyvät muihin taivaanpiireihin — eivät vuorostaan tule „jumalallisiksi" opettajiksi uudelle ihmiskunnalle, jonka he synnyttävät uudella taivaankappaleella, meidän maamme eronneiden „prinsippien" eloon ja toimintaan herättämällä? Kaikki tämä on voinut tapahtua entisyydessäkin ja nuo ihmeelliset aikakirjat ovat kätkettyinä esihistoriallisten aikojen „mysterio-kieleen", siihen kieleen, jota nykyään kutsutaan SYMBOLISMIKSI.

II Luku.

Mysteriokieli ja sen avaimet.

Suurten matematikkojen ja kabbalistien äsken tekemät keksinnöt ovat todistaneet ilman epäilyksen varjoakaan, että jokainen jumaluusoppi varhaisimmasta myöhäisimpään asti on lähtenyt, ei ainoastaan abstraktisten uskojen yhteisestä lähteestä vaan yhdestä yleismaailmallisesta esoterisesta mysteriokielestä. Näillä tutkijoilla on nyt tiedossaan muinaisen yleismaailmallisen kielen avain ja he ovat menestyksellä sitä kiertäneet, vaikka ainoastaan yhden kerran, siinä hermetisesti suletussa ovessa, joka viepi Mysterioiden Saliin. Suurella muinaisella järjestelmällä, joka esihistoriallisista ajoista saakka tunnetaan pyhän viisaus-tieteen nimellä ja joka sisältyy jokaiseen vanhaan samoinkuin jokaiseen uuteen uskontoon ja on niistä löydettävissä, — oli ja sillä vieläkin on yleismaailmallinen kielensä — niinkuin vapaamuurari Ragon aavisti — hierofantien kieli. Tällä on seitsemän „murretta", niin sanoaksemme, ja jokainen niistä koskee yhtä luonnon seitsemästä mysteriosta ja on siihen erityisesti kuuluva. Jokaisella uskonnolla on oma symbolisminsa. Luontoa voitiin siis joko tulkita kokonaisuudessaan tai katsella joltakin sen erikoiselta puolelta.

Todistuksena tästä on vielä meidän päivinämme se äärimmäinen vaikeus, jota orientalistit yleensä ja erittäinkin Intian ja Egyptin tutkijat kokevat, koettaessaan kääntää arjalaisten allegorisia kirjotuksia ja vanhan Egyptin pyhiä kuvapiirroksia. He eivät näet milloinkaan ota huomioon, että muinaiset aikakirjat kirjotettiin kielellä, joka oli yleismaailmallinen ja kaikille kansoille yhtä tuttu muinaisina aikoina, vaikka nyt ainoastaan harvat voivat sitä ymmärtää. Niinkuin arapialaiset numerot, joita nyt ymmärtävät kaikkien kansojen jäsenet, tai niinkuin englantilainen sana *and*, josta ranskalaisille tulee *et*, saksalaisille *und* (suomalaisille *ja*) j. n. e. voidaan kaikissa sivistyskansoissa merkitä yksinkertaisella &-merkillä — samaten mysteriokielen kuviot merkitsevät samaa kaikille ihmisille, kuuluivatpa he mihin kansaan tahansa. On ollut monta merkillistä miestä, jotka ovat koettaneet muodostaa tällaisen yleismaailmallisen *filosofisen* kielen, Delgarme, Wilkins, Leibnitz; mutta Demaimieux kirjassaan *Pasigraphie* on ainoa, joka on todistanut sen mahdollisuuden. Valentiniuksen järjestelmä, jota

kutsutaan „kreikkalaiseksi kabbalaksi", ja perustuu kreikkalaisten kirjainten yhdistelmään, voi olla tästä esimerkkinä.

Mysteriokieltä koskevat monipuoliset tosiasiat ovat johtaneet monien peräti erilaisten dogmien ja uskontojen omaksumiseen kirkkojen ulkonaisissa rituaaleissa. Nämä vuorostaan ovat olleet alkuna useimpiin kristillisen kirkon dogmeihin, esim. seitsemään sakramenttiin, kolminaisuuteen, ylösnousemukseen, seitsemään kuolemansyntiin ja seitsemään hyveeseen. Mysteriokielen kaikki seitsemän avainta ovat kuitenkin aina olleet ainoastaan korkeimpien muinaisajan vihittyjen hierofantien hallussa; ainoastaan osittainen tieto muutamista näistä seitsemästä siirtyi joidenkin varhaisten kirkkoisien — entisten temppeli-vihittyjen — kavalluksen kautta natsarealaisten uuden lahkon käsiin. Muutamat aikaisimmista paaveista olivat vihittyjä, mutta viimeiset katkelmat näiden tiedosta ovat nyt langenneet jesuittojen huostaan, jotka ovat ne muuttaneet noituuden järjestelmäksi. [1])

Väitetään, että *Intia* — kun sitä ei ajatella nykyisen ahtaan alueensa vaan entisten rajojensa mukaan — on maailmassa ainoa maa, millä vielä on poikiensa joukossa adepteja, joilla on tieto kaikista seitsemästä alajärjestelmistä ja koko systeemin avain. Memfiksen häviöstä asti Egypti alkoi kadottaa avaimensa, toisen toisensa jälkeen, ja Kaldealla oli jälellä ainoastaan kolme Berosuksen aikoina. Mitä tulee juutalaisiin, eivät he kirjotuksistaan päättäen näy omistaneen täydellistä tietoa muista kuin astronomisesta, geometrisesta ja numeroluvullisesta järjestelmästä, joilla ihmistä koskevia luonnon totuuksia, varsinkin fysiologisia vertauksellisesti kuvattiin. Heillä ei koskaan ollut korkeampia avaimia.

Gaston Maspero, suuri ranskalainen Egyptin-tutkija ja Mariette Beyn seuralainen, kirjottaa:

Joka kerta kuin kuulen ihmisten puhuvan Egyptin uskonnosta, tekisi mieleni kysyä: *mistä* egyptiläisestä uskonnosta he puhuvatkaan? Puhuvatko he neljännen dynastian [2]) egyptiläisestä uskonnosta vai Ptolemaioksen ajan uskonnosta? Puhuvatko rahvaan uskonnosta vai oppineitten? Puhuvatko siitä uskonnosta, jota opetettiin Heliopoliksen kouluissa, tai siitä, joka oli teebalaisen pappisluokan käsityspiirissä? Sillä ensimäisestä memfiläisestä haudasta lukien, jossa on jonkun kolmannen dynastian aikuisen kuninkaan leima, aina viimeisimpiin kivipatsaihin asti, jotka Esnehissä kaivettiin esiin keisari Filippus Arapialaisen hallitessa, [3]) on ainakin 5000 vuoden väliaika. Ottamatta lukuun paimentolaisten tunkeutumista maahan, etioppilaista ja asyrialaista hallitusvaltaa, persialaisten voittoa, kreikkalaista siirtolaisuutta ja maan valtiollisen elämän tuhansia mullistuksia, on Egypti noiden 5000 vuoden ajalla läpikäynyt monia vaiheita siveellisessä ja älyllisessä elämässään. *Kuolleitten Kirjan* 17 luku, joka tuntuu sisältävän esityksen maailman-

---

[1]) T:ri F. Hartmann on tästä asiasta antanut valaisevia tietoja *Theosophistissa*, helmik. 1911, art. „Jooga-harjotuksia roomalaiskatolisessa kirkossa". Suom.

[2]) Egyptin muinainen historia jaetaan „dynastioihin" eli eri hallitussukuihin. Näitä erotetaan 26 vuosien 3315—525 välillä e. Kr. Suom.

[3]) Hallitsi vv. 244—249 j. Kr. Suom.

järjestelmästä, sellaisena kuin se käsitettiin Heliopoliksessa ensimäisten dynastiojen aikana, on meille tunnettu vain muutamien jäljennösten kautta, jotka ovat peräisin 11 tai 12:nnesta dynastiasta. Jokainen sitä muodostavista värsyistä tulkittiin silloin jo kolmella tai neljällä eri tavalla; todella niin eriävästi, että jonkun koulun mukaan Demiurgi tuli olemaan aurinko-tuli — Rashuu — toisen koulun mukaan alkuaikainen vesi. Viisitoista vuosisataa myöhemmin oli tulkintatapojen luku vielä huomattavasti kasvanut. Aika vieriessään oli muuttanut ihmisten ajatukset maailmasta ja sitä hallitsevista voimista. Niinä lyhyinä 18 vuosisatoina, joiden aikana kristinusko on allut voimassa, on se pannut kokoon, kehittänyt ja muuttanut useimmat dogmeistaan; kuinka monta kertaa siis olikaan egyptiläinen papisto voinut muuttaa uskonkappaleitaan niiden 50 vuosisadan aikana, jotka erottavat keisari Theodosiuksen niistä kuninkaista, jotka rakensivat pyramidit. [1])

Tässä kohdin uskomme Egyptin tutkijan menevän liian pitkälle. Eksoteriset uskonkappaleet ovat saattaneet useinkin muuttua, mutta ei milloinkaan esoteriset. Hän ei ota lukuun, kuinka pyhästi muuttumattomia olivat alkuperäiset totuudet, jotka vasta vihkimyksen mysteriomenoissa paljastettiin. Egyptiläiset papit *olivat paljon unohtaneet, mutta he eivät mitään muuttaneet.* Että suuri osa alkuperäisestä opetuksesta hukkui, johtui suurten hierofantien äkkinäisestä kuolemasta, he kun poistuivat, ennenkuin olivat ehtineet *kaikkea* ilmottaa seuraajilleen, ja vielä enemmän siitä, ettei heillä ollut arvokkaita tietonsa perillisiä. Kuitenkin he ovat rituaaleissaan ja dogmeissaan säilyttäneet Salaisen Opin päätotuudet.

Niinpä tuossa Masperon mainitsemassa *Kuolleitten Kirjan* luvussa me löydämme, kuinka (1) Osiris sanoo olevansa Tuum — luonnon luova voima, joka antaa muodon kaikille olennoille, hengille ja ihmisille ja joka on itse-syntyinen ja itse-olevainen. Hän on lähtenyt Nuunista, taivaallisesta virrasta, jota kutsutaan jumalien Isäksi-Äidiksi, alkuperäisestä jumaluudesta, joka on Kaaos eli Syvyys, näkymättömän hengen hedelmöittämä. (2) Hän on löytänyt Shuun, aurinkovoiman, Kahdeksain (kahden neliön, hyvän ja pahan) kaupungin portailla ja on kukistanut kapinan lapset, Nuunissa (Kaaoksessa) olevat, pahat prinsipit. (3) Hän on tuli ja vesi, Nuun, Alkuvanhin, ja hän loi jumalat jäsenistään — neljätoista jumalaa (kaksi kertaa seitsemän), seitsemän pimeätä ja seitsemän valoista — kristittyjen seitsemän Läsnäolon Henkeä, ja seitsemän mustaa pahaahenkeä. (4) Hän on olemassaolon laki, Bennuu, eli Foiniks, ylösnousemuksen lintu ikuisuudessa, jossa yö seuraa päivää ja päivä yötä. Viimemainittu viittaa kosmillisen ylösnousemuksen ja inhimillisen jälleensyntymisen aikakautisiin jaksoihin. Sillä mitä muuta se voisi merkitä? „Vaeltaja, joka kulkee läpi vuosimiljoonien, on toisen nimi, ja Suuri Vihreys (Alkuvesi eli Kaaos) on toisen nimi". Toinen luo miljoonia peräkkäisiä vuosia ja toinen nielee ne, palauttaakseen ne sitten takaisin. (5) Hän puhuu Seitsemästä loistavasta, jotka seuraavat Herraansa, Osirista, joka jakaa oikeutta Amentissa.

---

[1]) *Guide au Musée de Boulaq*, pp. 148, 149.

Kaikki tämä on nyt todistettu olevan kristillisten opinkappaleitten lähteenä ja alkuperänä. Se, mitä juutalaisilla oli Egyptistä saatua Mooseksen ja muiden vihittyjen kautta, turmeltui ja vääristyi paljonkin myöhempinä aikoina, mutta se, mitä kirkko kummaltakin sai, on vielä turmeltuneemmin tulkittu.

Kuitenkin juutalaisten järjestelmä tällä erikoisella symbologian alalla — nimittäin avain tähtitieteen mysterioihin, mikäli ne liittyvät siitoksen ja synnytyksen salaisuuksiin — on nyt todistettu olevan sama kuin se muinaisten uskontojen aatesarja, josta jumaluusopin sukupuolinen aines on kehittynyt. Juutalaisten pyhä mittajärjestelmä, sovitettuna uskonnollisiin vertauskuviin, on sama kuin vastaava järjestelmä Kreikassa, Kaldeassa ja Egyptissä (niin pitkälle kuin geometriset ja matematiset yhdistelmät ulottuvat), sillä israelilaiset sen omaksuivat ollessaan vuosisatoina orjia ja vankeja mainittujen kansojen keskuudessa. [1]) Mikä oli tämä järjestelmä? *The Source of Measures*-kirjan tekijä on syvästi vakuutettu siitä, että „Mooseksen kirjat olivat aiotut jonkinlaisella taidekielellä esittämään tarkasti tieteellistä geometrista ja luvullista järjestelmää, jota käytettäisiin mittojen perustana". Piazzi Smyth uskoo samoin. Monet tutkijat ovat huomanneet, että tämä järjestelmä ja nämä mitat ovat samat kuin ne, joita käytettiin Suuren Pyramidin rakennuksessa, mutta tämä on vain osittain totta. „Näiden mittojen perustana oli Parkerin keksimä suhdeluku", sanoo Ralston Skinner kirjassaan *The Source of Measures.*

Tämän hyvin merkillisen teoksen kirjottaja sanoo keksineensä tuon „mittojen perustuksen" käyttämällä ympyrän halkaisijan kokonaissuhdetta kehään, jonka suhteen John A. Parker New Yorkissa keksi. Tuo suhde on 6561 halkaisijaa ja 20612 kehää varten. Sitäpaitsi on hän huomannut, että tämä geometrinen suhde on sangen vanha ja luultavasti jumalallisena alkuperänä siihen, josta nyttemmin eksoterisen muodostelun ja käytännöllisen sovituksen kautta on tullut brittiläinen mittajärjestelmä, „jonka yksikkö, nim. *tuuma*, samaten oli Egyptin kuninkaallisen *kyynärän* ja roomalaisen *jalan* perustana."

Hän myöskin huomasi, että on olemassa hieman muutettu muoto tästä suhteesta, nim. 113:n suhde 355:een, ja että tämä jälkimäinen suhde alkuperänsä kautta viittaa tarkkaan kokonais-

---

[1]) Niinkuin sanoimme *Isis Unveiled*-kirjassa (II, 438—9): „Tätä nykyä huolimatta kaikesta pohdinnasta ja tutkimuksesta historia ja tiede vielä ovat yhtä tietämättömiä kuin konsanaan juutalaisten alkuperästä. Yhtä hyvin voisi sanoa niiden olevan Intiasta karkotettuja tshandaaloita, Veeda-Vjaasan ja Manun mainitsemia 'muurareita', kuin Herodotoksen mainitsemia foinikilaisia tai Josefuksen hyksoja tai palilaisten paimenten jälkeläisiä tai sekotusta näistä kaikista. Raamattu mainitsee sukulaiskansana tyrolaiset ja näyttää näiden olleen juutalaisten alamaisia . . . Mutta mitä juutalaiset lienevätkin alkuaan olleet, tuli niistä sekarotuinen kansa jo jonkun aikaa Mooseksen jälkeen, sillä raamattu sanoo usein tapahtuneen naimisia ei ainoastaan kananealaisten vaan myöskin jokaisen muun kansan tai rodun kanssa, joiden kosketukseen ne tulivat".

suhteeseen, pii'hin (π) eli 6561 lukuun 20612, ja samalla on ollut tähtitieteellisten laskelmain pohjana. Tekijä huomasi, että tämän *kielen* sisältönä, sellaisena kuin se löytyi salattuna raamatun heprealaiseen tekstiin, osittain oli *tarkka tieteellinen järjestelmä,* geometrinen, luvullinen ja astronominen systeemi, joka perustui näihin suhteisiin ja on huomattu käytetyksi suuren egyptiläisen pyramidin rakennuksessa. *Tuuma* ja 24-tuumainen kahden jalan mitta, jonka käyttämisen selittää ympyrän kehän ainekset ja äskenmainitut suhteet, huomattiin olevan tämän luonnollisen ja samoin egyptiläisen ja juutalaisen ja tieteellisen järjestelmän pohjana ja perustana. Sitäpaitsi näyttää ilmeiseltä, että itse järjestelmää pidettiin syntymäperältään jumalallisena ja Jumaluudelta saatuna ilmotuksena.

Mutta katsokaamme, mitä sanovat ne, jotka vastustavat prof. Piazzi Smyth'in keksimiä pyramidin mittoja.

Mr. Petrie tuntuu kieltävän ne ja kokonaan hylänneen Piazzi Smythin laskelmat, mikäli ne raamattua koskevat. Samoin tekee Mr. Proctor, „sattumaopin" pääpuolustaja monien vuosien aikana kaikissa kysymyksissä, jotka koskevat muinaisia tieteitä ja taiteita. Puhuessaan „niistä monista pyramideihin kuulumattomista suhteista, jotka ovat syntyneet siitä asti kuin pyramidin-tutkijat ovat koettaneet löytää yhdyssuhdetta pyramidin ja aurinkokunnan kanssa", hän jatkaa:

Nämä yhteensattumat (jotka „sittenkin pysyisivät, vaikka pyramidi ei olisi ensinkään olemassa") ovat paljon kummallisempia kuin pyramidin ja tähtitieteellisten mittojen yhteensattuminen: edelliset ovat hyvin läheisiä, silmiinpistäviä ja todellisia, jälkimäiset, jotka ovat vain *kuviteltuja* (?), ovat ainoastaan syntyneet sellaisen prosessin kautta, jota koulupojat kutsuvat „fuskaamiseksi", ja uudet mittaukset ovat jättäneet työn sille kannalle, että se on tehtävä kokonaan uudestaan. [1])

Tähän Mr. C. Staniland Wake aivan oikein huomauttaa:

Niiden on kuitenkin täytynyt olla muuta kuin *paljasta yhteensattumaa* jos kerran pyramidin rakentajilla oli sitä astronomista tietoa, jota he näyttävät omistavan, koska pyramidi on täydellisesti sovitettu ilmansuuntien mukaan ja ilmaisee muitakin tähtitieteellisiä piirteitä [2])

Heillä olikin varmasti tätä „tietoa", ja siihen perustui mysterioitten ja vihkimyssarjojen ohjelma: siitä johtui pyramidin kokoonpano, sillä se muodostettiin näiden mysterioitten ja vihkimysten pysyväksi muistomerkiksi ja häviämättömäksi symboliksi täällä maan päällä, kuten tähtien radat ovat taivaalla. Vihkimysten sarja oli pienoisjäljennös siitä suuresta tähtitieteellisten vaiheiden sarjasta, jolle astronomit ovat antaneet nimen „troopillinen vuosi" eli „tähtivuosi". Aivan niinkuin „tähtivuoden" (25,868 vuoden) loputtua taivaankappaleet palaavat samoihin asemiin toisiinsa nähden kuin niillä oli sen alkaessa, niin myöskin vihkimyssarjan loppuessa sisäinen ihminen on saavuttanut aikaisemman tilansa, saman jumalallisen puhtauden ja tiedon, josta hän lähti alkaessaan maallisten ruumistustensa sarjan.

---

[1]) *Knowledge,* Vol. I., ks. myös Petrien kirjettä *The Academylle,* jouluk. 17, 1881.
[2]) *The Origin and Significance of the Great Pyramid, p. 9.*

Mooses, egyptiläisiin mysteriomenoihin vihitty, perusti luomansa uuden kansakunnan uskonnolliset mysteriot samoihin abstraktisiin määritelmiin, jotka johtuivat tästä tähti-kaudesta. Ne kuvattiin vertauksellisesti sen tabernakkelin muodossa ja mitoissa, jonka hänen arvellaan rakentaneen erämaassa. Samoilla perusteilla myöhemmät juutalaiset ylimmäispapit muodostivat allegorian Salomonin temppelistä — tuosta rakennuksesta, jota ei koskaan ole tosiasiallisesti ollut olemassa enempää kuin itse kuningas Salomo. Hän on näet aurinkomyytti samoinkuin vielä myöhempi vapaamuurarien Hiram Abif, kuten Ragon on täysin todistanut. Jos siis tämän allegorisen temppelin mitat — vihkimyssarjan vertauskuvat — sopivat yhteen suuren pyramidin mittoihin, johtuu se siitä, että juutalaiset mitat ovat tulleet egyptiläisistä mitoista Mooseksen tabernakkelin välityksellä.

Että mainittu tekijä kieltämättä on keksinyt *yhden* jopa *kaksi avaimista,* on täysin todistettu äsken toistamassamme teoksessa. Ei tarvitse muuta kuin lukea tuo teos saadakseen yhä kasvavan vakaumuksen siitä, että uuden ja vanhan testamentin allegoriojen ja vertausten kätketty merkitys nyt on paljastettu. Mutta että hän saa tästä keksinnöstään kiittää paljon enemmän omaa nerokkuuttaan kuin Parkeria ja Piazzi Smythiä, on myöskin yhtä varmaa, jollei varmempaa. Sillä niinkuin juuri sanottiin, ei ole niinkään varmaa, että raamatullisten pyramidintutkijain omaksumat suuren pyramidin mitat ovat kaiken epäilyksen ulkopuolella. Löytyy näet vastatodistus Mr. F. Petrien teoksessa nimeltä *The Pyramids and Temples of Gizeh* ja muissakin teoksissa, mitkä aivan äskettäin ovat julaistut mainittujen mittausten vastustamiseksi, joita kirjojen tekijät kutsuvat „tekaistuiksi“. Me voimme huomata, että miltei kaikki Piazzi Smythin mitat eroovat Mr. Petrien myöhemmistä ja huolellisemmista mittauksista. Jälkimäinen päättää kirjansa esipuheen seuraavilla sanoilla:

Mitä tulee koko tutkimuksen tuloksiin, niin ehkä monet teoretikot tulevat olemaan yhtä mieltä erään amerikkalaisen miehen kanssa, joka hartaasti uskoi teorioihin pyramidista, ennenkuin hän tuli Gizehiin. Minä satuin olemaan hänen seurassaan siellä muutamia päiviä ja viimeisellä ateriallamme hän sanoi minulle surullisella äänellä: „Niin, minusta tuntuu siltä kuin olisin ollut hautajaisissa. Antakaa kaikin mokomin vanhojen teoriojen saada kunnialliset maahanpanijaiset, mutta katsokaamme kuitenkin, ettei vaan kiireessä samalla joku haavotetuista tule elävältä haudatuksi.“

Mitä tulee J. A. Parkerin laskelmiin yleisesti ja varsinkin hänen kolmanteen väitteeseensä, olemme kysyneet muutamien etevien laskuniekkojen mielipidettä ja tämä on heidän arvostelunsa tulos:

Parkerin järkeily perustuu enemmän tunteellisiin kuin matematisiin edellytyksiin ja on loogillisesti todistamaton.

Sillä III väite, että

Kaikkien pintojen luonnollinen perusta eli alku on ympyrä eikä neliö, jonka matematinen tiede aivan teennäisesti ja mielivaltaisesti tekee siksi.

— on yksi esimerkki tällaisesta mielivaltaisesta väitteestä eikä siihen voi turvallisesti luottaa matematisessa järkeilyssä. Sama huomautus koskee vielä voimakkaammin VII väitettä, joka kuuluu:

Koska ympyrä on luonnon ensimäinen muoto ja siis pintojemme perustus, ja koska ympyrän ala mitataan neliöllä ja suhtautuu neliöön ainoastaan puolen kehänsä suhteella säteeseen, niin siksi on ympyrän kehä ja säde eikä halkaisijan neliö pintojen ainoa luonnollinen ja laillinen mitta-elementti ja yksin sen kautta kaikki säännölliset pinta-alat voidaan verrata neliöön ja ympyrään.

IX väite on hämmästyttävä esimerkki väärästä järkeilystä, vaikka se on yksi niitä väitteitä, joihin Mr. Parkerin kvadratuuri pääasiallisesti nojautuu. Siinä sanotaan:

Ympyrä ja tasasivuinen kolmio ovat kaikissa kokoonpanoaineksissaan toistensa vastakohtia ja sentähden se ympyrän halkaisijan osa, joka on yhtä suuri kuin jonkun neliön halkaisija, suhtautuu kaksinkertaisena vastakkaisesti sen tasasivuisen kolmion halkaisijaan, jonka ala on yksi j. n. e.

Jos me todistusta varten myöntäisimmekin, että kolmiolla voi sanoa olevan säde samalla tavoin kuin puhumme ympyrän säteestä — sillä mitä Parker kutsuu kolmion säteeksi, on kolmion sisään piirretyn ympyrän säde eikä niinmuodoin ensinkään kolmion säde — ja jos myöntäisimme hetkeksi toisen niistä kuvitelluista matematisista väitteistä, jotka ovat yhtyneet hänen edellytyksiinsä, niin miksi pitäisi meidän päättää, että jos tasasivuinen kolmio ja ympyrä ovat kaikissa kokoonpano-aineksissaan toistensa vastakohtia, on määrätyn ympyrän halkaisija kaksinkertaisena vastakkaisesti verrannollinen jonkun tasasivuisen kolmion halkaisijaan? Mitä välttämätöntä yhteyttä on olemassa esilauseiden ja johtopäätöksen välillä? Tämä järkeily on sellainen, jota ei geometriassa tunneta ja jota eivät ankarat matematikot hyväksyisi.

Synnyttikö muinainen esoterinen mittajärjestelmä brittiläisen tuuman vai ei, on kuitenkin vähäarvoinen kysymys tarkalle ja tunnolliselle metafyysikolle. Eikä Mr. Ralston Skinnerin esoterinen raamatuntulkinta silti olisi väärä, vaikka pyramidin mittojen ei huomattaisikaan sopivan yhteen Salomonin temppelin, Noakin arkin y. m. mittojen kanssa tai vaikka matematikot hylkäisivät Mr. Parkerin ympyrän kvadratuurin. Sillä Mr. Skinnerin tulkinta riippuu ensi kädessä kabbalistisista menetelmistä ja heprealaisten kirjainten numero-arvosta rabbinien mukaan. Sitävastoin on erinomaisen tärkeä ottaa selvää, josko ne mitat, jotka on käytetty arjalaisten symbolistisen uskonnon kehityksessä, heidän temppeliensä kokoonpanossa, *Puraanoiden* luvuissa ja varsinkin heidän ajanlaskussaan, heidän astronomisissa symboleissaan, aikakausien pituudessa ja muissa laskelmissa — josko ne olivat tai eivät olleet samat, joita käytettiin raamatun mitoissa ja sala-

kirjotuksissa. Se näet todistaisi, että juutalaisten joko on täytynyt ottaa pyhä kyynäränsä ja muut mittansa egyptiläisiltä — Mooseshan oli egyptiläisten pappien vihkimä — tai sitten on täytynyt saada ne Intiasta. Joka tapauksessa nämä juutalaisilta siirtyivät ensimäisille kristityille. Sentähden salatieteilijät ja kabbalistit ovat oikeat perilliset sille Tiedolle eli Salaiselle Viisaudelle, joka vielä löytyy raamatussa, sillä ainoastaan he nyttemmin ymmärtävät sen todellisen merkityksen, mutta tavalliset juutalaiset ja kristityt pitävät kiinni vain ulkokuoresta ja kuolleesta kirjaimesta. Että tämä mittojen järjestelmä johti keksimään Jumalalle nimet Elohim ja Jehovah ja sovittamaan nämä sukupuolipalvelukseen, ja että Jehovah on jäljennös Osiriksesta, vaikkei perin ihailtava jäljennös — sen on nyt todistanut *Source of Measures*-kirjan tekijä. Kuitenkin sekä hän että Mr. Piazzi Smyth näyttävät olevan siinä luulossa, että *(a)* israelilaisten järjestelmä on aikaisempi ja hepreankieli jumalallinen kieli, ja *(b)* että tuo yleiskieli kuuluu suoranaiseen jumalalliseen ilmotukseen.

Viimeksimainittu väite on oikea ainoastaan siinä merkityksessä kuin osotimme edellisen luvun viimeisessä pykälässä, mutta meidän on vielä päästävä yksimielisyyteen siitä, mikä on jumalallisen „ilmottajan" luonto ja luonne. Otaksumat siitä, mikä on vanhempi, riippuvat suureen yleisöön nähden luonnollisesti *(a)* tuon ilmotuksen sisäisestä ja ulkonaisesta laadusta ja *(b)* jokaisen tutkijan yksityisistä ennakko-ajatuksista. Tämä ei kuitenkaan voi estää teististä kabbalistia eikä panteistista salatieteilijää kutakin uskomasta omalla tavallaan, eikä kumpikaan saa toisen vakaumusta muutetuksi. Historian tarjoomat tiedot ovat siksi niukkoja ja epätyydyttäviä, ettei mikään niistä voi epäilijälle todistaa, kumpi hypoteesi on oikea.

Toiselta puolen ovat traditsionin tarjoomat todistukset siksi jatkuvasti tulleet hylätyiksi, ettemme voi toivoakaan kysymyksen tulevan ratkaistuksi nykyisellä ajallamme. Yhä edelleen tulee materialistinen tiede nauramaan sekä kabbalisteille että salatieteilijöille. Mutta kun kerran tuo arka kysymys aikaisemmuudesta on pantu syrjään, saa tiede filosofian ja vertailevan uskontotutkimuksen lailla lopultakin tehdä myönnytyksiä ja tunnustaa kumpaistenkin — kabbalistien ja salatieteilijöiden — yhteiset väitteet.

Toinen toisensa jälkeen näistä väitteistä tulee tunnustetuksi, mikäli yksi ja toinen tiedemies myöntää oikeiksi salaisen opin ilmottamat tosiasiat, vaikka tieteilijä harvoin jos koskaan tunnustaa muiden ennen häntä sanoneen samaa. Niinpä silloin kun Mr. Piazzi Smythin auktoritetti oli ylimmässä kunniassaan, mitä tulee Gizehin pyramidiin, oli hänen teoriansa, että Kuningashuoneen porfyyrinen sarkofaagi [1]) eli ruumisarkku oli „*mittayksikkönä* maailman kahdelle

[1]) Porfyyri-kivestä tehty suuri „ruumisarkku". Suom.

valistuneimmalle kansalle, Englannin ja Amerikan kansalle" ja että tuo hautakammio oli jokseenkin samanarvoinen kuin „viljalaari". Tämän me kiivaasti kielsimme *Isis Unveiledissä*, joka siihen aikaan juuri ilmestyi painosta. Silloin New Yorkin sanomalehdistö nousi aseihin (*Sun* ja *World* etupäässä) meidän uhkarohkeuttamme vastaan, kun me tohdimme oikaista tuollaista „opin kynttilää" ja löytää hänessä virheitä. Me olimme mainitussa teoksessa sanoneet, että Herodotos tuosta pyramidista puhuessaan:

. . . olisi saattanut lisätä, että se ulkonaisesti symbolisoi *luonnon luomisprinsippiä* ja myöskin kuvasi *geometrian, matematikan, astrologian ja astronomian prinsippejä*. Sisäisesti se oli majesteetillinen temppeli, jonka hämärissä sokkeloissa toimitettiin mysteriot ja jonka seinät usein saivat nähdä kuningasperheen jäsenten vihkimysnäytäntöjä. Se porfyyrinen sarkofaagi, jonka professori Piazzi Smyth, Skotlannin kuninkaallinen astronomi, alentaa viljalaariksi, oli *kaste-allas*, josta ulos tullessaan kokelas „syntyi uudestaan" ja tuli adeptiksi. [1])

Meidän väitteellemme naurettiin niinä päivinä. Syytettiin meidän saaneen aatteemme Mr. Shaw'n „hullutuksista", erään englantilaisen kirjailijan, joka oli väittänyt sarkofaagia käytetyn Osiriksen mysterioitten juhlimista varten, vaikka me emme olleet koskaan kuulleetkaan sellaisesta kirjailijasta. Ja nyt, kuusi tai seitsemän vuotta myöhemmin (1882) kirjottaa Mr. Staniland A. Wake seuraavasti:

N. k. „Kuningaskammio", josta muuan intoileva pyramidintutkija sanoo: „kirkkaiksi kiillotetut seinät, hienot rakennusainekset, laajat mittasuhteet ja korotettu paikka kertovat kaunopuheisesti vielä suuremmista tulijaa odottavista ihanuuksista" — oli, jos ei Keopsin hautarakennuksen „täydellisyyksien huone", niin varmaan *se paikka, jonne vihittävä tuotiin kuljettuaan läpi ahtaan ylöskäytävän ja suuremmoisen gallerian mataline loppupäineen, jotka kaikki vähitellen valmistivat häntä Pyhien Mysterioitten loppukohtaukseen.* [2])

Jos Mr. Staniland Wake olisi ollut teosofi, olisi hän voinut lisätä, että Kuninkaankammioon johtavalla ahtaalla ylöskäytävällä oli todella „ahdas portti"; se oli sama „kaita tie", joka „vie elämään" eli henkiseen uudestisyntymiseen, niinkuin Jeesus Matteuksen evankeliumissa sanoo (7: 13 etc.), ja että evankelista ajatteli tätä Vihkimystemppelin porttia pannessaan muistiin nämä sanat, jotka muka ovat yhden Vihityn lausumia.

Siispä oppineimmat tiedemiehet kerran lakkaavat sormellaan osottamasta tuota otaksuttua „mielettömien sepitysten ja taikauskojen sekasotkua", kuten tavallisesti nimitetään brahmalaista kirjallisuutta, ja alkavat koettaa oppia yleismaailmallista kuvakieltä sen luku- ja geometrisine avaimineen. Vaan tässä he taaskaan tuskin tulevat onnistumaan, jos hekin alkavat uskoa, että juutalaisten kabbalistinen järjestelmä sisältää avaimen *koko* mysterioon, sillä niin *ei ole* laita. Eikä mikään muukaan nykyinen uskontokirja sitä kokonaisena sisällä, koska

[1]) *Op. cit.* I, 519.

[2]) *The Origin and Significance of the Great Pyramid*, p. 93.

Veedatkaan eivät enää ole täydellisinä jälellä. Jokainen vanha uskonto sisältää vain yhden tai pari lukua muinaisten alkuaikaisten mysterioitten suuresta kirjasta. Itämainen salatiede yksin voi kerskata omistavansa täyden salaisuuden *seitsemine* avaimineen. Tässä teoksessa tullaan esittämään vertailuja ja selittämään niin paljon kuin mahdollista; muu jääpi tutkijan oman intuitsionin varaan. Sanoessaan, että itämaisella salatieteellä on salaisuus hallussaan, ei tämän kirjottaja väitä omistavansa „täydellistä" tai edes likimääräistä tietoa, sillä se olisi mieletöntä. Mitä tiedän, sen annan julki; mitä en voi selittää, sen tutkija itse löytäköön. 3.12.69

Mutta vaikka voimme otaksua, että yleismaailmallisen mysteriokielen koko ala ei tule ihmiskunnan omaksi vielä moneen vuosisataan, niin sekin vähä, mitä muutamat tutkijat tähänasti ovat löytäneet raamatusta, on aivan riittävä väitettämme todistamaan — aivan matemadisesti. Koska juutalaiset käyttivät kahta avainta seitsemästä ja koska nämä kaksi avainta nyt on uudestaan keksitty, niin ei kysymys enää kuulu yksityisten arvelujen ja otaksumain, kaikkein vähimmin „yhteensattumain" alaan, vaan riippuu raamatun tekstien oikeasta lukemisesta, niinkuin jokainen laskutaitoon perehtynyt voi laskea yhteen ja tarkistaa lukusarjan. Todellakin kaikki, mitä olemme sanoneet *Isis Unveiled*-kirjassa, on nyt saanut tukea kirjasta *Egyptian Mystery or The Source of Measures,* jossa raamattua siten on luettu numero- ja geometrista avainta käyttämällä.

Kulukoon vielä muutamia vuosia, niin tämä järjestelmä tulee tappamaan raamatun lukemisen kuolleen kirjaimen mukaan, niinkuin se tulee tekemään kaikkien muidenkin ulkonaisten uskontojärjestelmien kanssa, paljastamalla niiden opinkappaleet todellisessa, alastomassa merkityksessään. Ja silloin tämä epäämätön merkitys, olkoon se vielä kuinka vaillinainen, tulee aukaisemaan olemassaolon salaisuuden ja tulee kokonaan muuttamaan nykyaikaiset tieteelliset järjestelmät antropologian, etnologian ja varsinkin kronologian [1]) alalla. Ne sukupuolisuuden ainekset, jotka tavataan jokaisessa vanhan testamentin Jumal-nimessä ja kertomuksessa Jumalasta ja johonkin määrin myös uudessa testamentissa, voivat myöskin aikanaan huomattavasti muuttaa nykyaikaiset materialistiset mielipiteet biologiassa ja fysiologiassa.

Kun nämä luontoa ja ihmistä koskevat mielipiteet tulevat vapautumaan nykyisestä vastenmielisestä arkaluontoisuudestaan, niin ne, nojautuen taivaankappaleiden todistuksiin ja näiden mysterioihin, tulevat ilmaisemaan ihmisjärjen kehitysjaksot ja osottamaan, kuinka luonnollinen oli aikoinaan tuo ajatusjuoksu. N. k. sukupuoliset symbolit ovat tulleet loukkaaviksi ainoastaan sentähden, että niihin nyt liittyy aineellisia ja eläimellisiä aineksia. Alussa nämä symbolit olivat

---

1) „Ihmis-, kansa- ja varsinkin aikatieteen". Suom.

aivan luonnollisia ja ne saivat alkunsa aikaisimmissa roduissa, jotka oman personallisen tietonsa mukaan lähtivät miesnaisellisista esivanhemmista ja omasta mielestään olivat ilmiömaailmassa sukupuolten eroamisen ja siitä johtuvan omaperäisen luomisen suuren salaisuuden ensimmäisenä ilmennyksenä. Jos myöhemmät kansat, varsinkin ,,valittu kansa" ovat halventaneet nämä symbolit, ei se koske niiden alkuperää. Tuo pieni semiläinen heimo — yksi pienimpiä haaroja, joka syntyi neljännen ja viidennen alarodun, mongolilais-turanilaisen ja n. k. indo-europpalaisen sekotuksesta, suuren mantereen vajoamisen jälkeen — saattoi ottaa vastaan tämän vertauskuvaston ainoastaan siinä hengessä, jonka se oli saanut edelläkäyneissä kansoissa. Ja ehkäpä ensinnä Mooseksen aikuisella kaudella tämä vertauskuvasto ei ollutkaan niin raaka kuin miksi se myöhemmin muodostui Esran käsissä, joka uudestaan muovaili kaikki Mooseksen kirjat. Ottaaksemme yhden esimerkin: kertomus Faraon tyttärestä (naisesta), Niilistä (Suuresta Syvyydestä ja Vedestä), ja poikasesta, joka löydettiin siinä uimassa kaislakopan sisällä, ei alkuaan Moosesta tarkottanut eikä ollut Mooseksen kirjottama. Sen esikuva löytyy babylonilaisissa tiilenkatkelmissa, kertomuksessa kuningas Sargonista, joka eli kauan Moosesta aikaisemmin.

Kirjassaan *Assyrian Antiquities* [1]) Mr. George Smyth sanoo: ,,Sennaheribin palatsissa Kujundshikissa löysin toisen katkelman Sargonin merkillisestä kertomuksesta . . . joka minun kääntämänäni on ilmestynyt ,,Raamatullisen Argeologisen Seuran" julkaisuissa. [2]) Sargonin, babylonilaisen Mooseksen pääkaupunki oli ,,suuri Agadin kaupunki, jota semiläiset kutsuvat Akkadiksi — ja joka 1 Moos. kirj. 10: 10 mainitaan Nimrodin yhtenä pääkaupunkina . . . Akkad sijaitsee lähellä Sipparan kaupunkia Eufratin rannalla pohjoiseen Babylonista." [3]) Toinen omituinen ,,sattuma" on siinä tosiasiassa, että läheisen Sipparan kaupungin nimi on sama kuin Mooseksen puolison — Zipporan. (2 Moos. 2: 21). Tietysti tuo kertomus on älykäs lisäys, Esran tekemä, *joka ei voinut olla alkuperäistä kertomusta tuntematta.* Seuraava omituinen kertomus tavataan Kujundshikistä löydetyissä taulujen katkelmissa ja kuuluu seuraavasti:

1. Sargina, mahtava kuningas, Akkadin valtias olen minä.
2. Äitini oli prinsessa, isääni en tuntenut, isäni veli hallitsi maata.
3. Azupiranun kaupungissa, joka sijaitsee Eufrat-virran äyräillä,
4. Äitini, prinsessa minusta tuli raskaaksi; kivulla hän minut synnytti.
5. Hän asetti minut kaislakoppaan, piellä hän sulki minulta ulospääsyn.
6. Hän heitti minut virtaan eikä se minua hukuttanut.
7. Virta vei minut eteenpäin; se toi minut Akkin, vedenkantajan luo.

---

1) P. 224.

2) Vol. I, Part. I, 46.

3) Katso *Isis Unveilediä*, II, 442—3.

8. Akki, vedenkantaja sydämensä hyvyydessä nosti minut ylös. [1])

Ja nyt verratkaamme tähän raamatun kertomusta 2 Moos. kirjassa:

Ja kun hän (Mooseksen äiti) ei enää tainnut häntä salata, otti hän kaislaisen arkun ja voiteli sen savella ja piellä ja pani lapsen siihen ja laski sen kaislistoon virran partaalle (2: 3).

Mr. G. Smith sitten jatkaa:

Tämän arvellaan tapahtuneen n. 1600 e. Kr., varmaan aikaisemmin Mooseksen otaksuttua elinaikaa, ja koska tiedämme Sargonin maineen saapuneen Egyptiin asti, on hyvin luultavaa, että tällä kertomuksella oli jotain yhteyttä 2 Moos. 2 luvussa kerrottujen tapausten kanssa, sillä jokainen teko kerran tapahduttuaan pyrkii uudistumaan.

Mutta nyttemmin, kun professori Sayce on uskaltanut siirtää kaldealaisten ja asyrialaisten kuninkaitten elinajan kaksituhatta vuotta kauemmaksi ajassa taaksepäin, on Sargonin täytynyt olla ainakin 2000 vuotta Moosesta aikaisempi. Tuo tiedemiesten myönnytys on merkillepantava, mutta luvuista puuttuu vieläkin yksi nolla tai pari.

Mitä nyt tästä johdonmukaisesti seuraa? Epäilemättä se antaa meille oikeuden sanoa, että tarina, jonka Esra kertoo Mooseksesta, on hänen oppimansa Babylonissa, ja että hän sovitti Sargonista kerrotun allegorian juutalaiseen lainsäätäjään. Sanalla sanoen 2 Moos. kirja ei ensinkään ollut Mooseksen kirjottama vaan Esra sen uudestaan pani kokoon vanhoista aineksista.

Mutta miksikä siinä tapauksessa tämä myöhempiaikaiseen kaldealaiseen ja sabealaiseen sukupuolipalvelukseen vihitty pappi ei lisännyt muita symboleita ja salakertomuksia, jotka sukupuolisilta aineksiltaan olisivat olleet paljon karkeampia? Me olemme kuulleet, että israelilaisten alkuperäinen usko oli aivan erilainen kuin miksi sen talmudistit vuosisatoja myöhemmin ja ennen heitä David ja Hiskia kehittivät.

Kaikki tämä, huolimatta siitä pelkästään eksoterisesta aineistosta, joka nykyään liittyy kumpaankin *testamenttiin*, on aivan riittävää asettamaan raamatun esoteristen teosten joukkoon ja näkemään raamatun salaisessa järjestelmässä yhteyttä intialaisen, kaldealaisen ja egyptiläisen symbolismin kanssa. Koko jakso raamatullisia salakuvia ja numeroita, saatuina tähtitieteellisistä havainnoista — tähtitiede ja teologia ovat näet olleet läheisissä tekemisissä toistensa kanssa — tavataan Intian sekä eksoterisissa että esoterisissa järjestelmissä. Nuo luvut ja niiden symbolit, eläinradan merkit, planetat, niiden aspektit ja „noodit" („solmut") — viimemainittu nimi on äskettäin siirtynyt myös uudenaikaiseen kasvitieteeseen — tunnetaan astronomiassa „sekstiilien", „kvartiilien" y. m. nimillä. Niitä ovat muinaiset kansat käyttäneet aikakausista aikakausiin ja niillä on yh-

[1]) George Smith, *Chaldean Account of Genesis*, pp. 299, 300.

deltä puolen sama merkitys kuin heprealaisilla lukumerkeillä. Alkeisgeometrian varhaisimmat muodot ovat varmaan ihmisten mieleen johtuneet taivaankappalten katselemisesta ja näiden keskinäisestä ryhmityksestä. Sentähden itämaisen esoterismin vanhimpia symboleita ovat ympyrä, piste, kolmio, neliö, viisikanta ja kuusikulmio sekä muut tasokuviot, erilukuisine sivuineen ja erisuuruisine kulmineen. Tämä osoittaa geometrisen vertauskuvaston olleen tiedossa ja käytännössä yhtä kauan kuin tämä maa on ollut.

Jos lähdemme tästä edellytyksestä, tulee olemaan helppo käsittää, kuinka itse luonto, ilman jumalallisten opettajien apuakin, olisi voinut opettaa alkuperäiselle ihmiskunnalle luvullisen ja geometrisen vertauskuvakielen ensimäiset perusteet. [1]) Siksipä huomaamme lukuja ja kuvioita olleen käytännössä ajatuksen ilmaisuna ja muistiinpanona kaikissa muinaisissa symbolisissa uskontokirjoissa. Nuo merkit ovat aina samoja, ainoastaan muutamilla vaihteluilla, jotka ovat syntyneet ensimäisistä kuvista. Siten Kosmoksen, sen kasvun ja sen kehkiytymisen mysterioitten kehitys ja keskinäinen suhde — sekä henkisellä että fyysillisellä, sekä abstraktisella että konkretisella alalla — ensiksi kuvattiin ja pantiin muistiin vaihtuvien geometristen kuvioitten avulla. Jokainen maailmansynty alkoi ympyrästä, pisteestä, kolmiosta ja neliöstä, aina 9-lukuun asti, jolloin sen yhdistelmäksi tuli ensimäinen viiva ja ympyrä — pytagoralaisten mystillinen kymmenikkö, kaiken summa, joka sisältää ja ilmaisee koko Kosmoksen mysteriot. Nämä mysteriot on sata kertaa täydellisemmin ilmaistu hindulaisessa järjestelmässä kuin missään muualla, jos ken vaan voi ymmärtää sen mystillistä kieltä. Luvut 3 ja 4, yhdistettyinä 7, ja myös 5, 6, 9 ja 10 ovat salatieteellisten maailmansyntyjen kulmakivet. Tämä kymmenikkö tuhansine yhdistelmineen löytyy joka osassa maan piiriä. Se tavataan Hindustanin ja Keski-Aasian luolissa ja kallioon hakatuissa temppeleissä, Egyptin ja Amerikan pyramideissa ja kivipatsaissa, Ozymandjasin katakombeissa, Kaukasian lumihuippuisilla vuorenrinteillä, Palenquen [2]) raunioissa, Pääsiäissaarella, [3]) kaikkialla, minne vain muinaisaikalaisen jalka kantoi. Kolmonen ja nelonen, kolmio ja neliö eli yleismaailmalliset miehen ja naisen vertauskuvat, osottaen kehittyvän jumaluuden ensimäistä olemuspuolta, ovat saaneet ainaisen merkkinsä taivaalla „eteläisessä ristissä" [4])

---

[1]) Muistutukseksi siitä, kuinka Mooseksen *esoterinen* uskonto monta kertaa tukahutettiin ja Jehovahin palvelus, sellaisena kuin David sen uudisti, pantiin sen sijalle, kuten esim. Hiskia teki, vertaa *Isis Unveiled*'iä (II, 436—42). Varmaan on täytynyt olla sangen hyvät syyt, miksi saddusealaiset, joihin kuuluivat miltei kaikki Judean ylimmäispapit, pitivät kiinni Mooseksen laeista ja halveksivat n. k. „*Mooseksen kirjoja*", tuota Synagogan *Pentateukiä* ja *Talmudia*?

[2]) Muinaisaikainen rauniokaupunki Meksikossa. Suom.

[3]) Polyneesian saaristossa, kuuluisa suunnattomista kivipatsaistaan. Suom.

[4]) Neljä kirkasta tähteä eteläisellä taivaanpuoliskolla, joiden yhdistysviivat muodostavat ristin. Meille nämä eivät koskaan näy. Suom.

ja samoin egyptiläisessä silmukkaristissä (♀). Sattuvasti lausuu *The Source of Measures* kirjan tekijä:

Jos kuutio vieritetään auki, muodostaa se Taun eli egyptiläisen ristin tai kristillisen ristin.[1] . . Jos ensinmainittuun lisätään ympyrä, muodostuu silmukkaristi . . . luvut 3 ja 4, laskettuina ristillä, muodostavat (heprealaisten) kultaisen kynttilänjalan (kaikkein pyhimmässä) sekä 3+4=7 ja 6+1=7 päivää *viikkopyörässä*, kuten auringon seitsemän valoa. Ja niinkuin 7 valosta kokoonpantu viikko oli aiheena *kuukaudelle* ja *vuodelle*, niin se myös on *syntymisen ajanmitta*. . . Ristinmuotoa esittää siis siihen liittyvä lukusuhde 113: 355, ja symboli täydellistyy, *kun ihminen liitetään ristille.* [2]) Tämänlainen mittaus asetettiin ajatuksissa yhteyteen ihmiselämän *syntyaatteen* kanssa. Siitä johtui *sukupuolinen kuva*.

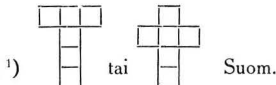
Runomme osottavat, että risti ja nuo luvut olivat huomattavina tekijöinä muinaisessa maailmansynnyssä. Mutta me voimme käyttää hyödyksemme saman tekijän kokoomia todistuksia siitä kirjan osastosta, jota hän sattuvasti kutsuu „ensimäisiä jälkiä näistä symboleista", osottaaksemme vertauskuvien ja näiden esoterisen merkityksen olleen samoja yli koko maan piirin.

Saatuamme yleiskäsityksen numero-muotojen luonnosta . . . tulee nyt mitä tärkeimmäksi tutkimustehtäväksi katsoa, milloin ja missä niiden olemassaolo ja käyttö ensinnä tuli tunnetuksi. Ovatko ne ylhäältä „ilmotetut" sillä ajalla, jota me kutsumme „historialliseksi" — ja joka on verrattain uudenaikainen, jos otetaan huomioon ihmiskunnan koko ikä? Todella näyttää se aika, jolloin ihminen sai nämä haltuunsa, olleen kauempana taaksepäin vanhoista egyptiläisistä kuin vanhat egyptiläiset ovat meistä.

Pääsiäissaaret keskellä Tyyntä Valtamerta näyttävät olevan viimeisiä vuorenhuippuja *meren alle vajonneesta mantereesta,* sentähden että näille kukkuloille on runsaasti kasattu kyklooppimaisia kuvapatsaita, jäännöksiä suuren ja kehittyneen kansan sivistyksestä, kansan, jonka välttämättä on täytynyt asua hyvin laajalla maa-alalla. Näiden kuvien selkäpuolella tavataan *silmukkaristejä* ja sama risti mukailtuna ihmisen muotoiseksi. Täydellinen kuvaus, johon liittyy valokuvat maasta tiheässä seisovine patsaineen ja myöskin kuvat patsaista, löytyy *London Builderin* tammik. n:ossa 1870. . .

*Naturalist'*issa, joka ilmestyy Salemissa, Massachusetts, eräässä sen aikaisimmissa numeroissa (noin 36) tavataan kertomus muutamista hyvin vanhoista ja omituisista piirroksista Etelä-Amerikan vuorten korkeimmilla harjoilla, joiden piirrosten sanotaan olevan nykyisin eläviä ihmisrotuja aikaisempia. Näiden piirrosten omituisuus on siinä, että niissä näkyy ristille ojennetun miehen [3]) piirteet kuvasarjassa, joka on niin tehty, että *miehen* muodosta viimein kehittyy *ristin* kuva, mutta niin, että ristiä voi pitää miehenä tai miestä ristinä. . .

On tunnettua, että Aztekien kesken säilynyt traditsioni sisältää hyvin täydellisen kertomuksen *vedenpaisumuksesta*. . . Parooni Humboldt sanoo, että meidän tulee etsiä Aztalanin

[1]) Suom.

[2]) Muistettakoon vielä hindulaisten Vittooba, joka on avaruuteen ristiinnaulittu; „pyhän merkin", svastikan merkitys; Plaatonin X-muotoinen ihminen avaruudessa j. n. e.

[3]) Kts. edempänä kuvausta varhaisimmasta arjalaisesta vihkimyksestä, kuinka Vishvakarman ristinmuotoiselle paalulle naulitsee auringon, Vikarttanan, jonka säteet on ryöstetty.

maata, aztekien alkuperäistä asuinpaikkaa, korkealla pohjoisessa, ainakin 42 leveysasteelta; sieltä siirtyessään he viimein saapuivat Meksikon laaksoon. Tuossa laaksossa tuli kaukaisen pohjolan maakummuista solakoita kivipyramideja ja muita rakenteita, joiden jäännöksiä nykyään löydetään. Aztekilaisten muinaisjäännösten ja egyptiläisten muinaisjäännösten vastaavaisuudet ovat hyvin tunnetut . . Atwater tutkittuaan satoja niistä on vakuutettu siitä, että heillä oli tietoa tähtitieteestä. Eräästä aztekien mitä täydellisimmästä pyramidirakenteesta antaa Humboldt seuraavanlaisen kuvauksen:

„Tämän (Papantlan) *seitsenkerroksisen* pyramidin muoto on enemmän suippeneva kuin minkään muun vielä keksityn tämänlaatuisen muistomerkin, mutta se ei ole korkea, vain n. 57 jalkaa, ja sen jalusta on 25 jalkaa leveä joka puolelta. Kuitenkin se on yhdessä suhteessa merkillinen: se on kauttaaltaan rakennettu hakatuista kivistä, tavattoman suurista ja hyvin kauniisti muovailluista, *Kolme* käytävää vei sen huippuun, ja niiden astuimet olivat koristetut hieroglyfi-piirroksilla ja pienillä *komeroilla,* jotka olivat järjestetyt suurta sopusuhtaisuutta noudattaen. Näiden komeroiden luku näyttää viittaavan siihen, että heillä kansalliskalenterissaan oli 318 *yksinkertaista ja kokoonpantua päivämerkkiä*".

Luku 318 on gnostilainen Kristuksen arvo ja Abramin harjotettujen eli ympärileikattujen palvelijoitten kuuluisa luku. [1]) Kun otetaan huomioon, että 318 on *abstraktinen arvo* ja *kaikkiallinen,* se kun ilmaisee halkaisijan suhdetta kehään *yksiönä,* käy ilmeiseksi, miksi sitä on käytetty kansallisen kalenterin kokoonpanossa.

Samanlaisia kuvamerkkejä, numeroita ja esoterisia symboleita tavataan Egyptissä, Perussa, Mexikossa, Pääsiäissaarella, Intiassa, Kaldeassa ja Keski-Aasiassa — ristiinnaulittuja ihmisiä ja kansojen jumalista kehittymisen vertauskuvia — ja kuitenkin tiede tohtii kieltää sen aatteen, että olisi ollut mitään muuta ihmisrotua, joka ei ollut *meidän* kuvamme kaltainen; jumaluusoppi vuorostaan pitää kiinni luomisesta 6000 vuotta sitten, antropologia opettaa meidän polveutuvan apinasta ja papisto lukee polveutumisemme Adamista 4,004 vuotta e. Kr.! !

Pitääkö tutkijan pelätä sitä tuomiota, että häntä ehkä kutsuttaisiin taikauskoiseksi tomppeliksi ja vieläpä valehtelijaksi, ja sen vuoksi pidättyä todistuksia hankkimasta — parhaimpia mitä on saatavana, — vaikkapa ei olekaan vielä koittanut se päivä, jolloin kaikki seitsemän avainta jätettäisiin tieteen eli pikemmin vertauskuvaston alalla työskentelevien oppineitten ja tutkijoitten käsiin? Kun otamme huomioon ne hämmästyttävät keksinnöt, joita geologia ja antropologia on tehnyt ihmisen muinaisuuden suhteen, niin pitääkö meidän — välttääksemme sitä tavanmukaista kohtaloa, mikä odottaa jokaista teologian tai materialismin raivattujen teiden ulkopuolelle pyrkivää — pitääkö meidän riippua kiinni 6000 vuodessa ja „erikoisluomisessa" tai tunnustaa alamaisella ihailulla syntymme ja polveutumisemme apinasta? Ei! niinkauankuin tiedetään, että salaiset asiakirjat sisältävät nuo seitsemän avainta ihmissynnyn mysterioon. Mutta vaikka tieteen teoriat ovatkin niin virheelliset, materialistiset ja ennakkoluuloiset, ovat ne kui-

[1]) Kts. Barnabaan epistola, IX:17. Suom.

tenkin tuhat kertaa lähempänä totuutta kuin jumaluusopin houreet. Viimemainitut ovatkin henkihieverissään jokaisen muun silmissä paitsi kaikkein häikäilemättömimmän sokeauskoisen ja kiihkoilijan. Eli tuntuu siltä kuin muutamat teologian puolustajista olisivat järkensä kadottaneet. Mitä voi näet muuta ajatella, kun huolimatta raamatun kuolleen kirjaimen mahdottomuuksista näitä yhä vielä julkisesti kannatetaan yhtä kiihkeästi kuin konsanaan, ja voi kuulla jumaluusoppineiden väittävän, että vaikka „pyhä kirja huolellisesti pidättyy (?) antamasta mitään suoranaisia aineksia tieteelliseen tietovarastoon, niin he eivät *koskaan* ole sattuneet löytämään yhtään lausetta, *joka ei odottaisi saavansa vahvistusta* tieteen kehittyessä“ [1]) ! ! !

Sentähden meillä ei oikeastaan ole muuta valintaa kuin joko sokeasti tunnustaa tieteen deduktiviset johtopäätökset tai katkaista siteet ja lähteä laajalle ulapalle, pelottomasti katsoen tiedettä silmästä silmään ja esittäen, mitä salainen oppi opettaa, valmiina ottamaan päällemme kaikki tästä johtuvat seuraukset.

Mutta katsokaammepa, eikö tiede kaikkine materialistisine teorioineen, ja vieläpä teologia kuolinkamppailussaan ponnistellen sovittaakseen yhteen Adamista kuluneet 6000 vuotta Sir Charles Lyellin „*Geologisiin todistuksiin ihmisen vanhuudesta*“, [2]) eikö nämä tietämättään tarjookin meille auttavaa kättä. Etnologia, sen mukaan mitä muutamat sen kaikkein oppineimmista harrastajista tunnustavat, huomaa jo mahdottomaksi selittää ihmiskunnan moninaisia muotoja, jollei otaksuta *useita Adameja luoduksi.* He puhuvat „valkoisesta Adamista ja mustasta Adamista ja punaisesta Adamista ja keltaisesta Adamista“. [3]) Paremmin he eivät voisi puhua, jos olisivat aito hindulaisia ja luettelisivat Vaamadeevan ruumistuksia *Linga Puraanan* mukaan. Sillä hindulaiset laskiessaan Shivan uudistuvia syntymiä, sanovat hänen yhdessä Kalpassa olleen *vaaleaverisen,* toisessa *mustavärisen*, vielä toisessa *punavärisen*, jonka jälkeen tuo Kumaara tulee „neljäksi *kellanväriseksi* nuorukaiseksi“. Tämä omituinen „yhteensattuma“, kuten Mr. Proctor sanoisi, puhuu vain tieteellisen aavistuskyvyn eduksi, koska Shiva-Kumaara yksinkertaisesti kuvannollisessa muodossa edustaa eri rotuja ihmisen synnyssä ja kehityksessä. Mutta se on johtanut toiseen aavistusta osottavaan ilmiöön — tällä kertaa teologisissa piireissä. *Primeval Man*-teoksen tuntematon tekijä ponnistellessaan epätoivoisesti suojellakseen Jumalallista Ilmotusta geologian ja antropologian säälimättömiltä ja paljonpuhuvilta keksinnöiltä, lausuu, että „olisi onnetonta, jos raamatun puolustajat olisivat ahdetut siihen asemaan,

[1]) *Primeval Man Unveiled; or the Anthropology of the Bible* saman (tuntemattoman) tekijän kirjottama kuin *The Stars and the Angels,* 1870, p. 14.

[2]) Samanniminen kirja on tuon suuren tiedemiehen kirjottama. Suom.

[3]) *Op. cit.* p. 195.

että heidän joko täytyisi hylätä raamatun inspiratsioni-oppi tai kieltää geologian saavuttamat tulokset" — ja hän löytääkin välitien. Vieläpä hän uhraa paksun nidoksen todistaakseen tämän totuuden: „Adam ei ollut *ensimäinen* tämän maan päällä luotu ihminen". [1]) Adamia aikaisempien ihmisten esillekaivetut jäännökset „antavat lisätodistuksia raamatun todenperäisyydestä eivätkä suinkaan horjuta luottamustamme raamattuun". [2]) Kuinka niin? Mitä yksinkertaisimmalla tavalla. Tekijä lausuu näet, että „tästälähin me (papisto) saatamme jättää tiedemiehet jatkamaan tutkimuksiaan koettamattakaan pidättää heitä vääräuskoisuuden pelotuksella". Tämä mahtaa todella olla suuri huojennus herroille Huxleylle, Tyndallille ja Sir Charles Lyellille!

Raamatunkertomus *ei ala luomisesta*, niinkuin yleensä arvellaan, vaan Adamin ja Evan muodostuksesta, *miljoonia vuosia senjälkeen* kuin meidän planettamme oli luotu. Sen varhempi historia ei ole vielä kirjotettu, mitä raamattuun tulee. . . On saattanut olla ei ainoastaan yksi vaan parikymmentä erilaista rotua maan päällä ennen Adamin aikaa, aivan niinkuin muissa maailmoissa saattaa olla parikymmentä erilaista ihmisrotua. [3])

Keitä siis eli mitä olivat nämä rodut, koska tekijä sittenkin väittää, että Adam oli *ensimäinen meidän rotumme ihminen*? Se oli saatanallinen ihmiskunta ja saatanallisia ihmisrotuja! „Saatana ei koskaan ollut taivaassa; enkelit ja ihmiset ovat yhtä sukua". Se oli Adamia aikaisempi „langenneitten enkeleitten" rotu. Saatana oli „tämän maailman ensimäinen päämies", luemme. Kuoltuaan kapinoimisensa johdosta jäi hän maan päälle ruumiittomana henkenä ja kiusasi Adamia ja Evaa.

Varhaisemmat ajat ennen saatanallista rotua ja varsinkin *Saatanan elinaikana* (! ! !) saattoivat olla patriarkalisen sivistyksen ja verrattain hyvän levon aikoja, — Tubal-Kainien ja Jubalien aikoja, jolloin sekä tieteet että taiteet yrittivät luoda juuriaan kirottuun maaperään. . . Mikä aine kertovalle runoelmalle! . . . On täytynyt silloinkin sattua välttämättömiä tapahtumia. Me näemme edessämme . . . iloisen alkuaikojen rakastelijan armastelevan punastuvaa morsiantaan kastehelmeisenä iltana tanskalaisten tammien alla, jotka silloin kasvoivat, missä nyt ei enää tammia kasva . . . näemme harmaapäisen alkuaikojen patriarkan . . . alkuaikojen lasten viattomina leikkivän hänen vieressään. . . Tuhansia tällaisia kuvia nousee eteemme! [4])

Tämä katsaus ajassa taaksepäin saatanalliseen „punastuvaan morsiameen" Saatanan viattomuudenpäivinä, on yhtä runollinen kuin omaperäinen. Nykyaikainen kristillinen morsian — joka meidän päivinämme usein ei punastukaan nykyaikaisen armastelijansa edessä — voisi saada siveellisen opetuksen tältä

[1]) Varsinkin katsoen siihen todistukseen, jonka antaa itse auktorisoitu raamattu (1 Moos. 4: 16, 17), siinä kun Kain menee Nodin maalle ja siellä ottaa itselleen vaimon.

[2]) *Ibid.* p. 194.

[3]) *Ibid.* p. 55.

[4]) *Ibid.* pp. 206—7.

Saatanan tyttäreltä, joku on luotu ensimäisen inhimillisen elämänkertojansa rikkaassa mielikuvituksessa. Nämä kuvat — ja niiden todellisen arvon käsittämiseksi olisivat ne luettavat siitä kirjasta, jossa ne esitetään — ovat kaikki syntyneet sillä silmämäärällä, että ne voisivat sovittaa yhteen ilmotetun erehtymättömän Jumalansanan ja sellaiset tuhoisat tieteelliset teokset kuin Sir. Charles Lyellin *Antiquity of Man*. Mutta tämä ei estä totuutta näkymästä näiden houreiden alta, joita tekijä ei ole uskaltanut merkitä omalla tai edes lainatulla nimellään. Sillä hänen Adamia aikaisemmat rotunsa — ei saatanalliset vaan yksinkertaisesti atlantilaiset ja ennen näitä hermafroditiset — mainitaan kyllä raamatussa, jos sitä luetaan esoterisesti, niinkuin tehdään Salaisessa Opissa. Sen seitsemän avainta aukaisee mysteriot, menneet ja tulevat, seitsemän suuren juurirodun ja seitsemän Kalpan salaisuudet. Esoterinen ihmissynty ja vieläpä esoterinen geologia varmaan saa tieteeltä hylkäystuomion, aivan niinkuin saatanalliset ja Adamia aikaisemmat rodut. Mutta jos tiedemiehet, kun ei heillä ole muuta keinoa vaikeuksistaan pääsemiseksi, ovat pakotetut näistä kahdesta valitsemaan, olemme varmat siitä, että he silloin tulevat hyväksymään muinaisaikaisen opin — raamatusta huolimattakin — kunpa vain edes suunnilleen osataan Mysteriokieltä.

III Luku.

Alkuaikainen periaine ja Jumalajatus.

Koska olisi mieletöntä väittää, että me jo tuntisimme kaikki olevaiset syyt, on meidän lupa omaksua, jos niin on tarvis, *kokonaan uusi tekijä.*

Jos otaksumme sen, mikä ei vielä ole tarkalleen oikeutettua, nim. että väräily-hypoteesi selittää kaikki tosiasiat, tulee meidän vielä ratkaista, josko väräjävän eetterin olemassaolo silti on todistettu. *Me emme voi jyrkästi väittää, ettei mikään muu ehdotelma selittäisi tosiasioita.* Newtonin otaksuma „pikkuosasista" myönnetään sortuneeksi interferenssin [1]) johdosta mutta sillä ei ole tätä nykyä toista kilpailijaa. Kuitenkin olisi erinomaisen suotavaa, kuten kaikissa tällaisissa hypoteeseissa, löytää jotakin vahvistusta sivultapäin, jotakin todistusta *muualta, otaksutun eetteri-teorian tukemiseksi.* . . Muutamat hypoteesit nojautuvat pikkuosasten äärettömän pieneen rakenteeseen ja toimintaan. Niinkuin on luonnollista tässä tapauksessa, ei näitä väitteitä koskaan voi suoranaisesti todistaa. Niiden ainoa ansio on siinä, että ne *sopivalla tavalla kuvaavat ilmiöitä.* Ne ovat *välillisesti johdettuja kuvitelmia.*

Logic, kirj. ALEXANDER BAIN, LL. D., Part II, p. 133.

Eetteri — tuo otaksuman varassa oleva Proteus, [2]) yksi uudenaikaisen tieteen „välillisesti johdettuja kuvitelmia", joka kuitenkin on niin kauan ollut hyväksyttynä — on yksi alempia „prinsippejä" siitä, mitä me kutsumme alkuaikaiseksi periaineeksi, sanskritinkielellä Aakaashaksi, yksi muinaisuuden unelmista, joka jälleen on tullut nykyaikaisen tieteen unelmaksi. Se on muinaisten filosofien säilyneistä spekulatsioneista suurin, ja samalla rohkein. Mutta salatieteilijöille sekä eetteri että alkuaikainen periaine molemmat ovat todellisuuksia. Selvästi sanoaksemme eetteri on astralivalo, ja alkuaikainen periaine on Aakaasha, Jumalajatuksen Upaadhi.

Nykyisellä kielellä Jumalajatusta paremmin voisi kutsua kosmilliseksi aatteiluksi, hengeksi; Aakaashaa kosmilliseksi periaineeksi, materiaksi. Nämä olemassaolon alfa ja oomega ovat ainoan Ehdottoman Olemassaolon kaksi *näkymö-*

---

[1]) „Interferenssi" on se tosiasia, että kaksi fysikalista aaltoa vaikuttaa toisiinsa, niin että toisen aallonharjan sattuessa toisen laskuun syntyy tyyneys (vedessä), hiljaisuus (ääniaalloissa) tai pimeys (valoaalloissa). Suom.

[2]) Moniin muotoihin mielensä mukaan pukeutuva taru-olento, joka aina pääsi tavottelijansa käsistä. Suom.

puolta. Ehdottomuutta ei muinaisuudessa milloinkaan puhuteltu eikä edes mainittu millään nimellä paitsi allegorisesti. Vanhimmassa arjalaisessa rodussa, hindulaisessa, ei älykkäitten kansanluokkien jumalanpalvelus koskaan ollut kuten kreikkalaisilla ihmeellisten muotojen ja taideteosten ihailemista, olkoonpa kuinkakin harrasta; kreikkalaisilla se myöhemmin johti ihmistenkaltaisten jumalien palvelukseen. Mutta vaikka kreikkalainen filosofi ihaili muotoa ja hindulainen viisas ainoastaan „käsitti todellisen suhteen maallisen kauneuden ja ikuisen totuuden välillä" — niin molempien kansojen sivistymättömät eivät kumpaakaan ajatuskantaa milloinkaan käsittäneet.

He eivät sitä vielä nytkään käsitä. Jumal-aatteen kehitys käy käsi kädessä ihmisen oman älyllisen kehityksen kanssa. Tämä on niin totta, että jaloinkin ajatus, mihin jonkun ajan uskonnollinen henki saattaa kohota, tulee näyttämään karkealta irvikuvalta seuraavan aikakauden filosofisten ajattelijain mielestä. Filosofien täytyisi itse tulla *vihityiksi käsittämiskyvyn mysterioihin,* ennenkuin he voisivat saada oikean käsityksen muinaisaikalaisten ajatustavasta, mitä tulee tähän kaikkein metafyysillisimpään kysymykseen. Muussa tapauksessa — ilman vihkimystä — tulee jokaisella ajattelijalla aina olemaan: „tähänasti saat mennä, mutta ei edemmä", jonka rajan määrää hänen oma älykykynsä niin selvästi ja erehtymättömästi kuin karman laki määrää kehityksen rajat kullekin kansalle tai rodulle sen kierroskautena. Ilman vihkimystä tulevat ajan uskonnollisen ajattelun ihanteet aina joutumaan siipirikoiksi ja pysymään kykenemättöminä korkeammalle kohoutumaan, sillä idealistiset yhtä hyvin kuin realistiset ajattelijat, vieläpä vapaa-ajattelijat ovat kukin vain ympäristönsä ja aikakautensa luonnollinen tulos ja tuote. Kumpaistenkin ihanteet ovat vain välttämättömiä tuloksia heidän luonteenlaadustaan ja siitä älynkehityksen muodosta, jonka kansa kokonaisuudessaan on saavuttanut. Sentähden, niinkuin jo huomautettiin, länsimaisen metafysikan korkeimmat lentoyritykset ovat jääneet kauas totuuden alapuolelle. Suurin osa tavallisesta agnostisesta spekulatsionista, mitä tulee „ensimäisen syyn" olemassaoloon, on tuskin sen parempaa kuin verhottua materialismia — nimistö vain hieman erilainen. Niinkin suuri ajattelija kuin Mr. Herbert Spencer puhuu „Tutkimattomasta" toisinaan sellaisilla sanoilla, jotka ilmaisevat materialistisen ajattelun kuolettavaa vaikutusta. Materialismi on niinkuin tuhoisa erämaantuuli pyyhkäissyt pois ja polttanut karreksi kaiken pohdinnan olemisen äärimmäisistä kysymyksistä.

Niinpä esim. kun Spencer kutsuu „ensimäistä syytä", „Tutkimatonta", „ilmiöitten kautta *ilmeneväksi* voimaksi" ja „äärettömäksi ikuiseksi *energiaksi*", on selvää, että hän on käsittänyt ainoastaan *fyysillisen* puolen olemassaolon mysteriosta — vain kosmillisen periaineen energian. Ainoan Todellisuuden toinen yhtäikuinen puoli, kosmillinen Aatteilu, on kokonaan jäänyt huomioon

ottamatta, ja mitä sen noumenoniin tulee, tuntuu siltä kuin sitä ei olisi ensinkään olemassa tuon suuren ajattelijan mielestä. Epäilemättä tämä yksipuolinen tapa käsitellä kysymystä johtuu suuressa määrin siitä turmiollisesta länsimaisesta tavasta, että tajunta alistetaan aineesta riippuvaksi ja pidetään molekyylien liikunnon „syrjätuotteena".

Neljännen rodun varhaisimmista ajoista asti, jolloin henkeä yksin palveltiin ja mysterio oli ilmotettuna, aina kreikkalaisen taiteen viimeiseen kukoistusaikaan, kristinuskon päivänkoitteessa, uskalsivat ainoastaan helleenit julkisesti pystyttää alttarin „Tuntemattomalle Jumalalle". Mitä lieneekään apostoli Paavalilla ollut syvällisessä mielessään, kun hän selitti atenalaisille, että tämä „Tuntematon", jota he tietämättömyydessään palvelivat, oli hänen itsensä saarnaama todellinen Jumala — niin ainakaan se Jumaluus *ei ollut* Jehovah eikä „maailman ja kaikkien olioitten luoja". Sillä se, joka „ei asu *käsillä tehdyissä* temppeleissä", (Ap. T. 17: 23, 24) ei ole „Israelin Jumala" vaan sekä muinaisen että nykyisen panteistin „Tuntematon".

Jumalajatusta ei voi määritellä eikä sen merkitystä selittää, paitsi niiden lukemattomien kosmillisen periaineen ilmennysten avulla, joissa sen henkisesti tajuavat ne, jotka voivat. Kun tämän sanomme, määriteltyämme sitä Tuntemattomaksi Jumaluudeksi, abstraktiseksi, personattomaksi, suvuttomaksi, joka on pidettävä jokaisen maailmansynnyn ja senjälkeisen kehityksen juurena, on samaa kuin emme mitään siitä sanoisi. Se olisi samaa kuin jos yrittäisimme muodostaa jonkun ylimaallisen ekvatsionin, vaikka meillä olisi käsillämme sen nimitysten todellisen arvon johtamiseksi ainoastaan joukko *tuntemattomia* tekijöitä. Ainoastaan sen paikka löydetään ikivanhoissa alkuperäisissä vertauskuvatauluissa, joissa se, kuten jo on osotettu, kuvataan rajattomana pimeytenä, minkä piirissä esiintyy ensimäinen keskipitse valkoisena; siten symbolisoidaan yhdenikäisen ja yhtäikuisen henki-aineen esiintymistä ilmiömaailmassa ennen ensimäistä erilaistumistaan. Kun „yksi tulee kahdeksi", voidaan sitä nimittää hengeksi *ja* aineeksi. „Henkeen" kuuluu jokainen tajunnan ilmaus, takaisinheijastuva (reflektivinen) tai suoranainen, ja „itsetiedoton tarkotuksenmukaisuus" — käyttääksemme uudenaikaista länsimaisen n. k. *filosofian* omaksumaa nimitystä — jonka todistuksena on elonprinsippi ja luonnon alistuminen muuttumattoman Lain majesteetilliselle syyketjulle. „Ainetta" täytyy pitää ulkokohtaisuutena puhtaimmassa aatemuodossaan, itseolevaisena perustuksena, jonka seitsenäiset manvantaran aikuiset erilaistumat muodostavat ilmiöiden takana olevan ulkokohtaisen todellisuuden kullakin tajuisen olemassaolon asteella. Kaikkiallisen Pralajan kestäessä on Kosmillinen Aatteilu olemassaolematon, ja eri määrässä erilaistuneet kosmillisen periaineen tilat sulautuvat takaisin alkuperäiseen tilaansa, joka on abstraktista uinuvaa ulkokohtaisuutta.

Manvantarinen sysäys alkaa siitä, että Kosmillinen Aatteilu, Maailmanjärki herää uudelleen, samanaikuisesti ja rinnakkain kosmillisen periaineen ensimäisen ilmaantumisen kanssa erilaistumattomasta pralaja-tilastaan. Periaine on Jumalajatuksen käyttöväline Manvantaran ajalla. Senjälkeen Ehdoton Viisaus kuvastaikse Aatteiluunsa, ja siitä on tuloksena kosmillinen energia, Foohat, sellaisen ylimaallisen prosessin kautta, joka on ihmistajuntaa tuonnempana ja sille käsittämätön. Toimettoman periaineen helmassa värähdellen Foohat pakottaa sen toimintaan ja johtaa sen ensimäisiä erilaistumia Kosmillisen Tajunnan kaikilla seitsemällä tasoilla. On siis seitsemän protyyliä — niinkuin niitä nyt kutsutaan, vaikka arjalainen muinaisuus kutsui niitä seitsemäksi prakritiksi eli luonnoksi. Nämä protyylit ovat kukin alallaan ne *suhteellisesti* yhdenluontoiset perustat, jotka eriluontoisuuden jatkaessa ilmennyskulkuaan maailmankaikkeuden kehittyessä erilaistuvat siksi ihmeelliseksi moninaisuudeksi, jonka ilmiöelämä meille näyttää omilla havaintotasoillamme. Sana „suhteellisesti" on täydellä tarkotuksella käytetty, koska itse tuollaisen prosessin tapahtuminen, joka viepi erilaistumattoman kosmillisen periaineen ensimäisiin jakautumisiin, kun se muuttuu seitsemäksi kehityksenperustaksi, pakottaa meitä pitämään kunkin tason protyyliä ainoastaan yhtenä *välitilana*, mihin periaine asettuu matkallaan abstraktisuudesta täyteen ulkokohtaisuuteen. Sana protyyli on kotoisin Mr. Crookes'ilta, tuolta kuuluisalta kemistiltä. Hän antoi sen nimen *esi-aineelle*, jos niin voisimme kutsua alkuaikaista ja puhtaasti yhdenluontoista substanssia, minkä tiede aavistaa tai miltei on havainnut muodostavan atomin äärimmäisen kokoomuksen. Mutta alkuaikaisen aineen ensimäinen jakautuminen atomeiksi ja molekyyleiksi alkaa tapahtua myöhemmin kuin meidän seitsemän protyylin kehitys. Viimeistä näistä protyyleistä on Mr. Crookes juuri etsimässä, sittenkun hän äskettäin on huomannut mahdolliseksi sen olemassaolon meidän tasollamme.

Kosmillisen Aatteilun sanotaan olevan olematon Pralajan aikakausina, siitä yksinkertaisesta syystä, ettei silloin ole ketään eikä mitään sen vaikutuksia tajuamassa. Ei voi olla mitään tajunnan ilmausta, ei puoli-tietoisuutta eikä edes „itsetiedotonta tarkotusperäisyyttä" muuten paitsi jonkun aineellisen välineen kautta. Se tahtoo sanoa: tällä meidän tasollamme, missä ihmistajunta luonnollisessa tilassaan ei voi liidellä tuolle puolelle sen, mikä tunnetaan ylimaallisen metafysikan nimellä, voi henki ainoastaan jonkun molekyyleistä kokoonpannun yhdistymän avulla puhjeta esiin yksilöllisen tai alitajuisen itsekohtaisuuden virtana. Ja koska aine tajunnasta erillään on paljas aatelma, niin molemmat nämä Ehdottomuuden puolet — kosmillinen periaine ja kosmillinen aatteilu — ovat toisistaan riippuvaisia. Tarkkuutta noudattaaksemme ja hämminkiä ja väärinkäsitystä välttääksemme olisi „aine"-sanaa käytettävä mahdollisesti aistittavien esineitten kokonaissummasta ja sanaa „periaine" noumenoneista, sillä koska

meidän tasomme ilmiöt ovat tajuavan minän luomuksia — sen oman itsekohtaisuuden muunnoksia — niin kaikilla „ainetiloilla, jotka edustavat aistittavien kappaleitten kokonaissummaa“, voi olla ainoastaan suhteellinen ja puhtaasti ilmiöllinen olemassaolo meidän tasomme lapsille. Niinkuin uudenaikaiset idealistit sanoisivat, subjektin ja objektin yhteistyö saa aikaan aistimusesineen, eli ilmiön.

Mutta tämä ei välttämättä vie siihen johtopäätökseen, että samoin olisi laita kaikilla muilla tasoilla; että noiden kahden yhteistyö erilaistumisensa seitsemällä tasolla johtaisi seitsemään ilmiöjoukkoutumaan, jotka samaten itsessään olisivat olemattomia, vaikka ne olisivat konkretisia todellisuuksia niille olennoille, joiden kokemuksiin ne kuuluvat yhtenä osana, samalla tavalla kuin vuoret ja joet ympärillämme ovat todellisia fyysikon näkökannalta, vaikka ne metafyysikon kannalta ovat epätodellisia aistimusharhoja. Olisi erehdys niin sanoa tai edes käsittää. Korkeimman metafysikan kannalta koko maailmankaikkeus, jumalat siihen luettuina, on Harhaa (Maajaata). Mutta harha sille, joka itse on harhaa, on erilainen kullakin tajunnantasolla eikä meillä ole enemmän oikeutta dogmatisesti kiistellä siitä, minkälaatuiset ovat minän tajunnankyvyt sanokaamme esim. kuudennella tasolla, kuin meillä on oikeutta pitää omia havaintojamme samoina kuin muurahaisen *omalla* tajunnantasollaan tekemiä havaintoja eikä tehdä toisia toisten mittapuuksi. Kosmillinen aatteilu kuvastuneena johonkin prinsippiin eli Upaadhiin (perustaan) saa aikaan yksilöllisen minän tajunnan. Sen ilmennys vaihtelee Upaadhin asteen mukaan. Niin esim. Manaksen nimellä tunnetun prinsipin kautta se herää äly-tajuntana; mutta Buddhin hienommin erilaistuneessa kudoksessa (kuudennessa ainetilassa) — Buddhin, joka kokemuksiaan saadakseen nojautuu Manakseen — se ilmenee henkisen intuitsionin virtana.

Puhdas objekti, tajunnan esine tajunnasta erotettuna on meille tuntematon eläessämme kolmiulottuvaisen maailmamme tasolla, sillä me tunnemme ainoastaan ne sisäiset olotilat, jotka se synnyttää tajuavassa minässä. Ja niinkauankuin kestää subjektin ja objektin, tajuavan ja tajutun vastakohta — nim. niinkauankuin me käytämme viittä aistintamme eikä useampia emmekä osaa erottaa kaikkitajuavaa minäämme näiden aistimien orjuudesta — niinkauan tulee olemaan *personalliselle* minälle mahdotonta murtautua niiden sulkujen läpi, jotka erottavat sitä tuntemasta ,,olioita itsessään“ eli periainetta.

Tuo minä kulkiessaan eteenpäin kasvavan itsekohtaisuuden asteikolla on pakotettu tyhjentämään kokemukset kullakin tasolla. Mutta ennenkuin yksiö on uponnut kokonaisuuteen, joko tällä tai jollakin muulla tasolla, ja sekä subjekti että objekti katoavat nirvaanisen tilan ehdottomaan kielteisyyteen — nim. taaskin ,,kielteisyyteen“ *meidän tasoltamme nähtynä* — ei sitä ennen ole saavutettu kaikkitiedon huippu, tieto ,,olioista itsessään“ eikä lähestytty tuota vielä pelottavampaa arvotusta, jonka edessä korkeimmankin Dhjaan Tshoohanin täytyy ku-

martaa äänettömyydessä ja tietämättömyydessä — sitä Sanomatonta Mysteriota, jota veedaantalaiset kutsuvat Parabrahmaniksi.

Näin ollen kaikki ne, jotka ovat koettaneet antaa nimeä Tutkimattomalle Prinsipille, ovat vain halventaneet sitä. Puhuminenkin Kosmillisesta Aatteilusta — paitsi sen *ilmiölliseltä* puolelta — on samaa kuin koettaa säilyttää pulloon alkuaikaista Kaaosta tai varustaa iäisyys painetulla nimilipulla.

Mitä sitten on ,,alkuaikainen periaine'', tuo salaperäinen aines, josta alkemia aina puhui ja joka kaikkina aikoina on ollut filosofisen spekulatsionin esineenä? Mitä se voi olla lopullisesti, vieläpä *ilmiöllisessä* tilassaan ennen erilaistumista? Myöskin *se* on kaikki ilmenneessä luonnossa mutta aistimillemme — *ei mitään.* Sitä kutsutaan kaikissa maailmansynnyissä eri nimillä, siihen viitataan jokaisessa filosofisessa järjestelmässä ja se näkyy vielä tänä päivänä olevan luonnon käsintavottamaton Proteus. Me koskemme siihen emmekä sitä tunne; me katselemme sitä näkemättä kuitenkaan; me hengitämme sitä emmekä huomaa; me kuulemme ja haistelemme sitä, vähääkään tuntematta, että se on siinä, sillä se on jokaisessa molekyylissä siitä, jota me harhassamme ja tietämättömyydessämme pidämme aineena jossakin sen tilassa tahi havaitsemme tunteena tai ajatuksena. Lyhyesti sanoen se on jokaisen mahdollisen ilmiön Upaadhi eli väline, olkoon se ilmiö fyysillinen, älyllinen tai psyykillinen. I Moos. kirjan alkulauseissa ja kaldealaisessa maailmansynnyssä, Intian *Puraanoissa* ja Egyptin *Kuolleitten Kirjassa*, kaikkialla se avaa ilmennyksen aikakauden. Sitä kutsutaan Kaaokseksi ja Vesien Kasvoiksi, joita Tuntemattomasta lähtevä Henki hedelmöittää, mikä sen Hengen nimi sitten lieneekään.

Intialaisten pyhien kirjojen tekijät menevät vielä syvemmälle olioitten kehityksen alkuperään kuin Thales tai Job, sillä ne sanovat:

> Älystä (jota *Puraanoissa* kutsutaan Mahatiksi), yhtyneenä Tietämättömyyteen (= Iishvaraan, *personalliseen* jumaluuteen), *kulettavan voimansa saattamana,* jossa hitauden ominaisuus (*tamas*, tajuttomuus) on ylivallalla, — lähtee *Eetteri* — eetteristä ilma, ilmasta lämpö, lämmöstä vesi, ja vedestä maa ynnä kaikki siinä oleva.

„Tästä, tästä samasta Itsestä sai Eetteri alkunsa", sanoo VEEDA.[1])

Tästä käy selvästi ilmi, ettei *tämä* eetteri — lähteneenä neljäntenä asteena „Älyn, yhtyneenä Tietämättömyyteen", yhdestä *vuodatuksesta* — ole korkein prinsippi, *jumaliasynnyttävä* Olento, jota kreikkalaiset ja latinalaiset palvelivat nimellä „Pater, Omnipotens Aether" ja „Magnus Aether" [2]) sen kokonaissummassa. Eetterin, jonka voimat muinaisaikoina jaettiin seitsenkertaiseen asteikkoon, lukemattomine alajaotuksineen ja eroavaisuuksineen — siitä uloimmasta

---

[1]) *Taittiriijaka Upanishad,* II Vallii, I Anuvaaka.

[2]) „Isä kaikkivaltias Eetteri" ja „Suuri Eetteri". Suom.

vaikutusten liepeestä asti, joka meidän tieteellemme on niin tuttu, aina siihen „painottomaan periaineeseen“, joka kerran tunnustettiin „avaruuden eetteriksi“, mutta nyt on tulemaisillaan hylätyksi — on aina ollut kaikilla tiedon aloilla kiusottavana arvotuksena. Meidän päiviemme mytologit ja symbologit hämmästyvät toiselta puolen tästä käsittämättömästä korotuksesta ja toiselta puolen siitä alennuksesta, joka on tälle jumaloidulle Olennolle ominainen samoissa uskonnollisissa järjestelmissä, ja joutuvat usein mitä naurettavimpiin erehdyksiin. Kirkko pysyen kallionlujasti kiinni kaikissa ensiaikojensa erehtyneissä tulkinnoissa, on tehnyt eetteristä saatanallisten legionain asumasijan. Siinä on koko ,,langenneitten" enkeleitten hierarkia eli järjestö; *Cosmocratores*, ,,maailmankannattajat" piispa Bossuetin mukaan; *Mundi Tenentes*, ,,Maailmanhaltijat", niinkuin Tertullianus niitä kutsuu; *Mundi Domini*, ,,Maailmanvallat" eli oikeammin ,,Maailmanvaltiaat"; *Curbati* eli ,,Kaareutuvat" j. n. e.; siten tähdet ja taivaankappaleet radoissaan kulkien ovat tulleet — perkeleiksi!

Näin on näet kirkko tulkinnut lauseen: ,,Sillä meillä ei ole taistelu lihaa ja verta vastaan vaan pääruhtinoita ja valtoja vastaan, tämän pimeyden maailmanherroja [1]) vastaan" (Ef. 6: 12). Edempänä Paavali puhuu henkisistä pahuuksista avaruudessa — *spiritualia nequitiæ in cælestibus* — ja latinalaiset kirjat antavat erilaisia nimiä näille ,,pahuuksille", viattomille ,,elementaleille". Mutta tällä kertaa kirkko on oikeassa, vaikka se on väärässä kutsuessaan niitä kaikkia pahoiksi hengiksi. Astralivalo eli alempi eetteri on täynnä tajuisia, puolitajuisia ja tajuttomia olentoja; kirkolla vain on vähemmän valtaa näiden yli kuin näkymättömien mikrobien tai moskitien yli.

Erotus, mikä tehdään eetterin seitsemän tilan välillä — nim. sen eetterin, joka itse on yksi seitsemästä kosmillisesta prinsipistä, kun taas muinaiskansojen Aitheer oli kaikkiallinen Tuli — näkyy Zoroasterin ja Pselluksen lauseista niitä toisiinsa verrattaessa. Edellinen sanoi: „Kysy siltä neuvoa ainoastaan kun se on muotoa ja kuvaa vailla“ — *absque forma et figura* — joka merkitsee: vailla liekkejä ja kekäleitä. „Kun sillä on muoto, älä siitä välitä“, opettaa Psellus, „mutta kun se on muodoton, tottele sitä, sillä silloin se on pyhä tuli, ja kaikki, mitä se sinulle paljastaa, on oleva totta“. [2]) Tämä osottaa, että eetterillä, joka itse on yksi Aakaashan olemuspuoli, vuorostaan on seitsemän puolta eli „prinsippiä“.

Kaikki muinaiskansat jumaloivat eetteriä, katsoen sen painottomuuteen ja uinuviin mahdollisuuksiin. Virgilius kutsuu Jupiteria nimeltä *Pater Omnipotens Aether* ja „suuri Eetteri“. [3]) Hindulaiset ovat myös asettaneet sen jumaluuk-

[1]) Viimeinen nimitys on juuri alkukielessä „kosmokratores“. Suom.

[2]) *Zoroasterin oraakkeleita*, „Effatum“, XVI.

[3]) *Georgica* II, 325.

siensa joukkoon Aakaashan, eetterin kokonaissumman nimellä. Ja homoiomerisen [1]) filosofiajärjestelmän alkuunpanija, klatsomenilainen Anaksagoras, uskoi lujasti, että kaikkien olioitten henkiset alkutyypit samoinkuin niiden ainekset löytyvät rajattomassa eetterissä, missä ne syntyivät, mistä ne kehittyivät ja minne ne palasivat — salatieteellinen oppi.

Näin käy selville, että eetteristä, kun katsotaan sen korkeimpaan yhteenvetoon, joka kerran tehtiin ihmiskaltaiseksi, lähti ensimäinen aate personallisesta luovasta Jumalasta. Filosofisille hindulaisille elementit ovat *taamasa* s. o. „vailla *älyn* antamaa valoa ja älyä pimentäviä".

Meidän on nyt täydellisesti käsiteltävä kysymystä Alkuperäisen Kaaoksen ja Juuriprinsipin mystillisestä merkityksestä ja osotettava, että ne muinaisissa filosofisissa järjestelmissä liittyivät Aakaashaan, jota väärin on käännetty eetteriksi, ja myöskin Maajaahan, harhaan, jonka miehinen puoli on Iishvara. Sen lisäksi puhumme Älynprinsipistä eli oikeammin näkymättömistä, aineettomista ominaisuuksista niissä näkyväisissä ja aineellisissa elementeissä, jotka „lähtivät alkuaikaisesta Kaaoksesta."

Sillä „mitä on alkuaikainen Kaaos muuta kuin eetteri?" — kysyttiin *Isis Unveiledissä*. Ei nykyaikainen eetteri, ei sellaisena kuin se nyt tunnustetaan vaan sellaisena kuin se oli tunnettu muinaisille filosofeille kauan ennen Mooseksen aikaa — aitheer kaikkine salaperäisine ja okkultisine ominaisuuksineen, joka itsessään sisältää kaiken luomismahdollisuuden siemenet. Ylempi Eetteri eli Aakaasha on jokaisen olevaisen muodon ja olennon Taivaallinen Neitsyt ja Äiti, jonka helmasta, niinpiankuin se on Jumalallisen Hengen hedelmöittämä, lähtevät olemassaoloon aine ja elämä, voima ja toiminta. Aitheer on hindulaisten Aditi ja se on Aakaasha. Sähkö, magnetismi, lämpö, valo ja kemiallinen toiminta ovat nykyään vielä niin vähän tunnetut, että uudet tosiasiat alinomaa lisäävät tietopiiriämme. Kuka tietää, missä loppuu tämän protealaisen (monimuotoisen) jättiläisen — eetterin — valta tai missä on sen salaperäinen synty? Kuka, tarkotamme me, niistä, jotka kieltävät sen Hengen, joka eetterissä työskentelee ja joka siitä kehittää ilmi kaikki näkyväiset muodot?

On oleva helppo työ näyttää, että maailmansynnyn tarinat ylt'yli maanpiirin perustuvat muinaiskansain omistamaan tietoon näistä tieteistä, jotka meidän päivinämme ovat liittoutuneet kehitysoppia tukemaan; ja vielä jatkettu tutkimus voi kenties todistaa, että nuo muinaisaikalaiset paremmin kuin me nyt tunsivat itse kehityksen totuuden, käsittäen sen sekä fyysilliseltä että henkiseltä puoleltaan.

---

[1]) Anaksagoran järjestelmää kutsuttiin „homoiomeriseksi" eli „yhtäläisosaiseksi", koska hänen mukaansa Kaaoksen alkuperäiset ainekset olivat kokoonpantuja keskenään samanlaatuisista osasista. Suom.

Vanhoille filosofeille oli kehitys yleinen oppilause, teoreemi. Se käsitti *kokonaisuuden* a oli yleisesti tunnustettu periaate; sitävastoin meidän nykyiset kehitysopin puoltajat vielä kykenevät meille esittämään ainoastaan spekulativisia teorioja, *yksipuolisia*, jollei kokonaan *kielteisiä*, väitelmiä. Turhaan uudenaikaisen viisauden edustajat tahtoisivat lopettaa keskustelun ja väittää koko kysymyksen tulleen ratkaistuksi, vain senvuoksi että Mooseksen . . . kertomuksen hämärä esitystapa sotii „eksaktisen tieteen" tarkkaa tutkimusta vastaan.[1])

Jos käännymme *Manun lakeihin*, löydämme niistä kaikkien näiden aatteiden esityypin. Nämä lait ovat länsimailta kadonneet alkuperäisessä muodossaan, ne ovat vääristyneet myöhempien interpolatsionien, „selvitysten" ja lisäysten kautta, mutta kuitenkin ne ovat säilyttäneet tarpeeksi paljon muinaisesta hengestään todistaakseen oikean luonteensa.

„Poistaen pimeyden, itseolevainen Herra (Vishnu, Naaraajana y. m.) ilmeni; ja haluten synnyttää olentoja omasta olemuksestaan, loi hän alussa yksin veden. Siihen hän laski siemenen. Siitä tuli Kultainen Muna."

Mistä tämä Itseolevainen Herra? Sitä kutsutaan Täksi ja sitä puhutellaan „Pimeydeksi, käsittämättömäksi, vailla määrättyjä ominaisuuksia olevaksi, keksimättömäksi, tutkimattomaksi, ikäänkuin kokonaan unessa uinuvaksi". Asuttuaan siinä Munassa kokonaisen Jumalallisen Vuoden hän, „jota maailmassa kutsutaan Brahmaaksi," halkaisee munan kahdeksi ja ylemmästä puolesta hän muodostaa taivaan, alemmasta maan, ja keskimäisestä taivaan ja „alinomaisen vetten paikan".[2])

Heti näiden värsyjen jälkeen seuraa kuitenkin jotakin, mikä meille on tärkeämpää, koska se kokonaan vahvistaa esoteriset oppimme. Värsystä 14 värsyyn 36 esitetään kehitys samassa järjestyksessä kuin esoterinen filosofia sitä kuvaa. Tätä ei voi helposti vastaan sanoa. Itse Meedhaatithi, Virasvaaminin poika ja kommentarion, Manubhaasjan, tekijä, jonka teoksen ikä länsimaisten orientalistien mukaan on 1000 v. e. Kr., auttaa meitä huomautuksillaan totuuden perille. Hän näkyy itse olevan haluton enempää ilmottamaan, joko sentähden että hän tiesi, mitä suurelta yleisöltä oli pidettävä salassa, tai hän muuten todella oli hämmennyksessä. Kuitenkin se mitä hän lausuu, tekee ihmisen ja luonnon seitsenäisen prinsipin kyllin selväksi.

Alkakaamme Neuvojen eli „*Lakien*" ensimäisestä luvusta, senjälkeen kuin Itseolevainen Herra, Tuntemattoman „Pimeyden" Ilmenemätön Logos, ilmestyy Kultaisessa Munassa. Tästä munasta

11. „Siitä, mikä on jaottamaton (erilaistumaton) Syy, ikuinen, joka on eikä ole, siitä lähti se Miehinen, jota maailmassa kutsutaan Brahmaaksi".

---

[1]) *Isis Unveiled.*

[2]) *Op. cit.*, I:5—13, Burnellin käännös.

Tässä niinkuin kaikissa alkuperäisissä filosofisissa järjestelmissä, me löydämme „Munaa", ympyrää eli nollaa, rajatonta äärettömyyttä nimitettävän „Siksi", [1]) ja Brahmaata, joka on ainoastaan ensimäinen Yksiö, kutsuttavan „Miehiseksi" Jumalaksi, s. o. hedelmöittäväksi prinsipiksi. Se on ⦶ eli 10, kymmenikkö. Ainoastaan seitsenäisyyden tasolla eli meidän maailmassamme sitä kutsutaan Brahmaaksi. Yhdistyneen kymmenikön tasolla, todellisuuden valtakunnassa tämä miehinen Brahmaa on Harhaa.

14. „Itsestä (Aatmanah) hän loi Älyn, joka on eikä ole, ja Älystä Minuuden (itsetietoisuuden), *(a)* hallitsijan, *(b)* Herran".

(a) Äly on Manas. Meedhaatithi, kommentaattori, aivan oikein huomauttaa tähän, että on laita aivan päinvastoin, ja osottaa interpolatsioonin ja uudestaan muovailun jo tapahtuneeksi, sillä Manas lähtee Ahamkaarasta eli (kaikkiallisesta) Itsetajunnasta, kuten Manas mikrokosmoksessa lähtee Mahatista eli Mahaa-Buddhista (ihmisessä Buddhista). Sillä Manas on kaksinainen niinkuin Colebrooke sen näyttää kääntäessään: „Äly, joka *välittää sekä aistimuksen että toiminnan*, on elin sukulaisuutensa nojalla, ollen samanlaatuinen kuin muut elimet". [2]) „Muut" tässä tarkottaa, että Manas, meidän viides prinsippimme (*viides*, koska ruumista kutsuttiin *ensimäiseksi*, joka järjestys on päinvastainen kuin oikea filosofinen järjestys) on sukua sekä Aatmaa-Buddhin että neljän alemman prinsipin kanssa. Tästä johtuu meidän oppimme, että Manas seuraa Aatmaa-Buddhia Deevakhaniin, ja että alempi Manas, s. o. Manaksen jäännökset eli törky, jää Kaama Ruupan luokse Limbukseen eli Kaama Lookaan, „kuorien" tyyssijaan.

(b) Meedhaatithi kääntää tämän „Minästä tietoiseksi" eli Minäksi, eikä hallitsijaksi, kuten orientalistit tekevät. Samaten he myös kääntävät seuraavan värsyn:

16. „Hän myöskin saatettuaan noiden kuuden (suuren Itsen ja viiden aistimuselimen) sanomattoman kirkkaiden hienot osat yhtymään minän elementteihin (aatmamaatraasu), loi kaikki olennot".

Taas Meedhaatithin mukaan pitäisi tämän kohdan olla maatraabhih eikä aatmamaatraasu ja siten siis kuulua seuraavasti:

„Hän läpäistyään noiden kuuden äärettömän kirkkaat, hienot osat, minän elementeillä, loi kaikki olennot".

Jälkimäisen lukutavan täytyy olla oikea, koska Hän, Itse, on se, mitä me kutsumme Aatmaaksi, ja siten on seitsemäs prinsippi, „kuuden" yhdistelmä. Tämä on myöskin *Maanava Dharma Shaastran* julkaisijan mielipide, sillä hän

---

[1]) Pythagoralaisen kolmion ihanteellinen huippu.

[2]) Katso A. Coke Burnellin käännöstä, Ed. W. Hopkinsin, Ph. D. julkaisemaa.

näyttää intuitivisesti päässeen paljon syvemmälle tämän viisausopin henkeen kuin kääntäjä, t:ri Burnell-vainaja. Hän ei näet ole epätietoinen tehdessään valinnan Kulluuka Bhattan tekstin ja Meedhaatithin kommentarion välillä. Hyläten Kulluuka Bhattan *tanmaatran* eli hienot ainekset ja *aatmamaatran*, hän sanoo, tarkottaen prinsipeillä Kosmillista Itseä:

„Kuusi näyttää pikemmin olevan *manas* ynnä viisi prinsippiä, eetteri, ilma, tuli, vesi, maa; 'yhdistettyään viisi osaa noista kuudesta henkiseen elementtiin *(seitsemänteen)* hän (siten) loi kaikki olevaiset oliot' . . . *aatmamaatra* on siis henkinen atomi vastakohtana alkeellisille, järkeä-puuttuville ,hänen minänsä elementeille.' "

Näin hän oikaisee 17 värsyn käännöksen:

„Koska tämän Yhden ruumiillisten muotojen hienot ainekset riippuvat noista kuudesta, niin viisaat kutsuvat hänen muotoaan Shariiraksi".

Ja hän lisää, että „elementit" tässä tarkottaa osastoja eli osia (eli prinsippejä), joka tulkinta syntyy 19 värsystä, näin kuuluvasta:

„Tämä ei-ikuinen (maailma) syntyy siis Ikuisesta *noiden seitsemän* hyvin kirkkaiden prinsippien (Purusha) hienojen muotoainesten kautta."

Julkaisija muistuttaa tämän Meedhaatithin korjauksen johdosta: „viittä elementtiä *ynnä* älyä *(Manas)* ja itsetietoisuutta *(Ahamkaara)* [1]) tässä luultavasti tarkotetaan; 'hienot elementit', kuten ennenkin (merkitsevät) 'hienoja muoto-osia' (eli prinsippejä)", Värsy 20 näyttää tämän oikeaksi, sanoen näistä viidestä elementistä eli hienoista muoto-osasista (Ruupa *ynnä* Manas ja itsetietoisuus), että ne muodostavat „seitsemän Purushaa" eli Prinsippiä, joita *Puraanoissa* kutsutaan „seitsemäksi Prakritiksi".

Sitäpaitsi näistä „viidestä elementistä" eli „viidestä osasesta" puhutaan 27 värsyssä, jossa sanotaan: „ne, joita kutsutaan atomisiksi, häviämättömiksi osasiksi" ja jotka sentähden ovat „toista kuin Njaajan atomit".

Tämä luova Brahmaa, joka lähtee Maailmanmunasta eli Kultaisesta Munasta, yhdistää itsessään sekä miehisen että naisellisen prinsipin. Hän on lyhyesti sanoen samaa kuin kaikki luovat Prootologoi. Brahmaasta ei kuitenkaan voisi sanoa kuten Dionysoksesta

πρωτόγονον διφυῆ τρίγονον Βακχεῖον Ἄνακτα
Ἄγριον ἄρρητον κρύφιον δικέρωτα δίμορφον [2])

[1]) Ahamkaaralla, ollen kaikkiallinen Itsetietoisuus, on kolminainen olemuspuoli, ja niin myös Manaksella. Sillä tämä „minä-käsitys" eli Minä on joko *sattva*, „puhdas lepo" tai esiintyy *radshaksena*, toimivana, tai pysyy *tamaksena*, „seisovana", pimeänä. Se kuuluu taivaaseen ja maahan ja se saa itselleen eetterin ominaisuudet.

[2]) Suomeksi: „(ylistän) esikoista, kaksiluontoista, kolmisyntyistä Bakkhosta Herraa, villiä, salaperäistä, kätkettyä, kaksisarvista kaksimuotoista". Suom.

todellakin Bakkos sellainen kuin Kuu-Jehovah, jonka arkissa olevan *symbolin* edessä David alastomana tanssi — koskei Brahmaan nimessä ja kunniaksi koskaan vietetty mitään hillittömiä „dionysolaisjuhlia.“ Kaikki tuollainen julkinen jumalanpalvelus oli eksoterista ja kaikkialla turmeltuivat suuret yleismaailmalliset symbolit, kuten nyt Krishnan symbolin suhteen tekevät Bombayn vallabaatshaarjat, „lapsi-jumalan“ seuraajat. Mutta onko nämä kansanomaiset jumalat todellinen jumaluus? Ovatko ne seitsenäisen luomiston — ihminen siihen luettuna — huippu ja yhteenveto? Mahdotonta! Kukin niistä, sekä pakanalliset että kristityt, on vain yksi porras tuosta Jumaltietoisuuden seitsenäisestä porraspuusta. Ain Sufin sanotaan ilmenevän Jehovahin nimen seitsemän kirjaimen kautta, ja Jehovahin ympärille asettivat hänen tunnustajansa Seitsemän Läsnäolon Enkeliä — hänen seitsemän prinsippiänsä — sittenkun hän oli anastanut Tuntemattoman Rajattoman paikan. Mutta miltei jokaisessa koulukunnassa nämä mainitaan. Puhtaassa Saankhja-filosofiassa Mahat, Ahamkaara ja viisi Tanmaatraa nimitetään seitsemäksi Prakritiksi eli Luonnoksi ja lasketaan Mahaa-Buddhista eli Mahatista maahan saakka. [1])

Kuitenkin, vaikka Esra rabbinisia tarkotuksia varten onkin niin suuresti muuttanut alkuperäistä elohistista esitystä, ja vaikka itse *esoterinenkin* merkitys heprealaisissa kirjakääröissä onkin monasti niin tympäisevä, vieläpä usein enemmänkin kuin ulkonainen verho eli puku — niin, kunhan vaan jehovistiset osat poistetaan, huomataan kyllä, että Mooseksen kirjat ovat täynnä puhdasta salatiedettä ja verratonta tietoa, varsinkin kuudessa ensimäisessä luvussa.

Jos raamattua luetaan *Kabbalan* avulla, löytyy ihmeellinen salatieteellisten totuuksien temppeli ja syvälle salattu kauneuden lähde kätkettynä sen ulkonaisen laitoksen, *näkyväisen* rakennusmuodon alle, vaikka se näennäisestä sopusuhtaisuudestaan huolimatta ei kestä kylmän järjen kritikkiä eikä ilmaise salaisen totuutensa ikää, sillä se kuuluu kaikille ajoille. Enemmän viisautta on kätkettynä *Puraanoiden* ja raamatun ulkonaisiin *taruihin* kuin kaikkiin maailmankirjallisuuden eksoterisiin *tosiasioihin* ja tieteeseen ja enemmän salaista tositiedettä kuin kaikissa akatemioissa on eksaktista tietoa. Tai selvemmin ja painavammin puhuen on yhtä paljon esoterista viisautta muutamissa eksoteristen *Puraanoiden* ja Mooseksen kirjojen osissa kuin niissä on mielettömyyksiä ja tahallista lapsellista sepitystä, jos niitä luetaan kuolleen kirjaimen mukaan ja sen tuhoisan tulkinnan jälkeen, jota suuret dogmatiset uskonnot ja varsinkin niiden lahkot käyttävät.

Lukekoon kuka tahansa I Moos. Kirjan ensimäisiä värsyjä ja ajatelkoon niitä. Niissä „Jumala“ käskee toista „Jumalaa“, joka tekee hänen käskynsä —

[1]) Katso *Saankhja Kaarikaa*, III ja sen kommentarioita.

vieläpä kuningas Jaakko I:n varovaisessa englantilais-protestantisessa mahtiarvon voittaneessa käännöksessä.

„Alussa“ — hepreankielessä ei ole mitään sanaa ikuisuuden ilmaisemiseksi — „Jumala“ [1]) muodostaa taivaan ja maan; maa on „muodoton ja tyhjä“ ja taivas itse asiassa ei ole taivas vaan „Syvyys“, Kaaos, jonka päällä on pimeys. [2])

„Ja Jumalan henki liikkui vetten päällä“ eli Äärettömän Avaruuden Suuressa Syvyydessä. Ja tämä henki on Naaraajana eli Vishnu.

„Ja Jumala sanoi: tulkoon vahvuus. . . “ Ja „Jumala“, toinen, totteli ja „teki vahvuuden“. „Ja Jumala sanoi: tulkoon valkeus“. Ja „valkeus tuli“. Nytpä valkeus tässä ei ensinkään merkitse valoa vaan kuten kabbalassa miesnaisellista Adam Kadmonia eli Sefiraa (henkistä valoa), sillä ne ovat yhtä; kaldealaisen *Lukujen Kirjan* mukaan ne ovat *toisarvoisia* enkeleitä, sillä ensiasteiset ovat Elohim, jotka ovat tuon „muodostavan“ *Jumalan* kokonaissumma. Sillä kelle ovat lausutut nuo käskysanat? Ja kuka on käskijä? Se mikä käskee, on ikuinen laki, ja se, joka tottelee, on Elohim, tunnettu tekijä, joka toimii *x*:ssä ja *x*:n kanssa (x on tuntemattoman suuruuden yhteistekijä, Yhteen voimaan sisältyvät eri voimat). Kaikki tämä on salatiedettä ja löytyy muinaisissa Runoissa. On aivan yhdentekevää, kutsummeko näitä „Voimia“ Dhjaan Tshoohaneiksi tai Aufanim'iksi, kuten Hesekiel tekee.

„Ainokainen kaikkiallinen valo, joka ihmiselle on Pimeys, on aina olemassa“, sanoo kaldealainen *Lukujen Kirja*. Siitä lähtee aikakausittain Voima eli Energia, joka heijastuu Syvyyteen, Kaaokseen, tulevien maailmoiden varastohuoneeseen. Ja kerran herättyään se alkaa liikkua ja hedelmöittää uinuvia voimia, jotka siinä aina ovat läsnä ikuisina mahdollisuuksina. Silloin heräävät uu-

---

[1]) Sana „ikuisuus“, jolla kristityt tulkitsevat lausetapaa „ajasta aikaan“, ei löydy heprean kielessä. „Oulam“, sanoo Le Clerc, merkitsee ainoastaan sellaista aikaa, jonka alkua ja loppua ei tunneta. Se ei merkitse „rajatonta jatkumista“ ja sana „ainiaan“ vanhassa testamentissa merkitsee ainoastaan „kauan aikaa“, Eikä „ikuisuus“- sanaa *Puraanoissakaan* käytetä kristillisessä merkityksessä. Sillä *Vishnu Puraanassa* sanotaan selvästi, että „ikuisuudella“ ja „kuolemattomuudella“ ainoastaan tarkotetaan „olemassaoloa Kalpan loppuun asti“ (II Kirja, 8 luku).

[2]) Orfilainen jumalsynty on hengeltään puhtaasti itämainen ja intialainen. Ne peräkkäiset muutokset, joiden läpi se on käynyt, ovat nyt erottaneet sen kauaksi muinaisen maailmansynnyn hengestä, niinkuin näkyy sitä verratessa vaikkapa Hesiodoksen Theogoniaan. Kuitenkin totinen arjalais-hindulainen henki paistaa esille kaikkialta sekä Hesiodoksen että orfeolaisten järjestelmistä. (Katso James Darmesteterin merkillistä kirjaa „*Cosmogonies Aryennes*“ hänen *Essais Orientaux* joukossa). Niinpä kreikkalainen käsitys Kaaoksesta on sama kuin salaisen Viisaususkonnon. Hesiodoksen mukaan siis Kaaos on ääretön, rajaton ja aluton jatkumiseltaan, se on aatelma ja samalla näkyväinen läsnäolo, avaruus pimeyden täyttämä, joka on alkuaikainen aine kosmosta varhemmassa tilassaan. Etymologisessa merkityksessään Kaaos on avaruus Aristoteleen mukaan ja avaruus on meidän filosofiamme mukaan aina näkymätön ja tutkimaton Jumaluus.

destaan Brahmaat ja Buddhat — yhtäikuiset voimat — ja uusi maailmankaikkeus alottaa olemassaolonsa.

Sefer Jetzirahissa, kabbalistisessa luomisen kirjassa tekijä nähtävästi on toistanut Manun sanoja. Siinä kuvataan Jumalallista Periainetta yksin ikuisuudesta asti olemassaolevaksi, rajattomaksi ja ehdottomaksi, ja sanotaan sen itsestään lähettäneen hengen. [1]) „Yksi on elävän Jumalan henki, siunattu olkoon Sen nimi, joka elää ainiaan. Ääni, henki ja sana, tämä on Pyhä Henki“ [2]) Ja tämä on kabbalistinen abstraktinen kolminaisuus, jonka kristityt kirkkoisät niin häikäilemättömästi tekivät ihmiskaltaiseksi. Tästä Kolminkertaisesti Yhdestä vuoti ulos koko Kosmos. Ensinnä Yhdestä vuoti luku kaksi eli ilma (Isä), luova aines; ja sitten luku kolme, Vesi (Äiti), lähti ilmasta; Eetteri eli Tuli täydentää mystillisen nelinäisyyden, Arbo-al'in. [3]) „Kun Salatun Salattu halusi itsensä paljastaa, teki hän ensin pisteen (alkuaikaisen pisteen eli ensimäisen Sefiran, Ilman eli Pyhän Hengen), muodostuneena pyhään muotoon (kymmeneksi Sefirothiksi eli Taivaalliseksi Ihmiseksi) ja peitti sen rikkaalla ja loistavalla Puvulla, *joka on tämä maailma.* [4])

„Hän tekee tuulen sanansaattajikseen, liekinloimun palvelijoikseen“, sanoo *Jetzirah*, (X:10) näyttäen siinä, kuinka kosmillisia luonteeltaan olivat elementit joiden merkitys myöhemmin rajotettiin, ja näyttäen, että henki läpäisee jokaisen Kosmoksen atomin.

Paavali kutsuu näkymättömiä kosmillisia olentoja „Elementeiksi“. [5]) Mutta nyt Elementit ovat alentuneet ja rajottuneet olemaan atomeja, joista ei toistaiseksi tiedetä mitään ja jotka ovat ainoastaan „välttämättömyyden lapsia“, kuten eetterikin. Niinkuin sanoimme *Isis Unveiled*-kirjassa:

> Alkuaikaiset elementti-raukat ovat kauan olleet maanpaossa ja meidän kunnianhimoiset fyysikkomme kilpailevat päättääkseen, kuka saa lisätä yhden uuden jäsenen suunnilleen kuudenkymmenen „alkuaineen“ tuskin lentokykyiseen poikueeseen.

Tätä nykyä riehuu uudenaikaisessa kemiassa taistelu nimityksistä. Meiltä kielletään oikeus kutsua näitä substansseja „kemiallisiksi elementeiksi“, sillä nämä eivät muka ole „itseolevaisten olemusten alkuaikaisia prinsippejä, joista maailma muodostettiin“, Plaatonin mukaan. Tällaiset käsitykset „elementeistä“ („alku-

---

[1]) *Ilmenneen* hengen: Ehdoton Jumalhenki on yhtä Alkuaikaisen Periaineen kanssa; Parabrahman ja Muulaprakriti ovat olemukseltaan yhtä. Sentähden kosmillinen aatteilu ja kosmillinen periaine myöskin alkeisluonnoltaan ovat yhtä.

[2]) *Sefer Jetzirah*, Luku I, Mishna IX.

[3]) Ibid. „Arba“ -sanasta johdetaan Abram.

[4]) *Zohar*, I: 2 a.

[5]) Kreikankielellä *στοιχεια*, jota Paavali käyttää Kol. 2:20 (vrt. sama sana 2 Piet. 3:10, 12). Suom.

aineista") olivat tarpeeksi hyviä vanhalle kreikkalaiselle filosofialle, mutta nykyaikainen tiede ne hylkää, sillä kuten Mr. William Crookes sanoo: „ne ovat epäonnistuneita nimityksiä" ja kokeellinen tiede ei tahdo olla „missään tekemisissä minkäänlaisten muiden olemusten kanssa kuin niiden, joita se voi nähdä, maistaa tai kosketella. Se jättää muut metafyysikoille". Meidän tulee tuntea itsemme kiitollisiksi siitä, että se edes niille ne jäättä.

Tätä „Alkuaikaista Periainetta" kutsuvat muutamat Kaaokseksi. Plaato ja pytagoralaiset kutsuivat sitä Maailmansieluksi, sittekun se tuli sen hengen hedelmöittämäksi, joka lepää Alkuvesien eli Kaaoksen päällä. Kabbalistit sanovat, että tuo vetten päällä uinuva prinsippi heijastuessaan vesiin, „loi" näkyväisen, ilmenneen maailman harhakuvat. Kaaosta se oli ennen tätä „heijastusta", eetteri sen jälkeen, mutta aina se on Jumaluus, joka täyttää avaruuden ja kaikki oliot. Se on olioitten näkymätön, painoton henki, ja myös se näkyväinen, vaan liiankin hyvin kosketeltava neste, joka säteilee terveen magnetisoijan sormenpäistä, sillä se on elollismagnetismi — elämä itse. Markiisi de Mirville kutsuu sitä ivallisesti „kaikkivaltiaaksi tähtiusvaksi", ja vielä tänä päivänä teurgistit ja salatieteilijät sitä nimittävät „eläväksi tuleksi", eikä ole sitä hindulaista, joka päivänkoitteessa harjottaa edes jonkinlaista meditatsionia, ken ei tuntisi sen vaikutuksia. Se on „valon henki" ja Magnes (magnetti). Niinkuin eräs vastustaja aivan oikein lausui, Magus ja Magnes ovat vain kaksi samasta rungosta kasvanutta haaraa ja tuovat samoja tuloksia ilmi. Ja tässä nimityksessä „elävä tuli" me voimme myöskin löytää sen merkityksen, joka piilee *Zend Avestan* hämmentävässä lauseessa, että „on tuli, joka suo tiedon tulevaisuudesta, tieteen ja rakastettavan puheen:" s. o. joka kehittää ihmeellisen kaunopuheisuuden sibyllassa, [1]) herkkätuntoisessa henkilössä, vieläpä muutamissa puhujissa. Kirjottaen tästä asiasta *Isis Unveiledissä* me sanoimme:

> Muinaiskansojen Kaaos, zoroasterilaisten Pyhä Tuli eli persialaisten Atash-Behram; muinaisten germaanien Hermes-tuli eli Elmes-tuli [2]), Kybelen salama, Apollon palava tulisoihtu, Panin alttarilla palava liekki, Akropoliin ja Vestan temppeleissä oleva sammumaton tuli, Pluuton kypärin tulenliekki, loistavat kipinät Dioskuurien päähineissä, Gorgonin päässä, Pallaksen kypärissä ja Merkuriuksen sauvassa, egyptiläinen Ptah-Ra, kreikkalainen Zeus Kataibatees („laskeutuva") Pausaniaan mukaan, helluntain tuliset kielet, Mooseksen palava pensas, korven tulipatsas ja Abramin palava lamppu, „pohjattoman syvyyden" Ikuinen Tuli, delfolaiset oraakkelipaikan höyryt, rosenkreutsiläisten Tähtivalo, hindulaisten adeptien Aakaasha, Eliphas Lévin astralivalo, magnetistien hermo-aura ja fluidumi, Reichenbachin Od, Thuryn Psykoodi ja ekteninen voima, Sergeant Cox'in „psyykillinen voima" ja muutamien naturalistien ilmakehän-magnetismi, galvanismi

[1]) Muinaisuuden „tietäjättäriä", ennustavia neitsyitä kutsuttiin „sibylloiksi". Suom.

[2]) „Elmes-tuleksi" kutsuttiin kansan kesken niitä soihdun tai tähden kaltaisia valoja, joita rajusäällä toisinaan näkyy mastojen, korkeiden tankojen j. n. e. huipussa, aiheutuen ulosvirtaavasta sähköstä. Suom.

ja lopuksi sähkö — kaikki nämä ovat vain eri nimiä saman salaperäisen, kaikkiläpäisevän Syyn, kreikkalaisten Arkhaioksen erilaisille ilmennyksille eli tuloksille.

Me lisäämme nyt tähän: se on kaikkea tätä ja paljon enemmän.

Tästä „Tulesta" puhutaan kaikissa hindulaisten pyhissä kirjoissa ja myöskin kabbalistisissa teoksissa. *Zohar* selittää sitä „valkoiseksi salatuksi tuleksi *Risha Havurahissa*", „valkoisessa päässä", jonka tahto saattaa tulisen nesteen juoksemaan 370 virrassa joka suuntaan maailmankaikkeudessa. Se on samaa kuin „Käärme, joka kulkee 370 hyppäyksellä", kuten sanotaan *Sifra Dzenioutha*-kirjassa. Silloin kun „täydellinen ihminen", Metatron, pystytetään, s. o. silloin kun jumalallinen ihminen astuu elämään eläimellisessä elämässä, tulee tämä käärme kolmeksi hengeksi eli Aatmaa-Buddhi-Manakseksi meidän teosofisen sanastomme mukaan.

Siis henki eli kosmillinen aatteilu ja kosmillinen periaine — jonka „prinsipeistä" yksi on eetteri — ovat *yhtä* ja sisältävät kaikki elementit samassa merkityksessä kuin Paavali näistä puhuu. Nämä elementit ovat verhottu yhdistelmä Dhjaan Tshoohaneista, Deevoista, Sefirotheista, Amshaspendeista, pääenkeleistä j. n. e. Tieteen eetteri — Berosuksen Ilus eli kemian protyyli — muodostaa verrannollisesti, niin sanoaksemme, sen *raaka-aineen,* josta yllämainitut rakentajat muodostavat Kosmoksessa olevat aurinkokunnat sen suunnitelman mukaan, mikä ikuisesti on niitä varten viitotettuna Jumalajatuksessa. Ne ovat „taruja", sanotaan meille. Ei enempää kuin eetteri ja atomit, vastaamme me. Molemmat viimemainitut ovat fyysillisen tieteen ehdottomia välttämättömyyksiä, ja Rakentajat ovat metafysikassa yhtä ehdotonta välttämättömyyttä. Meitä kiusataan moitteella: te ette ole koskaan nähneet niitä. Ja me vastaamme materialisteille: oletteko te koskaan nähneet eetteriänne tai atomejanne tai tuota voimaanne? Vieläpä yksi kehitysopin suurimpia nykyaikaisia kannattajia ja Darvinin kumppani sen „keksimisessä", Mr. A. R. Wallace, puhuessaan „luonnollisen valinnan" riittämättömyydestä ihmisen fyysillisen ruumiin selitykseksi, tunnustaa „korkeampien älyolentojen" ohjaavan toiminnan ja sanoo niiden olevan „*välttämättömänä* osana niissä suurissa laeissa, jotka johtavat aineellista maailmaa". [1])

Nämä „korkeimmat älyolennot" ovat salatieteilijöitten Dhjaan Tshoohanit.

Todella ei ole missään nimensä arvoisessa uskontojärjestelmässä montakaan myyttiä, joilla ei olisi sekä historiallinen että tieteellinen perustansa. Syystä lausuu Pococke, „Myytit ovat nykyään todistetut olevan *satuja,* aivan siinä määrässä kuin *me käsitämme ne väärin; totuuksia* siinä määrässä kuin *ne kerran alkuaan käsitettiin oikein*".

Muinaisen opin selvin ja yksinvallitseva käsitys kosmillisesta kehityksestä

---

[1]) *Contributions to the Theory of Natural Selection.*

ja maamme ensimäisestä „luomisesta“ kaikkine sen tuloksine, elimellisine ja *epäelimellisine* — viimemainittu ylen outo sana salatieteilijän käytettäväksi! — on se, että koko Kosmos on lähtenyt Jumalajatuksesta. Tämä Ajatus hedelmöittää aineen, joka on yhtäikuinen kuin Ainoa Todellisuus, ja kaikki, mikä elää ja hengittää, kehittyy Ainoan Muuttumattoman Parabrahman-Muulaprakritin, Ikuisen Ainoan-juuren vuodatuksista. Edellinen näistä (Parabrahman), katsottuna Keskipisteeksi, joka on niin sanoaksemme, käännetty sisäänpäin ihmisälylle aivan saavuttamattomiin piireihin, on Ehdoton Aatelma (abstraktsioni); jotavastoin katsottuna Muulaprakritiksi, kaiken Ikuiseksi Juureksi, se antaa ajattelijalle jonkun edes hämärän käsityksen olemassaolon mysteriosta.

Sentähden opetettiin sisäisissä temppeleissä, että tämä näkyväinen hengen ja aineen maailma on vain konkretinen kuva aatteellisesta abstraktsionista; se oli rakennettu ensimäisen Jumalallisen Aatteen mallin mukaan. Siten maailmamme on ollut olemassa ikuisuudesta asti uinuvassa tilassa. Tätä puhtaasti henkistä maailmaa elähyttävä sielu on Keskusaurinko, itse Korkein Jumaluus. Se, joka aatteesta rakensi konkretisen muodon, ei ollut tämä Yksi, vaan Esikoinen, ja koska se oli rakennettu kaksitoistakulmion [1]) geometrisen kuvion jälkeen, niin Esikoinen „näki hyväksi käyttää 12,000 vuotta sen luomiseen“. Viimemainittu luku esiintyy tyrrenalaisessa maailmansynnyssä, [2]) minkä mukaan ihminen luotiin kuudennella vuosituhannella. Tämä sopii yhteen egyptiläisen teorian kanssa, joka puhuu 6,000 vuodesta, [3]) ja heprealaisten päätelmän kanssa. Mutta se on vain eksoterinen muoto siitä. Salainen oppi selittää, että „12,000 ja 6,000 vuotta“ ovat Brahmaan vuosia, ja yksi Brahmaan päivä on niin pitkä kuin 4,320,000,000 tavallista vuotta. Sankhuniathon *Kosmogoniassaan* [4]) lausuu, että kun tuuli (henki) rakastui omiin prinsippeihinsä (Kaaokseen), tapahtui likeinen yhtyminen, jota yhtymistä kutsuttiin Pothokseksi (πόθος), ja tästä lähti kaiken siemen. Ja Kaaos ei tuntenut omaa jälkeläistään, sillä se oli *tajuton*, mutta sen yhdyttyä tuuleen, syntyi Moot eli Ilus (muta). [5]) Tästä lähtivät luomisen idut ja syntyi maailmankaikkeus. [6])

Zeus-Zeen (Aitheer) ja Khthonia (Kaaotinen Maa) ja Metis (vesi), hänen vaimonsa, Osiris — myöskin eetteriä edustava, Korkeimman Jumaluuden, Amunin, Valon ensilähteen, ensimäinen vuodatus — ja Isis-Latona, taas maa- ja vesi-jumalatar, Mithras, [7]) vuoresta syntynyt Jumala, miehisen Maailmantulen symboli, eli personoitu alkuaikainen valo, ja Mithra, tulen jumalatar, samalla hänen äitinsä ja vaimonsa — nim. tulen puhdas elementti, toimiva eli miehinen prinsippi, jota pidetään valona ja lämpönä, yhtyneenä maahan ja veteen, eli aineeseen, kosmillisen synnytyksen naiselliseen eli passiviseen ainekseen — Mithras, joka on Bordshin persialaisen

---

[1]) Plaato, *Timaios*.

[2]) Suidas, *sub voce* „Tyrrhenia“. Ks. Coryn *Ancient Fragments*, p. 309, 2: nd ed.

[3]) Lukija ymmärtää, että „vuosilla“ tarkotetaan „aikakausia“ eikä vain 13 kuunkierrosta käsittäviä jaksoja.

[4]) Ks. Filon Bybliuksen kreikkalaista käännöstä.

[5]) Cory, *op. cit.* p. 3.

[6]) *Isis Unveiled*, I. 342.

[7]) Mithrasta pidettiin persialaisten kesken *theos ek petras* — „kalliosta (tullut) jumala“.

Maailmanvuoren poika, [1]) josta vuoresta hän säteili esiin loistavana valonsäteenä, Brahmaa, Tuli-Jumala lukuisine seuralaisineen ja hindulainen Agni, säteilevä Jumala, jonka ruumiista lähtee tuhannen kirkkauden virtaa ja *seitsemän* tulenliekkiä ja jonka kunniaksi muutamat brahmiinit tähän päivään asti ylläpitävät lakkaamatonta tulta, Shiva, jota personoi Meeru, hindulaisten maailmanvuori, pelottava Tuli-jumala, jonka taru sanoo laskeutuneen taivaasta, kuten juutalaisten Jehovah, „tulenpatsaassa", ja epälukuiset muut muinaiset kaksisukuiset Jumaluudet — kaikki ne äänekkäästi julistavat salaista merkitystään. Ja mitä näiden myyttien kaksinaismerkitys muuta voisi tarkottaa kuin alkuaikaisen luomisen psyykillis-kemiallista prinsippiä, ensimäistä kehitysjaksoa, jossa tapahtui tuo kolminkertainen ilmennys — henki, voima ja aine; jumalallista *vastaavaisuussuhdetta* lähtökohdallansa kuvattuna sähköttävän hengen tuotteiden, tulen ja veden avioliittona, — kun ne saattavat ilmi maisen lapsen, kosmillisen aineen, *Prima Materian,* jonka sielu on Aitheer ja jonka varjo on astralivalo. [2])

Mutta ne katkelmat maailmansynty-järjestelmistä, jotka ovat meille saapuneet, hylätään nykyään, muka mielettöminä taruina. Kuitenkin salainen tiede, joka on jäänyt eloon siitäkin suuresta vedenpaisumuksesta, joka upotti „antediluvianiset" jättiläiset ja kaiken muistonkin niistä, paitsi salaisessa opissa, raamatussa ja muissa pyhissä kirjoissa säilynyttä tietoa, — se vielä pitää hallussaan avaimen kaikkiin maailmanproblemeihin.

Käyttäkäämme siis tätä avainta kauan unohtuneiden maailmansyntyjen harvinaisiin jäännöksiin ja koettakaamme näiden hajanaisten sirpaleitten avulla palauttaa salaisen opin oikea maailmansynty, joka kerta oli yleismaailmallinen. Se avain sopii niihin kaikkiin. Ei kukaan voi vakavasti tutkia muinaisia filosofisia järjestelmiä huomaamatta, että kaikissa niissä esiintyvä hämmästyttävä käsityskannan yhtäläisyys, hyvin usein jo ulkonaisessa muodossa ja aina niiden salatussa hengessä, ei ole tulosta paljaasta sattumasta vaan yhteisestä päätöksestä, ja että ihmiskunnan nuoruudessa ei ollut muuta kuin yksi kieli, yksi tieto, yksi yleisuskonto, kun ei ollut mitään kirkkoja, ei lahkoja eikä eri uskontunnustuksia vaan kun jokainen ihminen oli itselleen pappi. Ja jos näytetään, että jo noina varhaisina aikoina, joita traditsionin liiotteleva kasvannaisuus on peittänyt näkyvistämme, ihmisten uskonnollinen ajattelu kehittyi myötätuntoisessa keskinäisessä yhteydessä yli koko maanpallon, silloin tulee ilmeiseksi, että tuo ajattelu, joka syntyi millä leveysasteella hyvänsä, sekä kylmässä pohjolassa että polttavissa etelän maissa, sekä idässä että lännessä, oli samojen ilmotusten inspiroima, ja että ihmistä hoidettiin, suojattiin ja elätettiin saman Tiedonpuun siimeksessä.

---

[1]) Bordshia kutsutaan tulivuoreksi, sanallisesti, sentähden että se sisältää tulta, kalliota, maata ja vettä, miehisen eli toimeliaan ja naisellisen eli passivisen aineksen. Tämä myytti on paljonmerkitsevä.

[2]) *Op. cit.* I. 156.

IV Luku.

Kaaos: Theos:[1]) Kosmos.

Nämä kolme on Avaruuden sisällys, eli niinkuin muuan oppinut kabbalisti on määritellyt: „Avaruus, kaikkisisältävä itse mihinkään sisältymättä, on yksinkertaisen Ykseyden ensimäinen ruumistus . . . rajaton ulottuvaisuus." [2]) Mutta sitten hän taas kysyy: „mikä rajaton ulottuvaisuus?" — ja antaa oikean vastauksen: „Kaiken Tuntematon Sisältäjä, *Tuntematon Alkusyy.*" Tämä on kaikkein parhain määritys ja vastaus, kaikkein esoterisin ja tosin, salaisen opin joka puolelta katsottuna.

Avaruus, jota nykyaikaiset viisastelijat tietämättömyydessään ja kuvainraastajain kaltaisessa innossa jokaisen muinaisaikaisen filosofisen aatteen alasrepimiseksi, ovat julistaneet „abstraktiseksi aatteeksi" ja „tyhjyydeksi", onkin todellisuudessa Maailmankaikkeuden Sisältäjä ja sen Ruumis, kaikkine sen seitsemine prinsippeineen. Se on rajattoman suuruinen ruumis, ja sen „Prinsipit", kuten niitä salatieteellisessä sanastossa kutsutaan — jokainen niistä vuorostaan seitsenäinen — ilmentävät meidän ilmiömaailmassamme ainoastaan *ala-osastojensa* karkeimmat kudokset. „Ei kukaan ole koskaan nähnyt elementtejä täydellisinä", sanoo oppimme. Meidän on viisauttamme etsittävä esikansojen alkuperäisistä lausunnoista ja vastasanoista. Juutalaisillakin, kaikkein myöhimmällä näistä kansoista, näkyy kabbalistisissa opeissaan olleen sama aate, kun he puhuvat seitsenpäisestä Avaruuden Käärmeestä, jota kutsutaan „Suureksi Mereksi".

Alussa Alhim loi taivaat ja maan, kuusi (Sefirothia) . . . Ne loivat kuusi ja näihin perustuvat kaikki oliot. Ja nämä (kuusi) riippuvat Kraniumin (Pään) *seitsemästä muodosta* aina mahtavista Mahtavimpaan asti. [3])

Nytpä tuuli, ilma ja henki ovat kaikilla kansoilla olleet samaamerkitseviä. *Pneuma* (henki) ja *Anemos* (tuuli) kreikkalaisilla, *Spiritus* ja *Ventus* latinalaisilla olivat toisiinsa vaihdettavia sanoja, vaikka ne olisivatkin poikenneet alku-

---

[1]) „Jumala". Suom.

[2]) Henry Pratt, M. D., *New Aspects of Life.*

[3]) *Sifrah Dzenioula,* I, 16.

peräisestä merkityksestään, joka oli „Elonhenkäys". Tieteen „voimissa" me näemme vain *aineellisen vaikutelman* jostakin *henkisestä vaikutelmasta,* lähteneenä jostakin niistä neljästä alku-elementistä, jotka me olemme saaneet neljänneltä rodulta, aivan niinkuin me taas tulemme jättämään eetterin eli oikeammin yhden sen karkean ala-osaston täysin ilmenneenä kuudennelle juurirodulle.

Kaaosta kutsuivat muinaisaikalaiset *tajuttomaksi,* koska — Kaaoksen ja avaruuden merkitessä samaa — se edusti ja sisälsi itsessään kaikki elementit niiden kehkeymättömässä ja erilaistumattomassa tilassa. He tekivät eetterin, viidennen elementin, muiden neljän yhteenvedoksi, sillä kreikkalaisten filosofien eetteri ei ollut eetterin pohjasakka, vaikka he kyllä tiesivät enemmän kuin tiede nykyään myöskin tästä sakasta („eetteristä"), jonka tiede aivan oikein arvelee toimivan hyvin monen maan päällä ilmenevän voiman välittäjänä. Heidän eetterinsä oli samaa kuin hindulaisten Aakaasha, mutta fyysikkojen tunnustama eetteri on vain yksi sen ala-osastoista, meidän tasollamme, kabbalistien „astralivalo" kaikkine *pahoine* yhtä hyvin kuin hyvine puolineen.

Koska eetterin peruskäsitettä eli Näkymätöntä Avaruutta katsottiin jumalalliseksi ja ajateltiin Jumaluuden Verhoksi, pidettiin sitä nykyisen elämän ja seuraavan välittäjänä. Muinaisaikalaiset arvelivat, että kun johtavat, toimeliaat Älyolennot — Jumalat — vetäytyvät pois jostakin eetterin osasta *meidän* avaruudessamme eli jostakin niistä neljästä alueesta, joita he valvovat, niin se erityinen alue jää *pahan* haltuun, niinkuin sitä kutsuttiin, koska siitä silloin puuttuu *hyvä.*

Materialistit kieltävät hengen olemassaolon yhteisessä välittäjässä, eetterissä, ja teologia taas tekee hengestä personallisen Jumalan. Mutta kabbalisti pitää kummatkin käsitykset väärinä ja sanoo, että eetterissä elementit edustavat ainoastaan ainetta, sokeita kosmillisia luonnonvoimia, mutta henki edustaa niitä johtavaa älyä. Arjalaiset, hermetiset, orfilaiset ja pythagoralaiset maailmansynty-opit, samoinkuin Sankhuniathonin ja Berosuksen, perustuvat kaikki yhteen epäämättömään määritelmään, nim. että eetteri ja kaaos, eli Plaatonin kielellä äly ja aine, ovat maailmankaikkeuden kaksi alkuperäistä ja ikuista prinsippiä ja aivan riippumattomia kaikesta muusta. Edellinen oli näiden mukaan kaikkiaelähyttävä järkiprinsippi, jotavastoin kaaos oli muodoton vetelä prinsippi, vailla „muotoa ja tajuntaa"; näiden kahden yhtymästä lähti olemassaoloon Universumi (maailmankaikkeus) eli pikemmin universalinen maailma, ensimäinen miesnaisellinen jumaluus; — sen ruumiiksi tuli kaaotinen aine ja sen sieluksi eetteri. Erään Hermeiaksen katkelman mukaan: „Kaaos tästä yhtymästään henkeen saavutti *tajunnan,* loisti mielihyvästä ja siten syntyi Prootogonos, (Esikois-) Valo." [1]) Tämä on se kaikkeuden kolminaisuus, joka perustuu muinaisaikalaisten metafyysillisiin käsityksiin. He näet vastaavaisuuden mukaan päättäen, tekivät ihmisen, joka on älyn ja aineen yhdistelmä, makrokosmoksen mikrokosmokseksi eli Suuren Maailman pienoismaailmaksi. [2])

[1]) Damascius jumalsynnyssään kutsuu sitä nimellä Dis, „kaikkien olioitten paikoilleen asettaja". Cory, *Ancient Fragments,* p. 314.

[2]) *Isis Unveiled,* I, 341.

„Luonto kammoo tyhjyyttä", sanoivat peripatetikot, jotka tavallaan olivat materialisteja, mutta sentään käsittivät, miksi Demokritos opettajansa Leukippoksen lailla opetti, että kaikkien maailmankaikkeudessa löytyvien olioitten ensimäiset prinsipit ovat atomit ja tyhjyys. „Tyhjyys" (Vacuum) merkitsee yksinkertaisesti *uinuvaa* voimaa eli jumaluutta, joka ennen ensimäistä ilmennystään — jolloin se tuli tahdoksi, antaen ensimäisen sysäyksen näille atomeille — oli suuri Olemattomuus, Ain Suf, eli Ei-olio, ja sentähden kaikelle aistimukselle Tyhjyys eli Kaaos.

Tämä Kaaos kuitenkin tuli „Maailmansieluksi" Plaatonin ja pythagoralaisten mukaan. Hindulaisen opin mukaan Jumaluus eetterin eli Aakaashan muodossa läpäisee kaikki oliot. Sitä kutsuivat senvuoksi teurgistit „eläväksi tuleksi", „valon hengeksi" ja joskus „Magneetiksi". Plaatonin mukaan korkein Jumaluus itse rakensi maailman kaksitoistakulmion geometriseen muotoon, ja sen „Esikoinen" syntyi Kaaoksesta ja Alkuaikaisesta Valosta — Keskusauringosta. Tämä Esikoinen oli kuitenkin vain Rakentajien, ensimäisten kokoonpanovoimien lauman kokonaissumma, joita muinaisissa maailmansynnyissä kutsutaan Vanhoiksi, Syvyydestä eli Kaaoksesta ja ensimäisestä pisteestä syntyneiksi. Hän on n. k. Tetragrammaton, seitsemän alemman Sefirothin päänä. Tämä oli myöskin kaldealaisten usko. Filo Juutalainen, puhuen aivan ohimennen esi-isiensä ensimäisistä opettajista, kirjottaa seuraavasti:

> Nämä kaldealaiset arvelivat, että Kosmos *olevaisten olioitten joukossa* (?) on yksinäinen piste, joko itse ollen Jumala (Theos) tai siten että siinä on Jumala, joka itsessään sisältää kaikkien olioitten sielun. [1])

Kaaos, Theos, Kosmos ovat vain yhteenvetonsa — *Avaruuden* — kolme symbolia. Ei voi koskaan toivoa ratkaisevansa tämän nelinäisyyden mysteriota se, joka pitää kiinni *kuolleesta kirjaimesta* edes vanhojen filosofien oppeja tutkiessaan, sellaisina kuin ne nykyään ovat jälellä. Mutta näissäkin Kaaos, Theos, Kosmos ja Avaruus pidetään samaa merkitsevinä kaikessa ikuisuudessa kuin Ainoa Tuntematon Avaruus, josta viimeistä sanaa ei saada tietää kenties ennen seitsemättä kierrostamme. Yhtäkaikki ne allegoriat ja metafyysilliset symbolit, jotka koskevat alkuaikaista ja *täydellistä* kuutiota, ovat hyvin huomattavia vieläpä eksoterisissa *Puraanoissa.*

Niissäkin Brahmaa on Theos, joka kehittyy Kaaoksesta eli Suuresta Syvyydestä, Vesistä, joiden yli henki eli avaruus — henki, joka liikkuu tulevan rajattoman Kosmoksen päällä — äänettömänä lepäjää heräämisensä ensimäisellä hetkellä. Se on myöskin Vishnu, joka nukkuu Ananta-Sheeshan, Suuren Ikuisuuskäärmeen päällä, josta länsimainen teologia on tehnyt — perkeleen, kun se ei

[1]) „Abrahamin vaellus" 32.

tunne kabbalaa, ainoata avainta, joka aukaisee raamatun salaisuudet. Se on ensimäinen kolmio eli pythagoralainen triadi, „*kolmekasvoinen* Jumala", ennenkuin se muuttuu Rajattoman Ympyrän täydellisen kvadraturin [1]) kautta „nelikasvoiseksi" Brahmaaksi. „Hänestä, joka on eikä ole, Ei-olevaisesta, Ikuisesta Syystä, syntyy Olevainen, Purusha", sanoo Manu, lainsäätäjä.

Egyptiläisessä mytologiassa Knef, Ikuinen Paljastumaton Jumala, kuvataan Ikuisuuden käärmeellä, joka kierteleiksi vesiruukun laitojen ympäri, nostaen päänsä veden yli, hedelmöittäen sen hengityksellään. Tässä tapauksessa käärme on Agathodaimoon, Hyvä Henki; vastaiselta näköpuoleltaan se on Kakodaimoon, Paha Henki. Skandinavilaisessa *Eddassa* hunajakaste, Jumalten hedelmä ja luovien toimeliaitten Yggdrasil-mehiläisten tuote, lankee yön hetkinä, kun ilma on kosteutta täynnä; ja pohjoisissa mytologioissa kuvaa se maailman luomista vedestä, ollen luomisen passivinen prinsippi. Tämä kaste on astralivalo yhdessä yhdistelmässään ja sillä on luovia yhtä hyvin kuin hävittäviä ominaisuuksia. Berosuksen kaldealaisessa legendassa, Oannes eli Dagon, mies-kala, kansaa opettaen näyttää lapsi-maailman, vedestä luotuna, ja kaikkien olentojen syntymisen tästä *Prima Materiasta* (Ensi-aineesta). Mooses opettaa, että ainoastaan maa ja vesi voi saattaa elävän sielun olemassaoloon, ja me luemme raamatussa, että kasvit eivät voineet kasvaa, kunnes Ikuinen antoi *sataa* maan päälle. Meksikkolaisessa *Popol Vuh'issa* ihminen luodaan *mudasta* eli loasta (savesta), joka on otettu veden alta. Brahmaa luo suuren Munin eli ensimäisen ihmisen istuen Lootoksensa päällä vasta senjälkeen kuin hän on herättänyt olemassaoloon henget, joilla siis kuolevaisiin nähden on varhemmuuden etusija; ja hän luo ihmisen vedestä, ilmasta ja maasta. Alkemistit väittävät, että alkuaikainen eli Adamia varhaisempi maa kun se palautetaan alkuolemukseensa, on *toisessa* muutosasteessaan niinkuin puhdas vesi, sillä ensiaste on varsinainen Alkahest. Tämän alkuaikaisen periaineen sanotaan itsessään sisältävän sisimmän olemuksen kaikesta, josta ihminen on rakennettu; se ei sisällä ainoastaan kaikki hänen fyysillisen luontonsa elementit vaan vielä „elonhenkäyksen" uinuvana, valmiina heräämään. Herääminen taas johtuu „Jumalan Hengen" hedelmöittävästä lepäämisestä vesien — Kaaoksen — päällä. Todella tämä periaine on itse Kaaos. Siitäpä juuri Paracelsus väitti voivansa tehdä „homunculinsa", [2]) ja samasta syystä Thales, suuri luonnonfilosofi, väitti, että vesi oli kaikkien luonnonolioitten alkuperuste [3]) . . . Job sanoo, että „kuolleet *oliot* muodostuvat vesien alta ja sen asukkaista." (26: 5) [4]) Alkutekstissä seisoo „kuolleitten *olioitten*" asemasta „kuolleet Refaim", jättiläiset eli mahtavat alkuihmiset, joista kehitysoppi jonakin päivänä saattaa johtaa nykyisen ihmisrotumme. [5])

---

[1]) „Kvadraturiksi" kutsutaan mittausopissa jonkun kuvion alaa vastaavan täydellisen neliön löytämistä. Suom.

[2]) Keinotekoisesti luotuja maagillisia „pikku-ihmisiä." Suom.

[3]) Kreikkalaisilla joki-jumalat, jotka kaikki olivat Alkuvaltameren poikia, — Kaaoksen, sen miehiseltä puolelta —, olivat taas vuorostaan kukin jonkun helleenisen heimon esi-isiä. Kreikkalaisten mukaan Valtameri oli jumalien isä, ja siis he tässä suhteessa jo ennen aavistivat Thaleksen teoriat, niinkuin Aristoteles aivan oikein huomauttaa (*Metafysikka,* I, 3—5).

[4]) Engl. kirkon virallisen käännöksen mukaan. Vanha Septuagintan käännös kuuluu: „Eikö jättiläiset (gigantes) synny päivänvaloon veden alta ja sen asukkaista?" Suomalainen „käännös" on eksynyt hyvin kauas alkutekstistä: „Uljaat huokaavat, niin myös ne, jotka veden alla asuvat." Suom.

[5]) *Isis Unveiled,* I, 133—4.

„Luomisen alkuasteella", sanoo Polier'in *Mythologie des Indous*, „alkeellinen maailma, veteen vaipuneena, lepäsi Vishnun helmassa. Lähteneenä tästä Kaaoksesta ja pimeydestä Brahmaa, Maailman Rakennusmestari, asettui Lootoslehdelle, liukui (liikkui) vesien päällä, kykenemättä löytämään muuta kuin vettä ja pimeyttä". Havaitessaan tämän surkean asiantilan Brahmaa itsekseen puhuu hämmästyneenä: „Kuka minä olen; mistä olen tullut?" Silloin hän kuulee äänen: [1]) „Käännä ajatuksesi Bhagavatiin". Brahmaa nousten uivasta tilastaan istuutuu lootoksen päälle mietiskely-asentoon, ja miettii Ikuista, joka ihastuneena tähän hurskaudentodistukseen hajottaa alkupimeyden ja avaa hänen ymmärryksensä. „Tämän jälkeen Brahmaa tulee ulos Maailmanmunasta (Äärettömästä Kaaoksesta) valona, sillä hänen ymmärryksensä on nyt avautunut, ja hän ryhtyy työhön. Hän liikkuu ikuisten vesien päällä sisällään Jumalan Henki; ja ollen Vesillä Liikkuva, on hän myös Vishnu, Naaraajana."

Tämä on tietysti eksoterista, mutta pääajatukseltaan se on niin yhdenlaatuista kuin olla voi egyptiläisen maailmansynnyn kanssa. Siinä näet alkulauseissa Athor [2]) eli Äitiyö, rajatonta pimeyttä edustava, näkyy olevan se Alkuaikainen Elementti, joka peitti äärettömän syvyyden ja oli veden ja yksinään Kaaoksessa asuvan Ikuisen Maailmanhengen elähyttämä. Samaten juutalaisissa kirjotuksissa luomisen kertomus alkaa Jumalan Hengestä ja hänen luovasta vuodatuksestaan — toisesta Jumaluudesta. [3])

Zohar opettaa, että alkuaikaiset elementit — kolminaisuus tuli, ilma ja vesi — neljä ilmansuuntaa ja kaikki luonnon voimat muodostavat yhteisesti Tahdon Äänen, Memrabin eli Ehdottoman Äänettömän *Kaikkeuden* Sanan, Logoksen. „Jakautumaton piste, rajaton ja tutkimaton", levittäytyy yli avaruuden ja muodostaa täten verhon, Parabrahmanin Muulaprakritin, joka kätkee tämän Ehdottoman Pisteen.

Kaikkien kansojen maailmansynnyissä nuo Rakentajat, joiden yhteenveto on Demiurgi, raamatussa Elohim eli Alhim, muodostivat Kosmoksen Kaaoksesta ja ovat yhteisesti Theos, miesnaisellinen, henki ja aine. „Perustusten *(hasoth)* sarjan (jom) kautta Alhim sai aikaan maan ja taivaan". [4]) 1. Moos. kirjassa ensinnä se on Alhim, sitten Jahva-Alhim ja lopuksi Jehovah — sittekun sukupuolet neljännessä luvussa ovat eronneet toisistaan. On huomattava, ettei missään paitsi myöhemmissä eli oikeammin viimeisimmässä viidennen ro-

[1]) Mantrojen hengen eli salatun äänen, joka on uinuvan voiman eli salaisen mahdollisuuden ilmeneminen toiminnassa.

[2]) *Archaic Dictionary'n* kirjotustapa.

[3]) Me emme tarkota tavallista eli hyväksyttyä raamattua vaan todellisia juutalaisia pyhiä kirjotuksia, joita nyt selitetään kabbalistisesti.

[4]) Kts. alkutekstiä 1 Moos. 2:4.

tumme maailmansynnyssä sanomaton ja ääneen lausumaton NIMI [1]) — Tuntemattoman Jumaluuden symboli, jota käytettiin ainoastaan MYSTERIOISSA — esiintyy tekemisissä maailmankaikkeuden „luomisen" kanssa. Aina-liikkujat, juoksijat, theoi (sanasta Θέειν juosta) suorittavat luomisen työn, nuo manvantaran Lain sanansaattajat, jotka nyt kristinuskossa ovat tulleet yksinkertaisesti „Lähettiläiksi" (Malakhim). Näin näyttää myös olevan laita hindulaisuudessa eli varhemmassa brahmalaisuudessa. Sillä *Rig Veedassa* ei Brahmaa luo vaan Pradshaapatit, „olemassaolon herrat", jotka myös ovat Rishejä. Sana Rishi professori Mahadeo Kunten mukaan on yhteydessä „liikkua", „johtaa" merkitsevän sanan kanssa, joka sovitetaan niihin, kun niitä katsotaan maalliselta puolelta, jolloin ne patriarkkoina johtavat joukkojaan seitsemää virtaa pitkin.

Sitäpaitsi itse sana „God" („Jumala") yksikössä, käsittäen kaikki Jumalat eli Theoi, tuli „ylemmille", sivistyneille kansoille vieraasta lähteestä, sellaisesta, joka on aivan yhtä läpeensä ja kauttaaltaan sukupuolinen kuin intialaisten Lingham [2]) rehellisessä suorapuheisuudessaan. Yritys *God*-sanan johtamiseksi anglosaksilaisesta sanasta *Good* (hyvä) on hylätty, koskei missään muussa kielessä, persialaisesta *Khodasta* aina latinalaiseen *Deukseen*, ole löydetty esimerkkiäkään siitä, että Jumalan (God) nimi olisi johdettu hyvyyden *(goodness)* ominaisuudesta. Latinalaisille kansoille se tuli arjalaisesta *Djaus*-sanasta (Päivä), slaavilaisille kreikkalaisesta Bakkhoksesta (Bagh-bog), ja saksonilaiset kansat saivat sen suorastaan heprealaisesta *Jod*-sanasta. Viimemainittu on י, 10-luvun merkki, miehinen ja naisellinen, ja Jod on sukupuolinen *haka*. Siitä saksonilainen *Godh,* germanilainen *Gott* ja englantilainen *God.* Tämän symbolisen nimen voidaan sanoa edustavan fyysillisen ihmiskunnan luojaa *maisella* tasolla, mutta sillä ei ollut suinkaan mitään tekemistä, ei hengen, ei jumalien eikä Kosmoksen muodostumisen eli „luomisen" kanssa.

Kaaos-Theos-Kosmos, kolminainen Jumaluus, on *kaikki kaikessa.* Sentähden sen sanotaan olevan sekä miehinen että naisellinen, sekä positivinen että negativinen, hyvä ja paha, koko jakso vastakkaisia ominaisuuksia. Kun se on uinuvana, Pralajassa, on se mahdoton tuntea ja tulee Tutkimattomaksi Jumaluudeksi. Sitä voidaan tuntea ainoastaan sen ilmenneessä toiminnassa, niinmuodoin Aine-Voimana ja elävänä henkenä, äärimmäisen ja aina tuntematta jäävän Ykseyden vastaavaisuuksina ja tuloksena eli ilmauksena näkyväisellä tasolla.

Tämä Kolminainen Ykseys vuorostaan saa aikaan neljä alkuperäistä ele-

---

[1]) Se on ääneen lausumaton siitä yksinkertaisesta syystä, että se on olematon. Se ei ole koskaan ollut mikään *nimi* eikä ensinkään mikään *sana* vaan *aate,* jota ei voitu ilmaista. Meidän ajanlaskumme edellä käyneen vuosisadan aikana luotiin sille sijaisnimitys.

[2]) Miehen sukupuoli-elin, symbolina käytetty. Suom.

menttiä, [1]) jotka meidän näkyväisessä maisessa luonnossamme tunnetaan seitsemänä (toistaiseksi viitenä) elementtinä, ja jotka taas kukin jakautuvat neljäänkymmeneenyhdeksään — seitsemän kertaa seitsemään — ala-elementtiin; viimemainituista kemia tuntee noin seitsemänkymmentä. Jokainen kosmillinen elementti, sellainen kuin tuli, ilma, vesi, maa, on osallinen Alkuperusteensa ominaisuuksista ja puutteista ja on luonnostaan hyvä ja paha, voima eli henki, ja aine j. n. e. ja jokainen siis on samalla elämä ja kuolema, terveys ja sairaus, toiminta ja vastavaikutus. Ne muodostelevat aina ainetta, Ainoan Elementin lakkaamattomasta sysäyksestä, sen Tuntemattoman, jota ilmiömaailmassa edustaa eetteri. Ne ovat „kuolemattomat jumalat, jotka antavat elon ja syntymän kaikille".

Eräässä maailmankaikkeuden rakennetta käsittelevässä teoksessa, Solomon Ben Yehudah Ibn Gebirol'in „*Filosofisissa Kirjotelmissa*" sanotaan:

R. Yehudah alkoi: kirjotettu on: „Elohim sanoi: olkoon vahvuus vetten vaiheilla". Tule, katso! Siihen aikaan kun Pyhä . . . loi maailman, loi Hän 7 taivasta ylhäällä. Hän loi 7 maata alhaalla, 7 merta, 7 päivää, 7 virtaa, 7 viikkoa, 7 vuotta, 7 aikaa, ja ne 7000 vuotta, jotka maailma on ollut olemassa. Pyhä on itse *seitsemännessä* kaikista. [2])

Tämä ensiksikin osottaa ihmeellistä yhtäläisyyttä *Puraanoiden* Maailmansynnyn kanssa, [3]) ja sitäpaitsi vahvistaa kaikkia meidän oppejamme seitsen-luvusta, kuten ne lyhyesti esitetään *Esoteric Buddhism*-kirjassa.

Hindulaisilla on loppumaton sarja allegorioita tämän aatteen esittämiseksi. Alkuaikaisessa Kaaoksessa, ennenkuin se kehittyi Sapta Samudraksi eli seitsemäksi valtamereksi — jotka kuvaavat seitsemää Gunaa eli ehdonalaista ominaisuutta, muodostuneina Trigunoista (Sattva, Radshas ja Tamas) — uinuu mahdollisuutena sekä Amrita, kuolemattomuus, että Visha eli myrkky, kuolema, paha. Tämä tavataan allegorisessa kertomuksessa jumalista, jotka kirnuavat valtamerta, Amrita on kaikkia Gunoja tuonnempana, sillä se on *ehdoton, itsessään oleva*, mutta kun se kerta lankesi ilmiömaailmaan, sekottui se pahaan, Kaaokseen, jossa Theos oli uinuvana, ennenkuin vielä Kosmos oli kehittynyt. Sentähden löydämme Vishnun, Ikuista Lakia personoiden, aikakautisesti kutsuvan Kosmoksen toimintaan eli allegorisella kielellä kirnuavan esille Alku-valtamerestä eli rajattomasta Kaaoksesta Ikuisuuden Amritan, joka on varattu aino-

---

[1]) Mooseksen korvessa pystyttämä kosmillinen tabernakkeli oli *neliskulmainen*, kuvaten neljää pää-ilmansuuntaa ja neljää elementtiä, kuten Josefus lukijoilleen kertoo (*Antiq.* I:8, luku 22), Aate oli saatu Egyptin pyramideista ja myös Tyyrosta, missä pyramidit tulivat pilareiksi. Haltioilla eli enkeleillä on asuntonsa näissä neljässä eri kohdassa.

[2]) Isaac Myer'in *Qabbalah*, ilmest. 1888, p. 415.

[3]) Kuten esim. *Vishnu Puraanassa*, I Kirja.

astaan jumalille ja Deevoille, ja siinä työssä hänen on käytettävä apunaan Naagoja ja Asuroita, eli eksoterisen hinduismin demooneja (paholaisia). Koko allegoria on syvästi filosofinen ja todella me huomaamme sen toistuvan kaikissa muinaisissa filosofisissa järjestelmissä. Niinpä me löydämme sen Plaatonilta, joka täydellisesti käsitettyään Pytagoraan Intiasta tuomat aatteet, esitti ja julkaisi ne älykkäämmässä muodossa kuin ne alkuaan olivat olleet samolaisen viisaan salaperäisessä numerojärjestelmässä. Niinpä Kosmos on Plaatonilla „Poika", ja sen Isänsä ja Äitinsä on Jumalajatus ja Aine. [1])

„Egyptiläiset", sanoo Dunlap, „tekevät erotuksen vanhemman ja nuoremman Horuksen välillä; edellinen on Osiriksen veli, jälkimäinen Osiriksen ja Isiksen poika." [2]) Edellinen on Maailmanaate ollessaan vielä Demiurgoksen mielessä, „syntyneenä pimeydessä ennen maailman luomista". Jälkimäinen Horus on tämä Aate lähteneenä esiin Logoksesta, pukeutuneena aineeseen ja ryhtyneenä ulkonaiseen olemassaoloon. [3])

Kaldealaiset Oraakkelit puhuvat „maisesta Jumalasta, ikuisesta, rajattomasta nuoresta ja vanhasta, kiemuran muotoisesta". [4]) Tämä „kiemuranmuotoinen" on sanakuva astralivalon värähtelyn ilmaisemiseksi, jonka muinaiset papit sangen hyvin tunsivat, vaikka vasta martinistit keksivät nimen „astralivalo".

Uudenaikainen tiede osottaa ylenkatseellisesti sormeaan „maailman jumaloimiselle", pitäen sitä taikauskona. Mutta ennenkuin tiede sille nauraa, pitäisi sen, kuten muuan ranskalainen tiedemies neuvoo, „muodostaa aivan uudelleen oma kosmo-pneumatologinen opetusjärjestelmänsä." *Satis eloquentiae, sapientiae parum!* [5]) „Maailman jumaloiminen", samoinkuin panteismi, äärimmäisessä ilmauksessaan voidaan esittää itseään kuvaamassa samoilla sanoilla, joilla *Puraana* kuvaa Vishnua:

> Hän on ainoastaan *ihanteellinen syy* niihin *mahdollisuuksiin*, jotka ovat luomisentyössä aikaansaatavat, ja hänestä lähtevät luotavat mahdollisuudet, kun ne ovat tulleet todelliseksi syyksi. *Paitsi tätä ainoata ihanteellista syytä*, ei ole mitään muuta, josta maailma voitaisiin johtaa. . . *Tämän syyn vaikutuksesta* jokainen luotu olio tulee ilmi ominaisessa luonnossaan. [6])

---

[1]) Plutarkos, *De Iside et Osiride*, 56.
[2]) *Spirit History of Man*, p. 88.
[3]) Movers *Phoinizer*, 268.
[4]) Cory, *Ancient Fragments*, 240.
[5]) „Vähän viisautta, paljon kauniita sanoja". Suom.
[6]) *Vishnu Puraana*, I Kirja, 4 luku, Fitzeward Hallin käännös.

V Luku.

Salattu jumaluus, sen symbolit ja kuvamerkit.

Kaikkien uskontojen Logos eli luova jumaluus, „lihaksi tullut sana“ on nyt seurattava äärimmäiseen lähteeseensä ja olemukseensa saakka. Intiassa se on Proteus, jolla on 1008 jumalallista nimeä ja aspektia kussakin personallisessa muunnoksessaan, Brahmaa-Purushasta asti seitsemän *jumalallisen* Rishin ja kymmenen *puoleksi-jumalallisen Pradshaapatin* (myöskin Rishin) kautta aina *jumalallis-inhimillisiin* Avataaroihin. Sama pulmallinen problemi „yksi monessa“ ja paljous yhdessä tavataan muissakin pantheoneissa, kuten egyptiläisessä, kreikkalaisessa ja kaldealais-juutalaisessa. Viimemainittu on vain tehnyt hämmennyksen vielä suuremmaksi esittämällä jumalia ihmisellisiksi tehtyinä,[1]) patriarkkojen muodossa. Ja samat henkilöt, jotka kyllä Romulusta pitävät taruhenkilönä ja hänet hylkäävät, he vielä hyväksyvät patriarkat ja kuvaavat heitä eläneiksi ja *historiallisiksi* olennoiksi. *Verbum satis sapienti.* [2])

Zoharissa Ain Suf on myöskin yksi, Ääretön Ykseys. Tämän tunsivat ne alkukristillisyyden perin harvat oppineet kirkkoisät, jotka tiesivät, että Jehovah ei ollut „korkein“ Jumala vaan vasta *kolmannessa sijassa.* Mutta kun esim. Irenæus katkerasti valitti gnostikoista sanoen: „meidän vääräoppisemme arvelevat . . . että Propatoor on tunnettu ainoastaan ainosyntyiselle pojalle [3]) (joka on Brahmaa), s. o. Järjelle (Nous)“, niin hän jätti mainitsematta, että juutalaiset arvelivat samaa todellisissa *salaisissa* kirjoissaan. Valentinus, „syvällisin Gnoosiksen opettajista“ lausui, että „oli täydellinen Aiooni ennen Bythosta (syvyydeltään mittaamatonta Isää, joka on Toinen Logos), jota kutsutaan Propatooriksi“. Tämä Aioon se säteenä lähtee Ain Sufista, *joka ei luo*, ja tämä Aioon se luo eli sen *kautta* kaikki luodaan eli kehittyy. Sillä niinkuin Basilideksen

---

[1]) Alkutekstissä on sana „*euhemerizations*“, johdettu Euhemerus-nimestä. Tämä oli sisilialainen filosofi 4:nnellä vuosisadalla e. Kr., joka selitti jumaluustarustojen kuvaavan todellista historiaa ja jumalien olleen maan päällä eläneitä ihmisiä. Suom.

[2]) „Viisaalle on siinä tarpeeksi sanottu“. Suom.

[3]) Aivan niinkuin Muulaprakriti on tunnettu ainoastaan Iishvaralle eli Logokselle, kuten T. Subba Rao häntä kutsuu.

seuraajat opettivat: „On olemassa korkein Jumala, Abrasax, jonka kautta luotiin Järki (sanskritinkielellä Mahat, kreikaksi Nous). Järjestä lähti Sana, Logos; Sanasta lähti Kaitselmus (oikeammin Jumalallinen Valo), siitä hyve ja viisaus Päämiehissä, Valloissa, Enkeleissä j. n. e." Nämä enkelit loivat 365 aioonia. „Todellakin alimpien joukkoon ja tämän maailman luojien sekaan hän (Basilides) asettaa kaikkein viimeiseksi juutalaisten Jumalan, jonka hän kieltää olevan Jumalan (ja varsin oikein), vakuuttaen hänen olevan yhden enkeleistä."

Tässä siis me tapaamme saman järjestelmän kuin *Puraanoissa*, missä Käsittämätön laskee siemenen, joka tulee Kultaiseksi Munaksi, josta Brahmaa lähtee. Brahmaa saa aikaan Mahatin j. n. e. Mutta todellinen esoterinen filosofia ei puhu „luomisesta" eikä „kehityksestä" siinä merkityksessä kuin ulkonaiset uskonnot puhuvat. Nämä personoidut voimat eivät ole toinen toisestaan kehittyneitä vaan ovat kaikki Ehdottoman Kaikkeuden yhden ja ainoan ilmennyksen eri olemuspuolia.

Samanlainen kuin gnostilaisten vuodatusten järjestelmä vallitsee kabbalassa, missä puhutaan Ain Sufin olemuspuolista Sefirothien nimellä, ja mikäli nämä olemuspuolet ovat paikassa ja ajassa, vallitsee niiden peräkkäisessä ilmentymisessä aina jonkinlainen järjestys. Sentähden on mahdotonta olla huomioon ottamatta niitä suuria muutoksia, joiden läpi *Zohar* on käynyt useiden kristillisten mystikkojen sukupolvien käsissä. Sillä ei edes *Talmudin* metafysikassa Alempia Kasvoja eli Pienempää Muotoa, Mikroprosoposta, koskaan voitu asettaa samalle abstraktisten ihanteitten tasolle kuin Korkeammat eli Suuremmat Kasvot, Makroprosopos. Jälkimäinen on kaldealaisessa kabbalassa pelkkä aatelma, Sana eli Logos, eli hepreankielellä Dabar. Vaikka tämä sana itse asiassa muuttuukin monikkolukuun eli Sanoiksi D(a)B(a)R(i)M, kun se heijastuu eli astuu alemmaksi, tullen enkelein eli Sefirothien sotalaumaksi — „luvuksi" — on se vielä yhteisesti Yksi ja ihannetasolla mitätön, ◯, „ei-mitään". Se on muotoa ja olemusta vailla, „ilman minkään muun kaltaisuutta". [1]) Ja Filokin kutsuu Luojaa, sitä Logosta, joka seisoo Jumalata lähinnä, „toiseksi Jumalaksi", kun hän esim. puhuu „toisesta Jumalasta, joka on hänen (Korkeimman Jumalan) Viisaus". [2]) Jumaluus ei ole Jumala. Se on Ei-mitään (Ei-olio) ja Pimeys. Se on nimetön ja sentähden sitä kutsutaan Ain Sufiksi, sillä sana „Ajin merkitsee ei-mitään". [3]) „Korkein Jumala", ilmenemätön Logos on Sen poika.

Eivätkä useimmat gnostilaiset järjestelmät, sellaisina kuin ne ovat meille säilyneet kirkkoisien runtelemina, ole paljon muuta kuin turmeltuneita kuoria alku-

[1]) Franck, *Die Kabbala*, 126.
[2]) Filo, *Quaest. et Solut.*
[3]) Franck, *Op. cit.*, 153.

peräisistä aateskeluista. Eivätkä ne sitäpaitsi koskaan olleet julkisia yleisölle eli tavalliselle lukijakunnalle, sillä jos niiden salattu merkitys eli esoterismi olisi paljastettu, ei se enää olisi ollut esoterista oppia, eikä tämä olisi saanut tapahtua. Markus, [1]) markolaisten päämies, joka kukoisti toisen vuosisadan keskivaiheilla ja opetti, että Jumaluutta oli katseltava neljän tavuun symbolin avulla, ilmotti enemmän esoterisia totuuksia kuin mikään muu gnostikko. Mutta häntäkin on väärin käsitetty. Sillä ainoastaan hänen *Ilmestyksensä* pinnalla eli kuolleessa kirjainmuodossa näyttää siltä kuin Jumala olisi nelinäisyys, nim. ,,Sanomaton, Hiljaisuus, Isä ja Totuus", mutta todellisuudessa tämäkin on aivan erehdyttävää ja paljastaa vain yhden uuden esoterisen arvotuksen. Tämä Markuksen opetus oli sama kuin aikaisimpien kabbalistien ja on myöskin meidän oppimme. Hän tekee näet Jumaluudesta luvun 30 neljässä tavuussa, jotka esoterisesti tulkittuina merkitsevät kolmiota eli triaadia ja nelinäisyyttä eli neliötä, yhteensä seitsemän. Nämä alemmalla tasolla muodostivat seitsemän jumalallista eli salaista kirjainta, joista Jumalan nimi on kokoonpantu. Tämä vaatii todistusta. *Ilmestyksessään* Markus puhuessaan kirjainten ja lukujen kautta ilmaistuista jumalallisista mysterioista kertoo, kuinka Korkein ,,Nelinäisyys tuli alas" hänelle ,,siitä piiristä, jota ei voi nähdä eikä nimittää, *naismuodossa,* koska *maailma ei olisi kyennyt kestämään hänen esiintymistään miesmuodossa*", ja ilmotti hänelle ,,maailmankaikkeuden syntymisen, *jota ei ole ennen kerrottu* jumalille eikä ihmisille".

Ensimäinen lause jo sisältää kaksinaisen merkityksen. Miksi maailma olisi helpommin sietänyt eli kuunnellut naismuodon ilmestystä kuin miesmuodon? Pinnalta katsoen tämä tuntuu järjettömältä. Mutta sille, joka on perehtynyt mysterio-kieleen, se on aivan selvää ja yksinkertaista. Esoterista filosofiaa eli salaista viisautta kuvattiin naismuotoisena, kun taas Paljastumatonta Mysteriota edusti miehinen muoto. Sentähden maailma todellakaan ei ollut valmis sitä vastaanottamaan tai sietämään ja Markuksen *Ilmestys* oli annettava allegorisessa muodossa. Näin hän kirjottaa:

Kun ensin sen (nim. Nelinäisyyden) Isä . . . Käsittämätön, Olemukseton, Suvuton (kabbalistinen Ain Suf), halusi Sen Sanomattoman (ensimäisen Logoksen eli Aioonin) syntymistä ja Sen Näkymättömän pukeutumista muotoon, niin Sen suu avautui ja lausui Itsensä kaltaisen Sanan. Tämä Sana (Logos) seisoen vieressä näytti Sille, mitä Se oli, ilmentyen Näkymättömän muodossa. Mutta tämän (sanomattoman) Nimen lausuminen (Sanan kautta) tapahtui tällä tavalla. Se (Korkein Logos) lausui Nimensä ensimäisen sanan . . . joka oli yhdistelmä (syllaba, „tavuu") *neljästä* elementistä (kirjaimesta). Sitten lisättiin toinen yhdistelmä, myöskin *neljästä* elementistä. Sitten kolmas, *kymmenestä* elementistä muodostettu; ja tämän jälkeen lausuttiin neljäs, joka sisältää *kaksitoista* elementtiä. Koko Nimen lausuminen sisältää siis *kolmekymmentä* elementtiä ja

[1]) Muuan gnostikko, Valentinuksen oppilas, josta puhutaan *Iren. Adv. haer.* I, 13—21, *Philos.* VI 39—55 y. m. Ei ole sekotettava toiseen suureen „vääräoppiseen" opettajaan, Markioniin, joka eli samalla ajalla. Suom.

neljä yhdistelmää. Jokaisella elementillä on omat kirjaimensa ja oma erikoisluonteensa ja lausumistapansa ja ryhmityksensä ja kaltaisuutensa; mutta ei mikään niistä käsitä sen muotoa, jonka aines (elementti) se on, eikä ymmärrä lähimmäisensä lausuntoa, vaan mitä jokainen itse ääntää ulos, ilmaisten kaikkea (mitä ne voi), sitä se katsoo hyväksi kutsua kokonaisuudeksi .... Ja nämä äänet ne muotoina ilmentävät Olemuksettoman ja Synnyttämättömän Aioonin, ja näitä muotoja kutsutaan enkeleiksi, jotka lakkaamatta katselevat Isän kasvoja [1]) (Logoksen, „toisen Jumalan", joka on lähinnä „Käsittämätöntä" Jumalaa, Filon mukaan). [2])

Tämä on niin selvää kuin muinainen esoterinen salaperäisyys suinkin sallii. Se on yhtä kabbalistista vaikka vähemmän verhottua kuin *Zohar,* missä mystilliset nimet eli ominaisuudet myöskin ovat nelitavuisia, 12-, 42- ja vieläpä 72-tavuisia sanoja! Nelinäisyys näyttää Markukselle Totuuden alastoman naisen haamussa ja mainitsee tuon muodon jokaisen jäsenen kirjaimella, kutsuen päätä *ΑΩ*:ksi, niskaa *ΒΨ*:ksi, hartioita ja käsiä *ΓΧ*:ksi [3]) j. n. e. Tässä huomataan helposti Sefira, sillä pää eli kruunu on Kether, numero 1; aivot eli Khokmah on 2; sydän eli järki, Binah, 3; ja muut seitsemän Sefirothia edustavat ruumiin jäseniä. Sefirothinen puu on maailmankaikkeus ja Adam Kadmon personoi sitä lännessä kuten Brahmaa edustaa sitä Intiassa.

Pitkin matkaa kymmenen Sefirothia kuvataan jaettuina kolmeen korkeampaan, eli henkiseen kolminaisuuteen, ja alempaan seitsenäisyyteen. Pyhän seitsenluvun todellinen esoterinen merkitys on kyllä *Zoharissa* taitavasti verhottu, mutta se paljastuu siitä, miten kaksinaisella tavalla kirjotetaan nimitys ,,alussa"; nim. *Be-rashiith* ja *Be-raishath,* niistä jälkimäinen ,,korkeampi eli ylempi viisaus". Niinkuin S. L. Mac Gregor Mathers [4]) ja Isaac Myer [5]) ovat osottaneet — ja näitä kahta kabbalistia tukevat parhaimmat muinaiset auktoritetit -- on näillä sanoilla kaksinainen ja salainen merkitys. *Braishiith barah Elohim* merkitsee, että ne *kuusi,* joiden yläpuolella on *seitsemäntenä* Sefira, kuuluvat alempaan aineelliseen luokkaan eli niinkuin tekijä sanoo: ,,Seitsemän . . . sovitetaan kuuluvaksi alempaan luomiseen ja kolme henkiseen ihmiseen, taivaalliseen esikuvaan, ensimäiseen Adamiin".

Kun teosofit ja salatieteilijät sanovat, että Jumala ei ole mikään Olento, koska Se on Ei-mitään, Ei-olio, ovat he paljon kunnioittavampia ja uskonnollisesti hurskaampia Jumaluudelle kuin ne, jotka Jumalaa kutsuvat *Häneksi* [6]) ja siten Hänestä tekevät jättiläismäisen Miehen.

---

[1]) Kristityillä „seitsemän läsnäolon enkeliä".

[2]) *Philosophumena,* VI, 42.

[3]) Päätä edustaa kreikk. aapiston ensimäinen ja viimeinen kirjain, niskaa toinen kirjain alusta ja toinen lopusta, käsiä kolmas alusta ja kolmas lopusta j. n. e. Suom.

[4]) *The Kabbalah Unveiled,* 47.

[5]) *Qabbalah,* 233.

[6]) Engl. *He,* ruots. *Han,* maskuliini, miehinen. Suom.

Kabbalan tutkija huomaa piankin saman aatteen sen tekijöiden äärimmäisessä ajattelussa. Nuo olivat näet suuria heprealaisia vihittyjä, jotka saivat salaisen viisautensa Babyloniassa kaldealaisilta hierofanteilta, aivan niinkuin Mooses sai Egyptistä viisautensa. *Zoharin* järjestelmää ei voi hyvin arvostella sen latinaan ja muihin kieliin tehtyjen käännösten perusteella, missä kaikki sen aatteet ovat lievennetyt ja saatetut soveltumaan kristillisten mukailijain mielipiteiden ja politikan mukaan, sillä alkuperäiset aatteet olivat samat kuin kaikissa muissakin uskontojärjestelmissä. Eri Maailmansynnyt näyttävät, että kaikki muinaiset kansat pitivät Maailmansielua Demiurgisen Luojan järkenä, ja että gnostikot sitä kutsuivat Äidiksi, Sofiaksi eli naiselliseksi viisaudeksi; juutalaiset Sefiraksi; hindulaiset Sarasvatiiksi tai Vaatshiksi; ja onhan Pyhä Henkikin naisellinen prinsippi.

Sentähden Kyrios eli Logos, joka oli siitä syntynyt, oli kreikkalaisilla Jumala, Järki (Nous). „Mutta Koros (Kyrios) . . . merkitsee Älyn — Viisauden — puhdasta ja sekottamatonta luontoa“ sanoo Plaaton *Kratyloksessa*, [1]) ja Kyrios on Merkurius (Mar-Kyrios), Jumalviisaus, ja „Merkurius on Sol (aurinko)“,[2]) jolta Thot-Hermes sai tämän Jumalviisauden. Kun siis kaikkien maitten ja uskontojen Logokset sukupuolisesti katsottuna vastaavat naisellista Maailmansielua eli Suurta Syvyyttä, niin se Jumaluus, jolta nämä „kaksi yhdessä“ saavat olemuksensa, on aina kätketty ja kutsutaan Salatuksi, ja se on ainoastaan välillisesti tekemisissä „luomisen“ [3]) kanssa, koska se voi toimia ainoastaan Ikuisesta Periolemuksesta ulosvuotavan kaksinaisen voiman kautta. Ompa Askleepios, jota kutsutaan „kaikkien vapahtajaksi“, muinaisten klassillisten kirjailijain mukaan samaa kuin egyptiläinen Ptah, luova järki eli Jumalviisaus, ja samaa kuin Apollo, Baal, Adonis ja Herkules. [4]) Ja Ptah yhdeltä puoleltaan on *Anima Mundi;* Plaatonin Maailmansielu; egyptiläisten jumalallinen henki; varhaisten kristittyjen ja gnostikkojen Pyhä Henki; hindulaisten Aakaasha ja vieläpä alemmalta puoleltaan astralivalo. Sillä Ptah oli alkuaan vainajien jumala, jonka helmaan ne otettiin; siitä kreikkalaisten kristittyjen Limbus („välitila“) eli astralivalo. Vasta paljon myöhemmin Ptah luettiin aurinko-jumalien joukkoon, koska hänen nimensä oikeastaan merkitsee „Avaaja“; hänen sanotaan näet olevan ensimäinen, joka paljastaa vainajan muumion kasvot, kutsuakseen sielun *elämään helmassaan.* Knef, Ikuinen Paljastumaton, kuvataan ikuisuuden käärmeellä, joka kiertää vesi-maljakon ympäri, pitäen päätään „vesien“ yläpuolella — hedelmöittäen niitä henkäyksellään — myöskin yksi muoto alkuperäisestä

[1]) P. 79.

[2]) Arnobius, VI, 12.

[3]) Me käytämme tätä sanaa, koska se on yleisessä käytännössä hyväksytty ja pyhitetty, joten lukija sen paremmin käsittäisi.

[4]) Kts. Dunlap, *Sōd: The Mysteries of Adonai*, 23.

aatteesta: „Pimeydestä", jonka säde liikkuu vesien päällä j. n. e. Niinkuin Logos-Sielua, kutsutaan tätäkin *muunnelmaa* Ptahiksi; niinkuin Logos-Luoja tulee hän Imhotep'iksi, hänen pojakseen, „kauniskasvoiseksi jumalaksi". Alkuperäiseltä luonteeltaan nämä kaksi olivat ensimäinen kosmillinen kaksinaisuus: Nuut, Avaruus eli „taivaankansi", ja Nuun, „Alkuaikaiset vedet", miesnaisellinen Ykseys, jonka yläpuolella oli Knefin Salattu Henkäys. Ja kaikille näille oli pyhitetty vesikasveja ja vesieläimiä, ibis, joutsen, hanhi, krokodili ja lootos.

Palataksemme kabbalistiseen jumaluuteen, tämä Salattu Ykseys on siis Ain Suf (אינסף, *τό πάν, τό ἄπειρον*), s. o. loputon, rajaton, olematon (אין) niinkauankuin Ehdoton on Uulomissa, [1]) rajattomassa ja äärettömässä ajassa. Sellaisena ollen Ain Suf ei voi olla maailman luoja tai edes muovailija, eikä se voi olla Aur (valo). Siis myöskin Ain Suf on Pimeys. *Muuttumaton* äärettömyys ja *ehdoton* rajattomuus ei voi tahtoa, ajatella eikä toimia. Tätä tehdäkseen sen on tultava rajalliseksi, ja *se* tuleekin, kun sen säde tunkeutuu Maailmanmunaan, eli Äärettömään Avaruuteen ja vuotaa siitä esille äärellisenä Jumalana. Kaikki tämä jää Ykseydessä uinuvan säteen tehtäväksi. Kun aika saapuu, niin Ehdoton Tahto luonnonomaisesti laajentaa sisässään olevaa voimaa, sen lain mukaan, jonka sisäinen ja äärimmäinen olemus se itse on. Juutalaiset eivät omaksuneet munaa vertauskuvaksi vaan panivat sen sijaan „kaksinkertaiset taivaat", sillä oikein käännettynä lause „Jumala loi taivaan ja maan" kuuluisi: „Omassa olemuksessaan ja omasta olemuksestaan, kuten äidinkohdusta (Maailmanmunasta), Jumala loi kaksi taivasta". Mutta kristityt ovat valinneet kyyhkysen, linnun eikä munan, Pyhän Henkensä symboliksi.

„Se, joka tutustuu Hudiin, Merkabahiin ja Lahgashiin (salaiseen puheeseen eli manaukseen), oppii salaisuuksien salaisuuden". Lahgash on merkitykseltään Vaatshille, mantrojen salaiselle mahdille, läheinen sana.

Kun on tullut toiminnankausi, niin Ain Sufin ikuisesta olemuksesta tulee esiin Sefira, toimiva voima, jota kutsutaan Alkupisteeksi ja Kruunuksi, Ketheriksi. Ainoastaan hänen kauttaan „Rajottamaton Viisaus" saattoi antaa konkretisen muodon abstraktiselle ajatukselle. Ylemmän kolmion (jolla symbolisoidaan Sanomatonta Olemusta ja sen ilmennyttä ruumista, maailmankaikkeutta) kaksi ääriviivaa, oikea sivu ja asema ovat piirretyt katkeamattomalla viivalla, kolmas puoli, vasen sivu, on pilkuilla merkitty. Viimemainitun kautta astuu ulos Sefira. Leviten joka suuntaan se viimein sulkee itseensä koko kolmion. Tässä vuodatuksessa muodostuu kolminkertainen triaadi. Näkymättömästä kasteesta, joka

[1]) Muinaisilla juutalaisilla, kuten Le Clerc on näyttänyt, sana Uulom merkitsi yksinkertaisesti sellaista aikaa, jonka alkua tai loppua ei tunnettu. Sana „ikuisuus", tarkkaa puhuen, ei ollut olemassa hepreankielessä siinä merkityksessä kuin esim. veedaantalaiset sitä käyttävät Parabrahmanista puhuessaan.

lankee korkeammasta ykseys-kolmiosta, „päästä“ — jolloin jää jälelle ainoastaan 7 Sefirothia — *luopi* Sefira Alkuvedet, eli toisin sanoen Kaaos saa itselleen muodon. Se on ensimäinen aste hengen kiteytymisestä, joka viimein tulee saamaan aikaan maan, käytyään monien muutosten läpi. „Tarvitaan maata ja vettä elävän sielun luomiseksi“, sanoo Mooses. Tarvitaan vesilinnun kuva, jotta se voitaisiin liittää veteen, synnytyksen naiselliseen elementtiin, munaan ja sitä hedelmöittävään lintuun.

Kun Sefira toimivana voimana lähtee ulos Uinuvasta Jumaluudesta, on hän naisellinen; kun hän saapi Luojan tehtävän, tulee hän miehiseksi; siis hän on miesnaisellinen. Hän on hindulaisen maailmansynnyn ja salaisen opin „Isä ja Äiti, Aditi“. Jos vanhimmat heprealaiset kirjakääröt olisivat säilyneet, olisi nykyaikainen Jehovan palvelija saanut nähdä, että monet ja oudot olivat „luovan Jumalan“ vertauskuvat. Tavallisin oli sammakko kuussa, kuvaten hänen synnytysluonnettaan. Kaikki ne linnut ja eläimet, joita nykyään raamatussa kutsutaan „saastaisiksi“, ovat muinaisina aikoina olleet tämän Jumalan vertauskuvia. Niiden päälle pantiin saastaisuuden valepuku, jotta ne säilyisivät hävitykseltä, koska ne olivat niin pyhiä. Vaskikäärme ei ole vähääkään runollisempi kuin hanhi tai joutsen, jos vertauskuvia on käsitettävä kirjaimen mukaan.

Zoharin sanoilla:

> Jaottamaton piste, jolla ei ole rajaa ja jota ei voi käsittää sen puhtauden ja kirkkauden takia, laajeni *ulkoapäin*, muodostaen kirkkauden, joka verhona palveli näkymätöntä pistettä; (mutta jälkimäistäkään) *ei voinut katsella* sen mittaamattoman valoisuuden vuoksi. Sekin *laajeni ulkopuolelta* ja tämä laajennus oli sen puku. Siten alituisen *paisumisen* (liikunnon) kautta sai maailma viimein alkunsa. [1])

Henkinen periaine äärettömästä valkeudesta lähteneenä on ensimäinen Sefira eli Shekinah. Sefira *eksoterisesti* sisältää kaikki muut yhdeksän Sefirothia itsessään: *esoterisesti* hän sisältää vain kaksi, Khokmahin eli viisauden, „miehisen, toimivan kyvyn, jonka jumalallinen nimi on Jah (יה)“, ja Binahin eli älyn, naisellisen passivisen kyvyn, jota edustaa Jehovahin (יהוה) jumalallinen nimi. Nämä kaksi voimaa muodostavat, Sefiran ollessa kolmantena, juutalaisen kolminaisuuden eli Kruunun, Ketherin. Nuo kaksi Sefirothia, joita kutsutaan Abbaksi, isäksi, ja Amonaksi, äidiksi, ovat kaksio eli kaksisukuinen Logos, josta lähti muut seitsemän Sefirothia. Siis ensimäinen juutalainen kolmio, Sefira, Khokmah ja Binah on samaa kuin hindulainen Trimuurti. [2]) Kuinka verhottua tämä olikaan jo *Zoharissa* ja vielä enemmän Intian ulkonaisessa jumaltarustossa,

[1]) *Zohar*, I, 20 a.

[2]) Intialaisessa jumaltarustossa kaksisukuinen Logos on Brahmaa, Luoja, jonka seitsemän „järkisyntyistä“ poikaa on alkuaikaiset Rishit — rakentajat.

niin jokainen toiseen kuuluva yksityiskohta toistuu toisessakin. Pradshaapatit ovat Sefirothit. Ollen Brahmaan keralla kymmenen, ne hupenevat seitsemäksi, kun Trimuurti tai kabbalistinen kolmio erottautuu muista. Seitsemän rakentajaa eli „luojaa", tulee olemaan seitsemän Pradshaapatia eli seitsemän Rishiä, samassa järjestyksessä kuin Sefirothit tulevat luojiksi, sitten patriarkoiksi j. n. e. Kummassakin salaisessa järjestelmässä Ainoa Kaikkiallinen Olemus on käsittämätön ja toimimaton Ehdottomuudessaan ja voidaan yhdistää maailman rakentamiseen ainoastaan välillisesti. Kummassakin alkuaikainen miesnaisellinen eli androgyninen prinsippi ja sen kymmenen ja seitsemän vuodatusta — Brahmaa-Viraadsh ja Aditi-Vaatsh toisella puolella ja Elohim-Jehovah eli Adam-Adami (Adam Kadmon) ja Sefira-Eva toiselta puolen, Pradshaapatiensa ja Sefirothiensa keralla — kokonaissummassaan edustavat ensi kädessä esikuvallista ihmistä, Prootologosta, ja vasta toisarvoiselta olemuspuoleltaan ne tulevat kosmillisiksi voimiksi ja astronomisiksi kappaleiksi eli tähdiksi. Jos Aditi on jumalien äiti, Deeva-Maatri, on Eva kaiken elävän äiti; molemmat ovat Taivaallisen Ihmisen Shakti eli synnytysvoima naiselliselta puoleltaan ja molemmat ovat kokoonpantuja luojia. Eräs *Gupta Vidjaa Suutra* sanoo näin:

Alussa säde, Paramaarthikasta (yhdestä ja ainoasta todellisesta olemassaolosta) lähtenyt, ilmeni Vjaavahaarikassa (sovinnaisessa olemassaolossa), jota se käytti Vaahanana laskeutuakseen Maailmanäitiin ja saattaakseen tämän laajenemaan (paisumaan, BRIH).

Ja *Zoharissa* sanotaan:

Ääretön Ykseys, muodoton ja ilman kaltaisuutta, käytti sitä, sittekun taivaallisen ihmisen muoto oli luotu. Tuntematon valo [1]) (pimeys) käytti taivaallista muotoa (אדם עילאה Adam Oilah) vaununa (מרכבה Merkabah), jonka kautta se laskeutui, ja halusi tulla kutsutuksi tämän muodon mukaan, joka on Jehovahin pyhä nimi.

Ja toisessa paikassa sanoo *Zohar* taas:

Alussa oli Kuninkaan Tahto, kaikkea muuta olemassaoloa aikaisempi. Se (tahto) haahmotti kaikkien olioiden muodot, jotka olivat olleet salattuja mutta nyt tulivat nähtäviin. Ja esiin tuli lukittu salaisuus Ain Sufin päästä, usvanmuotoinen aineellinen kipinä, muodoton ja ruumiiton . . . Elämä saadaan alhaalta, ja ylhäältä käsin sen lähde uudistaa itsensä, meri on aina täysi ja levittää vetensä kaikkialle.

---

[1]) Rabbi Simeon lausuu: „Oi kumppanit, kumppanit, ihminen on vuotanut ulos sekä miehestä että naisesta, niin 'Isän' kuin 'Äidin' puolelta. Ja tätä merkitsevat sanat: 'Ja Elohim puhui: tulkoon valkeus ja valkeus tuli' . . . ja tämä on kaksinkertainen ihminen" *(Auszüge aus dem Zohar,* 13, 15*)* Valo siis 1 Moos. kirjassa edusti miesnaisellista sädettä eli „Taivaallista Ihmistä".

Siis verrataan Jumaluutta rannattomaan ulappaan, veteen, joka on „elämän lähde“ [1]. „Seitsemäs palatsi, elämän lähde, on ensimäinen ylhäältä lukien“. [2]) Siitä johtuu kabbalistinen lause tuon hyvin kabbalistisen Salomonin huulilla, kun hän sananlaskuissaan sanoo: „Viisaus rakensi talonsa ja vuoli siihen *seitsemän* patsasta“ (9:1).

Mistä sitten olisi johtunut tämä aatteiden yhtäläisyys, jollei olisi ollut mitään alkuaikaista yleismaailmallista Ilmotusta? Tähänasti esiintuodut harvat kohdat ovat kuin muutamia korsia suuresta keosta, verrattuina siihen, mikä vielä tulee paljastettavaksi teoksemme jatkuessa. Jos käännymme kiinalaiseen maailmansyntyyn, kaikkein hämärimpään, löytyy siinäkin sama aate. Tsi-tsai, Itseolevainen, on Tuntematon Pimeys, Wu-liang-sheu'n, Rajattoman Iän juuri. Amitaabha ja Tien, taivas, tulevat jälempänä. Konfusiuksen „suuri äärimmäisyys“ tarjoo saman aatteen, huolimatta hänen „korsistaan“. Viimemainitut ovat suurena huvina lähetyssaarnaajille, jotka nauravat kaikille „pakanoitten“ uskonnoille, vieläpä halveksivat ja vihaavat toisuskoisten kristittyjen veljiensäkin uskontoa ja kuitenkin kaikki hyväksyvät oman luomisoppinsa *kirjaimellisesti.*

Jos käännymme kaldealaiseen maailmansyntyyn, huomaamme siinä Anun, salatun Jumaluuden, Yhden, jonka nimi vielä näyttäytyy olevan alkuperältään sanskritinkielinen. Anu näet sanskritissa merkitsee atomia. Aniijaamsam-aniijasaam, „pienistä pienin“, on Parabrahmanin nimi veedaantalaisessa filosofiassa, siinä kun Parabrahmania kuvataan pienintä atomia pienemmäksi ja suurinta pyörää eli maailmaa suuremmaksi, Anagraaniijas ja Mahatooruvat. Akkadilaisen luomiskertomuksen ensimäisissä säkeissä, sellaisina kuin ne löytyvät kartionmuotoisten babylonilaisten tiilien *(lateres coctiles)* teksteissä ja kuin George Smith ne on kääntänyt, me tapaamme Anun, passivisen jumaluuden eli Ain Sufin; Belin, Luojan, Jumalan Hengen eli Sefiran, joka liikkuu vesien päällä, ja sentähden on itse vesi; ja Hean, Maailmansielun, eli noiden kolmen yhdistyneen viisauden.

Ensimäiset kahdeksan värsyä kuuluvat seuraavasti:

1. Kun ylhäällä eivät olleet vielä taivaat pystytetyt:
2. ja maan päällä ei ollut kasveja kasvanut,
3. ei syvyys ollut avannut uomaansa.
4. Kaaos (eli vesi) Tiamat (meri) oli niiden kaikkien synnyttävä äiti. (Tämä on kosmillinen Aditi ja Sefira).
5. Nuo vedet alussa asetettiin, mutta
6. yhtään puuta ei ollut kasvanut, ei kukkaa puhjennut.

---

[1]) *Zohar*, III, 290.

[2]) *Op. cit.* II, 261.

7. Kun jumalat eivät olleet nousseet esiin, ei ainoakaan,
8. ei yhtään kasvia ollut kasvanut eikä järjestystä ollut olemassa. [1])

Tämä oli kaaotinen eli syntymää-aikaisempi kausi; kaksinkertainen joutsen, ja musta joutsen, joka tulee valkoiseksi, kun valo luodaan. [2])

Tämä symboli, joka valittiin Kaikkiallisen Prinsipin majesteetillisen aatteen ilmaisemiseksi, voi ehkä näyttää huonosti keksityltä sen pyhää luonnetta vastaamaan. Voitaisiin epäilemättä arvella, että hanhi tai vieläpä joutsen on sopimaton vertauskuva hengen suuremmoisuuden esittämiseksi. Kuitenkin sillä on täytynyt olla syvä salainen merkitys, koska se ei ainoastaan esiinny jokaisessa maailmansynnyssä ja maailmanuskonnossa vaan myöskin valittiin ristiretkeläisten, keskiaikaisten kristittyjen keskuudessa Pyhän Hengen käyttövälineeksi, jonka luultiin ja arveltiin johtavan armeijaa Palestiinaan, vapauttamaan Vapahtajan hautaa saraseenien käsistä. Jos saamme uskoa professori Draperin tiedonantoa kirjassa *Intellectual Development of Europè,* niin ristiretkeläisten marssiessa Erakko Pietarin johdolla, kulki heidän edellään Pyhä Henki valkoisen hanhen muodossa vuohen keralla. Seb, egyptiläinen Ajan jumala, kantaa päänsä päällä hanhea, Jupiter ottaa joutsenen muodon ja niin tekee myöskin Brahmaa, ja kaiken tämän juurena on tuo mysterioiden mysterio — Maailmanmuna. Ennenkuin symbolia halveksitaan, on opittava tuntemaan sen järkiperuste. Nuo kaksi, ilma ja vesi, ovat ibiksen, joutsenen, hanhen ja pelikaanin, krokodilin ja sammakon, lootuskukan ja vesiliijan j. n. e. elinalat, ja siitä johtuu, että niin nykyiset kuin muinaiset mystikot ovat ottaneet käytäntöön nuo hyvin kummalliset vertauskuvat. Pan, Luonnon suuri jumala, kuvattiin tavallisesti vesilintujen, varsinkin hanhien seurassa, ja myös muut jumalat. Jos myöhemmin, mikäli uskonto asteettain aleni, ne jumalat, joille hanhet pyhitettiin, tulivat sukupuolisiksi, ei siitä seuraa, että vesilinnut senvuoksi olisi pyhitettty Panille ja muille sukupuoli-jumalille, kuten muutamat muinaisetkin irvihampaat ovat tahtoneet uskotella, [3]) vaan että Synnyttävän Luonnon abstraktinen ja jumalallinen voima oli karkealla tavalla tehty ihmismäiseksi. Eikä Leedan joutsen osota „sukupuolitoimintaa ja siitä nauttimista“, kuten Mr. Hargrave Jennings niin siveästi lausuu, sillä tuonlaatuinen myytti on vain yksi muunnos samasta filosofisesta maailmansynnyn aatteesta. Hyvin usein tavataan joutsenet Apolloon liittyvinä, koska ne ovat veden ja tulen vertauskuvia ja myöskin auringonvalon, ennen elementtien eroamista.

---

[1]) *Chaldean Account of Genesis,* 62, 63.

[2]) Ne seitsemän joutsenta, joiden uskotaan laskeutuvan taivaasta Maansaroovaran järveen, ovat kansan mielikuvituksessa Otavan seitsemän Rishiä, jotka ottavat muodon käydäkseen niillä seuduin missä *Veedat* kirjotettiin.

[3]) Katso Petronius, *Satyricon* 136.

Nykyaikaiset vertaustieteen tutkijat hyötyisivät paljon, jos ottaisivat huomioon muutamia tunnetun kirjailijattaren, Mrs. Lydia Maria Childin huomautuksia, kun hän sanoo:

Ikimuistoisesta ajasta asti on Hindustanissa palveltu muuatta symbolia luomisen eli elämän alun esikuvana. . . . Shiva eli Mahaadeeva ei ole ainoastaan ihmismuotojen synnyttäjä vaan myöskin se hedelmöittävä prinsippi, synnytysvoima, joka läpäisee koko maailmankaikkeuden. Äitiyden kuva on samalla uskonnollinen tyyppi. Tämä kunnioitus elämän alkuunpanoa kohtaan sekotti Osiriksen palvelukseen sukupuolisia symboleita. Mutta onko niin kummallista, että he kunnioituksella katselivat ihmissynnyn suurta mysteriota? Olivatko he epäpuhtaita, kun siitä näin arvelivat? Vai olemmeko me ehkä epäpuhtaita, kun emme katsele sitä näillä silmillä? Mutta ei mikään puhdas ja ajatteleva ihminen voisi heitä noin arvostella . . . Me olemme kauas vaeltaneet ja epäpuhtaat ovat meidän tiemme olleet, senjälkeen kuin nuo vanhat erakot ensiksi puhuivat Jumalasta ja sielusta ensimäisten pyhäkköjensä juhlallisissa syvyyksissä. Älkäämme naurako heidän tavalleen seurata ääretöntä ja käsittämätöntä Syytä kautta kaikkien luonnon mysterioiden, jottemme niin tekemällä heittäisi oman raakuutemme varjoa heidän patriarkaliselle yksinkertaisuudelleen. [1])

[1]) *Progress of Religious Ideas,* I, 17 *et seq.*

VI Luku.

Maailmanmuna.

Mistä on tullut tämä yleismaailmallinen symboli? Munan on jokainen maapallon kansa maailmansynnyssään omaksunut pyhäksi merkiksi ja sitä kunnioitettiin sekä sen muodon että sen sisäisen mysterion perusteella. Ihmisen varhaisimmista älyllisistä käsityksistä saakka on se tunnettu Olemassaolon alkuperän ja salaisuuden kaikkein onnistuneimmaksi eduskuvaksi. Kuinka näkymätön itu asteettain kehittyy umpinaisen kuoren sisällä, kuinka tapahtuu sisäinen työskentely nähtävästi ilman minkään voiman vaikutusta ulkoapäin, kunnes jostakin uinuvasta syntyy jotakin toimivaa, tarvitsematta mitään muuta kuin lämpöä, ja kuinka tämä viimein kehittyy konkretiseksi, eläväksi olennoksi, rikkoo kuorensa ja näyttäytyy kaikkien ulkonaisille aistimille itsesyntyneenä ja itseluotuna olentona, — kaiken tämän on täytynyt olla alinomaisena ihmeenä alusta saakka.

Salainen oppi selittää syyn, miksi esihistorialliset kansat osottivat tätä kunnioitusta munan symbolismille. Alussa ei „ensimäisellä syyllä" ollut mitään nimeä. Myöhemmin se ajattelijain mielikuvituksessa kuvastui aina näkymättömänä, salaperäisenä lintuna, joka laski munan Kaaokseen, josta munasta sitten tuli maailma. Sentähden Brahmaata kutsuttiin Kaalahansaksi, ,,(paikassa ja) ajassa olevaksi joutseneksi". Tullen Ikuisuuden Joutseneksi, Brahmaa jokaisen Mahaamanvantaran alussa laskee Kultaisen Munan. Tämä edustaa suurta ympyrää eli ◯ mikä taas on maailmankaikkeuden ja sen pallokappaleitten vertauskuva.

Toinen syy, miksi muna valittiin maailmankaikkeuden ja meidän maamme vertauskuvalliseksi edustajaksi, oli sen ulkomuoto. Se oli ympyrä ja pallo, ja meidän pallomme munanmuotoisuus on varmaan ollut tunnettuna vertauskuvaston alusta asti, koska se niin yleisesti omaksuttiin. Kosmoksen ensimäinen ilmennys munan muodossa oli muinaisuudessa kaikkein laajimmalle levinneenä uskona. Kuten Bryant näyttää, [1]) oli tuo symboli omaksuttuna kreikkalaisten, syyrialaisten, persialaisten ja egyptiläisten keskuudessa. Egyptiläisessä *Ritualissa* Seb'in, Ajan ja Maan jumalan, sanotaan laskeneen munan eli maailmankaik-

[1]) III, 165.

keuden, ,,munan, joka siitettiin tuon kaksinaisella voimalla varustetun Mahtavan hetkellä". [1])

Ra kuvataan kuten Brahmaakin, kantaen sisässään maailmankaikkeuden munaa. Vainaja on „loistoisa salaisuuksien maan munassa". [2]) Tämä on näet „se muna, jolle annetaan elämä jumalien joukossa". [3]) „Se on suuren hautovan Kanan muna, Sebin muna, joka lähtee siitä haukan muotoisena". [4])

Kreikkalaisten keskuudessa kuvailee Aristofanees orfilaista munaa. Se kuului Dionysolaisiin ja muihin mysterioihin, joita näyteltäessä Maailmanmuna pyhitettäisiin ja sen merkitystä selitettiin. Myöskin Porfyrios näyttää sen olevan maailman edustaja: „*Ερμηνεύει δὲ τὸ ὠὸν τὸν κόσμον*". [5]) Faber ja Bryant ovat koettaneet osottaa, että muna kuvasi Noakin arkkia — hyvin hurja luulo, jollei arkkia pidetä puhtaasti allegorisena ja vertauskuvallisena. Se on voinut kuvata arkkia ainoastaan merkiten samaa kuin kuu, Argha, joka kantaa kaikkiallista elonsiementä, mutta sillä ei suinkaan ole mitään tekemistä raamatun arkin kanssa. Olkoon sen laita kuinka tahansa, niin oli yleisenä usko, että maailmankaikkeus alussa oli munan muotoisena. Ja kuten Wilson sanoo:

Kaikissa *Puraanoissa* tavataan samanlainen kertomus elementtien ensimäisestä joukkoutumisesta munan muotoon, ja tavallisesti sitä mainitaan nimellä Haima tai Hiranja, „kultainen", kuten esim. *Manun Laeissa*, 1:9. [6])

Hiranja merkitsee kuitenkin oikeastaan „loistava", „säteilevä" eikä „kultainen", kuten onkin osottanut suuri intialainen oppinut Svaami Dajanand Sarasvatii julkaisemattomissa väittelyissään professori Max Müllerin kanssa. Kuten sanotaan *Vishnu Puraanassa:*

Äly (Mahat) . . . siihen luettuna (ilmenemättömät) karkeat ainekset, muodosti Munan . . . ja maailmanherra itse asui siinä, Brahmaan muodossa. Siinä munassa, oi braahmana, olivat mantereet ja meret ja vuoret, planetat ja planettojen, jumalien, demoonien ja ihmisten eri joukot. [7])

Sekä Kreikassa että Intiassa ensimäinen näkyväinen miesolento, joka itsessään yhdisti kummankin sukupuolen luonnon, asui munassa ja astui siitä esiin. Tämä „maailman esikoinen" oli muutamille kreikkalaisille Dionysos, se jumala, joka lähti Maailmanmunasta ja josta kuolevaiset ja kuolemattomat saivat alkunsa. *Kuolleitten Kirjassa* näkyy Jumala Ra munassaan säteilevän ulos (au-

---

[1]) 54 Luku, 3.

[2]) 22 Luku, 1.

[3]) 42 Luku, 13.

[4]) 54 Luku, 1, 2, 77 Luku, 1.

[5]) „Muna merkitsee tulkittuna Kosmosta." Suom.

[6]) *Vishnu Puraana*, I, 39.

[7]) *Op. cit. ibid.*

ringon) ja tähdet, niinpiankuin Jumala Shuu (aurinko-energia) herää ja antaa hänelle sysäyksen. [1]) „Hän on aurinkomuna, se muna, jolle annetaan elämä jumalien keskuudessa". [2]) Aurinkojumala huudahtaa: „Minä olen Taivaallisen Syvyyden luova sielu. Ei kukaan näe minun pesääni, ei kukaan voi munaani särkeä, minä olen Herra". [3])

Kun katsellaan tätä ympyränkuvaa, ja kuinka "|" lähtee "○":stä eli munasta eli mies naisesta miesnaisellisessa, on kummallista kuulla jonkun oppineen sanovan, että muinaiset arjalaiset eivät tunteneet kymmenluvuilla laskemista, koska kaikkein vanhimmat intialaiset käsikirjotukset eivät näytä merkkiäkään siitä. Luku 10, ollen maailmankaikkeuden pyhä luku, oli salainen ja esoterinen, sekä yksikköön että nollaan, ympyrään katsoen. Sitäpaitsi professori Max Müller kertoo, että „nuo kaksi sanaa *cipher* ja *zero* [4]), jotka ovat vain sama sana, todistavat riittävästi, että numeromme ovat arapialaisilta lainatut." [5]) Cipher on arapialainen *cifron* ja merkitsee „tyhjää". Se on käännös sanskritin sanasta *sunjan* eli „ei mitään", sanoo professori. [6]) Arapialaiset olivat saaneet numeronsa Hindustanista eivätkä koskaan väittäneet niitä itse keksineensä. Mitä pytagoralaisiin tulee, tarvitsee meidän vain kääntyä Boethiuksen teoksen *De Arithmetica* (6:nnelta vuosisadalta) vanhoihin käsikirjotuksiin, löytääksemme pytagoralaisten lukujen joukosta ykkösen "|" ja nollan "○" ensimäisinä ja viimeisinä numeroina. [7]) Ja Porfyrios, joka toistaa pytagoralaisen Moderatuksen kirjaa [8]), sanoo Pythagoraan lukujen olleen „hieroglyfisia symboleita, joiden avulla hän ilmaisi aatteitaan olioitten luonnosta" tai maailmankaikkeuden alkuperästä.

Jos nyt toisaalta vanhimmat intialaiset käsikirjotukset eivät vielä osota mitään merkkiä kymmenluvuilla laskemisesta ja Max Müller selvästi lausuu tähänasti tavanneensa vain yhdeksän kirjainta, sanskritin numerojen alkumerkit, niin toisaalta on meillä siksi vanhoja tiedonantoja, että voimme saada riittäviä todistuksia. Tarkotamme kuvanveistoksia ja pyhiä seinäkirjailuja kaukaisen Idän vanhimmissa temppeleissä. Pythagoras sai tietonsa Intiasta; ja me huomaamme professori Max Müllerin tukevan tätä väitettä, ainakin siinä, että hän myöntää

---

[1]) 17 Luku, 50, 51.

[2]) 42 Luku, 13.

[3]) 80 Luku, 9.

[4]) Kumpikin merkitsee nollaa ja samalla yleensä lukua. Suom.

[5]) Kts. Max Müllerin kirjotusta „*Our Figures*".

[6]) Kabbalisti olisi varmaan varsin taipuvainen uskomaan, että niinkuin arapialainen *cifron* otettiin sanskritin sunjan-sanasta „ei mitään", niin juutalais-kabbalistinen Sefiroth *(Sefrim)* johtui sanasta *cifer*, ei tyhjyyttä merkitsevänä vaan luomista lukujen ja kehitysasteitten kautta. Ja Sefirotheja on 10 eli ⦶.

[7]) Kts. King'in teosta *Gnostics and their Remains*, 370 (2: nd ed.)

[8]) *De Vita Pith.*

uus-pytagoralaisten olleen ensimäisiä „numeroimisen" opettajia kreikkalaisten ja roomalaisten keskuudessa; ja hän sanoo, että he „Aleksandriassa tai Syyriassa oppivat tuntemaan intialaiset numerot ja sovittivat nämä pytagoralaiseen Abakukseen (laskulautaan)". Tämä varovainen myönnytys sisältää, että Pythagoras itse muka tunsi ainoastaan *yhdeksän* numeroa. Sentähden voimme järkevästi vastata, että vaikka meillä ei olekaan hallussamme varmaa ulkonaista todistusta siitä, että Pythagoras tunsi kymmenikköjen laskutavan, hän kun eli ihan esihistoriallisten aikojen loppupäässä, [1]) niin on meillä tarpeeksi todistusta siitä, että täysi luku numeroita, kuten Boethius ne esittää, oli pytagoralaisille tunnettuna jo ennenkuin Aleksandria rakennettiin. [2]) Tämän todistuksen löydämme Aristoteleelta, joka sanoo: „muutamat meidän filosofeistamme arvelevat, että aatteet ja numerot ovat samaa laatua ja nousevat kaikkiaan kymmeneen" [3]). Tämä on meidän luullaksemme riittävää osottamaan, että kymmen-laskutapa oli heille tunnettu ainakin niin varhain kuin neljä vuosisataa e. Kr., sillä Aristoteles ei näy pitävän asiata uus-pytagoralaisten alkuunpanemana uutuutena.

Mutta me tiedämme vielä enemmänkin. *Me tiedämme*, että kymmenikkölaskua on ihmiskunta varmasti käyttänyt vanhimmista muinaisajoista saakka, koska salaisen pappiskielen koko tähtitieteellinen ja geometrinen osa perustui kymmen-lukuun eli miehisen ja naisellisen prinsipin yhdistelmään, ja koska n. k. „Keopsin pyramidi" perustuu tämän kymmen-laskelman mittoihin eli pikemmin yhdeksään ensi numeroon ja näiden yhdistelmiin *ei-minkään* kanssa. Tästä on kuitenkin puhuttu tarpeeksi *Isis Unveiledissä* eikä sitä *kannata* toistaa.

Kuu- ja aurinko-jumalien symbolismi on niin erottamattomasti sekaantunut, että on miltei mahdoton erottaa toisistaan sellaisia merkkejä kuin munaa, lootosta ja „pyhiä" eläimiä. Ibistä esim. pidettiin mitä pyhimmässä kunniassa Egyptinmaalla. Se oli Isikselle pyhitetty ja häntä kuvataan usein ibis-päällä varustettuna. Myöskin se oli pyhitetty Merkuriukselle eli Thothille, jonka sanotaan ottaneen ibiksen muodon paetessaan Tyfoonia. Oli kahdenlaisia ibis-lintuja Egyptissä, kertoo Herodotos, [4]) toinen *aivan musta*, toinen musta ja valkoinen. Edellisen luultiin taistelevan niiden siivekkäitten käärmeitten kanssa, jotka joka kevät saapuivat Arabiasta ja maata saastuttivan, ja tekevät niistä lopun. Toinen oli pyhitetty kuulle, koska tuo taivaankappale on ulommalta puoleltaan valkoinen ja loistava, mutta pimeä ja musta siltä puolelta, jota se ei koskaan käännä maata kohti. Sitäpaitsi ibis tappaa maa-käärmeitä ja saa aikaan mitä hirveim-

---

[1]) Hänen syntymävuodekseen sanotaan 608 e. Kr.

[2]) S. o. v. 332 e. Kr.

[3]) *Metafysikka*, VII, F.

[4]) *Euterpe*, 75, 76.

män hävityksen krokodilin munissa ja siten pelastaa Niilin tulemasta näiden pelottavien virtapetojen täyttämäksi. Tätä kerrotaan tuon linnun tekevän kuutamossa ja siten saavan apua Isikseltä, jonka tähtitieteellinen symboli on kuu. Mutta oikeampi esoterinen totuus, joka piilee näissä kansanomaisissa taruissa, on se, että Hermes, kuten Abenephius [1]) osottaa, valvoi egyptiläisiä Ibiksen muotoisena ja opetti heille salaisia taiteita ja tieteitä. Tämä merkitsee aivan yksinkertaisesti, että *Ibis religiosa*'lla oli ja on „maagillisia" ominaisuuksia kuten monella muulla linnulla, eritoten albatrossilla, [2]) ja tarunomaisella valkoisella joutsenella, Ikuisuuden eli Ajan Joutsenella, Kaalahansalla.

Jos olisi toisin laita, niin miksikä kaikki muinaiset kansat, jotka eivät olleet sen tyhmempiä kuin mekään, olisivat miltei taikauskoisesti pelänneet muutamien lintujen tappamista? Egyptissä se, joka tappoi ibiksen tai „kultaisen haukan", auringon ja Osiriksen vertauskuvan, joutui kuolemanrangaistukseen syylliseksi ja saattoi tuskin sen välttää. Muutamien kansojen kunnioitus lintuja kohtaan oli niin suuri, että Zoroaster määräyksissään kieltää niiden tappamisen mitä kauheimpana rikoksena. Meidän ajallamme nauretaan kaikenlaiselle ennustustaidolle. Mutta miksikä niin monta sukupolvea on uskonut linnuista ja vieläpä munista ennustamiseen, jonka viimemainitun taidon (oo'omantian) Suidas sanoo Orfeoksen opettamaksi? Orfeos muka selitti, kuinka määrätyillä ehdoilla voitiin munan keltuaisesta ja valkuaisesta havaita mitä siitä syntynyt lintu olisi saanut nähdä ympärillään lyhyen elämänsä aikana. Tämä salainen taito, joka 3,000 vuotta sitten vaati mitä suurinta oppia ja terävintä matematikan taitoa, on nyt langennut syvään alennustilaan ja meidän päivinämme vain vanhat akat ja povaajat lukevat tulevaisuutta naimisiin pyrkiville palvelustytöille lasissa olevasta munanvalkuaisesta.

Kuitenkin kristityilläkin on vielä tänä päivänä pyhät lintunsa, esim. kyyhkynen, Pyhän Hengen symboli. Eivätkä he ole jättäneet pois kaikkia muitakaan pyhiä eläimiä. Se „eläintenpalvelus", joka pitää evankelistain vertauskuvina härkää, kotkaa, leijonaa ja enkeliä — viimemainittu oikeastaan Kherubi tahi Serafi, tuli-siipinen käärme — on yhtä pakanallinen kuin egyptiläisten tai kaldealaisten „eläintenpalvelus" oli. Nuo neljä eläintä eivät itse asiassa ole muuta kuin neljän elementin ja ihmisen neljän *alemman* prinsipin vertauskuvia. Siitä huolimatta ne vastaavat fyysillisesti ja aineellisesti niitä neljää tähtisikermää, jotka niin sanoaksemme muodostavat aurinko-jumalan *saattueen* ja jotka talvipäivän seisauksen aikana ovat eläinradan neljässä käännöskohdassa. Nämä neljä „eläintä"

---

[1]) *De Cultu Egypt.*

[2]) Eteläisellä pallonpuoliskolla asuva tavattoman suuri puhtaan valkoinen merilintu, joka vahvoilla siivillään kulkee yli suurimpienkin ulappojen. Suom.

voidaan nähdä monissa roomalaiskatolisissa uusissa testamenteissa, joissa on evankelistain „muotokuvat". Ne ovat Hesekielin Merkabahin eläimet.

Kuten Ragon niin oikein lausuu:

Muinaiset hierofantit ovat niin taitavasti liittäneet yhteen uskontofilosofiansa dogmit ja symbolit, että näitä vertauskuvia voidaan selittää ainoastaan kaikkia avaimia tuntemalla ja niitä yhdistämällä.

Ne voidaan ainoastaan *suunnilleen* tulkita, vaikka löydettäisiinkin kolme näistä seitsemästä järjestelmästä, nim. antropologinen, psyykillinen ja tähtitieteellinen. Kaksi päätulkintaa, korkein ja alin, henkinen ja fysiologinen, säilytettiin suurimpina salaisuuksina, kunnes jälkimäinen niistä joutui vihkimättömien käsiin. Tämä kaikki koskee ainoastaan esihistoriallisia hierofanteja, joille se, mikä nyt on tullut puhtaasti — eli epäpuhtaasti — sukupuoliseksi, oli yhtä syvä ja yhtä salaperäinen tiede kuin biologia ja fysiologia nyt on. Tämä oli heidän yksityisomaisuuttaan, heidän tutkimustensa ja keksintöjensä hedelmä. Toiset kaksi tulkintaa käsitteli luovia jumalia eli jumalsyntyä ja luovia ihmisiä, s. o. aatteellisia ja käytännöllisiä mysterioita. Nämä tulkinnat olivat niin taitavasti verhotut ja yhdistetyt, että oli monta, jotka viimein saadessaan kiinni yhdestä merkityksestä eivät kyenneet ymmärtämään muiden arvoa eivätkä osanneet niitä ratkaista niinkään pitkälle, että olisivat tehneet pahasti vaarallisia paljastuksia. Korkein, ensimäinen ja neljäs — jumalsynty suhteessaan ihmissyntyyn — olivat jo miltei mahdottomat täysin käsittää. Tähän löydämme todistukset juutalaisten „pyhistä kirjotuksista".

Juuri siitä syystä, että käärme laskee munia, tuli se viisauden symboliksi ja Logosten eli Itsesyntyisten kuvaksi. Philaen temppelissä Ylä-Egyptissä valmistettiin keinotekoisesti erilaisilla hajuaineilla sekotetusta savesta muna. Tätä haudottiin erityisen menetelmän avulla ja siitä saatiin *cerastes* eli sarvekas kyykäärme. Samoin tehtiin muinaisaikoina Intiassa ja saatiin koobra syntymään. Luova Jumala astuu ulos munasta, joka lähtee Knefin suusta, siivekkäänä käärmeenä, sillä käärme on Kaikki-viisauden vertauskuva. Heprealaisilla oli saman jumalan kuvana Mooseksen lentävät eli „tuliset käärmeet" erämaassa, ja aleksandrialaisilla mystikoilla nämä tulivat Ofio-Khristokseksi, gnostikkojen Logokseksi. Protestantit koettavat näyttää, että allegoria vaskikäärmeestä ja tulisista käärmeistä suoranaisesti koskee Kristuksen ja ristiinnaulitsemisen mysteriota, vaikka sillä tosiasiallisesti on paljon lähempi suhde *synnytyksen mysterioon*, jos se irrotetaan keskusidulla varustetusta munasta eli *ympyrästä keskipisteineen*. Protestanttiset teologit tahtoisivat meitä saada uskomaan heidän tulkintaansa, sentähden että vaskikäärme nostettiin puupatsaan nenään! Mutta pikemmin se koskee egyptiläistä munaa, joka seisoo pystyssä pyhän Taun tukemana, koska

muna ja käärme Egyptin muinaisessa jumalanpalveluksessa ja symbolismissa olivat erottamattomat ja koska sekä vaski- että tuli-käärmeet olivat Serafeja, polttavia, „tulisia" lähettiläitä eli samaa kuin Intian käärme-jumalat, Naagat. Ilman munaa se oli pelkkä sukupuolinen symboli, mutta munan keralla se koskee Kosmoksen luomista. Vaskikäärmeellä ei ollut sitä pyhää merkitystä kuin protestantit sille tahtovat lukea eikä se itse asiassa ollut sen kunniakkaampi kuin tulikäärmeet, *vaan oli ainoastaan luonnollinen lääke viimemainittujen puremaa vastaan;* „vaski"-sana vertauskuvallisesti merkitsee naisellista prinsippiä ja „tulinen" tai „kultainen" miehistä prinsippiä.

Vaski oli metalli, joka symbolisoi manalan maailmaa . . . kohtua, missä elämä oli annettava . . . Hepreankielinen käärmeen nimitys oli *Nakhash,* mutta tämä on myöskin *vasken* nimi.

Sanotaan *4 Moos. Kirjassa* (21:5 ja seur.), että juutalaiset valittivat, kun ei erämaassa löytynyt mitään vettä, jonka jälkeen „Herra lähetti tulisia käärmeitä" heitä puremaan ja sitten Moosesta hyvittääkseen hän antoi parannukseksi vaskikäärmeen, joka oli korotettava puun päälle katseltavaksi. Silloin „joka katsahti sen vaskikäärmeen päälle . . . jäi elämään (?)" Tämän jälkeen „Herra" kokosi kaiken kansan Berean kaivolle, antoi heille vettä, ja kiitollinen Israelin kansa lauloi tämän laulun: „puhkea lähde". Kun tutkittuaan vertaustiedettä kristillinen lukija alkaa käsittää näiden kolmen vertauskuvan, veden, vasken ja käärmeen sekä muutamien muiden sisäisintä merkitystä, *sillä tavalla kuin raamatussa tarkotetaan,* niin hän tuskin voi yhdistää Vapahtajansa pyhää nimeä vaskikäärmeeseen. Serafim eli tuliset siivekkäät käärmeet ovat epäilemättä erottamattomassa yhteydessä „Ikuisuuden käärmeen — Jumalan" aatteen kanssa, kuten Kenealy selittää kirjassaan *Apocalypse.* Mutta sana Kherub merkitsee myös käärmettä, yhdessä merkityksessään, vaikka sen suoranainen merkitys on toinen, sillä Kherubim ja persialaiset siivekkäät „griipit" (*Γρύπες*), Kultaisen Vuoriston vartijat, ovat samaa, ja Kherubin yhdysperäinen nimi osottaa tätä luonnetta. Se on näet muodostunut äänteistä *kr* כר ympyrä, ja *aub* eli *ob* אוב käärme, ja merkitsee siis „käärmettä ympyrässä". Tämä heti todistaa vaskikäärmeen sukupuolisen luonteen ja oikeuttaa Hiskian sen rikkomaan (2 Kun. 18:4.) *Verbum satis sapienti!*

Kuolleitten Kirjassa, niinkuin vastikään [1]) näytettiin, mainitaan usein muna. Ra, Mahtava, pysyy munassaan sen taistelun kestäessä, jota käydään „kapinallisten lasten" ja Shuu'n; eli pimeyden lohikäärmeen ja aurinko-energian välillä. Vainaja on munassaan loistava kulkiessaan Salaisuuden Maahan. Hän on Sebin muna. Muna oli kuva elämästä kuolemattomuudessa ja ikuisuudessa ja

---

[1]) Aikaisemmin siv. 381—2.

myöskin synnyttävän äidinkohdun merkki. Sitävastoin Tau, joka siihen liittyi, oli ainoastaan *suvunjatkamiseen* perustuvan elämän ja syntymän vertauskuva. Maailmanmuna asetettiin Khuumiin, avaruuden vesiin eli naiselliseen *abstraktiseen* prinsippiin. Ihmiskunnan „langetessa" synnytykseen ja sukupuolipalvelukseen, tuli Khuum Ammoniksi, luovaksi Jumalaksi. Kun Ptah, „tulinen Jumala", kädessään kantaa Maailmanmunaa, niin on vertauskuvasto tullut aivan maalliseksi ja konkretiseksi merkitykseltään. Yhteydessä haukan, Osiris-auringon vertauskuvan, kanssa on tämä symboli kaksinainen ja koskee kumpaakin elämää — kuolevaista ja kuolematonta. Eräs papyrospiirros Kircherin teoksessa *Oedipus Egyptiacus* [1]) näyttää munan, joka liitelee muumion yläpuolella. Tämä on toivon ja uudensyntymän lupaus Osirikseksi tulleelle vainajalle. Hänen sielunsa, tultuaan hyvin puhdistetuksi Amentissa, tulee sikiämään tässä kuolemattomuuden munassa, syntyäkseen siitä uuteen elämään maan päälle. Sillä tämä muna esoterisen opin mukaan on Deevakhaan, autuuden tyyssija. Toinen sen symboli on siivekäs *Scarabaeus.* [2]) Siivekäs maanpallo on vain toinen munan kuva ja merkitsee samaa kuin Scarabaeus, Khopiruu, — juuresta ***khopruu,*** tulla joksikin, syntyä uudestaan — joka koskee ihmisen jälleensyntymistä sekä hänen henkistä uudestaansyntymistään.

Mochuksen *Theogoniassa* me löydämme ensimäisenä eetterin ja sitten ilman, ne kaksi prinsippiä, joista Uulom, tajuttava (*Νοητὸς*) Jumaluus, näkyvä aineellinen maailma syntyy maailmanmunan sisältä. [3])

Orfilaisissa hymneissä Eroos-Fanees kehittyy jumalallisesta munasta, jota eetterituulet hedelmöittävät. Tuuli on „Jumalan henki" eli pikemmin „Tuntemattoman Pimeyden henki" — Plaatonin „jumalallinen aate" — jonka sanotaan liikkuvan eetterissä. [4]) Hindulaisessa *Kathoopanishadissa* Purusha, jumalallinen henki, seisoo jo alkuperäisen aineen edessä „joiden yhtymästä lähti suuri maailmansielu", Mahaa-Aatmaa, Brahmaa, Elämän henki [5]) j. n. e. Viimeiset nimitykset ovat kaikki samaa kuin *Anima Mundi*, eli „Maailmansielu", kabbalistin ja salatieteilijän astralivalo, eli „Pimeyden muna". Paitsi tätä on monta viehättävää allegoriaa tästä aineesta hajallaan siellä täällä brahmiinien pyhissä kirjoissa. Eräässä kohdassa se on naisellinen luoja, joka ensin on itu, sitten taivaallinen kasteenpisara, helmi ja sitten muna. Tällaisissa tapauksissa, joita on liian paljon erikseen lueteltavaksi, muna synnyttää neljä elementtiä viidennen,

---

[1]) III, 124.

[2]) *Scarabaeus* on muinaisegyptiläisten pyhänä pitämä kovakuoriainen, joka usein nähdään vierittämässä edellään itseään suurempaa palloa — „maapalloa". Suom.

[3]) Movers, *Phoinizer,* 282.

[4]) Kts. *Isis Unveilediä,* I, 56.

[5]) Weber, *Akad. Vorlesungen,* 213 et. seq.

eetterin sisällä ja peittyy neljään verhoon, jotka myöhemmin tulevat seitsemäksi ylemmäksi ja seitsemäksi alemmaksi maailmaksi. Murtuen kahdeksi kuori tulee taivaaksi ja sen sisällys maaksi, mutta valkuainen muodostaa maavedet. Toisessa kohdassa se taas on Vishnu, joka lähtee munan sisältä lootos kädessään. Vinataa, muuan Dakshan ja Kashjapan puolison tytär, „itsesyntynyt, Ajasta lähtenyt", yksi maailman seitsemästä „luojasta", toi ilmoille munan, josta syntyi Garuda, Vishnun vaunut. Viimemainittu allegoria koskee meidän maatamme, sillä Garuda on „suuri aikakausi".

Muna oli Isikselle pyhitetty ja sentähden Egyptin papit eivät milloinkaan syöneet munia.

Isistä kuvataan miltei aina pitämässä toisessa kädessään lootuskukkaa ja toisessa ympyrää ja ristiä (silmikkoristiä, *crux ansata*).

Diodorus Siculus mainitsee, että Osiris syntyi munasta, kuten Brahmaakin. Leedan munasta syntyi Apollo ja Latoona, ja myöskin Kastor ja Polluks, kirkkaat Kaksoiset. Ja vaikka buddhalaiset eivät lue samaa alkuperää perustajalleen, niin hekään eivät sen enempää kuin muinaiset egyptiläiset tai nykyaikaiset brahmiinit syö munia, jotteivät hävittäisi niissä uinuvaa elämää ja siten tekisi syntiä. Kiinalaiset uskovat, että heidän ensimäinen ihmisensä syntyi munasta, jonka Tien pudotti taivaasta maan päälle vesiin. [1]) Tätä muna-symbolia pitävät monet vieläkin elonsynnyn aatetta kuvaavana, joka on tieteellinen totuus, vaikka ihmisen ovum (muna) on paljaalle silmälle näkymätön. Sentähden näemme sille suotavan niin suurta kunnioitusta kaukaisimmasta muinaisuudesta asti, kreikkalaisten, foinikilaisten, roomalaisten, japanilaisten ja siamilaisten sekä Pohjois- ja Etelä-Amerikan kansojen keskuudessa ja vieläpä etäisimpien saarten villi-ihmisten luona.

Egyptiläisillä oli Salattu Jumala Ammon eli Mon, „Kätketty", Korkein Henki. Kaikki heidän jumalansa olivat kaksinaisia: pyhäkköä varten oli tieteellinen todellisuus; suurelle joukolle annettiin sen kaksoismuoto, tarunomainen ja myytillinen Olento. Niin esim. kuten huomautettiin IV Luvussa nimeltä „Kaaos, Theos, Kosmos", oli vanhempi Horus maailmanaate Demiurgoksen mielessä uinuvana, „syntynyt Pimeydessä ennen maailman luomista". Toinen Horus oli sama aate, Logoksesta ulos lähteneenä, aineeseen ruumistuneena ja ulkonaiseen olemassaoloon ryhtyneenä. [2]) Horus, „vanhempi" eli Haroiri, on yksi muinainen aurinko-jumalan olemuspuoli, samanikäinen kuin Ra ja Shuu.

---

[1]) Kiinalaiset näyttävät siis jo aikaisemmin keksineen Sir William Thomsonin teorian, että ensimäinen elävä itu putosi maan päälle jostakin ohikulkevasta pyrstötähdestä. Kysymys: miksi on hänen teoriansa kutsuttava *tieteelliseksi* ja kiinalaista aatetta taikauskoiseksi, typeräksi luuloksi?

[2]) Vert. Movers, *Phoinizer*, 268.

Haroiria usein erehtyvästi luullaan Hor'iksi (Horsusi), Osiriksen ja Isiksen pojaksi. Egyptiläiset hyvin usein kuvasivat nousevaa aurinkoa Horin „Vanhemman" muotoisena, joka nousee täysinpuhjenneesta lootuskukasta, maailmankaikkeudesta, ja taas aurinko-kehrä tavataan aina tuon jumalan haukanpään yläpuolella. Haroiri on Khnuum. Sama koskee Khnuumia ja Ammonia. Kumpikin kuvataan kauriinpäisenä, ja ne sekotetaan usein toisiinsa, vaikka niiden tehtävät ovat erilaiset. Khnuum on „ihmisten muovaaja", joka muodostelee ihmisiä ja muita olioita maailmanmunasta savenvalajan pyörän päällä. Ammon-Ra, synnyttäjä, on Kätketyn Jumaluuden toisarvoinen olemuspuoli. Khnuumia palveltiin Elephantassa ja Philaessa, [1]) Ammonissa ja Thebessä. Mutta Emeft, Ainoa, korkein planettaprinsippi, puhaltaa munan suustaan ja on sentähden Brahmaa. Varjo kosmillisesta ja kaikkiallisesta Jumaluudesta, joka hautoo munaa ja läpäisee sen elähyttävällä hengellään, kunnes sen sisältämä itu on kypsynyt, oli se mysteriojumala, jonka nimeä ei saanut mainita. Mutta Ptah on „avaaja", kuoleman ja elämän aukaisija, [2]) joka lähtee maailmanmunasta kaksinaiseen tehtäväänsä. [3])

Kreikkalaisten mukaan se Khemiksen (Khemi muinainen Egypti) haamu, joka liitelee eetteri-aaltojen päällä empyrealaisessa piirissä, [4]) sai herätyksen olemassaoloon Horus-Apollolta, aurinko-jumalalta, joka sen saattoi kehittymään ulos Maailmanmunasta.

Brahmaanda Puraana sisältää täydellisenä sen mysterion, joka koskee Brahmaan kultaista munaa, ja ehkäpä tästä syystä se ei ole orientalistien saatavissa. He sanovat, että tämä *Puraana* kuten *Skanda* „ei enää ole saatavana kokonaisenaan" vaan että „sitä edustaa joukko Khandoja ja Maahaatmoja, joiden arvellaan siitä johtuneen". *Brahmaanda Puraana* sanotaan olevan sellainen kirja, „joka on 12,200 värsyssä selittänyt Brahmaan munan suurenmoisuuden ja on sisältänyt kertomuksen tulevista Kalpoista siten kuin Brahmaa on ne paljastanut". [5]) Aivan niin ja ehkä paljon enemmänkin.

Skandinavilaisessa maailmansynnyssä, jonka professori Max Müller asettaa ikään nähden „paljon aikaisemmaksi *Veeda*-kirjoja", Wöluspan runoelmassa, Ennustajattaren laulussa, tavataan taaskin Maailmanmuna, maailmankaikkeuden haamu-ituna, joka kuvataan makaavana Ginnungagapissa, Harhan, Maajaan maljassa, rajattomassa ja tyhjässä syvyydessä. Tähän Maailmankohtuun, joka

---

[1]) Hänen kanssaan kolminaisuuden muodostavat jumalattaret Sati ja Anuki.

[2]) Ptah oli alkuaan kuoleman eli häviön jumala, kuten Shiva. Hän on aurinko-jumala ainoastaan sen nojalla, että auringon tuli tappaa yhtä hyvin kuin elvyttää. Hän oli Memfiksen kansallisjumala, loistava ja „kauniskasvoinen" jumala.

[3]) *Lukujen Kirja.*

[4]) „Tuli-taivaassa". Suom.

[5]) Wilson, *Vishnu Puraana* I, Pref 84—5.

aikaisemmin oli yön ja hävityksen alue, Niffelheim, Sumujen maa, *tähtiusva,* kuten sitä nyt nimitetään, tähän astralivaloon lankesi yksi säde *kylmää valoa,* joka ääriä myöten täytti maljan ja siihen jäätyi. Silloin Näkymätön puhalsi polttavan tuulen, joka sulatti jäätyneet vedet ja hajotti sumun. Nämä vedet (Kaaos), joita kutsutaan Elivagarin virroiksi, kiteytyivät elähyttäviksi pisaroiksi, putosivat alas ja loivat maan ja jättiläisen Ymirin, jolla oli ainoastaan „ihmisen näköisyys" (taivaallisen ihmisen), ja lehmän, Audumlan, („Äidin", astralivalon eli kosmillisen sielun), jonka utareista vuoti neljä maidonvirtaa — neljä pääilmansuuntaa, neljän Edenin virran neljä lähdettä, j. n. e. Näitä „neljää" symbolisoi kuutio kaikkine erilaisine mystillisine merkityksineen.

Kristityt — varsinkin kreikkalainen ja latinalainen kirkko — ovat täydellisesti omaksuneet tämän vertauskuvan ja näkevät siinä muistutuksen ikuisesta elämästä, pelastuksesta ja uudesta ylösnousemuksesta. Tämä huomataan ja saa vahvistusta vanhasta tavasta vaihtaa „pääsiäismunia". Anguinumista, pakanallisen druidin „munasta" asti, jonka nimikin sai roomalaiset pelosta vapisemaan, venäläisen talonpojan pääsiäismunaan saakka on kulunut pitkä ajanjakso. Ja kuitenkin, jos katsomme sivistyneeseen Europpaan tai Keski-Amerikan kurjiin raakalaisiin, niin kaikkialla löydämme saman ikimuinaisen ajatuksen, jos vain tahdomme sitä etsiä ja jos emme vääristä tuon symbolin alkuperäistä aatetta — luottamalla ylpeästi omaan kuviteltuun älylliseen ja fyysilliseen ylemmyyteemme.

VII Luku.

Brahmaan päivät ja yöt.

Tällä nimellä kutsutaan Manvantaran (Manu-antaran eli „Manujen välisen ajan") ja Pralajan eli hävion aikakausia. Edellinen nimitys tarkottaa maailmankaikkeuden toiminta-aikoja, jälkimäinen sen suhteellisia tai täydellisiä levonkausia, nim. riippuen siitä, seuraako lepo „Brahmaan päivän" vai „Brahmaan iän" eli „elämän" loppua. Näitä aikakausia, jotka säännöllisessä järjestyksessä seuraavat toisiansa, kutsutaan myös vähemmiksi Kalpoiksi ja suuriksi eli Mahaa Kalpoiksi, vaikka oikeastaan Mahaa Kalpa ei koskaan ole yksi „Brahmaan päivä" vaan kokonainen „Brahmaan elämä" eli „ikäkausi", sillä sanotaan *Brahma Vaivartassa:* „Aikatieteilijät laskevat Brahmaan iän yhdeksi Kalpaksi. Pienempiä Kalpoja on monta, kuten Samvarta ja muut". Totta puhuen niitä on rajattomasti, sillä niillä ei ole koskaan ollut alkua tai toisin sanoin ei ole Ikuisuudessa koskaan ollut *ensimäistä* Kalpaa eikä koskaan tule olemaan *viimeistä.*

Yksi Paraardha eli puolet Brahmaan olemassaolosta, tämän ajanmitan tavallisessa merkityksessä, on jo kulunut loppuun nykyisessä Mahaa Kalpassa; viimeinen Kalpa oli Padma eli „kultaisen lootuksen aika"; nykyinen on Varaaha, [1]) „villisika-ruumistus" eli „karju-Avataara".

---

[1]) Buddhalaisten esoterisissa traditsioneissa on omituinen tiedonanto. Gautama Buddhan eksoterinen eli allegorinen elämäkerta sanoo tämän suuren Viisaan kuolleen vatsanvaivoihin, kun ei voinut sulattaa „sianlihaa ja riissiä"; todellakin sangen epärunollinen loppu, kaukana kaikesta juhlallisuudesta! Sitä selitetään viittaamalla allegorisesti siihen, että hän syntyi „villisika"- eli Varaaha-Kalpassa, jolloin Vishnu otti villisian muodon nostaakseen maan ylös „avaruuden vesistä". Koskapa nyt brahmiinit suorastaan polveutuvat Brahmaasta ja niin sanoaksemme pidetään Brahmaan kanssa yhtenä, ja koska he samalla ovat Buddhan ja buddhanopin kuolemanvihollisia, saamme sangen merkillisen allegorisen viittauksen ja asia-yhdistelmän. Karju- eli Varaaha-Kalpan brahminismi on tappanut Buddhan uskonnon Intiassa ja pyyhkäissyt sen pois tästä

Yhden asian ennen kaikkea pankoon merkille se, joka *Puraanoiden* avulla tutkii hindulais-uskontoa. Hän ei saa koskaan käsittää siinä olevia tietoja kirjaimellisesti ja vain yhdessä merkityksessä. Varsinkin ne lausunnot, jotka koskevat Manvantaroja eli Kalpoja, ovat ymmärrettävät useampiin asioihin kohdistuvina. Niinpä nämä aikakaudet koskevat samassa kielessä sekä suuria että pieniä aikakausia, sekä Mahaa-Kalpoja että vähempiä ajanjaksoja. Matsja- eli Kala-Avataara sattui aikaisemmin kuin Varaaha- eli Karju-Avataara. Sentähden täytyy näiden allegoriojen koskea sekä Padma- ja nykyistä Manvantaraa että myös niitä vähempiä kausia, jotka ovat kuluneet senjälkeen kuin meidän maailmanketjumme ja maamme uudestaan esiintyi. Ja koska Vishnun Matsja-Avataara ja Vaivasvatan vedenpaisumus tarkkaan puhuen koskevat tapausta, joka sattui meidän maallemme tässä kierroksessa, on aivan selvää, että vaikka se saattaakin tarkottaa kosmosta aikaisempia eli „esi-kosmillisia" tapahtumia, — nim. jos ajatellaan juuri *meidän* Kosmostamme eli aurinkokuntaamme — niin se meihin nähden viittaa erääseen kaukaiseen geologiseen ajanjaksoon. Ei edes esoterinen filosofia voi väittää tuntevansa muulla tavoin kuin yhdenmukaisuudesta päättämällä sitä, mikä tapahtui ennenkuin aurinkokuntamme uudelleen ilmeni ja ennenkuin viimeinen Mahaa Pralaja alkoi. Mutta se opettaa aivan selvästi, että sittekun maan akseli ensimäisen kerran geologisesti siirtyi, jolloin viimein koko „toinen manner" huuhdottiin meren syvyyteen alkuperäisine rotuineen — näistä mantereista eli „maista" oli Atlantis vasta neljäs — tapahtui senjälkeen toinen siirros senkautta että akseli sai takaisin entisen kallistumisasteensa yhtä nopeasti kuin se oli muuttunut. Silloin maa taas todella *nousi ylös* vesistä — niinkuin ylhäällä, niin alhaalla ja päinvastoin. Noihin aikoihin oli „jumalia" maan päällä; jumalia eikä ihmisiä, sellaisia kuin me nykyään tunnemme, sanoo perintätieto. Niinkuin teoksemme II osassa tulee näytettäväksi, koskee aikakausien laskelma eksoterisessa hindulaisuudessa sekä suuria kosmillisia että pieniä maallisia tapahtumia ja mullistuksia ja samaa voidaan sanoa ja toistaa nimienkin suhteen. Niinpä esim. Judishthira — ensimäinen eli Shakojen kuningas, joka alottaa Kali Jugan aikakauden, mikä tulee kestämään 432,000 vuotta, „todellinen kuningas, joka eli 3,102 vuotta e. Kr." — on tekemisissä myöskin suuren vedenpaisu-

---

maasta. Sentähden Buddhan, joka pidetään viisausoppinsa kanssa yhtenä, sanotaan kuolleen syötyään villisian lihaa. Itse se ajatuskin, että sama mies, joka pani alkuun mitä ankarimman kasvissyönnin ja pyhitti eläinten elämisoikeuden — niinkin pitkälle, että kielsi syömästä munia, ne kun ovat uinuvan elämän tallettajia — hän itse muka olisi kuollut syömällä lihaa, jota ei voinut sulattaa, on mielettömästi epäjohdonmukainen ja on useita orientalisteja hämmästyttänyt. Mutta tämä selityksemme paljastaa allegorian ja luo valon kaikkeen muuhunkin. Varaaha ei kuitenkaan ole mikään tavallinen villisika vaan näyttää merkinneen jotakin vedenpaisumusta aikaisempaa järvi-eläintä, joka tapasi „vedessä huvikseen leikitellä" *(Vaaju Puraana)*.

muksen kanssa, jolloin ensimäisen kerran Atlantiksesta osa vaipui aaltojen alle. Hän on „Judithshira, [1]) joka syntyi satahuippuisella vuorella maailman päässä, *jonka toiselle puolelle ei kukaan voi mennä*", ja „heti vedentulvan jälkeen". [2]) Me emme tunne mitään „tulvaa" 3,102 vuotta e. Kr. Ei edes Noakin tulva sovi siihen aikaan, sillä juutalais-kristillisen ajanlaskun mukaan se tapahtui 2,349 v. e. Kr.

Tämä kaikki koskee esoterista ajanjaotusta ja erästä edempänä selitettävää mysteriota, ja siksi se tässä paikassa voidaan jättää sikseen. Riittäköön nyt vain se huomautus, että kaikki Wilfordit, Bentleyt ja muut, jotka mielikuvitustaan ponnistamalla ovat pyrkineet hindulaisten esoterisen aikatieteen Oidipuksiksi, ovat surkeasti joutuneet tappiolle. Meidän sangen oppineet orientalistimme eivät ole vielä ratkaisseet yhtään ainoata neljän aikakauden eli Manvantaran laskelmaa ja siksi he ovat katkaisseet gordilaisen solmun julistamalla koko sen aikatieteen „brahmiinien aivosepitykseksi". Olkoon niin, ja levätkööt suuret oppineet rauhassa. Tämä „sepitys" tulee esitettäväksi Ihmissynnyn II Runon kommentarioissa, teoksemme II osassa, esoterisine lisäyksineen.

Mutta katsokaamme, mitkä olivat kolmenlaatuiset Pralajat ja mikä on *kansanomainen* usko niistä. Tässä kohden ainakin kansan usko käy yhteen esoterismin kanssa.

Siitä Pralajasta, jonka edellä kuluu neljätoista Manvantaraa, yhtä monen Manun johtamaa, ja jonka lopulla tapahtuu satunnainen eli Brahmaan häviö, sanotaan *Vishnu Puraanassa* suppealla kuvakielellä:

> Tuhannen neli-kautisen ajanjakson lopussa, jotka täyttävät yhden Brahmaan päivän, on maa miltei loppuun kulutettu. Ikuinen (Avjaja) Vishnu silloin tulee Rudran, Hävittäjän (Shivan) luontoiseksi ja yhdistää jälleen itseensä kaikki luomuksensa. Hän yhtyy auringon seitsemään säteeseen ja juopi loppuun kaikki maapallon vedet; hän saattaa nesteet muuttumaan höyryksi ja kuivattaa siten koko maan. Valtameret ja virrat, kosket ja puroset, kaikki tyhjentyvät. Ylenpalttisen kosteuden ravitsemina nuo seitsemän auringonsädettä paisuvat seitsemäksi auringoksi ja sytyttävät lopulta maailman tuleen. Hari, kaikkien olioitten hävittäjä, joka on Ajan Liekki, Kaalaagni, kuluttaa viimein maapallon. Sitten Rudra, tullen Dshanardanaksi, hengittää pilviä ja sadetta. [3])

On monenlaisia pralajoja, mutta kolme pääkautta mainitaan erittäin muinaishindulaisissa kirjoissa. Ensimäistä näistä kutsutaan Wilsonin tiedonannon

---

[1]) Eversti Wilfordin mukaan „suuri sota" päättyi v. 1370 e. Kr. (*Asiatic Researches*, XI, 116); Bentleyn mukaan 575 e. Kr. ! ! Voimme toivoa, että ennen tämän vuosisadan loppua julistetaan Mahaabhaaratan sankarirunoelman puhuvan suuren Napoleonin sodista.

[2]) Katso *Royal Asiat. Soc.* IX, 364.

[3]) VI Kirja, 3 luku.

mukaan Naimittikaksi, [1]), „tilapäiseksi" eli „satunnaiseksi" ja syntyy Brahmaan päivien välisestä ajasta; se merkitsee, että luontokappaleet häviävät ja kaikki, mikä elää ja millä on joku muoto, mutta periaine ei häviä vaan pysyy siinä tilassa, missä se on, uuteen päivänkoittoon asti, yön kuluttua loppuun. Toista pralajaa kutsutaan Praakritikaksi ja se syntyy Brahmaan Iän eli Elinkauden lopulla, jolloin kaikki olemassaoleva purkautuu alkuelementtiinsä, mistä se jälleen muovaillaan esiin tämän pitemmän yön kuluttua. Kolmas, Aatjantika Pralaja, ei ensinkään koske maailmoita eikä maailmankaikkeutta vaan ainoastaan muutamien ihmisten yksilöllisyyksiä. Se on siis yksilöllinen pralaja eli Nirvaana, jonka saavuttamisen jälkeen ei mikään tuleva elämä enää ole mahdollinen, ei mikään uusi syntymä, ennenkuin Mahaa Pralajan jälkeen. Mahaa Pralajan yö — joka kestää 311,040,000,000,000 vuotta ja joka saattaa tulla miltei kahdenkertaiseksi sille onnelliselle Dshiivanmuktalle eli vapautuneelle sielulle, joka saavuttaa Nirvaanan jo varhain Manvantaran aikana — on siksi pitkä, että sitä voi pitää *iankaikkisena,* jollei loppumattomana. *Bhaagavata Puraana* [2]) puhuu myös neljännenlaatuisesta pralajasta, Nitjasta eli „alituisesta häviöstä" ja selittää sen olevan sitä muutosta, joka huomaamattomasti, mutta yhtämittaa tapahtuu kaikessa, mitä löytyy tässä maailmankaikkeudessa, taivaankappaleista atomeihin saakka. Se on kasvu ja lakastuminen — elämä ja kuolema.

Kun saapuu Mahaa Pralaja, niin Svar-lookan, ylemmän piirin, asukkaat pelästyneinä maailmanpalosta etsivät turvaa „Pitreiltä, esi-isiltään, Manuilta, seitsemältä Rishiltä, taivaallisten henkien ja jumalien eri joukoilta Mahar-lookassa". Kun siihenkin saapuu palo, niin koko tuo yllälueteltujen olentojen joukko muuttaa vuorostaan pois Mahar-lookasta ja kotiutuu Dshana-lookaan *„hienoimmissa muodoissaan, joista ne taas kyvyiltään samanlaisina kuin ennenkin tulevat ruumistumaan, kun maailma uudistuu seuraavan Kalpan alkaessa".* [3])

Pilvet, suunnattoman kokoiset ja ankarasti jyriseväiset, täyttävät kaiken avaruuden (Nabhas tala). Valaen alas vettä virtanaan, nämä pilvet sammuttavat hirvittävän tulen . . . ja satava sitten keskeymättä sata (jumalallista) vuotta ja upottavat koko maailman (aurinkokunnan). Syösten alas mukulansuuruisina pisaroina nämä sateet leviävät yli maan, täyttävät välialan (Bhuvoo-lookan) ja tunkeutuvat taivaaseenkin. Maa nyt peittyy pimeyteen ja vaikka kaikki oliot, elolliset ja eloLLo-

---

[1]) Veedaanta- ja Njaaja-filosofiassa Nimitta, josta Naimittika johtuu, pidetään *aikaansaavaa syytä* merkitsevänä, vastakohtana Upaadaanalle, fyysilliselle eli aineelliselle syylle. Saankhjafilosofiassa Pradhaana on Brahmaata alempi syy, eli oikeammin: Brahmaa, joka itse on syy, on ylempi kuin Pradhaana. „Satunnainen" on väärä käännös; se olisi muutettava „aatteelliseksi" syyksi; myöskin „todenperäinen" syy olisi ollut parempi käännös.

[2]) XII, 4: 35.

[3]) *Vaaju Puraana.*

mat, ovat hävinneet, jatkavat pilvet yhä vettensä valuttamista alas . . . ja Brahmaan Yö vallitsee ylimpänä ja ainoana tällä hävityksen näyttämöllä. [1])

Tätä me esoterisessa opissamme kutsumme aurinko-pralajaksi. Kun vesi on saapunut seitsemän Rishin alueeseen ja maailma, meidän aurinkokuntamme, on yhtenä valtamerenä, pysähtyvät ne. Vishnun hengitys tulee voimakkaaksi tuuleksi, joka puhaltaa seuraavat sata jumalallista vuotta, kunnes kaikki pilvet ovat hajotetut. Sitten tuuli vetäytyy sisään ja Se —

Josta kaikki oliot ovat muodostetut, Herra, jonka kautta kaikki on olemassa, Hän, tuo käsittämätön, aluton, kaikkeuden alkuperä, lepäilee, nukkuen Sheeshan (Äärettömyyden Käärmeen) päällä syvyyden keskellä. Luoja (? Aadikrit) Hari, nukkuu (avaruuden) valtameren päällä Brahmaan muodossa, — sellaisena, jota Sanaka [2]) ja Dshana-lookan täydelliset (Siddhat) ylistävät ja Brahmaa-lookan pyhät asukkaat mietiskelevät, lopullista vapahdusta ikävöiden — nukkuu vaipuneena mystilliseen uneen, omien harhakuviensa taivaallisena olennoitumana . . . Tämä on Häviö (? Pratisantshara), jota kutsutaan satunnaiseksi, koska Hari on satunnainen (oik. aatteellinen) syy. [3]) Kun Kaikkeudenhenki herää, elpyy maailma uudestaan; kun hän sulkee silmänsä vaipuvat kaikki oliot mystillisen unen helmaan. Ja niinkuin tuhannen suurta ajanjaksoa muodostaa yhden Brahmaan päivän (alkutekstissä luetaan Padmajooni, joka on samaa kuin Abdshajooni, „Lotussyntyinen", eikä Brahmaa), niin on Brahmaan yö saman pituinen . . . Heräten yönsä lopulla tuo Syntymätön . . . luo maailmankaikkeuden uudestaan. [4])

Tämä on „satunnainen" pralaja. Mutta mitä on elementtien (Praakritika) häviö? Paraashara kuvaa sitä Maitreejalle seuraavasti:

Kun puutteen ja tulen kautta kaikki maailmat ja Paataalat (helvetit) ovat kuihtuneet ja kulutetut [5]) . . . alkaa elementtien hävitys tapahtua. Silloin ensiksi vedet nielevät maan perusominaisuuden (joka on hajun aihe) ja maa, vailla tätä ominaisuuttaan, kulkee kadotusta kohti . . . ja tulee samaksi kuin vesi . . . Kun kaikkeus näin on tullut vesielementin aaltojen täyttämäksi sitten tulen elementti latkii itseensä veden ominaisuuden, maun . . . ja vesi itse häviää . . . ja tulee samaksi kuin tuli; kaikkeus on silloin kokonansa (eetterisen) tulen täyttämä, joka . . . vähitellen leviää yli kaiken maan. Kun sitten avaruus on (yhtä) liekkiä, . . . niin tuulen elementti valtaa sen aihe-ominaisuuden, s. o. muodon, joka on valon syy, ja kun se on haihdutettu (praliina), tulee kaikki ilman luontoiseksi. Kun muodon aihe on hävitetty ja tuli (? Vibhaavasu) on menettänyt perusominaisuutensa, sammuttaa ilma tulen ja leviää . . . yli avaruuden, josta valo nyt katoaa, kun tuli muuttuu ilmaksi. Ilma siis äänen keralla, joka on eetterin lähde, leviää kaikkialle yli kymmenen piirin . . . kunnes eetteri ottaa valtaansa tunnon (? Sparshan, kohesionin — kosketuksen?), ilman aihe-ominaisuuden, jonka menetettyään ilma katoaa ja eetteri (? Kha) on jälellä muuttumattomana; vailla muotoa, makua, tuntoa (Sparshaa) ja hajua, se on olemassa

---

[1]) Wilson, *Vishnu Puraana,* VI, 3.

[2]) Sanaka on ylin Kumaara eli Neitsyt-Jumala, yksi Dhjaan Tshoohan, joka kieltäytyy luomasta. Pyhän Mikaelin esikuva, joka samaten kieltäytyy luomasta.

[3]) Katso S. O. IV luvun loppulauseita (siv. 368 suom.)

[4]) *Ibid.* IV.

[5]) Tämät tulevaisuudennäky ei mahtane olla mieleinen kristilliselle jumaluusopille, joka asettaa ikuisen loppumattoman helvetin kannattajiensa näköalaksi.

ruumiillisena (ruumiittomana, Muurttimat) ja laajana ja on vallottanut koko avaruuden. Eetteri (Aakaasha) jonka perusominaisuus ja aihe on ääni („Sana"), on yksin olemassa, täyttäen avaruuden tyhjyyden (eli oikeammin ollen avaruuden ainoana sisällyksenä). Sitten elementtien (Bhuutaadi) alkuperä (noumenon?) syöpi äänen (joukko-demiurgin); (ja Dhjaan Tshoohanien) ja kaikkien (olemassaolevien) elementtien [1]) laumat sulautuvat kauttaaltaan alkuperäänsä. Tämä Alku-elementti on Tajunta pimeys-ominaisuuteen (Taamasa — oikeastaan henkiseen pimeyteen) yhdistyneenä, ja sen taas itsen nielee (tekee tyhjäksi) Mahat (Kaikkeudenäly), jonka perusominaisuus on Järki (Buddhi), ja Maa ja Mahat ovat Kaikkeuden sisä- ja ulkorajoina. Täten, niinkuin (alussa) oli seitsemän luonnon (Prakritin) muotoa, luettuna Mahatista maahan, niin . . . *nämä seitsemän* toinen toisensa jälkeen yhtyvät toisiinsa. [2])

Brahmaan muna (Sarva-mandala) haihtuu sitä ympäröiviin vesiin seitsemine vyöhykkeineen (dvipas), seitsemine valtamerineen, seitsemine alueineen ja niiden vuorineen. Veden ominaisuuden juopi tuli; tulen (perustan) imee itseensä ilma (ilman perusta); ilma sekottuu eetteriin (Aakaashaan); Alku-elementti (Bhuutaadi, Alkuelementin juuri eli oikeammin *syy*) nielee eetterin ja häviää (itse) Älyyn (Mahatiin, Suureen eli Kaikkeudenälyyn), jonka kaikkien näiden keralla Luonto (Prakriti) ottaa valtaansa ja tekee tyhjäksi. Tämä Prakriti on olennaisesti sama, olkoon se erinnyt tai eriämätön; mutta se, mikä on erinnyttä, häviää eli haihtuu viimein eriämättömään. Myöskin Henki (Pums), joka on yksi, puhdas, häviämätön, ikuinen, kaikkiläpäisevä, on osa siitä Korkeimmasta Hengestä, joka on kaikki oli ot. Se Henki (Sarveesha), joka on muuta kuin (ruumistunut) henki, ja jossa ei ole nimen, lajin (Naaman ja Dsjaati eli Ruupa — siis „ruumiin" pikemmin kuin „lajin") ominaisuuksia tai muita sen kaltaisia . . . pysyy (ainoana) Olemassaolona (Sattaa). Luonto (Prakriti) ja Henki (Purusha) molemmat haihtuvat (lopulta) Korkeimpaan Henkeen. [3])

Tämä on lopullinen pralaja [4]) — Kosmoksen kuolema. Senjälkeen sen henki lepää Nirvaanassa eli *Siinä*, jolla ei ole päivää eikä yötä. Kaikki muut pralajat ovat aikakautisia ja seuraavat Manvantaroja peräkkäisessä sarjassa, kuten yö seuraa päivää jokaiselle ihmisolennolle, eläimelle ja kasville. Kosmoksen Elojen luomiskausi on kulunut loppuun, sillä ilmenneellä „Sanalla" on kasvunsa,

---

[1]) Sana „elementtien" on tässä käsitettävä tarkottavaana ei ainoastaan näkyväisiä ja fyysillisiä elementtejä vaan myöskin niitä, joita Paavali kutsuu elementeiksi — henkisiä järkivoimia — enkeleitä ja daimooneja manvantarisissa muodoissaan.

[2]) Kun orientalistit oikein ymmärtävät tämän kuvauksen esoterisessa merkityksessään silloin huomataan, että tämä maailman-elementtien kosmillinen vastaavaisuus saattaa selittää fyysillisten voimien keskinäisen suhteen paremmin kuin nykyään tunnetut teoriat. Ainakin teosofit tulevat käsittämään, että Prakritilla on *seitsemän muotoa* eli prinsippiä, „luettuna Mahatista maahan". „Vedet" merkitsee tässä mystillistä „äitiä", sitä aatteellisen luonnon äidinkohtua, jossa ilmennyt kaikkeus sikiää. Seitsemän „vyöhykettä" koskee tämän kaikkeuden seitsemää alajaotusta eli niiden voimien noumenoita, jotka sen saattavat olemassaoloon. Tämä on kaikk allegorista laatua.

[3]) *Vishnu Puraana*, VI Kirja, 4 luku. Kääntäjän Wilsonin erehdykset on oikaistu ja alkutekstin sanat pantu sulkumerkkien sisään.

[4]) Koska se, mitä tässä on kuvattu, on Mahaa, Suuri eli n. k. Viimeinen Pralaja, niin kaikki haihtuu takaisin alkuperäiseen Yhteen Elementtiin; itse „jumalain, Brahmaan ja muiden" sanotaan kuolevan ja lakkaavan olemasta tämän pitkän „Yön" ajaksi.

huippukohtansa ja vähentymisensä, kuten kaikilla ajallisilla olioilla, olkoon niiden kestämisaika kuinkakin pitkä. Luomisvoima on ytimeltään (noumeno'na) ikuinen; ilmennyksissään, (fenomeninä) eli aspekteissaan sillä on alkunsa ja täytyy myös olla loppunsa. Tuon ajan kuluessa on sillä vielä alituisia toiminnan kausia ja levon kausia. Ja nämä ovat Brahmaan päivät ja yöt. Mutta Brahman, Noumenon, (ydinolemus) ei milloinkaan lepää, koska *Se* ei koskaan muutu vaan aina *on*, vaikkei voi sanoa Sen olevan missään.

Juutalaiset kabbalistit tunsivat, kuinka välttämätön on tämä *muuttumattomuus* ikuisessa, äärettömässä Jumaluudessa ja sovittivat sentähden saman ajatuksen ihmisenkaltaiseen Jumalaan. Aate on runollinen ja hyvin sopivasti esitetty. *Zoharissa* luemme:

Kun Mooses valvoi Sinain vuorella Jumalan seurassa, joka oli hänen silmiltänsä pilven erottama, tunsi hän päällensä tulevan suuren pelon ja kysyi äkkiä: „Herra, missä sinä olet . . . nukutko, oi Herra? . . ." Ja Henki vastasi hänelle: „Minä en konsanaan nuku; jos hetkeksikään vaipuisin uneen *ennen aikaani*, niin koko luomakunta paikalla häviäisi tyhjiin."

„Ennen aikaani" on hyvin merkitsevästi sanottu. Se näyttää, että Mooseksen Jumala oli ainoastaan ajallinen edustaja, kuten miehinen Brahmaa, edustaja ja muotopuoli SIITÄ, mikä on muuttumaton ja mikä siis ei voi olla osallinen päivistä yhtä vähän kuin öistä eikä olla minkäänlaisessa tekemisessä elpymisen tai hajoutumisen kanssa.

Mutta kun itämaisilla salatieteilijöillä on seitsemän selitystapaa, on juutalaisilla ainoastaan neljä, nim. todellis-mystillinen, allegorinen, siveellinen ja kirjaimellinen eli Pashut. Viimemainittu on ulkonaisten kirkkojen avain eikä ansaitse pohtimista. Tässä on muutamia lauseita, jotka luettuina ensimäisen eli mystillisen avaimen johdolla, osottavat, että kaikkien pyhien kirjojen kokoonpano perustuu samaan. Ne ovat otetut Isaac Myer'in mainiosta kirjasta, joka käsittelee kabbalistisia teoksia, joita hän näyttää hyvin tutkineen. Toistan sanasta sanaan.

B'reishiith barah elohim ath hashama jem v'ath haa'retz, s. o. 'alussa jumala(-t) loi(-vat) taivaat ja maan'; (joka merkitsee:) kuusi (kokoonpanon sefirothia)[1], joiden yli on *B'reishiith, kuuluvat kaikki alempaan*. Se loi kuusi (ja) näiden päällä seisovat (ovat olemassa) kaikki oliot. Ja nämä riippuvat *Pääkallon seitsemästä muodosta* aina Korkeuksien Korkeuteen asti. Ja toinen 'maa' ei tule lukuun; sentähden onkin sanottu: 'Ja siitä (maasta), joka kärsi kirouksen, se tuli esiin' . . . 'Se (maa) oli muodoton ja tyhjä ja pimeys oli syvyyden päällä ja Elohimin henki . . . hengitti *(me'racha'pheth*, s. o. liiteli, hautoi, liikkui . . .) vesien päällä'. Kolmetoista riippuu kolmestatoista ylhäisimmän Korkeuden (muodosta). Kuusituhatta vuotta riippuu kuudesta ensimäisestä sanasta (s. o. tarkotetaan niissä). Seitsemäs (vuosituhat, „tuhatvuotinen aika") sen (kirotun maan) päällä on se, mikä on itsestään vahva. Ja se tehtiin aivan autioksi kahdentoista

---

[1]) Runojemme „Rakentajat".

tunnin ajaksi (yhtenä . . . päivänä . . .). Kolmantenatoista Se (Jumaluus) on palauttava ne . . . ja kaikki on uudistuva entiselleen; ja kaikki nuo kuusi tulevat jatkumaan“ [1])

„Kokoonpanon sefirothit“ ovat kuusi Dhjaan Tshoohania eli Manua el Pradshaapatia, joiden yhdistelmä on seitsemäs „B'reishiith“, ensimäinen vuodatus eli Logos, ja joita sentähden kutsutaan alemman eli fyysillisen maailman rakentajiksi; ne kaikki kuuluvat alempaan. Nuo kuusi ✡ (1, 2, 3, 4, 5, 6) joiden sisin olemus on *seitsemättä,* ovat se Upaadhi, perusta eli kulmakivi, jonka päälle on rakennettu ulkokohtainen kaikkeus, kaikkien olioiden perustat (noumenoi). Sentähden ne samalla ovat luonnon voimat; seitsemän „läsnäolon enkeliä“; ihmisen kuudes ja seitsemäs prinsippi; seitsenäisen ketjun henkis-psyykillis-fyysilliset piirit, juurirodut j. n. e. Ne kaikki „riippuvat Pääkallon seitsemästä muodosta“ aina korkeimpaan asti. *„Toinen* 'maa' ei tule lukuun“, koska se ei ole mikään maa vaan Kaaos eli avaruuden syvyys, missä asuu esikuvallinen eli mallimuotoinen kaikkeus sitä miettivän Ylisielun aatelmana. Sana „kirous“ on hyvin harhaanjohtava, sillä se tarkottaa yksinkertaisesti tuomiota eli kohtaloa eli *sitä sallimaa, joka maailman lähetti* ulkokohtaiseen tilaan. Tämä näkyy siitä, että „maata“ „kirouksen“ alaisena kuvataan „muodottomaksi ja tyhjäksi“, ja sen autioissa syvänteissä Elohimin eli joukko-logosten „henkäys“ saattoi matkaan eli niin sanoaksemme valokuvasi ensimäisen jumalallisen aatelman *tulevista olioista.* Tämä menetelmä toistuu jokaisen Pralajan jälkeen, ennenkuin alkaa uusi Manvantara eli tajuavan yksilöllisen olemassaolon kausi. „Kolmetoista riippuu kolmestatoista muodosta“ koskee kolmeatoista aikakautta, joiden olennoitumat ovat kolmetoista Manua, Svaajambhuva neljäntenätoista — luku 13 eikä 14 on tekstissä lisäverhona. Nämä neljätoista Manua hallitsevat yhden Mahaa Jugan, yhden Brahmaan päivän ajan. Ulkokohtaisen kaikkeuden kolmetoista-neljätoista riippuu kolmestatoista-neljästätoista esikuvallisesta, aatteellisesta muodosta. Mitä merkitsee „kuusituhatta vuotta“, jotka „riippuvat kuudesta ensimäisestä sanasta“, on taas etsittävä intialaisesta viisaudesta. Ne tarkottavat alkuperäistä kuutta (seitsemää) „Edomin kuningasta“, jotka kuvaavat meidän ketjumme maailmoita eli piirejä ensimäisen kierroksen aikana ja samalla tämän kierroksen alkuperäisiä ihmisiä. Ne ovat seitsenkertainen Adamia aikaisempi ensimäinen juurirotu, s. o. ne olennot, jotka olivat täällä ennen kolmatta, *eristynyttä* rotua. Koska ne olivat varjoja ja tunnottomia, kun eivät olleet vielä syöneet tiedon puusta, eivät ne voineet nähdä Parzufimia: „kasvot eivät voineet nähdä kasvoja“: s. o. alkuperäiset ihmiset olivat „tajuttomia“. „Sentähden ensimäiset (seitsemän)

---

[1]) Otteita *Siphrah Dzenioutaʼsta* I 16 ja seur.; toistettu Myerin *Qabbalah*-teoksessa 232—3.

kuningasta kuoli", s. o. hävitettiin.[1]) Kutka ovat nämä kuninkaat? Ne ovat „seitsemän Rishiä, muutamat (toisarvoiset) jumalolennot, Indra (Shakra), Manu ja ne kuninkaat hänen poikansa (jotka) *luodaan ja kadotetaan yhtenä aikakautena*", kuten *Vishnu Puraana* kertoo.[2]) Sillä seitsemäs „tuhatvuosi", joka ei ole ulkonaisen kristinuskon „tuhatvuotinen aika" vaan Ihmissynnyn, edustaa sekä „luomisen seitsemättä kautta", fyysillisen ihmisen luomista, *Vishnu Puraanan* mukaan, että myöskin seitsemättä prinsippiä, sekä makrokosmoksessa että mikrokosmoksessa, vieläpä seitsemännen aikakauden jälkeistä Pralajaa, Brahmaan yötä, joka on yhtä pitkä kuin hänen päivänsä. „Se tehtiin aivan autioksi kahdentoista tunnin ajaksi". Kolmantenatoista hetkenä (kaksi kertaa kuusi ja niiden yhdistelmä) kaikki on palautettava ennalleen ja „*kuusi* tulee jatkumaan".

Näin huomauttaa *Qabbalah*-kirjan tekijä aivan oikein:

Kauan ennen hänen (Ibn Gebirolin) aikaa . . . monta sataa vuotta ennen kristillistä ajanlaskua oli Keski-Aasiassa „viisaususkonto", jonka katkelmia myöhempinä aikoina talletettiin vanhojen egyptiläisten, kiinalaisten, hindulaisten y. m. kansojen oppineitten piirissä . . . Ja hyvin luultavasti Kabbala alkuaan tuli arjalaisista lähteistä Keski-Aasian, Persian, Intian ja Mesopotamian kautta, sillä Ur'ista ja Haran'ista tuli Abraham ja monet muut Palestinaan.[3])

Tästä oli myöskin lujasti vakuutettu C. W. King, joka kirjotti teoksen *The Gnostics and their Remains*.

Vaamadeeva Moodeeljar kuvaa tulevaa yötä hyvin runollisesti. Vaikka se jo löytyy *Isis Unveiledissä,* ansaitsee se toistamista

Kuuluu outoja ääniä, jotka tulevat joka paikasta. . . Nämä ovat Brahmaan Yön edelläkävijöitä; *hämäryys nousee taivaanrannalle* ja aurinko kulkee Makaran (eläinradan kymmenennen merkin) kolmannentoista asteen taakse eikä enää ennätä Miinan merkkiin (eläinradan Kaloihin). Pagodojen Gurut, jotka ovat määrätyt valvomaan Raashitshakramia (eläinrataa), voivat nyt rikkoa ympyränsä ja aseensa, sillä ne ovat tästälähin hyödyttömiä.

Vähitellen valo himmenee, lämpö vähenee, asumattomat paikat lisääntyvät maan päällä, ilma tulee yhä ohuemmaksi, vesilähteet kuivuvat, suuret virrat näkevät laineittensa lakkaavan juoksemasta, valtameri paljastaa hiekkapohjansa ja kasvit kuihtuvat. Ihmiset ja eläimet pienenevät kooltaan päivä päivältä. Elämä ja liikunto menettää voimansa, planetat voivat töin tuskin pysytellä paikoillaan avaruudessa; ne sammuvat toinen toisensa jälkeen, niinkuin lamppu, jota Tshookran (palvelijan) käsi ei muista täyttää. Suurja (aurinko) lekottelee ja lakkaa paistamasta, aine vaipuu hajoamistilaan (Pralajaan), Brahmaa palaa takaisin Djausiin, Ilmestymättömään Jumalaan ja täytettyään tehtävänsä vaipuu uneen. Yksi päivä on taas mennyt mailleen, yö alkaa ja jatkuu seuraavaan huomeniseen asti.

Ja nyt jälleen hänen ajatustensa Kultaiseen Munaan yhtyvät kaiken olevaisen siemenet, kuten jumalallinen Manu kertoo. Hänen rauhallisen leponsa aikana toimintakyvyllä varustetut elolliset olennot lakkaavat tehtävistään ja kaikki tunne (Manas) väsähtää ja uinuu. Kun ne kaikki

[1]) Vertaa *Siphra Dzenioutaa.*

[2]) I Kirja, 3 luku.

[3]) Pp. 219, 221.

ovat sulautuneet Korkeimpaan Sieluun, niin tämä kaikkien olentojen Sielu nukkuu täydellisessä rauhassa, siihen päivään asti, jolloin se saa muotonsa takaisin ja taas herää alkuperäisestä pimeydestään. [1])

Kuten Satja Juga aina on ensimäinen neljän aikakauden eli Jugan sarjassa, niin Kali aina tulee viimeisimpänä. Kali Juga on nyt vallitsevana Intiassa ja näyttää käyvän yhteen länsimaisen aikakauden kanssa. Kaiken kaikkiaan on omituista nähdä, kuinka ennakolta näkevä miltei kaikissa asioissa oli *Vishnu Puraanan* kirjottaja, kun hän Maitreejalle kertoi muutamista tämän Kali Jugan mustista vaikutuksista ja synneistä. Sanottuaan, että „barbarit“ eli „raakalaiset“ tulevat olemaan Induksen rantamain Tshandrabhaagaan ja Kaashmiiran herroja, hän lisää:

Tulee olemaan samanaikuisia yksinvaltiaita, jotka hallitsevat yli maanpinnan, raakamielisiä, väkivaltaisia ja aina valmiita petollisuuteen ja pahuuteen. He tulevat saattamaan naisia, lapsia ja lehmiä kuolemaan; he tulevat anastamaan alamaistensa omaisuuden (eli toisen lukutavan mukaan, *tulevat himoitsemaan toisten vaimoja*); mutta heillä tulee olemaan rajotettu valta . . . heidän elämänsä on oleva lyhyt, heidän himonsa tyydyttämättömät . . . Eri maitten ihmiset, jotka heidän kanssaan joutuvat tekemisiin, seuraavat heidän esimerkkiään ja barbarit pääsevät valtaan (Intiassa) ruhtinasten suojeluksessa, samalla kuin puhdasrotuisia kansoja laiminlyödään, kunnes kansa häviää (eli niinkuin kommentatori sanoo: „Mleetshat tulevat olemaan keskustassa ja oikeat arjalaiset loppupäässä“.) [2]) Rikkaus ja hurskaus vähenee päivä päivältä, kunnes maailma kokonaan turmeltuu . . . Ainoastaan omaisuus määrää ihmisarvon; rikkaus on ainoa ihastuksen lähde; himo on oleva sukupuolten yhtymisen ainoa side; petollisuus parhain keino menestyksen saavuttamiseksi riita-asioissa; ja naiset tulevat olemaan pelkän aistillisen tyydytyksen esineitä. . . *Ulkonaiset ominaisuudet tulevat olemaan ainoana erotuksen määrääjinä eri elämän järjestöissä;* epärehellisyys (anjaaja) on (yleinen) toimeentulon keino; heikkous on riippuvaisuuden aiheena; röyhkeys ja uhkailu tulee oppineisuuden sijalle; tuhlaavaisuutta pidetään hyvyytenä; ihmistä pidetään puhtaana, jos hän on rikas; keskinäinen sopimus riittää naimiseen; hienot vaatteet määräävät arvon . . . Vahvin hallitsee . . . ja kansa, kykenemättä kantamaan raskaita taakkoja (khara-bhaara, verojen kuormaa) etsii turvaa laaksoissa. . . Näin tulee Kali-aikakaudella turmelus alituisesti lisääntymään, kunnes ihmisrotu lähestyy tyhjäksitulemistaan (pralajaa). Kun . . . Kali-ajan loppu on lähellä, niin osa siitä jumalallisesta olemuksesta, mikä on olemassa, oman henkisen luontonsa voimasta (Kalkii Avataarana) . . . astuu maan päälle . . . kahdeksalla yli-inhimillisellä ominaisuudella varustettuna. . . Hän palauttaa oikeuden maan päälle; ja niiden järki, jotka elävät Kali Jugan lopulla, on heräävä ja tuleva yhtä läpinäkyväksi kuin kristalli. Ne ihmiset, jotka näin muuttuvat . . . tulevat olemaan *ihmisolentojen siemeniä* ja synnyttämään rodun, joka seuraa Krita-ajan (eli Puhtauden ajan) lakeja. Kuten on sanottu: „Kun aurinko ja kuu ja (kuutähdikkö) Tishja ja planetta Jupiter ovat yhdessä huoneessa, on palaava Krita (eli Satja) aikakausi . . . “ [3])

Kaksi henkilöä, Deevaapi, Kurun heimosta ja Maru (Mooru) Ikshvaakun perheestä . . . jatkavat elämistään läpi neljän aikakauden, asuen . . . Kalaa-

---

[1]) Katso Jacolliot'n kirjaa *Les Fils de Dieu* ja *l'Inde des Brahmes*, p. 230.

[2]) Jollei tämä ole profetallista, mikä sitten on?

[3]) Wilson, *Vishnu Puraana*, IV Kirja, 24 luku.

passa.[1]) He palaavat tänne Krita aikakauden alkaessa. . .[2]) Maru (Mooru)[3]) Shiighran poika, elää yhä vielä antaumuksen (Joogan) voimalla . . . ja tulee uudistamaan aurinko-dynastian Kshattrija (soturi-) rodun.[4])

Olkoon viimemainittu ennustus oikea vai väärä, ovat Kali Jugan „siunaukset“ hyvin kuvatut ja sopivat ihmeellisesti siihen, mitä nähdään ja kuullaan Europassa ja muissa sivistyneissä ja kristillisissä maissa 19:nnen vuosisadan täyttyessä ja 20:nnen vuosisadan sarastaessa meidän ihanalla „Valistuksen Ajallamme“.

---

[1]) *Matsja Puraana* mainitsee Kataapa.

[2]) *Vishnu Puraana, Ibid.*

[3]) Max Müller kääntää saman nimen Moorjaksi Moorjan dynastiasta eli hallitussuvusta, johon Tshandragupta kuului. (Katso *History of Ancient Sanskrit Litterature*). *Matsja Puraanassa* (272 luku) puhutaan kymmenen Moorjan eli Maurejan hallitussuvusta. Samassa luvussa sanotaan, että Moorjat kerran vielä tulevat hallitsemaan Intiaa, palautettuaan Kshattrija-rodun monta tuhatta vuotta ajassa eteenpäin. Mutta se hallitus on oleva puhtaasti henkinen eikä „tästä maailmasta“. Se tulee olemaan seuraavan Avataaran valtakunta. Eversti Tod uskoo, että nimi Moorja eli Maurja on vääntynyt sanasta Moori, joka merkitsee erästä Radshput-heimoa, ja *Mahaavansoon* kommentatori arvelee, että muutamat ruhtinaat ovat ottaneet Maurja-nimensä Moori-nimisestä kaupungista, eli kuten professori Max Müller mainitsee nimen: *Moorja-Naagara,* joka on oikeampi alkuperäisen *Mahaavansoon* mukaan, Sanskritilainen tietosanakirja *Vaatshaspattja* sijottaa Kataapan (Kalaapan) Himaalajan pohjoispuolelle, siis Tibettiin, — näin ilmottaa veljemme Iwan Baadhaadur R. Raguunath Rao Madrasista. Samoin lausutaan *Bhaagavata Puraanassa,* XII Skandassa.

[4]) *Ibid.* 4 luku. *Vaaju Puraana* selittää, että Mooru on palauttava Kshattrijat yhdeksännessätoista tulevassa Jugassa. (Katso *Five Years of Theosophy,* 483, art. „The Moryas and Koothoomi“).

VIII Luku.

Lootus yleismaailmallisena vertauskuvana.

Ei ole niitä muinaisaikaisia vertauskuvia, joihin ei liittyisi syvä filosofinen merkitys, sitä arvokkaampi ja sisältörikkaampi, mitä vanhempia ne ovat. Tällainen vertauskuva on lootus. Se on luonnolle ja sen jumalille pyhitetty kukka ja edustaa abstraktista ja konkretista maailmaa, ollen samalla sekä henkisen että fyysillisen luonnon synnytysvoimien kuvana. Sitä ovat pitäneet pyhänä kaukaisimmasta muinaisuudesta asti arjalaiset hindut, egyptiläiset ja niiden jälkeen buddhalaiset. Sitä kunnioitettiin Kiinassa ja Japanissa ja sen ottivat kristilliseksi merkiksi kreikkalainen ja latinalainen kirkko, tarkottaen sillä lähettilästä, samaten kuin nykyisetkin kristityt, jotka sen sijaisena pitävät vesililjaa.

Kristinuskon taiteessa aina kun kuvataan Neitsyt Marian Ilmestystä, esiintyy pääenkeli Gabriel pitäen kädessään vesililjan vartta. Tämä kasvi, tulen ja veden eli luomisen ja synnytyksen aatteen esikuva, tulkitsee *tarkalleen samaa asiaa* kuin lootus Boodhisattvan kädessä, kun hän Mahaa-Maajaalle, Gootaman äidille, ilmottaa Buddhan, maailman vapahtajan syntymää. Niinpä myös Osirista ja Horusta esittivät egyptiläiset alati yhdessä lootuskukan kanssa, sillä molemmat he olivat aurinko-jumalia eli tulen jumalia, aivan niinkuin Pyhää Henkeä Apostolien Teoissa edustavat „tuliset kielet“.

Sillä oli ja on vieläkin mystillinen merkityksensä, joka on sama kaikilla maailman kansoilla. Lukija kääntyköön Sir William Jones'in puoleen. [1]) Hindulaisilla lootus on luonnon synnytysvoiman kuva, joka voima toimii tulen ja veden eli hengen ja aineen välityksellä. „Oi sinä Ikuinen! Minä näen sinussa Brahman, Luojan, Lootuksen päällä istuvana“, sanoo muuan säe *Bhagavad Giitaassa*. Ja Sir W. Jones lausuu, kuten jo on Runoista puhuttaessa mainittu, että loo-

---

[1]) Kts. *Dissertations relating to Asia.*

tuksen siemenet jo ennenkuin ne itävät, sisältävät täydellisesti muodostuneita lehtiä ja pienoiskuvana kaiken sen, mitä niistä kerran on tuleva täysikasvaneina kukkina. Lootus on Intiassa hedelmällisen maan vertauskuva, jopa itse Meeru vuoren. Taivaan ilmansuuntien neljä enkeliä eli haltijaa, Runojen Mahaaraadshat, seisovat kukin lootuksensa päällä. Lootus on jumalallisen ja inhimillisen Miesnaisen kaksinkertainen tyyppi, koska se niin sanoaksemme on kumpaakin sukupuolta.

Hindulaisilla Brahmaa kehittyy tulen eli lämmön hengestä, joka panee liikkeelle, hedelmöittää ja kehittää konkretiseen muotoon aatteellisesta esikuvastaan kaiken, mikä syntyy vedestä eli alkuperäisestä maasta. Lootuskukka, jota kuvataan kasvamassa ylös Vishnun navasta, — sen Jumalan, joka lepää avaruuden vesissä Ikuisuuden Käärmeen päällä —, on kuvaavimpia symboleita, mitä koskaan on käytetty. Se on maailmankaikkeus, joka kehittyy keskusauringosta, pisteestä, ikisalatusta siemenestä. Lakshmii, joka on Vishnun naisellinen puoli ja jota myös *Raamaajanassa* kutsutaan Padmaksi, lootukseksi, esitetään samaten lootuskukan päällä kelluvana „luomisessa“ ja avaruuden „valtameren kirnuamisessa“, sekä sitten nousevana ylös „maitomerestä“, kuten Venus-Afrodithe valtameren vaahdosta.

Kauneuden sulo jumalatar Shrii,
Ihana ilman vertaistansa, nousi
Istuviltansa lootuskukan päältä
Kohosi ylös lainehista . . .

laulaa muuan englantilainen itämaiden tutkija ja runoilija, Sir Monier Williams.

Tähän vertauskuvaan kätkeytyvä aate on jo sellaisenaan hyvin ihana ja sitäpaitsi osottaa, kuinka kaikki uskontojärjestelmät ovat lähteneet samasta alkuperästä. Olkoon se lootus tai vesililja, merkitsee se yhtä ja samaa filosofista aatetta, nim. ulkokohtaisen ilmenemistä itsekohtaisesta, jumalallista aatteilua, joka abstraktisesta siirtyy konkretiseen eli näkyväiseen. Sillä niinpiankuin pimeys eli oikeammin se, mikä on „pimeyttä“ tietämättömyyden silmälle, on väistynyt omaan valtakuntaansa, s. o. Ikuiseen Valkeuteen, jättäen jälkeensä ainoastaan Ilmenneen Jumalallisen Aatteilunsa, avautuu Luovien Logosten tajunta ja he näkevät ihannemaailmassa — joka tähän asti on ollut kätkettynä Jumalajatukseen — kaikkien olioitten esikuvalliset muodot ja alkavat jäljentää ja rakentaa eli muovailla näiden esikuvien jälkeen katoovaisia ja ohimeneviä muotoja.

Tällä toiminta-asteella ei vielä Demiurgi ole rakennusmestarina. Synnyttyään Toimintakauden Sarastuksessa hänen täytyy ensiksi vielä käsittää suunnitelma, todeta ihannemuodot, jotka ovat haudattuina Ikuisen Aatteilun helmaan, aivan niinkuin tulevat lootuslehdet, tahrattomat teriöt, ovat kätkettyinä kasvin siemeneen.

Esoterisessa filosofiassa Demiurgi eli Logos Luojaksi katsottuna on ainoastaan abstraktinen nimi eli aate, kuten sana „sotajoukko“. Niinkuin viimemainittu yhteisnimellä käsittää joukon toimivia voimia eli työskenteleviä yksiöitä — sotamiehiä — niin Demiurgi on suuren joukon Luojien eli Rakentajien laatuperäinen yhdistelmä. Tuo suuri orientalisti Burnouf tajusi tämän ajatuksen täydellisesti sanoessaan, että Brahmaa *ei* luo maata, yhtä vähän kuin mitään muutakaan kaikkeuden osaa.

Kehitettyään itsensä esiin Maailmansielusta, erottuaan Ensimäisestä Syystä, hän haihtuu luontoon, jonka hän itsestään vuodattaa. Hän ei seiso sen yläpuolella vaan on siihen sekottunut; Brahmaa ja maailmankaikkeus muodostavat yhden Olennon, jonka jokainen osanen on olemukseltaan Brahmaa itse, lähteneenä ulos itsestään.

Kuolleitten Kirjan siinä luvussa, jonka nimi on „Muuttuminen lootukseksi“, Jumala, kuvattuna pääksi, joka nousee ylös lootuskukasta, huudahtaa:

Minä olen puhdas lootus, joka lähtee Loistavista . . . Minä tuon Horuksen sanomat. Olen se puhdas lootus, joka on kotoisin aurinkotantereilta. [1]

Lootuksen aate voidaan löytää jopa I Moos. kirjan ensimäisestä elohistisestä luvusta, kuten *Isis Unveiledissä* on osotettu. Tästä lootuksen aatteesta meidän on näet löydettävä synty ja selitys siihen juutalaisen maailmansynnyn säkeeseen, joka kuuluu: „Ja Jumala sanoi: tuottakoon maa . . . hedelmäpuut, jotka lajinsa jälkeen antavat hedelmän, missä siemen on itsessänsä“ (1: 11). Kaikissa alkuperäisissä uskonnoissa on luova Jumala „Isän Poika“ s. o. Isän ajatus näkyväiseksi tulleena; ja jo kauan ennen kristillistä ajanlaskua oli kussakin kansassa kolmiyhteinen Jumaluus täydellisesti määritelty ja olennoitu vertauskuvissansa, aina hindulaisten Trimuurtista raamatun kolmeen kabbalistiseen päähän, kuten juutalaiset niitä selittävät.

Sellainen on tämän suuren symbolin kosmillinen ja ihanteellinen merkitys itämaisilla kansoilla. Mutta sovellettuna käytännölliseen ja ulkonaiseen jumalanpalvelukseen, jolla myös oli esoterinen vertauskuvastonsa, tuli lootus aikaa myöten erään maallisemman aatteen kantajaksi ja sisältäjäksi. Ei mikään dogmatinen uskonto ole voinut eristäytyä siihen liittyvistä sukupuoli-aineksista ja tähän päivään asti ne tahraavat tämän vertauskuvaston juuriaatteen siveellistä kauneutta. Toistamme seuraavaa samasta kabbalistisesta käsikirjotuksesta, jota ennenkin useissa paikoin olemme käyttäneet lähteenämme.

Samanlaiseen (sukupuoliseen) merkitykseen viittasi myös Niilin vedessä kasvava lootus. Sen kasvutapa teki sen erittäin sopivaksi synnytystoimien kuvaajaksi. Lootuksen kukka, joka

---

[1]) 81 luku.

kypsymisensä hedelmänä valmistaa siemenet suvun jatkamiseen, on plasentan [1]) kaltaisen kiinnikkeen kautta yhdistetty maaemään eli Isiksen kohtuun pitkän köydentapaisen varren „napavarren" kautta, joka kulkee kohtu-veden, s. o. Niilivirran läpi. Ei mikään voi olla tätä vertauskuvaa selvempää, ja merkityksen täydentämiseksi kuvataan joskus lapsi istumassa kukan päällä tai siitä nousemassa. [2]) Siten tässä kuvassa Osiris ja Isis, Kronoksen eli loppumattoman ajan lapset, tulevat luontonsa voimien kehittyessä antamaan elämän ihmiselle, joka käy Horuksen nimellä.

Ei voi liian suureksi arvioida tämän synnytystoiminnan käyttöä vertauskuvallisen kielen ja tieteellisen taidepuheen perustuksena. Tuon ajatuksen harkitseminen viepi heti ajattelemaan luovaa syytä. Silloin huomataan, että luonto on valmistanut ihmeellisen elävän koneiston, jota ohjaa siihen liitetty elävä sielu. Mutta tämän sielun elämänkehitys ja historia — kun katsotaan, mistä se on tullut, missä tilassa se nyt on ja mihin se kulkee — käy yli ihmisälyn kaikkien ponnistusten. [3]) Vastasyntynyt lapsi on alatiuudistuva ihme ja todistus siitä, että äidinkohdun työpajassa on älyllinen luova voima ollut myötävaikuttamassa kiinnittämään elävää sielua fyysilliseen koneistoon. Sen tosiasian valtaava ihmeellisyys antaa suuren pyhyyden kaikelle, millä on tekemistä synnytyselinten kanssa, koska ne ovat jumaluuden ilmeisen sekaantumisen tapahtuma-paikkana.

Tämä on oikea esitys kuvien takana piilevistä muinaisista aatteista, niistä puhtaista panteistisista käsityksistä, *personattomista* ja kunnioittavista, joita oli kaukaisten esihistoriallisten aikojen filosofeilla. Mutta yhtä hyvin se ei sovi, kun tulee kysymys syntisestä ihmiskunnasta ja *personallisuuteen* liittyvistä karkeista ajatuksista. Siksipä ei mikään panteistinen filosofi voisi olla huomaamatta, että se mikä käsikirjotuksessa seuraa ylläolevaa ja koskettaa juutalaisen vertauskuvaston ihmiskaltaisia käsitteitä, on perin vaarallista totisen uskonnon pyhyydelle ja sopii ainoastaan meidän materialistiselle ajallemme, joka on suoranainen tulos ja seuraus tuosta ihmisjumaloimisen taipumuksesta. Tuo ihmiskaltaisuuden palveleminen on juuri vanhan testamentin koko hengen ja olemuksen perussävel, kuten käsikirjotus lausuu, puhuessaan raamatun taidekielen symbolismista:

---

[1]) Plasenta eli „istukka" on se „raskaan emon kohdussa muodostuva vesirikas elin, jonka avulla sikiön ravitseminen ja hengitys tapahtuu". (Ks. Tietosanakirjaa)

[2]) Intialaisissa *Puraanoissa* tämä on Vishnu, Ensimäinen, ja Brahmaa, Toinen Logos, aatteellinen ja käytännöllinen luoja, joista toinen esitetään lootuksen ilmentäjänä, toinen siitä lähtevänä.

[3]) Ei kuitenkaan „yli kaikkien ponnistusten", jos on kysymyksessä itämaiseen metafysiikkaan ja luovan luonnon mysterioihin vihitty, jonka psyykilliset kyvyt ovat tähän vartavasten harjotetut. Menneitten aikojen tietämättömät joukot ovat alentaneet kosmillisen luomisen puhtaan aatteen pelkäksi ihmissynnytyksen ja sukupuolitoiminnan kuvailuksi; mutta esoteristen oppien ja tulevaisuuden vihittyjen tehtävä on ja tulee olemaan taas kerran puhdistaa ja jalostaa entiselleen alkuperäinen käsitys. Nykyään se on surkeasti häväisty, kun teologiset ja kirkolliset uskovaiset sitä niin karkealla tavalla ovat sovelluttaneet eksoterisiin uskonkappaleisiin ja henkilöihin. Abstraktisen eli ilmiöitten takaisen (noumenollisen) luonnon äänetön kumartaminen, ainoan puhtaasti jumalallisen ilmennyksen palveleminen — se yksin on ihmiskuntaa totisesti jalostava uskonto.

Sentähden on kohdunpaikka pidettävä Kaikkein Pyhimpänä, *Sanctum Sanctorum*, ja totisesti Elävän Jumalan temppelinä. [1]) Miehelle on aina pidetty kuuluvana vaimon omistaminen, joka on hänestä olennainen osa jotta kahdesta tulisi yksi, ja mustasukkaisesti on tämän omistuksen pyhyyttä suojeltu. Vieläpä sitä osaa tavallisesta talosta eli kodista, joka oli uskottu vaimon asuttavaksi, kutsuttiin nimellä *penetralia* salaiseksi eli pyhäksi, ja sentähden uskonnollisten rakennusten „Kaikkein Pyhin", vertauskuvana johtui synnytyselinten pyhänä pitämisestä. Vietynä kuvakielen kautta äärimmäisyyteen, [2]) mainitaan tätä talon osaa pyhissä kirjoissa talon säärien välissä olevaksi ja joskus rakennustaiteessakin tämä ajatus toteutettiin siten, että kirkkojen suuri sisäänkäytävä asetettiin syvennykseen kahden esiinpistävän sivustan väliin.

Ei ollut muinaisilla alkuperäisillä arjalaisilla mitään tällaista aatetta, „vietynä äärimmäisyyteen". Tämän todistaaa se tosiasia, että veedalaisella ajalla ei naisia sijotettu miehistä erilleen *penetralioihin* eikä *Zenanoihin*. [3])

Tuo eristäminen alkoi vasta silloin kun muhamettilaiset — jotka kristillisten kirkkokuntien jälkeen olivat juutalaisen vertauskuvaston lähimmät perilliset — olivat voittaneet maan ja vähitellen painoivat hindulaisiin omat tapansa ja menonsa. Ennen ja jälkeen veedalaista aikaa oli nainen yhtä vapaa kuin mies, eikä mikään epäpuhdas maallinen ajatus koskaan sekottunut varhaisimpain arjalaisten uskonnolliseen symbolismiin. Tuo käsitys ja sovellutus on pelkästään semiläinen. Sitä tukee myöskin ennen toistetun erittäin oppineen ja kabbalistisen paljastuksen kirjottaja, kun hän ylläolevat kohdat lopettaa lisäämällä:

Jos näihin elimiin, jotka ovat luovien kosmillisten voimien symboleita, voidaan liittää käsitys mittojen sekä ajanjaksojen synnystä, niin silloin todella temppeleiden kokoonpanossa Jumalan eli Jehovan asunnoiksi, pitäisi sen osan, joka on määrätty Kaikkein Pyhimmäksi, saada nimensä siitoselinten tunnustetusta pyhyydestä, niitä kun pidettiin sekä mittojen että itse luovan voiman merkkeinä. Mutta muinaisuuden *viisailla ei ollut mitään nimeä eikä käsitettä eikä vertauskuvaa* Ensimäistä Syytä ilmaisemaan.

Aivan varmasti ei ollut. Pikemmin jätettäköön se pois ajatuksistakin ja annettakoon sen ainiaan olla nimettömänä, kuten varhaisemmat panteistit tekivät,

---

[1]) Eipä suinkaan voitane *tässä* merkityksessä sovittaa *miehiin* sanoja: „Ettekö tiedä, että olette Jumalan temppeli" (1 Kor. 3:16), jotka lausui muuan kristinuskon *alkuperäisiin* mysterioihin vihitty, vaikka kieltämättä *se merkitys oli* vanhan testamentin juutalaisten kokoonpanijoitten mielessä. Ja tässäpä onkin se kuilu, mikä erottaa uuden testamentin vertauskuvaston juutalaisesta kirjakokoelmasta. Tämä kuilu olisi säilynyt ja yhä laajentunut, jollei kristikunta ja kaikkein julkeimmin latinalainen kirkko olisi sitä sillottanut. Nykyaikainen paavilaisuus on kokonaan peittänyt tuon kuilun, omaksumalla opin kahdesta „tahrattomasta sikiämisestä" ja antamalla Jumaläidilleen inhimillisen ja samalla epäjumalan kaltaisen luonteen ja arvon.

[2]) Se tapahtui *ainoastaan* juutalaisten raamatussa ja sen orjamaisessa jäljennöksessä kristillisessä jumaluusopissa.

[3]) *Zenanaksi* kutsutaan sitä intialaisen talon osaa, missä naiset yksin asuvat. Vastaa jotenkuten muhamettilaisten *haaremia*. Suom.

kuin että alennettaisiin tuota Ihanteitten Ihannetta, vetämällä sen vertauskuvat ihmiskaltaisiin muotoihin. Tässä taas huomataan se suunnaton ero, mikä on olemassa arjalaisten ja semiläisten uskonnollisen ajattelun välillä. Ne muodostavat kaksi vastakkaista napaa: toinen on avomielisyyttä, toinen salaperäisyyttä. Brahmalaiset eivät koskaan antaneet ihmiskunnan siitostoimille „perisynnin" arvoa, vaan pitivät pojan hankkimista jokaiselle ihmiselle *uskonnollisena velvollisuutena.* Muinaisina aikoina brahmiini täytettyään tehtävänsä ja luotuaan ihmisolennon vetäytyi metsiin ja vietti loppuikänsä uskonnollisessa mietiskelyssä. Hän oli täyttänyt velvollisuutensa luontoa kohtaan kuolevaisena ihmisenä ja luonnon työkumppanina, ja tästä lähin hän käänsi kaikki ajatukset henkiseen ja kuolemattomaan puoleensa, pitäen maallista osaansa paljaana harhana, haihtuvaisena unennäkönä — niinkuin se todella onkin. Semiläisellä oli toisin. Hän keksi Edenin puutarhaankin lihallisen kiusauksen ja pani Jumalansa — esoterisesti kiusaajan ja luonnon herran — *kiroomaan ainiaaksi* teon, joka kuului luonnon johdonmukaiseen ohjelmaan. [1]) Kaikki tämä eksoterisesti, kuten se tavataan Moos. y. m. kirjain *salaverhoa käyttävässä* kuolleessa kirjaimessa. Samalla aikaa hän *esoterisesti* piti otaksuttua *syntiä* ja *lankeemusta* niin pyhänä, että valitsi sen elimen, joka yhä uudisti *alkuperäisen synnin*, sopivimmaksi ja pyhimmäksi symboliksi esittämään sitä Jumalaa, jonka sanotaan leimanneen sen ensimäistä ryhtymistä tehtäväänsä tottelemattomuudeksi ja ikuiseksi *synniksi!*

Kuka voi koskaan mitata semiläisen järjen paradoksimaisia syvyyksiä! Ja tämä epäjohdonmukaisuus on nyttemmin kokonaan siirtynyt kristilliseen jumaluusoppiin ja dogmatikkaan, mutta *ilman* sisintä merkitystään!

Tunsivatko varhemmat kirkkoisät heprealaisen testamentin sisäisen merkityksen vai olivatko ainoastaan muutamat harvat heistä siitä tietoisia ja muut aivan salaisuuden ulkopuolella — sen myöhempi aika ratkaiskoon. Yksi asia ainakin on varma. Koska uuden testamentin sisäinen merkitys täydellisesti sopii yhteen heprealaisten „Mooseksen kirjain" kanssa; ja koska samalla joukko puhtaasti egyptiläisiä symboleita ja yleensä pakanallisia dogmeja — kuten esim. kolminaisuus-oppi — on kopioitu ja liitetty evankeliumeihin — niin käy silminnähtäväksi, että uuden testamentin kirjottajat, keitä lienevätkin olleet, tunsivat noiden symboleiden yhtäpitäväisyyden. Heidän on myös täytynyt tietää egyptiläisen esoterismin varhemmuudesta, koska he omaksuivat monta vertauskuvaa, jotka esittävät pelkkiä egyptiläisiä käsityksiä ja uskonmuotoja, sekä ulkonaisessa että sisäisessä merkityksessään, ja joita ei löydy juutalaisten raa-

---

[1]) Sama ajatus on eksoterisesti ilmaistu egyptiläisen orjuuden ja „korpivaelluksen" kertomuksissa. Herra kiusasi Faraota raskaasti ja „vaivasi häntä suurilla vaivoilla", jottei kuningas välttäisi rangaistustaan ja siten Herran „valittu kansa" jäisi saamatta voitonriemun aihetta.

matussa. Yksi näistä on vesililja, joka tavataan enkelin kädessä, aina kun varhemmalla ajalla kuvataan hänen ilmestymistään neitsyt Marialle; ja nämä symboliset kuvat ovat tähän päivään asti säilyneet kreikkalaisen ja roomalaisen kirkon pyhimyskuvastossa. Voidaan siis väittää, että vesi, tuli ja risti, samoin kuin kyyhkynen, lammas ja muut pyhät eläimet kaikkine yhdistelmineen ilmaisevat esoterisesti tulkittuina saman merkityksen ja ovat varmaankin omaksutut paljaan yksinkertaisen juutalaisuuden parantamiseksi.

Lootus ja vesi ovat mitä vanhimpia symboleita ja alkuperältään puhtaasti arjalaisia, vaikka ne viidennen rodun haarautuessa tulivat kansojen yhteiseksi omaisuudeksi. Mainitaksemme esimerkin: kirjaimet, samoinkuin numerot, olivat kaikki luonteeltaan salaperäisiä, joko yhdistettyinä tai erikseen. Kaikkein pyhin on kirjain M. Se on sekä naisellinen että miehinen eli siis kaksisukuinen, ja on pidetty vettä kuvaavana, kun ajatellaan sen alkuperää, Suurta Syvyyttä. Se on mystillinen kirjain kaikissa kielissä, sekä itä- että länsimaisissa ja sen kirjotustapa kuvaa aaltoilua, näin ΛΛΛ. Arjalaisessa salaisopissa, kuten semiläisesssä, tämä kirjain on aina edustanut vettä. Sanskritissa esim. Makara, eläinradan kymmenes merkki, merkitsee krokodilia eli oikeammin merihirviötä, jolla aina on tekemistä veden kanssa. Kirjain M. on samanarvoinen kuin luku 5 ja vastaa tätä. Luku 5 taas on kokoonpantu kakkosesta, eristettyjen sukupuolten symbolista, ja kolmosesta, joka symbolisoi kolmatta elämää, kakkosen jälkeläistä. Viitosta taas usein esitetään viisikantana ⛤, joka on pyhä merkki, jumalallinen nimimerkki. Maitreeja on viidennen Buddhan salainen nimi ja sama kuin brahmalaisten Kalkii Avataara, viimeinen Messias, joka on tuleva Suuren Aikakauden huippukohdassa. Se on myöskin kreikkalaisen Meetiksen, Jumalviisauden alkukirjain; Mimran, Sanan eli Logoksen; ja Mithraksen eli Mih'rin, monaadin mysterion. Kaikki nämä syntyivät Suuressa Syvyydessä ja lähtivät siitä ja ovat Maajaan, „Äidin“ poikia; Egyptissä Muutin; Kreikassa Minervan, Jumalviisauden; Marian, Mirjamin, Myrrhan j. n. e. kristittyjen Logoksen äidin; ja Maajaan, Buddhan äidin. Maadhava ja Maadhavii on nimenä hindulaisen taruston mitä tärkeimmillä jumalilla ja jumalattarilla. Lopuksi Mandala on sanskritissa „Ympyrä“ eli piiri, ja myöskin *Rig Veedan* kymmenen osastoa. Kaikkein pyhimmät nimet Intiassa tavallisesti alkavat tällä kirjaimella, kuten Mahat, ensimäinen ilmestynyt Järki, ja Mandara, se suuri vuori, jota jumalat käyttivät mäntänä valtameren kirnumiseksi, Mandaakini, taivaallinen Gangaa eli Ganges, Manu y. m. y. m.

Onko tätä sanottava pelkäksi *yhteensattumaksi?* Olisipa se sitten kummallinen sattuma, koskapa huomaamme Mooseksellakin, joka otettiin Niilin vesistä, olleen sama symbolistinen kerake nimessään. Ja Faraon tytär „kutsui hänet nimeltä Mooses, sillä hän sanoi: vedestä olen minä hänet

ottanut". [1]) Sitäpaitsi juutalaisilla on pyhä jumalan-nimi, joka alkaa tällä kirjaimella M, nim. Meborakh, „pyhä" eli „siunattu", ja vedenpaisumuksen nimi on Mbul. Voimme lopettaa luettelomme mainitsemalla kolme Mariaa ristin ääressä ja näiden yhteyden Mare'n, meren eli veden kanssa. Siksipä juutalaisten ja kristittyjen kesken Messias aina on ollut tekemisissä veden, kasteen kanssa, ja myöskin eläinradan Kalojen merkin kanssa, jota sanskritin kielellä kutsutaan Miinamiksi, ja vieläpä on hänellä yhteyttä Matsja (Kala-) Avataaran kanssa ja äidinkohdun symbolin, lootuksen eli vesililjan kanssa, joka merkitsee samaa.

Kun kaivetaan esiin vanhan Egyptin muinaisjäännöksiä, huomataan aina, että mitä vanhemmat ovat esineihin piirretyt kuvat ja symbolit, sitä useammin esiintyvät lootuskukat ja vesi tekemisissä aurinko-jumalien kanssa. Jumala Khnuum, Kosteudenvoima — eli vesi, joka Thaleksen opin mukaan on kaikkien olioitten perusprinsippi, — istuu lootuksen sisään tehdyllä istuimella. Jumala Bes seisoo lootuksen päällä aikoen niellä sikiönsä. Thot, salaisuuden ja viisauden jumala, Amentin pyhä kirjuri, istuu täysinpuhjenneen lootuskukan päällä, kantaen päähineenä aurinkokehrää; hänellä on ihmisen ruumis, mutta pää härän — Mendeksen pyhä härkä on yksi Thotin muoto. Lopuksi jumalatar Hikvit sammakon muotoisena lepää lootuskukalla, osottaen olevansa veden kanssa tekemisissä. Ja tästä epärunollisesta sammakko-symbolista, joka epäilemättä on kaikkein vanhimman egyptiläisen jumalolennon kuvamerkki, ovat egyptintutkijat turhaan koettaneet saada selville jumalattaren salaisuuden ja tehtävän. Koska kirkko ja aikaisimmat kristityt ottivat sen käytäntöön, osottaa se, että he tunsivat sen paremmin kuin meidän nykyaikaiset orientalistit. „Sammakko- eli ojakonna- jumalatar oli yksi tärkeimpiä kosmillisia jumalia, jotka olivat yhteydessä luomisen kanssa; se riippui tämän eläimen kaksipuolisesta luonnosta [2]) ja varsinkin siitä, että se näyttää ikäänkuin syntyvän uudestaan, koska se herää eloon oltuaan pitkät ajat vanhoihin seiniin, kallioihin [3]) j. n. e. suljettuna. Se ei ainoastaan ollut osallinen maailman järjestämisessä yhdessä Khnuumin kanssa vaan on myös tekemisissä *ylösnousemisen dogmin* kanssa. [4]) Tällä vertauskuvalla on täytynyt olla joku hyvin syvä ja pyhä merkitys, koska varhaiset kristityt ottivat sen käytäntöön kirkoissaan, huolimatta siitä mahdollisuudesta, että

---

[1]) 2. Moos. 2:10. Huomattakoon vielä midianilaisen papin seitsemän tytärtä, jotka tulivat *vettä* noutamaan ja joita Mooses auttoi laumaa *juottamaan;* josta palveluksesta midianilainen antoi Moosekselle tyttärensä Zipporan, „välkkyvän laineen", vaimoksi (2 Moos. 2:16—21). Kaikella tällä on sama salainen merkitys.

[2]) Sekä maan päällä että vedessä elämisestä. Suom.

[3]) vieläpä jäähän! Suom.

[4]) Egyptiläisillä tämä merkitsi ylösnousemusta jälleensyntymisen muodossa, kun oli kulunut 3000 vuotta puhdistuksen aikaa joko Deevakhanissa tai „autuaitten kentillä".

heitä voitaisiin syyttää inhottavasta eläintenpalveluksesta. Sammakko tai ojakonna, lootuskukan sisällä tai ilman jälkimäistä, oli *kirkkolamppujen* mallina ja niihin oli kaiverrettu sanat „*Εγώ εἰμι ἀναστάσις*“ — „Minä olen ylösnousemus“. [1]) Näitä sammakko-jumalattaria löytyy myös kaikkiin muumioihin kuvattuina.

[1]) „Sammakko-jumalattaria“ voidaan nähdä Bulakissa, Kairon museossa. Kirkkolamppuja ja niiden kaiverruksia koskevasta väitteestä vastaa Bulak-museon entinen johtaja, oppinut herra Gaston Maspero. (Katso hänen teostansa *Guide au Musee de Boulaq*, p. 146).

IX Luku.

Kuu; Deus Lunus, Phoebe.

Tämä ikivanha vertauskuva on mitä runollisin ja samalla mitä filosofisin vertauskuvien joukossa. Muinaiskreikkalaiset sen toivat esille ja uudemmat runoilijat ovat sitä kyllästykseen asti käyttäneet. Yön Kuningatar, joka kaikkia vertaisiaan kirkkaampana majesteetillisesti vaeltaa tietään öisellä taivaalla, himmentäen muut valot, iltatähdenkin, ja levittäen hopeaviittansa yli koko tähtimaailman — siinä on aina ollut mieluisa aihe kaikille kristillisille runoilijoille, Miltonista ja Shakespearesta myöhäisimpään virsiseppään asti. Mutta yön säteilevä soihtu lukemattomine saattajoineen puhui ainoastaan ihmisten tavalliselle mielikuvitukselle. Viime aikoihin asti uskonnolla ja tieteellä ei ole ollut mitään tekemistä tuon kauniin tarun kanssa. Ja kuitenkin kylmä siveä Kuutar, joka Shelleyn sanoilla lausuen

. . . kaiken sen kaunistaa, millekä hymyilee,
Tuo vaeltava hienon jäisen liekin kätkyt,
Jok' aina muuttelee, mutt' yhä säilyy silleen,
Ei lämmitä vaan valaisee . . .

on lähemmin yhteydessä maan kanssa kuin mikään muu taivaankappale. Aurinko on koko planettakunnan elonsuoja; mutta kuu on meidän maapallomme elonsuoja; alkuperäiset rodut sen ymmärsivät ja tunsivat jo nuoruudessaan. Hän on kuningatar ja hän on kuningas. Hän oli kuningas Sooma, ennenkuin hän muuttui Phoebeksi ja siveäksi Dianaksi. Hän on eritoten kristittyjen Jumala, saatu moosekselaisilta ja kabbalistisilta juutalaisilta, vaikkei sivistynyt maailma ole tästä tosiasiasta tiennyt moniin aikoihin; oikeastaan ei siitä asti kuin viimeinen vihitty kirkkoisä kuoli, vieden hautaansa mukanaan pakanallisten temppeleitten salaisuudet.

Sellaisille kirkkoisille kuin Origineelle ja Klemens Aleksandrialaiselle oli kuu Jehovan elävä symboli, elonsuoja ja kuolontuoja, olemassaolon määrääjä — *meidän* maailmassamme. Sillä jos Artemis oli Kuutar (Luna) taivaalla ja kreikkalaisten luona Diana maan päällä, joka hallitsi lapsensynnytystä ja elämää, niin egyptiläisillä hän oli Hekat (Hekate) helvetissä, kuoleman jumalatar, joka hallitsi loitsuja ja taikatiedettä. Ja enemmän; personoituna kuuna, jonka ilmennys on kolminainen, on Diana-Hekate-Luna *kolme yhdessä.* Hän on *Diva triformis, tergemina, triceps,* [1]) kolme päätä yhdessä kaulassa, [2]) niinkuin Brahmaa-Vishnu-Shiva. Sentähden hän on kolminaisuuden esikuva, sillä kolminaisuus ei aina ole ollut miehinen. Luku *seitsemän,* joka raamatussa on niin silmiinpistävä ja pyhitetty seitsemännen päivän eli sabbatin muodossa, tuli juutalaisille kaukaisesta muinaisuudesta ja sai alkunsa siitä nelinkertaisesta seitsenluvusta, joka sisältyi kuun-kauden 28 päivään, sillä jokainen kuun neljästä vaiheesta vastasi yhtä seitsenpäiväistä osaa.

Maksanee vaivan tässä teoksessa luoda yleissilmäys kuutarun ja kuunpalveluksen syntyyn ja kehitykseen historiallisessa muinaisuudessa maapallon tällä puolella. Sen aikaisempaa alkuperää ei voi *eksaktinen* tiede tutkia, koska se hylkää traditsionien arvon; toisaalta taas sen kaukaisin historia pysyy suljettuna kirjana *jumaluusopille,* joka ovelien paavien johtoa seuraten on painanut polttoleimansa jokaiseen kirjakatkelmaan, mikä ei ole saanut hyväksymistään Rooman kirkolta. Onko egyptiläinen vai arjalaishindulainen uskontofilosofia vanhempi — Salainen Oppi kallistuu jälkimäiseen — ei merkitse paljon tässä tapauksessa, koska kuun ja auringon „palveleminen" on koko maailmassa vanhin. Molemmat ovat jääneet eloon ja vallitsevat vielä tänä päivänä yli maanpinnan; toisin paikoin avoimesti, toisin paikoin — kuten esim. kristillisen vertauskuvaston alalla — salaisesti. Kissa, muuan kuu-symboli, oli pyhitetty Isikselle, joka yhdessä merkityksessään oli kuu, kuten Osiriskin oli aurinko. Useinhan näkyy kuu sen sistrumin [3]) päässä, jota Isis-jumalatar pitää kädessään. Kissaa kunnioitettiin suuresti Bubastiksen kaupungissa; pyhien kissojen kuollessa pidettiin siellä suuri surujuhla, koska Isistä Kuuttarena erityisesti palveltiin tuossa mysterioitten kaupungissa. Kissaa koskeva tähtitieteellinen vertauskuvasto on jo esitetty I luvussa eikä kukaan ole sitä paremmin kuvannut kuin Mr. Gerald

---

[1]) „Kolmimuotoinen, kolminkertainen, kolmipäinen jumalatar". Suom.

[2]) Jumalatar Τρίμορφος, „kolmimuotoinen" Alkameneen veistoksissa.

[3]) *Sistrum* oli muinaisten egyptiläisten käyttämä helistin, jossa metalliseen kaareen oli kiinnitetty irrallisia puikkoja. Tätä käyttämällä papit aikaansaivat määrättyjä maagillisia ääniä ja vielä nytkin kristityt Abessiniassa kuuluvat käyttävän sitä pahojen henkien poisajamiseksi huoneista. Muinaiset suomalaiset käyttivät samoihin tarkotuksiin „noitarumpua" y. m. aseita. Suom.

Massey kirjoissaan *Lectures* ja *The Natural Genesis.* Kissan silmät kuuluvat seuraavan kuun vaiheita kasvussaan ja vähenemisessään ja ne loistavat kuin kaksi tähteä yön pimeydessä. Siitä on saatu tarunomainen allegoria, että Diana piiloutui kuuhun kissan muotoisena, kun hän yhdessä muiden jumalien kanssa pyrki pakoon Tyfonia, kuten Ovidiuksen *Metamorphoses*-kirjassa kerrotaan. Kuu oli Egyptissä sekä „Horuksen silmä" että auringon eli „Osiriksen silmä". Sama koskee *Cynocephalusta.* [1]) Koirapäinen apina oli merkki vuoroin auringon, vuoroin kuun symbolisoimiseksi, vaikka Cynocephalus onkin *enemmän hermetinen kuin uskonnollinen symboli.* Se on näet planetta Merkuriuksen (= Hermeksen — Suom.) hieroglyfi ja samalla alkemisti-filosofien Merkuriuksen (s. o. elohopean — Suom.) merkki. Viimemainitut sanovat, että

> Merkuriuksen on aina oltava *lähellä* Isistä hänen *palvelijanaan,* sillä ilman Merkuriusta ei Isis eikä Osiris voi mitään aikaansaada Suuressa Työssä.

Cynocephalus, milloin se esitetään pitämässä caduceusta, [2]) puolikuuta tai lootusta, on „filosofisen" Merkuriuksen kuvamerkki; mutta kun sillä on kädessään ruoko tai pergamenttikäärö, edustaa se Hermestä, Isiksen kirjuria ja neuvojaa, kuten Hanumaana oli samassa virassa Raaman luona.

Vaikka varsinaisia auringonpalvelijoita, parsilaisia, on vain harvoja jälellä, niin hindulaisen taruston ja historian suurin osa perustuu näihin kahteen palvelukseen, [3]) vieläpä itse kristinusko. Se on värittänyt sekä roomalaiskatolisen että protestanttisen kirkon jumaluusoppeja niiden syntymästä nykypäiviin saakka. Todella erotus arjalais-hindulaisen ja arjalais-europpalaisen uskon välillä on hyvin pieni, jos kummastakin otetaan huomioon ainoastaan periaatteet. Hindulaiset ylpeilevät kutsuessaan itseään Suurjavanshoiksi ja Tshandravanshoiksi eli *aurinko-* ja *kuu*-dynastioista polveutuviksi. Kristityt ovat pitävinään tätä epäjumalanpalveluksena ja kuitenkin he riippuvat kiinni uskonnossa, joka kokonaan perustuu auringon- ja kuunpalvelukseen. On turhaa ja typerää protestanttien pauhailla roomalaiskatolisia vastaan näiden „Marian-palveluksen" takia, joka perustuu ikivanhaan Kuuttaren kunnioitukseen, kun he itse kuitenkin palvovat Jehovaa, joka ennen muita on *kuu*-jumala, ja kun kumpikin kirkko jumaluusopissaan on omaksunut *aurinko*-Kristuksen ja *kuu*-kolminaisuuden.

Mitä tunnetaan kaldealaisesta kuunpalveluksesta ja babylonilaisten Sin-jumalasta, jota kreikkalaiset ja roomalaiset kutsuivat Deus Lunukseksi, ei ole

---

[1]) Arapiassa ja Afrikassa elävä koirapäinen apina, jota Egyptiläiset pitivät pyhänä, kuten intialaiset kunnioittivat Hanuman-apinaa. Suom.

[2]) Caduceus — sauva, jonka ympäri kiertää kaksi käärmettä — oli vanhojen egyptiläisten ja kreikkalaisten käyttämä vertauskuva, joka vielä nytkin nähdään kaupan symbolina. Suom.

[3]) Auringon ja kuun — Suom.

paljoa; ja sekin vähä on omiansa harhauttamaan vihkimätöntä tutkijaa, joka ei kykene tajuamaan symbolien sisäistä merkitystä. Kuten muinaiset vihkimättömät filosofit ja kirjailijat yleisesti tiesivät — vihityt olivat näet lupautuneet vaitioloon — palvelivat kaldealaiset kuuta hänen erilaisten (mies- tai naispuolisten) nimiensä kautta, aivan niinkuin juutalaiset heidän jälessään tekivät.

Siinä kuvakieltä koskevassa käsikirjotuksessa, josta jo ennen olemme maininneet [1]) ja joka tarjoo avaimen vanhan vertauskielen uudestaan muodostamiseksi, esitetään johdonmukainen syy tämän kahdenlaisen palvelemisen syntyyn. Kirjan on kirjottanut ihmeellisen oppinut ja terävä tutkija, joka samalla on mystikko, vaikka hän tarjoo ajatuksensa otaksuman muodossa, jotta ne olisivat kaikille tajuttavat. Mutta otaksuma tulee pakostakin olemaan todistettu tosiasia uskonnollisen ihmisajattelun kehityshistoriassa sille, joka on saanut vain välähdykseltäkin kurkistaa muinaisen vertauskuvaston salaisuuksiin. Näin hän sanoo:

Yksi ihmisten ensimäisiä askareita oli varmaan jo senkin takia että se oli yhteydessä välttämättömien tarpeiden kanssa, — ajan vaiheitten tarkastaminen, [2]) jotka näkyivät merkeistä taivaan kaarikatolla, sen noustessa tai laskiessa yli tasaisen ilmanrannan tai yli laajan hiljaisen vedenpinnan. Näitä vaiheita oli päivän ja yön vuorotteleminen, kuun muutokset, sen vuosittainen liikkuminen yli tähtimaailman ja aurinkovuoden yhä uudistuvat aikakaudet ja vuodenajat sekä näihin luonnollisesti liittyvät päivän ja yön muuttelevat mitat eli vuorokauden erilainen jakautuminen valoon ja pimeyteen. Huomattiin, että oli yksi pisin ja yksi lyhin aurinkopäivä ja kaksi kertaa kunkin aurinkovuoden aikana päivä ja yö yhtä pitkät; ja näiden päivien kohdat vuoden varrella voitiin mitä tarkimmasti määrätä taivaan tähtisikermäin avulla. Tämä määrääminen oli kuitenkin riippuvainen taivaankannen takaperoisesta liikunnasta, [3]) joka aina ajan päästä vaati oikaisua päivien siirtämisellä väliin, niinkuin tapahtui vedenpaisumuksen kuvauksessa, jolloin tehtiin 150 päivän oikaisu 600 vuoden ajaksi, kun määritysten sekaannus oli tullut liian suureksi . . . Tämä tuli luonnollisesti tapahtumaan kaikissa kansoissa kaikkina aikoina ja täytyy otaksua, että tällainen tieto on ollut ihmiskunnalle luonnonomainen jo ennen sitä aikaa jota kutsumme historialliseksi, sekä sen aikana.

Tältä perustalta lähtien tekijä etsii jotakin luonnollista fyysillistä toimitusta, joka olisi ollut koko ihmissuvulle yhteinen ja olisi riippunut aikakautisista tähti-ilmiöistä, jotta sen kautta „yhteys kahdenlaisen ilmiön välillä . . . juurtui pysyväksi yleisessä tietoisuudessa". Hän löytää tämän toiminnan olevan:

---

[1]) Esim. siv. 322. Suom.

[2]) Muinainen mytologia eli tarusto sisälsi sekä muinaisen astronomian että astrologian. Planetat olivat ne viisarit, jotka aurinkokunnan kellotaululla osottivat määrättyjen aikakautisten tapahtumain hetkiä. Niinpä oli Merkurius se *lähettiläs,* jonka tuli määrätä aika jokapäiväisten aurinko- ja kuu-vaiheitten toistuessa ja oli muutenkin tekemisissä valon jumalan ja jumalattaren kanssa.

[3]) N. s. „presessionin" kautta siirtyy kevätpäivätasauksen kohta eläinradalla alati taaksepäin. Suom.

a) Naisen ruumiilliset ilmiöt kunakin 28-päivän pituisena kuukausmittana, jossa on neljä 7-päiväistä viikkoa, niin että tämä aika 13 kertaa uudistuu 364 päivässä, joka on auringon vuosi, käsittäen 52 7-päiväistä viikkoa. b) Sikiön eloon herääminen vaatii 126-päiväisen ajan eli 18 viikkoa, kussakin 7 päivää. c) Se aika, jota kutsutaan „elonmahdollisuuden ajaksi", on 210 päivää eli 50 viikkoa, 7 päivää kussakin. d) Raskaudenaika päättyy 280 päivässä eli 40:ssä 7 päiväisessä viikossa, eli 10:ssä 28-päiväisessä kuu-kuukaudessa, eli 9:ssä kalenterikuukaudessa, kussakin 31 päivää. Näin laskettiin mahtavalla taivaan kuvulla sen ajan mitta, jota sikiön kesti kulkea äidinkohdun pimeydestä tietoisen olemassaolon valoon ja kunniaan, tuo alati tutkimaton salaisuus ja ihme . . . Täten ne huomioonpannut ajanvaiheet, jotka osottivat synnytystoiminnan työskentelyä, tulivat tähtitieteellisten laskelmain perustukseksi . . . Me voimme miltei myöntää . . . että tämä oli laskemistapana kaikissa kansoissa, omaksuttu joko muista riippumatta tai välillisesti opetuksen kautta. Se oli juutalaisten laskutapa, sillä vielä tänä päivänäkin he laskevat kalenterinsa kuuvuoden 554 tai 355 päivän mukaan, ja meillä on erityisiä syitä päättääksemme, että se oli myös muinaisten egyptiläisten ajanlasku. Todistuksena siitä on seuraava:

Juutalaisen uskontofilosofian takana oleva perusaate oli se, että Jumalaan sisältyvät kaikki oliot [1]) ja että ihminen on hänen kuvansa, nim. mies ja nainen yhdessä . . . Sillä paikalla, missä mies ja nainen oli juutalaisilla, oli egyptiläisillä härkä ja lehmä, pyhitetyt Osirikselle ja Isikselle, [2]) jotka esitettiin, edellinen häränpäällä varustettuna miehenä, jälkimäinen lehmänpäällä varustettuna naisena, joita symboleita palveltiin. Kuten tunnettu, oli Osiris aurinko ja Niilivirta, 365 päivän pituinen troopillinen vuosi, joka luku (365) on sanan *Neilos* (= Niili) lukuarvo; hän oli härkä, kuten myöskin tulen ja eloasuovan voiman prinsippi. Isis taas oli kuu Niili-virran uoma eli Maa-emo, jonka synnytysvoimaa varten vesi oli välttämätön, 354—364 päivän pituinen kuuvuosi, raskaudenajan vaiheiden mittaaja, ja lehmä, jota merkittiin uudenkuun puoliskolla . . .

Mutta vaikka egyptiläiset käyttivät lehmää vastaamassa juutalaisten naista, ei sillä tarkotettu mitään perinjuurista eroavaisuutta vaan se päinvastoin sisälsi oppien yhdenmukaisuuden, ja toisen symbolin sijalle oli vain pantu toinen samaa merkitsevä. Arveltiin näet, että sikiön viipyminen kohdussa oli yhtä pitkä aika lehmällä ja naisella, nim. 280 päivää eli kymmenen neliviikkoista kuukautta. Ja tähän ajanpituuteen perustui etupäässä tuon eläin-symbolin käyttäminen, jonka merkkinä *oli puolikuu* [3]) . . . Näiden luonnollisten synnytysaikain huomataan olleen vertauskuvaston aiheina yli koko maanpinnan. Niitä käyttivät hindulaiset ja ne löytyvät mitä selvimpinä muinaisilla amerikkalaisilla, kuten näkyy Richardsonin ja Gestin tauluista, Palenquerististä y. m. ja ilmeisesti ne ovat olleet kalenterin pohjana Jukatanin Maaja-kansalla, hindulaisilla, asyrialaisilla ja vanhoilla babylonilaisilla, samoinkun egyptiläisillä ja muinaisheprealaisilla. Nuo luonnolliset symbolit . . . olivat joko phallus tai phallus ja jooni [4]) . . . *miehinen* ja *naisellinen*. Todella ne sanat, jotka on laajemmalla nimellä käännetty „mieheksi ja naiseksi" (1 Moos. 1:27), [5])

---

[1]) Kutistunut ja vääristynyt muoto veedaantalaisesta Parabrahmanin käsitteestä. Se sisältää *itsessään* koko maailmankaikkeuden, koska se on itse tuo rajaton kaikkeus *eikä mitään ole olemassa sen itsensä ulkopuolella.*

[2]) Aivan niinkuin ne ovat pyhiä vielä tänä päivänä Intiassa; härkä pyhitetty Shivalle ja kuu määrättyjä Shakteja eli jumalattaria edustava.

[3]) Tästä johtui juutalaisten kuunpalvelus.

[4]) Phallus kreikk. = miehen siitinelin, jooni, sanskr. = äidinkohtu. Suom.

[5]) „*Mieheksi* ja *vaimoksi* loi hän heidät".

ovat . . . *sakr* ja *n'kabvah* eli sanallisesti phallus ja jooni. Vaikka sukupuolikuvien käyttäminen itsessään esitti vain ihmisruumiin elimiä, niin heti kun tuli kysymykseen niiden toiminta ja niistä lähteväin siemensolujen kehitys, silloin saatiin niistä kuu-ajan ja sen kautta myös aurinkoajan mittaamisen johto.

Tämä on kuusymbolin fysiologinen ja antropologinen [1]) avain. Mutta se avain, joka aukaisee Jumalsynnyn eli manvantaristen jumalain kehityksen salaisuuden, on paljoa monimutkaisempi eikä siinä ole mitään sukupuolista ainesta. Se on kauttaaltaan mystillinen ja jumalallinen. Mutta juutalaiset, vaikka yhdistivätkin Jehovan suoranaisesti kuuhun, synnytystä ohjaavana jumalana, jättivät mieluimmin lukuunottamatta korkeammat hierarkiat ja tekivät muutamat eläinradan merkeistä ja planettajumalista patriarkoikseen, siten aineellistuttaen puhtaan teosofisen aatteen ja vetäen sen alas syntisen ihmiskunnan asteelle. Se käsikirjotus, josta ylläoleva ote on saatu, selittää hyvin selvästi, mihin jumalten järjestöön kuului Jehovah ja kuka tämä juutalaisten jumala oli. Se näyttää näet toteen, että se jumala, jonka kristityt ovat vahingokseen omaksuneet, ei ollut sen parempi kuin luonnon synnytyskyvyn kuu-symboli. Kristityt ovat aina olleet tietämättömiä jopa juutalaisten kabbalistien salaisesta jumalasta, Ain Sufista, joka on yhtä suuremmoinen käsite kuin Parabrahman varhaisimpana kabbalistisena ja mystillisenä käsitteenä. Mutta ei saata Rosenrothin *Kabalah* milloinkaan antaa oikeata tietoa Shimeon Ben Jokhain alkuperäisistä opetuksista, jotka olivat niin metafyysilliset ja filosofiset kuin olla voi. Ja kuinka monta on Kabbalan tutkijoista niitä, jotka mitään näistä opetuksista tietävät muuten kuin vääristyneiden latinankielisten käännösten kautta? Katselkaamme sitä käsitystä, joka saattoi vanhat juutalaiset omaksumaan sijaisen Aina-tuntematonta edustamaan, ja joka on eksyttänyt kristityt pitämään sijaista itse todellisuutena.

Jos näihin elimiin (phallukseen ja jooniin), luovien kosmillisten voimien symboleihin voidaan liittää käsitys . . . ajanjaksoista, silloin todella temppelien kokoonpanossa Jumaluuden tai Jehovan asunnoiksi pitäisi sen osan joka mainitaan Kaikkein Pyhimmäksi, saada nimensä sukupuolielinten tunnustetusta pyhyydestä, koska niitä pidettiin sekä mittojen että itse luovan syyn vertauskuvina.

Muinaisilla viisailla ei ollut mitään nimeä, mitään käsitettä, mitään vertauskuvaa merkitsemään Alkusyytä. [2]) Heprealaiset ilmaisivat, kuinka mahdotonta sitä oli käsittää, kielteisellä sanalla Ain Suf, s. o. Rajaton. Mutta sen *ensimäisen käsitettävän ilmennyksen* symboli oli ympyrä halkaisijoineen, jolla samalla oli geometrinen, sukupuolinen ja astronominen merkitys; . . . ympyrä näet syntyy O:sta eli kehästä, jota vailla se ei voisi olla, ja 1:stä eli ensimäisestä yksiöstä lähtee yhdeksän yksikkölukua ja geometrisesti kaikki tasokuviot. Niin Kabbalassa tämä ympyrä halkaisijoineen on 10 Sefirothin eli vuodatuksen kuva, jotka muodostavat Adam Kad-

---

[1]) „Ruumiillinen" ja „inhimillinen". Suom.

[2]) Koska se oli liian pyhä. *Veedoissa* sitä kutsutaan TUOKSI. Se on „Ikuinen Syy" eikä sitä siis voisi kutsua „Alkusyyksi", koska tämä sana sisältää, että syy joskus puuttui.

monin eli esikuvallisen ihmisen, kaikkien olioitten luovan alun . . . Tämä aate, että ympyrän ja sen halkaisijan kuvat, s. o. luku 10 pantiin merkitsemään siitoselimiä ja temppelin Kaikkein Pyhintä . . . toteutettiin rakennustaiteen alalla suuren pyramidin Kuningashuoneessa eli Kaikkein Pyhimmässä, Mooseksen tabernakelissa ja Salomonin temppelin Pyhimmässä. Se on *kaksinkertaisen kohdun kuva*, sillä juutalaisilla kirjain *hee* (ה) on samalla luku 5 ja kohdun symboli, ja kaksi kertaa 5 on 10 eli phalluksen luku.

Tämä „Kaksinkertainen kohtu" osottaa myöskin, kuinka kaksinainen on aate, vietynä alas korkeimmalta eli henkiseltä tasolta alimmalle eli maalliselle, ja juutalaisten rajottamana viimeksimainittuun. Sentähden on seitsenluku saanut niin huomattavan aseman juutalaisten eksoterisessa uskonnossa, joka on ulkonaisten menojen ja tyhjien muotojen palvelemista; ajatelkaammepa esim. heidän sabbattiansa, seitsemättä päivää, joka on heidän jumalalleen kuulle, synnytystä ohjaavan Jehovan vertauskuvalle pyhitetty. Muille kansoille sitävastoin seitsenluku kuvasi jumalsynnyn kehitystä, ajan kierroksia, kosmillisia tasoja ja seitsemiä salaisia voimia Kosmoksessa, Rajattomassa Kokonaisuudessa, jonka ensimäinen korkein kolmio on ihmisen rajalliselle älylle saavuttamattomissa. Muut kansat siis askarsivat ainoastaan seitsemän ilmenneen tason tutkimisessa, rajottaen pakostakin käsityksensä Kosmoksesta aikaan ja paikkaan nähden, mutta juutalaisetpa supistivat seitsenluvun yksistään kuuhun ja perustivat siihen kaikki pyhät laskelmansa. Sentähden tapaamme äskenmainitun käsikirjotuksen syvämietteisen tekijän lausuvan juutalaisten mittaopista seuraavaa:

Jos luku 20,612 kerrotaan 4/3:lla, niin *tulos antaa perustan kuun keskinkertaisen kierroksen määräämiseksi*: ja jos tämä tulos taas kerrotaan 4/3:lla, antaa näin saatu tulos taas keskimääräisen aurinkovuoden tarkan ajan . . . tämä muoto . . . tulee niinmuodoin olemaan mitä suurimmaksi hyödyksi tähtitieteellisten aikakausien löytämiseksi.

Tämä kaksinkertainen luku — miehinen ja naisellinen — on myöskin muutamissa hyvin tunnetuissa jumalkuvissa symbolisoitu; niinpä esim.:

Ardhanaarii-Iishvara, hindulaisten Isis, Eridanus, oli Ardan, sama kuin juutalaisten Jordan eli *polveutumisen lähde*. Hän seisoo lootuslehdellä, joka kelluu veden päällä. Mutta tämä merkitsee, että se on miesnaisellinen eli hermafroditinen, s. o. phallus ja jooni yhdistyneenä, luku 10, heprealainen kirjain *jod* (י), *Jehovan sisällys*. Hän antaa aiheen saman 360-asteisen ympyränkehän minuutti-asteille.

„Jehovah" parhaimmalta olemuspuoleltaan on Binah, „Ylempi välittävä Äiti, Suuri meri eli Pyhä henki" ja on siis pikemmin Marian, Jeesuksen äidin, kuin hänen isänsä symboli. Tuo „Äiti, joka on latinalainen Mare", „Meri", on tässä myöskin Venus, *Stella del Mare* eli „Meren tähti".

Salaperäisten akkadilaisten esi-isät — Tshandravanshat eli Indoovanshat, kuu-kuninkaat, jotka perintätiedon mukaan hallitsivat Prajaagaa (Allahabadia) kauan ennen meidän ajanlaskuamme — olivat tulleet Intiasta ja tuoneet mukaansa

esi-isiensä Sooman ja hänen poikansa Budhan palveluksen, joka sittemmin tuli kaldealaisten uskonnoksi. Mutta tämä kunnioitus, jollemme ota lukuun kansanomaista tähti- ja aurinkopalvelusta, ei ollut missään merkityksessä *epäjumalanpalvelusta*. Ei ainakaan enemmän kuin nykyaikainen roomalaiskatolinen vertauskuvasto, joka yhdistää Neitsyt Marian, syyrialaisten ja kreikkalaisten Magna Materin, kuuhun.

Tästä palveluksesta ovat hurskaimmat roomalaiskatoliset aivan ylpeissään ja tunnustavat sen äänekkäästi. Ranskalaiselle akademialle kirjottamassaan *Memoiressa* sanoo markisi De Mirville:

On aivan luonnollista, että itsetiedottomana ennustuksena Ammon-Raa on oleva äitinsä puoliso, koska kristittyjen Magna Mater aivan samaten *on synnyttämänsä pojan morsian* . . . Me (kristityt) voimme nyt ymmärtää, miksi *Neith levittää loistoaan aurinkoon, pysyen samalla kuuna*, koska Neitsyt, joka on taivaan kuningatar, *niinkuin Neith oli*, verhoo Kristus-auringon, kuten Neith tekee, ja pukeutuu itse häneen; *„tu vestis solem et te sol vestit“* (kuten roomalaiskatolilaiset laulavat messussaan). [1])

Me (kristityt) ymmärrämme myös, miksikä Saiksen kuuluisa päätykirjotus sanoi: „kukaan ei ole huntuani (*peplum*) kohottanut“, koskapa tämä lause, sanasta sanaan käännettynä *sisältää samaa kuin mitä kirkossa lauletaan Tahrattoman Sikiämisen päivänä*. [2])

Eipä voisi sanoa mitään vilpittömämpää! Se vahvistaa täydellisesti, mitä Mr. Gerald Massey on sanonut luennossaan „Luniolatry, Ancient and Modern“ („Kuunpalvelus, muinais- ja nykyaikainen“):

Kuussa olevaa miestä (Osiris-Setia, ja Jehovah-Saatanaa, Kristus-Juudasta ja muita kuukaksoisia) syytetään usein huonosta käytöksestä . . . Kuu-ilmiöissä oli itse kuu yksiö vaikka sukupuoleltaan kaksinainen ja luonteeltaan kolminainen, äitinä, lapsena ja täysikasvaneena miehenä. Niinpä kuun lapsi tuli oman äitinsä puolisoksi! Sitä ei voitu *auttaa*, jos synnytys oli saatava aikaan. Hänen täytyi tulla omaksi isäkseen! Näitä sukulaisuussuhteita hylkäsi myöhempi yhteiskuntaoppi ja alkuperäinen „mies kuussa“ sai huonon leiman . . Mutta myöhimmässä ja vaikeimmin selitettävässä muodossaan tämä käsitys tuli olemaan keskusoppina karkeimmassa taikauskossa, mitä maailma milloinkaan on nähnyt, sillä nämä kuuilmiöt ja niiden inhimillisesti esitetyt sukulaisuussuhteet, epäsiveelliset niihin luettuina, ovat alkuperustuksena kristilliseen Kolmiyhteyteen. Vertauskuvaston tuntemattomuuden kautta on aikaisimman ajanlaskun yksinkertainen esitys tullut mitä syvimmäksi uskonnolliseksi mysterioksi nykyaikaisessa kuunpalveluksessa. Roomalainen kirkko, häpeemättä mitenkään tätä todistuskappaletta, kuvaa Neitsyt Mariaa kruunattuna auringolla ja sarvekas kuu jalkainsa alla, pitäen kuu-lasta sylissään — äitinsä, kuun, lapsena ja puolisona! Äiti, lapsi ja täysikasvanut mies ovat peruskäsitteitä . . .

Tällä tavalla voidaan todistaa, että meidän kristinoppimme on muumioitunutta vertaustarustoa ja legendakertomuksia, jotka vanhassa ja uudessa testamentissa on meille tyrkytetty jumalallisena ilmotuksena, itse Jumalan sanana. [3])

---

[1]) „Sinä puetat auringon ja aurinko puettaa sinut“. Suom.

[2]) *Pneumatologie: Des Esprits*, tom, III. p. 117; „Archéologie de la Vierge Mère“.

[3]) p. 23.

Zoharissa löytyy viehättävä allegoria, joka paremmin kuin mikään muu paljastaa Jehovan eli JHVH:n todellisen luonnon juutalaisten kabbalistien alkuperäisen käsityksen mukaan. Se tavataan nykyään Ibn Gebirolin *Kabalah'n* filosofiassa, jonka kirjan Isaac Myer on kääntänyt.

Rabbi 'Hiz'qeeyah'in kirjottamassa johdannossa, joka on hyvin vanha ja kuuluu meidän julkaisemaamme *Zoharin* painokseen (1. 5 b. seur.) löytyy kertomus eräästä Rabbi El'azarin, rabbi Shim-on ben Yo' hain pojan, ja rabbi Abbahin tekemästä matkasta . . . He tapasivat miehen, joka kantoi raskasta taakkaa . . . He keskustelivat yhdessä . . . ja se mies, joka kantoi taakkaa, selitti Thoraa (lakia) niin ihmeellisesti, että he kysyivät hänen nimeänsä. Hän vastasi: „Älkää kysykö minulta, kuka olen, mutta jatkakaamme kaikin kolmen Thoran selitystä". He kysyivät: „Kuka saattoi sinut näin vaeltamaan ja kantamaan näin raskasta taakkaa?" Hän vastasi: „Kirjain י (jod, joka on = 10 ja on Ketherin, Kruunun symbolistinen kirjain ja pyhän nimen JHVH:n olemus ja juuri) teki sodan j. n. e." He sanoivat hänelle: „Jos sinä tahdot meille kertoa isäsi nimen, tahdomme suudella jalkaisi tomua". Hän vastasi: „ . . . Mitä isääni tulee, *hän asui suuressa Meressä ja oli siinä kala* (kuten Vishnu ja Dagon tai Oannes); hän (ensimäisenä) hävitti Suuren Meren . . . ja hän oli suuri ja mahtava ja 'Vanhaikäinen', kunnes hän nieli kaikki muut kalat (Suuressa) Meressä" . . . Rabbi El'azar kuunteli hänen sanojansa ja sanoi hänelle: „Sinä olet Pyhän Liekin poika, sinä olet Rab Ham-' *nun*-ah Sabah'in (vanhuksen) poika (*kala* aramean tai kaldean kielellä on *nun*), sinä olet Thoran (Dharman) valon poika j. n. e." [1])

Sitten tekijä selittää, että naisellista Sefiraa, Binahia, kutsuvat kabbalistit Suureksi Mereksi; sentähden Binah, jonka jumalalliset nimet ovat Jehovah, Jah ja Elohim, on yksinkertaisesti kaldealainen Tiamat, naisellinen voima, Berosuksen Thalatth, joka hallitsee Kaaosta ja jonka kristillinen jumaluusoppi myöhemmin teki käärmeeksi ja perkeleeksi. Hän (mies ja nainen, Jah-Hovah) on ylimaallinen Hee ja Eeva. Tämä Jah-hovah eli Jehovah on siten sama kuin meidän Kaaoksemme — Isä, Äiti, Poika — aineellisella tasolla ja puhtaasti fyysillisessä maailmassa, Deus ja Demon samalla kertaa; aurinko ja kuu, hyvä ja paha, Jumala ja perkele.

Kuun magnetismi synnyttää elämää, säilyttää ja hävittää sitä yhtä hyvin sielullisesti kuin ruumiillisesti. Ja jos tähtitieteellisesti kuu on yksi muinaismaailman seitsemästä planetasta, niin jumalsynnyssä hän on yksi sen hallitsijoista — nykyisillä kristityillä yhtä paljon kuin pakanoilla, sillä edelliset kutsuvat häntä yhdeksi pääenkeleistään, jälkimäiset tekivät hänet yhdeksi jumalistaan.

Sentähden on helposti ymmärrettävää, mitä merkitsee Chwolsonin kääntämä „satu", joka on otettu erään vanhan kaldealaisen käsikirjotuksen arapialaisesta käännöksestä. Siinä kerrotaan, kuinka Quu-taamy saa opetusta kuun *kuvalta*. Seldenus ilmottaa sen salaisuuden ja samaten Maimonides kirjassaan

[1]) Myerin *Qabbalah*, 335—6.

„Opas hämmentyneille“. [1]) Terafimin eli juutalaisten orakkelien palvelijat „veistivät kuvia ja väittivät, että päätähtien (planettojen) valo läpäisi nämä kuvat kauttaaltaan ja että enkeli-hyveet (eli tähtien ja planettojen hallitsijat) olivat kanssakäymisessä heidän kanssaan ja opettivat heille mitä hyödyllisimpiä tietoja ja taitoja“. Ja Seldenus selittää, että Terafim olivat rakennetut ja kokoonpannut niiden määrättyjen planettojen asennon mukaan, joita kreikkalaiset kutsuivat nimeltä *στοιχεῖα* ja taivaalle sijotettujen kuvien mukaan, joita kutsuttiin nimeltä *αλεξητήριοι* eli suojelusjumalat. Niitä, jotka ottivat selvää „stoikheioista“, kutsuttiin „stoikheioomatikoi“ eli „stoikheioista ennustajiksi“. [2])

Mutta juuri tämänlaiset *Nabathean Agriculture*-kirjassa tavattavat lauseet ovat pelottaneet tiedemiehiä ja saattaneet heidät julistamaan teoksen „joko apokryfiseksi tai lastensaduksi, joka ei ansaitse akademikon huomiota“. Samalla uskonkiihkoiset roomalaiskatoliset ja protestantit, kuten näimme, kuvannollisesti sanoen repivät kirjan palasiksi; edelliset koska „se kuvasi pahojen henkien palvelusta“, jälkimäiset, koska se oli „jumalaton“ kirja. Tälläkin kertaa kummatkin olivat väärässä. Se *ei* ole lastensatua, ja hurskaille kirkkouskovaisille vastaamme, että samaa palvelusta voidaan todistaa löytyvän heidän omassa raamatussaan, joskin käännöksissä kaunisteltuna. Auringon ja kuun palveluksesta, vieläpä tähtien ja elementtien palveluksesta voidaan löytää jälkiä ja kuvallisia viittauksia kristillisessä jumaluusopissa. Näitä puolustavat paavilaiset, protestantit taas ylpeästi kieltävät, mutta omaksi vahingokseen ja vaarakseen. Mainittakoon kaksi tapausta.

Ammianus Marcellinus opettaa, että muinaiset ennustukset aina toimitettiin elementtien henkien avulla (*Spiritus Elementorum*, kreikaksi *πνεύματα τῶν στοιχείων*). [3])

Mutta nykyään on huomattu, että planetat, elementit ja eläinrata eivät ole kuvattuna ainoastaan Heliopoliksessa niiden kahdentoista kivipatsaan kautta, joita kutsutaan „elementtien salaisuuksiksi“ (*Elementorum Arcana*) vaan myöskin Salomonin temppelissä, ja kuten useat kirjailijat ovat huomauttaneet, monessa Italian kirkossa, vieläpä Parisin *Notre Damessa*, missä ne vielä tänä päivänä näkyvät.

Ei mikään symboli, ei edes aurinko, ollut niin monimutkainen ja monimerkityksellinen kuin kuun symboli. Se oli tietysti kaksisukuinen. Muutamilla kansoilla se oli miehinen, kuten esim. hindulaisten „kuningas Sooma“ ja kaldealaisten Sin; muilla kansoilla se oli naisellinen, kaunis jumalatar Diana-Luna,

---

[1]) *Moreh Nebhuchim*, III, 30.

[2]) Katso *De Diis Syriis*, Teraph. II, Synt. p. 31.

[3]) I, 4: 21.

Ilithyia, Lucina. Taurilaisten keskuudessa uhrattiin ihmisiä Artemikselle, joka oli myös eräs Kuuttaren muoto; kreetalaiset kutsuivat häntä Diktynnaksi ja medialaiset ja persialaiset Anaitikseksi, kuten näkyy eräästä Coloessa olevasta kirjotuksesta: Ἀρτέμιδι Ἀνάειτι. Mutta me olemme nyt erittäin tekemisissä kaikkein siveimmän ja puhtaimman neitsyt-jumalattaren, Luna Artemiksen kanssa, jolle Pamfoos ensinnä antoi liikanimen Καλλίστη ja josta Hippolytos kirjotti: Καλλίστα πολὺ παρθένων. [1]) Tämä Artemis-Lokhia, [2]) sikiämistä ja lapsensynnytystä hallitseva jumalatar on toiminnassaan ja kolminkertaisena Hekatena orfilainen jumala, rabbinilaisten ja esikristillisten kabbalistien Jumalan edelläkävijä ja hänen kuutyyppinsä. Jumalatar Τρίμορφος [3]) oli personoitu vertauskuva niistä toisiaan seuraavista olemispuolista, joita kuu esittää kussakin kolmessa muodossaan ja tämä oli jo stoalaisten [4]) tulkinta, kun taas orfilaiset selittivät nimen Τρίμορφος tarkottavan niitä kolmea luonnon valtakuntaa, joita hän hallitsee. Mustasukkaisena, verenhimoisena, kostonhaluisena ja vaativaisena Hekate-Luna on juutalaisten profettain „kiivaan [5]) Jumalan" arvoinen vastaavaisuus.

Koko auringon- ja kuunpalvelus, sellaisena kuin se nyt ilmenee kirkoissa, riippuu todella tuosta ikivanhasta kuunilmiöitten mysteriosta. Ne „Yön Kuningattaren" vastaavaisuusvoimat, jotka nykyaikaiselle tieteelle ovat salattuja, mutta täysin toimivia itämaisten adeptien tiedon mukaan, selittävät hyvin, miksi muinaisaikalaiset esittivät Kuuttaren tuhansissa kuvissa. Se myöskin osottaa, kuinka paljon syvemmin muinaiskansat olivat perehtyneet kuun salaisuuksiin kuin meidän uudenaikaiset tähtitieteilijämme. Koko sarja kuujumalia ja kuujumalattaria, Nefthys eli Neith, Proserpina, Melitta, Kybele, Isis, Astarte, Venus ja Hekate toisaalla ja Apollo, Dionysus, Adonis Bacchus, Osiris, Atys, Thammuz j. n. e. toisaalla, kaikki osottavat nimeltään ja muodoltaan olevansa samaa kuin kristillinen kolminaisuus — he kun ovat „Äitiensä" „Poikia" ja „Puolisoita". Kaikissa uskontojärjestelmissä jumalat yhdistivät isän-, pojan- ja puolison-toimintansa ja jumalattaret tehtiin miehisen jumalan vaimoksi, äidiksi ja sisareksi. Edellisissä oli „aurinko, elonsuoja", inhimillisten ominaisuuksien yhteenveto, jälkimäisissä sulatettiin kaikki muut nimet siihen suureen yhdistelmään, joka tunnetaan yleisnimellä Maia, Maajaa, Maria j. n .e. Maia, joka teennäisesti johdetaan juuresta *ma* (imettää), on tullut kreikkalaisilla merkitsemään „äitiä", vieläpä antoi nimen toukokuulle *(Mai)*, joka oli pyhitetty kaikille näille jumalattarille, ennenkuin se

[1]) („Kaunein", „neitseistä kaikkein kaunein", Suom.) Katso *Pausanias,* VIII, 35—8.

[2]) *Lokhia,* kreikk. = synnytystä auttava. Suom.

[3]) „Kolmi-muotoinen". Suom.

[4]) Cornutus *De Natura Deorum,* 34:1.

[5]) Sanallisesti „kateellinen", ζηλωτής LXX. Suom.

pyhitettiin Marialle. [1]), Sen sanan alkuperäinen merkitys oli kuitenkin Maajaa, Durgaa, jonka orientalistit kääntävät „luoksensa päästämättömäksi", mutta joka todella merkitsee „saavuttamaton", se kun on harhaa ja epätodellisuutta, lumousten syy ja lähde, valhe-uskon olennoituma.

Uskonnollisissa menoissa oli kuulla kahdenlainen tarkotus. Se on persoonoitu naiselliseksi jumalattareksi ulkonaisia tarkotuksia varten tai miehiseksi jumalaksi allegoriassa ja vertauskuvastossa, mutta salatieteellisessä filosofiassa meidän sivukiertolaistamme pidettiin suvuttomana Voimana, jota piti hyvin tutkia, koska se oli niin pelättävä. Vihityillä arjalaisilla, kaldealaisilla, kreikkalaisilla ja roomalaisilla Sooma, Sin, Artemis, Sooteira (miesnaisellinen Apollo, jonka aseena on lyyry, ja parrakas Diana, jolla on jousi ja nuolet), Deus Lunus ja varsinkin Osiris-Lunus ja Thot-Lunus [2]) olivat salatieteellisiä Kuuvaltoja. Astoreth, Kuutar, on salatieteellinen mysterioitten mysterio ja enemmän pahan kuin hyvän symboli. Hänen seitsemän vaihettansa esoterisessa jaotuksessa, jakautuvat kolmeen astronomiseen ja neljään pelkästään fyysilliseen vaiheeseen. Että kuuta ei aina kunnioitettu, näkyy mysterioista, joissa allegorisesti kuvattiin kuujumalan kuolemaa — asteettaisen vähenemisen ja lopullisen häviämisen kolmea vaihetta. Niissä kuu pantiin merkitsemään Pahan haltiata, joka aluksi voittaa valoa ja elämää suovan jumalan, auringon, ja muinaisten maagillisten hierofantien kaikkea taitoa ja oppia vaadittiin tämän voiton muuttamiseksi tappioksi.

Miehinen kuu tehtiin pyhäksi kaikkein vanhimmassa uskonnossa, nim. meidän kierroksemme kolmannessa rodussa, hermafroditisessa, kun sukupuolet siinä olivat eronneet n. k. „lankeemuksen" jälkeen. Deus Lunus senjälkeen tuli miesnaiselliseksi, mieheksi ja naiseksi vuorottain. Ja lopuksi se neljännessä juurirodussa, atlantilaisten keskuudessa oli kaksinainen voima *taikojen tekemistä varten.* Viidennessä, meidän omassa rodussamme jakoi kuun- ja auringonpalvelus kansat kahteen vastakkaiseen leiriin. Se sai aikaan ne tapaukset, joita pitkiä aikoja myöhemmin kuvattiin Mahaabhaaratan sodan nimellä, joka europpalaisten mielestä on tarunomainen, mutta hindulaisille ja salatieteilijöille historiallinen taistelu Suurjavanshojen ja Indoovanshojen välillä. Alkuaan palveltiin kuun kaksinaista olemuspuolta, sekä naisellista että miehistä prinsippiä, mutta lopuksi palveltiin erikseen aurinkoa ja kuuta. Semiläisissä roduissa aurinko kauan aikaa oli naisellinen ja kuu miehinen; tämän käsityksen ne olivat perineet Atlan-

[1]) Roomalaiskatolilaiset, jotka pyhittävät toukokuun Neitsyt Marian muistolle, saavat aatteestaan kiittää pakanaa Plutarkosta, joka sanoo: „Toukokuu *(Maius)* on pyhitetty Maialle (*Μαῖα*) eli Vestalle" (Aulus Cellius, *sub voc.* Maia), maa-emolle, personoidulle kasvattajallemme ja elättäjällemme.

[2]) Thot-Lunus on Intian Budha-Sooma eli Merkurius ynnä kuu.

tilaisesta traditsionista. Kuuta kutsuttiin „Auringon Herraksi", Bel-Shemesh, ennenkuin Shemeshin palvelus alkoi. Kun sitten lakattiin tuntemasta tällaisen eron alkuperäisiä syitä ja salatieteellisiä perusteita, lankesivat kansat ihmiskaltaisten kuvien kumartamiseen. Sillä aikakaudella, josta kertomus puuttuu Mooseksen kirjoissa, nim. Edenistä karkotuksen ja allegorisen vedenpaisumuksen välillä, juutalaiset ja muut semiläiset palvelivat Dajanisia דיבאיש, „Ihmisten Johtajaa", „Tuomaria" eli aurinkoa. Vaikka juutalainen oppi ja kristinusko ovat tehneet auringosta raamatun „Herran Jumalan" ja „Jehovan", niin sama raamattu on täynnä varomattomia piirteitä tuosta miesnaisellisesta Jumalasta, joka oli Jehovah, aurinko, ja Astoreth, kuu naiselliselta puoleltaan katsottuna ja aivan vapaana siitä kuvannollisesta aineksesta, mikä sille nyt annetaan. Jumala on „kuluttava tuli" ja esiintyy „tulessa" ja „tulen ympäröimänä". Ei ainoastaan näyssä Hesekiel nähnyt juutalaisten „palvelevan aurinkoa" (Hes. 8:16). Israelilaisten Baal — moabilaisten Shemesh ja ammonilaisten Molokh — oli sama kuin „aurinko-Jehovah" ja hän on vielä nytkin „taivaallisten sotajoukkojen kuningas", aurinko, samoin kuin Astoreth oli „taivaan kuningatar" eli kuu. „Vanhurskauden aurinko" on vasta nyt tullut *kuvannolliseksi* lauselmaksi. Mutta alkuisin kyllä jokaisen muinaiskansan uskonto perustui puhtaasti abstraktisen voiman eli olemusperusteen, jota nyt kutsutaan „Jumalaksi", salatieteellisiin ilmennyksiin. Tällaisen palveluksen syntyminen jo osottaa yksityiskohdissaan ja menoissaan, että ne filosofit, jotka kehittivät tällaisia järjestelmiä itse- ja ulkokohtaisesta luonnosta, omistivat syvällistä tietoa ja tunsivat monta tieteellistä tosiasiaa. Sillä samalla kuin kuunpalvelus oli puhtaasti salatieteellistä, perustuivat sen menot, kuten äsken osotimme, fysiologian tuntemiseen — joka meille on iban uutukainen tiede — ja sielutieteeseen, pyhään matematikkaan, geometriaan ja mittausoppiin, kun näitä oikealla tavalla sovitettiin symboleihin ja kuvioihin, jotka ovat vain salakirjaimia havaittujen luonnollisten ja tieteellisten *tosiasioiden* kuvaamiseksi; sanalla sanoen se perustui mitä tarkimpaan ja syvällisimpään luonnon tuntemiseen. Niinkuin äsken sanoimme, synnyttää kuun magnetismi elämää, säilyttää ja hävittää sitä; ja Sooma edustaa Trimuurtin kolminaista voimaa, vaikka se seikka tähän päivään asti pysyy tietämättömiltä huomaamatta. Se allegoria, joka panee Sooman, kuun, syntymään siten että jumalat eräässä toisessa Manvantarassa (s. o. ennen meidän planettajärjestelmämme syntymistä) kirnusivat Elämän valtamerta (avaruutta), ja se taru, joka esittää „Rishejä lypsämässä maata, jonka vasikka oli Sooma, kuu", merkitsevät syviä kosmillisia tosiasioita, sillä ei *meidän* maatamme lypsetty eikä vasikka ollut se kuu, jonka me tunnemme.[1]) Jos meidän viisaat tiedemiehemme olisivat tienneet yhtä paljon

---

[1]) Allegoriassa maa pakenee henkeään pelastaakseen Prithun edestä, joka häntä ajaa

luonnon salaisuuksista kuin muinaiset arjalaiset tiesivät, eivät he suinkaan olisi kuvitelleet, että kuu oli maasta singautettu. Vielä kerran sanoen: muistettakoon ja otettakoon huomioon jumalsynnyn vanhin vaihdos, pojan tuleminen omaksi isäkseen ja äidin syntyminen pojastaan, jos tahdotaan käsittää muinaisaikalaisten vertauskuvakieltä. Muuten mytologia aina tulee orientalisteja kiusaamaan „eräänlaisena tautina, joka syntyy määrätyllä ihmiskehityksen asteella", kuten Renouf niin vakavasti lausuu.

Muinaisaikalaiset opettivat jumalien niin sanoaksemme itse synnyttävän itsensä; he opettivat, että Ainoa Jumalallinen Olemus, *ilmenemätön*, alituisesti synnyttää Toisen Itsen, *ilmenneen*, joka Toinen Itse, luonnoltaan miesnaisellinen, *synnyttää neitseellisesti* kaiken makrokosmillisen ja mikrokosmillisen, mikä kaikkeudessa löytyy. Tämä ilmaistiin ympyrällä ja halkaisijalla eli pyhällä kymmeniköllä (10), joista puhuimme muutamia sivuja takaperin.

Mutta meidän orientalistimme, huolimatta siitä, että pohjaltaan haluavat löytää yhden samanluontoisen olemusaineen luonnossa, *eivät tahdo* nähdä sitä. Tietämättömyytensä estäminä tutkimuksissaan arjalaisten ja Egyptin tutkijat alituisesti eksyvät totuudesta harhaan arveluissaan. Niinpä de Rougé ei kykene käsittämään kääntämässään tekstissä, mitä merkitsee Ammon-Ra'n sanat kuningas Amenofekselle, jota luullaan Memnoniksi: „Sinä olet minun poikani, minä olen sinut synnyttänyt". Ja löytäessään saman aatteen niin monessa tekstissä ja niin monessa muodossa, tämä perin kristillinen itämaiden tutkija lopuksi on pakotettu huudahtamaan:

> Jotta tämä käsitys olisi voinut nousta pyhän tekstin kirjottajan mieleen, on heidän uskonnossaan täytynyt olla enemmän tai vähemmän selväpiirteinen oppi, joka *joskus mahdollisesti tapahtuvana tosiasiana puhui Jumalan neitseellisestä syntymisestä ihmismuotoon.*

Aivan niin. Mutta miksi muuttaa selitystä mahdottomaksi ennustukseksi, kun koko salaisuus selviää siitä, että myöhempi uskonto on aikaisempaa jäljitellyt?

Tämä oppi on yleismaailmallinen eikä Egyptin pyhäin tekstien kirjottajain äly ollut sitä itsestään kehittänyt. Intialaiset Avataarat todistavat vastakkaista. Tämän jälkeen de Rougé, „käsitettyään selvemmin", [1]) mitä „juma-

---

takaa. Hän ottaa itselleen lehmän muodon ja pelosta vavisten juoksee pois ja piilottautuu Brahmaan alueille. Sentähden se *ei* ole meidän maamme. Sitäpaitsi kussakin *Puraanassa* tämä vasikka muuttaa nimeänsä. Yhdessä se on Manu Svaajambhuva, toisessa Indra, kolmannessa itse Himavat (Himaalaja), jolloin Meeru on lypsäjä. Tämä on syvempi allegoria kuin ensin uskoisikaan.

[1]) Hänen *selvä* käsityksensä on se, että egyptiläiset ennustivat edeltäpäin Jehovan (!) ja hänen ruumistuneen Vapahtajansa (hyvän käärmeen) j. n. e.; vieläpä hän tekee Tyfonin samaksi kuin Edenin puutarhan *pahan* käärmeen. Ja tämä on olevinaan vakavaa ja järkevää *tiedettä!*

lallinen isä ja poika" merkitsivät egyptiläisillä, sittenkään ei osaa selittää eikä tajuta, mitä toimintaa luettiin *naiselliselle* prinsipille tuossa alkuaikaisessa synnytyksessä. Hän ei löydä sitä jumalatar Neithistä Saiksessa. Kuitenkin hän toistaa käskynhaltijan sanat Kambysekselle, kun hän vei kuninkaan Saiksen temppeliin: „Minä tein tiettäväksi hänen majestetilleen Saiksen arvokkaisuuden, joka on Neithin, suuren (naisellisen) synnyttäjän asunto, *auringon äidin*, joka aurinko *on esikoinen ja joka ei ole siitetty* vaan ainoastaan synnytetty — ja niinollen on Neitseellisen Äidin hedelmä.

Kuinka paljon suurenmoisempi, filosofisempi ja runollisempi — sille joka kykenee sitä käsittämään ja arvostelemaan — olikaan muinaisten pakanain käsitys Tahrattomasta Neitseestä, kun se todella erotetaan nykyisen ajan paavilaisten käsitteestä. Edellisillä ikinuorekas Luonto-äiti, esikuviensa — auringon ja kuun — edustaja, *synnyttää ja tuottaa ilmoille* „järki-syntyisen" pojan, maailmankaikkeuden. Aurinko ja kuu, mies-naisellisina jumalina hedelmöittävät maan, mikrokosmillisen äidin, ja tämä vuorostaan tulee kohtuiseksi ja synnyttää. Kristityillä „Esikoinen" (*Primogenitus*) todella on synnyttämällä synnytetty (*genitus, non factus*) [1]) ja suoranaisesti *siitetty ja naisesta syntynyt*. „*Virgo pariet*", [2]) selittää latinalainen kirkko. Näin tämä kirkko vetää alas maahan Neitsyt Marian ylevän henkisen aatteen ja tekee hänet „maasta maalliseksi", alentaen kuvaamansa ihanteen rahvaan alimmaksi inhimilliseksi jumalattareksi.

Todella Neith, Isis, Diana j. n. e., millä nimellä häntä kutsuttaneekin, oli „demiurginen [3]) jumalatar, samalla sekä näkyväinen että näkymätön, jolla oli paikkansa taivaalla ja *auttoi sikiöiden synnytystä*" — sanalla sanoen kuu. Hänen salatieteelliset olemuspuolensa ja voimansa ovat lukemattomat ja yhdessä niistä kuu tulee egyptiläisillä Hathoriksi, joka on eräs Isiksen muoto, [4]) ja molempia kuvataan Horusta imettävinä. *British Museumin* egyptiläisessä hallissa on nähtävänä Hathor, jota Farao Totmes palvelee seisoen hänen ja Taivasten Herran välillä. Tuo monolithi-kivi on Karnakista tuotu. Saman jumalattaren valtaistuimeen on piirretty seuraava lauselma: „Jumalallinen Äiti ja Ruhtinatar eli Taivaan kuningatar"; joskus myöskin „Aamutähti" ja „Meren Valo" — *Stella Matutina* ja *Lux Maris*. Kaikilla kuujumalattarilla on kaksi olemuspuolta, toinen jumalallinen, toinen perkeleellinen. Kaikki olivat tahrattomasti syntyvän pojan — auringon — Neitsyt-äitejä. Raoul Rochette on näyttänyt, kuinka atenalaisten kuu-jumalatar — Pallas eli Kybele, Minerva tai taaskin Diana —

---

[1]) „Synnytetty eikä tehty" — Atanasiuksen symbolin mukaan. Suom.

[2]) „Neitsyt on synnyttävä". Suom.

[3]) „Demiurgiksi" kutsuttiin muinaisaikana maailman luojaa. Suom.

[4]) Hathor on *maanalainen* Isis, etupäässä Lännen eli Manalan jumalatar,

kuvattiin pitämässä poikalastaan sylissään, juhlamenoissa kunnioitettuna nimellä *Μονογενὴς Θεοῦ*, „Jumalan ainokainen äiti"; hän istuu leijonan päällä kahdentoista henkilön ympäröimänä, joissa salatieteilijä huomaa kaksitoista suurta jumalaa ja hurskas kristillinen orientalisti apostolit eli pikemmin kreikkalaispakanallisen ennustuksen niistä.

Kummatkin ovat oikeassa, sillä latinalaisen kirkon Tahraton Neitsyt on tarkka jäljennös aikaisemmista pakanallisista jumalattarista; apostolien luku on sama kuin kahdentoista sukukunnan ja viimemainitut ovat kahdentoista suuren jumalan ja eläinradan kahdentoista merkin personoitumat. Miltei joka kohta kristillisestä oppirakennuksesta on pakanoilta peritty. Semele, Jupiterin puoliso ja Bakkhoksen, auringon, äiti tulee myöskin Nonnuksen mukaan kuoltuaan „korotetuksi" eli nostetuksi taivaaseen, missä hän asuu Marsin ja Venuksen välillä nimellä „Maailman eli Kaikkeuden Kuningatar" *Παμβασίλεια*, „jonka nimen kuullessaan kaikki demoonit vapisevat", [1]) kuten Hathorin, Hekaten ja muiden Manalan jumalattarien nimistä.

„*Σεμέλην τρέμουσι δαίμονες*". [2]) Tämä kreikkalainen kirjotus pienen temppelin otsikolta, erääseen Begerin löytämään kiveen kaiverrettu ja Montfauconin jäljentämä, näyttää meille, kuten De Mirville kertoo, sen hämmästyttävän tosiasian, että muinaisajan Magna Mater (Suuri Äiti) oli kirkon Tahrattoman Neitsytäidin hävytön mukaelma, pahan hengen aikaansaama. Oliko näin vai päinvastoin, ei ole niin tärkeätä. Mieltäkiinnittävää on vain huomata, kuinka täydellisesti toistensa kaltaisia ovat *muinainen jäljennös* ja *nykyaikainen alkukuva.*

Jos tila sallisi, näyttäisimme, kuinka uskomattoman kylmäverisiä ja häikäilemättömiä ovat muutamat roomalaiskatolisen kirkon kannattajista, kun joutuvat katsomaan silmästä silmään muinaisjäännösten paljastuksia. Kun Maury huomauttaa, että „Neitsyt otti haltuunsa kaikki Cereksen ja Venuksen pyhäköt ja että ne pakanalliset menot, joita harjotettiin sanottujen jumalattarien kunniaksi, siirtyivät suureksi osaksi Kristuksen Äidille" [3]) — niin Rooman puolustaja vastaa, että se *onkin* totta ja että niin pitikin olla aivan luonnollisista syistä.

Koska ne uskonkappaleet, jumalanpalvelusmenot ja toimitukset, joita roomalaisapostolinen kirkko tunnustaa ja noudattaa nykyään vuonna 1862, löytyvät kaiverrettuina muinaisjäännöksiin ja piirrettyinä papyroksiin ja sylintereihin, *mitkä tuskin ovat vedenpaisumusta myöhempiä,* niin

---

[1]) Tämä on otettu De Mirvilleltä, joka ylpeästi tunnustaa samankaltaisuuden ja *hän mahtoi sen tietää.* (Katso „Archeologie de la Vierge Mère" hänen kirjassaan *Des Esprits,* pp. 111—113.)

[2]) „Semeleä daimonit vapisten pelkäävät". Suom.

[3]) *Magie,* p. 153.

tuntuu siltä kuin olisi mahdotonta kieltää, että on ollut olemassa *ensimäinen esihistoriallinen* (roomalais-) *katolisuus, jonka uskonnollinen jäljennös nykyään on meidän uskomme. . .* (Mutta vaikka edellinen oli „perkeleitten hävyttömyyden, noituuden ja manauksen huippu (*summum*)" . . . niin jälkimäinen on muka *jumalallinen*). Jos meidän (kristillisessä) *Ilmestyskirjassamme* Maria, puettuna aurinkoon ja kuu jalkainsa alla, ei olekaan enää ensinkään samaa kuin Natsaretin *nöyrä palvelija* (-tar), niin se johtuu siitä, että hän nyt on tullut yhdeksi *meidän* universumimme suurimmista teologisista ja kosmologisista voimista. [1])

Aivan niin, koska Pindaroskin näin laulaa „korotuksesta": „Hän istuu Isänsä (Jupiterin) *oikealla kädellä* . . . ja on voimakkaampi kuin kaikki muut (enkelit eli) jumalat" [2]) — joka hymni samaten koskee Neitsyttä. Myöskin pyhä Bernhard, Cornelius à Lapiden otteen mukaan, puhuttelee Neitsyt Mariaa tällä tavoin: „Aurinko-Kristus elää sinussa ja sinä elät hänessä". [3])

Toisaalla taas nuo samat järkeilemättömät pyhät miehet tunnustavat, että Neitsyt on kuu. Hän on kirkollekin Lucina ja häneen sovellutetaan lastensynnytyksessä Virgiliuksen säe: „*Casta fove Lucina, tuus jam regnat Apollo*". [4]) „Niinkuin kuu, on Neitsytkin Taivaan Kuningatar", lisää viaton pynimys. [5])

Tämä ratkaisee kysymyksen. Sellaisten kirjailijoitten kuin De Mirvillen mukaan, mitä suurempi on yhtäläisyys pakanallisten käsitteitten ja kristillisten dogmien välillä, sitä jumalallisemmalta näyttää kristinusko ja sitä selvemmin näkyy, että se on ainoa totisesti Jumalan inspiroima uskonto, varsinkin roomalaiskatolisessa muodossaan. Uskottomat tieteilijät ja akademikot, jotka latinalaisessa kirkossa ovat näkevinään kaikkea muuta kuin jumalallista inspiratsionia ja jotka eivät edes usko Saatanan juonitelleen edeltäpäin tehtyjen kopioitten avulla, saavat kuulla kovat sanansa. Mutta sittenkään „ne eivät usko mitään, hylkäävätpä vielä *Nabathean Agriculturen*, [6]) pitäen sitä romaanina ja taikauskoisten typeryyksien kokoelmana", valittaa memorialisti. „Heidän turmeltuneesta mielestään Quu-taamyn 'Kuuttaren kuva' ja Madonnan patsas ovat samaa!" Muuan jalo markiisi kirjotti 25 vuotta sitten kuusi suurta nidosta, nimellä „Muistelmia Ranskan Akademialle" kuten hän kutsuu niitä, joiden ainoana tarkotuksena on todistaa roomalaiskatolisuuden olevan Jumalan inspiroima ja ilmottama uskonto. Todistukseksi siitä hän mainitsee lukemattomia tosiasioita, jotka osottavat, että koko muinaismaailma aina vedenpaisumuksesta asti on Perkeleen avulla järjes-

[1]) De Mirville, *Ibid.*, pp. 116 ja 119.

[2]) *Hymns to Minerva*, p. 19.

[3]) *Sermon sur la Sainte Vierge.*

[4]) „Vaali siveä Lucina! sinun Apollosi jo hallitsee". Suom.

[5]) *Apoc.* 12.

[6]) *Nabathean Agriculture* on erään orientalistin, t:ri Chwolsohnin v. 1860 arapiankielestä kääntämä teos, joka on sisältävinään „Adamia aikaisempien kansojen mysterioitten täydellisen paljastuksen". Enemmän siitä tämän teoksen toisessa osassa. Suom.

telmällisesti kopioinut ja varastanut tulevan Pyhän Kirkon seremonioja, menoja ja dogmeja, vaikka se kirkko syntyikin monta aikakautta myöhemmin. Mitä olisikaan tuo Rooman uskollinen poika sanonut, jos hän olisi kuullut oman uskolaisensa M. Renoufin, British Museumin etevän egyptin-tutkijan, selittävän eräässä oppineessa luennossaan, että „eivät juutalaiset eivätkä kreikkalaiset lainanneet mitään aatteistaan Egyptistä"?

Mutta ehkä M. Renouf tarkottikin, että egyptiläiset, kreikkalaiset ja vanhat arjalaiset lainasivat aatteensa latinalaisesta kirkosta? Siinä tapauksessa: miksikä, kaiken johdonmukaisuuden nimessä, paavilaiset hylkäävät ne lisätiedot, mitkä salatieteilijät voisivat heille antaa kuunpalveluksesta, koska se on peräti omiansa osottamaan, että roomalaiskatolisen kirkon jumalanpalvelus on yhtä vanha kuin maailma — ainakin yhtä vanha kuin *sabaealaisuus* ja *tähtienpalvelus.*

Syy, miksi varhaiset kristityt ja myöhemmät roomalaiskatoliset ottivat käytäntöön tähtienpalveluksen eli auringon ja kuun vertauskuvallisen jumaloimisen — palveluksen, joka oli sama kuin gnostikoilla, mutta ei yhtä filosofinen ja puhdas kuin zoroasterilaisten „auringonpalvelus" — johtuu luonnollisella tavalla sen synnystä ja alkuperästä. Kun latinalainen kirkko otti käytäntöön sellaiset vertauskuvat kuin veden, tulen, auringon, kuun ja tähdet ja monet muut, niin se yksinkertaisesti merkitsee, että varhaiset kristityt jatkoivat pakanallisten kansojen vanhaa uskontoa. Niinpä Odin sai viisautensa, voimansa ja tietonsa istumalla Mimerin, kolminkertaisesti viisaan Jotunin jalkojen juuressa, ja tämä vietti elämänsä alkuperäisen viisauden lähteellä, jonka kristallinkirkas vesi päivästä päivään lisäsi hänen tietoaan. „Mimer sai korkeimman tietonsa lähteestä, koska maailma oli vedestä syntynyt, niinmuodoin alkuperäinen viisaus oli löydettävänä tuosta salaperäisestä (veden) elementistä". Se silmä, joka Odinin oli luvattava tuota tietoa saadakseen, saattaa olla „aurinko, joka valaisee ja läpäisee kaikki oliot; hänen toinen silmänsä on kuu, jonka heijastus näkyy vetten syvyyksistä ja joka viimein vaipuu valtamereen". [1]) Mutta siinä on vähän muutakin. Lokin, tulijumalan, sanotaan kätkeytyneen veteen, samoinkuin kuuhun, valontuojaan, jonka heijastuksen hän löysi vedestä. Tämä usko, että tuli löytää pakopaikkansa vedessä, ei ollut yksinomaan vanhoilla skandinavilaisilla. Se oli myöskin kaikilla muilla kansoilla ja viimein sen omaksuivat varhaiset kristityt, kun he kuvasivat Pyhää Henkeä tulen muodossa, — „viileskellyt (= halkaistut) tuliset kielet" (Ap. T. 2:3) — Isä-auringon henkäyksenä. Tämäkin tuli astuu alas veteen eli mereen — Mare, Maria. Kyyhkynen oli sielun kuva useilla kansoilla; se oli pyhitetty Venukselle, sille jumalattarelle, joka syntyy merenvaah-

---

[1]) Wägner ja McDowall, *Asgard and the Gods*, p. 86.

dosta, ja se tuli myöhemmin kristityillä Anima Mundin, Maailmansielun eli Pyhän Hengen symboliksi.

Yksi *Kuolleitten Kirjan* kaikkein salatieteellisimpiä lukuja on nimeltään „muuttuminen jumalaksi, joka antaa valoa pimeydentielle". Siinä „Varjon Valotar" palvelee Thotia hänen vetäytyessään kuuhun. Thot-Hermeksen sanotaan piiloutuvan kuuhun, koska hän on Salaisen Viisauden edustaja. Hän on sen valoisan puolen ilmennyt Logos, mutta salattu jumaluus eli „Pimeä Viisaus", silloin kun hänen arvellaan vetäytyvän sen vastakkaiselle puoliskolle. Puhuessaan voimastaan kuu kutsuu itseään tavan takaa: „valoksi, joka loistaa Pimeydessä", „Valottareksi". Sentähden kuu tuli kaikkien Neitsytäiti-jumalattarien symboliksi. Kuten „pahat" henget kapinoivat kuuta vastaan entisinä aikoina, niin niiden arvellaan nytkin sotivan, vaikkeivät kykene pääsemään voitolle tästä Taivaan Kuningattaresta, Mariasta, Kuuttaresta. Sentähden myöskin kaikissa pakanallisissa jumalsynnyissä kuu oli läheisesti tekemisissä lohikäärmeen, ikuisen vihollisensa kanssa. Neitsyt eli Madonna seisoo lohikäärmeeksi kuvatun myytillisen Saatanan päällä, joka ruhjottuna ja lannistettuna makaa hänen jalkainsa alla. Tämä siitä, että lohikäärmeen pää ja pyrstö, jotka tähän päivään asti itämaisessa tähtitieteessä edustavat kuun nousun ja laskun noodeja (solmuja), kuvattiin myöskin muinaisessa Kreikassa kahden käärmeen kuvalla. Herkules tappaa ne samana päivänä kuin hän syntyy ja niin tekee myöskin lapsi Neitsytäidin sylissä. Niinkuin Mr. Gerald Massey sattuvasti lausuu tästä asiasta:

Kaikki tällaiset symbolit kuvasivat alusta asti omia tosiasioitaan eivätkä edeltäpäin ennustaneet aivan erilaatuisia asioita. Ikonografia eli tarukuvasto (ja myöskin dogmit) ovat Rooman kirkossa jäännöksiä kaukaisilta esikristillisiltä ajoilta. *Ei kuvatyyppejä petoksella vaihdettu toisiinsa tai tekaistu keinotekoisesti; vaan sama kuvasto jatkui, mutta sen oikea merkitys vääristyi.*

X Luku.

Puu-, Käärme- ja Krokodili-Palvelus.

Käärme on sekä inhon että palveluksen aiheena ja ihmiset tuntevat sitä vastaan leppymätöntä vihaa tai heittäytyvät maahan sen neroutta kumartamaan. Valhe kutsuu sitä avukseen, varovaisuus siihen turvautuu, kateus kantaa sitä sydämessään ja kaunopuheisuus käärmesauvansa päässä. Helvetissä raivottaret sitä käyttävät ruoskanaan, taivaassa Ikuisuus ottaa sen vertauskuvakseen. *De Châteaubriand.*

Ofitit väittivät, että on monenlaisia haltioita Jumalan ja ihmisen välillä; että näiden keskinäisen arvo-aseman ratkaisee se valomäärä, mikä kullekin on suotu; ja he väittivät, että Käärmettä on alituisesti kutsuttava avuksi ja sitä kiitettävä sen ihmiskunnalle tekemistä erinomaisista palveluksista. Sehän näet opetti Adamille, että hän jos söisi hyvän ja pahan tiedon puusta, voisi suunnattomasti kohottaa olemustaan näin saavuttamallaan opilla ja viisaudella. Tämän he ilmottivat syyksi ulospäin maailmalle.

Helppo on nähdä, mistä on johtunut ensimäinen käsitys siitä, että käärmeen luonto on kaksinainen, Januksen [1]) kaltainen — hyvä ja paha. Tämä vertauskuva on mitä vanhin, koska matelijat esiintyivät ennen lintuja ja linnut ennen nisäkkäitä. Siitä syystä syntyi villikansoissa se usko eli oikeammin taikausko, että heidän esi-isäinsä sielut muka elävät käärmeen muodossa; siitä syystä myös yleisesti yhdistettiin käärme ja puu. Lukemattomia taruja on sen edustamista eri merkityksistä, mutta koska useimmat näistä ovat allegorisia, ovat ne nyt siirtyneet samaan luokkaan kuin ne sadut, joiden pohjana on tietämättömyys ja musta taikausko. Niin esim., kun Philostratus kertoo, että Intian ja Arapian alkuasukkaat söivät käärmeen sydäntä ja maksaa oppiakseen kaikkien

[1]) Janus oli vanha italialainen jumala, alun ja lopun, sodan ja rauhan hallitsija, joka kuvattiin kaksinaamaisena — toinen katsoen menneisyyteen, toinen tulevaisuuteen. Suom.

eläinten kieltä, koska käärmeellä muka oli sellainen taito — niin hän varmaankaan ei tarkottanut, että sanansa olisivat käsitettävät kirjaimellisesti. [1])

Niinkuin me edempänä tulemme useasti näkemään, annettiin „käärmeen" ja „lohikäärmeen" nimi muinaisaikojen Viisaille, vihityille Adepteille. Heidän viisauttansa ja heidän oppiansa söivät ja sulattivat heidän seuraajansa, ja siitä johtui tuo allegoria. Kun kerrotaan, että skandinavilainen Sigurd paistoi ja söi tappamansa Fafnerin, lohikäärmeen, sydämen ja siitä tuli viisaammaksi kaikkia ihmisiä, merkitsee tämä samaa. Sigurd oli oppinut runoja, loitsuja, taikoja, hän oli saanut „Sanan" Fafner-nimiseltä vihityltä tai tietomieheltä, jonka jälkeen tämä kuoli, niinkuin monet kuolevat, „jätettyään sanan". Epiphanius laskee ilmoille erään gnostikkojen salaisuuden, koettaessaan näyttää toteen heidän „vääräoppisuutensa". Gnostilaisilla ofiteilla oli syy, sanoo hän, käärmettä kunnioittaakseen: *se näet opetti ensimäisille ihmisille mysteriot.* [2]) Totta puhuttu, mutta heillä ei ollut mielessään tätä oppia opettaessaan Adam ja Eva paratiisin puutarhassa vaan yksinkertaisesti juuri se asia jota ylempänä olemme selittäneet. Hindulaisten ja tibettiläisten Naagat olivat inhimillisiä Naagoja (käärmeitä) eikä matelijoita. Sitäpaitsi käärme on aina ollut yhä uudistuvan eli jaksottaisen nuortumisen, Ajan ja Kuolemattomuuden tyyppi.

Ne lukuisat ja erittäin mieltäkiinnittävät otteet, tulkinnat ja tosiasiat, jotka Mr. Gerald Massey kirjassaan *Natural Genesis* mainitsee käärmeenpalveluksesta puhuen, ovat hyvin nerokkaat ja tieteellisesti pätevät. Mutta ne eivät läheskään sisällä *kaikkia* merkityksiä, mitä tässä palveluksessa piili. Ne paljastavat ainoastaan tähtitieteelliset ja ruumiilliset mysteriot sekä lisäksi muutamia kosmillisia ilmiöitä. Alimmalla aineellisuuden tasolla käärme epäilemättä oli „salaisuuksien salaisuuden suuri vertauskuva" ja hyvin luultavasti „omaksuttiin naisen kypsyydenajan tyypiksi, koska se muutti nahkansa ja siten uudisti itsensä". Mutta tämä piti paikkansa ainoastaan, mitä tuli maista ja *eläimellistä* elämää koskeviin mysterioihin, sillä kun se edustaa „*takaisinpukeutumista* ja jälleensyntymistä (kaikkeuden) mysterioihin", niin sen „viimeinen vaihe", [3]) eli sanoisimmeko mieluummin sen alku- ja sen päätösvaihe, ei kuulunut tälle tasolle. Nämä vaiheet näet tapahtuvat Ihannevalon puhtaassa valtakunnassa, ja mysteriot lopetettuaan mukautumistensa ja verrantojensa koko suuren sarjakierroksen palasivat sinne, mistä ne olivat tulleet, *aineettoman* syyperäisyyden ydinolemukseen. Ne kuuluivat korkeimpaan Gnoosikseen. Ja varmaan Gnoosis ei milloinkaan olisi saanut nimeänsä (gnoosis = „tieto") ja mainettansa yksistään sen nojalla, että se oli tunkeutunut ruumiillisten ja varsinkin naisellisten toimitusten perille!

[1]) Katso *De Vita Apollonii,* I, 14.

[2]) *Adv. Haeres.* 37.

[3]) Gerald Massey, *The Natural Genesis,* I, 340.

Vertauskuvana oli käärmeellä yhtä monta puolta ja salaista merkitystä kuin itse puulla, „elämän puulla", johon se kuvallisessa merkityksessään miltei erottamattomasti yhdistyi. Pidettäköön puuta ja käärmettä joko metafyysillisenä tai fyysillisenä symbolina, katsottakoon niitä yhdessä tai erikseen, eivät ne koskaan muinaisuudessa olleet niin alentuneita merkitukseltään kuin nykyään meidän ajallamme, jolloin pyhäinraastoa harjotetaan ei totuuden palvelemiseksi vaan karkeimman aineen ylistämiseksi. Kenraali Forlongin *Rivers of Life*-kirjan sisältämät paljastukset ja tulkinnat olisivat hämmästyttäneet puun ja käärmeen palvelijoita muinaisen kaldealaisen ja egyptiläisen viisauden aikoina; jopa aikaisimmat Shaivatkin olisivat kauhistuneet kuullessaan niistä teorioista ja arveluista, mitä tekijä esittää sanotussa kirjassa. „Payne Knightin ja Inmanin käsitys, että risti tai Tau on ainoastaan kuva miehen siitoselimistä kolmihaaraisessa muodossa, on perinjuurin väärä", kirjottaa Mr. G. Massey ja todistaa, mitä hän sanoo. Mutta tämä on väite, jota syystä voisi sovittaa miltei kaikkiin muinaisten vertauskuvien nykyaikaisiin tulkintoihin. *The Natural Genesis* on suurenmoista tutkimusta ja ajattelua edustava teos, täydellisin, mitä koskaan on siitä aineesta julkaistu, koska se käsittelee paljon laajempaa alaa ja selittää paljon enemmän kuin kaikki tähänastiset symbologistiset teokset; mutta sekään ei mene muinaisaikaisen ajattelun tutkimuksessa pitemmälle kuin „psyko-teistiselle" asteelle. Eivätkä Payne Knight ja Inman olleet aivan väärässä, vaikka heiltä kokonaan jäi huomaamatta, että heidän tulkintansa elämän puusta, rististä ja phalluksesta sopi vertauskuvaan ainoastaan jos katsottiin Elontuojan aatteen kaikkein alinta ja myöhäisintä kehitysastetta. Se kuvasi siinä tapauksessa viimeistä ja karkeinta luonnon fyysillistä muutosta eläimessä, hyönteisessä, linnussa, vieläpä kasvissa, sillä kaksi-yhteinen, luova magnetismi toimii matelijan ja linnun yhtä hyvin kuin ihmisen ruumiissa, esiintyen vastakkaisuuksien vetovoimana eli sukupuolten polarisoitumisena. [1]) Sitäpaitsi nykyaikaiset symbolientutkijat ja orientalistit ovat alusta loppuun asti tietämättömiä todellisista salatieteen paljastamista mysterioista eivätkä siis tietenkään voi nähdä muuta kuin tämän viimeisen asteen. Jos heille sanottaisiin, että se synnytysmuoto, joka nyt on yleinen koko olentojen maailmassa tämän maan päällä, on vain ohimenevä aste, eräs fyysillinen keino, jolla hankitaan ja aikaansaadaan elämänilmiöitä luomalla niitä varten tarvittavat olosuhteet, ja että se tulee muuttumaan tässä juurirodussa ja häviämään seuraavassa, niin he nauraisivat tällaiselle taikauskoiselle ja epätieteelliselle aatelmalle. Mutta oppineimmat salatieteilijät väittävät näin, koska *he tietävät sen*. Elävien

---

[1]) „Polarisoituminen" merkitsee kahden vastakkaisen „poolin" eli navan muodostumista jossakin kappaleessa, kuten magnetissa, missä toinen pää on positivinen, toinen negativinen. Suom.

olentojen maailma, kaikkien niiden, jotka siittävät ja synnyttävät jälkeläisiä, on elävä todistus siitä, kuinka erilaisilla tavoilla synnytys voi tapahtua eläin- ja ihmis-lajien ja rotujen kehityssarjassa, ja luonnontieteilijän pitäisi tuntea tuo totuus aavistuksentapaisesti, vaikkei hän vielä kykenisikään sitä todistamaan. Kuinkapa hän voisikaan sitä tyydyttävästi todistaa nykyisillä ajattelutavoilla! Kaukaisimman menneisyyden historialliset tienviitat ovat hyvin harvassa ja hajallaan ja niitä, jotka sattuvat joutumaan tiedemiesten silmiin, luullaan helposti meidän pienen ajanjaksomme merkkipylväiksi. Sekin, mitä kutsutaan „yleiseksi (?) historiaksi", käsittää ainoastaan pienen piirin siitä miltei rajattomasta alasta, mikä vielä on tutkimatta meidän myöhimmässä, viidennessä juurirodussamme. Sentähden jokainen uusi merkkipatsas, jokainen uusi salakirjotus hämärästä muinaisuudesta, mikä löydetään, lisätään vanhaan tietovarastoon tulkittavaksi samojen ennakkokäsitysten uria myöten kuin entisiä ottamatta ensinkään huomioon, mihin erikoiseen ajatuskauteen juuri tuo salakirjotus mahtoi kuulua. Kuinka voi totuus koskaan tulla päivänvaloon, jollei tämä menetelmä joskus muutu!

Siis siitä asti kuin puuta ja käärmettä ensiksi alettiin yhteisesti käyttää Kuolemattoman Olemassaolon merkkeinä, olivat ne totisesti jumalallisia kuvia. Puu oli *ylösalaisin* ja sen juuret syntyivät taivaassa ja kasvoivat Kaikkiolon Juurettomasta Juuresta. Sen runko kasvoi ja kehittyi; kulkien yli Pleerooman tasojen se levitti sinne tänne tuuheat oksansa, ensiksi vasta eristyneen aineen tasolle ja sitten alaspäin, kunnes ne koskettivat maista tasoa. Niinpä sanotaan *Bhagavadgiitaassa*, että Ashvattha elämän ja olemassaolon puu, jonka hävittäminen yksin viepi kuolemattomuuteen, kasvaa juuret ylhäällä ja oksat alhaalla. [1]) Juuret edustavat Korkeinta Olemusta eli Ensimäistä Syytä, Logosta; mutta ihmisen on mentävä näiden juurten taakse *yhdistyäkseen Krishnaan*, joka Ardshunan sanojen mukaan on „suurempi Brahmania ja Ensimäistä Syytä . . . häviämätön, olevainen ja olematon ja se, mikä on näidenkin takana". [2]) Sen haarat ovat Hiranjagarbha (Brahmaa eli Brahman korkeimmissa ilmennyksissään, sanoo Shriidhara Svaamin ja Madhusuudana), korkeimmat Dhjaan Tshoohanit eli Deevat. *Veedat* ovat sen oksia. Se, joka menee *juurien* tuolle puolen, ei enää palaa, s. o. hän ei enää ruumistu tällä Brahmaan lällä.

Vasta silloin kun tämän puun puhtaat oksat olivat kosketelleet Edenin puutarhan maallista mutaa meidän adamilaisessa rodussamme, tahraantui se tästä kosketuksesta ja kadotti alkuperäisen puhtautensa; ja silloin Ikuisuuden Käärme, Taivaassa-syntynyt Logos, lopuksi turmeltui. Vanhoina aikoina, jolloin jumalalliset hallitsijasuvut vielä olivat maan päällä, pidettiin tuota niin pelättyä

---

[1]) 15 luku.

[2]) 11 luku.

matelijaa sinä ensimäisenä valonsäteenä, joka oli loistanut Jumalallisen Salaisuuden syvyydestä. Moninaisiin muotoihin se puettiin ja lukuisia luonnon vertauskuvia käytettiin sitä merkitsemään, sen kulkiessa läpi aioonisten aikojen; sen Äärettömästä Ajasta (Kaalasta) lähdettyä ja langettua aikaan ja paikallisuuteen, mitkä ovat aatteilusta kehittyneet. Nämä sen muodot olivat sekä kosmillisia että tähtitieteellisiä, teistisiä ja panteistisia, abstraktisia ja konkretisia. Niistä tuli aikaa myöten Pohjoinen lohikäärme ja Eteläristi, Pyramidin Alpha Draconis ja hindulais-budhalainen lohikäärme, joka aina uhkaa, mutta ei koskaan onnistu nielemään aurinkoa sen pimennyksissä. Siihen saakka puu oli aina pysynyt vihreänä, sillä sitä kastelivat elämän vedet; Suuri Lohikäärme pysyi aina jumalallisena, niinkauankuin se oleili taivaallisten tarhojen piirissä. Mutta puu kasvoi ja sen alemmat oksat piankin ulottuivat manalaisiin seutuihin — meidän maahamme. Silloin ylösalaista maailmanpuuta alkoi järsiä suuri käärme Nidhögg — se, joka syöpi pahointekijöitten ruumiit „kärsimysten salissa" (ihmiselämässä), niinpiankuin ne vaipuvat Hvergelmiriin, (ihmishimojen) kiehuvaan kattilaan. Aineellisuuden madot peittivät nuo kerran niin terveet ja voimakkaat juuret ja nousevat tätä nykyä yhä korkeammalle ja korkeammalle pitkin runkoa. Merten pohjalla kiemuroi nyt Midgårdin käärme, kiertää ympäri maan ja myrkyllisellä hengityksellään tekee sen puolustukseen kykenemättömäksi.

Muinaisuuden lohikäärmeet ja muut käärmeet ovat kaikki seitsenpäisiä — yksi pää kutakin rotua kohti ja „jokaisessa päässä setsemän karvaa", kuten allegoria sanoo. Näin on laita Anantasta, Ikuisuuden Käärmeestä saakka, joka kantaa Vishnua läpi Manvantaran; alkuperäisestä ensi-aikaisesta Sheeshasta saakka, jonka seitsemän päätä tulevat „tuhanneksi pääksi" *Puraanoiden* sepityksessä, aina seitsenpäiseen akkadialaiseen käärmeeseen asti. Tämä kuvaa seitsemää prinsippiä luonnossa ja ihmisessä; korkein eli keskimäinen pää on seitsemäs prinsippi. Philo ei puhu Mooseksen eikä juutalaisten sabbatista, kun hän „Maailman luomisessa" sanoo, että maailma tuli päätetyksi „kuusi-luvun täydellisyyden nojalla". Sillä:

> *Kun se Järki (Nous), joka on pyhä seitsen-luvun nojalla, on astunut sieluun* (oikeammin elävään ruumiiseen), niin luku kuusi tulee vangituksi ja sen kanssa kaikki ne kuolevaiset oliot, jotka tämä luku aikaansaa.

Ja taas:

> Luku 7 on koko maan juhlapäivä, *maailman syntymäpäivä.* Minä en tiedä, kykeneekö kukaan ylistämään seitsenlukua riittävillä sanoilla. [1])

The Natural Genesiksen kirjoittaja arvelee, että

[1]) *De Mundi Opif., Par.* pp. 30 ja 419.

Se tähtien seitsikkö, joka nähtiin Otavassa (Saptarshissa) ja seitsenpäisessä lohikäärmeessä, oli näkyväisenä alkuperänä ajan symboliselle seitsenluvulle taivaalla. [1]) Seitsentähtien jumalatar oli Ajan äiti Kep'inä; tästä johtuvat sanat Kepti ja Sebti, merkiten kahta aikaa ja lukua 7. Tätä seitsikköä siis kutsntaan seitsentähden nimellä. Sevekh (Kronos), jumalattaren poika, on saanut nimen, joka merkitsee „seitsemän" eli „seitsemäs". Niin myös Sefekh Abu, joka rakentaa talonsa korkeuteen, kuten Viisaus (Sophia) rakensi talonsa seitsemällä patsaalla varustettuna [2]) . . . Ensimäiset aikatyypit olivat luvultaan seitsemän ja sitten ajanlaskun alku taivaalla perustui seitsen-lukuun ja -nimeen, koska tähdet olivat ajan osottimina. Seitsemän (Otavan) tähteä kiertäessään vuosittain ympäri taivaan näyttivät ikäänkuin oikean käden etusormella ja piirsivät ympyrän ylemmällä ja alemmalla taivaankannella. [3]) Seitsen-luku luonnollisesti toi mieleen seitsikön mitaksi, ja niin syntyi sana, jota voisimme kääntää „seitsentämiseksi", 4) ja ympyrän kehä merkittiin ja kartotettiin seitsemään vastaavaan osaan, jotka määrättiin kuuluviksi seitsemälle suurelle tähtisikermälle; näin muodostui Egyptin *heptanomis* („seitsenlaki") taivaankannella.

Kun taivaallinen heptanomis hajosi ja jakautui neljään osaan, kerrottiin se neljällä ja 28 merkkiä tuli alkuperäisen seitsemän tähtisikermän sijalle; 28-merkkinen kuu-eläinrata merkittiin tauluihin tuloksena siitä, että kuuhun eli kuu-kuukauteen laskettiin 28 päivää. [5]) Kiinalaisessa järjestelmässä on neljä seitsikkoa pyhitetty neljälle haltialle, jotka hallitsevat neljää ilmansuuntaa. [6]) Eli oikeammin: seitsemän pohjoista tähtisikermää tekevät yhdessä Mustan Soturin; seitsemän itäistä (Kiinassa syksyiset) tekevät Valkoisen Tiikerin; seitsemän eteläistä Punaisen Linnun; ja seitsemän läntistä (n. k. keväiset) on Sininen Lohikäärme. Kukin näistä neljästä hengestä hallitsee heptanomistaan yhden kuu-viikon. Ensimäisen heptanomiksen (seitsentähtien Tyfonin) synnyttäjätär sai nyt kuun luonteen. . . Tällä vaiheella huomaamme, että Sefekh-jumalatar, jonka nimi merkitsee seitsen-lukua, on naisellinen Sana eli Logos, vaikka aikaisemmin ajan äiti oli *SANA*, seitsentähtien jumalattarena. [7])

Tekijä näyttää, että Otavan ja Ajan Äidin jumalatar oli Egyptissä varhaisimmista ajoista saakka „Elävä Sana" ja että Sevekh-Kronosta, jonka tyyppi oli krokodili-lohikäärme — Saturnuksen aikaisempi muoto, ennenkuin se tuli planetaksi —, kutsuttiin hänen pojakseen ja puolisokseen; hän oli jumalattaren Sana-Logos. [8])

---

[1]) Vrt. suomalaista Kalevalaa: „Käyös ulkona usein, Otavaista oppimassa, tähtiä tähyämässä" (23: 12—30). Suom.

[2]) Sal. Sananl. 9: 1. Suom.

[3]) Samasta syystä lasketaan ihmisessä olevien prinsippien luku seitsemäksi, koska ne kuvaavat samaa ympyrää korkeammassa ja alemmassa ihmisluonnossa.

[4]) Merkiten „laskemista". Suom.

[5]) Siksi seitsenjaotus on vanhin ja kävi ennen nelinkertaista jaotusta. Se on muinaisaikaisen jaotelman juurena.

[6]) Kiinalaisessa buddhalaisuudessa ja esoterismissa haltioita edustavat neljä lohikäärmettä — Runojemme Mahaaraadshat.

[7]) *Op. cit.* II, 312—13.

[8]) *Ibid.* I, 321.

Ylläoleva on aivan selvää, mutta ei ainoastaan tähtitieteen tunteminen vienyt muinaisaikalaisia käyttämään *seitsentämistä.* Alkuperäinen syy johtuu paljon syvemmältä ja tulee aikanaan selvitettäväksi.

Ylläolevat otteet eivät poikkea aineestamme. Ne on vain esitetty osottaaksemme *(a)* syyn, miksikä täydellistä vihittyä kutsuttiin Lohikäärmeeksi, Käärmeeksi, Naagaksi; ja *(b)* että meidän seitsenjakoamme käyttivät papit Egyptin varhaisimpain hallitsijasukujen aikana samasta syystä ja samalla perusteella kuin me nyt. Tämä kuitenkin kaipaa enemmän valaistusta. Kuten jo mainittiin, ne, joita Mr. Gerald Massey kutsuu neljän ilmansuunnan neljäksi haltijaksi ja joita kiinalaiset kutsuvat Mustaksi Soturiksi, Valkeaksi Tiikeriksi, Punaiseksi Linnuksi ja Siniseksi Lohikäärmeeksi, ovat salaisissa kirjoissa nimeltään „Viisauden Neljä Salattua Lohikäärmettä" ja „Taivaalliset Naagat". Nyt sanotaan, että seitsenpäinen eli seitsenäinen Lohikäärme-Logos ajan tullessa lohkesi niin sanoaksemme *neljään* seitsenkertaiseen osaan eli 28 osaseen. Kullakin viikolla kuu-kuukaudessa on määrätty salatieteellinen luonteensa; kullakin päivällä noista 28:sta on myöskin oma luonteensa, sillä jokaisella kahdestatoista tähtikuviosta, joko erikseen tai yhdessä muiden merkkien kanssa, on salatieteellinen vaikutuksensa, joko pahaan tai hyvään suuntaan. Tämä vastaa sen tiedon huippua, minkä ihmiset voivat saavuttaa tämän maan päällä; kuitenkin harvat ovat ne, jotka sen saavuttavat, ja vielä harvemmat ne viisaat, jotka saavuttavat tiedon *juuren,* minkä vertauskuvana on suuri Juuri-Lohikäärme, näiden näkyväisten merkkien Henkinen Logos. Mutta ne, jotka tämänkin saavuttavat, saavat silloin Lohikäärmeen nimen ja ovat „kahdeksankolmatta kyvyn (eli ominaisuuden) neljän totuuden Arhateja", ja niitä on aina kutsuttu tällä (lohikäärmeen) nimellä.

Aleksandrialaiset uus-platonikot väittivät, että todelliseksi kaldealaiseksi eli taikuriksi tullakseen piti ihmisen hallita Seitsemän Maailmanvaltiaan aikakausien tiedettä eli tietoa, sillä näissä on kaikki viisaus. Ja Jamblikuksella luetaan toinen sanamuoto, joka ei kuitenkaan merkitystä muuta, sillä hän sanoo:

> Assyrialaiset ovat säilyttäneet tiedon sekä seitsemästä että kahdestakymmenestä vuosimyriadista, kuten Hipparchus mainitsee, vieläpä koko apokatastasiksesta [1]) ja seitsemän Maailmanvaltiaan aikakausista. [2])

Kaikkien kansojen ja heimojen, sekä sivistyneitten että raakalaisten, legendat osottavat, kuinka yleinen on kerran ollut usko käärmeitten suureen viisauteen ja oveluuteen, Ne hypnotisoivat katseellaan linnun, ja usein ihminenkään ei voi voittaa niiden lumoovaa vaikutusta; sentähden käärmeen symboli on niin merkitsevä.

Apokatastasis on kristillisessä teologiassa esiintyvä käsite, joka merkitsee „kaiken entiselleen asettamista" (Ap. T. 3: 21) ja Jumalan olemista „kaikki kaikessa". Suom.

[2]) Proclus, *Tim.* I.

Krokodili on egyptiläisten lohikäärme. Se oli taivaan ja maan, auringon ja kuun, kaksinainen vertauskuva ja pyhitettiin kahdessa aineessa viihtyvän luontonsa nojalla Osirikselle ja Isikselle. Eusebiuksen mukaan egyptiläiset kuvasivat aurinkoa venettä ohjaamassa ja tätä venettä kuletti krokodili, „osottaen auringon liikkumista kosteassa (avaruudessa)". [1]) Krokodili oli sitäpaitsi koko alemman Egyptin symboli, sillä Ala-Egypti oli suoperäisempi kuin ylä-osa. Alkemistit antavat toisenkin selityksen. He sanovat, että vertauskuva: aurinko, joka veneellä kulkee avaruuden eetterissä — merkitsi, että hermetinen aine on kullan prinsippi eli perusta, ja kulta taas oli *filosofinen* aurinko; vesi, jossa krokodili uiskenteli, oli tuo hermetinen vesi eli aine juoksevaksi tehtynä; itse vene edusti luonnon astiata, jossa aurinko eli tulinen, tulikivinen prinsippi, toimii ohjaajana, koska aurinko ohjaa alkemistista työtä vaikuttamalla kosteuteen eli Merkuriukseen. Ylläoleva kuuluu ainoastaan alkemisteille.

Käärme tuli pahan ja perkeleen tyypiksi ja symboliksi vasta keskiajalla. Varhaisimmilla kristityillä samoinkuin ofitiläisillä gnostikoilla oli kaksinainen Logoksensa: hyvä ja paha käärme, Agathodaimoon ja Kakodaimoon. Tämän todistavat Marcuksen, Valentinuksen ja monien muiden kirjotukset ja varsinkin *Pistis Sophia*, — joka varmasti on kristinuskon ensimäisiltä vuosisadoilta. Eräästä haudasta lähellä Porta Piaa löydettiin v. 1852 sarkofagi (ruumisarkku), jossa näkyy kuva tietäjien kumarruksesta, „taikkapa", huomauttaa C. W. King-vainaja teoksessaan *The Gnostics and their Remains*, „tuon näytelmän esikuva, 'Uuden auringon syntymä'". Haudan mosaikkilattia näytti omituisen taulun, joka yhtähyvin saattoi esittää Isistä imettämässä Harpokrates-lastaan kuin Madonnaa pitämässä Jeesuslasta. Pienemmissä sarkofageissa, jotka ympäröivät suurempaa, löytyi useita lyijylevyjä pergamenttien tavoin kokoonkäärittyinä, ja niistä voitiin vielä yhdentoista levyn kirjotus saada selville. Näiden pitäisi sisältää lopullinen ratkaisu erääseen paljon pohdittuun kysymykseen. Ne näet osottavat, että joko varhaisimmat kristityt aina 6:nteen vuosisataan asti olivat hyvässä uskossaan pakanoita, tahi että dogmatinen kristinusko oli tukkukaupalla hankittua lainatavaraa ja siirtyi silti täysiarvoisena kristilliseen kirkkoon — aurinkoineen, puineen, käärmeineen, krokodileineen, kaikkineen.

Ensimäisellä levyllä näkyy Anubis . . . joka pitää pergamenttikääröä; hänen jaloissaan on kaksi naisen vartalokuvaa: alhaalla on kaksi käärmettä kietoutuneina . . . ruumiin ympärille, joka on kääritty vaatteisiin muumion lailla. Toisessa levyssä . . . on Anubis, ojentaen ristiä, „elämän merkkiä", Hänen jaloissaan makaa ruumis käärittynä suunnattoman käärmeen lukuisiin kiemuroihin. Se on Agathodaimoon, vainajien vartija . . . Kolmannessa levyssä . . . sama Anubis kantaa käsivarrellaan pitkulaista esinettä . . . pitäen sitä niin, että kuvan ulkopiirteet muodostavat täydellisen latinalaisen ristin. . . . Jumalan jaloissa on romboidi, [2]) egyptiläinen

[1]) *Prep. Evang.*, I, 3: 3.

[2]) Romboidi eli vinokaide = ⏥. Suom.

„maailmanmuna", jota kohti matelee kiehkuran muotoinen käärme . . . Naisruumisten alla . . . on kirjain ω, toistettuna *seitsemän* kertaa samalla rivillä, muistuttaen „nimiä" . . . Hyvin huomattava on myöskin se rivi kirjaimia, nähtävästi palmyralaisia, jotka tavataan ensimäisen Anubiksen jaloissa. Mitä tulee *käärmeen* kuvaan, voi otaksua, että nuo talismanit johtuvat ei Isiksen palveluksesta vaan myöhemmästä ofitilaisesta uskosta, ja se voi hyvinkin merkitä sitä „totista ja täydellistä käärmettä, joka vie kaikkien häneen luottavien sielut ulos ruumiin Egyptistä ja kuoleman Punaisen Meren kautta Lupauksen Maahan, pelastaen heidät matkallaan erämaan käärmeistä s. o. tähtien hallitsijoista". [1])

Ja tämä „totinen ja täydellinen käärme" on se seitsenkirjaiminen Jumala, jota nyt uskotaan Jehovaksi, ja Jeesukseksi *yhtenä hänen kanssaan.* Tämän seitsen-ääntiöisen Jumalan luo lähetti „ensimäinen mysterio" vihkimyskokelaan, kuten kerrotaan *Pistis Sophiassa,* joka on Johanneksen Ilmestystä aikaisempi kirja ja nähtävästi samaan koulukuntaan kuuluva. „Seitsemän pitkäistä (pitkäisen l. ukkosen käärmettä) lausuivat seitsemät huutonsa", mutta „lukitse ne asiat, mitkä seitsemän pitkäistä julisti, äläkä niitä kirjota", sanoo Ilmestyskirja. „Etsittekö te näitä salaisuuksia?" kysyy Jeesus *Pistis-Sophiassa.* „Ei mikään mysterio ole korkeampi kuin ne (seitsemän ääntiötä), sillä ne tuovat teidän sielunne valojen valoon" s. o. totiseen viisauteen. „Ei mikään ole korkeampaa kuin ne mysteriot, joita te etsitte, paitsi ainoastaan *seitsemän ääntiön* mysterio ja niiden *neljäkymmentäyhdeksän* voimaa ja näiden luvut".

Intiassa tämä oli *seitsemän tulen* mysterio ja näiden neljäkymmentäyhdeksän tulta eli olemuspuolta eli „näiden luvut".

Näitä seitsemää ääntiötä edustavat Svastika-merkit Ikuisuudenkäärmeen seitsemässä päässä olevien kruunujen päällä Intiassa, „esoteristen buddhalaisten" joukossa, Egyptissä, Kaldeassa j. n. e. ja jokaisen muun maan vihittyjen keskuudessa. Ne ovat hermetisissä kirjoissa kuolemanjälkeisen nousun seitsemän vyöhykettä, joissa kussakin „kuolevainen" jättää pois yhden sieluistaan eli prinsipeistään, kunnes hän päästyään kaikkien vyöhykkeiden yläpuolella olevalle tasolle tulee Ehdottoman Viisauden suureksi muodottomaksi käärmeeksi eli itse Jumaluudeksi ja pysyy siinä. Seitsenpäisellä käärmeellä on useitakin merkityksiä muinaisissa kirjoissa. Se on seitsenpäinen lohikäärme, jonka jokainen pää on yksi tähti „pienessä karhussa" [2]); mutta se oli myöskin ja ennen kaikkea Pimeyden Käärme, tuntematon ja käsittämätön, ja sen seitsemän päätä oli seitsemän Logosta, ainoan ensinnäilmenneen valon — *Kaikkiallisen Logoksen* — heijastukset.

---

[1]) *Op. cit.* pp. 366—8

[2]) „Pienempi karhu" eli „Vähä Otava" on Otavan kaltainen pienempi tähtisikermä, joka Pohjantähdestä kulkee vastaiseen suuntaan. Koska lohikäärmeen tähtikuvio on sen alla, voidaan sitä sanoa Lohikäärmeen pääksi. Suom.

XI LUKU.

Demon est Deus inversus. [1])

Tämä vertauskuvallinen lause moninaisissa muodoissaan on varmaan mitä vaarallisin kuvainraastaja kaikille myöhemmille dualistisille uskonnoille eli oikeammin jumaluusopeille, ja varsinkin kristinuskolle. Kuitenkaan ei ole oikeata eikä totta sanoa, että kristinusko olisi keksinyt ja synnyttänyt Saatanan. „Vastustajana“ on Saatana aina ollut olemassa, vastakkaisena voimana, jota luonnon olioitten tasapaino ja sopusuhtaisuus vaatii, Varjona, joka tekee Valon sitä kirkkaammaksi, Yönä, joka antaa Päivälle suuremman arvon, Kylmänä, joka Lämmön tekee niin suloiseksi. Samanluontoisuus on yksi ja jakamaton. Mutta jos samanluontoinen Yksi ja Ehdoton ei ole paljas puheenparsi ja jos eriluontoisuus, kaksinaisine olemuspuolineen, on siitä johtunut ja on sen kaksihaarainen varjo eli heijastus, silloin täytyy myöskin tuossa Jumalallisessa samanluontoisuudessa piillä sekä hyvän että pahan juuriolemus. Jos „Jumala“ on Ehdoton, Rajaton ja kaiken luonnossa ja ilmenneessä maailmassa olevan Kaikkiallinen Juuri, mistä silloin johtuu paha tai perkele, jollei saman Ehdottoman „Kultaisesta Kohdusta?“ Näin olemme pakotetut tunnustamaan sekä hyvän että pahan, Agathodaimoonin ja Kakodaimoonin, [2]) lähteneen vesoina samasta Olemassaolon puun rungosta, jollemme tahdo antautua siihen mielettömyyteen, että uskoisimme kahteen ikuiseen Ehdottomaan!

Kun tahdomme tutkia „pahan“ käsitteen syntyä aina ihmisjärjen alkuasteista saakka, on aivan oikein, että ensin annamme osansa myöskin kansanomaiselle Paholaiselle. Muinaisuus ei tuntenut tällaista eristettyä, läpeensä ja kauttaaltaan pahaa „Paholaista“. Pakanallinen ajattelu esitti hyvän ja pahan

---

[1]) „Perkele on Jumala nurinpäin käännettynä“. Suom.

[2]) Agathodaimoon = „hyvä jumala“, Kakodaimoon = „paha jumala“. Suom.

kaksoisveljinä, jotka olivat samasta äidistä — Luonnosta — syntyneitä. Kun tuo ajattelu erosi alkulähteestään, muuttui viisaus filosofiaksi. Alussa siinä pahan ja hyvän symbolit olivat paljaita abstraktisia aatteiluja, valo ja pimeys; myöhemmin valittiin niiden tyypit kaikkein luonnollisimmista yhäuudistuvista kosmillisista ilmiöistä, joita oli päivä ja yö tai aurinko ja kuu. Sitten käytettiin niitä edustamaan aurinko- ja kuu-jumalien sotalaumat ja Pimeyden lohikäärme pantiin Valon lohikäärmettä vastaan. Saatanan joukko on myös Jumalan poika, yhtä hyvin kuin B'ne Alhimin sotajoukko, „Jumalan lapset", jotka „tulivat ja astuivat Herran", heidän isänsä eteen (Job. 2: 1). „Jumalan pojat" tulivat „langenneiksi enkeleiksi" vasta sitten kun olivat „huomanneet ihmisten tyttäret *sangen kauneiksi*". [1]) Intialaisessa viisausopissa Surat olivat kaikkein varhaisimpia ja kauneimpia jumalia ja tulivat Asuroiksi vasta silloin kun brahmiinien mielikuvitus heidät karkotti arvoistuimeltaan. Saatana ei koskaan saanut ihmismäistä, yksilöitynyttä muotoa, ennenkuin ihminen oli luonut itselleen „yhden *elävän* personallisen Jumalan"; ja silloin se oli vain ilmeisen välttämättömyyden tulosta. Tarvittiin näet valeverho; hankittiin „syntipukki", joka selittäisi Jumalan osottamat julmuudet, virheet ja liiankin huomattavat vääryydet, koska kerran hänen ominaisuuksiinsa luettiin ehdoton täydellisyys, armo ja hyvyys. Tämä oli ensimäinen karmallinen seuraus siitä, että hylättiin filosofinen ja johdonmukainen panteismi, ja laiskalle ihmiselle turvaksi tekaistiin „laupias taivaallinen isä", vaikka sen „Isän" jokapäiväiset ja jokahetkiset teot luonnon luovana voimana (*Natura Naturans*), „komeana, mutta jääkylmänä Maammottarena" aina sotivat tuota otaksumaa vastaan. Tämä sai aikaan alkuperäiset kaksoiset, Osiris-Tyfonin, Ormazd-Ahrimanin ja lopuksi Kain-Abelin ja koko joukon vastakkaisia jumalia.

Alkuaan „Jumala", Luoja, oli merkinnyt samaa kuin Luonto, mutta lopulta se tuli Luonnon tekijäksi. Pascal ratkaisee pulman sangen älykkäästi sanoen:

> Luonnolla on täydellisyyksiä näyttääkseen, että se on Jumalan kuva; ja puutteellisuuksia näyttääkseen, että se on *ainoastaan* kuva.

Mitä kauemmaksi vetäydytään esihistoriallisten aikojen pimeyteen, sitä filosofisemmalta näyttää myöhemmän Saatanan alkuperäinen tyyppi. Ensimäinen „vastustaja" yksilöllisenä ja ihmismuotoisena, kuten se tavataan vanhassa puraanalaisessa kirjallisuudessa, on yksi suurimpia Rishejä ja Joogeja — Naarada, liialta nimeltä „Riidannostaja".

Hän on myös Brahmaputra, miehisen Brahmaan poika. Mutta hänestä puhumme myöhemmin. Kuka tuo suuri „Pettäjä" todella on, voidaan huo-

---

[1]) 1 Moos. 6: 2.

mata etsimällä häntä *avoimin silmin* ja ennakkoluulottomasti kaikista vanhoista maailmansynnyistä ja pyhistä kirjoista.

Se on ihmiskaltaiseksi tehty Demiurgi, taivaan ja maan luoja, erotettuna kanssaluojiensa joukkolaumoista, joiden edustaja ja yhteenveto hän niin sanoaksemme on. Tämä on *nykyään* jumaluusoppien Jumala. „Toivomus on ajatuksen isä", sanoo sananlasku. Oltuaan alkuaan filosofinen symboli se jäi turmeltuneen ihmisymmärryksen vääristeltäväksi; silloin se aikaa myöten muuttui vihamieliseksi, pettäväksi, viekkaaksi ja kostonhimoiseksi Jumalaksi.

Koska lohikäärmeitä ja muita „langenneita enkeleitä" kuvataan tämän teoksen muissa osissa, riittää tässä kohdin muutama sana paljonparjatusta Saatanasta. Tutkijan on hyvä muistaa, että kaikissa muissa kansoissa paitsi kristityissä Perkele ei vielä tänä päivänäkään ole sen pahempi olento kuin vastakkainen olemuspuoli n. k. Luojan kaksinaisesta luonnosta. Tämä on aivan luonnollista. Jumalaa ei voi pitää koko kaikkeuden yhdistelmänä, kaikkialla-olevana ja kaikkitietävänä ja äärettömänä, jos hänet erotetaan pahasta. Koska maailmassa on paljon enemmän pahaa kuin hyvää, seuraa siitä johdonmukaisesti, että joko täytyy Jumalaan kuulua paha eli hänen täytyy olla sen suoranainen syy tai muuten hänellä ei ole oikeutta olla olevinaan Ehdoton. Muinaiskansat käsittivät tämän niin hyvin, että heidän filosofinsa, joita kabbalistit nyt seuraavat, määrittelivät pahan olevan Jumalan eli Hyvän „nurjapuolen". *Demon est Deus inversus* on hyvin vanha päätelmä. Todella paha on ainoastaan vastakkainen sokea luonnon voima; se on vastavaikutus, vastustus, ristiriita — paha muutamille, hyvä toisille. Ei ole mitään *itsessään pahaa* (*malum per se*); on ainoastaan valon varjo, jonka puutteessa valo ei voisi olla olemassa edes meidän käsityksessämme. Jos paha katoaisi, niin hyväkin sen keralla katoaisi maan päältä. „Vanha lohikäärme" oli puhdasta henkeä, ennenkuin se tuli aineeksi; se oli *passiivinen*, ennenkuin se tuli *toimivaksi*. Syyrialais-kaldealaisessa magiassa sekä Ofis että Ofiomorfos [1]) yhdistyvät eläinradan mies-naisellisessa Neitsyt-Skorpionin merkissä. Ennen lankeemistaan maan päälle käärme oli Ofis-Khristos ja jälkeen lankeemisensa se tuli Ofiomorfos-Khreestokseksi. Kaikkialla kabbalistit järkeillessään kohtelevat pahaa *voimana*, joka on hyvää vastustava, mutta samalla sille välttämätön, koska se antaa hyvälle elonvoiman ja olemassaolon, jota sillä ei muuten olisi. Ei mikään *elämä* (harhamaisessa merkityksessään) voisi olla mahdollinenkaan ilman *kuolemaa*, ei mitään uudestisyntymistä ja elpymistä ilman hävitystä. Kasvit kuihtuisivat ainaisessa auringonpaisteessa ja niin kävisi ihmisenkin; hän tulisi pelkäksi automatiksi, jollei hän saisi käyttää vapaata

---

[1]) Ofis = „käärme", Ofiomorfos = „käärmeenmuotoinen"; edellinen hyvä käärme, jälkimäinen sen turmeltunut kuva eli alempi heijastus gnostikkojen mukaan. Suom.

tahtoaan ja pyrkiä päivänvaloa kohti; eikä valo olisi hänelle mistään arvosta ja merkityksestä, jollei hän näkisi muuta kuin valoa. Hyvä on ääretön ja ikuinen ainoastaan siinä, mikä meiltä on ikuisesti salattu, ja tästä syystä me kuvittelemme sitä ikuiseksi. Ilmenneillä tasoilla toinen ilmiö on toisen vastapainona. Harvat ovat ne teistit, personalliseen Jumalaan uskojat, jotka eivät Saatanasta tekisi Jumalan varjoa tai jotka eivät sekottaen molempia toisiinsa uskoisi itsellään olevan oikeuden rukoilla epäjumalaansa ja pyytää sitä auttamaan heitä pahojen ja julmien tekojensa toimittamisessa ja varjelemaan itseään näiden tekojen seurauksilta. „Älä johdata meitä kiusaukseen", lausuvat joka päivä miljoonat kristilliset sydämet „Isälleen taivaissa" eikä Perkeleelle. Tällä tavoin he toistelevat Vapahtajansa suuhun pantuja sanoja eivätkä edes ajattelekaan sitä tosiseikkaa, että Jakob, „Herran veli", aivan suoraan puhuu niiden merkitystä vastaan:

Älköön kukaan sanoko, kun häntä kiusataan, että häntä Jumala kiusaa, sillä Jumala ei ole pahan kiusattavissa eikä hän ketään kiusaa (Jak. 1: 13 ks. uutta käännöstä.)

Miksi sitten sanotaan, että Perkele meitä kiusaa, kun kirkko *Kristuksen auktoritetin nojalla* opettaa, että Jumala on se, joka kiusaa? Avatkaa mikä tahansa hurskas kirja, jossa „kiusaus" määritellään jumaluusopillisesti, niin heti löydätte nämä molemmat määritelmät:

(1) Ne vaikeudet ja koettelemukset, joilla Jumala koettelee kansaansa; (2) ne keinot ja houkutukset, joita Perkele käyttää ihmiskunnan *pettämiseksi* ja pauloihin kietomiseksi. [1])

Kirjaimellisesti käsitettyinä sotivat Kristuksen ja Jakobin opetukset toisiansa vastaan ja mikä dogmi voi koskaan sovittaa yhteen nämä kaksi, jos niiden salatieteellinen merkitys hylätään?

Viisas on se filosofi, joka näiden vaihtoehtojen välillä voi ratkaista, missä Jumala katoo ja missä Perkele tulee hänen sijalleen. Sentähden kun luemme, että „Perkele on valehtelija ja valheen isä", s. o. *ruumistunut valhe*, ja meille samassa hengenvedossa kerrotaan, että Saatana, Perkele, oli Jumalan poika ja kaunein hänen pääenkeleistään, niin emme tahdo uskoa, että Isä ja Poika on vain suunnaton, personoitu ikuinen valhe vaan mieluummin käännymme panteismiin ja pakanalliseen viisaustieteeseen tietoa saadaksemme.

Jos kerta 1 Moos. kirjan avain on käsissämme, niin tieteellinen ja symbolistinen kabbala paljastaa salaisuuden. Edenin puutarhan suuri käärme ja „Herra Jumala" ovat samaa ja niin myös Jehova ja Kain — se Kain, jota teologia kutsuu „murhaajaksi" ja valehtelijaksi Jumalan edessä! Jehova kiusaa Israelin kuningasta laskemaan kansaansa ja Saatana kiusaa häntä tekemään samaa

[1]) Jak. 1: 2, 12; Matt. 6: 13. Katso Crudenin konkordanssi.

toisessa kohdassa. Jehova tekeytyy tulisiksi käärmeiksi puremaan niitä, joihin hän on suuttunut, ja Jehova taas elähyttää vaskikäärmettä, joka heidät parantaa.

Nämä harvat ja näennäisesti ristiriitaiset vanhan testamentin tiedonannot — ristiriitaiset, koska nuo kaksi voimaa on erotettu, vaikka niitä olisi katsottava saman olemuksen kahdeksi sivuksi — ovat kaikua, vaikka ulkonaisten oppien ja teologian kautta tuntemattomaksi vääristeltyä, luonnon kaikkiallisista ja viisaista opinkappaleista, joita alkuperäiset tietäjät niin hyvin ymmärsivät. Me huomaamme samat perusteet useissa *Puraanoiden* personoitumissa, mutta vain paljon laajempina ja filosofisesti pätevämpinä.

Niinpä Pulastja, muuan „Jumalan poika", yksi ensimäisistä jumaljälkeläisistä, tehdään isäksi Demooneille, Raakshasoille, jotka ihmisiä kiusaavat ja syövät. Pishaatshaa, muuan nais-demooni, on Dakshàn —, joka myöskin on eräs „Jumalan poika" ja Jumala — tytär ja kaikkien Pishaatshojen äiti.[1]) Ne olennot, joita *Puraanoissa* kutsutaan demooneiksi, ovat hyvin merkillisiä piruja europpalaiselta ja oikeaoppiselta kristilliseltä näkökannalta, koska niitä kaikkia, Daanavoita, Daitjoita, Pishaatshoja ja Raakshasoita esitetään erittäin hurskaina ja *Veedojen* seuraajina, vieläpä muutamat niistä olivat suuria joogeja! Ne vastustavat kyllä papistoa ja jumalanpalvelusmenoja, uhreja ja muodollisuuksia, mutta niin pääjoogit tänäkin päivänä Intiassa tekevät eikä heid'n arvonsa silti vähene, vaikkei heidän tarvitse seurata kastisääntöjä eikä rituaaleja. Samasta syystä kuitenkin *Puraanoiden* jättiläisiä ja titaaneja kutsutaan paholaisiksi. Lähetyssaarnaajat, jotka aina ovat kärkkäitä näyttämään, jos suinkin voivat, että hindulaiset traditsionit eivät ole muuta kuin kaikua juutalaisten raamatusta, ovat kehittäneet kokonaisen romaanin siitä, mitenkä Pulastja on Kain ja Raakshasat ovat Kainilaisia, „kirottuja", „Noakin" vedenpaisumuksen aiheuttajat. (Katso apotti Gorresion teosta, jossa hän „johtaa" Pulastjan nimen merkitsemään „hylättyä", siis Kainia tietysti). Pulastja, sanoo hän, asuu Keedarassa, joka merkitsee „kaivettua paikkaa", „kaivosta", ja Kainia sanotaan raamatun traditsionissa ensimäiseksi metallityöntekijäksi, ja varmaan hän siis samalla oli niiden kaivajakin.

Mutta joskin on hyvin todennäköistä, että raamatun Gibborim eli jättiläiset ovat hindulaisten Raakshasoita, niin on vielä varmempaa, että kummatkin ovat atlantilaisia ja kuuluvat meren pohjaan uponneisiin rotuihin. Kuinka lieneekään, ei mikään Saatana voi olla ahkerampi vihollistaan parjaamaan tai vihaansa ja ylönkatsettaan näyttämään kuin kristityt teologit ovat, kirotessaan häntä kaiken pahan isäksi. Verratkaa heidän kiivauttaan Perkelettä vastaan ja heidän mielipiteitään hänestä puraanilaisten tietäjien viisaaseen käsityskantaan ja

[1]) *Padma Puraana.*

Kristuksen-tapaiseen lempeyteen. Kun Paraashara, jonka isän muuan Raakshasa oli syönyt, valmistui taikakeinoilla hävittämään koko Raakshasoiden rodun, niin hänen esi-isänsä Vasishtha osottaa vihastuneelle tietäjälle, että Paha kyllä on olemassa ja Karma, mutta ei mitään „pahoja henkiä", minkä toinenkin tunnustaa, ja puhuu sitten seuraavat mieleenpainuvat sanat:

Rauhottukoon vihasi; Raakshasat eivät ole syyllisiä; isäsi kuolema oli *Kohtalon (Karman) työtä*. Viha on houkkien intohimo, se ei sovi viisaalle. *Kuka on se, joka toisen voi tappaa? minä kysyn. Jokainen niittää omien tekojensa seuraukset.* Poikani, viha hävittää kaiken, mitä ihminen on hankkinut . . . ja estää häntä saavuttamasta vapautusta. Viisaat karttavat suuttumusta: älä sinä, lapseni, antaudu sen valtaan. Älä hukuta useampia noista *viattomista* pimeydenhengistä; lakatkoon tämä uhrisi. Armeliaisuus on oikeamielisen mahti. [1])

Niinpä jokainen tuollainen „uhri" eli avunpyyntö Jumalalta ei ole yhtään parempi kuin *mustan velhouden teko*. Paraashara oli rukoillut pimeydenhenkien hävitystä personallista kostoaan varten. Häntä kutsutaan pakanaksi ja kristityt ovat hänet tällaisena tuominneet ikuiseen helvettiin. Mutta missä suhteessa on parempi hallitsijoiden ja kenraalien rukous, kun he ennen jokaista taistelua pyytävät vihollistensa häviötä? Tällainen rukous on joka kerralla mitä pahinta mustaa velhoutta, vaikka se niinkuin pirullinen „Mr. Hyde" on kätkettynä hurskastelevan „t:ri Jekyllin" muotoon. [2])

Ihmisluonnossa merkitsee paha ainoastaan hengen ja aineen polarisoitumista, „taistelua elämästä ja kuolemasta" noiden kahden ajassa ja paikassa ilmenneen prinsipin välillä, jotka prinsipit *itsessään* ovat yhtä, koska molempien juuri on Ehdottomassa. Kosmoksessa täytyy aina tasapainon olla voimassa. Kahden vastakkaisuuden toiminta aikaansaa sopusoinnun, kuten keskipakoiset ja keskihakuiset voimat, jotka ovat riippuvaisia toinen toisestaan ja kumpikin ovat toiselle välttämättömät, „jotta molemmat eläisivät". Jos toinen pysähdettäisiin, niin toisen toiminta heti merkitseisi oman itsensä tuhoamista.

Koska Saatanaksi kutsuttua personoitumaa nyt on laajasti analysoitu kolmelta sen olemuspuolelta, nim. sellaisena kuin se esiintyy vanhassa testamentissa, kristillisessä jumaluusopissa ja muinaisessa pakanallisessa ajattelussa, niin ne, jotka tahtovat enemmän asiasta oppia, kääntykööt *Isis Unveilediin* [3]) ja tämän teoksemme II osan toiseen kirjaan. Tässä kohdin ainoastaan kosketellaan kysymystä ja viitotellaan uusia selityksiä, ja tehdään niin hyvästä syystä. Ennenkuin voimme lähestyä fyysillisen ja jumalallisen ihmisen kehitystä, on meidän ensin oivallettava aikakautisen kehityksen perusaate, tutustuttava neljän

[1]) *Vishnu Puraana*, I, 1.

[2]) Viittaa R. L. Stevensonin tunnettuun kirjaan, joka äsken on suomeksi käännetty nimellä „Salaperäinen ovi" (Otava). Suom.

[3]) Vol. II, X luku.

nykyistä rotuamme aikaisemman rodun viisausoppeihin ja uskoihin ja opittava, mitä ajattelivat nuo Titaanit ja jättiläiset — jotka todella olivat „jättiläisiä" sekä älyllisesti että fyysillisesti meihin verraten. Koko muinaisuus oli sen viisausopin läpitunkema, että henki on astunut ja pukeutunut aineeseen ja kulkee asteettain aikakautisesti alaspäin, kunnes se siitä itsetoimivana, itsetietoisena taas kehittyy ilmi. Aleksandrilaiset gnostikot ovat riittävästi paljastaneet vihkimysten salaisuuksia ja heidän kertomuksensa puhuvat paljon „aioonien lankeemuksesta", jolloin „aiooni" merkitsee sekä enkeliolentoja että aikakausia; toinen merkitys luonnollisella tavalla kehittynyt toisesta. Toiselta puolen itämaiset traditsionit kummallakin puolella „Mustaa Vettä", s. o. molempia „itämaita" erottavaa valtamerta — ovat yhtä täynnä allegorioita Pleerooman eli jumalien ja deevojen maailman lankeemuksesta. Joka ainoa näistä allegorioista selitti ja kuvasi lankeemusta *oppimisen ja tiedon hankkimisen haluksi — pyrkimykseksi tietämiseen*. Tämä on luonnollinen seuraus älyn kehityksestä, kun henkinen muuttuu aineelliseksi eli fyysilliseksi. Sama laki laskeutumisesta aineellisuuteen ja nousemisesta henkisyyteen näyttäytyi myös kristillisenä aikana, ja jälkimäinen puoli sen toiminnasta on vasta nykyään, meidän erikoisessa alarodussamme, lakannut näkymästä.

Se, mitä *Poimanderissa* tarinoitiin, kenties kymmeniä vuosituhansia sitten, ja tarkotettiin kolmenkertaisella tavalla tulkittavaksi, nim. tähtitieteellisenä, antropologisena, vieläpä alkemistisena tosiasiana, tuo allegoria seitsemästä valtiaasta, jotka murtautuivat seitsemän tulikehän läpi — se supistettiin yhden ainoan aineellisen ja ihmismäisen tulkinnan mukaisesti ja pantiin merkitsemään enkeleitten kapinaa ja lankeemusta. Se monimerkityksinen, syvästi filosofinen tarina, joka runollisessa muodossaan kertoo „Taivaan ja maan avioliitosta" eli Luonnon rakastumisesta Jumalalliseen Ihanteeseen ja taivaallisen Ihmisen ihastumisesta omaan kauneuteensa, joka Luontoon on heijastunut, eli hengen ja aineen välisestä vetovoimasta, on nyt teologien pitelemänä tullut merkitsemään seitsemää valtiasta, jotka eivät totelleet Jehovaa, ja niiden itse-ihailua, joka synnytti saatanallisen ylpeyden ja sai aikaan lankeemuksen, koska Jehova ei sallinut, että mitään palvelusta tuhlattaisiin muille kuin hänelle itselleen. Sanalla sanoen ihanat Planetta-enkelit, muinaiskansojen mahtavat aikakautiset Aioonit on nyt liitetty yhteen kaikkein ahdasmielisimmässä muodossaan ja tehty Samaeliksi, *Talmudin* Perkeleitten Päämieheksi, „Suureksi kaksitoista-siipiseksi Käärmeeksi, joka pudotessaan vetää mukaansa koko aurinkokunnan eli Titaanit". Mutta Shemal — Samaelin „toinen minä" ja sabealainen tyyppi — merkitsi filosofiselta ja sisäiseltä puoleltaan „vuotta", käsitettynä astrologisesti pahana, kaksinetoista kuukausineen eli „siipeineen", jotka merkitsevät luonnon välttämättömiä pahoja puolia. Esoterisessa jumalsynnyssä sekä Shemal että Samael edustavat erästä

erikoista jumalolentoa.[1]) Kabbalisteilla ne ovat „Maanhenki", maata johtava personallinen Jumala, joka siis itse asiassa on sama kuin Jehova. Talmudistit itse tunnustavat, että Samael on yhden seitsemästä Elohimista jumalnimi. Sitäpaitsi kadbalistit näyttävät, että nuo kaksi, Shemal ja Samael, ovat vertauskuvallinen muoto Saturnuksesta, Kronoksesta; „kaksitoista siipeä" edustaa kahtatoista kuukautta ja vertauskuva kokonaisuudessaan vastaa *yhtä rotu-aikakautta.* Jehova ja Saturnus ovat siis kuvamerkkeinä samaa.

Tämä antaa meille taas aiheen tekemään hyvin omituisen johtopäätöksen eräästä roomalaiskatolilaisesta opinkohdasta. Monet kuuluisat latinalaisen kirkon kirjailijat tunnustavat, että on olemassa ja pitää olla ero uranilaisten titaanien eli vedenpaisumusta aikaisempien jättiläisten (jotka myös olivat titaaneja) sekä myöhempien jättiläisten välillä, joissa viimemainituissa roomalaiskatolilaiset itsepäisesti ovat näkevinään tarunomaisen Hamin jälkeläisiä. Selvemmin sanoen, on erotettava toisistaan kosmilliset, *alkuaikaiset* vastustavat voimat, joita johti aikakautinen laki, sekä toiselta puolen Atlantis-maan ihmisjättiläiset ja vedenpaisumuksen jälkeiset suuret Adeptit, kuulukoot ne oikeaan tai vasempaan tiehen. Samalla nuo kirjailijat osottavat, että Mikael, „taivaallisen sotajoukon, *Jehovan henkivartiaston ylipäällikkö*", kuten de Mirville häntä nimittää, on myöskin titaani, joskin nimensä edellä käy laatusana „jumalallinen". Siis nuo „uranilaiset", joita kaikkialla kutsutaan „jumalallisiksi titaaneiksi", ovat samaa kuin Mikael ja hänen sotajoukkonsa. Ne kapinoivat Kronosta eli Saturnusta vastaan, ja näyttävät siis myös olleen Samaelin vihollisia, joka oli yksi Elohimeistä ja sama kuin Jehova kokonaisuutena katsottuna. Lyhyesti sanoen, näytäntöosat ovat vaihtuneet, kaikki taistelijat ovat sekaantuneet toisiinsa eikä kukaan tutkija voisi selvästi erottaa, kuka on mikin. Esoterinen selitys voi kuitenkin aikaansaada jonkinmoisen järjestyksen tähän sekavuuteen, jossa Jehova tulee Saturnukseksi ja Mikael sotajoukkoineen Saatanaksi kapinoivine enkeleineen, koska liian uskolliset kiihkoilijat perin varomattomasti pyrkivät näkemään perkeleen jokaisessa pakanoitten jumalassa. Todellinen merkitys on paljon filosofisempi ja legenda enkeleitten ensimäisestä „lankeemisesta" saapi tieteellisemmän näön, jos sitä oikein ymmärretään.

Kronos merkitsee loppumatonta ja siis liikkumatonta Jatkuvaisuutta, joka on aluton, loputon ja jaotettua aikaa ja paikallisuutta tuonnempana. Noiden enkelien, haltioiden eli deevojen, jotka syntyivät *toimiakseen ajassa ja paikassa*, s. o. murtautuakseen ylifyysillisten tasojen *seitsemän piirin* läpi ylimaallisiin ilmiöllisiin eli rajotettuihin piireihin, niiden sanotaan allegorisesti *kapinoineen* Kronosta vastaan ja vastustaneen Leijonaa, joka oli ainoa elävä ja korkein Jumala.

[1]). Katso Chwolsohn. *Nabathean Agriculture*, II, 217.

Kun Kronosta vuorostaan esitetään silpomassa Uranusta, isäänsä, on allegorian merkitys hyvin yksinkertainen. Ehdoton Aika tulee rajalliseksi ja ehdonalaiseksi; osa riistetään kokonaisuudesta, josta näkyy, että Saturnus, jumalien Isä, on Ikuisesta Jatkuvaisuudesta muuttunut rajotetuksi ajanjaksoksi. Kronos sirppeineen leikkaa poikki pisimmätkin ja meistä nähden loppumattomat aikakaudet, jotka silti Ikuisuudessa ovat rajotettuja, ja hävittää samalla sirpillä mahtavimmatkin kapinoitsijat. Niinpä todella, kukaan ei vältä Ajan sirppiä! Ylistä Jumalaa tai jumalia tai pilkkaa häntä tai heitä kaikkia, niin se sirppi ei miljonasosa sekuntiakaan rävähdä nousussaan tai laskussaan.

Hesiodoksen *Theogonian* titaanit ovat Kreikkaan jäljennetyt Intian Suroista ja Asuroista. Nuo Hesiodoksen titaanit, uranilaiset, joiden luku kerran aikoinaan laskettiin ainoastaan kuudeksi, ovat äskettäin erään vanhan kreikkalaista tarustoa koskevan kirjotuskatkelman mukaan huomatut *seitsemäksi*, ja seitsemättä kutsuttiin Foregiksi. Siis on täydellisesti todistettu, että ne olivat samat kuin Intian „Seitsemän Valtiasta". Meidän arvellaksemme on „Taivaan sodan" ja „lankeemuksen" alkuperä ehdottomasti haettava Intiasta ja kenties paljon vanhemmalta ajalta kuin *Puraanain* kertomukset ovat kirjotetut. Taarakaamaja [1]) oli näet myöhemmällä ajalla, ja miltei jokaisessa maailmansynnyssä löytyy kertomuksia kolmesta eri sodasta.

Ensimäinen sota tapahtui ajan yössä jumalien ja (A-)surojen välillä ja kesti yhden Jumalallisen Vuoden ajan. [2]) Tässä tilaisuudessa Daitjat Hraadan

---

[1]) Intialaisen taruston „sota taivaissa". Suom.

[2]) Yksi Brahmaan päivä kestää 4,320,000,000 vuotta. Kerro tämä 360:lla! Asurat (ei-jumalat eli demoonit) ovat tässä vielä Suroja, enkelijärjestössä korkeampia jumalia kuin ne toisarvoiset Deevat, joita ei edes mainita *Veedoissa*. Sodan pitkäaikaisuus osottaa sen tärkeyden ja myöskin, että taistelijat ovat ainoastaan personoituja kosmillisia voimia. Nähtävästi tapahtui lahkolaistarkotuksia varten ja „teologisesta vihasta" (*odium theologicum*), että Vishnun ottama harhamuoto Maajaamooha myöhemmissä vanhojen tekstien sovitteluissa luettiin kuuluvaksi Buddhalle ja Daitjoille, kuten *Vishnu Puraanassa*, jollei se ollut vain Wilsonin mielikuvitusta. Wilson'han myöskin luuli löytävänsä viittauksen buddhalaisuuteen *Bhagavadgiitaassa*, vaikka K. T. Telang sitten todisti, että hän ainoastaan oli sekottanut buddhalaiset vanhempiin Tshaarvaaka materialisteihin. Ei missään muissa *Puraanoissa* ole sitä suoraan sanottu, jos *Vishnu Puraanassa* olisikin siihen viitattu, kuten professori Wilson väittää. Viimemainitun kirjan käännös, varsinkin III Kirjan 18 luvussa, missä arvossapidetty orientalisti mielivaltaisesti esittää Buddhaa opettamassa buddhismia Daitjoille, antoi aihetta toiseen „suureen sotaan" hänen ja eversti Vans Kennetyn välillä. Jälkimäinen syytti häntä julkisesti siitä, että hän tahallisesti oli turmellut *Puraanoiden* tekstiä. „Minä väitän", kirjotti eversti Kennedy Bombayssa, v. 1840, „että *Puraanat* eivät sisällä mitä professori Wilson on väittänyt niiden sisältävän; . . . kunnes tällaisia kohtia tuodaan julkisuuteen, on minun lupa toistaa aikaisempi johtopäätökseni, että professori Wilsonin mielipide, jonka mukaan *Puraanat* nykyisessä muodossaan ovat 8:nnen ja 17:nnen vuosisadan välillä (j. Kr.!) laaditut, nojautuu ainoastaan *mielivaltaisiin otaksumiin ja perusteettomiin väit-*

johdolla saivat voiton jumalista. Mutta myöhemmin voitetut jumalat pyysivät Vishnulta apua ja saivat Vishnun neuvolla voiton Asuroista. *Vishnu Puraanassa* ei ole mitään väliaikaa molempain sotien välillä. Esoterisessa opissa kuitenkin toinen sota tapahtuu ennen aurinkokunnan rakentamista; toinen maan päällä ihmisen „luomisessa"; ja kolmas sota mainitaan, joka tapahtui neljännen rodun lopussa sen ja viidennen rodun Adeptien välillä, s. o. „Pyhän Saaren" vihittyjen ja atlantilaisten velhojen välillä. Tahdomme ottaa huomioon ensimäisen taistelun, kuten Paraashara siitä kertoo, ja koettaa erottaa nuo kaksi kertomusta, jotka tahallaan on sekotettu yhteen.

Siinä kerrotaan, että Daitjat ja Asurat hoitivat kummatkin omien järjestöjensä (Varnojen) velvollisuuksia ja seurasivat pyhissä kirjoissa määrättyjä teitä, harjottaen myöskin uskonnollista katumusta — kummallinen menettely *Demooneille*, jos he olisivat samaa kuin meidän *pirumme*, kuten on väitetty — ja sentähden oli jumalien mahdotonta heitä hukuttaa. Jumalien Vishnulle lähettämät rukoukset ovat sangen merkillisiä, koska ne osottavat, mitä käsityksiä liittyy ihmiskaltaiseen Jumalaan. Kun jumalat jouduttuaan tappiolle „olivat paenneet Maitomeren (Atlantin valtameren) [1]) pohjoisrannikolle", niin he hädässään kääntyvät monilla avunpyynnöillä „olennoista ensimäisen, jumalallisen Vishnun" puoleen ja puhuvat m. m. seuraavasti:

> Kunnia sinulle, joka olet yhtä pyhien kanssa, joiden täydellinen luonto on aina siunattu, ja joka kuljet esteettömästi kautta kaikkien läpipäästävien luonnonaineiden. Kunnia sinulle, *joka olet yhtä käärmerodun kanssa, noiden kaksikielisten, röyhkeitten, julmien, nautinnonhalussaan kyllästymättömien* ja ylenmäärin rikkaitten . . . Kunnia sinulle . . . oi Herra, *jolla ei ole väriä eikä ulottuvaisuutta* eikä kokoa (*ghana*) *eikä mitään määriteltäviä ominaisuuksia*, ja jonka olemus (*ruupa*), puhtaista puhtain, on ainoastaan pyhien Paramarshien (suurimpien viisaitten eli Rishien) käsittämä. Me kumarramme sinua, joka olet Brahman luontoa, luomaton, häviämätön (*avjaja*); joka *olet meidän ruumiissamme ja kaikissa muissa ruumiissa ja kaikissa elävissä olennoissa*; ja jonka ulkopuolella ei mitään ole. Me kunnioitamme tätä Vaasudeevaa, (kaiken) herraa, joka on tahraton, kaikkien olioitten siemen, häviöstä vapaa, syntymätön, ikuinen; kunnioitamme häntä, joka olemukseltaan on Paramapadaatmavat (Hengen tilaa tuonnempana), ja perusaineeltaan (*ruupa*) tämä kokonaisuus (maailmankaikkeus). [2])

Ylläoleva on toistettu valaisemaan, kuinka laajoja mahdollisuuksia *Puraanat* tarjoovat väärän ja erehdyttävän kritikin käyttämiseen jokaiselle ahdasmieliselle europpalaiselle, joka vierasta uskontoa arvioi pelkkien ulkonaisten todistus-

---

teisiin ja että hänen järkeilynsä tämän tukemiseksi on joko turhanpäiväistä, pettävää, ristiriitaista tai todistamatonta". (Katso *Vishnu Puraanaa*, trans. by Wilson, edit. by Fitzedward Hall. Vol. V, Appendix).

[1]) Tämä väite kuuluu *kolmanteen* sotaan, koska sen yhteydessä mainitaan maiset mantereet, joet ja järvet.

[2]) *Vishnu Puraana*, III, 17 (Wilson, Vol. III, 204,5).

ten mukaan. Mutta jokainen, ken on tottunut erittelemään ja punnitsemaan kaikkea, mitä hän lukee, näkee yhdellä silmäyksellä, kuinka epäjohdonmukaista on sanoa edellytetystä „Tutkimattomasta", muodottomasta ja ominaisuudettomasta Ehdottomasta, kuten veedaantalaiset määrittelevät Brahmania, että hän on „yhtä käärmerodun, tuon kaksikielisen, julman ja kyllästymättömän" kanssa sillä siten saatetaan abstraktinen tekemisiin konkretisen kanssa ja luetaan ominaisuuksia sille, joka on kaikista rajotuksista ja ehdoista vapaa. Myöskään professori Wilson, jonka olisi, elettyään niin monta vuotta Intiassa brahmiinien ja panditien ympäröimänä, pitänyt tietää enemmän — tämäkään tutkija ei jättänyt tilaisuutta käyttämättä hindulaisten pyhien kirjojen vitsomiseen tämän nojalla. Näinpä hän huudahtaa:

> *Puraanat* opettavat alituisesti yhteensoveltumattomia oppeja. Tämän kohdan mukaan [1]) Korkein Olento ei ole ainoastaan luomisen toimeton syy vaan harjottaa toimivan kaitselmuksen tehtäviä. Kommentatori toistaa erästä *Veedan* tekstiä tämän näkökannan tueksi: „Kaikkeudensielu yhtyen ihmisiin johtaa heidän käytöstään". Mutta epäjohdonmukaisuudet ovat yhtä yleisiä *Veedoissa* kuin *Puraanoissa*.

Vähemmän yleisiä, totta puhuen, kuin Mooseksen raamatussa. Mutta ennakkoluuloisuus on suuri meidän orientalistiemme sydämessä, varsinkin jos heillä on jumaluusoppineen arvonimi. Kaikkeudensielu *ei* ole luomisen toimeton Syy eli (Para-) Brahman vaan on ainoastaan se, mitä me kutsumme kuudenneksi prinsipiksi, Kosmoksen *älyllisyydeksi*, ilmenneen olemassaolon tasolla. Se on Mahat eli Mahaabuddhi, Suuri Sielu, hengen käyttöväline, ensimäinen alkuaikainen heijastus muodottomasta SYYSTÄ ja siitä, mikä on *Hengenkin tuolla puolen*. Tän verran olkoon sanottu professori Wilsonin tarpeettomasta letkauksesta *Puraanoita* vastaan. Mitä tulee tuohon voitettujen jumalien näennäisesti epäjohdonmukaiseen avunpyyntöön Vishnulta, löytyy selitys siihen samasta *Vishnu Puraanan* tekstistä, jos vaan orientalistit tahtovat ottaa sen huomioon. Sillä Vishnu on sekä Brahmaa että toisaalla Vishnu kahdessa olemuspuolessaan, opettaa filosofia, On ainoastaan yksi Brahman, „olemukseltaan Prakriti ja Henki".

Tämä tietämättömyys on oikein ja kauniisti ilmaistu siinä, missä joogit kiittävät Brahmaata, „maan ylläpitäjää", ja sanovat:

> Ne, jotka eivät ole harjottaneet antaumista, käsittävät väärin maailman luonnon. Tietämättömät, jotka eivät ymmärrä, että tämä maailma on viisauden luontoa, vaan arvostelevat sitä ainoastaan havainnonesineenä, hukkuvat henkisen tietämättömyyden valtamereen. Mutta ne, jotka

[1]) I Kirja, 17 luku (Wilson, Vol. II, 36) missä kerrotaan Prahlaadasta, jonka sydämeen Vishnu astui — vaikka hänen isänsä oli ollut Hiranjakashipu, *Puraanoiden* Saatana, Vishnun suuri vihollinen ja kolmen maailman kuningas.

tuntevat totisen viisauden ja joiden järki on puhdas, ne näkevät tämän koko maailman *yhdeksi jumalallisen tiedon kanssa,* yhdeksi sinun kanssasi, oi Jumala! Ole suosiollinen, oi kaikkeudenhenki! [1])

Sentähden ei Vishnu, „luomisen toimeton syy" harjottanut *toimivan* kaitselmuksen tehtäviä vaan kaikkeudensielu, se, jota Éliphas Lévi sen aineellista puolta silmälläpitäen kutsuu Astralivaloksi. Ja tämä kaikkeudensielu on kahdessa olemuspuolessaan, henkenä ja aineena, todella teistien ihmisenkaltainen Jumala, sillä tämä Jumala on kaikkiallisen luomistekijän *personoituma,* joka tekijä on sekä puhdas että epäpuhdas, koska se tässä Maajaan maailmassa on ilmenneessä ja eristyneessä tilassa — totisesti *Jumala* ja *Perkele.* Mutta professori Wilson ei huomannut, kuinka läheisesti Vishnu tässä luonteessaan muistuttaa Israelin Herraa Jumalaa, varsinkin hänen käyttäessään petosta, kiusauksia ja viekkautta.

Vishnu Puraanassa tämä esitetään niin selvästi kuin voi olla mahdollista. Siinä sanotaan näet, että:

Rukoustensa *(stootra)* tuloksena jumalat näkivät Korkeimman Jumaluuden Harin (Vishnun) varustettuna sotatorvella, heittokiekolla ja nuijalla, *ratsastavan Garudan päällä.*

Mutta Garuda on Manvantaran kausi, kuten aikanaan tulemme näyttämään. Vishnu siis on *ajassa* ja *paikassa* ilmennyt jumaluus, varsinkin Vaishnavoiden erikoinen jumala. Tällaisia jumalia kutsutaan esoterisessa filosofiassa *heimon* tai *rodun* jumaliksi, s. o. ne ovat noita monia Dhjaaneja eli jumalia eli Elohimeja, joista kukin kansa tai heimo tavallisesti valitsi itselleen yhden jostakin erikoisesta syystä, kunnes tämä yksi aikaa myöden vähitellen nousi *„suuremmaksi kaikkia jumalia",* [2]) „Korkeimmaksi Jumalaksi", kuten Jehova, Osiris, Bel tai joku muu seitsemästä valtiaasta.

„Puut tunnetaan hedelmistään"; jumalan luonne hänen teoistaan. Meidän täytyy joko arvostella näitä tekoja kuolleen kirjaimen mukaan kertomuksista tai sitten tulkita näitä allegorisesti. Jos vertaamme toisiinsa noita kahta — Vishnua, joka puolustaa tappiolle joutuneita jumalia ja taistelee heidän puolestaan; ja Jehovaa, joka taistelee „valitun" kansansa puolesta, — kuten sanotaan nurinpäin, sillä juutalaisethan itse olivat valinneet „kostonhimoisen" jumalansa — niin huomaamme kummankin käyttäneen sekä viekkautta että petosta. Ne tekevät tämän noudattamalla sääntöä „tarkotus pyhittää keinot", jotta voittaisivat vastustajansa ja vihollisensa — demoonit. Niinpä kabbalistien mukaan Jehova pukeutuu viekottelevan käärmeen muotoon Edenin puutarhassa, lähettää Saatanan

[1]) *Ibid.* I, 4 (Wilson, Vol. I, 64.)
[2]) 2 Aikak. 2: 5.

erityisessä tehtävässä kiusaamaan Jobia, ahdistaa ja rasittaa Faraota Sarain, Abrahamin vaimon takia, ja „paaduttaa" toisen Faraon sydämen Moosesta vastaan, jotta hänellä olisi tilaisuutta vaivata uhrejaan „suurilla vitsauksilla". *Puraanoissa* taas esitetään Vishnu turvautumassa kepposeen, joka on yhtä sopimaton jokaiselle arvoa ansaitsevalle jumalalle.

Voitetut jumalat puhuttelevat Vishnua seuraavasti:

Armahda meitä, oi Herra, ja suojele meitä, jotka olemme tulleet sinulta apua hakemaan Daitjoja (demooneja) vastaan. Ne ovat ottaneet valtaansa kolme maailmaa ja ryöstäneet uhrit, jotka olivat meidän osaamme, *vaikka varovatkin rikkomasta Veedan määräyksiä*. Vaikka *me yhtä hyvin kuin he olemme osia sinusta* [1]) . . . (niin koska he) seuraavat pyhien kirjojen säätämää tietä . . . on meidän mahdotonta heitä hukuttaa. Sinä, jonka viisaus on mittaamaton (Ameejaatman), opeta meille *joku juoni*, jolla saatamme tehdä lopun jumalien vihollisista!

Kun mahtava Vishnu kuuli heidän pyyntönsä, lähetti hän ruumiistaan harhamuodon (Maajaamooha, „harhalla pettäjän"), jonka hän antoi jumalille, ja puhui näin: „Tämä Maajaamooha on *peräti pettävä* Daitjat, niin että he joutuvat harhaan *Veedojen* tieltä ja syöksyvät kuoleman saaliiksi . . . Menkää siis älkääkä pelätkö. Käyköön tämä petollinen näky teidän edellänne. Se tulee tänä päivänä olemaan teille suureksi palvelukseksi, oi jumalat!"

Tämän jälkeen suuri harha (Maajaamooha) tultuaan (maan päälle) näki Daitjojen harjottavan itsensäkieltäymystä ja lähestyi heitä Digambaran (alastoman kerjäläisen) muodossa, pää paljaaksi ajettuna, . . . ja puhutteli heitä seuraavasti lempeällä äänellä: „Hoi, Daitja-rodun herrat, miksikä te harjotatte tätä itsekidutusta?" j. n. e. [2])

Viimein sai Daitjat viekotelluksi Maajaamoohan kiero puhe, kuten käärmeen neuvo vietteli Evan. Daitjat luopuivat *Veedoista*. T:ri Muir kääntää tämän kohdan:

Suuri pettäjä, käyttäen keinonaan harhaa, viekotti sitten muutkin Daitjat monilla muilla vääräoppisuuden keinoilla. Hyvin lyhyessä ajassa nämä Asurat (Daitjat), Pettäjän viekottamina (*joka oli Vishnu*), hylkäsivät koko sen järjestelmän, mikä perustuu kolminkertaisen *Veedan* sääntöihin. Muutamat pilkkasivat *Veeda*-kirjoja; toiset uhrimenoja; kolmannet brahmiineja. Tämä (he huudahtivat) on oppi, joka ei siedä järkevää pohtimista: teurastaminen (nim. eläinten tappaminen uhriksi) ei tuota uskonnollista ansiota. (Sanoa että) voin vuodattaminen tulen kulutettavaksi saisi aikaan tulevaista palkintoa, on lapsen väite . . . Jos on totta, että uhrina tapettu eläin kohotetaan taivaaseen, miksei jumalanpalvoja tapa omaa isäänsä? . . . Erehtymättömiä lauseita, oi suuret Asurat! ei putoa alas taivaasta; ainoastaan järkisyihin perustuvia väitteitä otan minä ja muut teidänlaisenne (älykkäät) henkilöt vastaan! Näin monilla tempuilla petti Daitjoja suuri Viettelijä (*Järki*) . . . Kun Daitjat olivat astuneet erhetyksen tielle, silloin jumalat kokosivat kaiken voimansa ja ryhtyivät taisteluun. Jumalat ja Asurat iskivät yhteen ja jälkimäiset, jotka olivat poikenneet oikealta tieltä, joutuivat tappiolle. Entisinä aikoina oli heitä suojellut vanhurskauden rintavarustus, joka oli heillä yllään; mutta kun se oli hävitetty, hekin hävisivät. [3])

---

[1]) „Eräänä päivänä tulivat *Jumalan pojat* Herran eteen ja Saatana tuli *veljiensä kanssa* myöskin Herran eteen" (Job 2: 1 Abyss. etioppilainen teksti).

[2]) Ibid. vol. III 205—7.

[3]) *Journal of the Royal Asiat. Society*, XIX, 302.

Mitä ajateltaneekin hindulaisista, ei mikään heidän vihollisensa voi pitää heitä tyhminä. Kansa, jonka pyhät ja viisaat miehet ovat jättäneet maailmalle suurimmat ja ylevimmät viisaustieteet, mitä koskaan ihmisjärki on luonut, on varmasti tuntenut eron oikean ja väärän välillä. Villi-ihminenkin voi erottaa valkean mustasta, hyvän pahasta ja petoksen totuudesta ja oikeaperäisyydestä. Niiden, jotka tämän tapauksen ovat kertoneet jumalansa elinvaiheista, on täytynyt nähdä, että tässä tapauksessa Jumala oli Suurviettelijä, ja Daitjat, jotka „eivät koskaan rikkoneet *Veedojen* määräyksiä", olivat tässä asiassa paremmalla puolella ja olivat todelliset „jumalat". Sentähden on täytynyt olla ja *onkin* salainen merkitys allegoriaan kätkettynä. Ei missään yhteiskuntaluokassa, ei missään kansassa ole viekkautta ja petosta pidetty *jumalallisina* hyveinä — jollei ehkä teologien kirkollisissa piireissä ja uudenaikaisessa jesuitismissa.

Vishnu Puraana, [1]) kuten kaikki muutkin tämänlaatuiset teokset, siirtyi myöhemmällä ajalla temppeli-brahmiinien käsiin ja vanhat käsikirjotukset ovat epäilemättä kärsineet muutoksia lahkolaisten käsissä. Mutta oli aika, jolloin *Puraanat* olivat esoterisia teoksia ja niin ne vieläkin ovat vihityille, jotka voivat niitä lukea omistamallaan avaimella.

Tulevatko vihityt brahmiinit milloinkaan antamaan julkisuuteen näiden allegoriojen tosi merkitystä, on kysymys, joka ei kuulu tämän kirjottajalle. Tässä on vain tarkotuksemme näyttää, että vaikka *luovia voimia* on kunnioitettu niiden moninaisissa muodoissa, ei kukaan filosofi olisi voinut pitää eikä olekaan pitänyt allegorian sanamuotoa sen tosi henkeä edustavana, paitsi ehkä muutamat filosofit, jotka kuuluvat nykyisiin „ylempiin ja sivistyneisiin" kristittyihin rotuihin. Sillä niinkuin näimme, Jehova ei ole rahtuakaan parempi kuin Vishnu siveyden kannalta. Tämänpä vuoksi salatieteilijät, vieläpä muutamat kabbalistit, joko he sitten pitävät tai eivät pidä noita luovia voimia *elävinä ja tajuisina olentoina* (eikä näy, miksei niitä voisi sellaisina pitää) — salatieteilijät eivät koskaan sekota syytä ja seurausta eivätkä pidä Maan henkeä Parabrahmanina eli Ain Sufina. Kaikissa tapauksissa he hyvin tuntevat todelliselta luonnoltaan sen, jota kreikkalaiset kutsuivat Isäksi Eetteriksi, Jupiter-Titaaniksi j. n. e. He tietävät, että astralivalon sielu on jumalallinen ja sen ruumis — valonaallot alemmilla tasoilla — perkeleellisiä. Tätä valoa symbolisoi „Taikapää" *Zoharissa,* kaksinkertaiset kasvot kaksinkertaisen pyramidin päällä; musta pyramidi, joka nousee puhtaan valkoista taustaa vastaan, ja jossa on *valkoinen pää ja valkoi-*

---

[1]) Wilsonin mielipide, että *Vishnu Puraana* on tuote *meidän ajanlaskultamme* ja että sen nykyinen muoto ei ole aikaisemmalta ajalta kuin 8:nnen ja 17:nnen (! !) vuosisadan väliltä, on siksi mieletön, ettei sitä kannata ottaa huomioon.

set kasvot mustan kolmion sisällä; valkoinen pyramidi, joka on ylösalaisin käännettynä — edellisen heijastus mustiin vesiin — ja näyttää *tumman heijastuksen valkeista kasvoista.*

Tämä on astralivalo eli *Demon est Deus Inversus.*

XII Luku.

Luovien Jumalien Synty.

Ymmärtääksemme juuriaan myöten sen käsityksen, joka on kaikkien muinaisten luomisoppien takana, on meidän välttämätöntä tutkia ja verraten analysoida kaikkia muinaisuuden suuria uskontoja, sillä ainoastaan tällä tavoin voi perusaate tulla selväksi. Jos eksaktinen tiede voisi niin korkealle liidellä, että ottaisi tutkiakseen luonnon toimintoja niiden äärimmäiseen ja alkuperäiseen lähteeseen saakka, kutsuisi se tätä aatetta Voimien Hierarkiaksi. Alkuperäinen, yliaistillinen ja filosofinen käsitys tästä oli kaikkialla yksi. Mutta mikäli järjestelmät alkoivat kultakin ajalta yhä enemmän heijastaa kansojen omia aateyhtymiä ja mikäli rodut hajaantuessaan ryhmittyivät määrätyiksi heimoiksi ja kukin näistä kehittyi omaa kansallista uraansa myöden, sikäli pääaate vähitellen himmentyi inhimillisten mielikuvitusten peittämänä. Muutamissa maissa voimat — eli oikeammin luonnon järkevät Mahdit — saivat osakseen jumalallista kunniaa, jota ne töin tuskin ansaitsivat, mutta taas muissa — kuten nykyään Europassa ja muissa *sivistyneissä* maissa — tällaisten järjellä varustettujen voimien ajatteleminenkin tuntuu mielettömältä ja leimataan *epätieteelliseksi.* Sentähden on huojennusta lukea sellaisia lauseita kuin esim. seuraavia, jotka löytyvät esipuheessa teokseen *Asgard and the Gods*; „Tales and Traditions of our Northern Ancestors", kirj. W. S. W. Anson, joka sanoo:

Vaikka Keski-Aasiassa tai Induksen rantamilla, pyramidien maassa ja Kreikan sekä Italian niemimailla, vieläpä pohjolassa, missä keltit, teutonit ja slaavilaiset kuljeskelivat, kansojen uskonnolliset käsitykset ovat esiintyneet eri muodoissa, niin kuitenkin vielä voidaan huomata, *että niillä on ollut yhteinen alkuperä.* Me viittaamme tässä suhteessa kertomuksiin jumalista ja siihen syvään ajatukseen, mikä niissä löytyy, ja niiden tärkeyteen, jotta lukija käsittäisi, *ettei tämä ole harhailevan mielikuvituksen taikamaailma,* joka hänen eteensä avautuu, vaan että . . . *elämä ja luonto* oli näiden jumalien olemassaolon ja toiminnan perustuksena. [1])

[1]) pag. 3.

Ja vaikkei mikään salatieteilijä tai itämaisen esoterismin tutkija suinkaan voisi yhtyä siihen omituiseen arveluun, että „muinaisuuden kuuluisimpien kansojen uskonnolliset käsitykset ovat tekemisissä germanilaisten rotujen sivistysalun kanssa“ [1]) niin hän kuitenkin on iloinen nähdessään sellaisia totuuksia julkilausuttavan kuin esim.: „Nämä tarut eivät ole merkityksettömiä juttuja, tyhjäntoimittajien huviksi kirjotettuja; ne sisältävät meidän esi-isämme syvällisen uskonnon“. [2])

Aivan niin. Eikä ainoastaan heidän uskontonsa vaan myöskin heidän historiansa. Sillä taru, kreikaksi μῦθος, „myytti“, merkitsee suullista traditsionia, joka on kulkenut suusta suuhun toisesta sukupolvesta toiseen; ja nykyisessäkin merkityksessään se tarkottaa *satumaista* kertomusta, jossa piilee joku tärkeä totuus; se on kertomus jostakin ihmeellisestä henkilöstä, jonka elämänhistoria on, myöhempien sukupolvien kunnioituksen vuoksi, peittynyt ylellisiin mielikuvituksiin, olematta silti kuitenkaan mikään *mielivaltainen* sepitys. Niinkuin meidän esi-isämme, alkuperäiset arjalaiset, niin mekin uskomme vahvasti, että useampi kuin yksi luonnon ilmiöitä aikaansaavista voimista on personallinen ja älyävä.

Ajan vieriessä himmeni ikivanha oppi yhä hämärämmäksi, kansat kadottivat yhä enemmän näkyvistään kaikkien olioitten korkeimman ja ainoan Perustan ja alkoivat siirtää Syyttömän Syyn abstraktisia ominaisuuksia sen aikaansaamille seurauksille, jotka nyt vuorostaan tehtiin alkusyiksi, kaikkeuden luoviksi voimiksi. Suuret kansat tekivät näin, kun pelkäsivät että Aatetta tahrattaisiin; pienet sentähden etteivät voineet sitä ymmärtää eli että heiltä puuttui se filosofinen käsityskyky, mikä olisi vaadittu sen säilyttämiseksi kaikessa saastuttamattomassa puhtaudessaan. Mutta he kaikki tyyni, lukuunottamatta myöhimpiä arjalaisia, jotka nyt ovat tulleet europpalaisiksi ja kristityiksi, ilmaisevat tätä kunnioitustaan luomisopeissaan. Thomas Taylor, [3]) tuo kaikista kreikkalaisten katkelmien kääntäjistä aavistuskykyisin, osottaa, ettei mikään kansa ole koskaan käsittänyt Ainoata Prinsippiä näkyväisen maailman välittömäksi luojaksi, sillä ei mikään tervejärkinen ihminen voi uskoa, että itse suunnitelman luoja ja rakennusmestari olisi omin käsin pannut kokoon sen rakennuksen, joka herätti katselijan ihmettelyä. Niinkuin Damascius kirjassaan „*Ensimäisistä perusteista*“ (*Περί Πρώτων Ἀρχῶν*) todistaa, kutsuttiin alkuprinsippiä „tuntemattomaksi pimeydeksi“. Babylonilaiset sivuuttivat tämän prinsipin vaitiololla. „Sitä jumalaa“ sanoo Porfyrios teoksessaan *Pidättymisestä* (*Περί ἀποχῆς τῶν ἐμψύχων*), „joka on kaikkia olioita ylempänä, ei pitäisi puhutella millään ulkonaisella puheella eikä myöskään sisäi-

[1]) *Idid.* p. 2.

[2]) *Ibid.* p. 21.

[3]) Ks. *The Monthly Magazine,* April 1797.

sellä." Hesiodos alotti *Theogoniansa* sanoilla: „Kaikkein ensimäisenä synnytettiin Kaaos", [1]) ja salli siis tehdä sen johtopäätöksen, että sen syy eli synnyttäjä on kunnioittavalla vaitiololla jätettävä mainitsematta. Homeros runoissaan ei nouse Yötä korkeammalle, jota hän antaa Zeuksenkin kunnioittaa. Kaikkien vanhojen „teologien" [2]) ja Pythagoraan ja Plaatonin oppien mukaan Zeus eli kaikkeuden läheisin rakentaja *ei ole korkein jumala*; yhtä vähän kuin Sir Christopher Wren fyysillisessä, inhimillisessä olemusmuodossaan on sama kuin se Järki, joka hänen kauttaan sai aikaan hänen suuret taideluomuksensa. [3]) Homeros siis ei ainoastaan ole vaiti tuosta ensimäisestä Prinsipistä vaan myöskin niistä kahdesta prinsipistä, jotka ovat sitä lähinnä, ja ovat samat kuin Orfeuksen ja Hesiodoksen „Eetteri ja Kaaos", ja Pythagoraan ja Plaatonin „Raja ja Äärettömyys". [4]) Proclus sanoo tästä Korkeimmasta Prinsipistä, että se on „ykseyksien Ykseys ja sisimmän pyhäkön (Adyta) tuolla puolen . . . sanomattomampi kuin itse Äänettömyys ja salatumpi kuin kaiken sisin olemus . . . kätketty tajuttavien jumalien joukkoon". [5])

Thomas Taylor kirjotti v. 1797, että „juutalaiset eivät näy kohonneen korkeammalle . . . kuin maailmankaikkeuden *lähimpään* rakentajaan", koska „Mooses esittää pimeyden syvyyden päällä, edes viittaamattakaan siihen, että senkin olemassaoloon oli joku syy" [6]) — ja tähän voitaisiin nyt lisätä vähän enemmänkin. Juutalaiset eivät ole koskaan raamatussaan — joka on puhtaasti esoterinen, vertauskuvallinen teos — niin syvästi alentaneet kuvannollisesti esitettyä jumaluutta kuin kristityt, jotka ovat omaksuneet Jehovan ainoaksi eläväksi, mutta kuitenkin *personalliseksi* jumalakseen.

Tätä ensimäistä eli oikeammin yhtä ainoata prinsippiä kutsuttiin „taivaan kehäksi" ja sen vertauskuvallisena hierogrammina oli piste ympyrän tai tasasivuisen kolmion sisällä, jolloin piste on Logos. Niinpä *Rig Veedassa*, missä Brahmaata ei edes nimeltä mainita, on maailman synnyn alkuna Hiranjagarbba,

---

[1]) *Ἤτοι μὲν πρώτιστα χάος γένετ᾽* (I, 166). *Γένετο* merkitsi aikaisemmalla ajalla *„synnytettiin"* eikä ainoastaan *„oli"*. (Katso Taylorin „Introd. to the *Parmenides* of Plato", p. 260).

[2]) S. o. jumaltarujen sepittäjien. Suom.

[3]) Chr. Wren oli suuri englantilainen rakennusmestari, joka m. m. on laatinut Lontoon Paavalin-kirkon piirustukset. Suom.

[4]) „Rajan" ja „Äärettömyyden" sekottaminen toisiinsa antoi Kapilalle aihetta moniin teräviin ivailuihin hänen keskustellessaan brahmiini-joogien kanssa, jotka väittivät mystillisissä näyissään näkevänsä „Korkeimman".

[5]) *Ibid.*

[6]) Katso T. Taylorin artikkelia *Monthly Magazinessa*, toistettu *Platonistissa* (helmik. 1887, julk. T. M. Johnson, T. S. J., Osceola, Missouri).

„kultainen muna", ja Pradshaapati (myöhemmin sama kuin Brahmaa), josta kaikki „luojien" järjestöt lähtevät ulos. Monaadi eli piste on alkuperä ja on se yksiö, josta seuraa koko lukujen järjestelmä. Tämä piste on ensimäinen syy, mutta SE, josta se käy ulos eli pikemmin jonka ilmaisu se on, nim. Logos, sivuutetaan vaitiololla. Eikä taas vuorostaan tuo yleismaailmallinen vertauskuva, *piste ympyrän keskellä*, ollut vielä kuitenkaan rakennusmestari vaan sen rakennusmestarin syy; ja rakennusmestari oli siihen tarkalleen samassa suhteessa kuin itse piste ympyrän kehään, jota ei voi määritellä, Hermes Trismegistuksen sanojen mukaan. Porfyrios osottaa, että Pythagoraan monaadi ja duaadi ovat samat kuin Plaatonin Fileboksessa mainittu Ääretön ja Äärellinen, eli hänen sanoillaan ἄπειρον ja πέρας. Ainoastaan jälkimäinen, Äiti, on aineperäinen, edellinen on „kaiken ykseyden syy ja kaikkien olioitten mitta". [1]) Siispä duaadi, Muulaprakriti, Parabrahmanin verho, tämän mukaan näkyy olevan Logoksen äiti ja samalla hänen tyttärensä — s. o. hänen havaintonsa esine — sen synnytetty synnyttäjä ja toisasteinen syy. Pythagoraan mukaan monaadi palaa Äänettömyyteen ja Pimeyteen, niinpiankuin se on kehittänyt kolmion, joka on ilmenneen kaikkeuden perusta.

Muinaisskandinavilaisessa maailmansynnyssä on taaskin sama suhde olemassa.

Alussa oli suuri syvyys (Kaaos), eikä ollut päivää eikä yötä; syvyys oli Ginnungagap, ammottava kuilu, aluton, loputon. Kaikki-isä, luomaton, näkymätön asui kuilun (avaruuden) syvyydessä ja *tahtoi*, ja mitä hän tahtoi, sai olemassaolon. [2])

Tässäkin, kuten hindulaisessa maailmansynnyssä on kaikkeuden kehitys jaettu kahteen vaiheeseen, joita Intiassa kutsutaan Praakrita ja Paadma luomisiksi. Ennenkuin Valkeuden Kodista tulevat lämpimät säteet ovat herättäneet eloa avaruuden suuriin vesiin, tulivat ensimäisen luomisen elementit näkyviin ja niistä muodostui jättiläinen Ymir eli Örgelmir (kirjaimellisesti „kiehuva savi"), alkuaikainen aine, joka on Kaaoksesta erilaistunut. Sitten tulee lehmä Audumla, Elättäjä, [3]) josta syntyy Buri, Synnyttäjä. Tämän poika taas on Bör (Born), — jonka äiti on Bestla, pakkas-jättiläinen, Ymirin poikien tytär — ja hänellä on kolme poikaa, Odin, Willi ja We, eli Henki, Tahto ja Pyhyys. Tämä tapahtui silloin kun pimeys vielä hallitsi avaruudessa ja kun Aasat, luovat voimat eli Dhjaan Tshoohanit, eivät vielä olleet kehittyneet eikä Yggdrasil, ajan ja elämän maailmanpuu, vielä ollut kasvanut, eikä vielä ollut olemassa Walhal-

[1]) *Vita Pythag.* p. 47.

[2]) *Asgard and the Gods,* 22.

[3]) Vaatsh — „soitannollinen lehmä, joka lypsää ravintoa ja vettä" ja antaa meille „ruokaa ja elatusta" *Rig Veedan* kuvauksen mukaan.

laa eli sankarien salia. Skandinavilaisten legendat maapallon ja maailman luomisesta alkavat ajasta ja inhimillisestä elämästä. Kaikki sen edellä käypä on niille pimeyttä, missä Kaikki-isä, kaiken syy, yksin asuu. Kuten *Asgard and the Gods*-kirjan tekijä huomauttaa, vaikka noissa legendoissa käsitys Kaikki-isästä, kaiken alkusyystä, niin „häntä tuskin mainitaan runoissa". Tämä ei johdu siitä, kuten tekijä luulee, että ennen evankeliumin saarnaamista „ei voitu kohota selviin käsityksiin Ikuisesta", vaan siitä, että sen luonne on niin syvä ja esoterinen. Sentähden kaikki luovat jumalat eli *personalliset* jumaluudet alkavat vasta kosmillisen kehityksen toisella asteella. Zeus syntyy Kronoksess*a* ja Kronokses*ta* — Ajasta. Niin myös Brahmaa on Kaalan, „Ikuisuuden ja Ajan" tuote ja ulosvaluma, sillä Kaala on yksi Vishnun nimityksistä. Sentähden huomaamme, että Odin on *jumalien ja Aasojen* isä, kuten Brahmaa on *jumalien ja Asuroiden* isä. Siitä johtuu myös kaikkien tärkeimpien luovien jumalien miesnaisellinen luonne, kreikkalaisten toisesta monaadista aina sefiraan Adam Kadmoniin, *Veedojen* Brahmaahan eli Pradshaapati-Vaatshiin ja Plaatonin kaksisukuiseen asti, joka vain on mukaelma intialaisesta vertauskuvasta.

Alkuperäisen jumalsynnyn paras metafyysillinen määritelmä, veedaantalaisessa hengessä, löytyy T. Subba Row'in kirjotuksessa „Notes on the *Bhagavad Gita*". Parabrahman, tuntematon ja tutkimaton, luennoitsijan esityksen mukaan:

Ei ole minä eikä ei-minä eikä se ole tajunta . . . se ei ole edes Aatmaa . . . mutta vaikkei se itse ole mikään tiedon esine, saattaa se kuitenkin kannattaa ja herättää kaikenlaiset esineet ja kaikkinaiset olemassaolon muodot, jotka tulevat tietämisen esineiksi . . . (Se on) yksi ainoa olemus, josta lähtee olemassaoloon voimakeskus . . . (jota hän kutsuu Logokseksi). [1])

Tämä Logos on hindulaisten Shabda Brahman, jota hän ei edes tahdo kutsua Iishvaraksi („Herra" Jumalaksi), jottei se nimi synnyttäisi sekaannusta ihmisten mieleen. Se on buddhalaisten Avalookiteeshvara, kristittyjen Verbum („Sana") sen todellisessa *esoterisessa* merkityksessä, mutta ei jumaluusoppineitten vääristelemänä.

Se on ensimäinen Dshnaata, eli „minä" Kosmoksessa ja jokainen muu „minä" . . . on ainoastaan sen heijastus ja ilmennys . . . Se on olemassa uinuvana Parabrahmanin helmassa Pralajan aikana . . . (Manvantaran aikana) sillä on oma tajuntansa ja yksilöllisyytensä . . . (Se on voimakeskus, mutta) tällaisia voimakeskuksia on miltei lukemattomia Parabrahmanin helmassa. Ei pidä otaksua, että tämä Logos (-kaan) on (itse Luoja tai) muuta kuin yksityinen voimakeskus . . . Niiden luku on miltei ääretön . . . (Tämä) on ensimäinen minä, joka esiintyy Kosmoksessa ja on kaiken kehityksen päämäärä. (Se on abstraktinen minä) . . . Tämä on Parabrahmanin *ensimäinen* ilmennys (eli olemuspuoli) . . . Kun se kerran lähtee olemassa-

---

[1]) *The Theosophist*, helmik. 1887, pp, 302—3,

oloon tietoisena olentona . . , niin sen ulkokohtaiselta kannalta katsoen Parabrahman näyttäytyy sille Muulaprakritina. Pitäkää tämä mielessänne . . . sillä tässä on aihe siihen vaikeuteen, jota monet veedaantalaista filosofiaa käsittelevät kirjailijat ovat kokeneet, puhuessaan Purushasta ja Prakritista . . . Tämä Muulaprakriti on sille (Logokselle) aineellinen, yhtä hyvin kuin jokainen aineellinen esine meille on aineellinen. Mutta tämä Muulaprakriti ei ole sen enempää Parabrahman kuin joukko patsaan ominaisuuksia on itse tuo patsas. Parabrahman on ehdoton ja absolutinen todellisuus ja Muulaprakriti on jonkinmoinen sen yli heitetty verho. Parabrahmania itsessään ei voi nähdä sellaisena kuin se on. Logos näkee sen verhon peittämänä ja tämä verho on kosmillisen aineen ääretön laajuus . . . Parabrahman, joka toisaalta esiintyy minänä ja toisaalta Muulaprakritina, toimii ainoana voimalähteenä Logoksen kautta. [1])

Ja luennoitsija selittää hienolla vertauksella, mitä hän tarkottaa tällä „toimimisella", kun toimija on Jokin, mikä on *Ei-mitään*, vaikka se on *KAIKKI*. Hän vertaa Logosta aurinkoon, jonka kautta säteilee ulos valoa ja lämpöä, vaikka sen voima, sen valo ja lämpö on jossakin tuntemattomassa tilassa alati avaruudessa ja leviää yltympäri ainoastaan *näkyvänä* valona ja lämpönä, jonka pelkkänä välittäjänä on aurinko. Tämä on ensimäinen kolmenkertainen hypostasi eli olemusperusta. Nelinäisyys syntyy, kun tähän tulee lisäksi Logoksen valuttama *elähyttävä valo*.

Juutalaiset kabbalistit tämän esittivät tavalla, joka esoterisesti on sama kuin veedaantalaisten selitys. He opettivat, että Ain Sufia ei voi käsittää eikä sijottaa eikä nimittää, vaan se on kaiken Syytön Syy. Tästä johtuu sen nimitys, Ain Suf, joka on kielteinen sanamuoto: „tutkimaton, tajuamaton, nimittämätön". Senpätähden he tekivät siitä rajattoman kehän, pallon, jonka ääripintaa ei mikään ihmisäly suurimmilla ponnistuksillaan voi käsittää. Eräs henkilö, joka on mitä perinpohjaisimmin paljastanut suuren osan kabbalistisesta järjestelmästä, mitä tulee yhteen sen merkityksistä, nim. sen luku- ja mittausoppi-esoterismiin, kirjottaa:

Sulkekaa silmänne ja koettakaa omasta havaintokeskuksestanne käsin ajatella ulospäin joka suunnalle äärimmäisen pitkälle. Silloin huomaatte, että samanlaiset tajunnansäteet jännittyvät yhtäläisesti kaikkiin suuntiin, niin että käsityskyvyn suunnattomin ponnistus aina loppuu *pallomaiseen holviin*. Tämän pallon rajana on ehdottomasti suuri ympyrä ja suorat ajatuksensäteet joka taholle tulevat olemaan ympyrän suorat sädeviivat. Tämän siis *täytyy* olla, inhimillisesti puhuen, äärimmäisin, kaikkisisältävä käsitys *ilmenneestä* Ain Sufista. Se muodostuu geometriseksi kuvioksi, nim. ympyräksi, jonka ominaispiirteet ovat käyrä kehä ja suoraviivainen halkaisija, säteihin jaollinen. Sentähden geometrinen kuva on ensimäinen huomattava yhteydenväline Ain Sufin ja ihmisälyn välillä. [2])

Tämä suuri ympyrä, jonka itämainen esoterismi supistaa pisteeksi rajattoman kehän sisällä, on Avalookiteeshvara, Logos eli Verbum, josta T. Subba

[1]) *Ibid.* p. 304.

[2]) *The Masonic Review* kesäk. 1886.

Row puhuu. Mutta tämä ympyrä eli ilmennyt Jumala on meille yhtä tuntematon, paitsi *ilmenneen* maailmansa kautta, kuin tuo *YKSI*, vaikka se on helpompi eli mahdollisempi käsite meidän korkeimmalle käsityskyvyllemme. Tämä Logos, joka lepää Parabrahmanin helmassa Pralajan aikana, kuten „minämme uinuu (meissä) Sushuptin aikana“ eli unessa, tämä Logos, joka ei voi tuntea Parabrahmania muuten paitsi Muulaprakritina — koska jälkimäinen on kosmillinen huntu, s. o. „kosmillisen aineen ääretön laajuus“ — se on siis ainoastaan Kosmoksen luomiseen tarvittava elimistö, minkä kautta säteilee Parabrahmanin Voima ja Viisaus, Parabrahmanin, *joka Logokselle on yhtä tuntematon kuin meillekin.* Sitäpaitsi, koska Logos on meille yhtä tuntematon kuin Parabrahman todellisuudessa on Logokselle tuntematon, niin sekä itämainen esoterismi että Kabbala, saadakseen Logoksen meidän käsityskykymme piiriin, ovat hajottaneet abstraktisen yhdistelmän konkretisiin kuviin, nim. tämän Logoksen heijastuksiin ja moninaisiin olemuspuoliin, kuten Avalookiteeshvaraan, Brahmaahan, Ormazdiin, Osirikseen, Adam Kadmoniin, kutsuttakoon niitä millä nimellä tahansa; nämä olemuspuolet eli manvantariset vuodatukset ovat Dhjaan Tshoohaneja, Elohimeja, Deevoja, Amshaspendejä j. n. e. Metafyysikot selittävät viimemainittujen juuren ja synnyn, T. Subba Rowin sanojen mukaan, Parabrahmanin ensimäiseksi ilmennykseksi, „korkeimmaksi kolminaisuudeksi, mitä me kykenemme käsittämään“, joka kolminaisuus on: Muulaprakriti eli verho, Logos ja (kolmanneksi) Logoksen tajuinen mahti eli sen voima ja valo, jota *Bhagavadgiitaassa* kutsutaan Daiviprakritiksi. Toisin sanoen se on „aine, voima ja minä eli Itsen ainoa juuri, josta jokainen muu minuuden muoto on vain ilmennys eli heijastus“ Siis ainoastaan tässä tajunnan, älyllisen ja fyysillisen käsityskyvyn, valossa voi *käytännöllinen* salatiede tuoda Logoksen näkyväisyyteen geometristen kuvioitten avulla, jotka tarkoin tutkittuina antavat tieteellisen selityksen siitä todellisesta ulkokohtaisesta olemassaolosta, [1]) mikä on „Jumalallisen Sofian (Viisauden) seitsemällä pojalla“. Tuleepa se myös todistamaan vielä keksimättömiä avaimia käyttämällä, että mitä ihmiskuntaan tulee, nämä „seitsemän poikaa“ ja niiden lukemattomat vuodatukset, personoidun voiman keskukset, ovat ehdoton välttämättömyys. Poistakaa ne, niin olemassaolon ja ihmiskunnan salaisuus *ei koskaan tule ratkaistuksi, ei edes suunnilleenkaan.*

Tämän valon kautta on kaikki luotu. Tämä älyisen *ITSEN* juuri on myös fyysillisen minän juuri, sillä tämä valo on meidän ilmenneessä maailmassamme Muulaprakritin muunnelmä, jota *Veedoissa* kutsutaan Aditiksi. Kolman-

---

[1]) „Ulkokohtaisesta“ — tietysti Maajaan maailmassa; kuitenkin se on yhtä todenperäinen kuin mekin olemme.

nessa olemuspuolessaan se tulee Vaatshiksi, [1]) Logoksen tyttäreksi ja äidiksi, kuten Isis on Osiriksen tytär ja äiti (koska Osiris on Horus), ja kuten Muut, Ammonin tytär, puoliso ja äiti, on egyptiläisten kuu-salanimi. Kabbalassa Sefira on sama kuin Shekinah ja on toisessa yhdistelmässään taivaallisen ihmisen, Adam Kadmonin puoliso, tytär ja äiti, vieläpä yhtäläistynyt häneen, kuten Vaatsh on samaa kuin Brahmaa ja kutsutaan naiselliseksi Logokseksi. *Rig Veedassa* Vaatsh on „mystillinen puhekyky“, jolta ihminen saapi salaisen tiedon ja viisauden, ja sentähden Vaatshin sanotaan „yhtyneen Risheihin“. Hän on „jumalien synnyttämä“, hän on jumalallinen Vaatsh, „jumalien kuningatar“ ja hänet yhdistetään Sefirotheihin. Sitäpaitsi häntä kutsutaan „*Veedojen* äidiksi“, koska „hänen voimiensa kautta (mystillisen *Puheen* avulla) Brahmaa paljasti *Veedat* ja myöskin Vaatshin voimalla sai aikaan maailmankaikkeuden“, s. o. puheen ja sanojen avulla, joiden yhdistelmää kutsutaan „Sanaksi ja luvuiksi. [2])

Mutta kun Vaatshia myöskin sanotaan Dakshan tyttäreksi, „sen jumalan, joka elää kaikissa Kalpoissa“, näkyy siitä hänen harha-luonteensa; Pralajan aikana hän katoaa, sulautuneena ainoaan, kaikkinielevään Säteeseen.

Mutta yleismaailmallisessa esoterismissa, itä- ja länsimaisessa, on kaikilla näillä luonnon naisellisen voiman personoitumilla kaksi erilaista olemuspuolta: sisäinen (noumenollinen) puoli ja ilmiöllinen (fenomenalinen). Toinen on sen puhtaasti metafyysillinen puoli, jota oppinut luennoitsija on kuvannut sarjassa „Notes on the *Bhagavad Gita*“; toinen on maallinen ja fyysillinen ja samalla *jumalallinen* käytännöllisen ihmiskäsityksen ja salatieteen kannalta. Ne ovat kaikki vertauskuvia ja personoitumia, jotka edustavat Kaaosta, suurta syvyyttä eli avaruuden alkuvesiä, sitä läpitunkematonta verhoa, mikä on TUTKIMATTOMAN ja luomiston Logoksen välillä. „Yhdistyen järjellään Vaatshiin Brahmaa (Logos) loi alkuvuodet.“ *Katha Upanishadissa* tämä sanotaan vielä selvemmin:

> Pradshaapati oli tämä maailma. *Vaatsh oli hänen lähin auttajansa.* Hän yhdistyi Vaatshiin . . . ja se loi nämä luontokappaleet ja sulautui taas Pradshaapatiin.

Tämä tekee Vaatshin ja Sefiran yhdeksi jumalatar Kuan-Jinin kanssa, joka eksoterisessa buddhalaisuudessa on „Armollinen Äiti“, sielun jumalallinen ääni, ja yhdeksi Kuan-Shai-Jinin, Logoksen, Luomissanan kanssa sekä samalla

---

[1]) „Kosmillisen ilmennyksen kuluessa tämä Daiviprakriti ei enää ole Logoksen äiti vaan olisi oikeammin puhuen kutsuttava hänen tyttärekseen“ („Notes on the *Bhagavad Gita, op. cit.* p. 305).

[2]) Ne viisaat miehet, jotka samoinkuin Stanley Jevons meidän aikanamme, ovat keksineet keinon saattaakseen käsittämättömän pukeutumaan käsitettävään muotoon, ovat voineet niin tehdä ainoastaan lukuihin ja geometrisiin kuvioihin turvautumalla.

sen Äänen kanssa, joka kuuluvasti puhuu Vihityille, esoterisen buddhalaisuuden opin mukaan. Heprealaisten Bath Kol, Filia Vocis eli „jumalallisen äänen tytär", joka vastasi temppelin esiripun takaa armoistuimen päältä, on myös — tämän tulos.

Ja tässä me voimme ohimennen viitata niihin moniin vääriin syytöksiin, joita Intian „hyvät ja hurskaat" lähetyssaarnaajat tekevät maan omaa uskontoa vastaan. Tuo *Shatapatha Braahmanassa* tavattava allegoria, että Brahmaa ihmisten isänä toimitti ihmissuvun synnytystyön olemalla epäpuhtaassa yhteydessä oman tyttärensä Vaatshin kanssa, jota myös kutsutaan Sandhjaaksi, „Hämäräksi" ja Shataruupaaksi, „tuhatmuotoiseksi" — se allegoria viskataan alituisesti brahmiineille vasten suuta heidän „kirotun, valheellisen uskontonsa" tuomioksi. Mutta europpalaiset unohtavat häveliäästi sen tosiasian, että patriarkka Lot tulee samaan rikokseen syypääksi *ihmismuodossaan*, [1]) jotavastoin Brahmaa eli oikeammin Pradshaapati *kauriin* muodossa teki huorin tyttärensä kanssa, jolla oli naarashirven (roohit) ruumis. Ja sitäpaitsi *syntiinlankeemuskertomus* 1 Moos. 3 luvussa esoterisesti luettuna esittää saman asian. Muuten varmasti intialaiseen allegoriaan kätkeytyy *kosmillinen* eikä fysiologinen merkitys, koska Vaatsh on Aditin je Muulaprakritin eli Kaaoksen muunnelma ja Brahmaa on Naaraajanan muunnelma, joka on luontoon yhtynyt ja luontoa hedelmöittävä Jumalan Henki. Tässä intialaisessa käsityksessä ei siis ole ensinkään mitään sukupuolista ainesta.

Kuten jo sanottu, Aditi-Vaatsh on naisellinen Logos eli Verbum, Sana, ja Sefira Kabbalassa on samaa. Nämä naiselliset Logokset ovat kaikki *noumenolliselta* puoleltaan Valon ja Äänen ja Eetterin vastaavaisuuksia ja todistavat, kuinka hyvin muinaiskansat tunsivat tavallista luonnontiedettä, sellaisena kuin sitä nykyään käsitetään, ja myöskin sellaisena kuin se tiede on synnyltään henkisissä ja astralisissa piireissä.

> Vanhat kirjottajamme sanovat, että Vaatsh on neljää laatua. Näitä kutsutaan nimillä Paraa, Pashjanti, Madhjamaa, Vaikharii. Tämän ilmotuksen voitte löytää itse *Rig Veedasta* ja useista *Upanishadeista*. Vaikharii Vaatsh on se ääni, jonka me lausumme.

Se on ääni, *puhe*, se mikä tulee yhden fyysillisen aistimemme käsitettäväksi ja sille ulkokohtaiseksi ja voidaan saattaa aistimuslakien alaan. Sentähden:

> Jokainen Vaikharii Vaatshin muoto on olemassa Madhjamaa- . . Pashjantii- ja viimeksi Paraa-muodossaan . . . Syy, miksi tätä Pranavaa [2]) kutsutaan Vaatshiksi, on se, että suuren Kosmoksen neljä prinsippiä vastaavat näitä neljää Vaatshin muotoa . . . Koko Kosmos ulko-

---

[1]) 1 Moos. 19: 30—38. Suom.

[2]) Pranava, Om, on mystillinen sana, jonka joogit lausuvat mietiskelyssään; Pranava on kenties kaikkein tärkein niistä sanoista, joita eksoteriset kommentatorit kutsuvat Vjaakriteiksi (eli „tulisiksi"), nim. Aum, Bhuuh, Bhuvah, Svah (s. o. Oom, maa, ilmankansi, taivas). Ne

kohtaisessa muodossaan on Vaikharii Vaatsh; Logoksen valo on Madhjamaa muoto ja Logos itse on Pashjantii muoto. Parabrahman taas on Vaatshin Paraa-puoli (kaikkien noumenoiden tuolla puolen oleva noumenon). [1])

Siten Vaatsh, Shekinah ja Pythagoraan „taivaanpiirien harmonia" merkitsevät samaa, jos esimerkin vuoksi luomme silmämme kolmeen (näennäisesti) kaikkein erilaisimpaan uskonfilosofiaan maailmassa, nim. hindulaiseen, kreikkalaiseen ja kaldealais-heprealaiseen. Näitä personoitumia ja allegorioita voidaan katsoa *neljältä* pää-näkökannalta ja *kolmelta* vähemmältä eli yhteensä *seitsemältä*, kuten esoterismissa. Paraa muoto on se alati itsekohtainen ja uinuva valo ja ääni, joka ikuisesti pysyy TUTKIMATTOMAN helmassa; kun se siirtyy Logoksen aatteiluksi eli sen kätketyksi valoksi, kutsutaan sitä Pashjantiiksi, ja kun se tulee *ilmaistuksi* valoksi, on se Madhjamaa.

Kabbala antaa seuraavan määritelmän:

On kolmenlaatuista valoa ja se (neljäs), mikä läpäisee muut; (1) selvä ja läpitunkeva, *ulkokohtainen* valo; (2) *heijastunut* valo, ja (3) *abstraktinen* valo.

Kymmentä Sefirothia, kolmea ja seitsemää, kutsutaan Kabbalassa kymmeneksi sanaksi, DBRIM (Dabarim), luvuiksi ja taivaallisen valon vuodatuksiksi, joka valo on sekä Adam Kadmon että Sefira, Pradshaapati-Vaatsh eli Brahmaa. Valo, ääni, luku ovat Kabbalassa luomisen kolme tekijää. Parabrahmania ei voi tuntea muuten kuin loistavan pisteen, Logoksen kautta, joka ei tunne Parabrahmania vaan ainoastaan Muulaprakritin. Samaten Adam Kadmon tunsi ainoastaan Shekinahin, vaikka hän oli Ain Sufin käyttöväline. Ja Adam Kadmonina hän on esoterisen tulkinnan mukaan kymmenluvun, Sefirothien kokonaisuus, ollen itse kolminaisuus eli Tutkimattoman Jumaluuden kolme ominaisuutta yhdessä. [2]) „Kun taivaallinen ihminen (eli Logos) ensinnä otti itselleen Kruunun [3]) (Ketherin) muodon ja yhtäläistyi Sefiraan, saattoi hän seitsemän loistavaa valoa vuotamaan siitä (Kruunusta)", joka yhteensä teki kymmenen. Niin myös Brahmaa-Pradshaapati, kun hän erosi Vaatshista, kuitenkin pysyen siihen yhtäläistyneenä, saattoi seitsemän Rishiä, seitsemän Manua eli Pradshaa-

---

lausutaan hengitystä pidättäen. Katso *Manu*, II, 76—81 ja Mitaksharan selitystä *Jaadshnavaakhja-Smritiin*, I, 23. Mutta esoterinen selitys menee koko joukon pitemmälle.

[1]) „Lectures on the *Bhagavad Gita*", *ibid.* p. 307.

[2]) Tätä kolminaisuutta kutsutaan allegorisesti „Vishnun kolmeksi askeleeksi", joka merkitsee — Vishnua näet ulkonaisessa uskonnossa pidetään Äärettömyytenä — että Parabrahmanista lähti Muulaprakriti, Purusha (Logos) ja Prakriti; neljä Vaatshin muotoa — se kun itse on niiden yhdistelmä. Ja Kabbalassa Ain Suf, Shekinah, Adam Kadmon ja Sefira, nämä neljä, eli kolme, vuodatusta ovat erillään toisistaan — ja kuitenkin Yhtä.

[3]) Kts. Kaldealaista *Lukujen Kirjaa*. Tavallisessa Kabbalassa Jehovan nimi on Adam Kadmonin tilalla.

patia lähtemään siitä Kruunusta. *Ulkonaisessa uskonnossa* löydetään aina 10 ja 7 Sefiran eli Pradshaapatin lukuina; *esoterisessa* tulkinnassa aina 7, ja 3 jotka myöskin tekevät 10. Ainoastaan kun ne ilmennyksen piirissä jaetaan kolmeen ja seitsemään, muodostavat ne ⦶, miesnaisellisen ja ⊕, eli X-kuvion ilmenneenä ja erilaistuneena.

Tämä auttanee tutkijaa ymmärtämään, miksi Pythagoras piti Jumaluutta, Logosta, ykseyden keskuksena ja harmonian lähteenä. Me sanomme, että tämä Jumaluus oli Logos eikä monaadi, joka asuu yksinäisyydessä ja äänettömyydessä, koska Pythagoras opetti, että ykseys *ei ole mikään luku*, se kun on jaoton. Ja tästä syystä kokelaalta, joka pyrki hänen kouluunsa, vaadittiinkin, että hän jo oli alkuaskeleina tutkinut aritmetikan, astronomian, geometrian ja *musikin* tieteitä, joita pidettiin matematikan neljänä osastona. [1]) Tämä taas selittää, miksikä pythagoralaiset väittivät, että lukujen opin, esoterismin kaikkein korkeimman tiedon, paljastivat ihmiselle taivaalliset jumalat; että maailman herätti Kaaoksesta Ääni eli Harmonia ja että se rakennettiin soitannollisten suhteiden mukaisesti; että ne seitsemän planettaa, jotka johtavat kuolevaisten kohtaloja, ovat keskenään sopusointuisessa liikkeessä, ja kuten Censorinus sanoo:

> Niillä on sävelten intervalleja vastaavat välimatkat, niin että ne aikaansaavat erilaisia mutta täydellisesti yhteensointuvia ääniä ja siten synnyttävät mitä ihanimman säveleen, joka meille on kuulumaton ainoastaan sen vuoksi, että sen kaiku on niin valtaava, etteivät korvamme sitä jaksa ottaa vastaan.

Pythagoralaisessa jumalsynnyssä lueteltiin taivaallisen sotajoukon ja jumalien hierarkiojen luvut ja ne ilmaistiin myös lukujen nimillä. Pythagoras oli Intiassa tutkinut esoterista tiedettä ja sentähden tapaamme hänen oppilaittensa sanovan:

> Monaadi (ilmennyt Yksi) on kaikkien olioitten perusta. Monaadista ja rajottamattomasta kaksiosta (Kaaoksesta) syntyvät luvut; luvuista pisteet; pisteistä viivat; viivoista pinnat; pinnoista kappaleet; näistä kiinteät esineet, joiden elementit (ainekset) ovat neljä: tuli, vesi, ilma, maa; kaikista näistä on maailma kokoonpantu, mutta muuttuneina (vastaavaisissa suhteissa) ja aivan toisessa muodossa. [2])

Joskaan tämä ei kokonaan paljasta mysteriota, voi se ainakin kohottaa yhtä lievettä noista ihmeellisistä allegorioista, mitkä on pantu peittämään Vaatshia, kaikkein salaperäisintä brahmalaisista jumalattarista. Häntähän kutsutaan „*soitannolliseksi* lehmäksi, joka lypsi ravintoa ja vettä" (maa kaikkine mystillisine voimineen); ja toisessa kohdassa hän on se, „joka meille antaa ravintoa ja

---

[1]) Justinus Marttyyri kertoo, että hänet pythagoralaiset hylkäsivät hänen pyrkiessään heidän kouluunsa, koska hän ei ollut noihin neljään tieteeseen perehtynyt.

[2]) Diogenes Laertius, *Vit. Pythag.*

elatusta" — fyysillinen maa. Isis on myöskin mystillinen luonto sekä maa; ja hänen lehmänsarvensa tekevät hänet samaksi kuin Vaatshin, joka korkeimmassa muodossaan tunnetaan Paraan nimellä, mutta luomiston alimmassa eli aineellisessa päässä tulee Vaikhariiksi. Siksipä hän on mystillinen, vaikkakin fyysillinen, luonto kaikkine taikakeinoineen ja -ominaisuuksineen.

Taas puheen ja äänen jumalattarena ja Aditin muunnelmana hän on Kaaos yhdessä merkityksessä. Ainakin hän on „jumalien äiti" ja Brahmaasta, Iishvarasta eli Logoksesta ja Vaatshista täytyy todellisen *ilmenneen* jumalsynnyn lähteä, kuten Kabbalassa Adam Kadmonista ja Sefirasta. Tuolla puolella on kaikki pimeyttä ja abstraktista aatteilua. Mutta kun tulee kysymys Dhjaan Tshoohaneista ja jumalista, on tietäjillä, profetoilla ja yleensä adepteilla luja maaperä jalkainsa alla. Olkoon hän Aditi tai kreikkalaisten gnostikkojen Jumalallinen Sofia, on hän seitsemän pojan, „läsnäolon" tai „syvyyden enkeleiden" äiti eli *Kuolleiden Kirjan* Suuri Viheriäinen. *Dzjanin Kirja* eli „todellisen, mietiskelyllä saavutetun, tiedon kirja", sanoo:

Suuri Äiti lepäsi pitäen sylissään △ ja | ja □, toisen | ja ☆ [1]*, valmiina synnyttämään □ △ |*|:n (eli 4,320,000, *ajankierroksen) mahtavat pojat, joiden vanhemmat ovat* ○ (ympyrä) *ja . (piste).*

Jokaisen 4,320,000 kautisen ajankierroksen alussa seitsemän, tai niinkuin muutamat kansat sanoivat, kahdeksan, suurta jumalaa astuu alas perustamaan uuden olioitten järjestyksen ja antamaan sysäyksen uudelle kierrokselle. Tuo *kahdeksas* jumala oli yhdistävä piste eli Logos, katsottuna sotajoukostaan erotettuna eksoterisen dogmin mukaan, aivan niinkuin kirkoissa nykyään pidetään muinaisten kreikkalaisten kolmea jumalallista *olemusperustaa* (hypostasista) kolmena eri *personana.* Niinkuin kommentatori sanoo:

Mahtavat suorittavat suuria töitänsä ja jättävät jälkeensä katoomattomia muistomerkkejä käyntinsä muistoksi, joka kerran kuin tunkevat läpi maajaa-(harha-) verhomme (ilmakehän). [2]

Niinpä meille opetetaan, että suuret pyramidit rakennettiin näiden suoranaisen valvonnan alaisina, „silloin kun Dhruva (silloinen „pohjantähti") oli alimmalla kohdallaan ja Krittikaat („seulaiset", plejaadit) katselivat hänen päänsä yli (s. o. olivat samalla meridianilla, mutta ylempänä), tarkastaakseen jättiläisten työskentelyä". Koska siis ensimäiset pyramidit rakennettiin Tähtivuoden alka-

---

[1]) 31415 eli π, yhteenveto eli taivaallinen joukko *yhtyneenä* Logokseen ja pisteeseen, jota roomalaiskatolisuudessa kutsutaan „läsnäolon enkeliksi" tai hepreankielellä Mikaeliksi סיכאל, „joka on (samanlainen tai sama) kuin Jumala", sen ilmennyt edustaja.

[2]) Esiintyen ajankierrosten alussa samoinkuin jokaisen 25,868 vuoden pituisen Tähtivuoden alussa. Siitä Kabeira eli Kabarim Kaldeassa sai nimensä, sillä se merkitsee „taivaan mitat", sanasta *Kob,* „mitta" ja *Urim,* „taivaat".

essa Dhruvan (Alpha Polariksen) alla, on sen täytynyt tapahtua yli 31,000 vuotta (31,105) sitten. Bunsen oli oikeassa myöntäessään Egyptille yli 21,000 vuoden pituisen iän, mutta tämä myönnytys tuskin tyhjentää koko totuutta tässä kysymyksessä. Niinkuin Mr. Gerald Massey sanoo:

Ne kertomukset, joita on kuultu egyptiläisiltä papeilta ja muilta Egyptin ajanlaskusta, alkavat nykyään näyttää vähemmän valheentapaisilta kaikkien niiden mielestä, jotka ovat vapautuneet raamatun kirjaimen orjuudesta. Viime aikoina on löydetty kirjotuksia Sakkarahista, joissa mainitaan kaksi sothialaista aikakautta . . . pantuja muistiin tuolla ajalla, josta nyt on kulunut 6,000 vuotta. Kun Herodotos kävi Egyptissä, olivat egyptiläiset jo — kuten nykyään tunnetaan — panneet muistiin ainakin viisi eri sothialaista 1,461 vuoden pituista aikakautta . . .

Papit kertoivat kreikkalaiselle kyselijälle, että he olivat laskeneet aikaa niin kauan sitten, että aurinko oli kahdesti noussut siitä kohdasta, missä se silloin laski, ja kahdesti laskenut siinä, mistä se silloin nousi. Tämä . . . voi luonnon tosiasiana olla mahdollista ainoastaan kahden päiväntasauskohdan siirtymiskauden kautta, joka tekee 51,736 vuotta. [1])

Mor Isaac [2]) osottaa, että muinaiset syyrialaiset määrittelivät „Valtiaitten“ ja „toimivien jumalien“ maailman samalla tavalla kuin kaldealaiset. Alin maailma oli kuunalainen — meidän maamme — ja sitä vartioivat ensimäiset eli alimmat *enkelit;* seuraava asteeltaan oli Merkurius, jota *pääenkelit* hallitsivat; sitten tuli Venus, jonka jumalat olivat *Valtoja;* neljäs oli aurinko, meidän järjestelmämme korkeimpien ja mahtavimpien jumalien, kaikkien kansojen aurinkojumalien valtakunta ja alue; viides oli Mars, *Hyveitten* hallitsema; kuudes oli Belin eli Jupiterin maailma, jota *Herraudet* johtivat; seitsemäs, Saturnuksen maailma, *Valtaistuinten* hallitsema. Nämä ovat muoto-maailmat. Niiden yläpuolella on kolme korkeampaa, jotka taas muodostavat seitsenluvun, koska kolmea *korkeinta* „ei voi sanoa eikä nimittää“. Kahdeksas, joka on muodostunut 1,122 tähdestä, on *Kherubien* valtakunta; yhdeksäs, joka kuuluu *vaeltaviin* ja etäisyytensä vuoksi lukemattomiin tähtiin, on *Serafien* alue; kymmenennestä Kircher, toistaen Mor Isaacia, sanoo, että se on kokoonpantu „näkymättömistä tähdistä, joita — he sanoivat — voisi pitää pilvinä, niin yhteen sulloutuneita kun ovat siinä vyöhykkeessä, jota me kutsumme linnunradaksi („maitotieksi“ *Via Straminis*)“, ja kän kiiruhtaa selittämään, että „nämä ovat Luciferin tähdet, jotka hänen kanssaan huuhtoutuivat kauhistuttavaan haaksirikkoon“. Mitä senjälkeen tulee tuolla puolla kymmenen maailman (meidän nelinäisyyden) eli Aruupa maailman, eivät syyrialaiset voineet sanoa. „Sen he vain tiesivät, että siitä alkaa rannaton ja käsittämätön Äärettömyyden Valtameri, todellisen Jumaluuden asunto, rajaton ja loputon“.

Champollion todistaa, että egyptiläisillä oli sama usko. Hermes puhuu Isästä-Äidistä ja Pojasta, jonka henki — kokonaissummana jumalallinen *Fiat*

---

[1]) *The Natural Genesis,* II, 316.

[2]) Katso Kircherin *Oedipus Aegypt.,* II, 423.

(„tapahtukoon!") — muodostaa maailmankaikkeuden, ja sanoo sitten: „Seitsemän toimeenpanijaa (Media) muodostettiin myöskin sulkemaan aineelliset (eli ilmenneet) maailmat piiriensä sisään ja näiden toimeenpanijoitten toimintaa kutsuttiin Kohtaloksi". Hän luettelee vielä seitsemän ja kymmenen ja kaksitoista järjestöä, mutta kävisi liian pitkäksi mainita ne tässä erikseen.

Koska t:ri Weber y. m. vakuuttavat, että *Rig Vidhaana* samoinkuin *Brahmaanda Puraana* ja kaikki senlaatuiset teokset, joko ne kuvaavat *Rig Veedan mantrojen* vaikuttavaisuutta tai tulevia Kalpoja, ovat vain uudenaikaisia laitoksia, „jotka arvattavasti ovat samanaikuisia kuin *Puraanat*", niin on tässä hyödytöntä kääntää lukijaimme huomiota niiden mystillisiin selityksiin; sillä yhtä hyvin voisimme toistaa otteita niistä ikimuinoisista kirjoista, jotka ovat aivan tuntemattomia orientalisteille. Nuo teokset selittävät sen asian, joka on ollut tutkijoiden arvotuksena, nim. että Saptarshit, Brahmaan „järkisyntyiset pojat" mainitaan *Shatapatha Braahmanassa* yhtenä nimisarjana; Mahaabhaaratassa toisena sarjana; ja että *Vaaju Puraana* tekee niistä *yhdeksän* eikä *seitsemän* Rishiä, lisäämällä luetteloon Bhrigun ja Dakshan. Mutta samaten tapahtuu kaikissa eksoterisissa kirjoissa. Salainen oppi antaa pitkän sukuluettelon Risheistä, mutta erottaa ne moneen luokkaan. Niinkuin egyptiläisten jumalat, jotka jaettiin seitsemään, vieläpä kahteentoista luokkaan, niin myöskin intialaiset Rishit jaetaan eri tavalla hierarkioihin. Ensimäiset kolme ryhmää ovat jumalalliset, kosmilliset ja kuunalaiset. Sitten tulevat meidän tähtikuntamme aurinkojumalat, planetariset, maanalaiset ja viimeksi puhtaasti inhimilliset — sankarit ja Maanushit.

Tässä kohdin me kuitenkin olemme tekemisissä ainoastaan Kosmosta aikaisempien, jumalallisten jumalain, Pradshaapatien eli Seitsemän Rakentajan kanssa. Tämä ryhmä tavataan ehdottomasti jokaisessa luomisopissa. Koska muinais-egyptiläiset asiakirjat ovat kadonneet ja siksi M. Masperon sanoilla, „käsillä olevat ainekset ja historialliset tiedot Egyptin uskonnollisen kehityksen tutkimukseksi eivät ole täydellisiä eivätkä aina ymmärrettäviä", niin täytyy vedota hautapatsaissa oleviin hymneihin ja kirjotuksiin, jotta salaisesta opista ilmi tuodut väitteet saisivat joko osittaista tai suoranaista vahvistusta. Muuan tuollainen kirjotus näyttää, että Osiris, niinkuin Brahmaa-Pradshaapati, Adam Kadmon, Ormazd ja monet muut Logokset, oli „luojien" eli rakentajien ryhmän päämies ja yhdistelmä. Ennenkuin Osiris tuli Egyptin „Ainoaksi" ja *Korkeimmaksi* jumalaksi, palveltiin häntä Abydoksessa Rakentajien taivaallisen joukon päämiehenä, jotka Rakentajat kuuluivat kolmesta järjestöstä korkeampiin. Hymni, joka on kaiverrettuna eräästä Abydoksen haudasta (3:s registeri) esille kaivettuun lupauspatsaaseen, puhuttelee Osirista seuraavasti:

Tervehdys sinulle, oi Osiris, Sebin vanhempi poika; sinä mahtavin kuudesta jumalatar Nuu'sta (alkuvedestä) lähteneestä jumalasta, sinä isäsi Ra'n suuri suosikki; Isien Isä, Jatkuvai-

suuden Kuningas, Ikuisuuden Mestari . . . joka heti lähdettyäsi Äitisi sylistä, kokosit kaikki Kruunut ja kiinnitit Uraeuksen (käärmeen eli *nadshan*) [1]) päähäsi; monimuotoinen jumala, jonka nimi on tuntematon ja jolla on monta nimeä eri kaupungeissa ja maakunnissa.

Osiris, joka tulee alkuvesistä esiin, kruunattuna Uraeuksella (kosmillisen tulen käärme-kuvalla) ja on itse *seitsemäs* kuuden alku-jumalan yläpuolella, jotka ovat lähteneet Isästä-Äitistä, Nuusta ja Nuutista, taivaasta — kuka hän voi olla muu kuin korkein Pradshaapati, korkein Sefira, korkein Amshaspend, Ormazd! Varmaa on, että viimemainittu kosmillinen ja aurinko-jumala oli (Zoroasterilaisen) uskonnon alkukehityksessä samassa asemassa kuin se pääenkeli, „jonka nimi oli salainen". Tämä pääenkeli oli Mikael, juutalaisten „*salatun* jumalan" edustaja maan päällä; lyhyesti sanoen, hänen olivat ne „kasvot", joiden sanotaan käyneen juutalaisten edellä „tulenpatsaana". Burnouf sanoo: „Seitsemän Amshaspendia, jotka mitä varmimmin ovat samat kuin pääenkelit, merkitsevät myöskin jumalallisten hyveitten personoitumia". [2]) Ja nämä pääenkelit siis ovat yhtä varmasti myös hindulaisten Saptarshit, vaikka onkin miltei mahdotonta kutakin rinnastaa sen pakanalliseen esityyppiin ja vastaavaisuuteen, koska niillä kaikilla, kuten Osiriksella, oli „monta nimeä eri kaupungeissa ja maakunnissa". Muutamia tärkeimmistä kuitenkin tulemme kohdallansa mainitsemaan.

Yksi asia on siis eittämättömästi todistettu. Mitä enemmän tutkimme *personallisten* jumalien järjestöjä ja löydämme niiden samaisuuden, sitä enemmän todistuksia saamme siitä, ettei ole ainoatakaan niistä, menneistä tai nykyisistä, mitä tunnemme historian varhaisimmista päivistä asti, joka ei kuuluisi kosmillisen ilmennyksen kolmanteen asteeseen. Jokaisessa uskonnossa huomaamme kaiken perustana Salatun Jumaluuden; senjälkeen seuraa siitä lähtenyt Säde, joka lankee kosmilliseen aineeseen, — *ensimäinen* ilmennys; sitten mies-naisellinen tulos, kaksisukuinen abstraktinen voima personoituna — *toinen* aste; tämä lopuksi erottautuu *kolmannessa* asteessa seitsemäksi voimaksi, joita kaikki muinaiset uskonnot kutsuvat „seitsemäksi voimaksi" ja kristityt „jumalallisiksi hyveiksi". Myöhemmät selitykset ja abstraktis-metafyysilliset määritelmät eivät ole estäneet roomalaista ja kreikkalaista kirkkoa palvelemasta näitä „hyveitä" määrättyjen seitsemän pääenkelin nimillä ja näiden personoituina muotoina. *Drushimin Kirjassa* [3]) Talmudissa tehdään näiden ryhmien välillä erotus, joka tarjoo oikean kabbalistisen selityksen. Siinä sanotaan:

---

[1]) Egyptiläinen sana Nadsha muistuttaa suuresti intialaista Naagaa eli käärme-jumalaa. Brahmaa ja Shiva ja Vishnu kantavat kaikki päässään Naagoja (käärmeitä) ja ovat muutenkin niiden kanssa tekemisissä — merkki heidän aikakautisesta ja kosmillisesta luonteestaan.

[2]) *Comment. on the Yashna*, 174.

[3]) Ensimäinen tutkistelma, p. 59.

Sefirotheja on olemassa kolme luokkaa. 1. Ne Sefirothit, joita kutsutaan „jumalallisiksi ominaisuuksiksi" (abstraktiset). 2. Fyysilliset eli tähtien Sefirothit (personalliset) — toisessa ryhmässä *seitsemän,* toisessa *kymmenen.* 3. Metafyysilliset Sefirothit eli Jehovan toinen nimitys, jotka ovat ensimäiset kolme Sefirothia (Kether, Khokhmah ja Binah); muut seitsemän ovat (personalliset) seitsemän läsnäolon henkeä (myöskin n. k. planettojen henget).

Sama jaotus on sovellutettava jumalien ensi-asteiseen, tois-asteiseen ja kolmanteen kehitykseen kussakin jumal-synty-opissa, jos niiden merkitystä tahdotaan esoterisesti tulkita. Meidän ei tule sekottaa Jumaluuden *abstraktisten* ominaisuuksien puhtaasti metafyysillisiä personoitumia niiden heijastukseen — Tähti-jumaliin. Kuitenkin tuo heijastus on todellisuudessa abstraktsionin ulkokohtainen ilmaus; s. o. *eläviä* olentoja ja jumalallisen mallin mukaan tehtyjä kuvia. Sitäpaitsi kolme metafyysillistä Sefirothia eli „Jehovan sijaisnimi" *ei ole* Jehova. Itse Jehova, lisänimineen Adonai, Elohim, Sabbaoth ja monine muine hänelle tuhlattuine nimityksineen, on Shaddain, (שדי), kaikkivaltiaan, sijaisnimitys. Se on todella „perifraasi", kuvallinen puhetapa, juutalaisten puhetaidon koristesana ja salatieteilijät sen aina ovat hylänneet. Juutalaisille kabbalisteille, vieläpä kristillisille alkemisteille ja rosenkreutsiläisille oli Jehova mukava *varjostin,* monista sivuosista kokoonpantu ja sijaisena omaksuttu. Minkä tahansa yksilöllisen Sefiran nimi oli yhtä hyvä kuin toisen niitä varten, jotka salaisuuden tunsivat. Tetragrammaton, Sanomaton, tähtijumalien „kokonaissumma", ei keksitty mitään muuta tarkotusta varten kuin asiaanperehtymättömien harhaanjohtamiseksi ja elämän ja synnytyksen symbolisoimiseksi. [1]) Todellinen salainen ja *sanoin lausumaton* Nimi, „Sana, joka ei ole mikään sana" on etsittävä ensimäisten seitsemän vuodatuksen eli „tulen poikien" seitsemästä nimestä kaikkien suurten kansojen salaisista pyhistä kirjoista ja vieläpä *Zoharista,* joka sisältää kaikkein pienimmän kansan, nim. juutalaisten, kabbalistisen tietoviisauden. Tämä sana, joka on kaikissa kielissä kokoonpantu seitsemästä kirjaimesta, löytyy esitettynä maailman suurten pyhäin rakennusten rauniojäännöksissä; aina Pääsiäissaaren [2]) kykloppisista jätteistä Egyptin varhaisimpiin pyramideihin asti.

---

[1]) Näin sanoo Avicebronin *Qabbalah*-kirjan kääntäjä tästä „kokonaissummasta": „Ketherin kirjain on י (jod), Binahin kirjain ה (Hee), yhteensä JaH, naisellinen nimi. Kolmas kirjain, Khokhmah, on ו (Vav), mikä yhteensä tekee יהו JHV, osan sanasta יהוה JHVH, Tetragrammaton, ja ne ovat todella sen vaikuttavaisuuden täydelliset symbolit. Viimeinen tämän Sanomattoman Nimen kirjain ה (Hee) *on aina käytetty merkitsemään kuutta alempaa ynnä viimeistä, yhteensä seitsemää,* jälelläolevaa Sefirothia." (Myerin *Qabbalah,* p. 263). Siksipä Tetragrammaton on pyhä ainoastaan abstraktisena yhdistelmänä. Nelinäisyytenä, joka sisältää alemmat seitsemän Sefirothia, *se on sukupuolinen.*

[2]) Pääsiäissaari on osa mantereesta, joka peittyi meren pohjaan lähemmin 4,000,000 kuin 20,000 vuotta sitten.

Meidän on myöhemmin ryhdyttävä täydellisemmin tätä asiaa käsittelemään ja esiin tuomaan käytännöllisiä selvityksiä tekstissä olevien väitteiden todistamiseksi.

Tässä kohden riittää, kun osotamme muutamilla esimerkeillä todeksi sen, mitä on väitetty teoksemme alussa, nim. ettei mikään maailmansynnyn kuvaus koko maan päällä, kristillistä lukuunottamatta, ole koskaan lukenut Ainoan Korkeimman Syyn, kaikkeuden Jumalallisen Prinsipin teoksi meidän maamme tai ihmisen tai minkään näihin kuuluvan suoranaista luomista. Tämä väite koskee yhtähyvin heprealaista kuin kaldealaista Kabbalaa sekä 1 Moos. kirjaa, jos vain viimemainittu olisi täydellisesti ymmärretty, ja mikä on tärkeämpää, oikein käännetty. [1]) Kaikkialla tavataan joko Logos — todellakin „valo, joka loistaa pimey-

---

Tämä väite tulee tietysti tuntumaan eriskummalliselta ja mielettömältä, suorastaan naurettavalta. Mutta jos kerran uskotaan, että Atlantis lopullisesti vaipui veden alle 850,000 vuotta sitten, kuten opetetaan *Esoteric Buddhism*-kirjassa — sittekun se ensin vähitellen alkoi laskeutua Eoseeni-ajalla — niin on myöskin myönnettävä tämä lausunto n. k. Lemuriasta, kolmannen juurirodun mantereesta, joka ensin lähes kokonansa hävisi tulen kautta ja sitten upposi vesiin. Niinkuin kommentario opettaa: „*Koska ensimäinen maa oli puhdistunut neljänkymmenenyhdeksän tulen kautta, niin hänen ihmisensä, tulesta ja vedestä syntyneet, eivät voineet kuolla . . . ; toinen maa (rotuineen) hävisi niinkuin höyry ilmaan . . . ; kolmannen maan päältä poltettiin tulella kaikki Eroamisen jälkeen ja se vaipui alempaan syvyyteen (valtamereen). Tämä tapahtui kaksi kertaa 82 kierrosvuotta sitten*". Mutta yksi kierrosvuosi on sama, mitä me kutsumme „tähtivuodeksi" ja perustuu kevättasaus-pisteen siirtymiseen. Tähtivuoden pituus on 25,868 vuotta ja kommentariossa mainittu aikakausi on siis kokonaisuudessaan 4,242,-352 vuotta. Enemmän yksityiskohtia löydetään teoksemme II Osasta. Muuten tämä oppi kuvastuu „Edomin kuninkaissa".

[1]) Sama huomautus on tehtävä *Talmudin* ja jokaisen kansanomaisen uskontojärjestelmän suhteen, olkoon se yksijumalainen tai ulkonaisesti monijumalainen. Suuren kabbalistin, rabbi Solomon ben Yehudah Ibn Gabirolin ylevästä uskonnollisesta runoelmasta „Kether Malkhut" me valitsemme muutamia otteita, jotka löytyvät Kippuurin rukousten joukosta: „Sinä olet Yksi, kaikkien lukujen alku ja kaikkien rakennusten perustus. Sinä olet yksi ja ykseytesi salaisuus jää ihmisten viisaimmiltakin hukkaan, koska he eivät sitä tiedä. Sinä olet yksi ja ykseytesi ei milloinkaan vähene eikä enene eikä muuttua voi. Sinä olet yksi, mutta *ei laskelma-osana, sillä sinun ykseytesi ei salli kertomista, muutosta eikä muotoa.* Sinä olet Olevainen, mutta kuolevaisten ymmärrys ja näkö ei voi saavuttaa olemassaoloasi eikä määrätä sinusta missä, miten ja miksi. Sinä olet olevainen, mutta yksin itsessäsi, sillä ei ole mitään muuta, joka voisi olla olemassa sinun rinnallasi. Sinä olet olevainen ennen kaikkea aikaa ja paikasta riippumatonna. Sinä olet olevainen ja olemassaolosi on niin syvä ja salainen, ettei kukaan voi siihen tunkeutua eikä salaisuuttasi paljastaa. Sinä olet elävä, mutta sellaisessa ajassa, jota ei voi määrätä eikä tietää; sinä olet elävä, mutta ei hengen tai sielun kautta sillä *sinä olet sinä itse*, kaikkien sielujen sielu". On suuri erotus tämän kabbalistisen jumaluuden ja raamatun Jehovan välillä. Jehova oli Abramin, Isakin ja Jakobin kiivas ja kostonhaluinen jumala, joka kiusasi ensimainittua ja taisteli viimemainitun kanssa. Ei ole sitä veedaantalaista, joka ei hylkäisi Parabrahmania, jos se olisi tällainen muodoltaan!

dessä" — tai sitten mainitaan maailmoiden rakennusmestari esoterisesti monikossa. Latinalainen kirkko, ristiriitainen, kuten ainakin, käyttää yksin Jehovasta Luojan nimeä, mutta omaksuu kokonaisen veisun eri nimiä osottamaan Luojan *toimintavoimia*, nimiä, jotka ilmaisevat salaisuuden. Sillä jos nuo sanotut voimat eivät olisi missään tekemisissä n. k. „luomisen" kanssa, miksi niitä kutsuttaisiin Elohimiksi *(Alhim)*, joka on monikko-sana; „jumalallisiksi työntekijöiksi" (*Ενέργειαι*), „loistaviksi taivaallisiksi kiviksi" *(lapides igniti coelorum)* ja varsinkin Maailmankannattajiksi (*Κοσμοκράτορες*), Maailman Hallitsijoiksi *(Rectores Mundi)*, Maailmanpyöriksi *(Rotaé)*, Aufanimiksi, Liekeiksi ja Valloiksi, Jumalan Pojiksi *(B'ne Alhim)*, Valvoviksi Neuvonantajiksi j. n. e. ?

Usein väitetään ja kuten tavallisesti ilman syytä, että Kiinalla joka on miltei yhtä vanha maa kuin Intia, ei ole ollut maailmansynnyn kertomusta. Se oli muka Konfusiuksellekin tuntematon ja buddhalaiset levittäessään omaa luomisoppiansa eivät suoneet siinä mitään sijaa personalliselle jumalalle, [1]) — niin valitetaan. *Ji-King*, „muinaisen ajattelun ydinsisältö ja mitä arvokkaimpien viisaitten yhteisteos" ei sisällä erityistä maailmansyntyoppia. Kuitenkin sellainen löytyi, jopa hyvinkin tarkkapiirteinen. Mutta koska Konfusius ei tunnustanut tulevaista elämää [2]) ja Kiinan buddhalaiset hylkäävät *yhden* Luojan aatteen ja ainoastaan tunnustavat yhden Syyn ja sen lukemattomat vaikutukset, niin eivät personalliseen jumalaan uskovat heitä käsitä oikein. „Suuri Äärimmäisyys", joka on „vaihdosten" (jälleensyntymäin) alku, on lyhyin ja ehkä vaikuttavin kaikista luomisopeista niille, jotka Konfusiuksen tunnustajien lailla rakastavat hyvettä sen itsensä takia ja koettavat tehdä hyvää epäitsekkäästi kaipaamatta aina palkintoa ja etua siitä. Konfusiuksen „Suuri Äärimmäisyys" saa aikaan „kaksi numeroa". Nämä kaksi saavat aikaan vuorostaan „neljä kuvaa"; nämä taas „kahdeksan symbolia". Valitetaan, että vaikka konfusiolaiset näillä käsittävät „taivasta, maata ja ihmistä pienoiskoossa", niin me muut voimme näillä luvuilla ajatella ihan mitä tahansa. Epäilemättä, ja samoin on monien vertauskuvien laita, varsinkin myöhemmissä uskonnoissa. Mutta ne, jotka edes jotakin tietävät salatieteellisistä luvuista, näkevät noissa „numeroissa" vertauskuvallisen määrityksen, — olkoonpa kuinka yksinkertaisen — Kosmoksen ja sen olentojen, sekä taivaallisten että maallisten, sopusuhtaisesta kehitysjärjestelmästä. Ja jokainen, ken on tutkinut Pythagoraan — Konfusiuksen aikalaisen — alkuaikaisen maailmansyntyopin numeronmukaista kehitystä, on epäilemättä löytänyt saman aatteen Pyt-

---

[1]) Edkins, *Chinese Buddhism*, 20 luku. Ja hyvin viisaasti he siinä tekivätkin.

[2]) Jos hän sen hylkäsi, tapahtui se siksi, että hän puhui ihmisen „vaihdoksista", toisin sanoin jälleensyntymisestä ja alinomaisista muutoksista. Hän kielsi kuolemattomuuden ihmisen personallisuudelta, kuten mekin teemme, mutta ei Ihmiseltä.

hagoraan triaadista (3), tetraktyksesta (4) ja dekaadista (10), jotka lähtevät ainoastaan yhdestä ja yksinäisestä monaadista. Konfusiusta ivaa hänen kristillinen selostelijansa siitä, että hän „puhuu ennustustaidosta" heti tämän kohdan edellä ja jälessä, ja hänen esitetään sanovan:

Nuo kahdeksan symbolia määräävät hyvän ja huonon onnen ja nämä johtavat suuriin tekoihin. Ei ole mitään jäljiteltäviä kuvia suurempia kuin taivas ja maa. Ei ole mitään muutoksia suurempia kuin neljä vuodenaikaa (nim. pohjainen, etelä, itä ja länsi j. n. e.) Ei ole mitään avaruudessa liiteleviä kuvia kirkkaampia kuin aurinko ja kuu. Ei ole ketään suurempaa esineitten valmistajaa käyttöä varten kuin viisas. Hyvän ja huonon onnen määräämisessä ei ole mitään parempaa kuin *ennustuskorret* ja *kilpikonna.* [1])

„Ennustuskorsia" ja „kilpikonnaa", „vertauskuvallisia viiva-sarjoja" ja sitä suurta viisasta, joka niitä katselee, kun ne tulevat yhdeksi ja kahdeksi, kahdesta neljäksi ja neljästä kahdeksaksi, ja muut sarjat „kolmeksi ja kuudeksi" — kaikkea tätä nauretaan ja ivataan ainoastaan sen takia, että hänen viisaita vertauskuviaan ymmärretään väärin.

Samaten tässä toistetun teoksen kirjottaja ja muut hänen kaltaisensa henkilöt epäilemättä tulevat pitämään pilkkanaan meidän tekstissämme mainittuja Runoja, sillä ne esittävät *tarkallensa samaa aatetta.* Ikimuinainen maailmansynnyn kartta on täynnä viivoja Konfusiuksen tapaan ja toinen toisensa sisällä olevia ympyröitä ja pisteitä. Mutta kaikki nämä merkitsevät kaikkeutemme synnyn kaikkein abstraktisimpia ja filosofisimpia käsitteitä. Kaikissa tapauksissa tämä ehkä paremmin vastaa meidän aikamme tarpeita ja tieteellisiä tarkotusperiä kuin Pyhän Augustinuksen ja Kunnioitettavan Bedan maailmansyntyä käsittelevät tutkimukset, vaikka nämä julkaistiinkin enemmän kuin tuhat vuotta myöhemmin kuin Konfusius eli maan päällä.

Konfusius, yksi muinaismaailman suurimpia viisaita, uskoi ikivanhaan magiaan ja harjotti sitä itse, „jos annamme arvoa Kia-jyn lausunnoille" ja „hän ylisti sitä taivaisiin asti Ji-kingissä", kertoo meille häntä arvosteleva jumaluusoppinut. Kuitenkin silläkin ajalla 600 v. e. Kr. Konfusius ja hänen koulunsa opetti maailman pallomaisuutta, vieläpä aurinkokeskistä järjestelmää. Sitävastoin kolme kertaa 600 vuotta kiinalaisen filosofin jälkeen Rooman paavit uhkailivat, vieläpä todella polttivat „vääräuskoisia", kun he sitä samaa väittivät. Hänelle nauretaan, kun hän puhuu „pyhästä kilpikonnasta". Mutta ei mikään ennakkoluuloton ihminen voi nähdä suurtakaan erotusta kilpikonnan ja lampaan

[1]) Protestantit voivat hänelle nauraa, mutta roomalaiskatolilaisilla ei ole siihen oikeutta, jolleivat tee itseään syypäiksi pyhyydenpilkkaan ja häväistykseen. Sillä vähän yli 200 vuotta sitten roomalaiskatolilaiset tekivät Konfusiuksen pyhimykseksi Kiinassa, ja ovat siten saaneet monta tietämätöntä konfusiolaista kääntymään heidän uskoonsa.

välillä, mitä tulee pyhyyden arvoon, sillä kummatkin ovat vain vertauskuvia eikä muuta. Länsimäisen raamatun „pyhät eläimet" ovat härkä, kotka [1]), leijona ja toisinaan kyyhkynen; ensimäiset kolme liittyvät evankelistoihin, neljäs, joka näihin lisätään, ihmiskasvoinen, on Serafi, s. o. „tulinen käärme", arvatenkin gnostilaisten Agathodaimoon.

Kummallinen on tuo symbolien valinta. Se näyttää, kuinka epäjohdonmukaisia olivat ensimäiset kristityt vertauskuvastossaan. Sillä miksi he valitsivat nämä egyptiläisen pakanuuden symbolit, kun kotkaa ei milloinkaan mainita uudessa testamentissa, paitsi kerran kun Jeesus puhuu siitä *raadonsyöjänä* (*Matt.* 24: 28), ja kun vanhassa testamentissa sitä kutsutaan *saastaiseksi*? Leijona taas otetaan Saatanan vertauskohdaksi, koska molemmat kiljuen etsivät ihmisiä nielläkseen, ja härät taas ajetaan ulos temppelistä. Toiselta puolen käärmettä, joka evankeliumeissa mainitaan viisauden esikuvana, pidetään nykyään Perkeleen symbolina. Esoterinen helmi Kristuksen uskonnossa, joka on alentunut kristilliseksi teologiaksi, näyttää todella valinneen itselleen oudon ja sopimattoman *kuoren* siinä syntyäkseen ja siitä kehittyäkseen esille.

Kuten on selitetty, pyhät eläimet ja liekit eli kipinät Pyhän Nelinäisyyden sisällä merkitsevät esikuvia kaikesta siitä, mikä löytyy maailmankaikkeudessa kätkettynä Jumalajatukseen, Juureen, joka on täydellinen kuutio eli Kosmoksen perustus, sekä joukollisesti että yksilöllisesti katsoen. Ne kaikki salatieteellisesti viittaavat alkuperäisiin kosmillisiin muotoihin ja Kosmoksen ensimäisiin kiinteisiin olioihin, sen työskentelyyn ja kehitykseen.

Varhaisimmissa hindulaisissa luomisopeissa ei ole edes Demiurgi Luojana. Sillä sanotaan yhdessä *Puraanoista:*

> Maailman ensimäinen Rakennusmestari antaa ensimäisen sysäyksen meidän planettajärjestelmämme kiertoliikkeeseen astumalla vuorostaan kunkin planetan ja taivaankappaleen yli.

[1]) Niitä eläimiä, joita raamatussa pidetään pyhinä, ei ole niinkään vähän. Niinpä esim. sellainen on pukki, Azazel eli Voitonjumala. Aben Ezra sanoo: Jos kykenet ymmärtämään Azazelin mysterion, niin tulet oppimaan Hänen (Jumalan) nimen mysterion, koska sillä on samanlaiset seuralaiset pyhissä kirjoissa. Minä kerron sinulle viittaamalla yhden osan salaisuudesta, mutta vasta kun sinulla on *ikää kolmekymmentäkolme vuotta*, sinä ymmärrät minua". Sama koskee kilpikonnan mysteriota. Muuan hurskas ranskalainen kirjailija, joka on ihastunut raamatullisten sanakuvien runollisuuteen ja yhdistää „hehkuvat kivet", „pyhät eläimet" j. n. e. Jehovan nimeen, toistaa otteita *Bible de Vence'stä* (XIX, 318) ja sanoo: „todella kaikki ne ovat Elohim, *Jumalansa kaltaiset*", sillä nämä enkelit „'ottavat' *pyhällä anastuksella* 'Jehovan ylen jumalallisen nimen joka kerran kuin ne edustavat häntä'". (De Mirville, *Des Esprits*) Eipä kukaan ole koskaan epäillytkään, ettei Nimi olisi ollut *anastettu*, kun Äärettömän, Ainoan Tutkimattoman varjolla Malakhim, Lähettiläät, astuivat alas syömään ja juomaan ihmisten kanssa. Mutta jos Elohimia ja alempiakin olentoja, jotka *anastivat* Jumal-nimen, palveltiin ja vieläkin palvellaan, miksi samoja Elohimeja sitten kutsutaan Perkeleiksi, kun ne esiintyvät muiden jumalien nimellä?

Tämä toiminta „saattaa kunkin kehän pyörimään itsensä ympäri ja kaikki pyörimään auringon ympäri". Tämän toiminnan jälkeen „Brahmaandika", aurinko- ja kuu-pitrit, Dhjaan Tshoohanit, „saavat tehtäväkseen ottaa haltuunsa kukin omat pyöränsä (maapallot ja planetat) Kalpan loppuun asti". Luojat ovat Rishejä, joista useimpia sanotaan *Rig Veedan* mantrojen eli pyhien hymnien tekijöiksi. Niitä on toisinaan *seitsemän*, toisinaan *kymmenen*, kun ne tulevat Pradshaapatiksi, „olentojen Herraksi". Sitten ne uudestaan tulevat *seitsemäksi* ja *neljäksitoista* Manuksi, jotka edustavat seitsemää ja neljäätoista olemassaolon aikakautta eli Brahmaan päivää ja siten vastaavat seitsemää aioonia, kun ne kehityksen ensimäisen kauden lopulla muuttuvat seitsemäksi Tähti-Rishiksi, Saptarshiksi; sillävälin niiden *inhimilliset* kaksoismuodot esiintyvät sankareina, kuninkaina ja viisaina täällä maan päällä.

Itämainen esoterinen oppi on siis antanut ja kajahuttanut perussäveleen, joka allegorisessa verhossaan on, kuten näkyy, sekä tieteellinen että filosofinen ja runollinen, ja jokainen kansa on sitten seurannut tämän alkuperäisen opin johtoa. Meidän on ulkonaisista uskonnoista kaivettava esille niiden synty-aate, ennenkuin käännymme esoterisiin totuuksiin, jottemme ilman muuta hylkäisi viimemainittuja. Sitäpaitsi jokaista vertauskuvaa, *jokaisessa* kansanuskonnossa, voidaan tulkita esoterisesti, ja todistus siitä, onko se oikein luettu muutettuna vastaaviin numero- ja geometrisiin muotoihinsa, saadaan siitä, että kaikki kuvamerkit ja symbolit niin ihmeellisesti pitävät yhtä, olkoot ne ulkonaisesti kuinka vaihtelevia tahansa. Alkuperältään kaikki nuo symbolit olivat yhtäläisiä. Ottakaapa esim. erilaisten luomiskertomusten alkulauseet, niin niissä on joka tapauksessa ympyrä, muna tai pää. [1]) Pimeys aina yhdistetään tähän ensimäiseen symboliin ja ympäröi sitä, kuten näkyy hindulaisesta, egyptiläisestä, kaldealais-hebrealaisesta, vieläpä skandinavilaisesta järjestelmästä. Tästä johtuvat mustat korpit, mustat kyyhkyset, mustat vedet, jopa mustat liekit, sillä Agnin, tulenjumalan, seitsemättä kieltä kutsutaan Kaaliiksi, „mustaksi", se kun on musta väräjävä liekki. Kaksi „mustaa" kyyhkystä lensi Egyptistä ja istuutui Dodonan tammien oksille, ja ne antoivat nimet kreikkalaisten jumalille. Noak lähetti ulos „mustan" korpin vedenpaisumuksen jälkeen, joka kuvaa kosmillista Pralajaa, minkä jälkeen alkoi maamme ja ihmiskuntamme todellinen luominen eli kehitys. Odinin „mustat" korpit liitelivät Saga-jumalattaren ympärillä ja „kuiskasivat hänelle menneisyydestä ja tulevaisuudesta". Mikä nyt on kaikkien näiden mustien lintujen sisäinen merkitys? Se on siinä, että ne kaikki ovat tekemisissä alkupe-

---

[1]) Suomalainen maailmansynty ei ole tästä poikkeuksena, vaikka Mad. Blavatsky ei sitä silloin tuntenut. Kalevala ilmestyi englanniksi, Crawfordin kääntämänä, vasta S. O. toista osaa kirjotettaessa. Suom.

räisen viisauden kanssa, joka vuotaa Kaikkeuden esikosmillisesta lähteestä, vertauskuvallisesti merkittynä pääksi, ympyräksi tai munaksi. Niillä on kaikilla sama merkitys ja ne koskevat alkuaikaista esikuvallista ihmistä, Adam Kadmonia, kaikkien olioitten luovaa Alkua, joka on kokoonpantu kosmillisten voimien suuresta joukosta — luovista Dhjaan Tshoohaneista, joiden tuolla puolla kaikki on Pimeyttä.

Kyselkäämme Kabbalan viisaudelta, vaikka se onkin nykyisessä muodossaan niin verhottu ja turmeltunut, jotta se numerokielellään selittäisi ainakin „korppi"-sanan likimääräisen merkityksen. Tällainen lukuarvo annetaan sille *Source of Measures* kirjassa:

Sana „korppi" käytetään vain kerran ja luetaan *Eth-h' orebv* את־הערב = 678 eli 113 × 6. Sitävastoin kyyhkynen mainitaan viisi kertaa. Sen arvo on 71 ja 71 × 5 = 355. Kuusi toisiaan leikkaavaa halkaisijaa, eli korppi, jakaa 355-asteisen ympyrän kehän 12 osaan eli osastoon ja 355 jaettuna kutakin osastoa varten kuudella, on sama kuin 213-0 eli pää („alku") 1 Moos. kirjan 1 värsyssä. Tämä jaettuna ja yhä uudelleen jaettuna samalla tavalla kahtia eli 355 jaettuna 12:lla, antaa 213,2 eli sanan *B'raash*, ב־ראש eli raamatun ensimäisen sanan prepositsioni-prefikseineen, joka astronomisesti merkitsee samaa konkretista yleismuotoa kuin mitä tässä tarkotamme.

Nytpä 1 Moos. kirjan 1 värsyn salainen lukutapa on: „Raash'issa *(B'raash)* eli Päässä kehittyivät jumalat, taivaat ja maa" — ja siten on helppo selittää korpin merkitys, kun kerran on saatu varmaksi, että Noakin vedenpaisumus tarkottaa samoja asioita. Mitä monia muita merkityksiä lieneekin ollut tällä allegorialla, tarkottaa sen *päämerkitys* ainakin uutta aikakautta ja uutta kierrosta — meidän neljättä kierrosta [1]. Korppi eli *Eth-h' orebv* on numeroarvoltaan sama kuin pää eikä palannut arkkiin, jotavastoin kyyhkynen palasi, tuoden öljypuun oksan. Kun Noak, uuden rodun uusi ihminen — jonka esikuva on Vaivasvata Manu, — valmistui lähtemään arkista, maisen luonnon kohdusta eli Argha'sta, on hän ensimäisten kolmen rotujen puhtaasti henkisen, suvuttoman ja miesnaisellisen ihmisen symboli, jotka rodut nyt ainiaaksi katosivat maan päältä. Numeroarvoltaan Kabbalassa Jehova, Adam ja Noak ovat yhtä. Parhaimmillaan siinä siis on jumaluus, joka laskeutuu Araratille ja myöhemmin Sinaille, ruumistuakseen senjälkeen ihmiseen, *kuvaansa*, luonnollisen prosessin kautta eli naisen kohdusta, minkä vertauskuvat ovat arkki, vuori

[1]) Bryant on oikeassa sanoessaan: „druidilainen runoilu kertoo Noakista, että kun hän lähti arkista (uuden aikakauden syntyessä) oltuaan siellä yhden vuoden ja vuorokauden, s. o. 364 + 1 = 365 päivää, tervehti häntä Neptunus hänen synnyttyään vedenpaisumuksen vesistä ja toivotti hänelle *onnellista uutta vuotta*". „Vuosi" eli syykkeli oli esoterisesti uusi ihmisrotu, *naisesta syntynyt* sukupuolten erottua toisistaan. Siinä on allegorian toinen merkitys; sen ensimäinen merkitys on neljännen kierroksen alku eli *uusi* Luominen.

(Sinai) y. m. I Moos. kirjassa. Juutalainen allegoria on pikemmin tähtitieteellinen ja fysiologinen kuin ihmisjumalaa koskeva.

Tässä on se syvä kuilu, mikä erottaa arjalaisen ja semiläisen järjestelmän toisistaan, vaikka molemmat ovatkin alkuaan samalle perustukselle rakennetut. Kuten muuan Kabbalan selittäjä sanoo:

Heprealaisten viisausopin takana oleva perusaate oli se, että Jumalassa itsessään löytyvät kaikki oliot ja että mies [1]) oli *hänen kuvansa*, jolloin mieheen sisältyi nainen (ollen miesnaisellinen); ja että geometriaa (sekä astronomiaan sovellutettavia lukuja ja mittoja) löytyy sanoissa *mies* ja *nainen*. Tällaisen menetelmän näennäinen sopimattomuus poistui, kun näytettiin, että mies ja nainen suhtautuvat erityiseen lukujen ja mittojen ja geometrian järjestelmään raskaus- ja synnytyskausien kautta, jotka olivat yhdistävinä siteinä käytettyjen nimitysten ja tosiasioiden välillä ja tekivät noudatetun menetelmän täydelliseksi. [2])

Väitetään (tuossa kirjassa), että koska alkusyy on ehdottomasti mahdoton tuntea, niin „sen ensimäisen *käsitettävän ilmennyksen* vertauskuva oli ympyrän piiri halkaisijoineen, joten se heti toi mieleen geometrian, sukupuolisuuden ja tähtitieteen". Lopuksi tämä sovellutettiin „merkitsemään pelkästään inhimillisiä siitoselimiä". Sentähden koko tapausten sarja Adamista ja patriarkoista aina Noakiin asti on pantu merkitsemään sukupuolista ja tähtitieteellistä menoa, joista toinen ohjaa toista kuten esim. kuunvaiheet. Siksipä heprealaisten varsinainen historia alkaa heidän tultuaan ulos arkista ja vedenpaisumuksen loppuessa, s. o. neljännen rodun alusta. Arjalaisilla kansoilla oli toisin.

Itämainen esoterismi ei ole koskaan alentanut Yhtä Ääretöntä Jumaluutta, kaikkien olentojen Sisältäjää, tällaisiin tarkotuksiin. Tämä näkyy siitä, että *Rig Veedasta* puuttuu Brahmaa ja että siinä Rudralla ja Vishnulla on niin vaatimaton asema, vaikka ne monta aikakautta myöhemmin tulivat ulkonaisten uskonlahkojen voimakkaiksi ja suuriksi jumaliksi, „Äärettömiksi". Mutta vaikka nämä kaikki kolme saattavatkin olla „Luojia", eivät ne ole sittenkään *ihmisten* suoranaiset „Luojat" ja „esi-isät". Viimemainitut asetetaan vielä alemmalle asteelle ja kutsutaan Pradshaapateiksi, Pitreiksi, meidän kuu-esiisiksemme j. n. e. mutta ei koskaan Ainoaksi Äärettömäksi Jumalaksi. Esoterinen filosofia osottaa, että ainoastaan *fyysillinen* ihminen on luotu Jumaluuden *kuvaksi;* mutta tämäkin Jumaluus on vain *„pienemmät jumalat"*. KORKEAMPI ITSE, todellinen MINÄ yksin on Jumalallinen ja on JUMALA.

---

[1]) Juutalaisten kielessä, kuten monissa muissa, merkitsi alkuaan sama sana *miestä* ja *ihmistä*. Suom.

[2]) Julkaisemattomasta käsikirjotuksesta.

XIII Luku.

Seitsemän Luomista.

Ei ollut päivää eikä yötä eikä pimeyttä eikä valoa eikä mitään muuta paitsi ainoastaan Yksi, älyllä käsittämätön eli Se, joka on Brahmaa ja Pums (Henki) ja Pradhaana (karkea aine). [1])

Vishnu Puraana (I, 2).

Vishnu Puraanassa sanoo Paraashara Maitreejalle oppilaalleen:

Olen näin selitttänyt sinulle, oivallinen Muni, kuusi luomista . . . sillä Arvaaksroota'in luominen oli seitsemäs ja oli ihmisen luominen. [2])

Sitten hän alkaa puhua kahdesta muusta hyvin salaperäisestä luomisesta, joita kommentatorit eri tavalla selittävät.

Origines, arvostellessaan gnostilaisen vastustajansa Celsuksen kirjoja — jotka kirjat kaikkityyni varovaiset kirkkoisät ovat hävittäneet — vastaa nähtävästi vastapuhujan väitteisiin ja paljastaa samalla hänen järjestelmänsä. Tämä järjestelmä oli selvästikin *seitsenäinen.* Mutta Celsuksen jumalsynty, oppi tähtien eli planettojen, äänen ja värin muodostumisesta, sai häneltä osakseen pelkkää ivaa. Celsus muka „halusi näytellä oppineisuuttaan", ja puhui *seitsenporttisesta* luomisen asteikosta ja sen päässä olevasta kahdeksannesta portista, joka aina on suletttu. Hän selittää persialaisen Mithraksen mysterioita ja „lisää sitäpaitsi soitannollisia syitä". Ja näihin hän vielä „pyrkii liittämään toisen selityksen, joka myös on soitannollisten asioiden kanssa tekemisissä", [3]) s. o. nuottiasteikon seitsemän äänen, seitsemän tähtihengen j. n. e. kanssa.

---

[1]) Eli kirjaimellisesti „Yksi ainoa Praadhaanika Brahma Henki: SE oli". „Praadhaanika Brahma Henki" on Muulaprakriti ynnä Parabrahman.

[2]) Wilson, *Vishnu Puraana*, I, 73—5.

[3]) Origines, *Contra Celsum*, VI, 22.

Valentinus puhuu laajalti niitten suurten Seitsemäin voimasta, jotka kutsuttiin synnyttämään tämän maailmankaikkeuden, sittekun Ar(r)hetos eli Sanaton, jonka nimi on seitsemästä kirjaimesta kokoonpantu, oli esittänyt ensimäisen Hebdomadin (Seitsenäisyyden). Nimi Ar(r)hetos ilmaisee Ainoan, Logoksen seitsenäisen luonnon. „Jumalatar Rhea", sanoo Proclus, „on monaadi, duaadi ja heptaadi" (yksiö, kaksio ja seitsikkö) sisältäen itsessään kaikki Titanittaret, „joita on seitsemän". [1])

Seitsemän luomista tavataan miltei jokaisessa *Puraanassa.* Niiden kaikkien edellä käy se, jonka Wilson kääntää „Erottamattomaksi Prinsipiksi", Ehdoton Henki, joka on riippumaton kaikista suhteista aistimusesineisiin.

Nämä luomiset ovat: (1) Mahattattva, Kaikkeudensielu, Ääretön Äly eli Jumalallinen Tajunta; (2) Tanmaatrat, Bhuuta eli Bhuutasarga, elementtien luominen, ensimäinen erilaistuminen Kaikkiallisesta Erottamattomasta Periaineesta; (3) Indrija eli Aindrijaka, elimistöllinen kehitys. „Nämä kolme olivat Prakritin luomiset, *erottamattoman luonnon kehitysvaiheet,* joiden edellä on Erottamaton Prinsippi"; (4) Mukhja, „(aistittavien olioitten) perustuksen luominen eli elottomien ruumisten muodostaminen" [2]); (5) Tairjagjoonja eli Tirjaksrootas eli eläinten luominen; (6) Uurdhvasrootas eli jumalallisuuksien (?) [3]); (7) Arvaakshrootas eli ihmisen luominen. [4])

Tämä on se järjestys, joka luetaan *eksoterisissa* teksteissä. Esoterisen opetuksen mukaan on seitsemän ensimäistä ja seitsemän toisasteista „luomista"; edelliset ovat voimien *itse-kehittymistä* ainoasta *Syyttömästä* VOIMASTA: jälkimäiset osottavat, kuinka maailmankaikkeus astuu esiin jo erilaistuneista *jumalallisista* Elementeistä.

Sekä esoterisesti että eksoterisesti kaikki ylläluetellut luomiset edustavat seitsemää kehitysaikakautta, Brahmaan joko Iän tai Päivän perästä. Tämä on eritoten salatieteellisen filosofian oppi, vaikka se ei koskaan käytä sanaa „luominen" eikä edes „kehitys", kun on puhe *ensimäisestä* „luomisesta", vaan kutsuu kaikkia noita voimia „Syyttömän Voiman *olemuspuoliksi".* Raamatussa nuo

---

1) *Timaeus.*

2) „Ja neljäs luominen on *tässä* ensimäinen, sillä liikkumattomat *oliot* tunnetaan ehdottomasti ensimäisinä" — sanoo eräs kommentario, jonka on kääntänyt Fitzedward Hall julkaistessaan Wilsonin käännöksen.

3) Kuinka „jumalallisuudet" on voitu luoda eläinten *jälkeen?* Nimitys „eläimet" merkitsee esoterisesti *siemenet kaikkeen elimelliseen elämään,* — ihminen siihen luettuna. Ihmistä kutsutaan *uhraaja-eläimeksi,* s. o. *siksi ainoaksi,* joka jumalille uhraa, koko elimellisen luomakunnan sarjassa. Sitäpaitsi „pyhillä eläimillä" usein pyhissä teksteissä tarkotetaan kahtatoista eläinradan merkkiä, kuten jo on mainittu.

4) *Vishnu Puraana, ibid.*

seitsemän ajanjaksoa supistuvat kuudeksi luomispäiväksi ja seitsemänneksi, levonpäiväksi, ja länsimaalaiset pysyvät kirjaimessa kiinni. Hindulaisessa filosofiassa, kun toimiva Luoja on synnyttänyt jumalien maailman, kaikkien erilaistumattomien elementtien *siemenet* ja tulevien aistimien aiheet — sanalla sanoen noumenoiden maailman, — niin maailmankaikkeus pysyy muuttumattomana yhden Brahmaan päivän, 4,320,000,000 vuoden ajan. Tämä on itämaisen filosofian *seitsemäs*, toimeton ajanjakso eli „sabbatti“, joka seuraa kuutta toimeliaan kehityksen aikakautta. *Shatapatha Braahmanassa* Brahma (suvuton), kaikkien syitten Ehdoton Syy, *säteilee ulos* jumalat. Sen säteiltyä ulos itsestään oman luontonsa kautta jumalat, keskeytyy työ. *Manun* ensimäisessä kirjassa sanotaan:

Kunkin yön (Pralajan) kuluttua Brahma, oltuaan nukuksissa, herää ja *ainoastaan liikunnon voimasta* saattaa lähtemään *itsestään* Hengen (eli järjen), joka sisimmältä olemukseltaan on eikä kuitenkaan ole.

Sefer Jetzirahissa, Kabbalan „Luomisen Kirjassa“ tekijä on nähtävästi toistanut kaiun Manun sanoista. Siinä esitetään, kuinka Jumalallinen Periaine yksinään on ollut olemassa ikuisuudesta asti rajattomana ja ehdottomana ja kuinka se on itsestänsä lähettänyt hengen.

Yksi on elävän Jumalan henki, siunattu olkoon hänen nimensä joka, elää ainiaan! Ääni, Henki ja Sana, tämä on Pyhä Henki. [1])

Ja tämä on Kabbalan aatteellinen kolminaisuus, jonka kirkkoisät muitta mutkitta tekivät ihmiskaltaiseksi. Tästä kolminaisesta yhdestä vuotaa ulos koko Kosmos. Ensin yhdestä vuoti kaksi eli ilma, luova elementti; sitten luku kolme, vesi, lähti ilmasta; eetteri eli tuli täydentää mystillisen nelinäisyyden, Arba-il'in. Itämaisessa opissa tuli on ensimäinen elementti — eetteri, joka on kokonaisuuden yhdistelmä, koska se sisältää ne kaikki.

Vishnu Puraanassa mainitaan kaikki seitsemän aikakautta, ja näytetään „Henkisielun“ ja Aineen seitsemän muodon eli prinsipin jatkuva kehitys. On kuitenkin mahdotonta luetella niitä tässä teoksessa. Lukijaa kehotetaan lukemaan tarkasti joku *Puraanoista*.

Rabbi Jehudah alkoi: kirjotettu on „Elohim sanoi: olkoon vahvuus vetten vaiheilla“. Tule, katso! Silloin kun pyhä . . . loi maailman, hän (he) loi seitsemän taivasta ylhäällä. Hän loi 7 maata alhaalla, 7 merta, 7 päivää, 7 virtaa, 7 viikkoa, 7 vuotta, 7 aikaa ja ne 7,000 vuotta, mitkä maailma on ollut olemassa . . . seitsemännen kaikista (tuhatvuotisen ajan) . . . Siksi täällä on 7 maata alhaalla, ne ovat kaikki asutut patsi ne, jotka ovat ylhäällä ja ne, mitkä ovat alhaalla . . . Ja jokaisen maan välille leviää taivas (ilmankansi) kunkin välille . . . Ja niissä

---

[1]) *Op. cit.* I, 9.

(maapalloissa) on olentoja, jotka näyttävät keskenään erilaisilta . . . mutta jos väität vastaan ja sanot, että kaikki maailman lapset tulivat Adamista, niin se ei ole totta . . . Ja alemmat maapallot, mistä ne tulivat? Ne ovat *maaketjusta* ja taivaasta ylhäältä. [1])

Irenaeus myöskin todistaa — vaikka hyvin vastahakoisesti —, että gnostikot opettivat samaa järjestelmää, peittäen huolellisesti sen todellisen esoterisen merkityksen. Tämä „peittäminen" on kuitenkin samanlaista kuin *Vishnu Puraanassa* ja muissa teoksissa. Niinpä Irenaeus kirjottaa markolaisista:

Ne väittävät, että kaikkein ensimäiseksi neljä elementtiä, tuli, vesi, maa ja ilma synnnytettiin ylhäällä olevan alkuperäisen nelinäisyyden kuvan mukaan ja että sitten, jos lisäämme niiden toimintavaikutukset, nimittäin lämmön, kylmyyden, kosteuden ja kuivuuden, saadaan tarkka kuva Kahdeksikosta. [2])

Mutta tämä „kuva" ja itse Kahdeksikko on valemuoto, aivan niinkuin *Vishnu Puraanan* seitsemään luomiseen lisätään kaksi: näistä on kahdeksannella, nimeltä Anugraha, „sekä hyvyyden että pimeyden ominaisuudet" — enemmän saankhjalainen kuin puraanalainen käsitys. Sillä Irenaeus sanoo taas, että:

Niillä (gnostikoilla) oli samanlainen kahdeksas luominen, joka oli sekä hyvä että paha jumalallinen ja inhimillinen. He väittivät, että ihminen muodostettiin *kahdeksantena päivänä*. Joskus he väittivät, että hän luotiin *kuudentena päivänä*, joskus kahdeksantena; jolleivät he ehkä tarkottane, että hänen mainen osansa muodostettiin kuudentena päivänä ja hänen lihallinen puolensa (?) kahdeksantena päivänä, sillä nämä kaksi ovat heille eri asioita. [3])

Ne olivat „eri asioita"', mutta ei sillä tavalla kuin Irenaeus esittää. Gnostikoilla oli ylempi ja alempi seitsenäisyytensä taivaassa; ja kolmas mainen seitsenäisyys aineen tasolla. Iaoo, mysterio-jumala ja kuun valtias, kuten Origineen taulukossa kuvattiin, oli näiden ylempien „seitsemän taivaan" [4]) valtias ja siis sama kuin Kuu-Pitrien päällikkö, koska gnostikot kuuketjun Dhjaan Tshoohaneille antavat tuollaisen nimen („taivaat"). „He väittävät, että nämä seitsemän taivasta ovat järkeviä ja *puhuvat niistä kuin enkeleistä*", kirjottaa sama Irenaeus ja lisää, että he tästä syystä kutsuivat Iaoota Hebdomaadiksi („seitsenäisyydeksi"), jotavastoin hänen äitiänsä kutsuttiin Ogdoaadiksi („kahdeksikoksi"), koska hänen selityksensä mukaan „äiti säilytti *Pleerooman ensinsyntyneen ja alkuperäisen Ogdoaadin* luvun." [5])

Tämä „ensinsyntynyt Ogdoaadi" oli jumalsynnyssä toinen Logos, ilmennyt, koska se oli syntynyt seitsenkertaisesta ensimäisestä Logoksesta ja siis on

---

[1]) Myerin *Qabbalah*, 415—16.
[2]) *Contra Haer.* I, 17: 1.
[3]) *Ibid.*, I, 30.
[4]) „Ylempien" ainoastaan maan henkiin eli „Taivaisiin" nähden.
[5]) *Ibid.* I, 5: 2.

kahdeksas tällä ilmenneellä tasolla. Tähteinpalveluksessa se oli aurinko, Maarttaanda, Aditin kahdeksas poika, jonka hän hylkää säilyttäessään seitsemän poikaansa, *planetat.* Muinaisaikalaiset näet eivät koskaan pitäneet aurinkoa planettana vaan *keskus- ja kiintotähtenä.* Tämä siis on toinen seitsenäisyys, syntynyt Seitsen-säteisestä Yhdestä, Agnista, auringosta, tai minkä nimisestä tahansa, mutta se ei ole seitsemän planettaa, sillä nämä ovat Suurjan *veljiä* eikä hänen *poikiaan.* Gnostikoilla nämä tähtijumalat olivat Ialdabaothin [1]) (sanoista *ilda*, lapsi ja *baoth*, muna) poikia ja Ialdabaoth oli Sofia Akhamoothin poika, joka taas oli Pleeromaa hallitsevan Sofian eli Viisauden tytär. Ialdabaoth synnyttää itsestään kuusi tähtihenkeä nimeltään: Iaoo (Jehovah), Sabaooth, Adoneus, Eloaeus, Oreus, Astaphaeus, [2]) ja nämä ovat toinen eli alempi seitsenäisyys. Kolmannen seitsenäisyyden muodostavat seitsemän alkuihmistä, ensimäisestä seitsiköstä heijastuneiden Kuujumalien varjot. Tässä gnostikot, kuten näkyy, eivät paljonkaan eronneet esoterisesta opista, paitsi että ne verhosivat sen. Mitä tulee Irenaeuksen tekemään syytökseen, että „vääräoppiset", joiden todellisia oppeja hän nähtävästi ei tuntenut, katsoivat ihmistä *kuudentena* päivänä luoduksi, niin tämä koskee *sisäisen* ihmisen mysterioita. Se tulee lukijalle ymmärrettäväksi vasta sitten kun hän on lukenut teoksemme II Osan ja hyvin käsittänyt salaisen opin Ihmissynnyn.

Ialdabaoth on jäljennös Manusta, joka kerskailee:

> Oi paras kahdesti-syntyneistä! Tiedä, että minä (Manu) olen hän, koko tämän maailman luoja, jonka tuo miehinen Viraadsh . . . itsestänsä synnytti. [3])

Hän luo ensiksi kymmenen olemassaolon herraa, Pradshaapatit, jotka, niinkuin 36 värsy kertoo, „saavat aikaan seitsemän muuta Manua". Ialdabaoth kerskailee samaten: „Minä olen Isä ja Jumala eikä ole ketään minua korkeampaa". Tämän johdosta hänen äitinsä kylmästi häntä lauhduttaa sanoen: „Älä valehtele, Ialdabaoth, sillä kaiken Isä, *Ensimäinen* Ihminen (Anthroopos) on sinua ylempi ja niin on myöskin Anthroopos, Anthroopoksen poika". [4]) Tämä on hyvä todistus siitä, että oli kolme Logosta — paitsi ensimäisestä syntyneitä seitsemää — ja yksi näistä oli Aurinko-Logos. Ja taas, kuka oli itse tuo Anthroopos, joka oli niin paljon korkeampi kuin Ialdabaoth? Ainoastaan gnostikkojen omat kirjat voivat ratkaista tämän arvotuksen. *Pistis-Sofiassa* seuraa neljä-ääntiöistä Ieou'ta tavallisesti lisänimi „alkuaikainen eli ensimäinen ihmi-

---

1) Ks. *Isis Unveiled,* II, 183.

2) Katso myöskin Kingin *Gnostics and their Remains,* p. 97. Muut lahkot pitivät Jehovaa itse Ialdabaothina. King pitää häntä samana kuin Saturnusta.

3) *Manun Lait,* I: 33.

4) Irenaeus, *op. cit.* I, 30: 6.

nen". Tämä näyttää taaskin, että Gnoosis oli vain kaikua meidän Ikivanhasta Opistamme. Ne nimet, jotka vastaavat Parabrahmania, Brahmaata ja Manua, ensimäistä *ajattelevaa* ihmistä, ovat muodostetut yksi-, kolme- ja seitsenääntiöisistä sanoista. Marcus, jonka filosofia varmasti oli enempi pythagoralaista kuin mitään muuta, puhuu ilmestyksestä, jonka hän oli saanut, kuinka seitsemän taivasta kaiuttivat kukin yhtä ääntiötä, lausuessaan seitsemän enkelijärjestön seitsemän nimeä.

Kun henki on läpäissyt Kosmoksen seitsemän prinsipin pienimmänkin atomin, silloin alkaa *toinen* luominen, ylempänä mainitun lepokauden jälkeen.

„Luojat (Elohim) viitottavat *toisella* 'hetkellä' ihmisen ulkomuodon", sanoo Rabbi Simeon kirjassa *The Nuchthemeron of the Hebrews*. „Päivässä on kaksitoista tuntia", sanoo *Mishna*, „ja näiden aikana täyttyy luominen". „Päivän kaksitoista tuntia" on taas supistettu jäljennös, heikko, mutta uskollinen kaiku alkuperäisestä viisausopista. Ne ovat kuten jumalien 12,000 jumalallista vuotta, yhtä aikakautta merkitsevä sanaverho. Jokaisella Brahmaan päivällä on 14 Manua, jotka hebrealaiset kabbalistit, seuraten tässä kaldealaisia, ovat tehneet kahdeksitoista „tunniksi". [1]) Apollonios Tyanalaisen *Nuchthemeron* on sama asia. „Kaksitoistakulmio on kätkettynä täydelliseen kuutioon", sanovat kabbalistit. Tämä merkitsee mystillisesti, että hengen kaksitoista suurta muuttumista aineeksi — 12,000 jumalallista vuotta — tapahtuvat neljän suuren Ajanjakson eli ensimäisen Mahaajugan aikana. Alkaen metafyysillisestä ja yli-inhimillisestä, se päättyy Kosmoksen ja ihmisen fyysilliseen ja pelkästään inhimilliseen luontoon. Itämainen filosofia voi mainita niiden maallisten vuosien luvun, jotka kuluvat rinnan näkyväisen ja näkymättömän, henkisen ja fyysillisen kehityksen kanssa, joskaan länsimainen tiede ei sitä voi.

Alkuperäistä luomista kutsutaan Valon (Hengen) Luomiseksi, ja toista Pimeyden (Aineen) [2]) luomiseksi. Molemmat löytyvät 1 Moos. kirjassa. [3]) Ensimäinen on lähtenyt itsesyntyisistä jumalista (Elohimeista), toinen fyysillisestä luonnosta.

Tämän tähden sanotaan *Zoharissa:*

> Oi kumppanit, kumppanit, ihminen vuodatuksena oli sekä mies että nainen; sekä isän että äidin puolella. Ja tätä merkitsevät sanat: Elohim puhui: „Tulkoon valkeus ja valkeus tuli". Ja tämä on „kaksinkertainen ihminen!"

---

[1]) Muualla kuitenkin paljastetaan näiden yhtäläisyys. Katso ylempänä otetta Ibn Gabirolista ja vrt. hänen 7 taivastaan, 7 maataan, j. n. e.

[2]) Tätä ei ole sekotettava *kosmosta aikaisempaan* „PIMEYTEEN", Jumalalliseen KAIKKEEN.

[3]) I: 2 ja myöskin 2 luvun alussa.

Se, mikä meidän tasollamme on *valoa*, on korkeammissa piireissä *pimeyttä*. „Mies ja nainen . . . Isän (Hengen) puolella“ koskee ensimäistä luomista, ja „äidin (aineen) puolella“ koskee toista luomista. Kaksinkertainen ihminen on Adam Kadmon, miehinen ja naisellinen abstraktinen esikuva ja erilaistunut Elohim. Ihminen lähtee Dhjaan Tshoohanista; hän on „langennut enkeli“, Jumala maanpaossa, kuten tulee näytettäväksi.

Intiassa kuvataan näitä luomisia seuraavasti: [1])

(I) *Ensimäinen luominen*: Mahattattva luominen, jota kutsutaan tällä nimellä, koska se oli alkuaikainen itsekehitys siinä, mistä oli tuleva Mahat, „Jumaljärki, tietoinen ja älyinen“ eli esoterisesti „Maailmansielun henki“.

Sinä itsensäkieltäjistä arvokkain, (tiedä että) sen voimasta *(sen syyn voimasta)* jokainen *aikaansaatu* syy johtuu oman luontonsa kautta.

Ja taas:

Katsoen siihen, että kaikkien olentojen voimat ja kyvyt ymmärretään *ainoastaan* kun tunnetaan Se (Brahma), joka on järkeilyä, luomista ja senkaltaista tuonnempana, niin ovat nämä kyvyt ja voimat johdettavat Brahmasta.

SE siis käy ennen ilmennystä. „Ensimäinen oli Mahat“, sanoo *Linga Puraana*, sillä Yksi (Se) ei ole *ensimäinen* eikä *viimeinen* vaan *kaikki*. Mutta eksoterisesti tämä ilmennys on „Korkeimman“ *työtä* — eli pikemmin luonnollinen *tulos* Ikuisesta Syystä. Tahi, niinkuin kommentatori selittää, voisi käsittää sen tarkottavan, että Brahmaa silloin *luotiin* (?), ollen samaamerkitsevä kuin Mahat, toimiva äly eli Korkeimman työtätekevä tahto. Esoterinen filosofia kutsuu sitä „työtätekeväksi *Laiksi*“.

Tämän *Braahmanoissa* ja *Puraanoissa* tavattavan opin oikeasta ymmärtämisestä riippuu, me uskomme, se riitaomena, josta kolme veedaantalaista lahkoa: Advaita, Dvaita ja Vishishtaadvaita kiistelevät. Ensimäinen näistä väittää aivan oikein, että Parabrahman, jolla ei ole mitään yhdyssidettä ilmenneeseen maailmaan, ollen ehdoton KAIKKI, Ääretön, joka ei ole missään tekemisissä rajallisen kanssa, — ei voi *tahtoa* eikä *luoda*; ja että siis Brahmaa, Mahat, Iishvara tai millä nimellä luova voima tunnettanee, luovat Jumalat ja kaikki, ovat ainoastaan yksi Parabrahmanin harhapuoli tajuavien olentojen tajunnassa. Muut lahkot sitävastoin pitivät Personatonta Syytä Luojana eli Iishvarana.

Mahat eli Mahaa-Buddhi on Vaishnavoille kuitenkin Jumaljärki *toimivassa työssä* eli, niinkuin Anaksagoras sanoi, „järjestävä ja asetteleva järki, joka on kaikkien olioitten syy“ — *Νοῦς ὁ διακοσμῶν τέ καί πάντων αἴτιος*.

[1]) Alempana mainitut otteet, jotka koskevat seitsemää luomista, ovat kaikki, jollei toisin sanota, kotoisin *Vishnu Puraanasta* (I. kirja, 1—5 luku).

Wilson näki ensi silmäyksellä, mikä huomattava yhtäläisyys oli Mahatin ja foinikialaisen Mootin eli Muutin välillä, joka egytiläisillä oli naisellinen, — jumalatar Muut, Äiti, — „joka, niinkuin Mahat", hän sanoo, „oli ensimäinen tulos hengen ja aineen sekotuksesta (?) ja luomisen ensimäinen alkuaihe". „Ex connexione autem ejus Spiritus prodidit Mot . . . Hinc . . . seminium omnis creaturae et omnium rerum creatio", [1]) sanoo Brucker (I : 240), joka antaa asialle vielä materialistisemman ja ihmiskaltaisemman värityksen.

Kuitenkin näkyy tämän opin esoterinen merkitys jokaisen kirjaimellisen lauseen takaa suorastaan vanhoista sanskritilaisista teksteistä, jotka käsittelevät alkuperäistä luomista.

Korkein Sielu, *Kaikkiläpitunkeva* (Sarvaga), maailman periaine astuttuaan (vetäydyttyään) aineeseen (Prakritiin) ja henkeen (Purushaan), *pani liikkeeseen sekä muuttuvaiset että muuttumattomat prinsipit,* kun oli tullut luomisen (Manvantaran) hetki.

Kreikkalaisten Nous, joka on (henkinen eli jumalallinen) Järki, eli Mens, Mahat, vaikuttaa aineeseen samalla tavalla: se „astuu siihen" ja „*liikuttaa*" sitä:

Spiritus intus alit, totamque infusa per artus,
Mens agitat molem et magno se corpore miscet. [2])

Foinikilaisessa maailmansynnyssä myöskin „henki sekottuen omiin prinsippeihinsä panee luomisen alkuun". [3]) Orfilainen triaadi ilmaisee samaa oppia, sillä siinä Fanees eli Eroos, Kaaos, joka sisälsi yksinkertaisen *erilaistumattoman* kosmillisen aineen, ja Kronos, aika, ovat kolme yhteisesti toimivaa alkuperustetta, jotka ovat vuotaneet Salatusta ja Tutkimattomasta Pisteestä, ja saavat aikaan „Luomistyön." Ja ne ovat hindulaisten Purusha (Fanees), Pradhaana (Kaaos) ja Kaala (Kronos). Kunnon professori Wilson ei pidä tuosta ajatuksesta eikä siitä pitäisi mikään kristillinen pappismies, olipa hän kuinka vapaamielinen. Wilson sanoo siitä: „*Sekotus* (nim. Ylihengen eli Ylisielun sekottuminen omiin prinsippeihinsä) *ei ole koneellinen;* se on *vaikutus välittäviin tekijöihin,* jotka vuorostaan saavat tuloksia aikaan." *Vishnu Puraanan* lausetta: „niinkuin tuoksu vaikuttaa sieluun pelkän läheisyytensä kautta *eikä millään suoranaisella sieluun kohdistuvalla toiminnalla,* niin vaikutti Korkein luomisen elementteihin" — selittää arvoisa ja oppinut sanskritisti aivan oikein seuraavasti: „niinkuin tuoksu ei ilahuta mieltä todellisen kosketuksen kautta vaan sillä vai-

---

[1]) „Mutta yhteydestään sen kanssa henki tuotti esiin Motin . . . Tästä . . . johtui jokaisen luontokappaleen siemen ja kaikkien olioitten luominen". Suom.

[2]) „Henki elähyttää kaikkea sisältä ja valuen kaikkien jäsenten kautta järki *liikuttaa* kokonaisuutta ja sekottuu tuohon suureen ruumiiseen." Suom.

[3]) Brucker, *ibid.*

kutelmalla, minkä se tekee hajuaistiin, joka sen tuopi tajuntaan". Ja hän lisää: „Korkeimman astuminen . . . henkeen samoinkuin aineeseen *on vaikeammin ymmärrettävissä* kuin se mielipide, mitä muualla kannatetaan, että nim. henki, jota pidetään samana kuin Korkeinta, vuodattautuu yksistään Prakritiin eli aineeseen". Hän antaa enimmän arvoa *Paadma Puraanan* värsylle: „Se, jota kutsutaan Prakritin *miehiseksi* (hengeksi) puoleksi . . . tämä sama jumalallinen Vishnu astui Prakritiin". Tämä näkökanta on kyllä lähempää sukua muutamille venyville raamatunlauseille, jotka koskevat patriarkkoja, kuten Lotia, vieläpä Adamia [1]) ja muita vielä inhimillisemmiksi tehtyjä tyyppejä. Mutta juuri se on vienyt ihmiskunnan sukupuolipalvelukseen; kristinusko on tällä läpeensä hapatettu aina Mooseksen kirjojen alusta Ilmestyskirjaan asti.

Esoterinen oppi lausuu, että Dhjaan Tshoohanit ovat Jumalälyn eli Alkujärjen yksilöistä kokoonpantu joukkosumma ja että ensimäiset Manut, „järkisyntyiset" henkiset älyolennot ovat samat kuin Dhjaan Tshoohanit. Sentähden III Runossa mainittu Kuan-Shai-Jin, „*Kultainen Lohikäärme, jossa ovat ne seitsemän*", on Alkuaikainen Logos eli Brahmaa, ensimäinen ilmennyt luova voima; ja Dhjaaniset energiat ovat Manut eli *joukkona katsoen* Manu Svaajambhuva. Muuten on helppo nähdä suoranainen yhteys Manujen ja Mahatin välillä. Manu johtuu sanasta *man*, ajatella ja ajatus lähtee älystä. Se on maailmansynnyssä ennen tähtiusvia käyvä aikakausi.

(II) *Toinen luominen,* Bhuuta, oli perusmuotojen aiheiden eli Tanmaatrojen luominen; sentähden sitä kutsutaan elementtien luomiseksi eli Bhuutasargaksi. Se on maailmaa aikaisempien elementtien eli aineen erilaistumisen ensimäistä henkäystä vastaava aika. Bhuutaadi merkitsee „elementtien alku" ja käy Bhuutasargan edellä, jolloin nuo elementit „luodaan" eli erilaistutetaan alkuaikaisessa Aakaashassa, Kaaoksessa eli tyhjyydessä. [2]) *Vishnu Puraanassa* sanotaan sen kulkevan rinnan Ahankaaran kolmen olemuspuolen kanssa ja kuuluvan siihen. Ahankaara, joka käännetään „itsekkyydeksi", merkitsee oikeastaan „minä olen"-ominaisuutta, sitä, mikä ensinnä lähtee Mahatista eli Jumaljärjestä, ensimäistä varjomaista luonnosta Itseyteen, sillä „puhdas" Ahankaara tulee „himolliseksi" ja lopuksi „kehkeymättömäksi" eli „alkeelliseksi". Se on „tietoisen ja samaten kaiken *tiedottoman* olemisen alku", vaikkakin esoterinen koulu hylkää sen ajatuksen, että voisi olla mitään „tiedotonta", paitsi meidän harhamme eli tietämättömyytemme tasolla. Tällä toisen luomisen asteella esiintyy Manujen toinen hierarkia: Dhjaan Tshoohanit eli Deevat, jotka ovat muodon (Ruupan)

---

[1]) Vrt. 1 Moos. 19: 34—8 ja 4: 1.

[2]) Vishnu on sekä Bhuuteesha, „elementtien herra", kaikkien olioitten herra että Vishvaruupa „kaikkiallinen periaine" eli sielu.

alkuna, Tshitrashikhandinat, „valoharjaiset" eli Rikshat; ne ovat samat Rishit, joista on tehty Seitsentähteä (Otavaa) elähyttävät sielut.[1]) Tähtitieteen ja maailmansynnyn kielessä tämä luominen koskee „tulisumun" aikakautta, kosmillisen elämän ensimäistä astetta sen kaaotisen tilan jälkeen,[2]) jolloin atomit lähtevät Lajasta (levosta).

(III) *Kolmas luominen*: Kolmas eli Indrija luominen oli se muuttunut Ahankaaran, „minä"-käsityksen, muoto (sanasta Aham, „minä"), jota kutsutaan elimelliseksi luomiseksi eli aistimien, (Aindrijaka) luomiseksi. „Nämä kolme oli Prakritin luominen, erottamattoman luonnon (erotetut) kehityssarjat, joiden edellä on erottamaton prinsippi". „Edellä on" sanojen sijasta pitäisi olla „alkuna on Buddhi", sillä Buddhi ei ole erotettu eikä erottamaton prinsippi vaan osallinen kummankin luonnosta, sekä ihmisessä että kosmoksessa. Ollen yksiö eli ihmismonaadi harhan tasolla Buddhi, kun se kerta vapautuu kolmesta Ahankaaran muodosta ja maallisesta Manaksestaan, tulee todella jatkuvaksi suureksi sekä kestämisaikaansa että suuruuteensa nähden, sillä se on ikuinen ja kuolematon. Aikaisempana tekstissä sanotaan, että kolmatta luomista, „jossa hyvyyden ominaisuus on yltäkylläisenä", kutsutaan Uurdhvasrootakseksi, ja yksi tai pari sivua edempänä Uurdhvasrootas-luomista sanotaan „kuudenneksi luomiseksi . . . eli jumalolentojen luomiseksi". Tämä näyttää selvästi, että varhaisempia ja myös myöhempiä Manvantaroja on tahallisesti sekotettu toisiinsa, jotta estettäisiin ulkopuolisia havaitsemasta totuutta. Tätä orientalistit kutsuvat „epäjohdonmukaisuudeksi" ja „ristiriitaisuudeksi". „Ne kolme luomista, jotka alkavat tajunnasta, ovat alkuaikaisia (elementalisia); mutta ne kuusi luomista, jotka alkavat siitä sarjasta, missä ensimäisenä on äly, ovat Brahmaan työtä".[3])

---

[1]) Etsikää näiden „jälkityyppejä" Trithemiuksen, Agrippan mestarin kirjottamasta tutkistelmasta 16:nnelta vuosisadalta: „Kirja koskeva seitsemää toisarvoista eli henkistä älyolentoa, jotka Jumalaa likinnä tekevät maailman todelliseksi." Paitsi salaisia aikakausia ja monia ennustuksia paljastetaan tuossa kirjassa muutamia tosiasioita ja uskoja Haltioista eli Elohimeista, jotka hallitsevat ja ohjaavat maailmankulun seitsenasteisia vaiheita.

[2]) Alusta pitäin orientalistit ovat olleet suuressa pulmassa saadakseen aikaan järjestystä *Puraanoiden* „luomisiin". Wilson sekottaa hyvin usein Brahman'in Brahmaahan, josta hänen seuraajansa häntä moittivat. Mr. Fitzedward Hall antaa *alkuperäisille sanskritinkielisille teksteille* suuremman arvon *Vishnu Puraanan* kääntämisessä kuin Wilsonin käyttämälle tekstille. „Jos Wilsonilla olisi ollut samat edut, mitkä nyt ovat tarjolla intialaisen filosofian tutkijoilla, olisi hän epäilemättä puhunut eri tavalla", sanoo hänen teoksensa julkaisija. Tämä muistuttaa sitä vastausta, minkä muuan Thomas Taylorin ihailijoista antoi niille oppineille, jotka huonoiksi arvostelivat Taylorin tekemiä Plaatonin käännöksiä: „Taylor ehkä osasi vähemmän kreikkaa kuin hänen kriitikkonsa, mutta hän osasi paremmin Plaatonia". Nykyiset orientalistimme vääntelevät sanskritilaisten tekstien *mystillistä* merkitystä paljon enemmän kuin Wilson koskaan teki, vaikka viimemainittu kieltämättä onkin syypää hyvin pahoihin erehdyksiin.

[3]) *Vaaju Puraana.*

Tässä „luomiset" kauttaaltaan merkitsevät *kehitysasteita.* Mahat, „Äly", joka vastaa Manasta, edellinen kosmillisella, jälkimäinen inhimillisellä tasolla, Mahat tässäkin on alempana Buddhia eli yli-jumalallista Tajuntaa. Sentähden kun luemme *Linga Puraanassa,* että „ensimäinen luominen oli Mahatin luominen, sillä äly on ensimäinen ilmenevä", täytyy meidän tätä (erikoista) luomista ajatella aurinkokuntamme tai vieläpä maamme ensimäiseksi kehitysasteeksi, koska *Puraanoissa* ei ensinkään pohdita edelläkäypiä, paitsi tilapäisesti niihin viittaamalla.

Ensimäisten Kuolemattomien eli Deevasargan luominen on viimeinen tässä sarjassa ja sillä on yleinen merkitys; se koskee näet kehitystä yleensä eikä erityisesti meidän Manvantaraamme. Meidän Manvantarassamme tämä tapahtuu uudestaan ja uudestaan ja siten se näkyy koskevan useita eri Kalpoja. Sanotaan näet: „viimeksikuluneen (Paadma) Kalpan lopussa heräsi jumalallinen Brahmaa unensa yöstä ja näki maailman tyhjäksi". Sitten Brahmaa näkyy taas uudestaan läpikäyvän „seitsemän luomista" kehityksen toisella asteella, toistaen ulkokohtaisella tasolla ensimäiset kolme.

(IV) *Neljäs luominen:* Mukhja eli ensimäinen, koska se alottaa nelinäisen sarjan. Sanat „elottomat" ruumiit tai „liikkumattomat kappaleet", kuten Wilson kääntää, eivät kummatkaan ole oikeita vastineita sanskritilaisille sanoille. Esoterinen filosofia ei ole ainoa, joka hylkää aatteen, että mikään atomi voisi olla „epäelimellinen", sillä ihan samoin tekee oikeaoppinen hindulaisuus. Wilson itsekin sanoo: „Kaikki hindulaiset järjestelmät pitivät kasviruumiita elollisina". [1]) Tsharaatshara eli samaamerkitsevät sthaavara ja dshangama, ei siis ole oikein käännetty sanoilla „elollinen ja eloton" tai „tajuiset ja tajuttomat olennot", j. n. e. „Paikaltaan liikkuvat ja kiinteät" olisi ollut parempi käännös, „koska puiden arvellaan olevan sielullisia". Mukhja on kasvikunnan „luominen" eli oikeammin elimellinen kehitys. Tällä toisella kaudella kehittyvät tässä maailmassa elementali- eli alkuolento-kunnan kolme astetta, jotka *päinvastaisessa* järjestyksessä vastaavat kolmea Prakritin luomista Brahmaan toiminnan ihan ensimäisellä kaudella. Kuten ensimäisellä kaudella *Vishnu Puraanan* sanojen mukaan „ensimäinen luominen oli Mahatin eli älyn luominen . . . Toinen oli prinsippien aiheiden (Tanmaatrojen) luominen . . . Kolmas oli . . . aistimien (Aindrijaka) luominen", niin taas tässä myöhemmässä on elementali-voimien järjestys seuraava: 1) *syntymäisillään olevat* voimakeskukset, älylliset ja fyysilliset; 2) prinsippien aiheet, *hermovoima* niin sanoaksemme; 3) syntymässä oleva havaintokyky, joka on alempien luonnonvaltakuntien Mahat ja erittäinkin kehittyy kolmannesssa elementalien luokassa. Näiden jälkeen seuraa ulkokohtainen kivi-

[1]) *Collected Works,* III, 381.

kunta, jossa tämä „havaintokyky" on aivan uinuva, alkaakseen uudelleen ilmaantua vasta kasveissa. Mukhja luominen siis on keskuskohta kolmen alemman ja kolmen ylemmän valtakunnan välillä, jotka yhteensä edustavat Kosmoksen ja maan seitsemää esoterista luonnonvaltakuntaa.

(V) *Viides luominen:* Tirjaksrootas eli Tairjagjoonja luominen, [1]) „(pyhien) eläinten" luominen, joka maan päällä vastaa ainoastaan mykkien eläinten luomista. Ensiasteisessa luomisessa „eläimet" merkitsevät heräävän tajunnan eli „havaintokyvyn" itua, sitä, mikä heikosti on huomattavissa muutamissa herkkätuntoisissa kasveissa maan päällä ja vielä selvemmin Moneera-alkueläimessä. [2]) Meidän pallomme ensimäisen kierroksen aikana käy eläinten „luominen" ennen ihmisen luomista, mutta meidän neljännessä kierroksessa kehittyvät imettäväiset fyysillisellä tasolla ihmisestä. Ensimäisessä kierroksessa vetäytyvät eläimelliset atomit kohesionin kautta yhteen fyysilliseksi ihmisruumiiksi; neljännessä kierroksessa tapahtuu päinvastoin niiden magnetisten olojen nojalla, jotka pitkin elämää ovat kehittyneet. Ja tämä on „metempsykhoosis", „sielunvaellus". ([3] Tämä viides kehitysaste, jota eksoterisesti kutsutaan „luomiseksi", on nähtävänä sekä ensi- että toisasteisella kaudella, joista toinen on henkinen ja kosmillinen, toinen aineellinen ja mainen. Se on Arkheebioosis eli elämän-alkaminen; „alkaminen" tässä tietysti vain sikäli kuin tarkotetaan elämän *ilmenemistä* kaikilla seitsemillä tasoilla. Tämä on se kehityskausi, jolloin ehdottoman ikuinen kaikkiallinen liikunto eli värähtely, jota esoterisella kielellä kutsutaan „Suureksi Hengitykseksi", erilaistuu alkuaikaiseksi ensin-ilmenneeksi atomiksi. Mitä enemmän kemiallinen ja fyysillinen tiede edistyy, saapi tämä salatieteellinen lausunto tukea tiedon maailmassa. Päivä päivältä voittaa yhä suurempaa alaa se tieteellinen hypoteesi, että yksinkertaisimmat aineen alkuosaset ovat luonteeltaan yhdenlaatuisia ja eroovat toisistaan ainoastaan sikäli kuin atomeja eri määrässä sijottuu molekyliin eli ainehituseen tai sikäli kuin niiden atomivärähtely on erilaatuinen.

Siis niinkuin ensinnä täytyi tapahtua elämän alkuidun erilaistuminen, ennenkuin *kolmannen* olentoluokan eli hierarkian Dhjaan Tshoohanit saattoivat kehit-

---

[1]) Professori Wilson kääntää tämän kohdan siten kuin eläimet olisivat korkeammalla „luomisen" asteella kuin jumalolennot eli enkelit, vaikka jälempänä hyvin selvästi sanotaan totuus, mitä Deevoihin tulee. Tämä „luominen", sanoo teksti, on sekä ensiasteinen (Praakrita) että toisasteinen (Vaikrita). Se on toisasteinen, mitä tulee jumalien syntyyn Brahmaasta, meidän aineellisen maailmamme syntyyn *personallisesta*, inhimilliseksi käsitetystä *Luojasta*. Se on ensiasteinen, koskien Rudraa, joka on ensimäisen prinsipin suoranainen tuote. Sana Rudra ei ole ainoastaan yksi Shivan nimitys, vaan siihen kuuluu luomisen toimeenpanijoita, enkeleitä ja ihmisiä, kuten jälempänä tulee näkymään.

[2]) Ei kasvi eikä eläin vaan kummankin välillä (eräs liko-olio).

[3]) *Five Years of Theosophy*, p. 276, art. „Mineral Monad".

tyä ja ennenkuin ne voivat ruumistua ensimäisessä eetterimuodossaan (Ruupassaan) — niin samasta syystä täytyi eläinten luomisen *käydä ennen* „jumalallisen ihmisen" luomista maan päällä. Tästäpä syystä sanotaankin *Puraanoissa:* „Viides, Tairjagjoonja luominen oli eläinten luominen".

(VI) *Kuudes luominen:* Uurdhvasrootas luominen eli jumalolentojen luominen. Mutta nämä jumalolennot ovat yksinkertaisesti ensimäisen rodun alkumuodot, „järkisyntyisten", „pehmeäluisten" jälkeläistensä isät. Nämä kehittivät itsestään „hiestä syntyneet" — joka nimitys tulee selitettäväksi teoksemme II Osassa.

„Vaikka luodut olennot", lausuu *Vishnu Puraana*, „hävitetään (yksilöllisissä muodoissaan) hävi̇ön aikakautena, niin koskee niitä kuitenkin *edellisten elämäinsä* hyvät tai pahat teot eivätkä he koskaan voi päästä näiden seurauksista. Ja kun Brahmaa uudestaan synnyttää maailman, ovat ne hänen tahtonsa sikiöt".

„*Kooten tajuntansa itseensä* (jooga-tahtomisella) Brahmaa luopi neljä olentojen luokkaa, joita kutsutaan jumaliksi, demooneiksi, synnyttäjiksi ja ihmisiksi". „Synnyttäjät" tässä merkitsee ihmisten ensimäisen juurirodun alkumuotoja ja kehittäjiä. Synnyttäjät ovat Pitrejä ja niitä on seitsemän luokkaa. Eksoterisessa tarustossa sanotaan niiden syntyneen Brahmaan kyljestä, kuten Eva syntyi Adamin kylkiluusta.

Lopuksi kuudetta luomista seuraa koko „luomisen" sarjan päättäjänä:

(VII) *Seitsemäs luominen:* Arvaaksrootas olentojen kehitys, „joka oli . . . ihmisen ilmestyminen".

„Kahdeksas luominen", joka mainitaan, ei ole ensinkään mikään luominen: se on sanaverho, sillä se tarkottaa puhtaasti älyllistä toimintaa, „yhdeksännen luomisen" tuntemista, joka taas puolestaan on toisasteisessa luomisessa ilmenevä seuraus siitä, mikä ensi-asteisessa (Praakrita) oli „Luominen", [1]) Kahdeksas luominen siis, jota kutsutaan Anugrahaksi, Saankhjoiden [2]) Pratjajasarga eli „älyllinen luominen", on „sen luominen, josta *meillä on käsitys* (sen esoteriselta puolelta) tai jolle järjessämme annamme hyväksymisemme (Anugraha), vastakohtana *elimelliselle luomiselle*". Se on oikea käsitys suhteestamme koko „jumalien" sarjaan ja varsinkin suhteestamme Kumaaroihin, n. k. „yhdeksänteen luomiseen", joka todellisuudessa on yksi olemuspuoli eli heijastus kuudennesta luomisesta meidän (Vaivasvata) Manvantarassamme. „On vielä *yhdeksäs,* Kumaa-

[1]) „Nämä käsitykset", huomauttaa professori Wilson, „Rudran ja Pyhien syntymä, näyttää olevan Shaivoilta *lainattu* ja kömpelösti sovitettu Vaishnavain järjestelmään". Hänen olisi pitänyt kysyä esoterista merkitystä, ennenkuin hän uskalsi tehdä tällaisen otaksuman.

[2]) Ks. *Saankhja Kaarikaa.* V, 46, p. 146.

roiden luominen, joka on sekä ensi-asteinen että toisasteinen", sanoo *Vishnu Puraana*, vanhin näistä teksteistä. [1]

Muuan esoterinen teksti lausuu:

Kumaarat ovat suorastaan Ylimmästä Olemusperusteesta lähteneitä Dhjaaneja, jotka uudestaan esiintyvät Vaivasvata Manun aikakaudella ihmiskunnan kehityksen auttamiseksi. [2]

Vishnu Puraanan kääntäjä tämän vahvistaa sanoessaan, että „nämä viisaat . . . elävät yhtä kauan kuin Brahmaa ja hän luo ne ainoastaan *ensimäisessä* Kalpassa, vaikka niiden synty hyvin yleisesti mutta aivan ristiriitaisesti luetaan *(toisasteiseen)* Vaaraaha eli Paadma Kalpaan". Siis Kumaarat eksoterisesti ovat „Brahmaan luomat Rudra eli Niilaloohita, eräs Shivan muoto . . . ja muutamat muut Brahmaan järkisyntyiset pojat". Mutta esoterisen opin mukaan nämä ovat ne, jotka todellisen henkisen Itsen synnyttävät fyysilliseen ihmiseen, korkeammat Pradshaapatit, jotavastoin Pitrit eli alemmat Pradshaapatit ainoastaan ovat mallin eli fyysillisen ruumistyypin isät, sen muodon, joka on tehty „*heidän* kuvansa jälkeen". Neljä (ja toisinaan *viisi)* Kumaaraa mainitaan avoimesti eksoterisissa teksteissä, mutta kolme niistä on aivan salaista.

„Neljä Kumaaraa (ovat) Brahmaan järkisyntyiset pojat. Muutamat erottavat niitä *seitsemän.*" [3] Kaikki nämä seitsemän Vaidhaatraa (= Kumaaroiden isän-nimi), „Tekijän Pojat", mainitaan ja kuvataan Iishvara Krishnan *Saankhja Kaarikaassa*, johon on liitetty Gaudapaadaatshaarjan (Shankaraatshaarjan Paragurun) kommentario. Se puhuu Kumaaroiden luonnosta, vaikkei se mainitsekaan *nimeltään* kaikkia seitsemää Kumaaraa vaan kutsuu niitä sen sijaan „Brahmaan seitsemäksi pojaksi", joita ne ovatkin, koska Brahmaa on ne Rudrassa luonut. Kirjassa mainitut nimet ovat: Sanaka, Sanandana, Sanaatana, Kapila, Ribhu ja Pantshashikha. Mutta kaikki nämäkin ovat *sijaisnimiä.*

Eksoterisesti tunnetut neljä Kumaaraa ovat Sanatkumaara, Sananda, Sanaka ja Sanaatana, ja esoteriset kolme ovat Sana, Kapila ja Sanatsudshaata. Vielä kerran kiinnitämme erityistä huomiota tähän Dhjaan Tshoohanien luokkaan, sillä

---

[1]) Paraashara, se Veedalainen Rishi, joka sai *Vishnu Puraanan* Pulastjalta ja opetti sen Maitreejalle, on orientalistien tutkistelmissa sijotettu eri aikakausiin. Kuten oikein lausutaan *Hindu Classical Dictionary*'ssa: „Arvelut hänen elinajastaan eroovaat suuresti, ulottuen vuodesta 575 e. Kr. vuoteen 1391 e. Kr. *eikä niihin ole luottamista*". Aivan niin, mutta ne eivät ole sen vähemmän luotettavia kuin moni muu aikamääräys, jonka sanskritistit ovat tekaisseet, sillä he ovat kuuluja taidostaan luoda mielivaltaisia arveluita.

[2]) Ne voivat todellakin merkitä „erityistä" eli ylimääräistä „luomista", koska ne ruumistumalla kahden ensimäisen ja suureksi osaksi kolmannen juurirodun tajuttomiin ihmiskuoriin luovat niin sanoaksemme *uuden rodun*: ajattelevia, itsetietoisia ja *jumalallisia* ihmisiä.

[3]) *Hindu Classical Dictionary.*

tässä on kätkettynä synnytyksen ja perinnöllisyyden mysterio, johon viitattiin selityksissä VII Runoon, kun käsiteltiin neljää enkeliolentojen järjestöä. Teoksemme II Osa tulee selittämään niiden asemaa jumalallisessa hierarkiassa. Tässä kohden katsokaamme, mitä eksoterisissa teksteissä sanotaan niistä.

Paljoa eivät nämä tekstit sano, ja sille, joka ei osaa lukea rivien välistä — ei mitään. „Meidän täytyy tässä turvautua muihin *Puraanoihin* tämän nimityksen valaisemiseksi“, lausuu Wilson, joka ei hetkeäkään aavista olevansa tekemisissä „pimeyden enkelien“, kirkkonsa tarunomaisen „pääviholIisen“ kanssa. Siksipä hän ei onnistu enempää „valaisemaan“ kuin että „nämä (jumalolennot) *kieltäytyivät luomasta jälkeläisiä* (ja siten kapinoivat Brahmaata vastaan) sekä pysyivät, kuten ensimäisen (Sanatkumaaran) nimi osottaa, aina poikasina, Kumaaroina; s. o. pysyivät aina puhtaina ja viattomina, jonka vuoksi heidän luomistaan kutsutaan Kaumaara luomiseksi“. *Puraanat* kuitenkin luovat hieman enmmän valoa tähän asiaan. „Koska hän aina jää sellaiseksi kuin hän oli syntyessään, kutsutaan häntä tässä nuorukaiseksi; siksi on hänen nimensä Sanatkumaara hyvin tunnettu“. [1]) *Shaiva Puraanoissa* Kumaarat aina kuvataan joogeiksi. *Kurma Puraana* lueteltuaan ne sanoo: „Nämä viisi, oi brahminit, olivat joogeja, jotka saavuttivat täydellisen pääsyn himoista“. Niitä on *viisi*, koska kaksi Kumaaroista *lankesi*.

Niin epäluotettavia ovat muutamat orientalistien tekemät käännökset, että esim. *Hari Vamshan* ranskalaisessa käännöksessä sanotaan: „Seitsemän Pradshaapatia, Rudra, Skanda (hänen poikansa) ja Sanatkumaara ryhtyivät luomaan olentoja“. Mutta alkuteksti kuuluu, kuten Wilson näyttää: „Nämä seitsemän . . . loivat jälkeläisiä; ja niin teki Rudra, mutta Skanda ja Sanatkumaara *pidättivät voimansa ja kieltäytyivät* (luomasta)“. „Neljä olentojen luokkaa“ mainitaan joskus Ambhaamsin nimellä, jonka Wilson kääntää „sananmukaisesti Vesiksi“, uskoen sen olevan „mystillisen nimityksen“. Epäilemättä se onkin, mutta nähtävästi hän ei ollut keksinyt sen *todellista* esoterista merkitystä. „Vedet“ tai „vesi“ on symboli, joka edustaa Aakaashaa, „avaruuden alku-valtamerta“, jonka päällä Naaraajana, itsesyntynyt henki, liikkuu, nojaten siihen, *mikä on sen jälkeläinen.* [2]) „Vesi on Naran ruumis; näin olemme kuulleet Veden nimeä selitettävän. Koska Brahmaa lepää Veden päällä, kutsutaan häntä Naaraajanaksi“. [3]) „Itse puhtaana Purusha loi Vedet puhtaat“. Vesi on samalla *kolmas* prinsippi aineellisessa Kosmoksessa ja kolmas hengenkin valtakunnassa: tulen *henki*, liekki, Aakaasha, eetteri, vesi, ilma, maa ovat kosmilliset, tähtitieteelliset, sielulliset,

---

[1]) *Linga Puraana,* edell. osa LXX, 174.

[2]) Kts. *Manu,* I: 10.

[3]) Kts. *Linga-, Vaaju-* ja *Maarkandeeja Puraanoita.*

henkiset ja mystilliset prinsipit kullakin olemassaolon *tasolla*, ja ovat *ennen kaikkea salatieteellisesti käsitettävät.* „Jumalat, demoonit, pitrit ja ihmiset" ovat ne neljä olentojen luokkaa, joita nimi Ambhaamsi koskee, koska ne kaikki ovat tuloksia *Vesistä* (mystillisesti katsoen), Aakaashan valtamerestä ja luonnon *kolmannesta* prinsipistä. *Veedoissa* se merkitsee samaa kuin jumalat. Pitrit ja ihmiset maan päällä ovat jumalien ja demoonien (henkien) muunnoksia eli jälleensyntymiä korkeammalta tasolta. Vesi on toisessa merkityksessään naisellinen prinsippi. Venus Afrodite on personoitu Meri ja Lemmenjumalan äiti, kaikkien jumalain synnyttäjätär, samaten kuin kristittyjen Neitsyt Maria on Mare-Meri, länsimaisen rakkauden, säälin ja armahtavaisuuden jumalan äiti. Jos esoterisen filosofian tutkija syvästi miettii tätä ainetta, tulee hän varmasti löytämään, kuinka paljon merkitystä on Ambhaamsin nimessä, se kun monin tavoin suhtautuu Pyhään Neitsyeeseen, alkemistien „taivaalliseen neitsyeeseen", vieläpä nykyaikaisten baptistien „armonvesiin".

Dhjaan Tshoohanien eli Deevojen seitsemästä suuresta osastosta ei ole yksikään enemmän tekemisissä ihmiskunnan kanssa kuin Kumaarain luokka. Epäviisaita ovat kristilliset teologit, jotka ovat ne alentaneet *langenneiksi* enkeleiksi ja nykyään kutsuvat niitä Saatanaksi ja demooneiksi. Noiden taivasasukkaitten joukossa, jotka „kieltäytyivät luomasta", on näet yksi etusija annettava pääenkeli Mikaelille, länsi- ja itämaisen kirkon suurimmalle suojeluspyhimykselle, jonka nimi on kaksinkertainen: sekä Pyhä Mikael että hänen otaksuttu jäljennöksensä maan päällä, Pyhä Yrjö, lohikäärmeen voittaja.

Kumaarat ovat Brahmaa-Rudran järkisyntyiset pojat eli Shivan, Mahaajoogin, jälkeläiset, tuon Intian kaikkien joogien ja mystikkojen suuren suojelijan, joka mystillisesti katsoen on *ihmishimojen ja fyysillisten aistimien hävittäjä*, mitkä alati ovat estämässä *sisäisen* ikuisen ihmisen korkeampien henkisten kykyjen kehitystä ja kasvua.

Shiva-Rudra on Hävittäjä, kuten Vishnu on Säilyttäjä, ja kumpikin on sekä henkisen että fyysillisen luonnon Uudestisynnyttäjä. Elääkseen kasvina täytyy *siemenen* kuolla. Jotta ihminen eläisi ikuisuudessa tietoisena olentona, täytyy hänen himojensa ja aistimiensa kuolla, ennenkuin ruumiinsa kuolee. Että „eläminen on kuolemista ja kuolema elämistä" on liian vähän ymmärretty länsimaissa. Shiva, Hävittäjä, on henkisen ihmisen Luoja ja Vapahtaja, kuten hän luonnossa on hyvä puutarhuri. Hän karsii pois rikkaruohot, sekä inhimilliset että kosmilliset, ja tappaa fyysillisen ihmisen himot herättääkseen eloon henkisen ihmisen käsityskyvyt.

Kumaarat itse siis ollen „neitsyeellisiä itsensäkieltäjiä", kieltäytyvät luomasta *aineellista* ihmisolentoa. Hyvin voi arvata, että niillä on suoranainen yhteys kristillisen pääenkelin Mikaelin kanssa. Mikael on „neitsyeellinen soturi"

taistelussa lohikäärmettä Apofista vastaan, jonka uhrina on jokainen sielu, mikä liian löyhästi on kiinnitetty kuolemattomaan henkeensä; hän on se enkeli, joka gnostikkojen mukaan *kieltäytyi luomasta*, kuten Kumaaratkin kieltäytyivät. Eikö Mikael, tuo juutalaisten suojelusenkeli *hallinnut* Saturnusta (Shivaa eli Rudraa) ja sabbattia, Saturnuksen päivää? Eikö hänen sanota olevan samaa olemusta kuin isänsä (Saturnus) ja eikö häntä kutsuta Ajan, Kronoksen eli Kaalan Pojaksi, joka Kaala on eräs muoto Brahmaasta (Vishnusta ja Shivasta)? Ja eikö kreikkalaisten Ajan Vanhus viikatteineen ja hiekkakelloineen ole sama kuin kabkalistien Vanhaikäinen? Ja eikö viimemainittu taas ole sama kuin hindulaisten Vanhaikäinen, nim. Brahmaa *kolmiyhteisessä* muodossaan, jonka nimi myöskin on Sanat, Vanhaikäinen. Jokaisella Kumaaralla on etunimenä Sanat ja Sana. Ja Shanaishtshara on Saturnus, planetta Shani, kuningas Saturnus, jonka kirjuri Egyptissä oli Thot-Hermes ensimäinen. Ne ovat siis kummatkin samaa kuin planetta ja sen jumala (Shiva), joiden vuorostaan olemme näyttäneet olevan Saturnuksen esikuvat. Mutta Saturnus taas on sama kuin Bel, Baal, Shiva ja Jehovah Sabbaoth, jonka „Kasvojen Enkeli" on Mikael — סיכאל, „joka (on) niinkuin Jumala". Hän on Juutalaisten valvoja ja suojelusenkeli, kuten Daniel kertoo; ja ennenkuin Kumaarat alennettiin demooneiksi ja langenneiksi enkeleiksi niiden mielestä, jotka eivät edes heidän nimiään tunteneet — olivat kreikkalaiset ofitit [1]) yhtäläistäneet Mikaelin Ofiomorfoksen, kapinoivan ja vastustavan hengen kanssa. Tämä Ofiomorfos ei ole muuta kuin Ofiksen, jumalallisen viisauden eli Kristuksen vastakkainen puoli vertauskuvallisesti. *Talmudissa* Mikael on „Veden ruhtinas" ja Seitsemän Hengen päämies samasta syystä kuin yhtä hänen monista esikuvistaan, Sanatsudshaataa, Kumaarain päällikköä, kutsutaan nimeltä Ambhaamsi, „Vedet", *Vishnu Puraanan* kommentarion mukaan. Miksikä niin? Siksi että Vedet on toinen nimi, joka edustaa Suurta Syvyyttä, Avaruuden Alkuvesiä, eli Kaaosta, ja merkitsee myös äitiä, sillä Ambaa on Aditi ja Aakaasha, näkyväisen maailman taivaallinen Neitsyt-Äiti. Sitäpaitsi „Vedenpaisumusta" myös kutsutaan „Suureksi Lohikäärmeeksi" eli Ofikseksi, Ofiomorfokseksi.

Rudrojen, „Tulihenkien" seitsenäisestä luonnosta tulee puhuttavaksi teoksemme II Osan runoihin liittyvässä vertauskuvaston käsittelyssä. Siellä myöskin tarkastamme ristiä (3+4) sen alkuperäisessä ja myöhemmissä muodoissa ja käytämme vertailua varten pythagoralaisia lukuja rinnan heprealaisen lukuopin kanssa. Silloin *seitsen*-luvun erinomainen tärkeys luonnon peruslukuna on tuleva silminnähtäväksi. Me tutkimme sitä silloin *Veedojen* ja kaldealaisten kirjotusten

---

[1]) Ofitit olivat salatieteeseen taipuvia roomalaiskatolilaisen kirkon edelläkävijöitä sen erottua alkuperäisestä kreikkalaisesta kirkosta.

kannalta; tarkastamme sitä sellaisena kuin se esiintyi Egyptissä tuhansia vuosia e. Kr. ja sellaisena kuin sitä käsiteltiin gnostikkojen kirjotuksissa; me näytämme, kuinka sen tärkeys peruslukuna on saanut tunnustusta myös luonnontieteessä, ja koetamme todistaa, että *seitsenluvun* suuri merkitys muinaisuudessa ei johtunut oppimattomien pappien harhailevasta mielikuvituksesta vaan syvästä Luonnon Lain tuntemuksesta.

XIV Luku.

Neljä Elementtiä.

Metafyysillisesti ja esoterisesti on luonnossa ainoastaan *Yksi Elementti* ja sen juurena on Jumaluus. Ne *seitsemän* n. k. „elementtiä", joista *viisi* jo on ilmennyt ja näyttänyt olemassaolonsa, ovat tuon Jumaluuden pukuna eli verhona, mutta suoraan Jumaluuden sisimmästä olemuksesta tulee Ihminen, katsottakoon häntä joko fyysillisenä, sielullisena, älyllisenä tai henkisenä olentona. Ainoastaan neljästä elementistä puhuttiin myöhemmässä muinaisuudessa ja ainoastaan viisi tuntee filosofia. Eetteri ei näet vielä ole täysin ilmennyt aineena ja sen noumenon on yhä „Isä Kaikkivaltias Eetteri", [1]) muiden yhteinen sisältäjä. Mutta mitä ovat nämä Elementit, joiden yhdysperäiset tuotteet fysikan ja kemian nykyisimpäin keksintöjen mukaan sisältävät lukemattomia ala-elementtejä, niin että 60 tai 70 ei enään läheskään vastaa niiden arvioitua lukumäärää? Seuratkaamme elementtien kehitystä ainakin niiden *historiallisesta* alusta lähtien.

Plaato määrittelee täydellisesti neljä elementtiä sanoessaan, että ne ovat *sitä*, „mikä *kokoonpannut kappaleet muodostaa* ja *hajottaa*". Sentähden „maailmanainesten palvelus" *(kosmolatria)* ei koskaan pahimmassakaan muodossaan ollut sitä fetishismiä, joka jumaloi ja palvelee jonkun esineen toimetonta ulkonaista muotoa ja ainetta, vaan tähtäsi aina sen sisällä olevaan ydinolemukseen (noumenoniin). Tuli, Ilma, Vesi, Maa olivat ainoastaan näkyväisinä verhoina, symboleina edustamassa sisällä asuvia näkymättömiä Sieluja eli Henkiä, kosmillisia Jumalia, joille tietämättömät osottivat palvelusta ja viisaimmat ihmiset yksinkertaista mutta kunnioittavaa tunnustusta. Taas vuorostaan noumenollisten

[1]) Kts. aikaisempana siv. 348. Suom.

Elementtien ilmiöllisiä ala-osastoja elähyttivät n. k. „elementalit", alempiasteiset „luonnonhenget".

Mochuksen „Jumalsynnyssä" me tapaamme ensiksi eetterin ja sitten ilman. Nämä olivat ne kaksi prinsippiä. joista syntyy Uulom, tajuttava (νοητός) Jumala, näkyväinen ainemaailma. [1])

Orfilaisissa hymneissä Eroos-Fanees kehittyy henkisestä munasta, jonka eetterituulet hedelmöittävät. Tuuli on se „Jumalan Henki", jonka sanotaan liikkuvan eetterissä, „hautoen Kaaosta", Jumalallinen Aate. Hindulaisessa *Kathoopanishadissa* Purusha, jumalallinen henki, jo seisoo alkuperäisen aineen edessä ja niiden yhtymästä lähtee suuri Maailmansielu, „Mahaa-Aatmaa, Brahman, elämän henki". [2]) Viimemainitut nimitykset ovat taas samaa kuin Kaikkeudensielu eli Anima Mundi. Teurgistien ja kabbalistien „astralivalo" on sen viimeinen ja alin osasto.

Plaatonin ja Aristoteleen elementit (στοιχεῖα) olivat siis *ruumiittomia prinsippejä*, jotka kuuluvat kosmillisen maailmamme neljään suureen osastoon. Ja oikein määrittelee Creuzer nämä alkuperäiset uskot „jonkinlaiseksi taikuudeksi, sielulliseksi pakanuudeksi ja voimien jumaloimiseksi; henkisyttämiseksi, joka saattaa uskojat läheiseen yhteyteen näiden voimien kanssa". [3]) Niin „läheiseen" todella, että näiden voimien järjestöt eli hierarkiat on luokitettu seitsenkertaisen asteikon mukaan, painoisesta painottomaan. Ne ovat seitsenkertaiset, ei keinotekoisesti niiden käsittämisen helpottamiseksi vaan todellisessa *kosmillisessa* asteikossaan kemiallisesta eli fyysillisestä lukien aina niiden puhtaasti henkiseen olemusperään asti. Jumalia tietämättömille joukoille; jumalia itsenäisiä ja ylhäisiä; demooneita kiihko-uskoisille, jotka kyllä voivat olla hyvinkin älykkäitä mutta eivät kykene käsittämään tuon filosofisen päätelmän *henkeä*: *in pluribus unum* („yksi monessa"). Hermetiselle filosofille ne ovat joko suhteellisesti „sokeita" tai „älyllisiä" voimia, riippuen siitä, minkä niihin kuuluvan prinsipin kanssa hän on tekemisissä. Tarvittiin pitkiä vuosituhansia, ennenkuin ne viimein meidän sivistyneellä ajallamme huomasivat olevansa alennettuja pelkiksi kemiallisiksi „alkuaineiksi".

Ainakin hyvien kristittyjen ja varsinkin raamatullisten protestanttien pitäisi osottaa suurta kunnioitusta Neljää Elementtiä kohtaan, jos he vielä Mooseksta kunnioittavat. Raamattu näet osottaa Mooseksen kirjain joka sivulla, kuinka suuren arvon ja mystillisen merkityksen Elementeille antoi heprealaisten lainsäätäjä. Teltta, joka sisälsi Kaikkein Pyhimmän, oli kosmillinen symboli, pyhi-

---

[1]) Movers, *Phoinizer*, 282.

[2]) Weber, *Akad. Vorles.* 213, 214, etc.

[3]) IX, 850.

tetty yhdessä merkityksessään Elementeille, neljälle pää-ilmansuunnalle ja eetterille. Josefus sanoo sen olleen rakennetun valkoiseen, eetterin väriin. Tämä selittää myös, miksikä egyptiläisissä ja juutalaisissa temppeleissä Klemens Aleksandrialaisen mukaan [1]) suunnaton esirippu, viiden patsaan kannattamana, erotti vihkimättömille joukoille avatun osan Pyhäin Pyhimmästä, *Sanctum Sanctorum*, mihin ainoastaan pappien oli lupa astua — jota nykyään kristillisissä kirkoissa vastaa alttari. *Neljine* väreineen [2]) tämä esirippu symbolisoi neljää pää-elementtiä ja viisine pilareineen sitä tietoa jumaluudesta, minkä *viisi* aistinta antavat ihmisen saavuttaa *neljän* elementin avulla.

Eräs Coryn teoksessa *Ancient Fragments* löytyvä „Kaldealainen Orakkeli" esittää elementeistä ja eetteristä ihmeen samalta-kuuluvia aatteita kuin *The Unseen Universe*, joka kirja on kahden etevän nykyaikaisen tiedemiehen kirjottama.

Tuossa orakkelissa sanotaan, että eetteristä ovat tulleet kaikki oliot ja siihen kaikki palaavat; että kaikkien kappaleitten kuvat ovat häviämättömästi siihen painetut ja että se on kaikkien näkyväisten muotojen vieläpä aatteiden itujen tahi jäännösten varastohuone. Näyttää siltä kuin tämä merkillisesti tukisi meidän väitettämme, että kaikki keksinnöt, mitä meidän päivinämme tehdään, tulevat näyttäytymään „yksinkertaisten esi-isiemme" aavistamiksi ja tuntemiksi monta tuhatta vuotta sitten.

Mistä tulivat Neljä Elementtiä ja heprealaisten Malakhim? Teologisilla silmänkääntäjä-tempuilla ovat rabbinit ja myöhemmät kirkkoisät saaneet nämä sulautumaan Jehovaan, mutta niiden alkuperä on sama kuin kaikkien muiden kansojen kosmillisten jumalien. Nämä symbolit, olkoot ne syntyneet Oksuksen rannoilla tai Ylä-Egyptin polttavilla aavikoilla tai niissä hyisissä pelottavissa metsissä, jotka peittävät Thessalian pyhän lumivuoriston harjoja ja rinteitä, tai vaikkapa Amerikan pampas-aroilla — missä tahansa, toistamme me, nämä symbolit, kunhan tunkeudutaan niiden „syntyihin syviin", ovat aina yhtä ja samaa. Sekä egyptiläisten että pelasgilaisten, arjalaisten ja semiläisten keskuudessa käsitti paikallisjumala *(Genius Loci)* ykseydessään koko luonnon; mutta se ei merkinnyt erittäin neljää elementtiä yhtä vähän kuin mitään erikoista niiden luomusta, kuten puita, jokia, vuoria tai tähtiä. *Genius Loci*, viidennen juurirodun viimeisten alarotujen hyvin myöhäinen ajatuskuva, joka syntyi silloin kun alkuperäinen suurenmoinen merkitys oli miltei kadonnut, oli kuitenkin yhä lisääntyvine nimityksineen kaikkien kumppaneittensa edustaja ja vastine. Se oli Tulen jumala, jonka tunnusmerkkinä oli salama, kuten Jupiter tai Agni; Veden jumala,

---

[1]) *Stromata*, I, 5: 6.

[2]) Kts. 2 Moos. 26: 31, missä „liinavaate" edustaa valkoista väriä. Suom.

jonka tunnusmerkkinä oli virtahepo tai joku pyhä joki tai lähde, kuten Varunä, Neptunus j. n. e.; Ilman jumala, joka ilmeni tuulispäässä ja myrskyssä, kuten Vaaju ja Indra; ja Maan jumala eli henki, joka esiintyi maanjäristyksissä, kuten Pluto, Jama ja monet muut.

Nämä olivat kosmilliset jumalat, jotka aina olivat kaikkien jumalien yhteenveto, ja ne löytyvät jokaisessa maailmansynty-opissa tai mytologiassa. Niinpä kreikkalaisilla oli dodonalainen Jupiterinsa, joka itsessään sisälsi neljä elementtiä ja neljä ilmansuuntaa ja joka sentähden vanhassa Roomassa tunnettiin panteistisella nimellä Jupiter Mundus. Nykyään uudessa Roomassa hän on tullut myöhäisimmän teologian Deus Mundukseksi, ainoaksi Maailmanjumalaksi, jonka on annettu niellä itseensä kaikki muut jumalat uskollisten palvelijoittensa omavaltaisen menettelyn mukaan.

Tulen, Ilman ja Veden jumalina ne olivat *taivaallisia* jumalia; Alemman Piirin jumalina ne olivat *manalaisia*, mutta viimeinen nimitys koskee yksinomaan *maata*. Ne olivat „Maan henkiä“, kutsuttuina milloin Jamaksi, Plutoksi, Osirikseksi, „alemman valtakunnan herraksi“ j. n. e. ja niiden maahinen luonne todistaa tämän riittävästi. Muinaiskansat eivät tunteneet sen pahempaa kuolemanjälkeistä olotilaa kuin Kaama Lookaa, Limbusta [1]) tämän maan päällä. [2]) Jos väitetään, että dodonalaista Jupiteria pidettiin samana kuin Dis'tä, tai roomalaisten Plutoa samana kuin Dionysus Chthoniusta, Maanalaista, ja samana kuin Aidoneusta, maanalaisen maailman kuningasta, missä Creuzerin tiedonannon mukaan [3]) orakkelinvastauksia annettiin, niin tulee salatieteilijöillä olemaan huvi todistaa, että kumpikin, sekä Aidoneus että Dionysus, on ollut alkujuurena Adonaille eli Jurbo-Adonaille, kuten Jehovaa kutsutaan *Codex Nazaraeuksessa*. „Älä palvele aurinkoa, jota kutsutaan Adonaiksi ja jonka nimiä ovat myös Kadush ja El-El“, [4]) vieläpä „Herra Bacchus“. Baal-Adonis, jota juutalaiset *Sood*'eissaan eli Mysterioissaan palvelivat ennen babylonilaista aikaa, tuli Adonai'ksi Massoran lukutavan mukaan [5]) ja myöhemmin ääntiöillä varustetuksi Jeho-

---

[1]) Kts. muist. siv. 298 tässä teoksessa. Suom.

[2]) Raamatun Gehenna oli laakso lähellä Jerusalemia, missä yksijumalaiset juutalaiset uhrasivat lapsia Moolokille, jos saamme uskoa profetta Jeremian sanoja. Skandinavilaisten *Hel*'in eli *Hela*'n asunto oli kylmä seutu — taaskin Kaama Looka — ja egyptiläisten Amenti oli puhdistuspaikka. (Kts. *Isis Unveiled* II, 11)

[3]) I, 6: 1.

[4]) *Cod. Naz.*, I, 47; kts. myös *Psalm.* 89: 19 (missä sanotaan Adonain eli Herran olevan Israelin kuninkaan — Suom.)

[5]) Juutalaisten kirjotuskielessä merkittiin alkuaan ainoastaan kerakkeet. Ääntiöt säilyivät ainoastaan muistin ja perintätiedon avulla. Vasta 6—8 vuosisadalla j. Kr. oppineet rabbinit alkoivat merkitä ääntiöt pisteillä ja pilkuilla kerakkeitten alle. Tätä kutsutaan „Massoraksi“ s. o.

vaksi. Sentähden roomalaiskatolilaiset ovat oikeassa. Kaikki nämä Jupiterit ovat samaa perhettä, mutta Jehovah on niihin lisättävä perheen täydentämiseksi. Jupiter Aerius eli Pan, Jupiter-Ammon ja Jupiter-Bel-Molokh ovat kaikki suhteissa ja yhtä Jurbo-Adonain kanssa, koska ne kaikki ovat tuo yksi Kosmillinen Luonto. Tämä Luonto ja Voima se on, joka luopi erikoisen maisen symbolin ja sen yli vielä fyysillisen ja aineellisen rakenteen, mikä todistaa, että sen kautta ilmenevä käyttövoima on *ulkonainen.*

Alkuaikainen uskonto oli toki parempaa kuin pelkkien fyysillisten ilmiöitten käsittelemistä, kuten Schelling huomauttaa; ja aatteita, ylevämpiä kuin mitä me uudenaikaiset saddusealaiset tunnemme, „oli kätkettynä tuollaisten puhtaitten luonnonjumalien kuin ukkosen, tuulten ja sateen nimiin, kuten läpinäkyvän verhon alle". Muinaisaikalaiset tunsivat ja osasivat erottaa, mitkä olivat *ruumiilliset* ja mitkä *henkiset* elementit luonnonvoimissa.

Nelinkertainen Jupiter, kuten nelikasvoinen Brahmaa, ilman, ukkosen, maan ja meren jumala, neljän elementin herra ja mestari, edustaa kaikkien kansojen suuria kosmillisia jumalia. Vaikka Jupiter itse jätti valtansa tulen yli Heefaistos-Vulcanukselle, valtansa meren yli Poseidoon-Neptunukselle, ja valtansa maan yli Aidoneus-Plutolle, niin oli hän, Ilmojen Jupiter, samalla yhä kaikki nuo toisetkin, sillä Eetteri alustapitäin oli kaikkia elementtejä ylempänä ja niiden yhteenveto.

Perintätieto kertoo eräästä Keski-Aasian erämaissa olevasta suuresta luolasta, minne valo pääsee neljän näennäisesti luonnollisen aukon läpi, nim. neljästä reiästä, jotka ovat ristissä vastapäätä toisiansa neljää ilmansuuntaa kohti. Keskipäivästä auringonlaskua lähimpään tuntiin saakka sanotaan valon virtaavan sisään neljän värisenä, nim. punaisena, sinisenä, oranssi-keltaisena ja valkoisena, joko luonnollisten tai taiteellisesti laadittujen kasviston ja maaperän erilaatuisuuksien vuoksi. Valo kokoontuu keskustaan valkoisesta marmorista tehdyn patsaan ympärille, jonka päällä on pallo maatamme edustamassa. Sitä kutsutaan „Zarathustran luolaksi".

Atlantilaiset neljännessä rodussa lukivat Neljän Elementin ilmennykset taiteittensa ja tieteittensä alaan ja uskoivat, oikein kylläkin, niiden olevan kosmillisten jumalien älyllisestä myötävaikutuksesta syntyneitä. Siten ne saivat tieteellisen luonteen. Muinaisten pappien taikuus oli noina aikoina *jumaliensa puhutteleminen niiden omalla kielellä.*

Maan ihmisten puhe ei voi kohota Herrojen kuuluviin. Jokaista Heistä täytyy puhutella hänen erikoisen elementtinsä kielellä.

„traditsioniksi". Toinen kysymys on sitten, kuinka paljon on luottamista siihen, että nykyaikainen lukutapa vastaa tuhatvuosia aikaisempaa sanamuotoa. Niinpä itse jumal-nimi JHVH saattaa yhtä hyvin olla Jahveh kuin Jehovah. Suom.

Näin kuuluu *Sääntöjen Kirjassa* muuan lause, jonka syvän merkityksen tulemme osottamaan, ja tuon *elementtikielen* laadun selvitykseksi lisätään seuraavaa:

Se on kokoonpantu ÄÄNISTÄ, eikä sanoista; äänistä, luvuista ja numeroista. Se joka osaa oikein liittää yhteen nämä kolme, herättää vastauksen johtavalta Voimalta (erikoisesti tarvittavan elementin Hallitsija-jumalalta).

Niinpä tämä kieli on *loitsujen* eli (kuten Intiassa kutsutaan) *mantrojen* kieli; ääni on näet *kaikkein voimakkain ja tehokkain taikaväline, ensimäinen niistä avaimista, jotka aukaisevat yhteyden oven kuolevaisten ja kuolemattomien välille.* Se joka uskoo Paavalin sanoihin ja opetuksiin, ei ole oikeutettu poimimaan hänen lauseistaan ainoastaan niitä, mitkä hän itse haluaa omaksua, ja hylkäämään muut. Paavali kieltämättä opettaa kosmillisten jumalain olemassaoloa ja niiden läsnäoloa meidän keskellämme. Pakana-uskonto opetti kaksinaista rinnakkaista kehitystä, henkistä ja maallista „luomista“, (*spiritualem ac mundanam creationem*, kuten roomalaiskatolinen kirkko sanoo) aikoja ennen kuin Rooman kirkko syntyi. Eksoterinen sanasto ei ole paljon muuttunut näiden jumalallisten hierarkiojen nimityksiin nähden pakanuuden eli „epäjumalanpalveluksen“ loistoajoista saakka. Ainoastaan nimet on vaihdettu toisiin ja niihin liitetty ylen suuria merkityksiä, jotka nyt ovat osottautuneet vääriksi kuvitteluiksi. Niinpä kun esim. Plaato panee Korkeimman Prinsipin (Isä-Eetterin eli Jupiterin) suuhun sanat: „Jumalien jumalat, joiden *tekijä* minä olen, kuten olen heidän kaikkien töittensä isä“, tunsi hän tämän lauseen hengen yhtä hyvin — niin uskomme — kuin Paavali sanoessaan: „Vaikka olisikin niin sanottuja jumalia, olipa heitä sitten taivaassa tai maassa, ja niitä on paljon sellaisia jumalia ja herroja . . .“.[1]) Kumpikin tiesi, mitä merkitsi se, jonka he niin varovaisin sanoin ilmaisivat.

Meitä eivät protestantit voi vetää tilille siitä, että muka tulkitsemme tämän korintolais-epistolan värsyn niinkuin yllä, sillä joskin englantilaisen raamatun käännös on tehty epämääräiseksi, ei niin ole alkuperäinen teksti ja roomalaiskatolinen kirkko käsittää apostolin sanat niiden oikeassa merkityksessä. Todistukseksi katsottakoon Pyhää Dionysius Areopagitaa, joka oli „*suoranaisesti* apostolin *inspiroima*“ ja „kirjotti apostolin sanelun mukaan“, kuten markisi de Mirville vakuuttaa, jonka teokset Rooman kirkko on hyväksynyt. Tämän värsyn johdosta kirjottaa Dionysus: „Ja vaikka (todella) on ollut niitä, joita kutsutaan jumaliksi, sillä näyttää varmasti olevan *useita jumalia*, niin sittenkin siitä huolimatta *Jumala-prinsippi* ja Ylin Jumala ei lakkaa pysymästä olemukseltaan

---

[1]) 1 Kor. 8: 5 (Uusimman suom. käännöksen mukaan, paitsi olisi poisjätettävä „sellaisia“, jota ei löydy alkukielessä. Suom.)

yhtenä ja jakamattomana."[1]) Näin puhuivat myös vanhat vihityt, jotka hyvin tiesivät, että pienempien jumalien palvelus ei milloinkaan voisi koskea *„Jumala-prinsippiin"*.

Sir W. Grove, F. R. S. sanoo puhuen voimien keskinäisestä suhteesta:

Kun muinaisaikalaiset näkivät luonnonilmiön, joka poikkesi tavallisesta järjestyksestä eikä ollut millään heille tunnetulla koneellisella toiminnalla selitettävissä, lukivat he sen jonkun sielun, jonkun henkisen eli luonnosta riippumattoman voiman aikaansaamaksi . . . Ilmaa ja kaasuja myös ensinnä pidettiin henkisinä, mutta aikaa myöten niille annettiin yhä aineellisempi luonne ja samoja sanoja πνεῦμα, henki j. n. e., käytettiin merkitsemään sekä sielua että kaasua; itse sana kaasu, joka johtuu sanoista *geist*, ghost eli henki, [2]) tarjoo meille esimerkin siitä, kuinka vähitellen henkinen käsite on tullut fyysilliseksi. [3])

Tämän arvelee tuo suuri tiedemies (esipuheessaan teoksensa kuudenteen painokseen) olevan *ainoan*, mikä koskee eksaktista tiedettä; sillä *syitten* kanssa tieteellä ei muka ole mitään tekemistä.

Syy ja seuraus ovat siis, mikäli ne abstraktisesti kuuluvat näihin voimiin, pelkkiä sovinnaisia sanoja. Meillä ei ole kerrassaan mitään tietoa ainoankaan ilmiön äärimmäisestä synnyttävästä voimasta ja varmaan tulemme aina olemaan yhtä tietämättömiä siitä. Me voimme ainoastaan todentaa niiden tavanomaisimman toiminnan; mitä niiden syntyyn ja aiheeseen tulee, me mitä nöyrimmästi vetoamme yhteen kaikkiallaolevaan alkuunpanovoimaan ja tyydymme tutkimaan niiden ilmauksia ja kokeellisesti ottamaan selvää niiden keskinäisistä suhteista. [4])

Kun tämä menettelytapa kerran on omaksuttu ja näihin sanoihin sisältyvä järjestelmä todellakin on tunnustettu oikeaksi, nim. että „äärimmäinen aiheuttava voima" on *henkinen*, — niin olisi peräti järjetöntä kieltäytyä tunnustamasta tätä ominaisuutta, joka olennaisesti asuu *aineellisissa elementeissä* eli pikemmin niiden yhdistymissä, mitkä kuuluvat tuleen, ilmaan, veteen tai maahan. Muinaisaikalaiset tunsivat nämä voimat niin hyvin, että joskin he niiden todellisen luonteen niin taitavasti kätkivät erilaisiin allegorioihin, oppimattoman rahvaan eduksi tai vahingoksi, eivät he kuitenkaan koskaan jättäneet näkyvistään kulloinkin tarkotettua monipuolista asiaa, sen allegoriojen vaihtuessa. He onnistuivat laskemaan tiiviin verhon yli symboleihin kätketyn totuuden, mutta he aina koettivat tallettaa itse symbolit *muistutukseksi* tuleville sukupolville ja pitää ne siksi läpinäkyvinä, että viisaat kykenisivät totuuden erottamaan kuvamerkin tai allegorisen sepityksen takaa. Näitä muinaisia viisaita syytetään *taikauskosta* ja *herkkäuskoisuudesta*, ja tämän syytöksen tekevät samat kansat, jotka huolimatta kai-

[1]) *Concerning Divine Names*, traduction Darboy, 364.

[2]) Toisen kertoman mukaan muodosti kaasu-sanan hollantilainen kemisti van Helmont († 1644) kreikkalaisesta sanasta Kaaos. Suom.

[3]) *The Correlation of Physical Forces, p. 89.*

[4]) *Ibid.* 14.

kesta nykyaikaisten tieteitten ja taitojen antamasta oppineisuudesta, huolimatta sivistyksestään ja oman sukupolvensa mielestä loistavasta viisaudestaan, vielä tänä päivänä omaksuvat ainoaksi eläväksi ja äärettömäksi Jumalakseen juutalaisten ihmiskaltaisen „Jehovan".

Mitkä ovat muutamat noista väitetyistä taikauskoista? Hesiodos esim. uskoi, että „tuulet olivat jättiläisen Tyfooeuksen poikia," joita Aiolos tahtonsa mukaan joko kahlehti tai laski valloilleen, ja monijumalaiset kreikkalaiset sen tunnustivat Hesiodoksen lailla. Ja mikseivät he olisi niin tehneet, koska yksijumalaiset juutalaisetkin uskoivat samaa, vaikka he noille näytelmähenkilöille antoivat toiset nimet, ja kristityt uskovat vielä tänä päivänä samoin kuin juutalaiset? Hesiodoksen Aiolosta, Boreasta y. m. kutsui Israelin „valittu kansa" nimeltä Kedem, Tzephum, Derum ja Ruakh Hajum. Mikä siis tässä on perinjuurinen eroavaisuus? Kun helleeneille opetettiin, että Aiolos sitoi ja laski irralleen tuulet, niin juutalaiset uskoivat yhtä lujasti, että heidän Herra Jumalaltansa „*savu suitsi sieraimistaan ja kuluttavainen tuli hänen suustansa . . . Hän astui Kherubin päälle ja lensi ja näkyi tuulen siipein päällä*" (2 Sam. 22: 9, 11). Joko ovat kummankin kansan lauseet vain sanakuvia tai kummatkin *taikauskoa*. Me emme luule niiden olevan kumpaakaan vaan ainoastaan syntyneen siitä, että he niin elävästi tunsivat olevansa yhtä luonnon kanssa ja käsittivät sen salaperäisen ja älykkään mahdin, joka on jokaisen luonnonilmiön takana, vaikka uudenaikaisilta ihmisiltä tämä käsitys on haihtunut. Eikä ollut taikauskoa kreikkalaisilla pakanoilla totella Delfoin orakkelia, kun se Kserkseen laivaston lähestyessä neuvoi heitä „uhraamaan tuulille", jos kerran samaa uhrausta on pidettävä *jumalallisena*, kun sen toimittivat israelilaiset, jotka yhtä usein uhrasivat tuulelle ja myös erittäin tulelle. Eivätkö he sano, että heidän Jumalansa on „kuluttavainen tuli" (5 Moos. 4: 24) ja eikö hän tavanomaisesti esiintynyt tulena ja „tulen ympäröimänä"? Ja eikö Elias etsinyt „Herraa" „suuressa väkevässä tuulessa ja maanjäristyksessä"? Vieläpä eivätkö kristityt heidän jälkeensä toista samaa? Eivätkö he tähän päivään asti uhraa samalle „tuulen ja veden jumalalle"? He tekevät niin, koska erityisiä rukouksia sateen, poudan ja kauppatuulten saamiseksi ja myrskyjen lauhduttamiseksi tavataan vielä meidän päivinämme kolmen kristillisen kirkon rukouskirjoissa ja monet sadat protestanttiset lahkot näitä rukouksia lähettävät Jumalalleen pienimmänkin onnettomuuden uhatessa. Se tosiasia, että niihin ei Jehova vastaa, yhtä vähän kuin varmaan aikoinaan Jupiter Pluvius vastasi, ei muuta sitä tosiasiaa, että näitä rukouksia lähetetään sellaiselle Voimalle tai Voimille, joiden arvellaan hallitsevan elementtejä, eikä myöskään muuta sitä tosiasiaa, että nämä Voimat ovat samat pakanuudessa ja kristinuskossa. Vai pitäisikö meidän uskoa, että nämä rukoukset ovat karkeata epäjumalanpalvelusta ja mieletöntä „taikauskoa" *ainoastaan* kun pakana

puhuttelee „epäjumalaansa" ja että sama taikausko äkkiä muuttuu „kiitettäväksi hurskaudeksi" ja „uskonnoksi", kun vaan muutetaan taivaallisen vastaanottajan osote? Mutta puu tunnetaan hedelmistään. Ja jos kristillisen puun hedelmä ei ole lainkaan parempi kuin pakanuuden hedelmä, miksi sitten ensinmainitun pitäisi herättää niin paljon suurempaa kunnioitusta?

Ritari Drach, muuan kääntynyt juutalainen, ja markisi de Mirville, ranskalaiseen ylimystöön kuuluva roomalais-katolilainen kiihkoilija, kertovat meille, että hepreankielessä „ukkonen" merkitsee „raivoa" ja on aina „pahan" hengen johtama; että Jupiter Fulgur'ia eli Fulgurans'ia kristityt myös kutsuivat Eliciukseksi [1]) ja kirosivat muka „ukkosen sieluna", sen Daimoonina. [2]) Mutta meidän olisi vain sovitettava sama selitys ja samat määritelmät „Israelin Herraan Jumalaan" samoilla edellytyksillä, tai sitten tunnustettava, ettei meillä ole oikeutta häpäistä muiden kansojen jumalia ja uskonoppeja.

Ylläolevat väitteet, jotka ovat otetut kahdelta hartaalta ja oppineelta roomalaiskatolilaiselta, ovat lievimmin sanoen *vaarallisia* raamatulle ja sen profetoille. Todella, jos Jupiter, „pakanallisten kreikkalaisten Pää-daimooni" sinkautti tappavat ukkosnuolensa ja pitkäisensä niitä vastaan, jotka herättivät hänen suuttumuksensa, niin teki Abrahamin ja Jakobin Herra Jumala samoin. Sillä me luemme:

Herra jylisti taivaasta, se Ylimmäinen antoi pauhinansa. Hän ampui (ukon-) nuolia ja hajotti heidät (nim. Saulin sotajoukot); hän iski leimaukset ja peljätti heidät. (2 Sam. 22: 14, 15).

Atenalaisten sanotaan uhranneen Boreakselle [3]) ja tätä „Daimoonia" syytetään siitä, että hän muka hukutti ja hävitti 400 alusta persialaisesta laivastosta Pelion-vuoren kallioisilla rannoilla, ja tuli niin raivoisaksi, että Kserkseen taikurit töin tuskin saivat hänet hillityksi uhraamalla vasta-uhreja Thetikselle. [4]) Hyväksi onneksi ei ole olemassa mitään todistettua tapausta kristillisten sotien aikakirjoissa, jolloin samansuuntainen häviö olisi johtunut jollekin kristilliselle laivastolle sen vastustajan — toisen kristillisen valtion — „rukousten" johdosta. [5]) Mutta tämä ei johdu mistään laiminlyönnistä kristittyjen puolelta, sillä kumpikin taisteleva puoli rukoilee yhtä palavasti Jehovalta toisen häviötä kuin atenalaiset rukoilivat Boreakselta. Molemmat turvautuvat *hyvällä halulla* vähäiseen mustaan velhouteen. Jumalallisen osanoton puuttuminen ei siis suinkaan riipu rukousten

---

[1]) Fulgur (lat) = „salama"; Fulgurans „salamoiva"; Elicius „ukkosenjohtaja", Suom.

[2]) *Op. cit.* III, 415.

[3]) Pohjoistuulelle. Suom.

[4]) Herodotus, *Polymnia*, 190, 191. (Thetis oli eräs Aallottarista — Suom.)

[5]) Kuitenkin muistettakoon Espanjan „suuren armadan" häviötä, jota aikalaiset protestanttisella taholla kyllä pitivät Jumalan sormen erityisenä ohjauksena. Suom.

puutteesta, koska niitä lähetetään *yhteiselle* Kaikkivaltiaalle Jumalalle kummankin puolen tuhoomiseksi. Mitenkä siis on rajaviiva vedettävä pakanoiden ja kristittyjen uskon välillä? Ja voiko epäilläkään, että koko protestanttinen Englanti riemastuisi ja uhraisi kiitosrukouksia Herralleen, jos jossakin tulevassa sodassa 400 vihollista laivaa joutuisi haaksirikkoon tällaisten pyhien rukousten johdosta? Missä siis ero, me taas kysymme, Jupiterin, Boreaksen ja Jehovan välillä? Ei ole muuta eroa kuin tämä: „omansa kunkin hyvänsä"; oman sukulaisemme, esim. isämme pahaatekoa aina puolustamme ja usein ylistämme, mutta naapurimme isän rikoksen me mielellämme rankaisemme hirttämällä. Kuitenkin rikos on sama.

Toistaiseksi „kristinuskon siunaukset" eivät näy saaneen aikaan huomattavampaa edistystä kääntyneitten pakanoitten siveelliseen kantaan.

Ylläolevalla ei ole tahdottu puolustaa pakanallisia jumalia eikä ahdistaa kristittyjen jumalaa eikä se toisaalta merkitse, että kumpaisiinkaan uskoisimme. Tekijä on aivan puolueeton ja hylkää todistukset kummankin puolesta, ei rukoile heitä eikä usko eikä pelkää mitään tällaista „personallista" ja ihmiskaltaista jumalaa. Vertaukset on otettu ainoastaan omituiseksi näytteeksi sivistyneitten teologien järjettömästä ja sokeasta uskonkiihkosta. Sillä ainakaan tässä kohdassa ei ole kovin suurta eroa näiden uskojen välillä eikä ensinkään mitään, jos katsotaan niiden vaikutusta *siveellisyyteen* eli henkiseen luontoon. „Kristuksen valkeus" paistaa yhtä rumille eläimellisen ihmisen kasvonpiirteille vielä nykyään kuin „Luciferin valo" loisti muinaisina aikoina. Näin sanoo lähetyssaarnaaja Lavoisier kirjassaan *Journal des Colonies:*

> Nuo onnettomat pakanat taikauskossaan vielä pitävät elementtejä ikäänkuin tajuavina . . . He vielä uskovat epäjumalaansa Vaajuun — tuulen ja ilman jumalaan eli pikemmin paholaiseen . . . he uskovat lujasti rukoustensa vaikuttavaisuuteen ja brahminiensa valtaan tuulten ja myrskyjen yli.

Vastaukseksi tähän voimme toistaa Luukan sanat: „Ja hän (Jeesus) nousi ja *nuhteli tuulta ja veden aallokkoa ja ne asettuivat ja tuli tyven*" (8: 24). Ja tässä on ote eräästä rukouskirjasta: „Oi meren neitsyt, siunattu vesien Äiti ja Hallitsijatar, pysähdytä laineet". Tämä napolilaisten ja provenselaisten merimiesten rukous on sanasta sanaan toistettu foinikilaisten merimiesten rukouksista omalle Neitsytjumalalleen Astartelle. Se loogillinen ja vastustamaton johtopäätös, joka syntyy näistä vertauskohdista ja äskeisen lähetyssaarnaajan tuomiosta, on se, että koska brahminien *käskyt* elementtijumalilleen *eivät jää* „vaikutuksitta", on brahminien voima siis samalla tasalla kuin Jeesuksen voima. Sitäpaitsi Astarte saattaa jumaluusoppineiden mielikuvituksessa kuulua „paholaisiin", mutta niinkuin äsken huomautimme, puu on arvosteltava hedelmistään.

Ja koska näyttäytyy, että kristityt osaavat olla yhtä siveettömiä ja pahanluontoisia kuin pakanat konsanaan olivat, mitä hyötyä on siis ihmiskunta saanut jumaliensa ja epäjumaliensa vaihtamisesta?

Se, mitä Jumalan ja kristillisten pyhimysten täydellä oikeudella sallitaan tehdä, tulee yksinkertaisille kuolevaisille rikokseksi, jos he siinä onnistuvat. Noituutta ja manausta pidetään nykyään satuihin kuuluvana, mutta aina Justinianuksen Institutioneista nykyisen Englannin ja Amerikan noituutta rankaiseviin lakeihin asti — jotka lait ovat joutuneet pois käytännöstä mutta eivät vieläkään ole peruutetut — on näitä manauksia rangaistu rikollisina jo pelkän epäluulonkin nojalla. Miksi rangaistaisiin niitä, jos ne olisivat harhaluuloa? Vieläpä luemme, että keisari Konstantinus tuomitsi kuolemaan filosofi Soopaterin, koska tämä muka „laski tuulet vapaiksi" ja siten esti viljalaivoja saapumasta ajoissa perille nälänhädän lieventämiseksi. Pausaniasta ivataan, kun hän vakuuttaa nähneensä omin silmin „miehiä, jotka yksistään rukouksilla ja loitsuilla" lopettivat ankaran raesateen. Tämä ei estä kristittyjä kirjailijoita neuvomasta rukoilemaan myrskyissä ja vaaroissa ja uskomasta rukousten voimaan. Hoppo ja Stadlein, kaksi maagikkoa ja noitaa, tuomittiin kuolemaan tuskin sata vuotta sitten siitä, että he „loitsivat hedelmiä" ja taikakeinoilla siirsivät erään laihon toiselta vainiolta toiselle, jos saamme uskoa kuuluisan kirjailijan Sprengerin kertomukseen. Hän sanoo heistä: „*Qui fruges excantassent segetem pellicentes incantando*". [1])

Lopettakaamme muistuttamalla lukijalle, että ilman pienintäkään taikauskon vihjausta voidaan uskoa jokaisen maisen esineen kaksinkertaiseen luontoon, henkiseen ja aineelliseen, näkyväisessä ja näkymättömässä luonnossa, ja että tiede tosiasiallisesti tämän näyttää oikeaksi, vaikka se kieltäytyy sitä itse vahvistamasta. Niinkuin Sir William Grove sanoo, se sähkö, jota me käyttelemme, on ainoastaan *tulosta* tavallisesta aineesta, johon vaikuttaa jokin näkymätön, kaikkien voimien „*äärimmäinen* alkuunpanija" eli „ainoa kaikkiallaoleva vaikutin". Silloin tulee aivan luonnolliseksi uskoa niinkuin muinaisaikalaiset uskoivat, että jokainen elementti on luonnoltaan *kaksinainen*. „Eetteri-tuli on todellisen Kabirin vuodatus; ilma-tuli on ainoastaan edellisen yhtymä (vastaavaisuussuhde) maiseen tuleen, ja sen ohjaus ja sovitus maiselle tasollemme kuuluu vähempiasteiselle Kabirille — *elementalille*, sanoisi ehkä salatieteilijä. Samaa voidaan sanoa jokaisesta kosmillisesta elementistä.

Ei kukaan kieltäne, että ihmisolennolla on hallussaan erilaisia voimia, magnetisia, myötä- ja vastenmielisiä, hermoihin kuuluvia, dynamisia, okkultisia, mekanillisia, älyllisiä, sanalla sanoen kaikenlaatuisia voimia, ja että fyysilliset

---

[1]) „Jotka olivat loihtineet maan hedelmät ja manauksillaan siirtäneet laihon". Suom.

voimat ovat kaikki biologisia olemukseltaan, koska ne sekottuvat ja usein sulautuvat niihin voimiin, joita olemme kutsuneet älyllisiksi ja siveellisiksi. Edelliset ovat niin sanoaksemme jälkimäisten käyttövälineitä eli Upaadheja. Ei kukaan, joka ei kiellä sielua ihmisessä, epäröi sanoakseen, että noiden voimien läsnäolo meissä ja niiden vaikutus toisiinsa saa aikaan meidän olemuksemme; että ne itse asiassa muodostavat Minän ihmisessä. Nämä voimat synnyttävät fysiologisia, fyysillisiä, mekanisia yhtä hyvin kuin hermoston, ekstasin, selväkuuloisuuden ja selvänäköisyyden ilmiöitä, joita nykyään katsotaan ja tunnustetaan täysin luonnollisiksi myöskin tiedemiesten taholla. Miksikä ihminen olisi ainoa poikkeus luonnossa ja eikö myös elementeillä voisi olla käyttövälineensä, Vaahanansa, niissä, mitä me kutsumme fyysillisiksi voimiksi? Ja miksi ainakaan täytyisi tällaisia oppeja — ja samalla kaikkia muinaisia uskontoja — pitää „taikauskona"?

XV Luku.

Kuan-Shai-Jin ja Kuan-Jin.

Niinkuin Avalookiteeshvara on Kuan-shai-jin kulkenut läpi monen vaiheen, mutta on erehdystä luulla, että hän olisi joku pohjois-buddhalaisten myöhempiaikainen sepitys, sillä toisella nimellä on hän ollut tunnettuna varhimmista ajoista asti. Salainen Oppi opettaa: *„Hän, joka ensimäisenä esiintyy Uudistuksessa, on tuleva viimeisenä ennen Jälleensulautumista (Pralajaa)“*. Samaten kaikkien kansojen Logokset, *Veedojen* mysterioitten Vishvakarmanista aina nykyisten sivistyskansojen Vapahtajaan, ovat se „Sana“, joka „alussa“ eli luonnon toimintavoimien herätessä oli Ainoan EHDOTTOMAN luona. Syntyneenä tulesta ja vedestä, ennenkuin nämä tulivat erityisiksi elementeiksi, Se oli „Tekijä“, kaikkien olioitten valmistaja eli muovailija. „Ilman häntä ei ole syntynyt mitään, mikä on syntynyt. Hänessä oli elämä ja elämä oli ihmisten valkeus“, sanalla sanoen häntä voidaan kutsua niinkuin häntä aina on kutsuttu Ilmenneen Luonnon alfaksi ja oomegaksi, aluksi ja lopuksi. „Suuri Viisauden Lohikäärme on syntynyt Tulesta ja Vedestä ja hänen kanssaan on kaikki jälleen sulautuva Tuleen ja Veteen.“ [1]) Tämän Boodhisattvan sanotaan „ottavan minkä muodon hän haluaa“ Manvantaran alusta sen loppuun asti, ja vaikka hänen erityistä syntymä- eli muistopäiväänsä *Kin-kuang-ming-king*'in eli „Kultaisen valon loistavan Suutran“ mukaan vietetään toisen kuukauden 19 päivänä ja Maitreeja Buddhan päivää ensimäisen kuun ensimäisenä päivänä, niin kuitenkin nuo kaksi ovat yhtä. Hän tulee esiintymään Maitreeja Buddhana, viimeisenä Avataaroista ja Buddhoista, seitsemännessä rodussa. Tämä usko ja odotus on yleinen itämailla. Mutta eipä suinkaan Kali Jugassa, meidän nykyisellä hirvittävän materialistisella pimeyden ajallamme, „mustalla aikakaudella“ voi mikään uusi Ihmis-

[1]) *Fa-hua-king.*

kunnan Vapahtaja esiintyä. Kali Juga on „kulta-aika“ *(„l'Age d'Or“)* (!) ainoastaan muutamien ranskalaisten vale-okkultistien *mystillisissä* kirjotelmissa. [1])

Senpätähden tämän jumaluuden ulkonainen palvelus perustui magiaan. Mantrat eli loitsut ovat kaikki otetut erityisistä pappien salassa tallettamista kirjoista ja jokaisen niistä sanotaan tai'allaan tuottavan vaikutuksia; niiden lausuja eli lukija näet yksistään niitä laulamalla saa aikaan salaisen syysuhteen, josta johtuu välittömiä seurauksia. Kuan-shai-jin on Avalookiteeshvara ja ne kumpikin ovat Seitsemännen Kaikkiallisen Prinsipin muotoja; mutta korkeimmalta metafyysilliseltä luonteeltaan tämä jumaluus on kaikkien planetta-henkien, Dhjaan Tshoohanien yhteiskokonaisuus. Hän on „Itse-ilmennyt“, lyhyesti sanoen „Isän Poika“. Hänen kruununaan on seitsemän lohikäärmettä ja hänen kuvapatsaansa yläpuolella on kirjotus Pu-tsi-k'iun-ling, „kaikkien elävien olentojen Vapahtaja“.

Tietysti Runojemme ikivanhassa tekstissä oleva nimi on aivan toinen, mutta Kuan-jin on täydellisesti sitä vastaava. Eräässä temppelissä Kiinan buddhalaisten pyhällä Pu-ton saarella on Kuan-shai-jin kuvattu liitelemässä tumman vesilinnun päällä ja valamassa kuolevaisten päälle elämännestettä, joka alasvuotaessaan muuttuu yhdeksi etevimmistä Dhjaani-Buddhoista, n. k. „Pelastuksen tähden“ hallitsijaksi. Kolmannessa muunnelmassaan Kuan-jin on Veden elähyttävä henki eli haltia. Kiinassa uskotaan Dalai-Laman olevan ruumistuneen Kuan-shai-jinin, joka kolmannessa maisessa ilmennyksessään oli yksi Boodhisattva, jotavastoin Teeshu Lama muka on Amitaabha Buddhan eli Gootaman ruumistus.

Sivumennen olkoon huomautettu, että sellaisella kirjailijalla täytyy todella olla sairaloinen mielikuvitus, joka kaikkialla on keksivinään sukupuolipalvelusta, kuten Mc Clatchey ja Hargrave Jennings tekevät. Edellinen huomaa kuinka „vanhat sukupuoli-jumalat ovat kuvatut kahdella ilmiselvällä symbolilla, Khiin'illä eli Jang'illa, joka on miehen elin, ja Khu-an'illa eli Jin'illä, joka on naisen häpy.[2]) Tällainen tulkinta tuntuu sitä oudommalta, kun ottaa huomioon, että Kuan-shai-jin (Avalookiteeshvara) ja Kuan-jin ovat Siveyden jumalat ja vielä nykyään Tibetin buddhalaisten askettien eli joogien suojelusjumalat. Esoterisessa merkityksessään ne eivät ole edes niinkuin Mr. Rhys Davids'in *Buddhism*-kirja tulkitsee: „Nimi Avalookiteeshvara . . . merkitsee 'korkeudesta katseleva Herra'“.[3]) Eikä Kuan-shai-jin ole „kirkossa läsnäolevan Buddhan henki“ vaan kirjaimellisesti käännettynä se nimi merkitsee „nähty Herra“ ja yhdessä merkityksessään „minän (inhimillisen minän) käsittämä Jumalallinen MINÄ“ — s. o. Aatman eli seitsemäs prinsippi sulautuneena Kaikkialliseen (seitsemänteen Prinsippiin) ja

[1]) Kts. *La Mission des Juifs.*

[2]) *China Revealed,* toistettu Hargrave Jennings'in *Phallicism*-teoksessa, p. 273.

[3]) P. 202.

havaittavana Buddhille, ihmisen kuudennelle prinsipille eli jumalalliselle sielulle. Vielä korkeammassa merkityksessä Avalookiteeshvara-Kuan-shai-jin, jota sanottiin seitsemänneksi kaikkialliseksi prinsipiksi, on Logos, jonka havaitsee Kaikkiallinen Buddhi eli Maailmansielu Dhjaani-Buddhojen joukkokokonaisuutena; silloin se ei ole „kirkossa läsnäolevan Buddhan henki" vaan Alati-läsnäoleva Kaikkeudenhenki, joka on ilmenneenä Kosmoksen eli Luonnon temppelissä. Tuo orientalistein keksimä Kuan ja Jin-sanojen synty on yhtä pätevä kuin Mr. Hargrave Jennings'in selitys Jooginii-sanan merkityksestä: se on muka sanskritilainen sana, „joka murteissa äännetään Dshoogi tai Zoogii (!) ja on . . . yhdenarvoinen kuin Seena ja aivan samaa kuin Duti tai Dutika", s. o. pyhä temppeliportto, jota palvellaan Joonina [1]) tai Shaktina. [2]) „Siveyskirjat (Intiassa) neuvovat uskollista vaimoa karttamaan Jooginien eli Shaktina palveltujen naisten seuraa". [3]) Ei mikään tulkinta meitä enää voi hämmästyttää tämän jälkeen. Ja sentähden tuskin osaamme hymyilläkään, kun löydämme sellaisen mielettömän nurinkurisuuden, että „Budhin" sanotaan olevan nimen, „joka merkitsee ei ainoastaan aurinkoa synnytystoiminnan lähteenä vaan myöskin miehen elintä". [4]) Max Müller puhuessaan „vääristä yhdenmukaisuuksista" sanoo, että „hänen aikansa kuuluisin kiinankielen tuntija Abel Remusat . . . väittää kolmen tavuun I Hi Wei'n (*Tao-te-king*'in 14 luvussa) merkitsevän Je-ho-vaa" [5]) ja että Isä Amyot „piti varmana, että kolminaisuuden kolme personaa voitiin löytää samasta (*Tao-te-king*'in) kirjasta". Ja jos Abel Remusat noin saattoi luulla, miksi voisi parempaa odottaa Hargrave Jenningsiltä? Jokainen asiantuntija huomannee, kuinka mieletöntä on pitää Budhia, „valistunutta", „herännyttä", „sukupuolisena vertauskuvana".

Kuan-shai-jin on siis „Isänsä kanssa yhtä oleva Poika" mystillisesti katsoen eli Logos, Sana. Häntä kutsutaan III Runossa „Viisauden lohikäärmeeksi", sillä kaikki muinaisten uskontojärjestelmien Logokset ovat yhteydessä käärmeiden kanssa ja käärmeillä symbolisoituja. Vanhassa Egyptissä jumala Nahbkuun, „kaksoisia yhdistävä", kuvattiin käärmeenä, joka kulki ihmisjaloilla, joko kädellisenä tai kädettömänä. Tämä käärme oli Astralivalo, joka kaksinaisella, sekä fysiologisella että henkisellä voimallaan yhdistää jälleen jumalallis-inhimillisen sen puhtaasti jumalalliseen monaadiin, „taivaassa" eli luonnossa olevaan esikuvaan. Se oli luonnon uudestisyntymisen kuva; ofiteilla Kristuksen merkki, ja lopuksi

---

[1]) Jooni kts. muist. siv. 415

[2]) *Op. cit.* p. 60.

[3]) *Ibid.*

[4]) O'Brien, *Round Towers of Ireland,* p. 61, toistettu Hargrave Jenningsin kirjassa *Phallicism,* p. 246.

[5]) *Introduction to the Science of Religion,* p. 332.

Jehovan, joka vaskikäärmeenä paransi häneen katsojat. Käärme oli myös temppeliritareilla Kristuksen merkki, kuten näkyy vapaamuurarien temppeliritari-asteesta. Knuufin (myöskin Khuumin) eli Maailmansielun symbolia „kuvattiin m. m. suuren ihmisjaloilla varustetun käärmeen muotoisena; tämä matelija, Hyvän Haltian ja totisen Agathodaimoonin merkkinä, on joskus parrakas", sanoo Champollion.[1]) Tämä pyhä eläin on siis sama kuin ofitien käärme ja se on piirrettynä hyvin moniin niistä kivistä, joita kutsutaan gnostikkojen tai Basilideksen jalokiviksi. Se esiintyy monenlaisilla, sekä ihmisten että eläinten päillä varustettuna, mutta sen kiviin on aina kirjotettu *ΧΝΟΥΒΙΣ* (KHNUUBIS). Tämä symboli on sama kuin eräs, jota Jamblikuksen ja Champollionin mukaan kreikkalaisten keskuudessa kutsuttiin „ensimäiseksi taivaallisista jumalista", Hermes-jumalaksi eli Merkuriukseksi. Hermes Trismegistus sanoo tämän jumalan keksineen magian ja ensinnä vihkineen ihmisiä siihen, ja Mercurius on Budh, Viisaus, Valistus eli „Jälleenherääminen" jumalalliseen tieteeseen.

Lopettaaksemme, Kuan-shai-jin ja Kuan-jin ovat saman Kosmoksessa, Luonnossa ja Ihmisessä olevan prinsipin, Jumalallisen Viisauden eli Älyn kaksi olemuspuolta, miehinen ja naisellinen. Ne ovat mystillisten gnostikkojen Khristos-Sofia, ne ovat Logos ja sen Shakti. Muinaiset viisaat kaipasivat saada ilmaista muutamia mysterioita, joita eivät vihkimättömät konsanaan voisi täydellisesti käsittää, ja kun he tiesivät, ettei mitään voisi säilyttää ihmismuistissa ilman jotakin ulkonaista symbolia, valitsivat ne Kuan-jinin kuvat, jotka meistä usein näyttävät naurettavilta, muistuttamaan ihmistä hänen alkuperästään ja sisäisestä luonnostaan. Puolueettomien mielistä kuitenkin krinoliniin puetut madonnat ja valko-hansikkaiset Kristus-lapset varmaan näyttävät vielä typerämmiltä kuin Kuan-shai-jin ja Kuan-jin lohikäärmeen muotoisina. Itsekohtaisia käsitteitä voi tuskin milloinkaan tyydyttävästi esittää objektivisilla keinoilla. Koska siis symbolinen muoto koettaa määritellä sitä, mikä on tieteellisen järkeilyn yläpuolella ja usein älymme käsityskykyäkin tuonnempana, täytyy senkin toisessa tai toisessa muodossa mennä yli järjen, sillä muuten se aivan häipyisi pois ihmismuistista.

---

[1]) *Pantheon*, text 3.

III KIRJA.

LISÄYKSIÄ.

SALATIEDE JA NYKYAIKAINEN TIEDE.

Tämän alemman maailman tieto
Sano, ystävä, onko se tosi vai väärä?
Väärän tiedosta — ken huolisi kuolevainen?
Totuuden — tunsiko kukaan sen päällä maan?

LISÄYKSIÄ.

SALATIEDE JA NYKYAIKAINEN TIEDE.

I Luku.

Näiden Lisäysten Aihe.

Useita niistä opeista, jotka sisältyvät seitsemään edelläkäyneeseen Runoon ja niiden kommentarioihin, ovat muutamat länsimaiset teosofit tutkineet ja kriitillisesti tarkastaneet ja ovat silloin huomanneet ne hyvin puutteellisiksi tavalliselta uudenaikaisen tieteen näkökannalta katsottuna. Voittamattomat vaikeudet tuntuvat estävän niiden hyväksymistä ja siksi ne muka vaativat tarkempaa selvitystä tieteellisen kritikin varalta. Jotkut ystävät ovat jo olleet kiusattuja valittamaan sitä, että niin usein uskallamme epäillä nykyaikaisen tieteen väitteitä. Heistä on tuntunut — ja minä vain toistan heidän mielipiteensä — että „jos suoraan vastustetaan tieteen etevimpäin edustajain oppeja, niin valmistetaan itsellemme vain ennenaikaista tappiota länsimaalaisten silmissä".

On siis tarpeen kerta kaikkiaan määritellä, millä kannalla tekijä aikoo pysyä, sillä tässä kohden hän ei ole yhtä mieltä ystäviensä kanssa. Mikäli tiede on sitä, mitä sen Huxleyn mukaan pitäisi olla, nim. „järjestelmällinen terve järki", ja mikäli sen johtopäätökset tehdään oikeista edellytyksistä, koska sen yleisväitteet aina perustuvat puhtaasti induktiviseen menettelyyn, sikäli jokainen teosofi ja salatieteilijä kunnioittavasti ja täysin ihailevasti tervehtii kaikkea sen avustusta maailmanlakien tuntemiseen. Ei voi olla mitään ristiriitaa salaisen ja n. k. eksaktisen tieteen välillä, milloin jälkimäisen johtopäätökset nojautuvat eittamättömiin tosiasioihin. Ainoastaan kun tieteen kiihkeimmät esittäjät astuvat

yli tarkattujen havaintojen rajojen tunkeutuakseen suoraan Olemassaolon salaisuuksiin ja koettavat riistää Kosmoksen muodostustyön ja sen *elävät* voimat Hengen hallusta ja lukea kaikki sokean materian ansioksi, silloin salatieteilijät katsovat oikeudekseen väittää vastaan ja panna heidän teoriansa kysymyksen varaan. Ihan luonnollisista syistä tiede ei voi paljastaa meitä ympäröivän Kaikkeuden salaisuutta. Tiede voi ainoastaan koota ja luokittaa ilmiöitä ja tehdä niistä ylimalkaisia huomioita, mutta salatieteilijä, joka tekee väitöksensä tunnustettujen metafyysillisten totuuksien pohjalla, vakuuttaa, että ken uskalias tutkija tahtoo päästä perille luonnon sisimmistä salaisuuksista, hän nouskoon yli aistimien ahtaitten rajotusten ja siirtäköön tajuntansa Noumenoiden valtakuntaan ja Alkusyitten piiriin. Tätä varten täytyy hänen kehittää kykyjä, jotka nykyisen viidennen juurirodun jälkeläisten ruumiinrakennuksessa täällä Europassa ja Amerikassa vielä ovat kerrassaan uinuvia, muutamia harvoja tapauksia lukuunottamatta. Ei voi ajatellakaan, että hän muulla tavalla saattaisi koota itselleen ne tosiasiat, joihin aateskelujen tulee perustua. Eikö tämä ole ilmiselvää sekä induktivisen logikan että metafysikan periaatteiden mukaan?

Toiselta puolelta, tehköön tämän kirjottaja mitä tahansa, ei hän koskaan tule tyydyttämään yhtäaikaa Totuutta ja Tiedettä. Mahdotonta on tarjota lukijalle järjestelmällistä ja keskeytymätöntä ikivanhojen Runojen käännöstä. VII Runon seitsemännen jo toistetun shlookan eli värsyn jälkeen on jätetty 43 värsyn pituinen aukko ennen 51 värsyä, jolla toinen teoksemme Osa alkaa, vaikka siinä järjestys on alotettu taas numero 1:stä viittausten helpottamista varten. Jo yksin ihmisen esiintyminen maan päällä on aineena yhtä monelle Runolle, jotka yksityiskohtaisesti kuvaavat hänen kehittymistään inhimillisistä Dhjaan Tshoohaneista, maapallon tilaa tuona aikana j. n. e. Melkoisen tilan ottaa niiden monien kemiallisten aineiden ja muiden yhdistymien nimeltä luetteleminen, jotka jo ovat lakanneet toisiinsa yhtymästä ja sentähden ovat aivan tuntemattomia meidän viidennen rotumme myöhemmille jäsenille. Koska niitä nimiä luonnollisesti ei voisi kääntää ja ne joka tapauksessa jäisivät selittämättä, on ne jätetty pois samoinkuin ne asiat, joita ei voi julkaista. Siitä huolimatta sekin vähäinen määrä, mikä ilmotetaan, tulee kiusottamaan jokaista dogmatisen ja materialistisen tieteen kannattajaa ja puoltajaa, joka sattuu sen lukemaan.

Varoen sitä kritikkiä, mitä luvataan antaa, aiomme koettaa puolustaa jo julkaistuja Runoja, ennenkuin lähdemme seuraaviin. Että Runomme eivät ole täydellisesti yhtäpitäviä eli sopusointuisia uudenaikaisen tieteen kanssa, sen me kyllä tiedämme. Mutta jos ne olisivatkin yhtä hyvin käyneet yhteen ajan tietomäärän kanssa kuin joku Sir William Thomsonin luento, niin ne yhtäkaikki olisi hylätty. Ne näet kuitenkin sisältävät uskomista tajuisiin Voimiin ja henkisiin Olentoihin; uskomista maisiin, puoleksi älyisiin ja korkea-älyisiin Voimiin

toisilla tasoilla [1]) sekä olentoihin, jotka asuvat meidän ympärillämme piireissä, joita ei voi aistittavasti havaita teleskopin yhtä vähän kuin mikroskopin avulla. Siitä johtuu, että on välttämätönta ottaa tutkittavaksi materialistisen tieteen uskoa ja verrata sen mielipiteitä „elementeistä" muinaisaikalaisten mielipiteisiin sekä analysoida fyysillisten voimien nykyaikaisia käsitteitä, ennenkuin salatieteilijät tunnustavat olevansa väärässä. Me tulemme koskettelemaan auringon ja planettojen rakennetta ja katsomaan, mitä salatieteellisiä ominaisuuksia on n. k. Deevoilla ja haltioilla, joita tiede nyt kutsuu „voimiksi" ja „liikuntotavoiksi", ja onko esoterinen usko niistä puolustettavissa vai ei. Huolimatta vastakkaisista ponnistuksista tulee ennakkoluuloton järki huomaamaan, että Newtonin „aineellisen tai aineettoman tekijän [2])", joka on *painovoiman aikaansaaja*, ja hänen personallisen *työskentelevän* Jumalansa takana on yhtä hyvin metafyysilliset Deevat ja Haltiat kuin Keplerin Angelus Rectorissa, joka johtaa jokaista planettaa, ja niissä aineettomissa olennoissa *(species immateriata)*, jotka tuon saman astronomin mukaan kuljettavat taivaankappaleita niiden radoissa.

II Osassa meidän on avoimesti ja suoraan käytävä käsiksi vaarallisiin asioihin. Meidän on rohkeasti uhmattava tiedettä ja selitettävä päin silmiä materialistiselle oppineisuudelle, idealismille, hylo-idealismille, positivismille ja kaikkikieltävälle uudenaikaiselle sielutieteelle, että todellinen salatieteilijä uskoo „Valon Herroihin"; että hän uskoo aurinkoon, joka miljardien muitten aurinkojen lailla on jonkun jumalan ja joukon jumalien asunto eli käyttöväline — eikä suinkaan ainoastaan „päivälamppu", joka liikkuu pelkän fyysillisen lain vaikutuksesta eipä edes vain yksi noita aurinkoja, jotka Richterin sanoilla „ovat korkeamman valon aurinko-kukkia".

Tässä kiistassa tietysti salatieteilijät tulevat jäämään tappiolle. Jo itse asian laadusta seuraa, että heitä tullaan pitämään tuiki tietämättöminä ja nimittämään jollakin niistä tavallisista nimistä, joita annetaan kaikille, keitä pintapuolisesti arvosteleva yleisö, itse tietämättömänä luonnon takana olevista suurista totuuksista, syyttää keskiaikaisten taikauskojen kannattamisesta. Olkoon niin. Täyttääkseen tehtävänsä salatieteilijät jo edeltäpäin alistuvat kaikkiin arvosteluihin, mutta vaativat vain itselleen oikeuden osottaa, että luonnontieteilijät yhtä paljon joutuvat ristiriitaan keskenään järkeilyissään kuin heidän järkeilynsä ovat ristiriidassa salatieteen oppien kanssa.

Aurinko on ainetta ja aurinko on henkeä. Meidän esi-isämme, „pakanat" ja heidän nykyaikaiset seuraajansa parsilaiset olivat ja ovat omassa pol-

---

[1]) Niiden älyäminen on tietysti aivan eri laatuista kuin mitä me voimme ymmärtää maan päällä.

[2]) Kts. hänen kolmatta kirjettään Bentleylle.

vessaan niin viisaita, että he auringossa näkivät kuvan jumaluudesta ja samalla älysivät sen sisällä, fyysilliseen symboliin kätkettynä, sekä henkistä että maista valoa hallitsevan kirkkaan Jumalan. Tätä uskoa saattaa ainoastaan karkea materialismi pitää taikauskona, se kun kieltää sekä jumaluuden, hengen että sielun eikä tunnusta mitään järkeä ihmisen ymmärryksen ulkopuolella. Mutta jos kirkollisuuden kasvattama liian suuri taikauskoisuus „tekee ihmisen hulluksi", niin liian suuri määrä epäuskoa tekee hänet tylsämieliseksi. Me mieluummin antaudumme hulluuden syytökseen uskomalla liian paljon kuin kaikkeakieltävään tylsämielisyyteen, kuten materialismiin ja hylo-idealismiin. Sentähden salatieteilijät ovat aivan valmiita „kuulemaan kunniansa" materialismin puolelta ja vastaamaan kiivaisiin arvosteluihin, joita tullaan syytämään tämän teoksen kirjottajalle, ei kirjottamisen vuoksi vaan siksi, että hän uskoo kirjan sisällykseen.

Sentähden täytyy meidän jo ennakolta vastata niihin otaksuttaviin huomautuksiin, arveluihin ja välttämättömiin vastaväitteisiin, joita tieteelliset arvostelijat tulevat esittämään. On myöskin näytettävä, kuinka pitkälle salatieteelliset opit eroovat uudenaikaisesta tieteestä, ja ovatko muinaiset vai nykyiset teoriat loogillisesti ja filosofisesti oikeammat. Muinaiset viisaat tunsivat Kosmoksen kaikkien osien yhtenäisyyden ja keskinäiset suhteet, ennenkuin nykyaikaiset tähtitieteilijät ja filosofit vielä olivat alkaneet niitä oivaltaa. Ja vaikkei ulkonaisen ja näkyväisen kaikkeuden osia ja niiden keskinäisiä suhteita voi fyysilliselle tieteelle selittää millään muilla nimityksillä kuin mitä koneellisen maailmanselityksen kannattajat käyttävät, niin ei siitä seuraa, että materialistilla, joka kieltää Kosmoksen sielun olemassaolon (mikä kuuluu metafyysilliseen filosofiaan), olisi oikeutta astua noille metafysikan kielletyille alueille väitteineen. Että fyysillinen tiede koettaa sinne tunkeutua ja todella tunkeileekin, on ainoastaan uusi todistus siitä, että „valta ja oikeus on samaa", mutta se ei oikeuta tuota tunkeilemista.

Toinen hyvä syy näihin Lisäyksiin on seuraava. Koska ainoastaan rajotettu määrä salaisia oppeja voidaan julkaista nykyisellä ajalla, ei näitä oppeja ymmärtäisi edes teosofit, jos ne vain sillänsä ilman selityksiä tai kommentarioita esitettäisiin. Sentähden on niihin verrattava nykyaikaisen tieteen aateskeluja. Muinaisten viisaitten väitelmät on pantava nykyaikaisten hypoteesien rinnalle ja niiden kumpaistenkin arvon ratkaiseminen on jätettävä ajattelevalle lukijalle.

Kun tulee kysymykseen „seitsemän ohjaajaa", — kuten Hermes kutsuu „seitsemää rakentajaa", niitä henkiä, mitkä ohjaavat luonnon toimintoja, jonka elävät atomit ovat omassa maailmassaan varjoja astralisissa piireissä olevista esikuvistaan — silloin tämä teos saa tietysti vastaansa jokaisen materialistin sekä myös jokaisen tiedemiehen. Mutta tämä vastustus voi pahimmillaankin ollen olla ainoastaan väliaikaista. Ihmiset ovat aina nauraneet kaikelle tavallisuudesta

poikkeavalle ja ensin pilkanneet jokaista epäsuosittua aatetta, kunnes lopuksi ovat sen omaksuneet. Materialismi ja epäileväisyys ovat sellaista pahaa, mikä tulee maailmassa pysymään niinkauan kuin ihminen ei ole jättänyt nykyistä karkeata muotoaan pukeutuakseen siihen, mikä hänellä oli tämän kierroksen ensimäisessä ja toisessa rodussa. Jollei skeptillisyyden ja nykyään niin luonnollisen tietämättömyyden vastapainoksi heräjä intuitsioni ja luonnollinen henkisyys, niin jokainen epäuskon kiusaama ihminen lopuksi ei näe itsessään mitään enempää kuin kimpun lihaa, luita ja jänteitä ja sen sisällä tyhjän vinttihuoneen, jonka tarkotuksena on tallettaa hänen aistimuksensa ja tunteensa. Sir Humphrey Davy oli suuri tiedemies, yhtä syvästi perehtynyt fysikkaan kuin mikään meidän päiviemme teoretisoija, mutta hän inhosi materialismia. Hän sanoo:

> Kuulin mielipahakseni leikkaussaleissa fysiologisesta järjestelmästä, jonka mukaan aine vähitellen erilaistui, saavutti herkkyyden vaikutuksille, kypsyi tuntokykyiseksi ja hankki tarpeellisia elimiä omilla sisäisillä voimillaan ja viimein kohosi yksilölliseen olemassaoloon.

Kuitenkaan fysiologit eivät ole kaikkein moitittavimmat, sillä he puhuvat ainoastaan siitä, mitä voivat nähdä fyysillisillä aistimillaan ja arvioida näiden aistimien todistusten nojalla. Tähtitieteilijät ja luonnontieteilijät ovat meidän luullaksemme materialistisissa mielipiteissään paljon kauempana johdonmukaisuudesta kun fysiologit. Tämä olisi nyt todistettava. Miltonin

> . . . Eetterivalo, olioista ensimäinen, puhdas ydinolemus,

on tullut materialisteille olemaan ainoastaan

> Valo, elvyttäjä ensimäinen
> Kaikista aineolioista parhain.

Salatieteilijöille se on sekä henki että aine. „Liikuntotavan“ takana, jota nykyään pidetään „aineen ominaisuutena“ eikä minään muuna, he tajuavat kirkkaan Noumenonin. Se on „valon henki“, ikuisen puhtaan elementin esikoinen, jonka voima eli vuodatus on koottuna aurinkoon, fyysillisen maailman suureen Elonantajaan, kuten salattu ja piilevä henkinen aurinko on henkisen ja sielullisen maailman valon- ja elonantaja. Bacon oli yksi ensimäisiä materialistisen säveleen virittäjiä, ei ainoastaan esittämällä induktivista menetelmää — joka oli huonosti sulatetuista Aristoteleen teorioista uusittu — vaan kirjotelmiensa yleisellä sävyllä. Hän kääntää ylösalaisin älynkehityksen järjestyksen sanoessaan:

> Jumalan ensimäinen luomus oli aistimien valo; viimeinen oli järjen valo ja hänen sabbattityönsä aina siitä lähtien on hengen valistaminen.

Asianlaita on aivan päinvastoin. Hengen valo on mystikon tai okkultistin ikuinen sabbatti eikä hän pane paljon huomiota pelkän aistimuksen valoon. Allegorinen lause „*Fiat Lux*“ (Tulkoon valkeus!) tarkottaa esoterisesti tulkittuna: „olkoon olemassa 'Valon Pojat'“ eli kaikkien ilmiöiden Noumenot. Sik-

sipä roomalaiskatolilaiset oikein tulkitsevat tämän kohdan viittaamalla enkeleihin, mutta ovat ainoastaan väärässä siinä, että se muka tarkottaisi jonkun ihmiskaltaisen jumalan luovia voimia, jumalan, jota he personoivat alati jyriseväksi ja rankaisevaksi Jehovaksi.

Nuo olennot ovat „Valon Poikia", koska ne vuotavat ulos ja itsestään syntyvät tuosta rajattomasta Valon Valtamerestä, jonka toinen päätepiste on puhdas *Henki*, vaipuneena Olemattomuuden ehdottomuuteen, ja toinen pääpiste *Aine*, jossa se tiivistyy, „kristalloituu" yhä karkeammaksi ja karkeammaksi tyypiksi astuessaan alas ilmennykseen. Sentähden vaikka Aine yhdessä merkityksessään on ainoastaan harhamainen pohjasakka siitä valosta, jonka säteet ovat Luovia Voimia, niin kuitenkin siinä on täydellisesti läsnä Sielu, se Prinsippi, jota ei kukaan — ei edes „Valon Pojat", EHDOTTOMASTA PIMEYDESTÄ kehittyneet — tule koskaan tuntemaan. Tämä aate on yhtä kauniisti kuin todenmukaisesti esitetty Miltonin runossa. kun hän tervehtii pyhää valoa, joka on

Taivasten jälkeläinen, esikoinen
Säde yht'ikuinen kuin Ikuisuus . . .
. . . Ja koska Jumala on valo
Ja asui ikuisuuden ajast' asti
Valossa, jota ei voi lähestyä,
Niin silloin sinussa hän asui,
Tuon kirkkaan luomattoman olemuksen
Kirkas vuodatus . . .

II Luku.

Nykyaikaiset fysikantutkijat ovat sokkosilla.

Ja nyt tekee salatiede tieteelle kysymyksen: onko valo kappale vai ei? Mitä tahansa tiede vastannee, on salatiede valmis näyttämään, että tähän päivään asti etevimmillä fysikantutkijoilla ei ole ollut mitään todellista tietoa asiasta. Tietääkseen, mitä on valo, onko se todellinen aines vai ainoastaan jonkun „eetterisen välittäjän" aaltoilu, täytyy tieteen ensiksi oppia, mitä aine, atomi, eetteri ja voima ovat todellisuudessa. Nyt on laita niin, että tiede ei mitään näistä asioista tiedä ja tunnustaa itsekin tietämättömyytensä. Se ei ole vielä edes itse yhtä mieltä siitä, mihin pitäisi uskoa, koska samasta asiasta löytyy toistakymmentä otaksumaa, monien etevien tiedemiesten laatimaa, jotka otaksumat sotivat toisiansa vastaan ja usein itsessäänkin ovat ristiriitaisia. Sentähden heidän oppineet aateskelunsa voivat kenties hyvän tahdon avulla tulla hyväksytyiksi „työskentely-hypoteeseinä" toisarvoisessa merkityksessä, kuten Stallo sanoo. Mutta koska ne perinjuurin eroovat toisistaan, täytyy niiden lopuksi hävittää toinen toisensa. Niinpä sanookin *Concepts of Modern Physics* kirjan tekijä:

Ei pidä unohtaa, että lukuisat tieteenhaarat ovat ainoastaan mielivaltaisia yleisen tieteen jaotuksia. Noissa eri tieteenhaaroissa voidaan samaa fyysillistä kappaletta katsoa eri puolilta. Fyysikko voi tutkia sen molekylien suhteita, ja taas kemisti määrittelee sen atomillista kokoonpanoa. Mutta koska kumpikin heistä käsittelee samaa elementtiä eli tekijää, ei sillä voi olla yksi sarja ominaisuuksia fysikassa ja toinen aivan vastakkainen sarja ominaisuuksia kemiassa. Jos sekä fyysikko että kemisti tunnustaa olevan äärimmäisiä atomeja, jotka ovat ehdottomasti muuttumattomia painoltaan ja kooltaan, niin ei se atomi voi olla kuutio tai pitkulaisen munan muotoinen kappale fysikkaa varten ja pyöreä pallo kemiaa varten. Joukko samankaltaisia atomeja ei voi olla sulatusastiassa kasa määrätyn suuruista ja ehdottomasti liikkumatonta ja läpäisemätöntä massaa ja kuitenkin magnettiin tai Clamond-patteriin kuuluessaan ainoastaan voimakeskusten järjestetty kokoelma. Kaikkeuden eetteri ei voi olla pehmeätä ja liikkuvaa kemistin mieliksi ja

samalla kimmoisen joustavaa fyysikon tyydyttämiseksi; se ei voi olla yhtenäistä Sir William Thomsonin käskystä ja epäyhtenäistä Cauchyn tai Fresnelin kehotuksesta. [1])

Toistettakoon myös etevän fyysikon G. A. Hirn'in sanat, sillä saman asian hän lausuu *Mémoires de l'Académie Royale de Belgique* kokoelman 43 volyymissä:

Kun nähdään, kuinka suurella varmuudella meidän päivinämme vakuutetaan oppeja, joiden mukaan maailman kaikkien ilmiöitten syynä on yksinomaan atomin liikkeet, niin olisi oikeus odottaa, että oltaisiin yhtä yksimielisiä niistä ominaisuuksista, joita on tällä merkillisellä oliolla, kaiken olemassaolevan perustalla. Mutta ken vähänkin ottaa tutkiakseen suositeltuja erikoisjärjestelmiä, huomaa heti merkillisesti pettyneensä; hän havaitsee, että kemistin atomi, fyysikon atomi, metafyysikon atomi ja matematikon atomi . . . eivät ole samaa muussa paitsi nimessään! Välttämätön seuraus tästä on, että tieteissämme vallitsee niin monia jaotuksia, joista kukin omassa pienessä kolossaan panee kokoon atomin sellaiseksi, mikä vastaa sen tutkimien ilmiöitten tarpeita, eikä vähääkään välitä niistä tarpeista, jotka johtuvat naapurin tutkimuskolon ilmiöistä. Metafyysikko hylkää työntö- ja vetovoiman prinsipit unelmina; matematikko, joka analysoi kimmoisuuden ja valon leviämisen lakeja, tunnustaa ne ilman muuta, tarvitsematta niitä mainitakaan . . . Kemisti ei voi selittää atomien ryhmittymistä useinkin hyvin monimutkaisiin molekyleihin, jollei hän atomeillensa lue määrättyjä erilaisia ominaisuuksia; mutta *sekä fyysikolle että metafyysikolle, jotka kannattavat uudenaikaisia oppeja, on atomi kuitenkin aina ja kaikkialla se sama.* Mitä sanonkaan? Ei ole edes samassa tieteenhaarassakaan mitään yksimielisyyttä atomin ominaisuuksien suhteen. Jokainen panee kokoon atomin oman mielikuvituksensa mukaan selittääkseen jotakin erikoista ilmiötä, jonka kanssa hän erityisesti on joutunut tekemisiin. [2])

Ylläoleva on valokuvan laatuinen tarkka näyte nykyaikaisen tieteen ja fysikan tilasta. Kuten Stallo osottaa, on aina olemassa erinomaisia edellytyksiä „tieteellisellä mielikuvituksella" leikkimiseen, joka niin usein esiintyy professori Tyndallin kaunopuheisissa tutkistelmissa, ja ristiriitaisuuksien runsaudessa se menee paljon pitemmälle kaikkia salatieteen „fantasioja". Kuinka lieneekään, jos fyysilliset teoriat, kuten myönnetään, ovat „pelkkiä muodollisia, selittäviä, opettavia muistilauseita" ja jos — käyttääksemme erään Stallon arvostelijan sanoja — „atomismi on ainoastaan symbolisesti kuvaava järjestelmä", [3]) niin silloin tuskin voi sanoa salatieteilijän väittävän liian paljoa, kun hän näiden uudenaikaisen tieteen „muistilauseiden" ja „vertauskuvallisten järjestelmien" rinnalle asettaa Ikimuinaisten Oppien vertauskuvat ja muistilauseet.

„AN LUMEN SIT CORPUS NEC NON?"
ONKO VALO KAPPALE VAI EI?

---

[1]) *Concepts of Modern Physics*, pp. XI, XII, Introd. II Ed.

[2]) „*Recherches expérimentales sur la relation qui existe entre la résistance de l'air et sa température*", p. 68, käännetty Stallon otteesta.

[3]) *Naturessa* oleva arvostelu teoksesta *Concepts of Modern Physics*. Kts Stallon teosta, p. 16 introd.

Mitä varmimmasti valo ei ole Kappale, sanotaan meille. Fyysillinen tiede selittää valon olevan voimaa, värähtelyä, eetterin aaltoilua. Se on aineen ominaisuus, jopa taipumus — mutta ei koskaan *mikään kappale!*

Aivan niin. Tästä keksinnöstä eli tiedosta, olkoon sen arvo mikä tahansa, että valo tai lämpö ei ole *aineellisten osasten* liikuntoa, on tiede suurimmassa, jollei ainoassa kiitollisuuden velassa Sir William Grovelle. Hän se eräässä London Institutioni'n edessä pitämässään luennossa v. 1842 ensimäisenä osotti, että „lämpö, valo, [1]) voidaan pitää itse aineen taipumuksina eikä erityisen eetterisen, 'painottoman' fluidumin (*nykyään* ainetilan), joka ainetta muka läpäisee.“ [2]) Kuitenkin kenties muutamien fyysikkojen — kuten esim. hyvin kuuluisan Örstedin — mielestä Voima ja Voimat merkitsivät „Henkeä (ja siis Henkiä) Luonnossa“, vaikkapa he olisivat siitä vaienneetkin. Ainakin useat mystillisyyteen taipuvaiset tiedemiehet opettivat, että valo, lämpö, magnetismi, sähkö, painovoima j. n. e. eivät ole näkyväisten ilmiöitten — niihin luettuna planettojen liikunnon — lopullisia *syitä* vaan ovat itse *muitten syitten toisarvoisia seurauksia,* syitten, joista tiede meidän päivinämme hyvin vähän välittää mutta joihin salatiede uskoo; ja salatieteilijöillä on kaikkina aikoina ollut esitettävänä todistuksia väitteittensä pätevyydestä. Ja minä aikana ei olisi ollut salatieteilijöitä ja adepteja?

Sir Isaac Newton kannatti pythagoralaista „pikkuosasten“ teoriaa [3]) ja oli myös taipuvainen myöntämään sen vaatimat johtopäätökset. Tästä sai kreivi de Maistre kerran aiheen toivoa, että Newton viimein voisi johtaa tieteen takai-

---

[1]) Mr. Robert Ward puhuessaan lämmön ja valon kysymyksistä *Journal of Sciencen* marrask. numerossa 1881 osottaa, kuinka peräti vähän tiede tuntee yhtä luonnon läheisimmistä tosiasioista — auringon lämpömäärää. Hän sanoo: „Kysymys auringon lämmöstä on ollut monen tiedemiehen tutkittavana: Newton, yksi tämän problemin ensimäisistä tutkijoista, koetti sitä määrätä ja hänen esimerkkiänsä ovat myöhemmin seuranneet kaikki tiedemiehet, jotka ovat lämmönmittausta harrastaneet. Kaikki ovat uskoneet onnistuneensa ja määritelleet tuloksensa suurella varmuudella. Seuraavat ovat heidän kunkin löytämät lämpömäärät, siinä järjestyksessä, milloin tulokset on julkaistu: Newton 1,699,300° C.; Pouillet 1,461°; Tollner 102,200°; Secchi 5,344,840°; Ericsson 2,726,700°; Fizeau 7,500°; Waterston 9,000,000°; Spoeren 27,000°; Deville 9,500°; Soret 5,801,846°; Vicaire 1,500°; Rosetti 20,000°. Erotus on niinkuin 1,400° ja 9,000,000° välillä eli 8,998,600° ! ! Tuskin on tieteessä olemassa mitään hämmästyttävämpää ristiriitaa kuin mikä näissä numeroissa paljastuu“. Ja kuitenkin epäilemättä jos salatieteilijä antaisi oman arvionsa, niin jokainen näistä herrasmiehistä heti kiivaasti vastustaisi sitä „eksaktisen“ tieteen nimessä, se kun sotisi heidän kunkin erikoista mittaustulosta vastaan.

[2]) Kts. *Correlation of the Physical Forces,* esipuhe.

[3]) Sitä valon syntymisen teoriaa, että kaikki loistavat kappaleet lähettävät itsestään kimmoisia „pikkuosasia“ (korpuskeleitä), jotka kulkevat suoraviivaisesti eteenpäin, jolleivät taitu tai ponnahda takaisin jostakin vastaantulevasta kappaleesta. Myöskin kutsuttu „emissioni-teoriaksi“. Suom.

sin tunnustamaan sitä tosiasiaa, että voimia ja taivaankappaleita *panevat liikkeelle ja ohjaavat Järkiolennot.* [1]) Mutta de Maistre teki laskelmansa isäntää kuulematta. Newtonin sisimmät ajatukset ja aatteet vääristyivät ja hänen suurista matematisista tiedoistaan käytettiin ainoastaan fyysillinen kuori joksikin hyväksi.

Erään ateistisen idealistin t:ri Lewins'in sanoilla:

Kun Sir Isaac v. 1687 . . . osotti, että massaan ja atomiin vaikutti . . . jokin toiminta sisästäpäin . . . lopetti hän kerta kaikkiaan hengen, sielun, jumaluuden, ne kun jäivät liikanaisiksi.

Jos Sir Isaac rukka olisi osannut edeltäpäin aavistaa, mihinkä hänen seuraajansa ja jälkeläisensä tulisivat käyttämään hänen „painolakiaan", niin tuo hurskas ja uskonnollinen mies varmaan olisi rauhallisesti syönyt suuhunsa omenan eikä hiiskunut kelleen sanaakaan niistä mekanisista laeista, jotka hänelle johtuivat mieleen omenan pudotessa.

Syvästi tiedemiehet halveksivat metafysikkaa yleensä ja varsinkin sen „ontologista" puolta eli sitä, mikä käsittelee „olioiden tosi olemusta". Mutta milloin vaan salatieteilijät uskaltavat nostaa nutistetut päänsä ja sanoa sanottavansa, näemme materialistisen fyysillisen tieteen olevan kauttaaltaan metafysikan läpäisemää. [2])

---

[1]) Soirées, vol. II.

[2]) Stallon ylempänä mainittu teos *Concepts of Modern Physics*, joka on herättänyt mitä voimakkaimpia vastalauseita ja tuomitsevia arvosteluja, on hyväksi avuksi jokaiselle, joka tahtoisi väitettämme epäillä. Hän kirjottaa m. m.: „Tieteen tunnustettu vihamielisyys metafyysillistä aateskelua kohtaan on saattanut useimmat tieteen erikoistutkijat päättelemään, että kokemusperäisen tutkimuksen menetelmät ja tulokset ovat kokonaan riippumattomia ajatuslakien hallitsemisesta. He joko äänettömästi sivuuttavat tai avoimesti kieltävät yksinkertaisimmat logikan säännöt, vieläpä johdonmukaisuuden lait ja . . . hylkäävät kiivaasti kaiken vetoamisen yhtäpitäväisyyden sääntöön, kun on kysymyksessä heidän hypoteesinsa ja teoriansa . . . ja pitävät (näiden teoriojensa) tutkimista . . . logikan lakien mukaan 'ennakko-prinsippien ja -aatteiden' sopimattomana tunkeutumisena empirisen tieteen valtakuntaan. Tämänmieliset henkilöt eivät huomaa mitään vaikeutta siinä, että toisinaan väittävät atomien olevan ehdottomasti liikkumattomia, ja samalla väittävät näiden atomien olevan täydellisesti kimmoisia; tai siinä, että väittävät fyysillisen maailman äärimmäisessä analyysissään purkautuvan 'kuolleeseen' aineeseen ja liikuntoon, ja kuitenkin kieltävät, että fyysillinen energia todellisuudessa on kinetistä laatua (itseään liikuttavaa); tai kun he julistavat, että kaikki ilmiölliset eroavaisuudet ulkokohtaisessa maailmassa pohjaltaan johtuvat äärettömän yksinkertaisten aineyksiöiden erilaisista liikkeistä, ja siitä huolimatta hylkäävät sen arvelun, että nämä yksiöt ovat yhtäläisiä" (p. 19). Merkillistä on huomata, kuinka sokeita etevätkin luonnontutkijat ovat näkemään omien teoriojensa kaikkein ilmeisimpiä seurauksia. „Kun prof. Tait yhdessä prof. Stewartin kanssa ilmottaa, että 'aine on aivan yksinkertaisesti passivinen, toimeton' (*The Unseen Universe*, sec. 104) ja sitten yhdessä Sir William Thomsonin kanssa vakuuttaa, että 'aineella on sisäinen voima ulkonaisten vaikutusten vastustamiseksi' (*Treat. on Nat. Phil.* I: 216), niin kai me rohkenemme kysyä, kuinka nämä väitteet ovat saatavat sopimaan

Vaikkapa tieteen tärkeimmät perusaatteet ovat erottamattomasti yliaistillisuuden kanssa tekemisissä, niin ne kuitenkin vääristellään ja usein syrjäytetään ristiriitaisten teoriojen ja otaksumien sekasorrossa, kun tahdotaan näyttää uudenaikaisen tieteen vapautuneen tuollaisista „haaveista". Tämä syytöksemme saa suurta tukea siitä tosiasiasta, että tiede on ehdottomasti pakotettu hyväksymään „hypotetisen" eetterin ja koettamaan sitä selittää koneellisten ja materialististen atomi-lakien perusteella. Tämä yritys on johtanut suoraan mitä vaarallisimpiin eroavaisuuksiin ja perinjuurisiin epäjohdonmukaisuuksiin eetterin otaksutun luonteen ja sen fyysillisen ilmennyksen välillä. Toinen todistus syytöksemme oikeudesta on siinä, että niin monia ristiriitaisia väitteitä tehdään atomista — luomiston kaikkein metafyysillisimmästä oliosta.

Mitä nyt uudenaikainen fysikka tietää eetteristä, jonka käsitteen kieltämättä ensin loivat muinaiset filosofit? Kreikkalaiset filosofit sen saivat arjalaisilta ja siten on nykyaikaisen eetterin alkuperä Aakaashassa, josta se sitten on vääristynyt. Tuon vääristelmän sanotaan nyt olevan hienostuneen muunnoksen Lucretiuksen alkuperäisestä aatteesta. Tutkikaamme siis nykyaikaista käsitettä useitten tieteellisten teosten avulla, jotka sisältävät itse fyysikkojen tunnustukset.

Kuten Stallo näyttää, myönnetään eetterin olemassaolo fyysillisessä tähtitieteessä, tavallisessa fysikassa ja kemiassa.

Astronomit pitivät eetteriä alkuaan äärettömän ohuena ja liikkuvana fluidumina, joka ei millään huomattavalla tavalla vastusta taivaankappalten liikuntoa, ja kysymystä sen jatkuvaisuudesta tai jatkumattomuudesta ei otettu vakavasti harkittavaksi. Sen päätehtävä uudenaikaisessa tähtitieteessä on ollut painovoiman hydro-dynamisten teoriojen [1]) palveleminen. Fysikassa tämä fluidumi jonkun aikaa esiintyi eri tehtävissä yhdessä „painottomien" kanssa (jotka Sir William Grove niin armottomasti toimitti kuolemaan) [2]) ja muutamat tutkijat menivät niin pitkälle, että pitivät eetteriä samana kuin yhtä tai useampaa näistä. [3])

Stallo sitten näyttää, minkä muutoksen kinetiset teoriat saivat aikaan; ja siitä asti kuin syntyi dynaminen lämpö-teoria, valittiin valo-opissa eetteri valon

---

yhteen. Kun prof. Du Bois Reymond . . . lujasti vaatii, että kaikki luonnon prosessit välttämättä on selitettävä jonkun aineperäisen tunnottoman alustan liikunnoiksi, jolta alustalta *puuttuvat aivan kaikki ominaisuudet* (*Ueber die Grenzen des Naturerkennens*, p, 5), ja kun hän vähää ennen on samassa luennossa selittänyt, että 'kaikkien ainemaailmassa tapahtuvien muutosten todistaminen atomiliikunnoiksi, joita *aiheuttavat niiden pysyväiset keskusvoimat*, olisi luonnontieteen korkein täydennys', niin me joudumme sellaiseen hämmennykseen, josta meillä on oikeus vaatia vapautumista". (Pref. 43.)

[1]) „Hydro-dynamiset" teoriat käsittelevät kaikkeutta „nestemäisenä" („hydro"-) kokonaisuutena. Suom.

[2]) Ennen kutsuttiin „painottomiksi" lämpöä, valoa, sähköä, magnetismia j. n. e., kun niitä pidettiin aineellisina. Se teoria sitten hylättiin ja ainoastaan eetteriä kutsutaan vielä tällä nimityksellä. Suom.

[3]) Stallo, *loc. cit.* p. 10.

aaltoilujen perustaksi. Nytpä taas täytyi fyysikkojen selittääkseen valon leviämistä ja polarisoitumista vielä kerran turvautua „tieteelliseen mielikuvitukseen" ja he antoivat nyt eetterille *(a)* atomi- eli molekylirakenteen ja *(b)* tavattoman kimmoisuuden, „niin että sen vastarinta muutoksille oli paljon suurempi kuin kaikkein jäykimmillä kimmoavilla kappaleilla." Tämä teki välttämättömäksi *teorian aineen (ja samalla eetterinkin) oleellisesta katkonaisuudesta.* Kun oli tämä katkonaisuus hyväksytty valon leviämisen ja polarisoitumisen selittämiseksi, niin huomattiinkin teoretisia mahdottomuuksia tällaiselle leviämiselle. Cauchyn „tieteellinen mielikuvitus" näki atomeissa „aineellisia pisteitä ilman ulottuvaisuutta" ja aaltoilu-teorian kaikkein pahimpien esteitten (nim. muutamien hyvin tunnettujen mekanisten teoremien) voittamiseksi hän ehdotti otaksumana, että eetteriä valon leviämisen välikappaleena ei pidettäisi yhtämittaa jatkuvana vaan kokoonpantuna osasista, joita havaittavat välimatkat erottavat. Fresnel teki saman palveluksen polarisoitumisen ilmiölle. Mutta E. B. Hunt kumosi näiden kummankin arvelut. [1]) Nykyään on sellaisia tiedemiehiä jotka sanovat heidän olleen „olennaisesti väärässä", mutta toiset — „atomo-mekanistit" — riippuvat heissä kiinni itsepäisellä sitkeydellä. Eetterin atomi- ja molekyli- rakenteen teoria on muuten tullut thermo-dynamikankin kautta kumotuksi, sillä Clerk Maxwell todisti, että tuollainen väliaine olisi aivan yksinkertaisesti *kaasua.* [2]) „Rajotettujen välimatkojen" hypoteesi on siten todistettu olevan aivan hyödytön aaltoilu-teorian tukemiseksi. Sitäpaitsi tähtien pimennykset eivät paljastakaan sellaista värimuutosta kuin Cauchy odotti, väittäessään, että erilaiset väri-säteet kulkevat eri nopeudella. Tähtitiede on näyttänyt, ettei ainoastaan yksi vaan monikin ilmiö poikkeaa tästä opista.

Siis vaikka yhdellä fysikan alalla teoria eetterin atomo-molekylisestä kokoonpanosta hyväksytään erään määrätyn ilmiösarjan selittämiseksi, niin toisella alalla huomataan, että tuollainen kokoonpano-teoria aivan kumoaisi joukon hyvin todistettuja ilmiöitä; ja siksi Hirnin vastalauseet ovat oikeutetut. Kemia on nähnyt

Mahdottomaksi myöntää eetterin ääretöntä kimmoisuutta riistämättä siltä niitä ominaisuuksia, joista etupäässä riippuu sen kelvollisuus kemiallisten teoriojen palvelukseen.

Tämä päättyi siihen, että eetteri viimein sai aivan toisen luonteen.

Atomo-mekanisen teorian vaatimukset ovat saattaneet muutamia huomattavia matematikan ja fysikan tutkijoita yrittämään asettaa entisten aine-atomien tilalle erityisiä pyörreliikkeitä, jotka

---

[1]) *Sillimans Journal,* vol. 8, pp. 364 ja seur.

[2]) Kts. Clerk Maxwellin *Treatise on Electricity* ja vrt. Cauchyn kirjaan *Mémoire sur la Dispersion de la Lumière.*

muka tapahtuvat kaikkiallisessa, yhdenlaatuisessa, yhteenpuristumattomassa ja *jatkuvaisessa* aineellisessa välineessä (eetterissä). [1])

Tämän kirjottaja — joka ei väitä saaneensa suurtakaan tieteellistä koulutusta vaan ainoastaan jonkun verran tutustuneensa uudenaikaisiin teorioihin mutta paremmin salaisiin tieteisiin — poimii itse tieteen varastoista aseita esoterisen opin halventajia vastaan. Maailmankuulujen tieteilijöiden ilmeiset vastakkaisuudet, toisiansa kumoovat hypoteesit, keskinäiset riitaisuudet, syytökset ja tuomitsemiset osottavat selvästi, että salatieteellisillä teorioilla, joko ne hyväksytään tai ei, on yhtä suuri oikeus tulla kuuluviin kuin millään n. k. oppineilla ja akademisilla hypoteeseilla. Siksipä on jokseenkin yhdentekevää, pitävätkö Kuninkaallisen Seuran kannattajat eetteriä *katkonaisena* vai *yhdenjaksoisena* fluidumina eikä se koske tätä esitystä. Se ainoastaan viittaa yhteen varmaan asiaan: virallinen tiede *ei tähän päivään asti tiedä kerrassaan mitään eetterin kokoonpanosta.* Kutsukoon tiede sitä aineeksi, jos tahtoo; mutta ei Aakaashana eikä kreikkalaisten pyhänä Aitheerina se löydy missään nykyaikaisten fyysikkojen tuntemassa ainetilassa. Se on ainetta aivan eri käsitys- ja olemustasolla eikä sitä voi analysoida tieteellisillä koneilla, ei arvioida tai edes älytä „tieteellisellä mielikuvituksella", jolleivät sen omistajat tutki salaisia tieteitä. Mikä tässä seuraa, tulee tukemaan väitettämme.

Stallo on selvästi todistanut, mitä tulee uudenaikaisen fysikan kiistakysymyksiin, kuten Quatrefages ja monet muut ovat todistaneet antropologian, biologian y. m. alalla, että useimmat oppineimmista ja loistavimmista materialisteista hyvin usein lausuvat mitä suurimpia erehdyksiä, koettaessaan tukea omia otaksumiaan ja järjestelmiään. Ottakaamme esim. seuraava tosiasia. Useimmat heistä hylkäävät „vaikutuksen matkan päästä" *(actio in distans)* — yhden salatieteen perusaatteen, mitä eetteriin eli Aakaashaan tulee — mutta niinkuin Stallo aivan oikein huomauttaa, ei ole olemassa *mitään* fyysillistä toimintaa, „joka ei tarkemmin tutkittuna näyttäytyisi 'vaikutukseksi matkan päästä'", ja tämän hän todistaa.

Metafyysilliset todistelut ovat professori Lodgen mukaan [2]) „itsetiedotonta vetoamista kokemukseen". Ja hän lisää, että jos tuollainen kokemus *ei ole käsitettävissä*, niin sitä ei ole olemassa. Hänen omilla sanoillaan:

Jos korkealle kehittynyt järki tai joukko järki-ihmisiä huomaa jonkun opin jostakin verrattain yksinkertaisesta peruskysymyksestä aivan mahdottomaksi ajatellakaan, on se jonkinmoinen todistus . . . siitä, että tuo asiantila, joka ei ole ajateltavissa, on olematon.

---

[1]) Stallo, *loc. cit.* p. 10.

[2]) *Nature*, vol. 27, p. 304.

Ja sitten professori luentonsa lopulla antaa viittauksen, että kohesionin samoin kuin painovoiman selitys „on etsittävä Sir William Thomsonin pyörre-atomi-teoriasta".

On tarpeetonta pysähtyä kysymään, josko myöskin tästä pyörreatomi-teoriasta on etsittävä selitys ensimäisen elonidun putoamiseen maan päälle ohikulkevasta meteorista tai pyrstötähdestä — joka on Sir William Thomsonin yksi hypoteesi. Mutta prof. Lodgelle voisimme muistuttaa Stallon viisasta arvostelua hänen luennostaan kirjassa *Concepts of Modern Physics.* Huomautettuaan ylläolevasta professorin lausunnosta kysyy tekijä:

Ovatkohan . . . pyörreatomi-teorian ainekset hyvintunnettuja tai edes mahdollisia kokemusperäisiä tosiasioita? Sillä jolleivät ne ole, on tuo teoria selvästikin omiansa joutumaan saman arvostelun alaiseksi, jonka sanotaan vaikeuttavan „etäisyys-vaikutuksen" hyväksymistä. [1])

Ja sitten tuo terävä arvostelija näyttää selvästi, mitä eetteri ei ole eikä koskaan voi olla huolimatta kaikista tieteellisistä väitteistä toiseen suuntaan. Ja näin hän — joskin itsetiedottomasti — avaa ammolleen oven meidän salatieteellisille opeillemme. Hän sanoo näet:

Se väline, jossa pyörre-liikunnot syntyvät, on prof. Lodgen oman nimenomaisen lausunnon mukaan *(Nature,* vol. 27, p. 305*)* „täydellisesti yhdenlaatuinen, supistumaton, yhtäjaksoinen aine, jota ei voi hajottaa yksityisiin elementteihin tai atomeihin; se on sanalla sanoen yhtenäinen eikä molekyleistä kokoonpantu". Ja tehtyään tämän väitteen professori Lodge lisää: „*Ei ole mitään muuta ainetta, josta voisimme näin sanoa ja sentähden täytyy eetterin ominaisuuksiltaan olla hieman erilaista kuin tavallinen aine*". Näyttää siis siltä että koko pyörreatomiteoria, jota meille tarjotaan etäisyys-vaikutuksen „metafyysillisen teorian" sijalle, perustuu siihen, että otaksutaan löytyvän aineellisen välineen, joka on kokemukselle aivan tuntematon ja jolla on *hieman* erilaiset [2]) ominaisuudet kuin tavallisella aineella. Sentähden tämä teoria ei ole, kuten siitä väitetään, jonkun oudon kokemusasian saattamista tunnettujen tosiasioiden joukkoon vaan se on täysin tunnetun tosiasian saattamista sellaiseksi asiaksi, joka ei ole ainoastaan tavaton vaan jota ei ensinkään tunneta, ei ole havaittu eikä voida havaita. Sitäpaitsi otaksuttu eetterivälineen liikunto (eli oikeammin liikunto eetterivälineessä) on . . . *mahdoton,* koska „liikunto täysin yhdenlaatuisessa, supistumattomassa ja sentähden yhdenjaksoisessa fluidumissa ei ole tajuttavaa liikuntoa" . . . On siis selvää . . . että minne tahansa pyörreatomi-teoria vienee meidät, se ei

---

[1]) Op. cit. p. 24.

[2]) „*Hieman* erilaiset", huudahtaa Stallo. „Tämän 'hieman' todellinen merkitys on se, että kyseenalainen väline *ei ole ensinkään aineellinen missään tajuttavassa merkityksessä,* koskei sillä ole mitään aineen ominaisuuksia". Kaikki aineen ominaisuudet riippuvat erilaisuuksista ja muutoksista ja tässä määritelty „hypotetinen" eetteri ei ole ainoastaan eroavaisuuksia vailla vaan eroavaisuuksiin ja muutoksiin kykenemätön — lisätkäämme: fyysillisessä merkityksessä. Tämä osottaa, että jos eetteri on „ainetta", on se ainetta ainoastaan sikäli, että se *henkisille* aistimille on näkyväinen, kosketeltava ja olemassaoleva; että se todella on Olevainen — mutta ei meidän tasollamme — Pater Aether eli Aakaasha.

ainakaan vie meitä minnekään fysikan alueille tai *tosi syitten* [1]) piiriin. Ja voisin lisätä, että koska otaksuttu erilaistumaton [2]) ja erilaistumiseen kykenemätön väline selvästikin on vanhan ontologisen *puhtaan olemassaolon* käsitteen tahtomaton paikoilleen asettaminen, niin käsiteltävällä teorialla on kaikki ne ominaisuudet, jotka sen leimaavat käsittämättömäksi metafyysilliseksi harhakuvaksi. [3])

Todella „harhakuvaksi", jonka ainoastaan salatiede voi tehdä käsitettäväksi. Tuollaisesta tieteellisestä metafysikasta on tuskin muuta kuin askel salatieteeseen. Niiden fyysikkojen, jotka kannattavat mielipidettä, että aineen atomirakenne kyllä käy yhteen sen läpäiseväisyyden kanssa, ei tarvitse kovin kauaksi poiketa laduiltaan, ennenkuin voivat oivaltaa ja selittää suurimpia salatieteellisiä ilmiöitä, joita nyt luonnontutkijat ja materialistit niin ivaavat. Cauchy'n „aineelliset pisteet ilman ulottuvaisuutta" ovat Leibnitzin monaadeja ja ovat samalla niitä aineksia, joista „jumalat" ja muut näkymättömät voimat ottavat ruumiita puvukseen. „Aineellisten" ulottumattomien osasten hajoaminen ja jälleen uudistuminen, joka on päätekijänä n. k. „yliaistillisissa" ilmiöissä, näyttäytyy tältä kannalta katsoen helposti ilmeiseksi mahdollisuudeksi, ainakin niille muutamille tieteellisille tutkijoille, jotka ovat M. Cauchyn kannalla. Tuo ranskalainen ajattelija näet jättää syrjään sen aineen ominaisuuden, jota he kutsuvat läpäisemättömyydeksi, siten että hän pitää atomeja „aineellisina pisteinä, jotka vaikuttavat toisiinsa työntävästi ja vetävästi eri määrässä, riippuen niitä erottavista välimatkoista", ja sitten hän lausuu:

Tästä seuraa, että jos luonnon tekijää haluttaisi hieman muuttaa niitä lakeja, joiden mukaan atomit vetävät tai työntävät toisiaan, saisimme heti nähdä kovimpienkin kappaleitten läpäisevän toisiaan, pienimpienkin ainehitusten täyttävän suunnattomia aloja tai suurimpien massojen supistuvan mitä pienempään kokoon ja koko maailmankaikkeuden ikäänkuin keskittyvän yhteen pisteeseen. [4])

Ja tämä „piste", *joka on näkymätön meidän aistimus- ja ainetasollamme*, on aivan näkyväinen Adeptin silmälle, joka voi sitä nähdä ja seurata muilla tasoilla. Salatieteilijöillä, jotka sanovat, että Luonnon tekijä on *Luonto itse*, Jumaluudesta erottamaton ja eriämätön, seuraa tästä se johtopäätös, että ne, jotka tuntevat luonnon salaiset lait ja osaavat muuttaa ja luoda uusia olosuhteita eetterissä, ne eivät tätä tee luonnon lakeja *muuttamalla* vaan työskentelemällä sopusoinnussa näiden vääjäämättömien lakien kanssa.

---

[1]) Ne, mitkä fyysilliselle tieteelle ovat *tosi syitä*, ovat salatieteilijälle maajaavisia eli harha-syitä ja päinvastoin.

[2]) Päinvastoin hyvinkin „erilaistunut" siitä asti kuin se lähti laja-tilastaan.

[3]) *Op. cit.* pp. 24—26.

[4]) *Sept Leçons de Physique Générale*, p. 38, *et seq.*, Ed. Moigno.

III LUKU.

Onko Painovoima Laki?

„Pikku-osasten“ teoria on muitta mutkitta pantu syrjään; mutta painovoima — se ilmiö, että kaikki kappaleet vetävät toisiaan puoleensa voimalla, joka on suoranaisesti verrannollinen niiden massaan ja vastakkaisesti verrannollinen niiden välimatkojen neliöön — se elää vielä tänä päivänä ja hallitsee yhtä ylpeästi kuin ennen avaruuden otaksutuissa eetteri-aalloissa. Hypoteesina sitä on uhattu kuolemalla siksi, ettei se kykene itseensä sulkemaan kaikkia sille esitettyjä tosiasioita; fyysillisenä lakina se on „painottomien“ kuningas, jotka kerran olivat niin kaikkivoipia, mutta nyt ovat vainajien kirjoissa. „Painovoiman epäilemistä ei voi sanoa muuksi kuin pyhyydenhäväistykseksi . . . ja Newtonin suuren muiston pilkkaamiseksi“ — huudahtaa eräs *Isis Unveiledin* amerikkalainen arvostelija. Hyvä, mutta mitä sitten on kaiken kaikkiaan tuo näkymätön ja käsinkoskematon jumala, johon meidän pitäisi noin sokeasti uskoa? Tähtitieteilijät, jotka painovoimassa löytävät helpon ratkaisun monille asioille ja siitä saavat kaikkiallisen voiman ja tekijän planettojen liikunnon laskemiseksi, eivät paljoakaan välitä itse vetovoiman *syystä.* He kutsuvat painovoimaa laiksi, syyksi itsessään. Me taas kutsumme tällä nimellä toimivia voimia joidenkin syitten tuloksiksi ja hyvin toisarvoisiksi tuloksiksi. Jonakin päivänä tullaan näkemään, että tuo tieteellinen hypoteesi ei ensinkään täytä tehtäväänsä, ja silloin se tulee seuraamaan valon pikku-osasten teoriaa ja jätetään monien tieteellisten aioonien ajaksi muitten hylättyjen aateskelujen arkistoihin. Eikö itse Newton ole ilmaissut vakavia epäilyksiä Voiman luonteeseen ja „välittäjien“ („agentien“, niinkuin niitä silloin kutsuttiin) ruumiillisuuteen nähden? Niin myös Cuvier, muuan toinen tutkimuksen yössä loistava tieteellinen soihtu. Hän varottaa lukijoitaan kirjassa *Révolution de Globe* n. k. Voimien epäilyttävästä luonteesta ja sanoo: „ei ole aivan varmaa, eivätkö nuo välittäjät kaiken kaikkiaan ole Henkisiä

Mahteja *(des agents spirituels)*". Teoksensa *Principian* alkulauseessa Sir Isaac Newton mitä suurimmalla huolella koetti painaa seuraajiensa mieleen, ettei hän käyttänyt „vetovoima"-sanaa merkitsemään kappaleitten keskinäistä toimintaa missään fyysillisessä merkityksessä. Hänelle se oli, sanoi hän, pelkkä matematinen käsite, jossa ei ensinkään otettu huomioon todellisia ja alkuperäisiä fyysillisiä suhteita. Eräässä *Principian* [1]) kohdassa hän sanoo selkeästi, että fyysillisesti katsoen vetovoimat ovat oikeastaan sisäisiä taipumuksia (impulseja). XI luvussa (esipuheessa) hän lausuu sen arvelun, että „on olemassa joku hienoinen henki, jonka voimasta ja toiminnasta kaikki aineen liikunnot riippuvat"; [2]) ja *kolmannessa kirjeessään* Bentleylle hän sanoo:

On käsittämätöntä, että eloton karkea aine voisi ilman jonkun muun välitystä, *mikä ei ole aineellista laatua,* tehota ja vaikuttaa toiseen aineeseen, ilman keskinäistä kosketusta, niinkuin tapahtuisi, jos painovoima Epicuruksen antamassa merkityksessä olisi jotakin aineelle ominaista ja oleellista . . . Että painovoima olisi aineessa asuva, sisäinen ja sille oleellinen, niin että toinen kappale vaikuttaisi toiseen tyhjän paikan yli ilman minkään muun välitystä, joka siirtäisi toiminnan toisesta toiseen — se on minusta niin suuri mielettömyys, etten usko kenenkään ihmisen, jolla on tarpeeksi ajattelemiskykyä filosofisissa asioissa, koskaan lankeevan tällaiseen uskoon. Painovoiman aiheuttajana täytyy olla joku tekijä, joka alituisesti työskentelee määrättyjen lakien mukaan: *mutta onko tämä tekijä aineellinen vai aineeton,* sen olen jättänyt lukijoitteni päätettäväksi.

Tästä Newtonin aikalaiset pelästyivät — koskapa nyt Salaiset Syyt olivat palaamaisillaan fysikan alueille. Leibnitz kutsui hänen vetovoima-prinsippiään „ruumiittomaksi ja selittämättömäksi voimaksi". Sitä arvelua, että olisi olemassa luoksevetämisen taipumus ja täydellinen tyhjyys — selitti Bernouilli „kauhistavaksi" eikä „vaikutus etäisyyteen" saanut silloin sen enempää kannatusta kuin nykyäänkään. Toiselta puolen Euler ajatteli, että painovoiman toiminta johtuu joko jostakin *Hengestä* tai jonkinlaisesta hienosta väliaineesta. Ja kuitenkin Newton tunsi muinaisaikalaisten eetterin, joskaan hän ei sitä hyväksynyt. Hän piti taivaankappaleitten välistä alaa tyhjyytenä. Sentähden hän uskoi niinkuin me „hienoon henkeen" ja „henkiin", jotka ohjaavat n. k. vetovoimaa. Tuon suuren miehen ylempänä toistetut sanat ovat tuottaneet hyvin vähän tuloksia. Se, mitä hän kutsui „mielettömyydeksi", on nyt tullut uskonkappaleeksi, kun materialismi toistaa: „Ei mitään ainetta ilman voimaa eikä voimaa ilman ainetta: aine ja voima ovat erottamattomia, ikuisia ja häviämättömiä *(totta)*; ei voi olla mitään riippumatonta voimaa, koska kaikki voima on aineessa asuva välttämätön ominaisuus *(väärin)*; niinmuodoin ei ole olemassa mitään aineetonta Luovaa Voimaa". Oi Sir Isaac raukkaa!

[1]) Defin. 8. B. I. Prop. 69, „Scholium".

[2]) Kts. Rev. W. F. Wilkinsonin *Modern Materialism.*

Jos salatieteilijät jättävät syrjään kaikki muut etevät tiedemiehet, jotka olivat yhtä mieltä Eulerin ja Leibnitzin kanssa, ja vetoovat auktoriteteinaan ja tutkijoinaan yksin Sir Isaac Newtoniin ja Cuvieriin, joiden mielipiteet ylempänä mainitaan, niin niiden ei sittenkään tarvitse paljon pelätä uudenaikaisen tieteen puolelta vaan voivat äänekkäästi ja ylpeästi julistaa uskoansa. Mutta ylempänä mainittujen auktoritetein emmintä ja epäröinti — ja monien muidenkin, joita voisimme nimittää — ei vähimmässäkään määrässä estä tieteellistä arvailua harhailemasta ympäri karkean aineen kentillä kuten ennenkin. Ensin oli olemassa aine ja siitä erotettu painoton „fluidumi" eli neste; sitten tuli „painoton" fluidumi, jota Grove niin ankarasti arvosteli; sitten eetteri, joka ensin oli katkonainen ja sitten tuli yhdenjaksoiseksi; senjälkeen tulivat „koneelliset" voimat. Nämä ovat nyt vakaantuneet „liikuntotavoiksi" ja eetteri on tullut vielä salaperäisemmäksi ja pulmallisemmaksi kuin koskaan ennen. Monikin tiedemies jo nousee näitä karkeita materialistisia näkökantoja vastaan. Mutta silti Plaatonin päivistä asti, joka alinomaan pyytää lukijoitaan olemaan sekottamatta *ruumiittomia* Elementtejä niiden Perusteihin — tuonpuoleisiin eli henkisiin Elementteihin; tai alkemistein päivistä, jotka Paracelsuksen lailla tekivät suuren eron ilmiön ja sen syyn eli noumenonin välillä; aina Groveen asti, joka „ei näe mitään syytä kiistää yli kaikkeuden levinneeltä aineelta niitä ominaisuuksia, mitkä kaikelle aineelle ovat yhteisiä", ja kuitenkin käyttää sanaa „voimat" siinä, missä hänen arvostelijansa, „jotka eivät siihen sanaan pane minkään erityisen toiminnan merkitystä", sanovat „voima": näistä päivistä tähän asti ei mikään ole pystynyt pysäyttämään karkean materialismin tulvavirtaa. Painovoima on ainoa syy, toimiva jumala, ja aine on sen profetta, sanoivat tiedemiehet vielä muutamia vuosia sitten.

Ne ovat sittemmin monta kertaa muuttaneet mielipidettään. Mutta ymmärtävätkö tiedemiehet vieläkään Newtonin sisintä ajatusta paremmin kuin hänen eläessään? Sitä todella saattaa epäillä. Newton — yksi aikansa kaikkein henkisimpiä ja uskonnollisimpia miehiä — on, niinkuin arvellaan, antanut kuoloniskun Descartesin elementti-pyörteille — muuten Anaksagoraan eloonheränneelle aatteelle — vaikka Sir William Thomsonin viime-aikaisimmat „pyörre-atomit" eivät todellisuudessa paljon eroa ensimainituista. Kuitenkin Newton ensimäisenä pani vakavan vastalauseensa, kun hänen oppilaansa Forbes mestarinsa pääteoksen esipuheeseen kirjotti lauseen, jossa hän vakuutti „vetovoiman olevan maailmanjärjestelmämme perussyyn". Se, mikä tuon suuren matematikon mielessä muodostui utumaiseksi mutta lujasti pysyväksi Jumalan kuvaksi, joka oli kaiken Noumenon eli Sisin Olemus [1]) — se oli sama, mitä muinaiset ja nykyi-

[1]) Muuan materialisti, Le Couturier, kirjottaa: „Vetovoima on nyt yleisölle tullut siksi, mitä se oli Newtonille itselleen — paljaaksi sanaksi, aatteeksi" *(Panorama des Mondes)*, koska

set filosofit ja salatieteilijät järkevämmin kutsuvat „jumaliksi" eli luoviksi ja muodostaviksi Voimiksi. Lausuntotavat ovat saattaneet olla erilaiset ja sekä uskonnolliset että maalliset muinaisaikalaiset ovat saattaneet enemmän tai vähemmän filosofisesti ilmaista aatteitaan, mutta perusajatus on aina ollut sama. [1]) Pythagoraalle Voimat olivat Henkisiä Olemuksia, Jumalia, riippumattomia planetoista ja aineesta, kuten me näitä näemme ja tunnemme maan päällä, tähtitaivaan johtajia ja hallitsijoita. Plaato kuvasi planettoja niihin kuuluvan Ohjaajan liikuttamiksi, joka on yhtä asumuksensa kanssa, kuten „laivuri laivansa kanssa". Aristoteles taas kutsui noita hallitsijoita „*aineettomiksi* substansseiksi", [2]) vaikka hän, ollen vihkimätön, hylkäsi jumalat olentoina. [3]) Mutta tämä ei estänyt häntä tunnustamasta sitä tosiasiaa, että tähdet ja planetat „eivät ole elottomia massoja vaan todella toimivia ja eläviä ruumiita". Tähtihenget olivat ikäänkuin „ilmiöittensä jumalalliset puolet" (*τὰ θειότερα τῶν φανερῶν.*) [4])

Jos etsimme vahvistusta uudemmilta „tieteellisiltä" ajoilta, tapaamme Tyko Brahen, joka tunnustaa tähdissä kolminkertaisen voiman, jumalallisen, henkisen

---

sen syy on tuntematon. Herschell sanoo todella saman lausuessaan, että aina kun tutkitaan taivaankappaleitten liikuntoa ja vetovoiman ilmiöitä, valtaa katselijan se ajatus, että „on olemassa syitä, jotka meistä katsoen vaikuttavat verhon takaa, kätkien suoranaisen toimintansa" (*Musée des Sciences,* elok. 1856).

[1]) Jos meitä vaaditaan tilille siitä, että uskomme toimiviin jumaliin ja henkiin, vaikka hylkäämme personallisen Jumalan, niin vastaamme teisteille ja yksijumalaisille: myöntäkää, että teidän Jehovanne on *yksi Elohimeista,* niin me olemme valmiit häntä tunnustamaan. Mutta jos teette hänestä, kuten teette, Äärettömän, AINOAN ja Ikuisen Jumalan, niin me emme koskaan häntä tunnusta tällaiseksi. Kansallisjumalia on ollut monta; Ainoa Kaikkiallinen Jumaluus on prinsippi, abstraktinen juuri-aate, jolla ei ole mitään tekemistä rajallisen muodon epäpuhtaan työskentelyn kanssa. Me emme palvele jumalia, me ainoastaan kunnioitamme Niitä itseämme korkeampina olentoina. Siinä me seuraamme Mooseksen säädöstä, vaikka kristityt eivät omaa raamattuaan tottele — lähetyssaarnaajat eivät varsinkaan. „Älä puhu pahaa jumalista" (englantilainen tekstinmukainen käännös; samoin *θεοὺς οὐ κακολογήσεις* LXX — Suom.) sanoo yksi heistä — Jehova 2 Moos. 22: 28, mutta samalla 20 värsyssä sanotaan: „Se, joka uhraa jumalille eikä ainoalle Herralle, pitää kirottu oleman". Alkutekstissä on monikko: („jumalille" = „Elohim") ja Jehova on yksi Elohimeistä, kuten näkyy hänen omista sanoistaan 1 Moos. 3: 22: „Ja Herra Jumala sanoi: katso, ihminen on tullut niinkuin yksi meistä". Sentähden sekä ne, jotka palvellen uhraavat Elohimeille, enkeleille ja Jehovalle, että ne, jotka puhuvat pahaa kanssaihmistensä jumalista, ovat kummatkin paljon suurempia rikollisia kuin salatieteilijät tai mikään teosofi. Muuten monet jälkimäisistä haluavat uskoa yhteen tai toiseen „Herraan" ja he ovat aivan vapaat uskomaan kuinka mielivät.

[2]) Sillä että „aineettomien erikoisolemusten" sanotaan olevan samaa kuin „puista rautaa" ja että nauretaan Spillerille, joka puhuu niistä „ruumiittoman aineen" nimityksellä — ei ratkaista salaisuutta. (Kts. *Concepts of Modern Physics,* p. 165 *et infra*).

[3]) Kts. *Vossius,* Vol. II, p. 528.

[4]) *De Coelo,* I: 9.

ja elollisen. Kepler pani yhteen pythagoralaisen lauselman „Aurinko, Jupiterin valvoja" ja Davidin värsyt „Hän asetti istuimensa aurinkoon" ja „Herra on aurinko" j. n. e. ja sanoi täydellisesti ymmärtävänsä, kuinka pythagoralaiset saattoivat uskoa kaikkien yli avaruuden sirotettujen pallojen olevan tajuisia järkiolentoja *(Facultates ratiocinativae)*, jotka kiertelevät auringon ympäri, „missä asuu puhdas tulen henki, yleisen harmonian lähde. [1])

Kun salatieteilijä puhuu Foohatista, johtavasta ja elostuttavasta Älystä kaikkiallisessa sähkö- eli elollis-fluidumissa, joutuu hän ivattavaksi. Kuitenkin, kuten tässä näytetään, ei tähän päivään asti ole ymmärretty sähkön eikä elämän, eipä edes valon luonnetta. Salatieteilijä näkee kunkin luonnonvoiman ilmennyksessä sen Noumenonin ominaisuuden eli erikoispiirteen toiminnan; tämä Noumenon on erityinen älyävä yksilöllisyys *tuolla puolla ilmennyttä koneellista kaikkeutta*. Salatieteilijä ei suinkaan kiellä — päinvastoin hän kannattaa — sitä mielipidettä, että valo, lämpö, sähkö j. n. e. ovat aineen taipumuksia mutta ei ominaisuuksia. Selvemmin sanoen: aine on ehto, välttämätön perusta eli käyttöväline, *sine qua non*, näiden voimien eli tekijöiden ilmenemiselle tällä tasolla.

Mutta voittaakseen tukea on salatieteilijöiden tutkittava painolain suosituksia, ennen kaikkea „painovoimaa, aineen kuningasta ja hallitsijaa" sen kaikissa muodoissa. Täyttääkseen tämän tehtävän on sen muistutettava mieleen hypoteesin varhaisinta esiintymistä. Ensinnäkin, oliko Newton sen ensimäinen keksijä? *Athenaeum* tammik. 26 p:ltä 1867 sisältää muutamia omituisia tietoja tästä asiasta. Siinä sanotaan:

> Positivisia todistuksia voidaan esittää siitä, että Newton hankki kaiken tietonsa painovoimasta ja sen laeista Boehmelta, jolle painolaki eli vetovoima on luonnon ensi ominaisuus . . . Sillä hänen mielestään (Boehmen) järjestelmä osottaa meille olioitten sisäpuolen, jotavastoin nykyaikainen fyysillinen tiede ainoastaan katsoo ulkopuolta.

Sitten taas:

> Sähkötiede, joka ei vielä ollut olemassa silloin kun hän (Boehme) kirjotti, on kuitenkin edellytettynä (hänen kirjotuksissaan) eikä Boehme ainoastaan kuvaa sen voiman nykyään tunnettuja ilmiöitä vaan vieläpä ilmottaa itse sähkön alkuperän, siittymisen ja syntymän.

Täten Newton, jonka syvällinen järki helposti luki rivien välistä ja oivalsi tuon suuren näkijän henkisen ajatuksen mystillisestä esitystavasta huolimatta, on saanut suuren keksintönsä Jacob Boehmeltä, jota Haltiat holhosivat, Nirmaanakaajat valvoivat ja ohjasivat ja josta kysymyksenalaisen artikkelin kirjottaja niin oikein lausuu:

> Jokainen uusi tieteellinen keksintö yhä selvemmin todistaa hänen syvää ja intuitivista näkemystään luonnon kaikkein salatuimpiin toimintoihin.

---

[1]) *De Motibus Planetarum Harmonicis*, p. 248.

Ja *keksittyään* painovoiman Newton, voidakseen saattaa mahdolliseksi vetovoiman toiminnan suuressa avaruudessa, oli niin sanoaksemme pakotettu hävittämään jokaisen fyysillisen esteen, mikä ehkäisi sen vapaata toimintaa; muiden muassa eetterin, vaikka hänellä oli selviäkin aavistuksia sen olemassaolosta. Kannattaen pikkuosasten teoriaa, määritteli hän *ehdottoman tyhjyyden* taivaankappaleitten välille. Mitä epäilyksiä ja mitä vakaumuksia hänellä lieneekin ollut eetterin suhteen, ja kuinka monelle ystävälle hän lieneekin ajatuksiaan ilmaissut — kuten näkyy hänen kirjeenvaihdostaan Bentleyn kanssa — niin ei hän kirjotelmissaan milloinkaan näyttänyt eetteriin uskovansa. Mutta jos hän oli „vakuutettu siitä, että vetovoimaa ei voisi aineellinen kappale käyttää tyhjän paikan yli“,[1] kuinka sitten niinkin myöhään kuin v. 1860 ranskalaiset tähtitieteilijät, esim. Le Couturier, vastustivat „tuon suuren miehen esittämän tyhjyys-teorian tuottamia *onnettomia* seurauksia?“ Le Couturier sanoo:

Ei ole enää tätä nykyä mahdollista väittää Newtonin lailla, että taivaankappaleet liikkuvat keskellä tyhjiä avaruuden alueita . . . Niistä johtopäätöksistä, joita Newtonin esittämä tyhjyys-teoria tekee välttämättömiksi, ei ole enää pystyssä muuta kuin pelkkä sana „vetovoima“ . . . Me voimme odottaa sitä päivää, jolloin sana „vetovoimakin“ katoaa tieteen sanastosta.[2]

Professori Winchell kirjottaa:

Nämä otteet (kirjeestä Bentleylle) osottavat, mitä mielipiteitä hänellä oli planettojen välisen yhteyden laadusta. Vaikka hän sanoo taivaiden olevan „aistittavasta aineesta tyhjiä“, lukee hän toisaalla tästä poikkeukseksi „kenties jotakin hyvin ohutta höyryä, utua ja sädehdystä, joka nousee maan, planettojen ja pyrstötähtien ilmakehästä ja jostakin sellaisesta erinomaisen hienosta eetterivälineestä, jota olemme toisessa kohdassa kuvanneet“.[3]

Tämä vain näyttää, että niinkin suurilla miehillä kuin Newtonilla ei ole aina uskallusta lausua julki mielipiteitänsä. T:ri T. S. Hunt

käänsi huomion muutamiin kauan unohdettuihin kohtiin Newtonin teoksissa, joista kohdista näkyy, että hänen mieleensä vähitellen juurtui usko tuollaiseen kaikkialliseen, maailmoitten väliseen olemukseen.[4]

Mutta näihin kohtiin ei oltu ensinkään pantu huomiota ennenkuin t:ri Hunt marrask. 28 p:nä 1881 luki esityksensä „Taivaallinen kemia Newtonin ajasta asti“. Kuten Le Couturier sanoo:

Siihen saakka oli yleinen ajatus tiedemiestenkin piirissä, että Newton oli julistanut *tyhjyyden* oppia, puolustaessaan pikkuosasten teoriaa.

---

1) *World-Life*, prof. Winchell, L. L. D., pp. 49 ja 50.

2) *Panorama des Mondes*, pp. 47 ja 53. (Toistettu alkutekstissä ranskankielellä).

3) Newton, *Optics*, III, Query 28, 1704; toistettu *World-Life*-kirjassa, p. 50.

4) *Ibid.*

Nuo kohdat olivat olleet „kauan unohdettuja“ epäilemättä sentähden, että ne sotivat tämänpäiväisiä rakkaita ennakko-teorioja vastaan, kunnes viimein aaltoilu-teoria välttämättä selitykseen vaati jotakin „eetteristä välinettä“. Siinä koko salaisuus.

Kuinka tahansa, tuosta Newtonin teoriasta, — nim. kaikkeuden tyhjyydestä, jota hän opetti, joskaan ei itse siihen uskonut — saivat uudenaikaiset fyysikot aiheen siihen rajattomaan ylenkatseeseen, jota nykyään osottavat muinaisaikalaisia kohtaan. Vanhat viisaat olivat lausuneet „Luonto kammoo tyhjyyttä“ ja maailman — lue „länsimaisten rotujen“ — suurimmat matematikot olivat huomanneet tämän vanhentuneeksi „harhaluuloksi“ ja paljastaneet sen. Nyt kuitenkin myöhemmin uusin tiede vahvistaa oikeaksi Muinaisen Tiedon, vaikka epäsuosiollisesti, ja sen on vielä näin myöhään annettava tunnustuksensa Newtonin luonteensuuruudelle ja huomiokyvyn tarkkuudelle, sittekun se puolitoista vuosisataa on laiminlyönyt kääntää huomiotaan noihin perin tärkeisiin lauseihin — varmaan sen vuoksi, että oli viisainta olla niistä välittämättä. Parempi myöhään kuin ei milloinkaan!

Ja nyt Isä Eetteriä jälleen *tervehditään avosylin* ja se liitetään lujasti yhteen painovoiman kanssa, pysymään sen kumppalina „myötä- ja vastoinkäymisissä“, siihen päivään asti, jolloin sen tai molempien tilalle tulee taas jotakin muuta. Kolmesataa vuotta sitten oli kaikkialla *täysinäisyys;* sitten tuli tuo kolkko *tyhjyys;* vielä myöhemmin tähtitaivaan valtameri-ulapat, jotka tiede oli tyhjiin kuivattanut, taas täyttyivät eetteri-aalloilla. *Recede ut procedas,* „väisty, jotta etenisit“ täytyy tästälähin olla tieteen tunnuslauseena — tieteen, joka itseään kutsuu „eksaktisen“ tarkaksi etupäässä senvuoksi, että se joka karkausvuosi huomaa olevansa „ineksakti“, „epätarkka“.

Mutta älkäämme riidelkö suurten miesten kanssa. Heidän täytyi palata „Pythagoraan ja vanhan Kanaadan[1]) jumaliin“ löytääkseen korrelatsioneilleen ja „uusimmille“ keksinnöilleen ytimen ja selkärangan, ja tämä antaa hyviä toiveita salatieteilijöille ja heidän „vähemmille jumalilleen“. Me uskomme näet Le Couturier'in ennustuksiin painolaista. Me tiedämme, että se päivä lähestyy, jolloin täydellistä uudistusta tieteen nykyisiin esitystapoihin nähden vaativat tiedemiehet itse, kuten on tehnyt Sir William Grove, F. R. S. Siihen päivään asti ei ole mitään tehtävänä. Sillä jos painovoima huomenna kukistettaisiin istuimeltaan, niin tieteilijät seuraavana päivänä keksisivät jonkun uuden laadun konemaista toimintaa.[2]) Pysty ja kupera on tieteen polku ylöspäin ja sen päivät

[1]) Ei tarkoteta nykyistä Kanadan maata vaan erästä Intian muinaista viisaasta, atomiteorian kannattajaa. Suom.

[2]) Sir Isaac Newtonin teokset, jos niitä luetaan vilpittömässä ja ennakkoluulottomassa hengessä, ovat ainaisena todistuksena siitä, kuinka hän on mahtanut horjua painovoiman ja veto-

ovat täynnä hengen vaivaa. Mutta niiden „tuhansien“ ristiriitaisten otaksumain joukossa, jotka on esitetty fyysillisten ilmiöitten selitykseksi, ei ole ollut mitään parempaa hypoteesiä kuin „liikunto“ — vaikka materialismi onkin sitä niin nurinkurisesti tulkinnut. Kuten näkyy tämän teoksen ensimäisiltä sivuilta, ei salatieteilijöillä ole mitään sanottavaa Liikuntoa,[1]) Mr. Spencerin „Tutkimattoman“ Suurta Hengitystä vastaan. Mutta koska salatieteilijät käsittävät, että kaikki maan päällä on jonkun Avaruudessa olevan varjoa, uskovat he pienempiin „henkäyksiin“, jotka elävinä, tajuisina ja riippumattomina kaikesta paitsi laista, puhaltavat joka suuntaan Manvantaran kausina. Nämä tiede tahtoo hylätä. Mutta mitä tahansa pantaneekin vetovoiman, toisin sanoin painovoiman, tilalle, on tulos oleva sama. Tiede on silloin oleva yhtä kaukana kuin nytkin pulmiensa ratkaisemisesta, jollei se jollakin tavalla pääse sopusointuun salatieteen vieläpä alkemian kanssa. Tätä päätelmää kyllä pidetään julkeana, mutta silti se on ja pysyy totuutena. Kuten Faye sanoo:

Geologeilta puuttuu jotakin kuun geologian laatimiseksi; heidän täytyisi näet olla astronomeja. Ja totta puhuen puuttuu myöskin astronomeilta jotakin voidakseen menestyksellä harjottaa tätä tutkimusta; heidän täytyisi olla geologeja.[2])

Mutta hän olisi voinut osata vielä oikeampaan, jos olisi lisännyt:

Se, mikä kummaltakin puuttuu, on mystikon intuitsioni.

Muistuttakaamme mieleemme Sir William Groven viisaat „loppuhuomautukset“ aineen äärimmäisestä kokoonpanosta eli molekylien toiminnan yksityiskohdista, joita hänen luullakseen ihminen ei milloinkaan tule tuntemaan.

Paljon vahinkoa on jo syntynyt siitä, että on koetettu hypoteeseilla palotella ja analysoida ainetta ja pohtia atomien muotoa, kokoa ja lukua ja niitä ympäröivän lämpö-, eetteri- ja sähkö-ilmakehän laatua. Jos myönnetään oikeaksi tai ei, että sähköä, valoa, magnetismia j. n. e. on pidettävä ainoastaan tavallisen aineen liikuntona, niin se ainakin on varmaa, että kaikki entiset teoriat ovat purkaneet ja kaikki nykyiset teoriat purkavat näiden voimien toiminnan pelkäksi

---

voiman, impulsin tai jonkun muun *tuntemattoman syyn* valinnassa, planettojen säännöllisen kiertoliikkeen selittämiseksi. Kts. hänen kirjaansa *Treatise on Colour* (Vol. III, Quest. 31). Herschell kertoo, että Newton jätti seuraajilleen velvollisuudeksi tehdä kaikki tieteelliset johtopäätökset hänen keksinnöstään. Kuinka väärin uudenaikainen tiede on käyttänyt tätä etua saada perustaa uusimmat teoriansa painolakiin, se huomataan, jos muistetaan, kuinka syvästi uskonnollinen oli tuo suuri Newton.

[1]) Se materialistinen käsitys, että koska fysikassa realinen eli aistittava liikunto on mahdoton puhtaassa avaruudessa eli tyhjyydessä, senvuoksi Kosmoksen — käsitettynä rajattomaksi Avaruudeksi — ja sen olioiden ikuinen Liikunto on vain *sepitystä*, näyttää taaskin, ettei länsimaissa ole koskaan oikein ymmärretty sellaisia itämaisen metafysikan nimityksiä kuin „puhdasta avaruutta“, „puhdasta olemassaoloa“, „Ehdotonta“ j. n. e.

[2]) Winchell, *World-Life*, p. 379. (Toistettu alkutekstissä ranskankielellä).

liikunnoksi. Johtuneeko se siitä, että me niin hyvin muka tuntiessamme liikuntoa liitämme siihen muita mielitunteita, ikäänkuin se olisi kieli, jota helpoimmin voisimme käyttää ja jolla parhaiten kykenisimme niitä selittämään, vai johtuneeko se siitä, että se todella on ainoa keino, jolla me järjessämme aistimistamme riippumatta, voimme käsittää aineellisia toimijoita, niin varmaa on ainakin, että siitä ajasta asti, jolloin mystillisiä henkisten ja yliluonnollisten voimien käsitteitä käytettiin fyysillisten ilmiöitten selitykseksi, ovat kaikki niistä laaditut hypoteesit viimein supistuneet liikunnoksi.

Ja sitten tuo oppinut mies lausuu puhtaasti salatieteellisen opin:

Nimitys „alinomainen liikunto", jota olen niin usein käyttänyt näillä sivuilla, on itsessään kaksimielinen. Jos tässä esitetyt opit ovat hyvin perustetut, niin kaikki liikunto yhdessä merkityksessä on alinomaista. Massoissa, missä liikunnon pysäyttää yhteentörmäys, syntyy pikkuosasiin lämpöä eli liikuntoa; ja näin jatkuu liikunto, niin että jos uskaltaisimme laajentaa tätä ajatusta koko kaikkeutta koskemaan, pitäisi meidän otaksua, että sama määrä liikuntoa vaikuttaa ainaisesti samaan määrään ainetta. [1])

Tämä on aivan sitä, mitä salatiede väittää ja saman perusteen mukaan, nim. siksi että:

Missä voima joutuu toista voimaa vastaan ja saa aikaan seisaus-tasapainon, siinä ennenvallinnut tasapaino tulee häirityksi ja uusi liikunto saa alkunsa, joka tarkasti vastaa sitä, mikä vaipui hiljaisuuteen.

Tähän prosessiin tulee pysäysaikoja Pralajassa, mutta se on „Hengityksenä" ikuinen ja lakkaamaton silloinkin kun ilmennyt Kosmos lepäjää.

Otaksuttakoon, että paino- tai vetovoima hylättäisiin sen teorian sijaan, jonka jo muutamat fyysikot ovat omaksuneet, että aurinko on suunnaton magnetti — magnetti, joka vaikuttaa planettoihin samalla tavalla kuin vetovoiman nyt arvellaan vaikuttavan, niin mihinkä tai paljonko kauemmaksi se johtaisi astronomit siitä, missä he nyt ovat? Ei tuumaakaan kauemmaksi. Kepler keksi tämän „kummallisen hypoteesin" lähes 300 vuotta sitten. Hän ei ollut keksinyt Kosmoksen työntö- ja veto-voiman teoriaa, sillä se tunnettiin Empedokleen päivistä asti, jolloin tämä kutsui noita kahta vastakkaista voimaa samaa aatetta ilmaisevilla sanoilla „rakkaudeksi" ja „vihaksi". Mutta Kepler antoi jokseenkin hyvän kuvauksen kosmillisesta magnetismista. Että tällainen magnetismi löytyy Luonnossa, on yhtä varmaa kuin että painovoimaa ei löydy, ei ainakaan sillä tavalla kuin tiede opettaa, se kun ei ensinkään ota huomioon, millä eri tavoilla se kaksinainen voima, jota salatiede kutsuu työntö- ja veto-voimaksi, saattaa vaikuttaa meidän aurinkokunnassamme, maan ilmapiirissä ja sen tuolla puolla muussa Kosmoksessa.

Suuri Humboldt kirjottaa:

---

[1]) *Correl. Phys. Forces*, p. 173.

Aurinkokunnan ulkopuolella olevassa avaruudessa ei ole tähän asti näkynyt mitään ilmiöitä, jotka vastaisivat meidän aurinkokuntamme olosuhteita. *Meidän* aurinkokuntamme erikoisominaisuus on se, että aine siinä on joukkoutunut nebulamaisiin renkaisiin, joiden keskukset sitten tiivistyvät maapalloiksi ja kuiksi. Sanon siksi vielä kerran: tähänasti *ei ole huomattu mitään tämänlaatuista meidän planetta-järjestelmäämme tuonnempana.*[1])

Tosin kyllä, sittekun nebula-teoria v. 1860 esiintyi ja tuli paremmin tunnetuksi, ovat tutkijat olleet huomaavinansa muutamia samanlaisia ilmiöitä aurinkokunnan ulkopuolella. Kuitenkin tuo suuri tiedemies on aivan oikeassa: ei voida aurinkokuntamme ulkopuolelta löytää, *paitsi näennäisesti,* mitään *maapalloja* tai *kuita,* jotka olisivat samanlaatuista ainetta kuin mikä meidän järjestelmässämme löytyy. Näin kuuluu salatieteen oppi.

Tämän todistaa Newton itse, sillä on paljon ilmiöitä meidän aurinkokunnassamme, joita hän tunnusti olevansa kykenemätön ratkaisemaan painolain avulla; „näitä oli esim. planettaliikuntojen suunnan yhtäläisyys, niiden ratojen miltei ympyrämäinen muoto ja niiden merkillinen asettuminen yhteen ainoaan tasoon". [2]) Ja jos on olemassa ainoakin poikkeus, silloin ei ole oikeutta kutsua painolakia kaikkialliseksi laiksi. „Noiden oikaisujen sanoo Newton (yleisessä Scholiumissaan) johtuvan 'älyisen ja kaikki-valtiaan Olemuksen työskentelystä'", kerrotaan meille. „Älyinen" se „Olemus" saattaa olla; mutta on kaikkea syytä epäillä sitä väitettä, että se olisi „kaikkivaltias". Mitätön „Jumala" se todella olisi, joka työskentelisi pienimpien yksityisseikkojen järjestämisessä ja jättäisi kaikkein tärkeimmät toisarvoisille voimille! Tämän todistuksen ja logikan pikkumaisuudelle vetää vertojaan ainoastaan Laplacen mielipide. Hän näet koettaessaan hyvällä syyllä asettaa Liikunnon Newtonin „kaikki-valtiaan Olemuksen" tilalle, ei tuntenut tuon Ikuisen Liikunnon todellista luontoa vaan näki siinä sokean fyysillisen lain. „Eivätkö kaikki nuo järjestelyt voisi olla liikunnon lakien seurauksia?" kysyy hän, unohtaen, kuten kaikki uudenaikaiset tiedemiehemme tekevät, että tämä laki ja tämä liikunto todistelussa vain tekevät virheellisen kierroksen, tullen samaan kohtaan, niinkauankuin *kummankin luonne* pysyy selittämättä. Laplacen kuuluisa vastaus Napoleonille: „*Dieu est devenu une Hypothèse inutile*" („Jumala on tullut tarpeettomaksi otaksumaksi") voisi yhtä hyvin olla jonkun lausuma, joka kannattaisi veedaantalaista filosofiaa. Se tulee pelkäksi harhauskoksi, jos siitä jätetään lukuunottamatta toimivat, älyiset, voimakkaat (mutta ei koskaan „kaikki-valtiaat") Olemukset, joita on kutsuttu „Jumaliksi".

---

[1]) Kts. *Revue Germanique* 31 p. jouluk. 1860, art. „Lettres et Conversations d'Alexandre Humboldt."

[2]) Prof. Winchell.

Mutta me tahtoisimme kysyä keskiaikaisten astronomien arvostelijoilta, miksi Kepleriä tuomitaan niin perin epätieteelliseksi, vaikka hän esittää saman ratkaisun kuin Newtonkin, ainoastaan osottautuen rehellisemmäksi, varmemmaksi, jopa johdonmukaisemmaksi? Mikä on ero Newtonin ,,Kaikki-valtiaan Olemuksen" ja Keplerin Rector'ien, Kosmillisten Tähti-voimien tai Enkeleitten välillä? Kepleriä myöskin moititaan siitä ,,kummallisesta hypoteesista, joka käyttää pyörreliikuntoa aurinkokuntamme ilmiöitten selitykseksi", ja häntä moititaan yleensä kaikista teorioistaan, niinpä siitäkin, että hän kannattaa Empedokleen työntö- ja veto-voiman aatetta ja etenkin ,,aurinko-magnetismia". Kuitenkin useat myöhemmät tiedemiehet, kuten tulemme näyttämään — esim. Hunt, jos Metcalfe on jätettävä pois, t:ri Richardson y. m. — hyvin voimakkaasti suosivat samaa ajatusta. Kepleriä kuitenkin osittain puolustetaan sillä perusteella, että:

Keplerin aikoihin asti ei oltu vielä selvästi huomattu ainemassojen välillä mitään sellaista vuorovaikutusta, joka laatunsa puolesta olisi eronnut magnetismista.[1])

Onko se *selvästi* huomattu nyt sitten? Väittääkö prof. Winchell, että tieteellä on mitään vakavaa tietoa siitä, mitä laatua on sähkö tai magnetismi — paitsi että kumpikin näyttää olevan jostakin määräämättömästä syystä johtuvan seurauksen tuottamia vaikutuksia.

Keplerin aatteet, kun niistä karsitaan pois teologiset rikkaruohot, ovat puhtaasti salatieteellisiä. Hän näki, että:

I. Aurinko on suuri magnetti.[2]) Tämä on samaa, mitä monet tiedemiehet ja myöskin salatieteilijät uskovat.

II. Aurinko-substanssi on aineeton.[3]) Tietysti siinä merkityksessä, että sen aine on jossakin tieteelle tuntemattomassa tilassa.

III. Auringon energian ja planettojen liikunnon alituiseksi aiheuttajaksi ja uudistajaksi hän asettaa taukoamatta huolehtivan Hengen tai Henkiä. Koko muinaisaika uskoi tähän ajatukseen. Salatieteilijät eivät käytä Henki-sanaa, vaan sanovat Luovat Voimat, joille he lukevat älyisyyden. Mutta me voisimme myöskin kutsua niitä Hengiksi. Meitä tullaan kyllä syyttämään ristiriitaisuudesta. Meille tullaan sanomaan, että vaikka kiellämme Jumalan, me uskomme sieluihin ja toimiviin Henkiin ja että toistamme ahdasmielisten roomalaiskatolilaisten teoksia väitteittemme tukemiseksi. Tähän me vastaamme: monoteismin ihmiskaltaisen Jumalan me kiellämme, mutta emme suinkaan Luonnon Jumalallista Prinsippiä. Me taistelemme sekä protestantteja että roomalaiskatolilaisia vastaan monista teologisista uskonkappaleista, jotka ovat inhimillistä ja lahkolaista alkuperää.

---

[1]) *World-Life*. p. 553.

[2]) Mutta kts. Delambren *Astronomie du Moyen Age*.

[3]) Kts. *Isis Unveiled*, I, 270, 271.

Mutta me olemme samaa mieltä kuin he siinä, että kummatkin uskomme Henkiin ja älyisiin toimiviin Voimiin, vaikkemme me palvele „enkeleitä", kuten roomalais-latinalaiset kansat tekevät.

Tämä teoria leimataan mielettömäksi kaikkein enimmän siitä syystä, että siinä on annettu sijaa „Hengelle". Vanhempi Herschell uskoi samalla tavoin ja niin uskovat monet uudenaikaiset tiedemiehetkin. Yhtäkaikki professori Winchell vakuuttaa, että „ei ole vanhoina eikä uusina aikoina esitetty toista hypoteesia, joka olisi mielivaltaisempi ja vähemmän sopusoinnussa fyysillisten periaatteiden vaatimusten kanssa". [1])

Samaa sanottiin aikoinaan kaikkeuden eetteristä ja nyt se ei ainoastaan ole ehdottomasti omaksuttu vaan vieläpä sitä pidetään ainoana mahdollisena teoriana eräiden mysterioiden ratkaisemiseksi.

Kun Grove ensinnä julisti aatteitaan Lontoossa n. vuonna 1840, kutsuttiin niitä epätieteellisiksi; kuitenkin hänen mielipiteensä voimien vastaavaisuuksista (korrelatsioneista) ovat nyt yleisesti hyväksytyt. Vaadittaisiin epäilemättä henkilö, joka paljon paremmin kuin tämän tekijä olisi tieteeseen tutustunut, jotta hän menestyksellä voisi taistella muutamia nykyään vallitsevia käsityksiä vastaan, jotka koskevat painolakia ja muita samanlaatuisia kosmillisten mysterioitten „ratkaisuja". Mutta tahdomme mainita muutamia tunnustettujen tiedemiesten puolelta tehtyjä vastaväitteitä; muutamia etevien astronomien ja fyysikkojen lausuntoja, jotka ovat hylänneet sekä kierrosliikkeen että painovoiman teorian. Niinpä luetaan esim. „Ranskalaisessa Ensyklopediassa", että „tiede myöntää, kaikista edustajistaan huolimatta, että on *mahdotonta* selittää aurinkokunnan kierrosliikkeen *fyysillistä* alkua".

Jos kysytään: „mikä aiheuttaa kierrosliikkeen?" vastataan meille: „Se on keskipakoinen voima". „Ja mikä tämän voiman aiheuttaa?" „Kiertoliikkeen voima", vastataan vakavasti. [2]) Lienee kenties hyvä tarkastaa kumpaakin näistä teorioista, koska ne suoranaisesti tai välittömästi ovat yhteydessä keskenään.

[1]) *World-Life,* 554.

[2]) Godefroy, *Cosmogonie de la Révélation.*

IV Luku.

Kiertoliikkeen teoriat tieteessä.

Kun otetaan huomioon, että „äärimmäistä syytä pidetään mielikuvitelmana ja Suuri Alkuaihe on heitetty Tuntemattoman valtakuntaan“, kuten muuan kunnioitettu henkilö syystä valittaa — niin on sangen merkillistä, että kuitenkin tuodaan esiin hypoteeseja niin paljon kuin kokonainen tähtiusva. Maallikkotutkija hämmentyy eikä tiedä, mihinkä teoriaan *eksaktisen luotettavassa* tieteessä hänen on uskottava. Me luettelemme alempana riittävän monia otaksumia, että niiden pitäisi sopia itsekunkin maulle ja aivokyvyille. Ne ovat kaikki poimitut tieteellisistä teoksista.

VALLITSEVIA OTAKSUMIA KIERTOLIIKKEEN ALKUPERÄN SELITTÄMISEKSI.

Kiertoliike on syntynyt:

(a) Siten että nebulamaiset massat, jotka ovat ilman päämäärää liidelleet avaruudessa, ovat törmänneet yhteen; tai sitten alkaneet vetää toisiaan puoleensa „sellaisissa tapauksissa, jolloin ei todellista yhteensattumista tapahdu“.

(b) Siten että tähtiusva-aineen virrat ovat tangenttimaisesti kosketelleet toisiansa (kun tähtiusva on „amorfinen“ eli „muodoton“), laskeutuessaan korkeammilta asteilta alemmille [1]) tai ainoastaan siten että massassa alkaa painovoima vaikuttaa keskustaa kohti. [2])

„Fysikassa on olemassa se pääperuste, *ettei tuollainen massa voi joutua mihinkään kierrosliikkeeseen sen omien osasten toiminnan kautta.* Yhtä hyvin

---

[1]) Sanat „korkeampi ja alempi“ ovat ainoastaan suhteellisia avaruudessa olevan katselijan aseman mukaan, sillä jos näiden sanojen käyttäminen tarkottaisi, että ne merkitsevät abstraktisia todellisuuksia, olisi se ehdottomasti harhaluuloa.

[2]) Jacob Ennis, *The Origin of the Stars.*

voisi koettaa muuttaa höyrylaivan suuntaa kiskomalla reilinkiä köydestä," lausuu prof. Winchell tämän johdosta kirjassaan *World-Life*. [1])

Otaksumia kierto- ja pyrstötähtien synnystä.

(a) Planettojen syntyminen johtuu (1) jostakin auringon purkauksesta — sen keskusmassan synnytystoiminnasta; [2]) tai (2) jonkinlaisesta nebula-renkaiden katkeamisesta.

(b) „Pyrstötähdet ovat vieraita planetta-järjestelmälle". [3]) „Pyrstötähdet ovat kieltämättä meidän aurinkokunnassamme syntyneitä". [4])

(c) „*Kiintotähdet* ovat liikkumattomia", sanoo yksi auktoriteti. „Kaikki tähdet ovat varmaan liikkuvia", vastaa toinen auktoriteti. „Kieltämättä jokainen tähti on liikkeessä". [5])

(d) „Yli 350,000,000 vuoden ajalla ei ole hetkeksikään lakannut auringon hidas ja majestetillinen liikunto akselinsa ympäri". [6])

(e) „Maedler uskoo, että . . . meidän aurinkomme radan keskus on Plejadien („seulaisten") Alcyone ja että siltä kuluu 180,000,000 vuotta yhden ainoan kierroksen päättämiseksi". [7])

(f) „Aurinko ei ole ollut olemassa enemmän kuin 15,000,000 vuotta eikä tule säteilemään lämpöä enemmän kuin 10,000,000 vuotta vielä". [8])

Muutamia vuosia sitten tämä etevä tiedemies kertoi maailmalle, että aika, joka vaadittiin maan jäähtymiseksi ensimäisestä kuorettumisestaan nykyiseen tilaansa, ei voinut olla enempi kuin 80,000,000 vuotta. [9]) Jos maailman kuorettumisen aika olisi ainoastaan 40,000,000 vuotta eli puolet tuosta myönnetystä ajasta, ja auringon ikä olisi ainoastaan 15,000,000 vuotta, pitääkö meidän sitten käsittää, että maa kerran oli olemassa ilman aurinkoa? Koska edempänä mainitaan, mitä ikäkausia auringolle, planetoille ja maapallolle lasketaan tähtitieteilijöiden ja fyysikkojen erilaisten otaksumain mukaan, olemme puhu-

[1]) P. 99, muist.

[2]) Jos näin olisi laita, kuinka tiede selittäisi, että aurinkoa lähinnä olevat planetat ovat niin pieniä kooltaan? Meteorien kasautumisen teoria on ainoastaan askelta kauempana totuudesta kuin nebula-aate, eikä sillä ole edes jälkimäisen ominaisuutta — sen metafyysillistä puolta.

[3]) Laplace, *Système du Monde*, p. 414, ed. 1824.

[4]) Faye, *Comptes Rendus*, t. XC, pp. 640—2.

[5]) Wolf.

[6]) *Panorama des Mondes*, Le Couturier.

[7]) *World-Life*, Winchell, p. 140.

[8]) Sir William Thomsonin luento: „Uinuvan voiman teoria, joka koskee auringon mahdollista alkuperää, sen lämmön kokonaismäärää ja sen kestävyysaikaa", 1887.

[9]) Thomson ja Tait, *Natural Philosophy*. Ja näidenkin lukujen suhteen Bischoff on eri mieltä Thomsonin kanssa ja laskee, että 350,000,000 vuotta vaaditaan maapallon jäähtymiseksi 20,000° C. lämpömäärästä 200 asteeseen. Tämä on myöskin Helmholtzin mielipide.

neet tarpeeksi osottaaksemme uudenaikaisen tieteen edustajien keskinäisen erimielisyyden. Joko omaksumme Sir William Thomsonin *viisitoista* miljonaa vuotta tai Mr. Huxleyn *tuhannen* miljonaa aurinkokuntamme kierrosajaksi, niin aina tulemme seuraavaan tulokseen. Tieteellinen oppi taivaankappaleitten itsensä synnyttämästä kiertoliikkeestä, jotka taivaankappaleet muka ovat toimettomasta aineesta kokoonpantuja ja kuitenkin liikkuvat oman sisäisen toimintansa kautta miljonia vuosia, — se viepi:

(a) Ilmeisesti kieltämään tuon fyysillisen peruslain, joka sanoo, että „liikkeessä oleva kappale pyrkii alati inertiaan, s. o. jatkaa samaa liikunnon tai levon tilaansa, mikä sillä on, kunnes sitä joku tarpeeksi suuri aktivinen voima yllyttää muuhun toimintaan".

(b) Tunnustamaan alkusysäyksen, jonka loppupäätöksenä on muuttumaton liikunto vastustavassa eetterissä, jonka asian Newton on sanonut liikunnon luonteeseen nähden mahdottomaksi.

(c) Kaikkialliseen painovoimaan, joka — kuten meille opetetaan — aina vetää keskustaa kohden suoraviivaista suuntaa. Tämä olisi muka yksinänsä syy koko aurinkokunnan kierroskulkuun, jossa ikuisesti tapahtuu kaksinkertainen pyöröliikunto, kun jokainen kappale kulkee sekä oman akselinsa ympäri että samalla radassa auringon ympäri. Vielä yksi satunnainen selitys on:

(d) Auringossa on joku magnetti, eli mainittu kierrosliike johtuu magnetti-voimasta, joka toimii aivankuin painovoima suoraviivaisesti ja jonka voimakkuus on epäsuorasti verrannollinen välimatkojen neliöön. [1])

(e) Kaikki toimii muuttumattomien lakien alaisena, jotka lait kuitenkin usein näyttävät vaihtelevan, kuten osottautuu useissa hyvintunnetuissa planettojen ja muiden kappaleitten „oikullisuuksissa" sekä myöskin silloin kun pyrstötähdet lähestyvät aurinkoa tai vetäytyvät siitä poispäin.

(f) On olemassa Liikuttava Voima, joka aina on verrannollinen siihen massaan, mihin se vaikuttaa; mutta riippumaton sen massan erikoisluonteesta, johon se suhtautuu; tämä johtaa sanomaan Le Couturierin lailla:

> Jollei olisi tuota voimaa, joka on riippumaton sanotusta massasta ja aivan eriluontoinen, niin massa aina putoisi samalla nopeudella, vaikka se olisi yhtä suuri möhkäle kuin Saturnus tai yhtä pieni kuin Ceres. [2])

Se on sitäpaitsi sellainen massa, joka saapi painonsa siitä kappaleesta, johon se painollaan nojautuu.

Siis ei Laplacen käsitys aurinko-ilmakehän fluidumista, joka ulottuisi planettojen ratojen tuolle puolen, eikä Le Couturierin sähkö eikä Foucaultin

---

[1]) Coulombin laki.

[2]) *Musée de Sciences,* 15 elok. 1857.

lämpö, [1]) ei toinen eikä toinen voi koskaan auttaa noita kierrosliikkeen alkuperää ja pysyväisyyttä koskevia lukuisia otaksumia pääsemään pois alati kieppuvalta vankipyörältänsä ja yhtä vähän voi sen tehdä itse painovoiman teoria. Tämä mysterio on fyysillisen tieteen Prokrustes-vuode. [2]) Jos aine on passivinen, kuten nykyään opetetaan, ei voi sanoa, että pieninkään liikunto olisi aineessa oleellinen ominaisuus — sillä ainetta on silloin pidettävä pelkkänä toimettomana massana. Kuinka siis noin mutkallinen, kokoonpantu ja monenkertainen, noin sopusointuinen ja tasapainoinen liikunto, joka kestää miljonien ja jälleen miljonien vuosien ikuisuuksia, voisi johtua yksistään sen omasta ominaisesta voimasta, jollei se voima ole Älyä? Fyysillinen tahto on jotakin aivan uutta — se on todella käsite, jota muinaisaikalaiset eivät milloinkaan olisi suvainneet. Enemmän kuin vuosisadan ajalla on koetettu haihduttaa kaikki ero kappaleen ja voiman välillä. „Voima on ainoastaan liikkeessä olevan kappaleen ominaisuus“, sanovat fyysikot; „elämä — eläimellisten elintemme ominaisuus — on ainoastaan seuraus näiden molekylien järjestelystä“, vastaavat fysiologit. Kuten Littré opettaa:

Tuon joukkosumman povessa, jota kutsutaan planetaksi, kehittyvät kaikki aineessa uinuvat voimat . . . s. o. aine sisältää *itsessään* ja *itsensä kautta* ne voimat, jotka sille ovat ominaiset . . . ja jotka ovat *alkuperäisiä* eikä *johdannaisia*. Näitä voimia on painon, sähkön, maisen magnetismin ja elämän ominaisuudet . . . Jokainen planetta saattaa kehittää elämää . . . kuten esim. maapallo, jonka päällä ei aina ole ihmiskunta elänyt mutta nyt elää. [3])

Muuan astronomi sanoo:

Me puhumme taivaankappaleitten painosta, mutta koska on tunnustettu, että paino vähenee suhteellisesti sen etäisyyden mukaan keskuksesta, niin tulee silminnähtäväksi, että määrätyllä välimatkalla tuon painon välttämättä täytyy alentua nollaan. Jos olisi mitään *vetovoimaa*, silloin täytyisi syntyä tasapaino . . . Ja koska nykyinen oppisuunta ei kaikkiallisessa avaruudessa tunnusta olevan mitään *alhaalla* eikä mitään *ylhäällä*, niin ei ole selvää, mikä saattaisi maapallon putoamaan, vaikkei olisikaan paino- eikä vetovoimaa. [4])

Minusta tuntuu, että kreivi de Maistre oli oikeassa ratkaistessaan kysymyksen omalla teologisella tavallaan. Hän leikkaa poikki gordilaisen solmun sanomalla: „Planetat kiertävät sentähden että ne on pantu kiertämään . . . ja nykyaikainen fyysillinen maailmanjärjestelmä on fyysillinen mahdottomuus“. [5]) Eikö Herschell'kin sanonut samaa lausuessaan, että tarvitaan Tahto kiertoliikkeen

[1]) *Panorama des Mondes* p. 55.

[2]) Prokrustes-jättiläinen otti kiinni ohikulkevia ja laski ne lavitsalleen, leikaten pois ylijäävät osat tai pingottaen jäseniä sen mukaan, olivatko liian pitkiä vai lyhyitä. Suom.

[3]) *Revue des Deux Mondes*, heinäk. 15, 1860.

[4]) *Cosmographie*.

[5]) *Soirées*.

aikaansaamiseksi ja toinen Tahto sen pysäyttämiseksi? [1]) Tämä todistaa ja selittää, kuinka hidastunut planetta on niin ovela, että se voi laskea aikansa ihan täsmälleen osuakseen määräpaikkaansa varmalla hetkellä. Sillä jos tiede joskus onnistuisikin suurella nerokkuudella selittämään muutamia noista pysähtymisistä, „takaperoisista" liikunnoista, poikkeamisista ratojen ulkopuolelle j. n. e., pitäen niitä vain näennäisinä ja johtuvina niiden ja meidän maapallomme erilaisesta nopeudesta kumpaistenkin omissa radoissa, niin tiedämme kuitenkin olevan muita ja „hyvin todellisia ja melko suuria poikkeuksia", toistaaksemme Herschellin sanoja, „joita ei voi selittää muuten kuin noiden planettojen säännöttömällä vaikutuksella toisiinsa ja auringon häiritsevällä vetovoimalla".

Me olemme kuitenkin tietävinämme, että vielä paitsi näitä pieniä ja satunnaisia häiriöitä, on olemassa alituisia poikkeuksia, joita kutsutaan „vuosisataisiksi" — sentähden että niiden säännöttömyys kasvaa niin äärettömän hitaasti, ja koskee elliptisen liikunnon mittasuhteita — eikä näitä poikkeuksia voi oikaista. Kaikki astronomit sanovat tämän saman asian. Newton jo huomasi, että tämä maailma kaipaa korjausta hyvinkin usein, ja esim. Reynaud lausuu meidän päivinämme teoksessaan *Ciel et Terre:*

Kaukana siitä, että planettojen piirtämät radat olisivat muuttumattomia, ne päinvastoin ovat alinomaa muuttuvaisia asemaltaan ja muodoltaan. [2])

Joka todistaa, että painovoima ja kierto-lait ovat yhtä erehtyväisiä kuin nopeita erehdyksiään korjaamaan. Syytös niitä vastaan voidaan määritellä näin:

Nämä radat vuoroin laajenevat, vuoroin supistuvat, niiden suurempi akseli alituisesti joko pitenee tai vähenee tai heilahtaa samalla aikaa oikealta vasemmalle auringon ympäri. Itse se taso, missä planetat sijaitsevat, nousee ja laskeutuu aikakausittain, kieputtaen itseään ikäänkuin vavisten oman tukikohtansa varassa.

Tähän De Mirville, joka uskoo älykkäisiin ja aurinkokuntaa näkymättöminä hallitseviin „työskentelijöihin" — kuten mekin uskomme — huomauttaa sattuvasti:

Kas siinäpä matka, jossa ei ole paljoakaan koneellista täsmällisyyttä: korkeintaan sitä voisi verrata höyrylaivaan, jota aallot heittelevät ja kulettavat sinne tänne, hidastuttaen tai jouduttaen sen kulkua, niin että kaikki nuo esteet voisivat siirtää sen saapumisen määräämättömäksi ajaksi, jollei olisi perämiehen ja koneenkäyttäjän älyä korvaamassa menetettyä aikaa ja parantamassa vaurioita. [3])

Painolaki kuitenkin näyttää tulevan vanhentuneeksi laiksi tähtitaivaalla. Ainakin nuo pitkätukkaiset yltiöpäät, joita kutsutaan pyrstötähdiksi, näyttävät

---

[1]) *Discours,* 165.
[2]) P. 28.
[3]) *Des Esprits,* III, 155, Deuxième Mémoire.

hyvin vähän kunnioittavan tuon lain loukkaamatonta majestetia ja heilauttavan sille päätään hyvin häpeemättömästi. Kuitenkin, vaikka pyrstö- ja lentotähdet miltei joka suhteessa näyttävät olevan „vielä käsittämättömiä ilmiöitä“, uskovat nykyaikaisen tieteen kannattajat niiden tottelevan samoja lakeja ja olevan kokoonpantuja samasta aineesta „kuin auringot, tähdet ja nebulosat“, vieläpä samasta kuin „maa ja sen asukkaat“. [1])

Tätä voitaisiin todella kutsua harkitsemattomaksi, vieläpä sokeaksi uskoksi. Mutta eihän eksaktista tiedettä sovikaan epäillä ja ken hylkäisi tutkijoiden kuvittelemat hypoteesit — esim. painolain — häntä pidettäisiin siitä hyvästä tietämättömänä houkkiona. Kuitenkin äskeinen kirjailija meille kertoo omituisen tarinan tieteellisistä aikakirjoista.

Vuoden 1811 pyrstötähdellä oli 120 miljonan engl. peninkulman pituinen ja laajimmalta kohdaltaan läpimitaten 25 miljonan levyinen pyrstö, ja keskuksen läpileikkaus oli n. 127,000 engl. peninkulmaa, enemmän kuin kymmenen kertaa suurempi kuin maapallon.

Vielä hän sanoo, että

Jotta tämänsuuruiset tähtikappaleet kulkiessaan läheltä maan ohitse, eivät vaikuttaisi sen liikkeeseen eivätkä muuttaisi sen vuoden pituutta edes yhdellä sekunnilla, täytyy niiden todellisen aineksen olla käsittämättömän ohutta.

Niin täytyy todella olla; ja kuitenkin:

Pyrstötähden massan ääretöntä ohuutta todistaa myöskin se ilmiö, että kun tähti lähenee aurinkoa, sen pyrstö pitenee joskus 90 miljonaa peninkulmaa muutamassa tunnissa. Ja mikä merkillisempää, tämä pyrstö ojentautuu esiin vastoin painovoimaa jonkun työntövoiman, luultavasti sähkön vaikutuksesta, niin että se aina viittaa poispäin auringosta (!!!) . . . Ja kuitenkin, vaikka pyrstötähden aineen täytyy olla niin ohutta, tottelee se yleistä painolakia (!?), sillä milloin kometta kiertää radassaan uloimpien planettojen sisäpuolella tai syöksyy ulos avaruuden syvyyksiin ja palaa vasta satojen vuosien päästä, niin sen kulkua kummassakin tapauksessa johtaa sama voima kuin se, joka saattaa omenan maahan putoamaan. [2])

Tiede on niinkuin Caesarin puoliso, jota kukaan ei saa epäillä — se on selvää. Mutta silti sitä saattaa kunnioittavasti kritisoida ja ainakin voidaan muistuttaa, että „omena“ on vaarallinen hedelmä. Saattaa näet toisen kerran ihmiskunnan historiassa tapahtua, että se tulee lankeemuksen syyksi — tällä kertaa „eksaktiselle“ tieteelle. Pyrstötähden, jonka pyrstö uhmailee painolakia ihan auringon silmän edessä, voidaan tuskin sanoa tottelevan tuota lakia.

Katsoessaan läpi joukon tieteellisiä teoksia, jotka käsittelevät tähtitiedettä ja nebula-teoriaa ja ovat kirjotettuja vuosien 1865 ja 1866 välillä, on tämän tekijä, aivan vasta-alkaja tieteen alalla, muutamissa tunneissa laskenut ainakin

---

1) Laingin *Modern Science and Modern Thought.*

2) *Ibid.* p. 17.

39 ristiriitaista otaksumaa, jotka on tarjottu taivaankappaleitten itsestään syntyvän alkuperäisen kiertoliikkeen selitykseksi. Tekijä ei ole tähtitieteilijä, ei matematikko eikä yleensä tiedemies, mutta hänen täytyi tutkia näitä erehdyksiä puolustaakseen salatiedettä yleensä ja varsinkin, mikä oli vielä tärkeämpää, tukeakseen salatieteen oppeja tähtitieteestä ja maailmansynnystä. Salatieteilijöitä uhattiin pelottavilla rangaistuksilla siitä, että he saattoivat tieteelliset totuudet epäiltäviksi. Mutta nyt he tuntevat itsensä rohkeammiksi; tiede on vähemmän varma „voittamattomasta" asemastaan kuin he olivat odottaneetkaan ja monet tieteen linnotuksista ovat heiluville hetteille perustetut.

Siksipä tämäkin mitätön ja epätieteellinen tutkistelu on ollut hyödyllinen ja todella sangen opettavainen. Me olemme oppineet hyvin monta asiaa, kun erityisellä huolella olemme tutkineet varsinkin niitä tähtitieteellisiä tosiasioita, joiden olisi pitänyt enimmän sotia meidän toisoppisia ja „taikauskoisia" käsityksiämme vastaan.

Niinpä esim. olemme huomanneet, mitä tulee painolakiin ja tähtien liikuntoon akselinsa ympäri ja radoissaan, että jos kerran määräaikainen liikunto oli saavutettu alkuaikoina, se riitti synnyttämään Manvantaran loppuun asti kiertävän kierrosliikkeen. Me olemme myöskin kaikkien yllämainittujen kiertoliikkeen syntyä tavottelevien mahdollisuuksien joukossa, jotka joka tapauksessa ovat hyvin monimutkaisia, tulleet tuntemaan muutamia niistä syistä, joista se on *voinut* johtua, sekä muutamia muita, joista sen *olisi pitänyt* ja *tarvinnut* johtua, mutta ei ole toisesta tai toisesta aiheesta johtunutkaan. Muun muassa me saamme oppia, että alkavaa liikuntoa saattaa yhtä helposti synnyttää sulassa tilassa olevaan tuliseen massaan kuin sellaiseen, joka on jäisessä ja läpikuultamattomassa tilassa.[1]) Että painovoima on laki, jota ei mikään voi voittaa mutta jota kuitenkin sekä ajallaan että ajattomasti tavallisimmat tähti- tai maa-kappaleet voittavat — esim. häpeemättömien pyrstötähtien pyrstöt. Olemme vielä oppineet, että tämän kaikkeuden perustana on se pyhä Luova Kolminaisuus, jota kutsutaan Toimettomaksi Aineeksi, Tajuttomaksi Voimaksi ja Sokeaksi Sattumaksi. Näiden kolmen todellisesta luonteesta ja olemuksesta tiede ei tosin mitään tiedä, mutta sehän on mitätön sivuseikka. Niinmuodoin, sanotaan meille, kun joku massa kosmillista eli nebulamaista ainetta — ainetta, jonka luonto on aivan tuntematon ja joka saattaa olla sulassa tilassa (Laplace) tai kylmässä ja kiinteässä (Thomson), sillä „tämä lämmön väliintulo on itsessään pelkkä otaksuma" (Faye) — päättää ilmaista konemaista energiaansa kiertoliikkeen muodossa, niin toimii se seuraavalla tavalla. Se (massa) joko leimahtaa itsestään tuleen tai pysyy toimettomana, pimeänä ja kylmänä, sillä molemmat nuo ainetilat ovat yhtä hyvin

[1]) *Heaven and Earth.*

omiansa lähettämään sen ulos ilman mitään erityistä syytä, hyrräämään ympäri avaruudessa miljonia vuosia. Sen liikkeet voivat olla takaperoisia tai eteenpäin meneviä ja kumpaisenkin liikunnon tueksi tuodaan esiin sata erilaista syytä yhtä monen otaksuman muodossa. Kaiken kaikkiaan se nyt yhtyy tähtien suunnattomaan parveen, tähtien, joiden synty johtuu samasta ihmeellisestä itsestään syntyvästä järjestelystä, sillä:

Nebula-teoria ei väitä keksivänsä olioitten SYNTYÄ *vaan ainoastaan* YHTÄ ASTETTA *aineen historiassa,* [1])

Nuo miljonat auringot, planetat ja sivukiertolaiset, jotka ovat toimettomasta aineesta muodostettuja, tulevat mitä mahtavimmassa majestetillisessa sopusoinnussa vyörymään yli taivaankannen, vaikka niitä inertiastaan huolimatta johtaa ja ohjaa ainoastaan „niiden oma sisäinen liike".

Pitääkö meidän kaikkea tätä huomioonottaen ihmetellä, jos oppineet mystikot, hurskaat roomalaiskatolilaiset ja vieläpä sellaiset etevät astronomit kuin olivat Chaubard ja Godefroy, [2]) ovat antaneet enemmän arvoa Kabbalalle ja muinaisille järjestelmille kuin nykyaikaisille tympäiseville ja ristiriitaisille maailmanselityksille? *Zohar* ainakin tekee eron „Hadshaskharin ('Valon voimien'), Hakhoserin ('Heijastuneiden valojen') ja niiden henkisten tyyppien pelkän *ilmiöllisen ulkonäön* välillä". [3])

Kysymys „painovoimasta" voidaan nyt jättää sikseen ja tutkimme sen sijaan muita olettamuksia. Että fyysillinen tiede ei lainkaan tunne „Voimia", on ilmeistä. Me voimme kuitenkin lopettaa todistelumme tuomalla avuksemme vielä yhden tiedemiehen — professori Jaumesin, Montpellierin Lääketieteellisen Akademian jäsenen. Näin sanoo tämä oppinut mies puhuessaan voimista:

Syy on aina jotakin, mikä oleellisesti vaikuttaa ilmiöiden syntyyn jokaisessa alkuunpanossa ja jokaisessa muutoksessa. Sanoin, että toiminta (eli voima) on näkymätön . . . Ajatella sitä ruumiilliseksi ja *aineominaisuuksissa asuvaksi* olisi mielivaltainen olettamus . . . Kaikkien syiden etsiminen Jumalasta . . . olisi sotkeutumista sellaiseen hypoteesiin, joka on monille totuuksille vihamielinen. Mutta puhuminen *voimien moninaisuudesta,* jotka lähtevät Jumaluudesta ja joilla on omat ominaiset kykynsä, ei ole epäjärkevää . . . ja minä olen taipuvainen myöntämään, että ilmiöitä synnyttävät välittäjä-tekijät, joita kutsutaan „voimiksi" eli „toisasteisiksi toimitsijoiksi". Voimien *erottaminen* on tieteiden jaotuksen perusteena; niin monta kuin on todellisia ja eroavia

---

[1]) Winchell, *World-Life,* p. 196.

[2]) *L'Univers expliqué par la Révélation* ja *Cosmogonie de la Révélation.* Mutta kts. myös De Mirvillen *Deuxième Mémoire.* Tekijä, salatieteen kauhea vihollinen, ilmaisi kuitenkin suuria totuuksia.

[3]) Kts. *Kabbala Denudata,* II, 67.

voimia, niin monta emätiedettä . . . Ei; voimat eivät ole pelkkää keksintöä ja aatelmia vaan todellisuuksia ja ainoita toimivia todellisuuksia, joiden ominaisuuksia saattaa määritellä suoranaisesti tarkkaamalla ja johtopäätöksiä tekemällä. [1])

---

[1]) „Sur la Distinction des Forces", julkaistu sarjassa *Mémoires de l'Academie des Sciences de Montpellier,* Vol. II, fasc. I, 1854.

V Luku.

Tieteen naamarit.

Fysikka vai metafysikka?

Jos on mitään kehitystä maan päällä, niin tieteen täytyy jonakin päivänä tahtoen tai tahtomattaan jättää tuollaiset eriskummaiset aatteensa kuin fyysilliset, itseään johtavat, sieluttomat ja hengettömät lait, ja kääntyä salatieteellisiin oppeihin. Se on jo tehnytkin niin, vaikka kuinka moneen kertaan onkin koetettu muuttaa tieteellisen katkismuksen otsakkeita ja korjattuja painoksia. Nyt on jo kulunut puoli vuosisataa siitä kuin verrattaessa uudenaikaista ajattelua muinaiseen, huomattiin, että vaikka meidän filosofiamme näyttääkin olevan erilainen kuin esi-isiemme, on se kuitenkin muodostettu ainoastaan muinaisen filosofian osista ja siihen tehdyistä lisäyksistä ja on pisara pisaralta kulkenut aikaisempien käsityskantojen seulan läpi.

Tämä tosiasia oli hyvin tunnettu Faradaylle ja muille eteville tiedemiehille. Atomit, eetteri, itse kehitys — kaikki tuli uudenaikaiselle tieteelle ikivanhoista opeista, kaikki perustuu vanhojen kansojen käsityksiin. „Käsityksiin", jotka tavallisten ihmisten käsiin tulevat allegoriojen muodossa; mutta itse asiassa selviin tosiasioihin, joita vihkimyksessä opetettiin valituille ja joita osittain ovat julkaisseet kreikkalaiset kirjailijat, niin että ne ovat kulkeneet meidän päiviimme asti. Tämä ei merkitse, että salatieteellä on koskaan ollut samoja mielipiteitä aineesta, atomeista ja eetteristä kuin mitä tavataan Kreikan klassillisten kirjailijain eksoterisissa teoksissa. Kuitenkin, jos saamme uskoa Mr. Tyndallia, oli Faraday'kin Aristoteleen kannalla ja oli enemmän agnostikko kuin materialisti. Kirjassa *Faraday, as a Discoverer* [1]) tekijä näyttää, kuinka tuo suuri fyysikko on käyt-

[1]) P. 123.

tänyt „vanhoja Aristoteleen mietelmiä“, jotka „tarkallensa löytyvät muutamissa hänen teoksissaan“. Mutta Faraday, Boscovitch ja kaikki muut, jotka atomeissa ja molekyleissä näkevät „voimakeskuksia“ ja vastaavassa elementissä, voimassa, itsenäisen Olion, ovat ehkä paljon lähempänä totuutta kuin ne, jotka heitä kieltämällä samalla kieltävät „vanhan pythagoralaisen teorian pikku-osasista“ — joka sivumennen sanoen ei ole suinkaan jälkimaailman käsiin joutunut sellaisena kuin tuo suuri filosofi todellisuudessa sitä opetti — koska se muka sisältää sen „harhakäsityksen, että aineen syntyaineksia voisi pitää erityisinä ja todellisina olioina“.

Suurin ja vaarallisin erehdys, minkä tiede salatieteilijöiden näön mukaan on tehnyt, on siinä ajatuksessa, että luonnossa voisi olla olemassa epäelimellistä eli kuollutta ainetta. Onko mitään kuollutta tai epäelimellistä, joka voisi muuttua tai vaihtua toiseksi? kysyy salatiede. Ja onko auringon alla mitään, joka pysyisi muuttumattomana eli vaiheettomana?

Jotta jokin voi olla *kuollutta*, merkitsee se, että se joskus on ollut *elävä*. Milloin, millä luomiskaudella? Salatiede väittää, että joka tapauksessa aine on kaikkein toimivin silloin, kun se näyttää elottomalta. Puu- tai kivimöhkäle on liikkumaton ja läpitunkematon kaikista merkeistä päättäen. Kuitenkin *todellisuudessa* sen osaset ovat ikuisessa lakkaamattomassa värähtelyssä, joka on niin nopeata, että kappale fyysilliselle silmälle näyttää aivan liikkumattomalta, ja avaruuden välimatka noiden värähtelevien osasten välillä on — joltakin toiselta olemus- ja havaintotasolta käsin katsottuna — yhtä suuri kuin se, mikä erottaa lumihiutaleita tai sadepisaroita toisistaan. Mutta fyysillisen tieteen mielestä tämä on mielettömyyttä.

Ei missään ole tämä harhakäsitys tullut paremmin valaistuksi kuin erään saksalaisen oppineen, professori Philip Spiller'in tieteellisessä teoksessa. Maailmanrakennetta käsittelevässä kirjotelmassaan tekijä koettaa todistaa, että:

> Ei mikään kappaleen aineellinen kokoonpano-aines, ei mikään atomi ole itse alkuaan voimalla varustettu vaan jokainen tuollainen atomi on ehdottomasti kuollut ja vailla kaikkea omaa voimaa matkan päähän vaikuttaakseen. [1])

Tämä väitös ei kuitenkaan estä Spilleriä julistamasta yhtä salatieteellistä oppia ja perusaatetta. Hän kannattaa *Voiman itsenäistä aineellisuutta* ja näyttää sen olevan „ruumiitonta ainesta“ *(unkörperlicher Stoff)* eli substanssia. Nyt *substanssi* („periaine“) ei ole *ainetta* metafysikassa, ja todistuksen vuoksi voidaan myöntää, että se on väärä sanatapa käytettäväksi. Mutta sen käyttö johtuu europpalaisten kielten köyhyydestä ja varsinkin tieteellisten nimitysten niukkuudesta. Tätä „ainesta“ *(Stoff)* pitää nyt Spiller eetteriin kuuluvana ja

---

[1]) *Der Weltaether als Kosmische Kraft*, p. 4.

oikeastaan samana. Salatieteellisellä kielellä lausuen voisi oikeammin sanoa, että tämä „voima-substanssi" on ainatoimiva ilmiöllinen, positivinen eetteri — Prakriti; mutta kaikkialla oleva, kaikkiläpäisevä eetteri on edellämainitun Noumenon, kaiken alla oleva perusta eli Aakaasha. Siitä huolimatta Stallo käy Spillerin kuten materialistienkin kimppuun. Hän syyttää Spilleriä „voiman ja aineen perussuhteiden täydellisestä halveksimisesta", vaikkei tiede kummastakaan tiedä niin mitään. Sillä tuo „perustaksi pantu tekaisu" on kaikkien muiden fyysikkojen mielestä ei ainoastaan *painoton* vaan vailla kaikkia koossapitäviä, kemiallisia, lämpö-, sähkö- ja magnetisia voimia, joiden kaikkien lähteenä ja aiheena on eetteri — salatieteen mukaan.

Senpätähden Spiller kaikkine erehdyksineen osottaa enemmän intuitsionia kuin mikään muu uudenaikainen tiedemies, lukuunottamatta kenties t:ri Richardsonia, joka teoretisoi „hermo-voimasta" eli „hermo-eetteristä" ja myöskin „aurinko-voimasta ja maa-voimasta". [1]) Sillä eetteri esoterismissa on kaiken mahdollisen voiman perusolemus ja tästä Kaikkiallisesta Toimeenpanijasta (joka on monista toimeenpanijoista kokoonpantu) johtuvat voiman ilmennykset aineellisissa, psyykillisissä ja henkisissä maailmoissa.

Mitä itse asiassa on sähkö ja valo? Kuinka voi tiede tietää, että toinen on neste (fluidumi) ja toinen „liikuntotapa"? Miksei selitetä syytä, kuinka niiden välillä voidaan tehdä erotusta, koska kumpaistakin pidetään voima-ilmiönä? Sähkö on fluidumia, kerrotaan meille, aineetonta ja molekylitonta — vaikka Helmholtz luulee toisin — ja todistuksena siitä on, että sen voimme „panna pullon pohjaan", koota ja ottaa talteen. Siis sen täytyy olla yksinkertaisesti Ainetta, eikä mitään erityistä „fluidumia". Eikä se ole vain „toimintatapa", sillä liikuntoa tuskin voisi säilyttää Leyden-pullossa. Mitä valoon tulee, on se vielä merkillisempi „liikuntotapa", koska „kuinka ihmeelliseltä näyttäneekin, valo (-kin) voidaan *tosiasiallisesti koota käytettäväksi*", kuten Grove todisti lähes puolen vuosisataa sitten.

Ottakaa piirros, jota on muutamia päiviä pidetty pimeässä, ja pankaa se kirkkaaseen päivänvaloon — s. o. antakaa sen olla erillään 15 minuuttia. Laskekaa se sitten valonaralle paperille pimeässä paikassa, niin 24 tunnin kuluttua se on itsestään jättävä jäljen paperille ja valkoinen kohta näkyy siinä mustana . . . Tuntuu siltä kuin voitaisiin rajattomasti jatkaa tätä piirrosten jäljentämistä. [2])

Mikä sitten pysyy kiinnitettynä ja ikäänkuin paperille naulattuna? Joku voima varmasti on kuvan kiinnittänyt, mutta mitä on *se olio*, jonka jäännös jää paperille?

[1]) Kts. *Popular Science Review*, Vol. V., pp. 329—334.

[2]) Kts. *Correlation of Physical Forces*, p. 110.

Meidän oppineet miehemme pääsevät tästä pulmasta jollakin tieteellisellä ihmetempulla, mutta mikä on siinä erinnyt, niin että määrätty osa siitä on jäänyt lasille, paperille tai puulevylle? Onko se „Liikunto" vai onko se „Voima"? Vai sanotaanko meille, että jälelle jää ainoastaan Voiman eli Liikunnon tulos? Mikä sitten on tuo voima? Voima eli energia on ominaisuus; mutta jokaisen ominaisuuden täytyy kuulua johonkin tai jollekin. Fysikassa määritellään voiman olevan „sitä, mikä muuttaa tai pyrkii muuttamaan jotakin fyysillistä suhdetta kappaleitten välillä, olkoon se sähkö-, lämpö-, tai mekanillinen, kemiallinen, magnetinen suhde j. n. e." Mutta ei tämä voima tai tämä liikunto jää paperiin jälelle, kun voima tai liikunto on lakannut toimimasta; ja kuitenkin jokin, mitä fyysilliset aistimemme eivät voi tuntea, on jäänyt jälelle, ja siitä tulee vuorostaan syy, joka tuottaa tuloksia. Mitä se on? Se ei ole ainetta, kuten tiede sitä määrittelee, s. o. ainetta missään sen tunnetussa tilassa. Alkemisti sanoisi sen olevan henkistä erittymää — ja hänelle naurettaisiin. Mutta kuitenkin, kun fyysikko sanoi, että sähkö talteen otettuna on nestettä, tai että paperille kiinnitetty valo on yhä auringonvaloa, — niin se oli *tiedettä*. Uusimmat auktoritetit ovat tosin hylänneet nämä selitykset, pitäen niitä „loppuunkuluneina teorioina" ja ovat nyt ottaneet „liikunnon" ainoaksi epäjumalakseen. Mutta varmasti he epäjumalinensa jonakin päivänä saavat osakseen saman kohtalon kuin edeltäjänsäkin. Kokenut salatieteilijä, ken on todentanut koko Nidaanojen s. o. syitten ja seurausten sarjan, jotka lopuksi heijastavat viimeisen tuloksensa tälle meidän ilmennystasollemme, ja ken siis on etsinyt aineen alkuperän sen Noumenonista, on sitä mieltä, että fyysikon selitys on samaa kuin jos kutsuisi vihaa tai sen tuloksia — esim. siitä johtuvaa huudahdusta — erittymäksi tai nesteeksi, ja ihmistä, sen syytä, *aineelliseksi* johdattimeksi. Mutta kuten Grove ennustavasti lausui, se päivä on lähestymässä, jolloin tullaan tunnustamaan, että meidän tuntemamme voimat ovat ainoastaan ohimeneviä ilmennyksiä niistä Todellisuuksista, joita me emme ensinkään tunne — mutta joita muinaiset viisaat tunsivat ja jotkut heistä jumaloivat.

Hän teki yhden vielä merkitsevämmän huomautuksen, jonka olisi pitänyt tulla tieteen tunnuslauseeksi mutta ei ole tullut. Sir William Grove sanoi: *„Tieteellä ei pitäisi olla mielihaluja eikä ennakkoluuloja. Totuuden pitäisi olla sen ainoana silmämääränä"*.

Muuten meidän päivinämme tieteilijät ovat vielä omaluuloisempia ja ahdasmielisempiä kuin papitkaan ovat. Ne näet palvelevat, jolleivät suorastaan jumaloi „voima-ainetta", joka on heidän *Tuntematon Jumalansa*. Ja kuinka tuntematon se on, voidaan päättää etevimpien fyysikkojen ja biologien monista tunnustuksista, Faradayn etupäässä. Hän sanoi, ettei hän koskaan uskaltaisi julistaa, onko voima aineen ominaisuutta vai toimintaa, ja todellakaan hän ei tiennyt, mitä tarkotettiin „aine"-sanalla.

Oli aika, hän sanoi, jolloin hän luuli tietävänsä jotakin aineesta. Mutta mitä kauemmin hän eli ja mitä huolellisemmin hän sitä tutki, sitä varmemmaksi tuli hänen vakaumuksensa, ettei hän ensinkään mitään tiennyt aineen laadusta. [1]) Tämä pahalta-kuuluva tunnustus tehtiin, jollemme erehdy, eräässä Swanseassa pidetyssä tieteellisessä kongressissa. Faraday oli kuitenkin vain samaa mieltä kuin Tyndallkin oli ollut lausuessaan:

Mitä me tiedämme atomista paitsi sen voimasta? Te kuvittelette ydintä, jota voisi kutsua *a*:ksi, ja ympäröitte sen voimilla, joita voitaisiin kutsua *m*:ksi, mutta minun järkeni mukaan katoaa *a* eli ydin ja koko olio on ainoastaan voimat *m*. Ja todella mikä käsitys saattaisi meillä olla ytimestä riippumatta sen voimista? Mikä aate jää jälelle, jonka varassa voisi säilyä kuvitelma *a*:sta, riippumattomana sen tunnustetuista voimista?

Salatieteilijöitä käsitetään usein väärin sentähden että he parempien sanojen puutteessa käyttävät Voimien Ydinolemuksesta, *muutamilta kannoilta katsottuna*, tuota kuvaavaa *Periaineen (Substanssin)* nimitystä. Mutta periaineen muunnosten nimet eri havainto- ja olemustasoilla ovat lukemattomia. Itämaisella salatieteellä on erityinen nimityksensä sen kullekin laadulle, mutta tieteellä on vaan yksi nimi kaikkia varten, nim. „substanssi" — kuten Englanti erään sukkelan ranskalaisen mielestä oli saanut siunauksekseen kolmekymmentäkuusi uskontoa mutta ainoastaan yhden kalaliemen. Sitäpaitsi eivät oikeaoppiset fyysikot eivätkä heidän arvostelijansa näy olevan aivan varmoja edellytyksistään ja ovat yhtä taipuvaisia sekottamaan vaikutuksia toisiinsa kuin syitä. Niinpä on esim. väärin sanoa Stallon lailla, että „ainetta ei voi sen paremmin käsittää tai ajatella paljaana positivisena läsnäolona avaruudessa kuin voimien joukkoutumana", taikka että „voima ei ole mitään ilman massaa eikä massa mitään ilman voimaa" — sillä toinen näistä käsitteistä on noumenon eli tosiolemus ja toinen fenomenon eli ilmiö. Taas Schelling sanoessaan:

On paljasta mielikuvituksen harhaa, että jokin, me emme tiedä mikä, jää jälelle, sittekun olemme oliolta riisuneet kaikki siihen kuuluvat määritykset. [2])

ei olisi koskaan voinut sovittaa tätä huomautustaan yliaistillisen metafysikan alalle. On totta, että puhdas Voima *ei ole mitään* fysikan maailmassa; mutta Hengen maailmassa se on Kaikki. Sanovi Stallo:

Jos sen massan, mihin joku määrätty voima, jos kuinkakin pieni, vaikuttaa, palautamme sitä rajottavaan nollaan — eli matemaattisesti lausuen, kunnes se tulee äärettömän pieneksi — on tuloksena siitä, että jälelläolevalla liikunnolla on äärettömän suuri nopeus ja että „olio" . . . jollakin hetkellä ei ole siellä eikä täällä vaan kaikkialla — ettei ole mitään todellista läsnäoloa; mahdotonta on siis rakentaa ainetta voimien yhdistämisellä. [3])

---

[1]) Kts. Buckwellin *Electric Science*.
[2]) Schelling, *Ideen*, etc. p. 18.
[3]) *Op. cit.* p. 161.

Tämä saattaa olla totta ilmiömaailmassa, koska yliaistillisen maailman Ainoan Todellisuuden harhamainen heijastus voi näyttää todelta materialistin rajotetulta käsityskannalta. Mutta se on ehdottomasti väärin, jos sen todistelu sovitetaan olioihin, jotka kabbalistien sanojen mukaan ovat ylimaallisissa piireissä. N. k. inertia eli hitaus on Newtonin mukaan [1]) voima, ja esoteristen tieteiden tutkijoista se on suurin Salaisista Voimista. Kappale voidaan ainoastaan tajunnassa, ainoastaan tällä harhan tasolla ollessamme, ajatella erotetuksi suhteestaan muihin kappaleisiin — mikä fyysillisten ja mekanillisten tieteiden mukaan antaa aihetta sen ominaisuuksille. Todellisuudessa sitä ei voi koskaan näin erottaa; ei edes kuolema saata sitä erottaa suhteestaan Kaikkeuden voimiin, joiden yhteenveto on ainoa voima eli Elämä: yhdyssuhde vain jatkuu toisella tasolla (kuoleman jälkeen). Mutta jos Stallo on oikeassa, mitä mahtaakaan t:ri James Croll tarkottaa, kun hän puhuessaan „Painovoiman muuttamisesta" esittää Faradayn, Waterstonen y. m. kannattamia teorioja? Hän näet hyvin selvästi lausuu, että painovoima

On voima, joka täyttää kappaleitten ulkopuolella olevan avaruuden, ja että kappaleitten lähetessä toisiaan voima ei kasva, kuten tavallisesti luullaan, vaan kappaleet ainoastaan siirtyvät sellaiseen paikkaan, missä voima on olemassa vahvempana. [2])

Ei kukaan voi kieltää, että jos joku voima — joko painovoima, sähkö tai mikä muu voima hyvänsä — on olemassa kappaleitten *ulkopuolella* ja irrallaan avaruudessa — olkoon se avaruus eetteriä tai tyhjyyttä — niin täytyy sen olla *jotakin* eikä pelkkä *ei-mitään*, koska sitä ajatellaan massasta erotettuna. Muuten se tuskin voisi olla yhdessä paikassa „vahvempana" ja toisessa vähemmän vahvana. G. A. Hirn sanoo samaa kirjassaan *Théorie Mécanique de l'Univers.* Hän koettaa todistaakin:

Että kemistin atomi ei ole pelkkä tekaistu olio tai ainoastaan selittävä nimitys vaan että se todella on olemassa, että sen tilavuus on muuttumaton ja että se siis *ei* ole joustava (!!). Voima niinmuodoin ei ole atomissa; se on atomeja erottavassa *avaruudessa.*

Yllämainitut näkökannat, jotka on omaksuneet kaksi eri maassa olevaa etevää tiedemiestä, näyttävät, ettei ole ensinkään *epätieteellistä* puhua n. k. voimien aineperäisyydestä. Voima — joka tulevaisuudessa tulee saamaan jonkin erikoisnimen, on jonkinlaatuista aineellisuutta eikä voi olla mitään muuta; ja jonakin päivänä tiede lienee ensimäisenä valmis ottamaan uudelleen käytäntöön paljon ivatun nimityksen „flogiston". [3]) Minkä nimen tämä voima tulevaisuu-

[1]) *Princ.,* Def. III.

[2]) *Philosophical Magazine,* Vol. II p. 252.

[3]) G. E. Stahl („Stallo", † 1734) esitti teorian kaikissa kappaleissa olevasta yhteisestä aineksesta, joka palaessa niistä poistuu, ja kutsui tätä oletettua ainetta „flogistoniksi". Kauan aikaa tämä oli vallitsevana oppina kemiassa, kunnes Lavoisier sen „kumosi". Suom.

dessa saaneekin, niin kenties voi olla *tieteellistä* väittää, ettei se asu atomeissa vaan ainoastaan „niiden välisessä avaruudessa"; mutta *totta* se ei kuitenkaan ole. Salatieteilijän kannalta se on samaa kuin jos sanoisi, ettei vesi asu niissä pisaroissa, joista meri on kokoonpantu, vaan ainoastaan näiden pisaroiden välisessä tilavuudessa!

Jos tähän vastataan, että on kaksi aivan erilaista luonnontieteilijöiden oppisuuntaa, joista toinen:

> Väittää, että tämä voima on itsenäinen aineperäinen olio eikä vain aineen ominaisuus eikä ehdottomasti aineen kanssa tekemisissä. [1])

niin se tuskin auttanee maallikkoa pääsemään asiasta perille. Päinvastoin se on omiansa saattamaan kysymyksen vielä suurempaan sekavuuteen. Voima ei näet silloin ole sitä eikä tätä. Kun sitä pidetään „itsenäisenä aineperäisenä oliona", niin tämä teoria ojentaa ystävän käden salatieteelle, mutta se ihmeen ristiriitainen käsitys, ettei se ole „tekemisissä aineen kanssa muulla tavoin kuin siten että se voi aineeseen vaikuttaa", [2]) vie luonnontieteen mitä mielettömimpiin ja ristiriitaisimpiin otaksumiin. Olkoon se „voimaa" tai „liikuntoa" (salatiede ei näe näiden välillä mitään erotusta eikä ensinkään koeta niitä toisistaan erottaa), niin se ei voi yhdellä tavalla toimia atomomekanisen teorian kannattajien mieliksi ja toisella tavalla vastakkaisen koulun hyväksi. Eivätkä atomit saata toisessa tapauksessa olla ehdottomasti yhtäläisiä kooltaan ja painoltaan ja toisessa tapauksessa vaihdella painoltaan (Avogadron lain mukaan). Sillä saman etevän kriitikon sanoilla lausuen:

> Vaikka siis alkuperäisten massa-yksiöiden ehdoton yhtäläisyys kuuluu olennaisena osana mekanisen teorian perustuksiin, niin koko uudenaikainen kemiallinen tiede perustuu aatteeseen, mikä suoranaisesti kumoo tämän. Se perustuu sellaiseen prinsippiin, josta äskettäin on sanottu: „sillä on sama sija kemiassa kuin painolailla tähtitieteessä". [3]) Tämä prinsippi tunnetaan Avogadron eli Ampèren lain nimellä. [4])

---

[1]) *Concepts of Modern Physics*, XXXI, 2:sen painoksen esipuhe.

[2]) *Loc. cit.*

[3]) J. P. Cooke, *The New Chemistry*, p. 13.

[4]) „Se merkitsee, että yhtä suuret määrät kaikkia aineita, ollessaan kaasumaisessa tilassa ja saman paineen ja lämmön alaisina, sisältävät saman luvun molekylejä — josta seuraa, että molekylien paino on suhteellinen kaasujen ominaispainoon; että siis, koska ominaispaino eri aineilla on erilainen, on myöskin molekylien paino erilainen; ja koska muutamien alkuaineiden molekylit ovat yksi-atomisia (s. o. kuhunkin kuuluu vain yksi atomi), ja taas muutamilla muilla aineilla on sama luku atomeja molekyleissään, seuraa siitä, että näiden aineiden alkuatomit ovat eripainoisia." (*Concepts of Modern Physics*, p. 34). Niinkuin kauempana samassa kirjassa näkyy, tämä uudenaikaisen teoretisen kemian perusprinsippi on täydellisessä ja sovittamattomassa ristiriidassa atomo-mekanisen teorian ensimäistä edellytystä vastaan — nimittäin sitä että massan alku-yksiöt ovat ehdottomasti samanlaatuisia.

Tämä osottaa, että joko nykyaikainen kemia tai nykyaikainen fysikka on täydelleen väärässä, mitä tulee kummankin perusaatteisiin. Sillä jos pidetään mielettömänä, että löytyisi atomeja, joilla olisi erilainen ominaispaino, fysikan atomiteorian nojalla; ja jos kemia kuitenkin ihan tuota samaa väittäessään „saa ehdotonta tukea kokemuksesta" kemiallisten yhdistysten muodostamisessa ja muuttamisessa — silloin on taas ilmeistä, että atomo-mekaninen teoria ei pidä paikkaansa. Viimemainitun selitys, että „painon eroavaisuudet ovat ainoastaan tiheyden eroavaisuuksia ja tiheyden eroavaisuudet ovat välimatkojen eroavaisuuksia määrätyssä tilavuudessa olevien aineosasten välillä" ei ole suinkaan pätevä, sillä ennenkuin fyysikko voi puolustuksekseen väittää, että „atomissa ei ole monia osasia eikä mitään tyhjää tilaa, ja siksi on mahdotonta, että atomissa olisi tiheyden tai painon eroavaisuuksia" — niin täytyy hänen ensiksi tietää, mitä atomi todellisuudessa on, ja sitäpä juuri hän ei voikaan tietää. Hänen täytyisi saattaa se edes yhden fyysillisen aistimensa tarkastettavaksi — eikä hän sitä voi tehdä siitä yksinkertaisesta syystä, ettei kukaan ole koskaan nähnyt, kuullut, maistanut, haistanut tai kosketellut atomia. Atomi kuuluu kokonaan metafysikan alaan. Se on olennoitu aatelma — ainakin luonnontieteelle — eikä sillä ole tarkasti puhuen mitään tekemistä fysikan kanssa, koska sitä ei koskaan voi saattaa vaa'an tai retortin todennettavaksi. Mekaninen käsitys tulee siis olemaan sotkelma mitä vastakkaisimpia teorioita ja pulmia niiden monien tiedemiesten päässä, jotka tästä kuten muistakin asioista ovat eri mieltä; ja tuon käsityksen kehkeytymistä katselee suurimmalla kummastuksella itämainen salatieteilijä, joka seuraa tätä tieteellistä taistelua.

Palatkaamme vielä painovoimaan. Kuinka voi tiede väittää tietävänsä siitä mitään varmaa? Kuinka tiede voi sen asemaa ja sen otaksumia puolustaa salatieteilijöitä vastaan, jotka painovoimassa ainoastaan näkevät myötä- ja vastenmielisyyden eli veto- ja työntövoiman, minkä fyysillinen polariteti aikaansaa maisella tasollamme ja henkiset syyt sen vaikutuspiirin ulkopuolella? Kuinka he voivat vastustaa salatieteilijöitä, kun he itse keskenään ovat eri mieltä? Saapi todella kuulla puhuttavan „voiman säilymisestä" ja samassa hengenvedossa atomien täydellisestä kovuudesta ja joustamattomuudesta. Sanotaan, että „kinetinen kaasu-teoria" on samaa kuin oppi n. k. „potentialisesta energiasta", ja samalla väitetään, että massan alku-yksiöt ovat ehdottomasti jäykkiä ja taipumattomia? Salatieteilijä avaa tieteellisen teoksen ja lukee siinä seuraavaa:

Fyysillinen atomismi johtaa kaikki aineen laatu-ominaisuudet atomisen liikunnon muodoista. *Atomit itse pysyvät elementteinä, jotka ovat aivan vailla ominaisuuksia.* [1])

Ja edempänä:

[1]) Wundt, *Die Theorie der Materie*, p. 381.

Kemia äärimmäisessä muodossaan tulee olemaan atomillista mekanikkaa. [1])

Ja vähän jälempänä sanotaan:

Kaasut ovat kokoonpantuja atomeista, jotka toimivat niinkuin kiinteät, *täydellisesti kimmoisat* pallot. [2])

Lopuksi kaiken huipuksi Sir W. Thomson vakuuttaa, että

Uudenaikainen „voiman säilymisen" teoria kieltää meitä hyväksymästä kimmoamattomuutta tai mitään muuta teoriaa paitsi äärimmäisten molekylien täydellistä kimmoisuutta, olkoot ne maisessa tai maan ulkopuolisessa aineessa. [3])

Mutta mitä sanovat todelliset tiedemiehet kaikkeen tähän? „Todellisilla tiedemiehillä" tarkotamme niitä, jotka siksi paljon välittävät totuudesta ja siksi vähän personallisen turhamielisyyden tyydyttämisestä, etteivät dogmatisoi minkään suhteen, kuten suuri joukko tekee. Niiden joukossa on useita — vaikkeivät läheskään kaikki uskalla avoimesti paljastaa salaisia johtopäätöksiänsä, kun pelkäävät huutoa: „kivittäkää" — miehiä, joiden aavistuskyky on rakentanut sillan sen syvänteen yli, mikä erottaa aineen maisen näkömuodon siitä Periaineesta, joka meidän harhan tasollamme on itsekohtainen, s. o. yliaistillisesti ulkokohtainen. Nämä tiedemiehet ovat tulleet siihen, että myöntävät tuon Periaineen olemassaolon. Salatieteilijöille aine on, se muistettakoon, niiden Kosmoksen olioiden kokonaissumma, jotka sattuvat jonkun aistimustason mahdollisuuksien piiriin. Me tiedämme aivan hyvin, että oikeaoppiset tieteen teoriat äänestä, lämmöstä ja valosta ovat Salaista Oppia vastaan. Mutta ei ole sillä mitään voitettu, että tiedemiehet ja niiden kannattajat eivät sano kieltävänsä valon ja lämmön dynamista voimaa, vieläpä todistukseksi vetävät esille sen tosiseikan, että muka Crookes'in radiometeri [4]) ei ole mitenkään heidän mielipiteitään horjuttanut. Jos he tahtovat perinpohjin käsittää näiden voimien luonnon, on heidän ensin tunnustettava niiden *aineperäisyys*, olkoonpa se kuinka *yliaistillista*.

Eivätkä salatieteilijät kiellä värähtely-teorian pätevyyttä. [5]) He vain rajottavat sen toiminnan meidän maahamme —, ja väittävät, ettei se ulotu muille

---

[1]) Nazesmann, *Thermochemie*, p. 150.

[2]) Kroenig, Clausius, Maxwell y. m. *Philosophical Magazine*, Vol., XIX, p. 18.

[3]) *Philosophical Magazine*, Vol. XIV, p. 321.

[4]) Radiometeri („säteilymittari") on Crookes'in v. 1874 keksimä kone, joka joutuu liikkeeseen valo- ja lämpö-aalloista. Suom.

[5]) „Aurasta" puhuessaan muuan Mestareista sanoo *Occult World*-kirjassa: „Kuinka te voisitte saattaa ajatuksianne ymmärtämään, vieläpä tahtoanne tottelemaan nuo puoli-älyiset voimat, joiden ainoa yhteys meidän kanssamme on olemassa ei puhuttujen sanojen vaan äänten ja värien kautta, värähdysten vastaavaisuuden mukaan?" Tämä „vastaavaisuus" on nykyaikaiselle tieteelle tuntematon, vaikka alkemistit sen monta kertaa ovat selittäneet.

kuin meidän tasollemme, sillä salatieteen Mestarit havaitsevat niitä Syitä, jotka aikaansaavat eetteri-värähtelyt. Jos tämä kaikki olisi vain alkemistien keksintöä tai mystikkojen unelmia, niin sellaiset miehet kuin Paracelsus, Philalethes, Van Helmont ja monet muut olisivat pidettävät pahempina kuin näkyjennäkijöitä; he olisivat tahallisia pettureita ja veijareita.

Salatieteilijöitä „pannaan koville" siitä, että he kutsuvat valon, lämmön, äänen, kohesionin, magnetismin y. m., y. m. syytä Periaineeksi.[1] Mr. Clerk Maxwell on näyttänyt, että voimakkaan päivänvalon paine engl. neliöpeninkulman alalle on n. $1\,^1/_2$ kg. Se on — sanotaan — „tuhatmiljonien eetteri-aaltojen energia", mutta kun salatieteilijät sanovat sen olevan tuolle alalle lankeevan Periaineen määrän, julistetaan näiden lauselmaa epätieteelliseksi.

Tällä syytöksellä ei ole mitään oikeutusta. Kuten jo useamman kerran on sanottu, eivät salatieteilijät kiistä vastaan, etteivät tieteelliset selitykset ratkaisisi lähimpien ulkokohtaisten tekijöiden toimintaa. Tiede vain erehtyy siinä, että se löydettyään värähdysaalloista näiden ilmiöiden *lähimmän* syyn, uskoo sillä paljastaneensa kaiken, mikä on aistimien kynnyksen tuolla puolla. Tiede etsii ilmiöiden synnyn ainoastaan vaikutusten tasolta, mutta vaikutukset ovat vain harhallisia heijastumia siitä piiristä, mihin salatiede jo kauan sitten on tunkeutunut. Ja salatiede sanoo, että eetterin vavahduksia ei pane alkuun, kuten tiede luulee, tunnettujen kappaleiden molekylivärähtelyt, meidän maisen ulkokohtaisen tajuntamme havaitsema aine, vaan että meidän on etsittävä valon, lämmön y. m. äärimmäisiä syitä siitä Aineesta, mikä on olemassa *yliaistillisissa* olomuodoissa — olomuodoissa, mitkä kuitenkin ihmisen henkiselle näölle ovat yhtä oleellisia kuin hevonen tai puu on tavalliselle kuolevaiselle. Valo ja lämpö on aineen haamu eli varjo liikkeessä ollen. Näitä olomuotoja voi havaita näkijä eli adepti horroksessa-olon hetkinä Sushumnaa-säteen alaisena — joka on ensimäinen auringon seitsemästä mystillisestä säteestä.[2]

Täten me esitämme salatieteen opetuksen ja väitämme, että on olemassa tuossa Aakaashassa — ei eetterissä, joka ainoastaan on yksi Aakaashan olemus-

---

[1]) Salatieteen Periaine on kuitenkin verrattuna fyysikon hienoimpaan periaineeseen (substanssiin) samaa kuin Loistava Aine on kemistin anturanahan rinnalla.

[2]) Seitsemän säteen nimet — Sushumnaa, Harikeesha, Vishvakarman, Vishvatrjartshaas, Sannaddha, Sarvaavasu ja Svaraadsh — ovat kaikki mystillisiä ja kullakin on oma erityinen merkityksensä määrätyssä tajunnantilassa salatieteellisiä tarkotuksia varten. Sushumnaa, jonka Niruktan sanojen mukaan (II: 6) pitäisi ainoastaan valaista kuuta, on siitä huolimatta se säde, jota vihityt joogit käyttävät hyväkseen. Seitsemän, jotka ovat levinneet yli aurinkokunnan, muodostavat yhteisesti tieteellisen eetterin Upaadhin (perustan). Tässä Upaadhissa valo, lämpö, sähkö j. n. e., oikeaoppisen tieteen voimat, vaikuttamalla toisiinsa aikaansaavat maiset ilmiöt. Psyykillisinä ja henkisinä vaikutuksina ne lähtevät ja saavat alkunsa yli-aurinkoisesta Upaadhista, salatieteen eetteristä, s. o. Aakaashasta.

puoli — yli-aineellinen ja yliaistillinen olemus, jonka luontoa ei voi päättää sen kaukaisimpien ilmennysten nojalla, sen maisella tasolla muodostaman vaikutusrintaman mukaan. Tiede toisaalta opettaa, että lämpöä ei voi pitää *aineena* missään tajuttavassa olomuodossa. Toistamme erään hyvin puolueettoman kriitikon sanoja, jonka auktoritetia ei kukaan saata epäillä, muistutukseksi länsimaisille opinkiihkoilijoille, ettei kysymystä niin vaan voi pitää ratkaistuna.

Ei ole mitään peruseroavaisuutta olemassa valon ja lämmön välillä . . . kumpikin on vain toisen muunnelma . . . Lämpö on valoa täydellisessä levossa. Valo on lämpöä nopeassa liikkeessä. Heti kun valo yhtyy johonkin kappaleeseen, muuttuu se lämmöksi, mutta kun kappale taas lähettää sen luotaan, tulee se valoksi. [1])

Onko tämä totta vai väärää, emme voi sanoa, ja monta vuotta, ehkä monta miesikää tulee kulumaan, ennenkuin voimme sen sanoa. [2]) Meille kerrotaan myös, että kaksi suurta estettä lämmön neste- (?) teorialla epäilemättä on:

1. Lämmön aikaansaaminen hankauksen — s. o. molekyliliikunnon kiihdytyksen avulla.

2. Lämmön muuttuminen mekaniseksi liikunnoksi.

Vastaus tähän on: löytyy erilaatuisia „fluidumeja" („nesteitä"). Sähköä kutsutaan fluidumiksi ja niin kutsuttiin lämpöäkin aivan äskettäin, mutta se tapahtui sillä edellytyksellä, että lämpö oli jokin painoton aines. Tämä tapahtui Aineen hallitessa ylivaltiaana. Kun Aine syöstiin alas valtaistuimeltaan, ja Liikunto julistettiin maailmankaikkeuden ainoaksi yliherraksi, muuttui lämpö „liikuntotavaksi". Meidän ei tarvitse olla toivottomia; huomenna se saattaa olla jotakin muuta. Niinkuin itse Kaikkeus, on tiedekin alituisesti syntyvä, eikä voi koskaan sanoa: „Minä olen se kuin minä olen". Mutta toisaalta on Salaisella Tieteellä muuttumattomat, esihistoriallisilta ajoilta perityt traditsioninsa. Sekin saattaa erehtyä yksityiskohdissaan; mutta se ei koskaan voi tulla syypääksi erehdykseen, kun on kysymyksessä joku *kaikkiallinen laki*, yksinkertaisesti sentähden että tämä tiede, jota filosofia syystä kutsuu „jumalalliseksi", syntyi korkeammilla tasoilla ja että sen toivat maan päälle olennot viisaammat kuin mitä ihminen tulee olemaan vielä seitsemännen kierroksen seitsemännessä rodussa. Ja *tämä* Tiede lausuu, että „voimat" eivät ole sitä, miksi nykyaikainen oppineisuus ne tahtoisi tehdä; esim. magnetismi ei ole „liikuntotapa"; ja tässä yhdessä asiassa ainakin tarkka uudenaikainen tieteellinen tutkimus saa jonakin päivänä tehdä katumuksen. Ensi kuulemalta ei mikään tunnu sen naurettavammalta, sen törkeämmältä mahdottomuudelta kuin sanoa esim.: „hindulainen vihitty joogi tietää kymmenen kertaa enemmän kuin suurin europpalainen fyysikko (sekä auringon-

[1]) Leslien *Fluid Theory of Light and Heat.*

[2]) Bucklen *History of Civilization*, Vol. III, p. 384.

että kuun-) valon äärimmäisestä luonteesta ja kokoonpanosta." Mutta miksi uskotaan Sushumnaa-säteen olevan sen, joka kuulle antaa sen lainavalon? Miksi „tätä sädettä käyttää hyväkseen vihitty joogi"? Miksi nuo joogit pitävät kuuta Älyn jumalana? Me sanomme sen; sentähden että muinaiset adeptit niin täydellisesti tunsivat valon eli oikeammin sen salatieteelliset ominaisuudet ja kaikki sen yhdistykset ja suhteet muihin voimiin, älyllisiin, sielullisiin ja henkisiin.

Senpätähden vaikka salaisella tieteellä olisikin vähemmän tietoa kuin nykyaikaisella kemialla kokoonpantujen „alkuaineiden" ilmennyksistä erilaisissa fyysillisissä suhteissa, niin sen tieto aineen äärimmäisistä salaisista tiloista ja aineen todellisesta luonnosta on mittaamattoman paljon korkeampi kuin kaikkien tämänaikaisten fyysikkojen ja kemistien tiedot yhteenlaskettuina.

Jos nyt sanomme totuuden aivan selkeästi ja vilpittömästi, nim. että muinaisilla vihityillä oli paljon laajempi tieto fysikasta (katsottuna Luonnontieteeksi) kuin mitä on kaikilla tiedeakademioilla yhteensä, niin pidetään tätä lausuntoa julkeutena ja mielettömyytenä; luullaan näet fyysillisten tieteiden meidän ajallamme päässeen ihan täydellisyyden huippuun. Sentähden tehdään tuo moittiva kysymys: voivatko salatieteilijät tyydyttävästi vastata näihin kahteen kohtaan, nim. *(a)* lämmön syntymiseen hankauksesta — molekyliliikunnon kiihtymyksestä, ja *(b)* lämmön muuttumiseen mekaniseksi voimaksi, jos he pitäytyvät kiinni siinä vanhassa hylätyssä teoriassa, että lämpö on aineperäinen eli nestemäinen?

Kysymykseen vastaamiseksi huomattakoon ensinnä, että salatiede ei pidä sähköä tai mitään sen synnyttämäksi luultua voimaa aineena missään fyysilliselle tieteelle tunnetussa olomuodossa. Selvemmin sanoen ei mikään näistä n. k. voimista ole kiinteä, neste- tai kaasumainen. Jollei tuntuisi turhantarkalta, vastustaisi salatieteilijä sitäkin, että sähköä kutsuttaisiin fluidumiksi — koska se on vaikutus eikä syy. Mutta sen Noumenon, hän sanoisi, on Tajuinen Syy. Sama koskee „voimaa" ja „atomia". Katsokaamme, mitä muuan etevä yliopistomies, kemisti Butlerof, sanoo näistä kahdesta viimeisestä aatteesta. Tuo suuri tiedemies järkeilee:

Mitä on voima? Mitä se on jyrkästi tieteelliseltä näkökannalta ja „energian säilymisen" lakia huomioonottamalla? Käsitykset „voimasta" perustuvat siihen, kuinka käsitämme toista tai toista liikuntotapaa. Voima on näinollen yksinkertaisesti yhden liikuntotavan muuttumista toiseksi; sähkön muuttumista lämmöksi ja valoksi, lämmön muuttumista ääneksi tai joksikin mekaniseksi toiminnaksi j. n. e. [1]) Ensimäisen kerran kuin ihminen maan päällä synnytti sähköfluidumia, se varmaankin tapahtui hankauksella. Siis, niinkuin hyvin tiedetään, sähkön synnyttää lämpö poikkeemalla nolla-tilastaan, [2]) eikä sähköä ole sen enempää olemassa maan päällä *itses-*

---

[1]) Ilmennyksen ja harhamaisen aineen tasolla saattaa niin olla; mutta silti se on hyvin paljon muuta.

[2]) Neutralisesta eli Laja-tilastaan.

sään kuin lämpöä tai valoa tai mitään muuta voimaa. Ne ovat kaikki „vastaavaisuuksia" (korrelationeja), kuten tiede sanoo. Kun joku erikoinen lämpömäärä höyrykoneen avulla muutetaan mekaniseksi työksi, puhumme höyryvoimasta. Kun putoova kappale sattuu johonkin esteeseen tiellään ja silloin synnyttää lämpöä ja ääntä, niin kutsumme sitä yhteentörmäys-voimaksi. Kun sähkö hajottaa veden aineosiinsa tai kuumentaa platina-lankaa, puhumme me sähköfluidumin voimasta. Kun lämpömittarin pallo kokoo itseensä auringonsäteitä ja sen elohopea laajenee, puhumme auringon lämpö-energiasta. Sanalla sanoen, kun yksi määrätty liikuntolaji lakkaa, astuu sen sijalle toinen liikuntolaji, joka on arvomäärältään yhtä suuri, ja tällaisen muutoksen eli „vastaavaisuuden" tuloksena on — voima. Kaikissa niissä tapauksissa, jolloin tykkönään puuttuu tällainen muutos eli siirtyminen toisesta liikuntomuodosta toiseen, ei mikään voima ole mahdollinen. Otaksukaamme hetkeksi maailmankaikkeudessa ehdottomasti samanlaatuisen olotilan vallitsevan, niin se, mitä me käsitämme „voimalla", tulisi aivan olemattomaksi.

Sentähden tulee silminnähtäväksi, että voima, jota materialismi pitää syynä meitä ympäröiviin erilaisuuksiin, on tarkan todellisuuden kannalta ainoastaan tuon erilaisuuden vaikutus eli tulos. Tältä näkökannalta voima ei ole liikunnon syy vaan seuraus, ja taas voiman eli voimien syy ei ole aine eikä periaine vaan itse liikunto. Aine on siis pantava syrjään ja sen keralla materialismin perusprinsippi, joka on tullut tarpeettomaksi, koska voima muutettuna liikuntotavaksi ei tuo mieleenkään mitään aineellisuuden käsitettä. Jos voima on tulos liikunnosta, silloin käy käsittämättömäksi, miksikä liikunto todistaisi aineen puolesta eikä hengen tai henkisen olemusperän puolesta. Totta kyllä, meidän järkemme ei voi käsittää liikuntoa ilman jotakin liikkuvaa (ja järkemme on oikeassa); mutta tuon jonkun liikkuvan luonto eli olemus pysyy tieteelle aivan tuntemattomana; ja spiritualistilla on näinollen yhtä paljon oikeutta lukea sitä „hengen" aiheuttamaksi kuin materialistilla on oikeutta lukea sitä luovan ja kaikkivoivan aineen aikaansaamaksi. Materialistilla ei ole tässä suhteessa mitään parempaa oikeutta eikä hän voi sitä väittääkään. „Voiman säilymisen" laki, kuten nähdään, on tässä tapauksessa aivan kykenemätön tekemään vaatimuksiaan ja väitöksiään. Tuo „suuri dogmi" — *ei mitään voimaa ilman ainetta eikä mitään ainetta ilman voimaa* — raukee mitättömäksi ja kadottaa kokonaan sen juhlallisen merkityksen, jonka materialismi on koettanut sille antaa. „Voiman" käsite ei vielä herätä mitään käsitystä aineesta eikä suinkaan pakota meitä pitämään ainetta „kaikkien alkujen alkuna". [1])

Meille sanotaan, että nykyaikainen tiede ei ole enää materialistinen ja oma vakaumuksemmekin sanoo, ettei se voi olla, jos sen tieto on todellista. Tähän on hyvä syy, jonka muutamat fyysikot ja kemistit itse hyvin määrittelevät. Luonnon tuntemus ei voi käydä käsi kädessä materialismin kanssa. Jos tiedemiehet ovat korkean kutsumuksensa mukaisia, täytyy heidän hylätä se mahdollisuuskin, että materialistisilla opeilla olisi mitään tekemistä atomi-teorian kanssa. Me huomaammekin, että Lange, Butlerof, Du Bois Reymond — viimemainittu ehkä itsetiedottomasti — ja monet muut ovat tämän todentaneet. Ja sitäpaitsi sen vahvistaa se tosiasia, että Intian Kanaada ja Kreikan Leukippos ja Demokritos sekä näiden jälkeen Epikuuros — Europan varhaisimmat atomistit — esittäessään oppinsa määrätyistä suhteista ovat samalla aikaa uskoneet jumaliin eli yliaistillisiin olentoihin. Heidän ajatuksensa aineesta ovat siis olleet toiset kuin nykyään vallitsevat. Saanemme tehdä tämän väitöksemme selvem-

[1]) *Scientific Letters*, professori Butlerof.

mäksi tarkastamalla lyhyesti muinaisia ja nykyisiä filosofisia käsityksiä atomeista ja siten todistaa, että atomi-teoria tappaa materialismin.

Materialismi lukee kaiken alun aineesta johtuvaksi, ja sen kannalta on maailmankaikkeus kauttaaltansa kokoonpantu atomeista ja tyhjyydestä. Jos jättäisimmekin syrjään sen muinaisten viisasten opettaman totuuden, jonka nyt ehdottomasti kaukoputki ja mikroskopi ovat todentaneet, että nim. „Luonto kammoo tyhjyyttä" — niin mitä on atomi? Professori Butlerof kirjottaa:

Se on, vastaa tiede, rajotettu substanssin osa, jakautumaton ainehitunen. Jos atomin tunnustaisi jaolliseksi, pitäisi myöntää aineperustalle rajaton jakautuvaisuus, joka olisi samaa kuin Periaineen tekeminen *mitättömäksi*, tyhjyydeksi. Jo yksistään itsesäilytyksen vaistosta materialismi ei voi tunnustaa ääretöntä jaollisuutta; muuten sen täytyisi ainaiseksi jättää hyvästi perusprinsipilleen ja siten allekirjottaa oma kuolemantuomionsa. [1])

Büchner esim. todellisena materialismin oppi-isänä lausuu:

Rajattoman jaollisuuden tunnustaminen on mieletöntä ja merkitseisi samaa kuin itse aineen olemassaolon epäileminen.

Atomi siis on jaoton, sanoo materialismi, vai kuinka? Olkoon menneeksi. Butlerof vastaa:

Katsokaamme nyt, mihinkä omituiseen ristiriitaan tämä materialistien perusprinsippi johtaa heidät. Atomi on *jaoton* ja samalla tiedämme sen olevan *kimmoisen*. Ei voi ajatellakaan sen kimmoisuuden pois riistämistä: se olisi vasta mahdottomuus. Täydellisesti kimmoamattomat atomit eivät mitenkään voisi aikaansaada ainoatakaan niistä lukemattomista ilmiöistä, jotka luetaan niiden korrelationien toiminnaksi. Ilman kimmoisuuttaan atomit eivät voisi ilmentää energiaansa ja materialistien periaine jäisi vaille kaikkia voimiaan. Sentähden, jos maailmankaikkeus on atomeista kokoonpantu, täytyy näiden atomien olla kimmoisia. Mutta tässäpä kohtaammekin voittamattoman esteen. Mitä olosuhteita näet vaaditaan kimmoisuuden ilmentämiseksi? Kun kimmoinen pallo sattuu vastustavaan kappaleeseen, litistyy se ja vetäytyy kokoon. Tämä ei voisi tapahtua, jollei pallo olisi kokoonpantu osasista, joiden keskinäinen asema iskun sattuessa hetkeksi muuttuu. Tämä voidaan yleensä sanoa kimmoisuudesta; ei mikään kimmoaminen ole mahdollinen muuten kuin että kimmoavan kappaleen kokoonpano-osaset vaihtavat jonkun verran paikkojaan. Tämä merkitsee, että kimmoinen kappale on muuttuvainen ja on osista kokoonpantu eli toisin sanoin, että kimmoisuus voi olla ainoastaan jaollisten kappaleitten ominaisuutena. Ja atomi *on* kimmoinen. [2])

Tämä riittää osottaaksemme, kuinka mieletöntä on yhtaikaa sanoa atomia jaottomaksi ja kimmoiseksi. Atomi on kimmoinen: *niinmuodoin* atomi on jaollinen ja sen täytyy olla kokoonpantu osasista eli ala-atomeista. Ja nämä ala-atomit? Ne ovat joko kimmoamattomat eivätkä siinä tapauksessa ole, mitä voimaan tulee, mistään merkityksestä, tahi nekin ovat kimmoisia, ja siinä tapauk-

[1]) *Ibid.*
[2]) *Ibid.*

sessa nekin ovat jakautuvaisuuden alaisia. Ja niin yhä edelleen rajattomiin. Mutta atomien loppumaton jaollisuus muuttaa aineen pelkiksi voimakeskuksiksi, s. o. estää pitämästä ainetta ulkokohtaisena aineellisuutena.

Tämä virheellinen todistuskehä on materialismille vaarallinen. Se takertuu omaan verkkoonsa eikä siitä ole mitään pääsyä. Jos se sanoo atomin olevan jaottoman, silloin mekanikot heti kysyvät:

Kuinka siinä tapauksessa maailmankaikkeus pysyy liikkeessä ja kuinka sen voimat toimivat? Maailma rakennettuna ehdottomasti kimmoamattomien atomien varaan on niinkuin höyrykone ilman höyryä: se on tuomittu ikuiseen liikkumattomuuteen *(inertiaan)*. [1])

Mutta omaksuttakoon salatieteen selitykset ja opetukset — ja ajateltakoon siis fyysillisen tieteen sokean *inertian* sijasta Aineen verhon takana älyisiä toimivia Voimia — silloin sekä liikunto että inertia tulevat näiden Voimien palvelijoiksi. Koko salatiede rakentuu sille opille, että aine on luonnoltaan harhaa ja että atomi on rajattomiin asti jaollinen. Salatiede avaa rannattomia näköaloja *Periaineelle*, jota elähyttää sen sielun jumalallinen henkäys kussakin mahdollisessa tiheysasteessaan, sellaisissakin asteissa, joista eivät henkisimmätkään kemistit ja fyysikot ole vielä uneksineetkaan.

Yllämainittuja näkökantoja esitti eräs akademikko, Venäjän suurin kemisti ja muussakin Europassa tunnustettu auktoriteti, professori Butlerof vainaja. Totta kyllä hän puolusti myös spiritistisiä ilmiöitä, n. k. „aineellistumisia", joihin hän uskoi, kuten professorit Zöllner ja Hare uskoivat ja kuten Mr. A. Russell Wallace, Mr. W. Crookes ja moni muu Kuninkaallisen Seuran jäsen vieläkin uskoo, joko avoimesti tai salaisesti. Mutta hänen todistelunsa siitä olemuksesta, joka toimii valon, lämmön, sähkön y. m. ilmiöiden takana, on silti yhtä tieteellistä ja yleispätevää ja sopii mainiosti meidän asiaamme. Tieteellä ei ole mitään oikeutta kieltää että salatieteilijät omistavat syvällisempää tietoa n. k. luonnonvoimista. Salatiede sanoo näiden voimien olevan ainoastaan tuloksia syistä, joiden synnyttäjinä ovat Luonnon Mahdit, aineperäiset mutta yliaistilliset ja yläpuolella kaikkia niitä ainelaatuja, joita tiede tähän asti on saanut tietoonsa. Korkeintansa tieteellä on mahdollisuus asettua agnostisismin kannalle [2]) ja siinä pysyä. Silloin se voi sanoa: „teidän aatteenne ei ole sen paremmin todistettu kuin meidän, mutta me tunnustammekin, ettemme todellisuudessa tiedä mitään aineesta yhtä vähän kuin voimasta tai siitä, mikä on voimien vuorovaikutuksen perustana. Sentähden yksin aika voi tuomita, kuka on oikeassa, kuka väärässä. Odottakaamme kärsivällisesti ja silläväliin osottakaamme keskinäistä kohteliaisuutta, sättimättä toinen toistamme."

---

[1]) *Ibid.*

[2]) S. o. „emme mitään tiedä". Suom.

Mutta tähän tarvitaan rajaton totuuden rakkaus ja täytyy hylätä tuo perin väärä „erehtymättömyyden“ arvo, jonka tiedemiehet ovat saavuttaneet tietämättömien ja pintapuolisten, vaikkapa sivistyneittenkin, joukkojen luulon mukaan. Noiden kahden tieteen, ikimuinaisen ja nykyisen, yhdistäminen toisiinsa vaatii ennen kaikkea materialististen ajatusurien hylkäämisen. Se vaatii jonkinlaista uskonnollista mystikkaa vieläpä muinaisen magian tutkimista, johon meidän akademikkomme eivät tahdo ryhtyä. Tämä vaatimus on helposti selitettävissä. Aivan niinkuin muinaisissa alkemistisissa teoksissa mainittujen substanssien ja elementtien todellinen merkitys aina peitettiin mitä naurettavimpiin kuvapuheisiin, niin on Elementtien (kuten esim. Tulen) fyysillinen, sielullinen ja henkinen luonto *Veedoissa* ja varsinkin *Puraanoissa* kätketty allegorioihin, joita ainoastaan Vihityt voivat täysin ymmärtää. Jollei niillä olisi mitään merkitystä, silloin tosiaan kaikki nuo pitkät legendat ja allegoriat kolmenlaisen tulen pyhyydestä ja *neljästäkymmenestä yhdeksästä alkuperäisestä tulesta* — joita personoivat Dakshan tyttärien ja heidän puolisojensa Rishien pojat, „mitkä Brahmaan ensimäisen pojan ja hänen kolmen jälkeläisensä keralla muodostavat neljäkymmentä yhdeksän tulta“ — ne olisivat idiotimaista sanahelinää eikä muuta. Mutta niin ei ole laita. Jokaisella tulella on määrätty tehtävänsä ja merkityksensä fyysillisessä ja henkisessä maailmassa. Sillä on sitäpaitsi olennaisessa luonnossaan vastaava suhde johonkin ihmisen sielunkykyyn, lukuunottamatta niitä hyvin määrättyjä kemiallisia ja fyysillisiä vaikutuksia, mitä sillä on tullessaan kosketukseen maisen erilaistuneen aineen kanssa. Tieteellä ei ole mitään aateskeluja Tulesta *itsestään;* salatieteellä ja muinaisajan uskonnollisella tieteellä on. Tämä näkyy *Puraanoidenkin* suppeassa ja tahallaan verhotussa kuvakielessä. Niinpä *Vaaju Puraanassa* selitetään monta personoitujen tulien ominaisuuksista. Esim. Paavaka on sähkötuli eli Vaidjuta; Pavamaana on hankauksen eli Nirmathjan aikaansaama tuli; ja Shutshi on aurinkotuli eli Saura;[1]) kaikki kolme ovat Abhimaaninin eli Agnin (tulen) poikia, joka oli Brahmaan ja Svaahaan vanhin poika. Paavaka sitäpaitsi tehdään isäksi Kavjavaahanalle, Pitrien tulelle; Shutshi Havjavaahanalle, jumalien tulelle ja Pavamaana Saharakshalle, Asuroiden tulelle. Kaikki tämä näyttää, että *Puraanoiden* kirjottajat perinpohjin tunsivat tieteen „voimat“ ja niiden vuorovaikutuksen, sekä voimasuhteiden eri ominaisuudet, ja miten ne suhtautuvat niihin psyykillisiin ja fyysillisiin ilmiöihin, joihin tiede ei pane mitään merkitystä ja joita se ei edes tunne. Luonnollisesti kyllä orientalisti, varsinkin materialistis-mielinen, lukiessaan, että nämä ovat ainoastaan tulen ominaisuuksia sitä käytettäessä manauksiin ja jumalanpalvelusmenoihin, kutsuu tätä „Taantrika taikauskoksi ja kuvitteluksi“. Hän on aina varovampi välttä-

---

[1]) Kutsuttiin „vesien juojaksi“, koska auringonlämpö saattaa vedet haihtumaan ilmaan.

mään kirjotustavan virheitä kuin panemaan huomiota personoitumien salaiseen merkitykseen tai etsimään niiden selitystä voimien fyysillisistä yhdyssuhteista, mikäli nämä ovat tunnetut. Niin vähän todella uskotaan muinaisten arjalaisten tietoihin, että sellaisetkin silmiinpistävät kohdat kuin seuraava *Vishnu Puraanassa* jää huomioon ottamatta. Mutta mitä mahtanevatkaan nämä lauseet merkitä?

Sitten eetteri, ilma, vesi ja maa, kukin järjestänsä yhdistyneenä äänen, näön ja muiden ominaisuuksiin, olivat olemassa erotettuina ominaisuuksiensa mukaan . . . mutta koska niissä oli monia erilaisia voimia ja ne olivat ilman yhteyttä keskenään, eivät ne voineet yhdistymättä luoda eläviä olentoja, koska ne eivät olleet toisiinsa sekaantuneet. Yhdyttyään siis toinen toiseensa ne saivat keskinäisen yhteenliittymisen kautta täydellisen ykseyden muotoisen massan luonteen, ja hengen ohjauksesta j. n. e. [1])

Tämä merkitsee tietysti, että kirjottajat täydellisesti tunsivat voimien vuorovaikutuksen ja olivat hyvin selvillä siitä, että Kosmoksen alkuperänä on „erottamaton prinsippi", Avjaktaanugraheena, sovitettuna yhteisesti Parabrahmaniin ja Muulaprakritiin mutta ei „Avjaktaan, joka on joko ensimäinen syy tai aine", kuten Wilson sanoo. Muinaiset Vihityt eivät tunteneet mitään „ihmeluomista" vaan opettivat atomien kehittyneen Lajasta meidän fyysillisellä tasollamme ja ensinnä erilaistuneen „protyliksi", jonka nimen Mr. Crookes on ehdottanut annettavaksi aineelle eli alkusubstanssille nolla-linjan *tuolla puolla* — minne me sijotamme Muulaprakritin, maailmanaineksen ja kaiken maailmassa olevan Juuriprinsipin.

Tämä voidaan helposti todistaa. Ottakaa esim. Vishishthaadvaita veedaantalaisten äskenjulaistu katkismus, joka sisältää sen oikeaoppisen ja eksoterisen järjestelmän, mikä täydellisenä esitettiin ja opetettiin XI:nnellä vuosisadalla [2]) — aikana, jolloin Europassa „tiede" vielä uskoi maan neliskulmaisuuteen ja tasapintaisuuteen, VI:nnen vuosisadan *Cosmas Indicopleusteksen* lailla. Tuo „katkismus" opettaa, että ennenkuin kehitys alkoi, Prakriti, Luonto, oli Laja-tilassa eli ehdottomassa samanluontoisuudessa, sillä „aine on olemassa kahdessa tilassa, jotka ovat: Suukshma eli uinuva ja erilaistumaton, ja Sthuula eli erilaistunut." Sitten se tuli Anuksi, atomiseksi. Se puhuu Suddasattvasta — „substanssista, joka ei ole aineen ominaisuuksien alainen vaan aivan toisenlainen", ja lisää, että siitä substanssista jumalien, Vaikunthalookan, Vishnun taivaan asukkaiden, ruumiit muodostettiin. Että jokainen Prakritin osanen eli atomi sisältää Dshiivan (jumalaisen elon) ja on Shariirana (ruumiina) sille minälle, jonka se sisältää, ja että taas jokainen Dshiiva vuorostaan on Korkeimman Hengen Shariira, koska „Parabrahman läpäisee jokaisen Dshiivan, kuten jokaisen aine-osasen". Olkoonpa

[1]) I, 2 (Wilson, I, 38).

[2]) Sen perustaja, Raamaanudshaatshaarja syntyi 1017 j. Kr.

Vishishthaadvaitan filosofia dualistinen ja antropomorfinen, verrattuna Advaitaan — ei-dualistiseen — niin se kuitenkin on logikaltaan ja filosofialtaan verrattoman paljon korkeampi kuin se maailmanoppi, jonka tunnustaa joko kristinusko tai sen suuri vastustaja nykyaikainen tiede. Advaita veedaantalaisia, jotka seuraavat yhtä kaikkein suurimpia järkiolentoja, mitä koskaan on maan päällä esiintynyt, kutsutaan ateisteiksi, koska he pitävät kaikkea paitsi Parabrahmania, „Yhtä ilman toista“ eli Ehdotonta Todellisuutta — harhana. Kuitenkin viisaimmat Vihityt tulivat heidän piiristään ja myöskin suurimmat joogit. *Upanishadeista* näkyy, että he aivan varmasti tunsivat mikä on hankauksen vaikutuksia aikaansaava substanssi, ja että heidän esi-isänsä tunsivat lämmön muuttumisen koneelliseksi voimaksi, vieläpä että he olivat päässeet perille sekä jokaisen henkisen että jokaisen kosmillisen ilmiön Noumenonista.

Todella se nuori brahmiini, joka Intian yliopistoissa ja kollegioissa suorittaa tutkintoja suurimmalla kunnialla; joka lähtee ulos elämään M. A:na tai LL. B:nä, pitkä sarja isoja kirjaimia A:sta Ö:hön nimensä perässä [1]) ja halveksien kansansa jumalia mitä enemmän hän on saanut arvonimiä opinnoistaan fyysillisessä tieteessä; hän voisi vain tieteensä valossa ja silmälläpitäen fyysillisten voimain vuorovaikutusta lukea muutamia kohtia maansa *Puraanoista*, jos hän tahtoisi tuta, kuinka paljon enemmän hänen esi-isänsä tiesivät kuin hän koskaan tulee tietämään — jollei näet hän tule salatieteilijäksi. Katsokoon hän esim. allegoriaa Puruuravoista ja taivaallisesta Gandharvasta, [2]) joka edellämainituille antoi astian täynnä taivaallista tulta. Siitä tavasta, millä entiseen aikaan saavutettiin tulta hankaamalla, on *Veedoissa* tieteellinen selvitys ja se on täynnä merkitystä sille, joka osaa lukea rivien välistä. Treetaagni (tulien pyhä kolmikko), joka on saavutettu hankaamalla Ashvattha-puusta (Viisauden ja Tiedon Boo-

---

[1]) Englantilaisten on tapana merkitä kaikenlaisia arvo-asteita ja kunniasijoja isoilla kirjaimilla nimensä jälessä. Niinpä M. A. vastaa filosofian tohtoria, LL. B. lakitieteen kandidatia, j. n. e. Suom.

[2]) *Veedojen* Gandharva on se jumala, joka tuntee ja paljastaa taivaan salaisuudet ja jumalalliset totuudet kuolevaisille. Kosmillisesti Gandharvat ovat aurinko-tulen joukkovoimat ja niistä muodostuu auringon kyvyt; psyykillisesti ne ovat se Järki, joka asuu Sushumnaassa, aurinkosäteessä, korkeimmassa seitsemästä säteestä; mystillisesti Soomassa, s. o. kuussa eli kuu-kasvissa ja siitä tehdyssä juomassa asuva salainen voima; fyysillisesti ne ovat *ilmiölliset* ja henkisesti *noumenolliset* syyt Ääneen ja „Luonnon Sointuun“. Sentähden niitä kutsutaan 6,333:ksi taivaallisiksi laulajoiksi ja Indra Lookan soittajiksi, jotka jo luvultaankin olennoivat luonnon lukemattomia erilaisia ääniä sekä ylhäällä että alhaalla. Myöhemmissä allegorioissa sanotaan niillä olleen mystillisen voiman naisten yli ja rakastaneen näitä. Esoterinen merkitys on ilmeinen. Ne ovat yhtenä muotona, ellei itse alkumuotona, Enokin enkeleistä, „Jumalan pojista“, jotka näkivät ihmisten tyttäret kauniiksi (I Moos. 6: 2) ja naivat heitä, opettaen maan tyttärille taivaan salaisuuksia.

puusta) saatuja kalikoita, „yhtä monen sormenleveyden pituisia kuin Gaajatriissa[1]) on tavuja“ — tämä Treetaagni sisältää varmasti salaisen merkityksen tai muuten *Veedojen* ja *Puraanoiden* tekijät eivät olleet pyhiä kirjottajia vaan pettureita. Että sillä on tällainen merkitys, sen todistavat hindulaiset salatieteilijät ja he yksin kykenevät tieteelle paljastamaan, miksi ja miten tulen, joka oli alkuperäisesti yksi, teki kolminkertaiseksi (*treetaa:*ksi) meidän nykyisessä Manvantarassamme Ilaan (Vaatshin) poika, joka Ilaa oli ensimäinen nainen vedenpaisumuksen jälkeen, Vaivasvata Manun puoliso ja tytär. Tämä allegoria on hyvin merkitsevä, luettakoon ja tutkittakoon sitä mistä *Puraanasta* tahansa.

[1]) Yksi brahmalaisten kaikkein pyhimpiä „luottehia“, mikä kohdistettiin Auringolle sen noustessa ja laskiessa. Suom.

VI Luku.

Erään tiedemiehen tekemä hyökkäys tieteellistä voimateoriaa vastaan.

Meidän täytyy nyt toistaa useiden englantilaisten tiedemiesten viisaita sanoja, jotka tukevat meidän aatteitamme. Vaikka muutamat harvat „periaatteen vuoksi“ tuomitsevat heidät pannaan, niin vaieten monet heitä kannattavat. Että yksi niistä julistaa miltei salatieteellisiä oppeja — muutamissa suhteissa samoja kuin meidän oppimme „Foohatista ja hänen seitsemästä pojastaan“, *Veedojen* salaperäisestä Gandharvasta ja usein aivan suoraan tunnustaen nämä — sen on huomaava jokainen salatieteilijä ja moni tavallinenkin lukija.

Jos lukijat tahtovat avata *Popular Science Review*:n V nidoksen, [1]) löytävät he sieltä kirjotuksen „aurinko-voima ja maa-voima“, kirj. t:ri B. W. Richardson, F. R. S., jossa luetaan seuraavaa:

Tällä hetkellä, kun taas tulee kaikkivoittavaksi aatteeksi se teoria, että paljas liikunto on kaikkien erilaisten voimien alkusyy, lienee miltei vääräoppisuutta jälleen alottaa sitä kiistaa, mikä jonkun aikaa näyttää asiallisesti olleen päättyneenä yleisellä suostumuksella. Mutta minä rohkenen ottaa sen vastuun päälleni ja tahdon senvuoksi mainita tarkallensa, mitä mielipiteitä aurinkovoimasta oli sillä kuolemattomalla vääräoppisella, jonka nimen olen lukijoilleni kuiskannut (Samuel Metcalfe). Lähtien siitä päätelmästä, josta miltei kaikki tutkijat ovat yhtä mieltä, että luonnossa on kaksi tekijää — aine, joka on painollinen, näkyväinen ja kouraantuntuva, ja jokin, mikä on painoton, näkymätön ja havaittavissa ainoastaan aineeseen tekemän vaikutuksensa johdosta — lähtien siitä Metcalfe väittää, että se painoton ja toimiva tekijä, jota hän kutsuu nimeltä „caloric“ („lämmönaihe“), *ei ole pelkkä liikuntotapa* eikä värähtely painollisen aineen osasissa vaan *on itse aineellinen substanssi, joka vuotaa auringosta* läpi avaruuden, [2]) täyttäen

---

[1]) P. 329—334.

[2]) Ei ainoastaan „läpi avaruuden“ vaan täyttäen joka pisteen meidän aurinkokunnassamme, sillä se on niin sanoaksemme eetterin fyysillinen olosija, sen „päärme“ (verho) meidän tasollamme; eetteri taas palvelee muita kosmillisia ja maisia tarkotuksia paitsi että se on valon kulettamisen väline. Se on kabbalistien „astralivalo“ eli „astralifluidumi“ ja Aurinko-Vishnun seitsemän sädettä.

tyhjän sijan kiinteitten kappaleitten osasten välillä ja tuntuen aistimukselle lämmön ominaisuutena. Caloric'in eli aurinko-voiman luontoa hän puolustaa seuraavilla perusteilla:

(1) Että se voidaan lisätä muihin kappaleisiin ja ottaa niistä pois ja sitä voidaan mitata matematisen tarkasti.

(2) Että se lisää kappaleitten tilavuuden, ja että ne taas vähentyvät kooltaan sen poistuessa.

(3) Että se muuttaa kaikkien muiden kappaleitten muodot, ominaisuudet ja olotilat.

(4) Että *se kulkee säteilemällä läpi täydellisimmän tyhjyyden,* [1]) mikä voidaan muodostaa, ja saa ilmatyhjään paikkaan asetetussa lämpömittarissa aikaan samat vaikutukset kuin ilmakehässä.

(5) Että se panee liikkeelle hillittömän ankaria mekanisia ja kemiallisia voimia, kuten tulivuorissa ja ruudin sekä muitten räjähdysaineitten pamahduksessa.

(6) Että se aistittavalla tavalla vaikuttaa hermostoomme, aiheuttaen tuntuvaa tuskaa; ja milloin se tulee liian suureksi, kudosten vahingoittumisen.

Värähtelyteoriaa vastaan Metcalfe vielä vetää esiin senkin, että jos caloric olisi *paljas ominaisuus,* ei se voisi lisätä muiden aineiden tilavuutta; tämän vuoksi täytyy sillä itsellään olla tilavuutta, sen täytyy täyttää jokin ala ja niinmuodoin olla aineellinen tekijä. Jos caloric olisi ainoastaan *tulos värähdysliikunnosta* painollisen aineen osasissa, *ei se voisi säteillä ulos kuumista kappaleista* poistamatta samalla värähteleviä osasia, mutta se tosiasia on varma, että lämpö voi säteillä painollisista ainesubstansseista niiden kadottamatta painoaan . . . Tätä mieltä oli Metcalfe caloricin eli aurinko-voiman aineperäisyydestä; hänen järkeensä oli lujasti vakaantunut se käsitys, että „luonnossa on kaikki kokoonpantu kahdenlaisesta aineesta, joista toinen on olennaisesti toimiva ja eetterinen, toinen passivinen ja liikkumaton“. [2]) Ja näihin mietteisiin Metcalfe perusti sen otaksumansa, että aurinkovoima, caloric eli „lämpöaine“ on itsetoimiva tekijä. Omiin osasiinsa nähden, hän arvelee, sillä on repulsionivoima; kaiken painollisen aineen osasiin nähden sillä on affiniteti-voima; se vetää puoleensa painollisen aineen osasia sillä voimamäärällä, joka on kääntäin verrannollinen etäisyyksien neliöön. Se toimii siis näin painoisen aiueen *kautta.* Jos kaikkiallinen avaruus olisi täynnä yksistään caloric'ia eli aurinkovoimaa (eikä mitään painoista ainetta), niin tuo caloric olisi toimetonna ja muodostaisi rannattoman valtameren voimatonta ja uinuvaa eetteriä, koska sillä ei silloin olisi mitään, johon vaikuttaa. Painoisella aineella taas, joka itsessään on toimeton, on „määrättyjä ominaisuuksia, joilla se määräilee ja järjestää caloricin toimintaa, ja kumpaistakin johtavat muuttumattomat lait, joiden alkuperä on kummankin keskinäisissä suhteissa ja erikoisominaisuuksissa.“

Ja hän esittää lain, jonka hän uskoo ehdottomaksi, ja joka näin on lausuttu:

„Caloric vetämällä puoleensa painoista ainetta, yhdistää ja pitää koossa kaikki kappaleet; mutta omaa itseänsä työntämällä luotaan se erottaa ja laajentaa kaikki kappaleet“.

---

[1]) Mitenkä silloin tarvittaisiin eetteriaaltoja valon, lämmön j. n. e. kulettamiseksi, jos *tämä* substanssi saattaa kulkea tyhjyyden läpi?

[2]) Ja kuinka voisikaan olla toisin? Karkea painava aine on Materian eli Substanssin ruumis, kuori; se on naisellinen, passivinen prinsippi; tuo Foohatin voima on taas toinen prinsippi, Praana — miehinen ja toimiva. Meidän maapallollamme tämä substanssi on seitsenkertaisen elementin — maan — toinen prinsippi: ilmakehässä se on ilman, joka on Kosmoksen karkein ruumis; auringossa se on auringonruumis ja sen seitsemän säteen ruumis; tähti-avaruudessa se vastaa jotakin muuta prinsippiä j. n. e. Kokonaisuus yksin on samanluontoista Ykseyttä, mutta osat ovat kaikki erilaistumia.

Tämähän on miltei salatieteellinen kohesionin selvitys. T:ri Richardson jatkaa:

Kuten jo olen sanonut, *nykyinen oppinut maailma on taipuisa nojautumaan siihen otaksumaan . . . että lämpö on liikuntoa* eli, kuten ehkä paremmin voitaisiin lausua, erikoinen liikuntovoima eli -muoto. [1])

Mutta tämä otaksuma, kuinka suosittu se onkin, ei olisi niin vain hyväksyttävä syrjäyttämällä ne yksinkertaisemmat käsitykset, jotka perustuvat aurinkovoiman aineperäisyyteen ja sen vaikutukseen ainetilojen muovailemisessa. *Me emme vielä tiedä niin paljon, että olisi syytä olla dogmatisia.* [2])

Eikä Metcalfen otaksuma aurinkovoimasta ja maavoimasta ole ainoastaan yksinkertainen vaan se on hyvin mukaansatempaava . . . Täällä maailmassa on kaksi ainesta, toinen on painoinen aine . . . Toinen taas on kaikkiläpäisevä eetteri, aurinkotuli. Se on *painoton, muodoton, väritön ja kiinteyttä vailla; se on äärettömiin asti jaollista ainetta* [3]) ja sen osaset työntävät luotaan toisiaan; se on niin harvaa ja ohutta, ettei meillä ole muuta sanaa kuin „eetteri" sen nimittämiseksi. Se läpäisee ja täyttää avaruuden mutta yksin ollessaan sekin on uinuva — kuollut. [4]) Me panemme yhteen nämä kaksi laatua, toimettoman aineen ja itseään-työntävän eetterin (?) ja siten kuollut (?) painoinen aine saa elämän. *(Painoinen aine saattaa olla toimeton, mutta ei koskaan ole kuollut — tämä on salatieteellinen laki)* . . . Painoisen aineen osasten väliin tunkeutuu eetteri *(eetterin toinen prinsippi)* ja näin läpäistessään aineen se yhdistyy painoisiin osasiin ja pitää ne koossa, yhdistää ne yhteysliittoon; ne sulautuvat eetteriin.

Tämä kiinteän painavan aineen leviäminen eetteriin koskee, edessämme olevan teorian mukaan, kaikkea, mikä tällä hetkellä on olemassa. Eetteri on kaikkiläpäisevä. Itse ihmisruumis on eetterillä *(pikemmin astralivalolla)* kyllästetty; eetteri pitää sen pienimmät osaset koossa; kasvi on samassa tilassa; kiintein maankamara, kallio, timantti, kristalli, metalli, kaikki ovat nekin siinä tilassa. Mutta erilaiset laadut painavaa ainetta kykenevät eri määrässä ottamaan vastaan aurinkovoimaa ja siinä syy, miksi aine on niin monenlaatuista ja niin muuttuvaista; kiinteätä, neste- ja kaasumaista. Kiinteät kappaleet ovat vetäneet itseensä caloricia niin paljon enemmän kuin nestemäinen aines ja siitä johtuu niiden luja *kohesioni.* Kun pisara sulavaa sinkkiä valetaan kiinteälle sinkkilevylle, tulee sula sinkki yhtä kiinteäksi, koska sulasta sinkistä caloric virtaa kiinteään ja lämmön tasottuessa yhtäläisesti ne osaset, jotka ennen olivat irrallaan eli nestemäisessä tilassa, sitoutuvat lujemmin toisiinsa . . . Metcalfe itse ajatellen yllämainittuja ilmiöitä ja

---

[1]) Eli toistuminen ja ääneen nähden heijastus *meidän tasollamme* siitä, mikä on tuon substanssin alinomainen liikunto korkeammilla tasoilla. Meidän maailmamme ja aistimemme ovat yhtämittaisesti Maajaan, harhan uhreja.

[2]) Rehellinen tunnustus tosiaankin!

[3]) Kuitenkaan se ei ole eetteri vaan ainoastaan yksi eetterin prinsipeistä, ja eetteri itse on yksi Aakaashan prinsipeistä.

[4]) Ja näin Praana (Dshiiva) läpäisee koko ihmisen elävän ruumiin; mutta yksin ollen, ollei sillä olisi mitään atomia, johon vaikuttaa, olisi se uinuvaa — kuollutta; s. o. olisi Lajassa, eli kuten Mr. Crookes sanoo „protyliin lukittu". Vasta Foohatin vaikutus johonkin kokoonpantuun tai vaikkapa yksinkertaiseen kappaleeseen aikaansaa elämän. Kun kappale kuolee, siirtyy se samaan polariteti-laatuun missä sen miehinen energia on, ja työntää senvuoksi luotaan toimivaa tekijää, joka silloin kadottaa käsistään kokonaisuuden („sielun" — Suom.) ja tarttuu osasiin eli molekyleihin; tätä viimemainittua toimintaa kutsutaan kemialliseksi. Vishnu, Säilyttäjä, muuttuu Rudra-Shivaksi, Hävittäjäksi — joka muutos on tieteelle nähtävästi tuntematon.

selittäen niitä sen yhtenäisen toimintaprinsipin avulla, josta jo olemme puhuneet, kokoo yhteen todistuksensa hyvin selvillä sanoilla, puhuen erilaisten kappaleitten kiinteydestä. „Kovuus ja pehmeys“, hän sanoo, „kiinteys ja nestemäisyys eivät ole kappalten olennaisia tiloja vaan riippuvat siitä, kuinka paljon niiden kokoonpanossa on suhteellisesti eetteriä ja painavaa ainetta. Kaikkein haihtuvinkin kaasu voidaan saattaa nestemäiseen muotoon lämmön poistamisella ja taas muuttaa lujaksi ja kiinteäksi, jolloin osaset riippuvat kiinni toisissaan sillä voimalla, mikä on suhteellinen niiden lisääntyneeseen lämmön vetoisuuteen. Toiselta puolen jos lisätään tarpeeksi paljon tätä samaa prinsippiä jäykimpiin metalleihin, vähenee niiden vetovoima siihen, niiden laajentuessa aina kaasumaiseen tilaan ja niiden kohesioni häviää.“

Toistettuaan näin pitkälti suuren „vääräoppisen“ eriäviä mielipiteitä — jotka mielipiteet ainoastaan kaipaavat pieniä sanontatapojen muutoksia siellä täällä, ollakseen aivan oikeita — t:ri Richardson, joka kieltämättä on itsenäinen ja vapaa ajattelija, ryhtyy tekemään yhteenvedon näistä käsityksistään ja jatkaa:

En tule pitemmälti viipymään aurinkovoiman ja maavoiman yhtenäisyydessä, joka sisältyy tähän teoriaan. Mutta voin lisätä, että siitä hypoteesista, — jonka mukaan pelkkä liikunto on voimaa, ja kyky on olemassa ilman aineperustaa — voidaan tehdä seuraavat johtopäätökset, jotka ovat mahdollisimman lähellä totuutta tässä mitä monimutkaisimmassa ja syvimmässä kysymyksessä:

(a) Avaruus, tuo tähtien ja planettojen välinen, aineisiin ja elimistöihin sisältyvä, ei ole tyhjää vaan on täynnä hienoa fluidumia eli kaasua, jota me paremman sanan puutteessa [1]) vieläkin voimme kutsua, kuten muinaisaikalaiset kutsuivat, nimeltä Aith-ur — aurinkotuli — Eetteri. Tämä fluidumi, joka kokoonpanoltaan on muuttumaton ja on häviämätön, näkymätön [2]) läpäisee ehdottomasti kaiken *(painavan)* aineen. [3]) Sekä virtaavan puron pohjalla oleva kivonen, että puu, joka kumartuu puron yli, ja ihminen, joka siihen katsahtaa, sanalla sanoen kaikki tällä planetalla oleva on kyllästetty eetterillä eri määrässä: kivi vähemmän kuin puu; puu vähemmän kuin ihminen. Maailma on rakennettu eetterisestä fluidumista ja liikkuu eetterisessä meressä.

(b) Eetteri, mikä sen luonto lieneekin, on tullut auringosta ja auringoista: [4]) auringot ovat sen synnyttäjiä, sen varastohuoneita, sen jakajia. [5])

---

[1]) Niin kyllä, jolleivät kabbalistien salatieteelliset nimitykset saa tulla kysymykseen.

[2]) „Muuttumaton“ ainoastaan Manvantarojen aikana, jonka jälkeen se taas sulautuu Muulaprakritiin yhdeksi; „näkymätön“ ainiaan omassa olemuksessaan, mutta nykyaikaisille kabbalisteillekin „näkyvä“ väräilevissä heijastumissaan, joita he kutsuvat astralivaloksi. Kuitenkin siinä liikkuu tietoisia korkeita Olentoja samaan aineeseen verhoutuneina.

[3]) On lisättävä sana „painavan“ erottaaksemme sen siitä eetteristä, joka vielä on ainetta vaikkapa vain sen perusta.

[4]) Salaiset tieteet kääntävät tämän määritelmän toiseenpäin, sanoen, että aurinko ja kaikki auringot lähtevät siitä, ne kun Manvantaran koittaessa vuotavat ulos Keskusauringosta.

[5]) Tässä kohdassa me hyvin jyrkästi pyydämme saada olla eri mieltä kuin oppinut tohtorimme. Muistakaamme, että tämä eetteri — tarkotettakoon sillä sanalla Aakaashaa tai sen alempaa prinsippiä, eetteriä — on seitsenäinen. Aakaasha on allegorian Aditi ja Maarttaandan, auringon, äiti, sekä Deevamaatri, „jumalien äiti.“ Aurinkokunnassa aurinko on hänen Buddhinsa ja Vaahanansa eli „Kulettajansa“, niinollen kuudes prinsippi; Kosmoksessa kaikki auringot ovat Aakaashan Kaama Ruupoja ja niin meidänkin aurinkomme. Ainoastaan kun Suurjaa, aurinkoa, pidetään yksilöllisenä olentona omassa valtakunnassaan, on se Aineen suuren ruumiin seitsemäs prinsippi.

(c) Ilman eetteriä ei voisi olla mitään liikettä; ilman eetteriä eivät näet painavan aineen osaset saattaisi liukua toistensa ohi; ilman sitä ei voisi olla mitään, joka sysäisi ja kiihottaisi nuo osaset toimintaan.

(d) Eetteri määrää kappaleitten kokoonpanon. Jollei olisi eetteriä, ei substanssin olotilassa voisi olla mitään muutosta; vesi esim. voisi olla olemassa ainoastaan niin kiinteänä ja hajoamattomana kappaleena, että tuskin voimme sitä ajatellakaan. Se ei voisi edes olla jäätä, ei nestettä, ei höyryä, ilman eetteriä.

(e) Eetteri yhdistää auringon planettoihin ja toisen planetan toiseen planettaan, ihmisen planettaan, ihmisen ihmiseen. Ilman eetteriä ei voisi olla mitään yhteyden siltaa Maailmanavaruudessa, ei mitään valoa, ei lämpöä eikä liikunnon ilmiötä.

Näin huomaamme, että eetteri ja kimmoisat atomit ovat otaksutussa koneellisessa maailmankäsityksessä Kosmoksen henki ja sielu. Ja tämä teoria — esitettäköön se millä tavalla ja millä verholla tahansa — jättää ainakin avonaisemmat näköalat tiedemiesten spekulatsioneille kuin on uudenaikaisen materialismin [1]) rajotettu ala, johon suuri enemmistö on suletttu. Hyväksyttäköön joko atomit, eetteri tai kumpikin — niin nykyaikainen ajattelu ei pääse ulos muinaisaikaisen ajattelun piiristä; ja viimemainittu oli kauttaaltaan täynnä vanhaa salatiedettä. Aaltoilu- tai pikkuosien teoria — kaikki on samaa. Se on vain aprikoimista olioitten näköpinnalta mutta ei sen tiedon kannalta, joka on perillä syyn ja syitten sisäisestä luonnosta. Kun nykyaikainen tiede on kuulijakunnalleen paljastanut Bunsenin ja Kirchoffin viimeiset saavutukset; kun se on esittänyt seitsemän väriä, päävärit valon säteessä, joka on hajotettu määrättyyn järjestykseen verholle, ja on selittänyt valo-aaltojen keskinäiset pituussuhteet, mitä se sillä on todistanut? Se on antanut näytteen tarkkuudestaan matematisella tavalla mitata valo-aallonkin pituutta — „joka vaihtelee noin seitsemästäsadasta kuudestakymmenestä miljonasosasta millimetriä spektrin punaisessa päässä aina kolmeensataan yhdeksäänkymmeneenkolmeen miljonasosaan millimetriä sinipunaisessa päässä“. Mutta kun laskujen tarkkuus valo-aallon *vaikutuksiin* nähden on todistettu, on tiede pakotettu myöntämään, että se *luulee* „voiman“, joka on otaksuttu syy, saavan aikaan „käsittämättömän pieniä aaltoiluja“ jossakin välineessä — „jota yleisesti pidetään samana kuin eetteristä välitilaa“ [2]) — ja että se välittäjäkin vielä on ainoastaan — „otaksuttu tekijä“.

---

[1]) Oikeammin kutsukaamme sitä agnostisismiksi. Karkea mutta avomielinen materialismi on rehellisempi kuin meidän päiviemme Janus-päinen agnostisismi. Länsimainen n. k. „monismi“ on uudenaikaisen filosofian kaksinaamainen Pecksniff, joka kääntää farisealaiset kasvonsa sielutieteeseen ja idealismiin mutta luonnolliset kasvonsa materialismiin, pullistaen vielä poskiansa roomalaisen augurin lailla. Tällaiset monistit ovat pahempia kuin materialistit, koska kummatkin kyllä katselevat maailmaa ja sielullis-henkistä ihmistä samalta kielteiseltä näkökannalta, mutta materialistit ainakaan eivät esitä asiaansa niin miellyttävässä muodossa kuin Tyndallin tai Huxleyn kaltaiset skeptikot. Herbert Spencer, Bain ja Lewes ovat paljon vaarallisempia yleismaailmallisille totuuksille kuin Büchner.

[2]) *Geology*, kirj. professori A. Winchell.

Auguste Comten epäusko, mitä tulee siihen mahdollisuuteen, että koskaan voitaisiin saada tietää auringon kemiallinen kokoonpano, ei ole kolmeakymmentä vuotta myöhemmin Kirchoffin keksintöjen kautta tullut kumotuksi, vaikka niin on sanottu. Spektroskoppi on auttanut meitä näkemään että ne elementit, joita nykyaikainen kemisti niin hyvin tuntee, löytyvät hyvin mahdollisesti auringon ulkopuolisissa „verhoissa" — *mutta ei auringossa itsessään.* Ja kun tutkijat ovat pitäneet noita „verhoja", auringon kosmillista pukua, itse aurinkona, ovat he selittäneet sen valoisuuden johtuvan palamisesta ja tulesta, ja erehtyneet pitämään tuon valonlähteen elollisprinsippiä pelkästään aineellisena, kutsuen sitä „väripalloksi" (chromosphere). [1]) Tieteellämme on toistaiseksi tarjottavana vain otaksumia ja teorioja, eikä suinkaan — *lakeja.*

[1]) Katso *Five years of Theosophy*, pp. 245—262, artikkeleita „kieltävätkö adeptit tähtiusva-teorian?" ja „onko aurinko vain jäähtyvää massaa?" — jotka sisältävät salatieteen opin asiasta.

VII Luku.

Elämä, voima tai paino.

Painottomat fluidumit ovat eläneet aikansa; mekanillisista voimista puhutaan yhä vähemmän; tiede on saanut uuden ulkonäön vuosisadan viimeisellä neljänneksellä, mutta painovoima on yhä jäänyt jälelle uusien ajatusvirtojen voimasta, vaikka vanhat jo miltei olivat sen lopettaneet. Painovoima saattaa hyvinkin soveltua tieteellisiin hypoteseihin, mutta kysymys on, vastaako se yhtä hyvin totuutta ja esittääkö se luonnon oikeata asiaintilaa. Vetovoima sinänsä ei riitä selittämään planettojen liikuntoa; kuinka se sitten on voivinaan selittää kierrosliikettä avaruuden äärettömyyksissä? Vetovoima yksin ei milloinkaan tule täyttämään kaikkia aukkoja, jollei tunnusteta kullekin tähtikappaleelle erityistä liikkeellepanovoimaa, ja jollei näytetä toteen, että kunkin planetan kiertokulku sivukiertolaisineen johtuu jostakin muusta syystä vetovoiman ohella. Ja silloinkin, sanoo muuan tähteintutkija, [1]) tieteen tehtäväksi jää nimittää tuo syy.

Salatiede on antanut sille nimen jo aikoja sitten ja niin ovat tehneet kaikki muinaiset filosofit, mutta ovathan kaikki nuo uskot nyt julistetut kuluneiksi ennakkoluuloiksi. Maailman ulkopuolelle sijotettu jumala on tappanut kaiken mahdollisuuden uskoa maailman sisällä vaikuttaviin älyisiin voimiin. Mutta kuka tai mikä sitten on se, joka tuolle liikunnolle antaa alkusysäyksen? Francoeur sanoo: [2])

Kun olemme oppineet tuntemaan sen syyn, *yleisen ja erikoisen,* joka työntää ulospäin, niin olemme valmiit yhdistämään sen siihen, joka vetää puoleensa.

Ja toisaalla:

Vetovoima taivaankappaleitten välillä ei ole ainoastaan repulsionia: aurinko niitä lakkaamatta ajaa eteenpäin, sillä muuten niiden liikunto pysähtyisi.

---

1) *Philosophie Naturelle,* art. 142.

2) *Astronomie,* p. 342.

Jos koskaan hyväksytään tämä teoria, että aurinkovoima on kaiken maanpäällisen elämän ja kaiken taivaalla tapahtuvan liikunnon alkusyy, ja jos tuo toinen paljon rohkeampi Herschellin otaksuma, että auringossa olisi eräänlaatuisia elimistöjä, hyväksytään edes ehdollisena hypoteesina, niin meidän oppimme saavat vahvistusta ja näkyy, että esoterinen allegoria on käynyt tieteen edellä varmaan miljonia vuosia, sillä muinaiset opit käyvät juuri tuohon mainittuun suuntaan. Maarttaanda, aurinko, vartioi ja uhkailee seitsemää veljeänsä, planettoja, jättämättä keskusasemaansa, mihin äitinsä, Aditi on hänet karkottanut. Kommentario [1]) sanoo:

Hän ajaa niitä takaa, kääntyen hitaasti itsensä ympäri . . . hän seuraa kaukaa sitä suuntaa, jossa hänen veljensä liikkuvat huoneitansa piirittävällä tiellä — eli radallaan.

Auringon fluidumit eli ulosvalumat ne aikaansaavat kaiken liikunnon ja herättävät kaiken elämän aurinkokunnassa. Se on työntö- ja vetovoima, mutta ei siten kuin nykyaikainen fysikka sen käsittää, eikä painolain mukaisesti vaan *manvantarisen liikunnon* mukaisesti, joka on määrätty varhaisimman Sandhjaan alusta, aurinkokunnan jälleenrakentamisen ja korkeamman uusiutumisen aamunkoitteesta asti. Nämä lait ovat muuttumattomat, mutta kaikkien kappaleittten liikuntoa — joka liikunto on erilainen ja muuttuu kussakin vähemmässä Kalpassa — ohjaavat Liikuttajat, Maailmansielun sisällä toimivat Järkivoimat. Olemmeko niin väärässä, jos kaikkeen tähän uskomme? Silloinpa tässä on muuan suuri uudenaikainen tiedemies, joka puhuessaan elollissähköstä käyttää sanantapaa, mikä on paljon lähempänä salatiedettä kuin materialistista ajattelua. Käännämme epäuskoisen lukijan huomiota erään Robert Huntin F. R. S. [2]) kirjottamaan artikkeliin nimeltä „auringonlämmön lähde". [3]) Puhuessaan auringon loistavasta kehästä ja sen „merkillisestä kokkaremaisesta ulkonäöstä" sanoo hän:

Arago ehdotti, että tätä verhoa kutsuttaisiin „fotosfääriksi", s. o. „valopalloksi", joka nimi nykyään on yleisesti omaksuttu. Vanhempi Herschell vertasi tämän fotosfäärin pintakerrosta „helmiemon" pintaan . . . Se muistuttaa merta tyynenä kesäpäivänä, kun pieni tuulenviuhka panee vedenkalvon väreilemään . . . Mr. Nasmyth on keksinyt paljon merkillisemmän asianlaidan kuin kukaan tätä ennen on aavistanutkaan . . . kummia linssinmuotoisia kappaleita . . . raidanlehtien näköisiä . . . erikokoisia eikä missään järjestyksessä . . . risteilee toistensa yli kaikkiin suuntiin . . . säännöttömillä liikkeillä . . . Niiden näkee lähenevän toisiaan ja poistuvan ja joskus asettuvan uusiin kulmikkaisiin asentoihin, niin että niitä on näöltään verrattu tiheään kalaparveen, jota ne muistuttavatkin ulkomuodoltaan . . . Näiden kappaleitten suunnaton koko antaa käsityksen niistä mahtavista suuruussuhteista, jotka vallitsevat auringossa tapahtuvissa fyysillisissä(?) ilmiöissä. Ne eivät voi olla vähemmän kuin 1000 engl. peninkulmaa pitkiä ja 200—300 penink. leveitä.

[1]) Kommentario IV Runoon, aikaisemmin siv. 125.
[2]) Englannin Kuninkaallisen Seuran Jäsen. Suom.
[3]) *Popular Science Review*, Vol. IV, p. 148.

Kaikkein otaksuttavin arvelu, mikä on lausuttu näistä lehti- eli linssimäisistä esineistä, on se, että fotosfääri [1]) on ääretön joukko kaasumaista ainetta (minkähänlaatuista „ainetta"?) . . . kiihkeimmän (näennäisen) hohtoisuuden tilassa, ja että ne ovat perspektivissä nähtyjä kuvia suunnattomista tulenliekeistä.

Auringon „liekit", jotka nähdään kaukoputkella, ovat heijastumia, sanoo salatiede. Mutta lukijamme ovatkin jo kuulleet, mitä salatieteellä on tästä sanottavana.

Mitä tahansa ne (nuo pitkulaiset liekit) lienevätkin, niin on selvää, että ne ovat auringon lämmön- ja valon lähimpänä lähteenä. Siinä on meillä ympäröivä kehys fotogenistä (valoasynnyttävää) ainetta, [2]) joka mahtavien voimien vaikutuksesta heilahtelee ja antaen liikuntonsa jatkua tähtiavaruuden eetteriseen välineeseen, saa aikaan lämpöä ja valoa kaukaisissa maailmoissa. Olemme sanoneet, että noita muotoja on verrattu jonkinlaisiin elimistöihin, ja Herschell sanoo: „Vaikka olisi liian uskaliasta sanoa, että nuo elimistöt ovat *osallisia elämästä* (miksei voisi niin sanoa?), [3]) niin kuitenkin, emmekö tiedä, että elollinen toiminta juuri kykenee kehittämään lämpöä, valoa ja sähköä." . . . Saattaako tässä hienossa ajatuksessa olla totuutta? Voisiko aurinkokuntamme keskuksessa sykähtelevä elonaine olla syynä kaikkeen siihen elämään, mikä maan pinnalla vilisee ja mikä epäilemättä on levinnyt muihinkin planettoihin, joiden mahtava hallitsija on sama aurinko?

Salatiede vastaa näihin kysymyksiin myöntävästi, ja tiede on myös jonakin päivänä huomaava tämän todeksi.

Edempänä Mr. Hunt kirjottaa:

Mutta koska me pidämme elämää = elonvoimaa — paljon korkeampana voimana kuin valoa, lämpöä tai sähköä ja kykenevänä niitä kaikkia ohjaamaan ja hallitsemaan (tämä on ehdottomasti salatieteellistä) . . . olemme todellakin taipuvaisia tyytyväisinä tervehtimään sitä arvelua, joka pitää fotosfääriä elollisvoiman alkulähteenä, ja otamme runollisella mielihyvällä vastaan sen hypoteesin, joka sanoo aurinkovoimienkin olevan elämää. [4])

Tässä on meillä tärkeä tieteellinen vahvistus eräälle perusopillemme — nim. että *a* aurinko on elinvoiman varastohuone, joka voima taas on sähkön Noumenon; ja *b* että sen salaperäisistä, mittaamattomista syvyyksistä lähtevät ne elonvirrat, jotka väreilevät kautta avaruuden ja läpi jokaisen maan päällä elävän olennon. Sillä kuulkaamme, mitä eräs toinen etevä fyysikko sanoo, joka tätä elonnestettämme kutsuu „hermo-eetteriksi". Muuttakaa vähäsen muutamia lauseita siitä artikkelista, josta nyt seuraa otteita, niin on siinä toinen puoleksi

---

[1]) Ja myöskin *keskusmassa,* kuten tullaan huomaamaan, eli pikemmin heijastuksen keskusta.

[2]) Tämä „aine" on aivan niinkuin peilissä näkyvä heijastus „fotogeni"-lampun palavasta sydämestä.

[3]) Katso *Five Years of Theosophy,* p. 258, jossa on vastaus tähän Herschellin aateskeluun.

[4]) *Ibid.* p. 156.

salatieteellinen esitys elonvoimasta. Siinä taaskin t:ri B. W. Richardson, F. R. S. tarjoo ajatuksiaan „hermo-eetteristä", kuten aikaisemmin „aurinkovoimasta" ja „maavoimasta":

Se aate, jonka meidän teoriamme tahtoo saattaa ilmi, on että sen kiinteän tai nestemäisen aineen, josta hermostomme ja yleensä kaikki ruumiimme elolliset osat ovat kokoonpantuja, molekylien välillä on olemassa hyvin hieno väliaines, höyry- eli kaasumainen, joka saattaa molekylit kykeneviksi liikkumaan ja solumaan toistensa ohitse, sekä alituisesti muuttamaan muotoaan; väliaines, jonka avulla ja kautta kaikki liikunto tapahtuu; jonka kautta yksi elin eli osa ruumiissa on yhteydessä muiden osien kanssa, ja jonka kautta ulkopuolinen elävä maailma on yhteydessä elävän ihmisen kanssa; väliaines, jonka läsnäolo antaa elonilmiöiden esiintyä, mutta jonka täydellinen poissaolo jättää ruumiin kuolleeksi.

Ja laskee koko aurinkokunnan vaipumaan Pralajaan — olisi tekijä voinut lisätä. Mutta lukekaamme edelleen:

Käytän sanaa „eetteri" sen yleisessä merkityksessä tarkottamaan hyvin hienoa höyry- eli kaasumaista ainesta. Käytän sitä lyhyesti sanoen niinkuin tähtitieteilijä puhuessaan avaruuden eetteristä, jolla hän tarkottaa hienoa mutta aineellista välittäjää . . . Kun puhun *hermo*-eetteristä, en tahdo sanoa, että eetteri ainoastaan hermoston rakenteessa löytyy. Uskon kyllä sen olevan erikoisosana hermoston kokoonpanossa, mutta kuten hermot kulkevat kaikkiin kudoksiin, jotka kykenevät liikkumaan ja tuntemaan, niin hermoeetterikin kulkee kaikkiin tällaisiin osiin. Ja koska hermo-eetteri minun näkökantani mukaan on suoranainen veren tuote, niin voimme sitä pitää ikäänkuin osana veren „ilmakehästä" . . . On hyvin vakuuttavia todistuksia olemassa siitä, että hermoaineen läpäisee joku kimmoinen väline, johon saattaa vaikuttaa pelkällä kosketuksella . . . Hermoston rakenteessa on kieltämättä todellinen hermofluidumi, kuten edeltäjämme opettivat. [1]) Tämän fluidumin tarkka kemiallinen [2]) kokoonpano ei ole vielä paljonkaan tunnettu; sen fyysillisiä ominaispiirteitä on vasta hyvin vähän tutkittu. Liikkuuko se virroissa, sitä emme tiedä, kiertääkö se ympäri, emme tiedä, muodostuuko se hermokeskuksissa ja kulkeeko se niistä hermosäikeisiin, vai syntyykö sitä kaikkialla, missä veri tulee hermojen kanssa tekemisiin, sitäkään emme tiedä. Me emme siis tarkoin tunne tämän fluidumin käytäntöä. Mieleeni johtuu kuitenkin, että todellinen hermoaineksen fluidumi ei itsestään riitä toimimaan sinä hienona välineenä, joka yhdistää ulkomaailman ihmisen ja eläimen sisäiseen maailmaan. Minä luulen — ja tämän muutoksen tahtoisin tehdä vanhempaan teoriaan — että täytyy olla elämiskautena joku toinen ainelaatu, joka höyry- eli kaasumaisessa tilassa ollen läpäisee koko elimistön, ympäröi verhoovana kehänä [3]) hermoston jokaisen molekylin ja on kaiken liikunnon väline, pitäen yllä yhteyttä hermokeskuksiin ja niistä taas ulospäin . . . Kun kerran on esitetty järkiperäisen selvästi, että elämän aikana *eläinruumiissa on hienosti jakautunutta kaasumaista ainesta*, joka täyttää joka osan — vieläpä on muutamiin osiin erikoisesti joukkoutuneena; ainesta, joka alinomaa uudistuu elollisen kemian avulla; ainesta, joka yhtä helposti haihtuu kuin hengitys, täytettyään tarkotuksensa — silloin tulee koko ajatuselämäämme leviämään aivan uutta valoa. [4])

---

[1]) Paracelsus esim., joka kutsui sitä nimeltä *Liquor Vitae* ja *Archaeus*. (Suom. „elämänneste" ja „hallitsija").

[2]) Paremminkin *alkemiallinen* „kokoonpano".

[3]) „Tämä elollisvoima . . . säteilee ihmisen ympärillä kuin valokehä", sanoo Paracelsus *Paragranum*-teoksessaan.

[4]) *Popular Science Review*, Vol. X, pp, 380—3.

Uutta valoa todella tulee valumaan muinais- ja keskiaikaisen salatieteen ja sen edustajien viisauteen. Sillä Paracelsus kirjotti samasta asiasta enemmän kuin kolmesataa vuotta sitten 16:lla vuosisadalla seuraavasti:

Koko mikrokosmos sisältyy mahdollisuutena Liquor Vitae'hen, hermofluidumiin . . . joka sisältää olentojen luonnon, ominaisuudet, ja koko olemuksen. [1])

Archaeus on ainesta, joka on yhtäläisesti jakautunut kaikkiin ihmisruumiin osiin . . . Spiritus Vitae saa alkunsa Spiritus Mundi'sta. Ollen jälkimäisen vuodatus se sisältää kaikkien kosmillisten tekijäin elementit ja on sentähden se syy, jonka kautta tähtien (s. o. kosmillisten voimien) vaikutus ihmisen näkymättömään ruumiiseen (hänen *elolliseen Linga Shariiraansa)* on selitettävissä. [2])

Jos Richardson olisi tutkinut kaikkia Paracelsuksen salaisia teoksia, ei hänen olisi niin usein tarvinnut tunnustaa „me emme tiedä", „meille ei ole tunnettua" j. n. e. Eikä hän olisi silloin kirjottanut seuraavaa lausetta, jossa hän peruuttaa parhaimmat osat itsenäisestä keksinnöstään.

Voidaan väittää, että tähän ajatussuuntaan sisältyy enemmän kuin vain teoria eetterin olemassaolosta . . . jonka arvellaan täyttävän avaruuden . . . Voidaan sanoa, että tämä kaikkiallinen eetteri läpäisee kaikki eläinruumisten elimistöt ikäänkuin ulkopuolelta ja jokaisen järjestelmän osana. Tämä katsantokanta olisi fyysillisesti todennettua *panteismia, jos se olisi tosi (! !)*. Mutta se ei voi olla tosi, koska se hävittäisi jokaisen erikoisen aistin yksilöllisyyden. [3])

Me emme voi tätä nähdä ja *tiedämme*, ettei niin ole laita. Panteismi *voi olla* „fyysillisesti todennettavissa". Sen tiesivät, näkivät ja tunsivat muinaisaikojen ihmiset. Panteismi näyttäytyy tähtitaivaitten laajuudessa, järvien ja valtamerten hengityksessä ja pienimmänkin ruohonkorren elonvärähdyksessä. Filosofia hylkää käsityksen yhdestä ainoasta *rajallisesta* ja *epätäydellisestä* Jumalasta maailmankaikkeudessa, sen ihmiskaltaisen olennon, jota yksijumalaiset kuvailevat kannattajilleen. Filosofia hylkää *filo-teo-sofian* nimessä sen eriskummaisen aatteen, että Ääretön, Ehdoton Jumaluus olisi tai pikemmin voisi olla missään suoranaisessa tai epäsuorassa suhteessa aineen rajallisiin ja harhanomaisiin kehitysuriin ja sentähden se ei voi kuvitella mitään maailmaa tuon Jumaluuden *ulkopuolella* tai että se Jumaluus puuttuisi pienimmästäkään elähytetyn tai elähyttämättömän aineen hitusesta. Tämä ei kuitenkaan merkitse, että jokainen pensas, puu tai kivi olisi jumala tai *eräs* jumala, vaan ainoastaan että jokainen hitunen Kosmoksen ilmenneestä ainehistosta kuuluu Jumalaan ja on Sen Periainetta, kuinka alas se lieneekin vaipunut aikakautisessa kierroskulussaan läpi alati-syntyvien ikui-

---

[1]) *De Generatione Hominis.*

[2]) *De Viribus Membrorum.* Katso *Life of Paracelsus,* kirj. Franz Hartmann, M. D., F. T. S.

[3]) P. 384.

suuksien; ja myöskin että jokainen tuollainen hitunen yksilöllisesti ja Kosmos kokonaisuutena katsottuna on yksi olemuspuoli ja muistutus kaikkiallisesta Ainoasta Sielusta — jota filosofia ei tahdo Jumalaksi kutsua, jottei se rajottaisi tuota ikuista ja aina läsnäolevaa Juurta ja Ydinolemusta.

Miksi joko avaruuden eetteri tai „hermo-eetteri" „hävittäisi jokaisen aistin yksilöllisyyden", tuntuu käsittämättömältä sille, joka on tutustunut tuon „hermo-eetterin" todelliseen luonteeseen sen sanskritilaisen tai pikemmin esoterisen ja kabbalistisen nimen muodossa. Tri Richardson myöntää, että:

Jollemme yksilökohtaisesti saisi aikaan yhteydenvälitystä itsemme ja ulkomaailman välillä vaan jos se saataisiin aikaan ikäänkuin ulkopuolelta ja ainoastaan yhden värähtelylaadun mukaisesti, niin tarvittaisiin vähemmän aistimia kuin mitä meillä on. Ottaaksemme vain kaksi esimerkkiä — valo-eetteri ei sovellu ääntä varten ja kuitenkin me kuulemme samoin kuin näemme. Toiselta puolen ilma, äänenliikunnon välittäjä, ei sovi välittäjäksi valolle, ja kuitenkin me näemme ja kuulemme.

Tämä ei ole oikein sanottu. Se luulo, että panteismi „ei voi olla tosi, koska se hävittäisi jokaisen erikoisen aistin yksilöllisyyden", osottaa, että kaikki oppineen tohtorin johtopäätökset perustuvat uudenaikaisiin fyysillisiin teorioihin, vaikka hän tahtoisikin niitä hieman uudistaa. Mutta hän tulee huomaamaan tämän tehtävän mahdottomaksi, jollei hän tunnusta olevan henkisiä aistimia, jotka vähitellen tulevat astumaan fyysillisten aistimien sijalle näiden surkastuessa. „Me näemme ja kuulemme" (tietysti tri Richardsonin ajatuksissa) niiden selitysten mukaisesti, joita materialistinen tiede antaa näön ja kuulon aisteista, samalla kuin se edellyttää, ettemme voi muulla tavoin nähdä ja kuulla. Salatieteilijät ja mystikot tietävät sen paremmin. Veedalaiset arjalaiset olivat paremmin perehtyneet äänen ja värin mysterioihin fyysillisellä tasolla kuin meidän fysiologimme ovat, mutta he olivat sitäpaitsi päässeet selville kummankin salaisuuksista sellaisilla tasoilla minne ei materialisti pääse. He tunsivat kaksi aistintensarjaa: henkiset ja aineelliset aistimet. Siinä ihmisessä, jolta puuttuu yksi tai useampi aistin, tulevat muut aistimet sitä paremmin kehittyneiksi; esim. sokea voi johonkin määrin korvata näön puutetta kosketuksen, kuulon j. n. e. aisteilla, ja kuuro voi ikäänkuin kuulla näön avulla, näkemällä *kuultavasti* ne sanat, jotka käyvät ulos puhujan kieleltä ja huulilta. Ja nämä tapaukset vielä kuuluvat aineen maailmaan. Fysiologia aivan ennakolta hylkää henkiset aistimet, jotka toimivat korkeammalla tajuntatasolla, koska se ei tunne Pyhää Tiedettä. Se rajottaa eetterin toiminnan värähtelemiseen ja erottaa sen ilmasta — vaikka ilma on ainoastaan erilaistunutta ja kokoonpantua eetteriä — sekä lukee eetterille vain sellaisia tehtäviä, jotka soveltuvat fysiologien erikoisteorioihin. Mutta *Upanishadien* opetuksissa, kun ne oikein ymmärretään, on enemmän todellista tiedettä, kuin orientalistit, jotka eivät niitä ensinkään käsitä, ovat valmiit tunnustamaan.

Seitsemän aistimen — seitsemän fyysillisellä ja seitsemän älyllisellä tasolla — sekä fyysillisiä että älyllisiä suhteita selitetään ja määritetään hyvin selvästi *Veedoissa* ja varsinkin *Anugiitaan Upanishadissa:*

Häviämätön ja häviäväinen — tällainen on Itsen kaksinkertainen ilmennys. Näistä häviämätön on olemassaoleva (Itsen todellinen luonto ja olemus, sen perustana olevat prinsipit), mutta sen ilmennystä yksilöllisenä (olentona) kutsutaan häviäväiseksi. [1])

Näin puhuu asketti *Anugiitaassa* ja toisaalla:

Jokainen kahdestisyntynyt (vihitty) tietää, että tämä on muinaisten viisaitten oppi . . . Avaruus on ensimäinen olevainen . . . Mutta avaruudella (Aakaashalla eli eetterin noumenonilla) on yksi ominaisuus . . . ja sen sanotaan olevan ainoastaan ääni . . . (ja) äänen ominaisuudet ovat Shadsha, Rishabha, yhdessä Gaandhaaran, Madhjaman, Pantshaman kanssa ja näiden takana (on vielä ajateltava) Nishaadan ja Dhaivatan olevan (hindulaisen ääniasteikon). [2])

Nämä seitsemän nuottiasteikon säveltä ovat äänen prinsipit. Jokaisen elementin kuten jokaisen aistimen ominaisuuksia on seitsemän ja niiden arvosteleminen ja niistä päätteleminen niiden ilmennysten mukaan aineellisella eli ulkokohtaisella tasolla — joka myöskin itsessään on seitsenkertainen — on aivan mielivaltaista. Sillä ainoastaan ITSEN kautta, kun se vapautuu harhan seitsemästä syystä, voimme saavuttaa tietoa (salaista viisautta) aistimusesineitten ominaisuuksista niiden kaksinaisella ilmennystasolla, näkyväisellä ja näkymättömällä. Näin on sanottu:

Kuule minua . . . lausu julki tämä ihmeellinen mysterio . . . Kuule myös täydellisesti syitten esitys. Nenä ja kieli ja silmä ja iho ja korva viidentenä (aistimuselimenä), järki ja ymmärrys, [3]) nämä seitsemän (aistinta) ovat käsitettävät ominaisuuksien (tiedon) syiksi. Haju ja maku ja väri, ääni ja tunto viidentenä, älyntoiminnan esine ja ymmärryksen (korkeimman henkisen aistimen eli käsityskyvyn) esine — nämä seitsemän ovat toiminnan syyt. Haistava, syövä, näkevä, puhuva ja kuuleva viidentenä, ajatteleva ja ymmärtävä, nämä seitsemän ovat käsitettävät toimijoitten syiksi. Nämä (toimijat), ominaisuuksien (sattvan, radshaksen, tamaksen) hallitsijat, nauttivat omista ominaisuuksistaan, sekä suloisista että epämieluisista. [4])

---

[1]) 13 luku, Telangin käännös, p. 292.

[2]) *Ibid.* 36 luku, p. 385.

[3]) Fyysillisten aistimien viisijako on saatu hyvin kaukaisesta muinaisuudesta. Mutta vaikka nykyaikainen filosofi omaksuukin tuon luvun, ei hän ole itseltään kysynyt, mitenkä nämä aistimet voisivat olla olemassa, s. o. voitaisiin käsittää ja käyttää itsetietoisella tavalla, jollei olisi myös kuudes aistin, älyllinen käsityskyky, joka havainnot kokoo ja panee talteen; ja toisekseen — tämä olkoon metafyysikoille ja salatieteilijöille sanottu — jollei olisi *seitsemättä*, joka säilyttää henkiset hedelmät ja muiston niistä, samoinkuin ne säilytetään Karmalle kuuluvassa Elämänkirjassa. Muinaisaikalaiset jakoivat aistimet viiteen vain sentähden että heidän opettajansa, vihityt, pysähtyivät *kuuloon*, koska tämä oli se aisti, mikä kehittyi fyysillisellä tasolla eli oikeammin supistui ja rajottui tälle tasolle, vasta viidennen rodun alkaessa. Neljäs rotu jo oli alkanut kadottaa sen *henkisen* olotilan, mikä niin erinomaisesti oli kehittynyt kolmannessa rodussa.

[4]) *Ibid.*, 10 luku, pp. 277, 278.

Nykyaikaiset kommentatorit, jotka eivät ymmärrä muinaisten skoliastien hienoja tarkotuksia, arvelevat sanojen „toimijoitten syyt“ tarkottavan „että hajunkyky y. m. Itselle luettuina, saattavat tämän esiintymään tekijänä, toimivana prinsippinä“ (!). Tämä on tykkönään harhakuvitusta. Näitä „seitsemää“ käsitetään toimijoitten syiksi sentähden, että „esineet ovat syitä, synnyttämällä vaikutuksia niitä nautittaessa“. Se merkitsee esoterisesti, että ne, nuo seitsemän aistinta, ovat toimijoitten aikaansaamia, jotka toimijat ovat „jumalolentoja“, sillä mitä muuten seuraava lause merkitseisi tai voisi merkitä? „Täten“, sanotaan, „nämä seitsemän (aistia) ovat vapautumisen syyt“ — s. o. silloin kun nämä syyt ovat tehdyt mitättömiksi. Ja taas seuraava lause: „oppineitten (viisaitten vihittyjen) kesken, jotka ymmärtävät kaiken, ne ominaisuudet, *jotka ovat jumalien asemassa* (oikeammin luonnossa), kukin kohdallansa“ j. n. e. merkitsee vain, että „ominaisuudet“ tässä tapauksessa merkitsevät korkeitten planetta- eli elementti-jumalien eli järkiolentojen ominaisuuksia, jotka jumalat hallitsevat elementtejä ja niiden tuotteita — eikä ensinkään „aisteja“, kuten nykyaikainen kommentatori luulee. Nämä „oppineet“ näet eivät arvele heidän aistimillaan olevan mitään tekemistä heidän kanssaan enempää kuin heidän sisäisen ITSENSÄ kanssa.

Sitten luemme *Bhagavadgiitaassa Krishnan*, Jumaluuden sanovan:

Ainoastaan harvat minua totisesti tuntevat. Maa, vesi, tuli, ilma, avaruus (eli Aakaasha, eetteri), äly, ymmärrys ja minätunto (eli kaikkien edellisten tajuaminen harhan tasolla) . . . tämä on luontoni alempi puoli. Tiedä (että on olemassa) toinen luontoni (puoli) ja tätä korkeampi. Se on eloisa, oi sinä vahvakäsivartinen, ja sen kautta tämä maailmankaikkeus pysyy yllä. . . Kaikki tämä on minuun pujotettu, kuten päärlyt nauhaseen. [1]) Minä olen veden maku, oi Kuntiin poika! Minä olen auringon ja kuun valo. Minä olen . . . ääni („s. o. se salainen aines, joka on kaikkien näiden ja monien muiden mainittujen esineitten ominaisuuksien takana“ — kääntäjän muist.) avaruudessa . . . tuoksuva haju maassa, loisto tulessa j. n. e. [2])

Todella siis pitäisi ensin tutkia salatieteellistä filosofiaa, ennenkuin kukaan rupeaa etsimään ja todentamaan luonnon mysterioita ainoastaan ulkopinnalta, koska yksin „se, joka tuntee totuuden luonnon ominaisuuksista ja ymmärtää kaikkien olentojen luomisen . . . vapautuu“ erehdyksestä. Sanovi opettaja:

Oikein ymmärtämällä sen suuren (puun), jonka siemenestä (Parabrahmanista) lähtevä vesa on Käsittämätön (salainen luonto, kaiken juuri); jonka runkona on ymmärrys (Mahat eli Kaikkeuden Järkisielu); jonka oksat ovat suuri minäisyys; [3]) jonka aukoissa ovat idut, nim. aistit;

---

[1]) *Mundakoopanishad*, p. 298.

[2]) *Bhagavadgiitaa*. 7 luku, *ibid*, pp. 73, 74.

[3]) Arvatenkin Ahamkaara, se „minätunto“ eli „Ahamisuus“, joka johtaa kaikkiin erehdyksiin.

jonka kukkaiskimput ovat suuret (salaiset eli näkymättömät) elementit [1]; jossa karkeammat elementit (karkea ulkokohtainen aine) ovat pienempiä oksia, mitkä aina ovat täynnä lehtiä, aina täynnä kukkia . . . joka on ikuinen ja jonka siemen on Brahman (Jumaluus); ja leikkaamalla sen poikki mainiolla Tiedon (Salaisen Viisauden) miekalla — saavuttaa ihminen kuolemattomuuden ja heittää pois syntymän ja kuoleman ainekset. [2])

Tämä on se Elämänpuu, Ashvattha, jonka poikkileikkaamisella yksistään ihminen, elämän ja kuoleman orja, saattaa vapautua.

Mutta tiedemiehet eivät tiedä mitään eivätkä tahdokaan tietää „tiedon miekasta", jota adeptit ja asketit käyttävät. Siitä johtuvat heidän kaikkien vapaamielisintenkin yksipuoliset huomautukset, jotka perustuvat ja nojautuvat siihen, että fyysillisen tieteen mielivaltaisille jaotteluille ja luokitteluille annetaan ylen paljon merkitystä. Salatiede niistä ei paljon välitä ja luonto vielä vähemmän. Fyysillisten ilmiöitten koko sarja lähtee eetterin juuresta — Aakaashasta, kuten kaksiluontoinen Aakaasha lähtee erilaistumattomasta n. k. Kaaoksesta, joka on Muulaprakritin, Juuriaineen pääolemuspuoli ja ensimäinen abstraktinen aate, mikä Parabrahmanista voidaan muodostaa. Nykyaikainen tiede saattaa jakaa otaksumalla omaksutun eetterin niin monella tavalla kuin se haluaa; todellinen avaruuden eetteri pysyy silti sellaisena kuin se on kauttaaltaan. Sillä on seitsemän „prinsippiänsä", kuten kaikella muullakin luonnossa, ja siellä, missä ei eetteriä olisi, ei myöskään olisi *mitään* „ääntä", koska eetteri on luonnon väräjävä kaikupohja seitsemine erilaistumineen. Tämä on ensimäinen salaisuus, jonka muinaisuuden vihityt oppivat. Nykyiset tavalliset fyysilliset aistimemme olivat nykyiseltä näkökannaltamme epänormaalisia noina aikoina, jolloin tapahtui hidas ja vähittäinen alaspäinen kehitys ja laskeutuminen aineeseen. Ja kerran oli aika, jolloin kaikki se, mitä nykyään pidetään tavallisuudesta poikkeevana ja mikä nyt niin ällistyttää fysiologeja, kun heidän väkisinkin täytyy siihen uskoa — kuten ajatuksensiirto, selvänäköisyys, selväkuuloisuus j. n. e., sanalla sanoen kaikki se, mitä nykyään kutsutaan „ihmeelliseksi ja epänormaaliseksi" — jolloin kaikki se ja paljon enemmänkin kuului koko ihmiskunnan tavallisten aistimien ja kykyjen alaan. Mutta nykyään olemme kiertämässä takaisin ja eteenpäin; s. o. menetettyämme henkisyydessä sen, mitä fyysillisessä kehityksessä olimme saavuttaneet miltei neljännen rodun loppuun asti, olemme nyt vähitellen ja huomaamatta menettämäisillämme fyysillisesti kaiken, minkä jälleen voitamme takaisin henkisen ylöspäisen kehityksen kautta. Tämä kulku on jatkuva siksi kunnes kuudes juurirotu tulee samalle tasolle henkisesti kuin toinen rotu, ammoin sitten sammunut ihmiskunta.

---

[1]) Elementit ovat viisi Tanmaatraa, maa, vesi, tuli, ilma ja eetteri, karkeampien elementtien aikaansaajat.

[2]) *Anugiitaa,* 20 luku; *ibid.* p. 313.

Tätä kuitenkin tuskin nykyaikana ymmärretään. Meidän on palattava t:ri Richardsonin toivorikkaaseen vaikka hieman virheelliseen otaksumaan — „hermoeetteriin". Aakaashasta, joka erehdyttävästi on käännetty „avaruudeksi", on juuri vastikään sanottu, että se vanhassa hindulaisessa järjestelmässä on Yhden „esikoinen", jolla vain on yksi ominaisuus „ääni", tämä seitsenäinen. Esoterisella kielellä tämä Yksi on Isä-jumaluus ja ääni on samaamerkitsevä kuin Logos, Verbum eli Poika. Joko tietoisesti tai ei, sen täytyy olla tuo Logos, ja vaikka t:ri Richardson julistaakin erästä salatieteellistä oppia, valitsee hän vain alimman muodon tuon äänen seitsenäisestä luonnosta, ja puhuu siitä sanoessaan:

Teoria, jonka minä esitän, on se, että hermoeetteri on *eläimellinen tuote*. Eri eläinluokissa se saattaa olla erilainen fyysilliseltä laadultaan, niin että se soveltuu eläimen erikoisiin tarpeisiin, mutta olennaisesti sillä on yksi tehtävä kaikissa eläimissä ja syntyy kaikissa samalla tavalla.

Tässä on se erehdyksen ydin, joka johtaa kaikkiin seuraaviin harhakäsityksiin. Tämä „hermoeetteri" on sen Alkuolemuksen, joka on Elämä, alin prinsippi. Se on eläimellinen elonvoima, joka on jakautunut kautta koko luonnon ja toimii niiden ehtojen mukaisesti, jotka ovat annetut sen toiminnalle. Se ei ole „eläimellinen tuote" vaan elävä eläin, elävä kukka ja kasvi ovat *sen* tuotteita. Eläimelliset kudokset ainoastaan sulattavat sitä itseensä enemmän tai vähemmän sen mukaan, kuinka terveitä tai sairaita ne ovat — kuten on fyysillisten ainesten ja muodostusten laita (tietysti niiden alkuperäisessä merkityksessä) — ja siitä hetkestä kuin olio syntyy, se (elonvoima) ohjaa, pitää yllä ja ravitsee sitä. Se laskeutuu runsaammin kasvikuntaan Sushumnaan auringonsäteessä, joka valaisee ja elättää kuuta, ja kuun säteiden kautta se valaa ihmiseen ja eläimeen valoansa ja tunkeutuu niihin, enemmän niiden nukkuessa ja levätessä kuin niiden ollessa täydessä toiminnassaan. Sentähden t:ri Richardson taas erehtyy lausuessaan:

Hermoeetteri ei minun käsitykseni mukaan ole *itsessään toimiva eikä eläinten liikunnon kiihottaja samassa merkityksessä kuin jokin voima;* mutta se on olennainen syy aikaansaamaan ne olosuhteet, joiden kautta liikunto tulee mahdolliseksi. (Asian laita on *aivan päinvastoin!*) . . . Se johtaa kaikkia lämmön, valon, äänen, sähkötoiminnan ja mekanisen kitkan värähtelyjä [1]). Se pitää hermostoa yltäyleensä täydellisessä jännityksessä elämän kestäessä (totta!). Sitä käytettäessä se haihtuu *(pikemmin syntyy)* . . . ja kun sitä tarvitaan enempi kuin on saa-

---

[1]) Se „johtaa" niitä siinä merkityksessä, että se on upaadhi — aines eli fyysillinen perusta; mutta ollen kaikkeudensielun ja luonnon elollisvoiman toinen prinsippi, sitä itseään järkevästi johtaa luonnon viides prinsippi.

tavissa, näkyy puutos hermo-häiriön tai -uupumuksen muodossa [1]). Se kokoontuu hermokeskuksiin unen aikana, antaen näille, jos niin saan sanoa, niiden oikean säveleen ja siten herättäen lihakset uudistuneeseen elämään.

Aivan niin; tämä on perin oikein ja ymmärrettävää. Sentähden:

Ruumis tultuaan sen kautta täysin uudistetuksi, ilmaisee liikuntokykyä, muodon täyteläisyyttä ja *eloisuutta.* Sen puuttuessa ruumis näyttää toimettomuuden, kutistumisen ja kuoleman oireita, *todistuksia siitä, että se on kadottanut jotakin fyysillistä, mikä sillä oli eläessään.*

Nykyaikainen tiede kieltää „elonprinsipin" olemassaolon. Tämä ote on selvä todistus tieteen suuresta erehdyksestä. Mutta tämä („jokin fyysillinen") jota me kutsumme elonnesteeksi — Paracelsuksen Liquor Vitae — ei ole lähtenyt ruumiista, kuten t:ri Richardson luulee. Se on ainoastaan muuttanut olotilaansa ja oltuaan toimiva se on tullut passiviseksi ja vaipunut lepoon, kudosten sairauden takia, jolloin se ei voi niitä enää hallita. Kun viimein *kuolonjäykkyys* on täydellinen, silloin Liquor Vitae herää toimintaan ja alottaa työnsä atomeissa *kemiallisesti.* Brahmaa-Vishnu, elämän Luoja ja Säilyttäjä, on muuttunut Shivaksi, Hävittäjäksi.

Viimeksi t:ri Richardson kirjottaa:

Hermoeetteri saattaa tulla myrkylliseksi; tarkotan, että siihen voi hajautua yksinkertaisen kaasumaisen diffusionin (sekottumisen) kautta muita kaasuja eli höyryjä ulkopuolelta; se voi sisäpuolelta ottaa vastaan nieltyjen ja sulamattomien ainesten tuotteita eli turmeltuneita kaasuja, joita sairauden tilassa syntyy ruumiissa itsessään [2])

Ja oppinut t:ri olisi voinut lisätä samasta salaperäisestä prinsipistä, että toisen henkilön „hermoeetteri" saattaa tulla myrkytetyksi toisen henkilön „hermoeetteristä" eli hänen „auransa ulosvalumista". Mutta katsokaamme, mitä Paracelsus puhuu tästä samasta „hermoeetteristä":

Archaeus on luonteeltaan magnetinen ja vetää puoleensa tai sysää luotansa muita sympatisia tai antipatisia voimia, jotka kuuluvat samalle tasolle. Mitä vähemmän vastustuskykyä astralisiin vaikutuksiin nähden on jollakin ihmisellä, sitä enemmän on hän tällaisten vaikutusten alainen. Elollisvoima ei ole ihmiseen suletttu, vaan säteilee (hänen sisällään ja) hänen ympärillään niinkuin loistava kehä (aura) ja se saattaa vaikuttaa etäisyyteenkin . . . Se voi myrkyttää elämänytimen *(veren)* ja saada aikaan sairauksia, tai sitten puhdistaa sitä sen tultua epäpuhtaaksi ja palauttaa terveyden [3]).

---

[1]) Ja liian suuri määrä sitä eetteriä hermostossa johtaa yhtä usein sairauteen ja kuolemaan. Jos eläimen oma ruumiinrakenne sitä synnyttäisi, ei suinkaan näin olisi laita. Siksipä viimeksimainittu tapaus näyttää sen olevan elimistöstä riippumattoman ja tekemisissä aurinkovoiman kanssa, kuten Metcalfe ja Hunt selittävät.

[2]) P. 387.

[3]) *Paragranum; Life of Paracelsus,* kirj. t:ri F. Hartmann.

Että nämä kaksi, „Archaeus" ja „hermoeetteri", ovat samaa, näkyy siitä, mitä eräs englantilainen tiedemies sanoo, nim. että sen jännitys *tavanomaisesti* on joko liian korkea tai liian alhainen; ja että tämä johtuu

Paikallisista muutoksista siinä hermoaineessa, jonka se sisältää . . . Ankarasti kiihotettuna se saattaa häilyä kuin myrskyssä ja sysätä minkä lihaksen tahansa, joka on aivojen tai selkäytimen ohjattavissa, hillittömään liikkeeseen — epätahallisiin kouristuksiin.

Tätä kutsutaan hermokiihotukseksi, mutta ei kukaan paitsi salatieteilijä tunne syytä tähän hermohäiriöön eikä osaa selittää sen alkusyitä. Elonprinsippi saattaa tappaa ollessaan liian runsaana yhtä hyvin kuin ollessaan liian niukasti edustettuna. Mutta tämä „prinsippi" ilmenneellä tasolla, s. o. meidän tasollamme, on ainoastaan seuraus „sotajoukon" eli joukollisen prinsipin — ilmenneen Elämän ja Valon — tajuisesta toiminnasta. Se on itse ainanäkymättömän, ikuisen ja ehdottaman Ainoan Elämän alainen ja vuotaa siitä ulos, laskeutuen alas ja nousten taas ylöspäin kautta hierarkiojen asteikon, noiden todella seitsenkertaisten portaitten, joiden yläpäässä on Ääni, Logos, ja alapäässä Vidjaadharat [1]), alemmat Pitrit.

---

[1]) Muutamia omituisia tosiseikkoja on kerrottu eräässä äsken ilmestyneessä kirjassa, joka käsittelee buddhalaisuuden ja kristinuskon vertauskuvastoa — eli oikeammin buddhalaisuuden ja *roomalaiskatolisuuden,* sillä monet myöhempiaikaiset pohjois-buddhalaisuuden menot ja dogmit ovat kansanomaisessa ulkonaisessa muodossaan samat kuin latinalaisessa kirkossa. Tuon kirjan tekijä, joka kopeilee enemmän kuin hänellä on tietoja, on ilman erotusta täyttänyt teoksensa vanhoilla ja nykyisillä buddhalaisten opeilla, ja on ikävällä tavalla sekottanut toisiinsa lamalaisuuden ja buddhalaisuuden. Tuon kirjan (nimeltä *Buddhism in Christendom, or Jesus the Essene* — „Buddhalaisuutta kristikunnassa eli Jeesus Essealainen") 404 sivulla tuo valeorientalisti ryhtyy arvostelemaan „esoteristen buddhalaisten" seitsemää prinsippiä ja koettaa tehdä ne naurunalaisiksi Siv. 405, loppusivulla, hän puhuu innostuneesti Vidjaadharoista, „seitsemästä viisaiksi tulleitten vainajien legionasta". Mutta nämäpä Vidjaadharat, joita muutamat orientalistit kutsuvat „puolijumaliksi", ovat itse asiassa ulkonaisesti eräänlaisia Siddhoja (pyhimyksiä), „hartaudessaan ylenmääräisiä", ja esoterisesti ne ovat samat kuin seitsemän Pitrien luokkaa, joista yksi antoi ihmiselle kolmannessa rodussa itsetietoisuuden ruumistumalla inhimilliisiin kuoriin. „Aurinkohymni" tämän oudonkirjavan teoksen lopulla — joka muuten lukee personallisen jumalan (! !) buddhalaisuuteen kuuluvaksi — on onneton isku juuri samoja todistuksia vastaan, joita tekijä parka niin suurella vaivalla on koonnut yhteen.

Teosofit tietävät hyvin, että myöskin Mr. Rhys Davids on lausunut mielipiteensä heidän uskostaan. Hän sanoo, että *Esoteric Buddhismin* tekijän esittämät teoriat „eivät ole buddhalaisuutta eivätkä esoterisia". Tämä huomautus johtuu *(a)* siitä onnettomasta virheestä, että kirjotettiin „Buddhism" eikä „Buddhaism" tai „Budhism", s. o. siitä, että järjestelmä saatettiin yhteyteen Gautaman uskonnon kanssa eikä sen Salaisen Viisauden kanssa, jota opetti Krishna, Shankaraatshaarja ja monet muut, sekä myöskin Buddha; ja *(b)* siitä, että Mr. Rhys Davidsin on mahdotonta tietää mitään todellisista esoterisista opeista. Siitä huolimatta, mitä *hän* sanoneekin, se ansaitsee kunnioittavaa kuuntelemista, koska hän on meidän päiviemme suurin paalin-

Tietysti salatieteilijät hyvin tuntevat sen asianlaidan, että elonvoiman kannattajien „harhausko", jota Vogt ja Huxley niin ovat ivanneet, vielä on edustettuna hyvin korkeissa tieteellisissä piireissä, ja sentähden he iloitsevat tietäessään, etteivät seiso yksin sen puolella. Niinpä esim. professori de Quatrefages kirjottaa:

On varsin totta, että me emme tiedä, *mitä* elämä *on*. Mutta yhtä vähän me tiedämme, *mikä se voima on,* joka panee tähdet liikkeeseen . . . Elävät olennot ovat raskaita ja sentähden painolain alaisia; ne ovat lukemattomien erilaisten fyysillis-kemiallisten ilmiöitten temmellyspaikkana, jotka ilmiöt ovat niiden olemassaololle välttämättömät ja joiden voi selittää johtuvan eetterivoiman (sähkön, lämmön j. n. e.) toiminnasta. Mutta nämä ilmiöt näyttäytyvät täällä toisen voiman alaisina . . . Elämä ei sodi epäelollisia voimia vastaan, vaan johtaa ja hallitsee niiden toimintaa laeillansa [2]).

---

kielen ja buddhalaisuuden tutkija. Mutta kun joku sellainen henkilö (kuin tuo toinen), joka ei tunne ulkonaista buddhalaisuutta edes materialistisen tieteen kannalta enempää kuin esoterista filosofiaakaan, ottaa pilkatakseen niitä, joille hän suvaitsee osottaa epäsuosionsa, ja puhuu teosofeille syvällisen tutkijan ilmeellä — silloin ei voi muuta kuin sydämellisesti nauraa hänelle.

[2]) *The Human Species,* pp. 10, 11.

VIII Luku.

Aurinko-teoria.

LYHYT TUTKIMUS TIETEEN KOKOONPANNUISTA JA YKSINKERTAISISTA ALKUAINEISTA SALATIETEELLISTEN OPPIEN VASTAKOHTANA KUINKA TIETEELLINEN ON ELEMENTTI-TEORIA, SELLAISENA KUIN SE ON YLEISESTI OMAKSUTTU.

Vastatessaan t:ri Gullin hyökkäyksiin elonvoima-teoriaa vastaan, [1]) lausuu suuri fysiologi, professori Beale muutamia sanoja, yhtä sisältörikkaita kuin kauniita :

Elämä sisältää salaisuuden — salaisuuden, jota ei ole koskaan tyystin tutkittu ja joka tuntuu sitä suuremmalta, mitä syvemmälti elonilmauksia tutkitaan ja punnitaan. Elonkeskuksissa — jotka ovat paljon „keskempiä“ kuin ne keskukset, mitkä parhaimmillakaan suurennuslaseilla nähdään — elävän aineen keskuksissa, joihin ei silmä voi tunkeutua, mutta joita järki tavottelee — tapahtuu muutoksia, joiden laadusta eivät etevimmätkään fyysikot ja kemistit saata antaa meille käsitystä : eikä ole pienintäkään syytä uskoa, että milloinkaan fyysillinen tutkimus tulee varmasti ratkaisemaan näiden keskusten luontoa, koska ne totisesti mahtavat kuulua sellaiseen luonnonjärjestykseen, joka kokonaan eroo siitä järjestelmästä, mihin kaikki meille tunnetut ilmiöt voidaan lukea.

Tämä „salaisuus“ eli Elonnesteen synty kuuluu salatieteen mukaan samaan „keskukseen“ kuin aurinkokuntamme *alkumaterian* ydin, sillä ne ovat yhtä.

Sanovi muinainen kommentario :

Aurinko on aurinkomaailman (-kunnan) sydän ja sen aivot piilevät (näkyväisen) auringon takana. Sieltä aistimuskyky säteilee suuren ruumiin jokaiseen hermokeskukseen ja elonnesteen aallot vuotavat kuhunkin valtimoon ja laskimoon. . . Planetat ovat sen jäsenet ja päävaltimot.

---

[1]) Salatieteellisessä filosofiassa on elonvoima erottamattomasti yhteydessä muinaisaikaisten elementtien eli „alkuaineiden“ kanssa.

On sanottu, [1]) että salatieteellinen filosofia kieltää auringon olevan palavan kappaleen ja määrittelee aurinkoa maailmaksi, säteileväksi palloksi, jonka takana piilee todellinen aurinko, minkä pelkkä heijastus tai kuori on näkyväinen aurinko. Nasmythin pajulehdet, [2]) joita Sir John Herschell erehtyi pitämään „auringon asukkaina", ovat auringon elonvoiman varastoja; „elollissähkö, joka ravitsee koko järjestelmää; kätketty aurinko on siis meidän pienen Kosmoksemme säilytysaitta, synnyttäen aina itsestään elonnestettä ja saaden aina yhtä paljon kuin se jakelee ulospäin", ja näkyväinen aurinko on ainoastaan akkuna todellisessa aurinkopalatsissa, aukko, josta kuitenkin vääristymättömänä näkyy sisällä tapahtuva työ.

Näin käypi manvantarisen aurinkokauden eli -elämän kestäessä elollisnesteen säännöllinen kierto kautta planettakuntamme, jonka sydän on aurinko — aivan niinkuin veri kiertelee ihmisruumiissa; aurinko supistuu yhtä rytmillisesti kuin ihmisen sydän joka kerta kuin veri siihen palaa. Erotus on vain siinä, että auringon veri ei täytä kierrostaan yhdessä tai parissa sekunnissa vaan se vaatii kymmenen aurinkovuotta, ja kokonainen vuosi kuluu veren kulkiessa eteisen ja kammion kautta, ennenkuin se saapuu keuhkoja huuhtomaan ja sieltä palaa takaisin ruumiin suuriin valtimoihin ja hiussuoniin.

Tiede ei tätä kieltäne, koska astronomia tuntee yksitoistavuotisen kiinteän kauden, jolloin aurinkopilkkujen luku kasvaa, [3]) joka ilmiö johtuu aurinkosydämen supistumisesta. Kaikkeus eli tässä tapauksessa meidän maailmakuntamme, hengittää, aivan niinkuin ihminen ja jokainen luontokappale, kasvi ja kivennäinenkin maan päällä hengittää; ja niinkuin maapallokin hengittää joka neljäskolmatta tunti. Auringon tummempi ala ei johdu „auringon sisältä tulevien höyryjen vaikutuksesta, jotka asettuvat katsojan ja valokehän välille", kuten isä Secchi tahtoisi, [4]) eivätkä pilkut muodostu „itse siitä aineesta (kuumennetusta kaasu-aineesta!), minkä purkaus on heittänyt auringon pinnalle". Tuo ilmiö on samanlainen kuin sydämen terve ja säännöllinen tykytys, elonnesteen kulkiessa sen onttojen lihashuoneitten läpi. Jos ihmissydän voitaisiin saattaa lois-

---

[1]) *„The Theosophistissa"*.

[2]) Kts. Salainen Oppi, I siv. 575. Suom.

[3]) Kaukana siitä että tiede tämän tapahtuman kieltäisi, löytyy vielä tiedemiehiä, jotka näiden pilkkujen mukaan tekevät *astrologisia* päätelmiä. Professori Jevons lukee kaikki suuret aikakautiset kauppakriisit johtuviksi aurinkopilkuista joka yhdestoista vuosi. (Kts. hänen kirjaansa *Investigations into Currency and Finance:* „Tutkimuksia rahanvaihdosta ja kauppaliikkeestä") Tämä ansaitsee todellakin kiitosta ja rohkaisua. Tosin kyllä tiedemiehet lukevat tuon ilmiön johtuvaksi väärästä syystä, kuten ainakin. Jokainen heidän teorioistaan sotii toisia vastaan (kts. Secchin, Fayen ja Youngin esityksiä), pilkut muka johtuvat valovaippaa kylmempien höyryjen (?) liiallisesta kokoontumisesta y. m. y. m. syistä.

[4]) *Le Soleil,* II, 184.

tavaksi ja sen elävät ja liikkuvat elimet näkyviksi, niin että niiden toiminta heijastuisi verholle, kuten tähtitieteilijät luennoissaan näyttelevät esim. kuun pintaa, niin jokainen näkisi aurinkopilkku-ilmiöiden toistuvan joka sekunti ja johtuvan lihasten kokoonpuristumisesta ja veren esiinsyöksymisestä.

Me luemme eräässä geologiaa käsittelevässä teoksessa tieteen unelman olevan, että:

> Kaikki tunnustetut kemialliset elementit huomataan jonakin päivänä olevan vain yhden ainoan emä-elementin muunnoksia. [1])

Salatieteellinen filosofia on opettanut tätä inhimillisen puheen ja kielen syntymisestä saakka, mutta lisää vain, yhdenmukaisuuden vääjäämättömän lain nojalla („niinkuin ylhäällä, niin alhaalla") erään toisen päätelmän, nimittäin, että todellisuudessa ei ole henkeä eikä ainetta vaan ainoastaan lukemattomia näköpuolia Ainoasta ikisalatusta OLEVASTA eli Sat'ista. Yhdenlaatuinen alkuaikainen elementti on yksinkertainen ja yhtenäinen *ainoastaan maallisen tajunnan ja aistimuksen tasolla*, koska aine kaiken kaikkiaan ei ole muuta kuin omien tajuntatilojemme sarjaketju ja henki on sielullisesta intuitsionista syntynyt aate. Se yksinkertainen elementti, jota nykyaikainen tiede tämän maan päällä lukee jonkun ainelaadun äärimmäiseksi hajoamattomaksi kokoonpanoperustaksi — se huomataan jo seuraavalla tasolla, korkeamman henkisen käsityskyvyn maailmassa, olevan hyvinkin kokoonpantua laadultaan. Meidän puhtain vetemme antaisi hajotettuna ei ainoastaan sen kaksi tunnustettua yksinkertaista ainetta, happea ja vetyä, vaan paljon muita aineksia, joista ei nykyinen mainen kemia edes uneksikaan. Ja kuten aineen maailmassa, siten hengenkin maailmassa, varjo siitä, mikä ulkokohtaisuuden tasolla tunnetaan, on olemassa puhtaan itsekohtaisuuden tasolla. Kipene täydellisesti yhdenlaatuista Periainetta, Haeckelin alkueläimen kokoonpanoaines, pidetään nykyään maisen olemassaolon alkumuotona (Mr. Huxleyn protoplasma); [2]) ja *Bathybius Haeckelii'n* synty on johdettava maata *aikaisemmasta* elämänalusta. Tämän havaitsevat tähtitieteilijät ensiksi vasta sen kolmannella kehitysasteella ja n. k. „toisasteisessa luomisessa". Mutta esoterisen viisausopin tutkijat ymmärtävät hyvin seuraavan Runon salaisen merkityksen:

---

[1]) *World-Life*, p. 48.

[2]) Onnettomasti kyllä näitä sivuja kirjotettaessa „maisen olemassaolon alkumuoto" on hieman ankaramman kemiallisen analysin kautta muuttunut yksinkertaiseksi kalkkisulfaatin saokseksi, ja sentähden se tieteen kannalta ei ole edes elimellinen aines! *Sic transit gloria mundi* — niin katoaa maailman loisto! (Kts. Suom. Tietosanakirja: Bathybius Haeckelii — Suom.)

Brahmaalla . . . on olennaisesti Prakritin *näkö*, sekä kehittyneen että kehittymättömän . . . Henki, oi kahdestisyntynyt (Vihitty), on Brahmaan ensinnäkyvä *olemuspuoli*. Seuraava on kaksinkertainen olemuspuoli (Prakriti ja Purusha) . . . sekä kehittynyt että kehittymätön; ja Aika on viimeinen (*Vishnu Puraana*, Wilson, I, 16).

Anu on yksi Brahmaan nimistä, kun sitä pidetään Brahmanista erotettuna, ja se merkitsee „atomi". *Aniijaamsam aniijasaam* on „atomisista atomisin", „muuttumaton ja häviämätön (atshjuta) Purushoottama".

Varmasti siis ne elementit, mitkä meille nykyään ovat tunnetut — olkoon niiden lukumäärä mikä tahansa — sellaisina kuin ne tätä nykyä käsitetään ja määritellään, eivät ole eivätkä voi olla *alkuperäisiä* elementtejä. Nämä näet muodostuivat „*kylmän loistavan Äidin hattaroista*" ja „*kuuman Isän tulisiemenestä*", jotka Isä ja Äiti „ovat yhtä". Eli lausuaksemme sen selvemmin uudenaikaisen tieteen kielellä, noiden elementtien synty piilee alkuaikaisessa Tulisumussa, hajottamattomien tähtiusvien valkohehkuisessa höyrymassassa, sillä niinkuin professori Newcombe näyttää [1]), hajotettavat nebulat eivät oikeastaan kuulu nebuloitten luokkaan. Enemmän kuin puolet niistä, joita ensin luultiin nebuloiksi, ovatkin kuten hän sanoo „tähtikimppuja" [2]).

Nykyään tunnetut elementit saavuttivat kiinteytensä tässä neljännessä kierroksessa sen viidennen rodun aikana. Niillä on lyhyt levonkausi, ennenkuin ne taas singahutetaan ylöspäin henkiselle kehitystaipaleelle, jolloin „Orcuksen elävä tuli" tulee purkaamaan kaikkein jäykimmänkin ja hajottamaan ne kaikki taas alkuaikaiseen Yhteen.

Mutta salatieteilijä menee pitemmälle, kuten on näkynyt noiden seitsemän Runojen kommentarioissa. Siksipä hän tuskin voi toivoa saavansa mitään apua tai tunnustusta tieteeltä, joka yhtä hyvin hylkää „aniijaamsam aniijasaam"in, ehdottomasti henkisen atomin, kuin myös Maanasaputrat eli Järkisyntyiset Ihmiset. Kun salatieteilijä purkaa „yksinkertaisen aineellisen elementin" ainoaan ehdottomasti hajoamattomaan Peruselementtiin, Henkeen eli Juuri-aineeseen, ja näin heti asettaa sen fyysillisen oppitieteen rajojen ulkopuolelle — ei hänellä tietenkään ole paljon yhteistä tieteen oikeaoppisten edustajien kanssa. Hän väittää, että henki ja aine ovat tuntemattoman Ykseyden kaksi näkymäpuolta, ja että niiden näennäisesti vastakkaiset ilmennykset riippuvat *a*) aineen erilaisista kehkiytymistiloista, ja *b*) itse ihmisen saavuttamien tajuntatilojen erilaisuudesta. Tämä on kuitenkin metafysikkaa eikä sillä ole paljon tekemistä fysikan kanssa — vaikkapa luonnonfilosofia olisikin kuinka suurenmoinen oman maisen rajotuksensa alalla.

---

1) *Popular Astronomy*, p. 444.

2) Todelliset nebulat eli „tähtiusvat" ovat sellaisia, joissa ei parhaimmillakaan suurennuslaseilla voi erottaa eri tähtiä. Niitä tiede pitää „tulisumuna". Suom.

Kuitenkin, kunpa vaan tiede tunnustaa, että on, jollei varmasti, niin ainakin *mahdollisesti* olemassa maailmankaikkeus, joka lukemattomine muotoineen, ehtoineen ja puolineen on rakennettu „yhdestä ainoasta periaineesta“ [1]), niin täytyy sen mennä pitemmälle. Jollei se myös tunnusta mahdolliseksi Yhtä Elementtiä eli salatieteilijöitten Ainoata Elämää, täytyy sen ripustaa tuulen varaan tuo „ainoa periaineensa“, varsinkin jos se rajottaa sen ainoastaan aurinko-nebuloihin, ja se jää kellumaan kuin Mahometin ruumisarkku, mutta ilman sitä vetävää magnettia, joka kannatti tuota ruumisarkkua. Joskaan me emme kykene vähimmälläkään tarkkuudella sanomaan, mitä tähtiusva-teoria merkitsee, niin aateskelevien fyysikkojen onneksi me — professori Winchellin ja useiden erimielisten tähtitieteilijöiden hyvästä ansiosta — saamme tietää, mitä se teoria *ei merkitse.*

Ikävä kyllä tämä ei kuitenkaan ratkaise edes kaikkein yksinkertaisinta pulmaa, joka on kiusannut ja vieläkin tulee kiusaamaan oppineita miehiä heidän etsiessään totuutta. Meidän täytyy jatkaa etsimistämme lähtien nykyaikaisen tieteen varhimmista hypoteeseista, jos tahdomme keksiä, *missä kohden* ja *miksikä* se hairahtuu. Kukaties huomataankin, että Stallo lopulta on oikeassa ja että etevimpien oppineitten tekemät syrjähyppäykset, epäjohdonmukaisuudet ja erehdykset johtuvat ainoastaan heidän luonnottomasta näkökannastaan. He ovat materialisteja ja tahtovat sellaisina pysyä hinnalla millä hyvänsä. Ja kuitenkin

[1]) Kirjassaan *World-Life* (p. 48) professori Winchell muistutuksessa sanoo: „Yleisesti tunnustetaan, että suunnattoman korkeassa lämpömäärässä aine on hajonneessa tilassa — s. o. ei mikään kemiallinen yhdistys voi siinä säilyä“. Ja aineen ykseyden todistamiseksi hän vetoo spektriin, joka yhdenlaatuisesta aineesta aina näyttää yhden *loistavan* viivan; sitävastoin jos on kysymys useista olemassaolevista molekylijärjestöistä — kuten esim. jossakin tähtiusvassa tai tähdessä — „spektrissä tulisi olla kaksi tai kolme loistavaa linjaa“. Tämä ei olisi mikään todistus kumpaankaan suuntaan salatieteilijä-fyysikolle, joka väittää, että näkyväisen aineen määrätyn rajan tuolla puolen ei spektri, ei teleskopi eikä mikroskopi mitään merkitse. Aineen ykseys, nim. sen, mikä on todellista kosmillista ainetta alkemistille, eli „Adamin maata“, kuten kabbalisti sitä kutsuu, voidaan tuskin todistaa oikeaksi tai vääräksi. Ainakaan sitä ei voi tehdä ranskalainen tiedemies Dumas, joka arvelee „elementeillä“ olevan „kokoonpannun luonteen“ „määrättyjen atomipainojen suhteiden nojalla“, eipä edes Crookes'in „säteilevä aines“, vaikka hänen kokeittensa tulokset näyttävät „olevan parhaiten ymmärrettävissä, jos otaksutaan aineen alku-elementit yhdenluontoisiksi ja ainetilat yhdenjaksoisiksi“. Sillä kaikki tämäkään ei mene niin sanoaksemme *aineellisen* materian tuolle puolelle, ei edes siinä, mitä spektrissä näkyy, tuossa fyysillisten kokeilujen „Shivan-silmässä“. Ainoastaan tästä aineesta saattaa H. St. Claire Deville sanoa, että „kun kappaleet, joita on pidetty yksinkertaisina, yhtyvät toisiinsa, häviävät ne ja lakkaavat yksilökohtaisesti olemasta“, sentähden ettei hän voinut seurata noita kappaleita niiden tuleviin muunnoksiin henkisen kosmillisen aineen maailmassa. Todella uudenaikainen tiede ei tule koskaan kaivamaan niin syvälle kosmologisiin muodostuksiin, että se löytäisi Maailmanaineksen eli Materian juuret, jollei se ala työskennellä samoilla ajatuslinjoilla kuin keskiaikaiset alkemistit.

„atomi-mekanillisen teorian — uudemman fysikan kulmakiven — yleiset periaatteet ovat olennaisesti samat kuin ontologisen metafysikan pääopit". Täten „metafysikan peruserehdykset tulevat yhä selvemmin huomattaviksi sitä mukaa kuin fyysillinen tiede edistyy". [1]) Tiede on kauttaaltaan metafyysillisten käsitteitten läpäisemä, mutta tiedemiehet eivät tätä syytöstä tunnusta vaan taistelevat epätoivoisesti pannakseen atomi-mekanilliset valepukunsa luonnon puhtaasti aatteellisten ja henkisten lakien yli meidän tasollemme. Ja mitä muihin tasoihin tulee, he eivät tunnusta noilla laeilla olevan mitään oleellista perustaa niillä, vieläpä ennakolta kieltävät muiden tasojen olemassaolonkin.

Helppoa on kuitenkin todistaa, että tiedemiehet salvattuina materialististen käsitystensä häkkiin ovat Newtonin päivistä asti alati vain valepuvussa esittäneet luonnon tosiasioita. Vuosi vuodelta tulee heidän työnsä yhä vaikeammaksi. Joka vuosi kemia ennen kaikkia muita tieteitä lähestyy lähemmäksi Luonnon Salaisen Puolen alueita. Se on sulattamaisillaan itseensä samat totuudet, joita salaiset tieteet opettivat aikoja sitten, vaikka niitä niin katkerasti on ivattu. „Aine on ikuinen", sanoo esoterinen oppi. Mutta se, mitä salatieteilijät käsittävät „aineeksi" sen *laja-* eli *nolla-*tilassa ollessaan, ei ole uudenaikaisen tieteen aine, eipä edes sen kaikkein hienointa kaasumaista tilaa. Mr. Crookesin „säteilevä aine" näyttäisi mitä karkeimmalta aineelta tuossa alkumaailmassa, missä aine tulee puhtaaksi hengeksi, jo ennenkuin se vielä on palannut takaisin ensimäiseen erilaistumispisteeseen asti. Sentähden kun adepti tai alkemisti lisää, että aine on ikuinen, koska se on Pradhaana, mutta atomit syntyvät jokaisen Manvantaran koittaessa eli maailmankaikkeuden rakentuessa uudestaan, eivät nämä väitteet ole niin ristiriidassa toistensa kanssa kuin materialisti luulisi, hän kun ei usko mitään olevan atomien takana. On olemassa ero *ilmenneen* ja *ilmenemättömän* aineen välillä eli Pradhaanan, aluttoman ja loputtoman syyn, ja Prakritin eli ilmenneen tuloksen välillä. Sanoo pyhä säe:

> Sitä, mikä on kehkiymätön syy, kutsuvat korkeimmat viisaat ehdottomasti Pradhaanaksi, alkuperustaksi, joka on hienoa Prakritia, s. o. ikuista ja samalla olevaista ja olematonta, pelkkä kehityskulku. [2])

Se, mitä uudenaikaisella nimistöllä kutsutaan hengeksi ja aineeksi, on YHTÄ ikuisuudessa Alinomaisena Syynä, eikä se ole henkeä eikä ainetta vaan SE — sanskritinkielellä Tad, „tuo" — kaikki, mikä on, oli ja tulee olemaan; kaikki mitä ihmisen mielikuvitus kykenee kuvailemaan. Hinduismin eksoterinen panteismikin esittää sitä tavalla, jota yksijumalainen filosofia ei ole koskaan tehnyt, sillä hindulaisten maailmansynty alkaa ylevällä kielellään tunnetuilla sanoilla

---

[1]) *Concepts of Modern Physics*, p. 6.

[2]) *Vishnu Puraana*, I Kirja, II, p. 25, Fitzedward Hall'in käännös.

Ei ollut päivää eikä yötä, ei taivasta eikä maata, ei pimeyttä eikä valoa. Eikä ollut mitään, jota olisi voinut tajuta aistimilla tai järkikyvyillä. Oli kuitenkin yksi Brahman, joka olemuksessaan on Prakriti (Luonto) ja Henki. Sillä Vishnun kaksi olemuspuolta, jotka ovat muuta kuin hänen korkein olennainen itsensä, ovat Prakriti ja Henki, oi brahmiini. *Kun* nämä hänen kaksi muuta *olemuspuoltansa* eivät enää ole havaittavissa vaan ovat haihtuneet, *silloin* sitä olemusta, josta muoto ja muu, s. o. *luomakunta, uudestaan* lähtee, kutsutaan ajaksi, oi kaksisyntyinen.

Se, mikä haihtuu, eli *kaksinaiset* olemuspuolet Siitä, jonka ydin ikuisesti on Yksi — on samaa, mitä me kutsumme Ikuiseksi Aineeksi eli Periaineeksi, muodoton, suvuton, kuudennellekin aistimelle eli älylle [1]) käsittämätön. Me siis emme suostu siinä näkemään mitään sellaista, jota yksijumalaiset kutsuvat personalliseksi ihmiskaltaiseksi jumalaksi.

Kuinka näitä kahta väitöstä, että „aine on ikuinen" ja että „atomi on aikakautinen eikä ikuinen" — katselee nykyaikainen tiede? Materialistinen fyysikko niitä vain kritisoi ja niille nauraa. Kuitenkin vapaat ja edistysmieliset tutkijat, todelliset tieteelliset totuudenetsijät, kuten kuuluisa kemisti Mr. Crookes, tulevat myöntämään näiden kahden väitteen todenmukaisuuden. Sillä tuskin oli kaiku vaiennut hänen luennostaan nimeltä „Elementtien synty", [2]) kun hän piti toisen luennon huhtikuussa 1888. Siinä taas Kemiallisen Seuran presidentti esitti tieteelliselle maailmalle ja yleisölle muutamia hedelmiä uusista tutkimuksistaan, joita hän oli tehnyt atomitieteen alalla, ja nämä keksinnöt antoivat kaikin tavoin tukea salatieteellisille opeille. Ne ovat vielä merkillisemmät kuin hänen ensimäisessä luennossaan tekemät päätelmät ja ansaitsevat todella jokaisen salatieteilijän, teosofin ja metafyysikon huomiota. Näin hän puhuu luennossaan „Elementtejä ja Meta-elementtejä", [3]) antaen oikeutusta Stallon väitteille ja ennakko-aavistukselle, ja tehden sen tutkijan pelottomuudella, joka rakastaa tiedettä totuuden vuoksi eikä välitä mistään seurauksista, joita mahdollisesti voisi olla hänen omalle nimelleen ja maineelleen. Toistamme hänen omat sanansa:

Sallikaa, hyvät herrat, minun nyt hetkeksi kääntää huomionne erääseen asiaan, joka koskee kemian peruskäsitteitä. Se on aine, joka voi viedä meitä tunnustamaan sellaisten kappaleitten mahdollisen olemassaolon, jotka eivät ole kokoonpantuja eivätkä sekotettuja ja kuitenkaan eivät ole elementtejä sen sanan ankarimmassa merkityksessä. Näitä kappaleita tahtoisin kutsua „meta-elementeiksi". Tarkotukseni selventämiseksi on välttämätöntä kääntää huomiotanne meidän käsitykseemme elementistä. Mikä on jonkun elementin tunnustin? Mitenkä meidän on vedettävä rajaviiva niiden eriluontoisuuden ja samaisuuden välille? Kukaan ei epäile, että happi, kloori, natrium ja rikki ovat eri elementtejä; ja kun me tulemme sellaisiin ryhmiin kuin klooriin, bromiin,

---

[1]) Katso VII Luvussa, s. 580 *Anugiitaan* otetta.

[2]) Se luento, jonka hän piti *British Association*-seuran kemiallisessa osastossa Birminghamissa v. 1887 ja joka niin hämmästytti jokaista kehitysopin puoltajaa, ken sen kuuli tai luki.

[3]) „Meta-elementti" = „tuonpuoleinen elementti". Mr. Crookes tarkottaa tällä nimellä „välielementtejä", jotka eivät mahdu tavallisten elementtien sarjaan. Suom.

jodiin j. n. e., emme vieläkään tunne mitään epäilystä, vaikka, jos tunnustettaisiin „elementtisyydelle" eri asteita — ja siihenkin me lopuksi saatamme tulla — täytyisi myöntää, että kloori paljon enemmän muistuttaa bromia kuin happea, natriumia tai rikkiä. Taas aluminiumi ja kobolti ovat lähellä toisiaan, hyvin lähellä, vaikkei kukaan edes epäilisikään niiden olevan erotettuja elementtejä. Kuitenkaan en voi olla kysymättä, mikä olisi tullut vallitsevaksi mielipiteeksi kemistien kesken, jos näiden aineitten ja niiden yhdistelmien eri liuokset olisivat näyttäneet samoja värejä eivätkä sellaisia, jotka likimääräisesti puhuen ovat toistensa täytevärejä? Olisiko silloinkin niitä pidetty luonnoltaan erilaisina? Kun sitten menemme kauemmaksi ja tulemme n. k. harvinaisiin maalajeihin, ei perusta jalkaimme alla enää ole niin luja. Ehkä me vielä voimme lukea skandiumin, ytterbiumin ja muut senluontoiset aineet elementtien joukkoon; mutta mitä pitää sanoa, kun tulee kysymykseen praseo- ja neo-dymium, joiden välillä ei voi sanoa olevan mitään kouraantuntuvaa kemiallista eroa? Se peruste, jonka nojalla niille voidaan vaatia erotettua yksilöllisyyttä, on vain pieni eroavaisuus niiden emäksissä ja kristalloitumiskyvyssä, vaikka niiden fyysilliset eroavaisuudet, kuten näkyy spektrikokeista, ovat hyvin selvästi huomattavia. Tässäkin voimme otaksua, että kemistien enemmistö on taipuvainen suopeuteen, niin että he laskevat nämäkin kaksi ainetta taikapiirin sisäpuolelle. Toinen kysymys on, voivatko he näin tehdessään vedota mihinkään yleiseen periaatteeseen. Jos hyväksymme nämä pyrkijät, kuinka meillä on oikeus sulkea pois ne elementti-aineet eli yli-elementit, joita Krüss ja Nilson ovat tehneet tunnetuiksi? Näiden välinen spektri-ero on hyvin selvä, ja taas omat kokeiluni didymiumin suhteen osottavat, että ainakin jonkun verran eroa on näiden epäiltävien aineitten emästen välillä. Samaan luokkaan täytyy lukea ne lukuisat eristetyt ainekset, joihin luultavasti yttrium, erbium, samarium ja muut n. k. „elementit" ovat lohkaistut ja lohkaistuiksi tulemaisillaan. Missä sitten on rajaviiva vedettävä? Eri ryhmät häipyvät niin huomaamattomasti toisiinsa, että on mahdotonta määrätä mitään selvää rajaa kahden läheisen aineen välillä ja sanoa, että tällä puolella rajaa oleva aine on elementti, jotavastoin toisella puolella oleva aines ei ole erikoinen elementti vaan jotakin, mikä *näyttää* elementiltä tai on sille läheistä sukua. Jos vaan voitaisiin jollakin järkiperusteella vetää tuo rajaviiva, niin epäilemättä olisi heti helppoa asettaa useimmat aineet niiden oikeaan paikkaan, koska kaikissa luokitteluissa todellinen vaikeus syntyy vasta siinä, missä lähestytään rajaviivaa. Pieniä kemiallisia eroavaisuuksia tietysti tunnustetaan ja määrättyyn kohtaan asti on olemassa hyvin huomattavia fyysillisiä erikoispiirteitä. Mutta mitä pitää meidän sanoa silloin kun ainoa kemiallinen erotus on toisen kappaleen — jossakin ryhmässä — tuskin huomattava pyrkimys kiteytymään toista aikaisemmin? On taas tapauksia, jolloin kemialliset eroavaisuudet ovat aivan utumaista laatua, mutta fyysilliset ovat yhä olemassa. Tässä me kompastumme uuteen vaikeuteen: näissä hämärissä aineissa, mitä on kemiallista ja mitä fyysillistä? Eikö meillä ole oikeus kutsua esim. syntymässä olevan amorfisen saoksen vähäpätöistä taipumusta muodostumaan toista aikaisemmin, „fyysilliseksi eroavaisuudeksi"? Ja emmekö voisi kutsua „kemiallisiksi erotuksiksi" niitä reaktionien värivivahduksia, jotka riippuvat jonkun erikoisen yhdistyneen hapon määrästä ja vaihtelevat liuoksen puhtauden ja käytetyn selvitysaineen laadun mukaan? En ymmärrä, kuinka me voisimme kieltää elementin luontoa joltakin aineelta, joka toisesta eroaa hyvin huomattavilla värivivahduksilla tai spekri-taittumisilla, jos kerran myönnämme tuon arvon toiselle aineelle, jonka ainoa etuisuus perustuu hyvin pieneen emäs-kyvyn erotukseen. Jos olemme avanneet oven niin laajalle, että tunnustamme muutamia spektrierotuksia, täytyy meidän kysyä, kuinka pieni ero antaa pyrkijälle luvan tulla hyväksytyksi? Mainitsen omasta kokemuksestani muutamia esimerkkejä tällaisista epäiltävistä pyrkijöistä.

Ja siinä tuo suuri kemisti luettelee useita tapauksia muutamien ainemolekylien ja maalaatujen omituisesta käytöksestä. Näennäisesti ne ovat samaa

ainetta, mutta hyvin tarkasti tutkittaessa ne ilmaisevat eroavaisuuksia, jotka kyllä ovat äärettömän vähäpätöisiä, mutta kuitenkin riittävät todistamaan, että mitkään näistä eivät ole yksinkertaisia kappaleita ja että nuo 60 tai 70 elementtiä, jotka kemia tunnustaa, eivät enää riitä. „Alkuaineita" voisi siis nimittää lukemattomia, mutta koska n. k. „periodi-teoria" [1]) estää niiden rajatonta lukumäärää, on Mr. Crookesin pakko löytää joku keino uuden keksinnön sovittamiseksi vanhaan teoriaan. Hän sanoo, että „tuo vanha teoria":

On saanut niin runsaita todistuksia, ettemme helposti voi tunnustaa mitään ilmiöiden tulkintaa, joka ei sovi yhteen sen kanssa. Mutta jos me otaksumme elementtien lisääntyvän suurella määrällä aineksia, jotka ominaisuuksiltaan vain vähäsen eroavat toisistaan ja jotka, jos saan sitä lausetapaa käyttää, muodostavat nebuloita siinä, missä ennen näimme tai luulimme näkevämme eristettyjä tähtiä — niin elementtien periodista järjestelyä ei enää voi tarkasti ylläpitää. *Ei enää*, nimittäin jos säilytämme tavallisen käsityksemme „elementeistä". Sentähden koettakaamme mieluummin oikaista tämä käsitys. „Elementtien" sijaan sanokaamme „elementintapainen ryhmä" ja antakaamme näiden „elementintapaisten ryhmien" tulla vanhojen elementtien paikalle periodisessa järjestelmässä — niin koko pulma selviää. Määritellessämme elementtiä, älkäämme vetäkö mitään ulkonaista rajaa vaan määrätkäämme sen sisäinen luonne. Sanokaamme esim., että pienin painollinen määrä yttriumia on joukko äärimmäisiä atomeja, jotka miltei rajattomasti enemmän muistuttavat toisiaan kuin minkään muun läheisen elementin atomeja. Mutta siitä ei välttämättä seuraa, että noiden atomien ehdottomasti tulee olla kaikkien toistensa kaltaisia. Siis se atomipaino, minkä luimme yttriumille, merkitsee keskiarvoa, jonka ympärillä „elementin" yksityisten atomien todellinen paino vaihtelee määrätyissä rajoissa. Mutta jos minun arveluni pitää paikkansa, voisimme me erottaa atomit toinen toisestaan ja huomaisimme silloin niiden vaihtelevan läheisissä rajoissa kummallakin puolella keskikohtaa. Itse liuosten hajottamisprosessi todistaa tällaisten erotusten olemassaolon määrätyissä aineissa.

Näin ovat tosiasiat taaskin pakottaneet „tarkan" tieteen laajentamaan käsityksiään ja muuttamaan sanontatapojaan. Se oli tahtonut valeverholla peittää moninaisuuden ja tehdä siitä yhden kappaleen — kuten materialistiset uskovaiset muuttavat seitsenäisen Elohimin sotajoukkoineen yhdeksi Jehovaksi. Pankaa „molekylien", „atomien", „osasten" j. n. e. sijalle sanat „sotajoukot", „monaadit", „Deevat" j. n. e., niin voidaan ajatella, että tuossa otteessa kuvattiin jumalien syntyä, Manvantaran *älyllisten* voimien alkuaikaista kehitystä. Mutta oppinut luennoitsija lisää valaiseviin huomautuksiinsa jotakin, mikä vielä enemmän panee ajattelemaan. Kuka tietää, tekeekö hän sen tietoisesti vai itsetiedottomasti? Hän sanoo näet:

Viime aikoihin asti tuollaiset ainekset luokitettiin elementeiksi. Niillä oli määrätyt ominaisuutensa, kemialliset ja fyysilliset; niillä oli tunnustettu atomi-paineensa. Jos otamme tällaisen aineen, esim. yttriumin, puhtaan hienostetun liuoksen ja lisäämme siihen runsaasti väkevää am-

---

[1]) Kuten tunnettua, voidaan kemialliset elementit n. k. „periodisen" lain mukaan järjestää yhdenjaksoiseen sarjaan atomipainonsa nojalla. Suom.

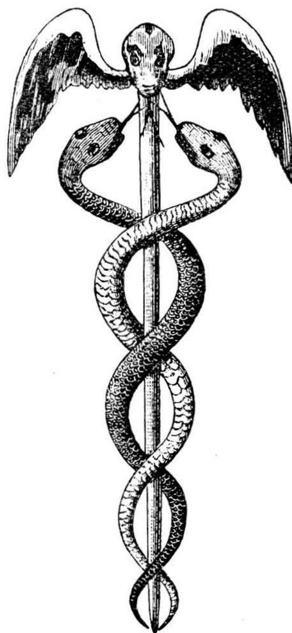
moniakkia, saamme pohjasakan, joka näyttää täysin yhdenlaatuiselta. Mutta jos sen sijaan lisäämme yttriumiin hyvin ohennettua ammoniakkia siksi paljon vain, että se kykenee kiteyttämään puolet tuon aineen emäksestä, emme saa heti mitään saosta. Jos me huolellisesti sekotamme kaiken, niin että syntyy tasainen sekotus liuoksesta ja ammoniakista, ja panemme tunnin ajaksi astian syrjään, estäen tarkasti tomua sinne tunkeutumasta, niin voimme vielä senjälkeen löytää nesteen puhtaana ja kirkkaana ilman saoksen jälkeäkään. Mutta kolmen tai neljän tunnin päästä tulee näyttäytymään opaalivivahdus ja seuraavana päivänä on syntynyt saos. Kysykäämme nyt itseltämme: mitä merkinnee tälläinen ilmiö? Saostavan aineksen määrä ei olisi riittänyt kiteyttämään enempää kuin puolet siinä olevasta yttriumista, ja sentähden valikoimista muistuttava prosessi on tapahtunut monen tunnin ajalla. Kiteytyminen *ei nähtävästi tapahtunut umpimähkään.* Ainoastaan ne emäksen molekylit yhtyivät, jotka sattuivat tulemaan kosketukseen vastaavien ammoniakin molekylien kanssa, sillä me olimme pitäneet huolta siitä, että neste tuli yhtäläisesti sekotetuksi, jottei alkuperäisestä suolasta yksi molekyli olisi paremmin tilaisuudessa yhtymään kuin toinen. Jos vielä otamme huomioon sen pitkän ajan, joka kuluu, ennenkuin saos esiintyy, *emme voi olla tekemättä sitä johtopäätöstä, että se toiminta, mikä on ollut käymässä ensimäisten tuntien aikana, on ollut valikoimista.* Kysymys ei ole siitä, miksikä syntyy saos, vaan mikä määrää eli ohjaa muutamia atomeja saottumaan ja toisia pysymään liuenneina. *Mikä voima ohjaa liuoksessa olevassa atomijoukossa kutakin atomia valitsemaan oman tiensä? Voimme itseksemme kuvitella jonkun ohjaavan voiman antavan yhden atomin toisensa jälkeen kulkea silmäinsä ohi ja valitsevan yhden saostumista, toisen liukenemista varten, kunnes kaikki ovat oikealle paikalleen asetetut.*

Alleviivaus ylläolevassa otteessa on meidän tekemämme. Hyvin saattanee tiedemies kysyä itseltään: mikä voima ohjaa kutakin atomia? Ja mitä merkitsee, että tuo ohjaus on *valikoivaa*? Teistit ratkaisisivat kysymyksen vastaamalla „Jumala" eikä siinä mikään filosofia tulisi kysymykseen. Salatiede vastaa omien panteististen perusteittensa mukaan ja puhuu tutkijalle jumalista, monaadeista ja atomeista. Oppinut luennoitsija näkee noissa ilmiöissä sen, mitä hän eniten kaipaa: osviittoja ja jälkiä tiestä, joka voi johtaa luonnossa olevan yhden samanluontoisen aineen keksimiseen ja täydelliseen todistamiseen. Hän huomauttaa:

Jotta tuollainen valikoiminen voisi tapahtua, täytyy nähtävästi olla joku pieni erotus, joka tekee valinnan mahdolliseksi, ja tämä erotus miltei varmasti koskee emäksisyyttä ja on niin hienoa laatua, että se on tuntumaton kaikille nykyisille kokeilutavoille. Mutta voidaan otaksua, että sitä saatettaisiin yllyttää niin pitkälle, että tavallisilla keinoilla erotus voitaisiin huomata.

Salatiede tuntee luonnossa kaikkialla olevan Ainoan Ikuisen Elementin, jonka ensimäinen erilaistuminen saattaa Elämänpuun aikakautisesti tekemään juuria, — eikä kaipaa siihen tieteellisiä todistuksia. Se sanoo: Muinainen Viisaus on aikoja sitten ratkaissut kysymyksen. Niin, sinä vakava tai ivaava lukija, tiede on hitaasti mutta varmasti lähestymässä salatieteen piiriä. Se on omien keksintöjensä kautta pakotettu tahtoen tai tahtomattaan omaksumaan meidän sanontatapamme ja symbolimme. Kemian täytyy nyt tosiseikkojen painostuksesta tun-

nustaa meidän kuvailumme jumalien ja atomien kehityksestä, kuten se niin sattuvasti ja eittämättömästi on esitetty Merkuriuksen, Viisaudenjumalan sauvassa ja muinaisten viisaitten allegorisessa kielessä.

Näin sanoo muuan esoterisen opin kommentario:

ASVATTHAN (elämän ja olemassaolon puun, *käärmesauvan) runko lähtee ja laskeutuu jokaisessa alussa* (jokaisessa uudessa Manvantarassa) *Elämän Joutsenen* (HANSAN) *kahdesta tummasta siivestä. Nuo kaksi käärmettä, ainaelävä ja sen harha* (henki ja aine), *joiden kaksi päätä kasvavat yhdestä siipien välissä olevasta päästä, laskeutuvat runkoa pitkin alaspäin kiedottuina kiinteästi toisiinsa. Pyrstöt yhtyvät maassa* (ilmenneessä kaikkeudessa) *yhdeksi, ja tämä on suuri harha, oi Lanuu!*

Jokainen tietää, mitä Caduceus (käärmesauva) on, jota kreikkalaiset tuntuvasti muodostelivat. Alkuperäinen vertauskuva — jossa oli kolme käärmeen päätä — muuttui nuppipäiseksi sauvaksi ja kaksi alempaa päätä erotettiin toisistaan, niin että alkuperäinen merkitys jonkun verran muuttui. Kuitenkin on se tarkotustamme varten mitä parhain kuva, tämä laja-sauva, jota kaksi käärmettä kiertää. Taikamaisen käärmesauvan ihmeellisiä voimia ylistivät tosiaan lauluissaan kaikki muinaiset runoilijat. Ja ne, jotka ymmärsivät sen salaisen merkityksen, tiesivät, että siihen oli hyvät syyt.

Mitä sanookaan Ison Britannian Kemiallisen Seuran oppinut presidentti tuossa samassa luennossaan? Onko siinä mitään, joka koskisi meidän ylempänä mainittua oppiamme? Hyvin vähän; ainoastaan tän verran eikä enempää:

Birminghamin luennossa, johon jo viittasin, pyysin kuulijoitani kuvittelemaan kahden voiman vaikutusta alkuperäiseen protyliin; toinen niistä olisi aika, jota seuraisi lämmön alentuminen; toinen taas heiluisi edestakaisin kuin suunnaton heiluri, jolla olisi aikakautiset nousun ja laskun, levon ja toiminnan kautensa ja olisi läheisesti tekemisissä sen painottoman aineen, essensin eli voimalähteen kanssa, jota me kutsumme sähköksi. Nyt tämänlainen vertaus täyttää tarkotuksensa, jos se painaa mieleen sen tosiasian, jota sen on määrä valaista, mutta ei silti tarvitse otaksua, että se vastaisi asian kaikkia puolia. Paitsi lämmön alentumista sekä sähkön vuorottaista vaihtumista positiviseksi tai negativiseksi, mikä vastasyntyneille elementeille on välttämätön niiden erikoisen atomiluonteen aikaansaamiseksi, on ilmeistä, että täytyy ottaa lukuun kolmaskin tekijä. Luonto ei toimi tasaisella pinnalla; se vaatii avaraa tilaa maailmaaluovalle toiminnalleen, ja jos me kolmanneksi tekijäksi otamme avaruuden, näyttää kaikki selvältä. Puhumatta „heilurista",

joka kyllä johonkin määrään on hyvä valaistukseksi mutta tosiasiana on mahdoton, etsikäämme joku tyydyttävämpi keino ilmaistaksemme, mitä minun käsittääkseni saattaa olla tapahtunut. Kuvitelkaamme mutkitellen piirrettyä ääriviiva-luonnosta, joka ei ole tasossa vaan kolme-ulottuvaisuudessa. Mikä kuva olisi mieluimmin valittava kaikkien ehtojen täyttämiseksi? Monet tosiasioista saavat hyvän selityksen, jos kuvitellaan professori Emerson Reynolds'in vinkkurapyörylän heijastumista avaruuteen spiralinmuotoiseksi. Tämäkin kuva on kuitenkin tosiasioihin soveltumaton, koska kaariviivan tulee kahdesti joka kierroskaudessa kulkea sellaisen pisteen kautta, joka on sekä sähköön että kemialliseen voimaan nähden neutralinen. Sentähden täytyy meidän ottaa joku toinen kuva. Kahdeksan-numeron (8) muotoinen kuvio esittää polvittelemisen samoin kuin spiralikulun lyhennetyssä muodossa ja täyttää problemin kaikki ehdot.

Kahdeksanmuotoinen kuvio alaspäistä kehitystä varten, joka kulkee hengestä aineeseen; mutta ehkä toisenlainen spiralinmuoto ylöspäisessä kiertokulussa, joka käy aineesta henkeen; ja välttämättä tapahtuva vähittäinen ja viimein lopullinen jälleensulautuminen laja-tilaan, jota tiede omalla tavallaan kutsuu „sähköön nähden neutraliseksi pisteeksi" eli nolla-kohdaksi. Nämä ovat salatieteelliset väitteet ja tosi-asiat. Ne voidaan täydellä varmuudella ja luottamuksella jättää tieteen käsiin, kunnes ne jonakin päivänä tulevat vahvistetuiksi. Kuulkaamme vielä vähän enemmän tästä vertauskuvallisen käärmesauvan alkuperäisestä tyypistä:

Tällainen kuvio tulee syntymään kolmesta hyvin yksinkertaisesta, yht'aikaisesta liikkeestä. Ensiksi tapahtuu vain heilahdus eteen ja taaksepäin (otaksukaamme itään ja länteen); toiseksi yksinkertainen heilahdus kohtisuoraan edellistä vastaan (otaksukaamme pohjoiseen ja etelään) puolena aikakautena — s. o. kaksi kertaa nopeammin; ja kolmanneksi kohtisuoraan näitä vastaan tapahtuva liike (otaksukaamme alaspäin), joka yksinkertaisimmassa muodossaan kävisi muuttumattomalla nopeudella. Jos me ajattelemme tätä kuviota avaruudessa, huomaamme tutkimalla, että ne kaariviivojen kohdat, missä kloori, bromi ja jodi muodostuvat, ovat hyvin lähellä toisiaan; niin myöskin on rikin, seleniumin ja telluriumin laita; samoin kuuluu yhteen fosfori, arsenikki ja antimoni; ja yhtäläisesti muut samanlaatuisten aineitten sarjat. Kysyttänee, tokko tämä järjestelmä selittää, miksi ja millä tavalla elementit esiintyvät tässä järjestyksessä? Kuvitelkaamme avaruudessa aikakautista vaihdosta, missä jokainen kierros näkee yhden elementtiryhmän syntyvän, jota minä äsken kuvasin syntyväksi yhdestä täydellisestä heilurin ponnahduksesta. Otaksukaamme, että yksi kierros näin on päätetty ja tuntemattoman luovan voiman keskus äärettömällä matkallaan avaruuden läpi on jälkeensä sirottanut alku-atomeja — siemeniä, jos saan sitä lausetapaa käyttää — jotka kohta tulevat jähmettymään ja kehittymään niiksi ryhmiksi, mitkä tunnetaan nimillä lithium, beryllium, boori, hiili, typpi, happi, fluori, natriumi, magnesiumi, aluminiumi, piikivi, fosfori, rikki ja kloori. Mikä on kaikkein luultavimmin näin kuljetun uran muoto? Jos se olisi tarkoin rajotettu samalle lämpö- ja aikatasolle, niin lähinnä seuraavat elementtiryhmät olisivat taas lithium ja sensukuiset aineet ja alkuperäinen kierros olisi ikuisesti toistunut, aikaansaaden yhä uudestaan ja uudestaan samat 14 elementtiä. Mutta olosuhteet eivät ole aivan samat. Paikallisuus ja sähkö ovat samat kuin ennenkin mutta lämpö on muuttunut, ja sensijaan että lithiumin atomeihin lisättäisiin uusia kaikin puolin samanlaisia, ne atomiryhmät, mitkä syntyvät toisen kierroksen alkaessa, eivät muodosta lithiumia vaan sen jälkeläisen samassa linjassa: kaliumin. Ajatelkaa siis, että luomisvoima kulkee edestakaisin aikakausittain kahdeksannumeron muotoisella tiellään, kuten ylempänä on selitetty, samalla kuin yhtaikaa lämpö alenee ja aika

siirtyy eteenpäin — joita vaihteluita olen koettanut kuvata alaspäin vaipumisella — niin jokainen kahdeksikon jättämä jälki ristitsee samaa poikkiviivaa yhä alemmilla ja alemmilla kohdilla. Avaruuteen kuviteltuna kaariviiva näyttää keskuslinjan, joka on neutralinen, mitä sähkön laatuun tulee, ja neutralinen kemiallisilta ominaisuuksiltaan; positivinen on siitä pohjoiseen, negativinen etelään. Kulloinkin esiintyvät atomilaadut ovat riippuvaisia välimatkastaan itään tai länteen päin neutralisesta keskuslinjasta; yksiatomiset ovat yhdenkertaisen välimatkan päässä, kaksiatomiset kahdenkertaisen välimatkan päässä j. n. e. Kussakin peräkkäisessä kierroksessa pitää sama laki paikkansa.

Ja ikäänkuin todistaakseen salaisen tieteen ja hindulaisen filosofian päätelmän, että Pralajan hetkellä Tuntemattoman Jumaluuden, „pimeydessä olevan joutsenen“, kaksi olemuspuolta, Prakriti ja Purusha, Luonto eli Aine kaikissa muodoissaan ja Henki, eivät enää ole olemassa vaan hajoutuvat täydelleen — jatkaa tuo suuri englantilainen kemisti ja antaa meidän tietää lopullisen tieteellisen kantansa. Hän päättää todistuksensa sanomalla:

Me olemme nyt seuranneet kemiallisten elementtien muodostumista nystyröistä ja tyhjyydestä alkuaikaisessa, muodottomassa nesteessä. Me olemme todistaneet mahdolliseksi, vieläpä todennäköiseksi, että atomit eivät ole ikuisia vaan että niillekin kuten kaikille muille luoduille olioille kuuluu ominaisuudet kuihtumus ja kuolema.

Salatiede lausuu tähän amen'ensa, sillä tieteen „mahdollisuus“ ja „todennäköisyys“ on sille todellisuutta, joka on näytetty toteen niin selvästi, ettei tarvita enempiä todistuksia eikä ulkonaisia fyysillisiä esimerkkejä. Kuitenkin se toistaa yhtä varmasti kuin koskaan ennen: „AINE ON IKUINEN ja tulee atomiseksi (yhdeltä olemuspuoleltaan) ainoastaan aikakausittain“. Tämä on yhtä varmaa kuin että se toinen edellytys, jonka miltei yksimielisesti tähtitieteilijät ja fyysikot omaksuvat — nimittäin että Maailmanruumiissa lakkaamatta tapahtuu hankautuminen ja kuluminen ja että tämä viimein johtaa aurinkotulien sammumiseen ja kaikkeuden häviöön — on aivan väärä sillä tavalla kuin tiedemiehet sitä määrittelevät. Tulee aina olemaan ja on aina ollut ajassa ja iankaikkisuudessa ilmenneen kaikkeuden aikakautisia hajoutumisia; niinpä osittaisia Pralajoja jokaisen Brahmaan päivän jälkeen ja Kaikkiallinen Pralaja — eli Mahaa-Pralaja — jokaisen Brahmaan Iän loputtua. Mutta ne tieteelliset syyt, jotka esitetään tällaisen hajoutumisen puolesta, eivät ole missään tekemisissä todellisten syitten kanssa. Olkoon kuinka tahansa, salatiedettä tässäkin tavallinen tiede tukee, sillä Mr. Crookes sanoo:

Me olemme näyttäneet kemiallisesta laboratoriosta otetuilla todistuksilla että sellaisessakin aineessa, joka on kokeellisesti vastannut kaikkia jonkun määrätyn elementin ehtoja, on hienoja eronvivahduksia, jotka sallivat valikoimisen tapahtua. Olemme nähneet, että kauan juurtunut erotus puhtaiden elementtien ja kokoonpantujen aineiden välillä ei enää pidä yhtä kemiallisen tieteen edistyksen kanssa vaan että sitä on muutettava, niin että siihen mahtuu väliaineitten — „meta-elementtien“ — laajat sarjat. Olemme näyttäneet, että Clerk-Maxwellin vastaväitteet, vaikka ovatkin painavia, voidaan kumota; ja lopuksi olemme tuoneet esiin syitä, joiden nojalla

voidaan uskoa, että alkuaikainen aine muodostui luovan voiman vaikutuksesta, joka määrättyjen väliaikojen päästä saattoi matkaan atomeja varustettuina eri määrällä primitivistä energiaa. Jos uskaltaisimme arvailla, mikä on kemialliseen atomiin kätketyn voiman lähde, niin voisimme, luulemma, sanoa, että ne lämpösäteilyt, jotka eetterin kautta heijastuvat maailmankaikkeuden painoisesta aineesta, jollakin meille vielä tuntemattomalla luonnonprosessilla muuttuvat maailmamme rajalla kemiallisten atomien alku- eli olennais-liikunnoiksi. Nuo atomit, heti kun ovat muodostuneet, painautuvat sisäänpäin ja siten palauttavat maailmaan sen energian, mikä muuten olisi kadonnut lämpösäteilyn kautta. Jos tämä arvelu pitää paikkansa, niin Sir William Thomsonin hämmästyttävä ennustus maailman viimeisestä loppuunkulumisesta energian haihtumisen kautta, raukee tyhjiin. Tällä tavalla, herraseni, näyttää minusta kysymys elementeistä voitavan ratkaista ainakin toistaiseksi. Meidän pieni tietomme näistä ensimäisistä mysterioista laajenee varmasti ja vakavasti, vaikka hitaasti.

Omituisen sattuman kautta näyttää meidän seitsenäis-oppimmekin tunkeutuvan tieteen piiriin. Jos oikein ymmärrämme, puhuu kemia neljästätoista alkuatomien ryhmästä — jotka ovat litiumi, berylliumi, boori, hiili, typpi, happi, fluori, natriumi, magnesiumi, aluminiumi, piikivi, fosfori, rikki ja kloori; ja Mr. Crookes puhuessaan „vallitsevista atomilaaduista“, luettelee niitä seitsemän ryhmää, sillä hän sanoo:

Luomisenergian suunnattoman polttopisteen kulkiessa ympäri, näemme, kuinka se peräkkäisinä kausina yhteen avaruuden alaan kylvää litiumin, kaliumin, rubidiumin ja caesiumin siemeniä; toiseen alaan klooria, bromia ja jodia; kolmanteen natriumia, kuparia, hopeata ja kultaa; neljänteen rikkiä, seleniumia ja telluriumia; viidenteen berylliumia, kalkkia, strontiumia ja bariumia; kuudenteen magnesiumia, sinkkiä, kadmiumia ja elohopeaa; seitsemänteen fosforia, arsenikkia, antimonia ja vismuttia (joka tekee seitsemän ryhmää toisella puolella. Ja näytettyään) . . . muilla aloilla muita elementtejä — nim. aluminiumia, galliumia, indiumia, thalliumia; piitä, germaniumia ja tinaa; hiiltä, titaniumia ja zirconiumia . . . (hän lisää) ja sitten löytyy luonnollinen asema lähellä neutralista keskiviivaa kolmelle elementtiryhmälle, jotka professori Mendelejeff karkotti jonkinlaiseen „parantumattomien sairaalaan“ — hänen kahdeksannelle perheelleen.

On mieltäkiinnittävää verrata näitä seitsemää ja „parantumattomien“ kahdeksatta perhettä niihin allegorioihin, jotka puhuvat „Äidin, rajattoman Avaruuden“ eli Aditin seitsemästä alkuperäisestä pojasta ja kahdeksannesta, jonka hän hylkäsi. Monta kummallista yhteensattumaa voidaan siis löytää „noiden välittävien jäsenten . . . joita kutsutaan meta-elementeiksi“ eli elementoideiksi, ja niiden välillä, joita salainen tiede kutsuu näiden Noumenoiksi ja jotka ovat monaadi- ja atomi-ryhmäin älyllisiä sieluja ja hallitsijoita. Mutta tämä veisi meidät liian pitkälle. Tyytykäämme siihen, että tunnustetaan seuraava tosiasia:

Tätä poikkeamista ehdottomasta samanluontoisuudesta on siis pidettävä merkkinä siitä, että muodostuu niitä molekylejä eli ainekimppuja, joita määrittelemme elementeiksi. Asia näyttänee selvemmältä, jos mielikuvituksessamme palaamme aineellisen maailmamme varhaisimpaan alkuun ja koetamme Suuren Salaisuuden kasvojen edessä miettiä elementtien kehitysprosesseja,

Täten viimein tiede, saattaakseen itsensä maallikoille selvemmäksi, etevimpien edustajiensa kautta omaksuu sellaisen muinaisen adeptin kuin Roger Baconin [1]) sanontatavan ja palaa „protyliin". Kaikki tämä on toivoa herättävää ja osottaa „ajan merkkejä".

Näitä „merkkejä" onkin monta ja niiden luku lisääntyy päivä päivältä, mutta mitkään merkit eivät ole näitä tärkeämpiä. Sillä nyt on „taikauskoisten ja epätieteellisten" salaoppien ja „eksaktisen" tieteen välinen kuilu täydelleen sillotettu ja ainakin yksi nykyajan harvoista etevistä kemisteistä on joutunut salatieteen rajattomien mahdollisuuksien piiriin. Jokainen askel, minkä hän eteenpäin astuu, vie hänet lähemmäksi ja yhä lähemmäksi sitä salaperäistä Keskusta, mistä säteilee lukemattomia polkuja alas hengestä aineeseen, muuttaen Jumalat ja elävät Monaadit ihmiseksi ja tajuavaksi luonnoksi.

Mutta meillä on vähän enemmänkin sanottavana tästä aineesta seuraavassa luvussa.

---

[1]) Roger Bacon oli keskiaikainen salatieteilijä ja kemisti, joka kuoli v. 1294, eikä ole sekotettava Francis Baconiin, joka oli 350 vuotta häntä nuorempi ja joka maailman edessä esiintyi valtiomiehenä ja filosofina. Suom.

IX Luku.

Tulevaisuuden voima.

SEN MAHDOLLISUUDET JA MAHDOTTOMUUDET.

Pitääkö meidän sanoa, että voima on „liikkuvaa ainetta“ eli „ainetta liikkeessä“ ja energian [1]) ilmennys? Vai pitääkö sanoa, että aine ja voima ovat ilmiömaailmassa erilaistuneita puolia ainoasta alkuperäisestä, erilaistumattomasta kosmillisesta Periaineesta?

Tämä kysymys tehdään sen Runon johdosta, jossa käsitellään Foohatia ja hänen „seitsemää veljeänsä eli poikaansa“, toisin sanoin kosmillisen sähkön *syytä* ja sen *vaikutuksia;* salatieteellisen lausetavan „veljet“ eli „pojat“ ovat näet sähkön seitsemän alkuvoimaa, joiden pelkkiä ilmiöllisiä ja siis karkeimpia vaikutuksia tiedemiehet huomaavat kosmillisella ja varsinkin maisella tasolla. Näihin kuuluu muiden muassa ääni, valo, väri j. n. e. Mitä nyt fyysillinen tiede sanoo näistä „voimista“? *Ääni,* se sanoo, on aistimus, joka syntyy ilmamolekylien sysäyksestä rumpukalvoon. Sysäys aiheuttaa hienoja värähtelyjä kuulokoneistossa ja kulkee siitä aivoihin. *Valo* taas on aistimus, joka syntyy käsittämättömän pienten eetterivärähtelyjen sysäyksestä silmän verkkokalvoon.

Näin mekin sanomme. Mutta tuo on kuitenkin vain meidän ilmakehässämme ja sen läheisimmissä ympäristöissä syntyneitä vaikutuksia ja siinä on kaikki, mikä kuuluu meidän maisen tajuntamme piiriin. Jupiter Pluvius lähetti symbolinsa maan päälle sateen eli veden pisaroina, jotka kuten luullaan olivat kokoonpantuja kahdesta „alkuaineesta“, mitkä kemia voi erottaa toisistaan ja jälleen yhdistää. Yhdistetyt molekylit ovatkin tieteen vallassa, mutta atomit

---

[1]) Energia merkitsee voimamäärää, joka on vielä uinuvaa eli käyttämätöntä, esim. ylösvedetyn kellon vieteri, maasta nostettu paino j. n. e. Suomenkielessä valitettavasti ei ole vastaavaa sanaa. Suom.

vielä välttävät sen käsittelyä. Salatiede sitävastoin näkee kaikissa näissä voimissa ja ilmiöissä porraspuun, jonka alimmat askeleet kuuluvat ulkonaisen fysikan alaan, mutta korkeammat elävän, tajuisen, näkymättömän voiman piiriin. Tämä voima on — tavallisesti väliäpitämättömänä mutta poikkeustapauksissa tietoisena — syynä niihin aistimilla tajuttaviin ilmiöihin, jotka luetaan toisen tai toisen luonnonlain vaikuttamiksi.

Me sanomme ja väitämme, että *ääni* on suunnaton salainen voima. Se on sellainen mahti, jota ei miljonan Niagaran synnyttämä sähkö voisi edes pieneltä osaltaan vastustaa, jos se ohjataan salaisella tiedolla. Ääni sellainen voidaan aikaansaada, että Keopsin pyramidi sillä kohotettaisiin ilmaan tai että henkihieverissä oleva ihminen sillä voitaisiin palauttaa eloon ja täyttää uudella elolla ja tarmolla.

Sillä ääni synnyttää eli oikeammin vetää yhteen niitä aineksia, joista *otsooni* aiheutuu. Kemiahan ei osaa otsoonia teettää, vaan se kuuluu alkemian alaan. [1]) Voipa ääni *herättää eloon* ihmisen tai sellaisen eläimen, jonka astralinen (eetterinen) „elonvoimaruumis" ei vielä ole ehdottomasti erotettu fyysillisestä ruumiista magnetisen eli oodisen langan katkomisella. *Koska itse tämän kirjottaja on kolmasti pelastettu kuolemasta* tämän voiman avulla, niin voipi uskoa, että hän jotakin tietää siitä.

Ja jos kaikki tämä tuntuu liian *epätieteelliseltä*, jotta siihen ensinkään voisi panna huomiota, niin selittäköön tiede, mistä sille tunnetuista mekanisista ja fyysillisistä laeista johtuvat ne ilmiöt, joita äsken on aikaansaatu n. k. Keely-moottorilla. Mikä saa aikaan tuon suunnattoman näkymättömän voiman, joka kykenee panemaan liikkeeseen 25 hevosvoiman konetta, vieläpä kohottamaan koko koneen ylös maasta? Tämä tapahtuu ainoastaan sillä, että viulunjousta vedetään äänirautaa vastaan, kuten niin monasti on todistettu. Sillä se eetterivoima, jonka Amerikassa ja Europassa hyvin tunnettu John Worrell Keely Philadelphian kaupungissa on keksinyt, ei ole mikään harhakuvitelma. Huolimatta siitä, ettei keksijä ole onnistunut sitä käyttämään hyödyksi — jonka seikan muutamat salatieteilijät heti alusta pitäin aavistivat ja väittivät — niin hän on muutamien viime vuosien aikana esittänyt mitä merkillisimpiä ilmiöitä, miltei *ihmeitä*, nim. ei siinä merkityksessä, että ne olisivat *yliluonnollisia*, [2]) vaan *yli-*

---

[1]) Otsooni on *tiivistettyä happea* ja samalla sitä kutsutaan *aktiviseksi* eli vaikuttavaksi, koska se toimii paljon voimakkaammin kuin tavallinen happi. Puhdasta otsoonia ei ole vielä onnistuttu valmistamaan, mutta tiedetään sen syntyvän sähköpurkauksista. Metsissä ja kedoilla on ilma otsoonirikkaampaa kuin kaupungissa ja yleensä ollaan sitä mieltä, että otsooni vaikuttaa terveellisesti elimistöön (Hjelt, *Kemia* s. 21. Kts. myös *Sal. Oppia* siv. 166). Suom.

[2]) Sana „yliluonnollinen" merkitsee luonnon „ylä-" tai „ulkopuolella" olevaa. Luonto ja avaruus ovat yhtä. Mutta metafyysikoille avaruus on olemassa kaikesta aistimustoiminnasta

inhimillisiä. Jos Keelyn olisi suotu onnistua, olisi hän voinut muutamissa sekunneissa hajottaa kokonaisen sotajoukon atomeiksi yhtä helposti kuin hän muutti kuolleen härän ruumiin tuohon tilaan.

Lukijaa pyydetään nyt vakavasti panemaan huomiotaan tuohon äskenkeksittyyn voimaan, jota keksijä on kutsunut „eetterinväliseksi" voimaksi ja voimiksi.

Salatieteilijöitten halvan käsityksen mukaan ja hänen lähimpien ystäviensä mielestä Mr. Keely oli — ja on yhä — keksimäisillään muutamia maailman suurimpia salaisuuksia; ennen kaikkea sen, johon perustuu fyysillisten voimain koko mysterio ja „maailmanmunan" vertauskuvaston esoterinen merkitys. Salainen viisaustiede pitää ilmennyttä ja ilmenemätöntä Kosmosta *ykseytenä* ja esittää edellisen aatteellista käsitettä „Kultaisena Munana" kaksine napoineen. Positivinen napa vaikuttaa ilmenneessä ainemaailmassa, jotavastoin negativinen napa katoaa SAT'in — *Olemisen* — tutkimattomaan Ehdottomuuteen. [1]) Soveltuuko tämä Mr. Keelyn filosofiaan, emme tiedä, eikä se niin paljoa merkitsekään. Kuitenkin hänen aatteensa kaikkeuden eetteris-aineellisesta kokoonpanosta tuntuvat kummasti muistuttavan meidän käsityksiämme ja olevan *tässä suhteessa* miltei yhtäpitäviä. Näin löydämme hänen sanovan eräässä etevässä kirjasessa, jonka on julkaissut Mrs. Bloomfield-Moore, eräs varakas ja ylhäinen amerikkalainen rouva, jonka väsymättömiä pyrkimyksiä totuuden etsimiseksi ei voi kyllin korkeiksi arvata:

Mr. Keely, selittäessään koneensa työskentelyä, sanoo: „Kaikkien tähänasti laadittujen koneiden suunnittelussa on aina puuttunut keino neutralisen keskuksen [2]) aikaansaamiseksi. Jos sellainen olisi löydetty, olisivat „ikiliikkujan" etsijäin vaikeudet loppuneet ja tämä problemi olisi tullut todistetuksi ja käytäntöönpannuksi asiaksi. Jos se olisi keksittynä, tarvittaisiin ainoastaan muutaman sadan gramman alkuunpanosysäys, jotta saataisiin kone kulkemaan vuosisatoja. Väräh-

---

riippumatta ja on pelkkä itsekohtainen aatemuoto, vaikkapa materialismi väittää vastaan ja tahtoisi väkisinkin yhdistää sen johonkin aistimukseen. Meidän aistimillemme se on kuin onkin itsekohtainen, koska ei se riipu mistään siihen sisältyvästä. Kuinka silloin mikään ilmiö tai yleensä mikään voisi astua ulkopuolelle eli tapahtua tuolla puolen sitä, millä ei ole rajoja? Ja vaikka avaruuden ulottuvaisuus tulisi vain kuvitelluksi ja ajateltaisiin määrättyjen toimintojen yhteydessä olevaksi, kuten materialistit ja fyysikot tekevät, tuskin heillä silloinkaan olisi oikeutta määritellä ja väittää, mitä voi tai ei voi syntyä niistä voimista, jotka rajotetullakin alalla ilmenevät, koska heillä ei ole edes likimääräistäkään käsitystä siitä, mitä nuo voimat ovat.

[1]) Ei ole oikein Idealismista puhuttaessa sanoa sen perustuvan „vanhoihin ontologisiin otaksumiin, että oliot eli olennot ovat olemassa toisistaan riippumattomina eikä ketjun suhde-osina" (Stallo). Ainakin on erehdyttävää sanoa näin itämaisen viisaustieteen idealismista ja *sen* käsityksestä, sillä se on aivan päinvastainen.

[2]) Neutralinen keskus merkitsee tässä sellaista kohtaa, mihin ei mikään vieras voima pääse vaikuttamaan. Tällaista on ollut mahdototonta löytää maan päällä, koska ei ole voitu tehdä tyhjäksi maan vetovoimaa eli painolakia. Suom.

telykonetta suunnitellessani minä en koettanut saavuttaa ikiliikuntaa; mutta siinä muodostuu piiri, jossa todella on *neutralinen keskus.* Tämä on siinä tilassa, että sitä elähyttää minun värähtelevä eetterini, ja ollessaan sanotun periaineen vaikutuksen alaisena se on kone, joka tosiaan on riippumaton massasta (eli maapallosta) [1]) ja tämän vaikuttaa värähdysliikunnon ihmeellinen nopeus. Kuitenkin se niin täydellinen kuin onkin vaatii ravintoa värähtelevästä eetteristä tullakseen itsenäiseksi liikkujaksi . . . Kaikkiin konelaitoksiin vaaditaan tukiperusta sen massan painon mukainen, joka niillä on kannettavana, mutta maailmankaikkeuden perustus lepää tyhjällä pisteellä, joka on molekyliäkin paljon pienempi. Itse asiassa, oikein ilmaistaksemme asianlaitaa, lepää maailma *eetterinvälisellä pisteellä,* jota ainoastaan ääretön järki voi käsittää. Katseleminen alas eetterikeskuksen syvyyteen on tarkalleen samaa kuin tutkia taivaallisen eetterin laajoja alueita päätérajan löytämiseksi: toinen koskee positivista kenttää, toinen negativista kenttää."

Tämä on, kuten helposti näkyy, juuri itämainen oppi. Mr. Keelyn eetterinvälinen piste on salatieteilijöiden laja-piste; tämän ymmärtämiseksi ei kuitenkaan vaadita „ääretöntä järkeä" vaan ainoastaan jommoinenkin intuitioni ja kyky löytää sen kätköpaikka tässä ainemaailmassa. Tietysti *laja-keskusta* ei voi aikaansaada, mutta *eetterinvälinen tyhjyys* voidaan kyllä luoda — kuten todistaa kello-äänten aikaansaaminen avarassa ilmassa. Mr. Keely puhuu kuitenkin kuten itsetiedoton salatieteilijä, kun hän lausuu selittäessään teoriaansa planettatasapainosta:

Mitä planettojen kokoon tulee, voisimme kysyä tieteelliseltä näkökannalta: kuinka saattaa planettojen koon välillä olla niin suunnaton eroavaisuus eikä se kuitenkaan saata pois tolaltaan sitä sopusointuista liikuntoa, joka aina on ollut niille ominainen? Minä voin tähän kysymykseen vastata ainoastaan tekemällä analyysin planettojen kehityksestä. Silloin otan lähtökohdaksi Luojan [2]) määräämät pyörivät eetterikeskukset niiden veto- eli kokoomusvoimineen. Jos kysytte, mikä voima antaa jokaiselle eetteriatomille sen käsittämättömän kiertonopeuden (eli sen alkuunpanosysäyksen), niin täytyy minun vastata, että rajallinen ymmärrys ei milloinkaan kykene käsittämään, mitä se on. Akkumulationi- (kokoomus-) teoria on ainoa todistus siitä, että sellainen voima on niille annettu. Tällaisen atomin ala, jos niin saa sanoa, ilmaisee veto- eli magnettivoimaan ja elektiseen eli poissysäävään voimaan nähden kaikkea sitä vastaanotto- ja vastustusvoimaa, joka on ominainen mitä suurimmille planetoille. Niinmuodoin mikäli kasaantuminen jatkuu, pysyy täydellinen yhtälö (ekvatio) samana. Kun tämä pienen pieni keskus kerran on määrätty, niin sen horjuttamiseksi asemaltaan tarvittaisiin välttämättä niin suuri voima, että se siirtäisi kohdaltaan suunnattomimman planetan, mikä on olemassa. Kun tämä atominen neutralikeskus siirtyy paikoiltaan, niin täytyy planetan sitä seurata. Neutralikeskus kannattaa alusta lähtien kaikkea siihen kokoutuvaa massaa ja se pysyy samana, ainaisesti tasapainossa, ikuisessa avaruudessa.

Mr. Keely valaisee aatettaan „neutralikeskuksesta" seuraavalla tavalla:

Kuvitelkaamme, että sittekun on kokoontunut joku planetta, läpileikkaukseltaan sanokaamme 20,000 engl. peninkulmaa, joko enemmän tai vähemmän, sillä koolla ei ole mitään merkitystä tässä suhteessa, — että sitten poistuisi kaikki aines lukuunottamatta 5,000 penink. paksuista kuorta. Tämän kuoren ja tavallisen biljardipallon suuruisen keskuksen välille jäisi tyhjä paikka. Silloin

[1]) Riippumaton jossakin suhteessa, mutta ei siitä *erillään oleva.*

[2]) „Foohatin, paremmin sanoen" vastaisi salatieteilijä tähän.

vaadittaisiin yhtä suuri voima tuon pienen keskusmassan siirtämiseen kuin 5,000 penink. paksun kuoren liikuttamiseen. Sitäpaitsi tämä pieni keskusmassa kannattaisi kuoren suunnatonta painoa ainaisesti, pitäen sitä saman välimatkan päässä, eikä kuinkakaan suuri vastakkainen voima saattaisi niitä heittää yhteen. Mielikuvitus hätkähtää ajatellessaan sitä ääretöntä painoa, mikä lepää tuolla keskuspisteellä, missä paino loppuu. . . Tätä me ymmärrämme neutralikeskuksella.

Ja tätä salatieteilijät ymmärtävät laja-keskuksella.

Ylläolevaa esitystä monet sanonevat „epätieteelliseksi". Mutta sitähän on kaikki ajattelu, mikä ei ole saanut pyhitystään fyysilliseltä tieteeltä eikä kulje sen tarkasti oikeaoppisia uria myöten. Jollei hyväksytä itse keksijän antamaa selitystä, niin mitä voi tiede vastata jo nähtyihin tosiasioihin, joita ei kenenkään enää ole mahdollista kieltää? Mr. Keelyn selitykset ovat aivan *oikeaoppiset* henkiseltä ja salatieteelliseltä näkökannalta, vaikkakaan ei materialistisen otaksumatieteen kannalta, jota sanotaan *eksaktiseksi,* ja sentähden ne tässä kohdassa ovat samat kuin meidän käsityksemme. Salainen viisaustiede ei julkaise montakaan tärkeimmistä elonmysterioistaan. Se pudottaa niitä kuten kalliita helmiä yhden kerrallaan, laajalle ja kauas toisistaan ja tekee tämänkin ainoastaan kun siihen pakottaa kehityksen nousuaalto kuljettaessaan ihmiskuntaa hitaasti, äänettömästi mutta varmasti kuudennen rodun ihmiskuntaa kohti. Sillä tultuaan kerran pois laillisten perijöittensä ja tallettajiensa turvallisesta suojasta nuo mysteriot lakkaavat olemasta salaisia: ne joutuvat yleisön käsiin ja nyt niiden vaarana on tulla kiroukseksi useammin kuin siunaukseksi itsekkäitten henkilöitten — ihmisrodun kainilaisten — käsissä. Kuitenkin, milloin syntyy sellaisia yksilöitä kuin eetterivoiman keksijä, erityisillä sielun- ja älynkyvyillä varustettuja henkilöitä, [1]) niin näitä tavallisesti ja useimmiten autetaan eikä sallita heidän ilman johtoa hapuillen etsiä tietänsä; jos heidät jätettäisiin omaan varaansa, niin he pian joutuisivat marttyyrikohtalon uhreiksi tai tunnottomien keinottelijoiden kätyreiksi. Vaan niitä autetaan ainoastaan sillä ehdolla, etteivät he tietoisesti tai tiedottomasti tule uudeksi vaaraksi ajallensa: *vaaraksi köyhille,* joita nykyään jokapäiväisenä polttouhrina vähemmän rikkaat uhraavat hyvin rikkaille. [2]) Tämä vaatii välttämättä pienen poikkeuksen aineesta ja selityksen.

---

[1]) Syy tällaisiin sielunkykyihin selitetään edempänä.

[2]) Ylläoleva kirjotettiin v:na 1886, jolloin „Keely-moottorin" menestymisen toiveet olivat ylimmillään. Jokainen sana, minkä tämän kirjottaja silloin lausui, osottautui todeksi, ja nyt lisättäköön ainoastaan muutamia huomautuksia, mitä tulee Mr. Keelyn odotusten pettymiseen — minkä pettymisen nykyään keksijä itsekin tunnustaa. Mutta vaikka tässä voidaan puhua *epäonnistumisesta,* on lukijan käsitettävä tätä sanaa suhteellisessa merkityksessä, sillä kuten Mrs. Bloomfield-Moore selittää: „Sen kyllä tunnustaa Mr. Keely, että sovittaessaan värähtelyvoimaa konelaitoksiin hän epäonnistui ensimäisessä ja toisessa kokeiluyrityksessään ja oli pakotettu tunnustamaan keksintönsä *käytännöllisesti* epäonnistuneeksi tai sitten yrittämään kolmannella tavalla sovelluttamaan perusaatettansa ja etsimään menestystä uuden täytäntöönpanokeinon kautta." Ja tämä „keino" on *fyysillisellä* tasolla.

Näin 12 vuotta sitten Philadelphian satavuotis-näyttelyssä tämän kirjottaja vastasi erään teosofin innokkaisiin kysymyksiin, erään, joka oli ollut Mr. Keelyn aikaisimpia ihailijoita. Silloin toistin hänelle mitä olin kuullut sellaiselta taholta, jonka ilmotusta en saattanut epäillä.

Oli sanottu minulle, että „itseliikkujan" keksijä oli kabbalistien murteella lausuen „synnynnäinen taikuri". Sanottiin, että hän oli ja tulisi olemaan tiedoton kykyjensä täydestä kantavuudesta ja tulisi työskentelemään ainoastaan niillä, mitkä hän omassa luonnossaan oli havainnut ja todentanut — *ensinnäkin* sentähden että hän laski niiden synnyn väärästä lähteestä eikä voinut antaa niille täyttä toimintavapautta; ja *toiseksi* sentähden ettei hänelle ollut mahdollista siirtää toisille sitä, mikä oli *hänen omassa erikoisessa luonteessaan piilevä kyky.* Salaisuutta ei siis ensinkään voinut jättää pysyväisesti kellekään omattavaksi ja hyväkseen käytettäväksi. [1])

Niitä yksilöitä, joilla on tällainen kyky syntyperäisesti, ei ole niinkään harvoja. Ettei niistä useammin kuulla, johtuu siitä tosiasiasta, että ne elävät ja kuolevat miltei aina täydellisesti tietämättöminä siitä, että heillä on hallussaan noita tavallisuudesta poikkeavia kykyjä. Mr. Keelyllä olevia voimia kutsutaan epätavallisiksi, koska niitä niin vähän meidän päivinämme tunnetaan, aivan kuten verenkierto oli tuntematon ennen Harveyn aikaa. Veri oli olemassa ja se toimi kuten se nykyäänkin toimii jo ensimäisessä vaimosta syntyneessä ihmisessä; samaten on ihmisessä nyt ja on aina ollut se *prinsippi,* joka voi johtaa ja hallita eetteristä värähdysvoimaa. Ainakin se löytyy kaikissa niissä kuolevaisissa, joiden *Sisäinen Itse on alusta alkain suoranaisen polveutumisensa perusteella yhteydessä niiden Dhjaan-Tshoohanien ryhmän kanssa,* joita kutsutaan „eetterin esikoiseksi." Ihmiskunta sielullisesti katsottuna jakautuu eri ryhmiin, joista jokainen on yhteydessä jonkun *dhjaanisen* ryhmän kanssa niistä, mitkä ensinnä muodostivat *sielullisen* ihmisen (kts. VII Runon kommentarioiden 1, 2, 3, 4, 5 kohtaa). Mr. Keely on tässä suhteessa hyvin onnen suosima ja psyykillistä luonteenkykyään lukuunottamatta hän on älyllisestikin nero mekanikan alalla. Siksi hän saattaa aikaansaada mitä ihmeellisimpiä tuloksia. Hän on jo jotakin aikaansaanut — enemmän kuin mikään kuolevainen, *lopullisiin mysterioihin vihkimätön,* on meidän ajallamme aikaansaanut tähän päivään lukien. Hän on — kuten hänen ystävänsä aivan oikein sanovat — tehnyt ainakin siksi paljon, että hän „tieteen vasaralla ruhjoo tieteen epäjumalat" — savijalkaiset aine-epäjumalat. Eikä kirjottaja hetkeksikään tahtoisi väittää vastaan Mrs. Bloomfield-Moorea, kun tämä kirjotuksessaan „psyykillinen voima ja eetterinen voima" lausuu, että Mr. Keely filosofina:

---

[1]) Me kuulemme, että nämä huomautukset eivät sovellu Mr. Keelyn myöhimpään keksintöön; aika yksin voi näyttää hänen saavutustensa tarkat rajat.

On siksi suuri sielultaan, siksi viisas älyltään, ja siksi ylväs rohkeudessaan, että hän voittaa kaikki vaikeudet ja seisoo viimein maailman edessä maan suurimpana keksijänä.

Ja toisaalla hän kirjottaa:

Jollei Keely muuta tekisikään kuin johtaisi tiedemiehet pois heidän pimeiltä tyyssijoiltaan, joista he hapuillen etsivät tietä alkuvoiman laajoille kentille, missä paino- ja vetovoima löydetään niiden kotikonnuista ja otetaan suoraan käytettäviksi; missä yhdestä ainoasta alkulähteestä ääretön energia hajoaa erilaisiin muotoihin — niin hän sillä jo olisi ansainnut kuolemattoman maineen. Jos hän voi materialismin turmioksi todistaa, että maailmankaikkeutta elähyttää salaperäinen prinsippi, jota aine, olkoon se kuinka pitkälle tahansa muovautunut, ehdottomasti palvelee, niin hän on oleva meidän rodullemme suurempi henkinen hyväntekijä kuin kukaan muu vielä on ollut nykyisessä polvessa. Jos hän kykenee tautien parantamisessa panemaan hienompia ainevoimia niiden karkeitten keinojen sijalle, jotka ovat enemmän ihmisolentoja lähettäneet hautaan kuin sota, rutto ja nälkä yhteensä — niin hän on ansainnut ja tulee saamaan ihmiskunnan kiitollisuuden. Kaikki tämä ja enemmänkin tulee hänen osakseen, jollei hän ja ne, jotka ovat hänen kehitystään tarkanneet päivä päivältä vuosien aikana, ole olleet liian umpimähkäisiä odotuksessaan.

Sama nainen kirjasessaan *Keely's Secrets* [1]) tuo esiin seuraavan kohdan eräästä artikkelista, jonka tämän kirjan tekijä muutamia vuosia sitten julkaisi *Theosophistissa*:

Se, joka on kirjottanut Theos. Publ. Society'n julkaiseman lentokirjasen n:o 5 „Mitä on aine ja mitä on voima", sanoo siinä: „Tiedemiehet ovat vastikään löytäneet 'neljännen ainetilan', jotavastoin salatieteilijät vuosia sitten ovat tunkeutuneet tuolle puolen kuudennen eivätkä sentähden ainoastaan päättele vaan jo aivan tuntevatkin seitsemännen, viimeisen". Tämä tieto sisältää yhden Keelyn n. k. „kokoonpannuista salaisuuksista". Monet jo tietävät, että tämä salaisuus sisältää „energian kartuttamisen", eetterin isoleerauksen ja dynasferisen voiman sovittamista koneteollisuuteen.

Aivan siitä syystä, että Keelyn keksintö veisi tuntemaan yhtä kaikkein okkultisimpia salaisuuksia, sellaista, minkä ei ole koskaan sallittu joutua joukkojen käsiin, on salatieteilijöistä tuntunut varmalta, että hän tulee epäonnistumaan viedessään keksintönsä niiden johdonmukaiseen lopputulokseen. Mutta tästä asiasta enemmän tuonnempana. Rajotetussa muodossaankin tämä keksintö saattaa osottautua mitä hyödyllisimmäksi. Sillä:

Tämä nerokas mies on askel askeleelta kärsivällisellä lujuudella, jota joskus vielä maailma tulee kunnioittamaan, tehnyt tutkimuksiaan ja voittanut niitä suunnattomia vaikeuksia, mitkä yhä uudestaan nousivat hänen tielleen ja mitkä (kaikista paitsi hänestä itsestään) näyttivät olevan ylipääsemättömiä esteitä etenemiselle. Ei milloinkaan ollut maailman kelloviisari niin selvästi viitannut sellaiseen hetkeen, jolloin kaikki on valmiina ottamaan vastaan uutta voimamuotoa, mitä ihmiskunta odottaa. Luonto, joka aina vastenmielisesti paljastaa salaisuuksiaan, on alistumaisillaan herransa Välttämättömyyden vaatimuksille. Maapallon hiilikaivokset eivät voi kauan enää kestää sitä lisääntyvää kulutusta, mikä niiden on korvattava. Höyry on saavuttanut äärimmäisen rajansa

[1]) *Theosophical Siftings*, N:o 9.

eikä enää täytä ajan vaatimuksia. Se tietää päivänsä luetuiksi. Sähkö odottaa henkeään pidätellen, sillä se on siskonsa ja kumppaninsa kohtalosta riippuvainen. Ilmalaivat ovat ikäänkuin ankkurissa odotellen sitä voimaa, joka tekisi ilmassa purjehtimisen muuksi kuin pelkäksi unelmaksi. Yhtä helposti kuin ihmiset nyt ovat kodistaan käsin yhteydessä virastojen kanssa telefonin avulla, niin tulevat eri mantereitten asukkaat keskustelemaan valtamerten poikki. Mielikuvitusta pyörryttää, kun se koettaa arvailla tämän ihmeellisen keksinnön suuria tuloksia, jos se kerran tulee sovitetuksi mekanikkaan ja koneteollisuuteen. Otettuaan valtaistuimen höyryvoimalta tulee dynasferinen voima hallitsemaan maailmassa niin suurella mahdilla sivistyksen hyväksi, ettei mikään rajallinen järki saata tuloksia aavistaa. Laurence Oliphant esipuheessaan *Scientific Religion* kirjaan sanoo: „Uusi siveellinen tulevaisuus koittaa ihmiskunnalle — ja tulevaisuus sellainen, jota hyvin kaivataan". Ei voisi tämä uusi siveellinen tulevaisuuskulttuuri mitenkään alkaa niin laajana, niin kaikkikäsittävänä muulla tavoin kuin käyttämällä dynasferista voimaa hyödyllisiin tarkotuksiin elämässä.

Salatieteilijät ovat valmiit tämän kaiken tunnustamaan kaunopuheisen kirjailijan keralla. Molekylien värähtely on kieltämättä „Keely'lle ominainen tutkimuskenttä" ja hänen tekemänsä keksinnöt tulevat osottautumaan ihmeellisiksi, mutta *ainoastaan hänen käsissään* ja *hänen kauttansa.* Suuri maailma saa vain sen verran, mitä turvallisesti voidaan sille uskoa. Tämän väitteen totuus ei kenties ole vielä kirkastunut edes tuolle keksijälle itselleen, koska hän kirjottaa olevansa aivan varma siitä, että hän tulee täyttämään kaikki lupauksensa ja että hän silloin tulee antamaan keksintönsä maailmalle; mutta hän tulee sen käsittämään eikä niinkään pitkän ajan perästä. Mitä hän sanoo työstänsä, on tästä hyvänä todistuksena:

Tarkatessaan minun koneeni toimintaa, täytyy katsojan, voidakseen edes likipitäin oivaltaa sen työskentelytapaa, jättää mielestään *kaikki ajatukset koneista, mitkä toimivat paineen ja tyhjentymisen perusteella, höyryn tai muiden samantapaisten kaasujen laajenemisella, mitkä painavat esim. höyrykoneen mäntää.* Minun koneessani ei ole mäntää eikä epäkeskoja eikä ole hiukkaakaan painetta vaikuttamassa koneessa, olipa sen koko eli voima mikä tahansa. Minun järjestelmäni joka kohdassaan, sekä voimani kehittämisessä että jokaisessa sen käytön yksityisseikassa, *perustuu ja nojautuu myötätuntoisiin värähtelyihin.* Ei millään muulla tavalla olisi mahdollista herättää eli kehittää tätä voimaani ja yhtä mahdotonta olisi konettani käyttää millään muulla perusteella. . . Tämä on kuitenkin oikea järjestelmä; ja tästä lähin kaikki toimintani tapahtuu tällä tavalla; s. o. voimani syntyy, koneeni käyvät, sylinterini työskentelee *johtolangan avulla.* Vasta vuosikausia tehtyäni lakkaamatonta työtä ja suoritettuani lukemattomia kokeita, mitkä ovat vaatineet hyvin monen merkillisen konelaitoksen laatimista ja samalla „eetteri"-aineksen mitä huolellisinta tutkimista ja sen ilmiöitten tarkkaamista, itsesynnytettyinä, vasta senjälkeen olen kyennyt tulemaan toimeen ilman monimutkaista koneistoa ja saavuttamaan, kuten väitän saavuttaneeni, *täydellisen vallan sen hienon ja ihmeellisen voiman yli, jota käsittelen.*

Meidän alleviivaamamme kohdat koskevat suoranaisesti värähtelyvoiman salatieteellistä puolta, sitä, mitä Mr. Keely kutsuu „myötätuntoiseksi värähtelyksi". „Johtolanka" on jo askel alemmaksi eli alas puhtaan eetterin tasolta maiselle

tasolle. Keksijä on aikaansaanut ihmeitä — sana „ihme" ei ole liian voimakas — ainoastaan käsittelemällä eetterinvälistä voimaa, Aakaashan viidettä ja kuudetta prinsippiä. Kuuden jalan pituisesta voimansynnyttäjästä hän on tullut sellaiseen, joka „ei ole suurempi kuin vanhanaikuinen hopeakello", ja tämä jo yksistään on *mekanillisen*, vaikkei henkisen, nerokkuuden ihmenäyte. Oikein sanoo hänen suuri suojelijattarensa ja puolustajansa Mrs. Bloomfield-Moore:

Ne kaksi voimamuotoa, joilla hän kokeili, ja niihin kuuluvat ilmiöt ovat suoraan toistensa vastakohtia.

Toisen hän itse synnytti ja itse siihen vaikutti. Ei kukaan, joka olisi tahtonut toistaa hänen tekonsa, *olisi saanut aikaan samoja tuloksia.* Keely'n eetteri kyllä vaikutti, mutta Smithin tai Brownin eetteri olisi aina pysynyt tehottomana. Keelyn vaikeutena on aina tähänasti ollut aikaansaada kone, joka kehittäisi ja ohjaisi voimaa minkään „tahdonvoiman" välityksettä eli käyttäjän personallisesti siihen vaikuttamatta, joko tietoisesti tai tiedottomasti. Tässä hän ei ole onnistunut toisiin nähden, sillä *ei kukaan muu kuin hän itse* ole voinut panna liikkeeseen hänen „koneitaan". Salatieteellisesti tämä oli paljon etevämpi saavutus kuin olisi ollut hänen johtolankansa „menestys", jota hän odotti. Mutta ne tulokset, mitkä saavutetaan eetteri- eli astrali-voiman viidenneltä ja kuudennelta tasolta, *eivät tule lasketuiksi palvelemaan kaupan ja liike-elämän tarkotuksia.* Että Keely'n elimistö on suoranaisesti vaikuttamassa hänen ihmeellisten tulostensa aikaansaamiseen, ilmenee seuraavasta ilmotuksesta, jonka kertoja hyvin läheisesti tuntee suuren keksijän.

Kerran „Keely Moottori O.-Y:n" osakkaat panivat hänen työpajaansa miehen vartavasten saamaan ilmi hänen salaisuutensa. Tarkattuaan kuusi kuukautta kaikkea hyvin tiukasti, tämä eräänä päivänä tokaisee J. W. Keelylle: „Nytpä tiedän, kuinka se tehdään". He olivat yhdessä olleet laatimassa konetta ja Keely piteli sitä kraanaa, joka laski tai sulki voiman. „Koeta sitten", oli vastaus. Mies käänsi hanan mutta ei tullut. „Antakaa minun vielä nähdä", sanoi mies Keelylle. Tämä suostui ja koneisto alkoi heti toimia. Taas koetti tuo toinen mutta ei onnistunut. Silloin Keely pani kätensä hänen olkapäälleen ja käski hänen vielä koettaa. Hän teki niin, ja seurauksena oli, että virta heti syntyi.

Tämä tapaus, jos se on tosi, ratkaisee kysymyksen.

Meille on kerrottu, että Mr. Keely määrittelee sähkön olevan „eräänlaatuista atomivärähtelyä". Tässä hän on aivan oikeassa, mutta tämä on sähkö maisella tasolla ja maisissa suhteissa. Hän laskee —

Molekyli värähtelyt	100,000,000	sekunnissa.
Molekylien väliset	300,000,000	„
Atomiset	900,000,000	„
Atomien väliset	2,700,000,000	„
Eetteriset	8,100,000,000	„
Eetterinväliset	24,300,000,000	„

Tämä todistaa oikeaksi meidän väitteemme. Ei ole mitään värähtelyjä, joita voitaisiin laskea tai edes *likimääräisesti* arvioida tuolla puolla „Foohatin neljännen pojan valtakuntaa", käyttääksemme salatieteellistä lausepartta, eli sen liikunnon takana, joka vastaa Mr. Crookes'in säteilevän aineen muodostumista, mitä ylimalkaisesti muutamia vuosia sitten kutsuttiin „neljänneksi ainetilaksi" — *tältä meidän tasoltamme* katsoen.

Jos kysytään, miksi Mr. Keely ei saanut käydä määrätyn rajan ylitse, niin vastaus on helppo; se johtui siitä, että se, minkä hän itsetiedottomasti oli keksinyt, on kauhistuttava tähtivoima, jota atlantilaiset tunsivat ja kutsuivat nimeltä *Mash-mak*. Arjalaiset Rishit kutsuvat sitä Astra Vidjaassa [1]) nimellä, jota me emme tahdo ilmaista. Se on Bulwer Lyttonin „*A Coming Race*" nimisen romaanin *vril*-voima ja kuuluu ihmiskuntamme „tuleville roduille". Sana vril saattaa olla tekaistu, mutta itse voima on tosiasia, jota Intiassa yhtä vähän epäillään kuin Rishien olemassaoloa, koska siitä puhutaan kaikissa salaisissa kirjoissa.

Jos tämä värähtelyvoima suunnattaisiin sotajoukkoa vastaan Agni-rathasta, [2]) joka on kiinnitetty lentolaivaan tai ilmapalloon, Astra Vidjaassa löytyvien neuvojen mukaan, niin se muuttaisi tuhaksi 100,000 miestä ja elefanttia yhtä helposti kuin kuolleen rotan. Sitä tarkotetaan, kun *Vishnu Puraanassa, Raamaajanassa* ja muissa teoksissa kerrotaan vertauskuvallinen tarina viisaasta Kapilasta, „jonka katse teki kuningas Sagaran 60,000 pojasta tuhkaläjän". Esoterisissa teoksissa tätä selitetään ja viitataan usein Kapilaakshaan — „Kapilan silmään".

Ja tämänkö saatanallisen voiman saisi meidän sukupolvemme liittää entiseen varastoonsa anarkistisia leikkikaluja, joita on esim. melenitti, dynamitinen kellolaitos, räjähtävät appelsinit, „kukkaiskorit" ja muut viattoman nimiset hävityslaitokset? Tämänkö tuhoavan voiman, joka jonkun uudenaikaisen Attilan tai verenhimoisen anarkistin käsissä muutamien päivien kuluessa muuttaisi Europan alkuperäisen kaaoksen tilaan, missä ei ainoakaan ihminen olisi jälellä hävityksestä kertomassa — tämänkö pitäisi tulla kaikkein ihmisten yhteiseksi omaisuudeksi?

Mitä Mr. Keely jo on tehnyt, on suuremmoista ja ylen ihmeellistä; hänellä on edessään tarpeeksi työtä, jos hän todistaa uuden järjestelmänsä ja „nöyryyttää materialististen tiedemiesten ylpeyden paljastamalla niitä mysterioita, jotka ovat ainemaailmaa tuonnempana. Eikä hänen silti tarvitse hinnalla millä hyvänsä paljastaa niitä kaikille. Sillä varmasti psyykikot ja spiritistit, joita on niin suuri joukko Europan sotajoukoissa, olisivat ensimäisiä koettamassa itse tällaisten mysterioitten paljastamisen seurauksia. Tuhannet heistä löytäisivät

[1]) Astra Vidjaa on korkein maagillinen tiede. Suom.

[2]) Agni-ratha = „tuli-rattaat". Suom.

piankin tiensä siniseen eetteriin ja ehkä heidän seurassaan olisi kokonaisten maitten väkiluku, jos sellainen voima kokonaan keksittäisiin, saatikka jos se tulisi julkisesti tunnetuksi. Täydellisyydessään tuo keksintö on monia tuhansia — tai sanoisimmeko satoja tuhansia — vuosia liian aikainen. Se tulee olemaan oikealla paikallaan ja oikealla ajallaan vasta kun nälänhädän, kurjuuden ja työpalkan niukkuuden kuohuva nousuvesi kerran alkaa lasketa — ja se tapahtuu vasta silloin kun ihmisten suuren enemmistön oikeutetut vaatimukset ovat onnellisesti tulleet tyydytetyiksi; kun proletaareista on ainoastaan nimi jälellä ja kun säälittävä leivän huuto, joka nykyään kaikuu kautta maailman kenenkään siitä välittämättä, on lakannut kuulumasta. Tätä voi jouduttaa tiedon levittäminen ja uudet mahdollisuudet työhön ja uutisasutukseen sekä parempiin olosuhteisiin *jollakin uudella mantereella, joka saattaa syntyä.* Vasta silloin tulee kysymykseen Keely'n moottori ja käyttövoima siten kuin hän itse ja hänen ystävänsä alkuaan ajattelivat, koska silloin köyhät sitä tarvitsevat vielä enemmän kuin rikkaat.

Sillä välin hänen keksimänsä voima tulee työskentelemään johtolankojen avulla, ja jos hän onnistuu, tulee tämä olemaan aivan kylliksi tekemään hänet nykyisen sukupolven suurimmaksi keksijäksi.

Mitä Mr. Keely sanoo *äänestä* ja *väristä*, on myöskin oikein salatieteen kannalta. Kuulkaapa hänen puhuvan ikäänkuin hän olisi „Paljastaja-jumalien" kasvatti ja ikäänkuin hän olisi kaiken elämänsä tuijottanut Isä-Äiti Eetterin syvyyksiin.

Verratessaan ilman ohuutta niiden eetterivirtojen ohuuteen, jotka saadaan aikaan hänen keksimällään keinolla ilmamolekylien hajottamiseksi, sanoo Keely:

Ilman suhde tuohon eetteriin on kuin platinan suhde vetykaasuun. [1]) Ilman erottaminen molekyleihin vie meidät vasta ensimäiseen alajaotukseen; molekylien välinen purkaminen toiseen; atomien kolmanteen; atomien välinen neljänteen; eetterinen viidenteen, ja eetterinvälinen kuudenteen alaosastoon eli suoranaiseen yhteyteen valoakantavan eetterin kanssa. [2]) Alkuhuomautuksissani väitin, että tämä on kaikkien atomien värähtelevä verho. Määritellessäni atomia, en rajotu kuudenteen alaosastoon, missä tämä valoakantava eetteri kehittyy karkeassa muodossaan, mikäli minun tutkimukseni todistavat. [3]) Luulen, että nykyajan fyysikot pitäisivät tätä hurjana mielikuvituksen oikkuna. Mutta ehkä joskus tähän teoriaan tulee sellaista valaistusta, joka saattaa sen yksinkertaisuudessaan tieteellisten tutkijain huomion esineeksi. Nykyään voin ainoastaan verrata sitä johonkin tummassa avaruudessa olevaan planettaan, jota tieteen auringonvalo ei ole vielä saavuttanut . . . Otaksun, että ääni, kuten tuoksu, on todellista ainesta, tietymättömän ja ihmeellisen hienoa, ja lähtee ulos kappaleesta, missä se on sysäyksellä herätetty. Otaksun, että ääni lähettää ulos todellisia aineen pikkuosia, atomien välisiä hitusia 1,120 jalan — tyhjässä

---

[1]) Edellinen mitä kiinteimpiä, jälkimäinen taas kevein aine. Suom.

[2]) Tämä on myöskin salatieteilijöitten tekemä jaotus, vaikka he käyttävät toisia nimiä.

[3]) Aivan niin, koska noiden osastojen tuolla puolla on *seitsemäs*, joka alottaa saman sarjan ensimäisestä viimeiseen asti toisella, korkeammalla tasolla.

paikassa 20,000 jalan — nopeudella sekunnissa. Se aines, joka näin sysäytyy ulos, kuuluu osana tärähytettyyn massaan, ja jos massaa yhtämittaa pidettäisiin tässä värähdystilassa, niin se määrätyn ajan kuluttua kokonaan haihtuisi ilmaan; eli oikeammin se siirtyisi ilman kautta sellaiseen ohueeseen olotilaan, jota edellyttää sen vapautuminen emäkappaleesta . . . Värähdysrautojen äänet, jotka ovat asetetut aikaansaamaan eetterisiä akordeja (yhteensointuja), ne levittäessään (kokoonpantuja) säveleitään läpäisevät mitä täydellisimmin kaikki aineet, jotka tulevat niiden atomien pommituksen ulottuviin. Kellon kajahuttaminen tyhjässä paikassa vapauttaa noita atomeja samalla nopeudella ja samassa määrässä kuin sen kajahuttaminen avoimessa ilmassa; ja jos kello pidettäisiin lakkaamatta soimassa muutamia miljoonia vuosisatoja, palaisi se kauttaaltaan alkuperäiseen elementtiinsä; ja jos sen astia olisi ilmanpitävästi suletttu ja kylliksi vahva, niin kelloa ympäröivä tyhjä tila saisi monen tuhannen leiviskän paineen neliötuuman alalla sen hienon aineksen kautta, mikä on kehitetty. Minun arveluni mukaan ääni, jos sitä oikein määritellään, on atomien tasapainon horjuttaminen, niin että todellisia atomihitusia irtautuu; ja näin vapaaksi laskettu aines on varmasti jonkinlaista eetteristä vuodatusta. Onko näinollen järjetöntä ajatella, että jos tämä vuodatus saisi jatkua ja kappale siis yhä kadottaisi ainettaan, se ajan mennen katoaisi kauttaaltaan? Kaikki kappaleet ovat alkuansa muodostuneet tästä kovasti jännitetystä eetteristä, sekä eläin-, kasvi- että kivennäisoliot, ja ne palaavat korkeaan kaasumaiseen tilaansa, vasta kun ne joutuvat toisenlaiseen tasapainotilaan . . . Mitä tuoksuun tulee, me voimme saada jonkun käsityksen sen ihmeellisestä ja äärettömästä hienoudesta ottamalla huomioon, että suuri ilmapaljous voidaan vuosikausiksi kyllästyttää yhdestä ainoasta myskin jyväsestä; ja jos tätä tuon pitkän ajan kuluttua punnitaan, huomataan, ettei se ole tuntuvasti vähennyt. Se, mikä tässä hajuosasten vuodatuksessa niin hämmästyttää, on se seikka, että ne voidaan pitää suletttuina lasiastiaan! Tuoksu on paljon hienompaa ainesta kuin sitä sulkeva lasi ja kuitenkaan se ei voi päästä lasin läpi. Siinä on ikäänkuin seula, jonka reiät ovat kylliksi suuret laskeakseen läpi marmorijyväsiä, mutta kuitenkin pidättävät hienoa santaa; siinä on itse asiassa molekyleistä kokoonpantu astia, joka pidättää atomillista ainetta. Tässä on problemi, joka hämmästyttää jokaista, ken sen sattuu huomaamaan. Mutta vaikka tuoksu on äärettömän hienoa ainetta, on se hyvin karkeata sen alaosaston aineeseen verraten, joka johtaa magnetista vuodatusta (sympatian virtaa, jos niin tahdotte sanoa). Tämä alaosasto seuraa ääntä mutta on ääntä ylempänä. Magnetisen virran toiminta käy suunnilleen yhteen ihmisaivojen vastaanottavan ja uloslähettävän osan kanssa, josta aina poistuu vain pieni määrä siitä, minkä se vastaanottaa. Se on mainio esimerkki tajunnan herruudesta aineen yli, mikä vähitellen heikontaa fyysillistä puolta, kunnes se kokonaan häviää. Magnetti samalla tavoin kadottaa vähitellen voimansa ja tulee tehottomaksi. Jos tajunnan ja aineen välillä oleva suhde voitaisiin tasottaa ja pitää siinä tilassa, niin me eläisimme fyysillisessä olotilassamme ikuisesti, koska ei olisi mitään fyysillistä kuihtumista. Mutta tämä fyysillinen lakastuma vie viimein ääripäässään paljon korkeamman kehityksen syntymiseen — nim. puhtaan eetterin vapauttamiseen karkeasta molekyliaineesta, joka minun mielestäni on sangen toivottavaa. [1])

Saatamme sanoa, että muutamia pieniä eroavaisuuksia lukuunottamatta ei mikään adepti tai alkemisti olisi voinut paremmin selittää näitä teorioja uudenaikaisen tieteen valossa, vaikkapa tiede tahtoisikin vastustaa näitä uutukaisia näkökantoja. Kaikissa perusaatteissaan, joskaan ei yksityiskohdissaan, tämä on puhdasta ja yksinkertaista salatiedettä ja samalla se on yhtä hyvin uudenaikaista luonnonfilosofiaa.

---

[1]) Mrs. Bloomfield-Mooren kirjotuksesta *The New Philosophy*.

Tämä uusi „voima", tai miksikä tiede sitä kutsunee, jonka vaikutukset ovat eittämättömät — kuten niin moni luonnontieteilijä ja fyysikko tunnustaa, käytyään Mr. Keelyn työpajassa ja itse nähtyään hänen koneittensa suunnattomia vaikutuksia — mitä se on? Onko sekin „liikuntotapa", tyhjässä, missä ei ole muuta ainetta sitä synnyttämässä paitsi ääni — joka taas puolestaan epäilemättä on „liikuntotapa", värähtelyjen aikaansaama *aistimus*, kuten väri? Vaikkapa me täysin uskommekin, että nämä värähtelyt ovat likimääräisenä tai lähimpänä syynä tuollaisiin aistimuksiin, niin me ehdottomasti hylkäämme sen yksipuolisen tieteellisen teorian, ettei ole *mitään tekijää* ajateltavana meidän ulkopuolellamme, paitsi eetteri- tai ilma-värähtelyjä.

Tässä asiassa amerikkalaiset „substantialistit" [1]) eivät ole väärässä, vaikka he ovat siksi antropomorfisia ja aineellisia käsityksissään, etteivät salatieteilijät voisi heitä hyväksyä, kun he T:ri Mrs. M. S. Organin kautta väittävät, että:

Kappaleissa täytyy olla todellisia ja olennaisia ominaisuuksia, joilla luonnostaan on yhdyssuhde elimellistä aistimusta välittävien hermojen kanssa, sillä muuten ei olisi mitään tajuamista. Ei voisi minkäänlaista vaikutelmaa tulla aivoihin, hermoihin tai tajuntaan — ei mitään yllytystä tekoihin — jollei olisi jonkun aineellisen voiman todellista ja suoranaista yhdystoimintaa. („Aineellisen" kyllä, sanan tavallisessa merkityksessä, kuten näyttää tässä harhan ja Maajaan maailmassa, mutta ei todellisuudessa). Tämä voima saattaa olla kaikkein hienoin ja utuisin aineeton Olento(?). Kuitenkin sen täytyy olla olemassa, sillä ei millään ihmisolennon aistimella, aineksella tai kyvyllä saata olla havaintoa eikä se voi tulla toimintaan yllytetyksi, jollei joku aineperäinen voima tule sen kosketukseen. Tämä on peruslaki, joka hallitsee sekä elimellistä että tajunnallista maailmaa. Todellisessa filosofisessa merkityksessä ei ole olemassa mitään riippumatonta toimintaa: jokainen voima tai aines on näet suhteissa johonkin muuhun voimaan tai ainekseen. Me voimme aivan yhtä hyvällä syyllä ja oikeudella väittää, ettei millään aineksella ole itsessään omaa makua eikä omaa tuoksua — että maku ja haju ovat ainoastaan värähtelyjen aiheuttamia aistimuksia ja siis pelkkiä eläimellisten tuntemusten aikaansaamia harhoja.

Näiden ilmiöiden esiintyessä *on* todella niin sanoaksemme pantu liikkeeseen yliaistillinen sarja syitä, *jotka eivät ole suhteissa meidän ahtaaseen tuntemusalaamme.* Sentähden ainoastaan Adeptin henkisillä kyvyillä voidaan niitä ymmärtää ja löytää niiden synty ja todellinen luonto. Ne ovat, kuten Asklepios sanoo kuninkaalle, „ruumiittomia ruumiillisuuksia", jotka „näyttäytyvät peilissä", ja „aatteellisia muotoja", joita me näemme, kuulemme ja haistamme unissamme ja näyissämme. Mitä on „liikuntotavoilla", valolla ja eetterillä tekemistä näiden kanssa? Kuitenkin me näemme, kuulemme, maistamme ja kosketamme niitä: *siis* ne ovat meille yhtä hyvin *todellisuuksia* unissamme, kuin mikään muu asia tällä Maajaan tasolla.

---

[1]) Kts. Salainen oppi, I, siv. 168. Suom.

X Luku.

Elementeistä ja atomeista.

Kun salatieteilijä puhuu elementeistä ja ihmisolennoista, jotka elivät niinä geologisina aikakausina, joidenka pituutta on huomattu yhtä mahdottomaksi määritellä kuin Aineen luontoa (kuten arvelee eräs Englannin parhaimmista geologeista [1]) — niin hän puhuu vain sen, mitä hän tietää. Kun hän sanoo „ihminen“ ja „elementit“, ei hän tarkota ihmistä nykyisessä fysiologisessa ja antropologisessa muodossaan eikä kemiallisten elementtien atomeja, noita otaksuttuja käsitteitä, jotka nykyään ovat olemassa tieteilijöiden päässä, olennoituja kuvitelmia aineesta sen ollessa hyvin hienonnetussa tilassa; eikä hän myöskään tarkota muinaisajan neljää „elementtiä“. Salatieteessä sana „elementti“ aina merkitsee *alkeismuotoa (rudimentum)*. Kun me sanomme „elementarinen ihminen“, niin tarkotamme joko ensimäistä luonnosta „ihmisestä“ päättämättömässä ja kehittymättömässä tilassaan, siis siinä muodossa, mikä nyt on fyysillisessä ihmisessä uinuva hänen elinaikanaan ja ainoastaan satunnaisesti ja erityisissä tilaisuuksissa esiintyy; tai sitten tarkotamme sitä muotoa, mikä jonkunaikaa on elossa aineellisen ruumiin jälkeen ja mikä paremmin tunnetaan „elementarin“ nimellä. [2]) Mitä „elementtiin“ tulee, kun sitä sanaa käytetään metafyysillisesti, tarkottaa se erotukseksi kuolevaisesta ihmisestä alkavaa *jumalallista ihmistä*. Ja fyysillisessä merkityksessään se tarkottaa epäyhtenäistä ainetta sen ensimäisessä erilaistumattomassa muodossa eli Lajatilassa, Periaineen ikuisessa ja normalisessa tilassa, mistä se ainoastaan aikakausittain ilmenee ja erilaistuu. Tuossa erilaistumisessa Periaine todella on epänormalisessa tilassa — toisin sanoin se on ainoastaan ohimenevää aistinharhaa.

---

[1]) Vastatessaan muutamalle ystävälleen tämä etevä geologi kirjottaa: „Saatan ainoastaan sanoa vastaukseksi kirjeeseesi, että nykyhetkellä ja luullakseni aina tulee olemaan mahdotonta edes likimäärin arvioida geologisia kausia vuosissa tai edes tuhatvuosissa“. (William Pengelly, Kunink. Seuran Jäsen).

[2]) Plaato puhuessaan järjettömistä, väkivaltaiaista elementeistä, „jotka ovat tulesta, ilmasta, vedestä ja maasta muodostettuja“, tarkottaa elementarisia daimoneja (Kts. *Timaios*).

Puhuessaan taas n. k. „elementtien atomeista“, salatieteilijät sillä nimellä tarkottavat jotakin samankaltaista aatetta kuin hindulaiset kutsuessaan Brahmaata Anuksi, „atomiksi“. Jokainen elementtiatomi, jonka etsimisessä useampi kuin yksi kemisti on seurannut alkemistien viittaamaa tietä, on heidän lujan uskonsa, sanoisimmeko *tietonsa* mukaan sielu; ei välttämättä ruumiistaan irtautunut sielu vaan, kuten hindulaiset sanovat, *Dshiiva*, kätketyn elonvoiman keskus, jossa äly on uinuvana. Ja jos kokoonpantuja sieluja ajatellaan, se on älykäs, toimiva Olemassaolo, korkeimmasta alimpaan laatuun asti, enemmistä tai vähemmistä erilaistumista kokoonpantu. Täytyy olla metafyysikko — vieläpä itämainen metafyysikko — ymmärtääkseen tarkotuksemme. Kaikki nuo atomi-sielut ovat erilaistuneet Yhdestä ja ovat siihen samassa suhteessa kuin jumalallinen sielu, Buddhi, on siitä elähyttävään ja siitä erottamattomaan Henkeen, Aatmaahan.

Uudenaikaiset fyysikot lainatessaan muinaisaikalaisilta heidän atomiteoriansa unohtivat yhden ja kaikkein tärkeimmän kohdan siitä opista. Sentähden he ovat saaneet vain kuoren eivätkä löydä sydäntä. Ottaessaan käytäntöön fyysilliset atomit, he jättivät pois sen huomattavan asian, että Anaksagoraasta Epikurokseen, roomalaisten Lucretiukseen ja lopuksi Galileoon asti kaikki nuo filosofit enemmän tai vähemmän uskoivat *sielujen elähyttämiin* atomeihin eikä n. k. „tajuttoman aineen“ näkymättömiin hitusiin. Noiden filosofien mukaan kiertoliike syntyi siten, että suuremmat (lue: jumalallisemmat ja puhtaammat) atomit tunkivat muita atomeja alaspäin; samalla keveämmät tulivat sysätyiksi ylöspäin. Tämä esoterisesti merkitsee, että erilaistuneet elementit ainaisessa aikakautisessa kierroksessaan kulkevat alaspäin ja ylöspäin vastaavien olemassaolon tilojen kautta, kunnes kukin saavuttaa lähtökohtansa eli syntymäpaikkansa. Tuo aate oli metafyysillinen ja samalla fyysillinen; sen salainen tulkinta koski joko jumalia tai sieluja, atomien muodossa, pitäen niitä *syinä* kaikkiin *vaikutuksiin*, mitkä maan päällä ovat syntyneet jumalallisten kappaleitten *erittymistä* [1]). Ei mikään muinainen filosofi, eipä edes juutalaiset kabbalistit, koskaan erottanut erilleen henkeä aineesta eikä ainetta hengestä. Kaikki sai alkunsa Yhdestä, ja Yhdestä kulkien eteenpäin sen täytyi lopuksi palata Yhteen.

> Valo tulee lämmöksi ja jäykistyy tuli-osasiksi; nämä oltuaan tulisia, tulevat kylmiksi, koviksi, palasiksi, pyöreiksi ja sileiksi. Ja tätä kutsutaan sieluksi, aineverhoonsa kahlehdituksi [2]).

Atomit ja sielut olivat vihittyjen kielessä samaamerkitseviä. Oppi „pyörivistä sieluista“, Gilgulem, joihin niin monet oppineista juutalaisista ovat uskoneet, ei esoterisesti merkinnyt muuta kuin juuri tätä [3]). Oppineet juutalaiset

---

[1]) Plaato *Timaios* kirjassaan käyttää „erittymä“ sanaa väkivaltaisista elementeistä.

[2]) Valentinuksen „Esoterinen kirjotelma Gilgulin opista“.

[3]) Katso Mackenzie'n *Royal Masonic Cyclopaedia*.

vihityt eivät koskaan tarkottaneet yksin Palestinaa „Luvatulla maalla" vaan he tarkottivat sillä samaa Nirvaanaa kuin oppineet buddhalaiset ja brahmalaiset — Ikuisen YHDEN helmaa, jonka vertauskuva on „Abrahamin syli" ja sen vastaavaisuutena maan päällä Palestina.

Varmasti ei mikään sivistynyt juutalainen koskaan kirjaimellisesti uskonut siihen vertaustaruun, että juutalaisten ruumiit muka sisältävät itsessään sellaisen sieluprinsipin, joka ei voi saada lepoa, jos ruumis on haudattu vieraaseen maahan, ennenkuin „sielun pyörimiseksi" kutsutun prosessin kautta kuolematon osanen kerran vielä saavuttaa „luvatun maan" pyhän tomun [1]). Salatieteilijälle tarinan merkitys on ihan ilmeinen. Arveltiin, että tuo prosessi tapahtui jonkinlaisella sielunvaelluksella, siten että sielunkipinä kulki linnun, nelijalkaisen, kalan ja kaikkein pienimmänkin hyönteisen kautta [2]). Allegoria koskee *ruumiin atomeja*, joista jokaisen tulee kulkea kaikkien muotojen läpi, kunnes se saapuu lopulliseen tilaan, joka on kunkin atomin eristyksen lähtökohta — sen alkuperäinen Lajatila. Mutta Gilgulemin eli „sielujen kierroksen" muinaisaikainen merkitys oli aate jälleensyntyvistä sieluista eli minuuksista. „Kaikki sielut menevät Gilgulah'iin", pyöräeli kierros-kulkuun, s. o. ne kaikki astuvat jälleensyntymäin aikakautiselle polulle. Muutamat kabbalistit tulkitsivat, että tämä oppi merkitsee jonkinlaista kiirastulta pahojen sieluille. Mutta se ei pidä paikkaansa.

Sielu-atomin kulku „seitsemän planettahuoneen läpi" merkitsi samaa metafyysillisesti ja fyysillisesti. Jälkimäistä se tarkotti silloin kun sanottiin sen sulautuvan eetteriin. Myöskin Epikuuros, ateistin ja materialistin esikuva, tunsi niin paljon Ikivanhaa Viisautta ja uskoi siihen sen verran, että hän opetti sielun olevan kokoonpannun hienosta, ohuesta nesteestä, muodostuneen *sileimmistä, pyöreimmistä ja hienoimmista atomeista.* [3]). Sielua on silloin ajateltu erillään kuolemattomasta Hengestä, joka siihen on *uinuvana* kätketty, kuten jokaiseen atomihituseen.

Tämä näyttää, että muinaiset vihityt, joita enemmän tai vähemmän kaikki vihkimättömät vanhalla ajalla seurasivat, tarkottivat „atomi"-sanalla sielua, haltiaa (geniusta) eli enkeliä, kaikkien syitten ikisalatun Syyn esikoista. Tässä merkityksessä heidän oppinsa tulevat ymmärrettäviksi. He väittivät, kuten heidän seuraajansa, että on olemassa jumalia ja haltioita, enkeleitä ja demoneita, ei ulkopuolella Kaikkiallista Täysinäisyyttä eikä siitä riippumatta vaan sen sisällä. Mutta tämä Täysinäisyys *(Plenum)* on elämänkierroksen aikana rajaton. He tunnustivat ja opettivat paljon siitä, mitä uudenaikainen tiede nyt opettaa — nim. alku-

---

[1]) Kts. *Isis Unveiled*, II, 152.
[2]) Kts. Mackenzie, *ibid.*
[3]) *Isis Unveiled*, I, 317.

aikaisen Maailmanaineksen eli kosmillisen Periaineen olemassaoloa, joka ikuisesti on samanluontoinen, paitsi aikakautisen ilmautumisensa aikana; silloin se oltuaan kaikkiallisesti levinneenä äärettömään avaruuteen, erilaistuu ja vähitellen muodostaa itsestään taivaankappaleet. He opettivat taivaankappaleitten kierrosliikettä, maan pyörimistä, auringonkeskistä järjestelmää ja oppia atomipyörteistä — mutta heistä atomit olivat todellisia sieluja ja älykeskuksia. Nämä „atomistit“ olivat henkisellä ja filosofisella sekä aivan yliaistillisella tavalla panteisteja. He eivät olisi konsanaan keksineet tai uneksineet tuota eriskummaista, ristiriitaista ajatusta, meidän nykyisen sivistysrotumme painajaista: sieluttomia, aineellisia ja itseään ohjaavia atomeja toisella taholla ja maailmasta erotettua Jumalaa toisaalla.

Saattaa olla hyödyllistä näyttää, mitä monaadi oli ja mikä sen alkuperä vanhojen vihittyjen opetusten mukaan.

Niinpiankuin uudenaikainen „täsmällinen“ tiede alkoi kasvaa pois lapsuuskaudestaan, oivalsi se suuren, ja sille vielä nytkin esoterisen, johtopäätelmänsä, ettei mitään, olkoon se henkisellä, sielullisella tai fyysillisellä olemustasolla, voi syntyä tyhjästä. Ilmenneessä kaikkeudessa ei ole mitään syytä, jolla ei olisi vastaavat seurauksensa, joko paikassa tai ajassa; eikä toiselta puolen voi olla seurausta, jolla ei olisi alkusyytä, mikä itse tulee olemassaoloon vielä korkeammasta syystä. Mutta äärimmäinen ja ehdoton Syy on ainiaan pysyvä ihmisille käsittämättömänä Syyttömänä Syynä.

Tämäkään ei ole vielä mikään arvotusten ratkaisu ja sitä on joka tapauksessa katsottava korkeimmalta filosofiselta ja metafyysilliseltä näkökannalta. Muussa tapauksessa olisi paras jättää koko kysymys sikseen. Se on aatelma, jonka edessä ihmisjärki — olkoon se kuinka koulutettu metafyysillisiin äärimmäisyysaatoksiin — hätkähtää ja tuntee luhistuvansa. Jos joku europpalainen tahtoisi ryhtyä ratkaisemaan olemassaolon problemia esimerkiksi todellisten veedaantalaisten uskonkappaleiden mukaan, voi hän huomata tämän todeksi. Lukekoon hän ja tutkikoon Shankaraatshaarjan yleviä oppeja sielusta ja hengestä, niin hän käsittää, mitä tässä on nyt sanottu [1]).

Kristityille opetetaan, että sielu on Jumalan henkäys ja hänen luomansa ikuista elämää varten; että sillä on alku mutta ei loppua (eikä sitä siis pitäisi kutsua iankaikkiseksi) mutta salainen oppi sanoo: ei mitään luoda, kaikki vain muuttuu. Ei mikään voi ilmetä tässä kaikkeudessa — taivaanpallosta aina hämärään ohimenevään ajatukseen asti — joka ei ole ollut jo ennen kaikkeudessa. Kaikki itsekohtaisella tasolla on ikuista *olevaa*; samoin kaikki ulkokohtaisella tasolla on *ikisyntyvää* — koska se on alati ohimenevää.

---

[1]) *Viveeka Tshuudaamani*, käänt. Mohini M. Chatterji, nimellä „Viisauden huipun jalokivi“. Kts. *Theosophist*, heinäk. ja elok. 1886.

Monaadi — totisesti „jakamaton olio", kuten Good määritteli, vaikka hän ei antanut sille samaa merkitystä kuin me nyt annamme — on tässä esitetty Aatmaana yhdessä Buddhin ja korkeamman Manaksen kanssa. Tämä kolminaisuus on yksi ja ikuinen, sillä jälkimäiset sulautuvat ensinmainittuun kaiken ehdonalaisen ja harhanomaisen elämän päättyessä. Monaadi siis voidaan löytää ainoastaan ilmenneen maailmankaikkeuden ensimäisestä asteesta lähtien, ja sitä voidaan seurata kautta pyhiinvaellusretkensä ja katoovaisten käyttövälineittensä muutosten. Pralajassa, kahden Manvantaran välisessä ajassa, se kadottaa nimensä, kuten se kadottaa sen silloin, kun ihmisen todellinen Ainoa Itse uppoutuu Brahmaniin joko korkean Samaadhin (Turiijan) tilassa tai lopullisessa Nirvaanaan astumisessaan. Shankaran sanoilla lausuen:

Silloin kun opetuslapsi on saavuttanut tuon alkuperäisen tajuntansa, ehdottoman autuuden, jonka luonto on totuutta, ja joka on vailla muotoa ja toimintaa, ja kun hän jättää tämän harharuumiinsa, jonka Aatmaa on ottanut itselleen, aivan kuten näyttelijä (riisuu ottamansa) puvun.

Sillä Buddhi, Aanandamaja-verho on ainoastaan peili, joka heijastaa ehdotonta autuutta; eikä tämä heijastuskaan ole vielä vapaa tietämättömyydestä *eikä ole* Korkein Henki, koska se on ehtojen alainen, henkinen Prakritin muunnelma ja tulos. Aatmaa yksin on kaiken ainoa todellinen ja ikuinen olemusperusta, sisältö ja ehdoton tieto, Ksheetradshna. Nyt kun uuden testamentin korjattu englantilainen käännös on julkaistu ja vanhojen käännösten huutavimmat virheet oikaistu, voidaan paremmin ymmärtää sanat 1 Joh. 5: 6: „Henki on se, joka todistaa, sillä henki on totuus". Ne sanat, jotka tämän jälkeen seuraavat ja joiden (väärän tekstilisäyksen takia) on luultu tarkottavan „Isää, Sanaa ja Pyhää Henkeä", osottavat hyvin selvästi kirjottajan todellisen tarkotuksen, näyttäen siten vielä voimakkaammin, kuinka yhtäpitävä hänen opetuksensa tässä kohdassa on Shankaraatshaarjan opin kanssa. Sillä mitä voivat tarkottaa sanat: „Kolme on, jotka todistavat: Henki ja Vesi ja Veri" — jolleivät ne ole tekemisissä eli yhtäpitäväisyydessä tuon suuren veedaantalaisen opettajan Shankaraatshaarjan hieman filosofisemman lauseen kanssa. Hän näet puhuu „verhoista" — ihmisen prinsipeistä — Dshiivasta, Vidshnaanamajasta j. n. e., jotka *ovat* fyysillisessä ilmennyksessään „vettä ja verta" eli elämää, ja lisää että Aatmaa, Henki, yksin on se, mikä jää jälkeen, jos verhot luetaan pois, ja että se on Ainoa Todistaja eli yhdistetty ykseys. Kristillinen suunta, joka oli vähemmän henkinen ja filosofinen, piti silmällä ainoastaan Kolminaisuutta ja teki „yhdestä" kolme todistajaa, siten liittäen sen enemmän maahan kuin taivaaseen. Sitä kutsutaan esoterisessa viisausopissa „Ainoaksi todistajaksi" ja kun se Deevakhanissa lepäjää, mainitaan sitä „Kolmeksi Karman todistajaksi".

Aatmaa, meidän seitsemäs prinsippimme on yhtä Kaikkiallisen Hengen kanssa. Koska siis ihminen on yhtä tämän kanssa olemuksensa ytimessä, mitä

sitten oikeastaan on „monaadi"? Se on se yhdenluontoinen kipinä, joka säteilee miljoonine säteineen alkuaikaisesta Seitsemästä. (Näistä seitsemästä puhutaan jälempänä enemmän). Se on LUOMATTOMASTA SÄTEESTÄ LÄHTEVÄ KIPINÄ — suuri mysterio. Esoterisessa ja vieläpä eksoterisessa pohjois-buddhalaisuudessa Aadi-Buddha (Tshoogi Dangpoi Sangje), Ainoa Tuntematon, aluton ja loputon, sama kuin Parabrahman ja Ain Suf, lähettää pimeydestään kirkkaan Säteen.

Tämä on Logos, Ensimäinen eli Vadshradhara, Korkein Buddha, jota myös kutsutaan Doordshetshangiksi. Kaikkien salaisuuksien Herrana ollen hän ei voi ilmetä vaan lähettää ilmennysmaailmaan sydämensä — „Jalokivisydämen", Vadshrasattvan eli Doordshesempan. Tämä on luomisen Toinen Logos, josta lähtevät seitsemän — eksoterisen sanonnan mukaan viisi — Dhjaani-Buddhaa, joita kutsutaan Anupaadakaksi, „vanhemmitta oleviksi". Nämä Buddhat ovat alkuperäiset monaadit Ruumiittoman Olemassaolon maailmasta. Tässä Aruupa maailmassa, (ja ainoastaan sillä tasolla) älynkeskuksilla eksoterisen järjestelmän mukaan ei ole muotoa eikä nimeä, mutta esoterisen viisausopin mukaan niillä on seitsemän nimeä. Nämä ruumistuvat jokaisen inhimillisen kierroksen alussa maan päälle kuolevaisina ihmisinä, tulevat silloin tällöin personallisen ansionsa nojalla Boodhisattvoiksi ihmiskunnan lasten joukossa, jonka jälkeen ne saattavat jälleen esiintyä Maanushi- eli Ihmis-Buddhoina. Anupaadaka't eli Dhjaani-Buddhat ovat siis samaa kuin brahmalaisuuden Maanasaputrat, „järkisyntyiset pojat" — joko Brahmaasta tai jostakin Trimuurtin (kolminaisuuden) kahdesta muusta olemuspuolesta syntyneet. Ne ovat myös samaa kuin Rishit ja Pradshaapatit. Niinpä *Anugiitaassa* löytyy kohta, joka esoterisesti luettuna selvästi näyttää saman aatteen ja järjestelmän, vaikka toisessa kuvamuodossa. Siinä sanotaan:

Mitä olentoja onkaan tässä maailmassa, liikkuvia tai liikkumattomia, ovat ne ensimäiset, mitkä hajoavat (Pralajassa); ja senjälkeen se mikä elementeistä on kehittynyt (joista näkyväinen maailmankaikkeus on muodostettu); ja näiden kehitysmuotojen (kehittyneiden olentojen) (jälkeen) kaikki elementit. Tämä on kaikkeuden olentojen ylöspäinen aste-järjestys. Jumalat, ihmiset, Gandharvat, Pishaatshat, Asurat, Raakshasat, kaikki ovat Luonnon (Svabhaavan eli Prakriitin, muovailtavan Luonnon) luomat, ei tekojen eikä minkään syyn (nim. ei minkään fyysillisen syyn). Nämä Braahmanat (Rishi Pradshaapati?) maailman luojat, syntyvät tänne (maan päälle) uudelleen ja uudelleen. Ja kaikki, mikä niistä syntyy, häviää aikanaan noihin viiteen suureen elementtiin (viiteen eli oikeammin seitsemään Dhjaani-Buddhaan, joita myös kutsutaan ihmiskunnan „elementeiksi"), kuten aallot valtameressä. Nämä suuret elementit ovat joka suhteessa tuolla puolla niiden elementtien, joista maailma on tehty, (karkeitten elementtien). Ja se, joka vapautuu myöskin näistä viidestä elementistä (Tanmaatroista) [1]), hän menee korkeimpaan päämäärään. Herra

[1]) Tanmaatrat ovat sanallisesti jonkun elementin tyyppi eli aihe, vailla ominaisuuksia; mutta esoterisesti ne ovat alkuperäiset ytimet (noumen'ot) kaikesta, mikä kehityksen kuluessa tulee kosmilliseksi elementiksi siinä merkityksessä, minkä tuolle sanalle antoi muinaisaika, mutta ei nykyaikaiset fyysikot. Ne ovat Logokset, Logoksen seitsemän vuodatusta eli sädettä

Pradshaapati (Brahmaa) loi kaiken tämän ainoastaan järjellä (Dhjaanan eli abstraktisen mietiskelyn ja mystillisten voimien avulla, kuten Dhjaani-Buddhoistakin sanotaan. [1])

Silminnähtävästi siis nämä „braahmanat" ovat samaa kuin taivaallisten Dhjaani-Buddhojen maalliset Boodhisattvat. Kummatkin, ollen alkuaikaisia, järkeviä „Elementtejä", tulevat monaadien *luojiksi* eli *vuodattajiksi*, joiden monaadien on tultava inhimillisiksi tässä kierroksessa; tämän jälkeen ne kehittävät itsensä eli niin sanoaksemme laajenevat tullen omaksi Itsekseen Boodhisattvoina eli Braahmanoina, taivaan ja maan päällä, tullakseen viimein yksinkertaisiksi ihmisiksi. Totisesti: „maailman luojat syntyvät tänne maan päälle uudelleen ja uudelleen". Pohjois-buddhalaisessa järjestelmässä eli kansan ulkonaisessa uskonnossa opetetaan, että jokainen Buddha saarnatessaan Hyvää Lakia maan päällä ilmenee yhtaikaa kolmessa maailmassa: muodottomassa maailmassa Dhjaani-Buddhana, muotojen maailmassa Boodhisattvana ja himojen maailmassa, alimmassa eli meidän maailmassamme ihmisenä. Esoterinen oppi on erilainen. Jumalallinen, puhtaasti Aadi-Buddhinen monaadi ilmenee kaikkiallisena Buddhina (hindulaisen viisausopin Mahaa-Buddhina eli Mahatina), jumalallisen järjen henkisenä, kaikkitietävänä ja kaikkivaltiaana Juurena, korkeimpana Anima Mundina eli Logoksena. Tämä laskeutuu „kuten liekki, joka leviää ikuisesta tulesta, liikkumattomasta, laajenemattomasta ja vähenemättömästä, loppuun asti samaisesta" (nim. olemassaolon kierroksen loppuun), ja tulee maisella tasolla Kaikkialliseksi Elämäksi. Tältä tajuisen elämän tasolta lähtevät kuten seitsemän tulikieltä Valon Pojat, Elämän Logokset; sitten näkemystilan Dhjaani-Buddhat, muodottomien isiensä, seitsemän Valon Pojan ilmenneet muodot, *yhä vielä omana itsenään*, joista voidaan lausua brahmalaisten mystillinen lause: „Sinä olet SE" — Brahman. Näistä Dhjaani-Buddhoista lähtevät niiden Tshaajaat eli Varjot, taivaallisten alueitten Boodhisattvat, ylimaallisten Boodhisattvojen ja maisten Buddhojen ja lopuksi ihmisten esikuvat. Seitsemää Valon Poikaa kutsutaan myös Tähdiksi.

Se tähti, jonka alla joku ihmisolento syntyy — sanoo salainen oppi — tulee pysymään hänen tähtenään ainiaan läpi koko hänen ruumistustensa sarjan yhdessä Manvantarassa. *Mutta tämä ei ole hänen astrologinen tähtensä.* Jälkimäinen on ainoastaan tekemisissä *personallisuuden*, edellinen *yksilöllisyyden* kanssa. Tuon tähden Enkeli eli sen yhteydessä oleva Dhjaani-Buddha tulee olemaan joko ohjaavana tai ainoastaan valvovana enkelinä, niin sanoaksemme, jokaisessa monaadin uudessa syntymässä, sillä *monaadi on osa sen tähden omasta olemuksesta*, vaikka hänen käyttövälineensä, ihminen, aina pysyisi tästä tosiasiasta tietämättömänä. Adepteilla on kullakin Dhjaani-Buddhansa, niitä vanhempi „kaksois-sielu", ja he tietävät sen, kutsuen sitä „isä-sieluksi" ja „isä-

[1]) Luku 36, Telangin käännös, pp. 387, 8.

tuleksi". Mutta vasta viimeisessä ja korkeimmassa vihkimyksessä, kun he kasvoista kasvoihin näkevät loistavan „kuvan", oppivat he sen tuntemaan. Kuinka paljon mahtoi Bulwer Lytton tietää tästä mystillisestä tosiasiasta, kun hän mitä korkeimmassa inspiratsionin tilassa kuvasi Zanonia katsomassa kasvoista kasvoihin Augoeides'tänsä? [1])

Logosta eli sekä ilmenemätöntä että ilmennyttä Sanaa kutsuvat hindulaiset Iishvaraksi, Herraksi, mutta salatieteilijät antavat sille toisen nimen. Iishvara, sanovat veedaantalaiset, on korkein Luonnossa oleva tajunta. „Tämä korkein tajunta", vastaa salatieteilijä, „on ainoastaan yksi yhteenvetoinen ykseys ilmenneen Logoksen maailmassa — eli harhan tasolla, sillä se on Dhjaan Tshoohanisen tajunnan kokonaissumma". „Oi viisas, karkota se käsitys, että *ei-henki on henki*", sanoo Shankaraatshaarja. Aatmaa on ei-henki äärimmäisessä parabrahmisessa tilassaan; Iishvara eli Logos on henki; eli, kuten salatiede selittää, se on ilmenneiden elävien henkien kokonaisykseys, jotka kaikki vuotavat ulos Logoksesta ja palaavat siihen ajan täyttyessä; nämä taas ovat kaikkien maisten ja maailmallisten monaadien synty ja lähde, ynnä näiden jumalallinen heijastus. Tuollaisia Dhjaan Tshoohaneja on seitsemän pääryhmää, mitkä ryhmät löytyvät ja tunnetaan kussakin uskonnossa, sillä ne ovat alkuperäiset seitsemän sädettä. Salatiede opettaa, että ihmiskunta on jaettu seitsemään eri ryhmään, joilla on älylliset, henkiset ja fyysilliset alaosastonsa. On seitsemän pääplanettaa, niissä asuvan seitsemän Tähtihengen vaikutuspiiriä, ja kunkin tähden vaikutuksen alaisena syntyy yksi ihmisryhmä ja on sen ohjattavana ja hallittavana. On ainoastaan seitsemän planettaa, jotka *erityisesti* ovat tekemisissä maan kanssa, ja kaksitoista huonetta, mutta näiden aspekteja ja keskinäisiä suhteita on miltei lukemattomia; todella yhtä ääretön joukko kuin henkisiä, psyykillisiä, älyllisiä ja fyysillisiä kykyjä on ihmissuvun *(genus homo)* lukemattomissa muunnelmissa. Jokainen ihminen syntyy jonkun noiden seitsemän planetan alaisena ja häntä hallitsee yksi sanotuista lukemattomista planetta-asentojen yhdistelmistä. [2])

Monaadi siis katsottuna Yhdeksi, on seitsemännen prinsipin yläpuolella Kosmoksessa ja ihmisessä; ja katsottuna kolminaisuudeksi se on mainitun kokoonpannun yksiön suoranainen säteily ja jälkeläinen. Se ei ole „Jumalan" (kuten tuota yksiötä kutsutaan) henkäys eikä se ole *tyhjästä* luotu, sillä tuollainen aate on aivan epäfilosofinen ja Jumaluutta alentava, vetäen Sen rajalliseen, erikoisluonteiseen tilaan. Kuten niin hyvin lausuu „*Viisauden Pää-jalokiven*" kääntäjä: vaikka Iishvara on „Jumala" —

---

[1]) Zanoni, IV, 9. Siv. 239—242. Suom.

[2]) Kts. *Theosophist*, elok. 1889.

Muuttumaton Pralajojen syvimmissä syvyyksissä ja Manvantarojen kiihkeimpinä toimintakausina, (niin kuitenkin) hänen takanaan on Aatmaa, jonka hovin ympärillä on ikuisen *Maajaan* pimeys. [1])

Ne „kolmikot“, jotka ovat syntyneet saman planetta-vanhemman alaisina eli pikemmin yhden ja saman planetta-hengen eli Dhjaani-Buddhan säteilyn alaisina, ovat kaikissa myöhemmissä elämissään ja syntymissään sisar- eli „kaksois“-sieluja tämän maan päällä. Aate on sama kuin kristillisen kolminaisuuden, „kolme yhdessä“, ainoastaan vielä metafyysillisempi: kaikkeuden „yli-henki“, joka ilmenee kahdella korkeammalla tasolla, Buddhin ja Mahatin tasolla. Nämä ovat kolme olemusperustaa, metafyysillisiä mutta ei koskaan personallisia.

Tämän on tuntenut jokainen korkea vihitty kullakin ajalla ja kussakin maassa: „Minä ja Isäni olemme yhtä“, (Joh. 10: 30) sanoi Jeesus. Kun hänen toisaalla havaitaan sanovan: „Minä menen *minun* Isäni ja *teidän* Isänne luokse“ (Joh. 20: 17), merkitsi se ihan samaa. *Enkeli*-monaadin ja *ihmis*-monaadin yhteisyys ja samalla niiden harhanomainen erilaistuminen näkyy seuraavissa lauseissa: „Minun Isäni on *suurempi* kuin minä“ (Joh. 14: 28); „Kunnioittakaa *teidän* Isäänne, *joka on taivaissa*“ (Matt. 5: 15); Silloin vanhurskaat loistavat niinkuin aurinko Isä*nsä* (ei Isä*mme*) valtakunnassa“ (Matt. 13: 43). Näin myös Paavali kysyy: „Ettekö tiedä olevanne Jumalan *temppeli* ja että *Jumalan Henki asuu teissä*“ (1 Kor. 3: 16)? Kaikki tämä oli tarkotettu ainoastaan osottamaan, että se oppilas- ja seuralais-joukko, mikä tunsi vetäymystä häneen, kuului yhden ja saman Dhjaani-Buddhan, Tähden eli Isän alle ja että tämä taas kuului samaan planetta-alueeseen ja osastoon, mihin hän kuului. *Tieto* tästä salaisesta opista on ilmaistu T. Subba Row'in artikkelissa „Valkoisesta Lotuskukan Tarinasta“, missä hän sanoo:

Jokainen Buddha tapaa viimeisessä vihkimyksessään kaikki ne suuret adeptit, jotka ovat saavuttaneet Buddha-arvon entisinä aikakausina . . . Kullakin adeptiluokalla on oma henkinen yhteydensiteensä, joka ne liittää toisiinsa . . . Ainoa mahdollinen ja tehokas keino tällaiseen veljeskuntaan yhtymiseksi . . . on antautuminen sen Henkisen Valon vaikutuksen alaiseksi, mikä

[1]) Se kaikkialle nykyään levinnyt erehdys, että luullaan muinaisaikalaisten tunteneen ainoastaan seitsemän planettaa (aurinko ja kuu niihin luettuina — Suom.), koska he eivät mainitse useampia, perustuu samaan yleiseen tietämättömyyteen heidän salaisista opeistaan. Kysymys ei ole siitä, tunsivatko he vai eivätkö tunteneet myöhemmin keksittyjä planettoja, vaan eikö se kunnioitus, jota he osottivat neljälle eksoteriselle ja kolmelle salaiselle Suurelle Jumalalle eli Tähtihengille, johtunut jostakin tarkasta järkiperusteesta. Tekijä uskaltaa väittää, että heillä oli tällainen peruste, ja se on seuraava. Jos he olisivat tunteneet niin monta planettaa kuin me nyt tunnemme — ja tätä kysymystä tuskin nykyään voidaan ratkaista puoleen taikka toiseen — niin he kuitenkin olisivat uskontopalvelukseensa liittäneet ainoastaan seitsemän, koska nuo seitsemän ovat suoranaisesti ja eritoten tekemisissä meidän maamme kanssa eli — käyttäen esoterista sanatapaa — meidän seitsenäisen piiriketjumme kanssa.

säteilee ihmisen omasta Logoksesta. Voisin vielä mainita tässä . . . että tällainen yhteys on mahdollinen ainoastaan sellaisten ihmisten kesken, joiden sielut saavat elämänsä ja ylläpitonsa samasta jumalallisesta säteestä, ja että kuten seitsemän eri sädettä lähtee „henkisestä keskusauringosta", niin kaikki adeptit ja Dhjaan Tshoohanit jakautuvat seitsemään luokkaan, joista kutakin ohjaa, hallitsee ja varjostaa yksi Jumalallisen Viisauden seitsemästä muodosta eli ilmennyksestä. [1])

Siis nämä seitsemän Valon Poikaa — joita nimitetään planettojensa mukaan ja joita tietämättömät usein pitävät yhteiskäsitteinä, nim. Saturnus, Jupiter, Merkurius, Mars, Venus, ja *otaksuttavasti* Aurinko ja Kuu nykyaikaisen kriitikon luulon mukaan, hän kun ei mene muinaisiin uskontoihin pintaa syvemmälle [2]) — nämä ovat salaisten oppien mukaan meidän taivaalliset vanhempamme eli yhteisesti meidän „Isämme". Sentähden, kuten jo on huomautettu, monijumaluus on todellisuudessa filosofisempi ja oikeampi kuin ihmismuotoa palveleva yksijumaluus. Saturnus, Jupiter, Merkurius ja Venus, nämä neljä eksoterista planettaa ja kolme muuta, joiden täytyy pysyä nimettöminä, olivat ne taivaankappaleet, jotka olivat suoranaisessa astralisessa ja sielullisessa tekemisessä maapallon kanssa, sekä siveellisesti että fyysillisesti katsoen; ne olivat sen johtajia ja valvojia; nämä näkyväiset planetat antoivat meidän ihmiskunnallemme sen ulkonaiset ja sisäiset ominaisuudet; ja niiden Johtajat eli Ohjaajat antoivat ihmiskunnalle sen monaadit ja henkiset kyvyt. Uusien väärinkäsitysten välttämiseksi olkoon sanottu, että kolmeen *salaiseen planettaan* eli *tähti-enkeliin* ei kuulu Uranus eikä Neptunus; ei ainoastaan sentähden että ne näillä nimillä olivat tuntemattomia muinaisille viisaille, vaan sentähden että ne, kuten kaikki muut planetat, olkoon niitä kuinka monta tahansa, ovat muiden seitsenkertaisten palloketjujen Jumalia ja Vartijoita meidän aurinkokuntamme piirissä.

Eivätkä nuo kaksi viimeksi keksittyä suurta kiertotähteä olekaan kokonaan auringosta riippuvia kuten muut planetat. Kuinka muuten voisimme selittää sen tosiasian, että Uranus saa vain $^{1}/_{390}$ maapallon saamasta valomäärästä ja Neptunus ainoastaan $^{1}/_{900}$, ja sitä tosiasiaa, että niiden sivukiertolaisilla merkillistä

---

[1]) *Theosophist*, elok. 1886.

[2]) Nämä luettiin planetoiksi ainoastaan arvostelevan astrologian tarkotuksia varten. Astroteogoninen (planetta-*jumalien* syntyä ja asemaa koskeva) jaotus poikkesi ylläolevasta. Aurinko on keskustähti eikä planetta ja se on seitsemine *omine* planettoineen salaisemmassa ja ihmeellisemmässä yhteydessä *meidän* maapallomme kanssa kuin yleisesti tiedetään. Aurinkoa sentähden on pidetty kaikkien seitsemän „Isän" Isänä ja tämä selittää, miksi kaldealaisilla ja muilla kansoilla oli milloin seitsemän, milloin kahdeksan Suurta Jumalaa. Ei maapallo eikä sen sivukiertolainen kuu eikä, toisesta syystä, tähdetkään olleet mitään muuta kuin *salaisia tarkotuksia varten käytettyjä sijaiskäsitteitä*. Mutta vaikka jätettäisiinkin aurinko ja kuu pois luettelosta, niin näyttävät muinaiskansat tunteneen *seitsemän* planettaa. Kuinka monta tunnemmekaan me, jos suljemme pois maapallon ja sen kuun? *Seitsemän* eikä enempää: seitsemän pää-planettaa ja muut *planetoidejä* („pikkuplanettoja" Marsin ja Jupiterin välillä — Suom.) eikä varsinaisia planettoja.

kyllä on päinvastainen kierrostapa kuin muilla aurinkokunnan planetoilla? Ainakin tämä koskee Uranusta, vaikkapa asiaa vastaan onkin taas viime aikoina väitetty.

Sitä, mitä tässä sanomme, tulevat tietysti hullutuksena pitämään kaikki ne, jotka sekottavat kaikkiallisen olemassaolon järjestyksen omiin luokittelu-systeemeihinsä. Mutta me tässä kirjassa lausumme vain salaisten oppien yksinkertaiset tosiasiat, jotka voidaan joko hyväksyä tai hylätä, miten kukin tahtoo. On kyllä yksityisseikkoja, joita metafyysillisen vaikeatajuisuutensa takia *ei voi* koskettaa. Sentähden lausumme, että ainoastaan seitsemän meidän planetoistamme on yhtä likeisesti meidän maapallomme kanssa tekemisissä kuin aurinko on kaikkien järjestelmäänsä kuuluvien alamaisten kanssa. Se pieni joukko *varsinaisia* ja *toisarvoisia* planettoja, mitkä tähtitiede tuntee taivaankappaleitten joukosta, näyttää todella sangen mitättömältä. [1]) Sentähden on järkevää päättää, että on olemassa suuri joukko planettoja, suuria ja pieniä, joita ei vielä ole keksitty, mutta joiden olemassaolosta muinaiset tähteintutkijat — kaikki vihittyjä adepteja — aivan varmasti tiesivät. Koska näiden suhde jumaliin oli pyhä, täytyi sen pysyä salaisena, kuten myöskin useiden muitten planettojen ja kiintotähtien nimet.

Tätä paitsi puhuu roomalais-katolilainen teologia „*seitsemästäkymmenestä* planetasta, jotka johtavat tämän maapallon kansojen kohtaloita". Ottamatta lukuun erehtynyttä loppupäätelmää on tuossa traditsionissa enemmän totuutta kuin uudenaikaisessa astronomiassa. Nuo seitsemänkymmentä planettaa ovat tekemisissä Israelin kansan seitsemänkymmenen vanhemman kanssa (4 Moos. 11: 16) ja tällä tarkotetaan näiden planettojen Hallitsijoita eikä itse taivaankappaleita; sana seitsemänkymmentä on vain salaverho ja johtuu 7×7 alaosastoista. Kullakin kansalla ja heimolla on, kuten ennen on sanottu, oma *suoranainen* Valvojansa, Vartijansa ja Isänsä taivaissa — s. o. yksi Planetta-henki. Me suostumme jättämään Israelin kansan jälkeläisille — Sabaothin eli Saturnuksen palvelijoille — *heidän* kansallisjumalansa Jehovan, sillä todella hänen „valitun" kansansa monaadit ovat hänen omansa eikä raamattu ole sitä salannut. Protestanttinen raamatunteksti on vain, kuten tavallisesti, ristiriidassa sekä kreikkalaisen Septuagintan että latinalaisen Vulgatan kanssa. Niinpä luetaan protestanttisessa tekstissä:

---

[1]) Kun Sir William Herschell — tuo etevä tähteintutkija — voimakkaalla kaukoputkella otti tutkiakseen vain sitä päiväntasaajan vaakapinnassa olevaa taivaanosaa, jonka keskuksena on meidän maamme — näki hän neljännestunnissa 16,000 tähteä kulkevan silmäinsä ohitse; ja kun hän sitten tämän laskelman sovitti koko linnunrataan, luki hän siinä ainakin 18 miljonaa aurinkoa. Kun tämän otamme huomioon, emme enää ihmettele, että Laplace keskustellessaan Napoleon I:sen kanssa kutsui Jumalaa *otaksumaksi,* jota ainakaan täsmällisen fyysillisen tieteen on aivan hyödytöntä ottaa päätelmissään lukuun. Ainoastaan salainen metafysikka ja yliaineellinen filosofia kykenee kohottamaan edes yhtä lievettä Jumaluuden läpitunkemattomasta verhosta.

Kun Korkein (siis ei Jehova) jakoi kansoille heidän perintönsä . . . laski hän kansojen asuinrajat Israelin lasten luvun mukaan (5 Moos. 32: 8, 9).

Septuagintassa kuuluu teksti „enkelein luvun mukaan" (nim. planetta-enkeleiden), joka paremmin soveltuu todelliseen asianlaitaan. Sitäpaitsi kaikki tekstit pitävät yhtä siinä, että „Herran (Jehovan) osa on hänen kansansa; Jacob on hänen perintöosuutensa" ja tämä ratkaisee kysymyksen. „Herra" Jehova otti Israelin *osuudekseen;* mitä on muilla kansoilla tekemistä tuon erikoisen kansallisjumalan kanssa? Valvokoon siis „Enkeli Gabriel" Irania ja „Mikael-Jehova" juutalaisia. Ne eivät ole muiden kansojen jumalia ja vaikeata on nähdä, miksikä kristityt ovat itselleen valinneet sen jumalan, jonka käskyjä vastaan Jeesus ensimäiseksi nousi kapinaan.

Gnostikot opettivat monaadin eli sielun kaikkine kykyinensä olevan planetoista syntyisin. Jokainen sielu, joka on syntynyt „rajattomassa valossa" [1]) ja siitä laskeutuu alas, on matkallaan maahan ja paluutiellään sieltä määrätty kulkemaan seitsemän planettapiirin läpi kummallakin tiellä. Vanhempien uskontojen puhtaat Dhjaanit ja Deevat olivat aikaa myöten tulleet zoroasterilaisten seitsemäksi Deev'iksi, Ahrimanin palvelijoiksi, „joista kukin on planettaansa sidottu" [2]); brahmalaisten keskuudessa ne ovat tulleet Asuroiksi ja muutamiksi Risheiksi — hyviksi, pahoiksi ja yhdentekeviksi; egyptiläisten gnostikkojen keskuudessa oli Thoth eli Hermes niiden Seitsemän pää, joiden nimet Origines luettelee seuraavasti: Adonai, auringon haltia; Tao, kuun haltia; Eloi, Jupiterin; Sabaoth, Marsin; Orai, Venuksen; Astaphai, Merkuriuksen ja Ildabaoth (Jehova), Saturnuksen haltia. Lopuksi *Pistis Sophia*, jota suurin nykyaikainen gnostillisten uskonoppien tuntija, C. W. King vainaja, kutsuu „mitä kalleimmaksi gnostilaisuuden muistomerkiksi" — tuo vanha asiakirja toistaa muinaisaikaisen uskon, vaikka se lahkolaistarkotuksia varten sitä vääristää. „Piirien" eli planettojen tähtihaltiat luovat monaadit eli sielut omista aineksistaan, „silmiensä kyyneleistä ja kärsimystensä hiestä" ja antavat monaadeille kipinän sitä omaa ainestansa, joka on Jumalallista Valoa. Teoksemme II Osassa näytetään, miksi nämä „eläinradan ja piirien herrat" ovat lahkolais-teologien käsissä muuttuneet kristittyjen kapinoitseviksi enkeleiksi. Kristityt näet lainasivat käsityksensä heistä maagien seitsemästä Deev'istä, ymmärtämättä allegorian merkitystä. [3])

---

[1]) C. W. King teoksessaan *The Gnostics and their Remains* (p. 344) sanoo, että tämä „rajaton valo" on „itämaalaisten pyrkimyksen *korkein hyvä*, buddhalainen *Nirvaana*, täydellinen lepo, epikurolaisten *indolentia* (tuskattomuus)". Hänen määrityksensä tuntuu ehkä sanamuodosta päättäen kevytmieliseltä, mutta se ei ole aivan väärä.

[2]) Katso Origineen jäljennöstä ofitien kuvasta eli piirroksesta.

[3]) Kts. myös XIV lukua.

Kuten tavallista, se mikä *on* ja *oli* alusta pitäin jumalallista, puhdasta ja henkistä varhaisimmassa ykseydessään, se tuli — erilaistumisensa takia ihmiskäsitysten epätasaisen prisman läpi katsottuna — inhimilliseksi ja epäpuhtaaksi, synnillistä ihmisluontoa heijastavaksi. Siten aikaa myöten planetta Saturnusta muiden jumalain palvelijat alkoivat halveksia ja inhota. Ne kansat, jotka olivat syntyneet Saturnuksen hallinto-alaan — kuten esim. juutalaiset, joille hän tuli Jehovaksi, sittenkun tätä ensin (ofitien keskuudessa ja Jasherin Kirjassa) oli pidetty Saturnuksen eli Ilda-Baothin *poikana*, — joutuivat ikuiseen taisteluun niiden kanssa, jotka olivat syntyneet Jupiterin, Merkuriuksen tai jonkun muun planetan, paitsi Saturnus-Jehovan, hallittaviksi. Huolimatta kaikista ennustuksista ja sukuluetteloista Jeesus (eli Jehoshua) — se *vihitty* ja esityyppi, jonka mukaan „historiallinen" Jeesus muodostettiin — ei ollut puhdasta juutalaista verta eikä senvuoksi tunnustanut Jehovaa; eikä hän palvellut mitään muutakaan planettajumalaa paitsi omaa „Isäänsä", jonka hän tunsi ja jonka kanssa hän piti kanssakäymistä, kuten jokainen korkea Vihitty tekee, „hengestä henkeen ja sielusta sieluun". Tätä vastaan voidaan tuskin mitään väittää, jollei kriitikko aivan tyydyttävästi voi selittää niitä merkillisiä lauseita, jotka neljännen evankeliumin tekijä panee Jeesuksen suuhun hänen keskustellessaan farisealaisten kanssa:

Minä tiedän, että te olette Abrahamin siemen [1]... Minä puhun, mitä olen nähnyt minun Isäni tykönä; ja te teette, mitä olette nähneet teidän Isänne luona [2]... Te teette teidän Isänne tekoja... Te olette Isästänne, perkeleestä.. Hän oli murhaaja alusta eikä pysynyt totuudessa, sillä hänessä ei ole totuutta. Kun hän puhuu valhetta, puhuu hän omaansa, sillä hän on valehtelija ja valheen isä" (Joh. 8: 57, 38, 41, 44).

Tämä farisealaisten „Isä" oli Jehova, sillä hän on samaa kuin Kain, Saturnus, Vulcanus j. n. e. — se planetta, jonka alla he olivat syntyneet ja se Jumala, jota he palvelivat. Silminnähtävästi täytyy näiden Jeesuksen sanojen ja kehotusten takana olla salainen merkitys, vaikka ne olisivat kuinka väärin käännetyt, koska näin puhui se sama, joka uhkasi helvetintulella jokaista, ken vain veljellensä sanoo „Raaka", tyhmä (Matt. 5: 22). Ja ilmeisesti planetatkaan eivät ole mitään avaruudessa tuikahtelevia tähtösiä, jotka ilman tarkotusta kimmeltävät taivaalla, vaan ovat suurten Olentojen valtakuntia, joita olentoja vihkimättömät eivät tunne, mutta jotka kuitenkin ovat salaperäisessä, lakkaamattomassa ja tehokkaassa suhteessa ihmisiin ja maapalloon. Jokainen taivaankappale on (yhden) jumalan temppeli ja nämä jumalat vuorostaan ovat temppeleitä

[1]) Abraham ja Saturnus ovat tähti-symbologiassa yhtä ja hän on jehovististen juutalaisten esi-isä.

[2]) Uusin suom. käännös sanoo tässä kohden „kuulleet isältänne" vastoin Vulgataa ja useita parempia käsikirjotuksia. Suom.

JUMALUUDEN, Tuntemattoman „*Ei*-hengen". Ei ole mitään epäpyhää eikä yhdentekevää Kaikkeuden elämässä. Luonto on kauttaaltaan pyhä paikka, kuten Young sanoo:

Jokainen noista tähdistä on pyhä koti.

Siten voidaan osottaa, että kaikki ulkonaiset uskonnot ovat vääristyneitä jäljennöksiä esoterisesta opista. Pappiskunta on syynä siihen, että meidän päivinämme on niin suuri pyrkimys materialismiin. Kun on palveltu ja pakotettu joukkoja palvelemaan pakanallisten aatteiden tyhjiä ulkokuoria — mitkä vertauskuvaston takia ovat personoidut — niin on länsimaat tehty suorastaan pahojen peikkojen temmellyskentäksi, missä ylemmät luokat palvelevat kultaista vasikkaa ja alemmat ja tietämättömät joukot savijalkaista epäjumalaa.

XI Luku.

Muinaisia aatelmia nykyaikaisessa puvussa.

Nykyinen tiede on muinaisaikaista ajattelua vääristyneessä muodossa, eikä muuta. Olemme kuitenkin ottaneet katsellaksemme, mitä aavistuskykyiset tieteilijät ajattelevat ja askaroivat; ja nyt annamme lukijoillemme enemmän todistuksia siitä, että useampikin F. R. S. (Kuninkaallisen Seuran Jäsen) tietämättään lähestyy ivattuja salatieteitä.

Mitä maailman syntyyn ja alkuaikaiseen aineeseen tulee, ovat meidän päiväimme aateskelut kieltämättä samaa kuin muinainen ajattelu, jota on „paranneltu" uudempisyntyisillä ristiriitaisilla teorioilla. Koko perustus on kotoisin vanhasta kreikkalaisesta ja intialaisesta astronomiasta ja fysikasta, joita entisinä aikoina aina kutsuttiin filosofiaksi. Kaikissa arjalaisten ja kreikkalaisten aateskeluissa tavataan käsitys kaikkiläpäisevästä, järjestymättömästä ja yhdenluontoisesta aineesta, Kaaoksesta, jota nykyiset tieteilijät uudella nimellä kutsuvat „maailmanaineksen tähtiusva-tilaksi". Mitä Anaksagoras *Homoiomeria*-kirjassaan kutsui Kaaokseksi, sitä nyt Sir William Thomson kutsuu „alkufluidumiksi". Hindulaiset ja kreikkalaiset atomistit — Kanaada, Leukhippos, Demokritos, Epikuuros, Lucretius y. m. — kuvastuvat nykyään ikäänkuin kirkkaassa peilissä atomi-teorian nykyaikaisissa kannattajissa ja heidän opeissaan, alkaen Leibnitzin monaadeista aina Sir William Thomsonin pyörre-atomeihin asti [1]). Totta kyllä vanha „pikkuosasten teoria" on hylätty ja aaltoilu-teoria on tullut sen sijalle. Mutta kysymys on, lieneekö jälkimäinen niin lujasti perusteltu, ettei se voisi tulla syöstyksi valtaistuimeltaan yhtä hyvin kuin edeltäjänsä? *Valosta* on perusteellisesti puhuttu *Isis Unveiledissä*, sen metafyysilliseen puoleen katsoen:

---

[1]) „Järjen" alkuunpanemat elementtipyörteet eivät ole parantuneet uudenaikaisen muunnelmansa kautta.

Valo on Korkeimman esikoinen ja ensimäinen vuodatus ja „valo on elämä", sanoo evankelista ja (kabbalisti). Kumpikin on sähköä — Anima Mundin, Maailmansielun elonprinsippiä — joka läpäisee kaikkeuden, jokaisen olion sähköinen elähyttäjä. Valo on suuri Proteuksen tapainen maagikko ja Rakennusmestarin [1]) (eli oikeammin *rakennusmestarien*, „rakentajien", joita yleisesti kutsutaan YHDEKSI) monenmuotoiset, kaikkivaltiaat laineet synnyttävät jokaisen muodon ja jokaisen elävän olennon. Sen paisuvasta sähköisestä helmasta lähtee *aine* ja *henki*. Sen säteissä on kaiken fyysillisen ja kemiallisen toiminnan ja kaikkien kosmillisten ja henkisten ilmiöitten synty; se elähyttää ja purkaa; se antaa elämää ja aikaansaa kuolemaa ja sen Alkupisteestä lähtevät asteettain olemassaoloon tuhannet miljonat maailmat, näkyväiset ja näkymättömät taivaankappaleet. Tämän Ensimäisen Äidin säteestä (yhdestä kolmessa) sytytti „Jumala" Plaatonin sanoilla „sen tulen, jota me nyt kutsumme auringoksi [2])", ja joka *ei ole* valon eikä lämmön syy vaan ainoastaan se polttimo eli linssi, jonka kautta kulkien Alkuvalon Säteet aineellistuvat, keskittyvät aurinkokuntaan ja saavat aikaan kaikkien voimien vuorovaikutuksen [3]).

Tämä on eetteri, kuten juuri selitimme Metcalfen näkökantojen mukaan, joita t:ri Richardson toistaa, paitsi että me emme hyväksy Metcalfen alistumista muutamiin uudenaikaisen aaltoilu-teorian yksityiskohtiin. Emme sano, että kieltäisimme tuon aaltoilu-teorian; me vain väitämme, että se kaipaa täydennystä ja uudestaan muovailua. Mutta salatieteilijät eivät suinkaan ole ehdottomasti ainoita „vääräoppisia" tässä suhteessa, sillä Mr Robert Hunt, Kunink. Seuran Jäsen, on huomannut, että:

Aaltoiluteoria ei selitä hänen kokeittensa tuloksia [4]). Sir David Brewster kirjassaan *Treatise on Optics* näyttää, „että kasvimaailman värit syntyvät . . . siitä erityisestä vetovoimasta, mikä kasvien pikkuosasilla on erivärisiin valonsäteihin" ja että „auringonvalosta muodostuvat kukkien värilliset nesteet, muuttuvat kappaleitten värit j. n. e.". Hän huomauttaa, ettei ole helppo myöntää „tällaisten tulosten syntyvän pelkästään eetterivälineen värähtelystä". Ja hän on *pakotettu*, sanoo hän, „näiden tosiasioiden laadun vuoksi päättelemään, että valo on ikäänkuin jotakin *aineellista* (?). Professori Josiah P. Cooke Harvardin yliopistossa sanoo, ettei hän „voi olla yhtä mieltä . . niiden kanssa, jotka pitävät valon aaltoiluteoriaa valmiiksi päätettynä tieteen perusaatteena [5])". Jos Herschellin oppi pitää paikkansa, että valon voimakkuus jokaisen aaltoliikkeen vaikutuksesta „on kääntäin verrannollinen valaisevan kappaleen etäisyyden neliöön" haittaa se koko lailla, jollei kokonaan hävitä, aaltoiluteoriaa. Että Herschell oli oikeassa, on yhä uudestaan todistettu fotomeetterillä tehdyillä kokeilla; ja vaikka aaltoiluteoria yhä on voimassa, aletaan sitä paljon jo epäillä [6]).

[1]) Minulle on usein muistutettu siitä, että *Isiksessä* käytän lauseparsia, jotka merkitsevät uskoa *personalliseen* ja ihmiskaltaiseen Jumalaan. Tämä *ei ole* minua aatteeni. Kabbalistisesti puhuen „Rakennusmestari" on Sefirothien, maailmankaikkeuden Rakentajien yhteisnimi, kuten „Maailmanjärki" edustaa Dhjaan Tshoohanisten tajuntojen kokonaisuutta.

[2]) *Timaios*.

[3]) I, 258.

[4]) *Researches on Light in its Chemical Relation*.

[5]) *Modern Chemistry*.

[6]) *Isis Unveiled*, I, 137,

Tämän Sir David Brewsterin lausunnon johdosta — „pakotettu päättelemään, että valo on ikäänkuin jotakin aineellista“ — on paljonkin vastattavaa. Valo yhdessä merkityksessään on varmasti yhtä aineellista kuin sähkö. Ja jollei sähkö ole aineellista, jos se on pelkkä „liikuntotapa“, kuinka sitä silloin voidaan *koota* Fauren akkumulaattoreihin? Helmholtz sanoo, että sähkön täytyy olla yhtäläisesti atomillista kuin aine, ja Mr. W. Crookes, F. R. S., kannatti tätä näkökantaa siinä puheessa, jonka hän piti Birminghamissa v. 1886 Brittiläisen Seuran Kemiallisen Osaston edessä, jonka presidenttinä hän oli. Näin sanoo Helmholtz:

Jos tunnustamme sen otaksuman, että alkuperäiset aineet ovat atomeista kokoonpantuja, emme voi olla tekemättä sitä johtopäätöstä, että sähkökin sekä positiivinen että negativinen, on jaettu selvästi määrättyihin alkuosiin, jotka toimivat „sähköatomeina“ [1]).

Tässä meidän on toistettava, mitä jo sanottiin VIII Luvussa, että ainoastaan yksi tieteenhaara saattaa johtaa nykyaikaisen tutkimuksen sille tielle, missä löydetään koko tähänasti salassa pidetty totuus; ja tämä tieteenhaara on kemia — kaikkein nuorin, siinä muodossa kuin se nyt on uudistettuna. Ei ole mitään muuta tiedettä, joka niin erehtymättömästi kuin kemia voi johtaa tieteellistä intuitsionia, ei edes tähtitiedekään. Kaksi todistusta tästä löytyy nyt jo tieteellisessä maailmassa — kaksi suurta kemistiä, kumpikin omassa maassaan etevimpien joukossa, Mr. Crookes ja professori Butlerof-vainaja. Edellinen uskoo täydellisesti yliaistillisiin ilmiöihin; jälkimäinen oli yhtä innokas spiritisti kuin hän oli suuri luonnontieteilijä. Tulee silminnähtäväksi, että kun kemisti miettii aineen äärimmäistä jaollisuutta ja tuloksitta, ainakin tähänasti, etsii ainesta, jolla olisi negativinen atomipaino, täytyy hänen tieteellisesti koulutetun järkensä vastustamattomasti tulla vedetyksi noihin ikiverhottuihin maailmoihin, salaperäiseen Tuonpuoleiseen, jonka mittaamattomat syvyydet näyttävät sulkeutuvan liian aineellisen käden lähestyessä ja tahtoessa niiden verhoa kohottaa. „Se on tietymätön ja aina tuntemattomaksi jääpä“, varottaa monisti-agnostikko. „Eipä suinkaan“, vastaa hellittämätön kemisti. „Me olemme jo jäljillä emmekä huoli pelotuksista ja pian pääsemmekin siihen alkuperäiseen alueeseen, jota tietämättömyys kutsuu tuntemattomaksi.“

Presidentti-puheessaan Birminghamissa sanoi Mr. Crookes:

On ainoastaan yksi tuntematon — Hengen (Avaruuden) äärimmäinen perusta. Kaikki se, mikä ei ole tuo Yksi ja Absolutinen, on erilaistumisensa takia aina ihmisen henkisen järjen saavutettavissa, vaikkapa se olisi kuinka kaukana fyysillisten aistimien piiristä. Sillä ihmisjärki on tuon jakautumattoman Kokonaisuuden heijastus.

---

[1]) *Faraday Lectures*, 1881.

Kaksi tai kolme lausetta Mr. Crookesin luennosta, joka koski „Elementtien syntyä", osottivat hänen olevan suoralla valtatiellä kulkemaan mitä suurimpia löytöjä kohti. Hän on jonkun aikaa mietiskellyt „alkuperäistä protyliä" ja tullut siihen johtopäätökseen, että „joka sen avaimen löytää, hän saattaa avata muutamia luomiston syvimmistä salaisuuksista". Kuten tuo suuri kemisti selittää, „protyli" on:

. . . Protoplasmaa vastaava sana, ilmaiseva alkuperäistä periainetta, joka oli olemassa ennen kemiallisten elementtien muodostumista. Se nimitys, jonka minä olen rohjennut valita tätä tarkotusta varten, on kokoonpantu kreikkalaisista sanoista πρό (ennen) ja ὕλη (aines, mistä oliot ovat tehdyt). Tuo nimitys on tuskin mikään uutuus, sillä 900 vuotta sitten Roger Bacon kirjotti teoksessaan *Ars Chymiae* „kemian tiede": „Elementit ovat tehdyt ὕλη:stä ja jokainen elementti saattaa tulla muutetuksi toisen elementin laatuiseksi".

Tuo ihmeellinen entisaikojen maagikko Roger Bacon [1]) ei saanut *tietoansa* pelkästä päähänpistosta vaan sentähden että hän oli tutkinut magiaa ja alkemiaa käsitteleviä muinaisia teoksia ja että hänellä oli avain niiden salakielen todelliseen merkitykseen. Mutta katsokaamme, mitä Mr. Crookes sanoo protylistä, salatieteilijöitten tiedottoman Muulaprakritin lähimmästä naapurista:

Lähtekäämme siitä hetkestä, jolloin ensimäinen elementti sai alkunsa. Ennen sitä aikaa ei ollut sellaista ainetta, jota me nyt tunnemme. On yhtä mahdotonta käsittää ainetta ilman energiaa (liikuntovoimaa) kuin energiaa ilman ainetta; yhdeltä kannalta katsottuna molemmat sanat ovat samaa merkitseviä. Ennen atomien syntyä siis kaikki nuo energian muodot, jotka tulevat nähtäviin aineen vaikuttaessa aineeseen, eivät saattaneet olla olemassa [2]) — ne olivat lukitut protyliin pelkästään uinuvina mahdollisuuksina. Samanaikuisesti kuin atomit luotiin, kaikki nuo ominaisuudet ja kyvyt, joiden avulla toinen kemiallinen elementti erotetaan toisesta, saivat olemassaolon, varustettuina täydessä määrässä energialla [3]).

---

[1]) Niinpä oli oikeata aavistusta se, mitä tämän teoksen kirjottaja sanoi kymmenen vuotta sitten *Isis Unveiled* kirjassaan. Näin kuuluivat sanat: „Monet noista mystikoista seurasivat, mitä olivat saaneet oppia sukupolvesta sukupolveen salassa säilyneistä kirjotuksista, tekivät keksintöjä, mitkä eivät olisi halveksittavia meidän eksaktisen tieteen päivinäkään. Fransiskani Roger Baconille naurettiin, häntä pidettiin ‚puoskarina' ja hänet luetaan nykyisin niihin, jotka olivat olevinaan taikureita; mutta silti hänen keksintönsä otettiin vastaan ja niitä käyttävät nykyään ne, jotka häntä eniten ivaavat. Roger Bacon kuului täydellä oikeudella, ehkä tosiasiallisesti, siihen veljeskuntaan, johon kaikki Salaisen Tieteen tutkijat kuuluvat. Eläen 1200-luvulla ja siis miltei Albertus Magnuksen ja Tuomas Akvinolaisen ajalla, hänen keksintönsä — kuten ruuti ja optilliset lasit ja mekanilliset saavutuksensa — pidettiin siihen aikaan yleisesti pelkkinä ihmeinä. Hänen syytettiin tehneen välipuheen Paholaisen kanssa". (Vol. I. pp. 64, 65).

[2]) Aivan niin; „nuo energian muodot . . . *jotka tulevat nähtäviin* . . ." kemistin ja fyysikon kokeilimoissa; mutta *on olemassa muita energian muotoja,* jotka suhtautuvat *muihin aineen muotoihin* ja mitkä *ovat yliaistillisia,* vaikkakin adepteille tunnettuja.

[3]) *Presidential Address,* p. 16.

Suotakoon kaikkea kunnioitusta luennoitsijan suurille tiedoille, mutta salatieteilijä kuitenkin esittäisi asian toisin. Hän sanoisi, ettei yhtään atomia milloinkaan „luotu", sillä atomit ovat ikuisia helmassa sen Yhden Atomin — „atomien atomin" —, jota Manvantaran aikana pidetään Dshagad-Joonina, maailman aineellisena kohtuna ja syntyjen syynä. Pradhaana, muovautumaton aine — se, mikä on Prakritin eli aineellisen, sekä näkyvän, että näkymättömän luonnon ensimäinen muoto — ja Purusha, Henki, ovat ikuisesti yhtä: ja ne ovat Nirupaadhi, s. o. „ilman satunnaisia ominaisuuksia ja laatua", ainoastaan Pralajan aikana ja tuolla puolen kaikkia olemistietoisuuden tasoja. Atomi, sellaisena kuin täsmällinen tiede sen tuntee, on Purushasta erottamaton, joka on henki, mutta nyt tieteen sanastossa „voimaksi" nimitetty. Protyli-atomi ei ole pienentynyt tai hienostunut; se on vain siirtynyt sille tasolle, joka ei ole mikään taso vaan on kaikkien olioitten ikuinen tila harhan tasojen tuolla puolla. Sekä Purusha että Pradhaana ovat ikuisuudessa muuttumattomia ja kulumattomia, eli Aparinaamin ja Avjaja; ja kumpaakin voidaan maajallisina aikakausina kutsua Vjajaksi ja Parinaamin'iksi eli siksi, mikä *voi* laajeta, kulua ja hävitä ja mikä on „muovailtavaa". Tässä merkityksessä Purushaa täytyy tietysti meidän ajatuksissamme erottaa Parabrahmanista. Kuitenkin se, mitä tieteessä kutsutaan „energiaksi" eli „voimaksi" ja minkä Metcalfe selitti olevan kaksinaisen voiman, ei todellisuudessa ole eikä voi olla pelkkää energiaa, sillä se on Maailman Periaine, sen Sielu, Kaikkiläpäisevä, Sarvaga, yhdessä Kaalan, Ajan kanssa. Nuo kolme ovat kolminaisuus ykseydessä Manvantaran aikana, kaikkivaltias Ykseys, joka vaikuttaa kolmena eri puolena Maajaahan, harhan tasoon. Muinaisten kreikkalaisten orfilaisessa filosofiassa niitä kutsuttiin nimeltä Fanees, Khaaos ja Khronos — sen ajan salatieteilijä-filosofien kolminaisuus.

Mutta me huomaamme, kuinka läheltä Mr. Crookes hipaisee „Tutkimatonta" ja mitä mahdollisuuksia on salaisten totuuksien hyväksymiselle hänen keksinnöissään. Hän jatkaa, puhuen atomien kehityksestä:

> Pysähtykäämme ensimäisen täydellisen värähtelyn lopussa ja tarkastakaamme tulosta. Olemme jo löytäneet veden, ammoniakin ja hiilihapon, ilmakehän, kasvi- ja eläinmaailman perusainekset, fosforin aivoja varten, suolan meriä varten, saven kiinteätä maata varten . . . fosfateja ja silikateja, sopivia sellaista maata varten, mikä asukkainensa ei ole paljonkaan toisenlainen kuin se, missä me nykyisin elämme. Totta on, että ihmisasukkaiden täytyisi elää enemmän kuin paratisimaisessa yksinkertaisuudessa ja kalkkifosfatin puutos olisi hieman arveluttavaa luurakenteen kestävyyteen nähden [1]) . . . Kehän alemmassa päässä . . . näemme suuren aukkopaikan . . .

[1]) Salatieteilijä juuri väittää tällaisten maailmoitten olevan olemassa muilla tajunnantasoilla. Salainen tiede opettaa, että ensimäinen rotu oli luuton ja että nykyisinkin on samalla tavalla kansotettuja maailmoita kuin meidän pallomme, jotka kuitenkin ovat meille näkymättömiä, puhumattakaan Dhjaan Tshoohanien joukoista,

Tämä keidas ja sen edellä ja jälessä oleva tyhjä paikka riippunee luultavasti siitä erikoisesta tavasta, millä meidän maapallomme kehittyi aurinkokunnan jäseneksi. Jos niin on laita, ovat nämä tyhjät paikat ainoastaan maapallolla havaittavissa eikä yleisesti kautta maailmankaikkeuden.

Tämä todentaa useita salatieteellisissä kirjoissa tavattavia väitteitä.

Ensinnäkin, ettei voi sanoa tähtien eikä auringon olevan kokoonpantuja niistä maisista aineksista, jotka ovat kemistille tunnettuja, vaikka ne kaikki ovatkin olemassa auringon ulkonaisissa verhoissa — yhdessä suuren joukon tieteelle toistaiseksi tuntemattomien ainesten kanssa.

Toiseksi, että meidän maapallollamme on oma erikoinen laboratorionsa ilmakehän äärimmäisellä ulkoreunalla, minkä yli kulkiessaan jokainen atomi ja molekyli muuttuu ja erilaistuu alkuperäisestä luonnostaan.

Ja *kolmanneksi*, että vaikkei mikään maan päällä löytyvä alkuaine suinkaan saata puuttua auringosta, niin on olemassa paljon muita alkuaineita, jotka eivät vielä ole saapuneet tähän planettaamme tai eivät vielä ole siinä löydetyt.

Muutamat saattavat puuttua joistakin tähdistä ja taivaankappaleista, jotka paraikaa ovat muodostumaisillaan; tai vaikka löytyisivätkin niissä, nämä elementit nykyisen tilansa johdosta eivät kenties vielä tunnu tieteen tavallisilla kokeilukeinoilla [1]).

Mr. Crookes puhuu heliumista, jolla on vielä pienempi atomipaino kuin vedyllä. Tämä elementti on *pelkästään otaksuman varassa*, mitä meidän maahamme tulee, vaikka sitä runsaasti löytyy auringon valokehässä. Salainen tiede vain lisää, ettei mikään niistä aineksista, joita tiede kutsuu „alkuaineiksi", todella ansaitse sitä nimeä [2]).

Toisaalla tapaamme Mr. Crookes'in puhumassa hyväksyvästi

T:ri Carnelly'n painavista todistuksista, jotka näyttävät n. k. alkuaineiden olevan kokoonpantuja laadultaan, koska ovat yhdenmukaisia kokoonpantujen radikalien [3]) kanssa.

Tähänastisella historiallisella ajalla ja n. k. sivistysmaissa alkemia yksin on onnistunut aikaansaamaan todellisen *alkuaineen* („elementin") eli ainoankin

---

[1]) *Five Years of Theosophy*, p. 258 ja seur.

[2]) Tämä on viime vuosina tullut merkillisellä tavalla todistetuksi. Juuri *helium* on „ensimäinen todistus siitä, että toinen alkuaine saattaa muuttua toiseksi" (Tietosanakirja). Ramsay y. m. tiedemiehet ovat näet huomanneet, että radiumin säteillessä ulospäin muodostuu heliumainetta. Jo aikaisemmin v. 1895 oli sama Ramsay löytänyt tuon heliumin muutamista harvinaisista maalajeista ja todennäköisesti se niissäkin on syntynyt „muiden alkuaineiden hajoamisen kautta". Suom.

[3]) „Radikaliksi" kutsutaan, sellaista pysyvää atomikokoelmaa, joka esiintyy kokonaisessa sarjassa eri yhdistyksiä ja joka hajoutumatta saattaa siirtyä toisesta yhdistyksestä toiseen. Radikali on siis *melkein sama kuin alkuaine*, vaikka se nyt on yhdysperäinen" (Hjelt, Kemia s. 100). Suom.

osasen yhdenlaatuista ainetta, Paracelsuksen *Mysterium Magnum* („Suuri Salaisuus"). Mutta se tapahtui ennen lordi Baconin [1]) aikaa [2]).

Kääntykäämme nyt järjestelmän ylempään osaan. Vedyn ohella, jonka atomipaino on laskettu 1:ksi, ei ole paljonkaan tilaa muille elementeille, paitsi ehkä otaksutulle *heliumille* [3]). Mutta mitäpä jos katsoisimme „verhojen taakse" ja menisimme nollapisteen tuolle puolelle etsimään uusia prinsippejä — mitä löytäisimme nollan tuolla puolella? T:ri Carnelly kysyy sellaista elementtiä, jolla olisi negativinen atomipaino [4]); tässä on riittävästi tilaa ja alaa sellaisten „epäainesten" varjomaiselle sarjalle. Helmholtz sanoo, että sähkö varmaan on yhtä atomillista kuin aine; onko sähkö yksi negativisista elementeistä ja valoeetteri toinen? Aine, sellaisena kuin me sen nyt tunnemme, ei ole tässä (nim. eetterissä, „nollan tuolla puolla" Suom.) olemassa; ne energian muodot, mitkä ilmenevät aineen liikunnoissa, ovat vielä ainoastaan uinuvia mahdollisuuksia. *Ei ole mahdotonta otaksua ainetta, jolla olisi negativinen paino* [5]). Mutta saatammeko muodostaa mitään selvää käsitettä kappaleesta, joka yhdistyy muihin kappaleisiin sellaisissa suhteissa, joita voi ilmaista ainoastaan negativisilla ominaisuuksilla? [6])

Tässä haahmoteltu esitys elementtien synnystä ei rajottuisi ainoastaan meidän pieneen aurinkokuntaamme vaan varmaan sama yleinen tapausten kulku olisi huomattavaa jokaisessa voimakeskuksessa, joka meille nyt näkyy tähtenä.

Ennenkuin oli syntynyt toisiaan kohti vetäytyviä atomeja, ei voinut ilmetä mitään painetta; mutta tulisumuisen pallon (jonka sisällä kaikki on protyliä) ulkopinnalla, siinä kuoressa, johon kemiallisen alkuaineen syntymiseen kuuluvat suunnattomat voimat täydellisimmin vaikuttavat — siinä hirveään kuumuuteen yhdistyisi paine siksi suuri, että se estäisi äskensyntyneet elementit lentämästä ulos avaruuteen. Mikäli lämpömäärä kasvaa, sikäli laajenee ala ja molekyliliikunto lisääntyy, molekylit pyrkivät lentämään hajalle ja niiden kemialliset vetäytymistaipumukset kuoleu-

---

[1]) Tämä lordi oli Francis Bacon (1561—1626), joka pani alkuun n. k. „eksaktisen" luonnontutkimuksen. Suom.

[2]) Mr. Crookes sanoo samassa luennossaan: „Ensimäinen arvotus, minkä kemiassa tapaamme, on: ‚Mitä ovat elementit?' Ei mikään niistä yrityksistä, mitkä tähänasti ovat tehdyt elementin selittämiseksi ja määrittelemiseksi, ole tyydyttänyt ihmisjärjen vaatimuksia. Oppikirjat sanovat elementin olevan ‚sellaisen kappaleen, jota ei ole enää voitu hajottaa osiin' ja että se on ‚jotakin, mihin voimme lisätä, mutta mistä emme voi mitään ottaa pois' tai ‚kappaleen, joka kasvaa painoltaan jokaisesta kemiallisesta muutoksesta'. Nämä määritelmät ovat kaksinkerroin epätyydyttäviä; ne ovat väliaikaisia ja voivat huomenna lakata pitämästä paikkansa jossakin erityisessä tapauksessa. Ne eivät nojaudu mihinkään määriteltävien olioitten ominaisuuksiin vaan ihmiskyvyn rajotuksiin; ne ovat älyllisen kykenemättömyyden tunnustuksia eikä muuta."

[3]) Eipä heliumillekaan, sillä kun se nyt on keksitty, se ei ole näyttäytynyt vetyä keveämmäksi, vaikka se on *sitä lähinnä* kevein kaikista kaasuista (at. paino 3,94). Suom.

[4]) Joka siis työntäisi luotaan muita kappaleita eikä vetäytyisi niitä kohti, kuten kaikki meille tunnetut kappaleet menettelevät. Suom.

[5]) Ja luennoitsija toistaa Sir George Airy'a, joka sanoo kirjassaan *Faraday's Life and Letters* (Vol. II, p. 354): „Minä voin helposti ajatella, että ympärillämme on paljon kappaleita, joihin ei tämä keskinäinen toiminta koske ja jotka siis eivät ole painolain alaisia."

[6]) Veedaantalainen filosofia tällaisia käsittää; mutta silloinpa se ei olekaan fysikkaa vaan metafysikkaa, jota Tyndall kutsuisi „runoudeksi" ja „kuvitteluksi".

tuvat; mutta tuon atomisen ainemassan suunnaton paino ja puristus „syntymäkuoren" (kuten sitä lyhyyden vuoksi kutsuisin) ulkopuolella olisi kuumuuden vastavaikuttajana.

Tämän syntymäkuoren toisella puolen olisi sellainen ala, missä ei voisi tapahtua mitään kemiallista toimintaa, koska lämpömäärä siellä olisi yläpuolella kokoonpantujen aineitten niin kutsuttua „hajoutumispistettä". Tällä avaruuden alalla makaisivat leijona ja lammas yhdessä, fosfori ja happi sekottuisivat toisiinsa yhtymättä; vety ja kloori eivät näyttäisi mitään taipumusta muodostamaan lähempiä liittoja; ja vieläpä fluori, tuo voimakas kaasu, jota kemistit vasta viimeisen parin kuukauden ajalla ovat onnistuneet toisista aineista erittämään, leviäisi minne tahansa vapaana ja yhdistymättä.

Tämän vapaan atomisen aineen alan tuolla puolella löytyisi joku toinen kuori, missä muodostuneet kemialliset elementit olisivat jäähtyneet yhdistymispisteeseen asti, ja siinä nyt esiintyisi se tapausten sarja, jota Mr. Mattieu Williams niin etevästi on kuvannut *The Fuel of the Sun* („Auringon polttoaine") kirjassa ja prosessin päätekohtana olisi kiinteän maan muodostuminen ja geologisten ajanjaksojen alkaminen (p. 19).

Tämä on tarkasti tieteellisellä mutta kauniilla tavalla esitetty kuvaus erilaistuneen maailmankunnan kehityksestä ja se on sama kuin salaisissa opeissa. Oppinut professori lopettaa puheensa sanoilla, missä jokainen lause on ikäänkuin valonvälke sen aineellisuuden pimeän verhon takaa, joka tähänasti on peittänyt täsmälliset tieteet. Eli se on ikäänkuin askel salaisen maailman *Kaikkein Pyhintä* kohti. Näin hän sanoo:

Me olemme nähneet, kuinka vaikeata on määritellä elementtiä; olemme myös panneet merkille, kuinka monet johtavat fyysikot ja kemistit empivät hyväksymästä tavallista käsitystä „elementeistä"; me olemme punninneet, kuinka uskomatonta on, että ne olisivat ikuisesti olemassa [1]), tai että *olisivat syntyneet sattumasta*. Jääpi jälelle vain se vaihtoehto, että olemme uskaltaneet ajatella niiden syntyneen samanlaisen kehitysprosessin kautta kuin taivaankappaleet Laplacen mukaan ja kuin maapallomme kasvit ja eläimet Lamarckin, Darvinin ja Wallacen mukaan [2]). Meille tunnettujen elementtien yleisessä järjestelyssä olemme nähneet hämmästyttävän yhtäläisyyden elimellisen maailman järjestykseen verraten [3]). Koska meiltä puuttuu *suoranaista* todistusta ainoankaan elementin purkautumisesta, niin olemme etsineet ja löytäneet epäsuoraa todistusta . . . Olemme senjälkeen katselleet käsitystä elementtien synnystä; ja lopuksi olemme punninneet erästä niiden syntyjärjestelmää, jonka aate on saatu professori Reynoldsin metoodista valaista periodista järjestystä [4]) . . . Kaikkia ylläolevia seikkoja huomioonottaen, emme tosin saata ehdottomasti väittää,

---

[1]) Siinä muodossa, missä ne nykyään ovat, me käsitämme?

[2]) Ja Kapilan ja Manun mukaan — eritoten ja alkuperäisesti.

[3]) Tässä on tieteellinen vahvistus vastaavaisuuden ja analogian ikuiselle laille.

[4]) Tämä menetelmä periodisen lain valaisemiseksi elementtien luokittelussa on Mr. Crookesin sanojen mukaan professori Emerson Reynoldsin (Dublinin yliopistossa) ehdottama. Reynolds näet . . . „huomauttaa, että kussakin ‚periodissa' eli kierroksessa elementtien yleisominaisuudet eroovat toisistaan jokseenkin säännöllisesti, kunnes tulemme sarjan *seitsemänteen jäseneen*, joka on enemmän tai vähemmän tarkka vastakohta saman osaston ensimäiselle elementille, samoinkuin seuraavan osaston ensimäiselle. Siten kloori, Mendelejeffin kolmannen sarjan seitsemäs jäsen, on jyrkkänä vastakohtana sekä natriumille, saman sarjan ensimäiselle jäsenelle, että kaliumille, seuraavan sarjan ensimäiselle jäsenelle; sitävastoin natrium ja kalium ovat likeisesti yhdenmukaisia,

että meidän n. k. elementit ovat kehittyneet yhdestä alkuaineesta; mutta me voimme mielestäni sanoa, että todistusten vaakalauta ilmeisesti kallistuu tämän meidän aateskelumme puolelle.

Täten induktivinen tiede astronomian, fysikan ja kemian alalla arasti lähenee luonnon salaisuuksien haltuunsaottamista, mitä tulee luonnon äärimmäisiin tuotteisiin meidän maisella tasollamme. Samalla se peräytyy Anaksagoraan ja kaldealaisten päiviin keksiessään *a*) meidän ilmiömaailmamme synnyn, ja *b*) maailmaa muodostavien kappaleitten ilmenemisprosessin. Ja koska sen on maailman-

---

Ne kuusi elementtiä, joiden atomipaino on natriumin ja kaliumin välillä, vaihtelevat eräiltä ominaisuuksiltaan, kunnes tullaan klooriin, joka on natriumin vastakohta. Mutta kloorista kaliumiin, joka on natriumin vastaavaisuus, muuttuvat ominaisuudet pitkällä hyppäyksellä . . . Jos siis huomaamme ominaisuuksien vastakohdan — selvemmän tai hämärämmän — kunkin sarjan ensimäisen ja viimeisen jäsenen välillä, voimme tuskin olla myöntämättä, että kussakin järjestelmässä on kohta, missä on keskimääräisin vaihdos. Yleensä *neljännellä* jäsenellä kussakin sarjassa on se luonne, jota voisimme odottaa ylimeno-elementillä olevan . . . Hyvän kuvan saamiseksi arvelee professori Reynolds, että jonkun sarjan neljäs jäsen — esim. pii — voitaisiin asettaa symmetrisen kaaren ylimpään pisteeseen, joka kaari tuohon erikoiseen sarjaan nähden esittäisi, mihin suuntaan tuon elementti-sarjan ominaisuudet vaihtelevat atomipainon noustessa."

Tämän kirjoittaja nöyrästi tunnustaa olevansa aivan oppimaton nykyaikaisessa kemiassa ja sen mysterioissa. Mutta hän tuntee jokseenkin hyvin, mitä salainen oppi sanoo luonnon *tyyppien ja alkutyyppien vastaavaisuuksista,* ja tietää että täydellinen vastaavaisuussuhde on salatieteen peruslaki. Sentähden hän uskaltaa huomauttaa jotakin, mikä vetoo jokaiseen salatieteilijään, vaikka oikeaoppinen tiedemies sitä kuinkakin ivaisi. Tämä „periodisen lain" kuvaus elementtien järjestelyssä *on laki salaisissa tieteissä.* Jokainen oppinut salatieteilijä tietää, että seitsemäs ja neljäs jäsen — joko seitsenäisessä maailmanketjussa, seitsenäisessä enkelein hierarkiassa tai ihmisen, eläimen, kasvin tai kivennäisatomin kokoonpanossa — että seitsemäs ja neljäs jäsen, me sanomme, aina on erityisenä ja tärkeänä tekijänä seitsenäisessä järjestelmässä, koko luonnon muuttumattomat lait työskentelevät geometrisella ja matematisella täsmällisyydellä alati yhtälaisesti. Taivaalla tuikkivista tähdistä aina niihin kipinöihin, jotka lentelevät metsäläisen nuotiotulesta; Dhjaan Tshoohanien hierarkioista ja olennaisesta kokoonpanosta — joka on muodostunut jumalallisempia toimintoja ja laajempia tajunnanaloja varten kuin mistä länsimaitten suurimmat sielutieteilijät ovat edes uneksineetkaan, aina luonnon suorittamaan lajien *luokitteluun* pienimpien hyönteisten joukossa; lopuksi maailmoista atomeihin asti, kaikki maailmankaikkeudessa pienimmästä suurimpaan kulkee eteenpäin henkisessä ja fyysillisessä kehityksessään kierroksittain ja seitsenäisjaksoissa. Ja näiden jaksojen seitsemäs ja neljäs jäsen (jälkimäinen käännöskohtana) toimivat samalla tavalla kuin näkyy atomien periodisessa laissa. Luonto ei koskaan etene hyppäyksittäin. Sentähden kun Mr. Crookes tämän johdosta huomauttaa, ettei hän „tahdo väittää Mendelejeffin taulukossa ja sen kuvannollisessa esityksessä (atomien kehitystä esittävässä kuvassa) löytyvien aukkojen välttämättä merkitsevän, että todella olisi olemassa elementtejä, jotka täyttäisivät nuo aukot; ne aukot saattavat näet merkitä vain sitä, että olisi helppo mahdollisuus jonkun elementin muodostumiseen, joka sopisi siihen kohtaan" — niin salatieteilijä tähän lauseeseen kunnioittavasti vastaisi, että viimeksimainittu otaksuma saattaa pitää paikkansa ainoastaan jollei horjuteta atomien seitsenjaotusta. Tämä on näet *ainoa laki* ja erehtymätön menetelmä, jonka aina täytyy johtaa sen seuraajaa menestykseen.

synty-otaksumissaan käännyttävä takaisin varhaisimpain filosofein uskoihin ja heidän järjestelmiinsä — järjestelmiin, jotka kaikki perustuivat yleismaailmallisen Salaisen Opin opetuksiin „alkuaineesta" sen ominaisuuksineen, toimintoineen ja lakeineen — niin eikö meillä ole syytä toivoa, että se päivä ei ole kaukana, jolloin tiede paremmin alkaa antaa arvoa muinaisaikaiselle Viisaudelle kuin se tähän asti on antanut?

Epäilemättä salatieteellinen filosofia saattaisi paljon oppia nykyaikaiselta tieteeltä; mutta toiselta puolen voisi jälkimäinen saada paljon hyötyä muinaisaikaisesta tiedosta, varsinkin mitä maailmanrakenteeseen tulee. Se voisi esim. oppia monien *painottomien* ainesten mystillisen merkityksen, joka on alkemistinen ja yliaistillinen. Ne ovat niitä aineksia, jotka täyttäen planettojen välisen avaruudentilan, ovat alemmassa päässään suoranaisena syynä niiden luonnonilmiöiden syntymiseen, jotka näyttäytyvät n. k. värähtelynä. Tieto eetterin — eli oikeammin Aakaashan *todellisesta* eikä vain otaksutusta luonteesta ja muista mysterioista, se yksin, sanalla sanoen, voi johtaa „voimien" tuntemiseen. Se on tuo Periaine, jota vastaan fyysikkojen materialistinen siipi niin raivoisasti hyökkää, varsinkin Ranskassa [1]), ja jota täsmällinen tiede sittenkin on pakotettu tukemaan. Siitä ei voida päästä eroon muulla tavalla kuin kukistamalla itse Tieteen Temppelin tukipylväät, ja hautautumalla niiden alle, kuten Simson muinoin teki.

Ne teoriat, jotka on rakennettu sille pohjalle, että kielletään Voima, joka olisi puhtaan ja yksinkertaisen Aineen ulkopuolella ja siitä riippumaton, ovat kaikki näyttäytyneet petollisiksi. Ne eivät vastaa eivätkä voikaan vastata tosiasioita ja monet tieteellisistä päätelmistä näin ollen todistetaankin epätieteellisiksi. „Eetteri aikaansaa Äänen", sanotaan *Puraanoissa* ja tälle lauseelle nauretaan. Meitä oikaistaan sillä, että ääni muka on tulos *ilman* värähtelyistä. Mutta mitä on ilma? Voisiko se olla olemassa, jollei avaruudessa olisi mitään väliainetta, eetteriä, joka kannattaisi ilman molekylejä?

Totuus on yksinkertaisesti se, että materialismi ei voi myöntää minkään muun kuin aineen olemassaoloa, koska tunnustamalla jotakin painotonta Voimaa kaikkien fyysillisten voimien lähdettä ja alkua — täytyisi luonnollisesti myöntää muiden *älyllisten* voimien olemassaolo ja se veisi tieteen liian pitkälle. Sen täytyisi näet johdonmukaisena seurauksena myöntää ihmisessä olevan vielä henkisemmän voiman — joka olisi kerrassaan riippumaton kaikista ainelaaduista, mitkä fyysikoille suinkin ovat tunnettuja. Siksipä lukuunottamatta avaruuden

---

[1]) Joukko sähkötieteilijöitä on äskettäin tehnyt vastalauseen Clausiuksen Bonnin yliopiston kuuluisan professorin uutta teoriaa vastaan. Vastalauseen luonne näkyy sen otsikosta, jossa seisoo: Jules Bourdin, erään sähkötieteilijöiden ryhmän nimessä, joilla oli kunnia tulla esitetyiksi professori Clausiukselle v:na 1881 ja joiden sotahuuto *(cri de ralliement)* on *à bas l'Ether"* — alas Eetteri. Niin, he tahtoisivat, näette, sen sijaan panna Kaikkiallisen Tyhjyyden!

otaksuttua eetteriä ja karkeita fyysillisiä kappaleita on koko näkymätön tähtiavaruus materialistin katseelle vain rajaton tyhjyys luonnossa — sokea, älytön, hyödytön.

Ja nyt on seuraava kysymys: mitä on kosmillinen periaine ja kuinka pitkälle voidaan mennä sen luonteen haahmottelussa tai sen salaisuuksien ilmi vaatimisessa, jotta olisi oikeus antaa sille nimi? Kuinka pitkälle varsinkin uudenaikainen tiede menee noita salaisuuksia kohti ja mitä se tekee niitä ratkaistakseen? Viimeinen tieteen „keksintö", nebula-teoria, voi antaa vähän vastausta tähän kysymykseen. Tutkikaamme siis tämän nebula-teorian edellytyksiä.

XII Luku.

Tieteellisiä ja esoterisia todistuksia uudenaikaisen tähtiusva-teorian puolesta ja sitä vastaan.

Viime aikoina on esoterista maailmansynty-oppia usein vastustettu nebula-teorian [1]) haamulla ja sille perustuvien hypoteesien avulla. „Voivatko teidän Adeptinne kieltää tämän perin tieteellisen opin", kysytään meiltä. „Ei kokonaan", on vastauksemme, „mutta tieteen omien miesten myönnytykset sen *tappavat*; eikä siis jää Adepteille tehtäväksi sen kieltäminen".

Tieteen yhtenäiseksi kokonaisuudeksi tekeminen vaatii totisesti henkisen ja sielullisen yhtä hyvin kuin fyysillisen luonnon tutkimista. Muuten luonto aina tulee pysymään samassa asemassa kuin ihmisen anatominen rakenne, jota muinoin asiantuntemattomat pohtivat ulkopuoliselta pinnalta käsin aivan tietämättöminä ruumiin sisäisistä toiminnoista. Plaatokin, maansa suurin filosofi, teki itsensä ennen vihkimystä syypääksi sellaisiin lausuntoihin kuin että nesteet kulkevat vatsaan keuhkojen kautta. Ilman metafysiikkaa on mahdotonta hyväksyä mitään *todellista* tiedettä, kuten Mr. H. J. Slack sanoo.

Tähtiusvat ovat olemassa, mutta teoria tähtiusvista on väärä. Tähtiusva on sellaisessa tilassa, että kaikki elementit siinä ovat täydellisesti hajonneina, sulina. Se on kaasumainen ja — sitäpaitsi jotakin muuta, jota tuskin voidaan sanoa kaasuista, sikäli kuin fyysillinen tiede niitä tuntee; ja se on itsestään loistava. Ne kuusikymmentäkaksi „yhteensattumaa", jotka professori Stephen Alexander luettelee [2]) tähtiusva-teorian tueksi, vaidaan kaikki selittää toisin esoterisen

[1]) „Tähtiusva"- eli „nebula-teoria" on se Kantin ja Laplacen alkuunpanema otaksuma, että aurinkokunnat ovat syntyneet tähtiusva-massasta, joka vähitellen tiivistyi ja erotti itsestään planetat kiertämään keskustan ympäri. Suom.

[2]) *Smithsonian Contributions*, XXI, Art. I, pp, 79—97.

tieteen mukaan, vaikka tässä ei näihin vastatodisteluihin ryhdytä, koska tämä ei ole tähtitieteellinen teos. Laplace ja Faye tulevat lähemmälle oikeata teoriaa kuin kutkaan muut; mutta Laplacen aatteista ei ole nykyisessä nebula-teoriassa jälellä muuta kuin sen yleisimmät piirteet.

Kuitenkin sanoo John Stuart Mill:

Laplacen teoriassa ei ole mitään hypotetisesti otaksuttua; se on näyte oikeaperäisestä järkeilystä, joka käy nykyisistä tuloksista niiden kaukaiseen alkusyyhyn asti; se ei väitä muuta kuin että tosiolevaiset oliot tottelevat niitä lakeja, joita tiedetään kaikkien niiden kaltaisten maisten esineitten olevan sidottuja tottelemaan. [1])

Tämä niin etevän loogikon kuin Mill'in lausumana olisi hyvin arvokasta, jos vain voitaisiin todistaa, että „maiset esineet", jotka ovat niin kaukaisten taivaallisten esineitten kuin tähtiusvien „kaltaisia", *näitä esineitä vastaisivat todellisuudessa eikä vain näennäisesti.*

Yksi toinen erehdys, joka salatieteen kannalta on olemassa nykyisessä tähtiusva-teoriassa, on se otaksuma, että planetat kaikki ovat irtautuneet auringosta; että ne ovat luuta hänen luustaan ja lihaa hänen lihastaan; vaikka todellisuugessa aurinko ja planetat ovat ainoastaan samasta kohdusta lähteneitä veljeksiä, joilla kyllä on alkunsa samassa tähtiusvassa mutta eri tavalla kuin nykyaikainen tähtitiede edellyttää.

Ne monet vastaväitteet, joita muutamat uudenaikaisen tähtiusva-teorian vastustajista tekevät alkuperäisen hajoutuneen aineen yhdenluontoisuutta vastaan sillä perusteella, että kiintotähdet ovat niin yhdenmukaisia rakenteeltaan, ne eivät ensinkään koske tuota kysymystä yhdenluontoisuudesta vaan ainoastaan itse nebula-teoriaa. Mahdollisesti meidän aurinko-nebulamme ei olekaan täysin yhdenluontoinen eli oikeammin se kenties ei astronomeille näyttäydy yhdenluontoiselta, ja kuitenkin se saattaa *tosiasiallisesti* olla yhdenluontoinen. Tähdet eroovat toisistaan kokoonpanoaineksiltaan, vieläpä näyttävät sisältävän aineksia, jotka ovat aivan tuntemattomia maan päällä. Kuitenkaan tämä ei koske sitä asiaa, että *Alkuaine* — aine sellaisena kuin se esiintyi vaikkapa ensimäisessä erilaistumisessaan laja-tilastaan [2]) on vielä tänä päivänä yhdenluontoista, suunnattomien välimatkojen alalla äärettömyyden syvyyksissä ja myöskin sellaisilla kohdilla, jotka eivät ole niinkään kaukana meidän aurinkokuntamme ulkorajoilta.

Ei lopulta yksikään tosiasia, jonka oppineet vastaväittäjät esittävät nebulateoriaa vastaan, voi kestää arvostelua, (vaikkapa tuo teoria onkin väärä ja sentähden, epäloogillisesti kyllä, vaarallinen aineen yhdenluontoisuuden otaksumalle).

[1]) *System of Logic*, p. 229.

[2]) Toiminnan nolla-pisteen (loppumisen) tuolla puolen.

Yksi erehdys johtaa toiseen. Väärä edellytys vie luonnollisesti väärään johtopäätökseen, vaikkapa joku perätön loppupäätelmä ei ehdottomasti horjuta todistusketjun edellisiä kohtia. Siten voidaan jättää pois kaikki sivuasiat ja spektreistä ja niiden viivoista saadut todistukset, koska ne tässä asiassa ovat toisarvoisia, ja jättää kaikki pienet yksityiskohdat fyysilliselle tieteelle. Salatieteilijän velvollisuutena on kiinnittää huomio Kosmillisen Avaruuden *sieluun* ja *henkeen* eikä ainoastaan sen harhanomaiseen ulkonäköön ja toimintaan. Fyysillisen tieteen tehtävänä taas on tutkia ja analysoida sen *kuorta* — joka materialismin luulon mukaan on maailmankaikkeuden ja ihmisen *Ultima Thule* — äärimmäinen raja.

Tuon ulkokuoren kanssa salatieteellä ei ole mitään tekemistä. Ainoastaan sellaisten oppineiden miesten kuin Keplerin, Kantin, Oerstedin ja Sir William Herschellin, (jotka kaikki uskoivat henkiseen maailmaan) teorioja saattaa salainen maailmanrakenne-oppi käsitellä ja koettaa niitä tyydyttävästi sovittaa yhteen. Mutta noiden *suurten* luonnontutkijoiden käsitykset erosivatkin tuntuvasti viimeaikaisista aateskeluista. Kant ja Herschell järkeilivät näet maailmankaikkeuden synnystä ja lopullisesta kohtalosta ja sen nykyisestä olomuodosta enemmän filosofiselta ja sielulliselta näkökannalta; sitävastoin nykyinen maailmansynty-oppi ja astronomia kieltää kerrassaan olemassaolon syvimpien salaisuuksien tutkimisen. Seuraus on, mitä odottaa voikin: täydellinen epäonnistuminen ja selvittämättömiä ristiriitoja n. k. tieteellisten teoriojen tuhat yhden muunnelman välillä. Ja tämä koskee nebula-teoriaa yhtä hyvin kuin kaikkia muita otaksumia.

Tähtiusva-hypoteesi edellyttää oppia Alkuaineen olemassaolosta, mikä oli jakautuneena kaikkialle tähtiusvan muodossa. Tämä hypoteesi ei ole uusi astronomiassa, kuten jokainen tietää. Joonilaiseen filosofikouluun kuuluva Anaksimenes [1]) jo opetti, että taivaankappaleet olivat muodostuneet maailmaa aikaisemman Alkuaineen asteettaisen tiivistymisen kautta. Tuolla alkuaineella oli miltei negativinen paino ja se oli levinneenä avaruuteen äärimmäisen ohennetussa tilassa.

Tyko Brahe, joka piti linnunrataa eetterisenä aineksena, luuli, että Kassiopeiassa v. 1572 esiintyvä uusi tähti oli muodostunut tuosta Alkuaineesta [2]). Kepler uskoi samaten, että v. 1606 näkyvä tähti oli syntynyt maailmankaikkeutta täyttävästä eetterisestä periaineesta [3]). Hän luki saman eetterin syyksi valokehän näyttäytymisen kuun ympärillä siinä auringon kokonaispimennyksessä, jota tarkattiin Napolissa v. 1605 [4]). Vielä myöhemmin v. 1714 Halley *Philosophical Transactions* kirjotelmissa tunnusti itseloistavan aineen olemassaolon.

---

[1]) Eli n. 550 vuotta e. Kr. Suom.

[2]) *Progymnasmata*, p. 795.

[3]) *De Stella Nova in Pede Serpentarii*, p. 115.

[4]) *Hypothèses Cosmogoniques*,, p. 2, C. Wolf 1886

Viimeksi samanniminen aikakauskirja julkaisi v. 1811 kuuluisan tähteintutkijan Sir William Herschellin mainion hypoteesin, jonka mukaan tähtiusvat muuttuvat tähdiksi [1], ja tämän jälkeen Kuninkaalliset Akademiat omaksuivat tähtiusva-teorian.

Kirjassa *Five Years of Theosophy*, (p. 245) luetaan artikkeli nimeltä „Kieltävätkö Adeptit tähtiusva-teorian?" Vastaus kuuluu:

Ei; he eivät kiellä sen yleisiä piirteitä eikä tieteellisten hypoteesien likimääräistä totuutta. He ainoastaan kieltävät, että se tätä nykyä jo olisi täydellinen tai että monet vanhat teoriat, jotka niin nopeasti ovat seuranneet toisiaan viimeisen vuosisadan ajalla ja nyt kutsutaan „hylätyiksi", olisivat kokonaan vääriä.

Siihen aikaan sanottiin tämän olevan „välttelevän vastauksen". Kun noin uskalsimme halveksia virallista tiedettä, niin täytyi muka tämän oikeuttamiseksi asettaa *oikeaoppisen* tieteellisen aatteen sijalle joku toinen teoria, joka olisi täydellisempi ja seisoisi lujemmalla pohjalla. Tähän on vain yksi mahdollinen vastaus; hyödytöntä on esittää eristettyjä teorioja asioista, jotka kuuluvat laajaan yhdenjaksoiseen järjestelmään, sillä jos ne erotetaan oppien kokonaisuudesta, menettävät ne olennaisen yhteenkuuluvaisuutensa eivätkä siten, yksittäin tutkittuina, tuota mitään hyötyä. Jotta salatieteellisiä mielipiteitä nebula-teoriasta voitaisiin myöntää oikeiksi ja niille antaa arvoa, täytyisi tutkia koko esoterista maailmansynnyn järjestelmää, ja vielä on tuskin koittanut se aika, että rohkenisimme vaatia astronomeja hyväksymään Foohatia ja Jumalallisia Rakentajia. Kun Sir William Herschell kieltämättä aivan oikein arveli, että aurinkoa voitaisiin kutsua „tulipalloksi", kenties kuvannollisesti, tai kun hän varhemmalla iällään pohti teoriaa niistä pilkuista, joita nykyään kutsutaan Nasmythin pajulehdiksi, niin jo nämä hänen aateskelunsa, joissa ei ollut mitään „yliluonnollista", herättivät vähempiarvoisissa tutkijakumppaneissa ivaa tuota kaikista tähtitieteilijöistä etevintä kohtaan. He näet hänen aatteissaan näkivät ja ovat vieläkin näkevinään vain „mielikuvituksen haaveellisia teorioja". Ennenkuin koko esoterinen järjestelmä voitaisiin esittää ja ennenkuin astronomit voisivat sille antaa arvoa, täytyisi näiden palata takaisin moniin „vanhentuneisiin aatteisiin", ei ainoastaan Herschellin spekulatsioneihin vaan vanhimpien hindulaisten tähteintutkijain „unelmiin". Heidän täytyisi siis jättää omat teoriansa, jotka ovat yhtä hyvin „mielikuvitusta", vaikkapa ovat esiintyneet lähes kahdeksankymmentä vuotta myöhemmin kuin Herschellin aatteet ja monta tuhatta vuotta myöhemmin kuin itämaiset. Ennen kaikkea heidän täytyy peruuttaa aatteensa auringon kiinteydestä ja palamisesta; kieltämättä aurinko on „hehkuva", mutta ei „palava". Sitten salatieteilijät sanovat „pajulehdistä", että nuo „esineet", kuten Sir William Herschell

[1]) *Philosophical Transactions*, p. 269 ja seur.

niitä kutsui, ovat lähimpänä syynä auringon valoon ja lämpöön. Ja vaikkei esoterinen oppi pidä näitä samoina kuin hän piti — nim. „elimistöinä", joilla olisi eloisuus, koska auringon todelliset „Olennot" tuskin antautuisivat teleskopin katseltaviksi — niin se kuitenkin väittää, että koko maailmankaikkeus on täynnä tuollaisia „elimistöjä", jotka ovat sikäli tietoisia ja toimintakykyisiä, mikäli niiden olemistaso on lähempänä tai kauempana meidän tajuntatasoltamme. Ja lopuksi täytyisi heidän myöntää, että tuo suuri astronomi Herschell oli oikeassa, kun hän puhuessaan noista otaksutuista „elimistöistä" sanoi: emme voi tietää, että elollistoiminta olisi kykenemätön synnyttämään samalla sekä lämpöä, valoa että sähköä. Sillä vaikkapa koko maailman luonnontutkijat sille nauraisivat, väittävät salatieteilijät kuitenkin, että kaikilla tieteen „voimilla" on alkunsa „elollisvoimassa", meidän aurinkokuntamme kokonaisuuden Ainoassa Elämässä — ja että se „Elämä" on vain osa eli pikemmin yksi *puoli* Ainoasta Kaikkiallisesta ELÄMÄSTÄ.

Tuossa mainitussa artikkelissa väitettiin Adeptien auktoritetin nojalla, että „on kylliksi, jos tehdään yhteenveto siitä, mitä auringontutkijat *eivät* tiedä". Nytkin voimme määritellä kantaamme nykyaikaiseen nebula-teoriaan nähden ja näyttää sen ilmeisen erhetyksen viittaamalla muutamiin tosiasioihin, jotka ovat peräti vastoin tuon teorian nykyistä muotoa. Alkaaksemme alusta, mitä se teoria sitten opettaa?

Tehdäksemme yhteenvedon ylläviitatuista hypoteeseista, on selvää, että Laplacen teoria — joka muuten nykyään on peittynyt aivan tuntemattomiin — oli epäonnistunut. Hän edellyttää ensiksi Kosmillisen Aineen, joka on jonkinlaisessa hajoutuneen usvan tilassa, „niin hienona, että sen olemassaoloa tuskin voidaan aavistaa". Hän ei edes yritäkään tunkeutua olemassaolon sisimpään Pyhäkköön muuten kuin mitä tulee meidän pienen aurinkokuntamme lähimpään kehitykseen.

Joko siis hyväksytään tai hylätään hänen teoriansa, mikäli se koskee lähimpiä maailmansynnyn problemeja, mitkä ovat ratkaistavina, niin voidaan sanoa hänen vain lykänneen mysterion selvityksen hieman kauemmaksi. Laplace ei edes yritäkään vastata tuohon ikuiseen kysymykseen: „Mistä on tullut itse aine; mistä se kehityssysäys, joka määrää sen aikakautisia joukkoutumisia ja hajoutumisia; mistä se ihmeellinen sopusuhtaisuus ja järjestys, jolla alku-atomit ryhmittyvät ja asettuvat sarjoihin?" Meidän eteemme asetetaan vain luonnos niistä *todennäköisistä* yleispiirteistä, joiden mukaan otaksutaan todellisen syntyprosessin tapahtuneen. No niin, ja mitä on sitten tuo nykyään niin kuuluisaksi tullut esitys maailmansynnyn prosessista? Mitä hän on lausunut niin ihmeen uutta ja omaperäistä, että ainakin sen pääkohdat ovat tulleet nykyaikaisen nebulateorian perustaksi? Seuraava voidaan löytää useista astronomisista teoksista.

Laplace ajatteli, että kun alku-nebulan atomit tiivistyvät „painolain" nojalla,

niin massa, joka nyt oli jo tullut kaasumaiseksi tai ehkä osittain nestemäiseksi, joutui kierrosliikkeeseen. Mikäli tämän kierrosliikkeen nopeus kasvoi, sai massa ohuen kiekon muodon; lopuksi keskipakoinen voima voitti kohesionin ja suunnattomia renkaita irtautui toinen toisensa jälkeen pyörivästä, hehkuvasta keskusmassasta; nämä renkaat (otaksutun) painolain voimasta vetäytyivät kokoon palloiksi, jotka luonnollisesti yhä jatkoivat kulkemistaan samassa kehässä, jossa ennen oli ollut ulkorengas, mistä ne olivat erottautuneet [1]. Jokaisen syntyvän planetan ulkosyrjä, sanoi hän, kiersi nopeammin kuin sisäsyrjä, ja siitä johtui planetan pyörintä akselinsa ympäri. Kiinteimmät planetat sysättiin viimeksi pois; ja lopuksi vastaeristyneet kehät ollessaan muodostumisensa alkuasteilla vuorostaan sysäävät itsestään ulos yhden tai useampia sivukiertolaisia. Määritellessään renkaiden erittymistä ja planetoiksi muodostumista Laplace sanoo:

> Miltei aina on jokaisen höyryrenkaan täytynyt murtua useampiin massoihin, jotka kiertäen miltei yhtäläisellä nopeudella ovat jatkaneet pyörimistään saman välimatkan päässä auringosta. Nämä massat ovat saaneet pallomuodon ja pyörreliikunnon samaan suuntaan kuin ne itse kiertävät, koska sisemmät molekylit (nim. aurinkoa lähimmät) ovat todellisuudessa kulkeneet hitaammin kuin ulkopuoliset. Niiden on siis täytynyt muodostua yhtä moniksi höyrymäisiksi planetoiksi. Mutta jos yksi niistä oli tarpeeksi voimakas yhdistämään itseensä peräkkäin vetovoimansa kautta kaikki muut keskuksensa ympärille, niin on höyryrenkaiden näin täytynyt muuttua yksinäisiksi pallomaisiksi höyrymassoiksi, jotka ovat kiertäneet itsensä ympäri samaan suuntaan kuin ne ovat kiertäneet auringon ympäri. Viimemainittu tapahtuma [2]) on ollut yleisempi, mutta aurinkokunnassa on esimerkki myös edellisestä, jos katsotaan niitä neljää pikkuplanettaa, jotka liikkuvat Jupiterin ja Marsin välillä.

Vaikka harvat mahtanevat kieltää „tämän otaksuman suurenmoisuutta ja rohkeutta“, niin on mahdotonta olla huomaamatta siihen liittyviä ylipääsemättömiä vaikeuksia. Miksi esim. huomataan Uranuksen ja Neptunuksen sivukiertolaisissa takaperoinen liikunto? Miksi Venus on vähemmän kiinteä kuin maa, vaikka se on lähempänä aurinkoa? Miksi taas kaukaisempi Uranus on tiiviimpi Saturnusta? Kuinka on niin monta muunnosta akseleiden ja ratojen kulmien välillä, vaikka kaikki planetat muka ovat yhden keskuspallon jälkeläisiä; kuinka huomataan niin suunnattomia eroavaisuuksia planettojen koossa: kuinka Jupiterin sivukiertolaiset ovat 0,288 tiiviimmät kuin niiden „emäpallo“; kuinka meteori- ja pyrstötähti-järjestelmät yhä pysyvät selittämättöminä? Toistaaksemme erään Mestarin sanoja:

---

[1]) Laplace arveli, että renkaan ulko- ja sisä-vyöhykkeet kiersivät saman nopeuskulman mukaan, kuten kiinteässä renkaassa tapahtuu; mutta yhtä suurten alojen laki vaatii, että sisemmät vyöhykkeet kulkivat nopeammin kuin ulkopuoliset (*World-Life*, p. 121). Prof. Winchell huomauttaa monista Laplacen erehdyksistä, mutta koska Winchell on geologi, ei hän ole erehtymätön „astronomisissa aateskeluissaan“.

[2]) Nim. että rengas on muodostunut *yhdeksi* planetta-keskukseksi. Suom.

He (Adeptit) *huomaavat, että länsimaissa syntynyt keskipakoisuus-teoria ei kykene vastaamaan tosiasioiden joukkoa. Ilman apua se ei saata selittää kunkin soikkopallon luonnetta eikä poistaa niitä ilmeisiä pulmia, joita muutamien planettojen tiiviyden suhde tarjoo. Kuinka esim. mikään keskipakoisen voiman laskelma voisi meille selittää, miksi esim. Merkurius, jonka kierroskauden sanotaan olevan „ainoastaan noin kolmasosan maan kierroksesta, ja tiiviyden ainoastaan noin neljäsosan suurempi maan tiiviyttä" kuitenkin on navoilta enemmän kuin kymmenen kertaa enemmän litistynyt kuin maa? Ja taas, miksikä Jupiter, jonka päiväntasaajan liikunnon sanotaan olevan „27 kertaa suuremman kuin maan ja sen tiiviyden ainoastaan viidesosan maan tiiviydestä", on navoilta puristunut 17 kertaa enemmän kuin maa? Tai miksikä Saturnus, jolla päiväntasaajan kohdalla on 55 kertaa suurempi nopeus kuin Merkuriuksella, ja jolla siis pitäisi olla vastaavassa määrässä suurempi keskipakoisuusvoima, kuitenkin on navoiltaan litistynyt vain kolme kertaa enemmän kuin Merkurius? Ylläolevien ristiriitojen huipuksi käsketään meidän uskoa uudenaikaisen tieteen opettamiin keskusvoimiin, vaikka sanotaan, että auringon päiväntasaajan seudulla oleva aine, jolla on yli neljä kertaa suurempi keskipakoinen nopeus kuin maan päiväntasaajan ulkopinnalla ja vain noin neljäsosa maisen aineen painosta, ei ole kuitenkaan näyttänyt vähintäkään taipumusta pullistumaan ulospäin auringon päiväntasaajan kohdalla, eikä näyttänyt pienintäkään litistymistä auringonakselin napojen kohdalla. Toisin ja selvemmin sanoen, vaikka auringon keskipakoisella voimalla on vain neljäsosa maan tiheydestä vastustuksena, niin auringossa ei ole minkäänlaista napojen kokoonpuristumista. Me huomaamme, että useat tähtitieteilijät ovat tehneet tämän vastaväitteen eikä kukaan ole voinut siihen tyydyttävällä selityksellä vastata, ainakaan mikäli „Adeptit" tietävät.*

Sentähden he (Adeptit) *sanovat, että länsimaisen tieteen suurmiehet, jotka . . . eivät tiedä niin mitään pyrstötähtien aineesta, keskipakoisesta ja keskihakuisesta voimasta, tähtiusvien luonteesta eikä auringon, tähtien tai edes kuun fyysillisestä kokoonpanosta, ovat epäviisaita puhuessaan niin varmasti kuin heidän on tapana puhua „auringon keskusmassasta", mikä muka vierittää ulos avaruuteen planettoja, pyrstötähtiä ja mitä vain. . . Me väitämme, että se* (aurinko) *lähettää ulos ainoastaan elonprinsipin, näiden kappaleiden sielun, antaen ja ottaen sen takaisin ja ollen meidän pienessä aurinkokunnassamme „kaikkiallinen Elonantaja" . . . äärettömyydessä ja ikuisuudessa; että aurinkokunta on yhtä paljon Ainoan Makrokosmoksen Mikrokosmos kuin ihminen on mikrokosmos verrattuna omaan pieneen aurinko-kosmokseensa.* [1])

[1]) *Five Years of Theosophy*, pp. 249—251, Art. „Kieltävätkö Adeptit tähtiusva-teorian?"

Kaikkien kosmillisten ja maisten ainesten olennainen kyky synnyttää itsessään säännöllinen ja sopusuhtainen sarja tuloksia, syitten ja seurausten yhdenjaksoinen ketju — on vastaansanomattomana todistuksena siitä, että niitä elähyttää joko *Järki ulkoa* tai *sisältä* tai että niissä piilee tajunta „ilmenneen verhon" sisällä tai takana. Salatiede ei kiellä, että maailmankaikkeudella varmasti on ollut koneellinen syntymä; se ainoastaan väittää, että ehdottomasti on täytynyt olla jonkinlaisia „koneenkäyttäjiä" noiden elementtien takana tai sisällä. Se on meille dogmi. Atomien satunnaiset sysäykset eivät rakentaneet Kosmosta kaikkine sen sisältöineen, kuten Lucretius kyllä hyvin tiesi. Luonto itse sotii tällaista teoriaa vastaan. Taivaallista avaruutta, jonka täyttää aine niin ohut kuin eetteri, ei voi tulla avuksi selittämään taivaallisten tähtijoukkojen yhteistä liikettä, olkoonpa eetterissä vetovoimaa tahi ei. Vaikka taivaankappaleitten keskinäisen kierrosliikkeen täydellinen sopusuhta selvästi näyttää jonkun koneellisen syyn olemassaoloa luonnossa, niin Newton, jolla oli enemmän oikeutta kuin kellään luottaa omiin päätelmiinsä, yhtäkaikki oli pakotettu hylkäämään sen ajatuksen, että mitenkään voisi selittää miljonille keskustähdille annettua alkusysäystä pelkästään *meille tunnetuilla* luonnon laeilla ja sen aineellisilla voimilla. Hän myönsi täydellisesti ne rajat, jotka erottavat luonnonvoimien toiminnan niiden *järkiolentojen* toiminnasta, jotka panevat muuttumattomat lait järjestykseen ja toimintaan. Ja jos Newtonin täytyi hylätä tuo haave, kellä meidän nykyaikaisista materialistisista kääpiöistä on oikeus sanoa: „minä tiedän paremmin"?

Jotta joku teoria maailmansynnystä olisi täydellinen ja kaikkikäsittävä, täytyy sen lähteä siitä edellytyksestä, että on ollut alkuaikainen Periaine levinneenä yli rajattoman avaruuden ja että tämä Periaine on ollut *älyllistä ja jumalallista laatua.* Periaineen täytyy olla sekä sielua että henkeä, ilmenneen Kosmoksen yhteenveto ja sen seitsemäs prinsippi, ja tämän prinsipin henkisenä Upaadhina eli perustana täytyy olla kuudes prinsippi, sen käyttöväline — Alkuaikainen Fyysillinen Aine, niin sanoaksemme, vaikka sen laadun täytyy ainaisesti pysyä meidän rajotettujen *tavallisten* aistimiemme käsityspiiriä tuonnempana. Tähtitieteilijän, jolla on vähänkin mielikuvituskykyä, on helppo laatia teoria maailmankaikkeuden lähtemisestä Kaaoksen helmasta, jos hän vain käyttää mekanikan prinsippejä. Mutta tällainen maailmankaikkeus tulee aina olemaan „Frankensteinin hirviö" [1]) luojalleen, tiedemiehelle; se tulee johtamaan hänet loppumattomiin pulmallisuuksiin. Koneellisten lakien sovittaminen ei milloinkaan vie aateskelijaa ulkokohtaista maailmaa tuonnemmaksi; se ei ihmiselle paljasta Kosmoksen syntyä eikä sen lopullista kohtaloa. Tähän on nebulateoria johtanut tieteen. Jos

---

[1]) Mrs. Shelley'n romaanissa *Frankenstein* kuvataan, kuinka tämä henkilö taidollaan luo elävän hirviön, joka tulee hänelle itselleen kiduttajaksi. Suom.

silkkaa totuutta katsotaan, on tämä teoria eetteri-teorian kaksoissisar ja molemmat ovat välttämättömyyden tuloksia; toinen on välttämätön valonsiirron selittämiseksi, toinen taas aurinkokuntien syntyproblemin ratkaisemiseksi. Kysymys on vain tieteellä, kuinka sama yhdenluontoinen aine [1]) saattoi tottelemalla Newtonin keksimiä lakeja synnyttää kappaleita — aurinkoja, planettoja ja näiden sivukiertolaisia — joilla on ollut kaikilla samanlaatuiset liikuntoehdot, mutta ovat niin erilaisista aineksista kokoonpantuja.

Onko nebula-teoria auttanut kysymyksen ratkaisua, vaikkapa se koskisi ainoastaan kappaleita, joita pidetään elottomina ja aineellisina? Me sanomme aivan varmasti: ei. Mitä edistystä on sillä ollut vuodesta 1811 asti, jolloin ensinnä Sir William Herschellin kirjotuksessa havaintoihin perustuvilla tosiasioilla todistettiin tähtiusva-aineen olemassaoloa ja Kuninkaallisen Seuran jäsenet saivat syytä „huutamaan ihastuksesta"? Senjälkeen muuan vielä suurempi keksintö, spektrali-analyysi, on tehnyt mahdolliseksi Sir William Herschellin arvelun todentamisen ja vahvistamisen. Laplace kaipasi jonkinlaista „maailmanainesta" todistaakseen maailmoitten asteettaista kehitystä ja kasvua. Tässä se on, kaksi vuosituhatta sitten tarjottuna.

„Maailmanaines", jota nyt kutsutaan „tähtiusvaksi", oli tunnettu jo kaukaisimpana muinaisaikana. Anaksagoras opetti, että erilaistumisen jälkeen näin syntyneitten eriluontoisten ainesten sekava joukko pysyi liikkumattomana ja järjestymättömänä, kunnes lopuksi „Järki" — me sanoisimme: Dhjaan Tshoohanien joukkokunta — alotti työskentelynsä sen kanssa ja antoi sille liikunnon ja järjestyksen. [2]) Tämä teoria on nyt uudelleen otettu varteen, mitä sen ensimäiseen osaan tulee; jälkimäinen osa — että mikään „Järki" kävisi työhön käsiksi — hylätään. Spektri-analyysi paljastaa sellaisten tähtiusvien olemassaolon, jotka ovat muodostuneet pelkistä kaasuista ja loistavista höyryistä. Onko tämä alkuperäinen tähtiusva-aine? Sanotaan, että spektrit ilmaisevat kosmillista valoa säteilevän aineen fyysillisen olomuodon. On näytetty, että „hajoutuvien" ja „hajoutumattomien" tähtiusvien spektrit ovat aivan erilaiset, sillä jälkimäisten fyysillinen tila näyttää olevan sama kuin hehkuvan kaasun tai höyryn. Erään nebulan loistavat linjat paljastavat vedyn olemassaolon ja muiden aineitten, jotka ovat joko tunnettuja tai tuntemattomia. Sama koskee auringon ja tähtien valo-

---

[1]) Jos tähtitieteilijät nykyisellä tietomäärällään vain olisivat pysytelleet Laplacen otaksumassa, joka koski yksin planettakunnan muodostumista, niin se aikojen kuluessa olisi voinut johtaa edes likimääräiseen totuuteen. Mutta yleisen problemin kaksi osaa — ensiksi maailmankaikkeuden muodostuminen eli aurinkojen ja tähtien esiintyminen Alkuaineesta ja toiseksi planettojen kehitys aurinkonsa ympärillä — nojautuvat perin erilaisiin luonnon tosiasioihin ja tiedekin pitää niitä aivan eri kysymyksinä. Ne koskevat Olemassaolon vastakkaisia napoja.

[2]) Aristoteleen *Physica*, VIII, I.

kehää. Tämä johtaa siihen välittömään johtopäätökseen, että kiintotähti syntyy tähtiusvan kiteytymisestä; samaten metallitkin maan päällä muodostuvat vedyn tai jonkun muun alkuperäisen aineen tiivistymisestä, ehkä heliumin tai jonkun vielä tuntemattoman aineksen kaukaisesta esi-isästä ja sukulaisesta. *Tämä ei ole ristiriidassa salaisten oppien kanssa.* Tätä problemia kemia koettaa ratkaista; ja ennemmin tai myöhemmin se tulee tehtävässään onnistumaan, jahka se tahtoen tai tahtomattaan on omaksunut esoteriset opit. Mutta kun tämä tapahtuu, silloin nebula-teoria nykyisessä muodossaan tulee tapettavaksi.

Vaan ei tällä välilläkään astronomia saata mitenkään, jos sitä on pidettävä *täsmällisenä* tieteenä, hyväksyä nykyistä oppia tähtien syntymisestä — vaikka salatiede hyväksyykin sen laillaan, selittäen kuitenkin eri tavalla tähtien polveutumisen toisistaan — koska astronomialla *ei ole ainoatakaan fyysillistä tosiasiaa* esitettävänä sen puolesta. Astronomia saattaisi ennen kemiaa todistaa tuon asianlaidan, jos se voisi näyttää, että jollakin planetta-nebulalla olisi spektri sisältävä kolme tai neljä valoista viivaa ja tämä sitten vähitellen tiivistyisi ja muuttuisi kiintotähdeksi, jolla olisi spektri täynnä lukuisia tummia viivoja. Mutta:

> Kysymys tähtiusvien muuttuvaisuudesta, edes muodoltaan, on vielä tähtitieteelle salaisuus. Ne havainnot, mitkä toistaiseksi on tehty, ovat liian lyhytaikaisia, liian epävarmoja, jotta niiden nojalla mitään voitaisiin vakuuttaa. [1])

Sittekun spektroskoppi keksittiin, on sen taikavoima tutkijoille paljastanut ainoastaan yhden tämänlaatuisen tähden muuttumisen. Mutta tämäkin tapaus todisti aivan päinvastaista kuin mitä olisi kaivattu todistukseksi tähtiusva-teorian puolesta. Se näet näytti, mitenkä *muuan tähti muuttui planetta-nebulaksi.* Kuten *Observatoryssa* [2]) kerrotaan, oli eräällä ajaksi näyttäytyvällä tähdellä, minkä J. F. J. Schmidt keksi Joutsenen tähtikuviossa marraskuussa 1876, hyvin kirkkailla viivoilla siroteltu spektri. Vähitellen yhtenäinen spektri ja useimmat sen viivoista hävisivät, jättäen jälkeensä vain yhden ainoan loistavan viivan, joka näytti sulautuvan yhteen nebulan vihreän viivan kanssa.

Tämä „muodonmuutos" ei ole suorastaan ristiriidassa tähtien nebuloista syntymisen kanssa. Mutta tämä yksityinen tapaus ei perustukaan mihinkään tosiasian näkemiseen, ei ainakaan suoranaisesti. Se on saattanut johtua monista muista syistä. Koska tähtitieteilijät ovat halukkaita uskomaan, että meidän planettamme pyrkivät syöksymään aurinkoon, niin miksei tuo tähti olisi saattanut leimahtaa liekkiin tällaisten planettojen yhteentörmäyksestä, tai kuten monet ehdottavat, jonkun pyrstötähden sysäyksestä? Olkoon sen laita kuinka tahansa, tämä ainoa vuodesta 1811 asti havaittu esimerkki tähden muuttumisesta ei ole

[1]) *Hypothèses Cosmogoniques,* p. 3 Wolf.

[2]) Vol. I, p. 185, toistanut Wolf, p. 3. Wolfin päätelmistä on tässä yhteenveto.

nebula-teorialle eduksi. Sitäpaitsi tästä teoriasta, kuten kaikista muista, ovat tähtitieteilijät itse keskenään eri mieltä.

Meidän omalla ajallamme, ennenkuin Laplace vielä oli ajatellutkaan tätä aatetta, Buffon suuresti hämmästyi planettojen liikunnon yhtäläisyydestä, ja laski ensinnä liikkeelle sen otaksuman, että planetat kuinensa ovat syntyneet auringon helmasta. Vieläpä hän tätä tarkotusta varten keksi erityisen pyrstötähden, jonka hän arveli sysänneen ulos voimakkaan vino-iskun kautta sen ainemäärän, mikä tarvittiin planettojen muodostamiseksi. Laplace tuota „pyrstötähteä“ ansionmukaisesti kuritti kirjassaan *Exposition du Système du Monde.* [1]) Mutta sittenkin tuohon aatteeseen tartuttiin kiinni ja vieläpä sitä paranneltiin otaksumalla, että auringon keskusmassasta olisi lähtenyt toisia planettoja toistensa jälkeen, jotka *nähtävästi* olivat painottomia eivätkä vaikuttaneet näkyvien planettojen liikkeeseen — ja ilmeisesti olivat yhtä olemattomia kuin „äijä“ kuussa.

Mutta uudenaikainen teoria poikkeaa myös Kantin ja Laplacen vaivalla tehdystä suunnitelmasta. Heidän kummankin ajatuksena oli, että olioitten syntyessä kaikki se aine, mikä nyt on yhtynyt planettojen rakenteeseen, oli levinneenä yli koko sen alan, minkä aurinkokunta nyt sisältää — ja vieläpä kauemmaksi. Se oli äärettömän hieno-aineinen tähtiusva ja sen tiivistyminen vähitellen synnytti aurinkokunnan erilaiset tähdet sellaisen mekanismin kautta, jota tähän asti ei ole koskaan voitu selittää. Tämä on alkuperäinen nebula-teoria, joka *vaillinaisesti* kyllä, mutta uskollisesti toistaa salaisia oppeja. Se on ikäänkuin yksi lyhyt luku kaikkiallisen Esoterisen Maailmansynnyn suuresta kirjasta. Ja molemmat järjestelmät, Kantin ja Laplacen, eroovat suuresti uudenaikaisesta teoriasta, joka on täynnä ristiriitaisia ali-teorioja ja mielivaltaisia hypoteesejä. Opettajat sanovat:

> *Pyrstötähtien olennaisaine* (sama, josta kiintotähdet ovat kokoonpantuja) . . . *on aivan vailla kaikkia niitä kemiallisia tai fyysillisiä ominaisuuksia, joita maapallon suurimmat kemistit ja fyysikot tuntevat . . . Vaikka spektroskoppi on näyttänyt maisen ja tähtiaineen todennäköisen yhtäläisyyden* (sen johdosta että mainen valo kemiallisesti vaikuttaa tänne tuleviin säteisiin) *niin ei ole keksitty niitä kemiallisia toimintoja, joiden pitäisi olla ominaisia eri määrässä kehittyneille avaruuden tähdille, eikä ole todistettu näiden toimintojen olevan yhtäläisiä kuin ne, mitkä meidän planetallamme ovat huomatut.* [2])

Mr. Crookes sanoo miltei saman siinä kappaleessa, minkä olemme toistaneet hänen luennostaan *Elementtejä ja Metaelementtejä.* C. Wolf, Ranskan Instituutin jäsen, Parisin Observatorion tähteintutkija, lausuu:

> Nebula-otaksuma voi puolustuksekseen osottaa (kuten W. Herschell teki) ainoastaan sen seikan, että on olemassa planetta-nebuloita, eri tiiveysasteilla sekä spirali-nebuloita, joilla on

[1]) Muist. VII. Yhteenveto Wolf'in muk. p. 6.

[2]) *Five Years of Theosophy,* pp. 241, 242 ja 239.

tiivistyskeskuksia haaroissaan ja keskustassaan. [1]) Mutta asiallisesti tieto siitä suhteesta, mikä yhdistää tähtiusvat kiintotähtiin, puuttuu vielä meiltä; ja koska emme voi harjottaa suoranaista havaintoa, on meidän myöskin mahdotonta sitä tukea kemiallisen kokoonpanon analogian mukaan.[2])

Vaikkapa jättäisimme syrjään sen pulmallisuuden, joka syntyy noin kieltämättömästä aineen erilaisuudesta ja muuntelusta nebuloitten kokoonpanossa, ja tiedemiehet tahtoisivat myöntää muinaisaikalaisten lailla, että kaikkien näkyväisten ja näkymättömäin taivaankappaleitten alku on etsittävä yhdestä yhdenluontoisesta perimmäisestä maailmanaineksesta, jonkinlaisesta „*esi*-protylistä", [3]) niin on silminnähtävää, ettei tämäkään tekisi loppua heidän vaikeuksistaan. Jolleivät he myöskin myönnä, että meidän näkyväinen maailmankuntamme on ainoastaan seitsenkertaisen Kosmoksen Sthuula Shariira, karkea ruumis, niin heillä on edessään vain uusi problemi; varsinkin jos he uskaltavat pitää kiinni siitä, että nykyään näkyvät kappaleet ovat tuon yhden ja ainoan Alku-aineen tiivistystä. Sillä pelkkä havaintokin jo näyttää heille, että ne toiminnat, mitkä tosiasiallisesti tapahtuvat maailmankaikkeudessa, ovat paljon monimutkaisempia kuin mitä tuo teoria voi ottaa vastattavakseen.

Ensinnäkin on kaksi määrättyä luokkaa „hajoutumattomia" tähtiusvia, kuten tiede itse opettaa.

Kaukoputkella on mahdotonta tehdä erotusta näiden välillä, mutta spektroskopilla voidaan tehdä ja silloin huomataan olennainen erotus niiden fyysillisessä kokoonpanossa.

Kysymys, voidaanko nebuloita hajottaa, on usein esitetty liian varmasti myöntäen ja aivan vastoin niitä ajatuksia, mitä on lausunut eräs kuuluisa kokeilija nebula-spektrien alalla — Mr. Huggins. Jokainen nebula, jonka spektri sisältää ainoastaan vaaleita viivoja, on kaasumainen, sanotaan, ja on sentähden mahdoton hajottaa; jokainen nebula, jonka spektri on yhtenäinen, hajautuu lopulta eri tähtösiin, jos sitä katsotaan kyllin voimakkaasti suurentavalla kaukoputkella. Tämä väite sotii heti saavutettuja tuloksia ja spektroskoppiteoriaa vastaan. „Lyyran" nebula, „käsipunttien" kaltainen nebula, Orionin nebulan keskiosa — kaikki nämä näyttävät hajoutuvan eri tähtiin ja kuitenkin niiden spektri on valkeista viivoista kokoonpantu. „Metsämiehen Koiran" nebula ei ole hajotettavissa ja näyttää kuitenkin täydellisen spektrin. Spektroskoppi näet antaa meille kyllä tietoa tähtien kokoonpano-aineen fyysillisestä tilasta, mutta ei anna vähintäkään

---

[1]) Vaan ei ole vielä päästy varmuuteen näiden tähtiusvien spektristä. Kun ne *ovat havaitut* valkoisina linjoineen, silloin vasta niihin voidaan vedota.

[2]) *Hypothèses Cosmogoniques*, p. 3.

[3]) Mr. Crookes'in protylia ei ole pidettävä *alkuperäisimpänä* aineksena, josta Dhjaan Tshoohanit luonnon ikimuuttumattomien lakien mukaan kutoivat aurinkokunnan. Tämä protyli ei voi olla edes Kantin *Prima Materia,* jota tuo suuri viisas näki käytettävän maailmoitten muodostamisessa ja joka siis ei enää ole olemassa leviytyneessä tilassaan. Protyli on muuan *väliaste* Kosmillisen Periaineen asteettaisessa erilaistumisessa luonnollisesta yhdenluontoisesta tilastaan. Se on siis sellainen muotopuoli, mihin Aine pukeutuu keskivälillä matkaansa täyteen ulkokohtaisuuteen.

käsitystä sen joukkoutumistavasta. Nebula, joka olisi kaasupalloista kokoonpantu (tai heikosti loistavista keskuksista, joita yhdistäisi voimakas usvakehä) näyttäisi meille viiva-spektrin ja olisi kuitenkin hajotettavissa; tällaisessa tilassa näkyy olevan Huggins'in määrittelemä seutu Orionin tähtiusvassa. Nebula, joka olisi muodostunut hehkuvassa tilassa olevista kiinteistä tai nestemäisistä osasista, todellinen valopilvi, näyttäisi yhtenäisen spektrin eikä kuitenkaan olisi eri tähtiin hajotettavissa.

Muutamilla näistä nebuloista on, sanoo Wolf

Kolmesta tai neljästä viivasta muodostunut spektri, muilla taas yhdenjaksoinen spektri. Ensinmainitut ovat kaasumaisia, jälkimäiset tomumaisesta aineesta rakennettuja. Edellisten täytyy olla todellisen ilmakehän laatuisia: näiden joukkoon olisi Laplacen olettama aurinko-nebula sijotettava. Jälkimäiset muodostavat joukkion kappaleita, joita voi pitää riippumattomina ja joiden pyörintä tottelee sisäisen painon lakeja: tällaisia ovat Kantin ja Fayen olettamat tähtiusvat. Havainnot sallivat meidän lukea kummatkin näistä planetta-maailman varhaisimpaan alkukauteen. Mutta kun koetamme mennä sen tuolle puolelle ja tunkeutua itse Alku-kaaoksen perille, joka on saanut aikaan taivaankappaleitten joukkosumman, täytyy meidän ensin voida selittää näiden kahdenlaatuisten tähtiusvien olemassaolo. Jos Alku-kaaos olisi kylmää, loistavaa kaasua, [1]) niin voisi ymmärtää, kuinka vetovoimasta syntynyt kokoonpuristus sen kuumensi ja teki loistavaksi. Meidän on selitettävä tämän kaasun tiivistymistä loistaviksi osasiksi, joiden olemassaolo paljastuu meille spektroskopin kautta muutamissa nebuloissa. Jos alkuperäinen kaaos olisi kokoonpantu tällaisista osasista, niin kuinka muutamat näistä muuttuisivat kaasumaiseen tilaan, vaikka muut olisivat säilyttäneet alkuperäisen olotilansa?

Tämä on yleiskatsaus niihin pulmiin ja vaikeuksiin, jotka estävät nebula-teorian hyväksymistä. Ranskalainen tiedemies, joka ne esittää, lopettaa mieltäkiinnittävän perustelunsa seuraavasti:

Ensimäinen osa maailmansynnyn problemista — mitä on kaaoksen alkuperäinen aine? ja kuinka tämä aine synnytti auringon ja tähdet? — pysyy siten tähän päivään asti pelkkien haaveitten ja mielikuvituksen piirissä. [2])

Jos tämä on tieteen viimeinen sana asiasta, minne tuleekaan meidän kääntyä saadaksemme tietää, mitä nebula-teorian arvellaan voivan meille opettaa? Mitä itse asiassa on tämä teoria? Mitä se *on*, ei kukaan näytä varmasti tietävän. Mitä se *ei ole* — opimme *World-Life*-kirjan oppineelta tekijältä. Hän sanoo, että se:

I. Ei ole teoria maailmankaikkeuden kehittymisestä. Se on alkuperäisesti selitys aurinkokunnan synty-ilmiöistä ja toisessa sijassa se on yhdistelmä pääilmiöistä tähtien ja nebuloitten maailmassa, mikäli ihmisnäkemys on siihen voinut tunkeutua.

---

[1]) Katso III Runon 9 säkeen kommentarioita (siv. 107) „Valosta" eli „*Kylmästä* Liekistä", missä selitetään, että „Äiti" — Kaaos — on kylmää tulta, viileä sädehdys, väritön, muodoton, vailla kaikkia ominaisuuksia. „*Liikunto Ainoana Ikuisena* ON *ja sisältää mahdollisuudet kaikkiin ominaisuuksiin manvantarisissa maailmoissa*", sanotaan.

[2]) *Hypothèses Cosmogoniques*, pp. 4, 5.

II. Se ei pidä pyrstötähtiä kuuluvina siihen erikoiskehitykseen, joka on aikaansaanut aurinkokunnan. (Esoterinen oppi tekee toisin, koska se „pitää pyrstötähtiä kosmillisen olemassaolon muotoina, jotka ovat yhdenaikuisia tähtiusvien varhaisimpien kehityskausien kanssa", ja tosiasiallisesti salatiede lukee *pääasiallisesti pyrstötähtien* syyksi kaikkien maailmoitten muodostumisen).

III. *Se ei kiellä, että loistavalla tulisumulla on voinut olla varhaisempi historia.* (Salaisen Opin *toisasteinen* kehityskausi) . . . eikä väitä saavuttaneensa ehdotonta alkupistettä. (Niinpä se myöntääkin, että tämä) tulisumu on saattanut ennen olla olemassa kylmässä, valottomassa ja näkymättömässä tilassa.

IV. (Ja lopuksi) *se ei ole edes paljastavinaankaan olioitten* ALKUSYYTÄ vaan ainoastaan erästä *taipaletta niiden aineellisessa kehityksessä* . . . (ja jättää) filosofille ja teologille yhtäläisen vapauden kuin heillä oli ennen etsiskelemään olemismuotojen syntyjä syviä. [1])

Mutta ei tässäkään kaikki. Yksinpä Englannin suurin filosofi — Mr Herbert Spencer — asettui vastustamaan tätä haaveellista maailmansynty-teoriaa sanomalla, että *(a)* „Olemassaolon problemi ei ole sillä ratkaistu"; *(b)* nebulaotaksuma „ei mitenkään valaise leviytyneen aineen alkua"; ja *(c)* että „nebulaotaksuma (sellaisena kuin se nyt on) edellyttää Ensimäistä Syytä". [2])

Viimemainittu asia sisältää, pelkäämmä, enemmän kuin mitä nykyaikaiset fyysikot ovat ottaneet lukuun. Näyttää siis siltä että tuo „hypoteesi" rukka tuskin voi löytää apua tai tukea edes metafyysikkojen maailmassa.

Ottaen lukuun kaiken tämän, uskovat salatieteilijät itsellään olevan oikeuden esittää *omaa* filosofiaansa, vaikka heitä tätä nykyä kuinkakin väärinkäsitetään ja pannaan julistetaan. Ja he väittävät, että tiedemiesten epäonnistuminen tämän totuuden löytämisessä johtuu yksinomaan näiden materialismista ja yliaistillisten tieteiden halveksimisesta. Mutta vaikka tieteelliset älyniekat meidän vuosisadallamme ovat yhtä kaukana kuin konsanaan todellisesta ja oikeasta *Kehitysopista*, voi vielä tulevaisuuteen nähden olla toivoa, sillä jo nytkin tapaamme toisen tai toisen tiedemiehen tarjoovan meille siitä hienon välähdyksen.

Eräässä *Popular Science Review*'n artikkelissa „Viimeiset tutkimukset pikku-eloista", löydämme Mr. H. J. Slack'in, (F. C. S., Sec. R. M. S.) sanovan:

> Kaikki tieteet fysikasta kemiaan ja fysiologiaan saakka silminnähtävästi tähtäävät jotakin *kehitysoppia* kohti, jossa darvinismin tosiasiat tulevat olemaan yhtenä osana. Mutta minkä äärimmäisen muodon tämä oppi tulee saamaan, siitä ei ole paljonkaan, jos yhtään, todisteita ja ehkä sitä ei tullekaan oivaltamaan ihmisjärki, ennenkuin metafyysillinen aateskelu samoinkuin fyysillinen tutkimus on edistynyt paljon pitemmälle. [3])

Tämä on todella onnellinen ennustus. Se päivä *saattaa* koittaa, jolloin „luonnollinen valinta", kuten Darwin ja Herbert Spencer sitä opettavat, tulee

---

[1]) *World-Life*, p. 196.

[2]) *Westminster Review*, XX, heinäk, 27, 1868.

[3]) Vol. XIV, p. 252.

lopullisessa muodostelussaan olemaan ainoastaan *osa* meidän itämaisesta Kehitysopistamme, joka on Manun ja Kapilan oppi *esoterisesti selvitettynä.* [1])

---

[1]) Lienee paikallaan mainita, mitenkä tieteellinen ajattelu on tässä kysymyksessä edistynyt neljännesvuosisatana Salaisen Opin ilmestymisen jälkeen. Suomal. Tietosanakirjassa (art. „Kosmogonia") sanotaan: „Laplacen teoria on vallinnut läpi vuosisadan melkein ilman mitään vastaväitteitä ja vaikuttanut suuresti sekä filosofiaan että astronomiaan, geologiaan j. n. e. Myöhemmin on kuitenkin huomattu erinäisiä kohtia, jotka eivät käy yhteen tämän teorian kanssa . . . m. m. Saturnuksen rengas . . . Paljon muitakin havaintoja on tehty, jotka eivät käy yhteen tämän teorian kanssa ja monta tärkeätä parannusta ja täydennystä on koetettu sovittaa Laplacen suunnitelmaan . . . Kuitenkin on myönnettävä, että Laplacen nebulaariteoria *ei näytä* parannuksineen ja täydennyksineenkään *enää voivan saavuttaa valta-asemaansa.*" Suom.

XIII Luku.

Voimat — liikuntotapoja vai järkiolentoja?

Tämä siis on fyysillisen tieteen viimeinen sana nykyvuoteen 1888 asti. Koneelliset lait eivät milloinkaan voi todistaa Alkuaineen yhdenluontoisuutta, paitsi johtolaskelmain avulla ja epätoivoisena välttämättömyytenä, kun ei ole mitään muuta mahdollisuutta — kuten esim. eetterin oli laita. Uudenaikainen tiede on turvallinen ainoastaan omassa valtapiirissään, nim. oman aurinkokuntamme fyysillisten rajojen sisällä. Sen tuolla puolla on kaikki, jokaikinen aineosanen, toisenlainen kuin tieteen tuntema aine ja aine on siellä olemassa sellaisissa muodoissa, joista tiede ei saata luoda itselleen käsitystäkään. *Se* aine on todella yhdenluontoista ja on ihmiskäsitystä tuonnempana, mikäli tajuntamme rajottuu vain viiden aistimemme piiriin. Me tunnemme sen vaikutukset niiden JÄRKIOLENTOJEN kautta, jotka ovat tuloksia aineen ensimäisestä erilaistumisesta. Niitä me kutsumme Dhjaan Tshoohaneiksi; hermetisissä teoksissa niitä kutsuttiin „Seitsemäksi Johtajaksi"; Poimander, „Jumal-ajatus", sanoo niitä „Rakentaviksi Voimiksi" ja Asklepios kutsuu niitä „Ylhäisiksi Jumaliksi". Tämä aine — todellinen Alkuaikainen Periaine, kaiken meidän tuntemamme aineen tosiolemus — on voittanut puolelleen muutamien meidän tähtitieteilijöittemme uskon, koska he epäilevät, tokko olisi mahdollista koskaan selittää kiertoliikettä, painolakia tai minkäänlaisten koneellisten luonnonlakien syntyä, jollei tiede tunnusta näitä JÄRKIOLENTOJA olevan. Ylempänä toistetussa Wolfin tähtitieteellisessä teoksessa [1]) kirjottaja täydellisesti yhtyy Kantin teoriaan ja tämä teoria taas, jollei yleisnäöltään, niin ainakin muutamissa piirteissään muistuttaa läheisesti eräitä esoterisia oppeja. Siinä näet maailmankunta „syntyy uudestaan omasta tuhastaan" tähtiusvan muodossa, joka on syntynyt kuolleista ja avaruu-

[1]) *Hypothèses Cosmogoniques.*

teen hajonneista kappaleista, mitkä aurinkokeskus on muuttanut *hehkuvaksi massaksi*, leimahtaessaan jälleen loistamaan, planettojen palamiskelpoisen aineen elvyttämänä. Tässä teoriassa [1]) miltei selvästi täytyy ottaa kysymykseen jonkun ulkopuolisen voiman vaikutus tai sitten se on todistus *jälleensyntymisen* puolesta, kuten salatieteilijät siinä näkevät. Se täyttää aukon, jota Newton nerokkuudestaan huolimatta ei voinut sillottaa. Ja varmasti Kantilla oli mielessään meidän Alkuaineemme, Aakaasha, kun hän edellytti kaikkialle levinneen ja kaikkiläpäisevän alkuaikaisen periaineen, ratkaistakseen Newtonin pulman, kun tämä tunsi olevansa kyvytön yksin luonnonvoimilla selittämään planettojen saamaa ensimäistä sysäystä. Sillä kuten Kant lausuu 8 luvussa: jos kerran myönnetään, että tähtien ja planettojen täydellinen sopusuhtaisuus ja niiden ratojen muodostuminen yhdeksi tasoksi todistaa jonkun luonnollisen syyn olemassaoloa, joka syy näin ollen olisi Alkusyy, niin „se syy ei voi olla sama aine, mikä nykyään täyttää taivaan avaruudet". Sen täytyy olla sitä, mikä täytti avaruuden — oli avaruus — alkuperäisesti, ja sen liikunta erilaistuneessa aineessa antoi synnyn taivaankappaleitten nykyisille liikkeille. „Tiivistymällä itse noihin kappaleisiin, se siten jätti avaruuden, mikä tänä päivänä huomataan tyhjäksi". Toisin sanoin, siitä samasta aineesta ovat nyt muodostuneet planetat, pyrstötähdet ja itse aurinko, ja aine, muovauduttuaan aikojen alussa noiksi kappaleiksi, on säilyttänyt siinä luonnostaan asuvan liikunto-ominaisuuden; joka ominaisuus nyt on keskittynyt pallokeskuksiin ja ohjaa kaikkea liikuntoa. Hyvin pientä sanojen muunnelmaa vain tarvitaan ja muutamia lisäyksiä, niin tässä on meidän esoterinen oppimme.

Esoterinen oppi kertoo, että tämä alkuaikainen perimmäinen *Prima Materia,* jumalallinen ja älyinen, Kaikkeudenjärjen, Daiviprakritin — Logoksesta lähtevän „Jumalallisen Valon" [2]) suoranainen ulosvaluma muodosti kaikkien „itseliikkuvien" pallojen keskukset Kosmoksessa. Se on elähyttävä, alati läsnäoleva liikuntovoima ja elonprinsippi, aurinkojen, kuitten, planettojen ja niinpä myös maapallomme Elollissielu; edellinen se on uinuvassa, jälkimäinen toimivassa tilassaan — näkymätön Johtaja ja Opas sen karkean ruumiin, joka on sieluunsa sidottu ja kiinnitetty. Sielu taas lopuksi on näiden taivaankappaleitten Planettahenkien henkinen vuodatus.

Toinen aivan salatieteellinen oppi on se Kantin teoria, että se aine, josta muiden planettojen asukkaat ja eläimet ovat muodostuneet, on *keveämpää ja hienompaa laatua ja täydellisemmin kokoonpantu, mitä kauempana ne ovat auringosta.* Aurinko on näet liian täynnä elollissähköä, fyysillistä eloasuovaa prinsippiä. Sentähden ihmiset Marsilla ovat paljon eetterisempiä kuin me olemme,

[1]) Se aate syntyi ja kehittyi päässä nuoren, tuskin 25 vuotiaan miehen, joka ei milloinkaan ollut käynyt ulkopuolella synnyinseutuaan Königsbergiä, pientä Pohjois-Preussin kaupunkia.

[2]) Jota „Valoa" me kutsumme Foohatiksi.

jotavastoin Venuksen asukkaat ovat karkeampia; vaikka ne ovat paljon älykkäämpiä, ovat ne vähemmän henkisiä kuin me.

Viimemainittu kohta ei ole aivan meidän oppiamme — ja kuitenkin Kantin teoriat ovat yhtä metafyysillisiä ja yhtä yliaistillisia kuin mitkään salaiset opit; ja useampi kuin yksi tiedemies omaksuisi ne, kuten Wolf tekee, jos he vain *uskaltaisivat* lausua julki omat ajatuksensa. Kantin olettamasta aurinkojen ja tähtien Järjestä ja Sielusta on vain yksi askel *Puraanoitten* Mahatiin (Järkeen) ja Prakritiin. Jos tiede tämän tunnustaisi, ei tuo kaiken kaikkiaan olisi muuta kuin jonkun luonnollisen syyn myöntäminen, vaikkapa se ei ulottaisikaan uskoaan sellaisiin metafyysillisiin korkeuksiin. [1]) Mutta Mahat, Järki onkin „Jumala" ja fysiologiahan tunnustaa „järjen" ja „tajunnan" olevan ainoastaan aineellisten aivojen ohimenevää toimintaa eikä muuta.

Materialismin Saatana nauraa nyt yhtä makeasti kaikelle, ja kieltää näkyväisen yhtä hyvin kuin näkymättömän. Se kun valossa, lämmössä, sähkössä ja vieläpä *elämän* ilmiöissä näkee ainoastaan aineelle kuuluvia ominaisuuksia, nauraa se aina, milloin elämää kutsutaan *elollisprinsipiksi* ja ivaa sitä aatetta, että se voisi olla elimistöstä erotettuna ja riippumattomana.

Vaan tässäkin taas tieteelliset mielipiteet eroovat toisistaan, kuten kaikessa muussa, ja on useita tiedemiehiä, jotka omaksuvat varsin meidän suuntaisia mielipiteitä. Katsokaamme esim. mitä t:ri Richardson, F. R. S. (jota muualla olemme pitemmälti toistaneet) sanoo „elollisprinsipistä", jota hän kutsuu „hermoeetteriksi":

> Minä puhun ainoastaan todellisesta *aineellisesta välittäjästä*, joka olkoonpa kuinka hieno tahansa, kuitenkin on *tosiolevainen ja aineperäinen*: välittäjästä, jolla on painon ja ko'on ominaisuudet ja on kemiallisiin yhdistyksiin altis ja siten fyysillisten olotilan muutosten alainen; välittäjästä, joka toiminnassaan on passivinen, s. o. aina itsensä ulkopuolella olevien vaikutusten liikkeellepanema, [2]) vierasta alkuunpanoa totteleva; välittäjästä, jolla ei ole mitään itsenäistä kykyä, ei mitään *vis* tai *energeia naturae* (luonnonomaista voimaa tai energiaa), [3]) mutta joka kuitenkin on mitä tärkein, jollei ensimäinen tekijä niitten ilmiöitten matkaansaattamisessa, jotka johtuvat *energeian* vaikutuksesta näkyväiseen aineeseen. [4])

Koska biologia ja fysiologia nyt kauttaaltaan kieltävät elollisprinsipin olemassaolon, niin tämä ote yhdessä De Quatrefages'in tunnustuksen kanssa on selvä näyte siitä, että on tiedemiehiä, joilla on sama käsitys „salaisista asioista" kuin teosofeilla ja okkultisteilla. Viimemainitut tunnustavat elollisprinsipin, joka

---

[1]) Kuin Kant ja itämaiset viisat uskaltavat. Suom.

[2]) Tämä on erehdys, koska täten edellytetään aineellinen välittäjä erotettuna sitä liikuttavista vaikutteista, s. o. sokea aine ja ehkä taaskin „Jumala", vaikka Ainoa Elämä „Itse" on todellinen Jumala ja Jumalat.

[3]) Taas sama erehdys.

[4]) *Popular Science Review.*

on erillinen ja elimistöstä riippumaton — aineellinen tietysti, *koska fyysillinen voima ei saata olla aineesta irtautuneena,* mutta muodostunut sellaisesta aineksesta, joka on tieteelle tuntemattomassa olotilassa. *Elämä on salatieteilijöitten mielestä jotakin muuta kuin vain molekylien* ja *atomien keskinäistä toimintaa.* On olemassa Elollisprinsippi, jonka puuttuessa eivät mitkään molekyliyhdistelmät olisi koskaan voineet aikaansaada elävää elimistöä, kaikkein vähemmin n. k. „epäelimellisessä" aineessa meidän tajuntatasollamme.

„Molekyliyhdistelmillä" tarkotetaan tietysti kimppuja sellaista ainetta, joka kuuluu meidän nykyisen harhanomaisen havaintomme alaan ja joka toimii ainoastaan tällä meidän tasollamme. Tämä on pääkohta, josta ollaan eri mieltä. [1])

Siis salatieteilijät eivät uskossaan ole yksinänsä. Eivätkä he kaiken kaikkiaan ole niin typeriä hylätessään uudenaikaisen tieteen „painovoiman" muiden *fyysillisten* lakien ohella ja niiden sijaan omaksuessaan *veto-* ja *työntövoiman.* He näkevät näissä kahdessa vastakkaisessa voimassa vain Kaikkiallisen Ykseyden, eli kuten he sanovat, *Ilmenneen Järjen* kaksi *olemuspuolta.* Näissä olemuspuolissa salatiede eli sen suuret Näkijät huomaavat lukemattoman joukon toimivia olentoja: kosmillisia Dhjaan Tshoohaneja, Olentoja, joiden perusolemus *kaksinaisine* luonteineen on kaikkien maisten ilmiöitten syy. Tuo perusolemus on näet samanaineksinen kuin kaikkiallinen *sähkö-valtameri,* joka on ELÄMÄÄ. Se on, kuten sanottu, kaksinainen — positivinen ja negativinen — ja tuon kaksinaisuuden vuodatukset nyt maan päällä toimiessaan tunnetaan „liikuntotapojen" nimellä; „voimakin" on näet nykyään tullut sietämättömäksi sanaksi, koska se voisi johtaa jonkun, edes ajatuksissaan, erottamaan sen aineesta! Salatiede sanoo, että tuon kaksinaisen perusolemuksen kaksi *vaikutusta* on niitä voimia, joita kutsutaan milloin keskihakuiseksi ja keskipakoiseksi voimaksi, milloin negativiseksi ja positiviseksi navaksi, eli polarisoitumiseksi, lämmöksi ja kylmyydeksi, valoksi ja pimeydeksi j. n. e.

---

[1]) „Onko Dshiiva tarua, kuten tiede sanoo, vai eikö ole" kysyvät muutamat teosofit, häilyen materialistisen ja idealistisen tieteen keskivälillä. Vaikeus niitten esoteristen problemien oikein käsittämisessä, jotka koskevat „aineen äärimmäistä tilaa", ovat samat kuin tuossa vanhassa pulmassa: tehdä ero *ulko-* ja *itsekohtaisen* välillä. Mitä on Aine? Onko meidän nykyisen ulkokohtaisen tajuntamme havaitsema aine mitään muuta kuin meidän omat *aistimuksemme?* Totta kyllä, ne aistimukset, mitkä me saamme, tulevat *ulkoapäin,* mutta voimmeko todella — muuten kuin ilmiöitten alalta otetuilla sanoilla — puhua „karkeasta aineesta" tällä tasolla, ikäänkuin se olisi joku olio meistä erillään ja meistä riippumatta? Kaikkiin tällaisiin kysymyksiin salatiede vastaa: *Todellisuudessa* aine ei ole meidän havainnostamme riippumaton eikä sen ulkopuolella olemassa. Ihminen on *harhaa*: myönnettäköön. Mutta että on asiallisesti olemassa vielä enemmän harhanomaisia, vaikka silti yhtä *todenperäisiä* olentoja kuin me olemme, on väitelmä, joka ei kumoudu vaan päinvastoin vahvistuu tuon veedaantalaisen opin ja Kantin idealistisen filosofian kautta.

Ja vielä salatiede vakuuttaa, että kreikkalais- ja roomalais-katoliset kristityt ovat viisaampia uskoessaan, kuten uskovat, Pääenkeleihin, Johtajiin, Serafeihin ja Aamutähtiin — vaikka sokeasti lukevatkin niiden kaikkien alkuperän ja aiheen ihmiskaltaisesta Jumalasta — lyhyesti sanoen kaikkiin noihin jumaluusopin „ihmissuvun ilahuttajiin" *(deliciae humani generis)* jotka hallitsevat kosmillisia elementtejä ; viisaampia kuin tiede, joka ei ensinkään saata niihin uskoa vaan tuo esille omat koneelliset voimansa. Nuo voimat näet hyvin usein toimivat järkevämmin ja oikeampaan osuen kuin ihmiset. Kuitenkin niiltä kielletään järki ja luetaan niiden toiminta pelkästä sattumasta riippuvaksi. Mutta, kuten De Maistre oli oikeassa kutsuessaan painolakia pelkäksi *sanaksi*, joka oli pantu edustamaan „tuntematonta oliota", niin me olemme oikeassa sovittaessamme saman huomautuksen kaikkiin muihin tieteen voimiin. Jos meitä vastaan muistutetaan, että kreivi De Maistre oli kiihkeä roomalaiskatolilainen, niin me voimme toistaa Le Couturierin sanoja, joka oli yhtä kiihkeä materialisti. Hänkin sanoi näet samaa ja niin teki Herschell ja monet muut. [1])

Jumalista ihmisiin, maailmoista atomeihin, tähdistä kynttilään, auringosta mitättömimmän olennon elollislämpöön asti — on Muodon ja Olemassaolon maailma rajaton ketju, jonka osat kaikki ovat kiinni toisissaan. Vastaavaisuuden laki on maailmanarvotuksen ensimäinen avain ja näitä ketjun osia on tutkittava yhtenäisesti niiden salatieteellisessä suhteessa toisiinsa.

Kun siis salainen oppi edellyttää, että ehdonalaisella eli rajotetulla paikalla (tilavuudella) ei ole mitään todellisuutta paitsi tässä harhamaailmassa eli toisin sanoin meidän omissa käsityskyvyissämme, ja opettaa, että jokainen korkeammista ja myös alemmista maailmoista on meidän omaan ulkokohtaiseen maailmaamme sekottunut ; että miljonat oliot ja olennot ovat mitä paikallisuuteen tulee, meidän ympärillämme ja meidän *sisällämme*, kuten me olemme niiden ympärillä ja sisällä, niin tämä ei ole mikään metafyysillinen sanamuoto vaan oikea luonnon todellisuus, vaikka se aistimillemme olisi kuinka käsittämätön.

Mutta täytyy perehtyä salatieteelliseen kielenkäyttöön, ennenkuin voi ymmärtää, mitä se opettaa. Se esim. ei käytä sanoja „ylhäällä" ja „alhaalla", „korkeampi" ja „alempi" *näkymättömistä* piireistä, koska ne sanat silloin ovat merkityksettömiä. Tavallinen tiedekin hylkää nuo sanat, vaikka toiselta näkökannalta. Myöskin sanat „itä" ja „länsi" ovat vain tahallisesti valittuja, meidän inhimillisen käsityksemme auttamiseksi. Sillä joskin maapallolla on kaksi kiinteätä kohtaa, napansa, jotka määräävät *pohjoisen* ja *etelän*, niin *itä* ja *länsi* ovat vain suhteellisia ja riippuvat asemastamme maan pinnalla ja sen liikunnosta lännestä itään. Sentähden kun mainitaan „muita maailmoita" — olkoot ne parem-

---

[1]) Kts. *Musée des Sciences*, elok. 1856.

pia tai huonompia, henkisempiä tai vielä aineellisempia, vaikka kummassakin tapauksessa näkymättömiä — niin salatieteilijä ei sijota näitä piirejä meidän maapallomme ulko- tai sisäpuolelle, kuten teologit ja runoilijat tekevät. Salatieteellinen paikallisuus ei näet ole millään kohdalla tavallisten ihmisten tuntemassa tai käsittämässä avaruudessa. Ne piirit (eli tasot) ovat ikäänkuin sekaantuneet meidän maailmaamme, tunkevat sen läpi ja ovat itse taas sen läpitunkemat. On miljonia ja yhä miljonia maailmoita ja taivaita, jotka meille näkyvät, mutta vielä suurempia joukkoja on, jotka eivät ole kaukoputkella havaittavissa, ja monet jälkimäisistä eivät ensinkään kuulu meidän *ulkokohtaiseen* olemispiiriimme. Vaikka ne ovat meille yhtä näkymättömiä kuin jos ne olisivat miljonia peninkulmia meidän aurinkokuntamme ulkopuolella, niin ne kuitenkin ovat meidän vieressämme, lähellämme, oman maailmamme *sisällä*, ja ovat asukkailleen yhtä ulkokohtaisia ja aineellisia maailmoita kuin meidän maailmamme on omille asukkailleen. Taaskin huomautamme, että näiden maailmoiden suhde meidän maahamme ei ole sama kuin „pääsiäismunan" toistensa yli sulkeutuvien kuorien suhde; kukin noista maailmoista on kokonaan omien erikoisten lakiensa ja ehtojensa alainen eikä sillä ole mitään suoranaista suhdetta meidän piiriimme. Näiden asukkaat saattavat, kaiken sen mukaan mitä tiedämme ja tunnemme, liikkua meidän *lävitsemme* ja *ympärillämme* ikäänkuin tyhjän ilman läpi ja niiden asumasijat ja maat saattavat olla meidän maihimme sekottuneet, eivätkä ne silti osu meidän näköömme, koska meillä vielä ei ole heidän näkemiseensä tarvittavia kykyjä. Mutta Adeptit ja vieläpä muutamat tilapäiset näkijät ja herkkätuntoiset henkilöt saattavat henkisellä näöllään aina huomata, suuremmassa tai vähemmässä määrässä, meidän luonamme ja aivan lähellämme olentoja, jotka kuuluvat muihin elämänpiireihin. Ne, jotka asuvat henkisesti katsoen korkeammissa maailmoissa, seurustelevat ainoastaan niitten maan kuolevaisten kanssa, jotka omilla yksilöllisillä ponnistuksillaan voivat nousta heidän rinnalleen sille korkeammalle tasolle, missä ne oleskelevat.

Bhuumin (Maan) *pojat pitävät Deeva-lookien* (enkelimaailmoiden) *Poikia jumalinansa; ja alempien valtakuntien pojat katsovat Bhuumin ihmisten puoleen kuin Deevoihin* (jumaliin)*; ihmiset pysyvät tästä tietämättöminä sokeudessaan*... *He* (ihmiset) *vapisevat niiden edessä samalla kuin käyttävät niitä* (taikomistarkotuksiin)... *Ensimäinen ihmisrotu oli edellisten „Järkisyntyiset Pojat". He* (Pitrit ja Deevat) *ovat meidän esi-isiämme.* [1])

N. k. „sivistyneet ihmiset" nauravat sylfeille ja salamandereille, aallottarille ja vuorenpeikoille; tiedemiehet pitävät tuollaisten taikauskojen mainitsemistakin loukkauksena; ja halveksien johdonmukaisuutta ja tavallista tervettä järkeä, jota usein pidetään „tunnustetulle auktoritetille" yksin kuuluvana, he antavat niiden

---

[1]) II Kirja *Dzyanin kirjan kommentarioita.*

ihmisten, joita heidän velvollisuutensa on opettaa, elää siinä mielettömässä käsityksessä, että koko Kosmoksessa, tai ainakin meidän omassa ilmapiirissämme, ei ole mitään muita tajuisia järkeviä olentoja kuin me itse. [1]) Mitään muuta ihmiskuntaa (kokoonpantuna selvästi *inhimillisistä* olennoista) paitsi sitä ihmiskuntaa, jolla on kaksi jalkaa, kaksi kättä ja pää ihmiskasvoineen, ei kutsuttaisi ensinkään ihmiskunnaksi; vaikka ihmis-nimen synty ei näy olevan suurestikaan tekemisissä luontokappaleen ulkonäön kanssa. Tiede jyrkästi kieltää sen mahdollisuudenkin, että olisi olemassa (meille tavanomaisesti) näkymättömiä olentoja, ja vaikka ihmisten enemmistö yhä kuitenkin *salaisesti* uskoo tuohon kaikkeen, täytyy heidän julkisuudessa ivata koko aatetta. Naurulla otetaan vastaan sellaisia kirjoja kuin *Comte de Gabalis* eikä oivalleta, että avonainen ivamukailu on varmin totuuden naamari.

Kaikesta huolimatta on olemassa noita näkymättömiä maailmoita. Yhtä tiheästi asuttuina kuin meidän maamme, ne ovat levinneinä kautta ilmenneen avaruuden äärettömin luvuin. Muutamat ovat paljon aineellisempia kuin meidän maailmamme, toiset käyvät vähä vähältä eetterisemmiksi, kunnes ne tulevat muodottomiksi ja ovat kuten „henkäyksiä". Se seikka, että fyysillinen silmämme ei niitä näe, ei ole mikään syy, miksikä niihin ei voisi uskoa. Eiväthän fyysikot näe eetteriä, atomeja, „liikuntotapoja" eikä voimia. Kuitenkin he hyväksyvät ne ja opettavat niistä.

Jos me jo siinä luonnollisessa maailmassa, johon olemme perehtyneet, huomaamme, että aine ilmaisee osittaisen analogian eli vastaavaisuuden tuolle „näkymättömien maailmoiden" vaikealle käsitteelle, niin ei luulisi olevan niinkään työlästä tunnustaa ainakin niiden mahdollisuus. Pyrstötähden pyrstö on jo ensimäinen askel todistukseen päin. Se heti vetää huomiomme puoleensa valoisuudellaan, mutta ei mitenkään häiritse eikä estä meitä näkemästä esineitä vaan me havaitsemme niitä yhtä hyvin sen lävitse ja sen tuolla puolen. Kometan pyrstö kulkee nopeasti yli näköpiirimme emmekä me tunne sitä emmekä tietäisi sen kulusta, jollemme näkisi loistavaa valoilmiötä. Senkin ainoastaan harvat siihen innostuneet havaitsevat mutta kaikki muut pysyvät aivan tietämättöminä sen läsnäolosta ja sen kulkemisesta *läpi* tai yli jonkun osan maapalloamme. [2]) Tuo pyrstö voi kuulua tai olla kuulumatta olennaisena osana pyrstötähden var-

---

[1]) Vieläpä hylätään koko kysymys, onko olemassa useampia järjellisten olentojen asumia maailmoita, tai sitä lähestytään niin varovaisesti kuin suinkin! Ja kuitenkin luettakoon, miten paljon tuo suuri tähteintutkija Camille Flammarion esittää sen aatteen puolesta kirjassaan *Pluralité des Mondes*.

[2]) Tämä huomattiin selvästi, kun „Halleyn kometan" pyrstö keväällä v. 1911 pyyhkäisi yli koko maapallon eikä tosiaan voitu havaita jälkeäkään sen läsnäolosta, vaikka oltiin sen keskellä. Suom.

sinaiseen olemukseen, mutta esimerkkiä varten tulee vain kysymykseen sen ohuisuus. Eipä siis ole mitään taikauskoisuutta vaan yksinkertainen järjellinen tulos yliaistillisesta tieteestä ja vielä enemmän johdonmukaisuudesta, jos tunnustetaan sellaistenkin maailmoitten olemassaolo, jotka ovat muodostuneet vielä ohuemmasta aineesta kuin kometan pyrstö. Kieltämällä tämän mahdollisuuden on tiede viimeksi kuluneella vuosisadalla tehnyt palveluksen ei viisausopille eikä todelliselle uskonnolle vaan ainoastaan kirkolliselle jumaluusopille. Voidakseen paremmin puolustaa edes aineellisten asuttujen maailmoitten moninaisuutta, jota uskoa monet kirkonmiehet pitävät raamatun oppeihin soveltumattomana,[1]) täytyi Maxwellin loukata Newtonin muistoa. Hän näet koettaa vakuuttaa lukijoilleen, että Newtonin filosofian sisältämät periaatteet ovat samat kuin „ne, mitkä ovat kaikkien ateististen järjestelmien perustana". [2])

„T:ri Whewell vastusti maailmoiden moninaisuutta vetoomalla tieteellisiin todistuksiin", sanoo professori Winchell. [3]) Ja jos näin väitetään jo sitäkin vastaan, että fyysilliset maailmat, planetat ja ne kaukaiset tähdet, jotka tuhansina miljonina loistavat päämme päällä, olisivat asuttavia, kuinka vähän mahdollisuutta on silloin, että hyväksyttäisiin näkymättömiä maailmoita meidän omassa näennäisesti läpinäkyvässä ilmapiirissämme!

Mutta jos voimme käsittää sellaista maailmaa, joka on kokoonpantu (meidän aistimiemme kannalta) vielä ohuemmasta aineesta kuin kometan pyrstö, ja ajatella, että sen asukkaat olisivat yhtä eetterisiä *oman* pallonsa mukaan kuin me olemme verrattuina *omaan* kallioiseen kovaan maanpintaamme, eipä silloin ihmettä, joskaan emme heitä käsitä emmekä havaitse heidän läsnäoloaan tai edes olemassaoloaan. Vaan miten se aate sotii tiedettä vastaan? Eikö heidän elimistönsä saata syntyä, kehittyä ja olla olemassa toisten olemassaolon lakien mukaan kuin niiden, jotka hallitsevat meidän pientä maailmaamme? Onko aivan välttämätöntä, että jokainen ruumiillinen olento olisi verhottu samanlaisiin „nahkavaatteisiin" kuin Adamille ja Eevalle annettiin luomistarun mukaan? Ruumiillisuus — niin sanovat meille useat tiedemiehet — „saattaa löytyä hyvinkin erilaisissa tiloissa". Professori A. Winchell puolustaessaan maailmoitten moninaisuutta, lausuu seuraavasti:

> Ei ole ensinkään epätodenmukaista, että jotkut vastustuskykyiset ainekset voisivat niin yhdistyä muihin aineksiin, meille tunnettuihin tai tuntemattomiin, että ne saattaisivat kestää paljon

[1]) Yhtäkaikki voidaan todistaa itse raamatun todistuksilla, ja sen ovat tehneet niinkin hyvät kristilliset jumaluusoppineet kuin kardinali Wiseman, että maailmoiden moninaisuutta opettaa niin vanha kuin uusi testamentti.

[2]) *The Plurality of Worlds*, Vol. II.

[3]) Kts. tästä asiasta kirjaa *La Pluralité des Mondes Habités*, kirj. C. Flammarion. Siinä on luettelo niistä monista tiedemiehistä, jotka taas ovat kirjottaneet tuon teorian puolustukseksi,

suurempia lämmön ja kylmyyden vaihteluita kuin meidän maisille elimistöillemme on mahdollista. Maisten eläinten ruumiinkudokset sopivat yksinomaan maisiin elinehtoihin. Kuitenkin me tälläkin alalla tapaamme monenlaisia eläintyyppejä ja -lajeja, jotka ovat mukautuneet kestämään mitä erilaisimpien olotilojen koetuksia... Että eläimellä olisi neljä tai kaksi jalkaa, ei kuulu sen elimistön välttämättömyyksiin eikä sen vaiston tai älyn vaatimuksiin. Että eläimellä pitäisi olla juuri viisi aistinta, ei ole mikään välttämättömyys aistimellista olemassaoloa varten. Maan päällä löytyy eläimiä, joilla ei ole maku- eikä hajuaistia. Saattaa olla olentoja muissa maailmoissa, vieläpä tässäkin, joilla on useampia aistimia kuin meillä. Tämä mahdollisuus on silminnähtävä, jos otamme lukuun, kuinka perin todennäköistä on, että Kosmoksen varastoissa ja vieläpä maisessa aineessa on muita ominaisuuksia ja muita olemismuotoja kuin me nyt tunnemme. On eläimiä, jotka pysyvät elossa siellä, missä järkevä ihminen hukkuisi — maan sisällä, joissa ja merissä... (ja miksikä ei silloin myös *ihmis*-olentoja, joilla olisi erilainen kokoonpano kuin meillä?)... Eikä ruumiillinen ja järjellinen olemassaolo ole lämminverisyyden rajottama eikä riippuvainen määrätystä lämpömäärästä, jollei tämä muuta niitä ainemuotoja, joista elimistö on kokoonpantu. Saattaa olla järkiolentoja ruumistuneita johonkin muotoon, jossa ei tule kysymykseen ravinnon ottaminen, sulattaminen ja synnytystoiminta. Tällaiset ruumiit eivät vaatisi jokapäiväistä ruokaa eikä lämpöä. Ne saattaisivat kadota valtameren syvyyksiin tai ajautua tuulen pieksämälle kalliosärkälle jäämeren talvea viettämään tai upota tulivuoren sisään sadaksi vuodeksi ja yhä säilyttää tajuntansa ja ajattelunsa. Se on ainakin ajateltavissa. Miksikä ei sielullisia olioita voisi verhoutua häviämättömään piikiveen tai platinaankin? Nämä ainekset eivät ole sen kauempana tajunnan luonteesta kuin hiili, vety, happi ja savi. Mutta vaikkemme antaisikaan ajatuksemme lentää niin äärimmäisen pitkälle (?), eikö ainakin korkea äly voisi ruumistua muotoihin, jotka olisivat yhtä tunteettomat ulkonaisiin olotiloihin nähden kuin salvia-kasvi Lännen tasangoilla ja Labradorin jäkälät, tai ontelo-eläimet, jotka pysyvät kuivuneina vuosikausia, tai bakteerit, jotka elävinä kulkevat kiehuvan veden läpi... Näitä viittauksia esitämme vain muistuttaaksemme lukijalle, kuinka vähän voidaan sanoa niistä ehdoista, mitkä ovat välttämättömät järkevään elimelliseen olemassaoloon, jos katsotaan sitä ruumiillista elämää, jota maan päällä tavataan. Järki on luonteeltaan yhtä yleinen ja yhdenmuotoinen kuin kaikkeuden lait. Ruumiit ovat vain järjen paikallista mukautumista muutamiin erityisiin kaikkeusaineen tai -voiman muunnelmiin. [1])

Emmekö tiedä tuon saman kaikkea kieltävän tieteen tutkimusten kautta, että meitä ympäröi myriadeja näkymättömiä eloja? Jos nämä mikrobit, bakteerit ja kaikenkarvaiset äärettömän pienet oliot ovat meille näkymättömiä pienuutensa takia, eikö voi olla toisessa päässä olentoja, jotka ovat yhtä näkymättömiä aineverhonsa laadun takia — itse asiassa sen ohuuden vuoksi? Toisaalta, jos katsotaan pyrstötähtien aineen vaikutuksia, eikö siinäkin ole esimerkki elo- ja ainemuodosta, joka on vain puoleksi näkyväinen? Kun päivänsäde tunkeutuu huoneeseemme, paljastaa se valojuovassaan lukemattomia pikkueläimiä, jotka viettävät mitätöntä elämäänsä ja sitten lakkaavat olemasta, riippumattomina meistä ja välittämättä siitä, havaitsemmeko me, suuremmat ja aineellisemmat olennot, heitä. Samaten on muissa aineen olomuodoissa kuin ilmassa mikrobeja ja baktereita y. m. näkymättömiä olentoja. Me kuljimme mitään aavistamatta niiden ohi

[1]) *World-Life*, pp. 496—498 ja seur.

pimeitten ja tietämättömien vuosisatojen aikana, sittekun tiedon soihtu oli lakannut loistamasta pakanallisten viisaustiede-järjestelmien kautta ja kristinuskon varhaisemmat taikauskoiset ja suvaitsemattomat aikakaudet olivat alkaneet. Ja vielä nytkin saattaisimme yhtä helposti olla niitä huomaamatta.

Kuitenkin nuo elot meitä ympäröitsivät *silloin* yhtä hyvin kuin nykyään. Ne ovat jatkaneet toimintaansa totellen omia lakejaan, ja vasta kun tiede on vähitellen paljastanut niiden olemassaolon, olemme alkaneet ottaa niitä huomioon ja tarkata niiden tuottamia vaikutuksia.

Kuinka kauan on kestänyt, ennenkuin maailma on tullut sellaiseksi kuin se nyt on? Jos voidaan sanoa, että vielä tänä päivänä kosmillista tomua, „joka ei milloinkaan ennen ole kuulunut meidän maahamme", [1]) saapuu tänne, kuinka paljon johdonmukaisempaa onkaan uskoa — kuten salatieteilijät uskovat — että lukemattomina miljonina vuosina, jotka ovat kuluneet siitä asti kuin tuo tomu kokoutui ja muodosti sen pallon, missä me nyt elämme, *tajuisen* alkuaikaisen periaine-ytimen ympärille, ovat monet ihmiskunnat esiintyneet ja taas kadonneet maapallon pinnalta, kuten meidänkin ihmiskuntamme tulee katoamaan. Ne ovat eronneet nykyisestä ihmiskunnasta yhtä suuresti kuin se ihmiskunta, joka miljonia vuosia tämän jälkeen on kehittyvä, tulee eroomaan meikäläisistä ihmisistä. Noiden alkuaikaisten ja kaukaisten ihmisrotujen olemassaolo kielletään, koska geologien luulon mukaan ne eivät ole jättäneet mitään kouriintuntuvia jälkiä itsestään. Kuitenkin niiden jättämiä muinaisjäännöksiä — vaikka kyllä varsin harvoja — on löydettävissä ja geologinen tutkimus tulee niitä tapaamaan. Mutta vaikkapa niitä ei koskaan löydettäisikään, ei olisi mitään syytä sanoa, ettei ihmisiä olisi voinut elää niinä geologisina kausina, jolloin sanotaan niiden olleen maan päällä. Sillä niiden elimistö ei kaivannut lämmintä verta, ei ilmaa eikä ravintoa. *World-Life* kirjan tekijä on oikeassa ja kuten siis tieteellisten otaksumain mukaan tänäkin päivänä saattaa olla „sielullisia olentoja verhoutuneina häviämättömään piikiveen ja platinaan", niin ei ole ensinkään liioteltua uskoa, kuten me uskomme, että samaten on ennen ollut sielullisia olentoja verhoutuneina yhtä häviämättömään alkuaikaiseen aineeseen — meidän viidennen rotumme todelliset esi-isät.

Kun me siis teoksemme II osassa tulemme puhumaan ihmisistä, jotka asuivat maamme päällä 18,000,000 vuotta sitten, emme ajattele nykyisten rotujemme kaltaisia ihmisiä eikä nykyisiä ilmasto-lakeja, lämpötiloja j. n. e. Maa ja ihmiskunta, kuten aurinko, kuu ja planetat, kaikki kasvavat, muuttuvat, kehittyvät ja vähitellen edistyvät elämänkausinaan; ne syntyvät, makaavat kapaloissa, tulevat lapsiksi, nuorukaisiksi, täysikasvuisiksi, vanhuksiksi ja viimein kuolevat. Miksikä ei ihmiskunta noudattaisi samaa kaikkiallista lakia? Uriel sanoo Enokhille:

---

[1]) *World-Life.*

Katso, minä olen näyttänyt sinulle kaikki oliot, oi Enokh . . . Sinä näet auringon, kuun ja ne, mitkä ohjaavat taivaan tähtiä ja saavat aikaan niiden vaikutusten, kausien ja tulojen uusiutumisen. Syntisten päivinä vuodet lyhennetään . . . kaikki maan päällä oleva hukutetaan ! . . kuukin muuttaa vaiheensa. [1])

„Syntisten päivät" tarkottaa niitä aikoja, jolloin aine tuli olemaan ylivallassaan maan päällä ja ihminen oli saavuttanut fyysillisen kehityksensä huipun ruumiin koossa ja eläimellisyydessä. Tämä tapahtui atlantilaisten ajalla, heidän rotunsa (neljännen) keskikohdassa, ja se rotu hukkui, kuten Uriel ennusti. Senjälkeen ihminen on vähentynyt fyysillisessä koossa, voimissa ja iässä kuten tullaan näkemään II Osassa. Mutta koska nyt taas olemme viidennessä juurirodussa, oman alarotumme keskikohdalla — missä taas on aineellisuuden huippukohta — niin eläimelliset taipumukset uudistuvat, vaikka nyt paljon hienommassa muodossa; ja tämä näyttäytyy selvimmin sivistysmaissa.

---

[1]) *Enokhin kirja,* 79 luku. Arkkipiispa Laurencen käännös.

XIV Luku.

Jumalat, monaadit ja atomit.

Muutamia vuosia sitten me lausuimme:

Esoterista oppia voidaan syystä kutsua . . . „lanka-opiksi", koska se kuten Suutraatmaa (Veedaanta-filosofiassa) [1]) kulkee läpi kaikkien muinaisten viisaus- ja uskonto-järjestelmien ja sitoo ne yhteen . . . sovittaen ne toisiinsa ja selittäen niitä. [2])

Nyt sanomme: se tekee enemmänkin. Se ei ainoastaan sovita yhteen erilaisia ja näennäisesti ristiriitaisia järjestelmiä vaan se myös oikaisee uudenaikaisen „täsmällisen" tieteen keksintöjä ja näyttää, että muutamat niistä ovat ehdottomasti oikeat, koska ne saavat vahvistuksensa muinaisaikaisista asiakirjoista. Tällainen lausunto tulee epäilemättä pidetyksi julkeana ja häpeemättömänä, oikeana „majestetinloukkauksena" tiedettä kohtaan; kuitenkin se on vain totuus.

Tiede on kieltämättä äärimmäisen materialistinen meidän päivinämme; mutta sillä on yhdeltä kannalta oikeutuksensa. Luonto aina näyttäytyy *esoterisena* toiminnassaan, ja on, kuten kabbalistit sanovat, *salattu (in abscondito)*. Sentähden tietämättömät voivat sitä arvostella ainoastaan ulkonäön mukaan ja se ulkonäkö on aina petollinen fyysillisellä tasolla. Toisaalta katsoen luonnontieteilijät eivät tahdo yhdistää fysikkaa metafysikkaan, ruumista sitä elähyttävään sieluun ja henkeen. He jättävät viimemainitut huomioonottamatta. Tämä on muutamilla ehdointahtoista, mutta vähempi joukko pyrkii järkevästi laajentamaan fyysillisen tieteen aluetta, rohjeten astua metafysikan kielletylle maalle, joka useimmille materialisteille on niin epämieluinen. Nämä tiedemiehet ovat oman sukupolvensa viisaita. Sillä kaikki heidän ihmeelliset keksintönsä joutuvat mitättömiksi ja pysyvät alati *päättöminä* ruumiina, jolleivät he kohota aineen huntua

---

[1]) Aatmaa eli henki, henkinen ITSE kulkee niinkuin lanka viiden hienon ruumiin eli prinsipin, Kooshan läpi, ja sitä kutsutaan sentähden veedaanta-filosofiassa „lanka-sieluksi" eli Suutraatmaaksi.

[2]) *Five Years of Theosophy*, p. 197, art. „Seitsenäinen prinsippi".

ja pinnistä silmiään katsomaan sen *taakse*. Kun he nyt ovat tutkineet luonnon fyysillistä muotoa sen pituudelta, leveydeltä ja paksuudelta, on aika siirtää tämä runko toiselle tasolle ja etsiä sen tason tuntemattomista syvyyksistä elävää ja todellista olevaista, sen *peri-ainetta* — katoovaisen aineen ydinolemusta.

Ainoastaan työskentelemällä tähän suuntaan, tulevat muutamat niistä totuuksista, joita nyt kutsutaan „hylätyiksi taikauskoiksi", näyttäytymään tosiasioiksi ja ikivanhan tiedon ja viisauden pyhiksi jäännöksiksi.

Yksi tällainen „alentava" usko — nim. alentava kaikkikieltävän epäilijän mielestä — on se aate, että Kosmos — paitsi sen ulkokohtaisten planettojen asukkaita, paitsi sen muissa asutuissa maailmoissa olevia ihmiskuntia, — on täynnä muita *Olevaisia*, näkymättömiä, älyisiä. Länsimaitten n. k. pääenkelit, enkelit ja henget, jotka ovat jäljennöksiä esikuvistaan, itämaitten Dhjaan Tshoohaneista, Deevoista ja Pitreistä, ovat todellisia Olentoja eivätkä sepityksiä. Tässä kohdassa materialistinen tiede on taipumaton. Asemaansa kannattaakseen se tekee tyhjäksi oman ehdottoman periaatteensa, että luonnonlait ovat yhtenäisiä ja toisiaan kannattavia, ja kumoo samalla kaiken johdonmukaisen vastaavaisuuden ja syysuhteen Olemassaolon kehityksessä. Tietämättömiä joukkoja käsketään ja saatetaan uskomaan, että historian koottu todistusvoima on väärä — kun historia näyttää, että muinaiset „ateistitkin", sellaiset kuin Epikuuros ja Demokritos uskoivat *jumaliin*. Ja kun sellaiset suuret filosofit kuin Sookrates ja Plaato vakuuttivat noita jumalia olevan, niin hekin olivat muka harhautuneita haaveilijoita ja löylynlyömiä. Jos me olisimme omaksuneet mielipiteemme ainoastaan historiallisilla perusteilla ja luottaisimme lukemattomien mitä suurimpain viisaitten auktoritetiin, uusplatonikkojen ja kaikkien aikojen mystikkojen Pythagoraasta aina tämän vuosisadan moniin eteviin tiedemiehiin ja professoreihin asti, jotka viimemainitut ainakin uskovat „henkiin", vaikka hylkäävätkin „jumalat" — niin täytyisikö meidän pitää näitä auktoriteteja yhtä vähämielisinä ja typerinä kuin ketä tahansa roomalaiskatolilaista talonpoikaa, joka uskoo kerran ihmisenä eläneeseen pyhimykseen tai pääenkeli Mikaeliin ja näitä rukoilee? Eikö sitten todellakaan ole eroa sen välillä, mitä tuo maalainen uskoo, ja mitä uskovat länsimaiset salatieteilijät, keskiajan rosenkreutsiläisten ja alkemistien perilliset? Olivatko Van Helmontit, Khunrathit, Paracelsukset ja Agrippat, Roger Baconista aina St. Germainiin asti kaikki sokeita intoilijoita, hourupäitä tai petkuttajia vai onko ehkä tuo pieni kourallinen uudenaikaisia skeptikkoja — „ajattelun johtajia" — oman kieltämissokeutensa lyömiä? Me uskomme, että jälkimäinen on totta. Olisi todella *ihme*, aivan luonnoton asia todennäköisyyden ja johdonmukaisuuden valtakunnassa, jos tuo pieni ryhmä kieltäjiä olisi ainoa *totuuden* vartiajoukko, jotavastoin miljoniin nousevat ihmiset, — yksin Europassa ja Amerikassa — jotka uskovat jumaliin, enkeleihin ja henkiin nim. kreikkalais-

ja roomalaiskatolilaiset kristityt, teosofit, spiritistit, mystikot j. n. e. eivät olisi muuta kuin petettyjä kiihkoilijoita ja harhaanjoutuneita mediumeja ja usein vielä petkuttajien ja keinottelijoiden uhreja! Usko eriasteisten näkymättömien järkiolentojen sotalaumoihin lepää aina samalla perustalla, vaikka sen ulkonainen esitystapa ja opinkaava vaihtelisikin eri tahoilla. Totuus ja erehdys on kaikkialla sekottuneena toisiinsa. Ihan täsmällistä tarkkuutta, mitä tulee luonnon mysterioitten syvyyteen, leveyteen, pituuteen ja kaikkiin ulottuvaisuuksiin, tavataan ainoastaan itämaisessa esoterisessa tieteessä. Niin laajat ja syvälliset ovat luonnon salaisuudet, että tuskin edes muutamat korkeimmista vihityistä — ne, *joiden olemassaolonkin tuntevat vain ani harvat adeptit* — kykenevät kaikkea sitä tietoa sulattamaan. Kuitenkin se tieto on olemassa, ja luonnon työpajojen tosiasiat ja prosessit löytävät yksi erältään tiensä virallisen tieteen piiriin, siten että salaista apua annetaan joillekin yksilöille muutamien salaisuuksien paljastamiseen. Tavallisesti tapahtuvat nuo paljastukset suurten aikakausien lopussa, jotka ovat tekemisissä rotujen kehityksen kanssa. Me olemme paraikaa yhden 5,000-vuotisen kauden lopussa nykyisessä arjalaisessa Kali Jugassa ja nykyhetken ja vuoden 1897 välillä tulee luonnon esirippuun tehtäväksi suuri aukko ja materialistinen tiede tulee saamaan kuoliniskun.

Emme tahdo saattaa epäluottamuksen alaisiksi arvonvoittaneita vanhoja uskoja, yhtä vähän toisia kuin toisiakaan, mutta olemme pakotetut vetämään selvän rajan erottamaan toisistaan jumaluusoppien kehittämän sokean uskon ja sen tiedon, minkä adeptit monissa sukupolvissa ovat hankkineet itsenäisillä tutkimuksillaan; lyhyesti sanoen erottamaan uskon ja viisaustieteen. Kaikkina aikoina on ollut kieltämättä oppineita ja hyviä ihmisiä, jotka saatuaan kasvatuksensa lahkolaisuskojen piirissä, ovat kuolleet kiteytyneissä vakaumuksissansa. Protestanteille on Eedenin puutarha ihmiskunnan näytelmän alkukohta ja juhlallinen surunäytelmä Golgatalla on toivotun Tuhatvuotisen Valtakunnan alkusoitto. Roomalaiskatolilaiselle Saatana seisoo Kosmoksen perustuksella, Kristus sen keskuksessa ja Antikristus sen huipussa. Kummankin jumaluusopin mielestä olemassaolon järjestelmä alkaa ja päättyy sen oman rajotetun uskonopin piirissä: on yksi itseluotu *personallinen* Jumala ja hänen ympärillään *luotujen* enkeleitten taivaallinen Halleluja-kuoro; kaikki muut on *vääriä* jumalia, peikkoja ja perkeleitä.

Theofilosofia liikkuu laajemmilla alueilla. Aikakausien ensimäisestä alkamisesta — meidän kierroksemme ja maapallomme ajassa ja paikallisuudessa — luonnon mysterioita (ainakin niitä, joita meidän rotujen oli lupa tietää) panivat muistiin samojen nykyään näkymättömien „taivaallisten ihmisten" oppilaat geometristen kuvioitten ja symbolien avulla. Avaimet näihin kulkivat yhdestä „Viisaitten" sukupolvesta toiseen. Muutamat näistä symboleista ovat näin siirtyneet idästä länsimaihin. Niitä toi itämailta esim. Pythagoras, joka ei itse ollut

kuulun „kolmionsa“ keksijä. Kolmio, yhdessä neliön ja ympyrän kanssa on kaunopuheisempi ja tieteellisempi esitys maailmankaikkeuden kehityksestä, sekä henkisestä ja sielullisesta että fyysillisestä, kuin laajat teokset sanoilla kuvattuja „maailmansyntyjä“ ja ilmotettuja „luomiskertomuksia“. Ne kymmenen pistettä, jotka on merkitty „pythagoralaisen kolmion“ sisään, ovat enemmän arvoiset kuin kaikki jumalain ja enkelein syntyopit, mitkä konsanaan ovat lähteneet jumaluusoppineiden aivoista. Sillä se, joka tulkitsee nuo 17 pistettä (joista seitsemän „matematista“ pistettä on salattuna) — aivan sellaisina kuin ne ovat ja samassa järjestyksessä — tulee niissä löytämään keskeymättömän sarjan syntyasteita ensimäisestä Taivaallisesta Ihmisestä maiseen ihmiseen. Ja kuten ne esittävät olentojen astejärjestyksen, siten ne paljastavat sen prosessin, mitenkä kehittyi Kosmos, meidän maamme ja ne alkuaikaiset elementit, mitkä maan muodostavat. Näkymättömissä „syvyyksissä“ syntynyt on maa ja saman „Äidin“ kohdussa kuin sen kumppanuspallot, ja joka maapallon mysteriot tuntee, hänellä on hallussaan muidenkin pallojen salaisuudet.

Mitä tahansa tietämättömyys, ylpeys ja uskonkiihko väittäneekin vastaan, niin voidaan todistaa, että esoterinen maailmansynty on erottamattomasti yhdistetty sekä filosofiaan että uudenaikaiseen tieteeseen. Muinaisaikalaisten jumalat ja monaadit — Pythagoraasta aina Leibnitziin asti — ja toiselta puolen nykyisten materialististen koulujen atomit (lainatut taas vanhojen kreikkalaisten atomistien teorioista) muodostavat samanlaisen yhdistetyn kokonaisuuden eli asteellisen ykseyden kuin ihmisolento, joka alkaa ruumiista ja päättyy henkeen. Salatieteessä niitä voidaan tutkia erikseen, mutta niitä ei koskaan täysin käsitetä, jollei niitä katsota keskinäisessä vuorovaikutuksessaan tämän elonkauden ajalla ja pidetä Kaikkiallisena Ykseytenä Pralajojen aikana.

La Pluche osottaa rehellisyytensä mutta antaa samalla huonon näytteen filosofisesta kyvystään, kun hän selittää yksilölliset mielipiteensä monaadista eli matematisesta pisteestä. Hän sanoo:

> Yksi piste riittää sytyttämään maailman kaikki opinlahkot ilmituleen. Mutta miksi tarvitsee ihmisen tuntea tuota pistettä, koska niin pienen olion luominen käy aivan yli hänen vähäisen voimansa? Pikemmin voi sanoa, että filosofia toimii kaikkea todenmukaisuutta vastaan, kun se tästä pisteestä, joka vie sen ajan ja häiritsevästi sekautuu kaikkeen sen ajatteluun, lähtee selittämään maailman syntyä.

Mutta ei filosofia olisi koskaan voinut muodostaa loogillisen, kaikkiallisen ja ehdottoman Jumaluuden käsitettä, jollei sillä ympyrän sisällä olisi tuota matematista pistettä, [1]) johon se aateskelunsa perustaa. Ilmennyt piste, joka on

---

[1]) „Matematiseksi pisteeksi“ kutsutaan sellaista pistettä, jolla ei oleteta olevan vähintäkään ulottuvaisuutta mihinkään suuntaan. Se on siis ulkokohtaisella tasolla *ikäänkuin* olematon. Suom.

aistimillemme saavuttamaton, sittekun se ennen luomista on esiintynyt ympyrän äärettömyydessä ja tutkimattomuudessa — ainoastaan se tekee sovinnon mahdolliseksi filosofian ja teologian välillä — sillä ehdolla että jälkimäinen jättää karkeat aineelliset dogminsa. Koska kristillinen jumaluusoppi epäviisaasti kyllä on hylännyt pythagoralaisen monaadin ja geometriset kuviot, on se kehittänyt itseluodun inhimillisen ja personallisen Jumalan, sen kummallisen Pään, mistä kahdessa virrassa vuotavat opit Pelastuksesta ja Kadotuksesta. Tämä on niin totta, että nekin pappismiehet, jotka ovat vapaamuurareita ja tahtoisivat olla filosofeja, ovat mielivaltaisissa tulkinnoissaan lukeneet muinaisten Viisaitten ansioksi esim. tällaisen eriskummaisen aatteen että :

Monaadi merkitsi (heille) Kaikkivaltiaan Jumaluuden valtaistuinta, joka oli asetettu korkeimpain taivasten keskukseen osottamaan T. G. A. O. T. U. (lue „The Great Architect of the Universe" — „Maailmankaikkeuden Suuri Rakennusmestari") [1])

Kummallinen selitys tämä, enemmän vapaamuurarien opin mukainen kuin ankarasti pythagoralainen.

Eikä „hierogrammi ympyrän sisällä eli tasasivuinen kolmio" koskaan tarkottanut „Jumalallisen olemuksen ykseyden" esittämistä, sillä tätä kuvasi rajattoman ympyrän taso. Mitä se sitten tarkotti? Ensimäisen erilaistumattoman Periaineen *kolmiyhteistä tasa-arvoista luontoa* eli (ilmenneen) Hengen, Aineen ja Maailmankaikkeuden — niiden „Pojan" — yhteisolemusta joka lähtee Pisteestä, todellisesta, esoterisesta Logoksesta eli pythagoralaisesta Monaadista. Kreikkalainen *Monas* näet merkitsi alkuperäisesti „Ykseyttä". Niiden jotka eivät kykene näkemään erotusta Monaadin — eli Kaikkiallisen Ykseyden — ja Monaa*dien* eli *ilmenneen* Ykseyden välillä, tahi toisin sanoin ainasalatun ja paljastuneen Logoksen eli Sanan välillä, niiden ei pitäisi sekottua filosofiaan, kaikkein vähimmin esoterisiin tieteisiin. On tarpeetonta muistuttaa sivistyneelle lukijalle Kantin „teesiä", jolla hän todisteli toista „antinomiaansa". [2]) Ne, jotka ovat sen lukeneet ja käsittäneet, oivaltavat selvästi sen rajaviivan, minkä me vedämme *ehdottomasti aatteellisen* Maailmankaikkeuden ja näkymättömän vaikkakin ilmenneen Kosmoksen välille. Meidän jumalamme ja monaadimme eivät ole itse äärettömän ulottuvaisuuden ainekset vaan ainoastaan sen näkymättömän todellisuuden, joka on ilmenneen Kosmoksen perustana. Ei esoterinen filosofia eikä Kant, Leibnitzistä puhumattakaan, koskaan tunnustaisi, että ikiavaruuden ulottuvaisuus voisi olla kokoonpantu yksinkertaisista eli rajotetuista osista. Mutta teologiset filosofit eivät tätä käsitä. Ympyrä ja Piste — joista jälkimäinen vetäytyy ja sulautuu edelliseen, vuodatettuaan omasta itsestään ensimäiset kolme

---

[1]) *Pythagorean Triangle*, kirj. pappi G. Oliver, p. 36.

[2]) Kts. *Critique de la Raison Pure*, Barni'n käännös, II, 54.

pistettä ja yhdistettyään ne viivoilla, siten luoden ensimäisen *noumenollisen* perustan Ilmenneen maailman toiselle kolmiolle — ovat aina olleet ylipääsemättömänä esteenä jumaluusoppineiden tahtoessa lentää dogmatisiin taivaisiinsa. Tuon muinaisaikaisen symbolin nojalla miehinen, personallinen Jumala, kaiken Isä ja Luoja, tulee olemaan vain kolmasasteinen vuodatus. Se on Sefira, joka on neljäs alaspäin lukien ja on Ain Sufin vasemmalla kädellä kabbalistisessa Elämänpuussa. Siten Monaadi alentuu pelkäksi käyttövälineeksi — „valtaistuimeksi"!

Monaadi — joka on vain Pisteen, Logoksen heijastus ilmenneessä maailmassa — tulee ilmenneen tasasivuisen kolmion huipulla „Isäksi". Vasen sivu eli kylki on Duaadi (kaksio) „Äiti", pahaksi, vastaanseisovaksi prinsipiksi katsottuna; [1]) oikea puoli edustaa „Poikaa", „Äitinsä Puolisoa", *jokaisessa* maailmansynty-opissa, koska se on yhtä huipun kanssa; asema eli pohjaviiva on hedelmällisen luonnon kaikkialle ulottuva taso, joka ilmiömaailmassa yhdistää Isän-Äidin-Pojan, kuten nämä olivat yhdistyneinä huipussa, yliaistillisessa maailmassa [2]). Mystillisellä muutoksella ne tulivat nelinäisyydeksi — kolmio tuli Tetraktykseksi.

Tämä geometrian ylimaallinen sovitus kosmilliseen ja jumalalliseen syntyoppiin — mystillisen käsityksen Alfa ja Oomega — se turmeltui Pythagoraan kuoleman jälkeen Aristoteleen käsissä. Jättämällä pois pisteen ja ympyrän ja ottamatta ollenkaan huomioon huippua hän supisti aatteen metafyysillisen arvon ja rajotti siten tuon suureitten opin pelkäksi kolminaisuudeksi — *viivaksi, pinnaksi* ja *kappaleeksi.* Hänen nykyaikaiset perillisensä, jotka leikillä ovat harrastavinaan idealismia, ovat tulkinneet nämä kolme geometrista kuviota Tilavuudeksi, Voimaksi ja Aineeksi — „osiensa välillä vaikuttavan Ykseyden tekijöiksi". Materialistinen tiede taas käsittää ainoastaan pohjaviivan *ilmenneestä* kolmiosta — ainetason — ja tulkitsee sen käytännössä (Isä-) *Aineeksi,* (Äiti-) *Aineeksi* ja (Poika-) *Aineeksi,* ja teoriassa Aineeksi, Voimaksi ja Yhdyssuhteeksi.

Mutta kuten muuan kabbalisti lausuu:

> Tavalliselle fyysikolle Avaruus ja Voima ja Aine ovat samaa kuin algebran merkit ovat matematikolle, paljaita omaksuttuja symboleita. Toisin sanoin voima voimana ja aine aineena on yhtä tuntematonta kuin se oletettu tyhjä avaruus, jossa näiden arvellaan olevan yhteistoiminnassa. [3])

---

[1]) Plutarkhos, *De Placitis Philosophorum.*

[2]) Kreikkalaisessa ja latinalaisessa kirkossa, joissa vihkimistä pidetään yhtenä sakramenttina, edustaa pappi häämenoissa kolmion huippua; morsian sen vasenta, naisellista puolta ja sulhanen oikeata puolta, kun taas pohjaviivaa kuvaa todistajien rivi, morsiustytöt ja sulhaspojat. Mutta papin takana on Kaikkein Pyhin salaperäisine sisältöineen ja vertauskuvallisine merkityksineen — jonka sisäpuolelle ainoastaan vihityt papit saivat astua. Kristinuskon ensi aikoina häämenot olivat mysteriota ja todellista vertauskuvastoa. Nyt kuitenkin ovat kirkotkin kadottaneet käsistään näiden symbolien todellisen merkityksen.

[3]) *New Aspects of Life and Religion,* kirj. Henry Pratt, M. D., p. 7. Ed. 1886.

Symbolit edustavat pelkkiä aatelmia ja näihin:

Fyysikko perustaa järkeviä otaksumia olioitten synnystä . . . Hän näkee, että siihen, mitä hän kutsuu luomiseksi, tarvitaan kolme asiaa: Paikka, missä luodaan, Tekijä, jonka kautta luominen tapahtuu, ja Aines, mistä luodaan. Ja ilmaistakseen johdonmukaisesti tätä otaksumaa puhuu hän avaruudesta, voimasta ja aineesta ja luulee todistaneensa sen olemassaolon, mitä kukin näistä kolmesta edustaa hänen käsityksensä mukaan. [1])

Fyysikko, joka pitää Avaruutta pelkkänä meidän tajuntamme käsitteenä eli ulottuvaisuutena, joka ei ole missään tekemisissä siinä oleviin olioihin, eli, kuten Locke määritteli, ei kykene liikkumaan tai vastustamaan; samaten ristiriitaisesti ajatteleva materialisti, joka tahtoisi *tyhjyyden* olevan siinä, missä *hän* ei voi nähdä ainetta — he hylkäävät kumpikin mitä suurimmalla ylenkatseella sen päätelmän, että avaruus on

Aineperäinen vaikka (nähtävästi kerrassaan) tutkimaton elävä Olento [2])

Tämä on kuitenkin Kakbalan ja samalla muinaisen filosofian oppi. Avaruus on *todellinen* maailma, jotavastoin meidän maailmamme on vain keinotekoinen. Avaruus on Ainoa Ykseys kautta äärettömyyden: yhtä hyvin pohjattomissa syvyyksissään kuin pettävällä ulkopinnallaan. Sen ulkopinta on siroteltu täyteen lukemattomia ilmiömäisiä Kaikkeuksia, Aurinkokuntia ja varjomaisia maailmoita. Itämainen salatieteilijä, joka pohjaltaan on objektivinen idealisti, arvelee siitä huolimatta, että *todellisessa* Maailmassa, joka on Voimien Ykseys, löytyy „yhdyssuhde kaiken aineen välillä Täysinäisyydessä", kuten Leibnitz sanoisi. Tätä kuvaa pythagoralainen kolmio.

Se on kokoonpantu kymmenestä pisteestä, jotka pyramidin tapaisesti (yhdestä neljään) ovat ryhmitetyt sen kolmelle sivustalle, ja se on maailmankaikkeuden vertauskuva, tunnettu „pythagoralaisen dekaadin" eli kymmenikön nimellä. Korkein yksinäinen piste on monaadi, esittäen sitä yksi-pistettä, joka on kaiken lähtökohtana oleva Ykseys. Kaikki on samaa olemusta kuin se. Kymmenen pistettä tuon tasasivuisen kolmion sisällä kuvaa ilmiömaailmaa, ja ne kolme sivua, jotka sulkevat piiriinsä pisteitten pyramiidin, ovat *noumenollisen* aineen eli Periaineen rajat, mitkä sen erottavat Ajatuksen maailmasta.

Pythagoras arveli suhteellisesti katsoen *pisteen* vastaavan yksikköä, *viivan* kakkosta, *pinnan* kolmosta, *kappaleen* nelosta. Hän määritteli pisteen olevan monaadin, jolla on joku asema ja on kaikkien olioitten alku; viivan hän ajatteli vastaavan kaksinaisuutta, koska se syntyi ensimäisen liikunnon kautta jakautumattomasta luonnosta ja muodostaa kahden pisteen yhdyssiteen. Pintaa verrattiin kolmoseen, koska kaikkien kuvioitten synty johtuu kolmesta tekijästä: ympyrä näet, joka on kaikkien pyöreitten kuvioitten perusmuoto, on kolminaisuus: keskipiste, ala ja kehä. Kolmio

---

[1]) *Ibid.* pp. 7, 8.

[2]) *Ibid.* p. 9.

taas, joka on suoraviivaisista kuvioista ensimäinen, perustuu kolme-lukuun ja saa muotonsa siitä; kolmiota pitävät pythagoralaiset kaikkien kuunalaisten olioitten alkutekijänä. Pythagoralaisen kolmion juurella olevat neljä pistettä vastaavat kappaletta eli kuutiota, joka yhdistää itseensä pituuden, leveyden ja paksuuden prinsipit, koska ei millään kappaleella saata olla vähemmän kuin neljä äärirajoja määräävää pistettä. [1])

Vakuutetaan, että „ihmisjärki ei saata käsittää jakamatonta yksiötä vaan sen aate häviää samaten kuin sen esine". Tämä on erehdys, kuten pythagoralaiset ovat todistaneet ja monet tietäjät ennen heitä, vaikka kyllä tarvitaan erityistä harjotusta sen käsittämiseksi ja se tuskin on ajattelemattomalle joukolle mahdollista. Mutta on olemassa jotakin sellaista kuin „*Meta-matematikka*" ja „*Meta-geometria*". [2]) Vieläpä jo puhdas tavallinen matematikka lähtee yleisistä asioista ja siirtyy niistä yksityisiin, lähtee jakautumattomasta matematisesta pisteestä ja johtuu siitä kiinteisiin kappaleisiin. Matematikan opinta syntyi Intiassa; Europassa sitä ensinnä opetti Pythagoras, joka peitti hunnulla ympyrän ja pisteen — sillä niitä ei voi kukaan elävä ihminen määritellä paitsi käsittämättömien abstraktsionien avulla — ja luki erilaistuneen kosmillisen aineen alkuperän kolmion pohjaviivasta. Siten kolmio tuli varhaisimmaksi geometriseksi kuvioksi. *New Aspects of Life* kirjan tekijä käsitellessään kabbalistisia mysterioita vastustaa sitä, että pythagoralainen aate niin sanoaksemme tehdään ulkokohtaiseksi ja että käytetään tasasivuista kolmiota, jota hän kutsuu „epäkäsitteeksi". Hän väittää, että kiinteä, tasakylkinen kappale,

> Jonka pohja samaten kuin jokainen sen kyljistä muodostaa yhtäläisiä kolmioita — omistaa neljä yhtäläistä kylkeä eli pintaa, jotavastoin kolmikulmaisella tasolla yhtä ehdottomasti täytyy olla viisi rajapintaa. [3])

Mutta tämä päinvastoin todistaa, kuinka suurenmoinen on tuo käsite sovitettuna esoterisesti Kosmoksen *ennen-syntymiseen* ja syntyyn. Myönnettäköön, että aatteellisella kolmiolla, joka piirretään matematisilla kuvitelluilla viivoilla,

> Ei saata olla ensinkään mitään sivupintoja, koska se on vain tajunnan kuvitelma. Jos sille luetaan sivupintoja, täytyy näiden olla sen esineen pintoja, joiden rakenteeseen on kolmio tullut kuulumaan. [4])

Mutta siinä tapauksessa useimmat tieteelliset hypoteesit eivät ole sen parempia kuin „tajunnan kuvitelmia"; niitä ei voi todentaa muuten paitsi johto-

---

[1]) *Pythagorean Triangle*, kirj. pappi G. Oliver, pp. 18, 19.

[2]) „Tuonpuoleinen-matematikka" ja „tuonpuoleinen-geometria". Suom.

[3]) Nähtävästi kolme sivuviivaa ja kaksi toisiaan vastassa olevaa pintaa, kuten paperilehden molemmat sivut, yhteensä viisi, jota käsitettä Oliver näyttää pitävän matematisena mielettömyytenä. Suom.

[4]) P. 387.

päätösten kautta ja ne ovat tieteessä omaksutut ainoastaan välttämättömyyden vuoksi. Sitäpaitsi aatteellinen kolmio -- „kolmikulmaisen kappaleen abstraktisena aatteena ja siis erään abstraktisen käsitteen perustyyppinä" — täydensi ja toteutti sen kaksinaisen vertausaatteen, mihin tähdättiin. Kun se symbolina oli sovitettava ulkokohtaista aatetta kuvaamaan, muuttui se yksinkertaisesta kolmiosta kappaleeksi. Kiveen muovailtuna, neljää ilmansuuntaa kohti viittaavana, sai se pyramidin muodon. Tämä kuvasi ilmiömaailmaa, joka sulautuu ajatuksen Perimaailman neljän kolmiosivun huipussa. „Ajateltuna kuviona, joka on muodostunut kolmesta matematisesta viivasta", se symbolisoi itsekohtaisia tasoja. Nuo viivat näet „sulkevat sisäänsä matematisen alan — joka on samaa kuin jos ei-mikään sulkisi itseensä ei-minkään". Tämä sentähden että aistimuksella ja maallikoiden ja tieteilijöitten harjaantumattomalle järjelle kaiken, mikä on erilaistuneen aineen tuolla puolen — s. o. kaikkein henkisimmänkin *Periaineen* alueen ulkopuolella ja takana — täytyy pysyä ainaisesti *ei-minkään veroisena.* Se on Ain Suf — *Ei-olio.*

Kuitenkin nuo „tajunnan kuvitelmat" eivät todellisuudessa ole sen abstraktisempia aatelmia kuin ne abstraktiset aatteet yleensä, jotka koskevat kehitystä ja fyysillistä edistystä — esim. paino, aine, voima j. n. e. — joihin perustuu täsmällinen tiede. Meidän etevimmät kemistimme ja fyysikkomme jatkavat innokkaasti epätoivoista yritystään löytää viimeinkin protyli eli pythagoralaisen kolmion pohjaviivan kätketty tyyssija. Tuo kolmio on, kuten sanoimme, suurenmoisin ajateltavissa oleva käsite, koska se kuvaa sekä aatteellista että näkyväistä maailmaa.[1]) Sillä jos

> *„Mahdollinen yksiö" on mahdollinen ainoastaan jonakin luonnon todellisuutena eli jonkinlaisena yksilönä;* (ja) jokainen yksityinen luonnonesine on jakautuvainen ja jakautumalla menettää ykseytensä eli lakkaa olemasta yksiö,[2])

niin tämä on totta ainoastaan eksaktisen tieteen alalla ja petollisessa, harhanomaisessa maailmassa. Esoterisen Tieteen alalla Ykseys jakautuu *loppumattomiin* eikä silti kadota ykseyttään vaan lähestyy jokaisella jakautumisella yhä enemmän ainoan ikuisen TODELLISUUDEN tasoja. Tietäjän silmä voi sitä seurata ja katsella sen luomista aikaisemmassa loistossa. Sama aate, että itsekohtainen maailma on todellisuutta ja ulkokohtainen epätodellisuutta — löytyy myös pythagoralaisten ja plaatolaisten oppien pohjalla — vaikka ne rajotettiin vain valittujen piiriin. Porfyrios esim. puhuessaan monaadista ja duaadista, sanoo, että ainoastaan edellistä pidettiin olevaisena ja todellisena, „tuota yksinkertaisinta Olevaa, kaiken ykseyden perustaa ja kaikkien olioitten mittaa".

---

[1]) Muodon maailmassa tuo vertauskuvasto ilmenee pyramiidien muodossa, joissa on sekä kolmio että neliö, neljä tasasivuista kolmiota eli kylkeä, neljä perustuspistettä ja viides — huippu.

[2]) Pp. 385, 386.

Mutta vaikka duaadi on pahan eli aineen alku — ja sentähden filosofiassa *epätodellinen* — on se kuitenkin Manvantaran aikana aineperäinen ja sitä usein salatieteessä kutsutaan „kolmanneksi monaadiksi" ja yhdyslinjaksi kahden pisteen eli numeron välillä, jotka ovat lähteneet „SIITÄ, mikä oli ennen kaikkia lukuja", kuten rabbi Barahiel sanoo. Ja tästä duaadista lähtivät kolmen ylemmän ja neljän alemman maailman eli tason kaikki kipinäiset *(scintillae)*, jotka ovat keskenään alituisessa yhteistoiminnassa ja vastaavaisuussuhteissa. Tämä on se oppi, joka on kabbalalla ja itämaisella salatieteellä yhteisenä. Sillä salatieteellisessä viisausopissa löytyy „YKSI syy" ja „Ensimäinen syy". Jälkimäinen tulee siis paradoksimaisesti kyllä toiseksi, kuten selvästi lausutaan teoksessa *Qabbalah*, (otteita Ibn Gabirolin filosofisista kirjotelmista):

Ensimäistä syytä käsiteltäessä täytyy ottaa lukuun kaksi asiaa, ensimäistä syytä *itsessään* ja sen suhdetta näkyväiseen ja näkymättömään kaikkeuteen. [1])

Hän näyttää siis, miten vanhimmat hebrealaiset, kuten myöhemmät arapialaiset, seurasivat itämaisen viisaustieteen, kaldealaisen, persialaisen, hindulaisen j. n. e. askeleissa. Juutalaisten ensimäistä syytä merkittiin aluksi

Kolminaisena Shaddai'na שדי, (kolmiyhteisenä) Kaikkivaltiaana, myöhemmin Tetragrammatonina, יהוה JHVH, menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden symbolina, [2])

ja lisätkäämme ikuisena ON tai OLEN. Sitäpaitsi Kabbalassa nimi JHVH (Jehovah) ilmaisee miehistä ja naisellista, kahta yhdessä eli Khokmah ja Binah ja hänen eli oikeammin heidän Shekinaa eli yhdistävää Henkeä (Armoa), joka taas tekee duaadista triaadin. Tätä todistaa juutalaisten helluntai-liturgia ja rukous:

„Ykseyden nimessä, Pyhän ja Siunatun Huu'n (miehisen Hänen) ja hänen Shekinaansa, Salatun ja Kätketyn Huu'n nimessä, siunattu olkoon JHVH (Nelinäisyys) ikuisesti". Huu'n sanotaan olevan miehisen ja Jah'n naisellisen, ja yhdessä ne tekevät יהוה אחד s. o. „yhden JHVH". Yksi, mutta luonnoltaan mies-naisellinen. Shekinaa aina pidetään Kabbalassa naisellisena. [3])

Ja niin sitä pidetään myös eksoterisissa *Puraanoissa*, sillä Shekina ei ole muuta kuin Shakti — jokaisen jumalan naisellinen kaksio — tässä yhteydessä. Ja niin se oli varhaisten kristittyjen parissa, sillä heidän Pyhä Henkensä oli naisellinen, ja niin oli myös Sofia gnostikoilla. Mutta yliaistillisessa kaldealaisessa Kabbalassa, eli *Lukujen Kirjassa* Shekina oli suvuton ja mitä puhtain aatelma, tila, kuten Nirvaana, ei ajattelija eikä ajatuksen esine eikä mitään muuta kuin ehdoton LÄSNÄOLO.

Siis ainoastaan ihmisellistyneissä järjestelmissä — jollaiseksi Kabbala ny-

---

[1]) *Op. cit.* Toistanut Isaac Meyer. P. 174.

[2]) P. 175.

[3]) P. 175.

kyään suurimmaksi osaksi on tullut — on Shekina-Shakti naisellinen. Tällaisena hän tulee Pythagoraan duaadiksi, niiksi kahdeksi suoraviivaksi, jotka eivät sellaisenaan voi muodostaa mitään geometrista kuviota ja ovat Aineen symbolina. Kun tämä duaadi kolmion pohjaviivassa jälleen yhdistyy alemmalla tasolla (sefirothien puun ylemmässä kolmiossa), niin lähtee siitä Elohim eli Jumaluus Kosmillisessa Luonnossa. Tämä on todellisilla kabbalisteilla *alin* Jumaluuden määritys, mutta raamatussa se käännetään „Jumalaksi". [1]) Näistä (Elohimeista) lähtevät „kipinät" (Kabbalan *scintillae*).

„Kipinät" ovat „sieluja" ja nämä sielut esiintyvät kolminaisessa muodossa, monaadeina (yksiöinä), atomeina ja jumalina — meidän oppimme mukaan. Näin sanoo *Esoterinen Katkismus:*

Jokainen atomi tulee näkyväksi yhdysperäiseksi yksiöksi (molekyliksi) *ja Monaadinen Elonaine kerran vetäydyttyään maiseen toimintapiiriin, kulkee kivi-, kasvi- ja eläinkunnan läpi ja tulee ihmiseksi.*

Edempänä:

Jumala, Monaadi ja Atomi vastaavat Henkeä, Järkeä ja Ruumista (Aatmaata, Manasta ja Sthuula Shariiraa) *ihmisessä.*

Seitsenäisessä joukkoutumassaan ne ovat „Taivaallinen Ihminen" kabbalistisessa merkityksessä; siten mainen ihminen on Taivaallisen Ihmisen aikakautinen heijastuskuva. Taas sanoo *Katkismus:*

Monaadit (Dshiivat) *ovat atomien sieluja; molemmat ovat sitä ainesta, mihin Tshoohanit* (Dhjaanit, jumalat) *verhoutuvat kun tarvitaan joku muoto.*

Tämä koskee kosmillisia ja planettojen alaisia monaadeja eikä ylikosmillista *Monas*'ta (Pythagoraan monaadia) kuten sitä panteistiset peripatetikot kutsuivat sen yhteenvetoa silmälläpitäen. Tässä teoksessa puhutaan monaadeista niiden yksilöllisyyden kannalta ja pidetään niitä *atomi-sieluina*, ennenkuin nämä atomit laskeutuvat alas pelkkään maiseen muotoon. Tämä astuminen *kouraantuntuvaan* aineeseen merkitsee näet keskikohdalle saapumista niiden omalla yksilöllisellä pyhiinvaellusmatkallaan. Siinä ne kivikunnassa kadottavat yksilöllisyytensä ja rupeevat sitten nousemaan maisen kehityskulun seitsemän tilan kautta sille kohdalle, missä on varttunut vahvaksi yhdyssuhde inhimillisen ja Deeva- (juma-

---

[1]) „Alinta määritelmää eli Luonnossa olevaa Jumaluutta, yleisnimeä Elohim käännetään Jumalaksi" (P. 175). Sellaiset äskeiset teokset kuin Mr. Isaac Myerin ja Mr. S. L. Mac Gregor Mathersin *Qabbalah* täydellisesti oikeuttavat sen kannan, minkä olemme omaksuneet Jehovah-jumalaan nähden. Me emme vastusta alkuperäisen kabbalistisen ajattelun yliaistillista, filosofista ja korkeaa metafyysillistä aatelmaa — Ain-Suf-Shekinaa-Adam-Kadmonia j. n. e. — vaan näiden kiteytymistä perin järjenvastaiseksi, epämiellyttäväksi ja ihmismäiseksi Jehovaksi, miesnaiselliseksi ja *rajalliseksi* jumalaksi, jolle kuitenkin luetaan ikuisuus, kaikkivalta ja kaikkitieto. Me emme sodi *Aatteellista Todellisuutta* vaan sen kauhistuttavaa jumaluusopillista *Varjoa* vastaan.

lallisen) tajunnan välillä. Tässä paikassa me kuitenkaan emme käsittele niiden maisia muunnoksia ja vaiheita vaan niiden elämää ja toimintaa avaruudessa, niillä tasoilla, minne ei kanna aavistuskykyisimmänkään kemistin ja fyysikon silmä — jollei nim. hän kehitä itsessään korkeita selvänäköisyyden kykyjä.

On tunnettua, että Leibnitz tuli hyvin lähelle tätä totuutta monessa kohdassa, mutta hän määritteli väärin monaadien kehitystä, jota ei ole ihmetteleminen, koska hän ei ollut vihitty, ei edes mystikko vaan ainoastaan hyvin aavistavainen filosofi. Ei kukaan psyko-fyysikko ole tullut lähemmälle kuin hän esoterisen kehitysopin yleispiirteitä. Tuota kehitystä voidaan katsoa useilta näkökannoilta; voidaan näet ajatella *Kaikkiallista* tai *Yksilöitynyttä* monaadia ja voidaan katsoa niitä eri puolia, jotka ilmenevät Kehittyvässä Energiassa sen erilaistumisen jälkeen, joko puhtaasti henkistä, älyllistä, psyykillistä tai fyysillistä puolta. Mutta poikkeamattomana lakina voidaan tuota kehitystä määritellä näin: se on hengen laskeutuminen aineeseen, jonka rinnalla käy nousu fyysillisessä kehityksessä; jälleennouseminen aineellisuuden syvyyksistä alkuperäiseen tilaan, jolloin samalla aineperäinen muoto ja aines purkautuu ja hienonee aina laja-tilaan asti, jota tiede kutsuu „nolla-pisteeksi", ja sen tuolle puolelle.

Jos kerran oivalletaan esoterisen viisausopin henki, tulee aivan välttämättömäksi olettaa näitä tiloja jo pelkkien loogillisten ja analogisten syitten nojalla. Kun fyysillinen tiede nyt on todentanut yhden osastonsa, kemian, kautta, että atomien kehityksessä vallitsee muuttumaton laki — „protyli"-tilasta aina fyysilliseen ja sitten kemialliseen osaseen eli molekyliin asti — ei se enää hevillä saata kieltää, että nämä tilat ovat *yleisenä* lakina. Ja kun kerran sen „viholliset" — metafysikka ja sielutiede [1]) — ovat sen ajaneet pois muka voittamattomista linnotuksistaan, tulee sille olemaan vaikeampi kuin miltä nyt näyttää kieltää sijaa AVARUUDEN alueilla planettahengiltä (jumalilta), elementeiltä ja vieläpä elementti-aaveilta eli liekkiöiltä ja muilta. Jo Figuier ja Paul D'Assier, kaksi positivistia ja materialistia, ovat alistuneet tälle loogilliselle välttämättömyydelle. Toiset ja vielä suuremmat tiedemiehet tulevat seuraamaan heitä tuohon älylliseen „lankeemukseen". Heidät tulee ajamaan pois asemiltaan ei spiritistiset, teosofiset tai mitkään muut fyysilliset tai edes sielulliset ilmiöt vaan ainoastaan ne suunnattomat *aukot* ja kuilut, joita joka päivä avautuu ja tulee avautumaan heidän eteensä, mikäli toinen keksintö seuraa toista, kunnes heidät lopuksi syöksee jaloiltaan suurin, „yhdeksäs", aalto — tavallinen terve järki.

---

[1]) Älköön sana „sielutiede" saattako lukijaa mielleyhtymän vaikutuksesta ajattelemaan uudenaikaisia n. k. „psykologeja", joiden *idealismi* on vain väärä nimitys heidän taipumattomalle materialismilleen ja joiden luuloteltu monismi ei ole muuta kuin naamari peittämään lopullisen (tajunnankin) tyhjäksitulemisen ammottavaa pohjatonta kuilua. Tässä tarkotetaan vain *henkistä* sielutiedettä.

Voimme ottaa esimerkiksi W. Crookesin viimeisen keksinnön, jolle hän on antanut nimeksi *protyli*. Pitämissään luennoissa *Notes on the Bhagavad Gita* muuan Intian parhaita metafyysikkoja ja veedaantalaisia oppineita viittaa varovaisesti niihin „salatieteellisiin asioihin", joita löytyy tuossa Intian suurenmoisessa esoterisessa teoksessa (*Bhagavad Giitaassa, Herran Laulussa*), ja lausuu huomautuksen, joka on yhtä sisältörikas kuin se on tarkasti totuudenmukainen. Hän sanoo:

Minun ei ole tarpeellista tässä syventyä itse aurinkokunnan kehityksen yksityispiirteisiin. Te voitte saada jonkun käsityksen *siitä tavasta*, millä erilaiset elementit saavat alkunsa kolmesta prinsipistä, joihin Muulaprakriti (pythagoralainen kolmio) erilaistuu, jos tutkitte professori Crookesin äskettäin pitämää esitelmää nykyaikaisen kemian n. k. elementeistä. Tuo luennoitsija antaa teille jonkun käsityksen mitenkä nuo n. k. elementit lähtevät Vishvaanarasta [1]) näiden kolmen prinsipin kaikkein ulkokohtaisimmasta, joka näyttää olevan prof. Crookesin mainitseman *protylin* sijalla. Muutamia yksityiskohtia lukuunottamatta näyttää tuo professori esittävän oikeat ulkopiirteet fyysillisestä kehitys-teoriasta Vishvaanaran tasolla, ja hän on, mikäli tiedän, tullut uudenaikaisista tutkijoista kaikkein lähimmälle todellista salatieteellistä teoriaa tässä asiassa. [2])

Näitä sanoja jokainen itämainen salatieteilijä tulee hyväksymään ja toistamaan. Paljon on jo mainittu Mr. Crookesin luennoista XI luvussa. Toisenkin esitelmän hän on pitänyt, yhtä merkillisen kuin ensimäinen oli, „elementtien synnystä" (*Genesis of the Elements*) [3]) ja vielä kolmannen. Tässä meillä on miltei vahvistus esoterisen filosofian opeille alkuaikaisen kehityksen laadusta. Siinä todella suuri tutkija ja kemian erikoistuntija [4]) on tullut niin lähelle Salaista Oppia kuin ikinä on mahdollista, ennenkuin monaadeja ja atomeja sovitetaan puhtaan yliaistillisen metafysikan oppeihin ja tutkitaan niiden yhteyttä ja vastaavaisuutta „jumalien ja älykkäitten tajuavien monaadien" kanssa. Mutta ainakin kemia on nyt nousemassa, kiitos hänen, joka on yksi sen korkeimmista europpalaisista edustajista. Sen on mahdotonta palata takaisin siihen päivään, jolloin materialismi piti kemiallisia *ala*-elementtejä ehdottoman yksinkertaisina ja samanluontoisina aineina ja korotti ne sokeudessaan todellisten „elementtien" („alkuaineiden") arvoisiksi. Naamarin on tempaissut pois niin kyvykäs käsi, ettei tarvitse enää pelätä toista naamioitumista. Ja sittekun vuosikausia on kuljettu eksyksissä ja

[1]) „Vishvaanara ei ole ainoastaan ilmennyt ulkokohtainen maailma vaan se ainoa fyysillinen perusta (kolmion vaakasuora viiva), josta koko ulkokohtainen maailma lähtee matkaan". Ja tämä on kemiallinen Duaadi, miesnaisellinen periaine. Vasta sen tuolla puolla on oikea protyli.

[2]) T. Subba Row. Kts. *Theosophist*, helmik. 1887.

[3]) Pitänyt W. Crookes, F. R. S., V. P. C. S., Lontoon Kunink. Institutionin edessä helmik. 17 p:nä 1887.

[4]) Kuinka totta tämä on, tulee täysin näkymään vasta sinä päivänä, jolloin Mr. Crookesin „säteilevän aineen" keksintö on johtanut tieteen paremmin käsittämään *valon* oikeata lähdettä ja on tehnyt mullistuksen kaikissa tähänastisissa arveluissa. Myöskin *revontulen* luontoon perehtyminen saattaa auttaa tämän totuuden ilmisaamista.

sekasikiö-molekylit ovat komeilleet „alkuaineiden“ nimellä, joiden takana ei muka ollut muuta kuin tyhjyyttä, niin nyt suuri kemian professori vielä kerran kysyy:

Mitä ovat nämä elementit, mistä ne tulevat, mitä ne merkitsevät?... Nämä elementit meitä ällistyttävät tutkimuksissamme, välttävät ajatuskykymme ponnistuksia ja vainoovat meitä vielä unessamme. Ne leviävät eteemme kuin tuntematon ulappa — ivaten, verhoutuen pimeyteen ja mutisten hämäristä paljastuksista ja mahdollisuuksista. [1])

Ne, jotka ovat varhaisimman ihmiskunnalle annetun ilmotuksen perillisiä, ovat opettaneet näistä „mahdollisuuksista“ kaikkina vuosisatoina, mutta ei ole heidän sanoilleen koskaan korvia kallistettu. Ne totuudet, joita inspiratsionilla saivat Kepler, Leibnitz, Gassendi, Svedenborg y. m., sekottuivat aina näiden miesten omiin spekulatsioneihin, jotka kävivät johonkin ennakkouskoiseen suuntaan — ja siksi ne vääristyivät. Mutta nyt on yksi suurimmista totuuksista näyttäytynyt eräälle etevälle uudenaikaisen, eksaktisen tieteen professorille ja hän julistaa pelottomasti peruspäätelmänä, että tiede ei ole vielä tähänasti oppinut tuntemaan mitään todellisia yksinkertaisia „alkuaineita“. Mr. Crookes lausuu kuulijoilleen:

Jos minä rohkenen sanoa, että meidän yleisesti hyväksytyt „alkuaineemme“ eivät ole yksinkertaisia eivätkä alkeellisia, ja että ne *eivät* ole syntyneet sattumasta *eivätkä* ole luodut mielivaltaisella ja koneellisella tavalla vaan ovat kehittyneet yksinkertaisemmista aineista — eli ehkäpä oikeastaan vain yhdestä ainelaadusta — niin näin sanoen vaan ilmaisen sellaisen aatteen, joka jo jonkun aikaa on ollut tieteen piirissä ikäänkuin „ilmassa“. Mitä arvokkaimmat kemistit, fyysikot ja filosofit lausuvat empimättä uskovansa, että meidän oppikirjaimme seitsemänkymmentä (tai sillä vaiheella) elementtiä eivät ole niitä Herkuleen patsaita, joiden toiselle puolen emme voisi toivoakaan pääsevämme... Nykyaikaiset, samoinkuin muinaiset filosofit — jotka tosin eivät ole työskennelleet laboratorioissa — ovat joutuneet tähän mielipiteeseen toiselta suunnalta. Niinpä Mr. Herbert Spencer selittää vakaumuksensa olevan, että „kemialliset atomit ovat syntyneet todellisista eli fyysillisistä atomeista kehitysprosessien kautta sellaisten ehtojen vallitessa, joita kemia ei ole vielä kyennyt aikaansaamaan“... Ja runoilija on ennättänyt filosofinkin edelle. Milton („Kadonneessa Paratisissa“ V Kirja) antaa pääenkeli Rafaelin sanoa kehitysajatuksen innostamalle Adamille, että Kaikkivaltias on luonut

„... Yhden alkuaineen,
Mi kätki muodot moninaiset, erilaisin kiinteysastein.“

Kuitenkin olisi se aate pysynyt kiteytyneenä tieteen „yläilmoissa“ eikä olisi laskeutunut materialistien ja tietämättömien kuolevaisten tiiviiseen ilmapiiriin vielä moneen vuoteen, jollei Mr. Crookes uljaasti ja pelottomasti olisi sitä juurtajaksain selvittänyt ja siten julkisesti pakottanut tieteen ottamaan sen huomioon. Plutarkhos sanoo:

Aate on ruumiiton olento, jolla ei itsessään ole aineperustaa mutta antaa muodon ja kuvion muodottomalle aineelle ja siten tulee ilmennyksen syyksi. [2])

---

[1]) *Genesis of the Elements*, p. 1.

[2]) *De Placit. Philos.*

Avogadron aikaansaama mullistus muinaisaikaisessa kemiassa oli ensimäinen sivu „uuden kemian" kirjassa. Mr. Crookes on nyt kääntänyt auki toisen sivun ja viittaa rohkeasti *siihen, mikä saattaa olla sivu viimeinen.* Sillä jos protyli kerran omaksutaan ja tunnustetaan — kuten hyväksyttiin näkymätön eetteri, kummatkin loogillisina ja tieteellisinä välttämättömyyksinä — niin kemia on oikeastaan lakannut elämästä; se tulee silloin esiintymään jälleensyntyneenä „uuden alkemian" tai „meta-kemian" muodossa. Säteilevän aineen keksijä tulee kerran todistamaan oikeaksi, mitä muinaisten arjalaisten salatieteelliset teokset sisälsivät ja vieläpä *Veedat* ja *Puraanat.* Sillä mitä on ilmennyt „Äiti", „Isä-Poika-Puoliso" (Aditi ja Daksha, eräs Brahmaan muoto, Luojina) ja „Poika" — nuo kolme „Ensin-syntynyttä" — muuta kuin yksinkertaisesti Vety, Happi ja se, mitä maisessa ilmennyksessään kutsutaan Typeksi. Jopa eksoteriset kuvauksetkin tästä „Esikois"-kolminaisuudesta esittävät kaikki näiden kolmen „kaasun" ominaispiirteet. Priestley oli muka hapen „keksijä", vaikka se tunnettiin mitä kaukaisimmassa muinaisuudessa!

Kaikki muinaiset, keskiaikaiset ja nykyiset runoilijat ja filosofit puhuvat samaa, mitä jo eksoterisissa hindulaisissa kirjoissa on ennen aavistettu, kun niissä puhutaan Maailmanjärjen synnyttämistä „elementtipyörteistä". Siinä on Descartesin Aineen Täysinäisyys (Plenum), erilaistuneena osasiin; Leibnitzin „eetterifluidumi"; Kantin „alkuaikainen fluidumi", joka jakautuu elementeiksi; Keplerin aurinkopyörre ja planettakunnan pyörteet. Sanalla sanoen Anaksagoraasta asti Galileoon, Torricelliin ja Svedenborgiin ja heidän jälkeensä europpalaisten mystikkojen viimeisimpiin aateskeluihin — kaikki tuo löytyy hindulaisissa hymneissä, mantroissa, jotka on omistettu „jumalille, monaadeille ja atomeille" niiden Täysinäisyydessä, sillä ne ovat eroamattomia. Esoterisissa opeissa on sovitettuna toisiinsa kaikkein yliaistillisimmat käsitykset Maailmankaikkeudesta ja sen mysterioista sekä samalla näennäisesti kaikkein aineellisimmat aateskelut, koska nämä salaiset tieteet sisältävät koko laajan kehitysjärjestelmän hengestä aineeseen asti. Kuten muuan amerikkalainen teosofi lausuu:

> (Leibnitzin) monaadeja saattaa yhdeltä näkökannalta katsoen kutsua *voimaksi,* toiselta kannalta katsoen *aineeksi.* Salatieteellä *voima* ja *aine* ovat vain saman periaineen kaksi puolta. [1])

Lukija pitäköön mielessään nämä Leibnitzin monaadit, joista jokainen on Kaikkeuden elävä peili ja jokainen heijastaa toisia, ja verratkoon tätä näkökantaa ja määritystä eräisiin Sir William Jonesin kääntämiin sanskrit-värsyihin, joissa sanotaan, että Jumaljärjen luova lähde

> Salattuna tiheään pimeyden verhoon muodosti peilejä maailman atomeista ja loi heijastuksen kasvoistaan jokaiseen atomiin.

[1]) *The Path,* I, 10, siv. 297.

Kun siis Mr. Crookes sanoo, että:

Jos me voimme näyttää, miten n. k. kemialliset alkuaineet ovat saattaneet syntyä, niin me kykenemme täyttämään suunnattoman aukon tiedoissamme maailmankaikkeudesta,

niin on vastaus valmiina. Teoretinen tieto tästä aineesta löytyy *Puraanoitten* jokaisen luomiskertomuksen esoterisessa merkityksessä. Sen käytännöllinen todistaminen on sellaisten ihmisten käsissä, jotka eivät *tällä* vuosisadalla saa tunnustusta, paitsi muutamilta harvoilta. Monet keksinnöt, jotka välttämättä johtaisivat eksaktisen tieteen tunnustamaan itämaisen salatieteen näkökantaan, niissä kun on kaikki tarvittavat ainekset noiden „aukkojen" täyttämiseksi, ovat vielä toistaiseksi, kaikkine tieteellisine mahdollisuuksineen, nykyaikaisen materialismin „armoilla". Ainoastaan työskenneltäessä siihen suuntaan kuin Mr. William Crookes on tehnyt, on mitään toivoa siitä, että edes muutamat tähänasti salatuista totuuksista tulevat huomioonotetuiksi.

Silläväliin jokainen, ken tahtoo silmäillä valaisevaa kuviota alku-aineen kehityksestä — miten se erottautuen ja erilaistuen aikakautisen lain sysäyksestä, jakautuu yleissilmällä katsoen seitsenkertaiseen *tiivi͏ysasteeseen* — saa toiveensa täytetyksi tutkimalla niitä kuvia, jotka liitteinä seuraavat Mr. Crookesin luentoa *Genesis of Elements* ja miettimällä tarkoin muutamia tuon puheen kohdista. Eräässä paikassa sanoo professori:

Meidän käsityksemme kemiallisesta „alkuaineesta" on laajentunut. Tähänasti on molekyliä pidetty kahden tai useamman atomin yhdistelmänä eikä ensinkään ole otettu lukuun sitä rakennustaiteellista järjestystä, minkä mukaan nämä atomit yhtyvät toisiinsa. Meidän on ajateltava että kemiallisen alkuaineen rakenne on monimutkaisempi kuin tähänasti on luultu. Niiden molekylien, joita olemme tottuneet käyttelemään kemiallisissa kokeissa, ja äärimmäisten ensin luotujen atomien välille tulee pienempiä molekylejä eli fyysillisten atomien joukkoutumia; nämä ala-molekylit eroovat toinen toisestaan sen aseman mukaan, mikä niillä on yttrium-sarjassa.

Ehkä tämä hypoteesi tulee yksinkertaisemmaksi, jos kuvittelemme, että yttriumia edustaisi viiden shillingin raha. Kemiallisella jakamisella olen sen jakanut viiteen eri shillinkiin ja huomaan, että nämä shillingit eivät täysin vastaa toisiansa vaan että ne, kuten hiili-atomit bentsiinirenkaassa, ovat asemansa mukaan merkityt 1, 2, 3, 4, 5 . . .[1]) Jos heitän shillinkini sulatusastiaan tai puran ne kemiallisesti, niin rahaleima katoo ja ne kaikki muuttuvat pelkäksi hopeaksi. [2])

Tämä tulee tapahtumaan kaikille atomeille ja molekyleille, kun ne ovat erotetut kokoonpannuista muodoistaan ja kappaleista — kun Pralaja alkaa. Kääntäkää asia toisin päin ja kuvitelkaa uuden Manvantaran syntymistä. Sula-

---

[1]) „Bentsiini-renkaalla" tarkotetaan nähtävästi n. k. „homologista sarjaa", jossa bentsiini on yhtenä jäsenenä. Kussakin renkaan molekyliyhdistyksistä on yksi hiili-atomi enemmän kuin lähinnä olevassa, mutta kuitenkin ne kaikki ovat muodostetut aivan samoista alkuaineista, hiilestä ja vedystä, jotka voidaan niistä erottaa erilleen. Suom.

[2]) P. 11.

neista aineksista muodostunut „puhdas hopea" tulee taaskin muuntumaan PERI-AINEEKSI, joka synnyttää „Jumalallisia ydinolemuksia". Näiden prinsipit [1]) ovat Alkuperäisiä Elementtejä, Ala-Elementtejä, (s. o. Fyysillisiä Voimia) sekä itse- ja ulkokohtaista Ainetta, eli — niinkuin näitä nimitetään yhteisnimillä — JUMALIA, MONAADEJA ja ATOMEITA. Jos me hetkeksi jätämme syrjään kysymyksen metafyysillisen eli yliaistillisen puolen — s. o. jos emme tässä kohdin ota lukuun niitä yliaineellisia järkiolentoja ja -olemuksia, joihin kabbalistit ja kristityt uskovat — vaan käännymme atomiseen kehitysteoriaan, niin salaiset opit saavat täyttä vahvistusta täsmälliseltä tieteeltä ja sen tunnustajilta ainakin mitä tulee otaksuttuihin „yksinkertaisiin" alkuaineisiin. Nykyäänhän ne alennetaan todellisten Alkuaineiden kaukaisiksi, köyhiksi sukulaisiksi, töin tuskin pikku-orpanoiksi. Sillä Mr. Crookes sanoo:

Tähänasti on ajateltu, että jos jonkun metallin atomipaino, useitten eri tutkijoiden määräämänä, jotka ovat sen erittäneet erilaisista yhdistyksistä, aina näyttäytyi samanlaiseksi . . . niin sellaisen metallin täytyi oikeudenmukaisesti saada paikkansa yksinkertaisten aineiden eli „alkuaineiden" joukossa. Me huomaamme . . . että näin ei enää ole laita. Meillä on tässäkin pyörä pyörän sisällä. Gadolinium ei ole elementti vaan kokoonpantu aine . . . Olemme näyttäneet, että yttrium on yhdysperäinen aine, jossa on viisi tai useampia kokoonpano-ainesta. Ja kuka uskaltaa väittää, ettei jokainen näistä yhdysosista saattaisi olla vielä useampiin jaollinen, jos sitä jollakin eri tavalla käsiteltäisiin ja jos tulos pantaisiin vielä hienomman ja herkemmän koetuksen alaiseksi kuin „säteilevä aine"? Missä siis on varsinainen äärimmäinen elementti? Mikäli me etenemme, se väistyy, niinkuin ne kajastuksen kautta syntyneet järvet ja lehdot, jotka väsynyttä ja janoista matkamiestä kiusaavat erämaassa. Pitääkö meidän totuutta etsiessämme aina näin pettyä ja jäädä osattomiksi? Se ajatuskin, että kemiallinen elementti olisi jotakin aivan äärimmäistä ja ensimäistä, näyttää käyvän yhä epäiltävämmäksi. [2])

Isis Unveiledissä me sanoimme:

Tämä ensimäisen luomisen mysterio, joka aina on ollut tieteelle epätoivoinen kysymys, on selvittämätön, jollemme omaksu Hermeksen oppia. Jos hän (Darwin) voisi siirtää tutkimuksen näkyväisestä maailmasta näkymättömään, voisi hän osua oikeille jäljille. Mutta silloin hän seuraisi hermetistien jälkiä. [3])

Meidän ennustuksemme alkaa nyt toteutua.

Mutta Hermeksen ja Huxleyn välillä on keskitie. Kulkekootpa tiedemiehet edes puolimatkan ja ajatelkoot vakavasti Leibnitzin teorioja. Me olemme näyttäneet, että *meidän* teoriamme ihmeellisesti käyvät yhteen Mr. Crookesin esittämän atomi-kehityksen kanssa, kuten se näkyy hänen kuvioistaan. Atomien

---

[1]) Jotka kosmillisella tasolla vastaavat Henkeä, Sielua, Järkeä, Elämää ja kolmea käyttövälinettä — ihmisen astrali-, harha- ja fyysillistä ruumista, käytettäköön mitä jaotusta tahansa.

[2]) *Ibid.* p. 16.

[3]) Vol. I, p. 429.

viimeinen muodostus kemiallisiksi molekyleiksi on näet tapahtunut maisissa työpajoissa maapallon ilmapiirissä eikä muualla. Monet kerrat jo on sanottu tässä kirjassa, että Maarttaanda, aurinko, on kehittynyt ja kasvanut yhdessä seitsemän pienemmän veljensä kanssa äitinsä Aditin helmasta, joka helma on Prima *Mater*-ia [1]) — luennoitsijan alkuaikainen protyli. Esoterinen oppi opettaa, että

on ollut aikaisempi muoto energiaa, jolla oli vuorottaiset supistumisen ja paisumisen, levon ja toiminnan kautensa. [2])

Ja kas nyt muuan suuri tieteilijä pyytää maailman hyväksymään tätä yhtenä hänen esipäätelmistään. Me olemme näyttäneet, että „Äiti", tulinen ja kuuma, vähitellen tuli kylmäksi ja loistavaksi, ja tämä sama tiedemies väittää toisessa päätelmässään ja näyttää pitävän *tieteellisenä välttämättömyytenä*, että

Sisäinen toiminta, jäähtymisen laatuinen, vaikutti hitaasti protylissä.

Salainen tiede opettaa, että „Äiti" makaa levinneenä Äärettömyyteen Pralajan aikana, suurena Syvyytenä, „Avaruuden *kuivina* Vesinä" *Katkismuksen* omituisen sanontatavan mukaan, ja tulee *kosteaksi* vasta erittyään ja Naaraajanan liikuttua sen yllä. Naaraajana on

Henki, joka on näkymätön Liekki, joka ei koskaan polta, mutta sytyttää tuleen kaiken, mihin se koskee, ja antaa elämän ja synnyn. [3])

Ja nyt tiede sanoo, että „ensimäinen elementti . . . lähimpänä protyliä lienee ollut *„vety* . . . joka jonkun aikaa oli ainoa ainemuoto" maailmankaikkeudessa. Mitä sanovi *vanha* tiede? Se vastaa: aivan niin, mutta sitä vetyä (ja happea), mikä ennen geologisia aikoja ja vieläpä ennen luomisen aikoja herättää elontulen „Äidissä" sen yllä lepäjämällä, me kutsuisimme *hengeksi, ydinolemukseksi* (noumenon) sen, mikä karkeimmassa muodossaan tuli maan päällä hapeksi ja vedyksi ja typeksi. (Tosin typpi ei ollut jumalaista syntyä vaan ainoastaan maassa syntynyt sideaines muiden kaasujen ja nesteiden yhdistämiseksi toisiinsa ja ollakseen sienenä Elonhenkäyksen, puhtaan ilman, [4]) kantaja ja säilyttäjä.) Ennenkuin nämä kaasut ja nesteet tulevat siksi, mitä ne ovat *meidän* ilmapiirissämme, ovat ne tähtien välistä eetteriä; vielä varhemmin ja *syvemmällä* tasolla ne ovat jotakin muuta ja niin edespäin äärettömiin asti. Tuon etevän ja oppineen professorin täytyy suoda salatieteilijälle anteeksi, että hänen sanojaan niin pitkälti toistetaan, mutta se on rangaistuksena Kuninkaallisen

---

[1]) Prima Materia = Alkuaine. Mater = Äiti. Suom.

[2]) Ibid. p. 21.

[3]) „Herra on kuluttava tuli". „Hänessä oli *elämä* ja elämä oli ihmisten valkeus".

[4]) Joka antaisi tulokseksi Elonhengen ja Elämännesteen, jos se *alkemallisesti* voitaisiin erittää.

Seuran jäsenelle, joka uskaltaa edetä niin lähelle salaisten mysterioitten Sisintä Pyhäkköä, että hän suorastaan astuu kielletyn rajan ylitse.

Mutta on jo aika jättää uudenaikainen fyysillinen tiede ja kääntyä kysymyksen sielutieteelliseen ja metafyysilliseen puoleen. Tahdomme ainoastaan huomauttaa, että niihin „kahteen hyvin järjenmukaiseen päätelmään“, joita kuuluisa luennoitsija piti tarpeellisina „edes välähdyksen saamiseksi muutamista syvään pimeyteen kätkeytyvistä salaisuuksista“ „Tuntemattoman oven takana“, olisi lisättävä vielä kolmas, [1]) jottei kolkutus jäisi vastauksetta. Ja tämä olisi se päätelmä, että Leibnitz aateskeluissaan monaadeista oli lujalla totuuden pohjalla. Hänen aateskelujensa ihmeen syvämielinen yhteenveto, jonka on tehnyt John Theodore Mertz kirjassaan „*Leibnitz*“, osottaa, kuinka läheltä saksalainen filosofi hipaisi esoterisen jumalsynnyn kätketyitä salaisuuksia monaadiopissaan. Ja kuitenkin Leibnitz tuskin oli aateskeluissaan noussut korkeammalle ensimäisiä tasoja, Suuren Kosmillisen Ruumiin alimpia prinsippejä. Hänen teoriansa ei liitele ylevämpiin korkeuksiin kuin *ilmenneen* elämän, itsetajunnan ja älyn alueille ja jättää maata aikaisemmat mysteriot koskematta. Hänen eetterinen fluiduminsakin on planettojen syntyä myöhäisempi.

Mutta tätä kolmatta päätelmää tuskin uudenaikaisen tieteen miehet hyväksyvät. He niinkuin Descartes pysyttelevät ulkonaisten olioitten ominaisuuksissa, vaikka niillä, kuten esim. ulottuvaisuudella, ei voi selittää liikunnon ilmiötä. He eivät näet tahdo käsittää Liikuntoa riippumattomaksi Voimaksi. Eivät he ainakaan tässä sukupolvessa uskalla asettua Descartesta vastaan eivätkä myöntää, että

> Inertian (toimettomuuden) ominaisuus ei ole pelkkä geometrinen ominaisuus; se viittaa siihen, että ulkonaisissa kappaleissa on jotakin, mikä ei ole ainoastaan ulottuvaisuutta.

Tämä on Leibnitzin aate, kuten Mertz sitä analysoi. Hän lisää vielä, että Leibnitz kutsui tätä „jotakin“ Voimaksi ja väitti ulkokohtaisten olioitten olevan voimalla varustettuja; ja voidakseen olla tämän Voiman kannattajia täytyy niissä hänen mielestään olla joku „periaine“, sillä ne eivät ole elottomia ja liikkumattomia massoja vaan muodon keskuksia ja kannattajia. Tämä on puhtaasti esoterinen väitös, koska Leibnitzin mukaan voima on *toimiva* prinsippi, ja tällä johtopäätöksellä katosi erotus tajunnan ja aineen väliltä.

> Leibnitzin matematiset ja dynamiset tutkimukset eivät olisi johtaneet samaan tulokseen, jos hän olisi ollut pelkkä tieteellinen tutkija. Mutta Leibnitz ei ollut tiedemies sanan uudenaikaisessa merkityksessä. Jos hän sitä olisi ollut, olisi hän pitemmälle jatkanut mielipiteitään

[1]) Ennen kaikkea se edellytys, ettei Luonnossa ole mitään *epäelimellisiä* aineksia tai kappaleita. Kivet, mineralit, kalliot ja vieläpä kemialliset „atomit“ ovat vain elimellisiä yksiöitä, syvässä toimettomuustilassa lepääviä. Niiden horroksella on loppunsa ja niiden *inertia* muuttuu toiminnaksi.

energiasta, määritellyt matematisesti voiman ja koneellisen työn käsitteitä ja tullut siihen johtopäätökseen, että jo yksin tieteellisiä tarkotuksia varten on suotava pitää voimaa ei alkuperäisenä suureena vaan suureena, joka saa arvonsa jostakin toisesta.

Mutta onneksi totuudelle:

Leibnitz oli filosofi ja sellaisena hänellä oli muutamia ennakkoaatteita, jotka väkisin vetivät häntä määrättyjen johtopäätösten puoleen; ja kun hän oli keksivinään, että ulkokohtaiset oliot ovat voimalla varustettuja ainemuotoja, käytti hän tätä keksintöä heti periaatteittensa sovelluttamiseksi. Yksi näistä hänen periaatteistaan oli jatkuvaisuuden laki, se vakaumus, että koko maailma on keskinäisessä yhteydessä ja ettei siinä ole mitään aukkoja ja kuiluja, jotka eivät olisi täytettävissä. Hänestä oli aivan sietämätön sellainen ristiriitainen käsite kuin „ulottuvainen ajatteleva aines". Ulottuvaisen aineksen määritelmä oli jo tullut mahdottomaksi: oli luonnollista, että samanlainen tutkimus tulisi kohdistumaan tajunnan, ajattelevan aineksen määritelmään.

Leibnitzin tekemät jaotukset ovat kyllä salatieteen kannalta hyvin vaillinaisia ja virheellisiä, mutta niissä näkyy niin henkevä metafyysillinen intuitsioni, että sitä ei kukaan tiedemies ole saavuttanut, ei Descartes eikä edes Kant. Leibnitzin mukaan oli olemassa rajaton asteikko ajatusta. Hän sanoi: ainoastaan pieni osa ajatustemme sisällöstä kohoaa „apperseptsionin" (itsehavainnon) selvyyteen asti, s. o. „täydellisen tietoisuuden valoon". Monet pysyvät sekavassa tai hämärässä tilassa, „perseptsionien" (havaintojen) tilassa; mutta sellaisinakin ne jäävät olemaan. Descartes sitävastoin kielsi sielun eläimiltä. Leibnitz, kuten salatieteilijät, luki „koko luomistolle älyllisen elämän, jolla oli rajaton mahdollisuus ilmetä eri-asteisena." Ja kuten Mertz aivan oikein huomauttaa:

Tämä heti laajensi älyllisen elämän rajoja, hävittäen vastakohdan *elimellisen* ja *epäelimellisen* aineen välillä. Ja vielä enemmän: se vaikutti aineen, s. o. ulottuvan substanssin, käsitteeseen. Kävi näet ilmeiseksi, että ulkonaisilla eli aineellisilla olioilla on ulottuvaisuuden ominaisuus ainoastaan meidän aistimiemme kannalta mutta ei meidän ajatuskykymme mukaisesti. Matematikon, voidakseen laskea geometristen kuvioitten alaa, täytyy jakaa nämä rajattomaan joukkoon äärettömän pieniä osia, ja fyysikko ei näe mitään rajaa aineen jakautumisessa atomeihin. Se massa, jolla ulkonaiset kappaleet näyttävät täyttävän tilavuutta, on ominaisuus, minkä ne saavat ainoastaan meidän aistimiemme karkeuden vuoksi . . . Leibnitz jatkoi näitä todisteluita jonkun matkaa, mutta ei voinut tyytyä siihen otaksumaan, että aine olisi kokoonpantu rajallisesta joukosta hyvin pieniä osia. Hänen matematinen järkensä pakotti häntä jatkamaan johtopäätöksiä *äärettömiin*. Ja mitä silloin tuli atomeista? Ne kadottivat ulottuvaisuutensa ja säilyttivät ainoastaan vastustusvoimansa; ne olivat voimakeskuksia. Ne muuttuivat matematisiksi pisteiksi . . . Mutta jos niillä ei ollut mitään ulottuvaisuutta avaruudessa, *niin sitä täydempi oli niiden sisäinen elämä.* Olettaen, että sisäinen olemassaolo, kuten ihmistajunnan, on uusi ulottuvaisuus, ei geometrinen vaan metafyysillinen ulottuvaisuus . . . ja supistettuaan atomien geometrista laajuutta olemattomiin asti, antoi Leibnitz atomeille äärettömän laajuuden niiden metafyysillisessä ulottuvaisuussuhteessa. Kadotettuaan atomit näkyvistään paikallisuus-maailmassa, täytyy järjen ikäänkuin heittäytyä metafyysilliseen maailmaan, löytääkseen ja käsittääkseen siellä todellisen olemuksen siitä, mikä avaruudessa esiintyy vain matematisena pisteenä . . . Niinkuin kartio seisoo huippupisteellään tai niinkuin kohtisuora viiva leikkaa vaakasuoraa tasoa ainoastaan yhdessä matematisessa pisteessä, mutta voi

ulottua rajattomiin korkeudeltaan ja syvyydeltään, niin *tosiolioitten* ydinolemuksella on ainoastaan pisteen kaltainen olemassaolo tässä fyysillisessä paikan maailmassa; mutta niillä on ääretön syvyys sisäistä elämää metafyysillisessä ajatuksen maailmassa. [1])

Tämä on salatieteellisen opin ja ajattelun henki ja juuri-aate. „Henki-Aine" ja „Aine-Henki" ulottuvat rajattomiin *syvyydeltään*, ja niinkuin Leibnitzin olioitten „ydinolemus", niin meidän *tosi-olioitten* ydinolemus on *seitsemännessä syvyydessä.* Sitävastoin tieteen *epätodellinen* ja karkea aine sekä ulkomaailma on meidän aistimiemme havaitsemassa alimmassa päässä. Salatieteilijä tietää, mikä on noiden aistimien arvo ja arvottomuus.

Tutkijalle on nyt näytettävä, mikä peruseroavaisuus on Leibnitzin [2]) järjestelmän ja salatieteellinen viisausopin välillä, kun on kysymys monaadeista. Tämä voidaan tehdä pitämällä silmiemme edessä hänen „monadologiaansa". Voidaan varsin oikein sanoa, että jos Leibnitzin ja Spinozan järjestelmät sovitettaisiin yhteen, niin niistä kävisi ilmi esoterisen filosofian henki ja aate. Näiden kahden yhteeniskemisestä — ja sysäyksestä Cartesiuksen järjestelmää vastaan — astuu näet esiin Ikivanhan Opin totuudet. Molemmat he vastustavat Descartes'in (= Cartesiuksen) metafysikkaa. Descartesin aate, että on kaksi vastakkaista olemusta — Ulottuvaisuus ja Ajatus — jotka täydellisesti eroavat toisistaan eivätkä ole milloinkaan yhteenkäypiä, on liian mielivaltainen ja liian epäfilosofinen noiden myöhempien ajattelijoiden mielestä. Leibnitz teki kahdesta Cartesiuksen olemuksesta yhden kaikkiallisen Ykseyden kaksi ominaisuutta. Ykseydessä hän näki Jumalan. Spinoza tunnusti ainoastaan yhden kaikkiallisen jakamattoman olemuksen, ehdottoman KAIKEN, kuten Parabrahmanin. Leibnitz taasen ajatteli olevan suuren joukon Olemuksia. Spinozalla oli vain Yksi; Leibnitzillä lukematon joukko olentoja *siitä* Yhdestä ja *siinä* yhdessä. Siis molemmat tunnustivat ainoastaan *Yhden Todellisen Olevaisen*, vaikka Spinoza teki sen persoonattomaksi ja jakautumattomaksi, Leibnitz taas jakoi personallisen Jumaluutensa joukkoon jumalallisia ja puoleksi jumalallisia olentoja. Spinoza oli *itsekohtainen*, Leibnitz *ulkokohtainen* panteisti, mutta molemmat olivat suuria filosofeja intuitivisissa käsityksissään.

Jos nämä kaksi oppia nyt sovitetaan yhteen ja niiden annetaan oikaista toinen toistaan — ja ennen kaikkea jos Ainoa Todellisuus puhdistetaan personallisuudestaan — niin jää loppusummaksi Esoterisen Filosofian tosihenki, personaton, ominaisuuksia puuttuva, ehdoton Jumalallinen Olemus, joka ei ole „olevainen" vaan kaiken Olevaisen juuri. Vetäkää syvä piirto ajatuksissanne iki-

---

[1]) *Ibid* p. 144.

[2]) Oikea kirjotustapa — kuten hän itse kirjotti — on Leibniz. Hän oli slaavilaista sukuperää, vaikka Saksassa syntynyt.

tuntemattoman Olemuksen ja yhtä näkymättömän mutta käsitettävän Läsnäolon, Muulaprakritin eli Shekinan välillä, jonka viimemainitun *läpi ja tuolta puolen* värähtelee Verbumin (Sanan) Ääni ja josta kehittyvät lukemattomat hierarkiat järkeviä minuuksia, tietoisia ja puolitietoisia, aktivisesti tai passivisesti tajuavia olentoja, joiden sisäinen luonto on henkistä voimaa, joiden aineperustana ovat elementit ja joiden ruumiit (kun niitä tarvitaan) ovat atomit — niin silloin on meidän oppimme oivallettu. Sillä, sanoo Leibnitz:

Koska jokaisen aineellisen ruumiin alkuaines on voima, jolla ei ole mitään (ulkokohtaisen) aineen ominaisuuksia — niin voidaan tätä alkuainesta käsittää, mutta se ei koskaan saata edes mielikuvituksessa tulla muodollisesti esitetyksi.

Se, mikä Leibnitzin mielestä, kuten Mertz osottaa, oli jokaisen esineen ja kappaleen alkuperäinen ja äärimmäinen aines, ei siis ollut aineelliset atomit eli molekylit, joilla välttämättä olisi suurempi tai vähempi ulottuvaisuus, kuten Epikuroksen ja Gassendin atomeilla, vaan aineelliset ja metafyysilliset atomit, „matematiset pisteet" eli *todelliset sielut* — niinkuin selittää hänen ranskalainen elämänkertojansa, Henri Lachelier (Professeur Agrégé de Philosophie).

Meidän ulkopuolellamme on olemassa ehdottomassa merkityksessä vain *sielut,* joiden olemus on voimaa.[1])

Siten *todellisuus* ilmiömaailmassa muodostuu niin sanoaksemme *yksiöitten yhteisöstä,* jotka yksiöt ovat rajattomia ja — meidän kannaltamme — aineettomia. Näitä Leibnitz kutsuu monaadeiksi, itämainen filosofia Dshiivoiksi. Salatiede taas samoinkuin kabbalistit ja kristityt antavat niille useita eri nimiä. Meille ne ovat niinkuin Leibnitzille „kaikkeuden ilmauksia" [2]) ja jokainen fyysillinen piste on ainoastaan noumenollisen, tuonpuoleisen Pisteen ilmiönäyte. Hänen tekemänsä erotus „aktivisen tajuamisen" (apperseptsionin) ja „passivisen tajuamisen" (perseptsionin) välillä on myös filosofinen, joskin himmeä, ilmaus esoterisista opeista. Hänen „pienoismaailmansa", joita „on yhtä paljon kuin monaadeja" — on sekava vastine meidän Seitsenäisestä Järjestelmästämme sen jaotuksineen ja ala-jaotuksineen.

Kysyttäessä, mikä on Leibnitzin suhde meidän Dhjaan Tshoohaneihin, kosmillisiin henkiin, deevoihin ja elementali-olentoihin, voimme lyhyesti toistaa erään oppineen ja ajattelevan teosofin, Mr. C. H. A. Bjerregaardin mielipiteen. Mainiossa kirjotuksessaan „elementaleista, elementari-hengistä ja niiden ja ihmis-

---

[1]) *Monadologie,* esipuhe.

[2]) „Leibnitzin dynamismi", sanoo professori Lachelier, „ei synnyttäisi paljoakaan vaikeutta, jos hänen kannaltaan monaadi olisi jäänyt vain pelkäksi *sokean voiman* atomiksi. Mutta . . ." Kyllä ymmärrämme täydellisesti uudenaikaisen materialismin „vaikeudet"!

olentojen välisestä suhteesta", minkä hän luki New Yorkin arjalaisen Teosofisen Seuran edessä, määrittelee Mr. Bjerregaard seuraavalla tavalla ajatuksensa:

Spinozan kannalta periaine on kuollut ja toimeton, mutta Leibnitzin läpitunkeville järjenkyvyille kaikki oli eloisaa toimintaa ja toimivaa energiaa. Tällä kannallaan ollen, hän tulee äärettömän paljon lähemmälle itämaista ajattelua kuin mikään muu hänen aikalaisensa tai hänen jälkeisensä ajattelija. Hänen keksintönsä, että *toimiva energia muodostelee periaineen olemusta,* on aate, joka hänet asettaa suoranaiseen yhteyteen Itämaisten Tietäjien kanssa. [1])

Ja luennoitsija jatkaa osottamalla; että Leibnitzin atomit ja elementit ovat *voimakeskuksia* eli oikeammin „henkisiä olentoja, joiden luonto on toimintaa", sillä

Elementti-osaset ovat elonvoimia, jotka toimivat ei koneellisesti vaan sisäisestä vaikutteesta. Ne ovat ruumiittomia henkisiä yksiöitä („periaineellisia" kyllä, mutta ei missään meikäläisessä merkityksessä „aineellisia"). Niihin ei koske mitkään ulkopuoliset vaiheet . . . (eivätkä) ne ole minkään ulkonaisen voiman tuhottavissa. Leibnitzin monaadit eroovat atomeista seuraavissa kohdissa, jotka ovat meille tarpeelliset muistaa, koska me muuten emme näe erotusta elementaliolentojen ja paljaan aineen välillä. Atomit eivät eroa toisistaan, ne ovat laadultaan samanlaisia; mutta monaadi eroaa jokaisesta toisesta ja kukin on oma erikoinen maailmansa. Ei niin ole atomien laita; ne ovat ehdottomasti samanlaisia kooltaan ja laadultaan eivätkä omista mitään omaa yksilöllisyyttä. [2]) Toiseksi ne atomit (pikemmin molekylit), mitkä materialistinen filosofia olettaa, voidaan ajatella ulottuvaisiksi ja jaollisiksi, mutta monaadit ovat pelkkiä „metafyysillisiä pisteitä" ja jaottomia. Lopuksi — ja tämä on kohta, missä Leibnitzin monaadit likeisesti muistuttavat mystillisen viisausopin elementaleja — nuo monaadit ovat edustavia olentoja. Jokainen monaadi heijastaa kaikkia toisia. Jokainen monaadi on elävä kaikkeuden kuvastin omassa piirissään. Ja huomaa seuraava asia, sillä siitä riippuu näiden monaadien omistama voima ja se työ, minkä ne voivat tehdä meitä varten. Maailmaa heijastaessaan monaadit eivät ole vain passivisia kuvastajia vaan *itsetoimivia omasta alotteestaan*; ne synnyttävät kuvat itsestään, kuten sielu luopi unia. Jokaisesta monaadista siis voi adepti lukea kaiken, jopa tulevaisuudenkin. Jokainen monaadi — eli elementali — on puhuva peili.

Tällä kohdalla Leibnitzin filosofia pettyy ja raukee. Siinä ei ole otettu huomioon eikä mitenkään erotettu „elementalista monaadia" korkean Planetta-

---

[1]) *The Path*, I., 10, p. 297.

[2]) Leibnitz oli *ehdoton* idealisti sanoessaan, että „aineelliset atomit ovat järjenvastaisia" (*Système Nouveau,* Erdmann p. 125, col. 2). Hänestä Aine oli vain monaadin (joko inhimillisen tai atomisen) kuvamuoto. Monaadeja on kaikkialla, hän ajatteli (niinkuin mekin ajattelemme). Ihmissielu siis on monaadi ja jokaisella solulla ihmisen ruumiissa on monaadinsa samoinkuin jokaisella solulla eläimen ja kasvin ruumiissa, jopa n. k. *epäelimellisissä* kappaleissa. Hänen atominsa ovat uudenaikaisen tieteen molekylejä, ja hänen monaadinsa ovat niitä *yksinkertaisia atomeja,* jotka materialistinen tiede uskolla omaksuu, vaikkei se koskaan onnistu niiden puheille pääsemään saadakseen niiltä tietoja — paitsi mielikuvituksessaan. Mutta Leibnitz on jonkun verran ristiriitainen mielipiteissään monaadien suhteen. Hän puhuu „metafyysillisistä pisteistään" ja „muodollisista atomeista" toisella kertaa ikäänkuin paikassa olevista *tosiolioista*; toisella kertaa hän puhuu niistä ikäänkuin puhtaista henkisistä *aatteista*; toisinaan hän taas lukee niille ulkokohtaisuuden ja yhdistyksiä ja keskinäisiä asentoja ja suhteita.

hengen monaadista tai edes ihmismonaadista eli sielusta. Vieläpä hän saattaa toisinaan epäröidä, tokko

Jumala koskaan on tehnyt mitään paitsi monaadeja eli aineksia ilman ulottuvaisuutta. [1])

Hän vetää kyllä rajan monaadien ja atomien välille [2]) ja sanoo sen syyksi yhä uudelleen, että:

Kappaleet kaikkine ominaisuuksineen ovat ainoastaan ilmiömäisiä kuten sateenkaari. *Corpora omnia cum omnibus qualitatibus suis non sunt aliud quam phenomena bene fundata, ut Iris.* [3])

Mutta vähän jälkeenpäin hän saa myös kappaleet „otetuksi huomioon" siten, että edellyttää olevan periaineellisen vastaavaisuuden, jonkinlaisen metafyysillisen siteen monaadien välillä — *vinculum substantiale.* Esoterinen filosofia, joka opettaa *objektivista* idealismia — vaikka se pitää objektivista maailmaa kaikkine siinä olevine Maajaana, ajallisena harhana — erottaa kuitenkin käytännöllisesti katsoen toisistaan Joukko-harhan, Mahaamaajan, joka on *harhaa* vain puhtaalta metafyysilliseltä kannalta, ja ne objektiviset yhdyssuhteet, jotka edelläolevan piirissä syntyvät erinäisten tietoisten minäin välillä, niinkauankuin Suuri Harha pysyy olemassa. Adepti siis *saattaa* lukea tulevaisuuden elementalisesta monaadista, mutta hänen on vedettävä yhteen suuri joukko niitä tätä tarkotusta varten, koska jokainen monaadi edustaa ainoastaan yhtä osaa siitä valtakunnasta, mihin se kuuluu.

Monaadit eivät ole rajotettuja esineisiin nähden vaan siihen kykyyn nähden, jolla ne tajuavat esineitä. Ne kaikki pyrkivät (sekavasti) äärettömyyttä, kokonaisuutta kohden, mutta ne ovat rajotettuja ja erotettuja toisistaan havaintokykynsä selvyysasteeseen nähden. [4])

Ja kuten Leibnitz selittää:

Maailman kaikki eri osat ovat varmasti monaadeissa edustettuina, mutta muutamat niistä heijastuvat yhdessä monaadissa, toiset toisissa.

Joukko monaadeja saattaisi siis yhtaikaisesti edustaa Parisin kahden miljonan asukkaan ajatuksia.

---

[1]) *Examen des Principes du P. Malebranche.*

[2]) Leibnitzin atomeilla ei ole asiallisesti muuta kuin nimi yhteisenä kreikkalaisten materialistien atomien tai edes uudenaikaisen tieteen molekylien kanssa. Hän kutsuu atomejaan „muodollisiksi atomeiksi" ja vertaa niitä Aristoteleen „periaineellisiin muotoihin" (Kts. *Système Nouveau,* § 3).

[3]) Kirje Isä Desposses'ille, *Correspondence* XVIII.

[4]) *Monadologie* § 60. Leibnitz, kuten Aristoteles, kutsuu „luotuja" eli *ulosvuotanei*ta monaadeja (kosmillisista hengistä eli jumalista lähteneitä elementaleja) Entelekheioiksi (*Ἐντελέχειαι*) ja „ruumiittomiksi itseliikkujiksi" (*Monadologie* § 18).

Mitä Salainen Tiede tästä sanoo ja mitä sillä on tähän lisättävää?

Se sanoo, että ne, mitkä Leibnitz yhteisnimellä kutsuu monaadeiksi, voidaan — katsoen yleissilmällä ja jättäen toistaiseksi huomioonottamatta kaikki alaosastot — jakaa kolmeen eri joukkoon. [1]) Nämä ovat korkeimmilta tasoilta alaspäin lukien: ensiksi, „jumalat" eli tietoiset, henkiset Minät, ne älykkäät rakennusmestarit, jotka työskentelevät Jumal-ajatuksen suunnitelman mukaan. Sitten tulevat ne elementalit eli „monaadit", jotka yhteisjoukoillaan ja itsetiedottomasti muodostavat suuret Maailmanpeilit kaikesta, mikä on niitten kunkin alueitten kanssa tekemisissä. Viimeksi „atomit" eli aineelliset molekylit, joita vuorostaan elähyttää niiden „tajuavat" monaadit, aivan kuten jokainen solu ihmisruumiissa on näin elähytetty. On olemassa suunnattomia joukkoja tällaisia *elähytettyjä* atomeja, jotka vuorostaan ovat molekylien sieluina; ääretön joukko monaadeja eli oikeammin elementaleja ja lukemattomia henkisiä Voimia *ilman monaadeja,* koska ne ovat aivan *ruumiittomia,* [2]) paitsi määrättyjen olojen vallitessa, jolloin ne saavat muodon — ei *välttämättä* ihmismuotoa. Mistä johtuvat ne ainekset, joihin ne verhoutuvat — ne elimistöt, joita ne kehittävät keskustensa ympärille? Muodottomat (Aruupa) Sädehdykset, jotka ovat olemassa harmoonisessa Kaikkeudentahdossa ja ovat mitä me kutsuisimme Kosmillisen Tahdon joukkosumma eli sen kokoomus itsekohtaisen kaikkeuden tasolla, ne yhdistävät yhdeksi rajattoman määrän monaadeja — joista kukin on oman maailmansa kuvastin — ja täten yksilöittävät niissä määrätyksi ajaksi itsenäisen Järjen, joka on kaikkitietävä ja yleismaailmallinen; samalla prosessilla, magnetisella kokoomuksella, ne luovat itselleen ulkokohtaisia, näkyväisiä ruumiita tähtienvälisistä atomeista. Sillä atomit ja monaadit, irralliset tai toisiinsa kiintyneet, yksinkertaiset tai kokoonpannut, ovat ensimäisen erilaistumisensa hetkestä asti ainoastaan „Jumalien" „prinsippejä", ruumiillisia, sielullisia ja henkisiä, ja ne „Jumalat" ovat itse Alkuaikaisen Luon-

---

[1]) Nämä kolme „yleisosastoa" vastaavat ihmisen kokoonpanossa henkeä, järkeä (eli sielua) ja ruumista.

[2]) Veli C. H. A. Bjerregaard äskenmainitussa luennossaan varottaa kuulijoitaan, etteivät liian paljon pitäisi sefirotheja *yksilöllisinä,* mutta samalla välttäisivät näkemästä niissä paljaita *aatelmia.* „Me emme koskaan pääse selvyyteen näistä taivaallisista", hän sanoo, „vielä vähemmän saamme kyvyn seurusteluun niiden kanssa, ennenkuin palaamme alkuaikojen yksinkertaisuuteen ja pelottomuuteen, jolloin ihmiset vapaasti olivat kanssakäymisissä jumalien kanssa ja jumalat laskeutuivat ihmisten luo ja johtivat heitä totuuteen ja pyhyyteen" (p. 296). „Raamatussa on useita ‚enkelein' nimityksiä, jotka selvästi osottavat, että enkeleillä on ymmärrettävä olioita samanlaisia kuin Kabbalan elementalit ja Leibnitzin monaadit eikä sellaisia olentoja kuin yleisesti uskotaan. Niitä kutsutaan ‚aamutähdiksi', ‚liekin leimauksiksi', ‚mahtaviksi' ja Paavali näkee kosmogonisissa näyissään niissä Herrauksia ja Valtoja. Tällaiset nimet niiltä sulkevat pois personallisuuden aatteen ja me olemme pakotetut ajattelemaan niitä personattomiksi olevaisuuksiksi . . . joksikin *vaikutukseksi,* henkiseksi periaineeksi eli *tajuiseksi* voimaksi". (Pp. 321, 322).

non sädehdyksiä. Siis tietäjän katseelle näyttäytyvät korkeammat planetta-Voimat kahdenkaltaisina: itsekohtaisina — *vaikutusvoimina* ja ulkokohtaisina — salaperäisinä *muotoina*. Nämä karman lain alaisina tulevat *Olevaiseksi (Presence)*, sillä henki ja aine on yhtä, kuten niin usein on toistettu. Henki on ainetta *seitsemännellä tasolla*; aine on henkeä sen aikakautisen toiminnan alimmalla kohdalla; ja kumpikin on — Maajaa.

Atomeja kutsutaan salatieteessä „värähtelyiksi"; myöskin yhteisnimellä Ääneksi. Tämä ei loukkaa Mr. Tyndallin tieteellistä keksintöä.[1]) Hän viitotti monaadisen olemusasteikon alapäässä *ilmavärähtelyjen* koko sarjan — ja tämä muodostaa luonnonprosessin *ulkokohtaisen* puolen. Hän on laskenut ja määrännyt niiden liikunnon ja etenemisnopeuden; niiden sysäyksen voimakkuuden; kuinka ne aikaansaavat värähtelyjä rumpukalvossa ja kuinka nämä siirtyvät „kuulokiviin" j. n. e., kunnes syntyy värähdys kuulohermossa — ja samalla tapahtuu uusi ilmiö: kuuloprosessin *itsekohtainen* puoli eli äänen *tajuaminen*. Voiko hän tämän viimeisen havaita tai nähdä? Ei, sillä hänen erikoisalansa on saada selville *aineen* toiminnat. Mutta miksikä ei sitä näkisi psyykikko, henkinen Näkijä, jonka sisäinen silmä on avautunut ja joka voi katsoa aineen verhon läpi? Tieteen keksimät aallot ja värähtelyt ovat kaikki atomien synnyttämiä, jotka *sisältä käsin* sysäävät molekyleja toimintaan. Atomit täyttävät rajattoman avaruuden ja *ne ovat* alinomaisella värähtelyllään se LIIKUNTO, joka pitää Elämänpyörät lakkaamatta käynnissä. Tuo sisäinen työskentely saa aikaan sen luonnonilmiön, jota kutsutaan „voimien yhteistyöksi". Mutta huomatkaamme vain, että jokaisen tällaisen „voiman" alkupäässä on *tietoinen* johtava Ydinolemus eli Noumenon — enkeli tai jumala, henki tai demooni, joku johtava voima, mikä tahansa, kaikki samaa laatua.

Kun Tietäjät, jotka voivat nähdä tähtien välisten atomien suunnattomien parvien liikunnon ja seurata niiden kehitystä selvänäköisellä silmällä, kun he kertovat näkemistänsä, sanovat he, että ne ovat silmää häikäiseviä, niinkuin vastasatanut lumi kirkkaassa päivänpaisteessa. Ne ovat ajatusta nopeammat, kiitävät sukkelammin kuin mikään kuolevaisen silmä voisi seurata, ja niiden liikunto käy kehässä, kuten hyvin voi arvata niiden äärettömästä kulkunopeudesta. Kun näkijä seisoo avoimella paikalla, esim. vuoren kukkulalla, ja silmäilee avaraa taivaankantta yläpuolellaan ja avaruuden äärettömyyttä ympärillään, näyttää koko näköpiiri niistä leimahtelevan, ilma on kauttaaltaan kyllästytetty niiden säihkyvistä liekeistä. Ajoittain niiden kiivas liikunto saa aikaan revontulen hohdetta muistuttavia liekkejä. Näky on niin ihmeellinen, että näkijä, katsoessaan tuohon sisäiseen maailmaan ja tuntiessaan kipinöiden sinkoilevan ohitsensa, täyttyy py-

[1]) Tyndall tutki ja selvitti ääni-lakeja. Suom.

hällä kunnioituksella niitä vielä korkeampia mysterioita kohtaan, jotka ovat tämän säteilevän valtameren tuolla puolla ja sen sisälle kätkeytyneenä.

Kuinka epätäydellinen ja vaillinainen onkin tämä selvitys „jumalista, monaadeista ja atomeista", niin toivottavasti ainakin muutamat tutkijat ja teosofit huomaavat, että todella on olemassa läheinen yhdyssuhde materialistisen tieteen ja salatieteen välillä ja että jälkimäinen on edellisen täydennys ja sen puuttuva sielu.

XV Luku.

Aikakautinen kehitys ja karma.

Sisäisen, kuolemattoman ihmisen henkinen kehitys — kas siinä salaisten tieteiden perusoppi. Jotta tutkija edes kaukaisesti käsittäisi tätä kehitysprosessia, on hänen uskottava *a)* Ainoaan Kaikkialliseen Elämään, Aineesta riippumattomaan (eli siitä, mitä tiede pitää aineena); ja *b)* yksilöllisiin järkiolentoihin, jotka elähyttävät tuon Prinsipin eri ilmennyksiä. Mr. Huxley ei usko elollisvoimaan; monet muut tiedemiehet uskovat. T:ri J. H. Hutchinson Stirlingin teos *As regards Protoplasma* („Mitä protoplasmaan tulee") on tehnyt jommoisenkin aukon dogmatisen kielteisyyden muuriin. Professori Beale myös kallistuu elollisprinsipin puolelle, ja t:ri B. W. Richardsonin „hermoeetteriä" koskevista luennoista olemme ylempänä maininneet lukuisia otteita. Mielipiteet ovat siis erilaisia.

Ainoa Elämä on läheisissä suhteissa siihen Ainoaan Lakiin, joka johtaa olemassaolon maailmaa — KARMAAN. Eksoterisesti ja kirjaimellisesti Karma on pelkästään „teko" eli oikeammin „vaikutuksia tuottava syy". Esoterisesti se on aivan toista, kauas ulottuvine siveellisine seurauksineen. Se on erehtymätön KORVAUKSEN LAKI. Niille, jotka eivät ensinkään tunne tämän ikuisen muuttumattoman Lain todellista merkitystä ja luonnetta, sen pelottavaa mahtia ja tärkeyttä, olisi turha siitä puhua. Heille voi vain selittää, ettei mikään teologinen määritys personallisesta jumalasta saata antaa käsitystäkään tästä personattomasta, mutta aina läsnäolevasta ja toimivasta Perusvoimasta. Ei myöskään sitä voi kutsua Kaitselmukseksi. Sillä Kaitselmus on teistien — ainakin protestanttisten kristittyjen — mielestä personallinen ja miessukuinen Olento, ja taas roomalaiskatolilaisilla se on naisellinen voima. „Jumalallinen Kaitselmus sovittelee siunauksiansa, jotta Hän saattaisi niistä sitä paremmat seuraukset", kertoo Wogan. Todella „Hän" sovittelee niitä, jota Karma — suvuton prinsippi — ei tee,

Teoksemme kahdessa ensimäisessä kirjassa on näytetty, että uudestaansyntyvän elämän ensimäisestä värähdyksestä alkain Svabhaavat, *„Ikuisuudessa itsetiedottoman Muuttumattoman Pimeyden muuttuvainen sädehdys“* siirtyy jokaisessa uudessa Kosmoksen ruumistumassa toimettomasta tilastaan mitä kiihkeimpään toimintaan; että se erilaistuu ja sitten alkaa työskennellä läpi tuon erilaistumisen. Tämä työ on KARMA.

„Aikakaudet“ myöskin ovat olemassa tämän toiminnan synnyttämien seurausten edesauttamiseksi.

Ainoa Yksi kosmillinen atomi tulee seitsemäksi atomiksi aineen tasolla ja jokainen niistä muuttuu voimakeskukseksi; sama atomi tulee seitsemäksi säteeksi hengen tasolla; ja Luonnon seitsemän luovaa Voimaa, jotka säteilevät Juuriolemuksesta... seuraavat toinen oikeata, toinen vasenta tietä, erillään toisistaan Kalpan loppuun asti, ja kuitenkin mitä likeisimmässä syleilyssä. Mikä niitä yhdistää? Karma.

Keskuspisteestä vuotaneet atomit vuodattavat taas itsestään uusia voimakeskuksia, jotka Foohatin mahtavan henkäyksen vaikutuksesta alottavat työnsä sisältä ulospäin ja monistuttavat muita pienempiä keskuksia. Nämä sisäisen ja ulkonaisen kehityksen kulussa muodostavat vuorostaan juuria eli kehittävät uusien tuotteiden syitä, maailmoista ja „ihmisiä kantavista“ palloista lukien aina kaikkien *seitsemän* luonnon valtakunnan sukuihin, lajeihin ja luokkiin, joista me tunnemme ainoastaan *neljä.* Sillä näin sanoo *Tson-ka-pa'n Viisaussääntöjen Kirja:*

Siunatut työntekijät ovat saaneet Thjan-kam'in, ikuisuudessa.

Thjan-kam on kyky eli tieto, miten Kosmillisen Energian vaikutukset johdetaan oikeaan suuntaan.

Todellinen buddhalainen ei tunnusta mitään „personallista jumalaa“ eikä mitään „Isää“ tai „Taivaan ja Maan Luojaa“, mutta kuitenkin hän uskoo *Ehdottomaan Tajuntaan,* Aadi-Buddhiin. Ja buddhalainen viisausoppinut *tietää,* että on Planetta-henkiä eli Dhjaan Tshoohaneja. Mutta vaikka hän tunnustaa „henkisiä eloja“, niin nekin hänen filosofiansa mukaan ovat ikuisuudessa ajallisia ja sentähden „Päivän Maajaata“ eli harhaa, joka kestää yhden „Brahmaan päivän“, eli yhden 4,320,000,000 vuoden lyhyisen Manvantaran. *Jin-sin* ei ole ihmisten laskelmia varten, sillä Herra Buddha on ankarasti kieltänyt sellaisen tutkistelun. Jos Dhjaan Tshoohanit ja kaikki näkymättömät olennot — seitsemän Keskusta ja niiden suoranaiset ulosvalumat, pienemmät voimakeskukset — ovat suoranaista heijastusta Ainoasta Valosta, niin ihminen on sittenkin liian kaukana niistä, koska koko näkyväinen Kosmos on kokoonpantu *„itseään synnyttäneistä* olennoista, Karman luomuksista“. Pitäen siis personallista Jumalaa „ainoastaan jättiläismäisenä varjona, jonka tietämättömäin ihmisten mielikuvitus

on luonut avaruuden tyhjyyteen"[1]), he opettavat, että ainoastaan „kaksi on ikuista, Aakaasha ja Nirvaana" ja että nämä ovat *yhtä* todellisuudessa ja vain Harhaa erotettuina.

Kaikki on lähtenyt Aakaashasta (eli Svabhaavatista meidän maamme päällä) totellen siinä olevaa liikunnon lakia, ja haihtuu oltuaan jonkun aikaa olemassa. Ei mikään ole koskaan syntynyt ei-mistään. Me emme usko ihmeisiin; sentähden kiellämme luomisen emmekä saata käsittää luojaa. [2])

Jos Advaita-lahkoon kuuluvalta veedaantalaiselta kysyttäisiin, uskooko hän Jumalan olemassaoloon, vastaisi hän luultavasti niinkuin Jacolliot'ille vastattiin: „Minä olen itse ‚Jumala'": buddhalainen taas (varsinkin jos hän olisi ceylonilainen) ainoastaan naurahtaisi ja vastaisi: „Ei ole mitään Jumalaa; ei mitään luomista". Kuitenkin sekä Advaitalaisten että buddhalaisten oppineiden viisaustiede on pohjaltaan *yhtäpitävä* ja molemmilla on sama kunnioitus eläimellistä elämää kohtaan, sillä he uskovat kummatkin, että jokainen luontokappale maan päällä, olkoon se kuinka pieni ja mitätön, „on kuolematon osanen kuolemattomasta aineesta" ja että jokainen luontokappale on Karman alainen. („Aine" heille silloin merkitsee jotakin aivan toista kuin kristitylle tai materialistille).

Brahmalaisen vastaus olisi heti johtunut mieleen jokaiselle muinaisaikojen filosofille, kabbalistille ja gnostikolle. Se vastaus on samaa henkeä kuin Delfoin ja Kabbalan käskyt, sillä esoterinen filosofia on aikoja sitten ratkaissut kysymyksen, mitä ihminen *on ollut, on* ja *tulee olemaan*; selvittänyt hänen alkuperänsä, elämän kiertokautensa — joka on mittaamattoman pitkä peräkkäisine ruumistuksineen eli jälleensyntymisineen — ja hänen lopullisen sulautumisensa siihen lähteeseen, mistä hän sai alkunsa.

Mutta fyysillistä tiedettä emme koskaan voi vaatia meille ratkaisemaan ihmisen arvotusta, hänen menneisyyttään ja tulevaisuuttaan. Ei näet kukaan filosofi saata sanoa edes mitä ihminen nyt on, sellaisena kuin fysiologia ja psykologia hänet on tuntevinaan. Tiede kauan emmittyään, onko ihminen jumala vai peto, on nyt viimein yhdistänyt hänet viimemainittuun ja lukee hänen syntynsä eläimestä. Olkoon niin: ihmisen analysoiminen ja luokittaminen *maisena eläimenä* jätettäköön tieteelle. Okkultistit kaikista ihmisistä enimmän kunnioittavat tiedettä ja antavat sille arvoa. He tunnustavat sen perustan ja sen tekemän ihmeellisen työn, sen saavuttaman edistyksen fysiologian ja myös — johonkin määrin — biologian alalla. Mutta ihmisen *sisäinen*, henkinen, sielullinen tai jopa siveellinen luonne ei ole jätettävä piintyneen materialismin armoille: ei näet länsi-

[1]) *Buddhalainen Katkismus*, kirj. H. S. Olcott, Teosofisen Seuran presidentti, alkuperäinen engl. painos, siv. 51.

[2]) *Ibid.* p. 51, 52.

maiden korkeampi psykologinen filosofia nykyisessä puutteellisuudessaan ja vetäymyksessään jyrkkää agnostisismia kohti kykene oikein kohtelemaan sisäistä ihmistä. Varsinkaan se ei osaa ymmärtää hänen korkeampia kykyjään ja kokemuksiaan ja niitä tajunnantiloja, joiden tien yli sellaisetkin auktoritetit kuin Mill vetävät ehdottoman poikkiviivan, sanoen: „Tähän asti mutta ei edemmä".

Ei kukaan salatieteilijä kieltäne, että ihminen — niinkuin elefantti ja mikrobi, krokodili ja sisilisko, ruohonkorsi ja kristalli — on fyysilliseltä muodoltaan pelkkä Luonnon kehitysvoimien tuote, synnytetty lukemattomien muutosten sarjan kautta: mutta hän näkee siitä asiasta toisen puolen.

Eivät suinkaan eläin- ja ihmistieteelliset havainnot, jotka perustuvat maanalaisiin löytöihin, ole omiansa nostamaan kaikkia mystikkoja ja jumalalliseen sieluun uskovia sisäiseen vastarintaan vaan ainoastaan ne oikeudettomat johtopäätökset, jotka perustuvat piintyneisiin teorioihin ja ovat saatetut sopimaan yhteen määrättyjen ennakkoluulojen kanssa. Tiedemiesten edellytykset eivät aina tarvitse olla tosia, ja koska monet näistä teorioista ovat hyvin lyhytaikaisia, täytyy myös niitten johtopäätösten, joita materialistisen kehitysopin kannattajat niistä tekevät, aina olla yksipuolisia. Kuitenkin tuollaisen hyvin lyhytikäisen auktoritetiuden nojalla useimmat tiedemiehet saavat kunniaa, milloin vähimmin sitä ansaitsevat.[1])

Jotta Karman työskentely — maailmankaikkeuden jaksottaisissa uudistumisissa — tulisi tutkijalle selvemmäksi ja paremmin ymmärrettäväksi, kun hän joutuu tutkimaan ihmisen syntyä ja kehitystä, tulee hänen nyt meidän kanssamme katsella karmillisten ajanjaksojen esoterista suhdetta yleisiin siveyslakeihin. Kysymys on, tokko nuo salaperäiset ajan osastot, joita hindulaiset kutsuvat Jugoiksi ja Kalpoiksi ja kreikkalaiset niin kuvaavasti syykkeleiksi (*Κύκλοι*), „renkaiksi"

[1]) Niitä, jotka pitävät tätä lausuntoa sopimattomana loukkauksena virallisesti hyväksyttyä tiedettä vastaan, neuvomme lukemaan James Hutchinson Stirlingin teosta *As regards Protoplasm*. Siinä puolustetaan elonprinsippiä molekylaristejä — Huxleytä, Tyndallia, Vogtia ja kumppaneita — vastaan. Heitä pyydetään tutkimaan, onko totta vai ei, mitä sanotaan, että vaikkeivät tieteelliset esipäätelmät olisikaan aina aivan oikeaperäisiä, ne kuitenkin hyväksytään jonkun aukon täyttämiseksi materialistisissa humbugi-järjestelmissä. Puhuessaan protoplasmasta ja ihmisen elimistä, „Mr. Huxleyn kantaa" arvostellen, lausuu tekijä: „Kylläpä siis, mitä tulee protoplasman yhtenäisyyteen kyvyiltään, muodoltaan tai aineksiltaan, me olemme nähneet tarpeeksi paljon rakoja. Itse Mr. Huxley tarjoo siitä todistuksia. Liiankin usein tapaamme hänen kirjotelmassaan *todennäköisyyden* myönnytyksiä silloin kun pitäisi olla kysymyksessä *varmuus*. Hän sanoo esimerkiksi: ›On varsin luultavaa, että *kun* kasvimaailmaa perinpohjin tutkitaan, me *tulemme* näkemään kaikilla kasveilla olevan samat voimat'. Kun joku johtopäätös varmana lausutaan, on pettymys lähellä, kun kuullaan, niinkuin tässä, että alkutekijät ovat vielä kokoomatta (! !) . . . Toisaalla on kohta, jossa hän itse tuntuu sysäävän pois perustan jalkainsa alta. Sanottuaan, että kaikki protoplasman muodot ovat kokoonpantuja hiilestä, vedystä, hapesta ja typestä ‚hyvin monimutkaisessa yhdistelmässä', hän jatkaa: ‚Tälle monimutkaiselle yhdistelmälle, *jonka luontoa ei milloinkaan ole tarkoin määritelty* (! !), on annettu nimi munanvalkuainen'. Tässä selvästi Mr. Huxley itse tekee proto-

eli „ympyröiksi", millään tavalla vaikuttavat ihmiselämään tai ovat suoranaisessa yhteydessä sen kanssa? Eksoterinen filosofiakin jo selittää, että nuo alituiset ajan kierrokset palaavat aina takaisin itseensä, aikakautisesti ja järjenomaisesti, avaruudessa ja ikuisuudessa. On „aineen kierroksia" [1]) ja on „henkisen kehityksen kierroksia" ja rotujen, kansojen ja yksilöiden kierroksia. Eikö esoterinen ajattelu anna meille vielä syvempää näkemystä niiden toimintaan?

Aikakautisuuden aatetta on hyvin kauniisti esitetty eräässä teräväjärkisessä tieteellisessä teoksessa.

Että ihmiselle on mahdollista kohota käsittämään yhtenäistä järjestelmää, joka aikaan ja paikkaan nähden ulottuu niin kauas yli kaikkien ihmishavaintojen, todistaa ihmiskykyjen etevämmyyttä muuttuvaisen ja epäyhtenäisen aineen rajotusten yli ja tekee hänet kaikkia tajuttomia ja katoovaisia olemismuotoja korkeammaksi. Elämäntapausten sarjassa ja yhdessäolevien olioitten suhteessa toisiinsa vallitsee järjestys, jonka ihmisen järki oivaltaa, ja pitäen tätä avaimenaan hän käy eteen- ja taaksepäin yli aineellisen historian pitkien aikakausien, joita ei inhimillinen kokemus milloinkaan voi todistuksilla vahvistaa. Tapaukset sikiävät ja kehittyvät. Niillä on menneisyys, mikä on yhteydessä niiden nykyisyyden kanssa, ja me tunnemme oikeutettua luottamusta siihen, että tulevaisuus tulee olemaan samalla tavalla yhteydessä nykyisyyden ja menneisyyden kanssa. Tämä historian yhtäjaksoisuus ja yhteys toistuu silmäimme edessä kaikilla ajateltavilla kehitysasteilla. Nämä ilmiöt näyttävät meille perustan niiden kahden lain määrittelemiseen, jotka todella ovat *tieteellisen ennustuskyvyn perusprinsippejä* ja joilla ihmisjärki läpäisee menneisyyden suletut asiakirjat ja tulevaisuuden avaamattomat sivut. Ensimäinen näistä on kehityksen laki, eli lausuaksemme sen tätä tarkotusta silmälläpitäen, *yhdenjaksoisen peräkkäisyyden eli järjestyneen historian laki yksilöön nähden*; se ilmenee jokaisessa yksityisessä seurausten ketjussa ja käy läpi sen muuttuvien vaiheitten lopullisen tuloksen kypsymiseen asti. . . Nämä ajatukset tuovat luoksemme mitä likeisimpään kosketukseen aineellisen historian mittaamattoman menneisyyden ja mittaamattoman tulevaisuuden. Ne tuntuvat avaavan näköaloja miltei äärettömiin, antavan ihmisjärjelle olemassaolon ja näkemyksen, joka on vapaa ajan ja paikan ja äärellisen syysuhteen rajotuksista, ja kohottavan sen ylevään käsitykseen siitä Korkeimmasta Järjestä, jonka asuinpaikka on Ikuisuus. [2])

Meidän oppiemme mukaan Maajaa — maanpäällisten tapausten ja tekojen peräkkäisyyden harhanäky — muuttuu ja vaihtelee kansojen ja paikkojen mukaan.

---

plasman ja munanvalkuaisen yhdeksi; ja silloin mitä yhdestä sanotaan, koskee toistakin. Niinmuodoin hän tunnustaa, että protoplasman luonnetta ei vielä ole milloinkaan tarkoin määritelty ja että hänenkin mielestään asia vielä on ratkaisematta. Tämä myönnytys saa vielä tukea sanoista: ‚Jos käytämme tätä sanaa (munanvalkuaista) niin *varovaisesti* kuin on oikeudenmukaista katsoen siihen, että olemme *verrattain tietämättömiä* sen edustamista asioista'" . . . j. n. e. (pp. 33 ja 34, ed. 1872, vastaus Mr. Huxleylle *Yeastissa*).

Tämä on se kuuluisa Huxley, fysiologian ja biologian kuningas, joka näkyy olleen sokkosilla *esipäätelmäin* ja *tosiseikkojen* kanssa. Mitä sitten tieteen „halvemmalle joukolle" tapahtuukaan tämän mukaan!

[1]) „Aineen kierrokset" on nimitys, jonka professori Winchell loi eräässä v:na 1860 kirjotetussa tekeleessä.

[2]) *World-Life*, pp. 535, 548.

Mutta ihmisen elämän pääpiirteet ovat aina niiden „planetta-asentojen“ mukaisia, jonka vaikutusten alaiseksi hän on syntynyt. Eli paremmin me sanoisimme: hänen elämänsä on sopusoinnussa syntymätähdistöä elähyttävän prinsipin ominaisuuksien kanssa eli sen Jumaluuden, joka sillä hetkellä oli hallitsevana, kutsukaamme sitä Dhjaan Tshoohaniksi, niinkuin Aasiassa, tai Pääenkeliksi, niinkuin kreikkalaisessa ja latinalaisessa kirkossa. Muinaisessa vertauskuvastossa aina auringon arveltiin lähettävän maailmaan korkeimmat Vapahtajat ja Avataarat — vaikka tällä tarkotettiin henkistä eikä näkyväistä aurinkoa. Tästä johtuu Buddhojen, Avataarojen ja monien muiden Seitsemän korkeimman ruumistusten välinen yhdysside ja vastaavaisuus. Mitä lähemmäksi joku ihminen tuli „taivaallista“ esikuvaansa, sitä parempi sille kuolevaiselle, jonka personallisuuden hänen oma *personallinen* Jumalansa (seitsemäs prinsippi) valitsi maalliseksi asuinsijakseen. Sillä jokaisessa tahdonponnistuksessa puhdistusta ja „Itse-Jumalaan“ yhtymistä kohti katkeaa yksi alemmista säteistä ja ihmisen henkinen olemus vetäytyy korkeammalle ja yhä korkeammalle sen säteen puoleen, joka on „Itse-Jumalan“ edustaja, kunnes säteestä säteeseen siirtyen Sisäinen ihminen vetäytyy Aurinkovanhemman ainoaan ja ikuiseen valonlähteeseen. Sentähden „ihmiskunnan tapaukset kulkevat numerolukujen mukaan“, sillä tuon ihmiskunnan erinäiset yksiöt lähtevät kaikki yhdestä ja samasta lähteestä — Keskusauringosta ja sen *varjosta*, näkyväisestä auringosta. Sillä aurinkokierroksen tasaukset ja seisaukset, periodit, ja erilaiset vaiheet, astronomisesti ja numerollisesti ilmaistuina, ovat vain aistittavia symboleita ikielävästä todellisuudesta, vaikka ne vihkimättömille kuolevaisille näyttävät *abstraktisilta aatteilta*. Ja tämä selittää useiden kirjailijoiden toteennäyttämän numerollisten sattumain yhteenkäymisen geometristen suhteiden kanssa.

„Kohtalomme on todella tähtiin kirjotettu!“ Ainoastaan mitä lähempi on yhteys kuolevaisen heijastuksen, ihmisen, sekä hänen taivaallisen Esikuvansa välillä, sitä vähemmän vaaralliset ovat ulkonaiset ehdot ja niistä johtuvat ruumistukset — joista eivät Buddhat eikä Kristuksetkaan ole vapaat. Tämä ei ole taikauskoa, kaikkein vähimmän sallimanuskoa (*fatalismia*). Viimemainittu merkitsee jonkun sokean voiman sokeata toimintaa, mutta ihminen on vapaa toimija maan päällä ollessaan. Hän ei voi vapautua *ohjaavasta* Kohtalostaan, mutta hänellä on aina valittavana kaksi tietä, jotka häntä johtavat tuohon määrättyyn suuntaan, ja hän voi saavuttaa onnettoman päämääränsä — jos sellainen on hänen edessään — joko marttyyrin valkoisissa vaatteissa tai ehdoin tahdoin pahalla tiellä kulkijan tahratussa puvussa. On näet sekä *ulkonaisia* että *sisäisiä ehtoja*, jotka vaikuttavat tahtomme päätökseen toiminnassamme, ja meidän vallassamme on seurata jompiakumpia. Niiden, jotka Karmaan uskovat, on uskottava Kohtaloon, minkä joka ihminen syntymästä kuolinhetkeen asti lanka langalta kutoo ympärilleen niinkuin hämähäkki verkkoansa. Ja tätä Kohtaloa johtaa joko

ulkopuolellamme olevan näkymättömän Esikuvan taivaallinen ääni tai meille vielä läheisempi *astralinen* eli sisäinen ihminen, joka liiankin usein on ihmiseksi kutsutun ruumistuneen olennon paha haltia. Kumpikin tahtoo ohjata ulkonaista ihmistä, mutta toisen täytyy päästä voitolle, ja näkymättömän taistelun ensi alusta asti ankara ja leppymätön *Korvauksen Laki* astuu toimintaan ja alottaa kulkunsa, uskollisesti seuraten taistelun vaiheita. Kun viimeinen lanka on kudottu ja ihminen näyttää kietoutuneen omien tekojensa verkkoon, huomaa hän olevansa kokonaan *itsensä luoman* Kohtalon vallassa. Ja silloin se joko naulaa hänet niinkuin liikkumattoman raakunkuoren kiinteään kallioon tai kantaa hänet mukanaan kuin höyhenen tuulenpyörteessä, minkä hän itse on teoillaan nostanut, ja tämä on — KARMA.

Muuan materialisti, joka puhuu maapallomme aikakautisista luomisista, on sen ilmaissut yhdessä ainoassa lauseessa:

> Maan koko *menneisyys* ei ole muuta kuin auki kehitetty *nykyisyys*.

Lauseen kirjottaja oli Büchner, joka ei hevin olisi luullut toistavansa yhtä salatieteilijöitten peruslausetta. On myös aivan totta se, minkä Burmeister huomauttaa että:

> Maan kehityksen historiallinen tutkiminen on todistanut, että *nyt* ja *silloin* seisovat samalla perustalla; että menneisyys on kehittynyt samalla tavalla kuin nykyisyys vierii eteenpäin ja että ne voimat, mitkä olivat toiminnassa, ovat aina pysyneet samoina. [1])

Voimat — oikeammin niiden ydin (noumenon) — pysyy tietysti samana; sentähden myöskin ilmiöllisten voimien täytyy pysyä samoina. Mutta kuinka voi kukaan olla varma siitä, etteivät Aineen ominaisuudet ole muuttuneet monivaiheisen kehityskulun aikana. Kuinka saattaa kukaan materialisti väittää niin varmasti kuin tekee Rossmassler, että:

> Tämä ikuinen yhdenmuotoisuus ilmiöitten luonteessa näyttää varmasti, että tulella ja vedellä on kaikkina aikoina ollut samat voimat, jotka niillä myös ainaisesti tulee olemaan.

Kutka ovat ne, jotka „taidossansa eksyvät ja puhuvat tietämättömiä sanoja" ja missä olivat Huxleyt ja Büchnerit, kun Suuri Laki laski maan perustukset? Tämä sama Aineen yhdenmukaisuus ja luonnonlakien muuttumattomuus, josta materialismi niin pitää kiinni, on perusprinsippinä myös salaisessa viisausopissa; mutta tuo ykseys perustuu hengen ja aineen erottamattomuuteen, ja jos ne kaksi kerran kiskottaisiin toisistaan erilleen, vaipuisi koko Kosmos Kaaokseen ja Olemattomuuteen. Sentähden on aivan *väärin* sanottu ja todistaa vain uudelleen aikamme suurta itserakkautta, kun tiede väittää, että kaikki menneisyyden suuret

---

[1]) Toistettu Büchnerin kirjassa *Kraft und Stoff*.

geologiset muutokset ja kauhistuttavat mullistukset ovat johtuneet *tavallisista ja tunnetuista fyysillisistä voimista.* Nämä voimat olivat vain aseita ja äärimmäisiä välikappaleita määrättyjen tarkotusten toteuttamiseksi. Ne toimivat aikakausittain ja näennäisesti koneellisesti, sisäisestä sysäyksestä, joka oli tekemisissä niiden aineellisen luonnon kanssa mutta sen tuolla puolla. Jokaisessa tärkeämmässä luonnon toiminnassa ilmenee tarkotus ja sen lait ovat kaikki aikakautisia ja periodisia. Mutta kun henkisiä voimia tavan takaa sekotetaan pelkkiin fyysillisiin voimiin, niin kielletään viimein edelliset ja ne pysyvät sitten tieteelle *tuntemattomina,* koska niiden annetaan olla *tutkimattomina.* [1]) Hegel lausuu:

Maailman historia alkaa yleisellä silmämäärällään, *Hengen Aatteen* todellistuttamisella — mutta vain kätketyssä muodossa *(an sich),* s. o. Luontona; salattuna, mitä syvimmällä piilevänä itsetiedottomana vaistona; ja koko historian prosessi . . . tarkottaa tämän itsetiedottoman sysäyksen muuttamista tietoiseksi. Se esiintyy siten pelkkänä luonnollisena elämänä ja luonnollinen tahto — se, mitä on kutsuttu luonnon itsekohtaiseksi puoleksi — ruumiillinen tarve, vaisto, himo, personalliset pyyteet ja myöskin yksityiset mielipiteet ja itseluodut käsitykset — näyttäytyvät omasta alotteestaan heti alusta pitäin. Tämä suuri joukkoutuma haluja, harrastuksia ja toimintamuotoja ovat Maailmanhengelle keinoja ja välikappaleita sen tarkotuksen saavuttamiseksi; ne tuovat sille tietoisuuden ja sen todellistuttamisen. Tämä päämäärä ei ole mitään muuta kuin itsensä löytäminen — tuleminen itseensä — ja itsensä katseleminen aistittavana todellisuutena. Mutta että nämä yksilöiden ja kansojen elonilmaukset, joilla ne etsivät ja tyydyttävät omia tarkotuksiaan, ovat samalla keinona ja välikappaleena korkeammalle ja laajemmalle tarkotusperälle, josta ne eivät mitään tiedä — vaikka he sen vaistomaisesti tuntevat — tämä saatettaisiin ottaa kysyttäväksi eli oikeammin se on ollut kysymyksenä . . . tästä asiasta minä jo aivan alussa mainitsin mielipiteeni ja esitin meidän olettamuksemme . . . ja meidän uskomme, että Järki hallitsee maailmaa ja on niinmuodoin ohjannut sen historiaa. Tähän riippumattomaan, kaikkialliseen ja aineperäiseen olemassaoloon nähden kaikki muu on toisarvoista, sitä palvelevaa ja sen kehitystä auttavaa. [2])

Ei kukaan metafyysikko tai teosofi saattaisi väittää vastaan näitä totuuksia, jotka kaikki löytyvät esoterisissa opeissa. *On olemassa* ennaltamääräys (predestinatsio) maapallomme geologisessa elämässä ja samaten rotujen ja kansojen historiassa, menneessä ja tulevassa. Tämä on likeisessä tekemisessä sen kanssa, mitä me kutsumme Karmaksi ja mitä länsimaiset panteistit kutsuvat Nemesikseksi ja kierroskausiksi. Kehityksen laki vie meitä nyt *meidän* kierroksemme nousevaa kaarta myöten ylöspäin, jolloin seuraukset jälleen sulautuvat ja palaavat takaisin neutralisoituihin syihin ja kaikki noiden seurausten koskettamat oliot

[1]) Tiedemiehet sanonevat: me kiellämme, sentähden että mitään senlaatuista ei ole koskaan tullut meidän kokemusalaamme. Mutta kuten fysiologi Charles Richet muistuttaa tähän: „Olkoonpa niin, mutta oletteko sen enempää todistaneet vastakohtaa? . . . Älkää ainakaan kieltäkö umpimähkään edeltäpäin. Todellinen tiede ei ole niin pitkälle edistynyt tutkimuksissaan, että se antaisi teille siihen oikeuden" — *La Suggestion Mentale et le Calcul des Probabilités.*

[2]) *Lectures on the Philosophy of History,* p. 26. Sibree'n engl. käännös.

voittavat itselleen alkuperäisen sopusoinnun. Tämä on meidän erityisen Kierroksemme pyörä, yksi vaihe Suuren Kierroskauden eli Mahaajugan kestäessä. Hegelin hienot filosofiset lauselmat tulevat käytäntöön sovelletuiksi salatieteessä. Siinä näytetään, miten luonto alati toimii määrätyllä tarkotusperällä, jonka tulokset aina ovat kaksinaisia. Tämä lausuttiin ensimäisessä salatieteellisessä teoksessamme seuraavin sanoin:

Niinkuin meidän planettamme kerran vuodessa täyttää kierroksensa auringon ympäri ja samalla kerran joka neljäskolmatta tunti kääntyy akselinsa ympäri, siten muodostaen pienempiä kierroksia suuremman sisällä, niin tapahtuu ja toistuu pienempien kausien työ Suuren *Saroksen* [1]) sisällä. Fyysillisen maailman kiertokautta seuraa rinnan samanlainen kehitys tajunnan maailmassa, muinaisaikaisen opin mukaan. Maailman henkinen kehitys tapahtuu kausittain, niinkuin fyysillinenkin. Siten näemme historiassa säännöllisiä ihmiskehityksen luode- ja vuoksi-aikoja. Maailman suuret valtakunnat ja kansat saavutettuaan suuruutensa huipun, laskeutuvat saman lain nojalla, jonka kautta ne nousivat; kunnes saavutettuaan alimman kohtansa, ihmisyys taas näyttäikse ja nousee kerran uudelleen. Ja tämän nousevan aikakautisen kehityksen kautta on sen saavutus nyt jonkun verran korkeampi kuin se kohta, mistä se viimeksi laskeutui alaspäin. [2])

Mutta nämä kaudet — pyörät pyörien sisällä, joita niin älykkäällä ja käsitettävällä tavalla Intiassa kuvasivat erilaiset Manut ja Rishit ja länsimaissa Kabirit [3]) — *eivät vaikuta kaikkeen ihmiskuntaan samalla kerralla.* Tästä johtuu, niinkuin näemme, vaikeus niiden käsittämisessä ja erottamisessa toisistaan, niiden fyysillisiin ja henkisiin vaikutuksiin nähden, jollei täydelleen oivalleta niiden suhteita ja vaikutusta kansojen ja rotujen erilaiseen asemaan niiden kohtalossa ja kehityksessä. Tätä järjestelmää ei voi ymmärtää, jos näiden aikakausien (mitkä Karman lain kautta ovat niin sanoaksemme *ennalta määrätyt)* henkinen työskentely erotetaan fyysillisestä tapahtumain kulusta. Parhaimpienkin astrologien laskelmat pettävät tai ainakin jäävät vaillinaisiksi, jollei oteta täydellisesti huomioon tätä kaksinaista toimintaa ja sitä näiden linjojen mukaan selvitetä. Ja tämä täydellinen käsitys on saavutettavissa ainoastaan VIHKIMYKSEN kautta.

---

[1]) Saros = ympyrä, kausi. Kts. *Sal. Oppi* I, siv. 137. Suom.

[2]) *Isis Unveiled,* vol. I. p. 34.

[3]) Tämä vertauskuvallinen käyttö ei estä, että nämä henkilöt, jotka nyt näyttävät tarunomaisilta, kerran hallitsivat maan päällä ja esiintyivät todella elävien, vaikka kyllä jumalallisten ja jumalain näköisten ihmisten muodossa. Eversti Vallanceyn — ja myöskin kreivi de Gebelinin mielipide, että — „Kabirien nimet näyttävät kaikki olevan allegorisia eikä merkinneen muuta (?) kuin almanakkaa vuodenaikojen vaiheista — mitkä laskettiin maanviljelyksen tarpeita varten" *(Collect. de Reb. Hibern,* N:o 13, Pref. Sect. 5) on yhtä järjetön kuin hänen väitteensä, että Aiooni, Kronos, Saturnus ja Dagon kaikki ovat samaa, nim. „patriarkka Adam". Kabirit olivat ihmiskunnan opettajia maanviljelyksessä, koska he olivat vuodenaikojen ja kosmillisten kausien Hallitsijoita. Sentähden he Planetta-henkinä eli -Enkeleinä (lähettiläinä), järjestivät maanviljelystaiteen mysterioita.

Suureen Aikakauteen sisältyy ihmiskunnan kehitys siitä asti kuin alkuihminen syntyi eetterisestä muodosta. Se ulottuu yli sisempien kierrosten, jolloin ihminen asteettain kehittyi eetterisestä alas puoleksi eetteriseen ja pelkkään fyysilliseen; se kestää aina siihen asti, kunnes ihminen vapautuu „nahkahameestaan" ja aineesta, ja senjälkeen se taas kulkee kulkuaan alaspäin ja sitten taas ylöspäin ja kohtaa alkukohdan Kierroksen lopulla, jolloin Manvantaran käärme „nielee pyrstönsä" ja seitsemän pienempää kierrosta on läpikulettu. Nämä ovat ne suuret rotujen kierrokset, jotka yhtäpaljon koskevat kaikkia siihen erityiseen rotuun kuuluvia kansoja ja heimoja; mutta on pienempiä kansallisia kausia sekä heimoja koskevia, on renkaita, jotka pyörivät suurempien renkaiden sisällä toisistaan riippumatta. Itämaisessa esoterismissa niitä kutsutaan karmallisiksi kausiksi. Lännessä on kokonaan unohdettu kreikkalaisen Nemesiksen eli Karman täydellinen ja hirvittävän mahtava merkitys — syystä että „pakanallinen viisaus" on tuomittu ala-arvoiseksi; se muka oli saanut alkunsa ja kehittynyt Mustien Voimien vaikutuksesta, joiden arvellaan olleen alituisessa sodassa muutaman pikkukansan heimo-jumalaa, Jehovaa vastaan. Muuten kristityt olisivat paremmin oivaltaneet sen syvän totuuden, että Nemesis on ominaisuuksia vailla; että tuo pelottava Jumalatar on Prinsippinä ehdoton ja muuttumaton, ja *me itse* — kansat ja yksilöt — yllytämme sen toimintaan ja määräämme sille suunnan. Karma-Nemesis on kansojen ja kuolevaisten yksilöiden luoja, mutta kun ne kerran on luotu, tekevät ne siitä joko paholaisen tai palkitsevan enkelin. Niin —

Ne viisaita, mi' Nemesistä palvovat [1])

— niinkuin Kööri laulaa Prometeukselle. Mutta epäviisaita ne, jotka luulevat tuon Jumalattaren olevan minkäänlaisilla uhreilla tai rukouksilla sovitettavissa tai luulevat hänen kääntävän pyöräänsä sen kerran saamalta suunnalta. „Kolmimuotoiset Kohtalottaret ja alati muistavat Raivottaret" ovat hänen kumppaneitaan ainoastaan maan päällä ja ovat meidän itsemme luomia. Ei ole mitään peräystä niiltä teiltä, joita pitkin se vierii; mutta nuo tiet ovat meidän itsemme tekemiä, sillä me juuri joukoissa ja yksilöittäin valmistamme niitä. Karma-Nemesis on Kaitselmuksen toinen nimi, jos vain poistetaan siitä suunnittelu, hyvyys ja jokainen muu *rajallinen* ominaisuus ja määritys, mikä Kaitselmukselle aivan epäviisaalla tavalla luetaan. Mikään salatieteilijä tai filosofi ei puhu Kaitselmuksen hyvyydestä tai julmuudesta, vaan pitäen sitä samana kuin Karma-Nemesistä, hän opettaa, että se johtaa hyviä ja valvoo niitä tässä niinkuin tulevissakin elämissä; ja että se rankaisee pahointekijää — vaikkapa seitsemänteen jälleensyntymään asti — todella niin kauan kunnes viimein on oikaistu seurauk-

---

[1]) „Mi' Karma-Nemesistä pelkäävät" olisi ollut paremmin sanottu.

set siitä, että hän on pienimmänkin atomin tasapainostaan horjuttanut sopusoinnun rajattomassa maailmassa. Sillä Karman ainoa sääntö — ikuinen ja muuttumaton laki — on ehdoton sopusointu niin aineen kuin hengen maailmassa. Ei siis Karma ole palkitsija tai rankaisija vaan me itse palkitsemme tai rankaisemme itseämme aina sen mukaan, työskentelemmekö Luonnon mukana ja sen avuksi, totellen niitä lakeja, joista sen sopusointu riippuu, vai — rikommeko niitä.

Eivätkä Karman tiet ölisi tutkimattomat, jos ihmiset toimisivat keskinäisessä sopusoinnussa eikä riidassa ja kiistassa. Sillä meidän tietämättömyytemme Karman teistä — joita yksi osa ihmiskuntaa kutsuu Kaitselmuksen teiksi, pimeiksi ja sekaviksi, ja joita toinen osa taas pitää sokean fatalismin toimintana ja kolmas pelkkänä sattumana, missä ei ole jumalia eikä pahoja henkiä johtamassa — se tietämättömyys varmasti katoaisi, jos vain yhdistäisimme ne kaikki niiden oikeaan syyhyn. Jos meillä olisi oikea tieto tai ainakin tarpeeksi vakaumusta siitä, että lähimmäisemme yhtä vähän ponnistavat meitä vahingoittaakseen kuin me ajattelemme heidän loukkaamistaan, niin kaksi kolmatta osaa maailman pahasta haihtuisi selkeään ilmaan. Jollei kukaan ihminen loukkaisi veljeänsä, niin Karma-Nemesiksellä ei olisi mitään syytä toimia, ei mitään aseita käytettävänä. Se että alati esiintyy keskellämme kaikenlaista kiistaa ja taistelua ja että eri rodut, kansat, heimokunnat, yhteisöt ja yksilöt ovat jakautuneet toisiaan vastaan niinkuin Kain ja Abel, sudet ja lampaat — siinä on „Kaitselmuksen teiden“ pääsyy. Me teemme näitä lukemattomia kohtalomme syrjäpolkuja joka päivä omine tekoinemme, vaikka luulottelemme kulkevamme kunnianarvoisuuden ja velvollisuuden ruhtinaallista valtatietä, ja sitten me perästäpäin valitamme, että nuo harhatiet ovat niin sotkuisia ja pimeitä. Me seisomme hämmästyneinä itsemme luoman mysterion edessä ja katsomme niitä elämän arvotuksia, joita *emme tahdo* ratkaista, ja sitten syytämme suurta Sfinksiä siitä, että se tahtoo meidät niellä. Mutta totisesti ei ole sitä tapahtumaa elämässämme, ei sitä epäonnistunutta päivää tai sitä vastoinkäymistä ja tapaturmaa, jonka jälkiä ei voitaisi seurata omiin tekoihimme tässä tai jossakin entisessä elämässä. Jos joku rikkoo sopusoinnun lakeja, tai kuten muuan teosofinen kirjailija sanoo, „elämän lakeja“, täytyy hänen olla valmis löytämään itsensä siitä kaaoksesta, minkä hän itse on valmistanut. Sillä, saman kirjailijan sanoilla:

> Ainoa johtopäätös, jonka ihminen voi tehdä, on se, että nämä elämän lait kostavat omasta puolestaan; jokainen kostonenkeli on siis vain kuvannollinen esitys näiden lakien vaikutuksesta.

Sentähden, jos kukaan on avuton näiden muuttumattomien lakien edessä, niin emme me ole niitä, sillä mehän olemme oman kohtalomme luojat, vaan pikemmin nuo enkelit, ihmiskunnan vartijat; Karma-Nemesis ei ole mitään muuta kuin henkinen vaikutusvaltainen tulos, johtuva alkuunpannuista syistä ja omien

tekojemme toimintaan herättämistä voimista. Salainen voimalaki on se, että „joku määrätty energia, joka on pantu liikkeelle henkisellä tai astralisella tasolla, saa aikaan paljon suurempia tuloksia kuin sama määrä käytettynä fyysillisellä, ulkokohtaisella olemustasolla".

Tämä asianlaita kestää, siksikun ihmisen henkinen näkemys on täysin herännyt, eikä tämä tapahdu, ennenkuin me heitämme päältämme tiiviimmät aineverhot; ennenkuin alamme toimia *sisältä* eikä vain seurata *ulkoa* tulevia vaikutteita, joita saamme fyysillisillä aistimilla tai karkean itsekkään ruumiin kautta. Siihen asti ovat ainoat pahan lievityskeinot elämässä ykseys ja sopusointu — Veljeys, mutta *teossa*, ja Ihmisrakkaus, joka ei ole vain nimellistä. Yhden ainoan pahan *syyn* hävittäminen lopettaa ei ainoastaan yhden vaan monta pahaa vaikutusta. Ja jos joku Veljeskunta tai joukko veljeskuntia ei onnistuisikaan estämään kansoja tuon tuostakin käymästä toistensa kurkkuun, niin kuitenkin ajatuksen ja toiminnan ykseys ja filosofinen tutkimus olemassaolon mysterioista tulee estämään edes muutamia henkilöitä luomasta pahan lisäsyitä maailmaan, joka jo on niin täynnä tuskaa ja kurjuutta. Ne ovat niitä henkilöitä, jotka yrittävät päästä ymmärtämään sitä, mikä heille tähänasti on ollut elämän suuri arvotus. Tieto Karmasta antaa sen vakaumuksen, että jos

> . . . kärsivä hyve, ylpeilevä pahe
> Tekevät ihmisen jumalankieltäjäksi, [1])

niin syy on vain se, että ihmiskunta on sulkenut silmänsä siltä suurelta totuudelta, että kukin on oma pelastajansa ja oma tuhoojansa. Hänen ei tarvitse syyttää taivasta ja jumalia, kohtaloja ja kaitselmuksia siitä näennäisestä vääryydestä, joka vallitsee keskellä ihmiskuntaa. Vaan muistakoon hän ennemmin ja toistakoon tätä kreikkalaisen viisauden katkelmaa, jossa ihmistä varotetaan syyttämästä *Sitä*, mikä

> Oikeana vaikka salaperäisenä meitä johtaa
> Erehtymättä tiettömiä maita myöten
> Viasta rangaistusta kohti . . .

Ja tällaiset ovat nykyään ne tiet, joita suuret Europan kansat ovat kulkemassa. Kullakin läntisten arjalaisten heimolla ja kansakunnalla, samaten kuin tämän viidennen rodun itäisillä veljesjäsenillä, on ollut kultainen ja rautainen aikansa. Ensin ne ovat olleet verrattain vapaat vastuunalaisuudesta, käydessään läpi puhtauden Satja-kautensa, mutta nyt useimmat niistä ovat saapuneet rauta-aikaansa, Kali Jugaan, joka on pimeä ja kauhistuttava.

Toisaalta katsoen on totta, että jokaisen kansan eksoteriset aikakaudet

---

[1]) Dryden.

ovat saaneet alkunsa tähtien liikkeestä ja ovat niistä riippuvaisia, kuten on todistettu. Tähtiliikunnot ovat erottamattomasti sekottuneet kansojen ja ihmisten kohtaloon. Mutta pelkässä fyysillisessä merkityksessä Europpa ei tunne muita ajanjaksoja kuin tähtitieteellisiä ja laatii laskunsa niiden mukaan. Eikä se tahdo kuulla puhuttavan muista kuin *kuvitelluista* kierroksista ja kehistä ympäröivällä tähtitaivaalla, joka on „kirjailtu täyteen ympyröitä, epäympyröitä, syykkeleitä, pikkusyykkeleitä, piirejä sisäpuolla toisiensa".

Pakanoista taas sanoo Coleridge ihan oikein: „Aika, piirissä kiertävä aika oli heidän Jumal-aatelmansa". Tämä „Jumaluus" ilmeni yhdessä Karman kanssa ja ainoastaan sen välityksellä, sekä oli itse tuo Karma-Nemesis. Heille Kierroskaudet merkitsivät jotakin muuta kuin pelkkää tapahtumain sarjaa eli määrättyä ajan taivalta, pitempää tai lyhempää. Heidän kiertokautensa olivat tavallisesti huomattavia erikoisten ja järkiperäisten tapahtumain uudistumisesta, paljon enemmän kuin mitä näkyy vuodenaikojen ja määrättyjen tähtiasentojen säännönomaisessa palaamisessa. Nykyaikainen viisaus tyytyy tähtitieteellisiin laskelmiin ja ennustuksiin, mitkä kyllä perustuvat erehtymättömiin matematisiin lakeihin. Mutta Aikojen Viisaus lisäsi tähtitieteen kylmään ulkokuoreen sen eloa-antavat ainekset: sielun ja hengen — astrologian. Ja koska tähtien liikunnot *todella* ohjaavat ja määräävät muitakin liikkeitä maan päällä kuin perunain kasvua ja tämän hyödyllisen kasviksen aikakautisia tauteja, [1]) niin nämä tapahtumat ovat edeltä määrättävissä yksinkertaisten astronomisten laskelmain avulla. Astrologiaan uskojat ymmärtävät tarkotuksemme, epäilijät nauravat tälle uskolle ja pilkkaavat sitä. Siten he strutsin lailla sulkevat silmänsä välttääkseen kohtalonsa näkemistä. [2])

---

[1]) Tosiasia, jota tiede ei saata selittää ja siksi panee leikiksi, vaikka tunnustaakin sen asianlaidan.

[2]) Eivät kaikki sentään, sillä on niitä tiedemiehiä, jotka ovat heränneet totuutta näkemään. Niinpä luemme: „Minne tahansa käännämme silmämme, kohtaamme mysterion . . . kaikki Luonnossa on meille tuntematonta . . . Kuitenkin on paljon niitä pintapuolisia järkeilijöitä, joiden mielestä eivät luonnonvoimat saata synnyttää mitään muuta kuin kauan sitten merkille pantuja ilmiöitä, jotka ovat saaneet pyhityksensä joutumalla tieteellisiin teoksiin ja tulemalla enemmän tai vähemmän taitavasti luokitetuiksi teoriojen avulla, vaikka noiden teoriain olisi lyhytikäisyydellään jo pitänyt todistaa riittämättömyytensä . . . Minä en ainakaan väitä mahdottomaksi, että olisi näkymättömiä olentoja, eriluontoisia kuin me ja kykeneviä panemaan ainetta liikkeeseen. Monet syvälliset filosofit ovat tämän myöntäneet kaikkina aikoina, vedoten siihen suureen yhtenäisyyslakiin, joka maailmaa hallitsee. Voiko se tajuinen elämä, jonka huomaamme jollakin tavalla lähtevän olemattomuudesta *(néant)* ja vähitellen saapuvan ihmiseen, voiko se yhtäkkiä pysähtyä ihmiseen ja seuraavalla asteella esiintyä ainoastaan Äärettömässä, maailman ylimmässä Ohjaajassa? Tämä ei ole suinkaan todennäköistä". Sentähden: „minä en kiellä henkien olemassaoloa enempää kuin kiellän sielun, vaikka toistaiseksi vielä koetan selittää monia tosiasioita ilman tuota otaksumaa". *The Non-Defined Forces, Historical and Experimental Researches*, p. 3. (Paris 1877). Tekijä on A. de Rochas, muuan Ranskassa hyvin tunnettu tiedemies, ja hänen teoksensa on yksi ajan merkkejä.

Tämä tapahtuu sentähden että heidän pieni n. k. *historiallinen* aikansa ei anna heille mitään varsinaista vertailualaa. Mutta tähtitaivas on heidän yllään; ja vaikka heidän henkinen näkönsä on vielä avautumatta ja maisen atmosfeerin pöly sulkee heidän silmänsä ja rajottaa heidät fyysillisten järjestelmien puitteisiin, niin he eivät voi olla huomaamatta meteorien ja pyrstötähtien liikkeitä ja merkillistä käytöstä. He panevat merkille noiden harhailijoiden ja „tulisten lähettilästen" aikakautisia saapumisia ja ennustavat niiden mukaan maanjäristyksiä, meteorisateita, määrättyjen tähtien näyttäytymistä j. n. e. Ovatko he siis sittenkin „tietäjiä"? Ei; sitä he eivät tahdo olla: he ovat oppineita astronomeja.

Miksi sitten salatieteilijät ja astrologit, jotka ovat yhtä oppineita kuin nuo astronomit, eivät saa mitään luottoa, kun he ennustavat jonkun aikakautisen tapahtuman toistumista samojen matematisten perusteiden nojalla? Miksi nauretaan heidän vakuutuksilleen, että he *tietävät* tämän tapauksen palauksesta? Heidän esi-isänsä ja edeltäjänsä ovat aikoinansa panneet muistiin tällaisten tapausten uudistumisen niin pitkien ajanjaksojen kuluessa, että ne käsittävät satoja tuhansia vuosia, ja siitä he päättävät, että samojen tähtiasentojen täytyy välttämättä nytkin synnyttää, jollei aivan samoja, niin samankaltaisia seurauksia. Pitääkö nauraa ennustuksille, joiden väitös perustuu satojen tuhansien vuosien havaintoon ja koskee ihmisrotujen elinajassa vuosimiljonia? Uudenaikaista tiedettä vuorostaan ivaavat ne, jotka pysyvät raamatun ajanlaskussa, missä geologiset ja antropologiset kaudet ovat koko lailla vaatimattomampia pituudeltaan. Näin Karma tasottaa ihmisten ivankin, lahkojen, oppineitten seurojen ja yksilöitten vuorottaisella kustannuksella.

Kuitenkin *tässä kosketeltujen* tulevien tapausten ennalta määräämisessä kaikki päätetään aikakautisten toistumisten nojalla eikä ensinkään tule kysymykseen mikään ihmeellinen psyykkinen ilmiö. Tämä ei ole *ennalta näkemistä* eikä *ennustusta* sen enempää kuin jonkun pyrstötähden tulon laskeminen useita vuosia aikaisemmin. Siinä tulee vain yksinkertaisesti kysymykseen tieto ja matematisesti oikeat laskelmat, joiden mukaan *Idän Tietäjät* saattavat kertoa, esim. että Englanti on sellaisen tai sellaisen mullistuksen partaalla, että Ranska lähenee toista ja toista kohtaa kierroksessaan: ja että Europpaa yleensä uhkaa tai on jo saavuttamaisillaan sellainen hirveä täräys, johon sen oman kansallisen Karman suuri Syykkeli *on sen johtanut.* Meidän mielipiteemme näiden tietojen luotettavaisuudesta riippuu tietysti siitä, josko hyväksymme tai hylkäämme, mitä väitetään suunnattoman laajojen historiallisten havaintojen perusteella. Itämaiset vihityt väittävät säilyttäneensä asiakirjallisia tietoja rotujen kehityksestä ja maailman tärkeistä tapahtumista aina neljännen rodun alusta asti. Ennen sitä aikaa tapahtuneista asioista on heillä vain perintäkertomuksia. Ne, jotka uskovat *näkemiseen* ja salaisiin kykyihin, eivät pidä vaikeana ainakin ylimalkaisesti uskoa niihinkin

julkituotuihin ilmotuksiin, jotka perustuvat perintäkertomuksiin, jos kerran tätä traditsionia tukee ja tarkistaa selvänäköisyys ja esoterinen tieto. Mutta tätä nykyä emme kuitenkaan vaadi uskoa etupäässä tällaisten metafyysillisten syitten takia, sillä todistuksina ovat ne ilmotukset, mitkä eläinradan kautta ovat säilyneet mittaamattomien aikojen takaa.

On nykyään laajasti todistettu, että horoskopit ja luonnetta arvosteleva astrologiakaan ei ole vain kuvitteluihin nojautuvaa vaan että tähdillä ja eläinradan merkeillä on salaperäinen ja okkultinen vaikutus yksilöihin. Ja jos näin on laita, miksei niillä olisi vaikutusta myös kansoihin, rotuihin ja koko ihmiskuntaan? Tämäkin perustuu eläinradan todistusvoimaan. Siksi kysykäämme: tunsivatko muinaiskansat eläinradan ja missä määrin nykyaikaiset ihmiset ovat unohtaneet sen merkityksen?

XVI Luku.

Eläinrata ja sen ikä.

„Kaikki ihmiset ovat taipuvaisia luulemaan suurta omasta ymmärtämiskyvystään ja pitämään itsepintaisesti kiinni tunnustamistaan mielipiteistä“, sanoi Jordan, ja lisäsi tähän vielä, oikeudenmukaisesti kyllä: „ja kuitenkin miltei kaikki antavat toisten järjen eikä omansa johtaa itseään; ja voisi paremmin sanoa heidän saavan muilta kuin itse luovan mielipiteensä“.

Tämä on kaksinkerroin totta, mitä tulee tieteellisiin mielipiteisiin, jotka koskevat ehdolle pantuja hypoteeseja. „Auktoritetein“ ennakkoluulot liiankin usein joutuvat ratkaisemaan mitä tärkeimpiä historiallisia kysymyksiä. Oppineet itämaiden tutkijat kannattavat useita tällaisia ennakkopäätelmiä. Mutta harvat niistä ovat niin epätosia ja epäloogillisia kuin heidän yleinen harhaluulonsa eläinradan iän määräämisessä. Muutamien saksalaisten orientalistien umpimähkäisten väitteiden nojalla ovat englantilaiset ja amerikkalaiset sanskritistit omaksuneet professori Weberin otaksuman, että Intian kansoilla ei ollut mitään käsitystä eikä tietoa eläinradasta ennen makedonilaisten maahantuloa, ja että muinaiset hindulaiset ovat astrologiansa saaneet kreikkalaisilta. Vieläpä useat muut „auktoritetit“ kertovat meille, etteivät mitkään itämaiset kansat tunteneet eläinrataa, ennenkuin helleenit ystävällisesti kyllä soivat naapureilleen tämän keksintönsä. *Tämä* kaikki sanotaan huolimatta esim. *Jobin kirjasta*, jota tiedemiehet itsekin pitävät heprealaisen kaanonin vanhimpana kirjana ja varmasti Moosesta aikaisempana. Siinä kirjassa kerrotaan, että *luotiin* „Otava ja Kointähti (Orion), Seulaiset (Osh, Kesil ja Kimah) je ne huoneet etelään päin“ (9: 9); Skorpioni ja Mazaruth — *kaksitoista merkkiä* [1]) (38: 31, 32). Jos nämä sanat jotakin merkitsevät, näyttävät ne, että tietoa eläinradasta oli jo Arapian paimentolaisheimoilla. Jobin kirjan

[1]) „*Tierkreisbilder*“ — „eläinradan merkit“ kuuluu sanatarkka Kautzsch'in käännös. Suom.

sanotaan olevan ainakin tuhannen vuotta vanhempi Homerosta ja Hesiodosta, noita kahta kreikkalaista runoilijaa, jotka muka elivät noin 800 vuotta ennen kristillistä aikaa (! !). Muuten se, joka Plaatoon tahtoo uskoa ja hänen nojallaan pitää Homerosta paljon varhemmin eläneenä, saattaisi viitata siihen, että joukko eläinradan merkkejä mainitaan jo *Iliadissa* ja *Odysseiassa*, orfilaisissa runoissa ja muualla. Mutta kun nyt uudemmat kriitikot ovat tekaisseet sen tyhmäntyperän teorian, että Orfeuksesta puhumattakaan mitään Homerosta tai Hesiodosta ei ole koskaan ollut olemassa, tuntuu miltei ajanhukalta mainitakaan noita vanhoja runoilijoita. Riittäköön arapialainen Job, jollei hänenkin valituskirjansa yhdessä noiden kahden kreikkalaisen runojen kanssa, joihin vielä voimme lisätä Linuksen kirjat, näytettäisi olevan juutalaisen Aristobuluksen [1]) isänmaallista sepitystä. Mutta jos taas eläinrata oli tunnettuna jo Jobin päivinä, kuinka sivistyneet ja filosofiset hindulaiset olisivat pysyneet siitä tietämättä?

Jos lukija tohtii antautua alttiiksi aikamme kritikin vasamille — vaikka ne väärän käytön kautta ovat jokseenkin tylsistyneet — tutustukoon hän Baillyn oppineeseen mielipiteeseen tästä asiasta. Omasta päästä johdetut aatelmat voivat näyttäytyä virheellisiksi. Matematiset laskut ovat varmemmalla perustalla. Bailly otti lähtökohdakseen Jobin kirjan lukuisat tähtitieteelliset viittaukset, ja koetti hyvin nerokkaasti todistaa, että eläinratatieteen vanhimmat perustajat olivat vedenpaisumusta varhempia alku-ihmisiä. Se seikka, että hän näkee raamatullisia patriarkkoja Thothissa, Sethissä ja kiinalaisten Fohi'ssa, ei estä hänen todistustensa pätevyyttä, mitä eläinradan ikään tulee. [2]) Vaikka todistusta varten hyväksyttäisiinkin hänen varovaiset 3700 vuotensa e. Kr. eläinratatieteen oikeaksi syntymäajaksi, todistaa tämä ajanmäärä jo eittämättömästi, etteivät kreikkalaiset eläinrataa keksineet siitä yksinkertaisesta syystä, että he eivät olleet kansana olemassa seitsemänneljättä vuosisataa e. Kr. — ei ainakaan kriitikkojen myöntämänä *historiallisena* rotuna. Bailly laski sitten sen ajan, jolloin tähdet saivat aikaan ne ilmasto-tilat, joita Job kuvaa sanoilla „Seulaisten [3]) (hepreaksi Kimah) ihanat ilmaukset"; Orionin (Kesil'in) vaikutuksen; ja erämaitten sade-ajan, joka syntyy Skorpionin, eläinradan kahdeksannen merkin kautta. Katsoen siihen, että nämä eläinradan osastot ainaisesti ovat samanpitävät ja planettojen nimet kaikkialla niihin sovitetaan samassa järjestyksessä ja että on mahdotonta lukea tätä kaikkea sattuman ja „tilapäisyyden" aiheuttamaksi — „ne kun eivät koskaan

[1]) Juutalainen Aristobulus koetti toisella vuosisadalla e. Kr. todistaa, että kreikkalaisten runoilijain ja ajattelijain viisaus oli saatu Moosekselta ja juutalaisten profetoilta. Suom.

[2]) *Astronomie Antique.*

[3]) „Seulaiset" on, kuten kaikki tietävät, Härän toisella puolella olevat seitsemän tähteä, jotka näyttäytyvät kevään alussa. Niillä on hyvin salaperäinen merkitys hindulaisten esoterisessa filosofiassa ja ne ovat yhteydessä *Äänen* ja muitten Luonnossa olevien mystillisten seikkojen kanssa,

luo tällaisia yhtäläisyyksiä" — hän huomasi, että täytyy tosiaan lukea eläinradalle sangen vanha ikä.[1])

Jos taas raamattua pidetään missään asiassa pätevänä auktoritetina — ja muutamia on, jotka sitä yhä pitävät, joko kristillisillä tai kabbalistisilla perusteilla — niin eläinrata selvästi mainitaan 2 Kun. 23: 5. Ennenkuin Hilkia, ylimmäinen pappi, „löysi" Lain Kirjan, olivat eläinradan merkit tunnettuja ja palveltuja. Niitä pidettiin samassa arvossa kuin kuuta ja aurinkoa, koska sanotaan:

. . . papit, jotka Judan kuninkaat olivat asettaneet suitsuttamaan . . . Baalille, auringolle, kuulle ja planetoille ja kaikelle taivaalliselle sotajoukolle

eli „kahdelletoista tähtikuviolle", kuten englantilaisen raamatun reunamuistutus selittää. Papit olivat vuosisatojen aikana tuota tehneet ja nyt vasta kuningas Josia lopetti heidän epäjumalanpalveluksensa v. 624 e. Kr.

Vanha testamentti on täynnä viittauksia kahteentoista eläinradan merkkiin ja koko järjestelmä on sille rakennettu — sankarit, henkilöt ja tapaukset. Niinpä Josef näki unessaan yksitoista „tähteä" kumartavan kahdennelletoista, joka oli *hänen* „tähtensä". Siinä on selvä viittaus eläinrataan. Roomalaiskatolilaiset ovat siinä huomanneet ennustuksen Kristuksesta, joka muka on kahdestoista tähti: muut yksitoista ovat yksitoista opetuslasta; kahdennentoista opetuslapsen puuttumisen taas on profetallinen viittaus Judaksen kavallukseen. Jakobin kaksitoista poikaa myöskin viittaa eläinrataan, niinkuin Villapandus aivan oikein on huomauttanut. [2]) Sir James Malcolm kirjassaan *History of Persia* [3]) osottaa, että *Dabistan*'issa kajastavat kaikki tuollaiset eläinrataa koskevat traditsionit. Hän lukee sen keksimisen Iranin onnelliseen Kulta-aikaan, ja mainitsee, että yksi noista traditsioneista sanoo Planetta-haltioita kuvattavan samoissa muodoissa ja samoilla kuvioilla kuin niillä oli, *niiden näyttäytyessä useille pyhille profetoille*, ja että siitä oli saanut alkunsa eläinrataan perustuvat pyhät menot.

Pythagoras ja hänen jälkeensä Filo Juutalainen pitivät 12-lukua hyvin pyhänä.

Kaksitoista-luku on *täydellinen*. Se on eläinradan merkkien luku, joiden läpi aurinko käy kerran kahdessatoista kuukaudessa, ja tämän luvun kunniaksi Mooses jakoi kansansa kahteentoista heimoon, asetti kaksitoista näkyleipää arkkiin ja kaksitoista kallista kiveä Ylimmäisen Papin rintakilpeen. [4])

Senecan mukaan Berosus eläinradan avulla opetti ennustamaan jokaisen tulevan tapauksen ja mullistuksen; ja ne ajat, jotka hän määräsi maailman palon

---

[1]) Kts. *Astronomie Antique*, pp. 63—74.

[2]) *Temple de Jerusalem*, Vol. II, Part II, 30.

[3]) Luku 7.

[4]) Maininnut De Mirville kirjassa *Des Esprits*, IV, p. 58.

— Pralajan — ja vedenpaisumuksen hetkiksi, huomataan vastaavan niitä aikoja, jotka mainitaan egyptiläisten papyroksissa. Tuollainen hävitys koittaa jokaisen uuden 25,868 vuotisen Tähtikauden uudistuessa. Akkadilaisten kuukausien nimet johdettiin eläinradan merkeistä ja nimitettiin niiden mukaan ja akkadilaiset olivat paljon kaldealaisiakin aikaisemmat. Mr. Proctor näyttää kirjassaan *Myths and Marvels of Astronomy*, että muinaiset tähtitieteilijät olivat laatineet mitä tarkimman tähtitieteellisen järjestelmän 2,400 vuotta e. Kr.; hindulaiset laskevat Kali Jugansa suuresta periodisesta planetta-yhtymästä, joka tapahtui 31-vuosisataa e. Kr. Mutta yhtäkaikki muka Aleksanteri Suuren retkikuntaan kuuluvat kreikkalaiset opettivat arjalaisille hindulaisille tähtitiedettä! Lieneekö eläinrata arjalaista vai egyptiläistä alkuperää, se on joka tapauksessa suunnattoman vanha. Simplicius kuudennella vuosisadalla j. Kr. kirjottaa aina kuulleensa, että egyptiläiset olivat tehneet tähtitieteellisiä havaintoja ja muistiinpanoja 630,000 vuoden ajalla. Tämä lausunto näyttää pelottavan Mr. Gerald Masseytä, joka siitä lausuu:

Jos katsomme tämän vuosiluvun merkitsevän kuukausia, joita Euksoduksen mukaan kutsuttiin „vuodeksi", s. o. ajankierrokseksi, niin siitä sittenkin tulisi kahden päiväntasauspisteen siirtymisen mitta (51,736 vuotta). [1])

Diogenes Laërtius luki egyptiläisten tähtitieteellisten laskelmain alkaneen 48,863 vuotta ennen Aleksanteri Suurta. [2]) Martianus Capella tukee tätä kertoessaan, että egyptiläiset olivat salaisesti tutkineet tähtitiedettä yli 40,000 vuotta, ennenkuin ilmaisivat tietonsa muulle maailmalle. [3])

Useita muita otteita mainitaan *Natural Genesis* kirjassa tekijän teoriojen kannattamiseksi, mutta ne vahvistavat paljon enemmän Salaisen Opin opetuksia. Esim. Plutarkhoksen *Sullan elämässä* toistetaan sanat:

Eräänä päivänä, jolloin taivas oli kirkas ja selkeä, kuului ylhäältä torven ääni, niin kimeä, vihlova ja valittava, että se pelotti ja hämmästytti koko maailmaa. Tuskanilaiset viisaat sanoivat sen ennustavan uutta ihmisrotua ja maailman uusiutumista; he näet väittävät olevan kahdeksan eri ihmislaatua, mitkä kaikki erosivat toisistaan elämältään ja tavoiltaan; kullekin Taivas on määrännyt sen elinajan ja sitä rajottaa suuren vuoden kierto (25,868 vuotta. [4])

Tämä muistuttaa elävästi meidän seitsemää ihmisrotua ja kahdeksatta — „eläinihmistä" — joka polveutui kolmannen rodun myöhemmistä kansoista; myöskin se muistuttaa mantereitten peräkkäisiä vaipumisia valtamereen ja lopullista häviämistä, jonka kautta viimein miltei koko se rotu hukkui. Jamblikhus sanoo:

Assyrialaiset ovat säilyttäneet ei ainoastaan 27 vuosimyriadin (270,000 vuoden) muiston,

[1]) *Natural Genesis*, II, p. 318.

[2]) *Prooem.* 2.

[3]) *Astronomy of the Ancients*, Lewis, p. 264.

[4]) *Natural Genesis* II, p. 319.

kuten Hipparkhos heistä kertoo, vaan myös Seitsemän Maailmanvaltiaan kaikki apokatastasikset („jälleenasettamiset") ja periodit. [1])

Tämä on niin likellä Salaista Oppia kuin voi olla mahdollista. Sillä sen mukaan lasketaan miljona vuotta nykyisen (viidennen) Juurirotumme ajaksi, ja noin 850,000 vuotta on kulunut viimeisen suuren saaren häviämisestä alle aaltojen syvien. Se oli osa neljännen rodun mantereesta, Atlantiksesta, ja kutsuttiin Rutaksi; sitten noin 270,000 vuotta sitten, jääkaudella tai sen vaiheilla, hävisi Daitja, pieni saari, jossa asui sekarotuista kansaa. Mutta Seitsemän valtiasta eli Jumalallisten Kuninkaitten seitsemän suurta hallitussukua kuuluu jokaisen suuren muinaiskansan traditsioneihin. Milloin kaksitoista mainitaan, ovat ne poikkeuksetta eläinradan kaksitoista merkkiä.

Niin varma on tämä tosiasia, että roomalaiskatoliset kirjailijat — varsinkin ranskalaisten kiihkoilijoitten (ultramontanien [1]) joukossa — ovat hiljaisesti päättäneet yhdistää kaksitoista juutalaista patriarkkaa eläinradan merkkeihin. Tämä tehdään profetallis-mystillisellä selityksellä, joka hurskaitten ja tietämättömien ihmisten korville kuuluu merkilliseltä ihmeeltä, „Jumalan valitun kansan" korottamiselta. Jumalan sormi muka tarkotusperäisesti on piirtänyt taivaalle jo luomisen alussa kahdentoista patriarkan luvun. Niinpä, kummallista kyllä, nämä kirjailijat, m. m. De Mirville, huomaavat kaikki kahdentoista eläinradan merkit niissä sanoissa, jotka Jakob kuollessaan lausuu pojillensa, ja hänen kuvauksissaan kunkin suvun tulevaisuudesta (1 Moos. 49 luku). Sitäpaitsi sanotaan, että samojen sukujen lipuilla on ollut järjestyksessä samat symbolit ja samat nimet kuin eläinradan merkeillä, ja että nämä toistuvat Urimin ja Thummimin [2]) kahdessatoista kivessä ja kahden Kerubin kahdessatoista siivessä. Me jätämme sanotuille mystikoille väitettyjen vastaavaisuuksien todistamisvelvollisuuden, ja mainitsemme ne vain niinkuin ne kuuluvat: Ihminen eli Vesimies on Rubenin piiri, sillä hänen sanotaan olevan „häilyvän niinkuin veden" (*Vulgatan* mukaan „*syöksyvän* niinkuin veden"); Kaksoiset on Simeonin ja Levin merkki, koska he olivat niin vahvassa veljesliitossa; Leijona on Juudan merkki, „vahva jalopeura", „jalopeuran penikka"; Kalat on Zebulonin, joka „asuu meren sataman vieressä"; Härkä Isaskharin, koska hän on „luja aasi, joka sijottaa itsensä maahan" j. n. e. siten ollen yhteydessä tallien kanssa; (Neitsyt =) Skorpioni on Danin merkki,

[1]) Proclus, *In Timaeum*, I.

[2]) *Urim* ja *Thummim* olivat ne salaperäiset arpavälineet, jotka ylimmäinen pappi kantoi taskussa rintansa päällä. Ne mainitaan hyvin useasti vanhassa testamentissa, esim. 2 Moos. 28: 30, 3 Moos. 8: 8, 4 Moos. 27: 21, 5 Moos. 33: 8, 1 Sam. 23: 11, 30: 8 (kreikk. teksti), Esra 2: 63. Koska Luther tahtoi välttää tämän vanhan pakanallisen taikatavan mainitsemista, käänsi hän sanat „valkeudeksi" ja täydellisyydeksi" ja suomalainen käännös on seurannut hänen esimerkkiään. Suom.

joka kuvataan „käärmeeksi ja purevaksi kyykäärmeeksi tiellä" j. n. e.; Kauris Naftalin, joka on „irrallaan juokseva peura"; Krapu Benjaminin, koska hän on „raatelevainen"; Vaaka Asserin, jonka „leipä on lihava"; Joutsimies Josefin, koska „hänen joutsensa on pysynyt vahvana". Kahdettatoista merkkiä, Neitsyttä varten, kun se erotetaan Skorpionista, on meillä Dinah, Jakobin ainoa tytär. Traditsionin mukaan nuo *otaksutut* heimot kantoivat Zodiakin kaksitoista merkkiä lipuissaan. Mutta paitsi ylläolevaa, on raamattu muutenkin täynnä teokosmogonisia ja tähtitieteellisiä symboleita ja henkilöitymiä.

Jää vain ihmeteltäväksi ja kysyttäväksi: jos todellisten, elävien patriarkkain kohtalo niin erottamattomasti oli eläinrataan yhdistetty, kuinka kymmenen suvun häviämisen jälkeen ei tähtitaivaalta ihmeellisellä tavalla kadonnut kymmenen noista kahdestatoista merkistä? Mutta se kysymys ei kuulu meille. Me sitävastoin kääntykäämme itse eläinradan historian selville saamiseen.

Lukijalle muistutamme muutamia mielipiteitä eläinradasta, joita ovat lausuneet useat tieteen korkeimmista auktoriteteista.

Newton uskoi, että eläinradan keksiminen tapahtui niin kauan sitten kuin Argonautain retken aikoina: Dulaure määräsi sen alkuperän 6,500 vuodeksi e. Kr., tarkalleen 2,496 vuotta aikaisemmaksi maailman luomista raamatun ajanlaskun mukaan.

Creuzer arveli olevan hyvin helppoa osottaa, että useimmat „teogoniat" („jumalsynnyt") olivat yhteydessä uskonnollisten kalenterien kanssa ja olivat saaneet ensimäisen alkunsa eläinradasta; jollei meille tunnetusta eläinradasta niin jostakin sille hyvin likeisestä. Hän piti varmana, että eläinrata ja sen mystilliset suhteet ovat kaikkien tarustojen pohjalla toisessa tai toisessa muodossa ja että se on ollut olemassa vanhimmassa muodossaan monta aikakautta varhemmin kuin se jonkun merkillisen tapahtumayhteyden takia ilmaistiin nykyisin määritellyssä astronomisessa puvussaan. [1])

Joko „planettojen haltiat", meidän mukaamme ylimaallisten piirien Dhjaan Tshoohanit näyttäytyvät „pyhille profetoille", kuten *Dabistan* väittää, tai ei, niin näyttää siltä kuin sama etuoikeus olisi ollut suurilla maallikoilla ja sotureillakin muinaisen Kaldean aikoina, jolloin magia ja jumalain ilmestymiset kävivät käsi kädessä.

> Ksenofon, mies erinomainen laatuaan, kertoo Kyyroksesta . . . että hän kuolemansa hetkellä kiitti jumalia ja sankareita siitä, että he niin usein olivat itse hänelle antaneet opetusta taivaan merkeistä — *εν ουρανίοις σημείοις*. [2])

Jollei myönnetä, että eläinradan tiede oli mitä vanhin ja yleisin, kuinka

[1]) Creuzer III, p. 930.

[2]) *Kyropaidia*, VIII, 7, toistettu *Des Esprits* kirjassa, IV, p. 55.

voidaan selittää, että sen merkeistä löydetään jälkiä vanhoissa jumaltaruissa? Sanotaan, että Laplace tavattomasti hämmästyi saadessaan tietää, että Merkuriuksen päivä (keskiviikko), Venuksen (perjantai), Jupiterin (torstai), Saturnuksen (lauantai) ja muut viikon päivät oli laskettu samassa järjestyksessä ja samojen nimikkojen mukaan kuin Pohjois-Europassa.

Koettakaa, jos voitte, sen systeemin mukaan, joka meidän päivinämme on niin muodissa (että sivistykset muka ovat itsestään syntyneet) selittää, mitenkä kansat, joilla ei ollut yhteinen sukuperä, sama synnyinseutu eikä yhteisiä traditsioneja, onnistuivat keksimään tällaisen taivaankuvaston, todellisen *sekasotkun* tähtien nimistöjä, joilla ei ollut mitään tarkotusta tai järjestystä eikä kuvallista yhteyttä edustamiensa tähtisikeimien kanssa, vielä vähemmän nähtävästi maisen elämämme vaiheiden kanssa, joita ne on pantu merkitsemään —

Jollei nimittäin ollut joku *yleinen* tarkotus ja *kaikkiallinen* syy ja usko tämän juurena.[1]) Hyvin oikein on Dupuis lausunut samaa:

On mahdotonta löytää pienintäkään yhtäläisyyden piirrettä taivaanosien ja niitten kuvioitten välillä, joita tähteintutkijat *mielivaltaisesti* ovat piirtäneet; toiselta puolen *pelkkä sattuma on tässä mahdoton* tulla kysymykseenkään.[2])

Aivan varmasti sattuma on „*mahdoton*". Ei ole mitään „sattumaa" Luonnossa, missä kaikki on matemattisesti järjestetty ja yksiöt ovat määrätyissä suhteissa toisiinsa. Coleridge sanoo:

Sattuma on vain Jumalan (eli Luonnon) salanimi niissä erikoistapauksissa, jolloin Hän ei halua avoimesti ja omakätisesti kirjottaa nimeänsä.

Pankaa „Jumalan" sijalle Karma, niin siitä tulee itämainen viisauslause. Sentähden eläinradan tähti-„ennustukset", kuten kristilliset mystikot niitä kutsuvat, eivät koskaan viittaa mihinkään erityiseen tapahtumaan, olkoon se kuinka pyhä ja juhlallinen tahansa jollekin ihmiskunnan osalle, vaan Luonnon aina uusiutuviin, aikakautisiin lakeihin, joita ainoastaan noiden Tähtijumalien omat Vihityt ymmärtävät.

Ei mikään salatieteilijä eikä itämainen astrologi tule olemaan yhtämieltä kristillisten mystikkojen tai edes Keplerin mystillisen tähtitieteen kanssa, huolimatta hänen suuresta tiedostaan ja opistaan. Vaikka hänen edellytyksensä olivat aivan oikeat, niin hänen niistä tekemät johtopäätelmänsä olivat yksipuoliset ja kristillisten ennakkouskojen värittämät. Siinä, missä Kepler löytää ennustuksen, joka suorastaan viittaa Vapahtajaan, näkevät muut kansat vertauskuvan ikuisesta laista, joka on määrätty kuluvaa Manvantaraa varten. Miksikä Kalojen pitäisi olla suoranaisesti tekemisissä Kristuksen kanssa — joka vain on yksi useiden

[1]) *Des Esprits*, IV, pp. 59, 60.

[2]) *Origine de tous les Cultes*, „Zodiaque".

maailmanuudistajien joukossa, omien lähimpien seuraajiensa vapahtaja, mutta kaikille muille vain yksi suuri ja loistava vihitty — koskapa tuo tähtimerkki loistaa kaikkien menneitten, nykyisten ja tulevien henkisten Vapahtajien merkkinä, jotka jakavat valoa ja karkottavat älyllisen pimeyden? Kristilliset vertauskuvailijat ovat koettaneet todistaa, että tämä merkki kuului Efraimille, Josefin pojalle, Jakobin *valitulle*, ja että siis sillä hetkellä kuin kuu astui Kalojen merkkiin, piti „Valitun Messiaan", ensimäisten kristittyjen Kalan (*Ιχθυς*) syntyä. Mutta jos Jeesus Natsarealainen oli tuo Messias, syntyikö hän todella sillä „hetkellä" vai sovittivatko jumaluusoppineet sen tähän aikaan saadakseen omat ennakkoaatteensa mukautumaan tähtimaailman tosiasioihin ja kansan uskoon? Jokainen tietää, että Jeesuksen todellinen syntymäaika ja -vuosi on kerrassaan tuntematon. Ja juuri juutalaiset — joiden esi-isät panivat sanan Dag merkitsemään sekä „Kalaa" että „Messiasta" rabbini-kielen pakollisessa kehityksessä, — ovat ensimäiset tätä tosiasiaa kieltämään. Ja mitenkä tulee ajatella siitä asiasta, että brahmaaiset lukeva Messiaansa, ikuisen Avataaran Vishnun, Kalan ja Vedenpaisumuksen yhteyteen ja että myöskin babylonilaiset tekivät Kalan ja Messiaan omasta Dag-On'istaan, Ihmis-kalasta ja profetasta?

Egyptintutkijain joukossa on oppineita kuvainraastajia, jotka sanovat:

Kun fariseealaiset etsivät „merkkiä taivaasta", sanoi Jeesus: „Teille ei anneta merkkiä . . . muuta kuin Joonas profetan merkki" (Matt. 16: 4) . . . Joonaksen merkki on sama kuin Niniven Oan eli Kala-ihminen. . . Varmasti tällä ei tarkotettu muuta kuin auringon uudestisyntymistä Kaloissa. Salaisen Viisauden ääni sanoo, että ne, jotka etsivät merkkejä, eivät voi löytää muuta merkkiä kuin palaavan Kala-ihmisen Ikhtyksen, Oanneksen eli Joonaan merkin, joka ei voinut tulla lihaksi.

Kepler kuuluu väittäneen positivisena tosiasiana, että Messiaan „ruumistumisen" hetkellä kaikki planetat olivat yhdessä Kalojen merkissä, jota juutalaiset kabbalistit kutsuivat „Messiaan kuvioksi". Kepler vakuutti:

Tässä kuviossa on löydettävänä Tietäjien tähti.

Tämän lauseen toistaa De Mirville tri Seppin lausumana [1]) ja johtuu siitä vielä sanomaan, että:

Kaikki juutalaisten traditsionit ilmottivat siitä tähdestä, jonka monet kansat ovat nähneet(!) [2]) ja lisäsivät vielä, että se nielisi ne seitsemänkymmentä planettaa, jotka hallitsevat eri kansojen

[1]) *Vie de Notre Seigneur Jesus Christ, I, p. 9.*

[2]) Lienevätkö monetkaan kansat nähneet samanlaisen tähden vai ei, sen me vain tiedämme, että Kölnin kuuluisan tuomiokirkon papit näyttelevät niitä hautoja, joissa ei ainoastaan otaksuta vaan lujasti *uskotaan* „kolmen tietäjän" ruumisten olevan haudattuina. Kahdella noista tietäjistä on muuten aivan salaperäiset nimet, Kaspar ja Melkhior, joissa ei ole paljonkaan kaldealaista kaikua; Balthazar on ainoa poikkeus, ollen itämainen nimi.

kohtaloita tämän maan päällä. [1]) „Näiden luonnollisten ennustusten nojalla", sanoo t:ri Sepp, „oli taivaan tähdissä kirjotettu, että Messias syntyisi kuu-vuonna 4320, tuona merkillisenä vuotena, jolloin koko planettojen kuoro lauloi ylistystä. [2])

Tämän vuosisadan alussa oli tiedemiehillä kerrassaan vimma vaatimaan hindulaisilta takaisin sitä saalista, minkä heidän arveltiin ryöstäneen juutalaisilta, nim. näiden „jumalaa", patriarkkoja ja ajanlaskua. Wilford se oli, joka tunsi Noakin Prithiissä ja Satjavratassa, Enoksen Dhruvassa ja vieläpä Assurin Iishvarassa. Mutta ainakin niiden orientalistien, jotka monta vuotta olivat asuneet Intiassa, olisi pitänyt tietää, ettei yksin brahmalaisilla ollut nämä luvut eivätkä he olleet ainoat, jotka jakoivat Suuren Aikakautensa neljään pienempään jaksoon. Kuitenkin *Asiatic Researches* julkaisujen kirjottajat heittäytyivät mitä hurjimpiin aateskeluihin. S. A. Mackey, Norwichiläinen „filosofi, astronomi ja suutari" haastelee hyvin järkevästi:

Kristilliset jumaluusoppineet pitävät velvollisuutenaan kirjottaa hindulaisen ajanlaskun pitkiä kausia vastaan ja *heihin nähden* se voi olla anteeksiannettavaa: mutta kun joku oppinut ristiinnaulitsee muinaisaikalaisten nimet ja luvut ja vääntää ja kääntää ne sellaiseen muotoon, mikä on aivan vieras muinaisten kirjottajain tarkotuksille, mutta mikä, näin turmeltuna, soveltuu niin tarkasti jonkun hänen omissa aivoissaan ennalta löytyvän *haaveper$sonan syntymään,* että hän itsekin *on olevinaan* hämmästynyt tästä keksinnöstään — silloin en pidä häntä yhtä hyvin anteeksiantoa ansaitsevana. [3])

Tämä oli eritoten tähdätty kapteeni (myöhemmin eversti) Wilfordia vastaan, mutta se soveltuu useampaankin meidän uudenaikaisista orientalisteista. Eversti Wilford oli ensimäinen, joka epäonnistuneiden aateskelujensa huipuksi, hindulaista ajanlaskua ja *Puraanoita* käsitellessään, yhdisti 4,320,000 vuotta raamatun kronologiaan, sillä että hän yksinkertaisesti muutti tuon luvun vuodeksi 4,320 — jota arveltiin Kristuksen syntymän kuuvuodeksi — ja t:ri Sepp on vain lainannut aatteensa tuolta uljaalta upseerilta. Vieläpä hän itsepintaisesti piti kiinni siitä, että ne olivat juutalaisten omaisuutta ja kristillisiä ennustuksia. Hän syytti siis arjalaisia siitä että nämä muka olivat käyttäneet hyväkseen semiläisten saamia „jumalilmotuksia", vaikka asianlaita oli päinvastoin. Juutalaisia tosin ei tarvitse syyttää siitä, että he suoranaisesti olisivat ryöstäneet mitään hindulaisilta, sillä Esra nähtävästi ei tiennyt mitään hindulaisten luvuista. Ei ole epäilystäkään siitä, että he lainasivat ne kaldealaisilta samalla kuin omak-

[1]) Tämä traditsioni „seitsemästäkymmenestä planetasta", jotka muka hallitsevat kansojen kohtaloita, perustuu siihen salatieteen maailmansynty-oppiin, että paitsi meidän seitsenäistä maaplanettojen ketjua on monia muita palloketjuja aurinkokunnassa.

[2]) *Des Esprits,* IV, p. 67.

[3]) *The Mythological Astronomy of the Ancients Demonstrated,* Part II, The Key of Urania, pp. 23, 24. Ed. 1823.

suivat kaldealaisten jumalat. He muuttivat kaldealaisten jumalallisten hallitussukujen 432,000 vuotta [1]) 4,320 kuuvuodeksi lukien maailman luomisesta kristilliseen aikaan. Mitä tulee babylonilaisten ja egyptiläisten jumaliin, he hiljaisesti ja vaatimattomasti muuttivat nämä patriarkoiksi. Jokainen muukin kansa oli enemmän tai vähemmän syypää tällaisiin „jumalistonsa" uudistuksiin ja lisäyksiin. He muuttivat ne Jumalat ja Sankarit, jotka kerran olivat olleet kaikille yhteisiä, kansa- ja heimo-sankareiksi. Uudessa Moos. kirjain esittämässä puvussa oli tuo tarusto juutalaisten omaisuutta eivätkä israelilaiset ole koskaan sitä tyrkyttäneetkään muille kansoille — ainakaan europpalaisille.

Emme tahdo pysähtyä pohtimaan tätä perin epätieteellistä ajanlaskua enemmän kuin on välttämätöntä, mutta vielä huomautamme jostakin, mikä kuuluu asiaan. Nuo maailman 4,320 *kuu*-vuotta — raamatussa käytetään *aurinko*-vuosia — eivät ole sellaisinaan pelkkiä kuvitelmia, vaikka niitä erehtyneellä tavalla käytetään; ne ovat näet turmeltunutta kaikua alkuaan esoterisesta ja myöhemmin brahmalaisesta opista, mikä koski Jugoja. Yksi Brahmaan päivä kestää 4,320,000,000 vuotta, ja yhtä kauan kestää Brahmaan Yö eli Pralaja, jonka jälkeen *uusi* „aurinko" nousee voittoisana *uuden* Manvantaran koittaessa sille seitsenkertaiselle ketjulle, jota se valaisee. Tämä oppi oli tunkeutunut Palestinaan ja Europpaan vuosisatoja ennen kristillistä aikaa [2]) ja oli mooseksenuskoisten juutalaisten mielessä, kun he sen nojalle perustivat pienemmän kautensa. Täydellisen ilmauksen se sai kuitenkin vasta kristillisten raamatunlaskijain käsissä, jotka sen omaksuivat sekä vielä ottivat käytäntöön joulukuun 25 päivän juhlimisen, jolloin kaikkien *aurinko*-jumalien on sanottu ruumistuneen. Mikä ihme

[1]) Jokainen oppinut luonnollisesti tietää, että kaldealaiset käyttivät samoja perusmuotoja (4, 3, 2) eli 432,000 omista jumalallisista hallitsijasuvuistaan kuin hindulaiset Mahaajugastaan, nim. 4,320,000. Sentähden Müncheniläinen t:ri Sepp on ottanut kannattaakseen Kepleriä ja Wilfordia näiden syyttäessä, että hindulaiset ovat ne kristityiltä lainanneet ja kaldealaiset juutalaisilta. Sanotaan näet, että juutalaiset odottivat Messiastansa maailman 4,320:ntenä kuu-vuotena ! ! ! Koska nämä luvut muinaisten kirjailijain sanojen mukaan perustuivat Berosuksen laskuissa 120 Sarokseen — joista jokainen merkitsi kuutta Nerosta, kussakin 600 vuotta, yhteensä 432,000 vuotta — niin ne näyttävät olevan lopullisesti ratkaisevia, sanoo De Mirville (*Des Esprits*, III, p. 24). Siksi Münchenin oppinut professori ryhtyi niitä selittämään *oikealla tavalla*. Hän väittää ratkaisseensa arvotuksen osoittaessaan, että „saros on Pliniuksen mukaan kokoonpantu 222 synodisesta kuukaudesta, siis $18^{6}/_{10}$ vuodesta" ja että laskija luonnollisesti joutui takaisin „Suidaksen antamiin lukuihin", kun tämä väitti, että „120 sarosta tekee 2,222 pyhää ja aikakautista vuotta, jotka ovat samat kuin 1,656 aurinko-vuotta" *(Vie de Notre Seigneur Jesus Christ*, II, p. 417).

Mutta Suidas ei sanonut mitään tällaista ja vaikka hän olisikin sanonut, ei hän paljoakaan, jos mitään, todistaisi tällä lausunnolla. Nerokset ja Sarokset olivat muinaisille *vihkimättömille* kirjailijoille yhdellä lailla silmätikkuja kuin Ilmestyskirjan „suuren pedon" 666 on nykyisille kirjailijoille, ja edellisillä on ollut epäonnistuneet „Newtoninsa" samoinkuin viimemainitulla.

[2]) Kts. *Isis Unveiled*, II p. 132.

siis, että Messias *pantiin* syntymään „maailman 4,320:ntenä *kuu*-vuotena"? „Vanhurskauden ja pelastuksen aurinko" oli taas noussut ja karkottanut Kaaoksen ja Olemattomuuden pralajamaisen pimeyden, meidän pienen ulkokohtaisen pallomme ja ketjumme tasolla. Taasen määrättiin palveltava olento ja helppo oli sitten saattaa hänen syntymänsä, elämänsä ja kuolemansa otaksutut tapahtumat soveltumaan eläinradan ja vanhojen traditsionien mukaan, vaikka niitä täytyikin hieman uudestaan muovailla tilaisuutta varten.

Näin tulee ymmärrettäväksi, mitä Kepler suurena tähteintutkijana lausui. Hän tunnusti kaikkien tällaisten planetta-yhtymien mahtavan ja kaikkialle ulottuvan vaikutuksen. „Jokainen niistä on", kuten hän niin oikein sanoi, „ihmiskunnalle suuri *ratkaisun* vuosi".[1]) Saturnuksen, Jupiterin ja Marsin harvinaisella yhtymällä on merkityksensä ja tärkeytensä, katsoen sen tuottamiin suuriin tuloksiin Intiassa, Kiinassa yhtä hyvin kuin Europassa, noiden maitten mystikoille. Eikä todella ole muuta kuin mielivaltaista olettamusta väittää, että Luonto ainoastaan tarkotti Kristusta laatiessaan tähtikuvionsa, jotka vihkimättömien mielestä olivat niin eriskummaiset ja merkityksettömät. Jos sanotaan, ettei suinkaan pelkkä sattuma johtanut eläinradan muinaisia kokoonpanijoita tuhansia vuosia sitten merkitsemään Härän merkkiä *α*-kirjaimella ja jollei parempaa ja pätevämpää todistusta esitetä siitä, että tämä *ennusti* Sanaa eli Kristusta kuin että Härän *alef* merkitsee „yhtä" ja „ensimäistä" ja että Kristuksin oli *alfa* (*α*) eli „yksi", niin tämä „todistus" tulee monella tavalla menettämään voimansa. Ensinnäkin eläinrata oli olemassa ainakin ennen kristillistä aikaa; toiseksi kaikki aurinkojumalat — esim. Osiris — olivat mystillisesti yhdistetyt Härän merkkiin ja heidän kannattajansa kutsuivat jokaista heistä „Ensimäiseksi". Sitäpaitsi ne, jotka laativat mystillisiä nimityksiä kristittyjen Vapahtajalle, tunsivat kaikki, kuka paremmin, kuka huonommin, eläinradan huoneitten merkityksen; ja on helpompi ajatella, että he asettivat väitteensä mystillisten merkkien mukaan kuin että nuo merkit olisivat jotakin ennustaneet yhdelle osalle ihmiskuntaa miljonien vuosien aikana, välittämättä mitään edelläkäyneistä lukemattomista sukupolvista ja jälessä tulevista yhtä lukuisista.

Meille sanotaan:

---

[1]) Lukijan on pidettävä mielessä, että nimitys „ratkaisun (eli „huippukohdan") vuosi" merkitsee salatieteilijöiden ja mystikkojen käyttämänä enemmän kuin muuten. Se ei ole ainoastaan kriitillinen aika, jolloin odotetaan jotakin suurta aikakautista muutosta, joko ihmiskunnan tai kosmoksen rakenteessa, vaan se koskee samalla yleisiä henkisiä muutoksia. Europpalaiset kutsuivat jokaista 63:tta vuotta „suureksi huippuvuodeksi" ja arvelivat, ehkä oikein, että nuo vuodet oli saatu kertoen 7:llä epätasaisia lukuja 3, 5, 7 ja 9. Mutta 7 on luonnon todellinen asteikko salatieteen mukaan ja 7 on kerrottava aivan eri tavalla ja menetelmällä kuin mitä nykyään europpalaisille kansoille on tunnettua.

Ei ollut mikään sattuma, että muutamilla tahoilla pantiin valtaistuimen yläpuolelle tämän härän (Tauruksen) pää, joka koettaa silmukkaristillä työntää pois Lohikäärmettä; meidän tulee tietää, että Härän merkkiä kutsuttiin „*Jumalan suureksi kaupungiksi*" ja „*ilmotusten äidiksi*" ja myöskin „*jumalallisen äänen tulkitsijaksi*". Se oli Egyptin Hermontis-temppelin *Apis Pacis* (Rauhan Apis-härkä), jonka sanotaan antaneen orakkelivastauksia, mitkä koskivat Vapahtajan syntymistä (niinkuin kirkkoisät koettivat uskotella maailmalle). [1])

Tähän jumaluusoppineiden väitökseen on monta vastausta. Ensiksi egyptiläisten silmukkaristillä eli Tau'lla, hakaristillä eli Svastikalla ja kristittyjen ristillä oli kaikilla sama merkitys. Toiseksi eivät mitkään kansat paitsi kristityt antaneet Lohikäärmeelle sitä merkitystä, mikä sillä nykyään on. Käärme oli VIISAUDEN symboli ja Härkä (Taurus) fyysillisen ja maallisen *synnytyksen* merkki. Niinpä Härkä, joka Lohikäärmettä eli henkistä Jumalviisautta työntää pois Tau'lla eli ristillä — joka esoterisesti on „kaiken kokoonpanon perustus ja runko" — olisi merkinnyt jotakin aivan sukupuolista ja ruumiillista, jollei sillä olisi vielä toinen merkitys, meidän raamatun- ja symbolikan tutkijoille tuntematon. Ainakaan se ei erikoisesti koskenut Johanneksen Sanaa paitsi kenties aivan ylimalkaisesti. Taurus — joka ohimennen sanoen ei ole lammas vaan härkä — oli pyhä jokaisessa maailmansynnyssä, sekä hindulaisilla että zoroasterilaisilla, kaldealaisilla ja egyptiläisillä. Sen verran jokainen koulupoikakin tietää.

Voi ehkä virkistää teosofiemme muistoa, jos käännämme heidän huomionsa siihen, mitä Neitseestä ja Lohikäärmeestä ja Maailmanvapahtajien — aurinkojumalien — aikakautisten syntymäin ja jälleensyntymäin yleisyydestä sanotaan *Isis Unveiled* kirjassa [2]) eräiden *Ilmestyskirjan* lauseiden johdosta.

Vuonna 1853 Erard-Mollien niminen tiedemies luki Ranskan Instituutin edessä kirjotuksen, jossa koetettiin todistaa intialaisen eläinradan vanhuutta, koska sen merkeissä piili maan kaikkien tärkeimpien uskonnollisten juhlien alku ja peruste; luennoitsija koetti todistaa, että noiden uskonnollisten menojen alkuperä ulottui taaksepäin aikojen yöhön ainakin vuoteen 3000 e. Kr. Hindulaisten eläinrata, ajatteli hän, oli paljon aikaisempi kreikkalaisten eläinrataa ja erosi siitä suuresti muutamissa kohdissa. Intian eläinradassa näkyy Lohikäärme puussa, jonka juurella on Neitsyt, Kanjaa-Durgaa, yksi kaikkein vanhimpia jumalattaria; hän istuu Leijonan selässä, joka vetää aurinko-vaunuja. Näin puhui tiedemies:

Tämä on syy, miksi Neitsyt Durgaa ei ole ainoastaan muistutus astronomisesta tosiasiasta vaan todella kaikkein vanhin jumalolento Intian Olympossa. Hän on ilmeisesti sama, jonka palausta Imotetaan kaikissa sibylla-kirjoissa — joista Virgilius sai innostuksensa laulamaan suuresta maailman uudistusajasta ... Ja koska malajalim-kieltä puhuvat kansat (Etelä-Intiassa) vielä kutsuvat kuukausiaan tämän intialaisen aurinko-eläinradan mukaan, miksikä tämä kansa olisi sen hylännyt

[1]) *Des Esprits,* IV, P. 61.

[2]) II p. 490.

omaksuakseen kreikkalaisten eläinradan? Kaikki todistaa päinvastoin, että nämä eläinradan kuviot siirtyivät kreikkalaisille kaldealaisten kautta, jotka saivat ne brahmineilta. [1])

Mutta kaikki tämä on vielä hyvin heikkoa todistusta. Muistakaamme kuitenkin myös, mitä Volney sanoi ja mitä hänen aikalaisensa uskoivat. Volney lausuu, että koska Oinas oli viidennessätoista asteessaan 1,447 e. Kr., seuraa siitä, että Vaa'an ensimäinen aste ei voinut sattua kevätpäivätasauksen hetkeen myöhemmin kuin 15,194 e. Kr. Jos tähän lisäämme, jatkaa hän, ne 1,790 vuotta, jotka ovat kuluneet Kristuksen syntymästä, näkyy siitä, että 16,984 vuotta on täytynyt olla siitä kuin eläinrata sai alkunsa. [2])

T:ri Schlegel kirjassaan *Uranographie Chinoise* lukee kiinalaisten tähtivyöhykkeitten kehälle 18,000 vuoden iän. [3])

Kuitenkin, koska mielipiteet, joita mainitaan ilman riittäviä todistuksia, eivät paljonkaan merkitse, niin kääntykäämme tieteellisiin perusteluihin. Bailly, tuo viime vuosisadan kuuluisa ranskalainen tähteintutkija, Akademian jäsen y. m., väittää hindulaisten tähtitieteellisen järjestelmän olevan paljon vanhemman kaikkia muita ja sanoo egyptiläisten, kreikkalaisten, roomalaisten ja vieläpä juutalaisten saaneen heiltä tietonsa. Näitten mielipiteittensä tueksi hän puhuu seuraavasti:

Ne tähteintutkijat, jotka elivät ennen v. 1491 j. Kr. epookia olivat: ensinnäkin Aleksandrian kreikkalaiset; Hipparkhos, joka kirjotti 125 vuotta ennen meidän ajanlaskuamme, [4]) ja Ptolemaios, 260 vuotta jälkeen Hipparkhoksen. Näiden jälkeisiä olivat arapialaiset, jotka elvyttivät tähtitieteen tutkimisen 9:nnellä vuosisadalla j. Kr. Näiden perästä tulivat persialaiset ja tartarit, joiden ansiota ovat Nassireddinin taulukot v. 1269 ja Ulug-begin v. 1437. Siinä on, mikäli tiedetään, tähtitieteen kehityskulku muussa osassa Aasiaa ennen intialaista epookia v. 1491 j. Kr. Mitä sitten on „epooki"? Se on jonkun tähden pituusasteen tarkkaaminen määrätyllä hetkellä, se paikka taivaalla, missä se nähtiin. Tämä on johtona ja lähtökohtana, josta lasketaan tähden sekä entiset että tulevat mahdollisuudet sen merkille pannun liikuntotavan nojalla. Mutta epooki on hyödytön, jollei tähden liikuntotapa ole määrätty. Sellainen kansa, joka on tieteiden alalla vastalkaja ja on pakotettu vierailta lainaamaan tähtitieteensä, ei huomaa mitään vaikeutta epookin määräämisessä, koska ainoa havainto, mikä tarvitaan tehdä, koskee vain yhtä hetkeä. Mutta mitä se ennen kaikkea tarvitsee ja mitä sen on pakko muilta saada? Niitä tietoja, jotka perustuvat tarkkoihin määrittelyihin ja jotka vaativat pitkällistä havaintoa ja merkille panemista; ennen kaikkea tietoa niistä tähtiliikkeistä, jotka kysyvät pitempää aikaa, ja joita voidaan täsmällisesti laskea vasta vuosisataisten huomioitten avulla. Tiedot näistä liikunnoista ovat siis saatavat sellaiselta kansalta, missä ne on koottu havaintojen kautta vuosisataisella työllä. Me päätämme siis, että mikään uusi kansa ei lainaa „epookejansa" vanhemmalta kansalta lainaamatta heiltä myöskin samalla tähtien „keskimääräisiä liikuntoja". Tätä periaatetta käyttäen me huomaamme, että hindulaisten epookit v:lta 1481 ja 3102 eivät saattaneet johtua Ptolemaiokselta eikä Ulug-begiltä.

[1]) Kts. *Recueil de l'Académie des Inscriptions*, 1853, toistettu kirjassa *Des Esprits*, IV, p. 62.

[2]) *Ruins of Empires*, p. 360. (Kirjotettu, kuten näkyy, v:na 1790. Suom.)

[3]) Kts. p. 54, 196 et seq.

[4]) Hipparkhoksen tekemä tähtiluettelo sisälsi 1025 tähteä, paitsi planettoja. Suom.

Jää jätelle vain otaksuma, että hindulaiset verratessaan v. 1461 tekemiään havaintoja aikaisempiin Ulug-begin ja Ptolemaioksen tekemiin, käyttivät näiden havaintojen välistä ajanmäärää laskeakseen keskimääräiset liikunnot. Mutta Ulug-begin aika on liian likeinen ollakseen avuksi tällaisissa laskelmissa; töin tuskin Ptolemaioksen ja Hipparkhoksen aika oli tarpeeksi kaukana. Mutta jos hindulaisten tähtiliikkeet olivat näiden vertailujen avulla päätetyt, pitäisi heidän epookiensa ja noiden muiden olla tekemisissä keskenään. Lähtien Ulug-begin ja Ptolemaioksen epookeista, pitäisi meidän joutua kaikkiin hindulaisiin. Muitten kansojen epookit olivat siis hindulaisille joko aivan tuntemattomia tai hyödyttömiä. [1])

Voimme lisätä tähän toisen tärkeän seikan. Kun jonkun kansan täytyy naapureiltaan lainata tähtitieteellisten taulujensa metoodit eli keskimääräiset liikunnot, niin sillä on vielä suurempi tarve näiden ohella lainata tietoa taivaankappaleitten liikkeitten epätasaisuuksista, apogeum'in [2]) muuttumisesta, noodeista [3]) ja ekliptikan kallistumisesta; sanalla sanoen kaikki ne ainekset, joiden määrääminen vaatii havainnontekemisen taitoa, muutamia koneellisia apuneuvoja ja jatkuvaa harrastusta. Kaikki nämä tähtitieteelliset ainekset, jotka enemmän tai vähemmän eroavat toisistaan Aleksandrian kreikkalaisten, arabialaisten, persialaisten ja tartarien kesken, eivät vähääkään muistuta hindulaisten apuneuvoja. Viimemainitut eivät siis ole mitään lainanneet naapureiltaan.

Jos hindulaiset eivät lainanneet epookiansa muilta, on heillä itsellään täytynyt olla todellinen epooki, heidän omiin havaintoihinsa perustuva. Tämän täytyy olla joko vuosi 1491 jälkeen tai 3102 ennen meidän ajanlaskuamme. Viimemainittu vuosi on 4592 vuotta aikaisempi vuotta 1491, Meidän on valittava näiden kahden epookin välillä ja ratkaistava, kumpi niistä perustuu havaintoihin. Mutta ennenkuin mainitsemme ne perustelut, jotka voivat ja joiden täytyy selvittää kysymys, suotakoon meidän lausua muutamia huomautuksia niille, jotka ovat taipuvaisia uskomaan, että vasta uudenaikaiset havainnot ja laskelmat ovat tehneet hindulaisille mahdolliseksi määrätä taivaankappaleitten aikaisemmat asennot. Ei ole suinkaan helppoa määrätä kyllin tarkasti tähtitaivaan liikkeitä kulkien ylöspäin pitkin ajan virtaa 4,592 vuotta ja kuvata niitä ilmiöitä, joiden on täytynyt tapahtua tällä ajalla. Meillä on tähän aikaan mainioita koneellisia välineitä; kahden tai kolmen vuosisadan kuluessa on tehty tarkkoja havaintoja, joiden avulla jo saatamme laskea jokseenkin tarkasti planettojen likimääräiset liikkeet; meillä on käytettävänämme kaldealaisten, Hipparkhoksen ja Ptolemaioksen havainnot, jotka tekevät mahdolliseksi määrätä nuo liikunnot vielä varmemmin, koska he ovat tehneet laskunsa niin kauan aikaa sitten. Kuitenkaan me emme uskalla ehdottomalla tarkkuudella esittää havaintoja niin pitkältä ajalta, mikä on kulunut kaldealaisten ja meidän välillä; ja vielä vähemmän me voisimme yrittääkään määrätä tarkalleen tapauksia, mitkä sattuivat 4,592 vuotta ennen meidän päiviämme. Cassini ja Maier ovat kumpikin laskeneet kuun vuosisataisen liikunnon ja ne eroovat toisistaan 4 min. 43 sek. Tämä erotus nousisi 46 vuosisadan aikana lähes kolmen asteen eroavaisuuteen kuun paikassa. Epäilemättä yksi näistä laskuista on oikeampi kuin toinen; ja vasta hyvin pitkän ajanjakson laskelmat saattavat ratkaista näiden välillä. Mutta jos on kysymyksessä hyvin kaukaisia aikoja, jolloin havaintoja *ei* tehty, on luonnollista, ettemme voi varmasti tietää taivaanilmiöitä. Kuinka sitten saattoivat hindulaiset laskea taaksepäin vuodesta 1491 j. Kr. vuoteen 3102 e. Kr., jos he olivat vastalkavia tähtitieteen tutkijoita?

Itämaalaiset eivät ole koskaan olleet sellaisia kuin me olemme. Vaikka saisimme kuinka

[1]) Tämän johtopäätöksen yksityiskohtainen todistelu tavataan Baillyn teoksen 121 sivulla missä asiaa pohditaan teknillisesti.

[2]) Se piste kuun radassa, jossa etäisyys maahan on suurin. Suom.

[3]) „Noodi" on se kohta, missä kuun rata leikkaa ekliptikan tasoa. Suom.

korkean käsityksen tahansa heidän tiedoistaan tutustuessamme heidän astronomiaansa, niin emme voi otaksua heillä koskaan olleen hallussaan niitä lukuisia koneita ja instrumentteja, joista uudenaikaiset observatoriot saattavat ylpeillä ja jotka ovat tuloksena useitten taiteitten yhtaikaisesta kehityksestä, eikä heillä saattanut olla sitä keksijäneroutta, mikä tähänasti näyttää kuuluneen yksinomaan Europalle ja mikä täydentäen ajan hidasta kulkua saa aikaan tieteen ja ihmisälyn nopean kehityksen. Jos aasialaiset kansat ovat olleet mahtavia, oppineita ja viisaita, niin voima ja aika on luonut heidän ansionsa ja menestyksensä kaikilla aloilla. Mahdillaan he ovat perustaneet tai hävittäneet valtakuntansa; milloin he ovat sillä pystyttäneet rakennuksia, jotka hämmästyttävät suuruudellaan; milloin he ovat samalla voimalla hajottaneet nämä ja jättäneet niistä vain kunnioitusta herättäviä raunioita. Ja heidän käydessään monien vaiheiden läpi, kartutti kärsivällisyys tietoa ja pitkälliset kokemukset synnyttivät viisauden. Tieteellisen maineen on idän kansoille hankkinut heidän pitkäikäisyytensä.

Jos hindulaisilla v. 1491 oli siksi tarkkaa tietoa taivaankappaleitten liikkeistä, että he saattoivat laskea taaksepäin 4592 vuotta, seuraa siitä, että he olivat hankkineet tämän tiedon ainoastaan hyvin vanhojen havaintojen kautta. Jos myönnetään heillä olleen tällaista tietoa mutta samalla kielletään, että he olivat tehneet niitä havaintoja, millä se tieto koottiin, on tämä mahdottomuuden otaksumista; se olisi samaa kuin jos sanoisi, että he jo tieteensä lähtökohdalla olivat niittäneet aikojen kokemusten sadon. Toiselta puolen, jos myönnetään heidän epookinsa v. 3102 e. Kr. oikeaksi, seuraa siitä, että hindulaiset olivat yhtämittaisesti jatkaneet havaintojaan vuosisadasta vuosisataan aina meidän ajanlaskumme 1491:nteen vuoteen. Siinä tapauksessa aika itse oli heidän opettajansa; he tunsivat taivaankappaleitten liikkeet näinä pitkinä aikoina sentähden että he itse olivat nähneet ne, ja hindulaisen kansan pitkä ikä maan päällä on syynä sen aikatietojen luotettavuuteen ja sen laskujen tarkkuuteen.

Näyttää siltä kuin kysymys, kumpi noista kahdesta ajasta 3102 e. Kr. ja 1491 j. Kr. on todellinen, pitäisi ratkaista ainoastaan yhtä seikkaa silmälläpitäen, nim. että muinaiskansat yleensä ja etenkin hindulaiset laskivat ja siis panivat merkille ainoastaan pimennykset, kuten näkyy heidän tauluistansa. Mutta mitään auringonpimennystä ei tapahtunut epookin hetkenä v. 1491 eikä mitään kuunpimennystä neljätoista päivää ennen eikä jälkeen sitä hetkeä. Sentähden epooki 1491 ei perustu välittömiin havaintoihin. Mitä taas tulee epookiin 3102, niin Tirvaloorin brahminit sen sijottavat helmikuun 18 p:n aamunkoitteeseen. Aurinko oli silloin todellisen pituusasteensa mukaan eläinradan ensimäisessä pisteessä. Muut taulut näyttävät, että edellisenä keskiyönä kuu oli sillä samalla paikalla, mutta keskimääräisen pituusasteen mukaan laskettuna. Brahminit sanovat myös, että tämä ensimäinen piste, heidän eläinratansa alku, oli vuonna 3102 54 astetta päiväntasauskohdan jälessä. Siitä seuraa, että alkupiste — eläinradan lähtökohta — oli Vesimiehen 6:nnessa asteessa.

Tämän ajan vaiheilla ja tällä maapallon kohdalla tapahtui siis tavallinen konjunktioni [1]); ja todella meidän parhaat taulumme mainitsevat tämän konjunktionin: La Caille auringosta ja Maier kuusta. Se ei ollut mikään auringonpimennys, koska kuu oli liian kaukana noodistaan, mutta neljätoista päivää myöhemmin, jolloin kuu oli lähestynyt noodia, on täytynyt olla kuunpimennys. Maierin taulut, joita käytetään ilman akkelerationin [2]) oikaisua, mainitsevat pimennyksen, mutta ne asettavat sen sellaiseen päivään, jolloin sitä ei olisi Intiassa voitu huomata. Cassinin taulujen mukaan se tapahtui yöllä, josta näkyy, että Maierin tähtiliikunnot ovat liian

[1]) Auringon ja kuun yhtymä ilman pimennystä. Suom.

[2]) Kuun akkelerationi on vähäinen lisäys kuun nopeudessa, jonka johdosta sen kiertoaika sadassa vuodessa vähenee $^{3}/_{100}$ sek. Suom.

nopeat kaukaisia vuosisatoja varten, kun niissä ei ole otettu huomioon akkelerationia. Se todistaa myös, että huolimatta meidän tietojemme kasvamisesta, me vielä saatamme olla epävarmoja tähtien todellisista asemista menneinä aikoina.

Sentähden uskomme, että valittaessa noiden kahden hindulaisen epookin välillä, todellinen on vuosi 3102, koska sitä seurasi pimennys, joka voitiin huomata ja joka oli avuksi epookia määrättäissä. Tämä on ensimäinen todistus siitä, että hindulaiset laskivat oikean pituusasteen auringolle ja kuulle tuona hetkenä, ja tämä todistus olisi ehkä sinänsä riittävä, jollei tuo vanha aikatieto olisi niin tavattoman tärkeä noiden taivaankappaleiden liikunnon tarkistamiseksi ja se siis olisi tuettava kaikilla mahdollisilla pätevyystodistuksilla.

Me huomaamme *ensiksi*, että hindulaiset näyttävät yhdistäneen yhteen kaksi epookia vuodeksi 3102. Tirvaloorin brahminit laskevat ajan ensi kädessä Kali Jugan alkamishetkestä. Mutta heillä on toinen epooki 2 päivää, 3 tuntia, 32 min. 30 sek. myöhemmin. Jälkimäinen on todellinen tähtitieteellinen käännöskohta, jotavastoin edellinen näyttää olevan kansallisajan laskupiste. Mutta jos tällä Kali Jugan epookilla ei ollut mitään todellisuutta vaan se oli ainoastaan laskujen tulosta, miksi nämä laskutavat näin olisi erotettu toisistaan? Heidän laskuilla määrätty tähtitieteellinen epookinsa olisi silloin tullut Kali Jugan epookiksi ja se olisi joutunut tarkalleen auringon ja kuun yhtymähetkeksi, kuten on laita kolmen muun taulun epookien. Heillä on täytynyt olla joku erityinen syy näiden laskutapojen erottamiseen, ja tämä syy saattaa johtua ainoastaan epookin ajankohdassa olevista oloista; nämä luonnollisesti eivät olleet laskelmain tulosta eikä niistä riippuvia.

Eikä siinä kyllä. Jos lähdemme aurinko-epookista, jota määrää auringonnousu 18 p:nä helmik. 3102, ja luemme taaksepäin 2 päiv. 3 tunt. 32 min. 30 sek., niin saamme ajankohdan 2 tunt. 27 min. 30 sek. helmikuun 16 p:n aamulla, joka on Kali Jugan alkamisen hetki. On todella omituista, että tämä tärkeä ajankohta ei ole pantu alkamaan jonakin vuorokauden neljänä suurena käännekohtana. Olisi voinut luulla, että epooki olisi pantu keskiyöksi ja että 2 tunt. 27 min. 30 sek. on vain meridiani-oikaisu. Mutta olkoon mikä syy tahansa tämän hetken kiinnittämiseen, on selvää, että jos tämä epooki oli pelkän laskelman tulos, olisi ollut aivan yhtä helppoa siirtää se takaisin keskiyöhön, niin että epooki olisi vastannut tarkalleen päivän pääosia, eikä asettaa sitä sellaiseen kohtaan, joka katkaisee päivänmitan satunnaisella kohdalla.

Toiseksi: hindulaiset väittävät, että Kali Jugan ensimäisellä hetkellä tapahtui kaikkien planettojen yhtymä; ja heidän taulunsa näyttävät tämän yhtymän tapahtuneen; meidän taulumme taas näyttävät, että se todella *saattoi* silloin tapahtua. Jupiter ja Merkurius olivat tarkalleen samalla ekliptikan asteella; Mars oli siitä 8° ja Saturnus 17° etäällä. Tästä seuraa, että näihin aikoihin tai noin viidentoista päivän aikana Kali Jugan alettua hindulaiset näkivät neljä planettaa peräkkäin astuvan esiin auringon sädepiiristä: ensiksi Saturnus, sitten Mars, sitten Jupiter ja Merkurius, ja nämä planetat näyttivät yhtyvän jokseenkin pienellä alalla. Vaikka Venus ei ollut niiden joukossa, niin ihmeellisyyden tunne saattoi heitä kutsumaan sitä kaikkien planettojen yhtymäksi. Brahminien todistus tässä pitää yhtä meidän taulujemme kanssa. Ja tämä todistus, joka on traditsionin tulosta, perustui siis todelliseen havaintoon.

Kolmanneksi: Voimme huomauttaa, että tämä ilmiö oli näkyvissä kahden viikon ajalla epookin jälkeen ja tarkalleen siihen aikaan, jolloin oli täytynyt tulla huomatuksi se kuunpimennys mikä kiinnitti epookin. Nämä kaksi havaintoa tukevat toisiansa ja joka teki toisen, hänen on täytynyt tehdä toinenkin.

Neljänneksi: Me saatamme myöskin uskoa, että hindulaiset samaan aikaan määräsivät kuun noodin paikan; tämä näyttää käyvän ilmi heidän tauluistaan. He mainitsevat, mikä oli kuun pituusaste radassansa epookin ajalla ja tähän päivään he lisäävät vakinaisen 40 min., joka

on noodin liikunto 12 päivän 14 tunnin kuluessa. Se on aivan samaa kuin jos he lausuisivat, että tämä määritys tehtiin kolmetoista päivää epookin jälkeen ja että saadaksemme sen sopimaan yhteen epookin kanssa, meidän täytyy lisätä 40 min. jonka verran noodi on peräytynyt tällä ajalla. Tämä havainto on siis samanaikuinen kuin kuunpimennyksen havaitseminen; meillä siis on tässä kolme havaintoa, jotka tukevat toinen toistansa.

Viidenneksi: M. C. Gentilin tekemästä hindulaisen eläinradan kuvauksesta näkyy, että siinä niiden tähtien paikka, joita kutsutaan Härän Silmäksi ja Neitsyeen Tähkäpääksi, voidaan määrätä Kali Jugan alkuhetkellä. Jos nämä paikat verrataan niiden asemaan, mikä on meidän aikanamme laskettu vähentämällä kevättasauspisteen siirtymisen tuohon ajankohtaan asti, näemme, että hindulaisen eläinradan alkupisteen täytyy olla Vesimiehen 5:nnen ja 6:nnen asteen välillä. Brahminit siis olivat oikeassa asettaessaan sen tuon merkin 6:nteen asteeseen, varsinkin kun niin pieni eroavaisuus saattaa johtua noiden kiintotähtien omasta liikkeestä, joka on meille tuntematon. Siinä oli siis vieläkin yksi havainto, mikä johti hindulaisia tähän jotakuinkin tarkkaan määrittelyyn, joka vakaannutti heidän liikkuvan eläinratansa alkupisteen tuolla ajankohdalla.

Ei näytä olevan mahdollista epäillä, että muinaisuudessa tehtiin tähtitieteellisiä havaintoja tähän aikaan. Persialaiset sanovat, että neljä kaunista tähteä oli maailman neljän kulman vartijoiksi asetettu. Nytpä sattuu niin, että Kali Jugan alkamishetkellä 3,000 tai 3,100 vuotta ennen meidän ajanlaskuamme olivat Härän Silmä ja Skorpionin Sydän tarkalleen päiväntasauskohdilla ja Leijonan Sydän ja Eteläinen Kala olivat hyvin lähellä päivänseisauskohtia. Myöskin vuoden 3,000 vaiheilla e. Kr. pantiin merkille Seulaisten nouseminen illalla seitsemän päivää ennen syyspäiväntasausta. Tämä ja samankaltaiset havainnot on koottu Ptolemaioksen kalenteriin, vaikka hän ei mainitse lähteitään; ja nämä lähteet, jotka ovat vanhemmat kuin kaldealaisten havainnot, saattavat hyvinkin olla hindulaisten työtä. He tunsivat hyvin Seulaisten tähdistön ja kuten meillä Ranskassa sitä jokapäiväisesti kutsutaan „kyyhkyishäkiksi", kutsuvat he sitä nimeltä *Pillaluu-kodi* = „kana poikasineen". Tuo nimi siis on kulkenut kansasta kansaan ja tullut meille Aasian vanhimmilta kansoilta. Me näemme vielä, että hindulaisten on täytynyt tarkata Seulaisten nousua ja käyttäneen sitä vuosiensa ja kuukausiensa järjestämiseksi. Näitä tähtiä kutsutaan näet myös Krittikaa'ksi ja heillä on sen niminen kuukausi. Tämä yhteensattuma saattaa johtua ainoastaan siitä tosiasiasta, että tuon kuukauden tunnusteena oli Seulaisten nouseminen tai laskeminen taivaanrannan yli.

Mutta yksi tosiasia, joka on vielä ratkaisevampi todistus siitä, että hindulaiset tarkkasivat tähtiä, jopa samalla tavalla kuin me nykyään, merkiten niiden aseman pituusasteilla, on se, minkä Augustinus Riccius mainitsee, että „Hermeksen" tekemien havaintojen mukaan, vuodelta 1,985 ennen Ptolemaiosta, Lyyran kirkas tähti ja Hydran sydämessä oleva tähti kukin olivat seitsemän astetta edellä Ptolemaioksen määräämää asentoa. Tämä ilmotus tuntuu hyvin merkilliseltä. Tähdet tietysti siirtyvät säännöllisesti päiväntasauskohdan mukana, ja Ptolemaioksen olisi pitänyt huomata pituusasteitten olevan 28 astetta edempänä sitä kohtaa, jossa ne olivat 1,985 vuotta ennen hänen aikaansa. On muuten kummallinen omituisuus tässä asiassa, että sama erehdys eli erotus löytyi kummankin tähden asemassa: sentähden se johtui jostakin syystä, mikä yhtäläisesti koski molempia tähtiä. Tämän omituisuuden selittämiseksi arabialainen Thebith otaksui tähdillä olevan edestakaisen liikunnon, niin että ne vuorotellen etenevät, vuorotellen peräytyvät. Tämä otaksuma voitiin helposti todistaa mahdottomaksi, mutta selittämättä jäivät yhä ne havainnot, jotka sanottiin Hermeksen tekemiksi. Hindulaisessa tähtitieteessä sitävastoin löytyy niiden selitys. Siihen aikaan, joka mainittiin näiden havaintojen ajaksi, 1,985 ennen Ptolemaiosta, oli hindulaisen eläinradan alkupiste 35 astetta päiväntasauspisteen edellä; sentähden tämän alkukohdan mukaan lasketut pituusasteet olivat 35 astetta edellä niistä, jotka laskettiin päiväntasauskohdan mukaan. Tähdet taas olivat 1,985 vuoden ajalla siirtyneet 28 astetta ja silloin jää erotukseksi ainoastaan 7 astetta

Hermeksen ja Ptolemaioksen pituusasteitten mukaan, ja kummankin noiden tähtien eroavaisuus on sama, sillä se johtuu hindulaisen ja ptolemaiolaisen eläinradan lähtökohtien erilaisuudesta, koska jälkimäinen alkaa silloisesta kevätpäiväntasauksesta. Tämä selitys on niin yksinkertainen ja luonnollinen, että sen täytyy olla tosi. Me emme tiedä, oliko Hermes, tuo muinaisajalla niin kuulu viisas, hindulainen, mutta me näemme, että he siis kykenivät tekemään kaikkia niitä havaintoja, mitä olemme luetelleet ja mitä löydämme heidän taulukoistaan.

Kuudenneksi: Vuoden 3102 havaintoa, joka näyttää määränneen epookin ajan, ei ollut vaikea tehdä. Näemme, että hindulaiset määrättyään kerran kuun jokapäiväisen liikunnon 13° 10' 35", käyttivät sitä jakaakseen eläinradan 27 merkkiin, jotka koskivat kuun kierrosaikaa, se kun käyttää 27 päivää yhteen eläinradan kierrokseen.

Tällä menetelmällä määrättiin eläinradan tähtien asemat; siten löydettiin, että eräs Lyyran tähti oli 8:nnen merkin 24 asteessa ja Hydran sydän 4:nnen merkin 7 asteessa. Nämä pituusasteet sanottiin Hermeksen tekemiksi, vaikka ne olivat lasketut hindulaisen eläinradan mukaan. Samaten he keksivät, että Neitsyeen Tähkäpää on heidän 15:nnen merkkinsä alussa ja Härän Silmä 4:nnen lopussa; näistä tähdistä oli toinen 6 merkkiä 6° 40', toinen 1 merkki 23° 20' hindulaisessa eläinradassa. Näinollen se kuunpimennys, joka sattui 15 päivää Kali Juga epookin jälkeen, tapahtui Neitsyeen Tähkäpään ja ϑ tähden välisellä kohdalla samassa tähdistössä (Neitsyeessä). Nämä tähdet ovat suunnilleen yhden (hindulaisen) kuvion etäisyydellä toisistaan, koska toinen alkaa 15:ntenä, toinen 16:ntena. Silloin ei ollut vaikeata määrätä kuun paikka mittaamalla sen etäisyyttä jommastakummasta näistä tähdistä; tästä he lukivat auringon aseman, joka on vastakkainen kuulle ja tuntien näiden keskimääräisen nopeuden, he sitten laskivat, että kuu oli eläinradan alkupisteessä keskimääräisen longitudinsa mukaan keskiyöllä helmikuun 17 ja 18 päivän välillä vuonna 3102 e. Kr. ja että aurinko oli samalla paikalla kuusi tuntia myöhemmin todellisen longitudinsa mukaan. Tämä tapaus määräsi hindulaisen vuoden alkamiskohdan.

Seitsemänneksi: Hindulaiset sanovat, että 20,400 vuotta ennen Kali Jugan aikaa oli eläinradan alkupiste kevätpäiväntasaus-pisteen kohdalla ja että aurinko ja kuu silloin olivat siinä yhdessä. Tämä epooki on nähtävästi oletettu, [1]) mutta me voimme kysyä, mistä kohdasta eli mistä epookista hindulaiset lähtivät sen määräämiseksi. Jos otamme hindulaiset ajat auringon ja kuun kierroksille, nim. auringon 365 päiv. 6 tunt. 12 min. 30 sek. ja kuun 27 päiv. 7 tunt. 43 min. 13 sek., niin saammme

20,400 auringonkierrosta = 7,451,277 päiv. 2 tunt.
272,724 kuunkierrosta = 7,451,277 päiv. 7 tunt.

Tähän tulokseen tullaan, jos lähdetään Kali Jugan epookista; ja se hindulaisten väite, että sanotulla ajalla oli samana päivänä [2]) auringon ja kuun yhtymä, perustuu heidän omiin tauluihinsa. Mutta jos me käyttäen samoja välineitä, lukisimme taaksepäin vuodesta 1491 j. Kr. tai joltakin kohdalta vuonna 1282, josta puhumme myöhemmin, olisi ollut eroavaisuutta miltei yksi tai kaksi päivää. On oikein ja luonnollista, että hindulaisten laskujen tarkastamisessa otamme huomioon juuri ne seikat, joiden avulla he tekivät johtopäätöksensä, ja että siis lähdemme siitä epookista joka tekee meille mahdolliseksi laskea kysymyksenalaisen oletetun epookin. Koska he tämän laskelmansa tekemiseksi varmaan laskivat ajan todellisesta epookistaan, nim. siitä, mikä perustui heidän omiin havaintoihinsa eikä mistään sellaisesta epookista, joka juuri laskemalla olisi saatu edellisestä, niin tästä seuraa, että heidän *todellinen* epookinsa oli vuosi 3102 e. Kr.

Kahdeksanneksi: Tirvaloorin brahminit sanovat kuun liikunnon olevan 7 merkkiä 2° 0' 7" siirtyvällä eläinradalla ja 9 merkkiä 7° 45' 1" päiväntasauskohtaan nähden suuressa 1,600,984

---

[1]) Miksi sen pitäisi olla „oletettu“, eivät europpalaiset tiedemiehet saata koskaan selvittää.

[2]) Nim. 20,400 vuotta ennen vuotta 3102 e. Kr. 18 p:nä helmik. Suom.

päivän eli 4,386 vuoden ja 94 päivän kaudessa. Me uskomme, että tämä liikuntomääritys on saatu havaintoja tekemällä, ja meidän täytyy lausua heti aluksi, että tämä aika on niin pitkä, että sitä olisi hyvin vaikea laskea keskimääräisten liikuntojen mukaan.

Tähtitieteellisissä laskuissaan hindulaiset käyttivät 248, 3,031 ja 12, 372 päivän pituisia kausia ; ja vaikka nämä kaudet ovat aivan liian lyhyet, eivät ne ole niin sopimattomia käytettäväksi kuin edellämainittu kausi. Sitäpaitsi on niissä tarkka luku kuukierroksia sen apogee'stä laskien. Ne ovat todellisuudessa keskimääräisiä liikuntoja. Tuo suuri aikakausi 1,600,984 päivää ei ole yhteenkoottujen kierroskausien summa, eikä ole mitään syytä, miksi siinä pitäisi olla 1,600,984 mieluummin kuin 1,600,985 päivää. Näyttää siltä että yksin havainto on kiinnittänyt tämän päiväluvun ja määrännyt aikakauden alku- ja loppupäivät. Tämä aikakausi loppuu toukokuun 21 p:nä 1282 j. Kr. klo 5 tunt. 15 min. 30 sek. Benaresissa. Kuu oli silloin apogeessa hindulaisten mukaan ja sen pituusaste oli

	7 merkkiä,	13°	45'	1"
Maier lukee kuun pituusasteen silloin olleen	7 „	13°	53'	48"
Ja asettaa apogeen	7 „	14°	6'	54"

Brahminien tekemä kuunasennon määritys siis poikkeaa meikäläisestä ainoastaan 9 minuuttia ja apogeen paikka 22 min. ja on ilmeistä, että he suoranaisten havaintojen kautta osuivat näin yhteen meidän parhaitten taulujemme kanssa ja saivat nämä tarkat tähtiasennot. Jos siis havainnot päättivät tämän aikakauden lopun, on kaikkea syytä uskoa, että se myös määräsi alkamisen. Silloinpa tämä suoranaisesti ja luonnon mukaan määrätty tähtien liikunto olisi mitä likeisimmin yhtäpitävä taivaankappaleitten todellisen liikunnon kanssa.

Ja asiallisesti hindulaiset tähtiliikunnot tällä pitkällä 4,883 vuoden aikakaudella eivät eroo minuuttiakaan Cassinin tekemistä laskuista ja käyvät samalla lailla yhteen Maierin tekemien kanssa. Siten kaksi kansaa hindulaiset ja europpalaiset, asuen maailman vastakkaisilla puolilla ja milte yhtä paljon erotettuina toisistaan yhteiskuntalaitostensa ja olojensa kautta, saavuttivat tarkalleen samat tulokset kuun liikunnon laskemisessa. Tämä yhteenkäyminen ei olisi ajateltavissa, jollei se perustuisi samanlaisiin havaintoihin ja luonnon jäljittelemiseen. Huomatkaamme, että hindulaisten neljä taulua ovat kaikki saman astronomian kopioita. Ei voi kieltää, että siamilaiset taulut olivat olemassa v:na 1687, jolloin de la Loubère ne toi Intiasta. Siihen aikaan eivät Cassinin ja Maierin taulut vielä olleet olemassa ja siis hindulaisilla jo oli hallussaan näiden taulujen sisältämät tarkat laskut, ennenkuin meillä vielä oli ne. [1]) On siis myönnettävä, että hindulaisten

---

[1]) Seuraava olkoon lausuttu vastaukseksi niille tiedemiehille, jotka mahdollisesti kuvittelevat, että meidän lähetyssaarnaajamme olisivat vieneet meidän tähtitieteemme Intiaan ja ilmottaneet sen hindulaisille. Ensiksi: hindulaisella tähtitieteellä on omat erikoiset muotonsa, joiden omaperäisyys heti pistää silmään; jos se olisi meidän tähtitieteestämme käännetty, olisi tarvittu suurta taitoa ja tietoa varkauden peittämiseksi. Toiseksi: jos he olisivat lainanneet meiltä kuun keskimääräisen liikunnon, niin he myöskin olisivat saaneet ekliptikan kallistumisen, auringon keskuksen ekvationin, vuoden pituuden; näissä kohdissa heidän tieteensä täydellisesti eroaa meikäläisestä ja on ihmeen tarkka sovitettuna vuoteen 3,102 e. Kr., jotavastoin se on tavattomasti erehdyttävä viime vuosisataa varten laskettuna. Kolmanneksi: meidän lähetyssaarnaajamme eivät ainakaan v. 1687 olisi voineet hindulaisille ilmottaa Cassinin tauluja, koska näitä ei silloin vielä ollut olemassakaan; he saattoivat tuntea ainoastaan Tykhon, Ricciolin, Kopernikuksen, Bouillaudin, Keplerin, Longomontanuksen laskemat keskimääräiset liikunnot ja Alphonson taulut. Mainitsen sarekkeissa ne keskimääräiset liikunnot, jotka näiden tutkijain mukaan tulisi 4,383 vuodesta ja 94 päivästä (Ricciole, *Almag*, I, p. 255).

tähtiliikkeiden tarkkuus riippuu havainnoista. Se on täsmällinen koko tällä pitkällä 4,383 vuoden ajalla, koska se saatiin suoraan taivaalta, ja jos havainnot määräsivät sen lopun, niin ne määräsivät myös sen alun. Se on astronomian historiassa pisin aika, jonka kuluessa on tehty havaintoja ja muisto näistä säilytetty. Sen alkukohtana on epooki v. 3102 e. Kr. ja se on toteennäytetty osotus tuon epookin todellisuudesta. [1])

Baillyn kirjaa olemme toistaneet näin pitkälti, koska hän on yksi niitä harvoja tiedemiehiä, jotka ovat täydellä oikeudenmukaisuudella käsitelleet vanhojen arjalaisten tähtitiedettä. John Bentleystä aina Burgess'in *Suurja-Siddhaantaan* asti ei yksikään astronomi ole ollut kylliksi rehellinen muinaisuuden oppineinta kansaa kohtaan. Mutta olkoon hindulaisten vertauskuvastoa kuinka tahansa vääristelty ja väärinkäsitetty, ei mikään salatieteilijä voi olla myöntämättä sen oikeudenmukaista arvoa, jos hän vähänkin tuntee salaisia tieteitä; eikä hän hylkää hindulaisten metafyysillistä ja mystillistä eläinrata-selvitystä, vaikka Kuninkaallisten Tähtitieteellisten Seurojen kaikki joukot nousisivat sotaan heidän matematisen tarkkaa tulkintaansa vastaan. Monaadin eli Sielun laskeutumista ja jälleennousua ei voi erottaa eläinradan merkeistä ja tuntuu luonnollisemmalta ja asianlaatuun katsoen oikeammalta uskoa, että salaperäinen myötätuntemus on olemassa tuonpuoleisen Sielun ja loistavien tähtien välillä ja että jälkimäiset vaikuttavat edelliseen, kuin että olisi perää siinä mielettömässä käsityksessä, että taivaan ja maan luojat asettivat taivaankannelle muistomerkit kahdestatoista huonosti eläneestä juutalaisesta. Ja jos kaikkien gnostilaisten koulujen ja myöhempien plaatolaisten tarkotus oli, kuten *The Gnostics and their Remains* kirjan tekijä lausuu:

	Keskim. liikunnot				Ero hindulaisesta
	P.	T.	Min.	Sek.	
Alphonso	9	7	2	47	. . — 0 42 14
Kopernikus	9	6	2	13	. . — 1 42 48
Tykho	9	7	54	40	. . + 0 9 39
Kepler	9	6	57	35	. . — 0 47 26
Longomontanus . . .	9	7	2	13	. . — 0 42 48
Bouillaud	9	6	48	8	. . — 0 58 53
Ricciole	9	7	53	57	. . + 0 8 56
Cassini	9	7	44	11	. . — 0 0 50
Intia	9	7	45	1	

„Mitkään näistä keskim. liikunnoista eivät pidä yhtä hindulaisten kanssa paitsi Cassinin. Hindulaiset eivät siis lainanneet muilta keskim. liikuntojansa, koska heidän lukunsa sopivat yhteen ainoastaan Cassinin lukujen kanssa, jotka eivät olleet tehdyt vielä vuonna 1687. Tämä kuun keskiliikunto kuuluu siis hindulaisille, jotka ainoastaan suoranaisen havainnon kautta olivat voineet sen saada". *Ibid.* muist. siv. XXXVI, XXXVII.

[1]) Bailly'n *Traité de l'Astronomie Indienne et Orientale,* pp. XX ja seur. Ed. 1787.

sovittaa vanhaan uskonoppiin buddhalaisen teosofian vaikutuksia, jonka sisältö oli se, että hindulaisen jumaltaruston lukemattomat jumalat olivat ainoastaan nimiä Ensimäisen Kolmikon Voimista ja sen peräkkäisistä Avataaroista eli ilmennyksistä ihmiseen asti,

niin minnekä on meidän parempi kääntyä näiden teosofisten aatteiden juuriperän löytämiseksi, kuin muinaiseen intialaiseen viisauteen? Sanomme vielä kerran: Muinainen salatiede pysyisi kaikille käsittämättömänä, jos se muulla tavalla paljastettaisiin kuin sen tutunomaisimpain tiehyeitten, buddhalaisuuden ja hindulaisuuden kautta. Sillä jälkimäinen on edellisen vuodatus ja kumpikin on saman äidin lapsia — niitä vanhemman lemurialais-atlantilaisen Viisauden.

XVII Luku.

Aseman selvitys.

Lukija on nyt saanut koko riita-asian itselleen esitetyksi kummaltakin puolelta ja hänelle jää nyt päätettäväksi, onko meidän puolellamme oikeus vai ei. Jos on luonnossa jotakin sellaista kuin tyhjyys, *Vacuum*, niin saattaa odottaa sen fyysillisen lain mukaan esiintyvän myöskin niiden henkilöiden aivoissa, jotka avuttomina ihailevat tieteen „valoja", koska nämä kumoovat toinen toisensa opetukset. Jos koskaan teoria: „kahdesta valosta syntyy pimeys" on voitu käytännössä todentaa, niin varmaan tässä tapauksessa, jolloin toinen puolikas „valoista" tyrkyttää „voimiaan" ja „liikuntotapojaan" uskovaistensa mieleen, toinen puolikas taas vastustaa näiden olemassaoloakin. „Eetteri, Aine, Voima" — kas siinä pyhä perus-kolminaisuus, tieteen todella *tuntemattoman* Jumalan kolme prinsippiä — sen Jumalan, jota he kutsuvat FYYSILLISEKSI LUONNOKSI.

Teologia pannaan koville ja ivan esineeksi siitä, että se uskoo kolmen personan yhtymiseen yhdeksi Jumaluudeksi — „yksi Jumala olemukseltaan, kolme personaa yksilöllisyyteen katsoen". Meitä taas ivataan siitä, että uskomme todistamattomiin ja aina muka todistamattomiksi jääpiin oppeihin, enkeleihin ja perkeleihin, jumaliin ja henkiin. Ja todella tiedemiehet saattoi pääsemään teologiasta voitolle suuressa „taistelussa uskonnon ja tieteen välillä" juuri se seikka, että tuon perusolemuksen samaisuutta ja sen kolminaista yksilöllisyyttä — sikäli kuin se aate Jumaluusopillisen Tajunnan syvyyksissä oli siinnyt, tuotu ilmoille ja valmiiksi muovaeltu — ei kumpaakaan voitu todistaa olevan olemassa millään tieteellisen järjen johtoperäisellä prosessilla, kaikkein vähimmin aistimien avulla. Uskonnon täytyy hävitä, sanottiin, koska se opettaa „mysterioita". „Mysterio on Terveen Järjen kieltämistä" ja tiede sen torjuu luotansa. Tyndallin mukaan metafysikka on „sepitystä", kuten runous. Tiedemies muka „ei mitään omaksu uskolla" vaan kieltää kaiken, „mikä ei ole hänelle todistettu". Jumaluus-

oppinut taas „hyväksyy kaiken sokealla uskolla". Mutta teosofi ja salatieteilijä, jotka eivät omaksu mitään pelkän uskon nojalla, ei edes *täsmällistä* tiedettä, ja spiritisti, joka kieltää dogmit mutta uskoo henkiin ja *näkymättömiin, mutta voimakkaisiin vaikutuksiin*, nämäkin joutuvat saman ylenkatseen alaisiksi. Olkoon menneeksi. Meidän on nyt vain tutkittava, eikö *täsmällinen* tiede menettele tarkalleen samalla tavalla kuin teosofia, spiritualismi ja teologia.

Eräässä Mr. S. Laingin kirjottamassa teoksessa nimeltä *Modern Science and Modern Thought* [1]) luemme seuraavaa:

> Mistä on aineellinen maailma kokoonpantu? Eetteristä, aineesta, energiasta.

Me pysähdymme kysymään: mitä on eetteri? Ja Mr. Laing vastaa tieteen nimessä:

> Eetteriä me emme todellakaan tunne millään kokeella, joka meidän aistimiimme vaikuttaisi, vaan se on jonkinlainen matematinen substanssi, jonka olemme pakotetut olettamaan voidaksemme selittää valon ja lämmön ilmiöitä. [2])

Ja mitä on aine? Tiedättekö siitä enemmän kuin mitä tiedätte „otaksusutusta" tekijästä, eetteristä?

> Tarkasti puhuen on totta, että kemialliset tutkimukset . . . eivät voi kertoa meille mitään suoranaista elävän aineen kokoonpanosta ja . . . on myöskin tarkasti katsoen totta, ettemme tiedä mitään ainoankaan (aineellisen) kappaleen kokoonpanosta, olkoon se mikä tahansa. [3])

Entä energia? Varmasti voitte määritellä ainakin kolmannen personan aineellisen maailmanne kolminaisuudessa? Voimme ottaa vastauksen mistä fysikan oppikirjasta tahansa:

> Energia on se, mikä ainoastaan vaikutustensa kautta tunnetaan.

Olkaa hyvä ja selittäkää, sillä tämä on hieman hämärää.

> (Mekanikassa on toimivaa ja uinuvaa energiaa: työ, mikä todella toimitetaan, ja kyky sen toimittamiseen. Mitä molekyli-energiaan eli voimiin tulee, niin) ne erilaiset ilmiöt, joita kappaleissa näemme, näyttävät, että niiden molekylit ovat kahden vastakkaisen voiman vaikutuksen alaisia, joista toinen pyrkii vetämään niitä yhteen, toinen niitä erottamaan . . . Edellistä voimaa . . . kutsutaan *molekylien vetäymykseksi* . . . jälkimäinen voima johtuu *vis viva*'sta eli liikuttavasta voimasta. [4])

---

[1]) Tätä kirjaa pidetään tieteellisenä mallikirjana ja sen tekijä *Times*'in kiittävän arvostelun mukaan „esittää suurella voimalla ja pätevyydellä tieteen tekemät suunnattomat keksinnöt ja ne lukuisat voitot, mitkä se on saavuttanut aina milloin vanhat teoriat ovat uskaltaneet asettua sen johtopäätöksiä vastustamaan."

[2]) Luku III, „Aineesta".

[3]) *Lecture on Protoplasm*, pitänyt Huxley.

[4]) Ganot'in *Physics*, p. 68.

Aivan niin, mutta juuri tämän *liikuttavan voiman*, tämän *vis viva'n* uontoa me tahtoisimme oppia tuntemaan. Mitä se on?

„Me emme tiedä!“ on alinomainen vastaus. „Se on mielikuvituksemme luoma tyhjä haamu“, selittää Mr. Huxley kirjassaan *Physical Basis of Life.* Siis nykyaikaisen tieteen koko rakennus on perustettu jonkinlaisen „matematisen aatelman“, monenmuotoisen „substanssin“ varaan, „joka ei tunnu meidän aistimiimme“ (Dubois-Reymond) ja nojautuu *vaikutuksiin*, noihin ututnaisiin ja harhanomaisiin virvatuliin, jotka ovat syntyneet siitä *jostakin*, mikä tieteelle on aivan tuntematon ja sen saavutuspiirin ulkopuolella. *Itse-liikkuvat* atomit! *Itse-liikkuvat* auringot, planetat, tähdet! Mutta keitä sitten tai *mitä* ovat ne kaikki, jos niille itselleen on suotu liikunto? Miksikä te fyysikot sitten nauratte ja ivaatte meidän „Itseliikkuvaa Archaeusta“ (Periainetta)? Tiede halveksii ja hylkää mysteriot ja niinkuin isä Felix niin oikein sanoi:

Tiede ei voi päästä niistä pakoon. Mysterio on tieteen välttämätön kohtalo.

Ranskalainen saarnaaja puhuu tässä meidän omaa kieltämme ja me olemme toistaneet hänen sanojaan *Isis Unveiledissä.* Kuka — hän kysyy — kuka teistä, tiedemiehet:

On kyennyt tunkeutumaan ainoankaan kappaleen muodostumissalaisuuteen tai ainoankaan atomin syntyyn? Mitä on, en sano auringon keskuksessa, vaan atomin keskuksessa? Kuka on perille asti tutkinut yhden hietajyväsen syvyyksiä? Hietajyvää, herraseni, on tiede neljätuhatta vuotta tutkinut; se on sitä käännellyt ja yhä käännellyt; se jakaa ja palottelee sitä; se kiusaa sitä kokeiluillaan; se ahdistaa sitä kysymyksillään, siepatakseen siltä sen salaisen kokoomuksen lopullisen sanan; se kysyy siltä ehtymättömällä uteliaisuudella: „Pitääkö minun rajattomiin asti sinua jaotella?“ Sitten tämän syvyyden ääressä hätkähtäen tiede empii, horjahtaa, hämmentyy, ja epätoivoissaan huudahtaa: „MINÄ EN TIEDÄ.“

Mutta jos olette niin surkean tietämättömiä yhden hiekkajyväsen synnystä ja salaisesta luonnosta, kuinka teillä voisi olla näkemystä ainoankaan elävän olennon syntyihin syviin? Mistä tulee elämä elävään olentoon? Milloin se alkaa? Mitä on elonprinsippi? [1])

Kieltävätkö tiedemiehet kaikki nämä syytökset? Ei suinkaan, sillä tässä on Tyndallin tunnustus, joka näyttää, kuinka voimaton tiede on tämän ainemaailmankin suhteen.

Atomien ensimäinen järjestyminen, josta niiden kaikki myöhempi toiminta riippuu, kävisi yli vielä tarkempienkin tutkimuskeinojen kuin mikroskopin . . . Paljastaan kysymyksen äärimmäisen vaikeuden ja monimutkaisuuden vuoksi, jo kauan ennen kuin havainnolla on asiasta ollut mitään sanottavaa, kaikkein harjaantuneinkin äly, kaikkein hienostunein ja koulutetuin kuvitusvoima, vetäytyy avuttomana pois sen käsittelystä. Me mykistymme ja hämmästystämme ei mikään mikroskoppi saata huojentaa, sillä me epäilemme ei ainoastaan tutkimusaseittemme voimaa vaan sitäkin, onko

[1]) Kts. I Osa pp. 338, 339. Ote saatu kirjasta *Le Mystère et la Science,* Conférences, Père Félix de Notre Dame.

meillä itsellämme sitä älynkykyä, että voisimme punnita luonnon äärimmäisten kokoonpanovoimien laatua.

Kuinka vähän todella tiedetään ainemaailmasta, on jo vuosien aikana aavistettu itse näiden tiedemiesten myönnytysten nojalla. Kuitenkin on vielä materialisteja, jotka tahtoisivat hylätä eetterinkin — eli sen, mitä tiede kutsuu rajattomaksi substanssiksi, ja jonka periolemusta buddhalaiset kutsuvat Svabhaavatiksi — ja samalla atomit, jotka kummatkin ovat vaarallisia sentähden että niillä vanhastaan on suhteita filosofiaan ja nykyään kristinuskoon ja jumaluusoppiin. Varhaisimmista filosofeista asti, joiden tiedot ovat jälkimaailmalle säilyneet, aina meidän nykyiseen aikaamme saakka — on Maailmankaikkeuden Täysinäisyys ollut omaksuttuna uskona. Vaikka nykyaika näet kieltääkin avaruuden näkymättömät olennot, ei se ainakaan voi olla niin mieletön, ettei myöntäisi edes jonkinmoisen Plenum'in olemassaoloa. Mitä tämän Täysinäisyyden muinoin uskottiin sisältävän, saamme tietää Hermes Trismegistukselta (t:ri Anna Kingsfordin etevän käännöksen mukaan), kun hän sanoo:

Mitä tulee tyhjyyteen . . . on mielipiteeni se, ettei sitä ole olemassa, ei ole koskaan ollut eikä tule olemaan, sillä kaikki maailmankaikkeuden eri osat ovat niinkuin maakin täynnä olioita, jotka eroovat toisistaan laadultaan ja muodoltaan, joilla on eri lajinsa ja eri suuruutensa, toinen pienempi, toinen suurempi, toinen kiinteä, toinen ohut. Suuremmat . . . huomataan helposti; pienemmät . . . ovat vaikeasti havaittavia tai kokonaan näkymättömiä. Me tunnemme niiden olemassaolon ainoastaan tunteen aistimuksella, jonka tähden monet ihmiset kieltävät näiden olentojen olevan kappaleita ja pitävät niitä pelkkinä avaruuksina, [1]), mutta on mahdotonta, että sellaisia „avaruuksia" olisi. Sillä jos jotakin voisi olla maailman ulkopuolella . . . niin se olisi vain avaruus täynnä järkiolentoja, samanmukainen kuin sen saman (maailman) jumaluus . . . Minä puhun haltioista, sillä arvelen, että ne asuvat meidän luonamme, ja puhun sankareista, jotka asuvat yläpuolellamme, maan ja korkeampien ilmapiirien välillä, missä ei ole pilviä eikä myrskyä. [2])

Ja mekin „arvelemme". Mutta, kuten jo on sanottu, ei mikään itämainen Vihitty puhuisi piireistä, edes kaikkein korkeimmista, jotka olisivat „yläpuolellamme, maan ja ilmapiirien välillä", koska ei ole mitään tällaista jakoa tai mittaa salatieteen sanastossa, ei mitään *alhaalla* vaan ikuinen *sisällä, kahden muun sisäisen sisällä,* toisin sanoin itsekohtaisuuden tasoja, jotka vähitellen

---

[1]) Kas tässä näkyy esimerkki aikakausien vaikutuksesta ja niiden jaksottaisesta palaamisesta! Ne, jotka kielsivät näiden „olentojen" (voimien) olevan kappaleita ja kutsuivat niitä „avaruuksiksi", olivat meidän nykyaikaista tieteellistä „löylyn lyömää" yleisöä ja niiden virallisia opettajia, jotka puhuvat luonnonvoimista ikäänkuin ne olisivat aineen painotonta energiaa ja liikuntotapoja ja kuitenkin siitä poikkeuksena pitävät sähköä yhtä *atomisena kuin aine on* (Helmholtz). Epäjohdonmukaisuus ja ristiriitaisuus vallitsee yhtä hyvin oikea- kuin vääräoppisen tieteen alalla.

[2]) Hermes Mercurius Trismegistuksen *The Virgin of the World,* käänt. englanniksi t:ri Anna Kingsford ja Edward Maitland, pp. 83, 84.

muuttuvat maisen ulkokohtaisuuden tasoksi — koska tämä on *ihmiselle* viimeinen, hänen oma tasonsa. Tämä välttämätön selitys voidaan tässä lopettaa toistamalla Hermeksen sanoilla, mitä koko mystikkojen maailma uskoo tästä erikoisseikasta:

On monia jumalien järjestöjä, ja kaikissa niissä on tajuttava osa. Ei pidä luulla, että ne eivät ulottuisi aistimien alaan; päinvastoin me tajuamme niitä ehkä paremmin kuin niitä, joita kutsumme näkyväisiksi . . . On jumalia, jotka ovat kaikkea näkyväisyyttä korkeammalla; niiden jälkeen tulevat ne jumalat, joiden prinsippi on henkinen. Nämä jumalat ovat tajuttavia ja ne kaksinkertaisen alkuperänsä mukaisesti ilmentävät kaikki tajuttavat oliot, mitkä valaisevat toinen toisensa tekoja [1])

Korkein olento taivaassa eli kaikessa, mitä tämä nimi sisältää, on Zeus, sillä taivaan kautta Zeus antaa elämän kaikille olennoille. Auringon korkein olento on valoa, sillä auringonpyörän kautta me saamme valon siunauksen. Kiintotähtien 36 horoskopilla on korkeimpana olentonaan eli hallitsijanaan se, jonka nimi on *Pantomorfos* eli „kaikkimuotoinen" koska hän antaa jumalalliset muodot erilaisille tyypeille. Seitsemännellä planetalla eli vaeltavalla pallolla on korkeimpina henkinään Onni ja Kohtalo, jotka ylläpitävät luonnonlakien ikuista tasapainoa lakkaamattoman muutoksen ja alinomaisen liikunnon kautta. Eetteri on se välikappale eli keino, jolla kaikki saadaan aikaan. [2])

Tämä on aivan filosofista ja itämaisen esoterismin hengen mukaista: sillä kaikkia voimia, sellaisia kuin valo, lämpö, sähkö, j. n. e. kutsutaan „jumaliksi" — esoterisesti.

Näin täytyykin todella olla, koska Egyptin ja Intian esoteriset opit olivat yhtäpitäviä. Ja sentähden on luonnollisena tuloksena Foohatin personoiminen, se kun on yhteenveto luonnossa ilmenevistä voimista. Sitäpaitsi, kuten myöhemmin tulee näytettäväksi, vasta nykyään aletaan tuntea vähäsen luonnon todellisia ja *salaisia* voimia — ja tässäkin tekee alun vääräoppinen eikä oikeaoppinen tiede, [3]) vaikka niiden olemassaoloa, ainakin yhdessä tapauksessa, tukee ja vahvistaa lukematon joukko sivistyneitä ihmisiä ja vieläpä muutamat virallisen tieteen edustajista.

Muuten VI Runossa oleva lause, että Foohat panee liikkeelle alkuaikaiset maailman-siemenet eli kosmillisten atomien ja aineen joukkoutumiset, „toiset toisella tavalla, toiset toisella", nim. vastakkaiseen suuntaan — kuuluu kylläkin oikeaoppiselta ja tieteelliseltä. Sillä tämän asian tueksi on ainakin olemassa yksi täydellisesti tunnustettu tieteen tosiasia ja se on tämä. Ne meteori-sateet, jotka täsmällisesti ilmenevät marras- ja elokuussa, kuuluvat sellaiseen järjestelmään, joka elliptisessä kehässä kiertää auringon ympäri. Tämän renkaan *aphelium* [4])

[1]) „Hermes tässä lukee jumaliksi tajuttavat luonnonvoimat, maailmankaikkeuden elementit ja ilmiöt", huomauttaa tri A. Kingsford muistutuksessa ja tämä selitys on aivan oikea. Niin lausuisi myös itämainen viisaustiede.

[2]) *Ibid.* pp. 64,65.

[3]) Kts. myös IX lukua „Tulevaisuuden voima".

[4]) Kaukaisin kohta auringosta. Suom.

on 1,732 miljonaa engl. penink. Neptunuksen radan tuolla puolla ja sen taso kallistuu maan radan tasoa vastaan 64^{0} 3' suuruisella kulmalla ja tämä meteoriparvi kiertäessään radassaan kulkee *vastoin maan kierroksen suuntaa.*

Tämä tosiasia, joka huomattiin vasta v. 1833, näyttää olevan vain sellaisen asian uudestaan keksiminen, mikä oli jo hyvin kauan sitten tunnettu. Foohat heittää kaksin käsin vastakkaisiin suuntiin „siemenet" ja „hattarat" eli kosmillisen aineen; selvemmin sanoen sirottelee ylen hienossa tilassa olevia osasia sekä tähtisumun joukkioita.

Aurinkokunnan rajojen ulkopuolella on muita aurinkoja ja varsinkin tuo salaperäinen Keskusaurinko — „Näkymättömän Jumaluuden asunto", kuten muutamat hengelliset kirjottajat ovat sitä kutsuneet — joka määrää taivaankappaleiden suunnan ja liikunnon. Tuo liikunto myöskin erilaistuttaa yhdenluontoisen aineen eri taivaankappaleitten ympärillä ja välissä, elementeiksi ja ala-elementeiksi, jotka maan päällä ovat tuntemattomia; näitä pitää uudenaikainen tiede erityisinä yksilöllisinä elementteinä, vaikka ne ovat ainoastaan ajallisia näennäisyyksiä, jotka jokaisessa pienessä kaudessa Manvantaran aikana muuttuvat ja joita esoteriset teokset kutsuvat „Kalpan aikuisiksi valepuvuiksi".

Foohat on se salatieteen avain, joka aukaisee ja sulkee kaikkien kansojen n. k. mytologian eli taruston epälukuiset symbolit ja allegoriat. Se osottaa, kuinka ihmeellinen viisaus ja syvä näkemys luonnon mysterioihin löytyy egyptiläisten ja kaldealaisten samoinkuin vanhojen arjalaisten uskonnoissa. Jos näytetään, mitä Foohat on oikealta luonnoltaan, todistaa se, miten syvästi kaikki nuo esihistorialliset kansat olivat perehtyneet kaikkeen siihen luonnontieteeseen, jota nyt kutsutaan luonnonfilosofian fysikan ja kemian haaroiksi. Intiassa Foohat on sekä Vishnun että Indran tieteellinen olemuspuoli. Niistä Indra on *Rig Veedassa* vanhempi ja tärkeämpi kuin hänen lahkolaismainen seuraajansa. Egyptissä taas Foohat tunnettiin Tuumina, joka lähtee Nuutista, [1]) eli Osiriksena, kun häntä pidettiin aikaisimpana Jumalana, taivaan ja olentojen luojana. [2]) Tuumia näet puhutellaan siksi monimuotoiseksi Jumalaksi, joka *synnyttää muut Jumalat* ja ottaa itselleen minkä tahansa haluamansa muodon; hän on „Elämän Mestari, joka jumalille antaa niiden eloisuuden". [3]) Hän on jumalien ylivalvoja ja se, „joka luo henkiä ja antaa niille muodon ja elämän"; hän on „pohjatuuli ja lännen henki"; ja lopuksi „laskeva elämän aurinko" eli se sähköinen elonvoima,

[1]) „Oi Tuum, Tuum! lähtenyt suuresta (naisellisesta) olemuksesta, joka on vesien (Suuren Syvyyden eli Avaruuden) helmassa, loistava kahden Leijonan kautta", nim. kaksinaisella voimallaan eli kahden *aurinkosilmänsä* mahdilla, positivis-sähköisellä ja negativis-sähköisellä voimalla. Kts. *Kuolleitten Kirjaa,* 3 lukua.

[2]) Kts. *Kuolleitten Kirjaa,* 17 lukua.

[3]) 79 luk.

joka ruumiista eroo kuoleman hetkellä; sentähden vainaja pyytää, että Tuum antaisi hänelle henkäyksen *oikeasta* sieraimestaan (positivista sähköä), jotta hän eläisi *toisessa* muodossaan. *Kuolleitten Kirjan* 42 luvun sekä hieroglyfi että teksti osottavat, että Tuum ja Foohat ovat yhtä. Hieroglyfi kuvaa miestä, joka seisoo pystyssä pitäen käsissään *henkäysten* hieroglyfiä. Teksti taas kuuluu:

Minä avaan An'in (Heliopoliksen) päällikölle. Minä olen Tuum. Minä kuljen yli Thot-Hapin, näköpiirin herran, kaataman veden ja olen maan jakaja (Foohat jakaa avaruuden ja osittelee poikinensa maan seitsemään vyöhykkeeseen) . . . .

Minä kuljen yli taivaitten; minä olen kaksi Leijonaa. Minä olen Ra, minä olen Aam, minä syön perilliseni [1]) . . . Minä liu'un Aanruun vainion yli, [2]) jonka minulle on antanut rajattoman ikuisuuden mestari. Minä olen ikuisuuden siemen. Minä olen Tuum, jolle ikuisuus on suotu.

Aivan samaa puhuimme Foohatista XI luvussa ja samat nimitykset annettiin hänelle. Egyptiläisissä papyroksissa tavataan koko Salaisen Opin maailmansynty sirotettuna irrallisiin lauseihin, vieläpä *Kuolleitten Kirjassa.* Seitsenluvusta puhutaan yhtä paljon ja sitä painostetaan samalla tavalla kuin *Dzyanin Kirjassa.* „Suurten Vesien (Syvyyden eli Kaaoksen) sanotaan olevan seitsemän kyynärää syvän;" — „kyynärä" tässä tietysti merkitsee osastoja, vyöhykkeitä, ja prinsippejä. Siinä, „suuressa Äidissä, kaikki jumalat ja Seitsemän Suurta syntyivät". Sekä Foohatia että Tuumia kutsutaan „Seitsemän Taikavoiman Suureksi Haltiaksi", joka „voittaa Apap-käärmeen" eli Aineen. [3])

Ei kenenkään salatieteen tutkijan pidä suinkaan hämmästyä niistä lauseparsista, joita tavallisesti käytetään hermetisten teosten käännöksissä, eikä luulla, että egyptiläiset tai kreikkalaiset puhuivat Korkeimmasta Olennosta, Jumalasta, ja munkkien lailla alinomaa hokivat „Kaikkeuden ainoasta Isästä ja Luojasta", sillä

---

[1]) Kuvalause, joka osottaa jumalallisten toimintojen peräkkäisyyden, toisen muodon muuttumisen toiseksi eli voimien vuorovaikutuksen. Aam on positivis-sähköinen voima, joka nielee kaikki muut, kuten Saturnus syö lapsensa.

[2]) Aanruu on Osiriksen valtapiirissä, *neljääntoista* osastoon jaettu vainio, „*rautaisella* aitauksella ympäröity, ja sen sisällä kasvaa *elämän vilja seitsemän* kyynärää korkeana." Se on egyptiläisten Kaama Looka (Tuonela). Ainoastaan ne vainajat, jotka tuntevat „seitsemän salin" ovenvartijain nimet, lasketaan Amentiin *ainiaaksi* s. o. ne, jotka ovat kulkeneet kunkin kierroksen seitsemän rodun läpi. Muussa tapauksessa ne saavat levähtää *alemmilla vainioilla.* Myöskin kuvaa Aanruu seitsemää peräkkäistä Deevakhania eli Lookaa. Amentissa tulee vainaja puhtaaksi hengeksi ikuisuuden ajaksi (30: 4); sitävastoin Aanruussa „hengen (eli vainajan) sielun" joka kerralla *nielee* Uraeus — Käärme, Maan Poika (toisessa merkityksessä auringon alkuperäiset, elollisprinsipit). Se merkitsee, että vainajan astraliruumis eli „liekkiö" („elementari") haihtuu ja katoaa „Maan Poikaan", *rajotettuun* aikaan. Sielu lähtee Aanruun kentiltä ja kulkee maan päällä missä muodossa tahansa, mihinkä se tahtoo pukeutua. Kts. *Kuolleitten Kirjan* 99 lukua).

[3]) Kts. *Kuolleitten Kirjaa,* 108: 4.

tavalla kuin käännösten joka sivulla näkyy. Ei ensinkään, sillä *eivät* nuo tekstit ole *alkuperäiset egyptiläiset* tekstit. Ne ovat kreikkalaisia mukaelmia, joista vanhimmatkaan eivät ulotu uusplatonisuuden varhaisinta aikaa kauemmaksi. Ei mikään egyptiläisten kirjottama hermetinen teos puhu yksijumalaisten järjestelmien ainoasta kaikkiallisesta Jumalasta — kuten hyvin näkyy *Kuolleitten Kirjasta.* Kaiken *Ehdoton* Syy oli yhtä nimetön ja sanoin lausumaton Egyptin muinaisen filosofin mielestä kuin se on *Alati Tutkimaton* Herbert Spencerin käsityksen mukaan. Mitä tavallisiin egyptiläisiin tulee, sanoo Maspero heistä aivan oikein:

> Kun egyptiläinen kehittyi käsitykseen jumalallisesta Ykseydestä, ei Jumal'ainoa koskaan ollut pelkkä „Jumala". Lepage-Renouf oikein lausuu, että sana Nuuter, Nuuti, „Jumala" ei heillä koskaan lakannut olemasta *yleisnimi* eikä muuttunut personalliseksi.

Jokainen jumala oli heille „ainoa elävä ja yksi Jumala". Heidän:

> Yksijumaluutensa oli puhtaasti maantieteellistä. Jos Memfiksen egyptiläiset julistivat Phtah'in Ykseyttä jättäen pois Ammonin, niin teebalaiset julistivat Ammonin Ykseyttä jättäen pois Phtah'in (kuten nykyään näemme Intiassa Shivan ja Vishnun tunnustajien tekevän). Ra, Heliopoliksen „Ainoa Jumala" ei ole sama kuin Osiris, Abydoksen „Ainoa Jumala" ja niitä voidaan palvella rinnan toistensa kanssa, niiden toisiinsa yhtymättä. „Ainoa Jumala" on vain jonkun piirikunnan tai kaupungin jumala, Nuutir Nuuti, eikä tee mahdottomaksi, että naapurikaupungissa tai -piirikunnassa on toinen „Ainoa Jumala". Sanalla sanoen, aina kun puhumme egyptiläisten yksijumaluudesta, pitäisi meidän puhua Egyptin Jumala Yhdestä eikä Yhdestä Jumalasta. [1])

Tämän erikoisesti egyptiläisen piirteen mukaanpitäisi arvostella niin kutsuttujen *hermetisten kirjain* alkuperäisyyttä, ja se piirre puuttuu kokonaan tällä nimellä säilyneistä kreikkalaisista kaistaleista. Tämä todistaa, että jollakin kreikkalaisella uus-platonikolla tai ehkä kristityllä oli kätensä pelissä ja jommoinenkin osallisuus näiden teosten kirjottamisessa nykyiseen asuunsa. Tietysti niissä on alkuperäinen filosofiansa ja monin paikoin se on koskemattomana. Mutta kirjotustapa on muuttunut; sitä on silotettu yksijumalaiseen suuntaan, yhtä paljon, jollei enemmänkin kuin juutalaisten 1 Moos. kirjaa kreikkalaisessa ja latinalaisessa käännöksessään.

Ne *saattavat* olla *hermetisiä* teoksia, mutta eivät ole kummankaan Hermeksen kirjottamia — ei Thot Hermeksen, maailmaa johtavan Järjen [2]) eikä Thotin, hänen maallisen ruumistuksensa, jota kutsutaan Trismegistukseksi Rosettakivessä.

Mutta kaikki on pelkkää epäilystä, kieltämistä ja karkeata välinpitämättömyyttä meidän ajallamme, joka on siitä omituinen, että sillä on satoja „-ismejä", mutta ei yhtään uskontoa. Kaikki epäjumalat ovat muserretut paitsi Kultainen Vasikka.

---

[1]) Maspero kirjassa *Guide au Musée de Boulaq,* p. 152. Ed. 1883.

[2]) Kts. *Kuolleitten kirjaa,* 94 luk.

Onnettomasti kyllä ei mikään kansa vältä karmallista kohtaloaan yhtä vähän kuin yksilöt ja persoonat välttävät. Itse historiaa käsittelevät n. k. historioitsijat yhtä häikäilemättömästi kuin legenda-tarustoa. Tämän vuoksi Augustin Thierry teki rehellisen anteeksipyynnön, jos hänen elämänkertojiinsa voi luottaa. Hän valitti sitä eksyttävää perustetta, joka on saattanut harhaan kaikki *historiankirjottajiksi tekeytyvät*. Jokainen heistä näet yrittää oikaista perintätietoa, tuota „*kansan ääntä*, joka yhdeksässä tapauksessa kymmenestä on Jumatan ääni". Lopuksi hän myöntää, että *yksin legendaan perustuu todellinen historia*, sillä, hän lisää;

Legenda on elävä traditsioni ja kolmessa tapauksessa neljästä se on todempi kuin se, mitä me kutsumme historiaksi. [1])

Materialistit kieltävät kaiken maailmassa paitsi aineen, ja muinaistutkijat koettavat kuristaa Vanhaa Aikaa ja hävittää kaikki jäljet Aikojen Viisaudesta sekottamalla aikatietoja. Meidän päiviemme orientalistit ja historiankirjottajat tekevät muinaisaikaiseen historiaan nähden samanveroisen työn kuin valkoiset muurahaiset intialaisten rakennuksiin nähden. Nykyaikaiset muinaistutkijat — joita tulevaisuudessa tullaan pitämään maailmanhistorian „auktoriteteinä" — ovat vielä vaarallisemmat kuin nuo termitit sillä he yrittävät valmistaa vanhojen kansojen historialle saman kohtalon, joka on tullut monien temppelien osaksi troopillisissa maissa. Michelet sanoi:

Historia tulee musertumaan kokoon ja pirstoutumaan atomeiksi 20:nnen vuosisadan helmassa, itse aikatieteilijöitten kuluttamana viimeisiä perustuksiaan myöten.

Heidän yhteisponnistuksensa kautta sille piankin voi käydä samalla tavalla kuin Pohjois- ja Etelä-Amerikan rauniokaupungeille, jotka ovat hautautuneet syvälle läpipääsemättömiin aarniometsiin. Historialliset *tositapaukset* pysyvät salattuina uudempien hypoteesien, epäysten ja epäuskon selvittämättömän viidakon sisällä. Mutta onneksi *todellinen* historia toistuu, sillä se etenee niinkuin kaikki muu aikakausittain; ja kuolleet tapahtumat, jotka tahallaan ovat hukutetut aikamme skeptillisyyden valtamereen, nousevat kerran vielä ja näyttäytyvät yli pinnan.

Tämä teoksemme, joka pyrkii olemaan viisaustiedettä ja selvittämään mitä syvimpiä problemeja, alkaa II Osassaan seuraamalla ihmiskunnan kehitystä aina niistä olennoista, joita on pidetty yliluonnollisina — henkinä. Tämä seikka jo yksin tulee yllyttämään pahansuopaista kritikkiä. Ne, jotka uskovat Salaiseen Oppiin ja sitä kannattavat, tulevat kuitenkin kestämään hulluuden syytökset *ja vielä pahemmatkin* yhtä filosofisella mielellä kuin tämän tekijä jo vuosikausia on

[1]) *Revue de Deux Mondes*, 1865, pp. 157, ja 158.

tehnyt. Aina kun teosofeja syytetään mielettömyydestä, saattavat he vastata Montesquieun sanoilla (*Lettres Persanes*):

> Avaamalla niin auliisti hulluinhuoneensa otaksutuille mielenvikaisille koettavat ihmiset vakuuttaa toisilleen, että he itse eivät ole hulluja.

I OSAN LOPPU.

Sisällysluettelo.

I Kirja.

Maailmankehitys.

I Luku.

II Runo.

III Runo.

IV Runo.

V Runo.

VI Runo.

VII Runo.

II Kirja.

Vertauskuvakielen kehitys.

I Luku.

II Luku.

III Luku.

IV Luku.

V Luku.

VI Luku.

VII Luku.

VIII Luku.

IX Luku.

X Luku.

XI Luku.

XII Luku.

XIII Luku.

XIV Luku.

XV Luku.

III Kirja.

Lisäyksiä.

Salatiede ja nykyaikainen tiede.

I Luku.

II Luku.

III Luku.

IV Luku.

V Luku.

XIII Luku.

XIV Luku

XV Luku.

XVI Luku.
